

Se Uusi Testamentti 1548 ja osat 1552 Vanhasta

Finbible.fi / pyhakitja.fi

Pyhen Mattheusen Euangelion.

Pyhen Mattheusen Eleme. P. Hyeronimusen cautta.

MAttheus/ ioca mös Leui cutzutan/ tuli Weronottaiast Apostolixi/ ensimeinen kirioitti Christusen Euangeliu' Judeas Hebraican bockstauil ia sanoilla ninen teden iotca ymberileickauest olit Uskonuut. Jonga Eua'geliu' ei ole hyuesti tietteue/ cuka sijtte sen Grekixi tulkitzi. Mutta se sama Hebraican Ramattu wiele tehen peiuen asti Caesarian kiriacammios pideten/ ionga Pamphilus Martyr sange' wisuimasti cocosi. Ja minulle mös se lainattin wloskirioittaxen Nazareilde/ iotca Beraeas/ Syrian caupungis tete Ramattu nautitzeuat. Jossa ombi merckitteminen/ ette cussa jkenens Euangelista/ taicka izestens/ eli HErran wapactaian polesta/ wanhan ramattun todhistoxia edhestootta/ ettei hen ninen Seitzemenkymenein tulkein toime noudha/ mutta sen Hebraican totudhen/ iosta nemet caxi ouat. Egiptist mine cutzuin poicani/ Ja Sille henen pite Nazareusexi cutzuttaman.

Pyhen Mattheusen Euangelion.

Ensimeinen Lucu.

1:1 TEme ombi Kiria Iesusen Christusen syndymest * Daudin poian/ Abrahamin poian.

1:2 Abraham synnytti Isaac. Isaac synnytti Jacob. Jacob synnytti Judam/ ia henen weliense.

1:3 Judas synnytti Pharez ia

Saram sijte Tamarist. Pharez synnytti Hezron. Hezron synnytti Ram.

1:4 Ram synnytti Aminadab. Aminadab synnytti Nahasson Nahasson synnytti Salma.

1:5 Salma synnytti Boaz/ Rahabist. Boaz synnytti Obed/ Rutist. Obed synnytti Jesse.

1:6 Jesse synnytti sen Kuningan Daud. Kuningas Daud * synnytti Salomonem/ Urian

emeneste. Salomon synnytti Roboam.

1:7 Roboam synnytti Abia. Abia synnytti Assa.

1:8 Assa synnytti Josaphat. Josaphat synnytti Joram.

1:9 Joram synnytti Osian. Osia synnytti Jothan. Jothan synnytti Achas. Achas synnytti Ezechia.

1:10 Ezechia synnytti Manasse. Manasse synnytti Amon. Amon synnytti Josia.

1:11 Josia synnytti Jechonia/ ia henen weliens/ sijne Babilonian (fangeuxes Mutta ielkin sen Babilonian fangeuxen/ synnytti Jechonia (Sealthiel

1:12 Sealthiel synnytti Zorobabel.

1:13 Zorobabel synnytti Abiud. Abiud synnytti Eliachim Eliachim synnytti Asor.

1:14 Asor synnytti Zadoch. Zadoch synnytti Achin. Achin synnytti Eliud.

1:15 Eliud synnytti Eleazar. Eleazar synnytti Mathan. Mathan synnytti Jacob.

1:16 Jacob synnytti Joseph Marian miehen * iosta on syndynyt Iesus/ ioca cutzutan Christus.

1:17 Nin ouat caiki poluet Abrahamist Daudin asti nelietoistakymende polue. Daudhist haman sen Babilonian fangiuxen asti/ mös nelietoistakymende polue. Sijte Babilonia' fangiuxest hama' Christusen asti/ ouat mös nelietoistakymende polue.

1:18 IESUSEN CHRISTUSEN syndymys/ nein oli. Cosca Maria hene' eitens oli Josephijn kihlattu/ enne' quin hen weij sen cotians/ leuttin hen oleua raskas pyheste Hengest.

1:19 Mutta ette Joseph henen miehens oli hurskas/ ia ei tactonut hende * häweiste/ mutta aiatteli salaisest henen ylenanda.

1:20 Cosca hen nyt tete aiatteli/ Catzo/ nijn ilmestui Josephille wnesa Herran Engeli/ ia sanoi/ Joseph Daudin poica/ Ele pelke ottaxes Maria sinun awioxes/ Sille että see quin henesse ombi sijnnyt/ se on Pyheste Hengest.

1:21 Ja hene' pite Poijan synnyttemen/ ia sinun pite henen nimens IESUS cutzuman/ Sille henen pite wapactaman

henen Canssans heiden synneistens.

1:22 Mutta teme caiki ombi tapactanut/ Senpäle/ että teutettemen pideis se/ quin Herralda on sanottu/ Prophetan cautta/ ioca sanoi/

1:23 Catzo Yxi Neitzut pite wastoin oleman/ ia synnyttemen Poian/ Ja henen nimens pite cutzutaman EmanuEl/ se ombi tulkittu/ Jumala meiden cansam.

1:24 Cosca nyt Joseph wnesta heräsi/ teki hen nijn quin Herran Engeli henen keski/

1:25 Ja otti polisans tygens/ ia ei tunnut hende * sihenasti quin hen synnytti henen Esikoisens/ Ja cutzui henen nimense IESUS.

* David synnytti) Abrahamin ia Daidin poica Christus tesse ensin nimiteten/ ette hen oli heille molemille erinomaisesta luuattu.

* P. Mattheus iette mutomat poluet pois/ ia wie Christusen sugut Salomonist lain ielken/ Mutta P. Lucas wiepi henen loonnon ielken Natanist Salomonin weliest.

Sille laki lukepi ne mös lapsixi. iotca welieste/ ia ielkinienyist emenniste syndynyt ouat Deut. 25.

* Häweiste) Se on/ eipe hen tactonut he'de häpijän saatta canssan eten quin henelle olis kyllle wara ollut/ Lain ielkin. Ja että Joseph tellens henen oikiudhestans welti rackaudhen poolest ia sentähden P. Mattheus henen hurscaudhens ylistepi.

* Sihenasti) Ei se ole nin ymmertäpe/ Että Joseph sijtte Marijan rychtyi.

Waan se on yxi Ramatun puhen tapa/ Quin Gen. 8. Ei Corpi palainut/ sihenasti quin Maa quiueni.

Toinen Lucu.

2:1 Cosca sis Iesus syndynyt oli Bethlehemis Judea' maalla/ Kuningan Herodesen aica'/ Catzo/ silloin tulit Tieteijet idheste Jerusalemiin/ Ja sanoit 2:2 Cussa ombi se esken syndynyt Judain Kuningas? Sille me neimme hene' Tähdens Idhese/ Ja tulimma hende

cumartaman.

2:3 Mutta cosca Kuningas Herodes sen culi/ he'mestyi he' ia caiki Jerusalem caupungi henen cansans.

2:4 Ja annoi hen cootha caiki ne ylimeiset Papit/ ia kirianoppenuuat Canssan seghas/ ia kyseli heilde cussa Christusen syndymen piti.

2:5 Ja he sanoit henelle/ Bethlehemis Judean maalla. Sille nin kirioitettu ombi Prophetain cautta/

2:6 Ja sine Bethlehem Judean maas/ edh ole sine swingan wähin Judan päructinasten seghas/ Sille sinusta pite minulle tuleman se Waldamies/ ioca ylitze minun Canssan Israelin Herran pite oleman.

2:7 Silloin cutzui Herodes sala ne Tieteijet/ ia wisusti tutkisteli heilde/ mille aiala tähti ilmestyi.

2:8 Ja lehetti heiden Bethlehemin/ ia sanoit/ Menget sinne/ ia kysykette wisusti Lapsesta/ Mutta cosca te leudhet/ nin sanasattacat minulle/ että minekin tulisin/ ia cumardhaisin hende.

2:9 Cosca he olit kuningan cwlluet menit he matcans. Ja catzos/ Tähti/ ionga he olit nähnyuet Idhes/ kieui heiden edhelens/ nincauuan quin edheskieudhen seisatti sen paican päle/ iossa Lapsi oli.

2:10 Cosca he nyt tächden neit/ ihastuit he sangen swrella ilolla.

2:11 Ja sisellemenit hoonesen/ leusit Lapsen/ sen eitens Marian cansa/ ia mahanlangesit/ ia cumarsit hende. Ja awasit tauarans/ Lahijoit henelle Culda/ Pyhäsa/ ia Mirrham.

2:12 Ja Jumala käski heite wnesa/ ettei heiden pitenyt Herodesen tyge palaiaman. Ja menit toista tietä omalle maallens.

2:13 Mutta cosca he olit poismennyet/ Catzo nin Herran Engeli ilmestui Josephil wnesa/ sanoden/ Ylesnouse/ ia ota Lapsi ia henen eitens/ ia pakene Egyptijn/ ia ole sielle/ sihenasti mine sanon sinulle. Sille tuleua on/ että Herodes etzepi lasta hucuttaxens.

2:14 Nin hen ylesnouse/ ia otti

Lapsen eitinens/ öelle tygens/
ia pakeni Egyptijn/ ia oli sielle
Herodesen coleman asti.

2:15 Ette sen pideis
teutettemen/ quin sanottu oli
Herralda Prophetan cautta/ ioca
sanoi/ Egyptist kuszuin mine
Poicani.

2:16 Cosca Herodes nyt näki
henens nijlde Wijsailda
wietellyn/ wihastuij hen sangen
cowan/ Ja lehetti hooiins
tappama' caiki poicalapset
Bethlehemis/ Ja sen caikisa
haaroisa quin monda
caxiwotiset olit taica nooremat/
sen aijan peräst/ quin hen oli
tarcasti tutkinut Wijsailda.

2:17 Silloin se teutettin quin
Jeremiald Prophetald sanottu
oli/ cosca hen sanoi/

2:18 Corkialla ombi äni
cwlunut/ swri walitus/ idku ia
isoi parcu/ Rachel idke henen
lapsians/ Ja eij tactonut
hendens lodhutetta/ sille * ettei
he ole.

2:19 Mutta cosca Herodes oli
coollut. Catzo/ nin Herran
Engeli ilmestui Josephil wnesa
Egyptias/ Ja sanoi/

2:20 Nouse/ ia ota Lapsi

eitinens/ ia mene Israelin
maalle/ Sille ne ouat coolluut/
iotca etzit Lapsen henge.

2:21 Nin hen ylesnousi/ ia otti
Lapsen eitinens/ ia tuli Israelin
maalle.

2:22 Mutta cosca hen cwli ette
Archelaus waldasi Judeas henen
isens Herodesen sijas/ pelkesi
hen sinne menne. Ja wnesa hen

sai Jumalalda käskyn/ ia
poickesi Galilean ääriin/

2:23 ia tuli ia asui sijne
caupungis/ ioca cutzutan
Nazareth. Että sen teutettemen
pideis/ quin Prophetadhen
cautta sanottu oli/ Henen pite
Nazareus cutzuttaman.

** Wijsaat) Jotca Mattheus
>Magos cutzupi/ ne ouat
Loonnon tundijat ia wijsat Papit
Persias olluat.*

** Swingan) Echke Bethlehem
itzestens halpa oli/ quitengin/
että Christus hänesse synduj/
sendädhen hen ylescorgotti
hende.*

** Ettei he ole) Siteuarten
Mattheus täte sanoi/ Että cosca
waiua Christikunnan pälekieupi/
Nin näky quin he io olisit*

*hucatudh ia peräti cadhotetud
mailman edhes.*

*Quitengi vastoin caicke Heluetin
walta he Jumalan cautta
Variellan.*

*Ja neisse Lapsisa näky yxi oikia
Christilisen kersimisen meno.*

III Lucu.

3:1 Nijne peiuine/ tuli Joha'nes
Castaia/ ia saarnasi Judean
corues/ ia sanoi/

3:2 Techket para'nost/ Sille
taiuan waldakunda ombi iuri
lehestenyt/

3:3 Ja hen on se/ iosta Esaias
Propheta puhui/ ioca sanoi/ *
Hwtauaisen äni on corues/
walmistakat Herran tietē/
techket henen ialcatiens oikeaxi.

3:4 Mutta Joha'nesel oli waathe
Camelin caruoist/ ia hihnainen
wöö henen solisans/ Nin olit
henen rocans kimalaiset/ ia
metze honaia

3:5 Silloin wloskeui henen
tygens Hierosolima ia coco
Judea/ ia caicki maaku'da
ymberi Jordanin/ ia he castettin
henelde Jordanis/ tunnustadhen
heiden synninse.

3:6 Cosca hen nyt mo'da
Phariseusist/ ia Sadduseusist
näki tuleua' hene' Castens
tyge/ sanoi hen heille/

3:7 Te * Kykärme' sikijet/ cuca
teille osotti/ että teidhen pite
pakeneman sijte tuleuaisesta
wihasta?

3:8 Techkette sijs Paranoxen
toimeliset hedhelmet/

3:9 Ja elkette nin aiatelko/ että
te itze teissen tahdotta sanoa/
Meille on Abraham Isene. Sille
mine sanon teille/ Että Jumala
woipi neiste kiweiste Abrahamile
lapset ylesherätte.

3:10 Nyt ombi mös kirues
pandu puun iurele/ Jocaijnen
sis puu quin ei tege hywe
hedhelme/ se poishakatan/ ia
tuleen heiteten.

3:11 Mine tosin castan teite
wedhellä parannoxeen/ Mutta
se/ ioca minu' ielkin tuleua
ombi/ se wäkewembi minua
on/ ionga en ole mine
keluoline' kengi candama'/ Sen
pite teite pyhel He'gel/ ia
tulella castama'.

3:12 Jonga wiskin on henen
kädhesens/ ia hene' pite luga's
percama'/ ia hene' pite nisuns

aittaans cocoma'/ Mutta
 rwmenet/ pite henen
 ijancaikises tules poltaman.
 3:13 Silloin tuli Iesus Galileast
 Jordaniijn Johannesen tyge/
 että hen castetaisijn henelde.
 3:14 Mutta Johannes welti
 hende/ sanodhen/ Mine
 taruitzen sinulda Castetta/ ia
 sine tulet minu' tygeni?
 3:15 Nin wastasi Iesus ia sanoi
 henelle/ Salli nyt/ Sille nein
 sopi meidhen/ caiki *
 wanhurscautta teutte. Nin hen
 salli henen.
 3:16 Ja cosca Iesus castettu
 oli/ ylesastui hen cochta
 wedhestä. Ja catzo/ nin Taiuat
 aukenit henel/ ia hen näki
 Jumalan Hengen alasastuuan
 ninquin Mettisen/ ia tuleuan
 henen pälens.
 3:17 Ja catzo/ äni Taiuahast
 sonoi/ Teme on minun racas
 Poican/ iossa minul on hyue
 sosijo.

** Hutauaisen) Teme piti oleman
 Juttaille yxi vahua merki/ Että
 Christus se Messias oli tullut/
 cosca sencaltanen Sarna ei
 Te'plis eike Synagogas/ waan*

*metzen corues iulkisesta
 sarnattin/ Jonga Johannes teki.
 * Kykärme) Näme kärmeet
 cutzutan Latinaxi >Vipere/ ia he
 tuskalla nimelte tietän Somexi/
 Quitengi että ne ouat nijn viha
 täyne/ ia pahinda laiija/
 Nimitetän he tessä Kykärmexi/
 eli Vaskikärmexi/ Ja heille ombi
 sencaldainen londo/ että he
 emensä tappauat syndyesens/
 ionga tähden mös Phariseuset
 cutzutan tessä/ sencaltaisten
 Kärmetten sikiexi/ Sille ette
 heidhen Isens tapoit Prophetat
 iotca nijnnen opettaiat olit.
 * Wanhurscautta) Caiki
 vanhurcaus teyteten/ Coska me
 caikista meden wanhurcaudesta
 ia cunniasta wälteme/ Ette
 ainoa Jumala wanhurskana
 pidetäisijn/ ia että hen ne
 wskoliset wanhurskauttapi.
 Sen Joha'nes teki quin hän
 pyysi/ ninqui yxi Syndinen
 castetta Christuselda/ ia
 hänelde wanhurskautta.
 Sen mös Christus teki/ ettei
 hen Cunniaas ia wanhurcauttans
 omistanut/ waan annoi itzens
 castetta ia coletetta/ ninquin
 iocu mw Syndinen.*

IV Lucu.

4:1 Silloin Iesus wietin Hengeld corpehen/ senpäle/ ette hen kijusataisin perchelelde.

4:2 Ja cosca hen pastonut oli neliekymme'de peiue ia neliekymmende öte/ sijtte hen isosi.

4:3 Ja kiwsaia edheskeui/ ia sanoï/ Jos sine olet Jumalan poica/ sanos ette nemet kiuet leiuixi tulisit.

4:4 Mutta hen wastaden sanoï * Kirioitettu ombi/ Ei ainoas leiues Inhiminen elä/ Mutta iocaitzest sanast/ quin Jumalan suust wloskieupi.

4:5 Silloin otti henen perchele cansans/ siihen pyhen caupungin/ ia asetti henen Templin harian päle/ ia sanoï henelle/

4:6 Jos sine olet Jumalan poica/ nin sööxe sinus alaspein/ Sille kirioitettu ombi/ Henen pite Engeleins käskyn andaman sinusta/ ia he käsizens candauat sinun/ ettei sine ioskus ialcas kiwen loucka.

4:7 Nin Iesus sanoï hänelle/ Taas kiriotettu on/ Ei pide sinu'

* kiwsaman sinu' Herras Jumalatas.

4:8 Taas otti henen perchele cansans sangen corkialle wårelle/ ia osotti henele caiki mailman waldakunnat/ ia heiden cunnians/ ia sanoï henelle/

4:9 Nemet caiki mine annan sinun/ ios sinä mahanlanget/ ia cumardhat minua.

4:10 Nin sanoï Iesus henelle/ Mene poijs Sathan. Sille kiriotettu on/ Sinun Herras

Jumalas pite sinu' cumartama'/ ia hende * ainoa paluelema'.

4:11 Silloin ietti henen perchele. Ja catzo Engelit edheskeuit/ ia paluelit hende.

4:12 Cosca nyt Iesus cuuli/ ette Joha'nes oli kijniotettu/ poijskesi hen Galileaan/ ia ietti Nazaretin/

4:13 tuli ia asuij Capernaumis/ ioca on meri caupungi/ Zabulon ia Nephthalim raioisa/

4:14 senpälle/ ette teutettemen piti se quin sanottu oli Esaian prophetan caut/ ioca sanoï/

4:15 Se Zabulon ma/ ia se Nephthalin ma/ leszne meri tiete/ sillepolel Jordanin/ ia se

Pacanaiden Galilea/

4:16 Se canssa ioca istui pimijes/ ia coleman warios/ näki swren walkeudhen/ ia ne/ iotca istuit maanculmas/ ia coleman warios/ heille walkeus coitti.

4:17 Sijte aiasta rupesi lesus saarnaman/ ia sanoman/ Techkett para'nost/ sille Taiuan waldaku'da * lehestypi.

4:18 Cosca nyt lesus keui sen Galilean meren tykene/ näki hen caxi weliest/ Sijmon/ ioca cutzutan Petari/ ia andrean henen weliens laskeuan werckons meren/ Sille he olit Calamiehet.

4:19 Ja sanoi heille/ Seuratca minua/ ia mine teghen teiden Inhimisten calamiehixi.

4:20 Nin cohta he ietit wercot/ ia seurasit hende.

4:21 Ja cosca hen sielde edheskeui/ näki hen toiset caxi weliest/ Jacobin Zebedeusen poian/ ia Johannem henen weliens wenees henen isens Zebedeusen cansa parandaua' heiden werckoians/ ia hen cutzui heite.

4:22 Nin he cohta ietit

wenhen/ ia heiden isens/ ia seurasit hende.

4:23 Ja lesus waelsi ymberi caike' Galilea'/ ia opetti heidhe' Sijnagogisans/ ia sarnasi waldaku'nan Eua'gelium/ ia paransi caikinaset Taudhit/ ia caiken saijraudhen canssan seas/ Ja henen sanomans cuului caiken Sijrian maan sisel.

4:24 Ja he toijt henen tygens caikinaijset saijrat/ moninaisista taudheista ia kiwuista kiewretudh/ ia ne piruldariuatut/ ia Cuuntaudhilliset/ ia haluatut.

4:25 Ja hen paransi heiden caiki/ ia seurasi hende palio wäki Galileast/ ia nijste kymmenest caupungist/ ia Jerosolimast/ ia Judeast/ ia nijste makunnist sille polel Jiordanin.

* Inhiminen elä) Ei wan teste rumillisest rogast inhiminen taida elä/ mutta sijtä että hen lootta itzense Jumalan päle/ ioca ombi luua'nut caickein niden edhen catzo/ quin hänen pälens vskouat/ iosta edeskatzomisesta mös se

rumillinen elatos tapachtu.

* Kiwsaman) Se olis tapachtunut/ ios hän olis itzens ilman pacota alaspudhottanut/ ia loottanut itzensä senpäle että Jumala' piti hende auttaman/ coska hänelle olit traput edhesens/ ioita mödhen hen taisi mwtoin alasmenne.

* Aijnoa) Kussa kirijoituxet leuten/ että meidhen pite iotakuta lontocappaletta palueleman/ ei se täte vastoin ole/ sille että sittengi wiele me ainoata Jumalata paluele'ma/ ioca sen käskeny on/ että meiden pitä nijn tekemen.

* Lähestypi) Se on/ Taiuan valdakunda ei ole caucan/ se on io käsise ia owen edhes/ Sille että Christus oli tullut ioca taiuan waldakunnan ylestoimitti/ ia Perkelen waldakunnan alaspainoi.

V Lucu.

5:1 COsca hen nyt näki Canssan/ ylesastui hen worelle/ ia quin hen oli istunut/ edheskeuit henen opetuslapsens henen tygens.

5:2 Nin hen auasi suuns/ opetti heite/ ia sanoi.

5:3 Autuat ouat ne Hengelist waiuaiset/ sille heiden ombi Taiuan waldakunda.

5:4 Autuat ouat ne murelliset/ sille heiden pite saaman lodhutoxe'.

5:5 Autuat ouat ne Siwiet/ sille heide' pite maan * perime'.

5:6 Autuat ouat ne/ iotca isouat/ ia ianouat wa'hurskautta/ sille he raitetan.

5:7 Autuat ouat ne Laupiat/ sille heiden pite saman laupeuden.

5:8 Autuat ouat ne puchtat sydhemest/ sille heide' pite Jumala' näkemen.

5:9 Autuat ouat ne * rauhantekiet/ sille ne pite Jumalan poijaxi cutzuttaman.

5:10 Autuat ouat ne/ iotca wanhurscauden tähde' waiua kerssiuet/ sille heiden ombi Taiuan waldakunda.

5:11 Autuat oletta te/ cosca Inhimiset pilcauat ia wainouat teite/ ia puhuuat caikinaist pahwttä teite wastoin/ walehdellen/ minun techteni/

5:12 Ilotcat ia riemucat/ sille teiden palckan ombi swri Taiuasa. Sille nein he wainosit prophetidh iotca teiden edhelen olit.

5:13 Te oletta maan * Soola. Jos nyt sola tule maguttomaxi/ mille se solatan? Ei se mihinge' sitten kelpa/ mutta että se poisheitethen/ ia Inhimisilde tallatan.

5:14 Te oletta mailman walkeus. Ei taidha se caupungi peitette/ ioca seiso woren päle.

5:15 Eike mös he ylessytyte kyntelete/ ia pane wacan ala/ mutta kynttelialghan päle/ walghaseman caikillen nijlle'/ iotca hoones ouat.

5:16 Nein walijstacan teidhen walkeun Inhimisten edhes/ että he näkisit teiden hyuet töönne/ ia cunnijottaisit teiden lsen ioca Taiuas ombi.

5:17 Elket lulco/ että mine tullut olen Laki eli Prophetij pästemen/ Ja en totta mine tullut pästemen/ waan teuttemen.

5:18 Sille tosin sanon mine teille/ sihenasti ette Taiuas ia maa catopi/ ei pide catoman

se wehin boockstaiui/ eike mös yxi rachtu laista/ sihenasti että caiki tapachtuuat.

5:19 Cuca sis yhden neiste wehimiste käskyste pästepi/ ia nein opettapi Inhimiset/ se * wehimexi pite Taiuan

waldakunnas cutzuttaman/ Mutta cuca sen teke/ ia opetta/ se pite cutzuttaman swrexi Taiuan waldakunnas.

5:20 Sille mine sanon teille/ Ellei teiden wanhurscaudhen ylitzekieu enämin quin nijnen kirijan oppenutten/ ia *

Phariseusten/ ette te wojj siselkieudhe Taiuan waldakundan.

5:21 Te kulitta mite sanottu oli wanhoille/ Ei sinun pide tappama'. Mutta iocahine'/ quin tappapi/ hene' pite domioho' wicapä olema'.

5:22 Waan mine sano' teille/ että iocahine' quin wihastupi welijense päle/ hene' pite domioho' wicapä olema'. Mutta iocahine' quin sanopi weliens Racha/ hene' pite neuuo' ala wicapä olema'. Mutta iocahine' quin sanopi/ Sine tyhme/ hänen pite heluetin tulee'

wicapä olema'.

5:23 Jos sine sis wffrat lahias altarille ia sine sielle muistat/ ette sinun welieles on iotakin sinua wasta'

5:24 iete sinne sinu' lahias altarin eten/ Ja mene ensin sopiman sinun welies cansa/ ia sitte tule wfframan sinun lahias.

5:25 Soui nopiast sinun ritawelies cans/ coscas wiele tielle olet henen cansans/ etteijke ritawelies anna sinua ioskus domarille/ ia domari andapi sinun paluelialle/ ia sine heiteten tornihin.

5:26 Totisesta mine sanon sinulle/ ettei sine sielde wlospäse sihenasti ettes maxat wimeisen ropon.

5:27 Te culitta ette wanhoille oli sanottu/ Ei pidhe sinun horitekemen.

5:28 Mutta mine sanon teille/ että iocahinen quin catzopi ydhen waijmon päle/ himotaxens hende/ io hen horin teki henen cansans sydhemesens.

5:29 Jos sinun oijkia silmes pahenda sinun/ nin * puchghais se wlhgos/ ia heite pois tykees.

Sille para'bi on sinulle/ ette yxi sinun iesenes hucutetan/ quin coko sinun rumijs pideis heitettemen heluetin tuleen.

5:30 Ja ios sinun oijkea käthes pahenda sinun/ nin poishacka se/ ia heite pois tykees. Sille parambi on sinulle/ ette yxi sinun iesenes hucutetan/ quin coko sinun rumijs pideis heitettemen heluetin tuleen.

5:31 Sanottu mös ombi/ iocahinen quin emendens hylkee/ se andacan henelle erokirian.

5:32 Mutta mine sanon teille/ ette iocahinen quin henen emendens hylke/ mutoin quin hoorin tedhen/ hen saatta henen hoori tekemen/ ia ioca sen hylietyn naipi/ hen hooria tekepi.

5:33 Taas te culitta/ ette sanottu oli wanhoille/ Ele wanno sinuas walapatton/ mutta anna Herran sinun walas.

5:34 Waan mine sano' teille/ Elkette swingan * wa'nuco/ eike taiuan päle/ sille se on Jumalan istuin.

5:35 Eike maan päle/ sille hen on Jumalan astinlauta. Eike

Jerosoliman päle/ sille se on sen swren Kuninga' caupungi.

5:36 Eike pääs cautta pide sinun wannoman/ sentehden ettei sine woi yhte hiusta walkiaksi/ eli mustaxi tehde.

5:37 Waan teiden puhen pite oleman/ On/ on/ ei/ ei/ Mutta mite sen ylitzen lisetän/ se pahast wlgoslechte.

5:38 Te culitta että sanottu oli/ Silme silmest/ hammas hampast.

5:39 Ja mine sanon teille * Elket paha wasta' seiso/ waan iocahinen quin sinua löpi oikealle poskelle/ nin kienne mös henele toinen.

5:40 Ja sille/ ioca tacto sinun oikeuden eteen wetä/ ia sinun hames otta/ salli henen mös capu.

5:41 Ja ioca sinua wati ydhen penicwlman/ mene henen cansans caxi.

5:42 Anna sille ioca sinulda anopi/ ia lainan pyteue ele welttele.

5:43 Te culitta että sanottu oli/ Racasta sinu' lehimeistes/ ia wiha sinun wiholistas.

5:44 Waan mine sanon teille/

Racastacat teiden wiholisi. Hyuestisiughnacat nijte/ iotca teite sadhattauat. Hyuestitechket nijnen/ iotca teite wihauat.

Rucolcat nijnen edhest/ iotca teite wahingoittauat ia wainouat.

5:45 Että te olisit teiden lsenne poiat/ ioca ombi Taiuaisa. Sille hen sallij Auringoisens coittauan ylitze pahain ia hywein/ ia laskepi sateen ylitze wanhurskasten ia wärein.

5:46 Sille ios te racastat nijte iotca teite racastauat/ mite teille sijte on palca? Eikö * Publicanit nijn mös teghe?

5:47 Ja ios te oletta waiuoin soweliaset teiden weliedhe' cansa/ mite ialoa te teette? Eikö mös Publicanit nijn teghe?

5:48 Olcat sijs teudheliset ninquin teiden Taiualinen lsen teudhelinen on.

* Costa) Tesse lugusa ei Christus puhu mailmaisest Esiwallast.

Waan hen opetta

Christikunnalens oikeat elemät Jumalan edes Hengese pitemen.

* Perimen) Mailma lulepi maan omistauans/ ia nautitzeuans

tauarans/ coska hen wäkiualda tekepi.

Waan Christus opetta/ että maa periteen ia nautitan Siueydhesä.

* Rauhantekiet) Ne ouat enämbj quin Rauhaliset/ nimittäin/ iotca rauhan tekeuet/ saattauat/ piteuät ia muita souittauat. Ninquin Christus ombi meille rauhan tehnyt Jumalan cansa.

* Soola) Cosca opettaiat Jumalan sanat wnohtauat/ nin he maguttomaxi tuleuat Inhimisten opin cautta Ja soola pure/ caruastele ia leicka/ Nin mös Sarnaiat pitä Syndi rangaseman sanalla Ellei he cadhotuxen/ tungion ia sondan tahdho polietta.

* Wehimexi) Se on Ei heneste pidhe palio pidhettemen/ waan poisheittemen.

Swrexii) Se on/ Heneste pite palio pidhettemen.

* Phariseusten) Joinenga Wanhurscaus sejsoi waiuoin wlconaisis töise/ ia wlconcullasudhes.

Mutta Christus anopi waiuoin Sydhemen wanhurskautta wskon cautta henen pälens.

* Puchghais se wlgos) Hengelinen wlgospuchghastus ombi tesse käsketty/ se on/ coska Silmein himot esteten ia cooletetaan sydhemese.

* Wannoco) Caiki wannomiset ia walat ouat tesse kieltyt/ iotca Inhiminen itzestens tekepi.

Mutta cosca Rackaus/ häte/ Lehimeisen tarue eli Jumalan Cunnia site anopi/ nin se on hyuesti techty.

Ninquin mös Wiha on kieltu/ ia on quitengin luualinen/ cosca se Rackaudhesta ia Jumalan Cunnian waraxi tapachtupi.

* Elket paha wastanseiso) Se on Ei kenengen pidhe itze wärytte costaman.

Mutta esiuallan/ iolla mjecka on/ pite sen tekemen.

Romanos 18.

* Publicanit) Latinaxi. Ne cutzutan Somexi Weronottaiat/ ia olit ne/ iotca Romariten Weron ia räntyn edesseisoit ia ylescannoit.

Ja ne olit enimest Jumalattomat Pacanat/ siteuarten Romarilde siihen pannut.

VI. Lucu.

6:1 Cauattacat ettei te Almusatan anna Inhimisten edhes/ että teiden pite heilde nächtemen/ Mwtoin ette te saa palca teiden Iselden/ ioca ombi Taiuaisa.

6:2 Cosca sis sine annat Almusan/ ele toruella soijta edhelles/ ninquin ne wlcocullatut tekeuet Synagogisans/ ia cathuin harois/ että heiden pideis cunnioijtettaman Inhimisilde. Totisesta sanon mine teille/ He ouat palcans sanet.

6:3 Mutta cosca sine annat Almusan/ elken sinun wasen kätes tietkö mite sinun oikia kätes teke.

6:4 Että sinun almusas olis salaudhes/ ia sinun Ises/ ioca näke salaudhes/ hen maxapi sinulle iulkisesta.

6:5 Ja cosca sine rucolet/ ei pidhe sinun oleman ninquin ne wlcocullatut. Sille että he seisouat Synagogisa ia catuin harois rucoellen/ senpäle/ että he nädhaisin Inhimisilde. Totisesta sanon mine teille/ He

ouat palcans sanet.

6:6 Waan cosca sine rucolet/ mene sinun camaris sisel/ ia sulghe oues/ ia rucole sinun Ises salaisest/ ia sinun Ises/ ioca näke salaudhes/ hen maxa sinun iulkisest.

6:7 Ja cosca te rucolet/ Elke olco paliopuhuuaiset/ ninquin pacanat. Sille he lwleuat/ että he palionpuheens tedhen cwldut ouat.

6:8 Sentedhen elke olko heidhen caltaisens. Sille teidhen Isen tiete kyllä mite te taruizetta/ ennen quin te rucoletta henelde.

6:9 Nein sis teiden pite rucoleman. Ise meiden ioca olet Taiuais. Pyhetty olcon sinun nimes.

6:10 Lehestulkon sinun waldakundas. Olcon sinun tactos nin maasa/ quin on Taiuais.

6:11 Anna meille tenepeiuenä meiden iocapeiuenen leipen.

6:12 Ja anna meille synnime andexi ninquin me annama meiden welgholisten. Ja ele iohdata meite kiusauxen. Mutta päste meite pahasta.

6:13 Sille ette sinun ombi
waldakunda/ ia woijma/ ia
cunnia ijancaikisudhes. Amen.

6:14 Sentedhen ios te
andexiannat Inhimisten heiden
ricoxens nin mös teiden
taiualinen lsen anda teiden
andexi.

6:15 Waan iollei te andexi anna
Inhimisten heiden ricoxitans/ nin
ei mös teiden lsen andexianna
teiden ricoxitan.

6:16 Mutta cosca te pastotta/
elke nin olko Suruliset quin ne
wlcocullatut. Sille he mwttauat
heiden caszuonsa/ senpäle/
että he näghyisit Inhimisilde
pastouaiset. Totisesta sanon
mine teille/ he ouat palcans
sanet.

6:17 Waan cosca sine pastot/
nin woitele sinun pääs/ ia pese
sinun casuos/

6:18 ettei se nächteue olis
Inhimisilde ettäs pastot/ Mutta
sinun lselles/ ioca on
salaudhes/ ia sinun lses/ ioca
näke salaudhes/ maxa sinun
iulkisest.

6:19 Elket rickautta maan päle
coghotko/ cussa rooste ia coit
raiskauat/ ia cussa warcat

caiwauat ia warastauat.

6:20 Waan coghotcatta teillen
rickaudet Taiuahas/ cussa eike
rooste/ eike coit raiska/ ia
cussa warcat eiuet caiua/ eike
warast.

6:21 Sille cussa teiden
rickaudhen on sielle on/ mös
teiden sydhemen.

6:22 Silme on rumin walkeus/
Jos sis sinun silmes ombi
yxikertainen/ nin sinun coco
rumijs on walkia.

6:23 Waan ios sinun silmes
ombi paha/ nin sinun coco
rumijs ombi pimijä. Jos sis se
walkeus ioca sinus on/ pimeys
ombi/ quinga swret sijs ne
pimeydheth ouat?

6:24 Eikenge' woi cachta Herra
paluela/ Sille taicka hen tete
wihapi/ ia toista racastapi/
Taicka hen telle kijnitarttu/ ia
toisen ylencatzo. Ei te woi
paluella Jumalata ia Mammon.

6:25 Sentehde' mine sanon
teille/ Elket murehtico teidhen
Hengen edeest/ mite teiden
pite sömen taicka iooman/ Eike
mös teiden rumin edhest mille
waateil te teidhen werhoman
pite. Eikö Hengi enämbi ole/

quin rooca? ia rumis parambi
quin waate?

6:26 Catzocat taiuan linduin
päle/ sille ettei he kylue/ eike
nijte/ eike mös cocoa rijheen/
ia teiden taiualinen Isen roocki
heite. Ettekö te palio enämbi oli
quin hö?

6:27 Eli cuca on teiste ioca
henen swruns cansa woipi lisäte
henen pituudhellens yhden
kynären?

6:28 Ja mingetähden te swretta
watteista? Catzocat Cuckaisita
kedholla quinga he casuauat/
Ei he töteteghe/ eike kehrä.

6:29 Quidengin sanon mine
teille/ ettei Salomon caikes
henen cunniasans ollut nin
watittu/ quin yxi heiste.

6:30 Jos nyt Jumala watitze
nein pellon rohon/ ioca
tenepenä seiso/ ia hoomen
heitetän wghnijn/ eikö hen palio
enämin teiden site teghe/ o te
wähe vskoiset?

6:31 Elket sis swruliset olco/
sanodhen/ Mite me sööme?
Taicka mite me ioomma? Taicka
mille me werhoita'? Sille caikia
neite pacanat etziuet.

6:32 Teiden Taiualinen Isen

kylle tietä/ että te caiki näme
taruizet.

6:33 Etziket ensin Jumala'
waldaku'da/ ia hene'
wa'hurscautta's/ ia nin nemet
caiki teille tyghelangeuat/

6:34 Elkett sen tehden swreco
hoomenesta päiuest/ Sille
hoomenisel päiuelle ombi suru
itzestens. Tytyken itzecukin
päiue * surullens.

** Silme) Se on Ninquin muilla
iäsenille ei ole itzestens
walkiutta/ wan loottauat silmen
päle/ coska se on hyuesti
näkeue/ Nin caicki mwdh
iäsenet menestyuet ia woiuat
sijtä hyuesti.*

*Samalmoto on mös caickein
meidhen töidhen cansa/ ios
meidhen Sydhen on hyue ia
yleswalghistettu Jumalan
wanhurscaudhen cansa/ tuleuat
mös caiki meiden Töön hyuexi/
iotca sijte wlgoskeuuet/ Mutta
ios Silme on Pimije/ se on/
Ellei se ole Jumalan
wanhurscaudhen cansa
yleswalghistettu/ nin caiki töödh
tuleuat pahaxi/ iotca sijte
wlgoskeyuet.*

** Mammon) Sirian kielille
Rickaudhet cutzuttan/ ninquin
leronimus sanopi.*

** Päiue surullensa) se on/
Henen iocapäiuellinen tööns.
Quin hen sanois.*

*Sijne on kyllä/ ette me
iocapeiue töte teemme/ ia ei
enembä murhedhi.*

VII. Lucu.

7:1 Elket * domitco/ ettei te
domitaisi.

7:2 Sille että samalla domiolla/
iolla te domitzetta/ pite te
domittaman. Ja samalla mitalla/
iolla te mittat/ pite teillen
mitattaman.

7:3 Mixi sijs sine näet raiskan
sinun welies silmes/ ia ett sine
äckäie hirte/ ioca ombi sinun
silmeses?

7:4 Taica quinga sine sanot
welielles/ pidhes/ mine otan
raiskan sinun silmestes/ ia
catzo hirsi on sinun silmeses?

7:5 Sine vlcocullattu/ heite
ensin hirsi vlgos sinun
silmestes/ ia sijtte catzo
quingas wlosotaisit raiskan
sinun welies silmest.

7:6 Elket andaco * coirain site
quin * pyhe on/ ia elket teiden
perlöien heittekö * sikaden
eteen/ ettei he nijte ioskus talla
ialgoilans/ ia heidens teidhen
wastan kiendeuet/ ia repiuet
teite.

7:7 Anocat/ ia teille annetan.
Etziket/ ia te leudhette/
Colkuttacat/ ia teille awatan.

7:8 Sille iocahinen quin ano/
hen saapi/ Ja cukaikenens
etzipi/ hen leutepi/ ia
colcuttaialle awatan.

7:9 Eli ongo ioku teiste
Inhiminen/ iolda/ ios henen
poica's leipe anois/ andaco hen
henelle kiwen?

7:10 Taicka ios hen cala anois/
andaco hen henelle Kärmen?

7:11 Jos nyt te/ iotca pahat
oletta/ taidhat hyuet lahiat
anda teiden lastenna/ Quinga
palio enämin teiden lsen/ ioca
on Taiuais/ andapi hyuije nijlle
iotca anouat henelde?

7:12 Caicki sis mite te
tahdotta/ että Inhimiset pite
teiden tekemen/ nijn mös te
techkette heille. Sille nemet
ouat Laki ia Prophetat.

7:13 Menget sisele sijte achtast

portist/ Sille että lauia ombi se
 porti/ ia awara tije/ ioca
 poiswete cadhotuxen/ ia mo'da
 ouat/ iotca sen cautta
 waeldauat.

7:14 Ja se porti ombi ahdas/
 ia tie caita/ ioca wetäpi
 elemehen/ ia haruat ne ouat/
 iotca sen leuteuet.

7:15 Cauattacat sijs teiden
 nijste wäriste Prophetaijst/ iotca
 tuleuat teiden tygene
 lammasten watteilla/ mutta
 siseldä he ouat rateleuaiset
 swdhet.

7:16 Heiden hedhelmestens pite
 teiden tundeman heiden.

Hakeco iocu winamarioi
 orientappuroist? taicka ficunita
 ohdakeista?

7:17 Nin iocahinen hyue puu/
 teke hyuet hedhelmet/ Mutta
 paha puu teke heiudh
 hedhelmet.

7:18 Yxi hyue puu/ ei se taida
 häiyie hedhelmit tehdä/ Eike
 mös häiu puu hyuije hedhelmit.

7:19 Jocahinen puu/ quin ei
 teghe hyue hedhelmet/ se
 poishacatan/ ia heitete' tulehen.

7:20 Sentähde' pite teiden
 tundeman heite hedhelmestens.

7:21 Ei iocahinen quin sano
 minulle/ Herra Herra/ pide
 siseltuleman Taiuan
 waldakundan/ mutta se ioca
 teke minun lseni tachdon/ quin
 on Taiuais.

7:22 Monda sanouat minulle
 sine peiuene/ Herra/ Herra/
 Emmekö me sinun nimes caut *
 Propheteranuut/ ia sinun
 nimelles perchelet
 wlgosaianuuat/ ia sinun nimes
 caut me olemma monda
 wäkeuet awu tehenyuet?

7:23 Ja silloin minun pite
 tunnustaman heille/ En ikenens
 mine teite tundenut/ Menget
 pois minun tyköeni te wäärin
 tekijet.

7:24 Sentehde' iocahine' quin
 minulda nämet puhet cwle/ ia *
 tekepi ne/ mine tegen hene'
 wijsaa' miehen werdaxi/ ioca
 rakensi henen hooneens callion
 päle.

7:25 Ja sadhe langeis/ ia
 wirdhat tulit/ ia twlet puhalsit/
 ia syseijsit sen hoonen päle/ ia
 ei quitengan cukistunut/ Sille
 että hen oli callion päle
 perustettu.

7:26 Ja iocahinen quin cwle

minulda näme puhet/ ia ei teghe nijte/ se tehden tyhmen miehen werdhaxi/ ioca hoonens rakensi sannan päle/ ia syseisit sen honen päle/

7:27 ia sadhe langeis/ ia wirdhat tulit/ ia twlet puhalsit/ ia syseisit sen hoonen päle/ ia se cukistui/ ia sen langeus oli swri.

7:28 Ja se tapactui/ cosca lesus lopetti nemet puhet/ että canssat hämmestuit henen oppins päle/ Sille että hen opetti heite woimalisest/ ia ei ninquin kirianoppenuuat.

* Elket domitko) Jumalalle tule Domio.

Senteden se quin Domitzepi ilman Jumalan Kesky/ se Jumalan Cunnian omista.

Ja se wica/ ombi se suri Malca.

* Coirat) Ouat ne/ iotca wihauat ia wainouat Jumalan Sana.

* Quin Pyhe on) Teme Pyheys ombi Jumalan sana/ ionga cautta caiki cappalet Pyhexi tuleuat.

* Sighat) Ouat ne/ iotca Lihallisis Himoisa wpotetut ouat

nin/ ettei he taidha ychten waari otta sanasta.

* Propheterannut) Neille on olluet ialod töödh/ waan ei ole ollut hyue Sydhende.

Senteden pitä Jumalan sanoman/ Ettei hen heite tunne omixensa.

* Tekepi sen ielkin) Tesse Christus mös anopi Wscoa/ Sille cussa ei wsco ole/ sine ei kesky pidhete/ Ro. 3.

Ja caiki hyuet Tööd/ ilman wscota tehdhyt/ echke quinga hyuet ne näkyuet/ ouat syndi.

Wastoinpein/ cussa Wsco on/ sijnä pite iwri oikiat hyuet Töödh noudhattama'.

Sen Christus (tekemisexi) cutzu/ että sydhemest tehdheisin.

Mutta Wsco puhdistapi sydhemen Act. 15.

Ja teme wanhurskaus caikinaiisi twlia wahwana wastanseiso/ se on/ wastian caiki heluetin woima.

Sille se wanhurskaus ombi rakettu wahwan Perustoxen päle/ Christusen sen wscon cautta.

Mutta hyuet töödh ilman wscota/ ne ouat ninen tyhmein

Neitzytten Lampudh/ ilman öliuta.

VIII. Lucu.

8:1 Coska hen nyt alasastui worelda/ seurasi hende palio Canssa.

8:2 Ja catzo/ yxi Spitalimies edheskeui/ cumarsi hende/ ia sanoi/ Herra/ ios sine tahdhot/ sine voit minu' puhdhistä.

8:3 Nin oiensi Iesus kätens/ ia rupeis häneen/ sanodhen/ Mine tahdon/ Ole puhdhas.

8:4 Ja cocta hen puhdhistuij spitalista. Ja sanoi Iesus henelle/ Catzo/ ettet sine kellecken sano/ mutta mene ia nägyte itzes Papillen/ Ja wffra sinun Lahias/ ionga Moses keskenyt on heille * todhistoxexi.

8:5 Mutta coska Iesus siselmeni Capernaum/ tuli yxi Pämies henen tygens rucoeli hende/ sanodhen/

8:6 Herra/ minun paluelian sairasta coton haluattuna/ ia cowan waiuatan.

8:7 Ja sanoi henelle Iesus/ Coska mine tulen/ nin mine

paranan henen.

8:8 Nin wastasi päemies/ ia sanoi/ Herra/ en ole mine mahdolinen/ että sine tulet minun cattoni ala/ Waan sano yxi sana/ ia nin minun paluelian paranee.

8:9 Sille mine mös olen Inhiminen toisen wallan alla/ ia minulla on sotamiehijä minun allani. Ja * sanon telle/ Mene/ ia hen mene. Ja toiselle/ Tule/ ia hen tulepi. Ja minun palueliallen/ Teghe teme/ ia hen teke.

8:10 Coska Iesus temen cwli/ imehteli hen/ ia sanoi heille/ iotca hende seurasit. Totisesta sanon mine teille/ En tosin mine ole leynnyt * Israelis sencaltaist wsko.

8:11 Mutta mine sanon teille/ että monda ouat tuleuaiset * idhest ia lennest/ ia Abrahamin/ Isaac/ ia Jacobin cansa pite Taiuan waldakunnas istuman.

8:12 Mutta Waldakunnan lapset heiteten siihen ärimeisen pimeyteen/ Sielle pite idku/ ia ha'masten kiristös oleman.

8:13 Ja Iesus sanoi Pämiehelle/

Mene ia ninquin sine wscot/ nin sinun tapactucon. Ja sille hetkelle parani henen paluelians. 8:14 Ja coska lesus tuli Petarin hoonesen ia näki henen anoppins wootes sairastauan wilutadhis.

8:15 Nin hen rupeis sen käten/ ia wilutauti lowuij heneste. Ja hen ylesnousi ia palueli heite.

8:16 Mutta coska echo tuli/ toijt he henelle monda pirulda riuatuta/ ia hen wlgosaioi sanalla henget/ ia teki caikinaiset sairats teruexi.

8:17 Senpäle/ että teutettemen piti/ quin sanottu oli Esaian Prophetan caut/ coska hen sanoit/ Hen on ottanut meiden heickudhen/ ia taudhinna hen cannoi.

8:18 Coska nyt lesus näki palion canssa henen ymberillens/ keski hen sillepolelle mertä menne.

8:19 Ja quin yxi kirianoppenut edheskeui sanoit se henelle/ Mestari/ Mine tahdon sinua seurata * cuhungas ikenens menet.

8:20 Ni lesus sanoit henelle/ Ketuilla on loolat/ ia Taiuan

linnuilla on pesät/ mutta Inhimisen poiala ei ole cuhunga hen päens cumarta.

8:21 Toinen henen opetuslapsistans sanoit henelle/ Herra/ salli minua ensin menemen/ ia hautaman minun lseni.

8:22 Nin lesus sanoit henelle/ Seura minua/ ia anna ne coolluet * haudhata heiden coolluitans.

8:23 Ja quin hen oli hacten astunut/ seurasit hende henen opetuslapsens.

8:24 Ja catzo/ swri ilma nowsi merelle/ nin että aldu löij ylitze hahden/ Mutta hen itze macasi.

8:25 Nin edheskeuit opetuslapset/ ia herätit henen/ ia sanoit/ Herra/ auita meite/ me hucu'ma.

8:26 Nin hen sanoit heille/ Mite te heicko wskoiset pelket? Hen nousi yles/ ia asetti twlen/ ia meren. Ja tuli iuri tyuenexi.

8:27 Nin Inhimiset imehtelit/ sanodhen/ Millinen teme on. Sille että twlet ia meri mös ouat henen cwliaiset?

8:28 Ja quin hen tuli sillepolen mertä/ nijnen Gergesenerin

makundan/ nin iooxit henen
wastans caxi pirulda riuattut
haudhoista wlgoslectenet/ ia he
olit sangen hirmuiset/ nin ettei
kengen tainut site tiette waelta.

8:29 Ja catzo/ he hwdhit ia
sanoit/ Mite meille on sinun
cansas Iesu Jumalan Poica?

8:30 Olecos tenne tullut meite
wauaman ennen aica? Nin keui
caukan heiste sangen swri
sicain ioucko wehmaal.

8:31 Nin percheleet rucoilit
hende ia sanoit/ Jos sine
wlgosaiat meite/ nin salli
meiden menne toon sica
lauman siselle. Sanoi hen
heille/ Menget.

8:32 Nin he menit wlgos ia
siselkeuit sijhen sicain laumaan.
Ja catzo/ coco sica lauma
sööxihin mereen/ ia wpposit
weteen.

8:33 Mutta paimenet
poispakenit/ ia menit
caupungin/ ia sanoit ne caiki/
Ja quinga nijnen pirulda
riuattudhen oli tapactanut.

8:34 Ja catzo/ coco caupungi
keui wlgos Iesusen wastan. Ja
coska he näit henen/ rucolit he
hende poismenemen heiden

Maansärilde.

** Jos sine tahdot) Eipe vsko
miten tiedhä/ waan turuapi
sulan Jumalan Armon päle.*

** Heille todistuxexi) Moses
cutzupi Lagin yhdexi
tunnustuxexi Canssan päle. Deu.
31.*

*Sille että Laki meidhen pälen
canda ia on yxi tunnustos
meidhen syndien ylitze Samalla
moto mös tesse.*

*Jos Papit todistauat että
Christus on temen puchtaxi
tehnyt/ ia ei senuoxi wsko/ nin
he tunnustauat itze heitens
wastan.*

** Ja sanon telle) Se on/ Jos
minun sanani ouat nijn
wäkeuet/ Quinga palio
wäkeuemmet sinun Sanas ouat.*

** Israelis) Se on/ eipe hen
leynnyt sencaltaista wsko
Jwttain tyken quin telle
Pacanalla oli.*

** Idhest ia Lennest) Se on/
Pacanat pite coriattaman/
Sentähden että he wskouat/
Mutta Jwttat ia tekoinpyhet/
tuleuat poisheitetyxi.*

Ro 8.

* Cuhunga ikenens) Mutamat ei tahdo Christusta seurata/ ellei he wissit ole/ cungapein.

Sentähden Christus tämen poishylepi/ quin wskomattoman/ ioca ennen tahdoi wissi olla.

* Haudhata) Mwtomat estexi wetäuet Hyuet Töödh ettei he tahdo seurata/ eike wskoa. Mutta ne Christus todistapi coollwet ia turhat töödh oleuan.

IX. Lucu.

9:1 Ja nin hen astui hacte'/ ylitzemeni iellens/ ia tuli omaa' caupu'gijns.

9:2 Ja catzo/ he edhestoit yhde' Haluatu' wootes sairastaua'. Coska nyt lesus näki heiden wscons/ sanoi hen Haluatulle/ Poican oe hyues turuas/ sinun synnis andexiannetan sinulle.

9:3 Ja catzo/ mutamat kirianoppenuist sanoit keskenens/ Täme pilca Jumalata.

9:4 Coska nyt lesus heiden aiatoxens näki/ sanoi hen/

9:5 Mixi te paha aiattelet teiden

sydhemisenne? Cumbi keuiembi on sano/ Synnit andexiannetan sinulle/ taica sanoa/ Nouse yles ia kiew?

9:6 Mutta että teiden pite tietemen/ että Inhimisen poialla on walta maasa synnit andexianda/

9:7 Sijtte sanoi hen sille Haluatulle/ Nouse yles/ ia ota sinun wootes/ ia mene cotias. Ja hen ylesnousi/ ja meni cotians.

9:8 Ja coska canssa sen neit/ imehtelit he/ ia cunnioitit Jumala/ ioca oli andanut Inhimisten sencaltaisen wallan.

9:9 Ja quin lesus sielde ohitzekieui/ näki hen Inhimisen tullihones istuuan/ nimelde Mattheus/ Ja hen sanoi henelle/ Seura minua. Nin hen ylesnousi/ ia seurasi hende.

9:10 Ja tapactui/ ette lesus atrioitzi henen hoonesans/ ia catzo/ monda Publicani ia synneiste iotca olit tulluuat/ ynne atrioitzi lesusen ia henen opetuslastens cansa.

9:11 Coska Phariseuset sen neit/ sanoit he henen opetuslapsillens/ Mixi teiden

Mestarin sööpi publicanein ia synneisten cansa?

9:12 Coska lesus sen cwli/ sanoi hen heille/ Ei taruitze ne/ iotca teruet on läkerite/ waan iotca sairastauat.

9:13 Mutta paramin menget/ ia oppecat mike se on/ Laupiutta mine tahdon/ ia * en wffri/ Sille en tullut mine * wanhurskaita cutzuman/ mutta synneitzit parannoxelle.

9:14 Silloin Johannesen opetuslapset käuit henen tygens/ ia sanoit/ Mingetähden me/ ia Phariseuset nin palion paastwme/ Mutta sinun opetuslapses ei paastuua/

9:15 Nin sanoi lesus heille/ Taitauatco ylghen poiat murechtija nin cauuan/ quin ylkä on heiden cansans? Mutta ne peiuet tuleuat/ coska ylkä heilde poisotetan/ ia silloin heiden pite paastoman.

9:16 * Ei kengen paicka wanha werca/ wdhen werghan tilghalla/ Sille se paicka reweise quitengin henense pois wateesta/ ia se aucku tule pahemaxi.

9:17 Ei kengen mös pane

torecta wijna wanhoin leilein/ mwtoin leilit pacachtauat/ ia wijna wlgoswota/ ia leilit hucastuuat/ Mutta he laskeuat nooren wijnan wsin leilein/ nin he molomat ouat tähdelle.

9:18 Coska hen oli näme puhunut heille/ Catzo/ nin tuli yxi Pämies/ ia cumarsi hende sanoden/ Herra/ minun tytteren nyt cooli/ Mutta tule/ ia pane sinun kätes henen pälens/ ia nin hen eläuexi tule.

9:19 Nin nousi lesus yles ia seurasi hende/ ia henen opetuslapsens.

9:20 Ja catzo/ yxi waimo/ ioca caxitoistakymende wootta oli punaist tauti sairastanut/ hen käui henen tacanans/ rupeis henen watens leepesen/ Sille hen oli sanonut itzellens/

9:21 Jos mine waiuoin rupen henen wateesens/ nin mine tulen teruexi.

9:22 Mutta nin lesus kiensi henens/ ia näki henen ia sanoi/ Ole hyues turuas Tytteren/ sinun wskos on tehnyt sinun teruexi. Ja se waimo tuli teruexi samalla hetkelle.

9:23 Ja koska lesus tuli pämiehen honesen/ ia näki * huijlunsoijttaiat/ ia canssan hymiseuen sanoi hen heille/ 9:24 Menget pois/ ei ole pica coollut/ mutta hen maca. Ja he nauroit hende.

9:25 Koska nyt canssa oli wlgosaiettu/ käui hen sisel/ ia rupeis henen kätens/ ia ylesnousi pica.

9:26 Ja se sanoma cwlui ylitze kaiken sen maan.

9:27 Ja koska lesus sielde poijslexi/ seurasit hende caxi sokiata/ hwsit ia sanoit/ Armadha meite Daudin poica. Ja koska hen tuli hoonesen/ edheskeuit ne sokiats henen tygens.

9:28 Ja sanoi heille lesus/ wskottaco että mine woin sen tehdä teille? He sanoit henelle/ Herra/ me wskoma.

9:29 Nin hen rupeis heiden silmeins päle/ sanodhen/ Teiden wskon ielken olcon teille. Ja heiden silmet aukenit.

9:30 Nin lesus haasti heite/ sanoden/ Catzocat ettei kengen täte saa tietä.

9:31 Waan koska he poismentit

iulghistit he henen sanomans caikella sille maalla.

9:32 Koska nyt nämet olit wlgosmennyuet/ Catzo/ nin he toit mycken ia Pirulda riwatun Inhimisen henen eteens. Ja quin perchele oli wlgosaiettu/ puhui mycke.

9:33 Ja Canssa imehteli/ ia sanoi/ Sencaltaista ei ikenens Israelis ilmestenyt.

9:34 Mutta Phariseuset sanoit/ Percheleden päructinan caut/ hen wlgosaia percheleet.

9:35 Ja lesus ymberins keui caiki caupungit/ ia kylet/ ia opetti heiden Synagogisans/ sarnaten Waldakunnan Euangelium/ ia paransi caikinaiset taudhit/ ia caiken saijraudhen Canssas.

9:36 Ja koska hen nyt näki Canssat/ Armadha hen heiden pälens/ että he olit ylenannetut/ ia haiotetut/ ninquin lambat/ joilla ei ole Paimenda.

9:37 Silloin sanoi hen opetuslapsillens/ Elo tosin ombi sangen palio/ mutta wähe on tööwäki/

9:38 Rucolcat sentähden Elon

Herra/ että hen wlgoslähäteis tööwäkie henen eloonsa.

* En wffri) Se on Jumalan otollisempi että me keskenem hyue tegeme/ quin me wffraisimma.

* Wanhurskaita) Christus poisheittepi caiken Inhimillisen wanhurskaudhen/ ia tachtopi että me ainoast henen wanhurskaudhens päle rakennaisim.

Sentäden hen mös tessä sanopi/ että hen waiuoin nijte Syndisite cutzupi.

Ninquin P. Paueli sanopi 1. Timot. 1. Christus tuli Mailmaan Syndisite wanhurskaaxi tekemen.

* Eikengen paicka) Se on Ej kengen taidha tete wtta Euangeliumin oppia wanhalla lihallsella sydhemelle käsitte.

Ja koska se Lihallsille Inhimisille saarnatan/ nin ne tuleuat waiuoin pahemaxj. Ninquin nyt tapachtupi/ että koska se hengelinen wapadhus sarnatan/ nin Liha sen kientepi oman pahan sisuns ielkijn.

* Huilunsoittaiat) Jotca Wainaiten ia Rwmisten tykene leikitzit Ninquin nyt meidhen

seas kelloilla soitetaan/ ia peijaita weisataan.

Sen se merkitze/ että colema waikuttapi ia tutan Lain opin cautta.

X. Lucu.

10:1 IA hen cutzui caxitoistakymende Opetuslastans tygens/ ia annoi heille wallan wastoin reetaisit hengije/ että he heite wlgosaiaisit/ ia parannaisit caikinaiset Taudhit/ ia iocaitzen sairaudhen.

10:2 Mutta näme ouat nijnen cadhentoistakymenen Apostolin nimet. Ensimeinen/ Symon/ ioca cutzutun Petari/ ia Andreas henen weliens Jacobus Zebedeusen poica/ ia Johannes henen weliens/

10:3 Philippus/ ia Bartholomeus/ Thomas/ ia Mattheus/ ioca oli Publicanus ollut/ Jacobus Alphein poica/ Ja Lebbeus ligalnimelle Taddeus/

10:4 Symon Cananeus/ ia Judas Ischariotes/ ioca mös petti henen.

10:5 Nämet caxitoistakymende

wlgoslehetti Iesus ioille hen
käskenyt oli/ sanoden/ Elket
mengö pacanaiden tielle/ ia
Samaritanein caupungin elket
sisel mengö/

10:6 Mutta menget paramin
nijnen cadhotettuun lammasten
tyge Israelin hoonest.

10:7 Nin menget ia sarnatkat/
sanoden/ Taiuan waldakunda
ombi iuri lehestynyt.

10:8 Kipiet techket teruexi/
Spitaliset puhdistaca. Colluet
yleswirghottaca. Perchelet
wlgosaiacat. Lahiaxi te saitta/
nin mös lahiaxi andacat.

10:9 Ei teiden pidhe Culda/
eike hoopia/ eike Raha *
pitemen teiden cuckaroisan/
eike ewessecki matkas/ eike
cachta hamet/ eike kengije/
eike sauua/

10:10 Sille että Tömies ombi
roghans ansiolinen.

10:11 Waan cungaikenens
caupungin tadica kylan te
siselkieytte/ Kyselket cuka sijne
on otolinen/ Ja olcatta sielle
sijhenasti että te poislehdette.

10:12 Mutta coska te hoonen
siselmenet/ nin teruetteke
hende. Ja sanokat/ Rauha

olcoon tehen hoonesen/
10:13 Ja ios se hoone on
otolinen/ nin tulkan teidhen
rauhan sen päle. Jollei hen ole
otolinen/ nin teiden rauhan
teille palaiapi.

10:14 Ja cussa eikengen teite
wastanrupee/ eike cwle teiden
sanoian/ nin wlgosmenget nijstä
hooneist/ tadica sijte
caupungist/ Ja * puhdistakat
tommu teiden ialghoistanna.

10:15 Totisesta sanon mine
teille/ Hookembi pite oleman
Sodoman ia Gomorrhan maan/
domio peiuene quin sille
caupungilla.

10:16 Catzo mine lehetten
teiden/ ninquin lambat swttein
keskelle. Olkat sentehden
taitauat/ ninquin kermet/ ia
yxikerdhajiset ninquin mettiset.

10:17 Mutta cauattacat teiden
nijlde Inhimisilde/ sille he
edhesweteuet teiden heiden
radstupins/ ia heiden
Synagogisans pite heiden
hoosuman teite.

10:18 Nin mös Pämiesten ia
Kuningaiden eteen te wiedhen/
minun tehden/ heille ia
pacanoille todistoxexi.

10:19 Coska he nyt teite edhesweteuet/ Elket murehtigo/ quinga/ taica mite teiden pite puhuman/ Sille että teille annetan samalla hetkel mite teiden pite puhuman.

10:20 Sille ette te ole ne/ iotca puhuat/ waan teiden lsen Hengi/ ioca teisse puhupi.

10:21 Se yxi welij edeswete sen toisen welien colemaan/ Ja lse Poians/ ia lapset carkauat wanhimbaidens watan/ ia tappauat heite.

10:22 Ja caiki teite wihauat minun Nimeni tähden. Mutta ioca loppun asti wahuast seiso/ hen tule autuaxi.

10:23 Coska he nyt wainouat teite ydhes caupungis/ nin paetkat toisen. Sille totisesta sanon mine teille/ ette te woi caiki Israelin caupungeit toimitta siihenasti että Inhimisen Poica tulepi.

10:24 Ei ole opetuslapsi ylitze Mestarins/ Eike paluelia ylitze henen Herrans. Tytyken Opetuslapsi ios hen ombi ninquin henen Mestarins/ ia Paluelia ninquin henen Herrans.

10:25 Jos he ouat itze lsenen

Beelzebub cutzuneet/ quinga palio enämin he henen pereens cutzuaat?

10:26 Elket sentehden heite pelietkö. Sille ettei miteken ole peitetty/ ioca ei pidhe ilmoitettaman/ ia ei miten salattu/ quin ei tule tietteuexi.

10:27 Jota mine sanon teille pimeise/ site sanokat walkiudhes/ ia mite teiden coruaa'ne sanotan/ site sarnatcat cattoin päle.

10:28 Ja elket teiten pelietkö nijlde/ iotca rumin tappauat/ ia eiuet woi sielua tappa/ Mutta pelietkä enämin site/ ioca woipi seke sielun että rumin heluettin hucutta.

10:29 Eikö caxi warwuist ychten ropoin myydhe? ia yxi heiste ei puto maan päle/ ilman teiden lseten.

10:30 Nin ouat nyt mös caiki teiden päen hiuxet luettudh/

10:31 Elket sis pelietkö/ Te oletta paramat/ quin monda warwuista.

10:32 Sentähden/ iocahine' quin minun tunnusta Inhimisten edhes/ sen tunnustan mös mine/ minun lseni edhes/ ioca

on Taiuaisa.

10:33 Mutta iocahinen quin minun kieltä Inhimisten edhes/ kiellen mine mös henen minun lseni edhes/ ioca on Taiuaisa.

10:34 Elket luulco/ että mine olen tullut * rauhan lehettemen maan päle/ En ole tullut rauha/ mutta mieckan lehettemen.

10:35 Sille mine tulin Inhimiste lsens wastan rijdhaisexi tekemen/ Ja tytärtä eitiens wastan/ ia Minien henen anoppians wastan.

10:36 Ja Inhimisen oma pereh tuleuat henen wihamiehexas.

10:37 Joca racasta lsens taica Eitiens minun ylitzen ei se ole minulle otolinen. Ja ioca racastapi poicans/ taicka tyterdhens minun ylitzen ei se ole minun otolinen.

10:38 Ja cuca ei ota oma * Ristiens/ ia seura minua/ ei se ole minun otolinen.

10:39 Joca leyte henen hengens/ henen pite sen cadhottaman/ Ja ioca hengens cadhottapi/ minun techten/ henen pite sen leutemen.

10:40 Joca teite holhoo/ se

minua holhopi/ ia ioca minua holho/ hen holhopi sen/ ioca minun lehdetti.

10:41 Joca Prophetan holhopi Prophetan nimelle/ hen saa Prophetan palcan. Ja ioca wanhurskan holhopi wanhurskan nimelle/ hen saa wanhurskan palcan.

10:42 Ja cucaikenens annais yhden neiste wähimiste iodha picarin kylme wettä waiuoin Opetuslapsen nimelle/ Totisesta sanon mine teille/ ei henen pide palcans cadhottaman.

* Raha pitemen) Teme pitemys on ninquin Mammonin Ahneus/ ioca sydhemelle Rickaudhest rippupi/ ia site murechtipi/ Joca sarnan wirgan estepi. Mutta tarpexi ia oikeaxi elatoxexi/ piti möös Christus Rahan/ Cuckaron ia Leipekorin.

* Pudhistacat) Nin ei miteken teidhen pidhe heilde ottaman/ että te mös ialgoistan ia kengisten tomun poispuhdhistat/ Että he mahdaisit ymmertä/ ettei te etzi teidhen woiton ielkin/ waan heidhen Autudhensa ielkijn.

* Rauhan lehettemen) Teme packo sijte tulepi/ että mwtamat wastanottauat Euangeliumi ia sijhen heidhens wahwasti kijnitteuet Olis echke lse taicka Eitei/ Sisar eli Welij wastahan.

Ja iotca taas ei Euangeliumi wastaanota/ ne sijte nin cauhistuuat/ että he sentähden wihawat ia tappauat seke jsens että eitens/ sisarens ia weliens * Ristins ottaman) Se on Walmis oleman kersimen wastoin kieumiste Jumalan sanan tähden.

XI. Lucu.

11:1 JA se tapachtui/ Coska lesus lackasi sencaltaisi henen cadhelle toistakymmenelle Opetuslapsillens keskemest/ keui hen sielde edespeiten/ että henen piti opettaman/ ia sarnaman heiden caupu'geisans.

11:2 Coska nyt Johannes/ ioca silloin oli fangiuxes/ cwli Christusen töödh/ lehdetti hen caxi Opetuslastans/ kysymen hende/

11:3 Oletco sine se tuleua/

taicka pitekö meiden toista odhottaman?

11:4 Nin lesus wastasi/ ia sanoi heille/ Menget ia sanocat Johannesel/ ne quin te cwlette ia nägette.

11:5 Sokiat saauat nägöns/ Onduuat keuet/ Spitaliset puhdistetan/ ia Cwroit cwleuat/ ia Colluet ylesheräteten/ ia nijlle kieuhille sarnatan Euangelium/

11:6 ia autuas ombi se/ ioca ei * pahane minun cauttani.

11:7 Coska nyt he poismenit/ rupeis lesus sanoman cansalle Joha'nesest/ Mite te lexitte wlgos corpehen catzoman? Max roco/ ioca häilytetan twlelda?

11:8 Taicka mite te lexitte wlgos catzoman? Max Inhimist watittu pehmeil waatteil? Catzo iotca pehmeite candauat/ ne ouat Kuningaiden hooneisa.

11:9 Taicka mite te lexitte wlgos catzoma'? Max Prophetaat? Wissist/ sanon mine teille/ Teme on ialombi quin Propheta/

11:10 Sille että teme on se/ iosta kirioitettu on/ Catzo mine lehdeten minun Engelin sinun

casuos eten/ ioca walmistapa on sinu' tijes sinun etees.

11:11 Totisesta sanon mine teille/ Caikein nijnen seghas/ iotca waimoist syndyneet ouat/ ei ole yxigen swrembi ylestullut/ quin Johannes castaia. Mutta quitengin se quin on wähin Taiuan waldakunnas/ hen on hende swrembi.

11:12 Mutta hamast Johannesen Castaijan peiuste/ nin tehen peiue' asti kersi Taiuaa' * waldaku'da/ wäkiwalda/ ia ne wägelliset sen repiuet heillens.

11:13 Sille että caiki Prophetat/ ia mös itze laki/ ouat Johannesen asti noijtuneet.

11:14 Ja ios te tahdotta wasthan otta/ Hen on se Elias/ ioca oli tuleuainen.

11:15 Jolla on coruat cwlla/ hen cwllkan.

11:16 Waan minge werdaxi mine wedhen temen sughun? Hen on nijnen lasten werta iotca Turulla istuuat/ ia hwtauat cumpaniens tyge/ ia sanouat/

11:17 Me hwilua soijttima teiden edhesen/ ia ette te hypenyuet/ Me olemma weisannut mureen wirsie teillen/ ia ette te

idkenyuet.

11:18 Sille Johannes hen tuli/ ei södhen/ eike iodhen/ ia he sanouat/ Henelle on Perchele.

11:19 Inhimisen poica tuli södhen ia iodhen/ ia he puhuuat/ Catzo/ site sömeri ia winan ioomari/ Publicanein/ ia synnijsten ysteue? Ja * wijsaudelle oijkeus annetan henen lapsildans.

11:20 Silloin hen rupeis soimaman nijte caupungeita/ ioissa hen oli tehnyt swrimat awud/ ia eiuet quitengan heidens parandaneet.

11:21 We sinun Chorazin/ We sinun Bethsaidan. ios sencaltaiset awudh olisit techdyt Tyros ia Sidonis/ iotca teisä tehdyt ouat/ He olisit aamut säckis ia tuhghas tehnyt synnin parannuxen.

11:22 Mutta quitengin mine sanon teille/ Että Tyronin ia Sidonin pite oleman hokiamman Domio päiuen quin teiden.

11:23 Ja sine Capernaum/ ioca olet yleskorgotettu taiuasen asti/ sinun pite haman heluettin sysettemen. Sille ios Sodomis olisit sencaltaiset awudh tehdyt/

ninquin sinus/ he seisoisit wiele tenepäne.

11:24 Mutta quitengin sano mine teille/ Että Sodomän maan pite hookijman oleman Domio päiuen/ quin sinun.

11:25 Sille samalla aialla/ wastasi Iesus/ ia sanoi/ Mine kijten sinua Ise/ Taiuan ia maan Herra/ että sine olet ketkenyt nämät wijsailda ia toimellisilde/ ia olet nämät ilmoittanut pienille/

11:26 Tosin Ise/ nin oli sinun hye tactos sinun edheses.

11:27 Caiki minulle ouat annetudh minu' Iseldeni/ ia eikengen tunne poica mutta Ise/ eike Ise yxiken tunne mutta poica/ ia kellenikenens poica tacto sen ilmoitta.

11:28 Tulkat Te Caiki Minun Tykeni/ iotca töteteghett ia raskautetudh oletta/ ia mine tahdon teidhen wirghotta.

11:29 Ottacat minun ikeen teiden pälen/ ia oppecat minust/ Että mine olen laupias ia neure sydhemest/ Ja teiden pite leutemen lewon teiden sijeluillen/

11:30 Sille että minun ikeen

ombi souelias/ ia minun corman on kewijä.

* Pahane) Autuas on se/ ioca minun töisten ia sanoistan itzens ei pahenna/ waan parennais.

* Wäkiualta) Coska Omatundo eli murhelinen sydhen synnin tehden Euangeliumin saa maista ia ymmertä/ nin hen väkiuallalla sihen carckapi/ ettei yxiken hende sijte taidha poistemmata.

* Wijsaudhella) se on/ se Eua'geliumin Totuus/ io'ga Christus ia Johannes sarnasit/ watanotettijn/ ia henelle oikius annetijn henen Lapsildans/ se on/ nijlde. wskolisilde/ Jotca Jumalan Wijsaudhen Lapset ouat.

Mutta ne mwdh/ iotca Walhen Lapset ouat/ ne ylencatzouat Jumalan Totudhen/ Sencaltaiset olit ne Phariseuset ia

Lainoppenuet * Ikeen) Laki ia Käskysanat ouat couat ia ca'giat nin ettei yxiken ninen edesse kestä/ Mutta Christus/ ioca pyhen Hengen andapi/ tekepi ne kieuiexi wskon cautta. Nin mös Risti ombi iwri yxi

*keuie Corma nijlle/ iotca
Euangelium maistauat ia oikein
tundeuat.*

XII. Lucu.

12:1 Silhen aican keui Iesus Sabbathina laihoin lepitze. Nin henen Opetuslapsens isosit/ ia rupeisit tächkäpeite ylesrepimen/ ia sömen.
12:2 Coska nyt Phariseuset sen negit/ sanoit he henelle/ Catzo/ sinun Opetuslapses site tekeuet/ quin ei soui Sabbathina tehdä.
12:3 Mutta hen sanoi heille/ Ettekö te lukenuuat/ mitke Daid teki coska hen isosi/ ia ne iotca henen cansans olit?
12:4 quinga hen Jumalan hooneen siselmeni/ ia söij edespanemisen leiuet/ ioita ei henen sopinut söödhe/ ei mös ninen iotca henen cansans olit/ mutta ainouain pappein.
12:5 Taicka ettekö te lagis lukenuuat/ että Sabbathina rickouat papit Templis Sabbathin/ ia ouat quitengin nuchtettomat?
12:6 Mutta mine sanon teille/

Että tesse se ombi ioca mös swrembi on/ quin Templi.
12:7 Mutta ios te tiedheisitte mike se on/ Laupiudhen mine tahdon/ ia en wffri/ sijtte ette te swingan domitzisi wighattomia.
12:8 Sille että Inhimisen Poica on mös Herra * Sabbathin päle.
12:9 Ja hen sielde edheskeui/ ia tuli heiden Synagogaans.
12:10 Ja catzo/ sielle oli yxi Inhimine'/ iolla oli quiuettu käsi. Ja he kysyt henelle/ sanodhe'/ Sopico Sabbathina para'da? Se'päle/ ette he saisit canda henen pälens.
12:11 Nin sanoi hen heille/ Cuca on teiste Inhiminen/ iolla olis yxi lammas/ ia ios se Sabbathina putois caiuon/ eikö hen rupeisi siihen/ ia yleswedhä?
12:12 Quinga palio ialombi sis Inhiminen on quin lammas? Sentedhen sopi kyllä hyue tehdä Sabbathina.
12:13 Nin hen sanoi Inhimiselle/ wlgosoienna kätes. Ja hen wlgosoiensi. Ja se tuli teruexi ninquin toinengi.
12:14 Silloin Phariseuset

wlgoskeuit/ ia neuuopidhit
henen wastans/ quinga he
henen huckaisit.

12:15 Mutta coska lesus sen
ymmersi/ keui hen sielde pois.
Ja palio Canssa seurasit hende.

12:16 Ja hen teki caiki teruexi/
ia haastoi heite hendens
ilmoittamast.

12:17 Senpäle ette sen piti
teutettemen/ quin sanottu oli
Esaian Prophetan cautta/ ioca
sanoi.

12:18 Catzo minun Poican/
ionga mine wlgoswalitzin/ minun
rackan/ iossa minun sieluni
ombi hyue sosijo. Mine panen
henen pälens minun Hengeni/
ia henen pite Domion Pacanoille
iulghistaman.

12:19 Ei hen ritele/ eike
hwdha/ eike yhdengen pidhe
cwleman henen äändens
catuilla.

12:20 Murettua rokoa ei henen
pidhe serckemen/ ia switzeuat
pellauaist ei pidhe henen
sammuttaman/ sihenasti ette
hen wlgoswiepi Domion woitoxi.

12:21 Ja hene' Nimens päle
pite Pacanoiten toiuoman.

12:22 Silloin edestootijn henen

tygens yxi ioca piruldariwattin/
sockia ia myckä/ ia hen
paransi henen/ nin että sockia
ia myckä seke puhui ette näki.

12:23 Ja canssa hemmestuit ia
sanoit/ olleco teme se Daudin
poica?

12:24 Mutta cosca Phariseuset
sen cwlit/ sanoit he/ ei hen
wlgosaia perchelei/ mutta
Beelzebubin percheleitten
pämiehen wäelle.

12:25 Coska nyt lesus tunsi
heiden aiatoxens/ sanoi hen
heille/ Jocainen waldakunda
erinyt itze wastaans/ se kylmille
tule. Ja iocainen caupungi
taicka hoone/ eranut itzeens
wastan/ ei se seiso.

12:26 Ja ios perchele wlgosaia
perchelen/ nin hen erinyt on
itzeens wastaan/ Quinga sis
henen waldakundans seisois?

12:27 Ja ios mine Beelzebubin
wäelle perchelet wlgosaiaisin/
kenengä wäelle sis teiden
poianna heite wlgosaiauat?
Sentäden pite heiden teiste
domitzeman.

12:28 Mutta ios mine Jumalan
Hengel perchelet wlgosaian/ Nin
tuli Jumalan waldacunda teiden

tygene.

12:29 Mutta quinga ioku taita ionghun wäkeuen hoonesen siselkeudhe ia henen taloons poisröwete/ ellei hen ensin sidho site wäkeuete/ ia sitte röwe henen hoonetans?

12:30 Joca ei ole minun cansani/ hen on minua wastan. Ja ioca ei minun cansani cocoo/ hen haiottapi.

12:31 Sentäden sanon mine teille/ Caiki synnit ia pilca andexiannetan Inhimisten/ Mutta se pilca pyhe * Henge wastan/ ei andexianneta Inhimisten.

12:32 Ja cukaikenens sanopi iotachin sana Inhimisen Poica wastan/ se henen andexiannetan. Mutta ioca sanopi iotachin pyhe Henge wastan/ ei henen andexianneta/ eike tesse/ eike tuleuaises mailmas.

12:33 Taicka tehckette hywe puu/ nin tule henen hedhelmens hyuexi/ taicka techkette heiju puu/ nin tule hene' hedhelme's heijuxi. Sille ette hedhelmeste tutan puu.

12:34 Te Kykärmen sughut/ quinga te woiitte hyue puhua/

coska te oletta itze pahat? Sille että sydheme' kyllydhest sw puhupi.

12:35 Hyue Inhiminen edheswetä hyuest sydhemen tauarast hyuie. Ja paha Inhiminen edeswetä pahast sydhemen tauarast pahoia.

12:36 Mutta mine sanon teille/ että iocahitzest turhast sanast ionga Inhimiset puhuuat/ pite heidhen luguntekemen Domiopäiuene.

12:37 Sille että sinun sanoistas sine wanhurscautetan/ ia sinun sanoistas sine domitan.

12:38 Silloin kysyt henelle monicahdat nijste kirianoppeneist ia Phariseusista/ sanodhen/ Mestari me tahdoma nähde merckie sinulda.

12:39 Nin hen wastasi/ ia sanoi heille/ Temä häiju ia horalinen suku etzipi mercki/ ia ei anneta henelle merckie/ waan Jonan Prophetan mercki.

12:40 Sille samalmodholla quin Jonas oli walaskalan watzas colme päiue ia colme öte/ nin pite Inhimisen Poian oleman maan sydhemes colme päiue ia colme öte.

12:41 Ne Niniutin miehet pite ylesnouseman domiolla tämen sugun cansa/ ia sen domitzeman/ Sille ette he paransit heidhens Jonasen sarnasta. Ja catzo/ tessa on enämbi quin Jonas.

12:42 Drötingin Eteleste pite ylesnouseman Domiolla tämen sugun cansa/ ia sen domitzema'/ Sille ette hen tuli maan äriste cwlemaan Salomonin wisautta. Ja catzo/ tesse on enembi quin Salomon.

12:43 Coska nyt se riettaisa He'gi on wlgosme'nyt Inhimisest/ nin hen waelda lepitze quiwia paickoi/ etzipi lepoa/ ia ei leydhä.

12:44 Silloin hen sano/ Mine palaian minu' hoonesen ielle's/ custa mine wlgoslexin. Ja quin hen tule/ nin hen leutepi sen tyhien/ ia käweistyxi/ ia caunistetuxi.

12:45 Sijtte hen poismenee/ ia ottapi tyge's seitzeme' mwta Hengie/ itzeens pahe'bata/ ia siselmeneuet ia asuat sielle. Ja tuleuat sen Inhimisen wijmeiset pahemaxi quin ensimeiset. Nein mös tapactu telle pahalle

sucucu'nale.

12:46 Coska hen wiele nyt puhui canssalle/ Catzo henen eitins ia weliens seisoit wlcon ia pydhit hende puhutella.

12:47 Nin yxi sanoi henelle/ Catzo sinun eitis ia sinun welies wlcon seisouat/ tachtouat sinua puhutella.

12:48 Nin wastasi hen/ ia sanoi sille sanansaattaialle/ Cuca on minun eiten/ taicka cutka ouat minun welijeni?

12:49 Ja hen wlgosoiensi kätens Opetuslastens polen/ ia sanoi/ Catzo minun eiteni/ ia minun welieni.

12:50 Sille että iocainen quin tekepi minun lseni tachton/ ioca on Taiuaisa/ hen on minun welien/ ia sisaren/ ia eiten.

* Sabbathin ylitze) Se on/ ioca Christusen pälle wskopi/ hen on ylitze caiken Lagin/ ia ei taidha Laista nuhdelta/ echke hen rickois/ coska Rackaus ia Häte site waati ia ano.

* Henge wastan) Syndi pyhe Henge wastan/ se on Euangeliumin ylencatzotus.

*Nincauuan quin se seisopi/ ei
ensingen Syndi andexianneta.
Sille se sotipi iwri wsco wasthan/
iota paitzi ei ole ychteken
Synnin andexiandamist/ Waan
coska se poispannan nin wsco
sijtte siseltule/ ia caiki synnit
poispyhiteen*

XIII. Lucu.

13:1 Sine peiue'/ wlgoskeui
lesus honesta/ ia istui meren
tyghe.

13:2 Ja hene' tyge's cocostuijt
palio Canssa/ nin että hen
siselkeui hacten/ ia istui/ ia
caiki Canssa seisoit rannalla.

13:3 Ja hen sanoi heille
monella wertauxella/ sanodhen/

13:4 Catzo yxi kylueie
wlgosmeni kyluemen/ ia coska
hen kylui/ langeisit
monicahdhat tien ohen/ Ja tulit
linnut/ ia ylessöit nee.

13:5 Mutamat taas langeisit
kiwistön/ cussa ei ollut heille
palio mulda/ ia pijan
ylesnousit/ Sille ettei heille ollut
sywe maa/

13:6 Mutta coska auringo
coitti/ nin he poudhittin/ Sille

ettei heille ollut iwrtä/ nin he
poisquiuetuijdt.

13:7 Mutamat la'gesit
oriantappuroihin/ ia
oria'tappurat yleskaswoit/ ia
läkehytit heiden.

13:8 Mutamat taas langesit
hyueen mahan/ ia teijt
hedhelmen/ Monicadhat
satakerdaisen/ monicadhat
cwsikymenkerdaise'/ ia
monicadhat
colme'kymenkerdaisen.

13:9 Jolla on coruat cwlla/ se
cwllkan.

13:10 Nin Opetuslapset
edhesastuit/ ia sanoit henelle/
Miksi sine puhudh heille
wertauxilla?

13:11 Nin hen wastasi/ ia sanoi
heille/ Teiden on annettu tuta
Taiuan waldakunnan salaudhet/
Waan ei heille ole annettu.

13:12 Sille että iolla * ombi/
henelle pite annettaman/ ia
henellä pite kyll oleman. Mutta
silde iolla ei ole/ pite mös
sekin poisotettaman/ quin
henelle on.

13:13 Sentedhen mine puhun
heille wertauxilla. Ettei
näkeueiset pide näkemen/ eike

cwleuaiset/ cwleman/ eike ymmertämen.

13:14 Ja heisse teyteten Esaian noituus/ ioca sanoi/ Coruillan pite teiden cwleman/ ia ei ymmertämen/ ia näkeweisne pite teiden näkemen/ ia ei eckemen.

13:15 Sille että teme' Canssan sydhen on cowettu/ Ja coruillans he raskasti cwlit/ Ja silmens he wmpen panit. Ettei he ioskus näkisi silmille/ ia coruilla cwlisi/ ia sydhemelle ymmerdheisi/ ja palaiasisit/ ia mine parannaisin heite.

13:16 Mutta autuat teiden silmenne ouat/ sille he näkeuet/ ia teiden coruanna/ sille he cwleuat.

13:17 Sentähden totisesta sano mine teille/ että mo'da prophetat/ ia wa'hurskast halasit nähdhä iotca te näghette/ ia eiuet nähnyet/ ia cwlla/ iotca te cwletta/ ia eiuet cwlluuat.

13:18 Nin cwlcat te sis sen kylueien wertaus.

13:19 Coska iocu cwle waldakunnan sanan/ ia ei ymmerdhä/ nin tulepi se paha

ia poistemma sen quin henen sydhemens kyluettin. Teme on se/ ioca tien ohen oli kyluetty.

13:20 Mutta se quin kiuistön kyluettin/ se ombi/ quin cwle sanan/ ia cocta ilolla sen ottapi.

13:21 Mutta ei ole henelle itzesens iwrtä/ waan hen ombi aialinen/ Nin coska waiua ia tuska pälekieupi sanan tehden/ cocta hen pahane.

13:22 Mutta ioca orientappurain secan oli kyluetty/ se ombi/ quin cwle sanan/ ia temen Mailma' suru/ ia rickaudhen petos/ läkeytte Sanan/ ia hen tule hedhelmettömexi.

13:23 Mutta ioca oli hyuen Mahan kyluetty/ se ombi quin cwle Sanan/ ia ymmertä/ ia mös tootta hedhelmen ia teke/ Nin että mwtama teke satakerdaiset/ monicachta kusikymenkerdaiset/ ia monicachta colmekymenkerdaiset.

13:24 Toisen wertauxen hen pani heiden eteens/ sanoden. Taiuan waldakunda ombi yhden Inhimisen wertainen/ ioca kylui hyuen Siemenen henen peltons.

13:25 Mutta Inhimisten maates/
tuli henen wihoilissens/ ia kylui
ohdakeet nisuijn sekan/ ia
poismeni.

13:26 Coska nyt oras rupeis
casuaman/ ia
hedhelmeitzemen/ nin näghyit
mös ohdacket.

13:27 Silloin edheskeuit
perenisennen palueliat/ ia
sanoit henelle/ Herra eikös
hyue Sieme'de kyluenyt peltos/
custa sis henelle ombi
ohdackeet?

13:28 Nin sanoit hen heille/
Wiholinen Inhiminen sen teki.
Sanoit palueliat henelle/
Tadhocos sis ette me menem/
ia nee poishagem?

13:29 Mutta hen sanoit/ En/
senpäle ette coska te ohdacket
ylesrewitte/ ettei te ynne nisuia
yleste'ma.

13:30 Sallicat ynne caswa
molemat elonaica' asti. Ja elon
aighala sanon mine elomiehille.
Cootkat ensin ohdacket/ ia
sitocat heite lychteixi/ poltetta/
Mutta nisut cootkat minun
aittaani.

13:31 Toisen wertauxen hen
pani heiden eteens sanodhe'.

Taiuan waldakunda ombi
Sinapin * iyuen wertainen/
ionga Inhiminen otti ia kylui
peltoons/ ioca on pienin caikija
siemenite.

13:32 Mutta coska se
ylescaswoi/ nin hen ombi swrin
caalein seghas/ ia tule puuxi/
nin että Taiuan linnut tuleuat/
ia tekeuet pesens sen oxain
päle.

13:33 Toisen wertauxe' sanoit
hen heille. Taiuan waldakunda
ombi * Hapatuxe' wertaine'
ionga waimo otti/ ia seghoitti
colmen wacan iauhoia/ siihen
asti quin caiki happani.

13:34 Näme caiki Iesus puhui
Cansalle wertauxilla/ ia ilman
wertauxit ei hen miteken heille
puhunut. Että se teuteteisin/
quin oli Prophetan cautta
sanottu/ ioca sanoit/

13:35 Minun pite awaman suuni
wertauxis/ ia minun pite
wlgosröyhemien salatut mailman
alghusta.

13:36 Silloin laske Iesus
Canssan/ ia tuli cotija. Ja
henen Opetuslapsens
edheskeuit/ sanoden/
Wlgostoimita meille se wertaus

Pellon ohdackeist.

13:37 Nin hen wastasi/ ia sanoi heille/ Inhimisen Poica on se ioca hyuen sijemenen kylui.

Pelto on mailma. Se hyue Sijemen on Waldakunnan lapset.

13:38 Mutta ohdacket ouat sen pahan lapset.

13:39 Wihoilinen ioca sen kylui/ on perchele. Elonaica on Mailma' loppu. Elomiehet ouat Engelit.

13:40 Sentehden ninquin ohdacket coconhaghetan/ ia tulella poltetan/ nin pite mös oleman temen Mailman loppuna.

13:41 Inhimisen Poica lehdettepi Engelinse/ ia heiden pite cocoman caiki pahoitoxet/ ia ne iotca wärytte tekeuet/ henen Waldakunnastans.

13:42 Ja heitteuet heiden cwman wgnijn/ Sielle pite oleman idku/ ia hambain kiristus.

13:43 Silloin pite ne wanhurskat kijltemen/ ninquin Auringo heiden Isens Waldakunnas. Jolla on coruat cwlla hen cwlkan.

13:44 Taas on Taiuaan waldakunda * Ardohaudhan wertainen/ ioca on Pellos

kätketty/ ionga Inhiminen leusi/ ia kätki sen. Ja ilon tähden/ quin henelle sijte oli/ meni hen pois/ ia myi caiki mite henelle oli/ ia osti sen pellon.

13:45 Taas on Taiuaan Waldakunda Caupamiehen wertainen/ ioca hyui Perlye etzei/

13:46 Ja quin hen leusi yhden callijn Perlyn/ meni hen pois/ ia myi caiki mite henelle oli/ ia osti sen.

13:47 Taas on Taiuaan Waldakunda Nootan wertainen/ ioca on mereen heitetty/ cocoman caikinaiasi caloia/ Coska se sis teuten tuli/

13:48 Yleswedhit he sen rannalle/ ia istuit ia eroitit ne hyuet astijoihens/ mutta ne pahat he poisheittit.

13:49 Nein mös on tuleua Mailma' lopusa. Tuleuat Engelit/ ia poiseroyttauat ne pahat waa'hurskaista/

13:50 ia heitteuet heiden cwmaan wgnijn/ Sielle pite olema' idku/ ia hampain kiristus.

13:51 Sanoi Iesus heille/ Ymmersittekö te nämät caiki?

He sanoit henelle/ Ja Herra.
 13:52 Nin sanoit hen heille/
 Sentähden iocainen
 kirianoppenutt/ ioca on Taiuan
 waldakunda warten oppenut/ se
 on pereenisenen wertainen/
 ioca henen Tauarastans
 edhestooopi * wtta ia wanha.
 13:53 Ja tapactui/ Coska Iesus
 lopetti nämet puhet/ poislexi
 hen sielde/
 13:54 Ja tuli henen syndyme
 maallens/ ia opetti heiden
 Synagogasans/ nin ette he
 hämmestuit/ ia sanoit/ Custa
 telle on teme Wijsaus/ ia näme
 awudh?
 13:55 Eikö teme ole se sepen
 poica? Eikö henen eitens
 cutzuta Mariaxi? Ja henen
 weliens Jacob ia Joses/ ia
 Simon ia Judas/
 13:56 Ja henen Sisarensa/ eikö
 nee caiki ole meiden tykene'?
 Custa sis telle on neme caiki?
 13:57 Ja he pahenit henen
 ylitzens. Nin sanoit Iesus heille/
 Ei Propheta cussan wähembi
 maxa/ quin cotonans/ ia
 omisans.
 13:58 Ja ei hen sielle monda
 tunnustechtie tehnyt/ heiden

epäwskons tähden.

** Jolla ombi) Cussa Jumala'
 sana ymmertään/ sielle se
 itzens enendepi/ ia Inhimiset
 paranda.*

*Mutta cussa se ei ymmertä/
 sijne Inhimiset pahetaan/ ia se
 wähenepi.*

** Sinapin iywe) Ei yxiken sana
 näghy nin ylencatzotuxi eike
 hoono'maxi/ quin Euangelium/
 Ja ei quitengan ole ychten
 wäkeuembe quin se.*

*Sille ette se wanhurscautta caiki
 ne/ iotca sen pälle wskouat.
 Mutta Laki ia töödh eiuet site
 tege.*

** Hapannos) Se ombi mös se
 sana/ ioca Inhimiset mwttlepi
 ia wdhistapi.*

** Ardhhohauta) Teme peitettu ia
 salattu Ardhhohauta ombi
 Eua'gelium/ quin on meiden
 Ymmerdyxesta salattu/ ia tesse
 Taiuan walda kunnaxi
 cutzutaan/ ioca meille Ardon ia
 wanhurscaudhen andapi ilman
 ansiota.*

*Sentäden coska se leuten/ nin
 se ilahutta/ se on/ iloisen
 sydheme' se saattapi/ iota ei*

*yxiken töö taidha matkan
saatta.*

*Teme Euangelium ombi mös se
callis Perlö.*

** Wtta ia wanha) Se Wanha
ombi laki.*

Se wsi ombi Euangelium

XIV. Lucu.

14:1 Silhen aijcan/ cwli Herodes

* Neliesruhtinas Iesusen
sanoma' ia sanoi paluelioijlle's/

14:2 Teme o'bi se Joha'nes
castaia/ hen on ylesnosnut
cooluista/ Se'teden hen tekepi
sencaltaiset awudh.

14:3 Sille Herodes oli
Joha'nesen kiniottanut/ sitonut/
ia fangeuxen pannut/
Herodixen/ henen weliense
Philippusen emänen tehden.

14:4 Sille ette Johannes oli
henelle sanonut/ Ei soui sinun
hende pite.

14:5 Ja quin hen tahdhoi henen
tappa/ Pelkesi hen Canssa/
Sille he pidhit henen Prophetan
edhest.

14:6 Coska sis Herodesen
syndyme Juhla pidhettin/
hyppeisi Herodian tyter heiden

edhesens. Ja se kelpas
Herodesen.

14:7 Sentädhen hen lupasi
henelle wannotul walalla/ että
hen tachtoi henelle anda/
mitekutakin hen anoijs.

14:8 Nin hen sanoi/ quin henen
eitens ennen henelle oli
opettanut/ Anna minulle (ma
hen) tesse fatilla Johannesen
castaian päe.

14:9 Ja Kuningas tuli
murheisens. Mutta quitengin sen
wa'notun wala' tähden/ ia
nijnnen iotca ynne atrioitzit/
käski hen anda henelle.

14:10 Ja leheti böwelit
leickaman Johannisen caula
tornissa.

14:11 Ja hene' päens
edheska'nettin fadis/ ia a'netin
picalle. Ja hen weij sen eitelles.

14:12 Ja edeskeuit hene'
opetuslapsens/ ia poisotit
henen rumins/ ia hautasit sen
ia menit ia ilmoitit sen Iesuselle.

14:13 Coska nyt Iesus sen cwli/
poismeni hen sielde hahdella äri
malle harhaan. Ja coska Canssa
sen cwlit/ noudhatit he hende
ialgha' caupu'geista.

14:14 Ja Iesus wlgoskeui/ ia

näki palion Canssan/ ia
armachti heiden pälens/ ia
paransi heiden Sairaansa.
14:15 Mutta echtona edheskeuit
Opetuslapset henen tyhens/ ia
sanoit/ Teme ombi ärima/ ia
öö tulepi/ Laske Canssa tykyes
kylijn menemen/ ia heillense
roca ostaman.
14:16 Nin sanoit Iesus heille/ Ei
taruitze heiden poismenne/
andacat te heiden södhe.
14:17 He sanoit henelle/ Ei ole
meillä tesse enämbi quin wisi
leipe/ ia caxi cala.
14:18 Sanoi hen/ Tocatta
minulle nee tenne. Ja keski
Ca'san istua roholle sömen.
14:19 Ja otti nee wisi leipe/ ia
caxi cala/ Ylescatzatti
Taiuasen/ kijtti Jumala/ murssi
ia annoi ne leiuet
Opetuslapsillens/ ia
Opetuslapset annoit ne
Canssalle/
14:20 Ja he söijt caiki/ ia
rawittijn.
14:21 Nin he cocoisit muruia
caxitoistakymende corghia
teunnä/ quin ylitze ieit. Mutta
ne iotca olit sönuet/ oli lehes
wisi tuhat miest ilman waimoita

ia lapsita.
14:22 Ja cocta wadi Iesus
henen Opetuslapsens että
heiden hachten astuman piti/ ia
menemen henen edhellens
toiselle ra'nalle/ nincauuan että
hen Canssan heneldens laski.
14:23 Ja coska hen oli Canssat
heneldens laskenut/ astui hen
yxinens woorellen rucoelman. Ja
coska echo ioudui/ oli hen
sielle yxinens.
14:24 Mutta haaxi oli io
keskelle mertä/ ia ahdistettin
alloilta/ Sille että wasta twli oli.
14:25 Mutta öelle * nelienes
wartios/ tuli Iesus heiden
tygens/ kieudhe' mere' pälä.
14:26 Ja coska Opetuslapset
neijt henen meren päle
kieuuen/ peliestyit he/ ia
sanoit/ Köpeli se on/ ia pelgon
tehden hwdhit.
14:27 Nin Iesus puhui cocta
heille/ ia sanoit/ Olcat hyues
turuas/ mine olen/ elket
peliestyckö.
14:28 Nin wastasi Petari hende/
ia sanoit/ Herra/ ios sine olet/
sitte käske minua tyges tulla
wettein päle.
14:29 Nin hen sanoit/ Tule. Ja

coska Petari hahdest
 wlgosastui/ ia kieui wettein päle
 että hen menis Iesusen tyge.
 14:30 Mutta coska hen näki
 ialon ilman nin hen cauhistui/
 14:31 ia rupesi waioman/ hwti
 hen sanoden/ Herra/ auta
 minua. Nin Iesus cocta oiensi
 kätens/ ia tartui heneen kijnni/
 14:32 Ja sanoi henelle/ O sine
 heicowskoinen/ mixi sine epälit?
 Ja coska he astuit hadhen
 siselle/ nin tyueni ilma.
 14:33 Mutta ne/ iotca olit
 hahdesa/ edheskeuit/ ia
 kumarsit hende/ ia sanoit/
 Totisesta olet sine Jumalan
 Poica.
 14:34 Ja coska he olit ylitze
 mennyuet/ tulit he Genezarethin
 maalle.
 14:35 Ja coska sen paican
 Canssa tunsit henen/
 wlgoslehetit he ymberins caiken
 sen maan sanansaattaiat/ ia
 tooit henelle caikinaiset kipijet/
 14:36 Ja rucolit hende että he
 waiuoin henen waatens paltesen
 rupeaisit. Ja caiki iotca siihen
 rupeisit/ ne teruexi tulit.

* *Neliesruchtinas) Judean*

*makunda oli iaghettu Nelien
 Walla ala/ Senteden cutzuttin
 iocainen Waldamies Tetrarchaxj/
 se on Neliesruchtinas.
 * Wartius eli walueus) Muinein
 Öö iaghattijn neliehen
 Wartiahan/ ia cullakin oli
 colmet hetki.*

XV. Lucu.

15:1 Silloin edheskeuit Iesusen
 tyge/ kirianoppenuuat ia
 Phariseuset iotca Jerosolimast
 tulluut olit/ ia sanoit.
 15:2 Mixi sinun Opetuslapses
 ylitzkieuet nijnen wanhinbaiden
 sädhöt? Sille eiuet he pese
 käsiense/ coska he leipe söuet.
 15:3 Nin hen wastaden/ sanoi
 heille/ Mixi mös te ylitzkieuit
 Jumalan käskyn teiden sätyn
 tähden? Sille että Jumala käski
 sanoden/
 15:4 Cunnioita Isees ia eitees/
 Ja ioca kirolepi Iseens eli
 eitiens/ henen pite colemalla
 cooleman.
 15:5 Mutta te sanotta Isellen
 taicka eitillen/ iocahinen
 sanocan/ Se ombi Jumalan
 annettu/ iolla minun piti sinua

autaman/

15:6 ia ei cunnioita henen Isens taicka eiteens/ Ja te olette tyhijexi tehnyuet Jumalan käslyn/ teiden sädhyn tähden.

15:7 Te wlcocullatud/ Esaias oijkein noidhui teiste sanoden/

15:8 Teme Canssa lehestypi minua suullansa/ ia hwlillans minua cunnioitzeuat/ mutta heiden sydhemens on caukan minusta.

15:9 Wan turhan he palueleuat minua/ opettaden site opetost ioca on Inhimisten käsky.

15:10 Ja hen cutzui Canssan tygens/ ia sanoi heille/ Cwllkat ia ymmerteket.

15:11 Ei se quin suusta siselkieupi saastuta Inhimiste/ Mutta se quin suusta wlgoskieupi/ se sastuta Inhimisen.

15:12 Nin edheskeuit henen Opetuslapsens/ ia sanoit henelle/ Tiesickös että Phariseuset pahenit/ coska he cwllit tämen Puheen?

15:13 Mutta hen wastasi ia sanoi/ * Jocainen istutos/ iota ei minun Taiualinen Isen istuttanut pite iurinens

ylesreuittemen.

15:14 Andacat heiden olla/ he ouat sockiat/ ia sockiaden taluttaiat. Jos nyt sockia sockiata taluttapi/ nin he molemat kropijn langeuat.

15:15 Nin wastasi Petari ia sanoi henelle/ Wlgostoiijmita meille täme tapaus.

15:16 Nin sanoi Iesus/ Wielekö te nyt pwtutt ymmerdhyst?

15:17 Ettekö wiele ymmerdä? Että caiki mite suusta siselmene/ se mene watzan/ ia sille on loonnolinen wlgosmeno?

15:18 Mutta ne iotca suusta wlgoskieuuet/ ne lechteuet itze sydhemeste/ ia ne saastuttauat Inhimisen.

15:19 Sille ette sydhemeste wlgoskieuuet pahat aiatoxet/ murhat/ hooruuet/ hauriuxet/ warcauxet/ wäret todhistuxet/ pilcat.

15:20 Neme saastuttauat Inhimisen. Mutta Pesemettömille käsille söödhe ei se Inhimiste saastuta.

15:21 Ja Iesus sielde poiskeui/ ia tuli Tyrin ia Sidonin maan ären.

15:22 Ja catzo/ yxi Cananean

waimo/ ioca nijste maan äriste oli tullut/ hwti henen tygens sanoden/ O Herra/ Daudin Poica/ armadha minun päleni/ Minun tytteren hirmuisest rijwatan perchelelde.

15:23 Mutta ei sanakan hende watanut. Nin henen Opetuslapsens edheskeuit/ ia rucolit hende/ sanoden/ Eroita hende sinustas/ sille hen hwta meiden ielkin.

15:24 Nin hen wastaten sanoit/ En ole mine lehetetty/ waa nijnen cadhotettuun lammasten tyge Israelin hoonesta.

15:25 Mutta se tuli ia cumarsi hende sanoden/ Herra/ auta minua.

15:26 Nin hen wastaten sanoit/ Ei olle se souelias/ otta lastein leipe ia heitte penickoille.

15:27 Nin se wastasi/ Totta Herra. Sööuet quitengin penickat nijste muruista/ iotca heiden Herrains peudhelde putuuat.

15:28 Silloin Iesus wastaten sanoit henelle/ O waimo/ swri ombi sinun wskos/ olcon sinulle ninquins sine tahdot. Ja henen tyttereus tuli teruexi samalla hetkelle.

15:29 Ja Iesus sielde edheskeui/ tuli Galilean meren tyge/ ia ylesastui worelle/ istui sijhen.

15:30 Ja palio Canssa edeskeuit henen tygens/ Ja toijdh cansans onduuat/ sokiat/ kuroit/ myket/ Raiarickot/ ia palio muita/ Ja heitit ne Iesusen ialkaden eteen.

15:31 Ja hen paransi heiden/ nin että Canssat imechtelit/ koska he neijt ne myket puhuan/ Raiarickot teruet oleuan/ Onduuat kieuuen/ sockiat näkeuen/ ia cunnioitzit Israelin Jumalat.

15:32 Ja Iesus cutzui Opetuslapsens tygens/ ia sanoit/ Mine armadhan Canssan päle/ Sentähden että he ouat io colmet peiue minun tykeneni wijpyneet/ Ja ei ole heille söteuet/ Ja en mine tahdo heite tyköeni paastuten poislaske/ ettei he tielle wäsy.

15:33 Nin sanoit hene' Opetuslapsens henelle/ Custa me saa'ma tesse ärimaas nin mo'da leipe/ ette me raitzemma nein palion Canssan?

15:34 Ja Iesus sanoi heille/
Mittoman leipe teille on? He
sanoit/ Seitzemen/ Ja wehe
calaisija.

15:35 Nin hen käski Canssan
maan päle atrioijtzman.

15:36 Ja hen otti ne seitzemen
leipe/ ia calat/ kijtti Jumalat/
mursi/ ia annoi Opetuslastens/
ia Opetuslapset annoit
Canssalle/ Ja he caikin söijt/
ia rawittijn.

15:37 Ja ylesotit mite lighaxi
ieij/ seitzemen corghia teunnens
muruia.

15:38 Mutta ne iotca söijt/ olit
nelie tuhatta mieste/ ilman
waimoita ia lapsita.

15:39 Ja quin hen oli Canssan
tyköens laskenut/ astui hen
hachteen/ ia tuli Magdalan
raioille.

** Jumalan annetu) Se on/ eipe
mine taidha sinulle site anda/
se on kircolle luuattu/ Mine
tahdon sen anda Jumalan
palueluxexi * Jocainen istutos)
Se on caiki oppi ia Waicutos/
quin ei Jumala waicuta
Inhimises/ se ombi Syndi.
Ja teste nähden quin Omaechto*

*ombi iwri woimatoin Jumalasis
asioisa.*

XVI. Lucu.

16:1 Nin edhesastuit henen
tygens ne Phariseuset ia
Sadduceuset kiusaten hende/
että hen merkin Taiuasta
osotais heille.

16:2 Nin hen wastasi ia sanoi
heille/ Ehtolla te sanotta/
Seijes ilma tulepi/ sille että
Taiuas ruskotta.

16:3 Ja homeneltain/ Tenepene
tule coua ilma/ Sille että
Taiuas ruskotta/ ia on pytere.
Te wlcocullatut/ Te taidhat
Taiuan moodhon domita/
Ettekö te taidha mös tämen
aigan * merkie domita?

16:4 Teme heijw ia hooralinen
sucukunda etzipi merki/ ia ei
anneta henelle merkie/ wan
Jonan Prophetan merki. Ja hen
ietti heiden/ ia poismeni.

16:5 Ja coska henen
Opetuslapsens olit tulluut ylitze
toiselle rannalle/ olit he
wnochtanuut leiuet otta
mötens.

16:6 Nin Iesus sanoi heille/

Catzocat ia cauattacat teiden
Phariseusten ia Sadduceuste'
hapatoxest.

16:7 Nin he aiattelit itzellens
sanoden/ Emme me leipie
ottaneet cansam.

16:8 Quin nyt lesus sen tunki/
sanoi hen heille/ Te
wehevskoiset/ mite te suretta
keskenen etett te leipie ottaneet
cansan?

16:9 Ettekö wiele ymmerdhe?
Taicka eikö te muista nite wijtte
leipe/ ia wijtte tuhatta
inhemiste/ ia mittoman korgia
te ylesotitta?

16:10 Eike mös nite seitzende
Leipe/ ia nelie tuhatta
Inhimiste/ ia mittoman corghia
te ylesotitta?

16:11 Quinga sis se tule ettei
te ymmerdä (etten mine leiuest
teille site sanonut/ ette teiden
pideis cauattaman sijte
Phariseusten ia Sahduceusten
hapatuxest?)

16:12 Silloin he ymmersit/ ettei
hen käskenytt cauatta leiuen
hapatuxest/ mutta Phariseusten
ia Sadduceusten opetuxest.

16:13 Silloin tuli lesus Cesarean
maan ären/ ioca cutzutan

Philippusen/ ia kysyi
Opetuslapsillens ia sonoi/
Kenenge sanouat Inhimiset
minun Inhimisen Poijan oleuan?
16:14 Nin he sanoit. Monicadhat
Johannem castaian. Mutta
mutomat Heliam. Mutomat taas
Jeremiam/ taicka yhden
Prophedade' lugusta.

16:15 Sanoi hen heille/ Mutta
kene'ge te sanotta minun
oleuan?

16:16 Nin wastasi Simon Petari/
ia sanoi/ Sine olet se Christus
eläuen Jumalan Poica.

16:17 Ja lesus wastaden sanoi
henelle/ Autuas olet sine Simon
Jonan poica/ sille että liha ia
weri ei ilmoittanut sinulle/
mutta minun Isen ioca on
Taiuaisa.

16:18 Mutta mine woroin sanon
sinulle/ että sine * olet Petari/
ia temen callion päle tahdon
mine rakeda minun
Seurakundani/ ia heluetin portit
ei pide hende ylitzewoittama'.

16:19 Ja mine annan sinulle
Taiuan waldakunnan Awaimet/
Ja caiki quin sine maan päle
sidhot/ pite sidhottun oleman
Tiuaisza/ Ja caiki quin sine

pästet maan päle/ ne pite mös pästetyt oleman Taiuaisza.

16:20 Nin hen haasti Opetuslapsillans kellengen sanomast että hen oli se Iesus Christus.

16:21 Sijte aighasta rupeis Iesus iulgistaman Opetuslapsillens/ että henen pite Jerosoliman menemen/ ia palion kersimen nijlde Wanhimilda/ ia Pappedhen pämiehilde/ ia kirianoppenuilda/ ia tapettama' ia colmanden peiuen ylesnouseman.

16:22 Ja quin Petari otti henen eränens/ rupesi hen nuchteleman hende/ sanoden/ Armadha itzees Herra/ elken se sinun tapachtuco.

16:23 Nin hen kensijn ymberins/ ia sanoi Petarille/ Mene pois minun tyköeni Satana/ sine estet minua/ Sille ettet sine ymmärdä nijte/ iotca ouat Jumalan/ mutta ne quin Inhimisten ouat.

16:24 Silloin Iesus sanoi Opetuslapsillens/ Jos ioku tactopi minua seurata/ hen kieldeken itzens/ ia ottakan ristins pälens/ ia seurataan

minua.

16:25 Sille että ioca tacto henen hengens kätkiye/ hen huckutta sen. Mutta ioca henen hengens hucutta minun tehten/ hen leutepi sen.

16:26 Mite se autta Inhimisen/ ios hen caiken Mailman woitta/ ia sielunsa wahingon tekepi? Taicka mite andapi Inhiminen/ iolla hen sielunsa lunastapi?

16:27 Sille se tosin tapachtupi/ että Inhimisen Poigan pite tuleman henen Isens cunnias Engeleitens cansa/ ia silloin hen maxapi itzekungin tödhens ielskin.

16:28 Totisesta sanon mine teille/ Ouat mwmatat tessä seisouista/ iotca ei pide * colemata maistaman/ sihenasti quin he näkeuet Inhimisen Poigan tuleuan henen waldakunnasans.

* Aigan mercki) Christus heite nuchtele/ ettei he tainued ymmärdä hende tullehexi/ nijste merckiste ia wäkeuiste teghoista/ quin hen teki/ iotca merckit Prophetat olit ennustanuet henen aialans

*tapachtumaan/ * Sine olet
 Petari) Cepha Syriaxi/ Petros
 Grekixi/ cutzutan Somexi Callio.
 Ja caiki Christitudh ouat
 Petarit/ sen tunnustoxen
 cautta/ ionga Petari tesse
 tekepi/ ioca tunnustos on se
 Callio/ ionga päle itze Petari ia
 caiki Chistitudh ylesraketudh
 ouat/ Nin ettei caiki heluetin
 portit/ se on Syndi/ coolema/
 heluetti/ Mailmainen wijsaus/
 walta >etc. woi site ylitzewoitta.
 * Coolemata) Se on/ ioca
 wskopi minun päleni/ ei henen
 pidhe colemata näkemen. Joh.
 8. 11. 12.*

XVII. Lucu.

17:1 JA cudhen peiuen peräst/
 otti Iesus Petarin/ ia Jacobin ia
 Johannem henen weliense
 tygens/ ia weij heiden erinens
 corckian wooren päle/ ia
 kirkastettin heiden edhesens.

17:2 Ja henen caswons paisti
 ninquin auringoinen/ ia henen
 waattens tulit walkiaksi ninquin
 yxi walkeus.

17:3 Ja catzo/ heille ilmestyit
 Moses ia Elias henen cansans

ynnepuhuuaiset.

17:4 Nin wastasi Petari/ ia
 sanoi Iesuselle/ Herra/ hyue on
 meiden tesse olla/ ios sine
 tahdot/ nin me teemme tähän
 colmet maia/ sinulle yhden ia
 Mosesen yhden/ ia Elian yhden.

17:5 Wiele henen puhuesans/
 catzo/ walkia pilui ymberiwarios
 heiden. Ja catzo/ ääni piluest
 sanoi/ Teme on minun racas
 Poican/ iossa minulle on hyue
 soosijo/ Cwlcat hende.

17:6 Ja quin Opetuslapset sen
 cwlit/ langesit he caswoillens/
 ia peliestyit sangencouan.

17:7 Ja Iesus edheskeui/ ia
 rupeis heihin/ ia sanoi/ Noskat
 ia elket pelietkö.

17:8 Coska he nyt silmense
 ylesnostit/ eiuet he keteken
 nähnyuet/ mutta Iesusen
 yxinens.

17:9 Ja quin he alasmelit
 worelda haastoi heite Iesus/
 sanoden/ Elket kelleken täte
 näkyä sanoko/ sihenasti
 Inhimisen Poica coolluista
 ylesnouse.

17:10 Nin kysyit henen
 Opetuslapsens henelle
 sanoden/ Mixi sis ne

kirianoppenuuat sanouat/ että Elian pite ennen tuleman?

17:11 Nin Iesus wastaden/ sanoi heille/ Elias tosin ennen tulepi/ ia caiki cohendapi.

17:12 Mutta mine sanon teille/ että Elias io on tullut/ ia eiuet he tundenuuat hende/ mutta teghit hänen mite he tachtoit. Nin mös Inhimisen Poica on heilde kerssiue.

17:13 Silloin ymmersit Opetuslapset/ että hen Johannesest castaiast oli sanonut.

17:14 Ja quin he Canssan tyge tulit/ edheskeui yxi mies henen tygens/ ia langesi poluillens henen etens sanodhen/

17:15 Herra/ armada minun poicani päle/ sille hen on kuutaudhilinen/ ia hartasti waiuatan/ sille wsein hen langepi tuleen ia wsein weteen.

17:16 Ja mine toin hene' sinun Opetuslapsilles/ ia eiuet he woinuuat hende parata.

17:17 Nin Iesus wastaden sanoi/ O epewskoinen/ ia canghia sucukunda/ Quingacauan minun pite teiden cansan oleman? Quingacauan

minun pite teite kersimen?

Tocat hende tenne.

17:18 Ja Iesus sen rangaisi/ ia perchele heneste wlgosmeni. Ja se pilti parani sille hetkelle.

17:19 Silloin edheskeuit Opetuslapset Iesusen tyge ohelle/ ia sanoit/ Mixei me woinuuat site wlgosaia?

17:20 Nin Iesus sanoi heille/ Teiden epäwskon tähden. Totisesta sanon mine teille/ Jos teille olis wsko ninquin Sinapin iyue/ nin te mahdaisit sano tälle worelle/ Sijrdhe sinus teste sinne/ nin se sijrtäis. Ja ei teille miten ole mahdotondh.

17:21 Waan teme suku ei wlgosmene/ mwtoin quin rucuuxella/ ia paastolla.

17:22 Coska he nyt asuijt Galileas/ sanoi Iesus heillen/ Tuleua on/ että Inhimisen Poica ylenannetan Inhimisten käsijn/

17:23 ia he tappauat henen/ ia colman peiuen hen ylesnousepi. Ja he tulit sängen murehisens.

17:24 Ja coska he tulit Capernaumijn/ edheskeuit ne iotca werorahan yleskannoit Petarin tyge/ Ja sanoit/ Eikö teiden Mestarin ole hariaannut

Weroraha maxaman?

17:25 Sanoi hen/ On nijngihin.
Ja quin hen siselle tuli
hoonesen/ ennetti henen Iesus
ia sanoi/ Mites lulet Simon?
Cuilda maan Kuningat ottauat
Weron? Omilda lapsildans/
taicka werailda?

17:26 Sanoi Petari henelle.
Werailda. Sanoi Iesus henelle/
17:27 Sis * lapset ouat
wapadhet/ Mutta senpäle ettem
me heite pahannaisi mene
merelle/ ia heite onges/ ia se
cala/ iongas esin saadh/ ota ia
awa henen suuns/ nin sine
leudhet yhden pe'ningin/ ota
se/ ia anna heille/ minun ia
sinu' edhestes.

** Lapset ouat wapahat) Waicka
Christus wapa oli/ quitengin
hen Weron andoi/ Lehimeisens
mielennoutexi/ Nin mös ombi
yxi Christitu mones asias wapa
itzepolestans. Mutta quitengin
hen andapi itzemielellens
Lehimeisens awuxi ia
palueluxexi.*

XVIII. Lucu.

18:1 Silhen aican edheskeuit
Opetuslapset Iesusen tyge/
sanoden/ Cuca on sis se
swurin Taiuan waldakunnas?
18:2 Ja Iesus cutzui tygens
yhden lapsen/ ia seisatti sen
heiden keskellens ia sanoi/
18:3 Totisest sanon mine teille/
Ellette te kienny ia tule ninquin
lapset/ nin ette te siselkieu
taiua' waldaku'dan.
18:4 Joca nyt itzens alistapi/
ninquin teme lapsi/ se ombi
swrin Taiuan waldakunnas.
18:5 Ja ioca holhopi yhden
sencaltaisen minun nimeeni/
hen holho minun.
18:6 Mutta ioca pahendapi
yhden neiste pienimist/ iotca
minun päleni wskouat/ Parambi
henen olis/ että Myllyn kiwi
ripustetaisin henen caulans/ ia
wpotetaisin meren syueyteen.
18:7 We mailman pahannoxen
tähden. Sille pahannos
kumminghin tule. We quitengin
sen Inhimisen/ ionga cautta
pahannos tule.
18:8 Mutta ios sinun kätes/
taicka sinun ialkas pahendapi

sinun/ nin leicka se pois/ ia heite pois tykees. Parambi on sinun elemehen onduuana siselkieudhe/ taicka raiarickon/ quin sinulla olis caxi kätte ia caxi ialca/ ia heiteteisin sihen ijancaikiseen Tuleen.

18:9 Ja ios sinun silmes pahendapi sinun/ nin puhckais se wlgos/ ia heite pois tykees. Parambi on sinun elemehen siselkieudhe silmepoolla/ quin sinulla olis caxi silme/ ia heiteteisin heluetin Tuleen.

18:10 Catzocat ettet te ylencatzo ychte neiste pienimist/ Sille mine sanon teille/ että heiden Engelins Taiuaisa/ aina näkeuet minun lseni caswon/ ioca on Taiuaisa. 18:11 Sille että Inhimisen Poica tuli wapauttaman/ site quin catonut oli.

18:12 Mite te luletta? Jos iollakin Inhimiselle olis sata lammast/ ia yxi heiste exyis? Eikö hen iätäis ne yhdexenkymme'd ia yhdexen mäghillen/ ia menis/ ia etzeis site exynyttä?

18:13 Ja ios nin tapactu/ että hen leutepi henen/ Totisesta

sano' mine teille/ hen iloitzepi enämin sen ylitze/ quin yhdexenkymmenen ia yhdexen/ iotca eiuet exynyuet.

18:14 Ei ole mös nin teiden Taiualisen lsenne tachtu/ että yxiken neiste wähimiste huckuis.

18:15 Mutta ios sinun welies wastas ricko/ nin mene ia rangaise hende/ sinun keskenes ia henen yxinens. Jos hen sinua cwle/ Nin sine olet woitoxi sanut sinun welies.

18:16 Jos ei hen sinua cwle/ Nin ota wiele nyt yxi eli caxi cansas/ senpäle että caiki asiat pite cahden taicka colmen todhistaian suusa seisoman.

18:17 Ellei hen nijte cwle/ nin sano Seurakunnalle. Ellei hen Seurakunda cwle/ Nin pidhe hende ninquin Pacana ia Publicani.

18:18 Totisesta mine sanon teille/ Caiki mite te maan päle sidhotta/ pite mös Taiuas oleman sidhottudh. Ja caicki mite te pästet maan päle/ pite mös Taiuas oleman pästetydh.

18:19 Taas sano' mine teille/ Että misse ikenens cappalesa caxi teiste sopiuat maan päle/

iota he rucoleuat/ sen heiden pite saaman minun Iseldeni/ ioca on Taiuaisa.

18:20 Sille että cusa caxi taicka colme coco'tuleuat * minun nimeeni/ sijne mine olen heiden keskellens.

18:21 Silloin Petari edheskeui henen tygens ia sanoi/ Herra/ Quinga wsein minun welie' ricko minua wasta'/ ia mine henelle antexianna'? Ongo seitzemen kerda kyllä?

18:22 Sanoi Iesus henelle/ En sano mine sinulle waiuoin seitzemen kerta/ mutta seitzemenkymende kerta seitzemen.

18:23 Sentäden ombi Taiuaan waldakunda yhten Kuningan werdattu/ ioca tachtöi lucua laske palueliains cansa.

18:24 Ja quin hen rupeis laskeman/ tuli yxi henen eteens/ ioca oli henen welca kymenen tuhatta leiuisket.

18:25 Ja ettei henelle ollut wara maxa/ käski Herra henen myytä/ ia henen emendens/ ia lapsens/ ia caiki mite henelle oli/ ia maxetta.

18:26 Nin se paluelia

mahanlangesi/ ia rucoli hende sanoden/ Herra/ Ole kersiueinen minun cansani/ ia caiki mine maxan sinulle.

18:27 Nin armachti Herra sen paluelian päle/ ia pästi henen/ ia welghan andexiannoï henelle.

18:28 Nin se paluelia wlgosmeni/ ia leysi yhden henen cansapaluelioistans/ ioca oli henen welca sata penningit. Ja hen rupeis henen kijni/ ia saij henen caulasta/ ia weti/ sanoden/ Maxa welcas.

18:29 Nin henen cansapaluelians mahanlanges/ ia rucoli he'de sanode'/ Ole kersiueinen minun ca'san/ ia caiki mine maxan sinulle.

18:30 Mutta ei hen tactonut/ waan meni ia heitti henen tornin/ sihenasti että hen welghan maxais.

18:31 Coska nyt mwdh henen cansapaluelians sen neghit/ mite techtin/ murehdit he sangen ia tulit/ ia ilmotit heiden Herralle's caike' mite oli techty.

18:32 Silloin cutzui hene' Herra's sen etee's ia sanoï henelle/ Sine paha paluelia/

caiken sen welgan mine sinun andexiannoin ettes minua rucoilit.

18:33 Eikö mös sinun pitenyt armachtaman sinun cansa paluelias päle/ ninquin minekin armadhin sinua?

18:34 Ja henen Herrans wihastui/ ia ylenannoi henen böueleille/ sihenasti että hen maxais caiki mite hen oli henelle welca.

18:35 Nin mös minun Taiualinen lsen teiden tekepi/ iollei itzecukin andexianna henen weliens teiden sydhemisten heiden ricoxitans.

* Minun Nimeheni) Se on/ Minun keskyni ielkin/ ia minun Cunniaxeni/ nin se caiki hyuesti menesty ia kieupi.

XIX Lucu.

19:1 JA se tapactui/ Coska lesus oli teuttenyt näme puheet/ poislexi hen Galileast/ ia tuli Judean maan raioille sillepolel Jordanin.

19:2 Ja palio Canssa seurasit hende/ ia sielle heite paransi.

19:3 Ja edeskeuit Phariseuset henen tygens kiusaten hende/ ia sanoit henelle/ Mactako mies eritä emännestens caikinaisen syyn tehden?

19:4 Nin hen wastasi/ ia sanoi heille/ Ettekö te lukenuuat/ että ioca alghusta Inhimisen teki/ miehe' ia waimon hen heide' teki.

19:5 Ja sanoi/ Sentäden loopu mies isestens ia eitestens/ ia kijniteten emändehens/ ia tuleuat caxi ychten lihan/

19:6 Nin eiuet he ole nyt caxi/ mutta yxi liha. Jonga sis Jumala ychten souitti/ ei pide Inhimisen site eroittaman.

19:7 Nin he sanoit henelle/ Mixi sis Moses käski anda eroitus kirian/ ia sen ylena'da?

19:8 Sanoi hen heille/ Teiden sydheme' * cowudhen tähde' salli Moses eroitta teite teide' emäniste'. Waan alghusta ei nijn ollut.

19:9 Mutta mine sano' teille/ että cukaikene's hylke henen emände's mwtoin quin horudhen tehden/ ia naipi toisen/ hen teke horin. Ja ioca sen hylietyn ottapi/ se horin teke.

19:10 Henen Opetuslapsens sanoit henelle/ Jos miehen syy nin on emänen cansa/ sijtte ei ole hyue awioskeskuu' itzeens anda?

19:11 Hen sanoit heille/ ei caiki tete sana ota/ Mutta ne ioille se annettu on.

19:12 Sille että mutomat ouat cohitut/ iotca eitins cochdust nin syndynyuet ouat. Ja ouat cohitut/ iotca Inhimisilde/ cohitut ouat. Ja ouat cohitut/ iotca * itzeheidens cohitzit Taiua' waldakunnan tehden.

Joca woipi otta/ se ottacan.

19:13 Silloin wietin henelle lapset/ että hen laskis käte's heide' päle's ia rucoilis. Mutta Opetuslapset nuchtelit heite.

19:14 Waan Iesus sanoit heille/ Sallicat lapset ia elkete estekö heite tulemast minu' tykeni/ sille ette sencaltaisten ombi Taiuan walaku'da.

19:15 Ja quin hen oli pa'nut kätens heiden päle's poismeni hen sielde.

19:16 Ja catzo yxi edheskeui ia sanoit henelle/ Hyue Mestari/ mite hyue minun pite tekemen/ että minulle olis ijancakinen

eläme?

19:17 Nin hen sanoit henelle/ Mixi sine cutzut * minun hyuexi? Eikenge' ole hyue wan ainoa Jumala. Mutta ios sine tachtö elämen siselkieudä/ nin pidhe käskyt.

19:18 Nin hen sanoit henelle/ Cutka? Iesus sanoit/ Ele tapa. Ele hooriteghe. Ele warghasta. Ele wärin todhista.

19:19 Cunnioita Iesus ia eites. ia racasta sinun lähimeistes ninquin itzesinuas.

19:20 Sanoit henelle se nooricainen/ caiki näme mine pidhin minun noorudhestan/ mite wiele minun pwtthu?

19:21 Sanoit henelle Iesus/ Jos sine tahdot * teudeline' olla/ nin mene ia myy mite sinulla on/ ia anna waiuasten/ ia sinun pite saaman tauaran Taiuasa/ ia tule seura minua.

19:22 Coska nyt noricainen cwli sen puhen/ poismeni hen murehisans/ Sille että henelle oli palio rickautta.

19:23 Mutta Iesus sanoit Opetuslapsillens. Totisesta sano mine teille/ Ricas töleesti siselkieupi Taiuanwaldakundan/

19:24 Ja taas sanon mine teille/ Keuiämbi on Camelin neulan silmen lepitze kieudhe/ quin rickan Jumalan waldakundaan siselkieudhe.

19:25 Coska nyt Opetuslapset ne cwlit/ peliestyit he sangen/ ia sanoit/ Cuca sijs woipi autuaxi tulla?

19:26 Nin Iesus catzatti heiden pälens/ ia sanoi heille/ Inhimisten tyken ombi se mahdotoin/ Mutta Jumalan tyken caiki mahdoliset ouat.

19:27 Silloin wastasi Petari ia sanoi henelle/ Catzo me lowumma caikista/ ia seurama sinua/ mite sis meiden senedheste ombi?

19:28 Nin sanoi Iesus henelle/ Totisesta sanon mine teille/ että te iotca minua seuratta/ sijne wdhessyndymes/ coska Inhimisen Poica istupi henen cunnians istumella/ pite mös teiden istuma' cahdeltoistakymenel istuimella/ domiten ne caxitoistakyme'de Israelin sucucu'da.

19:29 Ja iocaine' quin loopui hooneistans/ taicka welieistens/ taicka Sisaristans/ taicka

Isestens taicka eitestens/ taicka emännestens/ taicka lapsistans/ taicka pellostans/ minun nimeni tähden/ henen pite satakertaised saama'/ ia ijancaikisen elämen perimen.
19:30 Mutta monda ensimeist tuleuat wimeisixi/ ia wimeiset/ ensimeisixi.

* Cowudhen) Mutomat lait opettauat hyuie/ ia mutomat kieldeuet pahoia/ ettei pahemman pide tapachtuman.

Senteden laki toisina's palio paha salli/ Ninquin se mailmainen Miecka mös tekepi.

* Itzeheihdens) Ei Rumilinen waan Hengeline' Cohitus/ quin on erinomainen Jumalan Lahia iwri puchtaas Elemes/ ilman caikinaist ureutta.

* Minun hyuexi) Sen Christus puhupi henen Miehudhestans/ ionga cautta hen meite Jumalan tyge alati wetepi/ ninquin Joh. vij.

Minun oppin ei ole minun.

* Teudhelinen) Teudhelisuus ombi tosin coco Lain teuttemus. Senteden selkiesti näky/ ettei hen ole Laki sydhemestens

pitenyt/ ninquin hen quitengin lwli.

Sen Christus henelle sijne osotta/ ette hen panepi henen etehens ne oikiat Lain töödh/ ia domitzepi ettei yxiken rikas taidha autuaxi tulla/ Joista teme Nooricainen yxi ombi. Quitengin ne tulisit autuaxi/ iotca woisit teudhelisesta Lain teutte.

Jota eikengen paitzi Christusen tehnyt ole.

XX. Lucu.

20:1 Sille Taiuaan waldakunda ombi Perenisenen wertainen/ ioca warha' homenelta wlgoslexi/ palcaman töweki henen winatarhans.

20:2 Ja quin hen oli mären tehnyt tömiestens cansa/ wissist päiwe penningist/ lehetti hen heijen winatarhans.

20:3 Nin hen wlgosmeni/ liki colmanel hetkel/ näki hen mwita seisouan turulla ioutilassa/ ia sanoi heille/

20:4 Menget mös tö minun winatarhan/ ia mite cochtolinen on/ mine annan teille. Nin he

menit sinne.

20:5 Ja taas hen wlgosmeni liki cudhenel ia yhdexenel hetkel/ ia teki samallamoto.

20:6 Mutta yhdelletoistakymenelle hetkelle/ hen wlgoslexi/ ia leysi mwita ioutilassa seisomast/ ia sanoi heille/ Mixi te tesse caiken päiuen ioutilassa seisotta?

20:7 He wastasit/ Sille ettei kengen ole meite palcanut. Hen sanoi heille/ Menget te mös minun winatarhani/ ia mite cochtus on/ sen pite teiden saama'.

20:8 Coska nyt echo to tuli/ sanoi winatarha' Herra henen Perenhaltiallens/ Cutzu töueki/ ia maxa heiden palcans/ ruueten wimeisist haman ensimeisin asti.

20:9 Ja quin he tulit/ iotca liki ychte toistakyme'de hetke tulleet olit/ ia sait cukin peiue palcan.

20:10 Coska nyt ne ensimeiset tulit/ lulit he enäme' sauas.

20:11 Ja he mös cukin sait peiue palcans Ja quin he sait/ napitzit he Pere'isendet wastan/ ia sanoit/

20:12 Nämet wimeiset olit yhde' hetke' töese/ ia sine teghit heiden meide' werdaxem/ iotca olema candanuuat peiuen corman ia helten.

20:13 Nin hen wastasi yhdelle heiste ia sanoi/ Ysteuen/ en teghe mine sinun wärytt/ Etkö sine märenyt minun cansani wissist päiue pe'ningist?

20:14 Ota se quin sinu' tule/ ia mene matcaas. Mine tahdo' mös täme' wimeisen anda ninquin sinungin.

20:15 Waij engö mine mahda tehdä minun calustani/ mite mine tahdo'? Taicka catzocos sentedhe' carsast/ että mine hyue olen?

20:16 Nin wimeset tuleuat ensimeisix/ ia ensimeiset wimesix. Sille että monda ouat cutzuttut/ mutta haruat ouat wlgoswalitut.

20:17 Ja Iesus ylesastui Jerosoliman/ ia otti caxitoistakymende Opetuslastans erinens tiellä tygens.

20:18 Ja sanoi heille/ Catzo/ me ylesastum Jerusalemin/ Ja Inhimisen Poica pite ylenannettaman pappein

pämiehille/ ia kijrianoppenuille/ ia he domitzeuat henen colemaan/

20:19 Ja he ylenandauat henen pacanoille pilcatta/ ia rooskitta/ ia ristinnaulitta/ ia colmandena peiuen hen ylesnousepi.

20:20 Silloin edheskeui henen tygens Zebedeusen poicain eitei poikinens/ cumartadhen/ ia anodhen iotain henelde.

20:21 Ja hen sanoi henelle/ Mites tahdot? Sanoi hen henelle/ Sanos ette nämet caxi minun poicani istuisit yxi sinun oikial kädhelles/ ia toinen sinun wasemalles sinun waldakunnasas.

20:22 Nin Iesus wastaden sanoi/ Ette te tiede mite te annotta. Woittaco ioodha sen * Calkin/ ionga minun pite iooman? ia castetta sille castel/ iolla mine castetan?

20:23 He sanoit henelle/ Me woima. Hen sanoi heille/ Minun Calkin tosin te iootta/ ia sille castel/ iolla mine castetan/ te castetan. Mutta istua minun oikeal kädhelen/ taicka wasemalla/ ei ole minun

andaminen mutta ioille
walmistettu ombi minun Iseldeni.
20:24 Coska nyt ne kymmenen
sen cwlit/ närckestyt he nijstä
cahdest weliest.

20:25 Mutta lesus cutzui heidet
tygens/ ia sanoi/ Te tiedhette/
että pacanaiden pämiehet heite
waltauat/ ia iotca ialot ouat/
he wallan harioittauat heiden
pä lens.

20:26 Ei nin pidhe oleman
teiden keskenen/ mutta
cukaikenens tactoisi teiden
seghasan ialo olla/ se olkan
teiden paluelian.

20:27 Ja ioca tactoisi teiden
seghasan ensimeinen olla/ se
olcon teiden drengine.

20:28 Ninquin Inhimisen Poica
ei tullut että hende piti
palueltama'/ mutta että hen
paluelis/ ia annais henen
Hengens lunastuxexi monen
edheste.

20:29 Ja heide' wlgoskieudesens
Jerichost/ seurasi he'de palio
Ca'ssa.

20:30 Ja catzo/ Caxi sokiata
istuit tijen ohes. Coska he
cwlit/ että lesus keui/ hwdhit
he sanodhen/ O Herra Daudin

Poica armadha meite/
20:31 Nin Canssa nuchteli heite
waickeneman. Mutta he enämin
hwsit sanodhen/ O Herra
Daudin Poica armadha meite.

20:32 Ja lesus seisatti/ ia
cutzui heite tygens/ ia sanoi/
Mite te tahdot että minu' pite
teide' tekeme'?

20:33 Sanoit he henelle/
Herra/ että meiden silmen
aukenisit.

20:34 Nin lesus armachti heiden
pä lens/ rupeisi heiden silmijnse.
Ja cocta heiden silmens sait
näghön/ Ja he seurasit hende.

** Calkin) Se on/ Kerssimisen ia
pijnan.*

*Mutta Liha tachtopi aina ennen
cunnialisexi tulla/ quin hen
ristijnnaulitan ia waiwatan/ ia
ennen ylistettä/ quin hen olis
alattu.*

XXI. Lucu.

21:1 JA quin he lehestuit
Jerosolimat ia tulit Bethphagen
Oliomäen tyge/ silloin lesus
lehetti caxi Opetuslastans
sanoden heille/

21:2 Menget kyleen ioca on teiden edhesen/ ia cocta te leudhet asintamman sidhottuna/ ia warsan henen cansans/ pästeket ne ia tokat minulle.

21:3 Ja ios iocu teille iotakin sanopi/ nin sanocat/ Herra nijte taruitze/ ia cocta hen laske heiden.

21:4 Mutta näme caiki tapacduit/ että se teutetäisin/ quin sanottu oli Prophetan cautta ioca sanoi/

21:5 Sanocat Syonin tytterelle/ Catzo sinun Kuningas tule sinulle siwije istudhen asintamman päle/ ia ikeen alaisen asin warsan päle.

21:6 Opetuslapset menit/ ia tegit ninquin lesus heide' oli käskenyt/ ia talutit hene' tyge's asin ta'man ia warsan.

21:7 Ja panit nijnen päle heiden waattens/ ia istutit henen nijnen päle.

21:8 Nin palio canssa haijotit waattens tielle. Mutta monicadhat carseit oxia puista/ ia haijotit tielle.

21:9 Mutta Canssat iotca edhellekeuit/ ia iotca seurasit/ hwsit sanoden/ Hosianna

Daidhin poialle *

Hyuestisiugnattu olcon se ioca tulepi Herran nimeen Hosianna corkiudhes.

21:10 Ja quin hen siseltuli Jerusalemijn/ hämmestui coco caupungi sanodhen/ Cuca ombi teme?

21:11 Nin canssat sanoit/ Teme on lesus se Propheta Nazaretist Galilean maalda.

21:12 Ja lesus siselkeui Jumalan Templijn/ ia wlgosaioi caicki myiet ia ostaiat Templist.

21:13 Ja nijnen waiechtaiadhen peudhet ia mettisten caupitzijain istuimet hen cukisti. Ja sanoi heille. Kirioijtettu on/ Minun hoonen pite rucuus hoonexi cutzuttaman/ mutta te oletta sen tehnyuet Röueriten loolaxi.

21:14 Ja edheskeuit henen tygens sockiat ia onduuat Templis/ ia hen paransi heite.

21:15 Coska nyt Pappein pämiehet ia kirianoppenuuat näghit ne imehet/ iotca hen teki/ ia lapset Templis hwtauuan/ ia sanouan/ Hosianna Daidin Poialle/ Närkestyit he/ ia sanoit henelle/

21:16 Cwlecos mite näme

sanouat? Nin Iesus sanoi heille/
Mixengä/ Ettekö te coskan
lukenuuet. Lasten ia imeweisten
suusta olet sine kitoxen
teutenyt?

21:17 Ja hen lowui heiste/ ia
wlgosmeni caupungista
Bethanian/ ia oli sielle.

21:18 Mutta homenelda
palaitesans caupungihin/ isosi
hen.

21:19 Ja quin hen näki yhden
fikuna puun tien ohes/ meni
hen sen tyge/ ia ei leunyt
henesse miten mutta waan
lehdet. Ja hen sanoi henelle/
Elken ikenens temen ielkin
sinust hedhelme caswaco. Ja
cocta fikuna puu quiuettui.

21:20 Ja quin Opetuslapset sen
näghit/ imehtelit he sanoden/
Quinga se fikuna puu cocta
quiuettui/

21:21 Iesus wastaden sanoi
heille/ Totisesta sano' mine
teille/ ios teille olis wsko/ ia
ette epälisi ette te waiuoin täte
tekis/ quin fikuna puun
tapactui/ Mutta mös ios te
sanoisitta telle worelle/
Yleskargha/ ia heite sinus
mereen/ nin se tapactuis.

21:22 Ja caiki mite te anotta
rucuuxesa wskoden/ sen te
saatta.

21:23 Ja quin hen tuli Templijn
edheskeuit henen tygense/ ne
pappein pämiehet ia canssan
wa'himat/ sinne cussa hen
opetti sonoden/ Mille woimalla
sine neite teghet? Taicka cuka
sinulle sen woiman annoi?

21:24 Nin Iesus wastaden sanoi
heille/ Mine tahdon mös teillen
kysyue yhden sanan/ ios te sen
sanotta minulle/ nin mine mös
teille sanon/ mille woimalla
mine neite teghen.

21:25 Custa oli Johannesen
caste/ Taiuasta/ taicka
Inhimisiste? Nin he aiattelit
itzellens/ sanodhen/ Jos me
sano'ma/ Taiuahast/ nin hen
sanopi meille/ Mixi te sis ei
wskonuuat hende?

21:26 Mutta ios me sano'ma/
Inhimisilde se oli/ nin me
pelkemme Canssa/ Sille että
caiki pidhit Johannesen ninquin
Prophetan.

21:27 Ja he wastaden Iesusta
sanoit. Emme me tiedhe. Sanoi
hen mös heille/ Em mine mös
sano teille/ mille woimalla mine

neite teghen.

21:28 Mutta quinga te luletta?
Yhdellä miehelle oli caxi poica/
ia hen meni sen ensimeise' tyge
ia sanoi/ Poican mene
tenepene tötetekemen minun
winatarhani.

21:29 Nin hen wastaden sanoi/
En tahdo. Mutta sijtte hen
cadhui/ ia meni.

21:30 Nin hen meni sen toisen
tyge/ ia sanoi samalmooto.
Mutta hen wastaden sanoi/
Menen nijngi Herra/ Ja ei
mennytken.

21:31 Cumbi neiste cahdesta
teki Isens tahdon? Ja he sanoit
henelle/ Se ensimeine'. Sanoi
lesus heille/ Totisesta sanon
mine teille/ Että Publicanit ia
porttot teiden * edellen kieuuat
Taiuaa' walda kundaa'.

21:32 Sille että Joha'nes tuli
teiden tygen wanhurskauden
tietä opettain/ ia ette te hende
wskonuat/ mutta Publicanit ia
porttot wskoit henen. Waicka te
sen näghit/ ette te sijtteken
paranosta tehnyuet/ että te
henen wskoisitta.

21:33 Toine' wertaus cwlcat. Oli
yxi Perenisende ioca istutti wina

tarhan ia ymberins aitasi hene'/
ia caiwoi henesse winacoopan/
ia rakensi tornin/ ia pani sen
palcoile/ winatarhamiehille/ ia
waelsi weralle maalle.

21:34 Coska nyt hedhelmeitten
aica lehestyi/ lehetti hen
paluelians winatarhamiesten
tyge/ yleskandaman sen
hedhelmedh.

21:35 Nin winatarhamiehet
kijniotit henen paluelians/
yhden he piexit/ toisen he
tapoit/ colmanen he kiweittit.

21:36 Taas hen lehetti toiset
palueliat enemet quin
ensimeiset ia teghit heiden
samalmooto.

21:37 Mutta wimen hen lehetti
heiden tygens Poighans
sanoden/ He cartauat minun
Poickani.

21:38 Coska nyt
winatarhamiehet neghit
poighan/ sanoit he keskenens/
Teme on perilinen/ tulcat/
tappakam hende/ ia nin me
saamma henen perimisens.

21:39 Ja he kijniotit henen
wlgosheitit winatarhasta/ ia
tapoit henen.

21:40 Coska sis wina tarhan

Herra tule/ Mite hen nijnnen winatarhamiesten teke?

21:41 He sanoit henelle/ Että he pahat ouat/ pahasti hen heiden cadhotta/ ia winatarhans panepi toisille winatarhamiehille palcoilla/ iotca henen andauat hedhelmen aighoillans.

21:42 Sanoi heille Iesus/ Ettekö ikenens ramatuisa lukenuuat. Sen kiuen/ ionga rakendaiat hyliesit/ se on techty/ culmakiuexi.

21:43 Herralda ombi teme techty ia on imehelinen meide' silmein edes? Sentäde' sano' mine teille/ että Jumala' waldakunda pite teilde poisotettama'/ ia pite annettama' pacanille/ ioca sen hedelme' teke.

21:44 Ja ioca * langepi täme' kiuen päle/ hen ru'nellaan. Mutta ionga päle hen langepi/ sen hen murenda.

21:45 Ja quin pappein pämiehet/ ia Phariseuset cwlit henen wertauxens/ ymmersit he että hen heiste sanoi.

21:46 Ja he pysit hende kijniotta/ mutta he pelkesit Canssa/ sille että he pidhit

henen ninquin Prophetan.

* Hosianna) se on Somexi sanottu/ Ah auta/ eli ah anna apu/ Onni/ terueys ia Rauha.

* Edhellekieuuet) Palio mahdollisembi on että hoorat ia Publicanit autuaxi tulisit/ Sille ne wimein machtauat heiden syndins tuta/ Quin ne Coriat pyhet/ iotca cooleuat omassa pyhydhesens/ ellei he imehellisest ymberikietyxi tule.

* Langepi) Caiki heidens louckauat Christusen päle/ Mwtomat paranoxexi/ ia mwtomat pahannoxexi.

XXII. Lucu.

22:1 JA Iesus wastade' taas puhui heille wertauxilla/ ia sanoi.

22:2 Taiuan waldakunda on yhden Kuningan wertainen/ ioca teki häitä Poighallens.

22:3 Ja wlgoslehetti henen paluelians/ cutzuman nijte cutzutuit häihin/ ia eiuet tactonet tulla.

22:4 Taas hen wlgoslehetti toiset palueliat sanoden/

Sanocat cutzutuille/ Catzo/
mine walmistin minun atrian/
minun härckeni ia söttiläni ouat
tapetut/ ia caiki ouat
walmistetut/ Tulcat häihin.

22:5 Mutta he sen ylencatzoit.
Ja poisment/ Yxi henen
maankartanoos/ toinen
caupallens.

22:6 Mutta ne mwudh kijniotit
henen paluelians/ ia pilckasit
heite/ ia tapoit.

22:7 Coska nyt Kuningas sen
cwli/ nin hen wihastui/ ia
lehetti sotawekens/ ia hucutti
ne murhamiehet ia heiden
caupungins polti.

22:8 Silloin hen sanoi
paluelioillens/ Häädh tosin ouat
walmistetut/ mutta ne iotca
cutzutut olit/ eiuet olleet
keluolliset.

22:9 Menget sis tieden haaroin/
ia caiki iotca te leudhette/
cutzucat häihin.

22:10 Ja henen paluelians
tieden päle wlgosment/ cocosit
caiki quin he leusit/ Pahat ia
Hyuet/ ia Häähone teutettin
werahista.

22:11 Nin Kuningas siselkeui
catzoman werahitans/ Coska

hen näki sielle yhden Inhimisen
ei watetun häawattella.

22:12 Ja hen sanoi henelle/
Ysteuen/ quingas tehen
siseltulit/ ia ei sinulla ole *
Häawatet? Nin hen waickeni.

22:13 Silloin sanoi Kuningas
paluelioillen/ Sitocat henen
kätens ia ialcans/ ia heiteket
hende sihen wlcoisehen
pimeydeen/ Sielle pite oleman
idku/ ia hambain kiristus.

22:14 Sille että monda ouat
cutzutut mutta haruat
wlgoswalittut.

22:15 Silloin Phariseuset
poisment/ neuuo pitämen
quina he solmeaisit henen
puheesa.

22:16 Ja he lehetit henelle
Opetuslapsens Herodianein
cansa sanoden/ Mestari/ me
tiedhem/ että sine olet totinen/
ia sine Jumalan tijen opetat
totudhes/ etke sine ketän
tottele/ Sille ettet sine catzo
Inhimisten moodhon ielken.

22:17 Sano sis meille quingas
lulet? Sopico Keisarin anda
wero taicka ei?

22:18 Coska nyt lesus ymmersi
heiden pahudhens/ sanoi hen/

Mite te kiusat minua
wlkocullatut? Osottacat minulle
Weromynti.

22:19 Nin he annoit henelle
werorahan.

22:20 Ja hen sanoi heille/
Kenenge on täme cuua/ ia
pälekiriointus?

22:21 He sanoit henelle/
Keisarin. Nin sanoi hen heille/
Andacat sis ne Keisarin iotca
Keisarin ouat/ ia ne Jumalan
iotca Jumalan ouat.

22:22 Ja quin he neme cwlit/
imehtelit he/ ia lowuit heneste
ia poismenit.

22:23 Sine peiuenä keuit ne
Sadduceuset henen tygens/
iotca sanouat/ ei oleuan
ylesnousemista/ Ja kysyit
henelle sanoden/

22:24 Mestari/ Moses sanoi/
Jos ioku coole lapsitoin/ nin
pite henen weliens henen
emändens naiman/ ia
ylesherättemen henen weliens
siemenen.

22:25 Nin olit meiden tykenem
seitzemen weliestä/ Ensimeinen
quin naij/ se cooli. Ja etteike
henelle ollut siemend/ ietti hen
emendens weliellens.

22:26 Samalmodolla se toinen
ia colmas haman seitzemenden
asti.

22:27 Mutta caikein wijmen
cooli mös se waimo. Kenenge
sis nijste seitzemest emäne'
henen oleman pite
ylesnousemises?

22:28 Sille että iocainen hende
piti.

22:29 Nin Iesus wastaden/
sanoi heille/ Te exytte ia ette
te ymmerde ramatuita/ eikä
Jumalan awua.

22:30 Sille ettei
ylesnousemises/ eike naida eike
holla mutta ouat ninquin
Jumala' Engelit Taiuas.

22:31 Ettekö te ole lukenuuat
cooluden ylesnousemisest/ iota
teille on Jumalast sanottu/ ioca
sanoi/

22:32 Mine olen Abrahamin
Jumala/ ia Isaachin Jumala/ ia
Jacobin Jumala. Ei ole Jumala
coolutten Jumala mutta
eleuiten.

22:33 Ja quin Canssat sen
cwlit/ hemestyit he henen
opetoxestans.

22:34 Coska nyt Phariseuset
cwlit että hen oli Sadduceusille

suun tukinnut/ cocousit he ychten.

22:35 Ja kysyi henelle yxi heiste/ laijn opettaia/ kiusaten hende ia sanoit/

22:36 Mestari/ cuca on swrin käsky lagisa? Sanoi henelle lesus/

22:37 Racasta sinun Herras Jumalas/ caikest sinun sydhemestes/ ia caikest sinun sielustas/ ia caikest sinun mielestes/

22:38 Teme on swrin ia ensimeinen käsky.

22:39 Se toinen ombi tämen caltainen/ Racasta sinun lehimeistes ninquin itzesinus/

22:40 Nijse cahdesa käskys caiki Laki ia Prophetat rippuuat.

22:41 Coska nyt Phariseuset coghos olit/ kysyi heille lesus/ sanoden/

22:42 Mite teille näky Chtistusest/ Kenenge poica hen on? He sanoit/ Daudin.

22:43 Sanoi hen heille/ Quinga sis Daud cutzupi henen Herraxi/ Hengesä? sanoden/

22:44 Sanoi Herra minu' Herralleni/ istu minu' oikialle kädelleni/ Sihe'asti että mine

panen sinun wihoilises ialcais astinlaudhaxi.

22:45 Jos sis Daud cutzu henen Herraxi/ quingast hen on henen poicans?

22:46 Ja eikengen tainnut hende mite wastata. Ja eike mös rochgennut yxiken sen päiuen perest henelle enämbete kysyue.

* Hää wate) Se on Wsko.

Jolla ei wsko ole/ Ei se taidha milleken omalla töllens Jumalan keluata.

Sentäden täme Euangelium poishylkepi ne Tecoin pyhet/ ia coriapi ne wskoliset.

XXIII. Lucu.

23:1 Silloin lesus puhui Cansalle/ ia henen opetuslapsillens/ sanoden

23:2 * Mosesen stolilla istuuat kirianoppenuet/ ia Phariseuset.

23:3 Caiki sis mite he kärkeuet teiden pite/ se piteket/ ia techket/ Mutta heiden töidens ielken elket te techkö. Sille että he sanouat ia eiuet teghe.

23:4 Sille että he cocon sitouat

raskat/ ia candamattomat
coormat/ ia paneuat Inhimisten
hartioijlle/ mutta heiden
sormellans ei he tachtu nijte
licutta.

23:5 Nin caiki heiden töensä he
tekeuet sen päle/ että he
neghyisit Inhimisilde.

23:6 He leuitteuet heiden
mwisto kirians/ ia swrexii
tekeuet heiden waattens
kerdhat/ Ja racastauat
ensimeiset istumet
weraspidoisa/ ia Synagogisa
ylimeiset sijat/

23:7 ia teruetyxie twrulla/ ia
cutzutta Inhimisilde Rabbi.

23:8 Mutta elkette teiten a'daco
cutzutta Rabbi. Sille yxi on
teiden Mestarin quin on
Christus/ mutta caiki te welixet
oletta.

23:9 Ja elkete keteke cutzucio
isexen maan päle. Sille että yxi
on teiden Isen/ ioca ombi
Taiuaisa.

23:10 Ja elkette andaco cutzu
teiten Mestarixi/ Sille että yxi
on teiden Mestarin/ quin on
Christus.

23:11 Joca teiste swrin on/ se
olcan teiden paluelian.

23:12 Mutta ioca itzens ylistey/
se alatahan/ ia ioca itzens
alenda se yletehen.

23:13 Mutta we teille
Kiria'oppeneet/ ia phariseuset
te Wlcokullatud/ että te *
suliette Taiua' waldaku'nan
Inhimiste' edeste/ sille ette te
itze sisellemene/ eike te salli
sisellemeneueisi siselletulla.

23:14 We telle Kirianoppeneet
ia Phariseuset te Wlcokullatudh/
että te ylessööt leskeden
honeet/ ia sen pitkein
Rucousten ionella/ Sentähden
te site coweman cadhotuxen
saatta.

23:15 We teille Kirianoppeneet
ia Phariseuset/ te
Wlcocullatudh/ että te Merte ia
Mannerta ymberywaellat
tehdexen yhden Proselitin. Ja
coska hen techty on/ nin te
heneste teette cachtu enemien
heluetin lapsen/ quin itze
oletta.

23:16 We teille sockiat
Taluttaiat/ että te sanotta.
Jocainen/ quin wanno Templin
päle/ ei se miten ole/ mutta
ioca wannopi Templin Cullan
päle/ se on welcapä.

23:17 Te Hullut ia Sockiat/ sille cumbi on swrembi/ se culta eli Templi? Joca Cullan pyhittepi?

23:19 Ja iocainen/ quin wanno Altarin päle/ ei se miten ole/ Mutta ioca wannopi sen Lahian päle/ quin sen päle on/ se on welcapä.

23:20 Te Hullut ia Sockiat/ cumbi on Jalombi/ Lahiaco eli Altari/ ioca Lahian pyhittepi?

23:21 Joca sis wanno Altarin päle/ nin hen wanno henesse ia caikissa iotca sen päle ouat.

23:22 Ja iocainen/ quin wanno Templin päle se wanno henesse/ ia sen päle/ ioca sen sisel asu.

23:23 Ja ioca wanno Taiuan päle/ se wanno Jumalan Stolin päle/ ia sen päle ioca henes istu.

23:24 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te Wlcokullatudh/ että te Tijunin teet Minduist/ Dilleist/ ia Kuminoist/ ia poisiätett ne raskamat lagista/ quin ouat/ Domio/ Laupius/ ia Wsko. Neite pideis techtemen/ ia ei nijte iättemen.

23:24 Te sockiat Taluttaijat *

cwrnizet Hyttysen/ ia Kamelin ylesnielette.

23:25 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te Wlcokullatudh että te puhdastat Jomaastian ia Tiskin wlcoisen polen/ mutta siseld oletta te täynens ratelemist/ ia * tytymettömyst.

23:26 Sine sockia Pharisee/ puhdasta ensin siselde Jomaastia ia Tiski/ että mös ne wlcoiset polet/ puhdastetuxi tulisit.

23:27 We teille Kirianoppeneet/ ia Phariseuset/ te wlcokullatudh/ ette te oletta walghastettudhen Hautain caltaiset/ iotca wlco caunissa näkyuet/ mutta siseld ouat teynens Colutten luita/ ia caike riettautta.

23:28 Nin mös te/ wlco oletta nähdhe Inhimisten edhes hurskat/ mutta siselde te oletta teunens wieckautt/ ia wärytte.

23:29 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te wlcokullatud/ että te rakenat Prophetain Haudhat/ ia caunistat Wanhurskasten muistomerckit/ ia sanotta/

23:30 Jos me olisima olluet

meiden Isedhen aigoilla/ em me
olisi olluet osalliset heiden
cansans Prophetain weres.

23:31 Nin te sis itze teiden
pälen tunnustat että te oletta
ninen Lapset/ iotca tapoidh
Prophetat.

23:32 Nin tekin teutteket teiden
Isedhen märedh.

23:33 Te Kärmet/ te
Kyikärmetten sikijet/ Quinga te
weltet heluetin cadotuxen?

23:34 Senteden/ catzo/ Mine
leheten teille Prophetat ia
Wijusat/ ia Kirianoppeneet/ ia
nijste mutamadh te tapatta/ ja
ristinnaulitzetta/ ia heiste

monicahtat te piexette teiden
Synagogisan/ ia wainotta
Caupungista caupungihin/

23:35 että teiden pälen pite
tuleman iocainen Wanhurskas
Weri/ ioca wlgoswodhatettu on
Maan päle * hamast

Wanhurskan Abelin wereste/ nin
Zacharian Barachiasen poijan
wereen asti/ ionga te tapoitta
Templin ia Altarin waihel.

23:36 Totisesta mine sanon
teille/ että nämet caiki pite
tuleman temen sughun päle.

23:37 Jerusalem Jerusalem/

sine ioca tapat Prophetadh/ ia
kiuilsurmat ne/ iotca sinun
tyges lehetetydh ouat/

Quinwsein mine tahdoin coota
sinun lapses/ ninquin Cana
cocoo poijans Sipeins ala/ ia
ette te tachtoneet?

23:38 Catzo/ teiden Honen pite
teille iämen häwitetyxi.

23:39 Sille mine sanon teille/
Eiswingan te minua näge
testedhes/ sihenasti quin te
sanotta. Hyuestisigunattu
olchohon se/ ioca tulepi Herran
Nimeen.

** Mosesen stoolilla) Mosesen
opetus oli Jumalan Sana/
Sentehten eikengen sanota
istua Mosesen istuimel mutta
ne quin Jumalan sanoia
opettauat/ Ja koska he sen
tekeuet/ nin me welcapädh
olem heite cwleman quin
Christus tesse kärke/ wann Jos
he iotakin mwta opettauat/
lijotecki/ iolla Jumalan käsky
ylencatzotan/ nin emme me ole
nijte welca pädh cwleman/ quin
ennen Matt. 15. licutettu on
* Suliette) Awamet ne ouat se
woima/ iolla Taiuan waldakunda*

*opetetan/ Eiuet ne site
opetaneet/ mutta Inhimisten
opilla he estit ne/ iotca site
oikeat oppi olisit cwluaat.*

** Proselitin) Nin ne Pacanat
cutzuttin/ iotca Jwttat lain ala
kiensit/ Se on/ Wsi Judas eli
Outo Judas.*

** Cwrnizet) se on/ Te tegette
Inhimisten swren mielicarwaan
pienise asioisa/ ia ne swret
asijat te wnohdatte.*

** Tytymettömyst) se on/ Että
he caiki polens temmauat/ ia
swresa hercusa eleuät/ ia ei
tottele Jumalasta eike sielusta.*

** Hamast) Telle Barachialla
ombi caxi Nime/ Sille 2. Parali.
24. hen cutzutan Joiada/
ninquin tapa on Ramatusa ia
muissa.*

XXIV. Lucu.

24:1 JA lesus wlgosmeni/
poislexi Templist/ ia henen
Opetuslapsens edeskeuit/
osottaman henelle Templin
rakennuxi.

24:2 Nin sanoi lesus heille/
Ettekö te caikia neite näge?
Totisesta sanon mine teille/ ei

pide iätettemen tesse kiui kiuen
päle/ ioca ei alassäriete.

24:3 Mutta coska hen istui Ölio
mägen päle/ edeskeuit henen
tygens Opetuslapset erinens/ ia
sanoit. Sanos meille/ coska
teme tapactu? Ja mike ollepi
sinun Tulemises mercki/ Ja
mailman lopun?

24:4 Mutta lesus wastasi/ ia
sanoi heille/ Catzocat ettei
kengen teite wiettele/

24:5 Sille että monda tuleuat
minun Nimeeni/ sanoden/ Mine
olen Christus/ ia wietteleuet
monda.

24:6 Nin te saatta cwlla Sotia/
ia sanomita sodhista/ Catzocat
ettei te cauhistu.

24:7 Sille caiki nämet pite
tapactuman/ mutta ei wiele ole
cohta loppu. Sille että Canssan
pite cansa wastan

ylesnouseman/ ia waldakunda
wastan waldakunda/ Ja tuleuat
Ruttotaudhit/ ia nälke/ ia maan
iäristos mones paicas.

24:8 Mutta caiki nämet ouat
murechten alcu.

24:9 Silloin he ylenandauat teite
waiuaan/ ia tappauat teiden ia
te tuletta ylencatzotuxi caikilda

pacanoilda/ minun Nimeni
tehden.

24:10 Ja silloin monda
paheneuat/ ia keskenens
petteuet toinen toisens/ ia
wihauat keskenens.

24:11 Ja monda Falski
prophetadt ylesnouseuat/ ia
wietteuuet monda.

24:12 Ja että wäryys saapi
wallan/ nin Rackaus monisa
kylmene.

24:13 Mutta ioca wahwana pysy
loppun asti/ se tule wapadhexi.

24:14 Ja pite teme Euangelium
waldakunnast sarnattaman
caikesa mailmasa/ tunnustoxexi
caikille pacanoille/ ia silloin se
loppu tule.

24:15 Coska te sis nägette sen
häwitoxen * iulmaudhen/ iosta
sanottu on Daniel Prophetan
cautta/ seisouan sijne pyhese
sijas/ ioca temen luke/ se
ymmerteken/

24:16 Silloin ne quin Judeas
ouat/ paetkat woortein päle.

24:17 Ja iotca caton päle ouat
elken alasastuco ottaman
miteken honestans.

24:18 Ja ioca Pellolla on/ elken
iellens palatko waattetans

ottaman.

24:19 Mutta we raskasten ia
imetteweisten nijlle peiwille.

24:20 Mutta rucolcat/ ettei
teiden paconna tapactuisi *
Taluella/ eike Sabbathin päle.

24:21 Sille että silloin pite
swren waiuan oleman/
iongacaltainen ei ole ollut
mailman alghusta/ tehen aican
asti/ elken mös tulco.

24:22 Ja ellei ne peiuet
lyheteisi/ nin ei yxiken * Liha
tulisi wapadhexi/ mutta
wlgoswalittudhen tehden ne
peiuet lyheten.

24:23 Silloin ios iocu teille
sanois. Catzo * Tesse on se
Christus/ taicka sielle/ nin elket
wskoo.

24:24 Sille että Falskit
Christuset/ ia Falskit
Prophetadh ylesnouseuat/ ia
tekeuet swret tunnustehdhet ia
imehet/ nin että mös/ ios
taidhais olla/ nekin
Wlgoswalitudh exymiseen
wieteisijn.

24:25 Catzo/ mine olen teille
edhelle sanonudh. Jos he sijs
teille sanouat.

24:26 Catzo/ hen on corwes/

nin elket wlgosmengö Catzo/
 Hen on Camaris/ elket wskoo.
 24:27 Sille ninquin pitkesen tuli
 leimachta/ Idheste ia näkypi
 hama' Ländehen/ Nin mös ombi
 Inhimisen Poigan Tulemus.
 24:28 Mutta cussa * Rato on
 sihen mös Cotkat cokounduut.
 24:29 Mutta cocta ninnen
 peiwein waiwan ielken
 Auringoinen pimijepi/ ia ei Cw
 walghista/ ia Tächdhet langeuat
 Taiuahast/ ia Taiwan auwudh
 wapitzeuat.
 24:30 Ja silloin näkypi Inhimisen
 Poiga' mercki Taiwasa. Ja silloin
 caiki Sucusunnat maasa
 parcuuat/ Ja saauat nähdhä
 Inhimisen Poigan tuleuan Taiuan
 piluis/ swrella auwulla ia
 cunnialla.
 24:31 Ja hen lehetepi Engelins
 Pasunan swren änen cansa/ ia
 he cokouat henen wlgoswalituns
 * neliest Twlest/ Taiwasten
 corckiudhesta haman heiden
 ärijns asti.
 24:32 Ficuna puusta oppicat
 wertaus/ coska nyt sen oxa on
 heicko ia lehdhet
 wlgospacachtauat/ nin te
 tiedhette Suuen lesse oleuan.

24:33 Nin mös te/ coska te
 näget nämet caicki/ sijtte tietke
 että se on iwri ouen edes.
 24:34 Totisesta sanon mine
 teille. Ei teme Sucu ku'da pidhe
 huckuma'/ sihenasti quin caicki
 nämet * tapactuuat.
 24:35 Taiuas ia Maa pite
 huckuman/ Mutta minun Sanani
 ei pide huckandeman.
 24:36 Waan sijte peiuest ia
 hetkest eikengen tiedhe/ ei
 Taiwasten Engelitke/ waan
 minun Isen yxinens.
 24:37 Mutta ninquin Noen
 aigalla oli/ nin pite mös
 Inhimisen Poian Tulemisen
 oleman.
 24:38 Sille ninquin he olit nijne
 peiwine edhelle
 Wedhenpaisuman/ söit ia ioit/
 nait ia hoolit/ haman sihen
 peiwen asti/ iona Noe Archin
 sisellemeni/
 24:39 ia eiuet tienehet
 ennenquin Wedhen paisumus
 tuli/ ia caiki poisotti. Nin pite
 mös Inhimisen Poian Tulemus
 oleman.
 24:40 Silloin caxi pite oleman
 kedholla/ yxi ylesotetan/ ia
 toinen iäteten.

24:41 Caxi pite iauhaman yhdelle myllyl/ yxi ylesotetan/ ia toinen iäteten.

24:42 Waluocat sis/ sille ette te tiedhe/ mille hetkelle teiden Herran on tuleua.

24:43 Mutta se te tietke/ ios tiedheis Perenisende/ mille hetkelle Warghas olis tuleua/ caikeni hen waluois/ ia ei sallisi henen honetans lepitzencaiua.

24:44 Senteden olcata te mös walmit/ sille että mille hetkelle ette te lwlecka/ sille Inhimisen Poica tule.

24:45 Mutta cuca ombi nyt wskolinen ia nopsa Paluelia/ ionga Herra pani Perehense päle/ andamahan heille rooca aigallans.

24:46 Autuas on se Paluelia/ ionga Herra leute nin tehneexi/ coska hen tule.

24:47 Totisesta sanon mine teille. Hen panepi henen caiken hywuydhens päle.

24:48 Mutta ios se paha Paluelia sanopi henen sydhemesens/ Minun Herran wipy tulemast/

24:49 ia rupe piexemeen cansa paluelians/ semmengin sömen

ia ioman iomariten cansa/

24:50 Nin tule sen Paluelian Herra/ sine peiwene/ cuna ei hen lwle/ ia sille hetkelle quin ei hen tiedhe/

24:51 ia hen rickileicka henen/ Ja andapi henelle palcans Ulcokullattudhen cansa. Sielle pite oleman idku ia hambain kiristus.

* Julmaudhen) Tämä taisi olla kyllä caunis wlgoisen pyhydhen cauneus ia mooto Inhimisten edhesse/ waicka se quitengin oli Julmaus ia Cauhistos Jumalan edhese/ Ninquin on inhimisten opetuxet/ Nin mös Juttain ia Pacanadhen Epeiumalan palvelus on ollut.

* Taluella) Se on paetkat oikealla aijgalla.

Sille taluella ei ole hyue waelda Ja Sabbathin waellus oli iwttaille kieltä.

* Liha) Se on/ ei yxiken Inhiminen/ Telle tawalla se Sana on Wsein Ramatuisa.

* Tesse on Christus) Ne ouat Eriseurat/ ia Sädhyt/ iotca hyue Elemet wlcoisist cappaleist eli töiste etziuet.

*Waan ne Camarit/ Ne ouat nyt
caiki Hengelist Clostarit/ Mutta
ne Corwet ouat Toiwio ionet/
Pilagrimin tiedh ia Metzekirkot.
* Rato) Se on Sananlasko ia on
nin palio.
Kylle me cokounnem/ Cussa
mine olen/ sijne mös te oletta.
Ninquin Rato ia Cotkat leuten
yhdest/ ilman paican märe
panemat.
* Neliest) Se on/ Idhest ia
Lennest/ Lounast ia Pohiast/ ia
yhdest mailman ärest nin toisen.
* Tapactuuat) Se on/ Caicki
neme rupiauat tapactuman io
telle aijalla/ teiden eläisen.*

XXV. Lucu.

25:1 Silloin pite Taiuan
waldakunnan oleman Kymenen
Neitzen caltainen/ iotca otit
heiden Lampuns/ ia wlgosmenit
ylke wastan.
25:2 Mutta wijsi heiste olit
tyhmet/ ia wijsi wijsast.
25:3 Ne tyhmet otit heiden
Lampuns/ ia ei öliu mötens.
25:4 Mutta ne wijsat otit ölijun
heiden astians ynne *
Lampuden cansa.

25:5 Coska nyt Ylke wiwuyij/
tulit he caiki wneliaxi ia
macaisit.
25:6 Mutta poliööne hwto tuli/
Catzo/ Ylke tule/ wlgosmenget
hende wastan.
25:7 Nin ylesnousit caicki nämet
Neitzet/ ia walmistit heiden
Lampuns.
25:8 Nin sanoit ne tyhmet nijlle
wijsaille. Andacat meille teiden
öliustan/ sille meiden Lampudh
sammuaat.
25:9 Nin wastasit ne wijsat/
sanoden. Eiswingan/ senpäle
ettei meille ia teille pide
pwtuman/ Mutta menget
paramin nijnen tyge/ iotca
Myuet/ ia ostakat itzellen.
25:10 Nin coska he menit
ostaman/ tuli Ylke. Ja iotca
walmit olit sisellekeuit henen
cansans Häihin/ ia Oui
kinisaluattin.
25:11 Wimein tulit nekin toiset
Neitzet/ ia sanoit/ Herra/
Herra/ aua meiden eteen.
25:12 Mutta hen wastasi/ ia
sanoi/ Totisesta sanon mine
teille/ En tunne mine teitä.
25:13 Walwocat sentehden/
sille ette te tiedhe peiwe eike

hetke/ iona Inhimisen Poica tulepi.

25:14 Sille ninquin yxi Inhiminen muille maille lechteisens/ cutzui henen Paluelians/ ia annoi heille Tauarans.

25:15 Ja yhdelle hen annoi wijsi

* Leiuiske/ mutta toiselle caxi/ ia colmanelle yhden/ ia iocahitzelle oman taghansa ielkin/ Ja meni cocta matkans.

25:16 Nin poiskeui se/ ioca Wijsi Leiwisket oli ottanut/ ia caupitzi ninen cautta/ ia woitti toiset wijsi Leiuiske.

25:17 Samalamodholla mös se/ ioca caxi oli ottanut/ woitti hen mös toiset caxi.

25:18 Mutta se/ ioca yhden oli ottanut/ poiskeui ia caiwoi mahan/ ia ketki Herrans rahan.

25:19 Nin pitken aigan peräst/ tuli ninen Palueliain Herra/ ia laski luku heiden cansans.

25:20 Ja edheskeui se/ ioca oli ottanut wijsi Leiwisket/ ia edheskannoi toiset wijsi

Leiwiske/ sanoden. Herra/ Wijsi Leiwisket sine annoit minulle/ Catzo/ mine olen toiset wijsi Leiwiske nijnen cautta woittanut.

25:21 Sanoi henen Herrans

henelle/ Aha sine hyue ia wskolinen paluelia/ wähen päle sine olit wskolinen/ mine panen sinun palion päle/ Sisellemene sinun Herras iloon.

25:22 Nin mös se edheskeui/ ioca oli ottanut caxi Leiwisket/ ia sanoi. Herra/ Caxi Leiwiske sine annoit minulle/ Catzo/ toiset caxi mine olen ninen cautta woittanut.

25:23 Sanoi henen Herrans henelle/ Aha sine hyue ia wskolinen paluelia/ wähen päle sine olit wskolinen/ mine panen sinun palion päle/ sisellemene sinun Herras iloon.

25:24 Nin mös se edheskeui ioca yhden Leiwisken oli ottanut/ ia sanoi/ Herra/ mine tiesin/ että angara mies olet/ Sine nijtedh cuhungas edh kyluenyt/ ia sielde sine cokot/ cuhungas edh haijottanut/

25:25 Ja mine pelieten poismenin ia ketkin sinun Leiwiskes mahan.

25:26 Catzo/ tesse on sinun omas. Mutta henen Herrans wastasi/ ia sanoi henelle. Sine paha ia laiska paluelia/ tiesickös että mine nijtän

cuhunga en kylue/ ia cokoon
sielde cuhunga en ole
haiottanut/

25:27 Nin sinun sijs olis tullut/
wlgosanda minun rahan
Cauppalaisten/ ia coska mine
olisin tullut/ nin mine olisin
tosin omani iellensesanut
corghon cansa.

25:28 Ottacat sis henelde se
Leiwiske/ ia andacat sille/ iolla
on kymenen Leiwiske.

25:29 Sille että iocahitzelle/
iolla on/ sille pite annettaman/
ia henelle pite kylle oleman.
Mutta iolla ei ole/ sekin mös
quin henelle on/ pite henelte
poisotettaman.

25:30 Ja se epekeluotoin
paluelia heitteket wlcoisen
pimeyten/ sielle pite oleman
idku ia hambain kiristos.

25:31 Coska nyt Inhimisen Poica
tulepi henen cunniasans/ ia
caiki pyhet Engelit henen
cansans. Silloin hen istupi
henen cunnian Stolins päle/ ia
cootan henen eteens caiki
Canssat.

25:32 Ja hen eroittapi heidhet/
toiset toisistans/ ninquin
Paimen eroitta Lambat Wohista/

25:33 Ja nin hen asettapi
Lambat Oikeallen polellens/
mutta ne wohet Wasemallens.

25:34 Silloin sanopi Kuningas
nijlle/ iotca henen oikealla
polelans ouat. Tulcat minun
lsemi hyuestisiugnatud/
omistakat se waldakunda/ ioca
teille on walmistettu mailman
alghusta.

25:35 Sille/ mine Isoisin/ ia te
minun rokitte. Mine ianosin/ ia
te minun iotitte. Mine olin
Outo/ ia te minun
honesenotitta.

25:36 Mine olin Alasti/ ia te
wateitit minun. Sairas/ ia te
opitte minua. Mine olin
Fangina/ ia te tulitta minun
tykeni.

25:37 Silloin ne Wanhurskat
hende wastauat/ ia sanouat.
Herra/ coska me negime sinun
lsouan/ ia rokim sinun/ Taicka
ianouan/ ia annoime sinun
ioma?

25:38 Coska me negime sinun
Outona/ ia honesenotima
sinun? Taicka Alastoina/ ia
wateitim sinua?

25:39 Eli coska me negime
sinun Sairassa/ Taicka Fangina/

ia tulima sinun tyges?

25:40 Nin wastapi Kuningas/ ia sanopi heille/ Totisesta sanon mine teille/ Sen quin te oletta tehneet yhdhen neiste wehimist minun Welghisteni/ sen te minun teitte.

25:41 Silloin hen mös sanopi nijlle/ iotca henen wasemellans ouat. Menget pois minusta te pahastikirotudh ijancaikisen tuleen/ ioca walmistettu on Percheleen/ ia henen Engelittens.

25:42 Sille mine Isoisin ia ette minua rokiheet. Mine Janosin/ ia ette minua iottaneet.

25:43 Mine olin Outo/ ia ette minua Honesenottaneet.

Alastoin/ ia ette minua watettaneet. Mine olin Sairas/ ia Fangina/ ia ette minua Oppineet.

25:44 Silloin mös nekin hende wastauat/ sanoden/ Herra/ coska me neim sinun Isouan/ taicka ianouan/ taicka outona/ eli Alastoina/ eli Sairana/ taicka Fangina/ ia em me sinua palveluet?

25:45 Nin hen wastapi heite sanoden. Totisesta sanon mine

teille/ mite te ette tehnet yhden neiste wehimist/ site ette te tehneet minun.

25:46 Ja neinen pite silloin menemen ijancaikisen Pijnaan. Mutta ne Wanhurskat ijancaikiseen elämen.

* Lampudh) Ne Lampudh ilman öliuta/ ouat ne hyuet Tödh ilman wskota/ ne caiki pite sammoman.

Mutta ölio Astiat/ on Wsko omastunnos Jumalan Armon päle.

Se tekepi hyuet tödh/ iotca pysyuet.

Mutta ninquin tesse eikengen toisen anna öliju/ nin pite mös itzecungi edhestens wskoman.

* Leiwiske) Teme Leiwiske on Jumalen Sana/ Haltun annettu/ ioca sen hyuesti edhestootta/ henelle sijte on palio/ ia opetta monen mwun Joca sen laske macaman/ sille sijte wähe on.

Sille että itzestens se ombi yxikertainen Sana/ Mutta monicachtain cautta se enämen Hedhelme saatta/ quin mutamin.

Sentehden se cutzutan toisinans

*Widhexi/ toisinans cahdexi
Leiwiskexi.*

XXVI. Lucu.

26:1 IA se tapactui/ coska
lesus oli lopettanut caiki näme
puhet/ sanoi hen

Opetuslapsillens

26:2 Te tiedhette ette cahden
peiuen peräst tule Päsieinen/

Ja Inhimisen Poica pite
ylenannettaman ristinnaulitta.

26:3 Silloin cokounsit Pappein
pämiehet/ ia Kirianoppenuet/ ia
Canssan wanhimat/ siihen
ylimeisen Papin salijn/ ioca
cutzuttin Caiphas/

26:4 Ja neuuo pidhit/ quinga
he lesusen caualuxel kijniotaisit/
ia tapaisit.

26:5 Mutta he sanoit/ Ei Juhla
peiuen/ ettei Canssas tule
Meteli.

26:6 Coska nyt lesus oli
Bethanias/ sen Spitalin Simonin
hones/

26:7 edheskeui yxi Waimo
henen tygens/ iolla oli yxi Clasi
callist woidhet/ ia wlgoskasi sen
henen Päens päle atrioidhesans.

26:8 Coska nyt Opetuslapset

sen negit/ nerckestyit he/ ia
sanoit/ Mihinge kelpa teme
Haaskaus?

26:9 Teme woidhe olis kyllä
tyriijst taittu myyte/ ia annetta
waiwasten.

26:10 Mutta coska lesus sen
ymmersi/ sanoi hen heille/ Mite
te oletta waiwaliset telle
waimolle? Sille hen teki * hyuen
töen minun coctaani.

26:11 Sille aina teille ombi
tykenen waiwaset/ mutta em
mine teille aina ole.

26:12 Sille sen woiten quin hen
wlgoskasi minun Rumin päle/
sen hen on tehnyt minun
hautamisexen.

26:13 Totisesta sanon mine
teille/ cussaikenens teme
Euangelium sarnatan/ caikes
mailmas/ nin teme mös quin
hen teki/ pite mainittaman
henen muistoxens.

26:14 Silloin poislexi yxi nijste
Cadhestoistakymenest/ ioca
cutzuttin Judas Iscarioth/
Pappeiden pämiesten tyge/ ia
sanoi heille.

26:15 Mite te tahdot minun
anda/ ia mine teille henen
saatan? Ja he märesit henelle

colmekymende Hopia peningi.
26:16 Ja sijte aigasta etzi hen
tila/ sadhaxens hende pette.
26:17 Mutta ensimeiszne
Makialeiuen peiuen edhskeuit
Opetuslapset Iesusen tyge/
sanoden henelle. Cussas tahdot
että meiden pite sinulle
walmistaman Päsieslamban
sötä?
26:18 Nin hen sanoi/ Menget
caupungin/ yhden tyge/ ia
sanocat henelle/ Mestari käski
sinulle sano/ minun aican ombi
Lesne/ sinun tykenes mine
tahdo' Päsieiste pite minun
Opetuslasten cansa.
26:19 Ja ne Opetuslapset teit/
quin Iesus oli heille neuuonut/
ia walmistit Päsieislamban.
26:20 Mutta Ectona/ istui hen
Peudhelle Cahdentoistakymene'
cansa.
26:21 Ja heiden södhesens
sanoi hen/
26:22 Totisesta sanon mine
teille/ yxi teiste minun pettepi.
26:23 Ja he tulit sangen
murhesens/ ia rupeisit
iocahinen sanoman/ Herra/
lienengö mine se? Hen wastasi
ia sanoi/ Joca minun cansani

piste kädhens fatijn/ se pettepi
minun.
26:24 Inhimisen Poica tosin
mene/ ninquin heneste on
kirioitettu. Mutta We sen
Inhimisen/ ionga cautta
Inhimisen Poica peteten/
parambi olis henelle ollut/ ettei
se inhiminen olisi syndynyt.
26:25 Nin wastasi Judas/ ioca
henen petti/ ia sanoi/ Mestari/
Olengo mine se? Hen sanoi
henelle/ Sinepe sen sanoi.
26:26 Coska he nyt söit/ otti
Iesus Leiuen/ kijtti/ ia murssi/
ia annoi Opetuslastens ia
sanoi/ Ottacat/ söket/ teme
on minun Lihan.
26:27 Ja hen otti Calkin/ ia
kijtti/ annoi heille ia sanoi/
Jocat teste caiki.
26:28 Sille teme on minun
Weren/ sen wdhen
Testamentin/ ioca
wlgoswodhatetan monein tehdn'
synnein andexiandamuxi.
26:29 Mine sanon teille/ Em
mine sillen * ioo teste winapuun
Hedelmest/ siihen peiuen asti/
coska mine ioon teiden cansan
sen wdhen minun Isen
waldakunnas.

26:30 Ja coska he olit
Kijtoswirdhen weisanuet/ nin he
wlgosmenit Ölijomäelle.

26:31 Silloin sanoi Iesus heille/
Täne öene te caiki pahennoxen
kersitte minun techten. Sille
kirioitettu on. Minun pite lömen
Paimenda/ ia Lambat pite
Laumasta haijotettaman.

26:32 Mutta sijtte quin mine
ylesnousen/ nin mine teiden
edhellenkieun Galilean.

26:33 Nin wastasi Petari/ ia
sanoi henelle. Jos wiele caika
mwdh sinustas pahennuisit/ em
mine quitengan ikenens
pahenne.

26:34 Iesus sanoi henelle.
Totisesta mine sanon sinulle.
Täne Ööne/ ennen quin Cuckoi
laula/ colmasti sine minu' kielet.

26:35 Petari sanoi henelle. Ja
waicka minu' pideis sinun
cansas coleman/ en kielle mine
sinua. Samallamodholla sanoit
mös caiki Opetuslapset.

26:36 Silloin tuli Iesus heiden
cansans ychten Kylan/ ioca
cutzutan Gethsemane/ ia sanoi
Opetuslapsillens/ Istucat tesse/
nincauuan quin mine menen
too'na ia rucolen.

26:37 Ja hen otti Petarin
cansans/ ia caxi Zebedeusen
poica/ ia rupeisi murechteman
ia wapitzeman.

26:38 Nin sanoi Iesus heille/
Minun sielun ombi murehisans
haman coleman asti. Olcat
tesse/ ia waluocat minun
cansan/

26:39 Ja hen keui wähe
taamma heiste/ langesi
Caswoillens/ rucoellen ia
sanoden/ Minun Isen/ ios
mahdolinen on/ nin mengen
minulda teme Calki. Ei
quitengan ninquin mine tahdon/
mutta ninquin sine.

26:40 Ja hen tuli Opetuslastens
tyge/ ia leusi heiden
macamast/ ia sanoi Petarille/
Ningö? Ettekö te woineet ychte
hetke waluo minun cansan?

26:41 Waluocat ia rucolcat/
ettei te kiusauxen langeisi/
Hengi tosin on walmis/ mutta *
Liha ombi heicko.

26:42 Taas hen meni toisen
kerdan/ ia rucoeli sanoden/
Minun Isen/ ellei teme Calki woi
minulda poismenne/ mutoin
ettei mine site ioo/ nin olcoon
sinun tachtos.

26:43 Ja hen tuli/ ia leusi heidhet taas macamast/ sille heiden silmens olit raskat.

26:44 Ja hen iättein heite/ meni iellens pois/ ia rucoeli colmanen kerdhan/ ia puhui ne samat sanat.

26:45 Nin hen tuli Opetuslastens tyge/ ia sanoi heille/ Oij tahdottaco nyt maata ia leuäte? Catzo se hetki on lähestynyt/ ia Inhimisen Poica pite ylenannettaman synnisten käsijn.

26:46 Noskat ia kieukem/ Catzo/ se lähesty ioca minun pette.

26:47 Viele henen puhuesans/ catzo Judas yxi nijste cahdesttoistakymenest tuli/ ia henen cansans palio weki mieckain ia Seiwesten cansa/ wlgoslehetetydh Pappein pämiehilde ia Canssan wanhimilda.

26:48 Mutta se ioca henen petti oli andanut heille Merkin sanoden/ Kenenge mine swta annan/ se on se/ ruuetkat heneen.

26:49 Ja cohta astui hen lesusen tyge/ ia sanoi. Terue

Rabbi. Ja swta annoi henen. Nin sanoi lesus henelle/ Ysteuen mite warten sine tulit?

26:50 Silloin ne edhesastuit/ ia laskit kädhens lesusen päle/ Ja kijniotidh henen.

26:51 Ja catzo/ Yxi nijste iotca olit lesusen cansa/ wlgosojensi kädhens wlgosweti Mieckans/ ia löi Ylimeisen Papin paluelia/ poishackasi henen coruans.

26:52 Nin lesus sanoi henelle/ Piste sinun Mieckas sialens/ Sille caiki iotca * Mieckaan rupeuat ne mieckalla hucatan.

26:53 Taicka lulecos etten mine nyt woiwi viele rucoella minun lsen/ että hen leheteis minulle enemien quin caxitoistakymende Legiot Engelit?

26:54 Quinga sis Ramatudh teuteten/ että nin pite oleman?

26:55 Sille hetkelle sanoi lesus iouckolle/ Ninquin Röuerin tyge te wlgoslexitte mieckain ia Seiwesten cansa minua kijni ottamahan/ iocapeiue mine istuin teiden tykenen opettain Templis/ ia ette te minua kijniottaneet.

26:56 Mutta teme on caiki techty/ että Prophetain

Kirioituxet pideis teutettemen. Silloin caiki Opetuslapset iätidh henen ia pakenit.

26:57 Mutta ne iotca Iesusen olit kijniottaneet/ weit henen Caiphan sen ylimeisen Papin tyge/ cussa Kirianoppeneet ia Canssan wanhimat olit heidens cooneet.

26:58 Mutta Petari seurasi hende ielieste taamban haman ylimeisen Papin Salin porstuan/ ia sisellemeni/ ia istui palueliain seas/ että henen piti näkemen lopun.

26:59 Mutta Pappedhen pämiehet ia Wanhimat/ ia caiki Radhi/ etzit wäre todhistust Iesusta wastan/ että he saisit henen tappa ia eiwet leunet.

26:60 Waicka monda wäre todhistaija edheskeuit/ ei sitteken leuneet/ Mutta wimein tulit caxi wäre todhistaia/ ia sanoit/

26:61 Teme on sanonut/ Mine woin mahanricko Jumalan Templin ia colmena peiuen sen ylesrakenda.

26:62 Ja se Pappein päemies ylesnousi/ ia sanoi henelle. Etkös miten wasta? Mixi nämet

sinun wastas todhistauat?

26:63 Mutta Iesus oli äneti. Ja se Pappein päemies wastasi ia sanoi henelle. Mine wannotan sinua Eleuen Jumalan cautta/ että sanot meille/ ios sine olet Christus Jumalan Poica?

26:64 Sanoi Iesus henelle. Sinepe sen sanoit. Quitengin sanon mine teille/ testedes pite teiden näkemen Inhimisen Poian istuan Jumalan Auwudhen Oikealla polella/ ia tuleuan Taiuahan Piluise.

26:65 Silloin rewäisi Pappein Päemies waattens ricki/ sanoden. Hen on pilcanut Jumalan/ Mite me sillen todhistust taruitzem? Catzo/ nyt te cwlitta henen Pilcans/ Mite te luletta?

26:66 He wastasit/ ia sanoit/

Hen on wikapä colemaa'/

26:67 Silloin he sylieskelit henen Casuoillens/ ia Löidh hende rusicoilans.

26:68 Ja mwtomat piexit hende poskelle/ ia sanoit/ Arua meille Christe/ cuca se on ioca sinua löi?

26:69 Mutta Petari istui wlcona Salin porstuas/ Ja edheskeui henen tygens yxi pika/ ia sanoi.

Sine mös olit Iesusen cansa Galileasta.

26:70 Mutta hen kielsi caikein edhese/ ia sanoi/ En tiedhe mine mites sanot.

26:71 Nin coska hen Ouest wlgoslexi/ näki henen yxi toinen pika/ ia sanoi nijlle/ iotca sielle olit/ Ja temeki oli Iesusen Nazarenin cansa.

26:72 Ja taas hen kielsi wa'notull walalla/ En tunne mine site Inhimist.

26:73 Ja wehen hetken peräst edheskeuit ne/ iotca sielle seisoit/ ia sanoit Petarille/ Wissiste olet sine yxi heist/ Sille sinun puhes mös sinun ilmoitta

26:74 Nin hen rupesi itzens sadhattelemaan/ ia wannoman ettei hen tundenut site Inhimiste. Ja cocta cuckoi lauloi.

26:75 Nin Petari muisti Iesusen Sanan/ ioca oli henelle sanonut. Ennen quin Cuckoi laulapi/ colmaiste sine minun kiellet. Ja hen wlgosmeni/ ia idki catkerast.

* Hyue töe) Tesse nähden/ että wsko ainosta Töedh saatta

hyuexi.

Sille caiki toimi olis temen Töen dominut pahaxi/ ninquin itzekin Apostolit tegit.

* Joo) Se on/ Ei meille sillen ycten rumillist meno ole toinen toisen cansa/ Ja teme nyt pite Oleman se Lexieinen.

* Liha) Quin hen tahdois sano/ Mieli on kylle hyue/ mutta rumin heickous colemata welte ia waroipi.

* Miecka) Jotca site ilman sädhetty wirka eli ilman wallan käskemete likuttauat.

Ne ouat domitudh Mieckan ala/ waicka Esiwalta sen toisinans mwttauat.

XXVII Lucu.

27:1 MUtta Homeneltan pidit caiki Pappein pämiehet ia Canssan Wanhimat neuuo Iesusta wastan/ että he saisit henen coletta.

27:2 Ja sidhoit henen/ poisweit/ ia ylenannoit henen waldamiehelle Pontio Pilato.

27:3 Coska nyt Judas/ ioca henen petti näki että hen oli colemaa' domittu/ nin hen

catui/ Ja iellenstoi ne colmekymende Hopia peningit Pappein pämiehille ia Wanhimille/ ia sanoit/

27:4 Mine pahasti tein että mine wighattoman weren pettenyt olen. Nin he sanoit/ Mite meiden sihen tule? Catzo sinuas.

27:5 Ja hen heitti ne Hopia peningit Templijn/ keui sielde/ ia meni pois ia hirtti itzens noralla.

27:6 Mutta Pappein pämiehet otit hopia peningit ia sanoit/ Ei soui neite panna wffriarckon/ sille se on weren hinda.

27:7 Nin he pidhit neuuo/ ia ostit nijlle yhden Sawenualaian pellon/ Pilagrimen Hautamisexi.

27:8 Senteden se pelto cutzutan wiele tehen peiwen asti/ Weripelloxi.

27:9 Silloin teutettin se quin sanottu oli lepitze Jeremian Prophetan/ ioca sanoit/

27:10 Ja he otit colmekymende Hopia penningite/ iolla se myyty maxettijn/ Jonga he ostit Israelin lapsilda/ ia annoit ne Sauenwalaian pellostasta/ ninquin HERRA ombi minun keskenyt.

27:11 Mutta Iesus seisoi Waldamiehen edhese/ Nin kysyi waldamies henelle sanoden/ Olekos se Judasten Kuningas?

27:12 Nin sanoit Iesus henelle/ Sinepe sen sanot. Ja quin henen pälens cannetijn Pappein pämiehille/ ia wanhimilda ei hen miteken wastanut.

27:13 Silloin sanoit Pilatus henelle/ Etkös cwle quin monda todistosta he sinun wastas sanouat?

27:14 Ja ei hen wastanut hende ychteken sana/ nin että mös Waldamies sangen imechteli.

27:15 Mutta Juhlana oli Waldamies tottunut pätämän Canssalle yhde' Fangin irdhalle ionga he tachtait.

27:16 Nin oli henellä silloin yxi cwluisa Fangi sidottuna/ ioca cutzuttin Barrabas.

27:17 Ja koska he sijs kokonut olit/ sanoit Pilatus heille/ Cumman te tahdotta että mine lasken teillen irdhalle/ Barrabam taicka Iesusen/ ioca cutzutan Christus?

27:18 Sille hen tiesi että he henen cateudhen tehden olit ylenandaneet.

27:19 Mutta quin hen
Domioستolin päle istui/ leheti
henen Emendens henen tygens/
ia käski henelle sanoa/ Ele sine
miten teghe sille wanhurskalle/
Sille mine olen palio kerssinyt
tenepene wnesani/ henen
tehdens.

27:20 Mutta ne Pappein
pämiehet ia ne Wanhimat ylytit
Canssan anoman Barrabast/
mutta lesusta huckaman.

27:21 Nin wastasi Waldamies ia
sanoi heille/ Cumman neiste
cahdesta te tahdotta että mine
lasken teille irdhalle? Mutta he
sanoit/ Barrabam.

27:22 Pilatus sanoi heille/
Miteste sijs minun pite tekemen
lesusest/ ioca cutzutan
Christus? Sanoit he caiki
henelle/ Ristinnaulitakan.

27:23 Nin sanoi Waldamies/
Mite hen sijs teki? Mutta he
hwdhit site enämin/ ia sanoit/
Ristinnaulitakan.

27:24 Coska nyt Pilatus näki
ettei miteken auttanut/ mutta
enämbi mässe tuli/ otti hen
wedhen/ pesi kädhensä
Canssan edhes/ sanoden/
Wighatoin mine olen temen

Wanhurskan werest/ catzocat
teiten.

27:25 Ja wastasi caiki Canssa/
ia sanoi/ Henen werens tulcan
meiden pälen/ ia meiden lasten
päle.

27:26 Silloin hen laski irdhalle
Barrabam/ mutta lesusen hen
annoi rooskitta/ ia ylenannoi
henen ristinnaulitta.

27:27 Silloin Waldamiehe' Houit
otit lesusen Radztuuas/ ia
cokosit henen tygens caiken
iouckon/

27:28 Ja quin he olit henen
risuneet/ nin he pughetit henen
Purpuraisen Capuun/

27:29 ia orientappuroist wäthyn
Crunon panit henen Päens
päle/ ia Roghon annoit henen
oikeaan käteens/ ia cumarsit
poluians henen edhesens/ ia
pilcasit hende/ ia sanoit/ Terue
Judasten Kuningas.

27:30 Ja quin he olit sylkeneet
henen pällens/ pilcasit he
hende/ otit Roghon/ ia löit
henen pähens.

27:31 Ja sijtte quin he olit
hende pilcanuet/ nin he risuit
henelde Capun/ ia pughetit
henen omijn Waatteins/ ia

poisweit henen ristinnaulitta.

27:32 Ja coska he wlgoskeuit/
leusit he yhden Miehen
Kyrenest/ ioca cutzuttin Simon/
sen he waadhit henen ristiens
candamahan.

27:33 Ja tulit sihen siaan/ quin
cutzutan Golgatha/ se on *
Päcalloin paicka.

27:34 Ja he annoit henelle
Eticat ioodha sapella
secoitettua/ Ja quin hen
maisti/ ei hen tahdonut ioodha.

27:35 Mutta sijttequin he olit
henen ristinnaulinneet/ iaghoit
he henen waattens/ ia heitit
arwan/ senpäle että pideis

teutettemen/ quin sanottu oli
Prophetan cautta/ He ouat
heille's minun waateeni
iacaneet/ ia minu' waatetteni
päle he ouat heittenet arpoi.

27:36 Ja istudhen he wartioitzit
hende sijne.

27:37 Ja he panit henen Päens
päle henen syyns kirioitetun/

27:38 Teme on Iesus Judasten
Kuningas. Silloin he ristinnaulitzit
caxi Röuerite henen cansas/ yxi
oikealle polelle/ ia toinen
wasemelle.

27:39 Mutta ohitzekieueiset

pilcaisit hende/ wändelit
pätens/ ia sanoit/

27:40 Sinekö se olet ioca
särghet Jumalan Templin/ ia
colmena peiwen sen
ylesrakennat/ auta itzes/ Jos
sine olet Jumalan Poica
alasastu Ristin pälte.

27:41 Samallamodholla Pappein
pämiehet Kirianoppenuten
cansa/ ia Wanhimat pilcasit
hende/ ia sanoit/

27:42 Muita hen on autanut/ ia
ei hen itzens woi autta. Jos hen
on Israelin Kuningas/ sijtte
alasastucan nyt Rististe/ ia me
wskom henen.

27:43 Hen turuasi Jumalan
päle/ pästeken henen nyt/ ios
hen tachtu. Sille hen sanoi/
Jumalan Poica mine olen.

27:44 Ja sitesama mös Röuerit
henelle soimasit/ iotca olit
ristinnaulitudt henen cansans.

27:45 Mutta cudenest hetkeste
haman ydhexenden asti/ oli
pimije ylitze caiken Maan.

27:46 Ja liki yhdexette hetke
hwti Iesus corckial änelle/
sanoden/ >Eli >Eli
>lamasabachtani/ se on/ minun
Jumalan/ minun Jumalan/ mixis

minun ylenannoit?

27:47 Mutta monicahtat/ iotca sijne seisoit/ coska he sen cwlit/ sanoit he/ Heliasta hen hwta.

27:48 Ja cochta iooxi yxi heiste/ quin hen oli ottanut Sienen/ ia teuttenyt Eticalla/ pani sen Roghon pähen/ ia annoi henen iodha.

27:49 Mutta ne mw dh sanoit/ Pidhexi/ catzocam ios Helias tulepi hende pätemen.

27:50 Nin Iesus taas hwti corckiall änelle/ ia ylesannoi Hengens.

27:51 Ja catzos/ templin Esirippu halkeisi cahdexi cappalexi/ ylhelde haman alas/ ia maa iärisi/ ia Kiuet halkesit.

27:52 Ja haudhat aukenit/ ia monda pyhein rumist/ iotca manneet olit/ ylesnousit/

27:53 ia wlgoslexit heiden Haudhoistans/ henen ylesnousemisens ielkin. Ja tulit siihen pyhen caupungin/ Ja ilmestyit monelle.

27:54 Mutta pä mies/ ia ne iotca henen cansans olit/ ia wartioitzit Iesusta/ coska he neit maan iäriinen/ ia ne quin

sielle tapachtui/ peliestyit he sangen/ ia sanoit/ Wissist oli teme Jumalan Poica.

27:55 Ja nin oli sielle palio waimoija taamba catzelit iotca Iesusta olit seuraneet

Galileasta/ paluellen hende/

27:56 Joinen seas oli Mraia Magdalene/ ia Maria Jacobi/ ia Josen eiti/ Ja Zebedeusen poicain eiti.

27:57 Nin coska Ehto tuli/ tuli yxi ricas mies Arimateast/ ionga nimi oli Joseph/ ioca mös oli Iesusen Opetuslapsi/ teme edheskeui Pilatusen tyge/ ia pyti Iesusen rumista.

27:58 Silloin Pilatus käski anda henelle Iesusen rumin.

27:59 Ja coska Joseph oli rumin ottanut/ käri hen sen puchtasen linaan/

27:60 ia pani sen henen oman wten hautans/ ionga hen oli wlgoshakanut calliohon/ Ja wieritti swren kiuen Haudhan ouelle/ ia poismeni.

27:61 Silloin olit sielle Maria Magdalene/ ia se toinen Maria/ istuit haudhan coh dalla.

27:62 Mutta toisna pä uene/ ielken Walmistuxen peiuen

cokounsit Pappein pämiehet/ ia
Phariseuset Pilatusen tyge/
sanoden/

27:63 Herra me muistimme että
se wietteliä sanoi wiele henen
eleisens/ colmen päiuen perest
mine ylesnousen.

27:64 Käske sijs warielta Hauta
colmanden päiuen asti/ ettei
henen Opetuslapsens tule/ ia
wargasta hende/ ia sanouat
Canssalle/ hen ylesnousi
colluista/ Ja nin tule se
ielkimeinen willitus pahemaxi
quin se ensimeinen.

27:65 Sanoi heille Pilatus/ Sijne
on wartija. Menget warielcat
ninquin te taidhatt.

27:66 Mutta he poisment/ ia
warielit Haudhan Wartijadhen
cansa/ ia Insiglasit kiuen.

** Päcalloin) Jossa ne
pahointeckiet mestatan/ quin
Hirsipu/ Lutarha >etc. että sielle
monda Päcalloa ouat.*

XXVIII. Lucu.

28:1 Mutta Sabbathin peiuen
Echtona/ ioca rupesi
walgaiseman toista Sabbathin

peiue/ tuli Maria Magdalene/ ia
se toinen Maria/ näkemeen
Hauta.

28:2 Ja catzos/ sijne tapachtui
swri maan iäristus. Sille HERRAN
Engeli alasastui Taiuahast/ ia
edheskeui/ wieritti Kiuen
ouelda/ ia istui sen päle.

28:3 Nin hen oli nähde quin
pitkeisentuli/ ia henen waattens
walkia ninquin Lumi.

28:4 Mutta henen pelghostans
wartiat hemmestuit/ ia tulit
ninquin olisit coolleet.

28:5 Mutta se Engeli wastasi ia
sanoi Waimoille/ Elket pelietkö/
Sille mine tiedhen/ että te
etzitte site ristinnaulittu lesusta.

28:6 Ei hen ole tesse/ Hen on
ylesnosnut/ ninquin hen sanoi.
Tulcat/ catzocat Sija cuhunga
HERRA pandu oli.

28:7 Ja pian menget sanocat
henen Opetuslapsillens/ että
hen ylesnousi colluista. Ja
catzo/ Hen teiden
edhelenmenepi Galileaan/ sielle
teiden pite henen näkemen/
Catzos/ mine sanoin teille.

28:8 Ja he menit nopiast
Haudhalda pelghon ia swren
ilon cansa/ iooxit ilmoittaman

henen Opetuslapsillens.

28:9 Mutta quin he menit ilmoittamaan henen Opetuslapsillens/ ia catzos/ nin Iesus cohdasi heiden/ ia sanoit/ Terue teiden. Nin he edeskeuit ia rupesit henen Jalcoinsa/ ia cumarsit hende.

28:10 Silloin sanoit Iesus heille/ Elket pelietkö/ Menget ia ilmoittacat minun welgilleni/ että he menisit Galileaan/ sielle he sauat minun nähde.

28:11 Coska he nyt poisment/ Catzo/ nin tulit mwrtamat wartioista Caupungihin/ ia ilmoitidh temen caiken nijlle Ylimeisille Papeille mite tapachtunudh oli.

28:12 Nin he cokousit Wanhimbadhen cansa/ ia Neuuo pidhit/ ia annoit Sotamiehille kyllä Raha/ ia sanoit/

28:13 Sanocat/ että henen Opetuslapsens tulit Öelle/ ia warghastit henen/ meiden matesam.

28:14 Ja ios se tule Waldamiehen coruille/ nin me tahdomme henen lepytte/ ia saatam teidhet syyttömexi.

28:15 Nin he otit Rahan/ ia teit quin he olit opetetudh. Ja teme puhe on änixi otettu Judasten keskene haman tehen peiuen asti.

28:16 Mutta ne yxitoistakymende Opetuslasta menit Galilean/ sille Mäelle/ iohonga Iesus oli heite neuuonut.

28:17 Ja coska he negit henen/ cumarsit he hende/ mutta monicahdat epeilit.

28:18 Ja edheskeui Iesus/ puhutteli heite/ sanoden. Annettu on minulle caiki weki Taiwahas ia Maasa/

28:19 Menget sijs wlgos ia opettaca caiki Canssa/ ia castakat heite Nimeen Isen ia Poian ia pyhen Hengen.

28:20 Ja opetaca heite pitemen caiki/ iota mine olen teiden käskenyt. Ja catzo/ Mine olen teiden tykenen iocapeiue Mailman Loppun asti.

* Sabbathin echtona) Ramattu alca peiuen sijte Echtosta quin edesioutui/ ia sen echtoon Loppu/ se on toisen peiuen Homen eli amu.

*Nin sano mös P. Mattheus
tesse/ että Christus oli
ylesnosnut homenelda ioca oli
ehton loppu/ Ja alcu
ensimeisen Pyhe peiuen/ Sille
he lwghit ne Cwsi peiue sen
corckiman Päsieisen ielken/*

*caiki Pyhexi Ja rupesi se
ensimeinen cochta ielken
Päsieisen.*

*Loppu P. Mattheusen
Euangeliumist.*

P. Marcusen Euangelium.

Pyhen Marcusen Eleme P. Hieronimusen cautta.

*Marcus oli Petarin Opetuslapsi ia Tulki/ sen ielken quin hen oli
cwlut Petarin sarnauan/ nin hen kirioitti Lyhykeisen Euangeliumin/
että weliet Romisa hende rucoilit.*

*Coska/ nyt Petari sen cwli/ nin hen wahwisti sen Luetta
Seurakunnissa/ ninquin Clemens cwdhenes Kirias Hypotiposeonis
mainitzepi.*

*Ja Papias Jerosalim Pijspa tete Marcusta muistapi/ ia Petari henen
Ensimeises Lehetuskiriasans/ Babilonin nimen alla/ merkitze
modholisesta Romin/ sanopi/ Teruechte teite se seuracu'da
Babilonias/ sen rackaha' cansa/ mös Marc9 minun poica'.*

*Nin hen otti sijs sen Euangeliumins/ ionga hen oli cokonpannut/ ia
matkusti Egyptin/ ia ensin Alexandrias Christusta ilmoitti/ sielle hen
asetti Seurakunnan nin swrella Opilla ia Elemen hallitoxella/ että
caiki Christusen Seurajiat/ hen saatti henen Esicuuans ielkeen
elemen.*

*Wimein Philo se caikein Judasten seas puhelias/ coska hen näki
Alexandrias/ sen ensimeisen Seurakunnan wiele Judan taualla
eleuen/ nin hen kirioiti ychden kiria' quin henen cansans cunniaxi/
heiden menostans/ Ja ninquin Lucas sanopi/ että ne wskowaiset
Jerusalemis pidhit caiki ychteisse/ nin hen mös/ iota hen
Alexandrias näki Marcusen opetuxist tapachtauan/ yleskirioitti.*

*Mutta hen cooli Cadhexan aiastaican Neronin aigalla/ ia
haudhattin Alexandrias/ ionga ielkin Anianus tuli.*

P. Marcusen Euangelium.

Ensimeinen Lucu.

1:1 Alcu Iesusen Christusen
Jumala' Poian Euägeliumist/
ninquin kirioitettu on Prophetis/
1:2 Catzo mine leheten minun
Engelin sinun casuos eten/ ioca
walmistaman pite sinun Tietes
sinun edheses.

1:3 Hwtawaisen äni on
corwesa/ Walmistaka Herran
tiete/ oijendacat henen
polghunsa.

1:4 Johannes castoi coruesa/
sarnaten Paranoxen Castetta
syndein andexiandamisexi.

1:5 Ja vlgoskeuit henen tygens
coko Judean makunda/ ia ne
Jerusalemist/ ia castettin caiki
henelde Jordanin wirdhasa/
tunnustaden heiden Synninse.

1:6 Mutta Johannes oli
pugetettu Camelin caruoilla/ ia
henen Solinsa ymberi hihinainen
Wöö/ ia söi Kimalaisi ia
Metzehonaia/

1:7 ia sarnasi/ sanoden. Se tule

minun ielkin/ ioca on minua
wekeuemi/ Jonga em mine
keluolinen ole/ cumartuna
pästemen Kengäin rihima.

1:8 Mine tosin castan teite
wedhelle/ mutta hen Castapi
teite pyhelle Hengelle.

1:9 Ja se tapactui nine peiuine/
että Iesus Galilean Nazaretist
tuli/ ia castettin Johanneseld
Jordanis.

1:10 Ja cochta quin hen
ylesastui wedheste/ näki hen
aukeneuan Taiuat/ ia Hengen/
ninquin Mettisen alastuleuan
henen pälens.

1:11 Ja äni tuli Taiuahist/ Sine
olet minun se Racas Poican/
iossa minulle ombi soosio.

1:12 Ja cochta Hengi aijoi
henen corpehen/

1:13 ia oli sijne coruesa
neliekymende peiue/ ia kiusattin
perchelelde/ Ja oli Petoim seas.
Ja Engelit paluelit hende.

1:14 Mutta sijttequin Johannes
kiniotettu oli/ tuli Iesus
Galileaan/ sarnaten Jumalan
Waldakunnan Euangeliumi/ ia

sanoi/

1:15 Aica ombi teutetty/ ia Jumalan Waldakunda on lehestynyt/ Tehcket paranost/ ia wskokat/ Euangelium.

1:16 Mutta coska lesus keui Galilean meren sijw/ näki hen Simonin ia Andrean henen weliens/ werckoians heitteuen merehen/ sille he olit Calamiehet/

1:17 ia sanoi heille lesus/ Seuratka minua/ ia mine tegen teiden Inhimisten calamiehixi.

1:18 Ja cohta he iätit heiden werckonsa/ ia seurasit hende.

1:19 Ja quin hen sielde wehen edheskeui/ näki hen Jacobin Zebedeusen poian ia Johannem henen weliens/ että he wenehese paransit Werckoians/ Ja cohta hen heite cutzui.

1:20 Ja he iätit heiden Isens Zebedeusen wenehesen palcolisten cansa/ ia seurasit hende.

1:21 Ja he sisellemenit Capernaum/ ia cohta Lepopeiuene hen sisellemenit Synagogan/ ia opetti.

1:22 Ja he hemmestyit henen Opetuxens päle. Sille että hen

opetti heite * woimalisesta/ ia ei ninquin Kirianoppenuet.

1:23 Ja oli heiden Sinagogas yxi Inhiminen riuattu sastaisest Hengest/ ia hen hwsii sanoden/

1:24 Oy mite meiden on tekemiste sinun cansas lesu Nazarene? Tulicos meite cadhottaman? Mine tieden mikes olet/ iuri se Jumalan Pyhe.

1:25 Ja lesus nuchteli hende sanoden/ Waickene ia wlgosmene Inhimiseste.

1:26 Ja quin se sastainen hengi reueisi henen ia hwsii surella änelle/ nin hen wlgoslexi heneste.

1:27 Ja he caiki hemmestyit/ nin että he keskenens kyselit sanoden/ Mike on teme? Mike wsi Oppi teme on? Sille hen woimalla mös sastaiset henget käske/ ia he cwleuat hende?

1:28 Ja henen Sanomans cohta cwluu ymberi caiken Galilean Lehimakunnan.

1:29 Ja he cohta wlgoskeuit Sinagogasta/ ia tulit Simonin ia Andreasen honesen/ Jacobin ia Johannesen cansa.

1:30 Mutta Simonin Anoppi

macasi wilutaudis/ ia cohta he heneste sanoit henelle.

1:31 Ja hen edeskeui ia yleskohensi hene'/ ia rupesi hene' käteens/ ia sillens Wilutauti ietti henen/ ia hen palueli heite.

1:32 Mutta Ehtona coska Auringo laskijn/ toidh he henen tygens caikinaiset Sairat ia Riuatudh percheleilde.

1:33 Ja coko Caupungi cokounsi Ouen eteen/

1:34 ia paransi hen monda/ iotca sairastit moninaisis Taudhis/ ia palio perkelie hen wlgosaioi/ ia ei hen sallinut perkeletten puhua että he tunsit henen.

1:35 Ja homeneltan sängen warhan ennen peiue/ quin hen ylesnousi/ wlgosmeni hen/ Ja poiskeui lesus ychten erineisen Sijan/ ia sielle rucoeli/

1:36 ia Petari riensi henen ielkens/ ia ne iotca henen cansans olit.

1:37 Ja coska he leusit henen/ sanoit he henelle/

1:38 Jocainen sinu etzi. Ja hen sanoit heille/ Mengeme lähimeisin kylihin/ että mine

sielleki sarnaisin/ sille site warten mine olen tullut/

1:39 Ja hen sarnasi heiden Sinagogasans coko Galileas/ ia wlgosaijoi perchelet.

1:40 Ja tuli henen tygens yxi Spitalinen rucoli hende/ langesi poluillens henen etens/ ia sanoit henelle/ Jos sine tahdot/ sine voit minun puhdista.

1:41 Ja lesus armachti henen pälens/ ia wlgosoijensi kätens/ rupesi heneen/ ia sanoit henelle/ Mine tahdon/ ole puhdas.

1:42 Ja quin hen oli sanonut/ cohta spitali heneste poislexi/ ia hen tuli puchtaxi.

1:43 Ja lesus hastoi hende/ ia cohta tyköens poislehetti/ ia sanoit henelle/

1:44 Catzos ettes kellengen miten sanone/ mutta mene osotta itzes papille/ ia wffra sinun puhdistoxes edheste/ mitke Moses on käskenytt/ heille todhistuxexi.

1:45 Mutta coska hen wlgoskeui/ rupesi hen sarnamaa' palio ia ilmoittaman site Töte/ Nin ettei lesus sijtte tainud iulkisesta caupugijn

siselletulla/ mutta wlcona
erineisis Sijoisa hen oli/ ia
caikilda polilda he tulit hene'
tygens.

** Woimalisesta) Se on/ caiki
henen sarnans oli ninquin sen/
ioca todhesta iotakin tekepi.
Ja mite hen sanoi sille oli
woima/ ia oli eleue.*

Toinen Lucu.

2:1 JA taas mwtamain peiuein
ielkin/ sisellemeni hen
Capernaumin/ Ja se tuli cwluxi/
että hen hones oli.

2:2 Ja cochta cokounsit
monda/ nin ettei io ne sijat/
quin Ouen tykene olit/ heite
wetänyet/ ia hen puhui heille
sarnan.

2:3 Ja tulit henen tygens
wiedhen ychte Ramba/ ioca
nelielde cannettin.

2:4 Ja quin eiuet he woinuet
hende lehestyue canssan
tehden/ nin he kiskoit honecten
caton/ ioissa hen oli/ ia
lepitzencaiwoit caton/ ia
kieusille alaslaskit wooten/
ioissa se Ramba macasi.

2:5 Quin nyt Iesus neki heiden
wskons/ sanoi hen Rammalle/
Poican/ sinun synnis
andexiannetan sinulle.

2:6 Nin olit sielle mwtamat
Kirianoppenuist/ istudhen/ ia
aijattelit heiden sydhemisens/
Mite teme nein pilca puhupi?

2:7 Cuca woipi synnit
andeexianda/ mutta ainoa
Jumala?

2:8 Ja cochta quin Iesus tunki
Hengesens/ että he nin aiattelit
itzellens/ sanoi hen heille. Mite
te neite aiattelette teiden
sydhemisen?

2:9 Cumbi on keuiembi sanoa
sillen rammalle/ synnit
andexiannetaan sinulle/ taicka
sano/ Nouse ota sinun wotes/
ia mene?

2:10 Mutta senpäle että teiden
pite tietemen/ että Inhimisen
Poialla/ ombi woima maan päle
syndi andexianda/ nin hen
sanoi Rammalle/

2:11 Sinulle mine sanon/ nouse
ota wootes ia mene cotias.

2:12 Ja cochta hen nousi otti
wootens ia wlgosmeni caikein
nähdän/ nin että he caiki
hemmestyit ia cunnioitzit

Jumalata sanoden/ Emme me ikenens semmotoista nähneet.
2:13 Ja hen wlgoslexi/ taas meren poleen/ ia caiki Canssa tuli henen tygens/ ia hen opetti heite.

2:14 Ja quin Iesus ohitzemeni/ näki hen Leuin Alphein poian/ istuuan Tullin tykene/ ia sanoi henelle/ Seura minua.

2:15 Ja hen ylesnousi/ seurasi hende. Ja se tapachtui/ coska hen atrioitzi henen honesans monda mös Publicani ia Syndiste ynne atroitzit Iesusen/ ia henen Opetuslastens cansa/ sille nijte oli monda iotca hende olit seuraneet.

2:16 Ja ne Kirianoppeneet ia Phariseuset quin he neit henen söuen Publicanein ia Syndiste' cansa/ sanoit he henen Opetuslapsillens/ Mixi hen sööpi ia iooi Publicanein ia Synneisten cansa?

2:17 Coska Iesus sen cwli/ sanoi hen heille. Ei taruitze ne Teruet läkerite/ mutta ne Sairahat. Em mine ole tullut cutzuman wanhurskaita/ mutta synnisite parannoxelle.

2:18 Ja ne Johannesen ia

Phariseusten Opetuslapset paastosit palio/ Ja nin he tulit ia sanoit henelle/ Mixi Johannesen ia Phariseusten Opetuslapset paastouat/ mutta sinun Opetuslapses eiuet paasto?

2:19 Ja sanoi heille Iesus/ Quinga Hääcansa taita paastota/ nincauuan quin Ylke on heiden cansans? Quincauuan Ylke on heiden cansans ei he woi paastota.

2:20 Mutta ne peiuet tuleuat/ coska Ylke heilde poisotetan/ ia silloin nijne peiune he paastouat.

2:21 Eikengen wtta Paicka ombele wanhan waattein/ mutoin se wsi Paicka reuäise quitengin sijte wanhasta/ ia lepi tule pahemaxi.

2:22 Ja eikengen pane Nortta wina wanhoin Leilijn/ mutoin se nori wina särcke Leilit ia wina haaskandu/ ia Leilit huckanduuat/ mutta noori wina pite pandama' wsijn Leilijn.

2:23 Ja se tapachtui että hen Sabbathina keui Laihoin lepitze/ ia rupesit henen Opetuslapsens tien ohes tehckepeite

catkoimahan/

2:24 Ja ne Phariseuset sanoit
henelle/ Catzos mixi he tekeuet
Sabbathina quin ei soui?

2:25 Ja hen sanoi heille/
Ettekö te ole ikenens lukeneet
mite Daudid hädhillens teki coska
hen isoisi/ ia ne iotca henen
cansans olit?

2:26 Quinga hen sisellemeni
Jumalan Honesen/ sen
ylimeisen Papin Abiatharin
aican/ ia söi * Näkyleiuet/ ioita
eikengen mactanut södhe/
mutta wan Papit/ Ja hen annoi
mös ninen/ iotca henen
cansans olit.

2:27 Ja hen sanoi heille/
Sabbathi on Inhimiste warten
techty/ ia ei Inhiminen Sabbathi
warten.

2:28 Nin ombi mös Inhimisen
Poica Herra Sabbathin päle.

** Näkyleiuet) cutzutan
Hebraican taualla >Panis
>facierum/ se ombi se Leipe/
quin aina on silmein edes/
ninquin Jumalan sanat aina
meiden Sydhemen edes ölle ia
peiuel oleman pite Psal. 23.*

III. Lucu.

3:1 IJA hen iellens Sinagogan
sisellemeni/ ia sielle oli yxi
Inhiminen/ iolla oli quiuettu
Käsi.

3:2 Ja he otit heneste waarin
ios hen Sabbathina piti
parandaman henen/ että he
saanet olisit canda henen
pä lens.

3:3 Ja hen sanoi sille
Inhimiselle/ iolla oli quiuettu
Käsi/ Seiso keskelle.

3:4 Ja sanoi hen heille/ Cumbi
sopi Sabbathina/ hyuesti eli
pahasti tehdä? Henge wapautta
taicka tappa? Mutta he
waickenit.

3:5 Nin hen heidhen pä lens
catzoi wihaisesta/ ia oli
murehesans heiden Sydhemens
sockiudhen ylitze/ Ja sanoi
Inhimiselle/ Ulosoienna sinun
Kätes. Ja hen oiensi/ Ja se
Käsi tuli henen teruexi/ ninquin
toinen.

3:6 Ja ne Phariseuset vloskeuit/
ia pidhit coхта ynne
Herodianusten cansa Neuuo
hende watan/ quinga he
henen huckaisit.

3:7 Mutta Iesus Opetuslastens cansa poickesi meren tyge/ ia swri Canssa Galileasta hende seurasi ia Judeasta/
 3:8 ia Jerosolimista/ ia Idumeasta/ ia tooldapolen iordanin/ ia iotca Tyron ia Sidonin ymberille asuit/ Inhimisi swri ioucko/ iotca henen Teghonsa cwlit/ ne tulit henen tyghens.
 3:9 Ja hen sanoit Opetuslapsillens/ että heiden piti saattaman henelle yhden wenehe' Canssan tehden/ ettei he hende ahdistaisi.
 3:10 Sille hen oli monda parandanut/ nin että he tunghit henen pälens/ caiki iotca waiwattin/ että he olisit heneen ruenuueet.
 3:11 Ja quin ne Saastaiset Henget negit henen/ mahanlangesit he henen eteens/ hwsit ia sanoit/ Sine olet Jumalan Poica.
 3:12 Ja hen hartasta heite hastoi/ ettei he hende pitenyt ilmoittaman.
 3:13 Ja hen ylesastui worelle/ ia cutzui tygens/ iotca hen itze tachtoi/ ia he tulit henen

tygens.
 3:14 Ja hen sääsi ne Caxitoistakymende oleman henen tykenens/ ia että hen heite vloslehetteis sarnaman/
 3:15 ia että heille piti woima oleman Taudhit parata/ ia percheleit vloisaia.
 3:16 Ja annoit Simonille sen Nimen Petari/
 3:17 ia Jacobille Zebedeusen poialle/ ia Johannesel Jacobin welielle/ ia annoit heille sen Nimen * >Bnehargem/ se on sanottu/ Pitkesen poiat/
 3:18 Ja Andreasel Philippusel/ ia Bartholomeusel/ ia Mattheusel ia Tomal ia Jacobil Alphein poialle/ ia Taddeusel ia Simonin Cananeusel/
 3:19 ia Judalle Ischariotille/ ioca mös henen petti.
 3:20 Ja he tulit Honesen ia Canssa taas cokounsi/ nin ettei heille ollut tila södhecke/
 3:21 Ja coska ne cwlit/ iotca henen omahitzens olit/ nin he vloslexit ia tahdoit henen kijniotta/ Sille he sanoit/ Hen on tullut * mielettömexi.
 3:22 Mutta ne Kirianoppenuet/ iotca Jerusalemist alastullet olit

sanoit * Beelzebub henelle on/
 ia sen percheleiden pämiehen
 cautta hen percheleet wlosaiapi.
 3:23 Ja hen cutzui heite
 tygens/ ia sanoi heille
 werdauxisa. Quinga yxi Sathanas
 toisen taita vloaia?
 3:24 Ja ios Waldakunda itzens
 wastan erkane/ ei se
 waldakunda woi seiso/
 3:25 Ja ios Hone itzens wastan
 erkanepi/ ei se Hone woi
 seiso/
 3:26 Ja ios Sathanas
 ylescarkapi itzeens wastan/ ia
 ombi eroitettu/ nin ei hen woi
 seiso/ mutta hen häuiepi.
 3:27 Ei woi kengen yhden
 Wekeuen Honeseen yllette/ ia
 henen Calunsa poisröuete/ ellei
 hen ennen site Wekewete
 kijnisido/ ia sijtte henen
 Honetans röue.
 3:28 Totisesta sanon mine
 teille/ Caiki synnit
 andexiannetan Inhimisten
 Lasten/ möskin ne pilcat/ iolla
 he JUMALATA pilcauat/
 3:29 Mutta ioca pilca puhu
 pyhe Hengi wastan/ ei hen saa
 ijancaikisesta andexi/ mutta hen
 on wicapä ijancaikisen Domion.

3:30 Sille he sanoit/ Henelle on
 se Sastainen Hengi.
 3:31 Ja tulit henen Eitens ia
 Weliense/ ia vlcona seisoit/
 lehetit henen tygens/ iotca
 henen piti vloscutzuman.
 3:32 Ja Canssa istui henen
 ymberillens/ ia he sanoit
 henelle/ Catzo sinun Eites ia
 Welies vlcona sinua kysyuet.
 3:33 Ja hen wastasi heite
 sanode'/ Cuca on minun Eiten
 ia minun welieni?
 3:34 Ja coska hen oli
 ymberijnscatzonut henen
 opetuslastens päle iotka henen
 ymberillens istuidh/ sanoi hen/
 Catzo minun Eiteni ia minun
 Welieni.
 3:35 Sille ioca tekepi Jumalan
 tahdon/ hen minun Welien ia
 minun Sisaren ia Eiten ombi.

** Bnehargem) se on pitkesen
 lapset/ se merkitze/ että
 Johannes erinens pideis
 kirjoittaman site oikea
 Euangeliumi/ Quin on yxi
 wekeue Sarna/ Joca caiki
 Pelette/ sercke/ ia
 ymberikiende/ ia maan
 hedelmelisexi saatta.*

** Mielettömexi) He pelkesit/
että hen olis ylen palio henens
waiwanut.*

*Ninquin me Sanoma. Sine
willitet pääs ia Aiuos.*

** Beelzebub) on nin palio/ Quin
Isoikerueinen/ wapsainen eli
kerueisten Kuningas.*

*Sille nin perchele andapi itzens
omains cautta ylencatzotta/ ia
wietteltä ninquin ne tekoin
Pyhet.*

IV Lucu.

4:1 JA taas rupesi hen
opettaman meren tykene ia
cokounsi palio Canssa henen
tygense/ nin että henen piti
astuma' hachtee'/ ia istuma'
meren päle.

4:2 Ja caiki Canssa iäi maalle
mere' tyge/ Ja hen opetti heite
palio werdausten cautta/ Ja
hen sanoi heille henen
Sarnasans/

4:3 Cwlcat. Catzo vloslexi
kylueije kyluemen.

4:4 Ja tapachtui kyluetteis/ että
monicahda langesit Tien
wiereen/ Nin tulit Taiuas alda
linnut ia söit sen.

4:5 Monicadhat langesit
Kiuraunion/ iossa ei ollut palio
multa/ ia cohta se ylescasuoi/
sille ettei henelle ollut syue
maata/

4:6 Coska nyt Auringo
ylescoitti/ nin se poudhittijn/ ia
sille ettei hen ollut iwrduunut/
nin se quiuettijn.

4:7 Ja mwtamat langesit
Orientappuroijn/ ia ne
Orientappurat ylescasuoit/ ia
läkeytit ne/ ia ei candanut
hedelmete.

4:8 Ja mwtamat langesit hyuen
mahan/ ia se cannoi
hedhelmen/ ioca ylespuhckesi
ia casuoi. Ja mwtamat edhestoit
colmenkymenkerdhaiset/ ia
mwtamat cwsikymenkerdhaiset/
ia mwtamat sadhankerdhaiset/
4:9 ia hen sanoi heille. Jolla
coruat on cwlla/ hen cwllaan.

4:10 Ja quin hen rupesi yxinens
oleman/ nin ne/ iotca henen
ymberillens olit
cahde'toistakymenen cansa
kysyit henelde/ sijte
werdauwest/

4:11 ia hen sanoi heille/ Teille
on annettu tuta Jumalan
Waldakunnan salaus/ mutta

nijlle/ iotca vlcon ouat/
Wertauxen cautta/ caiki
tapachtuuat/

4:12 senpäle että heidhen pite
näkeueisil silmille näkemen/ ia
ei sitteken tundeman/ ia
cwleuaisilla Coruilla cwleman/ ia
ei sitteken ymmertemen/ ettei
he ioskus palaiasi/ ia heiden
synnit andexiannetaisi.

4:13 Ja sanoi heille/ Eikö te
ymmerdä tetä Wertausta? Ja
quina sijs te tahdotta caiki
wertauxet ymmerte?

4:14 Se Kylueije sanan kyluepi.

4:15 Mutta nemet ouat ne quin
Tien wieresse ouat/ cussa sana
kyluetten/ ia quin he sen ouat
cwlluet/ cochta tulepi
Sathanas/ ia poisotta Sanan
ioca kyluetty oli heidhen
Sydhemihins.

4:16 Ja mwtamad ouat
sencaltaiset/ iotca Kiuraunion
Kylwetydh owat/ coska he
sarnan cwlleet ouat/ cochta he
ilon cansa site wastan rupeuat/
4:17 ia ei ole heisse iwrtä
mutta ouat aijaliset/ Sitte coska
mureh taicka waiua sattu sanan
tedhen/ nin he cochta
pahaneuat.

4:18 Ja mwtamadh ouat iotca
Orientappuroihin ouat kyluetyt/
4:19 Ne ouat iotca sanan
cwleuat/ ia temen mailman
surut/ ia rickaudhen wiettelus/
ia muidhen rijstain himodh
siselemeneuet/ ia läkäyttewet
sanan ia se saatetan
hedhelmättömexi.

4:20 Ja mwtamadh ouat iotca
hyueen Mahan ouat kyluetydh/
Ne ouat iotca sarnan cwleuat/
ia wastanrupeuat/ ia
hedhelmeitzeuet/ Nin ette
mwtamadh candauat
colmenkymenin/ ia mwtamat
cusinkymenin/ ia mwtamat
Sadhoin kerdhoin.

4:21 Ja sanoi hen heille/
Sytytetengö Kyntele sitewarten
että se wacan ala pannan/ eli
woten ala? Eikö että se pannan
kynttelijalغان päle?

4:22 Sille ettei ole miten
peitetty/ quin ei ilmoiteta/ ia ei
ole Salaista/ quin ei iulghisteta.

4:23 Jolla coruat on cwleman/
hen cwllkan.

4:24 Ja hen sanoi heille/
Catzocat mite te cwletta. Jolla
mitalla te mittatta/ sille mwdh
teille mittauat/ ia wiele liseteen

teille iotca temen cwletta/
4:25 Sille iolla ombi/ henelle
annetan/ Ja iolla ei ole/ sekin
mös quin henelle on/ se
henelde poisotetan.

4:26 Ja hen sanoi/ Nin
Jumalan Waldakunda on/ quin
ios Inhiminen heitteis siemenen
mahan/

4:27 ia macais/ ia ylesnouis
öte ia peiue/ ia se Laiho
wihottais/ ia casuais coska ei
hen tiedhecken.

4:28 Sille ette maa mielellens
hedhelmeitzepi/ ensin Oraxen/
sijtten tehckepäen/ sijtte
teudhen iyuen tehckepäes.

4:29 Mutta coska hedhelme
edhestulepi/ cochta hen sirpin
Lehette/ sille että Elonaica
ombi Lesse.

4:30 Ja hen sanoi/ Kelle me
werdhoittamme Jumalan
Waldakunnan? Taicka minge
wertauxen cansa me sen
werdautam?

4:31 Se ombi ninquin Sinapin
iyue/ coska se mahan
kyluetän/ nin se ombi wehin
caikia siemenite iotca maasa
ouat/

4:32 Ja quin hen kyluetty on/

nin hen ylesnouse/ ia tule
swremaxi quin iocu Caali/ ia
teke swret Oxat/ nin ette Linnut
Taiuas alla henen warions alla
pesiuet.

4:33 Ja semmotoisille monella
wertauxella puhui hen heille
Sarnan/ semperäst quin he
woisit cwlla/

4:34 mutta ilman werdauxita ei
hen miten heille puhunut/ waan
erinens hen caiki

Opetuslapsillens vlgostoimitti.

4:35 Ja saman Peiuen Ehtona
sanoi hen heille/ Mengem ylitze
toiseen ra'taan.

4:36 Ja he laskit Canssan/ ia
otit henen Hahden cansa/ iosa
hen io sisell oli/ ia oli mös
muita Haaxia henen cansans.

4:37 Ja nousi swri Tuulispä/ ia
Aldhot löit siselle Hachten/ nin
ette se io teutettin.

4:38 Ja hen oli Peräs ia macasi
Penalaisen päle. Ja he heräytit
henen ia sanoit henelle/
Mestari etkös tottele että me
hukuma?

4:39 Ja quin hen ylesherätetty
oli/ nuchteli hen Tuulda/ ia
sanoi merelle/ Waickene ia
asetu/

4:40 Nin Tuuli asettui ia tuli swri tyuen. Ja hen sanoi heille/ Mite te oletta nin palio pelkeueiset? Quinga se tule ettei teille ole vsko?

4:41 Ja he peliestyit sangen/ ia sanoit keskenens/ Cuca teme on/ sille seke Tuuli ia meri henen ouat cwliaiset?

V Lucu.

5:1 JA he tulit ylitze meren/ ninen Gadarenein makundan/

5:2 ia quin hen Hahdest vlgosmeni/ cochta henen cochtasi Haudhoista yxi Inhiminen Sastaisel Hengel riuattu/ iolla oli maia Haudhoisa.

5:3 Ja eikengen woinut he'de cahleilla sitoa/

5:4 sille että hen oli vsein Jalcapuis ia Cahleis sidhottuna/ ia Cahleet oli serckenyt/ ia Jalcapuudh rickonut/ ia eikengen woinut hende asetta.

5:5 Ja hen oli aina öte ia peiue Woorisa ia Haudhoisa parckui/ ia hosui itzens kiuille.

5:6 Coska hen nyt taamban näki lesusen/ ioxi hen/ ia

cumarsi hende/ ia hutain swrella änelle/ sanoi/

5:7 Mite minun ombi sinun cansas lesu/ sen corckeiman Jumalan Poica? mine wannotan sinua Jumalan cautta/ etet sine minua waiwaisi.

5:8 Nin hen sanoi henelle/ Uloslehdhe sine Sastainen Hengi Inhimisest.

5:9 Ja hen kysyi henelde/ Mike sinun Nimes on? Ja hen wastasi sanoden henelle/ Legio minun Nimen on/ sille meite ombi monda.

5:10 Ja hen rucoli palio hende/ ettei hen poislehetesi hende sijte makunnasta.

5:11 Nin oli sine woortein tyken swri Sica Lauma laitumellans/

5:12 Ja rucolit hende caiki ne Perchelet sanoden/ Laske meite sikohin/ että me heiden sisellens menisim.

5:13 Ja cochta Iesus salli heiden. Ja ne sastaiset Henget vlosmenit/ ia sikain sisellemenit. Ja se Lauma söxihin cohdistans merehen. Ja oli heite Lehes caxi tuhatta/ Ja läkehdyit merehen.

5:14 Mutta ne sikurit

poispakenit/ ia sanomansatid
Caupungihin ia maan kylijn. Ja
he vlosmenit catzoman mite
tapachtunut oli/

5:15 ia tulit IESUSEN tyge/ ia
neit henen/ ioca Perchelelda oli
riuattu/ istuuan ia wateitun/ ia
toimelissa/ iolla se Legio oli
ollut/ ia he pelkesit.

5:16 Ja ne sanelit heille iotca
sen nähnyet olit/ mite sen
riuatun Perchelelda tapachtunut
oli/ ia sighoista.

5:17 Ja he rupesit hende
rucoleman/ poismenemen
heiden maaldans.

5:18 Ja quin hen astui
Hachten/ nin se ioca oli
Perchelelde riuattu rucoli/ että
hen mahdais henen cansans
olla/

5:19 Mutta ei IESUS hende
sallanut/ waan sanoi henelle/
Mene cotias omais tyge/ ia
ilmoita heille quinga swren
hyuenteghon HERRA on tehnyt
sinun cansas/ ia on
armachtanut sinu' päles.

5:20 Ja hen poismeni/ ia rupeis
sarnaman nijsse Kymenes
Caupungis/ quinga swren
hyuentegon IESUS oli henelle

tehnyt. Ja caiki imechtelit.

5:21 Ja quin Iesus taas
ylitzemeni Hahdella toiseen
rantaan/ cokounsi palio Canssa
henen tygens/ ia oli lesse
merta.

5:22 Ja catzo/ Nin tuli yxi
Sinagogan Pämies/ Jairus
nimelde/ ia quin hen näki
henen/ langesi hen henen
ialcains tyge/

5:23 ia rucoli hende palio
sanoden/ Minun Tytteren
wimeisillens ombi/ mine rucolen
että tulisit/ ia panisit Kätes
henen pälens/ että hen paranis
ia eläis.

5:24 Nin hen meni henen
cansans/ ia palio Canssa
seurasi hende/ ia ahdistit.

5:25 Ja yxi waimo/ ioca oli
sairastanut punaista Tautia io
caxitoistakymende aiastaica/

5:26 ioca oli palio kerssinyt
monilda Läkerilde/ ia oli
culuttanut caiken Hywuydens/
ia ei miteken apu tundenut/
waan palio pahembi tuli henen
cansans/

5:27 Quin hen cwli IESUDESTA/
tuli hen ioukon seas taka/ ia
rupesi henen Waatteinsa/

5:28 Sille hen sanoit/ Jos mine waiwoin henen Waatteinsa rupeisin/ nin mine paranen.
5:29 Ja cochta henen weri lechtens quiuettui/ Ja hen tunki Rumihistans/ että hen oli henen Witzauxestans parattu.
5:30 Ja IESUS cochta tunki itzesens sen auwun/ ioca heneste vloskieunyt oli/ ia kiensi hene's Canssan seasa ia sanoit/ Cuka minun Watteini rupeisi?
5:31 Ja henen Opetuslapsens sanoit henelle/ Sine näget että Canssa sinua ymberins ahdistat/ ia sine sanot? Cuca minuun rupeisi?
5:32 Ja hen ymberinscatzoi/ että hen näkis sen/ ioca sen teki.
5:33 Mutta waimo pelkesi ia wapitzi/ Sille hen tiesi mite henen cochtaansa tapachtunut oli/ Nin hen tuli ia langesi henen eteens/ ia sanoit henelle caiken totudhen.
5:34 Mutta hen sanoit henele/ Tytteren/ sinun vskos sinun wapautti/ Mene rauhan cansa/ ia ole terueh sinun witzauxestas.
5:35 Quin hen wiele puhui/ nin

tulit mwttamat Sinagogan pämiehelde/ iotca sanoit/ Sinun tytteres on coollut/ mites sillen Mestarita waiwat?
5:36 Nin IESUS cochta sen sanan cwltuans quin sanottijn/ sanoit Sinagogan pämiehelle/ Ele pelke/ waiwoin vskoo.
5:37 Ja ei hen sallinut että iocu hende piti seuraman/ waan Petari ia Jacobus/ ia Johannes Jacobin welij.
5:38 Ja hen tuli Sinagogan pämiehen hoonesen/ ia näki sen tohun/ ia ne iotca idkit ia parghuit sangen/
5:39 Ja hen sisellemeni/ ia sanoit heille/ Mite te messet ia idkette? Ei pika ole collut/ waan macapi.
5:40 Ja he nauroit hende. Mutta quin hen oli caiki vlosaianut/ nin hen cansans otti pican Isen ia Eitin/ ia ne iotca henen cansans olit/ ia sinne sisellemeni/ cussa pica macasi/ ia ruueten pican käteen/ sanoit henelle/
5:41 Talitha cumi/ se on somexi sanottu/ Pica/ mine sanon sinulle/ Nouse yles. Ja cochta pica ylesnousi/ ia keui.

5:42 Sille hen oli cahdentoistakymenen aijastaikanen.

5:43 Ja he hämmestuit swrella hämmestuxella. Ja hen haastoi heite hartasti/ ettei kengen site pideisi tietemen/ ia käski anda henelle söteuete.

VI. Lucu.

6:1 IA hen vlosmeni sielde ia tuli henen Isense maalle/ ia henen Opetuslapsens seurasit hende.

6:2 Ja quin Sabbathi Lehestui/ rupesi hen Sinagogas opettaman/ ia monda cwleuaista hämmestyit/ sanode'/ Custa telle nämet ouat? ia mike Wijsaus teme on/ quin henelle annettu on/ ia sencaltaiset auwudh henen kättens cautta tapachtuuat?

6:3 Eikö teme se Seppe ole Marian poica/ Jacobin ia Josen ia Judan ia Simonan welij? Eikö mös henen Sisarens tesse meiden cansam ole? Ja he pahenit henen cauttans.

6:4 Mutta IESUS sanoi heille/ Ei ole Propheta ylencatzottu waa'

henen Isense maalla/ ia langoins seasa/ ia omas perehesens.

6:5 Ja ei hen woinut sielle ychten auwua tehdä/ waan ette hen haruain sairasten päle kätens pani/ ia paransi heijet/

6:6 ia imechteli heiden epeuskoans. Ja hen ymberinswaelsi caickikäsin Kyläin cautta opettade'.

6:7 Ja hen cutzui ne caxitoistakymende/ ia rupeis ne caxin ia caxin lehettemen/ ia annoi heille woiman sastaisi Hengi wastoin.

6:8 Ja hen kielsi heite miten ottamasta tielle cansans/ mutta waa' sauuan. Ei prentzelite/ ei leipe/ ei raha cuckarosa/ mutta olema' kengese/

6:9 ia ettei he pukisi cachta hametta.

6:10 Ja hen sanoi heille/ Cuhunga honesen te siselletulletta/ sijne te olcat/ nincauuan quin te sielde poismenette.

6:11 Ja cutca ei teite wasterupe/ eike cwle teite/ Nin vlosmenget sielde/ ia pyhckiket tomu/ quin teiden

ialcain alla on/ todhistoxexi
heiden ylitzens. Totisesta sanon
mine teille/ Että Sodomian ia
Gomorran tulepi Domio peiuen
hookiambi/ quin sille
Caupungille.

6:12 Ja he vloslexit ia sarnasit
että heiden piti parannosta
tekemen.

6:13 Ja monda Perkelette he
vlosaioit/ ia he woitelit * öliolla
monda sairasta/ ia paransit.

6:14 Ja Kuningas Herodes saij
sen cwlla (sille henen Nimense
oli io iulghistettu) ia hen sanoit/
Se Johannes ioca castoi/ on
ylesnosnudh coolluista/ ia
sentehden auwudh waickuttauat
hänese.

6:15 Mutamat sanoit/ Se on
Elias/ mutta monicahdat
sanoit/ Se on yxi Propheta/
taicka ninquin yxi Prophetaista.

6:16 Coska nyt Herodes sen
cwlli/ sanoit hen. Se on se
Johannes ionga mine caulan
leickautin/ se on coolleista
ylesnosnudh.

6:17 Sille se Herodes oli
lehettenyt Houi Johannest
kijniottaman/ ia oli pannut
henen tornihin/ Herodiasen

tähden/ henen weliens
Philippusen Emenen/ sille hen
oli henen nainudh.

6:18 Mutta Johannes oli
sanonut Herodesel/ Ei soui
sinun pite sinun welies Emende.

6:19 Nin Herodias wäijyi hende/
ia tachtot henen tappa/ eike
woinut.

6:20 Sille Herodes pelkesi
Johannest/ tieten henen oleuan
hurskan miehen ia pyhen/ ia
ottiuarin heneste/ ia cwlli henen
monisa Asijoisa/ ia kernasti
cwldeli hende.

6:21 Ja coska souelias peiue
tuli/ että Herodes Syndyme
peiuens päle/ Echtolisen teki
nijnen ylimesten ia Pämiesten
ia Sangariten Galileas/

6:22 ia quin Herodiasen tytter
siselletuli/ ia hyppesi/ ia se
kelpasi Herodeselle ia ynne
atrioitzeuille/ Nin sanoit
Kuningas Picalle/ Ano minulda
mites tahdot/ ia mine annan
sinulle.

6:23 Ja hen wannoi henelle
yhden walan/ Mitkes minulda
anot mine annan sinulle/
haman poleen minun
Waldakundani.

6:24 Hen vlgosmeni ia sanoi Eitillens. Mite minun pite anoman? Se sanoi. Johannesen castaian pätä.

6:25 Ja hen coхта kijruusti sisellemeni Kuningan tyge/ anoi ia sanoi/ Mine tahdo'/ ettäs minun coхта sillens annat Johannesen Castaian pään yhden Fatin päle.

6:26 Nin Kuningas tuli murehesens/ Quitengin Walans tähden ia ninen/ iotca ynne atrioitzit/ ei hen tachtanut hende poisaija.

6:27 Ja coхта lehetti Kuningas sinne Böuelins/ ia käskei hene' päens siselletoda. Nin hen poismeni ia mestasi henen Tornis/

6:28 ia edhestoi henen päens Fatisa/ ia annoi sen Picalle/ ia Pica annoi sen eitillens.

6:29 Coska henen Opetuslapsens sen cwlit/ tulit he ia otit henen Rumins/ ia panit sen Hautan.

6:30 Ja ne Apostolit cokounsit IESUSEN tyge/ ia ilmoitidh henelle caikia/ seke mite he teit että opetit.

6:31 Ja hen sanoi heille/ Tulkat

te waan erinens corpeen/ ia leuätke yrielde. Sille sielle olit monda/ iotca tulit ia menit/ nin ettei he södhä ioutaneet.

6:32 Ja hen meni Hahdhella erineiseen sijaan/ Ja Canssa neit henen matkustauan/ ia moni tunsit henen/

6:33 Ja ioxit sinne ialgan/ caikista Caupungeista/ ia he ennetit heidhet/ ia he cokounsit henen tygens.

6:34 Ja IESUS vlgoskeui/ ia näki palio Canssa/ ia hen armachti heiden pälens/ Sille he olit ninquin La'bat ilman Paimeneta. Ja rupesi heite palio opettaman.

6:35 Ja coska nyt peiue palio culunut oli/ edheskeuit Opetuslapset henen tygens/ sanoden/

6:36 Teme sija ombi eremaa/ ia aica ombi io culunut/ laske heite menemähen ymberins Kylihin ia maiohin ostaman heidens leipe/ sille ettei ole heille söteuete. Mutta hen wastaten sanoi heille/

6:37 Andaca te heille söteuete. Ja he sanoit henelle/ Pitekö meiden meneme' ia cahdel

sadhalla peningil leipe ostama' /
 ia andama' heiden södhe?
 6:38 Mutta hen sanoi heille /
 Mondaco leipe teille on? Menget
 ia catzocat. Ja coska he tiesit /
 sanoit he / Wijsi / ia caxi cala.
 6:39 Ja hen käskei heite että he
 caiki istutaisit atrioitzema' /
 iaghetuihin iouckohin wiherieisen
 Rohon päle.
 6:40 Ja he istuit iouckoisa
 sadhoin ia wisinkymenin.
 6:41 Ja quin hen otti ne wisi
 leipe ia caxi cala / Yles catzoi
 Taiuasen pein / kijtti Jumala
 murssi ne leiuet / ia annoi
 henen Opetuslastens / että
 heiden piti ninen eten
 paneman / ia ne caxi cala hen
 iakoi caikille.
 6:42 Ja he söit caiki ia
 raitettihin.
 6:43 Ja he coriasit
 caxitoistakymende Corgia
 teunens muruia / ia nijste
 caloista.
 6:44 Nin oli nijte iotca söit /
 wijsi tuhatta mieste.
 6:45 Ja cochta hen aijoi
 Opetuslapsens astuman
 Hachten / että he edhelmenisit
 ylitze meren Bethsaidahan /

sihenasti quin hen laskis
 Canssan.
 6:46 Ja coska hen oli
 lowuttanut heiden / meni hen
 mäelle rucoleman.
 6:47 Ja quin Eehto tuli / Haaxi
 oli keski meres / ia hen yxinens
 maalla /
 6:48 ia hen näki heijet hädese
 soutauan / Sille että tuuli oli
 heille wastainen. Ja liki nelienne
 öen wartiona hen tuli heiden
 tygens / kieudhen meren päle /
 6:49 ia tahdoi heiden ohitzens
 me'ne.
 6:50 Ja quin he neit henen
 kieuuen meren päle / luulit he
 Köpelin oleuan ia parghuit. Sille
 caiki he neit henen ia
 hämmestuit.
 6:51 Ja cochta hen puhui
 heiden cansans / ia sanoi
 heille / Olcat hyues turuas /
 Mine olen / elket pelietkö. Ja
 hen astui heiden tygens
 Hachten / ia tuuli heickeni. Ja
 he hämmestyit / ia imehtelit
 ylitze mären.
 6:52 Sille eiuet he *
 ymmerteneet Leiuiste / ia heiden
 Sydhemens oli soghennut.
 6:53 Ja quin he ylitzemennyet

olit/ tulit he Genezarethin
maalle/ ia laskit satamahan.

6:54 Ja quin he vloskeuit
Hahdesta cochta he tunsit
henen/

6:55 ia ymberi iooxit caiken sen
makunnan/ ia rupesit nijte
Sairahita ymberinswiemen
heiden Wooteisans sinne cussa
he cuulit henen oleuan/

6:56 Ja cuhunga hen
sisellemeni Kylihin eli
Caupungihin/ taicka Maiohin/
nin he panit cuialle Sairaita/ ia
rucolit hende/ että he waiwoin
henen waatteins Palteseen
mahdaisit ruueta. Ja nin monda
quin rupesit/ he paranit.

** Se öliu paransi ne Sairat ia
Kipiet Josta sijtte hullusti yxi
Sacramenti techtin Coleuaisten
tehden. Joca paramin
mahdetaisin cutzutta
Magdalenan Woitehexi/ Sille
että hen mös woiteli Cristusta
hautamisexi. Matt 27.*

** Ymmerteneet) se on/
Sencaltaisist ielkimerkeist/ piti
heiden olemän wahuistettuna
wskoon/ ettei heiden taruinut
pelkemen iongumotoista*

Köpelite.

VII. Lucu.

7:1 IA cokounsit henen tygens
Phariseuset/ ia mutamat
Kirianoppenuista/ iotca
Jerusalemist olit tulluet/

7:2 ia quin he neit mutamat
henen Opetuslapsistans
ychteitzille käsille/ se on/
pesemettömille söuen leipe/
laitoit he sen.

7:3 Sille Phariseuset ia caicki
Juttaat/ eiuet söö ellei he
wsein pese käsijens/ pitedhen
wanhembain säty/ ia quin he
turulda tuleuat/ eiuet he söö
pesemete.

7:4 Ja palio muita ouat/ quin
he otit pitexens/ quin on/
Jomaastioiten/ ia emberiten ia
cupariastioiten/ ia Peutedhen
pesemiset.

7:5 Sijtte kysyit henelle
Phariseuset ia Kirianoppenuet/
Mixei sinun Opetuslapses waella
wanhembadhen sädhyn ielkin/
mutta pesemettemille käsille
söuet Leiuen?

7:6 Nin hen wastaten sanoi
heille/ Hyuesti ombi Esaias

noitunut teiste vlkollatuista/
ninquin Kirioitettu on. Teme
Canssa hwlilla minua cu'nioitze/
mutta heiden Sydheme's ombi
taambana minusta.

7:7 Mutta he turhaan minua
palueleuat opettaden site oppi/
quin on Inhimisten käsky/

7:8 Te ylenannatta Jumalan
käskyt/ ia pidhette Inhimisten
Sädhyt/ emberiten ia iomaistiain
pesemiseste/ ia semmotoista
monda mwta te teette.

7:9 Ja hen sanoi heille/ Ratki
hyesti te poisheitette JUMALAN
käskyn/ ia teiden Sädhyn te
pidhette/

7:10 Sille Moses sanoi/ Sinun
pite cunnioitzeman sinun Ises ia
Eites/ ia cuca kirole Isens eli
eitens/ colemalla henen pite
coleman.

7:11 Mutta te sanotta/ Jocu
Inhiminen machta sanoa Isellens
taicka eitillens/ * >Corban/ se
on sanottu/ JUMALALLE se on
annettu/ mitke sinun pideis
minunlda tarpexes saaman.

7:12 Ja nin sijtte ette te salli
henen miteken tekemeen Isens
taicka eitens/

7:13 ia nin te turmeletta

JUMALAN Sanan teiden
sädhynne cautta/ ionga te
sätenyet oletta. Ja semmotoista
monda mwta te teette.

7:14 Ja hen cutzui tygens
caiken Canssan/ ia sanoi
heille/ Culcat minua caiki ia
ymmerteket/

7:15 Ei ole miten vlcona
Inhimises/ quin henen
sisellensmene ioca taita henen
sastutta/ mutta ne iotca
Inhimiseste vlosmeneuet/ ne
ouat quin sastuttauat Inhimisen.

7:16 Jos iollaki coruat on
cwlemaan se cwlcen.

7:17 Ja coska hen Canssalda
welti meni hen Honesen. Nin
kysyt henen Opetuslapsens
henelde teste Werdauxesta.

7:18 Ja sanoi hen heille/ Ningö
mös tökin ymmertemettömet
oletta? Ettekö te wiele nyt
ymmerdhä? Että caiki vlcoa
Inhimisen siselle meneue/ ei se
woi hende sastutta?

7:19 Sille ettei se mene henen
sydhemens siselle/ mutta
watzan/ ia loonnolisesta
vlosmenepi/ quin puhdista caiki
rogat.

7:20 Ja hen sanoi/ Mite

Inhimisestä vlosmene/ se
 saastutta Inhimisen/
 7:21 Sille että siselliseste
 Inhimisten sydhemest vloskeuuet
 pahat aijatoxet/ Horudhet/
 salawoteet/ miestapot/
 7:22 warkaudhet/ Ahnaudhet/
 Petoxet/ wiettelyxet/
 häpiemettys/ paha silme/
 JUMALAN pilkat/ Coreus *
 hulluus.
 7:23 Caiki neme pahat/ siselde
 vloskeuuet/ ia sastuttauat
 Inhimisen.
 7:24 Nin hen ylesnousi/ ia
 sielde poismeni ninen Tyrin ia
 Sidonin maan ärihin/ ia meni
 honen siselle/ Ja ei tachtanut
 site kene'ge tiete.
 7:25 Ja ei quitengan tainut sala
 olla/ Sille että yxi Waimo
 cohta quin hen cwli heneste/
 ionga Tytterelle oli se sastainen
 Hengi/ hen tuli/ ia langeisi
 henen ialcains iureen/
 7:26 Ja se oli Grekilainen
 Waimo/ Syrophenias syndynyt/
 Ja hen rucoli hende perkelet
 poisaijaman henen tytterestens.
 7:27 Nin sanoi IESUS henelle/
 Salli ensin Lapset rauitta. Sille
 ei ole se cochtolinen otta

Lasten leipe/ ia heitte
 Penickadhen eteen.
 7:28 Mutta hen wastasi ia sanoi
 henelle/ Ja tosin HERRA/ Söuet
 mös Penicatki peudhen alla
 Lasten muruista.
 7:29 Ja hen sanoi henelle/
 Teme' puhen tedhen mene/
 Perkele vloslexi sinu' tytterestes.
 7:30 Ja quin hen meni Cotijns/
 nin hen leusi perkelen
 vloslechteneexi/ ia Tytteren
 macauan wooten päl.
 7:31 Ja taas quin hen vlosmeni
 Tyrin ia Sidonin maanäriste/ tuli
 hen Galilean meren tyge/ ninen
 kymenen Caupungein maan
 ärten keskitze.
 7:32 Ja nin he toit henen
 tygens Cwroin/ ioca mös Mycke
 oli/ Ja he rucolit hende
 paneman kättens henen pä lens.
 7:33 Ja hen otti henen erinäns
 canssasta/ ia pisti sormens
 hene' coruijns/ ia Sylki ia
 rupesi henen kielehens/
 7:34 ylescatzachtain Taiuasen/
 hoghasi/ ia sanoi henelle/
 >Hephethah/ se on/ Aukene.
 7:35 Ja cohta Aukesit henen
 coruans/ Ja henen kielens
 sidhe tuli wallalens/ ia puhui

selkiest.

7:36 Ja hen hastoi heiden kellengen sanomasta. Mutta iota enämin quin hen hastoi/ site enämin he ilmoitit.

7:37 Ja ylitze mären he hämmestyit/ sanoden/ Hyuesti hen caiki teki/ Cwroit hen teki culeman/ ia Myket puhuman.

* Corban) Cutzutan yxi wffri/ sen on/ Parambi olis että mine sen wffraisin/ quin autaisin Wanhembitani. Sille se annetan Jumalalle/ se tule seke wanhembain että meiden hyuexi. Teme' wären toimituxen Christus tesse laitta.

* Hulluus) se on/ Tompelus ia iäriettömös/ Lehimeiste' wastan/ Nin quin ne/ iotca ylpiest ia coriast muita ylencatzouat.

VIII. Lucu.

8:1 Nlne peiuine/ coska sangen palio Canssa oli/ eike ollut heille miteken sömist/ cutzui IESUS Opetuslapset tygens/ ia sanoi heille/

8:2 Mine armadhan Canssan

päle/ Sille io he colme peiue wipyneet ouat minun tykeneni/ ia ei ole heille miteken sömist/ 8:3 Ja ios mine lasken heijen minuldani cotijns sömete/ nin he waipuuat tielle/ Sille että mwtamat heiste olit cauka tulluat.

8:4 Wastasit hende Opetuslapsens/ Custa iocu woipi neite rauita Leiuille tesse Eremaas?

8:5 Ja hen kysyi heille/ Mondaco Leipe teille on? Nin he sanoit/ Seitzmen.

8:6 Ja hen käski Canssan istua atrioitzeman maan päle. Ja hen otti ne seitzemen Leipe/ quin hen kijttenyt oli/ murssi hen/ ia annoi Opetuslastens/ ia ne panit Canssan eteen.

8:7 Ja heille oli wähe calaisita/ ia hen kijtti/ ia käski mös ne edhespanda.

8:8 Nin he söit/ ia rauittin. Ja he ylesotit ne tächteet/ Jotca ieneet olit/ seitzemen Corgia muruia.

8:9 Ja oli nijte iotca söit liki nelie tuhatta. Ja hen laski heidet.

8:10 Ja cochta hen astui

Hachten Opetuslastens cansa/
ia tuli Dalmanuthan maan
paickoin.

8:11 Ja vloslexit Phariseuset/
ia rupesit henen cansans
campaileman/
kiasasit hende/
pyten henelde mercki Taiuahast.

8:12 Ja quin hen hoghanut oli
Hengesens/
nin hen sanoit/
Mixi teme suku mercki pyte?

Totisesta sanon mine teille/
Ei anneta telle Sughulle mercki.

8:13 Ja hen iätti heijen/
ia taas hachten astui/
ia meni ylitze meren.

8:14 Ja he olit wnochtaneet
Leipe cansans otta/
Ja ei ollut heille enä ychte Leipe Hahdes
mötens.

8:15 Ja hen käski heite
sanoden/
Catzocat ia carttacet
Phariseusten Hapatoxest/
ia Herodesen Hapatoxest.

8:16 Ja he aijattelit sinne ia
tenne/
sanoden keskenens/
Se se on/
ettei meille ole Leipe.

8:7 Ja quin Iesus sen ymmersi
sanoi hen heille/
Mite te sijs tutkistelette
ettei teille Leipe ole?
Ettekö te wiele nyt homaitze
ia ymmerrhä?
Wielekö teille nyt on soghaistu sydhen?

8:18 Silmet teille on/
ia ette te näghe/
ia Coruat teille on/
ia ette te cwle/

8:19 Ja ettekö te muista/
coska mine wijsi Leipe mursin/
widen tuhanen Inhimisen/
quin monda Corgia te teunens
techteite ylesotitta?

8:20 Nin he sanoit/
Caxitoistakymende.
Nin mös coska mine ne seitzemen
murssin/
Nelien tuhanen seas/
Quin monda Corgia teunens
tehde muruia te silloin
ylesotitta?
Nin he sanoit/
Seitzemen.

8:21 Ja sanoi hen heille/
Mixei te sijs ymmerrhä?

8:22 Ja hen tuli Bethsaidan/
Ja he edhestoit yhden Sokian/
ia rucolit hende/
että hen rupeis henehen.

8:23 Ja hen rupesi sen Sokian
käten/
ia vloswei henen Kylest/
ia sylki henen Silmijns/
ia pani kätens henen pälens/
ia kysyi henelle/
Jos hen iotaki näkis.

8:24 Nin hen catzoi yles ia
sanoi/
Mine näen Inhimiset
keuxendeluen ninquin näkisin
puudh.

8:25 Sijtte hen taas pani

Kädhens henen Silmeins päle/
ia teki henen näkemähen. Ja
tuli paratuxi/ nin että hen
selkeste caiki wastwdhest näki.

8:26 Ja hen lehetti henen
Cotians sanoden/ Ele Kyleen
mene/ ele mös kellengen tete
sielle sano.

8:27 Ja IESUS vloslexi ia henen
Opetuslapsens nihin Kylihin
Cesarean tyge/ ioca cutzuttan
Philippi. Ja tielle hen kysyi
Opetuslapsillens sanoden heille/
Kenengä sanouat Inhimiset
minun oleuan?

8:28 Nin he wastasit/
Johannesen castaian/ ia
mutamat Eliam/ mutamat taas
yhden Prophetain lughusta.

8:29 Ja hen sanoi heille/ Mutta
kenengä te sanotta minun
oleuan? Nin Petari wastasi ia
sanoi henelle/ Sine olet se
CHRISTUS.

8:30 Ja hen hastoi heite/ ettei
he kellekä sanoisi heneste.

8:31 Ja hen rupesi heite
opettaman/ ette Inhimisen
Poian pite palio kerssimen/ ia
poishyliettemen Wanhimilda ia
ylimeisilde Papeilda/ ia
Kirianoppenuilda/ ia

tapettaman/ ia colmen peiuen
peräst ylesnousema'. Nin
iulkisesta hen sen Puhen puhui.

8:32 Ja Petari otti henen
tygens/ rupesi hende
rangaitzeman.

8:33 Mutta hen känsijn/ ia
catzoi Opetuslapsijns pein
nuchteli Petarita sanoden. Mene
minun ielkeni sine Sathanas/
sille ettei sine ymmerdhä mitke
JUMALAN ouat/ waan mite
Inhimisten ouat.

8:34 Ja hen cutzui tygens
Ca'ssan ynne Opetuslaste's
cansa/ ia sanoi heille/ Cuca
minua tachtu seurata hen
poiskielken itzens/ ia ottacan
henen Ristins pälens ia
seuratkan minua.

8:35 Sille että cucaikenens
tachtu Hengens wapatta/ se
hucutta sen. Mutta cucaikenens
Hengens hucutta minun ia
Euangeliumin tedhen/ se henen
wapatta.

8:36 Sille mite se autta
Inhimisen/ ios hen woittais
caiken mailman/ ia sapi henen
Hengens wahingon?

8:37 Eli mite Inhiminen on
andaua iolla hen taita Hengens

lunasta?

8:38 Mutta ioca häpepi minua
ia minun Sanani tesse
hooralises ia synnises sughusa/
site mös pite Inhimisen Poian
häpiemen/ coska hen tulepi
henen Isens cunniasa pyhein
Engelittein cansa.

IX Lucu.

9:1 Ja hen sanoi heille/
Totisesta sano mine teille/
Ouat mutamat neisse/ iotca
tesse seisouat/ iotca ei
maistaman pide colemata/
Sihenasti quin he näkeuet
JUMALAN Waldakunnan
woimalla tulluexi.

9:2 IA Cudhen peiuen peräst/
otti IESUS tygens Petarin ia
Jacobin ia Johannesen/ ia wei
heidet corckian Wooren päle
erinens yxineiset/ ia kirkastettijn
heiden edhesens/

9:3 Ja henen Wattens tulit
kijldeuexi ia sangen walkiaxi
ninquin Lumi/ ettei yxiken
Waatten painaija taida nin
walkiaxi paina maan päle.

9:4 Ja ilmestui heille Elias
Mosesen cansa/ ia puhelit

IESUSEN cansa.

9:5 Ja Petari wastaten sanoi
IESUSelle Rabbi/ Hyue o'bi
meiden tesse olla/ Tehckeme
tähen colme maia/ sinu' yxi/
Mosesen yxi/ ia Elian yxi.

9:6 Waan ei hen tienyt mite he'
puhui/ Sille he olit
hämestynyet.

9:7 Ja tuli Pilui quin wariosi
heijet. Ja äni tuli pilueste
sanoden/ TEME Ombi Minun
Racas Poican/ site cwlcet.

9:8 Ja cochta quin he
ymberinscatzadhitt/ nin eiuet he
sille' Kete mwta nähnyet/ mutta
yxinens IESUSEN heiden
tykenens.

9:9 Coska he nyt Worelda
alasmaenit/ kielsi heite IESUS
ettei he kellengen sanoisi nijte
quin he neit/ sihenasti quin
Inhimisen Poica colluista
ylesnousis.

9:10 Ja he pidhit sen Sanan
tykenens/ ia tutkit keskenens/
mite olis se quin hen sanoi/
Ylesnouse coolemasta.

9:11 Ja he kysyit henelle
sanoden/ Mite se on quin ne
Kirianoppeneet sanouat/ Ette
Elian pite ennen tuleman?

9:12 Hen wastasi ia sanoi heille/ Elias tosin coska hen edhelletulepi/ nin hen caiki cohde'da. Ja ninquin kirioitettu on Inhimisen Poiasta/ ette henen palio pite kerssime'/ ia ylencatzottama'.

9:13 Mutta mine sanon teille/ Elias ombi tullut/ ia he teit henelle/ mitke he tachtoit/ ninquin heneste kirioitettu oli.

9:14 Ja quin hen tuli Opetuslastens tyge/ ia näki palio Canssa heiden ymberillens ia Kirianoppenuet campaileuan heiden ca'sans.

9:15 Ja cochta quin caiki Canssa neit hene'/ hämmestyit he ia wastan ioosten teruetit hende.

9:16 Ja hen kysyi Kirianoppenuilda/ Mitke te Campalet teidhen keskenen?

9:17 Nin yxi Ca'ssan seas wastasi ia sanoi/ Mestari/ mine edhestoin sinun tyges minun Poicani/ iolla on mycke Hengi/

9:18 ia coska ikenens hen riuapi hene'/ nin hen räpele henen/ ia hen Waachtupi/ ia kiristele hambailans ia quiuettu. Ja mine sanoin sinun

Opetuslapsilles/ että he henen vlosajaisit/ ia eiuet he woinuet.

9:19 Nin hen wastasi ia sanoi/ O sine vskotoin Sucukunda/ quincauuan minun pite oleman teiden cansa? Quincauuan mine teite kerssin? Tookat hende minun tykeni.

9:20 Ja he edhestoit sen henen tygens. Ja cochta quin se Hengi näki henen/ reueisi hen henen/ Ja la'ngesi mahan/ ia kieritteli henens ia Waachtui.

9:21 Ja hen kysyi hene' Iseldens/ Quinpilio aica on sijtte quin teme on henelle tullut? Hen sanoi/ Lapsest saadhen/

9:22 ia monaiste hen seke tuleen ette wesijn hene' heitti/ ette hen hucutais henen. Mutta ios sine iotakin woidh/ nin armadha meiden pälen ia auta meite.

9:23 Nin sanoi IESUS henelle/ Jos sine sen woidh vskoa/ Caiki ouat vskowaisten mahdolliset.

9:24 Ja cochta Poian Ise hwsidku kynelille/ ia sanoi/ HERRA/ Mine wskon/ Auta minun epewskoani.

9:25 Coska nut IESUS näki että
Canssa ynne tyge iooxi/
nuchteli hen site sastaist Henge
sanoden henelle/ Sine mycke ia
Cwroi Hengi/ Mine manan
sinun/ vlosmene heneste/ ia
ele testedhes henen
sisellensmene.

9:26 Nin se Hengi parghui/ ia
couan repeli hende/ ia vloslexi.
Ja se tuli ninquin coollut/ nin
ette moni sanoi/ Hen on
coollut.

9:27 Mutta IESUS tarttui henen
käteens/ ia codhensi henen/
Ja se ylesnousei.

9:28 Ja quin hen oli honesen
sisellemennyt/ kysyt henen
Opetuslapsens henelde erinens/
Mixei me woinuet hende
vlosaija?

9:29 Ja hen sanoi/ Teme suku
ei woidha mille mwla/ quin
rucouxen ia paston cautta
vlosaijetta.

9:30 Ja he sielde poiskeuit ia
waelsit Galilean lepitze/ ia eike
tahtonut site kenengen tiete/

9:31 Nin hen opetti
Opetuslapsians ia sanoi heille/
Inhimisen Poica ylenannetan
Inhimisten käsijn/ ia he

tappauat henen/ Ja quin hen
on tapettu/ nin hen
colmandena peiuen ylesnouse.

9:32 Mutta ei he ymmertenet
site quin hen sanoi/ Ja he
pelkesit henelde kysyue.

9:33 Ja hen tuli Capernaumin/
ia quin hen honesen tuli/ kysyi
hen heille/ Mite te tielle
keskenen campalitta?

9:34 Mutta he waikenit/ Sille he
olit campaleet keskenens tielle
cuca heiste olis Swrin.

9:35 Ja quin hen istui cutzui
hen ne caxitoistakymende/ ia
sanoi heille/ Joca tachtu
ensimeinen olla/ sen pite
oleman caikein wimeisen/ ia
caikedhen paluelian.

9:36 Ja nin hen temmasi yhden
Lapsen/ ia seisatti sen heiden
keskellens.

9:37 Ja quin hen otti sen
sylihins/ sanoi hen heille/ Cuca
yhden sen caltaisen Lapsen
coriapi minun Nimeni tehden se
minu' coriapi. Ja ioca minun
coriapi/ ei hen minua coria/
mutta sen ioca minu' lehetti.

9:38 Mutta Johannes wastasi
henelle sanoden/ Mestari/ Me
neime yhden sinun Nimes

cautta Perkelet vlosajauan/
eike hen meite seura/ ia me
kielsime henen/ sentedhen ettei
hen meite seura.

9:39 Nin sanoi IESUS/ Ei teiden
pitenyt hende kioldemen/ Sille
ettei kengen ole ioca teke
iongun auwun minun Nimeni
cautta/ ioca malta cohta
pahasti puhu minusta.

9:40 Sille cuca ei ole meite
wastan/ se on meiden
edhestem.

9:41 Ja cuca iootta teite wesi
picarilla minun Nimeeni/
senteden että te oletta
Christusen/ Totisesta sano'
mine teille/ ei hen swingan
cadhottaman pidhe henen
palcans.

9:42 Ja cuca yhde' nijste
wehimist/ iotca vskaltauat minu'
päleni pahoittapi/ parambi
henelle olis/ ios myllyn kiui
henen caulans riputettu olis/ ia
mereen heitetu olis.

9:43 Ja ios sinun Kätes olis
sinulle pahanoxexi/ nin
poishacka se/ Parambi on sinun
kesipoola elemehen
sisellemenne/ quin sinulla olis
caxi kätte ia poismenne

Heluettijn/ siihen lancaickiseen
tuleen/

9:44 cussa heiden matons ei
cole ia tuli ei sammuteta.

9:45 Ja ios sinu' Jalcas
pahanoxexi sinulle olis/
poishacka se/ Parambi on ettes
onduuana elemen sisellemenet/
quin sinulla caxi Jalca olis ia
heiteteisin Heluettin/ siihen
lancaickiseen tuleen/

9:46 cussa ei heiden matons
cole/ eike tuli sammuteta.

9:47 Ja ios sinun Silmes ombi
sinulle pahanoxexi/ nin
puchkaise se/ Parambi on sinun
Silmepoolla JUMALAN

Waldakunnan sisellemenne/
quin sinulla caxi silme olis/ ia
heiteteisin Heluettin tuleen/

9:48 cussa heiden matons ei
cole/ ia tuli ei sammuteta.

9:49 Sille iocainen Inhiminen
pite tulella * solattama'/ ia
iocainen wffri pite solalla
solattama'.

9:50 Hyue calu ombi soola/
mutta ios sola tule
maguttomaxi/ mille te sen
höistette? Pitekset itzeteisenne
sola/ ia rauha teiden keskenen.

* *Solattaman) Wanhas Testamentis caiki vffri solattijn/ ia caikista vffreista iotakin poltettijn. Sen Christus tenne sisellewetä/ ia vlostoimitta sen Hengelisesta/ se on/ ette Euangeliumin opin cautta/ ninquin tulen ia solan cautta/ pite se wanha Adam/ se on Inhimisen paha sisu asetetuxi ia solatuxi tuleman/ Cuhunga ei se oppi tule/ nin casuauat sielle madhot/ se on/ sijne on yxi paha omatundo Ja että sola leicka/ sentäden taruitan kärsimys ia rauha/ ninquin Christus tesse käskepi.*

X. Lucu.

10:1 IA quin hen sielde ylesnousi/ tuli hen Judean maan ärille/ sen makunnan cautta/ ioca on sille polella Jordanin. Ja taas Canssa cokounsi henen tygens/ Ja ninquin hen tottunut oli/ taas hen heite opetti.
 10:2 Ja ne Phariseuset edheskeude' kysyit henelle/ Sopico miehen waimons hyliete? kiusaten hende.

10:3 Mutta hen wastaten sanoi heille/ Mite Moses teille käski?
 10:4 He sanoit/ Moses salli eroitus kirian kirioitta/ ia eroitta.

10:5 IESUS Wastaten sanoi heille/ Teiden sydhemien cangiudhen tehden kirioitti hen teille sen käskyn.

10:6 Mutta loomisen alghusta/ ombi JUMALA heijet loonudh miehen ia waimon.

10:7 Sentedhen pitepi Inhimisen ylenandaman henen Isens ia eitens/ ia pite waimoonsa kijnitarttuman/ ia caxi tuleuat yhdexi lihaxi.

10:8 Nin eiuet he nyt ole caxi/ mutta yxi liha.

10:9 Mite sijs JUMALA on ychten sitonut/ site ei Inhimisen pidhe eroittaman.

10:10 Ja honesa kysyit taas hene' Opetuslapse's sijte samasta asijasta.

10:11 Ja hen sanoi heille/ Joca hene's eroitta waimostans/ ia toisen naipi/ se tekepi Hoori henen wastans.

10:12 Ja ios waimo erijepi miehestens/ ia hoole toiselle/ hen tekepi Hoorin.

10:13 Ja he toit henen tygens
Lapsia/ ette hen heihin rupeis.
Nin Opetuslapset nuchtelit
heite/ iotca nijte edhestoit.
10:14 Coska nyt IESUS sen
näki/ närckestyi hen/ Ja sanoi
heille/ Sallicat lasten tulla
minun tyken/ ia elkette kieldekö
heite Sille että sencaltaisten
ombi JUMALAN Waldakunda.
10:15 Totisesta mine sanon
teille/ Jocainen quin JUMALAN
Waldakunda ei ota ninquin
Lapsi/ ei hen swingan sinne
sisellemene.
10:16 Ja hen otti heidhet
sylims/ ia pani kätens heidhen
pä lens/ ia siugnasi heijet.
10:17 Ja quin hen vloslechtenyt
oli tielle/ edhesiooxi yxi/ ia
cumarsi hende ia kysyi henelle/
Hyue Mestari/ mite minun
tekemen pite/ että mine
ijancaikisen eleme' omistaisin?
10:18 Nin Iesus sanoi henelle/
Mixi sine sanot minu' hyuexi?
Eikengen ole hyue/ mutta se
ainoa JUMALA.
10:19 Kylles keskyt tiedhet. Ei
pidhe sinun hoori tekemen/ ei
tappaman/ ei warghastaman/ ei
wäre todhistust sanoman/ ei

wiettelemen/ Cunnioita lses ia
eites.
10:20 Nin se wastasi ia sanoi
henelle/ Mestari/ nemet caiki
olen mine pitenyt hamast
Norudhestani.
10:21 Mutta Iesus quin hen
catzacht i hene' pä lens/ racasti
hende ia sanoi henelle * Yxi
sinulda puuttupi/ Mene/ ia myy
caiki mite sinulla ombi ia anna
wauasten/ ia sine saadh
rickaudhen Taiuahas/ ia tule
seuraman minua/ ottadhen
harttiolles risti.
10:22 Mutta hen tuli
murehesans sen puhen tedhen/
ia murehisans poismeni. Sille
henelle oli palio Tauarata.
10:23 Ja quin IESUS
ymberinscatzacht i sanoi hen
Opetuslapsillens/ Quinga tölest
ne rickat tuleuat JUMALAN
Waldakundan.
10:24 Mutta Opetuslapset he
hämestyit hene' sanans päle.
Nin IESUS taas wastaten sanoi
heille/ Rackat poijat/ quinga
töles on heille sisellekieudhe
JUMALAN Waldakundan/ iotca
vskaldauat peningihin.
10:25 Keuiembi on Camelin

neulan silmen lepitze kieudhe/
quin rickan/ JUmalan

Waldakunnan sisellekieudhe.

10:26 Mutta he wiele sijtte ylitze
mären imehtelit sanoden
keskenens/ Ja cuca woipi
wapaxi tulla?

10:27 Nin IESUS catzacht
heiden pälens ia sanoi/
Inhimisten tykene ombi se
mahdotoin/ mutta ei JUMALAN
tykene/ Sille caiki cappalet ouat
mahdoliset JUMALAN tykene.

10:28 Nin rupeis Petari
sanoman henelle/ Catzo me
olema caiki ylen andaneet/ ia
seuranuet olema sinua.

10:29 Nin IESUS wastasi ia
sanoi/ Totisesta mine sanon
teille/ Eikengen ole/ ioca iätti
hone's/ taicka welie's eli
Sisare's/ taicka Isens eil Eitens/
taicka waimo's eli lapsens/
taicka pello's minun ia
Eua'geliumin tehde'/

10:30 ellei hen ielles saa
sada'kerdaiset nyt telle aijalla
honet ia weliet/ sisaret ia
eitet/ lapset ia pelot *

wastoinkieumisen cansa/ ia
tuleuaises mailmas ijancaikisen
elemen.

10:31 Mutta monda nite
ensimeiste tuleuat ielkimeisexi/
ia ne ielkimeiset esimeisixi.

10:32 Ja he olit tielle
meneueiset Jerosoliman/ Ja
IESUS heiden edelenskeui/ ia
he olit hämmestynyet/ seurasit
hende ia pelkesit.

10:33 Ja Iesus otti taas ne
caxitoistakymende tygens/
rupesi heille sanoman/ mitke
henelle tapachtuman piti.
Catzo/ me ylesmene'me
Jerusalemijn/ ia Inhimisen Poica
ylenannetaan Pappein Pämiehille
ia Kirianoppenuille. Ja he
domitzeuat henen colemaha'/ ia
he ylenandauat henen
pacanoille/

10:34 ia he pilcauat hende/ ia
piexeuet henen ia sylkeuet
henehen ia tappauat/ Ja
colmandena peiuen hen
ylesnouse.

10:35 Nin edheskeuit henen
tygens Jacobus ia Johannes
Zebedeusen pojat sanoden/
Mestari/ me tadhoma ettes teet
meille mite me anoma.

10:36 Hen sanoi heille/ Mite te
tahdotta ette minun pite
tekemen teille?

10:37 Nin sanoit he henelle/
Anna meille että toinen sinun
oikealla/ ia toinen wasemella
polelas istu'ma sinun cunniasas.

10:38 Nin sanoi IESUS heille/ Ei
te tiedhe mite te anotta/
Woitteco te ioodha sen calkin
ionga mine ionn/ ia sille
castella castetta iolla mine
castettan?

10:39 Nin he sanoit/ Me
woomma. Nin sanoi heille
IESUS/ sen calkin tosin te
iootta ionga mine ionn/ ia sille
castella te castetat iolla mine
castetan/

10:40 Mutta istuman minun
oikealle ia minu' wasemalle
poleleni/ ei se ole minun
andamallani/ mutta nijlle se
tapachtu/ ioille walmistettu on.

10:41 Ja quin ne Kymenen sen
cwlit/ rupesit he närckestymen
Jacobist ia Johannesest.

10:42 Mutta coska IESUS cutzui
heite tygens/ sanoi hen heille/
Te tiedhettä ette mailmaiset
Pämiehet waldauat/ Ja ne iotca
woimaliset ouat heiden
seasans/ Nijlle on walda/

10:43 Mutta ei nin pidhe
oleman teiden keskenen/ waan

ioca teiden seasan tachtopi
swrin olla/ sen pite teiden
palwelian oleman/

10:44 Ja ioca teiste tachtu olla
ensimeinen/ henen pite caikein
oriana oleman.

10:45 Sille että Inhimisen Poica
ei ole tullut paluelta/ mutta
että hen paluele/ ia annais
henen Hengens lunastuxexi
monen edheste.

10:46 Ja he tulit Jericon. Ja
quin hen vloskeui Jericon
Caupungist/ ia hene'
Opetuslapsens/ ia swri iocko
Canssa. Nin istui tien ohesa yxi
Sockia Bartimeus Timein poica
ia keriesi/

10:47 ia coska hen cwli ette se
oli Iesus Nazaretist/ Rupesi hen
hwtaman ia sanoman/ IESU
Daidin Poica/ armadha minua.

10:48 Ja moni hende nuchteli/
ette henen piti waickeneman.
Mutta site enämin hen hwsu/
Daidin poica armadha minua.

10:49 Ja IESUS seisatti ia käski
hende cutzu. Ja he cutzuit sen
sockian ia sanoit henelle/ Ole
hyues mieles/ nouse hen cutzu
sinua.

10:50 Nin hen poisheitti

waattens yldens/ nousi ia tuli
lesusen tyge.

10:51 Ja wastasi Iesus ia sanoi
henelle/ Mites tachtot minua
sinun tekemen? Nin se sockia
sanoi henelle/ Rabboni/ ette
mine saisin näköni.

10:52 Nin sanoi IESUS henelle/
Mene/ sinun vskos teki sinun
teruexi. Ja cochta hen näköns
ielle'ssai/ ia hen seurasi
IESUSTA tiellä.

** Yxi) Se on/ Caiki sinulda
pänehmens pwttu/ Sille sine tahdot
hurskas olla/ ia ett tahdo lopua
hywydhestes minun tehteni/
eike minun kansani kärssie.
Sentedhen ombi Mammon
totisest sinun Jumalas/ ia sen
sine rackamban pidhe/ quin
minun.*

** Wastoinkieumisen) Se on/
ioca vsko henen tule
wastoinkieumist ia wiha kerssie/
ia caiki cappalet sen päle
wogaman/ Ja quitengi on
henelle kyllä/ cunna hen tule/
hen leute lsen/ Eiten/ Sisaren
ia welien/ lapset ia Tauaron ia
Carttanon/ enemien quin hen
taisi ylenanda.*

XI. Lucu.

11:1 IA quin he lehestyit
Jerosoliman Bethphagin tyge ia
Bethanian ölio mäen tyge/ nin
hen vloslehetti caxi

Opetuslastans/ ia sanoi heille/
11:2 Menget siihen Kylen ioca
ombi teiden edhesen ia cochta
sinne siselletultuan leudhette te
warsan sidhottun/ ionga päle ei
yxiken Inhiminen istunut ole/
pästeket se/ ia toocat tenne.

11:3 Ja ios iocu sano teille/
Mixi te sen teette? Sanocat että
HERRA site taruitze/ ia cochta
hen laske henen tenne.

11:4 Nin he menit/ ia leusit
warsan sidhottun vlcona ouen
tykön tien haaras/ Ja he pästit
henen.

11:5 Ja mwmatat nijste/ iotca
sielle seisoit/ sanoit heille/ Mite
te teette warsa pästein?

11:6 Mutta he sanoit heille
ninquin IESUS oli keskenyt. Nin
he sallit heijet/

11:7 Ja he edhestoit warsan
IESUSEN tyge/ ia heitit heiden
waatteins henen pälens/ ia hen
istui siihen päle.

11:8 Mutta moni heiden

waatteins haijotit tijelle/ Ja
monicadhat oxi carsit puista/ ia
haijotit tielle.

11:9 Ja iotca edhellekeuit/ ia
iotca seurasit hwdhit sanoden/

11:10 Hosianna/

Hyuestisiugnattu olcon se/ ioca
tule HERRAN Nimeen/

Hyuestisiugnattu olcon se

Daidin meiden Isen

Waldakunda/ ioca tulepi

HERRAN Nimeen/ Hosianna

corkeuxes.

11:11 Ja HERRA sisellekeui
Jerusalemiin/ ia Templiin/ ia
quin hen caiki catzeli. Nin hen
Echtona vloslexi Bethaniaan
ninen Cahdentoistakymenen
cansa.

11:12 Ja toisna peiuen/ koska
he vloslexit Bethaniasta isoisi
hen.

11:13 Ja hen näki taambata
Fikunapuun/ iolla lehdhet olit/
Nin hen leheskeui ios hen iotaki
henesse leunyt olis. Ja quin hen
tuli sen tyge/ nin ei hen mwta
leunyt quin lehdhet/ Sille ei
ollut wiele Fikunain aica.

11:14 Ja wastaten IESUS sanoi
Fikunapuulle/ Elken testedes
kengen sinusta sökö hedhelmete

ijancaikisesta. Ja henen
Opetuslapsens cwlit sen.

11:15 Ja he tulit Jerusalemiin.
Ja IESUS sisellekeui Templiin/
Ja rupesi vlosaiaman Caupitzijat
ia Ostaiat Tempelis/ ia

Waiechtaiaain Peudhet/ ia
Mettiste' Myiein istuimet hen
cukisti.

11:16 Ja ei hen sallinut että
iocu piti candaman iotaki
Templin lepitze/

11:17 Ja hen opetti ia sanoi
heille. Eikö kirioitettu ole? Minun
Honen pite cutzuttaman Rucous
Honexi caikelle Canssalle/
Mutta te oletta henen tehnyet
Röuerein lolaxi.

11:18 Ja kirianoppenuet ia
papein pämiehet sen cuulit/ Nin
he etzit quinga he hene'
hucutaisit/ Sille he pelkesit
hende/ ette coko Canssa
imechteli henen Opetustans.

11:19 Ja quin io Eehto oli/
vlosmeni Iesus Caupugista.

11:20 Ja quin he homeneltan
ohitzekeuit neit he Fikunapuun
quietuxi iurinens.

11:21 Ja Petari muisti ia sanoi
henelle/ Rabbi/ catzo se
Ficunapw iongas kiroisit o'bi

quiuettu.

11:22 Nin wastasi Iesus ia sanoi henelle/ Wscalca Jumala' tyge.

11:23 Totisesta mine sanon teille/ että iocainen/ quin telle woorelle sanoisi/ Temma sinuas ia laske sinus merehen/ Ja ei epele henen sydhemesens/ mutta Wscopi tapachtuuan sen mite hen sanois/ nin henelle tulepi mitke hen sanois.

11:24 Sentede' sano' mine teille/ Mite te Rucoellen anotta wscocat teiden saauan/ nin se tulepi teille.

11:25 Ja coska te seisotta ia rucoletta/ nin andexiandacat/ ios teille iotakin on iongun wastian/ Senpälle/ että teiden lsen ioca ombi Taiuhais/ teille mös ricoxet andexiannais.

11:26 Ja he tulit taas Jerusalemijn/ Ja quin hen keui Templise/ tulit henen tygens Pappain Pämiehet/ ia Kirianoppenuet/ ia ne Wanhimat ia sanoit henelle/

11:27 Mille woimalla sine neite teet? ia cuca annoi sinulle sen woiman ettes neite teet?

11:28 Nin IESUS wastaten sanoi heille/ Wielepä mineki kysyn

mös iotakin teilde/ ia wastatcat minu/ Nin mine sanon teille mille woimalla mine neite teen.

11:29 Johannesen Caste/ olico hen Taiuahast elicke Inhimisilde? Wastacat minu.

11:30 Nin he aijattelit keskenens sanoden/ Jos me sanom/ Taiuahast/ Nin hen sanopi/ Mingeteden ette te vskonuet hende?

11:31 Mutta ios me sanoma/ Inhimisilde/ Nin me pelkem Canssa/ Sille että caiki pidit Johannesen että hen oli totisesta Propheta.

11:32 Ja wastasit/ sanoden IESUSELle/ Emme me tiedhe. Ja Iesus wastasi ia sanoi heille/ em mineken sano teille mille woimalla mine neite teien.

XII. Lucu.

12:1 JA hen rupeis heille wertauxilla puhuman. Yxi Inhiminen istutti Winatarhan/ ia pani Aidhan sen ymberins/ ia caiwoi Wina Copan/ * Rakensi Tornin/ ia pani sen woroille Winatarhamiehille/ ia hen matkusti muille maille.

12:2 Ja lehetti yhden paluelian
coska aica tuli/ Winatarha
miesten tyge ette henen piti
ottaman hedhelmen
Winatarhamiehilde winatarhast.
12:3 Mutta he otit henen kijni/
ia hosuit henen ia laskit henen
tyhijene.
12:4 Taas hen lehetti heiden
tygens toisen paluelian/ sen
pään he kiulle särijt ia laskit
henen pois pilcattuna.
12:5 Ja taas hen lehetti toisen/
sen he tapoit ia monda mwta/
Mwtamat tosin he hosuit/ ia
monicadhat he tapoit.
12:6 Nin henelle wiele oli yxi
ainoa Poica/ ioca oli henelle
racas/ Sen lehetti hen mös
wimein heiden tygens sanoden/
He cartauat minun Poicani.
12:7 Mutta ne winatarhamiehet
sanoit keskenens/ Teme ombi
se Perilinen/ Tulcat tappacam
hende/ nin Perimys ieepi
meillen.
12:8 Ja he temmasit henen ia
tapoit/ Ja vlosheitit henen
Winatarhast.
12:9 Mite sijs nyt Winatarha'
Herra ombi tekeue? Hen tulepi
ia huckapi ne Winatarhamiehet/

ia andapi sen Winatarhan
muille.
12:10 Ettekö mös te ole
lukuuet tete Kirioitust? Se kiui
ionga rakendaijat ouat
poishylijenyet/ se ombi techty
nurcka kiuexi.
12:11 HERRALda on teme
techty/ ia on ihmeline meiden
Silmisem.
12:12 Ja he etzit hende
kijniottaxens/ ia pelkesit
quitengi Canssa. Sille he
ymmersit/ että hen heite
wastoin temen Tapauxen oli
sanonut. Ja he ietit henen ia
poismenit.
12:13 Ja he lehetit henen
tygens mwtamat Phariseusist ia
Herodesen paluelioist/ että he
solmiaisit henen Sanasa.
12:14 Ja quin he tulit sanoit he
henelle/ Mestari/ Me tiedhem
ettes waca olet/ ia ett sine
tottele kestekän/ Sille ettet sine
catzo Inhimisen moodhon
ielken/ mutta totudhen cansa
sine opetat JUMAlan tiete. Ongo
se oikein/ Ette me Keisarin
Weron annama/ taicka ei?
12:15 Pitekö meiden andaman/
taicka ei andaman? Nin hen

tiesi heiden caualuxe's/ ia sanoi heille/ Mite te minua kiusatte? Tokat minulle Raha nähhexen. Ja he toit.

12:16 Nin sanoi hen heille/ Kenenge ombi teme Cuua/ ia pällekirioitus? He sanoit henelle/ Keisarin.

12:17 Nin wastasi IESUS ia sanoi heille/ Andaca Keisarin mite Keisarin tule/ ia JUMALAN mite JUMALAN tule. Ja he imehttelit heneste.

12:18 Nin edheskeuit henen tygens ne Sadduceuset/ iotca sanouat/ Ei oleuan Ylesnousemista/ ne kysyit henelle ia sanoit/ Mestari/ Moses kirioitti meille/

12:19 Jos iongun Welij coolis/ ia iättepi Waimon/ ia ei iäte Lapsia/ Nin pite henen Weliens ottaman sen Waimon/ ia saattaman welijellens Siemenen.

12:20 Nyt seitzemen Welie ouat olluet/ ia ensimeinen otti waimon/ ia coollesans ei iättenut hedhelme.

12:21 Ja se toinen otti henen/ ia cooli/ ia ei henke iättenyt hedhelme.

12:22 Se colmas samallamoto/

ia otit henen caiki seitzemen/ ia ei iättenyuet siemende.

12:23 Caikein wimein cooli mös se waimo. Nyt sijs ylesnousemises coska he ylesnouseuat/ kenenge heiste se waimo pite oleman? Sille ette seitzeme' pidhit site waimo.

12:24 Ja IESUS wastaten sanoi heille/ Te exytte/ Sille ettei te tiedhe kiriotuxia/ eike JUMALAN auwu.

12:25 Sille coska he coluista ylesnouseuat/ Eike he nai/ eike hoole/ mutta he ouat ninquin Engelit Taiuasa.

12:26 Mutta colluista/ että he ylesheräytetän/ Ettekö te lukeneet ole Mosesen Ramatus/ Quinga JUMALA pensahas henelle puhui sanoden/ Mine olen se Abrahamin JUMALA/ ia Isaachin JUMALA/ ia Jacobin JUMALA?

12:27 Mutta ei hen ole colutten JUMALA/ waan ninen JUMALA iotca eleuet. Sentedhen te sangen exytte.

12:28 Ja quin yxi Kirianoppenuista edheskeui/ ia cuuli heidhet ychten Campaleuan/ ia näki että hen

hyesti wastasi heite/ kysyi hen
henelde/ Cuca ombi se caikein
ialoin käsky?

12:29 Nin wastasi IESUS hende/
Teme caikista käskyiste ialoin
on/ Cuule Israel/ HERRA
meiden JUMALA/ ainoa JUMALA
on/

12:30 Ja sinun pite rakastaman
sinun HERRAS JUMALAS
caikesta sinun sydhemestes/ ia
kaikesta sinun Sielustas/ ia
caikesta sinun mielestes/ ia
caikesta sinun wäestes. Teme
ombi se ialoin käsky.

12:31 Ja se toinen ombi temen
caltainen/ Sinun pite
racastaman sinun Lehimeistes
ninquin itze sinuas. Ei ole neite
swremba käsky.

12:32 Ja sanoi henelle se
Kirianoppenut/ Mestari/ sine
olet totisesta oikein puhunut/
Että yxi ombi JUMALA/ ia ei
ole toista paitzi henen.

12:33 Ja rakasta site caikest
sydhemest/ ia caikest
ymmerdhyxest/ ia caikest
sielust/ ia caikest wäest/ ia
racastaman Lehimeist ninquin
itzense/ se ombi enäy quin
caiki Poltewffri/ ia caikinaiset

wffrit.

12:34 Nin IESUS näki että hen
toimelisesta wastasi/ sanoi hen
henelle/ Edh ole sine caucan
JUMALAN Waldakunnasta. Ja ei
kenge' tochtinut sijtte henelle
kysye.

12:35 Ja IESUS wastasi ia sanoi
opettain Templis/ Quinga
sanouat ne Kirianoppenuet/
CHRISTUSEN oleuan Daudin
Poian?

12:36 Sille itze Daud sanoi
pyhen Hengen cautta/ HERRA
sanoi minun Herraleni/ Istu
minun oikealle Kädheleni/
sihenasti quin mine panen sinun
wiholises sinun ialcais
astilaudhaxi.

12:37 Sijne Daud sijs cutzupi
henen Herraxens. Custa hen
ombi sijs henen poicans? Ja
enimitten Canssa cuuli hende
kernasta.

12:38 Ja hen opetti heite/ ia
sanoi heille/ Cauattaca teiten
nijlde Kirianoppenuilda/ iotca
pitkise waatteisa kieuet/ ia
andauat kernasta heitens
teruechte turulla/

12:39 ia kernasta istuuat ylimeis
Cokouxisa/ ia ensimeisis sijois

Echtolisis.

12:40 Jotca ylessöuet Leskein hooneet/ ia edhesweteuet pitket Rucouxet. Neme samat saauat site raskaman cadhotuxen.

12:41 Ja quin IESUS istui wffriarkun cohdhalla/ ia catzeli quinga Canssa pani peningite wffriarkun. Ja monda ricasta panit palion.

12:42 Nin tuli yxi kieuhe leski/ ia pani caxi ropoija/ ne tekeuet yhden peningin.

12:43 Nin hen cutzui Opetuslapsens tygens ia sanoi heille/ Totisesta sanon mine teille/ että teme keuhe Leski pani enäme' wffriarkun/ quin caiki ne iotca sinne sisellepanit/

12:44 Sille että he caiki ouat pa'nuuet nijste/ quin heille lijaxi oli/ mutta teme ombi henen kieuhydhestens caiki mite henelle oli/ caike' henen tauarans pannut.

XIII. Lucu.

13:1 IA quin hen vlosmeni Templist/ sanoi yxi henen Opetuslapsistans/ Mestari/ catzo mingemootoiset kiuet/ ia

quin caltaiset rakennuxet ouat neme?

13:2 Ja IESUS wastaten sanoi henelle/ Näetkös nemet swret rakennoxet? Ei iätete kiui kiuen päle ioca ei särijetä.

13:3 Ja coska hen istui ölio mäelle Templin cohdalla/ kysyit henelde erinens Petari ia Jacobus ia Johannes ia Andreas/ Sanos meille coska nemet tapachtuuat?

13:4 Ja mite mercki on/ coska nemet caiki päteteen?

13:5 Nin IESUS wastaten heite rupeis sanoman/

13:6 Catzocat ettei iocu teite petä/ Sille ette mo'da tuleuat minu' nimeeni sanoden/ Mine olen CHRISTUS. Ja petteuet monda.

13:7 Mutta coska te cwletta Sotija/ ia Sotain sanomita/ Nin elkette pelietkö/ Sille ette ne pite tapachtuman/ waan ei cohta loppu ole.

13:8 Sille Canssa carckapi Canssa wastian/ ia Waldakunda waldakunnan wastian. Ja maan iäristyxet pite oleman iocahitzes paicas/ Ja tuleuat Nelke/ ia pelghot. Nemet ouat murechten

alghut.

13:9 Mutta te cauattacat teiten. Sille he ylenandauat teiden Radztupijn ia Sinagogijn. Ja te piexeteen ia edhesiohdatetan Pämiesten ia Kuningasten eteen minun techten/ heille todhistoxexi.

13:10 Ja ennen pite sarnataman Euangelium caikesa Canssas.

13:11 Coska he nyt iohdattauat teite ia ylenandauat/ nin elkette murehtico/ mite teiden puhuman pite/ Nin elket mös ennen aiattelco/ waan mite teille samalla hetkelle annetaan se te puhucat. Sille ettei te ole ne/ iotca puhutta/ waan pyhe Hengi.

13:12 Nin ombi Welij weliens ylenandawa colemahan/ ia Ise poicans/ ia Lapset ylescarckauat wanhembitans wastan/ ia saattauat heijet colemahan.

13:13 Ja caiki teite wihauat minun Nimeni tedhen. Waan ioca pysypi haman loppun asti/ se tule autuaxi.

13:14 Nin coska te saatta nähde heuitöxe' iulmaudhe'/

iotca Daniel Propheta' cautta sanottu on/ seisouan cussa ei tulisi (ioca sen lukepi hen ymmerteke') Silloin iotca ouat Judeas ne paetkan wortein päle.

13:15 Ja ioca o'bi caton päle/ elken alasastuco honesen Ja elken sisellemengö hakeman iotacan honestans.

13:16 Ja ioca ombi Pellolla/ nin elken palaitko ninen ielkin/ quin hen tagans ietti/ ottaman henen waattetans.

13:17 Mutta we olcoon nijlle wastoin oleuaisille/ ia imetteuein nijne peiui.

13:18 Mutta rucolcat/ ettei teiden packonna tapachtuisi taluella.

13:19 Sille että nijne aicoina pite olemän sencaltainen waiwa quin ei ole ollut loonnon alghusta iotca JUMALA oli loonut tehenasti/ eike mös tuleua ole.

13:20 Ja ellei HERRA lyhenneisi nijte peiui/ ei tulisi yxiken Inhiminen wapadhexi. Mutta ninen vloswalitudhen tedhen iotca hen on vloswalinnut/ hen lyhensi ne peiuet.

13:21 Ja silloin ios iocu teille

sanopi/ Catzo/ tesse ombi
 CHRISTUS/ catzo/ sielle ombi
 CHRISTUS. nin elket vskoko.
 13:22 Sille että wäret Christuset
 ylesnouseuat ia falskit Prophetat
 iotca merckie ia tunnustechti
 tekeuet/ ette he mös ne
 vloswalitudh petteuet/ ios se
 taidhais olla.
 13:23 Mutta te cauattaca
 teiten/ catzo mine olen teille
 caiki ennen sanonut.
 13:24 Mutta nijne peiuine/
 temen waiwan ielken
 Auringoisen pite pimieme'/ ia
 cuu ei anna hene' waluuans/
 13:25 techdet Taiuahast
 putouat/ ia ne auwudh iotca
 taiuas ouat/ cokonsyseiten.
 13:26 Ja silloin heiden pite
 näkemen Inhimisen Poian
 tuleuan piluise swrella woimalla
 ia cunnialla.
 13:27 Ja silloin hen vloslehette
 Engelins/ ia hen cokopi henen
 vloswalituns nelielde twlelda/
 hamast maan lopusta ia Taiuan
 loppun asti.
 13:28 Mutta Ficuna Puusta
 oppecat Wertaus/ coska nyt
 henen oxans heikot ouat/ ia
 Lehdhet puhckeuat/ nin te

tiedhet/ ette Suui ombi lesne.
 13:29 Nin mös te coska te
 näme näet tapachtuuan/ nin
 tietket ette lesne ombi io ouen
 edhes.
 13:30 Totisesta sanon mine
 teille/ Etei teme sucukunda
 hucku sihenasti quin caiki näme
 tapachtuuat.
 13:31 Taiuas ia maa pite
 huckuman/ mutta minun Sanani
 ei pidhe huckandeman.
 13:32 Mutta sijte peiuste ia
 sijte aijasta ei tiedhe kengen/
 Ei Engelitken iotca ouat
 Taiuahas/ Ja ei itze Poicakan/
 waan ainoa Ise.
 13:33 Cauattaca/ waluoca ia
 rucolca/ Sille ettei te tiedhe
 coska se aica on.
 13:34 Ninquin yxi Inhiminen ioca
 muille maille waelsi/ iätti henen
 Honens/ ia annoi Paluelioillens
 woiman/ ia culleki henen
 askareens/ ia käski
 Ouenwartian walua.
 13:35 Nin waluacat sijs/ sille
 ettei te tiedhe coska Honen
 Herra tuleua on/ echtona
 taicka poli öen/ eli cukoin
 laulais/ eli homenelda/
 13:36 Senpäle ettei hen eckiste

tvle/ ia leudhe teite macamast.
13:37 Mutta mite mine sanon
teille/ sen mine caikille sanon/
Waluacat.

XIV. Lucu.

14:1 Nin oli cahden peiuen
peräste Päsieinen/ ia
makijaleiuen peiuet. Ja ne
ylimeiset Papit ia Kiria'oppenuet
etzit quinga he caualuxel hene'
kijniotaisit/ ia tappaisit.

14:2 Nin he sanoit/ Ei Juhla
peiuen ette capina nousisi
Canssasa.

14:3 Ja quin hen oli Bethanias/
sen Spitalisen Simonin hoonesä
ia atrioitzi/ nin tuli yxi waimo
iolla oli yxi Clasi
turmelematoind ia callist
Nardusen woidhet/ Ja hen serki
Clasin/ ia wodhatti henen
päens päle.

14:4 Nin olit mutamat/ iotca
närckestyit itzellens/ ia sanoit/
Mihinge teme woiten haaskaus?

14:5 Sille teme olis taittu mytä
enämpeen quin colmen satan
peningijn/ ia annetta waiuasten.
Ja he napitzit hende wastan.

14:6 Nin IESUS sanoit/ Sallicat

hende rauhas/ mixi te hende
waiuat?

14:7 Hyuen töen hen teki minun
cochtaani/ Sille aina ouat teille
waiuaset tykenen/ ia coska
ikenens te tahdotta/ nin te
taidhatta heille hyuetehe.

Mutta em mine teille aina ole/

14:8 Teme teki mite hen woi/
hen ennetti minun Rumin
woitileman Hautamisexi.

14:9 Totisesta sanon mine
teille/ Cussa teme Euangelium
sarnatan caikes mailmas/ nin
mös teme quin hen nyt teki/
sarnattaman pite henen
muistoxens.

14:10 Ja Judas Ischarioth yxi
nijste cadhestoistakymenest
poismeni ylimesten Pappein
tyge/ ette henen piti heille
henen pettemen.

14:11 Coska he sen cwlit/
ihastuidh he ia lupasit henen
penningite andaxens. Ja hen
etzi quinga hen soueliasti henen
petteis.

14:12 Ja ensimeisne
makianleiuen peiuen coska
Päsieis Lammas wffrattijn/
sanoit henelle henen
Opetuslapsens/ Cussa sine

tahdot ette me meneme/ ia walmistam sinun södhexes Päsieis Lamban?

14:13 Ja hen vloslehetti caxi henen Opetuslapsistans/ ia sanoi heille/ Menget Caupungin/ ia nin yxi Inhimine' teiden cohda pi candain wesi Crusi/ noudhattaca hende/

14:14 ia cuhunga hen sisellemenepi/ sanocat Peren lsenelle/ Mestari käski sinulle sanoa/ Cussa ombi wieraste' hone/ iossa mine Opetuslasten cansa Päsieis Lamban söön?

14:15 Ja hen osottapi teille yhden swren Salin/ leuitetty n ia walmistettun/ sielle walmistacat meiden eten.

14:16 Ja henen Opetuslapsens ulosmenit/ ia tulit Caupungin/ Ja leusit ninquin hen oli sanonut heille. Ja walmistit Päsieis Lamban.

14:17 Nin quin ioo Eehto oli/ tuli hen Cahdhentoistakymenen cansa.

14:18 Ja quin he istuit peudhen tyken ia söit/ sanoi IESUS/ Totisesta mine sanon teille/ Yxi teiste ioca söpi minun cansani/ ombi minun petteue.

14:19 Ja he tulit murehisans/ ia rupeisit henelle itzecuki sanoman/ Ollengo mine? Ja toinen/ Ollengo mine?

14:20 Nin hen wastasi ia sanoi heille/ Yxi

Cahdestatoistakymenest ioca minun cansani Fatijn rupeile.

14:21 Inhimisen Poica tosin mene ninquin heneste on kirjoitettu/ Mutta we sen Inhimisen ionga cautta Inhimisen Poica peteteen/ Se olis sen Inhimisen paranbi/ ios ei hen olisi syndynyt.

14:22 Ja heiden atrioidhesans otti IESUS Leiu en/ kijtti ia murssi/ ia annoi heille/ ia sanoi/ Ottacat/ söket/ Teme on minu' Rumin.

14:23 Ja otti Calkin kijtti/ ia annoi heille. Ja he iooit caiki heneste.

14:24 Ja hen sanoi heille/ Teme on minun weren/ sen wden Testamentin/ ioca monen edhest vloswodhatetan.

14:25 Totisesta mine sanon teille/ Em mine sillen ioo Winapuun hedhelmest siihen peiuen asti/ coska mine sen wden ioon JUMALAN

Waldakunnas.

14:26 Ja quin he Kijtoswirdhen olit sanonuet/ vlosmenit he Ölio mäen päle.

14:27 Ja IESUS sanoi heille/ Caiki te pahannet minun techteni tene öenä. Ninquin kiriotettu ombi/ Minun pite lömen Paimene'/ ia La'bat pite haioma'.

14:28 Mutta sijtte quin mine ylesnousen/ nin mine teidhe' edhellenkieun Galilean.

14:29 Nin Petari sanoi henelle/ Ja ios wiele caiki pahenisit/ quitenga' em mine pahene.

14:30 Ja IESUS sanoi henelle/ Totisesta mine sano' sinulle Ette tenepene/ ennenquin tene öene Cuckoi cahdiste laula/ sine colmaisti minun kiellet.

14:31 Mutta hen wiele wekeuemest sanoi Eipe semmengen ios minun pideis coleman sinun cansas/ em mine sinua kielleisi.

Samallamodholla mös caiki sanoit.

14:32 Ja he tulit sijhen Sijan ionga Nimi oli Gethsemani. Ja hen sanoi Opetuslapsillens/ Istucat tesse nincauan quin

mine menen toonna rucoleman.

14:33 Ja hen otti Petarin ia Johannese' ia Jacobuse' ca'sans/ ia rupesi wapitzemaa' ia cauhistuma' ia sanoi heille/ 14:34 Minun sielu' o'bi murehisans colema' asti/ Olca tesse ia waluacat.

14:35 Ja hen wehe edheme keui/ la'gesi maan päle ia rucoili/ ette ios se mahdoline' olis/ se aica henelde paitzi keuis

14:36 ia sanoi/ Abba minu' lsen/ caiki ouat sinu' woimaliset/ poisota minulda teme Calki. Mutta ei quitengan ninquin mine tadhon/ waan ninquin sine.

14:37 Ja hen tuli ia leusi heiden macamast/ ia sanoi Petarille/ Simon macakos? Etkös maltanut ychte hetke walua?

14:38 Waluocat/ ia rucolcat/ ettei te tulisi kiusauxeen. Hengitosen walmis on/ Mutta Liha o'bi heicko.

14:39 Nin hen taas poismeni/ ia rucoli/ ia sanoi saman puhen.

14:40 Ja palaitesans leusi hen

taas heiden macamast/ Sille ette heiden silmense olit wneliset/ Ja eiuet tienneet mite heiden piti hende wastaman.
 14:41 Ja hen tuli colmanen kerdhan ia sanoi heille/ Ah/ nytkö maata tahdotta/ ia leueite? Jo kyllä on. Se Hetki on tullut/ catzo Inhimisen Poica ylenannetan syndisten käsijn/
 14:42 Noskat ia mengeme. Catzo/ ioca minun pette/ se lehestypi.
 14:43 Ja cochta wiele henen puhuesans edhesastui Judas/ ioca oli yxi Cahdesttoistakymenest/ ia henen cansans palio weki Mieckain ia Seiweste' ca'sa nijlde ylimeisilde Papeilda ia Kirianoppenuilda ia Wanhimilda.
 14:44 Nin oli se ioca henen petti/ andanut heille ychteitzen merckin sanoden/ Kenenge mine swta anna'/ se ombi se/ kijniottaca hende/ ia wisusta poiswiekä.
 14:45 Ja quin hen tuli/ astui hen ekiste henen tygens ia sanoi henelle/ Rabbi/ Rabbi/ Ja annoi henelle swta.
 14:46 Mutta ne paiskasit

kädhens henen pälens/ ia kijniotit henen.
 14:47 Nin yxi nijste iotca tykene seisoit vlosweti Mieckans/ ia löi sen ylimeisen Papin paluelia/ ia poishackasi henen coruans.
 14:48 Ja wastate' IESUS sanoi heille/ Te olette vloslechtenet ninquin Röuerin tyge Mieckain ia Seiuesten cansa minua kijniottaman.
 14:49 Mine olen iocapeiue teiden tykenen ollut/ ia opettanut Templis/ ia ette te minua kiniottanuet. Mutta nemet tapachtuuat/ ette Ramattu pite teutetemen.
 14:50 Nin caiki Opetuslapset ylenannoit henen ia pakenit.
 14:51 Ja oli yxi Noricainen se seurasi hende/ Lijnaisel waatteel palian rumin päle pughetettu.
 14:52 Ja noret miehet henen kijniotit/ Mutta hen iätti Lijna waatten ia alasti pakeni heilde.
 14:53 Ja he poisweit IESUSEN sen ylimeisen Papin tyge/ cuhunga caiki ylimeiset Papit ia Wanhimat ia Kiria'oppenuet olit cokonduneet.
 14:54 Mutta Petari noudhatti

hende taambana/ sihenasti quin
hen tuli sen ylimeisen Papin
Salin porstoan/ Ja hen ynne
istui sielle palueliain seas/ ia
lemmitteli Tulen tykene.

14:55 Mutta ne ylimeiset Papit/
ia caiki Radhi etzi todhistusta
IESUSTA wastan/ senpäle/ ette
he saattaisit henen colemahan/

14:56 ia ei leuneet/ Sille ette
moni sanoit Wären todhistuxen
hende wastan. Mutta heiden
todhistuxens ei olluet soueliat.

14:57 Ja mutamat ylesnousit/
ia ca'noit wären todhistuxen
henen wastans sanoden/

14:58 Me olema cwluet henen
sanouan/ Mine tahdon temen
Templin/ ioca käsille ombi
techty/ sercke/ ia colmena
peiuen toisen ylesrakenda/ ioca
ei ole käsille techty.

14:59 Ja ei wiele nijngä ollet
heiden todhistuxens soueliat.

14:60 Ja se ylimeinen Pappi
nousi keskelle/ ia kysyi
IESUselle/ sanoden/ Etkös
wasta miteken nijhin quin nemet
sinun wastas todhistauat?

14:61 Mutta hen oli wajjt/ eike
miteken wastanut. Taas se
ylimeinen Pappi kysyi ia sanoi

henelle/ Oleco sine se
CHRISTUS sen hyuestisiugnatur
Poica?

14:62 Nin sanoit IESUS/ Mine
olen/ ia teiden pite näkeme'
Inhimisen Poia' istuua' auwn
oikealla polela/ ia tuleua'
Taiuahan piluisse.

14:63 Nin se ylimeinen Pappi
rickireueisi waattens ia sanoit/
Mite me sillen todhistoxia
taruizem?

14:64 Te oletta cuulluet
JUMALAN pilcan. Mite te luletta?
Nin he caiki domitzit henen
wicapexi colemahan.

14:65 Ja nin mwtamat rupesit
sylkemen henen pälens/ ia
peittemen henen caswoitans/ ia
rusicoitzeman hende ia
sanoman henelle/ Arua/ Ja
palueliat annoit henelle
coruapwstit.

14:66 Ja Petari oli alhalla
Salis/ Nin tuli yxi ylimeisen
Papin picoista/

14:67 ia coska hen näki Petarin
itzens le'mittelue'/ catzacht
se henen pälens ia sanoit/ Ja
sineki olit IESUSEN Nazarenusen
cansa?

14:68 Mutta hen kielsi

sanoden/ Em mine tunne hende/ Enge mös tiedhe mitkes sanot. Ja hen vlosmeni porstoan/ ia Cuckoi lauloi.

14:69 Ja se pika/ coska hen näki henen/ rupesti hen taas sanoman nijlle/ iotca tykene seisoit/ Teme heiste on.

14:70 Mutta hen taas kielsi. Ja hetken perest iellens/ iotca lesse seisoit/ sanoit Petarille/ Totisesta sine heiste olet/ Sille ette sine olet Galileus/ ia sinun puhes mös nin cwlu.

14:71 Mutta nin rupeis hen itzens sadhatteleman/ ia sanoman/ Em mine tunne site mieste iosta te puhutta. Ja Cuckoi toisen hauan lauloi.

14:72 Nin muisti Petari sen Sanan/ ionga IESUS henelle oli sanonut/ Ennenquin Cuckoi laulapi cahdiste/ pite sinun kieldemen minun colmaiste. Ja hen rupeis idkemen.

XV. Lucu.

15:1 IA cochta Homeneltain pidhit ne ylimeiset Papit neuuo/ ninen vanhimbaiden/ ia Kirianoppenutten cansa/ Ja

mös caiken Radhin cansa/ Ja sidhottuna IESUSEN poisweit/ ia yle'annoit Pilatuselle.

15:2 Ja Pilatus kysyi henelle/ Oleco sine Judasten Kuningas? Nin hen wastasi ia sanoi henelle/ Sinäpe sen sanot.

15:3 Ja ne ylimeiset Papit cannoit hartasti henen pälens.

15:4 Nin Pilatus kysyi taas henelle ia sanoi/ Etkös miteken wasta? Catzo quin palio he sinu' päles eandauat?

15:5 Mutta ei IESUs sijtte ensingen watanut/ nin ette Pilatus ihmetteli.

15:6 Mutta Päsieis iuhlana he' pästi heille yhden Fa'gin kete he anoit.

15:7 Nin oli yxi ioca cutzuttin Barrabas/ ioca ninen Capina' nostaitte' cansa sidottu oli/ Ja capinan cautta murha' tehenyt oli.

15:8 Ja nin Canssa ylesmeni/ rupeisit rucoleman/ ette hen tekis ninquin hen aina tottunut oli heiden tekemen.

15:9 Nin Pilatus wastasi heite sanoden/ Tadhottako ette mine pästen teille sen Judasten Kuningan?

15:10 Sille hen tiesi/ ette ne ylimeiset Papit olit henen ylenandanuet catehuden tedhen.

15:11 Mutta ne ylimeiset Papit Canssan yllytit/ ette hen heille paramin pästeis Barrabam.

15:12 Nin Pilatus taas wastasi ia sanoi heille/ Mite sijs te tadhotta ette minun pite henelle tekemen/ ionga te cutzutta Judaste' Kuningaxi? Nin he taas hwdhit/ Ristinnaulitze hende.

15:13 Nin sanoi Pilatus heille/ Miteste hen paha tehnyt ombi?

15:14 Mutta he wiele cowemin hwdhit/ Ristinnaulitze hende.

15:15 Mutta Pilatus tachttoi Canssan mielen nouta/ ia laski Barraban. Ja ylenannoi IESUSEN Roskitta ia Ristinnaulitta.

15:16 Nin Houit poisweit henen siselle Radhinhoneseen/ ia cokoncutzuit caiken iouckon/

15:17 Ja he pughetit henen purpuran waattehins/ ia he wänsit Orientappuroisen Crunon/ panit henen pähens/ 15:18 ia rupeisit hende teruettemen/ Terue Judasten Kuningas.

15:19 Ja he löit henen päens Rogholla/ ia sylijt henen

pälens/ laskit poluillens ia cumarsit hende.

15:20 Ja quin he olit henen pilcanuet/ rijsuit he henelde sen purpuran waatten/ ia pughetit henen omin waattehins/ Ja vlosweit henen Ristinnaulitta.

15:21 Ja nin he waadhiti yhden/ ioca ohitzekeui nimelde Simon Kyrenesta/ quin tuli pellolda (Alexandrin ia Ruffin Ise) candaman henen Ristiens.

15:22 Ja he weit henen sihen Sijan/ quin cutzuttan Golgata/ se on tulkittu/ Päcalloin paicka.

15:23 Ja he annoit henelle ioodha Myrrhatun winan. Waan ei hen ottanut.

15:24 Ja koska he olit henen Ristin naulinuet/ iaghoit he henen waatteins/ heitedhen arpa ninen päle/ mite cunghi piti saaman.

15:25 Ja se oli colmas hetki koska he Ristinnaulitzit henen.

15:26 Ja oli henen päens päle kirioitettu mike henen syyns oli/ nimittein/ Judasten Kuningas.

15:27 Ja he ristinnaulitzit caxi Röuerite hene' cansans/ yxi oikealle ia toinen wasemella polelle.

15:28 Ja nin teutettin se kirioitus ioca sanopi/ Hen ombi Pahointekiedhen cansa luettu.

15:29 Ja ne iotca sijte ohitzekeuit/ pilcasit hende ia wändelit pästens sanoden/ Pfui sinuas/ quinga hyuesti sine Templin mahanricot/ ia sen colmena peiuen ylesrakennat/
15:30 Wapadha nyt itzes/ ia alasastu Ristild.

15:31 Samalamoto mös ne ylimeiset Papit pilcasit hende keskenens Kirianoppenutten cansa/ ia sanoit/ Muita hen autti/ mutta ei hen woi itzens autta.

15:32 Jos hen ombi Christus/ ia Kuningas Israelis/ nin alasastucan nyt Rististe/ ette me näkisim/ ia vskoisim. Ja ne iotca henen cansans Ristinnaulitut olit pilcasit mös hende.

15:33 Ja quin Cudes Hetki tapachtui/ tuli Pimeys caiken maan päle haman Yhdexenden Hetken asti.

15:34 Nin yhdexenel hetkel hwsii IESUS swrella änelle sanoden/ ELI/ ELI lama asabthani/ se on tulkittu/ Minun JUMALAN/

Minun JUMALAN/ Mixis minun ylenannoit?

15:35 Ja mwttamat iotca tykene seisoit/ quin he sen cwlit/ sanoit he/ Catzo hen cutzupi Eliast.

15:36 Nin yxi iooxi ia teutti Sienen Eticalla/ ia pani sen Roghon pähen/ taritzi henen iooma sanoden/ Sallicat/ catzokam ios Elias tule hende poispaneman.

15:37 Mutta IESUS hwti swrella änelle/ ia ylesa'noi Henge's

15:38 Ja Templin purie halkeisi cachtia/ ylhelde hamaha' alhalle.

15:39 Coska nyt Pämies/ ioca sijne hene' Cohdalla's seisoit/ näki ette hen semmotoisella hwdholla/ Hengens annoit/ sanoit hen/ Totisesta teme Inhiminen oli JUMALAN Poica.

15:40 Ja olit mös Waimot sielle taamba catzelit/ ioinenga seas oli Maria Magdalena ia Maria sen wehen Jacobin ia Joesin eiti ia Salome/

15:41 iotca mös/ coska hen oli Galileas/ hende seuraneet ia paluelluet olit/ ia monda mwta iotca ynne ylesmennyet olit

henen cansans Hierosoliman.
 15:42 Ja Ectona sill ette
 Walmistus peiue oli/ ioca ombi
 se Esisabbathi/
 15:43 tuli Joseph Arimathiast/
 Yxi cunnialinen Radhin mies/
 ioca mös odhotti JUMALAN
 Waldacu'da. Hen rohkeisi/ ia
 sisellemeni Pilatusen tyge/ ia
 anoi henelde Iesusen Rumista.
 15:44 Nin Pilatus imehteli ette
 hen io coollut oli/ ia cutzui
 tygens Pämiehen ia kysyi
 henelde/ Jos hen io Amu
 coollut oli/
 15:45 Ja quin hen ymmersi
 asian Pämiehelde/ Annoi hen
 Josephille Rwmijn.
 15:46 Ja hen osti Linawaatten/
 ia poisotti henen/ ia käri
 Linawaattein Ja pani hene'
 Hautan quin oli hacattu Callion
 ia wieritti kiuen Haudhan ouelle.
 15:47 Mutta Maria Magdalena ia
 Maria Jose catzelit cuhunga hen
 pandijn.

XVI. Lucu.

16:1 Ja coska Sabbathi
 edesioutunut oli/ ostit Maria
 Magdalena ia Maria Jacobi ia

Salome Hyuenhaiulisi Yrtie ette
 he tulisit ia woitelisit hene'.
 16:2 Ja he tulit Haudhalle
 ensimeisne Sabbathin peiue'
 sange' waraha'/ coska Auringo
 coitti/
 16:3 ia he puhuit keskene's/
 Cuca meille kiue' wieritte hauda'
 ouelda?
 16:4 Ja quin he catzoit/ neit
 he Kiuen poiswieritettyn/ sille
 hen oli sange' swri.
 16:5 Ja quin he olit Hauda'
 siselleme'net/ nin he neit yde'
 Noricaise' istuua' oikealla pole'/
 ioca oli waatteittu pitkil walkeil
 waateil/ Ja he he'mestuit.
 16:6 Mutta hen sanoi heille
 Elkette He'mestykö/ te etzitta
 Iesust Nazarenusta/ ioca oli
 Ristinnaulittu/ hen ylesnousi/ ei
 ole hen tälle/ Catzos/ sija
 cunga he henen panit.
 16:7 Mutta me'get ia sanocatta
 henen Opetuslapsillens/ ia
 petarille/ ette hen teiden
 edellenkieupi Gallieaa'/ sielle te
 hene' näette/ ninquin he' sanoi
 teille.
 16:8 Ja he nopiasta wlosmenit/
 ia pakenit Haudhalda/ Sille ette
 wapistus ia hämmestus oli

heiden Ylitze's tullut/ Eike he mös kellekä miten sanonuet/ Sille ette he pelkesit.

16:9 Mutta quin Iesus Ylesnosnut oli warahin ensimeis Sabbathin peiuene/ ilmestyi hen ensin Maria Magdalenale/ iosta hen Setzemen Perckelet wlosaijanut oli.

16:10 Ja se meni matka's ia ilmoitti nijlle iotca olit tottunuet henen cansans oleman/ iotca murehisans ia idkeueisse olit.

16:11 Ja quin ne samat cwlit ette he' eleuene oli/ ia hen nechty oli henelde/ eiuet he wskoneet.

16:12 Sijtte/ cosca Caxi heiste walsit/ ilmestij hen heille toisenmoissa coska he maalle menit.

16:13 Ja ne samat menit ia iulgistit nille muylle Eike he mös nijteken wstonuat.

16:14 Wimein/ cosca ne Yxitoistakymende atrioitzit nin hen ilmestyi/ ia soimasi heijen epevskonsa/ ia heiden Sydeme's cangiutta/ ettei he vskconuet nijte iotca henen nähnyet olit/ Ylesnosnuexi.

16:15 Ja sanoi heille/ Menget caicke' mailman/ ia sarnatka Euangeleumi caikille lodhuille/

16:16 ioca wskopi ia tule Castetuxi/ se autuaxi tulepi. Mutta ioca ei wsko/ se tule cadhotetuxi.

16:17 Mutta näme ouat ne merckit/ iotca noudhattauat nijte quin wskouat. Minu' Nimeni cauta pitte heiden Perckelet wlosaijaman. Wsilla Kielille puhuma'/ Kermeet poisaiama'.

16:18 Ja ios he iotaki myrcky ioouat/ ei heille miten wahingoitta. Sairasten pälle heiden pite Kädhens paneman/ ia ne paraneuat.

16:19 Ja se Herra/ sijttequin hen oli heille puhunut/ ylesotettihin Taiuasee'/ ia istupi Jumala' Oikealla kädelle.

16:20 Mutta he wlosmenit/ ia sarnasit Jocapaicas. Ja Herra teeskeli heide' ca'sans ia wahwisti Sanan/ noutauaisten Merckien cautta.

*Loppu P. Marcusen
Euangeliumist.*

P. Lucan Euangelium.

Pyhen Lucan Eleme P. Hieronimusen cautta. Lucas oli Antiochias yxi Läkeri/ ninquin henen Kirioituxens osottauat/ ioca hyuesti taisi Grecan kielen/ ia oli Pyhen Paualin Apostolin seuraia/ ia caikis matkois henen Cumpanins/ se kirioitti Eua'gelium/ Josta sama Pauali puhupi sanoden. 1 Cor. 8. Me lehetim henen cansans/ yhden welien ionga sanoma Euangeliumis ombi caikis Seurakunnis. Ja Coloss. 4. Teruette teite se rackain Lucas Läkeri.

Ja mös Timotheusel hen sanopi. 2. Tim. 4. Lucas ainoa ombi minun cansani.

Julisti hen mös toisen ialon Kirian/ quin cutzutan Apostolein Teco/ iossa mainitan nijste menoista iotca tapachtuit haman nihin cahcten aijastaican/ quin Pauali Romis oli/ se on hama' nelienden Neronin wooten.

Josta me ymmerdem/ ette teme Kiria ombi samas Caupungis techty.

Ja senteden mwtomat luleuat/ nin wsein quin Pauali puhupi henen Lehetuskiriasans/ Minun Euangeliumin cautta/ ette hen aijattele teste Lucan Euangeliumist/ Ja mös ettei hen waan Paualilde Apostolilde oppenut Euangeliumi/ ioca ei Rumilisest Herran cansa ollut/ mutta muilda Apostoleilda/ ninquin hen itzeki ilmoitta henen Ramatuns algus/ sanoden.

Ninquin ne meille andanuet ouat/ iotca sen algusta itze nähnet ouat/ ia sen Sanan palueliat ouat olluet.

Senteden hen ombi kirioitanut Euangelium/ ninquin hen oli muilda cwillut/ Mutta Apostolein Tegon hen cokonpani/ ninquin hen itze näki.

Ja hen eli Cadhexankymende ia nelie aiastaica Waimotoin.

Ja Haudhattin Constantinopolis/ iohonga Caupungijn/ henen Luuns/ pyhen Andreasen Apostolin lwdhen cansa/ wietin Acaiaast/ Cadhelkymmenelle Keisarin Constantinusen wodhella.

P. Lucan Euangelium.

Ensimeinen Lucu.

1:1 ETte monet ouat ruuenet szätemen ne Puhet nijste iotca meiden keskenem waghimast ouat pätetyd/

1:2 Ninquin ne meille sanonuet ouat/ iotca sen algusta itze nähnyet ouat/ ia sen Sana' palueliat ouat olluet/

1:3 näky mös minulle se coctolinen oleua/ sijtequin mine algusta caiki cappalet wisusta ole' tutkinut että mine sinulle (O paras Teophile) sitelehin iärghestens kirioitaisin/

1:4 Senpäle ettes tundisit nijnen cappaleidhen wissituxen/ ioista sine neuuottu olet.

1:5 OLi Herodesen Judea' Kuninga' aicana yxi Pappi/ Zacharias nimelde/ Abian worosta/ ia henen Eme'dens Aaronin Tyttäreist/ ia henen nimens Elizabeth.

1:6 Mutta he olit molemat hurskat JUMALAN edes waeltawaiset caikisa HERRAN käskyise ia Sädhyise laittamattomat.

1:7 Ja ei ollut heille Lasta/ Sille ette Elizabet oli Hedhelmetoin/ Ja molemat olit io ijäliset.

1:8 Ja se tapachtui/ coska hen worollans Papin wircka piti JUmala' edes/ Pappiude' tauan ielkin/

1:9 ia arpa la'gesi henelle/ ette henen piti haijud sytyttäme'/ meni hen HErran Te'plin siselle.

1:10 Ja caiki Canssan palious oli vlcona ia rucoli sen Haijun aigan.

1:11 Nin ilmestui henelle HERRAN Engeli seisodhen Haiju' altarin oikealla polella.

1:12 Ja quin Zacharias henen näki hämmestui hen/ ia pelcous langesi henen pälens.

1:13 Mutta se Engeli sanoi henelle/ Ele pelke Zacharia/ Sille sinun Rucouxes on cwltu. Ja sinun Emendes Elizabet synnyttepi sinulle poijan/ ionga nimen sinun pite cutzuman Johannes/

1:14 ia sinun ilo ia ihastus tulepi. Ja monda iloitzeuat ylitze henen syndymisens.

1:15 Sille ette hen tulepi swrexii HERRAN edhes. Wina ia

wäkeuete iooma ei hen ioo. Ja pyhelle Hengelle hen teuteten io hamast hene' Eitins Cohdusta.

1:16 Ja monda Israelin Lapsista hen kiendepi heiden HERRANS JUMALANS tyge.

1:17 Ja hen edheskeupi henen edhelle's Elian Hengen ia Auwun cansa/ ette henen kiendemem pite Iseden sydhemet Lasteins tyge/ ia ne tottelemattomat hurskaste' toimen tyge/ ia walmistaman Herralle teudhelisen Canssan.

1:18 Ja sanoï Zacharias Engelille/ Miste mine sen tunnen? Sille mine olen wanha/ ia minun Emenden on io ijäinen.

1:19 Nin Engeli wastasi ia sanoï henelle/ Mine ole' Gabriel ioca seison JUMALAN edes/ ia olen lehetetty puhuman sinun tyges/ ia saattaman neite ilolisi sanomita sinulle.

1:20 Ja catzo sine tulet kielettömexi/ ia ed woi puhua haman sihen peiuen asti/ iona nemet tapactuuat/ Senteden ettet sine vskonut minun Sanoiani iotca aijalans teuteten.

1:21 Ja se Canssa odhotti

Zachariast/ ia imehtteli ette hen nijn wiwyi Te'plis.

1:22 Ja quin hen vloskeui/ ei hen sanut heille puhua. Ja he ymmersit ette hen oli ionghu' Nägön Te'plis nähnyt. Ja hen wijttasi heille/ ia ieij mykexi.

1:23 Ja se tapachtui ette henen wirghans peiuet olit teytetyd/ meni hen cotians.

1:24 Ja ninen peiueden ielkin tuli henen Eme'dens Elizabeth raskaxi/ ia salasi itzens wijsi Cucautta/ sanoden/

1:25 Nein ombi HErra minulle tehnyt nijnä peiuline/ quina hen minu' poleeni catzoi ette hen poisotais minu' yle'catzeni Inhimisten seas.

1:26 Mutta cudhena Cwcaunna/ lehetettin JUMALAST Engeli Gabriel ychten Galilean Caupungin/ ionga nimi oli Nazareth/

1:27 yhden Neitzen tyge/ iota oli kihilattu miehelle ionga nimi oli Joseph/ Daudin honesta/ ia Neitzen nimi oli Maria.

1:28 Ja Engeli tuli siselle henen tygens ia sanoï/ Terue armoitettu/ HErra on sinun cansas * hyuestisiugnattu olet

sine waimoden seas.

1:29 Mutta quin hen näki henen/ hämmestui hen henen puhestans/ ia aijatteli millinen olis se teruetyks.

1:30 Ja sanoi Engeli henelle/ Ele pelke Maria/ Sille sine * leudhit Armon JUMALAN tykene.

1:31 Catzo sine sijtet cohduas ia synnytet poian/ ia sinun pite cutzuman henen Nime's IESUM.

1:32 Sen pite oleman swren/ ia pite cutzuttaman ylimeisen Poiaksi. Ja HERra JUMALA andapi henelle Daudin henen Isens istumen/

1:33 ia hen hallitzepi ylitze Jacobin honen ijancaikisesta/ ia henen Waldakunnallans ei pide oleman loppu.

1:34 Nin sanoi Maria Engelille/ Quinga teme tulepi/ Sille ette mine mieheste miten tiedhe?

1:35 Ja Engeli wastasi ia sanoi henelle Pyhe He'gi tulepi sinu' päles/ ia sen ylimeisen auwu pite sinu' ylitzewariottaman.

Senteden mös se Pyhe quin sinusta syndypi pite cutzuttaman Jumalan Poiaksi.

1:36 Ja catzo Elizabeth sinu' langos mös szijtti poian henen

wanhalla ijellens/ ia teme on nyt cudes Cwcausi henelle/ ioca sanottin Hedhelmettomaxi/

1:37 Sille ette Jumala' edes ei ole ychte' asija mahdotoinda.

1:38 Nin sanoi Maria/ Catzo Herra' pica/ Olcon minulle sinu' sanas ielkin. Ja Engeli poislexi hene' tykeens.

1:39 Mutta Maria ylesnousi nijne peiuine. Ja meni kirusta yles

Mekikylihän Judan Caupungin/ 1:40 ia sisellekeui Zacharian honesen/ ia teruetti Elizabethi

1:41 Ja se tapachtui/ sijtte quin Elizabeth cwli Marian

teruetyxen/ hyppesi lapsi henen cohduasans. Ja Elizabeth

teutettin Pyhelle Hengelle/

1:42 ia hwsii swrella änelle/ ia sanoi/ Hyuestisiugnattu olet

sine waimodhen seas/ ia hyuestisiugnattu on sinun

cochtus hedhelme.

1:43 Ja custa se minulle tuli/ ette minun HERrani Eiti minun tykeni tule?

1:44 Sille catzo ette sijttequin sinun teruetyxes äni tuli minun Coruihini/ hyppesi lapsi ilosta minun Cohduasani.

1:45 Ja autuas olet sine ioca

vskoit/ Sille ette ne teutetten/
iotca sinulle ouat sanotudh
HERRALDA.

1:46 Ja Maria sanoi. Minun
Sielun ylistepi HERra.

1:47 Ja minun Hengen iloitze
JUMALAsa minun
Wappattaiasani.

1:48 Ette hen catzoi Picans
neurytte/ Catzo sijs nyt
testelehin pitepi caikein sukuden
minua Pyhexi sanoman.

1:49 Sille se ombi swria tehnyt
minun coctani ioca Wäkeue on/
ia henen Nimens ombi pyhe.

1:50 Ja henen Laupiuns on
sughusta sucuun/ iotca hende
pelkeuet.

1:51 Hen teki wäghen
käsiwardhellans/ ia haijotti ne
Coriat heiden Sydhemens
mieleste.

1:52 Ne woimaliset ombi hen
cukistanut istumelda/ ia
corgotti ne Neuret.

1:53 Isouat teutti hen hyuille/
ia rickat laski tyhijexi.

1:54 Hen coriasi Israelin henen
Paluelians/ muistaden oman
Laupiuns päle.

1:55 Ninquin hen ombi puhunut
meiden Iseden tyge/ Abrahamin

ia henen semenellens
ijancaikisesta.

1:56 Ja Maria ieij henen tygens
lehes colmexi Cwcaudhexi/ ia
palasi cotiansa.

1:57 Mutta Elizabethin
synnyttämisen aica teutettin/ ia
hen synnytti poighan.

1:58 Coska henen Naburins ia
Langonsa cwlit ette HERRA oli
tehnyt swren Laupiuden henen
ca'sans/ ia he iloitzit henen
cansans.

1:59 Ja se tapactui
Cahdexa'dena peiuene/ he tulit
Pilti ymberinsleickaman/ ia
cutzuit henen Zachariam Isens
Nimelde.

1:60 Nin wastasi henen Eitens
ia sanoi/ Eiswinga'/ waan hen
pite cutzuttaman Johannes.

1:61 Ja he sanoit henen
tygens/ Eiketen ole sinu'/
sughusas ioca cutzutan silde
Nimelde.

1:62 Nin he wijttasit henen
Isellens mille nimelle hen tactoi
henen cutzua.

1:63 Ja hen anoi taulua/
kirioitti sanoden/ Johannes
ombi hene' Nime's. Ja iocainen
site imechteli.

1:64 Nin cochta aukeni henen suuns ia henen kielens/ ia puhui/ kijtteden Jumalata. Ja pelcaus sattui caikein heiden Naburins päle.

1:65 Ja caikisa Judean Mäkicanssas ilmaunsit caiki nämet tegot.

1:66 Ja caiki iotca sen culit panit heiden sydhemihins sanode'/ Mitkes Lulet teste Lapsesta tulepi? Sille ette Herran käsi oli henen cansans.

1:67 Ja henen Isens Zacharias teutettin Pyhelle Hengelle/ ia noidhui sanoden.

1:68 Kltetty olcon Herra Israelin Jumala/ sille hen on etzinyt ia lunastanut henen Canssans.

1:69 Ja ombi meille Ylesnostonut Terueyde' * Sarue'/ Daidin henen Paluelians Honesa.

1:70 Ninquin hen on muinen puhunut henen pyhein Prophetains suun cautta.

1:71 Ette hen meite wapachtaman pideis meiden wiholisild/ ia caikein kädhest/ iotca meite wihauat.

1:72 Ja osottaman Laupiuden meiden Isillen/ ia muistaman

henen pyhen Lijtons päle.

1:73 Ja sen walan päle/ ionga hen wannoi Abraham meiden Iselen/ meille andaxens.

1:74 Ette me Lunastetudh meiden wiholisten kädhest/ hende palvelisim ilman pelkemet.

1:75 Pyhydhes ia hurscaudhes ioca henen edesens kelpa caikina meiden ikä peiwine.

1:76 Ja sine Pilti pite cutzutaman sen Ylimeisen Propheta/ sille sinun pite edhelkieumen Herran Caswon edes/ valmistama' henen Teitens.

1:77 Ja andaman Terueydhen tunnon henen Canssans/ heiden syndiens andexisamisen cautta.

1:78 Meiden Jumlan sydhemellisen Laupiun cautta/ iolla meite etzinyt on Coitto * Ylehelde.

1:79 Walistamaan nijte/ iotca pimeis ia coolon warios istuuat Ja oijendaman meiden ialcam Rauhan tielle.

1:80 Ja se Lapsi caswoi ia wachwistui Henges. Ja aswi Corues/ sihenasti ette se peiue tulis/ iona henen piti Israelin

Canssan eten tuleman.

** Saruen) se on wäki eli
woima/ nin on Christus
terueyden Sarui/ se on/ hen
on se/ ionga cautta Jumala on
wäkeuesti päättenyt meiden
autuahuden/ ninquin hen
Prophetain cautta oli
toiwottanud.*

Toinen Lucu.

2:1 Se tapactui sijs nijnä
Peiutine/ Ette Yxi Käsky wloskeui
Keisarild Augustuselda/ ette
caiki Mailma piti * Werolisexi
laskettaman.

2:2 Ja teme weron Laskema oli
ensimeine'/ ia silloin tapactui
coska Kyrenius oli Waldamies
Ylitze Syrian maan.

2:3 Ja menit itzecukin
Caupungihins andaman heidens
arwatta.

2:4 Nin mös Joseph Galileast
Nazaretin Caupu'gist ylesmeni
Judeaa' Daidin Caupu'gin ioca
cutzuta' Bethlehem/ Sille ette
hen oli Daidin Honest ia
perehest/ ette hene' piteis mös
itzens aruauttaman

2:5 Maria' hene' kihilatun
Eme'dens ca'sa ioca oli rascas.

2:6 Nin tapactui heide' sielle
ollesans/ ette synnyttämise'
peiuet tulit teutetyxi.

2:7 Ja hen synnytti Poian henen
Esikoisens/ ia kiäri henen
capalohin/ ia laskei henen
Seimen/ sille ettei ollut heille
sija maiasa.

2:8 Ja Paimenet olit samas
Paicakunnas walwadhen Pellola
laumans Ylitze/ iotca wartioitzit
öölle heiden Carians.

2:9 Ja catzo/ HERRAN Engeli
seisoi heiden tykenens/ ia
HERRAN kircaus heite
ymberinswalghisti/ ia he
peliestyit swrella pelgolla.

2:10 Ja sanoi heille Engeli/
Elkette te pelietkö/ Sille catzo
mine ilmoitan teile swren ilon/
ioca tuleua on caikelle

Canssalle

2:11 Sille ette teille ombi
tenepene syndynyt Wapactaija/
ioca ombi HERRA Christus
Daidin Caupungis.

2:12 Ja teme on teille mercki.
Te leudhet Lapsen Capalohin
kiärityn/ panduna seimeen.

2:13 Ja cocta oli Engelin cansa

swri Taiualisen sotawägen
ioucko/ iotca kijtit Jumalata ia
sanoit/
2:14 Cunnia olcon Jumala'
corkiuxijs Ja maasa Rauha/ Ja
inhimisis hyue Tacto.
2:15 Ja se tapactui/ ette
Engelit heiste poislexit
Taiuasen/ Nin puhuit ne
Paimenet keskenens/
Kieukemme haman
Bethlehemän/ ia catzokam site
asia ioca tapactui/ ionga Herra
ilmoitti meille.
2:16 Ja he tulit kijruchtadhen/
ia Leudhit Marian. Ja Joseph/
ynne lapsen cansa ioca macas
seimes.
2:17 Coska he sijs sen nähnyet
olit/ iulghistit he sen Sanoman/
ioca heille sanottu oli teste
Lapsesta.
2:18 Ja caiki/ iotca sen cwlit/
imechtelit nijte puheita quin
heille sanottu oli Paimenilda.
2:19 Mutta Maria ketki caiki
nämet sanat/ tutkistellen hene'
sydhemesens
2:20 ia Paimenet palasit/
ylisteijn ia cunniottaijn
Jumalata/ caikista quin he
cwlluet ia nähnyet olit/ ninquin

heille sanottu oli.
2:21 Ja sijttequin Cahdexan
peiue olit culunet/ ette Lapsi
piteis ymberinsleicattaman/
cutzuttijn henen Nimens IESUS.
ioca oli Engelilde io ennen
cutzuttu/ quin hen cohdua
sikisi.
2:22 Ja sijttequin heiden
Puhdistus peiuet olit teutetydh
Mosesen Lain ielken/ weidh he
henen Jerusalemin/ ette he
seisotaisit henen HERRAN
eteen/
2:23 ninquin Kirioitettu on
HERRAN Lais/ Caiki miehenpoli/
ioca ensin auapi Eitins
cohdhun/ pite cutzuttama'
HERRALLE pyhexi.
2:24 Ja ette heiden pideis
andaman wffrin sen ielken quin
sanottu ombi HERRAN lais/ pari
mettisi eli caxi Kyhckylesen
poica.
2:25 Ja catzo/ Yxi Mies oli
Jerusalemis/ ionga nimi oli
Simeon/ Ja teme mies oli
Hurskas ia Jumalalinen
odhottadhen Israelin lohduitosta.
Ja Pyhe Hengi oli henes.
2:26 Ja henelle oli wastaus
annettu Pyhelde Hengelde/ ettei

henen pitenyt colemata
näkemen/ ennen quin hen näkis
HERRa' Christusen.

2:27 Ja hen tuli hengen cautta
Templijn.

2:28 Ja quin ne Wanhemat
Piltin Iesusen Templin
siselletoid/ ette heiden piti
tekemen henen edestens Lain
tauan ielken/ nin se otti mös
henen sylijns/ ia kijtti Jumalata
ia sanoï.

2:29 Laske nyt HERRA sinun
Paluelias * Rauhan menemen/
sinun sanas ielken.

2:30 Sille minun Silmeni ouat
nähnet sinun Terueydhes.

2:31 Jonga sine walmistit
caikein Canssain caswon ethen.

2:32 Yhdexi walkeuxi
walghistaman Pacanita/ Ja
sinun Canssas Israelin Cunniaxi.

2:33 Ja henen Isens ia Eitins
olit imechteleueiset nijste quin
heneste sanottin.

2:34 Ja Simeon hyuestisiugnasi
heite/ ia sanoï Marialle henen
Eitillens/ Catzo teme ombi
pandu langemisexi/ ia
Ylesnousemisexi monen Israelis/
ia sixi merckixi/ cuta watan
sanottan.

2:35 Ja sinungin mös sielus
läpitzie mieckan pite kieumen/
senpälle ette monen sydhenden
aijatoxet pite ilmoitettaman.

2:36 Ja oli Anna Prophetissa
Phanuelin Tyter Aserin sughusta
teme oli ioutunudh pitkelle
ijelle/ ia oli elenyt miehens
cansa seitzemen wootha hene'
Neitzyste's/

2:37 Ja oli Lesken lähes
Cadexan kymende ia nelie
vootta/ Ja ei poislechtenyt
Templist paluelemast Jumala/
Paastoisa ia Rucouxisa ööte ia
peiue.

2:38 Ja mös teme sama sille
hetkelle siehen tuli/ ia cu'nioitzi
HERRA/ ia puhui heneste
caikille/ iotca Wapadhutta
Jerusalemis odhotit.

2:39 Ja sijttequin he olit caiki
teuttenyet HERRAn lain ielken/
palasit he Galileaan heiden
Caupu'gijns Nazarettin.

2:40 Mutta Pilti ylescaswoi ia
wahwistui Henges/ ia teutettin
wijsaudhella/ ia JUMALAN armo
oli henen cansans.

2:41 Ja henen Wanhemans
waelsit ioca wosi päsieis iuhlalle
Jerusalemiin/

2:42 ia quin hen io oli
caxitoistakymenen woothinen
ylesmenit he Jerusalemin iuhla
peiuen tauan ielken/

2:43 ia quin peiuet olit
teutetyt/ palasit he cotians/ nin
Pilti IESUS ieij Jerusalemin/ ia
eike homanet henen
wanhemans. Waan he lwlit
henen oleuan seuras.

2:44 Ja edheskeuit yhden
peiuekunnan/ ia etzit hende
Langoins ia Tuttawains sekan.

2:45 Ja quin ei he hende
leuteneet/ palasit he
Jerusalemin ia etzit hende.

2:46 Ja se tapachtui/ colmanen
peiuen peräst/ leudhit he henen
Templis istuuan Opettaijadhen
keskelle/ cwldeleuan heite/ ia
kysyuen heille.

2:47 Ja caiki iotca henen cwlit
hemmestuit ylitze henen
ymmerdhyxens ia wastauxens.

2:48 Ja quin he henen neit
ihmettelit he/ Ja sanoi henen
Eitins henelle/ Poican/ Mixi sine
meille neijn teit? Catzo/ sinun
lles ia mine olem murehtien
etzinyet sinua.

2:49 Ja hen sanoi heiden
tyge's/ Mite se on ette te

etzitte minua? Ettekö te
tietenyet ette minun pite nijse
oleman/ iotca minun lseni
ouat?

2:50 Ja eiuet he ymmertenyet
site Sana ionga hen heille
puhui.

2:51 Ja hen alasmeni heiden
cansans/ ia tuli Nazarettin/ ia
oli heille alamaine'. Mutta henen
Eitins ketki caiki nämet sanat
sydhemehens.

2:52 Ja IESUS menestui
wisaudhes/ ia ijes/ ia Armos
JUMALAN ia Inhimisten edes.

III Lucu.

3:1 Wldhel sijs toistakymmenel
wodhel Keisarin Tiberiusen
Wallan aialla/ coska Pontius
Pilatus Judean Waldamies oli/
Ja Herodes yxi Neliesructinas
Galileas oli/ ia henen weliens
Philippus oli Neliesructinas
Itureas/ Ja sijnä Trachonitin Ma
ku'nas/

3:2 Ja Lysanias oli Abilenen
Neliesructinas/ Coska Hannas ia
Caiphas olit Ylimeiset Papit/
silloin tapactui Jumala' käsky
Joha'nesen Zacharia' poian tyge

corues.

3:3 Ja hen tuli caickijn
Manpaickoin Jordanin ymberins/
Ja sarnasi Paranoxen Castet
syndein andexi andamisexi.

3:4 Ninquin kirioitettu ombi
Esaian Prophetan sarnan
Ramatus ioca sanopi/
Hwtauaisen äni on Corues/
Walmistacat HERRAN tietē/ ia
tehcket henen Polghuns oikeaxi.

3:5 Caiki Laxot pite
teutettemen/ ia caiki Woret ia
Mäghet pite alettaman/ Ja
mitke wäret ouat ne pite
oijettaman/ ia mitke coleat
ouat ne pite tasaisexi matkaxi
tuleman/

3:6 Ja caiki Liha pite näkemen
JUMALAN Terueydhen.

3:7 Nin sanoi hen sis Canssalle
ioca vloskeui andaman heidens
casta henelde/ Te Kykermetten
sikiet/ Cuca ombi teille
osottanut ette teiden pideis
welteme' sen tuleuaisen Wihan?

3:8 Tehcket sis otoliset
Paranoxen hedhelmet/ ia
elkette ruuetko sanoman
itzellen/ Abraham ombi meiden
Isen. Sille mine sanon teille/
Ette JUMALA woipi neiste

Kiuiste ylesherettä poighat
Abrahamille.

3:9 Mutta io nyt ombi Kirues
Puiden iurelle pandu/ Jocainen
sis Pw quin ei teghe hyue
hedhelmet/ se poickihacatan/
ia Tuleen heiteten.

3:10 Ja Canssa kysyi henelle
sanoden/ Mite sis meiden pite
tekeme'?

3:11 Nin hen wastate' sanoi
heille/ Jolla ombi caxi
hametta/ andacan iolla ei
ychten ole/ Ja iolla ombi
Rocha/ hen tehcken
samallamoto.

3:12 Tulit mös Weronottaijat/
andaman heidens casta/ ia
sanoit henelle/ Mestari/ Mite
sis meiden pite tekemen?

3:13 Sanoi hen heille/ Elkette
miten enämbi waatico/ quin on
teille säättö.

3:14 Nin kysyit mös henelde
Houit sanoden/ Mite sis meiden
pite tekemen? Sanoi hen heille/
Elkette kenengen * Wäkiwalda
tehkö taicka * wäryttä/ ia
tytyket teiden Palcallen.

3:15 Mutta quin Canssa
odhotti/ ia caiki aijattelit heiden
Sydhemisens Johannesesta/

Lienekö hen se CHRISTUS.

3:16 Wastasi Johannes sanoden iocaitzelle/ Mine tosin wedhelle castan teite/ wan minua

Wäkeuembi tulepi ionga Kengein rihima en ole mine keltuolinen pästemmen/ Hen castapi teite pyhelle Hengelle ia Tulella/

3:17 ionga wiski ombi henen Kädhesens/ ia hen puhdistapi henen Lugansa/ ia cokopi Nisuns henen Aittans/ Mutta Acanat hen poltapi sammomatomal Tulella.

3:18 Palio tosin mös muita hen neuuodhen iulghisti Canssalle.

3:19 Mutta se Neliesructinas Herodes/ coska hen henelde rangaistihin Herodiasen henen weliens Emenen tedhen/

3:20 ia caikista pahoista/ quin Herodes teki/ lisesi hen mös temen caikeden ylitze/ ia salpasi Johannesen Tornijn.

3:21 Ja se tapactui/ Coska caiki Canssa castettijn/ ia quin IESUS mös castettin ia rucoli/ Aukeni Taiuas.

3:22 Ja pyhe Hengi alastuli rumisel modholla ninquin Mettinen henen pälens/ ia äni Taiuasta tuli/ ioca sanoi/ Sine

Olet Se Minun Racas Poican/ Sinussa Ombi Minulle Hyue sosio.

3:23 Ja itze IESUS oli lehes colmekymmenen wootinen/ coska hen rupesi. Ja hen luultin oleuan Josephin Poica/ ioca oli Elin poica.

3:24 Joca oli Mathatian poica. Joca oli Leuin poica. Joca oli Melchin poica. Joca oli Jannen poica. Joca oli Josephin poica.

3:25 Joca oli Mathatian poica. Joca oli Amosen poica. Joca oli Naumin poica. Joca oli Eslin poica. Joca oli Naggin poica.

3:26 Joca oli Maathin poica. Joca oli Mathatian poica. Joca oli Semein poica. Joca oli Josechin poica. Joca oli Judan poica.

3:27 Joca oli Joannan poica. Joca oli Rhesian poica. Joca oli Zorobabelin poica. Joca oli Salathielin poica. Joca oli Nerin poica.

3:28 Joca oli Melchin poica. Joca oli Addin poica. Joca oli Kosamin poica. Joca oli Elmadam poica. Joca oli Herrin poica.

3:29 Joca oli Jesonin poica.

Joca oli Eliezerin poica. Joca oli Joramin poica. Joca oli Matthan poica. Joca oli Leuin poica.

3:30 Joca oli Simeonin poica. Joca oli Judan poica. Joca oli Josephin poica. Joca oli Jonan poica. Joca oli Eliachimin poica.

3:31 Joca oli Meliamin poica. Joca oli Menamin poica. Joca oli Mathatan poica. Joca oli Nathan poica. Joca oli Daudin poica. Joca oli Jessen poica.

3:32 Joca oli Obedin poica. Joca oli Boozin poica. Joca oli Salmonin poica. Joca oli Naasonin poica.

3:33 Joca oli Aminadabin poica. Joca oli Aram poica. Joca oli Esromin poica. Joca oli Pharesin poica. Joca oli Judan poica.

3:34 Joca oli Jacobin poica. Joca oli Isaachin poica. Joca oli Abrahamin poica. Joca oli Taran poica. Joca oli Nachorin poica.

3:35 Joca oli Jaruchin poica. Joca oli Ragahun poica. Joca oli Phalechin poica. Joca oli Heberin poica. Joca oli Salemin poica. Joca oli Cainan poica.

3:36 Joca oli Arphaxattin poica. Joca oli Sem poica. Joca oli

Noen poica. Joca oli Lamechin poica.

3:37 Joca oli Mathusalem poica. Joca oli Enochin poica. Joca oli Jaredin poica. Joca oli Malalehelin poica. Joca oli Cainan poica. Joca oli Enosin poica. Joca oli Sethin poica. Joca oli Adamin poica. Joca oli JUMALAN poica.

IV Lucu

4:1 NIn IESUS teunens Pyhe Hengi palasi Jordanist. Ja wietin Hengeste Corpehen/

4:2 ia neliekymende peiue kiusatin Perkelehelde. Ja ei hen miten sönyt nijnä peiuinä/ ia quin ne lopuit sijtte hen isoisi.

4:3 Nin sanoi Perchele henelle/ Olecos JUMALAN Poica/ nin sano telle Kiuelle/ ette hen Leiuexi tulis.

4:4 Nin wastasi IESUS sanoden/ Kirioitettu on/ Ei ainoast Leiuest Inhiminen elä vaan iocaitzest Jumalan sanasta.

4:5 Ja Perkele wei henen Corckian woren pälle/ ia osotti henelle caiki Maan pijrin Waldakunnat silmen räpäyxelle.

4:6 Ja sanoi henelle Perkele/
Sinulle mine annan caiken
temen Wallan/ ia heiden
Cunnians/ Sille minun Haltuni
ouat ne annetut ia mine annan
ne kelle mine tahdon/
4:7 Jos sine sis nyt mahan
langet ia rucolet minua/ nin he
ouat caiki sinun.
4:8 Ja IESUS wastaten sanoi
henelle/ Mene matcaas minusta
Sathan/ Sille ette kirioitettu on/
Sinun HERRAS Jumalas pite
sinun cwmartaman/ ia hende
ainoata palueleman.
4:9 Ja hen wei henen
Jerusalemin/ ia asetti henen
Templin Harian päle ia sanoi
henelle/ Olecos JUMALAN
poica/ nin laske itzies teste
alas.
4:10 Sille kirioitettu ombi/ ette
hen Engeleins keskenyt on
sinusta/ wariелеman sinua/
4:11 ia käsizens candauat
sinua/ ettet sine coskan loucka
ialcas Kiueen.
4:12 Ja IESUS wastaten sanoi
henelle/ Sanottu on/ Ele kiusa
sinun HERRAS JUMALAS.
4:13 Ja quin caiki kiusaus oli
pätetty/ poislexi Perkele

henelde hetkexi.
4:14 Ja palasi IESUS Hengen
wäes iellens Galilean. Ja
sanoma vloslexi ymberi caiken
lehimakunnan heneste.
4:15 Ja hen opetti heiden
Sinagogasans/ ia caikilda
cunnioitettin.
4:16 Ja hen tuli Nazarettin
cussa hen oli yleskasuatettu/
Ja hen sisellemeni Sinagogan
tauans ielken Sabbathin peiuene
ia ylesnousi lukeman.
4:17 Ja annettin henelle Esaian
Prophetan Ramattu. Ja quin hen
Ramatun auasi/ nin hen leusi
paican cussa kirioitettu oli/
4:18 HERRAN Hengi ombi minun
päleni/ senteden ette hen
woiteli minun/ ia on lehdettenyt
minun sarnaman Euangeliumi
waiwaisille/ Parandaman ne
särietydh sydhemet/
4:19 ilmoittaman Fangeille
lunastusta/ Ja Sokeillen
näghön/ Ja nijlle hosutuille ette
heiden pite wapadhet oleman/
Ja ette minun pite iulghistama'
HERRAN Wodhen.
4:20 Ja quin hen Ramatun
Kijnipani/ nin hen annoi
Paluelialle. Ja istui taas/ ia

caikein silmet quin olit
Sinagogas catzelit henen pä lens.

4:21 Ja hen rupeis heille
sanoman/ Tenepene ombi teme
Kirioitus teutetty teiden
coruisanna.

4:22 Ja caiki annoit henelle
todhistuxen/ ia imehtelit nijnnen
armolisten sanaden päle iotca
henen suustans vloskeuit/ Ja
sanoit/ Eikö teme ole *
Josephin poica?

4:23 Ja hen sanoi heille/
Caiketin sanocat minulle teme
wertaus/ Läkeri parana itzes.
Caiki mite me cwlima tehdyn
Capernaumis/ tege mös tesse
sinu' Iesmaalla.

4:24 Nin hen sanoi Totisesta
sanon mine teille/ Eikengen
Propheta ole otolinen henen
Iensmaalla.

4:25 Wan totudhesa sanon
mine teille/ Monda Leske olit
Israelis Eliasen aican/ coska
Taiuas suliettu oli colmet
wootta/ ia cwsu cwkautta/
coska swri Nelke tapactui ylitze
caiken Maakunnan/

4:26 ia ei kenengen heiden
tygens lehetetty Elias wan
yhden Lesken waimon tyge

Sarephthan Sidonias.

4:27 Ja monda Spitalista olit
Israelis Heliseusen Prophetan
aijalla/ ia eikengen heiste
puhdastettu/ wan Naaman
Syrialainen.

4:28 Ja caiki iotca olit
Sinagogas tulit teuten wihoija
quin he nämet cwlit.

4:29 Ja yleskarckasit/ ia
vlosaijoit henen Caupungist/ ia
weit henen haman wooren
hypärelle/ ionga päle heiden
Caupungins oli rakettu/ ette he
henen olisit alassöxenet.

4:30 Mutta hen meni kieudhen
heiden keskelläns.

4:31 Ja alastuli Capernaumijn
Galilean Caupungin/ ia sijne
opetti heite Sabbathin peiuiä.

4:32 Ja he hämmestuit henen
opetuxens ylitze/ Sille ette
henen puhens oli woimalinen.

4:33 Ja oli Sinagogas Inhiminen
iolla oli rettasen Perkelen
Hengi/ ia hen hwsu swrella
änelle sanodhen/

4:34 Woi/ mite sinun ombi
meiden cansam IESU Nazarene?
Tulicos meite hukuttaman? Mine
tiedhen cuka sine olet/ Jwri se
JUMALAN Pyhe.

4:35 Ja nuchteli IESUS hende sanoden/ Waickene/ ia poismene henest. Ja quin Perkele oli henen heiden keskellens heittenyt/ nin hen vlosmeni henest/ ia ei miten hende wahingottanut.

4:36 Ja tuli Pelcaus caikein päle/ ia puhuit keskenens/ sanoden/ Mike puhe teme on? sille hen mana wäelle ia woimalla rettasita hengi/ ia he vlosmeneuet.

4:37 Ja sanoma iulghistui henest caikis sen maakunnan lehipaikois.

4:38 Ja quin IESUS ylesnousi Sinagogast/ meni hen Simonin honen siselle/ Mutta Simonin Anoppi waiuattin swrest Wilutaudista. Ja he rucolit hende henen edhestens.

4:39 Ja hen astui henen tygens/ ia manasi Wilutautia. Ja Wilutauti loopui henest. Ja cocta hen ylesnousi/ ia palueli heite.

4:40 Ja quin Auringo laskihin/ nin caiki ioilla oli Sairahita moninaisis Taudhis/ weit he henen tygens. Ja hen pani iocaitzen päle Kätens/ ia

paransi heidet.

4:41 Nin vloslexit mös monesta Perkelet hwtadhen ia sanoden/ Sine olet CHRISTus se JUMALAN Poica. Nin hen rangaisi ne/ ia ei sallinut heidhen puhua/ Sille ette he tiesit henen oleuan CHRISTUSEN.

4:42 Mutta quin peiue tuli/ vlosmeni hen erineiseen sijaan. Ja Canssa etzit hende ia tulit haman henen tygens/ ia estelit hende/ ettei henen pitenyt poislechtemen heilde.

4:43 Nin sanoi hen heille/ Minun tule mös muille Caupungeille Euangelium JUMALAN Waldaku'nast sarnata. Sille site warten mine lehdetetty olen.

4:44 Ja hen sarnasi Galilean Sinagogisa.

V. Lucu.

5:1 Nln se tapactui/ coska Canssa tu'gihit henen tygens/ cwleman Jumalan Sana. Ja hen seisoi Genezarethin meren tyken.

5:2 Ja näki caxi Wenehte seisoua' Meren tykön/ mutta

Calamiehet olit heiste vloskieunet ia pesit heiden Wercoijans.

5:3 Nin hen yhden Wenhen sisellemeni/ ioca oli Simonin/ ia keski henen wehe maasta vloslaskea. Ja hen istudhen opetti Wenheste Canssa.

5:4 Ja quin he' lackasi puhumast/ sanoi he' Simonille/ Wie syuelle/ ia wlosheitteke teiden wercko'na apaialle.

5:5 Ja Simon wastate' sanoi henelle/ Mestari/ Me olema caiken öen tötetehnyet/ ia ei miteken szanuet/ Mutta sinu' käskylles mine quitengin vlosheiten wercon.

5:6 Ja quin he sen teit/ sulghit he swren Calain palioudhen/ Ja heiden wercons repeisit.

5:7 Ja he wijttasit Cu'panille's iotca olit toises wenhes/ tulema' ia auttaman heite's. Ja he tulit/ ia teutit molemat wenhet/ nijn ette he rupesit waiomaa'.

5:8 Coska Simon Petari sen näki/ langes hen Iesusen poluein tyge sanoden/ HERRA/ poismene minun tykeeni/ Sille mine olen syndinen Inhiminen.

5:9 Sille ette hämmestus oli henen käsittenyt/ Ja caicki iotca henen cansans olit/ Calan Salin ylitzten/ ionga he olit szaneet.

5:10 Samalmoto mös Jacobin ia Johannesen Zebedeusen poigat/ iotca olit Simonin Cumanit. Ja sanoi IESUS Simonille/ Ele pelke/ testedes sine saad Inhimisi.

5:11 Ja he wedhit wenhens maalle/ ia ylenannoit caiki/ ia seurasit hende.

5:12 Ja se tapachtui/ coska hen oli yhdes Caupungis/ Ja catzo/ sijnä oli yxi Mies spitalita teunnä. Quin hen näki IESUM langes hen caswoillens/ rucoli hende sanoden/ HERRA/ ios sine tahdot/ Sine voit minun puhdista.

5:13 Ja hen oijensi kätens ia rupeis henen ia sanoi/ Mine tahdon/ ole puhdas. Ja cochta Spitali lexi henest.

5:14 Ja hen kielsi henen/ ettei hen kellengen sanoisi/ waan mene (ma hen) osota itzes Papille/ ia wffra sinun puhdastuxes edhest/ ninquin Moses keski heille todhistoxexi.

5:15 Nin sanoma wiele leuisi enemin henest/ Ja palio Canssa cokounsi cwleman/ ia henen cauttans parattaman heiden Taudhistans.

5:16 Mutta hen poismeni harhaan corpeen/ ia rucoli.

5:17 Ja se tapchtui ychten peiuen coska hen opetti/ ia sielle istuit mös Phariseuset/ ia lain opettaijat/ iotca tullet olit iocaitzest Caupungist Galileast ia Judeast ia Jerusalemist. Ja HERRAN Woima lesse oli parandaman heite.

5:18 Ja catzo/ mutamat miehet cannoit yhden Inhimisen wooteisa/ ioca oli Haluattu/ Ja he pydhit hende sisellewiedhä pannaxens henen etens.

5:19 Ja quin eiuet he leunneet Canssan tähden/ custa polesta he olisit henen parahin siselleszaneet/ ylesastuit he Caton päle/ ia Caton lepitze alaslaskit henen Woteinens keskelle IESUsen eten.

5:20 Ja quin hen näki heiden vskons sanoi hen sille/ Inhiminen/ sinun syndis annetan sinulle andexi.

5:21 Ja ne Kirianoppenuet ia

Phariseuset rupesit aijattelman sanoden/ Cuca ombi teme/ ioca JUMALAN pilcka puhupi? Cuca woipi synnit andexianda/ mutta ainoa JUMALA?

5:22 Coska nyt IESUS tunki heiden aijatoxens/ wastaten sanoi hen heille/ Mite te aiattelette teiden sydemesen?

5:23 Cumbi on keuie'bi sanoa/ sinulle synnit andexiannetan/ taicka sanoa/ Ylesnouse ia kiew?

5:24 Senteden sis ette teiden pite tietemen/ ette Inhimisen Poialla on walda maan päle syndi andexianda/ sanoi hen Haluattulle/ Sinulle mine sanon/ Ylesnouse ia ota Wotes/ ia mene Cotias.

5:25 Ja coхта sillens hen ylesnousei heiden edhesens/ ia coriasi wotens/ iossa hen maanut oli/ ia meni Cotias cunnioittain JUMALATA.

5:26 Ja he hämmestuit caiki/ ia cunnioitzit JUMALATA/ Ja he caiki teutettin pelgolla sanoden/ Me neime tenepene camaloit.

5:27 Ja sijtte hen vloslexi/ ia näki weronottaian nimelde Leui istuuan Tulli hones/ ia sanoi

henelle/ Seura minua.

5:28 Ja hen ylenannoi caiki/
ylesnousi ia seurasi hende.

5:29 Ja teki Leui henelle swren
weraspidhon cotonans/ ia oli
palio Weronottaiaden wäki/ ia
muita/ iotca heiden cansans
atrioitzi.

5:30 Ja ne Kirianoppenet ia
Phariseuset napitzi henen
Opetuslastens wastan/
sanoden/ Mixi te weronottaiten
ia Synneisten cansa sööte ia
iootta?

5:31 Ja IESUS wastaten sanoi
heille/ Ei ne Teruehet taruitze
Läkerite/ waan ne Sairat.

5:32 Em mine ole tullut nijte
wanhurskaita cutzuma'/ waan
nijte Syndisite Paranoxeen.

5:33 Nin he sanoit henelle/ Mixi
Joha'nesen Opetuslapset wsein
paastouat ia rucoleuat/
samalmoto mös Phariseuste'
opetuslapset Mutta sinu'
Opetuslapses söuet ia iouat?

5:34 Sanoi he' heille/ Ette te
woi Hääcanssa paastoman
watija nincauuan quin Ylke ombi
heiden cansans.

5:35 Waan ne peiuet tuleuat/
coska Ylke heilde poisotetan/

silloin he paastouat nijne
peiuine.

5:36 Nin hen sanoi mös heille
wertauxen/ Eikengen wdhen
waathen tilca paicka wanha'
waatesen/ mutoin hen reueise
sen wdhen/ ia se paicka sijte
wdhest ei souita itzens sen
wa'han möte.

5:37 Ja eikenge' pane Nortta
wijna wanhoin Leilein/ mutoin
se nori wijna ricko Leilit/ ia se
vloskatu/ ia Leilit huckuuat.

5:38 Mutta nori wijna pite
pandaman wsijn Leilijn/ nin he
molemat ouat tallella.

5:39 Ja eikengen/ ioca wanha
wina iooipi/ cochta tachtu site
noorta/ sille hen sanopi/ Se
wanha ombi parambi.

VI. Lucu.

6:1 IA se tapachtui Sabbathin
peiuen * Homenis/ ette hen
keui Laihon lepitze/ ia henen
Opetuslapsens catkoit tehcki/
hierten käsillens/ ia söit.

6:2 Nin mwtomat Phariseusist
sanoit heille/ Mixi te teette/
iota ei soui tehdä Sabbathina?

6:3 Ja IESUS wastaten sanoi

heiden tygens/ Ettekö te site lukenet ole/ mite David teki/ coska hen itze isois/ ia iotca henen cansans olit?

6:4 Quinga hen sisellemeni JUMALAN honesen/ ia otti Näkyleiuet ia söi/ ia annoi mös nijlle iotca henen cansans olit/ Joita ei muinen sopinut södhe/ mutta waiuoin Pappien.

6:5 Ja hen sanoi heille/ Inhimisen Poica ombi HERRA/ ia mös Sabbathin pälle.

6:6 Nin se tapachtui toisna Sabbathina/ ette hen sisellemeni Sinagogan ia opetti/ Ja oli sielle yxi Inhiminen/ ionga oikea käsi oli quiuettu.

6:7 Nin Kirianoppeneet ia Phariseuset wartioitzit he'de ios hen mös Sabbathina para'daua olis/ Ette he leyteisit iosta he cannaisit henen pälens.

6:8 Mutta hen tiesi heiden aijatoxens/ ia sanoi sille Inhimisel/ iolla oli se quiuettu käsi/ Ylesnouse ia seiso keskelle.

6:9 Nin hen nousi ia seisoi. Nin sanoi IESUS heille/ Mine kysyn teile/ cumbi sopi Sabbathina tehdä hyuesti taicka pahasti?

Henge wapachta/ eli cadhotta?

6:10 Ja quin hen catzatti ymberins heiden caikein päle/ sanoi hen sille Inhimisel/ Oijenna sinun kätes. Ja hen oiensi. Nin tuli henen kätens teruexi/ ninquin se toinengi.

6:11 Mutta he tulit mielettomexi/ ia puhuit keskenens/ mite heiden piteis IESUusest tekemen.

6:12 Mutta se tapactui nijnä peiuine/ ette hen meni Mäelle rucoleman/ ia hen oli yli öen JUMALAN rucouxis.

6:13 Ja quin peiue oli tullut/ cutzui hen Opetuslapsens/ ia vloswalitzi Caxitoistakymende heiste/ iotca hen mös Apostolixi nimitti/

6:14 Simon ionga hen mös Petarixi cutzui/ Ja Andream henen weliens/ Jacobin ia Johannesen/ Philippum ia Bartholomeusen/

6:15 Mattheusen ia Thoman/ Jacobin Alphein poian ia Simone' ioca cutzutun >Zelotes/

6:16 ia Judan Jacobin poian/ ia Judam Ischariothem sen Petteijen.

6:17 Ja coska hen alasastui

heiden cansans/ ia seisoi yhdelle lakial paical/ ia henen Opetuslastens ioucko/ ia Canssan swri palious caikest Judeast ia Jerusalemist ia Randalaiset Tyrost ia Sidonist/ 6:18 iotca olit tulluet hende cwleman/ ia paraneman heiden taudhistans. Ja iotca waiwattin reettaisilde hengilde/ ia he paranit.

6:19 Ja caiki Canssa pysit heneen ruueta/ Sille ette auwu vloskeui henest/ ia paransi caiki.

6:20 Ja hen ylesnosti silmens Opetuslapsijns pein ia sanoi/ Autuat oletta te Waiwaset/ Sille teiden on JUMALAN waldakunda.

6:21 Autuat oletta te iotca nyt isotte/ Sille te rautetan. Autuat oletta te iotca nyt idkette/ Sille teiden pite nauraman.

6:22 Autuat oletta te coska Inhimiset wihauat teite ia eroittauat teiden/ ia pilcauat teite/ ia poisheitteuet teiden Nimen ninquin pahuden Inhimisen Poian tedhen/

6:23 Iloitca sinä peiuenä/ ia ihastucat/ sille catzo teiden

Palcan ombi swri Taiuahis. Samalmoto teit mös heiden Wanhemans Prophetaden.

6:24 Mutta we teiden Rickat/ Sille ette teiden lodutuxen ombi teillä.

6:25 We teiden iotca rautudh oletta/ sille teiden pite isoman. We teiden iotca nyt nauratta/ Sille teiden pite idkemen ia parckuman.

6:26 We teiden coska caiki Inhimiset teite kijtteuet/ Sille samalmoto teit mös heiden wanhemans wärein Prophetain.

6:27 Mutta mine sanon teille iotca cwletta/ Racastacat teiden Wiholisian. Hyuetehtet nijlle iotca teite wihauat. Hyue puhucat nijste iotca teite kirouat.

6:28 Rucolcat nijnen edhest iotca teide' wärytte tekeuet.

6:29 Ja ioca sinua löö poskelle/ taritze mös henelle toinen/ ia ioca sinulda Caapun wiepi/ ele mös henelde Hametta kiellä.

6:30 Jocaitzen quin sinulda anopi anna/ ia silde ioca sinun omas poiswei/ ele iellensano.

6:31 Ja ninquin te tahdotta ette

Inhimisten pite teiden tekemen/
nin tehkette te mös heille
samalmoto.

6:32 Ja ios te racastat nijte
iotca teite racastauat/ mike
kijtos teille sijte on? Sille
Syndisetki racastauat nijte ioilda
he racastetan.

6:33 Ja ios te hyue teet teiden
hyuin tekijllen/ mike kijtos teille
sijte on? Sille Syndiset sen mös
tekeuet.

6:34 Ja ios te lainat nijlle ioilda
te toiuot iellessauanne/ mike
kijtos teille sijte on? Sille
Syndisetki synnisille lainauat/
ette he tasan iellensse sauat.

6:35 Mutta paramin racastacat
teiden wiholisian/ ia
hyuetehekset ia lainacat/ ei
miten sijte toiuoden/ ia teiden
Palcana pite oleman swren/ Ja
teiden pite oleman sen
Ylimeisen Poiat. Sille hen ombi
Laupias cunniattomadehen ia
pahain cochtan.

6:36 Olcat Senteden Laupiat/
ninquin mös teiden Isen Laupias
ombi.

6:37 Elket domitko/ nin ette te
domita. Elkette sadhatelco/ nin
ette te sadhateta.

Andexiandaca/ nin teiden
andexiannetan. Andacat/ nin
teiden annetan.

6:38 Hyuen Mitan/ ia likistetyn/
ia sullotun ia ylitzewotauan he
andauat teiden helmana. Sille
iwri samalla mitalla iolla te
mittatte pite muudh teille
mittaman.

6:39 Ja hen sanoi heille
Wertaudhen/ Woico yxi Sokia
toista sokiata talutta? Eikö he
molemat Hautan lange?

6:40 Ei ole Opetuslapsi henen
Mestarins päle/ Mutta coska
Opetuslapsi ombi ninquin henen
Mestarins/ nin hen ombi
teudhelinen.

6:41 Wai mites näet raiskan
sinun welies silmes/ mutta ett
sine hauaitze Malka ioca on
omas silmeses?

6:42 Eli quinga sine voit sano
welielles/ pidhexi welien/ mine
otan raiskan vlos silmestes/ ia
ett sine itze näe Malka omas
silmeses? Sine vlcokullattu/ ota
ensin Malka omast silmestes/ ia
sijtte catzo/ ettes vlosotaisit
raiskan ioca on sinun welies
silmes.

6:43 Sille ei ole se hyue Pw/

ioca pahan hedhelmen teke/
Eike paha Pw teghe hyue
hedhelmete.

6:44 Sille iocainen Pw tutan
henen hedhelmestens. Sille eiuet
he coko Orientappuroist
Ficonita/ Eike mös hajjeta
Winamaria Odhakeist.

6:45 Hyue Inhiminen henen
sydhemens hyuest tauarast/
edestootta hyue Ja paha
Inhiminen henen sydhemens
pahast tauarast edestootta
paha. Sille ette Sydhemen
runsaudhest puhu henen suuns.

6:46 Mite te cutzutta sis minua
HERRA/ HERRA/ ia ette te
teghe mite mine sanon?

6:47 Cucaikenens tule minun
tykeni ia cwle minun puheni ia
teke ne/ sen mine osotan teille
kenenge caltainen hen on.

6:48 Hen on sen Inhimisen
caltainen/ ioca henen Honeens
rakenda/ ia caiua syuehen ia
panepi aluxen callion päle.
Coska sis loodhe tule/ nin wirta
sen honen päle sysäpi/ ia ei
woinut hende licutta/ Sille se
oli perustettu Callion päle.

6:49 Joca taas cwli/ ia ei
tehnyt/ se on sen Inhimisen

caltainen ioca Honensa rakensi
maan päle ilman aluxeta Jonga
päle wirta syses ia cocta
cukistui/ ia sen Honen langeus
oli swri.

VII. Lucu.

7:1 COska hen nyt Canssan
edhes oli vlospuhunut caiki
sanans/ meni hen Capernaumin
pein.

7:2 Ja yhden Sadhanpämiehen
Paluelia sairasti colemallans/ ia
oli henelle racas.

7:3 Cosca hen sis IESUDESTA
cwli lehetti hen ne Judasten
Wanhimat henen tygens rucollen
hende/ Ette hen tulis ia
parandais henen Paluelians.

7:4 Coska he sis tulit IESUSEN
tyge/ rucolit he hende hartast
ia sanoit/ Hen on sijhen
ansiolinen ettes henelle sen
tekisit/

7:5 Sille hen racasta meiden
Canssa/ ia Sinagogan hen
meille rakensi. Nin IESUS meni
heiden cansans.

7:6 Ja quin hen nyt ei caukan
ollut honesta/ lehetti se
Sadhanpämies ysteuitens henen

tygens ia keski sanoa/ Ah HERRA/ ele sinuas waiua/ En ole mine kuluolinen ette sine siseltulet minun Cattoni ala/ 7:7 Sentedhen mine mös itzeni en lukenut kuluolisexi tuleman sinun tyges/ Mutta sano Sanalla/ nin minun Piltin tule teruexi.

7:8 Sille ette mineki olen Inhiminen Esiwallan alamainen/ ia minun allani on sotamiehi/ ia sanon telle/ mene/ nin hen menepi. Ja toiselle/ tule/ ia hen tulepi. Ja minun Paluelialleni/ Tege teme/ ia hen tekepi.

7:9 Coska nyt IESUS ne cwli/ ihmetteli hen hende/ ia kiensi henens ia sanoi sille Canssalle ioca hende seurasi/ Mine sanon teille/ Sencaltaista vsko en tosin ole mine Israelis leunyt.

7:10 Ja quin ne Lehetetydh palasit Cotijn/ leusit he sen paluelian teruene ioca sairasti.

7:11 Ja se tapachtui sen ielkin ette hen meni ychten Caupungin/ ioca Naim cutzuttin/ ia henen cansans menit palio hene' opetuslapsians/ ia ylenpalio

wäke.

7:12 Coska hen nyt Caupungin Portia lehestui/ catzo/ coollut vloskannettin/ ioca oli Eitins ainoa Poica/ ia se Leski oli. Ja palio Caupungin Canssa keui henen cansans.

7:13 Coska HERRA sen näki/ armachti hen henen pälens/ ia sanoi henelle/ Ele idke.

7:14 Ja edheskeui ia rupesi Paarijn. Ja ne Candaiat seisetit. Ja hen sanoi/ Noricainen/ Mine sanon sinulle/ nouse yles.

7:15 Ja se Coollu ylesistui/ ia rupeis puhuman. Ja hen annoi sen Eitillens.

7:16 Ja pelco tuli caikein päle/ ia cunnioitzit JUMALATA sanoden/ Swri Propheta ombi ylesnosnut meiden sekan/ Ja JUMALA ombi henen Canssans etzinyt.

7:17 Ja teme Sanoma heneste vloslexi caikein Judean ymberins/ ia caikein Lehimakundain.

7:18 Ja Johannesen Opetuslapset ilmoitit henelle nämet caiki.

7:19 Ja hen cutzui tygens caxi henen Opetuslapsistans/ ia

lehetti ne IESUSEN tyge/
sanoden/ Oleco sine se
tuleuainen? Eli pitekö meiden
toista odhottaman?

7:20 Coska nyt nämet miehet
tulit henen tugens/ sanoit he/
Johannes se Castaia lehetti
meite sinun tyges sanoden/
Oleco sine se tuleuainen? Eli
pitekö meiden toista
odhottaman?

7:21 Sille samalla hetkelle hen
paransi monda Taudheista ia
Witzauxista ia pahoista
Hengiste/ ia monen Sockian
lahiasi hen nägön.

7:22 Ja IESUS wastasi ia sanoi
heille/ Menget ia sanocat
Joha'nesel mite te nähnyet ia
cwlluet oletta. Ette Sokiat
näkeuet/ Rambat kieuet/
Spitaliset puhdistetan/ Cwroit
cwleuat/ Coolluet ylesnouseuat/
ia waiuasille sarnatan
Euangelium.

7:23 Ja autuas on se ioca ei
henens pahene minusta.

7:24 Ja coska nyt Johannesen
Lehetus poismenit/ rupesi hen
Johannesest sanoman
Canssalle/ Mite te vlosmenit
Corpeen catzoman? Tahdoittako

te nähdä Roco/ ioca twlesta
häälly?

7:25 Eli mite te vlosmenit
catzoman? Tahdoittako te
nähdä Inhimiste/ Hienoiijn
waattein puietetun? Catzo/ ne
iotca Kircailla waatteilla
puietetan ia herckuisa eleuet/
ne ouat Kuningasten Cartanois.

7:26 Taicka mite te vlosmenit
catzoman? Tahdoittako nähdä
Prophetan? Caikitin mine sanon
teille/ ia enembi quin Prtpheta.
Teme on se/ iosta kirioitettu
ombi/

7:27 Catzo/ Mine leheten minun
Engelin sinun Caswos eten/
ionga pite walmistaman sinun
Ties sinun edhelles.

7:28 Sille mine sanon teille/
ette nijnen seas iotca woimosta
syndynet ouat/ ei ole swrembi
Propheta quin Johannes
Castaia. Quitengin se ioca
wähembi on JUMALAN
waldakunnas/ se ombi hende
swrembi.

7:29 Ja caiki Canssa quin cwli
henen/ ia ne Weronottaiat/
annoit JUMALALLE Oikeuden/ ia
he annoit heidens casta
Johannesen Castella.

7:30 Mutta Phariseuset ia Lainoppenuet ylencatzoit JUMALAN Neuuon itze heitens wastan/ ia ei andanet heidens casta henelde.

7:31 Nin sanoi HERRA/ Kelle sis minun pite temen Sughu' Inhimiset wertauttaman? Ja kenen caltaiset he ouat?

7:32 He ouat nijnen Lasten caltaiset/ iotca Turulla istuuat/ ia hwtauat toinen toisellens ia sanouat/ Me olema teille huiluilla soittaneet/ ia ette te hypeneet. Me olema teille weisaneet Surulisi/ ia ette te idkeneet.

7:33 Sille Johannes Castaia tuli/ eike leipe sönyt/ eike Wina ionut/ Ja te sanotta/ Henelle ombi Perkele.

7:34 Inhimisen Poica ombi tullut/ söpi ia iopi/ Ja te sanotta/ Catzo/ Se Inhiminen on yxi Sömeri ia Winaniomari/ Wero'ottaiaden ia Synnisten Ysteue.

7:35 Ja Wijsaudhelle annettin oikeus caikilda henen Lapsildans.

7:36 Nin rucoli hende yxi Phariseus sömen henen

cansans. Ja hen sisellemeni Phariseusen Honesen/ ia atrioitzi.

7:37 Ja catzo/ yxi Waimo oli Caupungis/ ioca oli Synneinen/ ia quin hen tiesi/ ette hen atriotzi Phariseusen Hones/ toi hen Clasin callista Woidhetta/

7:38 ia seisoit takana henen Jalcains iures idkein/ ia rupeis Kynelilens castaman henen Jalcoians/ Ja henen päens Hiuxilla quiuaman/ ia swtaannoit henen Jalcains/ ia Woiteli ne Woiteila.

7:39 Coska se Phariseus sen näki/ ioca henen pyyttenyt oli/ sanoi hen itzellens/ Jos teme olis Propheta/ nin hen tieteis/ mike ia millinen teme Waimo ombi/ ioca henen rupepi/ Sille hen on Synneinen.

7:40 Iesus wastaten sanoi henen tygens/ Simon/ Minulla ombi iotakin sinulle sanomist. Sanoi hen/ Mestar sanos.

7:41 Caxi welcamiest oli yhdelle Lainaijalla/ Yxi oli welca wisisata peningite/ ia toinen wisikymmende.

7:42 Coska nyt ei heille ollut wara maxa/ hen annoi

molembain andexi. Sano sis/
Cumbi neiste hende enemin
racasti?

7:43 Simon wastaten sanoi/
Mine lwlen ette se iollen hen
enemen andexianno. Nin sanoi
hen henelle/ Oikein sine
domitzit.

7:44 Ja hen kiensijn Waimon
pein ia sanoi Simonal/ Näekös
temen Waimon? Mine tulin sinun
Hones siselle/ ett sine andanut
wettä minun Jalghoilleni/ Mutta
Teme Kynelille castoi minun
Jalcani/ ia Päens Hiuxill quiuasi.

7:45 Ett sine minun
Sutaandanut/ mutta teme/
sittequin hen tehen siselletuli/
ei ole lacanut minun Jalcaini
swtaandamast.

7:46 Ett sine minun Päteni
Öliulla woidhellut/ teme Voitella
minun Jalcani voiteli.

7:47 Senteden mine sanon
sinulle/ henelle palio synnit
andexiannetan/ Sille ette hen
palion racasti. Mutta iollen taas
wähembi andexiannetan/ se
wähemin racasta.

7:48 Nin hen sanoi henelle/
Sinulle Synnit ouat
andexinanetudh. Nin rupesit ne/

iotca ynne atrioitzit/ sanoman
keskenens/ Cuca ombi teme/
ioca mös Synnit andexianda?

7:49 Nin sanoi hen Waimolle/
Sinun vskos ombi sinun wapaxi
tehnyt/ Mene rauhan.

VIII. Lucu

8:1 JA se tapachtui sitelehin/
Ette hen waelsi lepitze
Caupungeita ia Kylijä sarnaten
ia ilmottadhen Euangelium
Jumalan Waldakunnast/ ia ne
Caxitoistakymende henen
cansans.

8:2 Nin mös mutamat Waimot/
iotca hen oli parandanut
pahoist Hengist/ ia Taudheist/
nimitten/ Maria ioca cutzuttin
Magdalena/ iosta seitzemen
Perkelet olit vloslectenet/

8:3 Ja Johanna Chusan
Herodesen Foudhin Emende/ ia
Susanna/ ia monda mwta/
iotca hende paluelit heiden
Tauarastans.

8:4 Coska nyt palio Canssa
cokounsi/ ia iocahitzest
Caupungeist riensit henen
tygens/ sanoi hen Wertauxen
cautta.

8:5 Ulosmeni kylueijä henen Siemeniens kyluemen/ Ja quin hen kylui/ langesit mutamat Tien ohen/ ia ne tallattin/ ia Taiuas alda Linnut ylessöit sen.
8:6 Ja mutamat langesit Kiuen päle/ ia coska ne yleskeuit quiuettui se/ Sille/ ettei henelle ollut märckyttä.
8:7 Ja mwtamat langesit Orientappuroiten sekan/ ia Orientappurat ynne yleskeuit ia tucahutit ne.
8:8 Ja mwtamat langesit hyuen Mahan/ ia ne yleskeuit ia teit Satakerdhaisen hedhelmen. Coska hen temen sanoi/ hws i hen/ Jolla on Coruat cwlla/ se cwlkaan.
8:9 Nin kysyit henen Opetuslapsens henelde/ sanoden/ Mike olis teme Werthaus?
8:10 Nin hen sanoi/ Teille on annettu tuta JUMALAN Waldakunnan salaus/ Mutta muille wertauxen cautta/ Ettei heiden site näkemen pideis waicka he näkisit/ Ja ei ymmerdhe/ waicka he cwleuat.
8:11 Nin on sis teme se Wertaus. Se Siemen on

JUMALAN Sana.
8:12 Mutta iotca Tien ohen langesit ne ouat/ iotca cwleuat/ sijtte tulepi Perkele ia ottapi Sanan heiden sydhemestens eteei he vskodhen wapaxi tulisi.
8:13 Mutta iotca Kiuen päle/ ouat ne/ coska he cwleuat/ ottauat he ilon cansa Sanan wastan/ ia ei ole heille iurta/ Hetkexi he vskouat/ ia kiusauxen aijalla he poislangeuat.
8:14 Mutta iotca Orientappuroin langesit/ ouat ne quin cwlit/ ia poismeneuet Surusta/ Rickaudhesta/ ia Elemen hecumast tucahutetan/ eike hedhelmete canna.
8:15 Mutta iotca hyuen Mahan/ ouat ne/ iotca Sanan cwleuat ia kätkeuet hyues ia toimelises sydhemes/ ia saattauat hedhelmen Kersimises.
8:16 Eikengen coska hen Kyntelen sytytte peite site Astian ala/ eli pane site Penkin ala/ mutta hen pane sen Kyntelen ialghan päle/ Senpäle ette sisellemeneueiset näkisit walkiudhen.

8:17 Sille ei miten ole sala/
ioca ei ilmei tule/ eike peitetty/
ioca ei tietteuexi tule/ Ja
iulkisexi on tuleua.

8:18 Nin catzocat sis quinga te
cwletta. Sille ette iolla ombi
henelle pite annettaman/ iolla
taas ei ole/ se mös ionga hen
lwle henens oleuan poisotetan
henelde.

8:19 Nin tulit henen tygens
henen Eitins ia weliens/ ia eiuet
päszneet hene' tygens
Ca'ssalda.

8:20 Ja se sanottin henelle/
Sinun Eites ia sinun welies
vlcona seisouat/ ia tactouat
sinua nähdä.

8:21 Nin wastasi hen ia sanoi
heiden tygens/ Minun Eiten ia
welieni ouat ne/ iotca
JUMALAN Sanan cwleuat ia
tekeuet sen.

8:22 Ja se tapactui ychten
peiuen/ ette hen Hacten astui
ynne Opetuslastens cansa ia
sanoi heiden tygens/ Mengeme
ylitzen toiselle rannalle. Ja he
laskit maalda.

8:23 Nin coska he purietit/
nuckui hen. Ja Twlispä nosti
Aallon meres/ ia lainet heiden

ylitzenlöit/ ia he olit swres
hädhes.

8:24 Nin he astuit henen
tygens/ ia heräytit henen
sanoden/ Mestari/ Mestari/ me
hukum. Nin hen ylesnousi
nuchteli twlda/ ia wedhen ilma.
Ja ne lackasit/ ia tuli tywen.

8:25 Nin sanoi hen heille/
Cussa teiden vskona on? Mutta
he peliestyit ia ihmectelit
keskenens/ sanoden/ Cuca
ombi teme? sille hen mös
käskepi Twlda ia wettä/ ia he
ouat henen cwliaiset?

8:26 Ja he purietit Gadarenin
Maan polen ioca ombi Galilean
cohdalla.

8:27 Ja quin hen Hahdest
maalla meni/ coctasi
Caupungist henen yxi Mies iolla
oli Perkele io cauuan aica/ ia
ei pukenut waatet pälens/ eike
ollut Honees/ waan Haudhois.

8:28 Quin hen sis näki Iesusen/
hwsu hen ia mahan langesi
henen etens/ ia sanoi swrella
änelle/ Mite minun ombi
tekemist sinun cansas Iesu
Ylimeisen Jumalan Poica? Mine
rucolen sinua/ ele minua waiwa.

8:29 Sille hen oli käsenyt sen

rietaisen Hengen Inhimisest vlosmenemen/ Sille hen oli vsein hende waiuanut. Ja hen oli cahleilla sidhottu/ ia Jalcapuisa pidhetty/ Ja rickoi Siteit/ ia wietin Perkelelda Corpeen.

8:30 Ja lesus kysyi hende ia sanoi/ Mike sinun Nimes on? Nin hen sanoi Legio/ Sille ette monda Perkelet olit henen sisellens mennyet.

8:31 Ja he rucolit hende/ ettei henen pitenyt käskemen heite sywytehen menemen.

8:32 Nin sielle oli isoij lauma Sicoija szömes Wooren paltas. Ja he rucolit hende/ ette henen piti salliman heiden nijnen siselle menne. Ja hen salli heite.

8:33 Nin Perkelet vlosmenit sijte Inhimisest/ ia menit Sicain siselle. Ja se Lauma söxijn Meren/ ia läkettyi.

8:34 Coska nyt paimenet näit mite sijnä tapachtui/ pakenit he/ ia ilmoitit sen sanoman Caupungis ia Kylis.

8:35 Nin he vlosmenit catzoman mite tapachtanut oli/ ia tulit lesusen tyge/ ia leusit sen

Inhimisen iosta Perkelet vloslectenet olit/ istuuan lesusen ialcan iures waattetun/ ia mielesens/ ia he pelkesit.

8:36 Ja ne iotca sen nähnet olit/ ilmoitit mös heille quinga se Riuattu oli teruexi tullut.

8:37 Ja rucoli hende caiki Gadarenin culmakunnan Wäki/ ette henen piti heiste poismenemen. Sille ette heiden pälens oli tullut swri pelco. Nin hen meni Hacten/ ia palasi iellens.

8:38 Nin rucoli hende se Mies/ iosta Perkelet olit vloslectenet/ ette hen sais olla henen cansans. Mutta lesus poislehetti henen/ Ja sanoi/

8:39 palaia Cotias/ ia sano quinga swret asijat Jumala ombi sinulle tehnyt. Ja hen poismeni/ ia sarnasi ymberi caiken Caupungin/ mitecutakin lesus oli henelle tehnyt.

8:40 Ja se tapachtui/ Coska lesus palasi/ rupeis Canssa hende wastan/ Sille ette caiki odhotit hende.

8:41 Ja catzo/ tuli yxi Mies/ ionga Nimi oli Jairus/ Sinagogan Pämies/ ia langesi

lesusen Jalcain iuren rucolen
hende/ menemen henen
Honesens/

8:42 Sille henelle oli ainoa
Tyter lehes caxitoistakymen
Wotinen/ ia se oli colemallans.
Ja mennesens Canssa adhistit
hende.

8:43 Ja yxi Waimo/ ioca oli
Punatauti caxitoistakymende
wootta pitenyt/ se oli caiki
Tauarans Läkeritten päle
culuttanut. Ja eikelden woitu
paratta/

8:44 hen keui takana/ ia rupeis
henen waatteins paltein/ Ja
cohta asettui henen werens
ioxu.

8:45 Ja lesus sanoi/ Cuca ombi
minuun ruuenut? Coska he sis
caiki kielsit/ sanoi Petari/ ia
iotca henen cansans olit/
Mestari/ Canssa sinua ahdista
ia tunge/ ia sine sanot/ Cuca
minuun rupesi?

8:46 Nin sanoi lesus/ Jocu
minuun rupes/ Sille mine tunsin
auwun minustani vloskieuuen.

8:47 Coska sis Waimo näki ettei
se sala ollut/ tuli hen wäristen/
ia langeis henen ialcains eten/
ia iulghisti caiken Canssan

edhes/ minge syyn tedhen/
hen oli heneen ruuenut/ Ja
quina hen cocta teruexi tuli.

8:48 Mutta hen sanoi henelle/
Ole turuas Tytteren/ sinun
vskos ombi sinua autanut/
mene rauhan cansa.

8:49 Coska hen wiele puhui/
tuli yxi Sinagogan Pämiehen
honest/ sanoden henelle/ Sinun
Tytteres on coollu ele Mestarita
waiwa.

8:50 Coska nyt lesus cwli temen
sanan/ sanoi hen Pican Iselle/
Ele pelke. Usko waiwoin/ nin
hen parane.

8:51 Mutta quin hen Honesen
tuli/ ei hen sallanut keten
sisellekieudhe cansans/ waan
Petarin ia Jacobin ia
Johannesen/ Ja sen Pican Isen
ia Eitin.

8:52 Caiki he idkit ia parghuit
hende. Nin hen sanoi/ Elkette
idkekö/ ei ole Pica coollut wan
maka.

8:53 Ja he nauroit hende/
tieten ette hen coollut oli.

8:54 Nin hen caiki vlosaijoi/
rupesi henen kätens/ hws
sanoden/ Pica ylesnouse.

8:55 Ja henen Hengens palasi/

Ja se cocta ylesnoui. Ja hen käski annetta henelle Roca. Ja henen Wanhemans hemmestuit. Mutta hen haastoi heite/ ettei he kellengen sanoisi mite sielle tapachtunut oli.

IX. Lucu

9:1 Sltte ychten cutzui Iesus ne Caxitoistakymende/ ia annoi heille wäen ia wallan caikein Perkelitten päle/ Ja ette he Taudhit mös para'naisit/

9:2 Ja vloslehetti heijet sarnaman Jumalan Waldakunda/ ia parandaman Sairaita.

9:3 Ja sanoi heiden tygens/ Elket ottaco miteken möten Tiehen/ eike Sauua/ eike Prentzeli/ eike Leipä/ eike peningit/ Elket mös cachta Hamecht pitekö.

9:4 Ja cunga te Honesen tuletta/ olcat sielle sihenasti ette te sielde poismenet.

9:5 Ja cukaikenens ei teite wasterupe/ nin vlosmenget sijte Caupungist ia muldakin mos pudhistacat teiden ialghoistan heiden wastans

tunnostoxexi.

9:6 Ja he vlosmenit/ ia waelsit Kylein lepitze sarnaten Euangeliumi ia paransit iocapaicas.

9:7 Mutta Herodes se Neliesructinas cwli caiki mite heneste päätettin. Ja hen waroi itzeens ette monicadhat sanoit Johannesen ylesnosnexi colehista.

9:8 Mutta mwtamilda/ Ette Elias oli ilmandunut. Nin tas muilda/ Ette iocu nijste wanhoist Prophetist oli ylesnosnut.

9:9 Ja sanoi Herodes/ Johannesen mine caulanleickasin. Cuca sis teme on iosta mine sencaltaisita cwlen? Ja hen pysi hende nähä.

9:10 Ja Apostolit palasit/ ia luettelit henelle caiki mite he olit tehnyet. Ja hen otti heidet tygens/ poismeni harhaan ylenannettun sijaan sen Caupungin tyge ioca cutzutan Bethsaida.

9:11 Coska Canssa sen tunsit/ noudhatit he hende. Ja he' rupesi heite wasterupe/ ia puhui heille Jumalan Waldakunnast/

ia ne iotca terueytta taruitzit/
teki hen teruexi. Nin peiue
rupesi io laskeman.

9:12 Ja ne Caxitoistakymende
edheskieuden sanoit henelle/
Pääste Canssa menemen
Caupungijn ia Lehikylijn/ ette he
Maiat ia Roca saisit/ Sille ette
me olema tääle erämas.

9:13 Nin hen sanoit heille/
Andacat te heille söteuet. Mutta
ne sanoit/ Ei ole meille enembi
quin wijsi leipe/ ia caxi Cala/
ellei me mene/ ia osta Roca
caikelle tälle swrella wäelle

9:14 (Sille heite oli lehes wijsi
tuhatta miest) Nin sanoit hen
Opetuslapsillens/ Pangat heite
istuman cuhungi Jouckoon
wisinkymmenin.

9:15 Ja he teit nijn/ ia asetit
heiet caiki atrioitzeman.

9:16 Nin otti hen ne wisi leipe
ia caxi Cala/ ia yleskatzoi
Taiuasen/ Ja kijtti sen ylitze/
Mursi ne ia annoi Opetuslapsille
ette he Canssan eten ne
panisit.

9:17 Ja he söit ia tulit caiki
rauituxi. Ja yleskoottin Techteit
quin ieit/ caxitoistakymende
Corgia.

9:18 Ja se tapachtui coska hen
yxinens oli rucolemas/ nin olit
mös Opetuslapset henen
cansans/ Kysyi hen heille
sanoden/

9:19 Kenenge sanouat Canssa
minun oleuan? He wastasit ia
sanoit/ He sanouat/ Ettes olet
se Johannes Castaia. Ja
mwtomat Eliam. Mwtomat taas
ioncun wanhoist Prophetaist
ylesnosnuexi.

9:20 Nin sanoit hen heille/
Kenenge sis te sanotta minun
oleuan? Wastasi Simon Petari ia
sanoit/ Sine olet se JUMALAN
CHRISTus.

9:21 Ja hen haastoi heite ia
kielsi ettei he kellengen pitenyt
site sanoman/ ia sanoit/

9:22 Inhimisen Poian tule palio
kerssie/ ia ylencatzotta
Wanhimilda ia Pappeden
Pämiehilde ia Kirianoppenuilda
ia tapettaman/ ia colmandena
peiue ne ylesnouseman.

9:23 Nin sanoit hen caikille/
Joca minua tachtu seurata hen
kielken itzens ia ottacan Ristins
iocapeiue ia seuratahan minua.

9:24 Sille ioca Hengens tedhelle
pite tachtu/ henen pite sen

cadottaman. Mutta ioca
cadhotta Hengens minun
techten/ se henen tedhelle pite.

9:25 Ja mite se hödhytte
Inhimist ios hen caiken mailman
woitais ia itzens cadhotta/ eli
itzens wahingon saatta?

9:26 Mutta cukaikenens minua
häpie ia minun sanoiani/ Site
mös Inhimisen Poian pite
häpiemen/ coska hen on tuleua
Henen/ ia hene' Isens ia pyhein
Engelitte' Cu'niasa.

9:27 Mutta mine sanon teille
totisesta/ Ouat mwtomat tesse
seisouaiset/ iotca ei colemata
maista/ sihenasti ette he
näkeuet JUMALAN waldakunnan.

9:28 Ja se tapactui Cahdexan
peiuen peräst/ neinen Sanain
ielkin/ ette hen otti tygens
Petarin ia Jacobusen ia
Johannesen/ Ja ylesnousi
woren päle rucoleman.

9:29 Ja quin hen rucoli/ mwthui
henen caswons/ ia henen
waattens tuli walkiaxi ia
kijldeuexi.

9:30 Ja catzo/ caxi Mieste
puhuit henen cansans/ quin olit
Moses ia Elias/

9:31 iotca ilmestuit Kircaudes/

ia puhuit henen
Wloslectemisestens/ ionga hen
teutteueinen oli Jerusalemis.
Mutta Petari/ ia iotca henen
cansans olit/ olit wnesta
raskautetut.

9:32 Mutta coska he
ylesheräisit/ neit he henen
Kircaudhens/ ia ne caxi mieste
henen tykenens seisouan.

9:33 Ja se tapactui/ coska he
poislexit henen tykeens/ sanoi
Petari IESUSEN tyge/ Mestari/
hyue on meiden tesse olla/
Tehckem tähän colmet Maia/
Sinulle yxi Mosesel yxi ia Elial
yxi. Ja ei hen tienyt mite hen
sanoi.

9:34 Ja henen neite
puhuesans/ tuli pilui ia
ymberiwariosi heiden. Ja he
peliestyit coska pilui heijet peitti.

9:35 Ja äni tuli Piluest
sanoden/ TEME On Minun
Racas Poican/ hende te cwlca.

9:36 Ja quin äni paralans
cwlui/ leusit he IESUSEN
yxinens. Ja he waickenit ia
eikelleken he miten sanoneet
nijnä peiuin nijstä quin he
nähnet olit.

9:37 Mutta se tapactui toisna

peiuen coska he Worelda
 alasastuit/ cohdasi heiden palio
 wäki.

9:38 Ja catzo/ yxi Mies
 Canssast hwsu sanoden/
 Mestari/ Mine rucolen sinua/
 catzo minu' Poicani polen/

9:39 sille hen on minun
 ainocainen/ Catzo/ se Hengi
 kijniotta henen/ ia cocta hen
 hwta/ ia hen repi henen/ nin
 ette hen wachtupi/ ia tuskal
 hen lopu henest quin hen
 henen repinyt on.

9:40 Ja mine rucolin sinun
 Opetuslapsias hende
 vloaiaman/ ia eiuet woinet.

9:41 Nin wastasi IESUS ia
 sanoit/ O vskomatoin ia heiju
 Sucukunda quincuuuan minun
 pite teiden tykenen oleman ia
 kersimen teite? Johdata sinun
 Poicas tenne.

9:42 Ja coska hen wiele
 menolla oli/ repeli hende
 Perkele ia muserteli. Mutta
 IESUS nuchteli site rietaist
 Henge/ ia paransi Piltin/ ia
 andoi henen iellens Isellens.

9:43 Ja he hämmestuit caiki
 JUMALAN Cunnian ylitze.

9:44 Coska he nyt caiki

imehtelit/ caikia nijte mite hen
 teki/ sanoit hen henen
 Opetuslapsillens/ Pangat nemet
 Puhet teiden Coruijn/ Sille ette
 tuleua on Inhimisen Poica
 ylenanneta' Inhimisten käsijn.

9:45 Mutta eiuet he ymmertenet
 site Sana/ ia se oli heilde
 peitetty/ ettei he site
 ymmertenet. Ja he pelkesit
 kysyue henele site Sana.

9:46 Nin tuli mös aijatus heiden
 keskenens/ Cuca heiste swrin
 olis.

9:47 Coska sis IESUS näki
 heiden sydhemens aijatuxen/
 otti hen Lapsen/ ia asetti sen
 tygens/ ia sanoit heille/

9:48 Cucaikenens täte Pilti
 wastanrupe minu' Nimeni
 tedhen/ hen minua wastanrupe.
 Ja cucaikenens minua
 wastanrupe/ hen wastan rupe
 site ioca minun lehetti. Sille
 ioca wähin on teiden keskenen/
 hen tulepi swrimaxi.

9:49 Nin wastasi Johannes/ ia
 sanoit/ Mestari/ Me neim yhden
 sinun Nimes cautta Perkelet
 vloaiauuan/ ia me kielsime
 he'de/ sille ettei hen seura
 meiden cansam.

9:50 a sanoi IESUS henen tygens/ Elkette kielkö/ Sille ioca ei ole meiden wastan/ hen on meiden cansam.

9:51 IA se tapactui/ Coska aica teutetty oli/ ette henen piti tälde otettaman/ kiensi hen cohta Caswons menemen Jerusalemin polen.

9:52 Ja lehetti Sanancandaijat edhellens/ Ja he menit ychten Samaritanein Caupungin/ henelle Maia walmistaman.

9:53 Ja eiuet he hende wastanruueneet/ senteden ette henen caswons oli kietty menemen Jerusalemin pein.

9:54 Quin nyt henen Opetuslapsens Jacobus ia Johannes sen neit/ sanoit he/ HERRA tahdocos/ nin me sanoma ette Tulen pite Taiuahast alastulema' ia cadhottama' heidet ninquin Eliaski teki?

9:55 Mutta IESUS kiensi henens Ja nuchteli heite sanoden/ Ettekö te tiedä kene'ge Henge' Poiat te oletta?

9:56 Sille ette Inhimise' Poica ei ole tullut cadhottaman Inhimiste' Sielua/ mutta wapattaman.

9:57 Ja he menit toisehe' Kylehe'. Ja se tapactui/ quin he tielle waelsit ette yxi henelle sanoi/ Mine seuran sinua cungasikenens menet.

9:58 Ja sanoi henelle IESUS/ Ketuilla lolat ouat ia Taiuahisilla Linnuilla peset/ mutta Inhimisen Poialla ei ole cuhunga hen päens cumarta.

9:59 Ja hen sanoi yhdele toisele/ Seura minua. Nin hen sanoi/ HERRA/ salli minua enne' menemen ia hautamaha' minun Iseni.

9:60 Nin sanoi henelle IESUS/ Salli ette coolluet hautauat heiden coolluitans/ mutta sine mene ia iulghista JUMALAN waldakunda.

9:61 Ja toinen sanoi/ HERRA/ mine seuran sinua/ Mutta salli minua ennen terueysi looman nijlle iotca minun Cotonani ouat.

9:62 Sanoi henelle IESUS/ Cucaikenens kätens Auran laske ia taghans catzo/ ei ole se souelias JUMALAN weldakundan.

X. Lucu

10:1 Sitelehin sis eroitti HERRA

toiset seitzemen Kymmende/ ia
lehetti heite caxin ia caxin
henen edhellens caikin
Caupungijn ia Paickoin cuhunga
hen itze oli tuleua/ ia sanoi
heille/

10:2 Elo tosin ombi swri/ waan
Töwäki on wähe/ Rucoelca sis
Elon HERRA/ ette hen
vloslehetteis Töwäki henen
Elohons/

10:3 Menget/ Catzo/ Mine
leheten teijen ninquin Carizat
Suttein keskelle.

10:4 Elket candaco Prentzelite/
eike Tasku/ eike Kengie/ ia
elket keteken terwettäkö
matcas.

10:5 Cuhu'ga honese' te
sisellemenet nin ensin sanocat/
Rauha olcohon tesse Hones. Ja
ios sielle ombi Rauhan Lapsi/
Nin teiden rauhan henen pälens
iäpi.

10:6 Mutta ios toisin/ nin
teiden rauhan iellens teille
palaia.

10:7 Sijne sis samas Hones
wijpykä/ södhen ia iodhen mite
heilde annetan/ Sille ette
Tömies on Palckans ansiolinen.

10:8 Elket Honest Honesen

kieukö. Ja cuhunga Caupungin
te tuletta ia he teite
wastarupeuat/ nin söket mite
teiden eten pannan/
10:9 ia paratka Sairahita iotca
henesse ouat ia sanocat heille/
Jumalan Waldakunda on lehes
teite tullut.

10:10 Mutta cunga caupungin te
sisellemenette/ ia ei he rupe
teite wastan/ nin vlosmenget
henen Cadhuillens ia sanocat.

10:11 Tomunghin mös/ ioca
teiden Caupungist meihin
tarttui/ me poispuhdhistam
teiden pälen. Quitengi te se
tietkä/ Ette Jumalan
waldakunda oli teite lehestenyt.

10:12 Mine sanon teille/ Ette
Sodomalle sinä peiuene pite
hokiambi oleman/ quin sille
Caupungille.

10:13 We sinulle Chorazin/ We
sinulle Bethsaida/ Sille ios
Tyros ia Sidonis olis
sencaltaiset auwut tehdyt iotca
teisse tehdyt ouat/ he olisit
muinen Jouhiwattees ia tuhgas
istuden tehnyet parannoxen.

10:14 Quitengi Tyron ia Sidonin
pite hokiambi oleman Domiolla/
quin teille.

10:15 Ja sine Capernaum ioca olet Taiuasen asti corghotettu/ sinun pite Heluettin alassysetteme'.

10:16 Joca teite cwle/ se cwle minun. Ja ioca teite ylencatzo/ se ylencatzo minun/ Joca taas minun ylencatzo/ hen ylencatzo sen ioca minun lehetti.

10:17 Nin ne Seitzemenkymende ilon cansa iellenspalasit sanoden/ HERRA/ Perkelet mös meiden alanannetan sinun Nimes cautta.

10:18 Nin sanoi hen heille/ Mine nein Sathanam Taiuahast langeuan ninquin Pitkesen leimauxen.

10:19 Catzo/ Mine annan teille woiman tallata kärmetten ia Scorpionin päle/ ia caiken Wiholisen wäen päle/ ia ei miten teille wahingoita.

10:20 Quitengi elkette sijte iloitko ette Henget teiden alana'neta'/ waan iloitkat paramin ette teide' Nime' ouat kirioitetut Taiuahis.

10:21 Samalla hetkelle riemuitzi Iesus Henges ia sanoi/ Mine kite' sinu Ise/ Taiuan ia Maan Herra/ ettes neme salasit

wijsailda ia toimelisilda/ ia olet ne ilmoittanut Tyhmille/ Ja tosin/ sille ette näin sine olet mieltynyt Ise/

10:22 Caiki ouat minulle a'netud minu' Iseldeni. Ja eikengen tiede cuca ombi Poica/ waan Ise/ Ja cuca ombi Ise/ waan Poiea/ ia kelle' Poica tachtu ilmoitta.

10:23 Ja he' kiensi hene's Opetuslaste's tyge ia sanoi erinens/ Autuat ouat ne Silmet iotca näkeuet iota te näette/

10:24 Sille mine sano' teille ette mo'da prophetat ia Kuningast tahdoit nähä iota te näette/ ia eiuet nähnet/ ia cwlla iota te cwletta/ ia eiuet cwluet.

10:25 Ja catzo/ nin yxi Lainoppenut ylesnoui/ kiusasi hende sanoden/ Mestari/ mite minun pite tekemen ette mine ijancaikisen Elemen perisin?

10:26 Nin hen sanoi henelle/ Mite Lais kirioitettu on? Quingas luet?

10:27 Hen wastasi ia sanoi/ Racasta sinun HErras Jumalas caikest sinun sydhemestes ia caikest sinun Sielustas/ ia caikest sinun woimastas/ ia caikest sinun mielestes. Ja

sinun Lehimeistes/ ninquin itzies.

10:28 Nin sanoi he' henelle/ Oikein sine wastasit/ Teghe se/ nin sine saat ele.

10:29 Mutta hen tactoi itzens wanhurskaxi tehdä/ ia sanoi lesuselle/ Ja cuca sis ombi minun Lehimeisen?

10:30 Nin wastasi lesus ia sanoi/ Yxi Inhiminen alasmeni Jerusalemist nin Jerichoon/ ia tuli Röueriten käsijn/ iotca mös hene' alastirijsuit/ ia Haauoitit henen/ ia poismenit ia ietit hene' policolun.

10:31 Nin se tapactui ette yxi Pappi sama tietä alastuli/ ia quin he' hene' näki/ meni he' ohitze.

10:32 Samalmoto mös yxi Leuita quin hen tuli sille paical/ edeskewi he' ia näki hene'/ ia meni ohitze.

10:33 Mutta yxi Samaritan⁹ waelsi sama tietä/ tuli hene' tygens/ ia quin hen näki hene'/ armachti hen henen pälens/

10:34 ia edeskeuden sidoi henen Hawans/ ia sisellewodhatti Ölio ia wina/ ia pani henen iuchtans päle/ ia

wei henen Maiahan/ ia coriasi hende.

10:35 Ja toisna peiuen waelsi hen/ ia edhesweti caxi peningite/ ia annoi Isenelle/ ia sanoi henelle/ Coria hende/ ia ios sine iotain sen ylitzen cwlutat/ mine palaitesan maxan sinun.

10:36 Cuca neist colmest sinun nähdexes oli henen Lehimeisens ioca Röuerin käsijn oli tullut?

10:37 Nin hen sanoi/ Joca Laupiudhen teki henen coctans. Nin sanoi sis lesus henelle/ Mene ia teghe samalmoto.

10:38 Nin se tapactui coska he waelsit/ meni hen ychten wähen Kylen/ ia yxi waimo Martha nimelde/ hen otti henen Honesens.

10:39 Ja henelle oli yxi Sisar/ ioca cutzuttin Maria/ hen istui lesusen ialcain iureen/ ia cwli hene' Puhens.

10:40 Mutta Martha ylenpalio askareita teki heite paluellen. Hen edheskeui ia sanoi/ HErra eckös site tottele ette minun Sisaren ietti minun yxine' askaroitzeman? Sano sis henelle ette hen minua auttais.

10:41 Nin Iesus wastasi ia sanoi henelle/ Martha Martha/ palio sine suret/ ia pyrghet monessa/ Waan yxi ombi tarpelinen.

10:42 Maria on hyuen Osan wloswalinut/ ioca ei poisotetan henelde.

XI. Lucu

11:1 IA se tapactui/ Coska hen ruoli yhdes Paicas. Ja quin hen lackasi sanoi henelle yxi henen Opetuslapsista's/ HErra opeta meite ruolema' ninquin mös Johannes opetti henen Opetuslapsens.

11:2 Nin sanoi hen heille/ Coska te ruoletta/ nin sanocat. Ise meiden/ ioca olet Taiuahis. Pyhetty olcon sinun Nimes. Lehestulkon sinun Waldakundas. Olcon sinun tactos nin maassa quin on Taiuasa.

11:3 Anna meille tenepene meiden iocapeiuene' leipe.

11:4 Ja a'na meide' syndine andexi/ Sille ette meki caikein meide' welgolisten andexi anname. Ja ele iohdata meit

kiusauxe'. Mutta päste meite pahasta.

11:5 Ja hen sanoi heille/ Culla teiste ombi Ysteue/ ia menepi henen tygens poliööst ia sanopi henelle/ Racas ysteue/ laina minulle colmet Leipe/

11:6 Sille minun ysteuen tuli matcast minun tygen/ ia ei ole minulla mite mine henen etenspanen.

11:7 Ja hen siselde wastaten sano/ Ele minua waiua/ io on owi suliettu/ ia minun Lapseni ouat minun cansan Cammios/ ia em mine woi nosta/ ia anda sinun.

11:8 Mine sanon teille/ Ellei hen ylesnouse ia anna henelle ette hen on henen Ysteuens/ nin hen quitengi henen achkerudhens tehden ylesnousepi/ ia andapi henelle nin monda quin hen taruitze.

11:9 Nin mine mös sanon teille/ Annocat/ nin teille annetan. Etziket/ nin te leudhet. Colkutacat/ nin teille auatan.

11:10 Sille iocainen quin anopi/ se saapi/ ia ioca etzipi/ se leute/ Ja ioca colkutta/ sille auatan.

11:11 Cuca teiste se lse ombi/
iolda Poica Leipe anopi/
andako hen sen edhest Kiuen?
Eli ios hen Cala anopi/
andako hen henelle sen edhest
Kärmen?

11:12 Eli ios hen Muna anopi/
andako hen henelle sen edhest
Scorpion?

11:13 Jos nyt te/ iotca pahat
oletta/ taidhatta hyui Lahioia
anda teiden Lapsillen/ Palio
enemin teiden Taiualinen Isen/
andapi pyhen Hengen
anouaisille.

11:14 Ja hen vlosaioi yhden
Perkelen/ ia se oli mycke. Ja
coska Perkele oli vlosaiettu/ nin
se mycke puhui. Ja cansa
imechtelit.

11:15 Mutta monicadhat heiste
sanoit/ Hen vlosaia Perkelet
sen Beelzebubin Perkeletten
pämiehen cautta.

11:16 Mutta mutomat kiusaten
anoit tunnustecti Taiuahast
henelde.

11:17 Mutta ette hen tiesi
heiden aiatoxens sanoi hen
heille/ Jocainen Waldakunda
ioca itzens wastan erkane se
tule kylmille/ Ja Hone langepi

Honen päle.

11:18 Jos nyt Satanas o'bi
itzens wasta' erinyt quinga sijs
henen waldakundans seisopi?
Ette te sanotta Minun Perkelet
vlosaiauauan Beelzebubin cautta.
11:19 Mutta ios mine Perkelet
Beelzebubin woimalla vlosaian/
Kenenge cautta sis teiden Poijat
nijte vlosaiauauat? Senteden
heiden pite oleman teiden
Domarin/

11:20 Waan ios mine Jumalan
sormella Perkelet vlosaian/ nin
tosin on Jumalan Waldakunda
teiden tygen tullut.

11:21 Coska Wäkeue
harniskoittu henen Cotons
wariele/ nin henen omans ouat
rauhas.

11:22 Mutta coska wäkeuemi
hende tule ia ylitzewoitta
henen/ Nin hen poisotta caiki
henen aseens/ ioihinga hen
turuasi/ ia henen Saalijns
iacapi.

11:23 Joca ei ole minu' cansani
se ombi minua wastan/ Ja ioca
ei minun cansan cokoa/ hen
hajotta.

11:24 Coska se Rietainen hengi
Inhimisest wloslechte/ Nin hen

lepitzewaelda carckeit paickoia/
etzipi lepo/ ia ei leudhe. Nin
hen sanopi/ Mine palaia' iellens
minun Honeseni iostan vloslexin.

11:25 Ja quin he' tulepi/ nin
he' leutepi sen lwdhilla lacastu'
ia caunistetu'.

11:26 Silloin hen menepi ia
ca'sansottapi seitzeme' mwta
hende pahe'bata henge/ ia quin
he siseltuleuat/ asuat he
sielle/ Ja sen Inhimisen
wijmeiset tuleuat pahemaxi quin
ensimeiset.

11:27 Ja se tapactui/ coska
hen neite sanoi/ ylescorgotti yxi
Waimo Canssan seast änens ia
sanoi henelle/ Autuas on se
Cochtu ioca sinun candanut
on/ ia ne Niset ioitas imit.

11:28 Nin hen sanoi/ Ja/
Autuat ouat ne iotca cwleuat
Jumalan Sanan/ ia ketkeuet
sen.

11:29 Mutta coska Canssa
tungijt/ rupeisi hen sanoman/
Teme Sucukunda ombi paha/
hen kysy mercki/ ia ei anneta
henelle Mercki waan Jonan
Prophetan mercki.

11:30 Sille ninquin Jonas oli
Niniuiteille mercki/ Nin

Inhimisen Poica pite mös olema'
telle Sucuku'nalle.

11:31 Se Etele' Trötingi pite
ylesastuma' Domio' ethe' teme'
Sucuku'na' Miesten ca'sa/ ia
pite heite domitzeman. Sille ette
hen tuli mailman äriste cwleman
Salomonin wijsautta. Ja catzo/
tesse ombi enämbi quin
Salomon.

11:32 Ne Niniuitit pite
ylesastuman domion ethen/
temen Sucuku'nan cansa/ ia
sen cadhottaman. Sille ette he
teit parannoxen Jonasen
sarnast/ Ja catzo/ tessse ombi
enembi quin Jonas.

11:33 Eikengen sytyte
Kynttelete/ ia pane ketköön/
eike mös wacan ala/ mutta
Kyntteleialgan päle/ ette ne
iotca sisellekieuuet walkeudhen
näkisit.

11:34 Silme ombi Rumin
Kyntele/ Coska sis sinun silmes
olis yxikertaine'/ nin sinun coko
Rumis tulepi walkiaxi. Mutta ios
se paha olis/ nin mös sinun
Rumis ombi pimije.

11:35 Catzo sis ettei se
Walkeus quin sinus on/ tulisi
pimeydhexi.

11:36 Jos sis sinun Rwmis on caickinens Walkeus/ ia ei ole henelle ychten osaa pimeydhest/ nin se tule cokonans walkeudhexi/ ia walista sinun ninquin kircas leimaus.

11:37 JA henen puhuesans/ rucoli hende yxi Phariseus/ peiueliselle ca'sans. Nin Iesus sisellemeni ia atrioitzi.

11:38 Mutta coska Phariseus näki/ imecteli hen/ ettei hen ennen sömens pesnyt.

11:39 Nin sanoI HERRA henelle/ Te Phariseuset puhdistatte wlcoisen polen Malioist ia Astioist/ Mutta teiden siseliset ouat teunens ratelust ia pahutta.

11:40 Te Hullut/ lulettaco ettei se ioca wlcoisen polen teki/ tehnyt mös siselmeist polda?

11:41 Quitengi andacat Almusat nijste quin teille on/ ia catzo/ nin teille ouat caiki puchtat.

11:42 Mutta we teille Phariseuset/ ette te Tiunin teete Minduist ia Rudast/ ia caikinaisest Caalist/ ia te poisietet Domion ia Jumalan Rackauden. Neite tosin tulis

tehde/ ia site toista ei ylenanda.

11:43 We teille Phariseuset/ iotca pydhet ylimeiset istumet Sinagogisa/ ia tadhotta teruetettä Turwlla.

11:44 We teille Kirianoppenuet ia Phariseuset/ te Ulcokullatut/ sille te oletta ninquin peitetyt haudhat/ ioinenga päle Inhimiset tietemet kieuet.

11:45 Nin wastasi yxi nijste Lainoppenuista ia sanoI henelle/ Mestari/ neille sanoilla sine meite mös pilcat.

11:46 Nin sanoI hen/ Ja we mös teille Lainoppenuille/ Sille että te raskautatte Inhimiset nijlle Coormilla quin he ei woi canda/ Ja ette te itze yhdelle sormelaka tadhonijhin ruueta.

11:47 We teille ette te rakennat Prophetadhen haudat/ Mutta teiden lset tapoit ne.

11:48 Nin te tosin todhistat ia ynesostutta teiden lsein töihin/ Sille ette he tapoit ne/ mutta te rakennat nijnen Haudhat.

11:49 Senteden mös Jumalan Wisaus sanoI/ Mine leheten Prophetat ia Apostolit heiden tygens/ ia mutamat nijste he

tappauat ia wainouat/
 11:50 Senpäle ette teste
 Sucukunnast kysyttemen pite
 caickein Prophetain weri/ ioca
 wloswodhatettu on mailman
 alghust/

11:51 Abelin werest saacka/
 haman Zacharian weren asti/
 ioca hucattijn Templin ia Altarin
 waihel. Tosin sano' mine teille.

Se kysyten telde Sucukunnalda.

11:52 We teille Lainoppenuille/
 Sille te oletta ottanet Taidho'
 auaimen ette te itze
 sisellemenyuet ia ne
 sisellemeneueiset oletta
 poistorijuneet.

11:53 Mutta coska he' oli
 nemet heille sanonut/ rupesit
 ne Lainoppenet ia Phariseuset
 hartasti hende adistama' ia
 caualasta kysyme' henelde
 monesta/

11:54 Ja wäigyt he'de ia etzit
 iotakin henen suustans onghia/
 iosta he saisit canda henen
 pälens.

XII. Lucu

12:1 COska nyt epeluku Canssa
 olit cokondunuet/ nin ette he

toinen toisens päle tallasit
 rupesi hen sanoma'
 Opetuslastens tyge ensin/
 Cauattacat itzeteiten
 Phariseusten Hapanoxest/ quin
 on Ulcokullatus/

12:2 Sille ettei miten ole
 peitetty quin ei ilmei tule/ eike
 salattu/ quin ei tieteuexi tule.

12:3 Se'tede' mite te pimeis
 sanoitta ne walkeudes cwllaan/
 Ja mite te coruaa' puhuita
 Ca'mios/ se pite sarnattama'
 Cattoin päle.

12:4 Mutta mine sanon teille
 minu' Ysteuillen/ Elket nijte
 pelietkö iotca Rumin tappauat/
 ia senperäst ei ole heille
 enämbete tekemist.

12:5 Mutta mine tadhon osotta
 teille ketä teiden tule peliete.
 Pelietke hende iolla wäki ombi/
 sijttequin hen tappanut on/
 mös Heluettin syseite. Totta
 sanon mine teille/ site te
 pelietke.

12:6 Eikö wijsi Warpulaist osteta
 cahdhel ropoilla? Ja ei yxike
 heiste ole Jumalan edhes
 wnohdettu.

12:7 Ouat mös caiki teiden
 päen hiuxet luetudh. Elkette sis

pelietkö/ Sille te oletta
paramat/ quin monda
Warpulaista.

12:8 Mutta mine sanon teille/
Jocainen quin minun tunnusta
Inhimisten edes/ Sen mös
Inhimisen Poian pite
tunnustaman Jumalan Engeliten
edes/

12:9 Joca taas minun kieldä
Inhimisten edes/ Se kielteen
Jumalan Engeliten edes.

12:10 Ja ioca puhupi sana'
Inhimise' Poica wastan/ se
henelle a'dexia'netan. Mutta ioca
pyhe Henge pilcapi/ ei se
henelle andexianneta.

12:11 Coska he nyt teite
edesweteuet heiden Sinagogins/
Esiuallan ia Waldamiesten eten/
nin elket murectiko/ quinga
taicka mite te wastatta/ eli mite
teiden sanoman pite/

12:12 Sille ette pyhe Hengi
opetapi teien sille hetkelle/ mite
teiden tule sanoa.

12:13 Nin sanoi henelle yxi
Canssast/ Mestari/ sanos
minun welielleni/ ette hen iacais
minun cansan Perimisen.

12:14 Mutta hen sanoi henelle/
Inhiminen/ cuka minun pani

Domarixi eli Perijakaiaxi teiden
pälen?

12:15 Ja sanoi hen heille/
Catzocat ia cauattacat
Ahneudhest/ Sille ettei
Inhiminen sijte ele/ ette henelle
palio Tauara on.

12:16 Nin hen sanoi heille
yhden Wertauxen sanoden.

12:17 Oli yxi Ricas mies/ ionga
Pelto palio Laiho cannoi/ Ja se
aijatteli itzellens ia sanoi/ Mite
mine teen? Ettei minulla ole
cuhunga cokoon minun Eloni/
12:18 ia sanoi/ Sen mine teen/
Mine purghan minun Aittani ia
swreman ylesrakena'/ Ja sinne
cokoon caiki minun tuloni/ ia
minun Hywuydheni.

12:19 Ja sanon Sieluleni/ Racas
Sielu/ Sinulle ombi swri wara
monexi wodexi pandu/ Lewä/
söö/ ioo/ remuitze.

12:20 Mutta Jumala sanoi
henelle/ Sine tompeli/ Tene
ööne sinun Sielus sinulda
poiskutzutan/ Cuca ne saapi
iotcas walmistanut olet?

12:21 Nein mös henelle kieupi/
ioca itzellens tauaroitze/ ia ei
ole Ricas Jumalan edes.

12:22 Nin hen sanoi

Opetuslapsillens/ Senteden sanon mine teille/ Elket mwrectico teiden elemen eteen/ mite teiden pite sömen/ Eike mös Rumistan/ mille te sen puetatt.

12:23 Eleme ombi enämbi quin Roca/ ia Rumis enämbi quin Wate.

12:24 Catzelcat Corppi/ eiuet ne Kylue/ eike mös eloleicka/ ei ole heille mös Kellarite/ eike Aitta/ ia Jumala heite quitengi elette/ Quinga palio paramat te oletta quin Linnut?

12:25 Cuca nyt teiste henen murehellans woipi lisete henen wardhellens yhden kynären?

12:26 Ellei te sis woi site quin wähin ombi/ mixi te muista muredhitta?

12:27 Catzelcat Cuckaisita quinga he caswauat/ Ei ne tötetee/ eike mös kehrä/ Nin sanon mine teille/ ettei Salomon caikes henen cunniasans nin ollut watittu quin yxi nijste.

12:28 Jos sis Rohon ioca tenepene Kedholla seiso/ ia Homen vgnin heiteten Jumala nin watitzepi/ Quinga palio

enämin hen teite watitzepi/ O te heickovskoiset?

12:29 Senteden mös te elkette etzikö/ mite teiden sömen eli ioman pite/ ia elket corkiuteen mengö/

12:30 Sille neinen caikein ielken pacanat mailmas seisouat.

12:31 Mutta teiden Isen tietete te neite taruizett. Wan paramin etziket Jumalan Waldakunnan ielken/ nin nemet caiki teille tygelangeuat.

12:32 ELE Pelke piskurainen Lauma/ Sille ette teiden Isen hyue tachtu ombi andaman teille waldakunda *

12:33 Myyke mite teille ombi/ ia andacat Almuisat. Tehcket teillen Säckit iotca ei wanhane ychten puuttumattoman Tauaran Taiuahis/ Cuhunga ei warghas wlotu/ eike Coi raiska.

12:34 Sille cussa teiden Tauaran ombi sielle mös onopi teiden sydhemen.

12:35 Olcoon teiden Solinna wötetyt/ ia teiden Kyntelet sytytetyt/

12:36 Ja olcatta ninen Inhimisten caltaiset iotca heiden Herrans odhottauat coska hen

Häistä palaiapi/ Ette coska hen tulepi ia pälecolkutta/ nin he cocta henen etens awauat.

12:37 Autuat ouat ne palueliat iotca HERRA tultuans leutepi waluomast. Totisesta sanon mine teille/ ette hen sonnusta henens ia asetta heidet atrioitzemaan/ ia kieudhen hen paluelepi heite.

12:38 Ja ios hen tulepi toises Waluos/ eli colmannes Waluos/ ia nein leutepi/ Autuat ouat ne palueliat.

12:39 Mutta se te tietkä/ ette ios Perenisende tiedheis mille hetkelle warghas tulis/ tosin hen waluois/ ia ei sallis henen Honetans yleslödhä.

12:40 Senteden olcata te mös walmit. Sille ette Inhimisen Poica tulepi sille hetkelle/ iolla ette te lulecka.

12:41 Nin sanoi Petari henelle/ HERRA/ sanocos temen Wertauxen meille eli mös caickille?

12:42 Nin sanoi HERRA/ Cuka ombi wskolinen ia toimelinen Perenhaltia ionga henen Herrans asetta henen Perehens päle/ ette hen heille oikealla aijalla

Taruet andapi/

12:43 Autuas ombi se paluelia ionga Herra tultuans nein leute tekemest/

12:44 Totisesta mine sanon teille/ ette hen asetta sen caikein ylitze mite henelle onopi.

12:45 Mutta ios se Paluelia sanopi sydhemesens/ Minun Herran wijpy tulemast/ ia rupepi Hosuman trengi ia picoi/ ia sömen ia iooman ia iopuman/

12:46 Nin tulepi sen paluelian HERRA sine peiuen/ iona ei hen waroinut/ ia sine hetken/ quin ei hen tiedhe/ ia poickileickapi henen/ ia panepi henen osansa wskomattoin cansa.

12:47 Mutta se Paluelia ioca tiesi henen Herrans tadhon/ ia ei itzens walmistanut eike mös tehnyt henen tadhos ielken/ henen teuty palio hawoi kerssi.

12:48 Joca taas ei tienyt/ ia quitengi teki hauain ansiota/ sen pite wähemmen hawoi kerssimen. Sille ette kelle palio annettu ombi/ palio mös henen takaans etziten/ ia kelle palio on haltun annettu/ silde mös palio kysyten.

12:49 Mine tulin sytytemen *

Tulda maan päle/ ia mite mine paramin tachtosin quin ette se io palais/

12:50 Mutta minun pite ennen Castella castettaman/ ia quinga mine ikewoitzen sihenasti ette se teuteten?

12:51 Lwlettaco ette mine tulin Rauha lehettemen Maan päle? En/ ma mine/ Mutta eroitust.

12:52 Sille ette testedes pite wijsi oleman yhdes Hones eroitetudh/ colmet cacha waskan/ ia caxi colme waskan.

12:53 Ise eroitetan poicans waskan/ ia Poica Isen waskan/ Eiti tytertens wasta'/ ia Tyter eitins waskan/ Anoppi Miniens waskan Ja Minie anoppins waskan.

12:54 Nin sanoi hen mös Canssalle/ Coska te näet Piluen nouseuan Lennest/ nin te cohta sanotta/ Sadhe tule/ Ja nin mös tulepi.

12:55 Ja coska te näet Etelen twleuan/ nin te sanotta/ Helle tule/ ia nin mös tulepi.

12:56 Te wlcokullatut/ Taiuan ia Maan modhon te taidhat coetella/ Mixei te sis täte aica coettele?

12:57 Mingeteden sis ette te itzesten domitze mike oikeus ombi?

12:58 Sille coskas nyt menet sinun Rijtawellies ca'sa Esiwallan eten/ nin pydhe tielle ettes heneste päsisit/ Senpäle ettei hen sinua lehes Domarin eten weteisi/ ia se Domari yle'annais sinun Böuelille/ ia se Böueli heittepi sinun Tornihin.

12:59 Mine sanon sinule/ Ei sine sielde ennen wlostule/ quin sine wimeisen Ropoin maxat.

* Myket) Mydhe/ kielde/ ylencatzo/ wihat/ ei asu/ ei tauaroitzeman/ ei miteken omistaman >etc. ne caiki merckitzeuet ettei kengen pide miteken ylitze Jumalata/ ia henen Sanans racastaman/ eli etzinen/ Waan nin quin P. Pauali sanopi 1. Cor. 7. Tanquam >nihil >habentes. Sille ette iocainen Christittu pite caiki Ychteitze pitemen/ ia lehimeisille's tarpexi ehcke mite hen woipi ia taita/ Quinga ia coska hen taruitze hende ninquin Christus henen wastaans teki.

* Tulda) se on sen Sananlaskon taual (Mine tadhon Tulen sytyte) se on/ Mine tadhon rida' nosta Euangelium cautta/ ia soisin kernaast sen io oleuan/ Mutta minun Hengen se ennen costanda/ ia site mine ikeuöitzen.

XIII. Lucu.

13:1 Nln olit mutamat samal aijal sijne tykene/ iotca iulghistit henelle nijste Galileist/ ioinenga weren Pilatus oli heiden wffrins cansa secoittanut.

13:2 Ja lesus wastasi ia sanoi heille/ Lwlettaco ette nämet Galileit olit synniset caikein Galileusten ylitze ette he semmotoisi kersit?

13:3 Ei/ ma mine/ Wan ellei te paranna teiten/ nin te caiki samalmoto huckan tuletta/

13:4 Taicka lwlettako/ ette ne cadexantoistakymende ioinenga päle Torni Silohas langesi/ ia tappoi heijet/ olit wighaliset caikein Inhimisten ylitzen/ iotca Jerusalemis asuit?

13:5 Ei/ ma mine/ Wan ellei te paranna teiten/ nin te caiki

samalmoto huckan tuletta.

13:6 Sanoi hen mös temen Wertauxen. Yhdelle oli Ficuna pw/ hene' Winatarhasans istutettu/ ia tuli ia etzi hedelmete henes/ ia ei leutenyt. 13:7 Nin sanoi hen Winatarha' Haltialle/ Catzos/ io colmet wootta mine olen tullut/ ia etzinyt hedelmet teste Ficuna puust/ ia en leudhe/ Hacka hende pois/ mixi hen maata estepi?

13:8 Mutta hen wastasi ia sanoi henelle/ HERRA/ salli henen wielle tene woonna/ nincauuan quin mine caiuan henen ymberins ia sonnitan henen/ 13:9 ios hen sijttekin hedelmeitzis/ iolleika/ nin hacka hende sijtte pois.

13:10 Ja hen opetti Sabbathina yhdes Sinagogas/

13:11 Ja catzos/ Yxi Waimo iolla oli Sairaudhen Hengi cadexantoistakymende wootta/ ia se oli rammittu/ ia ei woinut pästens ylesoijenda.

13:12 Mutta coska lesus sen näki/ cutzui hen henen tygens/ ia sanoi henelle/ Waimo/ ole wapah sinun taudhistas.

13:13 Ja pani kätens henen pälens. Ja cochta se itzens ylesoijensi ia kijtti Jumala.

13:14 Nin wastasi Sinagogan Pämies/ ia närckestyi ette lesus paransi Sabbathina/ ia sanoi Canssalle/ Cwsi peiue ouat ioina sopi tötetedhe/ nijne tulcat sis ia andacat teiten paratta/ ia ei Sabbathina.

13:15 Nin wastasi hende HERRA ia sanoi/ Sine vlckokullattu/ Eikö itzecukin teiste päste henen Nautans eli Asins Sabbathina seimeste ia iohdata iomalle?

13:16 Eikö mös pideis teme Abrahamin Tyter Sabbathina pästettemen teste siteeste/ iolla Sathanas on io cadhexantoistakymende wootta henen sitonut?

13:17 Ja quin hen neite sanoi/ nin caiki häpeisit iotca hende wastanseisoit. Ja caiki Canssa iloitzi caikein cunnialisten Töiden ylitze iotca henelde techtin.

13:18 Nin hen sis sanoi/ Kenenge Wertainen on Jumalan waldakunda/ Ja kenenge caltaisexi mine sen teen?

13:19 Se on Sinapin siemenen

wertainen/ ionga Inhiminen otti/ ia kylui henen Yrttitarhans/ ia se caswoi ia tuli swrexu puuxi/ ia Linnut Taiuas alda pesiuet sen oxain ala.

13:20 Ja taas hen sanoi/ Kenenge Wertaisexi mine Jumalan Waldakunnan teen?

13:21 Se on Hapatoxen caltainen/ ionga yxi Waimo otti/ ia pani sen colmen wacan iauhoin secaa/ siehenasti quin se caiki hapansi.

13:22 Ja hen waelsi Caupungeite ia Kylie mödhen ia opetti/ Ja matkusti Jerusalemin pein.

13:23 Nin sanoi yxi henelle/ HERRA/ Wähekö nijte on iotca wapadhetan? Nin sanoi hen heille/

13:24 Kiluoittacat sen ahtan portin cautta siselkeudhe/ Sille ette mo'da ouat (sanon mine teille) iotca pyteuet siselkieudhe/ ia eiuet woi.

13:25 Coska nyt Perenisende on ylesnosnut/ ia ouen sulkenut/ Nin te rupiat vlconseisoman/ ia ouen päle colkuttaman ia sanoman/ HERRA/ HERRA/ aua meille. Ja hen wasta ia sanopi

teille/ Em mine teite tunne
custa te oletta.

13:26 Nin te rupiat sanoman/
Me olema sönyet ia ionuet
sinun edeses/ ia catuilla sine
meite opetit.

13:27 Ja henen pite sanoman/
Mine sanon teille/ Em mine
teite tunne custa te oletta/
Poismenget minun tykeni caiki
te Pahointekiet/

13:28 Sielle pite olema' idku ia
Hamban kiristus/ coska te
näette Abrahamin ia Isaachin ia
Jacobin/ ia caiki Prophetat
Jumalan waldakunnas/ mutta
teidene vlosaiettauan.

13:29 Ja heiden pite tuleman
ldest ia Lennest/ pohiasest ia
Etelest/ ia Jumalan
Waldakunnas Istuman.

13:30 Ja catzo/ Ne ouat
wijmeiset/ iotca tuleuat
ensimeisixi/ ia ne ouat
ensimeiset/ iotca tuleuat
wimeisixi.

13:31 Samana peiuene
edeskeuit mutomat Phariseusist/
ia sanoit henelle/ Rienne/ ia
mene telde pois/ Sille ette
Herodes tachtu sinun tappa.

13:32 Ja hen sanoit heille/

Menget ia sanocat sille Ketulle/
Catzos/ mine vlosaian
Perkeleit/ ia parannan tenepene
ia home'na/ ia colman peiuen
mine loputetaa'.

13:33 Quite'gi pite minu'
tenepene ia homena ia homene'
taca waeltama'/ Sille ettei taida
olla/ ette Propheta mwalla
hucatan/ quin Jerusalemis.

13:34 Jerusalem/ Jerusalem/
ioca tapat Prophetat/ ia kiuitet
heite iotca sinun tyges
leheteten/ Quinwsein mine
tahdoin coota sinun Poijas
ninquin Lindu Pesens henen
sipeins ala/ ia ette te
tactonuat?

13:35 Catzocat teiden Honen
ietete' teille kylmille/ Sille mine
sano' teille ette te minua ennen
näe/ quin se aica tule coska te
sanotta/ Hyuestisiugnattu olco'
se ioca tulepi Herra' Nimeen

XIV. Lucu

14:1 IA se tapactui/ ette hen
tuli yhden Phariseusten
Pämiehen Honen sisel
Sabbathina roca ottaman. Ja he
wartioitzit hende/

14:2 Ja catzo/ sijne oli yxi
Wesitautinen Inhiminen henen
edesens.

14:3 Ja Iesus wastasi
Lainoppenuille ia phariseusille ia
sanoi/ Sopico Sabbathina
paranda?

14:4 Nin he waikenit. Mutta hen
rupesi heneen/ ia paransi
henen ia laski menemen.

14:5 a hen wastaten sanoi
heille/ Kenengen teiden Nauta
eli Asi Caiuon putopi/ ia ei
cohta hende yleswedhä
Sabbathin peiuene?

14:6 Ja eiuet he taineet hende
tehen wastata.

14:7 Mutta hen sanoi Wierahille
wertauxe'/ coska hen merckitzi
quina he walitzit ylimeisi
istuimita/ ia sanoi heille/

14:8 Coskas cutzutaan
ioldaculda Häihin/ nin ele
ylimeisexi istu ettei lehes iocu
cunnialisembi sinua/ ombi
henelde cutzuttu/

14:9 ia nin tule se ioca seke
sinun ette henen on cutzunut/
ia sanopi sinulle/ Anna telle
sija. Ja nin sine häpien cansa
rupiat alambana istuman.

14:10 Mutta paramin coskas

cutzuttu olet/ nin mene ia istu
alamaisen sijaan Senpäle/ ette
coska se tule ioca sinun
cutzunut on/ sanois sinulle/
Ysteuen/ nouse ylemmä/ Silloin
sinulle on cunnia ninen edhes/
iotca ynne atrioitzeuat.

14:11 Sille ette ioca itzens
ylende/ hen aletaan/ Ja ioca
itzens alendapi/ se yleteen.

14:12 Sanoi hen mös sille/ ioca
henen cutzunut oli/ Coskas teet
Peiuelist taica Echtolist/ nin ele
cutzu Ysteuities/ eike welijes/
eike Langoijas/ eike Rickaita
Naburitas/ ettei he sinua
woroim cutzuisi/ ia sinulle
hyuenteghos maxaisit.

14:13 Mutta paramin coskas
Wieraspidhon teet/ nin cutzu
Kieuhet/ Sairat/ Onduuat/
Sockiat/

14:14 nin sine olet autuas/
Sille ettei heille ole wara sinulle
maxa/ Mutta sinule pite
maxettaman ninen

Wanhurskasten ylesnousemises.

14:15 Mutta coska yxi nijste
ynne atrioitzeuist nämet cwli/
sanoi hen henelle/ Autuas ombi
se ioca söpi Leipe Jumalan
Waldakunnas.

14:16 Nin sanoi hen henelle/
Yxi Inhiminen oli walmistanut
swren Ectolisen/ ia cutzui
monda/

14:17 Ja wloslehetti henen
paluelinas Ectolisen hetkelle
sanoma' nijlle cutzutuille.

Tulcat/ sille ette caiki ouat
walmistetut.

14:18 Ja he rupesit ierestens
caiki heidens estelemen. Se
ensimeinen sanoi henelle/ Mine
ostin Maancartanon/ ia pite
menemen site catzoman/ Mine
rucolen sinua/ sano minun
esten.

14:19 Ja se toinen sanoi/ Mine
ostin wijsi pari hercki/ ia menen
heite coetteleman/ Mine rucolen
sinua/ sano minun esten.

14:20 Ja se colmas sanoi/
Mine olen Emennen nainut/ ia
senteden en taidha mine tulla.
Ja paluelia palasi/ ia sanoi
caiki nämet iellens Herrallens.

14:21 Nin wihastui Perenisende/
ia sanoi palueliallens/ Mene
nopiast vlos Caupungin Catuille
ia Cuijlle ia saata tenne
waiuaset ia Sairat/ Onduuat ia
Sokiat.

14:22 Ja sanoi paluelia/ Herra/

mine olen technyt quin sine
keskit/ Ja wiele nyt sija on.

14:23 Ja sanoi Herra
paluelialle/ Mene vlos
maanteille ia aidhoille/ ia wadhi
heite siseltuleman/ ette minun
Honen teuteteisin.

14:24 Mutta mine sanon teille/
Ettei yxiken nijste Miehiste quin
cutzuttin/ pide maistaman
minun Ectolistan.

14:25 Nin palio Wäki henen
cansans waeli. Ja hen kiensi
henens/ ia sanoi heille/

14:26 Jos iocu tulepi minun
tykeni ia ei wiha henen Isens/
Eitins/ Emendens/ Lapsians/
weliens ia Sisaritans/ ia wiele
senpälen henen oma Hengiens/
ei se taidha olla minun
opetuslapsen.

14:27 Ja cuca Ristiens ei canna
ia minua seura/ ei se taida olla
minun optuslapsen.

14:28 Sille cuca teiste se ombi
ioca tahdon Tornin raketa/ ia
ei ennen istudhen laske sen
Culunnosta ios henelle ombi
wara site teuttä?

14:29 Senpäle ettei hen/ coska
hen peruxen laskenut on/ ia ei
woi teuttä/ tule caikein nijnen

pilcaxi iotca sen näkeuet/ ia sanouat/

14:30 Teme inhiminen rupesi rakendaman ia ei woinut teuttä.

14:31 Taicka cuca Kuningas tachtopi waelta sotimaan toisen Kuningan wastan/ eikö hen ennen istudhen aiattele/ Jos hen woisi Kymenelle tuhanella cohdhata sen ioca henen wastahans tule cahden kymenen tuhanen cansa?

14:32 Mwtoin/ coska hen wiele caucan on/ nin hen lehettä henelle Sanoman/ ia Rauha rucolepi.

14:33 Nin mös iocainen teiste quin ei louu caikista iotca henelle on/ ei se taidha olla minun Opetuslapsen.

14:34 Sola ombi hyue/ Mutta ios Sola tule maghuttomaxi/ mille se höistetän?

14:35 Eike se Maasa/ Eike Sonnasa ole tarpelinen/ Mutta se poisheitetän. Jolla Coruat on cwlla/ se cwlkan.

XV. Lucu

15:1 JA henen tygens keuit caiki Weronottaiat ia Synniset/

hende cwleman.

15:2 Nin napitzit Phariseuset ia Kirianoppeneet ia sanoit/ Teme Syndisite wastanrupe/ ia söpi heiden cansans.

15:3 Nin hen sanoi heille temen Wertauxen sanoden/

15:4 Cuca ombi teiste se Inhiminen/ iolla on sata Lammast/ ia ios hen yhden nijste cadhotta/ Eikö hen iäte yhdexe'kymende ia yhdexe' Corpehen/ ia mene sen ielken ioca o'bi cadonut/ sihenasti ette he' sen leutepi?

15:5 Ja quin hen leutepi sen/ nin hen panepi sen olallens iloiten.

15:6 Ja coska hen tulepi Cotians/ nin hen cokoncutzu hene' Ysteue's ia Naburins/ ia sanopi heille/ lloitka minun cansani/ Sille ette mine leusin minun Lampani ioca cadhonut oli.

15:7 Mine sanon teille/ Ette nin mös pite ilo olema' Taiuaas yhden Synneisen päle/ ioca henens paranda/ enemini quin yhdexenkymenen ia yhdexen Hurskasten päle/ iotca ei taruitze paranosta.

15:8 Taica cuca Waimo ombi iolla on kymenen peningite/ ios hen yhden heiste cadhotta/ Eikö hen ylessytyte Kyntelete/ ia lakaise Honecta/ ia wisusta etzi nincauua' quin he' sen leute?

15:9 Ja quin hen sen leutenyt on/ cokoncutzu hen Ysteuens ia Kylenswaimot ia sanopi/ lloitka minun cansani/ Sille ette mine leusin minun peningin/ ionga mine cadhotin.

15:10 Nin mös sano' mine teille/ pite ilo oleman Jumalan Engeliten edes yhden Syndisen ylitze ioca henens paranda.

15:11 JA hen sanoi/ Yhdel Miehelle oli caxi Poica/

15:12 Ja se Norembi heiste sanoi Isellens/ Ise/ Anna minulle se osa Tauarast quin minun tule. Ja hen iacoi heille Tauaran.

15:13 Ja ei cauuan sen ielken/ coska se Norembi poica oli caiki coonut/ lexi hen erehen caukaisel makunnalle/ ia sielle hen huckasi caike' henen Tauarans haureudes Elemes.

15:14 Coska hen nyt caiki oli haaskanut/ nin tuli swri Nelke

caickeen sihen Makundan/ Ja hen rupeis hätendemen.

15:15 Ja poismeni/ ia hen kinirippui yhdes sen makunnan Caupamiehes/ ioca henen lehetti pellollens caitzeman henen Sicoians.

15:16 Ja hen pyti watzans Raual teutte/ iota Sigat söit/ ia eikengen henelle site andanut.

15:17 Nin hen aijatteli itzellens/ ia sanoi/ Quinga monella minun lseni palcolisille ombi kyllä Leipe/ ia mine nelken coolen?

15:18 Mine ylesnousen/ ia kieun minun lseni tyge/ ia sanon henelle/ ISE/ mine olen synditehnyt Taiuan ia sinun edeses/

15:19 ia en ole sillen mahdollinen sinun Poijaxes cutzutta/ Tee minun ninquin yhden sinun Palcolisistas. Ja hen ylesnousi/ ia tuli lsens tyge.

15:20 Coska hen wiele nyt taambana oli/ näki henen lsens henen/ ia armachti henen pälens iooxi/ ia langesi henen Caulans/ ia sutaannoit henen.

15:21 Nin sanoit Poica henelle/ ISE/ mine olen synditehnyt

Taiuan ia sinun edeses/ ia en ole mahdollinen testedes sinun Poiaxes cutzutta.

15:22 Nin sanoi Ise Paluelijllens/ Edestoocat ne parahat waatteet/ ia puettaca henen pälens/ ia andacat Sormus henen käteens/ ia kenget henen ialkoinis/

15:23 Ja edestoocat se sötettu Wasicka/ ia tappacat/ Sökem/ riemuitkam/

15:24 Sille teme minun Poican coollut oli/ ia iellenswircosi. Hen oli cadhonnut/ ia on iellensleutty. Ja he rupeisit riemuitzeman.

15:25 Mutta henen vanhembii Poicans oli pellolla. Ja quin hen tuli/ ia lehestui Honetta/ cwli hen Laulun ia Tantzit.

15:26 Ja cutzui yhden Paluelioistans ia kysyi/ mike se oli.

15:27 Nin hen sanoi henelle/ Sinun Welies tuli/ ia Iles andoi tappa sen sötetun Wasickan/ ette hen sai henen teruene iellens.

15:28 Nin wihastui hen/ ia ei tachtanut sisellemenne. Nin meni sis henen Isens wlos/ ia

rucoli hende.

15:29 Mutta hen wastasi ia sanoi Isellens/ Catzos/ nin monda wootta mine paluelen sinua/ ia en ole coskan sinun keskys ylitzekeunyt/ ia ett sine ole coskan andanut minulle Wohlaca/ ette mine madhaisin riemuita Ysteueini cansa.

15:30 Mutta nyt/ ette sinun Poicas tuli/ ioca caiken henen Tauarans on haaskanut Portoin cansa/ tapoit sine henelle sen sötetun Wasickan.

15:31 Nin sanoi hen henelle/ Minun Poican/ aina sine olet minun tykeneni/ ia caiki mite minun onopi/ se ombi sinun.

15:32 Nin pideis sinun riemuitzeman ia iloitzeman/ Sille ette teme sinun Welies oli coollut/ ia iellenswircosi/ Hen oli cadhonnut/ ia ombi iellensleutty.

XVI. Lucu.

16:1 SAnoi hen mös Opetuslapsille's/ Oli yxi Ricas mies/ iolla oli yxi Honenhaltia/ ia se cannettin henen edesens/ ette hen oli hucuttanut hene'

Hywuydens.

16:2 Ja hen cutzui hene' ia sanoi henelle/ Mixi mine sen sinusta cwlen? Tee lucu sinu' Hallituswirghastas/ Sille ett sine szaa testedes hallita.

16:3 Nin sanoi se Honenhalltia itzellens. Mite mine teen? Sille minun Herran poisotta minulda wirghan/ Em mine woi caiwa/ Häpien mine kieriete.

16:4 Mine tiedhe' mite mine teen/ coska mine nyt wirghasta poispannan/ nin he coriauat minun heiden Honesens.

16:5 Ja hen cutzui tyge's caiki hene' Herrans welgoliset/ ia sanoi ensimeiselle/ Quinga palio sine olet minun Herrani welca?

16:6 Nin hen sanoi/ Sata tynnyrite Ölio. Ja hen sanoi henelle/ Ota sinun kirias ia istu pian/ ia kiriota wisikymende.

16:7 Sijtte hen toiselle sanoi/ Palioco sine olet welca? Hen sanoi/ Sata punda Nisuija. Ja hen sanoi henelle/ Ota sinun kirias/ ia kirioita cadhexankymende.

16:8 Ja se HERRA kijtti site wäre Honenhaltia ette hen

toimelisest teki/ Sille ette temen Mailman Lapset ouat toimelisemat quin walkeudhen Lapset heiden Sughusans.

16:9 Ja mine mös sanon teille/ Tehcket teille Ysteuite sijte * wärest Mammonast/ Senpäle ette costa te taruitzet/ nin he coriauat teite ijancaikisin Maiohin.

16:10 Joca wehimes on wskolinen/ hen mös palios on wskolinen/ Ja ioca wehimes wärä ombi/ se mös palios on wärä.

16:11 Jollei te sis olluet wskoliset sijne wäres Mammonas/ cuca teille site wskopi quin totinen on?

16:12 Ja ellei te ole wieralises wskoliset/ cuca teille sen andapi quin teiden oman on?

16:13 Eikengen Paluelia taidha cachtu Herra paluella/ Sille taicka hen ychte wihapi/ ia toista racastapi/ Eli hen yhdes kijnirippu/ ia toista ylencatzo. Ette te taidha Jumulata paluella ia mammon.

16:14 Caiki nämet cwlit mös Phariseuset iotca ahnet olit/ ia nauroit hende.

16:15 Ja hen sanoi heille/ Te oletta ne iotca itzen hurskaxi teette Inhimisten edes/ mutta Jumala tundepi teiden sydhemenne/ Sille ette mite corckia on Inhimisten edes/ se ombi cauhistos Jumalan edes.

16:16 Laki ia Prophetat noidhuit Johannesen asti/ ia sijte aijasta ilmoitetan Jumalan Waldakunda Euangeliumin cautta/ ia iocainen sihen siselle wäelle tunge.

16:17 Pikemin Taiuas ia maa huckupi/ quin yxi rachtu Laista langesis.

16:18 Joca henen Emenens ylenanda/ ia toisen naipi/ hen tekepi Hoorin. Ja ioca sen Miehelde hylietyn naipi/ hen tekepi mös Hoorin.

16:19 Nin oli yxi Ricas mies/ ioca pughetettin purpuralla ia Callilla Lina waatteil/ ia eli iocapeiue herculisest.

16:20 Nin oli mös yxi Kierijeie nimelde Lazarus/ ioca makasi henen portins edes teunens Paiseita/

16:21 ia pysi rauitta nijste muruista iotca langesit sen Rickan peudelde. Mutta

quitengin tulit coirat/ ia nolit henen paiseinsa.

16:22 Nin tapachtui ette se Kierijeie cooli/ ia wietin Engelilde Abrahamin helmahan. Cooli mös se Rickas/ ia haudhattijn.

16:24 Quin hen nyt Heluettis pijnas oli/ ylesnosti hen silmens/ ia näki Abrahamin taambana/ ia Lazarusen henen helmasans/ husi hen ia sanoi/

16:25 Ise Abraham/ armadha minun pälen/ ia lehette Lazarus castaman henen Sormens pä weten/ ia iehdyteis minun Kieleni/ Sille ette mine pinatan tesse liekisse.

16:26 Nin sanoi Abraham/ Poican/ muista ettes saidh hywydhes eleises/ ia Lazarus samalmoto site wastan paha.

16:27 Mutta nyt hen lodhutosta nautitze/ ia sine pinatan. Ja ylitze caiki neite/ ombi meiden ia teiden welille swri iopa kinitetty/ nin ette ne/ ioca tachtouat telde menne sinne teiden tygen/ eiuet he woi/ eike mös sielde tenne ylessastua.

16:28 Nin hen sanoi/ Mine

rucolen sis sinua Ise/ ettes
lehetet henen minun Iseni
Coton/

16:29 Sille minulla ombi wisi
Welie/ ette hen todhistais
heille/ senpäle/ ettei hekin mös
tulisi tehen pinan sijaan.

16:30 Sanoi henelle Abraham/
Ombi heille Moses ia
Prophetat/ cwlcaat heite.

16:31 Mutta hen sanoi/ Ei Ise
Abraham/ mutta ios iocu
coolleista menis heiden tygens/
nin he parannoxen tekisit.

16:32 Mutta hen sanoi henelle/
Ellei he Mosest ia Prophetait
cwle/ nin eiuet mös he wsko/
ios iocu coolluista ylesnousis.

** Wäre Mammon) Mammon)
merkitze Rickautta/ ia cutzutan
Wärexixi ette ne wäriin kieuteten/
Cutzutan ne mös/ Wieralisexixi)
eli mucalaisixixi/ Sille ettei ne
alati pysy meiden tykenem/
ninquin ne Hengeliset ia totiset
Rickaudhet pysyuet.*

*Wskolinen olla Mammonis/ se
on/ koska iocu ne kieutte
Jumalan teden meiden
Lehimeisen tarpexixi/ Joca ei site
tee/ ei hen mös ole wskolinen*

*Hengelises Rickaudes/ se on/
Ei hen nijte ensingen saa.*

XVII. Lucu

17:1 Nln sanoi hen
Opetuslapsillens/ Se on
mahdothoin ettei Pahenoxet
tule.

17:2 We quitengin henelle/
ionga cautta ne tuleuat/ Se olis
henelle parambi/ ette Myllykiui
henen Caulans ripustetaisin/ ia
heiteteisin Merehen/ quin hen
iongun neiste Pieniste
pahennais.

17:3 Cartacat teiten. Jos sinun
Welies wastas rickopi/ nin
nuchtele hende/ ia ios hen
itzens paranda/ nin anna
henelle andexi.

17:4 Ja ios hen seitzemist
peiues ricko sinua wastaan/ ia
seitzemist peiues pala sinun
tyges sanoden/ Mine cadhun/
nin anna henele andexi.

17:5 Ja Apostolit sanoit
Herralle/ Lise meille wsko.

17:6 Mutta Herra sanoi/ Jos
teille olis wsko ninquin Sinapin
siemen/ ia sanoisit telle Willi
ficunapwlle/ Ylesiurita sinus ia

sijrdhä sinus Merehen/ nin hen cwlis teite.

17:7 Mutta kelle teiste ombi Paluelia/ ioca kynde taicka Caria caitze/ coska hen Cotia tule metzest/ ette hen sanopi henelle/ Mene cochta atrioitzeman?

17:8 Eikö hen pikimin sano henelle? Walmista echtolist/ sonnusta sinus/ ia paluele minua/ nincauuan quin mine söön ia ioon/ ia sijtte söö ia ioo sine.

17:9 Wai kijttekö hen Paluelians/ ette hen teki mite henelle kesketty oli?

17:10 En lwle. Nin mös te/ coska te oletta * caiki tehnyet/ iotca teille kesketyt ouat/ nin sanocat/ Me olema keltuottomat palueliat/ Me teijmme quin meiden piti tekemen.

17:11 JA se tapachtui/ hen meni Jerusalemin pein/ matkusti hen keskelde Samarian ia Galilean.

17:12 Ja quin hen tuli ychten Kylen/ coctasit henen kymenen Spitalist mieste/ iotca taamban seisoit/

17:13 ia corghotit änen/ ia

sanoit/ IESU racas Mestari/ armadha meiden pälen.

17:14 Ja coska hen ne näki/ sanoi hen heille/ Menget/ ia osottacat teiten Papille. Ja se tapachtui/ ette he mennesens tulit puchtaxi.

17:15 Nin yxi heiste/ coska hen näki ette hen parattu oli/ palasi hen iellens/ ia kunnioitti Jumalata swrella änelle/ 17:16 ia langesi casuollens henen Jalcains iuren/ ia kijtti hende.

17:17 Ja se oli yxi Samaritanus. Mutta Iesus wastasi ia sanoi/ Eikö kymenen puhdistettu? Cussa sis ne Yhdexen ouat?

17:18 Ei ole leutty/ iotca palasit/ ia annoit Jumala' cunnian/ waan teme Mucalainen?

17:19 Ja hen sanoi henelle Nouse yles ia mene/ Sinun wskos ombi sinun wapactanut.

17:20 Coska hen nyt Phariseusilde kysyttin/ Coska Jumala' Walda ku'da olis tuleua/ wastasi hen heille ia sanoi/ Ei Jumala' Waldaku'da tule * wlkolisen menon cansa/ eike he mös sano/

17:21 Catzo tesse catzo sielle.
Sille catzo/ Jumala' Waldaku'da
ombi teiden sisellenne.

17:22 Nin sanoi hen
Opetuslapsillens/ Se aica
tulepi/ Coska te halaat
nädhexen ychte Inhimisen Poian
peuiste/ ia ette te näe.

17:23 Ja he sanouat teille/
Catzo tesse/ catzo sielle/
Elkette mengö/ elkette mös
seuratko.

17:24 Sille ninquin Pitkeisen
leimaus ylehelde leimachta/ ia
paista caikein päle/ iotca
Taiuan alla ouat/ Nin mös pite
Inhimisen Poian henen
peueneens oleman.

17:25 Mutta ennen tule henen
palio kerssie/ ia hyliette teste
Sucukunnast.

17:26 Ja ninquin tapachtui
Noen peuine/ nin mös tulepi
Inhimisen Poian peuine.

17:27 He söit/ ioit/ nait/ ia
holit/ haman sihen peuen asti/
coska Noe Archan meni/ ia
Wedhenpaisumus tuli/ ia
cadhotti caiki.

17:28 Samalmoto mös quin
tapachtui Lothin peuine/ He
söit/ ioit/ ostit/ myit/ istutit/

ia rakensit.

17:29 Mutta sine peuene coska
Loth Sodomast wlosmeni/ nin
satoi Tulda ia Tulikiui
Taiuahast/ ia cadhotti caiki.

17:30 Telletaualla pite mös se
peue oleman/ coska Inhimisen
Poica ilmoitetan.

17:31 Samalla peuelle/ ioca
Caton päle olis/ ia henen
Caluns Honesa/ elken
alasastuko heite ottaman.
Samalmoto/ ioca Wainiolla olis/
elken palatco iätettuidhen
ielken.

17:32 Waan muistacat Lothin
Emenen päle.

17:33 Jocainen quin pyte
Sieluns wapatta/ sen hen
cadhotta/ Ja iocainen quin sen
cadhotta/ hen saattapi henen
Elemehen.

17:34 Mine sanon teille/ Sine
öne caxi yhdes Wootes
macauat/ Yxi ylesotetan/ ia se
toinen iäteten.

17:35 Caxi ynne iauhauat/ Yxi
ylesotetan/ ia se toinen iäteten.

17:36 Ja he wastasit/ ia sanoit
henelle. HERRA/ cussa sis? Nin
sanoi hen heille/ Cussaikene's
Raato ombi/ sinne mös Cotkat

heidens cokouat.

* Caiki tehnyt) Tesse Christus puhupi iuri Inhimisen taualla yxikerdaisest/ wlconaisist Töist/ Sille ettei yxiken woi/ eike taida Jumalan edes tedhe teudelisest/ nin palio quin hen ombi welcapä/ Sille ettei Jumala tydhy töihin.

XVIII. Lucu

18:1 NIN sanoi he' mös heille Wertauxe' sijte/ Ette aina tule rucoella ia ei wesymen/ Ja sanoi.

18:2 Yxi Domari oli yhdes Caupungis/ ioca ei pelienyt Jumalata/ eike häwenyt Inhimisi.

18:3 Nin oli mös yxi Leski sijne Caupungis/ ia tuli henen tygens/ sanoden/ Wariele minua Ritaweliideni.

18:4 Ja ei hen coskan tachtanut. Mutta wijmen/ hen sanoi itzellens/ Waicka em mine Jumalata pelke/ enge häpie Inhimiste/

18:5 quitengin ette teme Leski minua waiwa/ tadho' mine he'de wariella/ ettei hen wimein

tulisi/ ia nurisis minua.

18:6 Nin sanoi HERRA/ Cwlkat tesse/ mite teme wäre Domari sano/

18:7 Eikö sis Jumalan pideis henen wloswalituitans warieleman/ iotca öte ia peiue hwtauat henen tygens/ pideiskö hene' site kerssimen?

18:8 Mine sanon teille/ Ette hen pian costapi heiden polestans. Quitengin coska Inhimisen Poica on tuleua/ Leutenekö hen Wskon Maan päle?

18:9 Nin sanoi hen mwtomille/ iotca itzens päle wskalsit/ ette he olit hursskat/ ia ylencatzoit muita temen Wertauxen.

18:10 Caxi Inhimiste Ylesastuit Templin rucoleman/ Yxi Phariseus/ ia toine Weronottaia.

18:11 Se Phariseus seisoi ia rucoli nein itzellens/ Mine kijten sinua Jumala/ Etten mine ole ninquin mwdh Inhimiset/ Röuerit/ Wäret/ Horinteckiat/ Taicka mös quin teme Weronottaia.

18:12 Cadhesti wijkos mine paaston/ ia anna' Tijunnin caikista quin minulla on.

18:13 Ja se Weronottaia taambana seisoi/ eike tachtanut Silmiens ylesnosta Taiuasen pein/ Mutta löi Rindoijans ia sanoi/ Jumala armadha minun Synnisen päle'.

18:14 Mine sanon teille/ Teme meni cotia's hurska'bana enemini quin se toinen. Sille iocainen quin itzens ylendä/ hen aletan/ Ja ioca henens alanda/ se yletän.

18:15 Toidh he mös henen tygens Lapsi/ Ette hen heihin rupeis. Coska Opetuslapset sen neit/ nuchtelit he nite.

18:16 Mutta quin Iesus oli heite tygens cutzunut/ sanoi hen/ Sallicat Lapset tulla minu' tykeni/ ia elkette heite kieldekö/

18:17 Sille ette sencaltaisten on Jumala' Waldaku'da. Totisesta sanon mine teille/ Joca ei ota Jumalan Waldaku'da ninquin Lapsi/ ei hen sen siseltule.

18:18 Ja kysyi henelle yxi Pämies ia sanoi/ Hyue Mestari/ Mite minun pite tekemen/ ette mine saisin ijancaikisen Elemen?

18:19 Nin Iesus sanoi henelle/ Mites minun Hyuexi cutzudh?

Eikengen hyue ole waan ainoa Jumala.

18:20 Keskysanat sine tiedhet/ Ele horitee. Ele tapa. Ele warghasta. Ele sano wäre todistusta. Cunnioita sinun Ies ia sinun Eites.

18:21 Nin hen sanoi/ Nämet caiki mine olen pitenyt hamast minun Norudhestani.

18:22 Coska Iesus sen cwli/ sanoi hen henelle/ Wiele nyt yxi sinulle puuttu/ Myy caiki mite sinulla ombi/ ia iagha Waiuasten/ nin sine saadh Tauara' taiuahas/ ia tule ia seura minua.

18:23 Coska hen sen cwli/ tuli hen murehisans/ Sille hen oli sangen ricas.

18:24 Coska nyt Iesus näki henen murehisans oleuan/ sanoi hen/ Quin tölest ne Rickat Jumala' Waldaku'nan sisellekieuuet/

18:25 Pikimin kieupi Cameli neulan silmen lepitze/ quin Ricas siselkieupi Jumalan Waldaku'dan.

18:26 Nin ne sanoit iotca sen cwlit/ Cuca sis taita wapaxi tulla?

18:27 Nin hen sanoi/ Mite
Inhimisten edes ombi
mahdotoin/ ne ouat Jumalan
edes mahdoliset.

18:28 Nin sanoi Petari/ Catzo/
me caiki iättime ia seurasim
sinua.

18:29 Nin sanoi hen heille/
Totisesta sano' mine teille/
Eikengen ole/ ioca iätti
Honens/ eli wanhemans/ eli
weliens/ eli Emenens/ eli
Lapsens Jumala' waldaku'nan
tedhen/

18:30 ioca ei palio ene'be
ielle'ssaa/ telle aijalla/ ia
tuleuaises Mailmas/ sen
ija'caikisen eleme'.

18:31 Nin otti Iesus tygens ne
caxitoistakymende ia sanoi
heille/ Catzo/ me ylesmenem
Jerusalem/ ia caiki pite
teutettemen iotca kirioitetudh
ouat Prophetain cautta
Inhimisen Poiast/

18:32 Sille ette he' ylena'netan
Pacanoille/ ia hen pilcatan ia
häueiste' ia sylieten/

18:33 ia quin he ouat henen
rooskineet/ tapauat he henen/
Ja colmanna peiuene pite
henen ylesnouseman.

18:34 Ja eiuet he ycten neite
ymmerteneet. Ja oli teme Puhe
heilte peitetty/ Eike he
ymmerteneet mite sanottijn.

18:35 Nin tapactui coska hen
lehestui Jerichota/ ette yxi
Sokia istui tieen wieres kerieten.

18:36 Ja quin hen cwli Canssan
ohitzekieuwen/ nin hen kysyi
mite se olis.

18:37 Nin sanoit he henelle/
Ette Iesus Nazareus tesse
edeskeui.

18:38 Ja hen husi ia sanoi/
IESU Daudin Poica/ armada
minua. Nin ne iotca edhelkeuit/
nuchtelit hende ette henen piti
waickeneman.

18:39 Mutta hen site enem
hwsu/ Daudin Poica armadha
minun pälen.

18:40 Nin Iesus seisatti/ ia
keski sen talutetta henen tyge's.
Ja quin hen lehestui kysyi hen
henelle/ ia sanoi/

18:41 Mites tahdot ette minun
pite sinu' tekemen? Nin hen
sanoi/ HERRA/ ette mine näkyn
iellenssaisin.

18:42 Ja Iesus sanoi henelle/
Ole näkeue/ sinun wskos autti
sinun.

18:43 Ja cocta sillens sai hen nägyns/ ia seurasi hende/ ia cu'nioitzi Jumalata. Ja caiki Ca'ssa/ quin sen neit/ kijtit Jumalata.

XIX. Lucu.

19:1 IA hen sisellemeni/ ia waelsi lepitze Jerichon

19:2 Ja catzo yxi Mies nimelde Zacheus/ se oli Weronottaiaden Pämies/ ia oli ricas.

19:3 Ja he' pysi nähdä lesust/ cuca hen oli/ ia ei sanut Canssalda/ Sille ette hen oli lyhyt wartans.

19:4 Ja hen edellesamois/ ia ylesnousi ychten Willificuna puhun/ ette hen olis sanut henen nähdä/ Sille ette sen cautta hen oli waeldapa.

19:5 Ja quin lesus tuli siihen paickan/ catzoi hen yles/ ia astasi henen/ ia sanoi henelle/ Zachee/ astu nopiast alas/ Sille minun tule tenepene olla sinun Honesas.

19:6 Ja he' nopiast alasastui/ ia rupeis he'de wasta' iloisast

19:7 Coska he sen neit/ napitzit he caiki/ ette he'

synnisen tyge poickesi

19:8 Mutta Zacheus edesastui ia sanoi Herralle/ Catzo Herra/ polen minun Hywuytten mine annan waiwasten. Ja ios mine iongun pettenyt ole'/ sen mine nelie'kerdaisest iellensa'na'.

19:9 Nin sanoi lesus henelle/ Tenepene terueys ombi telle Honelle sattunut/ Se'polest ette

hen mös Abrahamin poica on/ 19:10 Sille Inhimisen Poica tuli etzime' ia wapatama' ioca cadhonut oli.

19:11 Coska he nyt nämet cwlit/ sanoi hen wiele yhden Wertauden/ ette hen oli iwri lesse Jerusalemita/ ia ette he lwlit Jumalan Waldakunnan cochta ilmoitettauan.

19:12 Sanoi hen sis/ Yxi Kempin Mies matkusti caucaiseen Makundaan/ ottaman itzellens Waldakunda/ ia iellenspalaiaman.

19:13 Nin hen tygens cutzui Kymenen henen Paluelians/ ia annoi heille Kymenen Leiuiske/ ia sanoi heille/ Caupitcat nincauuan quin mine palaian.

19:14 Mutta henen Borgharins wihasit hende/ ia lehetit

sanoman henen ielkins
sanoden/ Emme me tahdho/
ette teme pite wallitzeman
meiden ylitsem.

19:15 Ja se tapachtui coska
hen palasi/ sijtte quin hen sai
waldakunnan/ keski hen cutzu
ne Palueliat henen tygens/ ioille
hen oli Rahan andanut/ Ette
hen tiete sais/ mite cukin olis
caupinut.

19:16 Nin tuli se Ensimeinen/ ia
sanoi/ HERRA/ sinun Leiuiskes
ombi kymenen Leiuiske
casuattanut.

19:17 Ja hen sanoi henelle/
Aha sine hyue paluelia/ ettes
olit wähes wskolinen/ sinulla
pite oleman wallan kymenen
Caupungin ylitze.

19:18 Se toinen mös tuli/ ia
sanoi/ HERRA/ sinun Leiuiskes
ombi casuattanut wijsi Leiuiske.

19:19 Sanoi hen mös henelle/
Ole sine mös widhen Caupungin
Haltia.

19:20 Ja se Colmas tuli ia
sanoi/ HERRA Catzo/ tesse
ombi sinun Leiuiskes/ ioca
minulla oli ketketty Hikilinas/

19:21 Sille mine pelkesin sinua/
ettes olet coua Mies/ Sine

otadh/ iotas ett pannut/ ia
nijtet/ quin ett sine kyluenyt.
19:22 Sanoi hen henelle/ Sinun
suustas mine domitzen sinun
paha Paluelia/ Tiesikös ette
mine coua Mies olen/ ottaua
iota em mine pannut/ ia
leickaua quin em mine
kyluenyt/

19:23 Ja mixet sine andanut
minun Rahani Jacopeudelle? Ja
mine tultuani/ olisin sen
corghon cansa ylescandanut.

19:24 Nin hen sanoi tykene
seisouille/ Poisottacat se
Leiuiske henelde/ ia andaca
sille iolla kymene' Leiuiske on.

19:25 Nin he sanoit henelle/
HERRA/ Henelle ombi kymene'
Leiuiske.

19:26 Sille mine sanon teille/
Ette iolla ombi/ henelle pite
annettaman. Ja henelde iolla ei
ole/ sekin quin henelle on/ pite
poisotettaman.

19:27 Sijttekin ne minun
Wiholisen iotca ei tachtanut
minun wallita heiden ylitzens/
edhestocat tenne ia mestatcat
heite tesse minun edesen.

19:28 Ja quin hen nämet
puhunut oli/ meni hen

cohdastans ia yleswaelsi
Jerusalem in pein.

19:29 JA se tapactui/ coska
hen lehestui Betphagin ia
Bethanian/ ia tuli sen Öliomäen
tyge/ lehetti hen caxi

Opetuslastans ia sanoit/

19:30 Menget sihen Kylen/ ioca
teiden edhesen on/ ia quin te
siselle tulet/ nin te leudhet
Asin warsan sidhottuna/ ionga
päle eikengen Inhimisist coskan
istunut ole/ pesteket se/ ia
toocat tenne.

19:31 Ja ios iocu teille kysypi/
Mixi te site pestette/ Nin
sanocat henelle/ Ette HERRA
täte taruitze.

19:32 Nin ne lehätetyt menit/
ia leusit ninquin hen oli heille
sanonut.

19:33 Coska he nyt pästit
Warsa/ sanoit henen Herrans
heille/ Mixi te pästette Warsa?

19:34 Nin he sanoit/ Sille ette
HERRA site taruitze.

19:35 Ja he weit sen lesusen
tyge/ ia panit heiden waattens
Warsan päle/ ia istutit lesusen
sen päle.

19:36 Quin hen nyt meni/
leuitit he heiden waattens tielle.

19:37 Ja quin he' io lehestui/
ia waelsi alaspein öliomäelde/
rupeis coko Opetuslaste' Joucko
iloiten kijtteme' Jumalata swrella
änelle caikein auwuin ylitze

iotca he nähnyet olit sanode'/
19:38 Hyuestisiugnattu olcon se
ioca Kuningaxi tuli HERRA'

Nimeen Rauha olchohon
Taiuahas/ ia Cunnia Corckiuxes.

19:39 Ja mutomat Phariseusist
iotca olit Canssan seas sanoit
henelle/ Mestari/ Aseta sinun
Opetuslapses.

19:40 Hen wastasi ia sanoit
heille/ Mine sanon teille/ Jos
nämet waickeneuat/ cocta Kiuet
pite hutaman.

19:41 Ja quin hen lehestui/
catzoi hen Caupungin päle/ ia
idki henen ylitzens ia sanoit/

19:42 O ios sinekin tiedeisit/
nin sine aijattelisit telle tosin
aijallas/ mitke sinun Rauhaas
sopis. Mutta nyt ne ouat
ketketyt sinun silmeis edest.

19:43 Sille ette ne peiuet pite
tuleman sinun ylitzes/ ette
sinun Wiholises

ymerinskantzauat sinun/ ia
piriteuet sinun/

19:44 ia ahdistauat sinun

iocakulmalda/ ia mahan tasoittauat sinun/ ia sinun Lapses/ iotca sinus ouat/ Ja eiuet iäte sinus Kiue Kiuen päle/ senwoxi ettet sine tundenut sinun Etzikos aica.
 19:45 Ja hen Templin siselkeui/ rupeis wlosajaman henes Ostauit ia Myypie/ sanoden heille/ Kirioitettu ombi.
 19:46 Minun Honen ombi yxi Rucoushone/ Mutta te oletta sen tehnyet Röueriten Lolaxi.
 19:47 Ja hen opetti iocapeiue Templis. Mutta ne Pappein pämiehet ia Kirianoppeneet/ ia Canssan Wanhimat etzeit hende cadhotaxens/
 19:48 Ja ei leunet mite heiden tekemen pideis/ Sille ette caiki Ca'ssa ripuit henest/ ia cwlit hende.

XX. Lucu

20:1 IA se tapactui ychten nine peiuine/ coska hen opetti Canssa Templis/ ia sarnasi Euangelium. Nin ne Ylimeiset Papit/ ia Kirianoppeneet Wanhimbaiden cansa edesastuit/

20:2 ia puhuit henelle sanoden/ Sanos meille Mille woimalle sine täte teet? Eli cuka sinulle temen Wäen andanut on?

20:3 Nin wastasi Iesus ia sanoi heille/ Mine mös kysyn teille ychte asia/ ia wastaca minu/

20:4 Olico Johannesen Caste Taiuahast/ taicka Inhimisilde?

20:5 Nin he aijattelit itzellens sanoden/ Jos me sanoma/ ette hen Taiuahast oli/ nin hen sanopi/ Mixei te sis he'de wskoneet?

20:6 Eli ios me sanoma/ Inhimisilde/ nin caiki Canssa meite kiuitteuet/

20:7 Sille he ouat wskotetudh ette Johannes oli Propheta. Ja he wastasit/ Ettei he tienet custa se oli.

20:8 Nin Iesus sanoi heille/ Em mös mine sano teille Mille woimalla mine neite teen.

20:9 Nin rupeis hen sanoman Canssalle temen Wertauxen. Yxi Mies istutti Winatarhan/ ia pani sen palcoille winatarhamiehille/ ia hen ereen matkusti cauaa' aica.

20:10 Coska nyt souelias oli/ nin hen lehetti Paluelians

Winatarhamiesten tyge ette he andaisit henelle Winatarhan hedhelmeste. Mutta He piexit henen ia poislehetit henen tyhiene.

20:11 Ja taas hen lehetti toisen paluelian/ ia sen he mös piexit ia pilcasit/ ia poislaskit sen.

20:12 Taas lehetti hen Colmannen/ sen he mös Haauoitit/ ia wlossöxit.

20:13 Nin sanoit Winatarhan HERRa/ Mite mine teen? Mine lehete' sen minu' racka' Poicani/ Lehes/ coska he sen näkeuet/ cartauat he hende.

20:14 Mutta coska Winatarhamiehet sen neit/ aijattelit he itzelle's sanode'/ Teme ombi Periline'/ tulcat tappaca' he'de ette se Perimys tulis meiden omaxe'.

20:15 Ja he wlossöxit henen Winatarhast ia tapoit. Mite sis Winatarha' HERRa tekepi heijen?

20:16 Hen tulepi/ ia hucka nämet Winatarha' haltiat/ ia a'dapi Winatarha's muille. Quin he sen cwlit/ sanoit he/ Pois se.

20:17 Mutta hen catzachtit heiden pälen/ ia sanoit/ Mite

sis on se/ quin kirioitettu on? Se kiui ionga Rakendaiat poishylkeisit/ ombi tullut Nurcakiuexi?

20:18 Jocainen quin langepi sen kiuen päle/ se muretan/ Mutta ionga päle se langepi/ sen hen muserta

20:19 Ja ne Pappein Pämiehet ia Kirianoppeneet pysit hende kiniotta samalla hetkelle/ wan he pelkesit Canssa/ Sille he ymmersit/ ette hen heite wastan temen Wertauxen sanoit.

20:20 Ja he wartioitzit hende/ ia wloslehetit wägyweiset/ iotca piti heidens Hurskaxi teettelmen/ Senpäle ette he henen Puhesa kinisaisit/ ia ylenannaisit henen Esiuallalle ia Maanwanhiman haltun.

20:21 Ja he kysyt henelle ia sanoit/ Mestari/ me tiedhem ettes oikein sanot ia opetat/ ia et catzo Inhimisen moto/ Waan sine opetat Jumalan tietä totuden cansa.

20:22 Olleco se oikein/ ette me Keisarille weron anname taicka ei?

20:23 Mutta quin hen ymmersi heiden caualuxens/ sanoit hen

heille/ Mite te minua kiusatta?

20:24 Osotacat minulle weroraha/ Kenenge Cuwa ia Pälekiriointus henelle on? He wastasit ia sanoit henelle/ Keisarin.

20:25 Nin sanoit hen heille/ Andacat sis Keisarin mite Keisarin tule/ ia Jumalan mite Jumalan tule.

20:26 Ja eiuet he woinuet henen sanans laitta Canssan edes/ waan ihmettelit henen wastauxens päle/ ia waickenit.

20:27 Nin edesastuit mutamat Sadduceusist (iotca kieldeuet oleuan ylesnousemisen) ia kysyit henelle sanoden/

20:28 Mestari/ Moses meille kirioitti/ Jos iongun Weli colepi/ iolla oli Emende/ ia se colis Lapsitoin/ Nin henen Weliens piti sen Waimon ottaman/ ia henen Weliens Siemenen herättemen.

20:29 Nyt olit sis seitzemen Welie/ Se ensimeinen otti Emenen/ ia coli Lapsitoin.

20:30 Ja se toinen otti sen Waimon/ ia se mös coli Lapsitoin.

20:31 Ja colmas otti sen

saman. Samalmoto mös mwdh seitzemen/ Ja ei iättenyt Lapsia ia colit.

20:32 Caikein wijmen/ coli mös se Waimo.

20:33 Nyt ylesnousemises kenenge sis heiste se Waimo ombi? Sille ette caiki Seitzemen ouat sen Waimonans piteneet.

20:34 Ja Iesus wastasi/ ia sanoit heille/ Temen mailman Lapset naiuat ia hooleuat.

20:35 Mutta ne iotca otoliset ouat sille ilmalle/ ia ylesnouseman Coluista/ eike he nai eike hoole/

20:36 Ja eiuet he sillen coolla taidha/ Sille he ouat Engeliten caltaiset/ ia Jumalan Lapset/ ette he ouat ylesnousemisen Lapset.

20:37 Mutta ette ne colluet ylesnouseuat/ sen onbi mös Moses Pensan tyken osottanut coska hen cutzui HERRAN/ Abrahamin Jumalaxi/ ia Isaachin Jumalaxi/ ia Jacobin Jumalaxi.

20:38 Nyt ei ole Jumala coolluten Jumala/ waan Eleuiten/ Sille ette caiki he henelle eleuet.

20:39 Nin wastasit mwtomat

Kirianoppenuista/ ia sanoit/
Mestari/ Oikein sine sanoit.
20:40 Ja ei iulienet henelde
miteke enembe kysy.
20:41 Nin sanoit hen heille/
Quinga he sanouat Christusen
oleuan Daudin Poian/
20:42 Ja itze Daud sanopi
Psaltarin Ramatus/ HERRA sanoit
minun HErrallen/ istu minun
oikeallen kädhellen/
20:43 nincauuan quin mine
panen sinun wiholises sinun
Jalcais astilaudhaxi?
20:44 Coska nyt Daud cutzupi
hene' HErraxens/ quinga sis
hen on henen poicans?
20:45 Mutta coska caiki Canssa
sen cwlit/ sanoit hen
Opetuslapsillens/
20:46 Cauattaca teiden nijlde
Kirianoppenuilda iotca tactouat
kieudhe pitkis waatteis/ ia
hyuexi ottauat turulla
teruedhyxet/ ia kernast
ylimeisse istuuat Sinagogis/ ia
peudhille.
20:47 Jotca ylessöuet Leskein
Honet/ ia teetteluet pitket
Rucouxet. Ne site swreman
cadhotoxen saauat.

XXI. Lucu

21:1 IA hen catzoi quinga ne
Rickat panit Lahioians
Wffriarkuun.
21:2 Näki hen mös yhden
kieuhen Lesken paneuan sinne
Caxi ropoija.
21:3 Ja hen sanoit/ Totisesta
mine sanon teille/ ette teme
kieuhe Leski enemmen pani quin
nämet caiki/
21:4 Sille ette nämet caiki panit
heiden kyllydhestens siselle
Jumalan wffrixi/ Waan teme
pani kieuhydhestens caiken
tauarans quin henelle oli.
21:5 Ja quin mwtomat sanoit
henelle Templist/ ette se
caunille kiuille ia Cappaleilla
caunistettu oli/ nin hen sanoit/
21:6 Se aica tulepi/ coska caiki
quin te näet/ ei kiui pihhe
kiuen päle iätettemen/ ioca ei
ricota.
21:7 Nin he kysyit henelle ia
sanoit/ Mestari/ coska sis
nämet tapactuuat? ia mike
Mercki on/ coska nämet
tuleuat?
21:8 Nin sanoit hen/ Catzocat/
ettei teite petete/ Sille ette

moni tule minun Nimeni/ ia sanouat Heidens Christusexi/ Ja aica ombi lesne/ elket quitengan heite seuratko.

21:9 Mutta coska te cwletta Sodhat ia Capinat/ nin elket pelietkö/ Sille ette nämet pite ensin tuleman/ Waan ei cochta loppu ole.

21:10 Nin sanoi hen heille/ Canssa ylesnouse cansan wastan/ ia Waldakunda

Waldakunnan wastan/

21:11 ia swret maan Wapistoxet ioca paicas tuleman pite/ Nelke ia Ruttotaudhit/ ia mös

Cauhistoxet ia swret lhmet Taiuahast tapactauat.

21:12 Mutta enne' neite caiki heitteuet he kätens teiden pälen/ ia wainouat ia

ylenandauat teiden/ heiden Rastupijns ia Fangiuxen/ ia weteuet teite Kuningasten ia

Esimiesten eten/ minun Nimeni tedhen/

21:13 Mutta se tapactu teille todhistuxexi.

21:14 Nin pangat nyt se wahwast teiden Sydhemehen/ ettei teiden pide murectiman/ quinga teiden pite edhesten

wastama'/

21:15 Sille ette mine annan teille Suun ia Wijsaudhen/ ionga wastan eiuet he woi wastansano/ eike wastanseiso Caiki teiden wastanseisoijat.

21:16 Nin te mös ylena'netan Wanhemildan/ welijden Langoildan ia Ysteuilden/ ia monicadhat teiste he tappauat.

21:17 Ja te ylencatzotan caikilda minun Nimeni tedhen/ 21:18 waan eiswinga hiuscarua pidhe teiden päästen huckuman.

21:19 Omistacat teiden Sielun kersimisen cautta.

21:20 Coska te nyt näette Jerusalemin ymberipiritetteuen Sotawælde/ nin te tietke ette hene' pericatons ombi lehestynyt.

21:21 Silloin ne iotca Judeas ouat/ paetkaat mäkein polen/ Ja iotca henen keskellens ouat/ ne sielde poismengen/ Ja iotca Maalla ouat/ elket he sisellemengö.

21:22 Sille ne ouat Costo peiuet/ ette caiki teutetemen pite quin kirioitetudh ouat.

21:23 Mutta We Raskaille ia imetteuille nine peiutine. Sille

ette swri Waiua pite olema'
Maan päle/ ia yxi Wiha teme'
Ca'ssan ylitze/

21:24 Ja heiden pite langeman
Miecan teren edes/ ia he
wiedhen Fangina caikinaisen
Canssan secan. Ja Jerusalem
pite tallattaman Pacanoilda/
sihenasti ette Pacanaiden aica
pite teutettemen.

21:25 Ja merckit pite oleman
Auringos ia Cuus ia Tehdhis. Ja
maas Canssalla adhistos
epelyxen teden. Ja Meri ia Allot
pite pauhaman.

21:26 Ja Inhimiset maasa pite
quiuttuman pelghon teden/ ia
odottamisen teden/ nijte/ quin
tuleuat Maan pijrin päle/ Sille
ette Taiua' auwd pite
licutettaman.

21:27 Ja silloin heiden pite
näkemen Inhimisen Poian tuleua'
piluis swrella woimalla ia
Cunnialla.

21:28 Coska nämet rupeuat
tapactuman/ nin yleskatzocat ia
ylesnostacat teiden Päen/
senteden ette teiden Lunastuxen
silloin lehestupi.

21:29 Ja hen sanoi heille
Wertauxen/ Catzocat Fikuna

puuta/ ia caiki Puita/ coska he
wlospuhckeuat/

21:30 Nin te itze nijste näet ia
merkitzet ette Suui on lesse.

21:31 Nin mös te/ coska te
näet nemet tapactuuan/ sijtte
tietket ette Jumalan

Waldakunda ombi lesse.21:32
Totisesta sano mine teille/ Etei
teme Sucukunda pide ennen
huckundeman/ quin nämet caiki
tapactuuat.

21:33 Taiuas ia Maa huckupi/
waan minu' Sanani ei pidhe
huckanduma'.

21:34 Mutta cauattaca teiten/
ettei teiden Sydhemen coskan
raskateta Sömisest ia Jomisest/
ia elatoxe' murehest ia teme
peiue tule eckist teiden pälen.

21:35 Sille ninquin yxi Paula
hen tulepi caikein ylitze/ iotca
asuuat coco maan päle.

21:36 Nin olcat nyt aina
walpaat/ ia rucolcat/ Ette te
madholiset olisit caikia neite
weltemen iotca tapactaman
pite/ ia seisoman Inhimisen
Poian edes.

21:37 Ja hen opetti peiuelle
Templis/ Mutta ölle hen
wlosmeni/ ia oli Olio mäelle yli

öte.

21:38 Ja caiki Canssa tuli warhaisin henen tygens Templijn hende cwleman.

XXII. Lucu

22:1 NIN lehestui sis Makia' leiuen Juhla peiue/ ioca cutzutan Päsieinen.

22:2 Ja ne Ylimeiset Papi ia Kirianoppeneet etzit/ quinga heide' piti hene' tappama'.

Mutta he pelkesit Canssa.

22:3 Nin oli Sathanas Judan siselleme'nyt/ ionga Licanimi oli Ischariotes/ ioca oli

Cadentoistakymenen lughusta.

22:4 Ja hen poismeni/ ia puhutteli Ylimeisi Pappi ia Pämiehi/ millemodholla hen tactoi henen pette heille.

22:5 Ja he ihastuit/ ia lupasit henelle Raha anda/

22:6 Ja hen lupasi sen heille/ ia etzi tila saadhaxens hene' pette ilma' Messete.

22:7 Nin tuli Makia' leiuen peiue/ cuna se Päsieisla'mas piti wffrattaman.

22:8 Ja hen lehetti Petarin ia Johannesen sanoden/ Menget

walmistaman meille Päsieislamasta/ ette me sen söme.

22:9 Nin sanoit he henelle/ Cussas tadot meite walmistaman?

22:10 Nin hen sanoi heille/ Catzo/ coska te Caupungin siseltulletta/ cochtapi teijen yxi Inhiminen candadhen wette Sauicrusis/ noudhataca hende sihen Honesen/ iohonga hen siselmene/

i22:11 a sanocat Perenisenelle/ Mestari keski sinulle sano/ Cussa ombi Maija/ iossa mine Pesieislammasta minun Opetuslasten cansa söön?

22:12 Ja hen teille osottapi yhden swren leuitetyn Salin/ sielle te walmistaca.

22:13 He menit/ ia leusit ninquin hen heille sanonut oli/ ia walmistit Pesieislambaan.

22:14 Ja quin io oli aica tullut/ istui hen peudhelle/ ia ne Caxitoistakyme'de Apostolitt hene' cansans.

22:15 Ja hen sanoi heille/ Mine olen halulla halanut södhe tete Pesieislammasta teiden cansan/ ennen quin mine keressin/

22:16 Sille mine sanon teille/
Em mine sö sillen henest
enembi/ sihenasti quin se
teuteten Jumalan Waldakunnas.
22:17 Ja hen otti Calkin/ kijtti/
ia sanoi. Ottaca ia iacakat
teiden keskenen/
22:18 Sille mine sanon teille/
Etten mine ioo Winapuun
hedhelmest/ ennen quin
Jumalan Waldakunda tulepi.
22:19 Ja hen otti leiuen/ kijtti
ia mursi/ ia annoi heille
sanoden/ Teme ombi minun
Rumin/ ioca teiden edesten
annetan/ Se tehcket minun
muistoxeni.
22:20 Samalmoto mös Calkin
Echtolisen ielkin/ sanoden/
Teme Calki ombi se wsi
Testamenti/ minun Wereseni/
ioca teiden edesten
wloswodhatetan.
22:21 Quitengi catzo/ minun
Petteieni käsi onbi minun
cansani peudhelle/
22:22 Ja tosin Inhimisen Poica
menepi ninquin pätetty on/
Quitengi We Inhimiselle/ ionga
cautta hen peteten.
22:23 Ja he rupesit kyselemen
keskenens/ Cuca se sis olis

heiste/ ioca sen tekemen piti.
22:24 Nin tuli Rijta heiden
wälilens/ Cuca heiste Swrin piti
oleman.
22:25 Nin sanoi hen heille/
Mailmaiset Kuningat wallitzeuat/
ia ne Waldamiehet cutzutan
Armolisexi Herraxi.
22:26 Mutta ette te nijñ/ waan
cuca teiste Swrin ombi/ se
olcon ninquin Noorin/ Ja ioca
Ylimeinen ombi/ se olcon
ninquin Paluelia/
22:27 Sille cumbi Swrembi on?
Se ioca atrioitze/ taicka se
ioca paluele? Eikö se ioca
atrioitze? Mutta mine olen
teiden keskellen/ ninquin
Paluelia.
22:28 Mutta te oletta ne/ iotca
minun kiusauxisani pysytte
minun cansan.
22:29 Ja mine sädhen teille
Waldakunnan/ ninquin minun
lsen säsi minulle/
22:30 ette teiden pite sömen ia
ioman minun Peuteni päle/
minun Waldakunnasani/ ia
istuman Istuimella/ ia
domitzeman Caxitoistakymende
Israelin Sucukunda.
22:31 Nin sanoi HERRA/

Simon/ Simon/ catzo Satanas
on teite pytenyt seuloxens/
ninquin Nisuia.

22:32 Waan mine rucolin sinun
edestens/ ettei sinun Wskos
puuttuman pide. Ja quin sine
iollainki palaijat/ nin wahwista
sinun Welijes.

22:33 Nin hen sanoit/ henelle/
HERRA/ mine olen walmis sinun
cansas Fangiuxen ia Coleman
menemen.

22:34 Nin hen sanoit/ Petari/
mine sanon sinulle/ Eiswinga
laula tenepene Cucko ennen
quin sine colmasti minun kiellet
ett tundeuas minua.

22:35 Ja hen sanoit heille/
Coska mine lehetin teijen ilman
Säkite/ ia Taskuta ia Kengete/
puuttuico teilde miten? Nin he
sanoit/ Ei miten.

22:36 Nin hen sanoit heille/
Waan nyt/ iolla Säcki ombi/
ottacan sen/ Samalmoto mös
Taskun/ ia iolla ei ole/ hen
myyken Hamens/ ia ostacan
Miecan.

22:37 Sille mine sanon teille/
Ette wiele nyt se quin kirioitettu
ombi/ pite minus teutettemen/
Hen on pahointekiein cansa

luettu/ Sille mite minust
kirioitettu ombi/ nijlle ombi
Loppu.

22:38 Nin he sanoit/ HERRA/
catzo/ tesse ombi caxi Miecka.
Nin sanoit hen heille/ * Kulle
sijne ombi.

22:39 Ja hen wloslexi quin
hene' tapa'sa oli Oliomäelle/
Nin hene' Opetuslapsens
seurasit he'de sihe' Paickan.

22:40 Ja quin he' sinne tuli
sanoit hen heille/ Rucolcat ettei
te la'geisi kiusauxe'.

22:41 Ja hen erkani heiste
lehes Kiuelheitte/ ia lasi
Poluillens/ rucoli ia sanoit/

22:42 ISE/ ios sine tadhot/ nin
poisota minulda teme Calki/
Quitengi/ ei minun Tacton/
mutta sinun olcon.

22:43 Nin Engeli Taiuahast
ilmestui henelle ia wahuisti
hende.

22:44 Ja se ioutui/ Ette hen
Coleman cansa soti/ ia rucoli
hartaman. Ja oli henen Hikins/
ninquin Werenpisarat/ iotca
mahan woosit.

22:45 Ja quin hen ylesnousi
rucolemast/ ia tuli
Opetuslastens tyge/ leusi hen

ne macamast murehen tedhen/
22:46 ia sanoi heille/ Mite te
macat? Ylesnoskat ia rucolcat/
ettei te kiusauxen langeisi.

22:47 Wiele nyt henen
puhuesans/ Catzo/ Joucko ia
se yxi Cadhestoistakymeneste/
ioca cutzuttin Judas/ heiden
edellenskeui ia lehestui lesusta
henen swtandaman.

22:48 Nin sanoi lesus henelle/
Juda/ sinekö Inhimisen Poian
swunandamisen cautta petet?

22:49 Nin coska ne/ iotca
henen ymberillens olit/ neit
mite tuleua oli/ sanoit he
henelle/ Herra/ emmekö me
Mieckalla löö?

22:50 Ja yxi heiste löi Pappein
Pämiehen paluelia/ ia
poishackasi henen oikean
Coruans.

22:51 Mutta lesus wastasi ia
sanoi * Sallicat sis heite
tehenasti/ Ja quin hen rupesi
hene' Coruaans paransi hen
sen.

22:52 Mutta nin sanoi lesus
Ylimeisille Pappille/ ia Templin
Haltioille ia Wanhimille/ iotca
hene' tygens tullut olit.

22:53 Te wloslexitt ninquin

Röuerin tyge Mieckain ia
seiueste' ca'sa/ Ette mine
iocapeiue olin Templis teiden
cansan/ ia ette te oijendanut
Kätte minu' päleni/ Mutta teme
o'bi se teiden hetken/ ia
Pimeydhe' walta.

22:54 Nin he kijniotit henen ia
talutit/ ia toidh henen Ylimeisen
Papin hone' siselle. Mutta Petari
seurasi taa'bana.

22:55 Nin he walkia' wiritit
keskelle Cartanota/ ia ynne
istuit/ Istui mös Petari heiden
seasans.

22:56 Coska nyt yxi Pica näki
hene' walken tykene istuuan/ ia
catzoi iuri henen pälens ia
sanoi/ Temeki oli henen
cansans.

22:57 Waan hen kielsi henen ia
sanoi/ Waimo em mine tunne
hende.

22:58 Ja wähen hetken peräst/
toinen näki henen ia sanoi/
Sine mös yxi olet heiste. Nin
sanoi Petari/ Inhiminen/ em
mine ole.

22:59 Ja hetken peräst/ lehes
ychden stundin/ toinen mös
sen todhisti/ sanoden/
Totisesta mös teme oli hene'

cansans/ Sille hen on Galileus.

22:60 Nin sanoi Petari/
Inhiminen/ Em mine tiede mites
sanot. Ja cochta wiele henen
puhuesans/ Cuckoi lauloi.

22:61 Ja Herra kiensijn/ ia
catzoi Petarin päle. Ja Petari
muisti Herran puhet/ quinga
hen oli sanonut henelle/
Ennenquin Cuckoi laulapi/
colmasti sine minun kiellet.

22:62 Ja Petari wlosmeni/ ia
idki catkerast.

22:63 Mutta ne Miehet/ iotca
lesusta kijnipidhit/ pilcasit
hende/ ia löit hende/

22:64 peitit henen Silmens/ ia
hosuit henen Casuons/ ia kysyit
henelle sanoden/ Arua/ Cuka
se on ioca sinu löi?

22:65 Ja palio mwta pilca
sanoit he hende wastan.

22:66 Ja quin peiue coitti/
cokounsit ne Canssan
Wanhimat/ ia Pappein pämiehet
ia Kiria'oppeneet/ ia weit henen
heiden Radhins eten/

22:67 ia sanoit/ Oleco sine se
Christus? nin sanos meille? Nin
sanoi hen heille/ Jos mine
sanon teille/ ette te wsko/

22:68 Ja ios mine mös kysyn/

nin ette te wasta/ ette te mös
päste minua.

22:69 Senteden testedes istupi
Inhimise' poica Jumala' auwun
oikialla polella.

22:70 Nin he caiki sanoit/
Sinekö sis olet Jumala' poica?
Sanoi hen heille/ Tepe sen
sanott ette mine olen.

22:71 Nin he sanoit/ Mite me
sillen Todhistusta taruitze'ma?
me olema itze cuulluet henen
omast suustans.

** Kulle) se on/ Ei se sillen
kelpa/ ette me wlcoisil
Mieckoilla tappelema/ Mutta
tästedes tule kerssie Euangelium
polest/ ia Risti candama'/ Sille
ettei taida muilla wastan
Perkelet sotia/ quin Hengelisel
Miecal/ quin on Jumalan Sana/
iolla hen mös waan woitetan/
ia ei muilla.*

XXIII. Lucu

23:1 IA caiki se Joucko
ylesnousi/ ia weit henen
Pilatusen eten/ ia rupesit
candaman hene' pälens/ ia
sanoit/

23:2 Temen me leusime Canssa willitzemest/ ia kieltemest Wero Keisarin andamast/ Ja sanopi Hene's oleuan Kuningan Christusen.

23:3 Nin Pilatus kysyi henelle sanode' Oleco sine se Judasten Kuningas? Nin wastasi hen hende/ ia sanoi/ Sinepe sen sanot.

23:4 Pilatus sanoi Pappein Pämiehille ia Ca'salle/ Em mine leudhe ychte Wica tesse Miehesse.

23:5 Nin he hoghit ia sanoit/ Hen yleshärsytte Canssan opettain coko Judean makunnas/ ia on ruuenut Galileast/ haman tehen sian asti.

23:6 Coska nyt Pilatus cwli mainittauan Galileat/ kysyi hen Jos hen Galileast oli.

23:7 Ja quin hen ymmersi/ ette hen Herodesen Läniste oli/ lehetti hen henen Herodesen tyge/ Sille ette hen mös silloin oli Jerusalemis.

23:8 Coska nyt Herodes näki Iesusen/ ihastui hen sangen/ Sille ette hen io cauuan halasi hende nähhexens/ Sille ette

hen oli palion cwllut heneste/ ia toiwoi henelde iongun tunnusmerckin näkeuens.

23:9 Ja hen kysyi henelle moninaisist/ Mutta ei hen miteke henelle wastanut.

23:10 Nin ne Ylimeiset Papit ia Kirianoppenuet seisoit ia cannoit hartast henen pälens.

23:11 Mutta Herodes henen Houins cansa ylencatzoit/ ia pilcasit hende/ pani henen pälens Walkia' waattein/ ia iellenslehetti henen Pilatusen tyge.

23:12 Sinä peiuen tuli Pilatus ia Herodes keskenens ysteuexi/ Sille ennen oli waino heiden welillens.

23:13 Nin Pilatus ychtencutzui ne Ylimeiset Papit ia Waldamiehet ia Canssan/ ia sanoi heille/

23:14 Te oletta temen Inhimisen minulle toneet/ ninquin Canssan heiritzijen/ Ja catzo/ Mine olen hende tutkinut teiden edesen/ ia en leudhe ychten Wica henesse/ iosta te cannat henen pälens/ Eike mös Herodes.

23:15 Sille mine lehetin teiden henen tygens/ Ja catzo/ Ei

miten Hengenricost heneste leutty/
23:16 Senteden mine tadhon henen rangaistuna päste.
23:17 Sille henen piti ioca Juhlana pästemen heille yhden wallalens.
23:18 Nin hwsii coko Joucko ia sanoii/ Ota pois teme/ Ja päste meille Barrabas.
23:19 Joca oli yhden Capinan tedhen/ quin Caupungis oli tapactanut/ ia Miestapun tedhen/ Fangiuxen heitettu.
23:20 Nin taas Pilatus puhui heiden tygens/ Ja tahdoi Iesusen päste.
23:21 Mutta he hwsit ia sanoit/ Ristinnaulitze/ Ristinnaulitze hende.
23:22 Mutta hen colmanen kerdhan sanoii heille/ Mite sis teme paha tehnyt on? Em mine ychten Hengenrickost leudhe henes/ Sentedhen mine tadhon henen rangastuna päste.
23:23 Mutta he hoghit swrella änelle/ pytedhen hende Ristinnaulita. Ja heiden ia Ylimeisten Pappein äni szai wallan.
23:24 Ja Pilatus domitzi/

heiden anomisens ielkin/
23:25 Ja pästi sen heille ioca Capinan ia Miestapon tedhen oli Fangiuxen heitettu/ ioca he anoit. Mutta Iesum hen annoi heiden haltuns.
23:26 Ja quin he henen wlosweit/ käsitit he yhden/ Simonan Kyreniast/ ioca Pellolda tuli/ ia panit Ristin hene' pälens/ candaman Iesusen ieliest.
23:27 Mutta hende seurasi swri Joucko Canssa ia Waimoija/ iotca mös idkit ia parghuit hende.
23:28 Nin Iesus kiensijn heiden poleens/ ia sanoii/ Te Jerusalemin Tytteret/ elket idkekö minu' ylitzen/ Waan idkeket itze teiden ylitzen/ ia teiden Lastenne ylitze/
23:29 Sille ette catzo/ ne peiuet tuleuat/ coska he sanouat/ Autuat ouat ne hedhelmättömet/ ia ne Cohdut/ iotca eiuet synnytteneet/ ia ne Niset/ iotca ei imetteneet.
23:30 Silloin he rupeuat sanoman Worille/ Langetcat meiden pälen/ Ja Cuckulaisille/ Peitteket meite.

23:31 Sille ette ios nämet tapactuuat torehes puus/ mite sijtte quiuetus tapactu?

23:32 Nin wietin emös henen cansans caxi muta Pahointeckije/ ette heijen piti surmattaman.

23:33 Ja quin he sihen Sijan tulit/ ioca cutzutan Päcallein Paicka/ sijnä he henen Ristinnaulitzit/ ia ne Pahointeckiet henen cansans/ Yxi oikialle/ toinen wasemalle polelle.

23:34 Nin sanoi Iesus/ ISE/ anna heille andexi/ Sille ettei he tiedhe mite he tekeuet. Ja he iaghoit henen waattens/ ia heitit Aruan heist.

23:35 Ja Canssa seisoi ia catzeli päle. Ja Pämiehet pilcasit hende heiden cansans/ ia sanoit/ Mwdh hen wapacti/ nyt wapactacan itzens/ ios hen on Christus se Jumalan wloswalittu.

23:36 Nin mös Houit pilcasit hende/ edesastudhen/ ia cokotit henelle Eticata sanoden/

23:37 Jos sine olet se Judasten Kuningas/ nin wapadha itze sinus.

23:38 Nin oli mös henen ylitzens Pälekirioitus Grekin/ Latinan/ ia Hebraican Puckstauille kirioitettu/ TEME ombi Judasten Kuningas.

23:39 Nin yxi nijste Pahointekijst/ iotca olit ripustetudh/ pilcasi hende ia sanoit/ Jos sine olet Christus/ nin wapadha itze sinus/ ia meite.

23:40 Nin se toinen wastasi/ ia nuchteli hende sanoden/ Ja ett tosin sineken Jumalata pelke? ettes olet samas cadotuxes?

23:41 Ja tosin me olema oikein sijnä siselle/ sille me saama meiden Töiden ansion ielken/ Mutta teme ei miten paha tehnyt.

23:42 Ja sanoit Iesusen tyge/ HERRA muista minun päleni coskas tulet Waldakundas.

23:43 Nin sanoit Iesus henelle/ Totisesta sano' mine sinulle/ Tenepene pite sinun oleman minun cansani Paradisis.

23:44 Ja se oli lehes cwdes hetki/ Ja Pimeys tuli caiken maan päle haman ydexenden hetken asti/ Ja Auringo pimisi.

23:45 Ja Templin Esirippu repesi

cachtia.

23:46 Ja Iesus hwsii swrella
änelle ia sanoi/ ISE/ Sinun
käsijs mine annan minun
Hengen. Ja quin hen sen oli
sanonut/ ylesannoi hen
HENGENS.

23:47 Coska nyt Päemies näki
mite sielle tapactui/ cunnioitti
hen Jumalata/ ia sanoi/
Totisesta teme Inhiminen oli
hurskas.

23:48 Ja caiki Canssa ioca
ynne sinne meni/ site
catzeleman/ coska he neit mite
sielle tapactui/ löit he
Rindoians/ ia palasit cotia's.

23:49 Nin caiki henen Tuttauans
taambana seisoit/ Ja ne
Waimot/ iotca hende Galileast
olit seuraneet/ ia näit nemet
caiki.

23:50 Ja catzo/ Yxi Mies
nimelde Joseph/ Radhin mies/
ioca oli hyue ia hurskas Mies/

23:51 ei hen ollut mielidunut
heiden Neuuons ia Tekoons/ Ja
hen oli syndynyt Arimatiast
Judasten Caupu'gist/ ioca mös
itze odhotti Jumalan
Waldakunda/

23:52 Hen keui Pilatusen tyge/

ia anoi Iesusen Rumist.

23:53 Ja otti sen alas/ ia käri
sen Linawaattein/ ia pani sen
Hautan/ ioca kiueen oli
wloshacattu/ iohonga eikengen
ennen pandu ollut.

23:54 Ja se oli Walmistuspeiue/
ia Sabbathi rupeis siseltuleman.

23:55 Nin ne Waimot seurasit
ieliest/ iotca henen cansans
Galileast olit tulluet/ ia catzelit
Hauta/ ia quinga henen Rumins
oli pandu.

23:56 Mutta he palasit ia
walmistit hyuehaijulisi Yrtti ia
woidhett Waan Sabbathina he
leueisit Lain keskyn ielken.

XXIII. Lucu

24:1 MUtta ychten Sabbathin
peiuen sangen warhan/ tulit he
Haudhan tyge/ ia cannoit ne
hyuenhaijuliset yrttit/ iotca he
olit walmistanut/ ia mwtomat
heiden cansans.

24:2 Nin he leusit Kiuen
poiswieritettyen Haudalta/

24:3 ia he sisellemenit/ ia eiuet
leunyt HERRAN Iesusen Rumista.

24:4 Ja se tapactui/ quin he
sijte epälit/ Catzo/ nin seisoit

caxi Mieste heiden tykenens
kijlteueisis waatteis. Nin he
peliestyit/ ia heiden Casuons
mahan pein löit.

24:5 Nin sanoit he heille/ Mixi
te etzitte sitä Eleuete Coollutten
sekan?

24:6 Ei hen ole tälle/ Mutta
hen ylesnousi. Muistakat quinga

hen teille sanoit/ coska hen
wiele Galileas oli/ sanoden/

24:7 Ette Inhimisen Poian piti
ylenannettaman Synneisten
Inhimisten käsijn/ ia

Ristinnaulitta/ ia colmandena
peiuen ylesnousema'.

24:8 Ja he muistit henen
Sanans päle.

24:9 Ja he iellenspalasit
Haudhalda/ ia ilmoitit caiki
nämet nijlle

Yhdelletoistakymenelle/ ia
caikille muille.

24:10 Ja ne olit Maria
Magdalena/ ia Johanna/ ia
Maria Jacobi/ ia mudh heiden
cansans/ iotca nämet
Apostolille sanoit.

24:11 Ja heidhen sanans
näwuyit heille/ ninquin
Houraus/ ia eiuet he heite
wskonet.

24:12 Nin Petari ylesnousi/ ia
iooxi Haudhalle/ ia siselcurkisti/
ia näki waiwoin Linawaattet
panduna/ ia poismeni/ ia site
itzellens imechtelit/ quinga se
tapactanut oli.

24:13 Ja catzo/ Caxi heiste
menit samana Peiuen ychten
Kyleen/ ioca oli Jerusalemist
Cwdhenkymenen wacomitan
tacan/ Emmahus nimelde.

24:14 Ja puhuit keskenens/
caikista nijste/ iotca tapactanut
olit.

24:15 Ja se tapactui heiden
puhuesans ia tutkistelit
keskenens/ lehestui itze IESUS
heite/ ia matkusti ynne heiden
cansans.

24:16 Mutta heiden silmens
pidhettin/ ettei he hende
tundenuet.

24:17 Nin sanoit hen heille/
Mitke puheit ne ouat/ iotca te
pidhett keskenen kieudhesen/ ia
oletta mureheliset?

24:18 Nin wastasi yxi Cleophas
nimelde/ ia sanoit henelle/
Oleco sine ainoa mwcalainen
Jerusalemis/ ioca ett tiedhe
mite sielle neine Peiuline
tapactui?

24:19 Nin hen sanoi heille/
Mitke? Nin he sanoit henelle/
Sijte Iesusest Nazarenusest/
Joca oli wekeue Propheta
Töisse ia Sanoissa/ Jumalan ia
caiken Canssan edes/

24:20 Quinga meiden Ylimeiset
Papit ia Pämiehet/ henen
ylenannoit Coleman
cadhotoxeen/ ia ristinnaultzit
henen.

24:21 Mutta me lwlima henen
oleuan sen/ ioca Israelin piti
lunastaman. Ja caikein neinen
ylitze/ io colmas peiue ombi
tenepene quin nämet tapactuit.

24:22 Ouat mös mwtomat
Waimot meiste/ meite
peliettenet/ iotca warhan amul
tulit Haudhalle/ ia quin eiuet
leutenyt henen Rumistans/
24:23 he tulit ia sanoit/ ette he
mös olit Engelin nähghyn
nähnyet/ iotca sanoit henen
eleuen.

24:24 Ja mutomat meiste menit
Haudhalle/ ia leusit ninquin
Waimot olit sanonut/ Mutta
eiuet he hende leunet.

24:25 Ja hen sanoi heille/ O te
tompelit ia hitaad sydhemest
wscoman nijte caiki/ ioita

Prophetat puhunut ouat.

24:26 Eikö Christusen neite
pitenyt kerssimen/ ia henen
Cunnians sisellekieumen?

24:27 Ja hen rupesi Mosesist/
ia caikist Prophetaist/ ia tulkitzi
heille caiki Kirioituxet/ iotca
heneste sanotut olit.

24:28 Ja he lehestuit Kylä/
iohonga he menit/ ia hen
teetteli henens edhemme
kieumen.

24:29 Ja he wadhit henen/ ia
sanoit/ Ole meiden cansam/
Sille ette Eehto ioutu/ ia peiue
ombi laskenut. Ja hen siselmeni
oleman heiden cansans.

24:30 Ja se tapactui/ quin hen
atrioitzi heiden cansans/ Otti
hen Leiuen/ kijtti/ mursi ia
annoi heille.

24:31 Nin heiden silmens
aukenit/ ia tunsit henen. Ja hen
catois heien edestens.

24:32 Ja he sanoit keskene's/
Eikö meiden Sydhen meisse
palanut coska hen Tielle meite
puhutteli/ ia auasi meille
Kirioituxet?

24:33 Ja he ylesnousit saman
hetken ia palasit Jerusalemin/
ia leusit ne yxitoistakymende

cootudh/ ia ne iotca ninen
cansa olit/

24:34 Jotca sanoit/ HERRA on
totisesta ylesnosnut/ ia
Simonalle ilmaunsi.

24:35 Ja he iuttelit heille mite
Tielle tapactanut oli/ ia quinga
hen heilde tuttu oli sijte Leiuen
murtamisesta.

24:36 Coska he nyt neiste
puhuit/ seisoi itze Iesus heiden
keskelle's/ ia sanoit heille/
Rauha olcon teille.

24:37 Nin he hemmestuit/ ia
pelkesit/ lwlit Hengen näkeuens.

24:38 Ja hen sanoit heille/ Mite
te nin pelkette? Ja mixi
sencaltaiset aiatoxet tuleuat
teiden Sydhemeen?

24:39 Catzocat minun käsieni ia
Jalcoiani/ ette mine se itze
olen/ Ruuetkat minuun ia
catzocat/ Sille ettei Hengelle
ole Liha eike luita/ ninquin te
näet minulla oleua'.

24:40 Ja quin hen nämet
sanoit/ Osotti hen heille Kätens
ia Jalcans.

24:41 Mutta coska he ei wiele
wskoneet ilon tedhen/ waan
ihmettelit/ sanoit hen heille/
Ongo teille miten tesse

söteuetä?

24:42 Ja he panit henen etens
Cappalen paistetu Cala/ ia
iotain Kimalais honaiata.

24:43 Ja hen otti sen/ ia söi
heiden nähdens.

24:44 Nin sanoit hen heille/
Näme ouat ne Sanat/ iotca
mine puhuin teille/ coska mine
wiele teiden cansan olin/ Sille
ette caiki piti teutettemen/ mite
kirioitettu on Mosesen Lais/ ia
Prophetis/ ia Psalmis minusta.

24:45 Silloin hen auasi heiden
ymmerdhyxens/ ette heiden piti
ymmertemen kirioituxet/ ia
sanoit heille/

24:46 Nin on kirioitettu/ ia nein
tuli Christusen kerssie/ ia
ylesnouseman Coolluista
colma'na peiuen/

24:47 ia sarnattaman henen
Nimeens Paranusta/ ia Syndein
andexiandamusta caikis
Canssois/ ruueten Jerusalemist.

24:48 Mutta te oletta caikein
neinen Todhistaijat.

24:49 Ja catzo/ mine leheten
minun Isen Lupauxen teiden
pälen. Mutta teiden pite oleman
Jerusalemis/ sihenasti ette te
pughetetan auwlla Corckialda.

24:50 Nin hen wloswei heien
haman Bethanian/ ia ylesnosti
Kätens/ ia siugnasi heite.

24:51 Ja se tapactui/ coska
hen siugnanut oli heite/ erkani
hen heiste/ ia ylesmeni
Taiuasen.

24:52 Nin coska he hende

cumartanut olit/ palasit he
Jerusalemis swren ilon cansa/
24:53 ia olit aina Templis/
kijttedhen ia cunnioittain
Jumalata.

P. Lucan Euangeliumin Loppu.

P. Johannesen Euangelium.

P. Johannesen Eleme P. Ieronimusen cautta.

*IOhannes Apostoli/ iota Iesus palio racasti/ oli Zebedeusen poica/
Jacobin Apostolin weli/ ionga Herodes caulanleickas/ Herran pinan
ielken/ se caikein wijmen Euangelium kirioitti/ ninquin Asian Maan
Pispat hende rucolit/ Cherintust ia muita Eriseurasit wastan/ ia
enimitten silloin ylesnousi se Ebioniterin opetus/ iotca sanoit ettei
Christus ennen ollut/ quin Maria.*

*Senteden tai mös wadhittijn/ henen Jumalist loondons
wlostoimittaman.*

*Sanouat he mös toisen syyn oleuan tehen kirioituxeen/ ette coska
hen oli lukenut Mattheusen Marcusen ia Lucan ramatudh/ nin hen
oli tosin wahwistanut heiden kirioituxens textin/ ia todhisti heiden
totta puhuneexi/ mutta waan yhden wodhen menosta/ ionga Herra
mös pinattin/ ia ette he olit waiuon Johannesen Fangiuxen ielken/
Herran menon kirioittaneet.*

*Nin sis teme Pyhe Johannes poisietti sen yhden wodhen/ ionga
menot/ ne mwdh colmet/ olit kirioittanet/ Ja rupesi sijte entisen
aijan Menost iutteleman/ quin tapactui/ ennen quin Johannes
Tornin saluattin/ Ninquin heille taita iulghistetta/ iotca wisusti ne
Nelien Euangelisterin ramatudh lukeuat.*

Joca mös sen rijdhan ia welin ratkaise/ quin Johannesen ia ninen

muinen Euangelisterin waihel näky oleua.

Kirioitti hen mös yhden Lehestuskirian/ ioca nein alcupi/ Se quin alghusta oli/ sen me cwlluet olema/ sen me nähnyet olema meiden silmillen sen me catzonut olema/ sen me Käsilem Pitelim Elemen sanast.

Ja teme Lehestuskiria caikilda kircon Esimiehilde ia oppenuilda wahuistetan.

Mutta ne caxi muta iotca nein alcauat.

SE Wanhin sille wloswalitulle Frowalle/ ia henen Lapsillens/ Ja mös sen toisen/ quin nein alcapi/ Se wanhin sille Rackalle Caiolle/ iota mine racastan totudhes.

Ne sanotan oleua Yhden Wanhin Johannesen lehetuskiriat/ ionga mös toinen Hauta wiele tenepene Ephesin tykene osotetan/ Ja monicadhat lwleuat sen saman Johannesen Euangelistan caxi ielkenmuisto sielle oleuan/ waicka ei se iuri tosi ole/ Sille ette oli mös yxi toinen Johannes Presbiter ia Theologus/ ioca lwllan Sen ilmistus kirian kirioitaneexi/ ia seki Ephesios ombi haudhattu/ ninquin S. Ieronimus todistapi Papian Elemes.

Nelientoistakymenne sis woonna/ Neronin ielken/ coska Domitianus Keisari Christikunda wainosi lehetettin Johannes radholisexi sihen Loton Pathmos/ cussa hen näki ia kirioitti Sen ilmestuskirian/ ionga Justinus Martyr ia Hireneus sijtte tulkitzit.

Mutta quin Domitianus oli tapettu/ ia henen Sädyngs oli Romin Radhist turhaxi techty henen swren Angarudhens tedhen/ nin se Johannes palasi Ephesum Keisarin Neruan wallan aican/ ia sielle oli haman Keisarin Traianusen aica'/ kijnitti/ opetti ia hallitzi caiki Seurakunnat Asian maas/ ia hen wanheni/ ia cooli Cudhenkymmenen ia cahdhexan aijastaijan ielken HErran pinan/ Ja Haudhattin sen saman Caupungin tyge.

P. Johannesen Euangelium.

Ensimeinen Lucu.

1:1 Algusa oli Sana/ Ja se Sana oli Jumalan tykene/ Ja Jumala oli se Sana/

1:2 Teme oli algusa Jumalan tykene.

1:3 Caiki ouat sen cautta tehdyt/ ia ilman site ei ole miten techty ioca techty ombi.

1:4 Henes Eleme oli/ ia se Eleme oli Inhimisten Walkeus/

1:5 Ja se Walkeus Pimeydes paista/ ia ne pimeyxet eiuet site käsittenyet.

1:6 Oli yxi Mies lehetetty Jumalalda/ ionga nimi oli Johannes.

1:7 Se sama tuli todhistaman/ ette henen pidheis sijte Walkeudhesta todhistaman/ Sempäle ette caiki vskoisit henen cauttans.

1:8 Ei hen ollut se walkeus/ mutta hen oli lehetetty todhistaman sijte walkeudhesta.

1:9 Se walkeus oli yxi totinen walkeus/ ioca walista * caiki Inhimiset iotca tehen Mailman tuleuat.

1:10 Se oli Mailmas/ ia mailma ombi sen saman cautta techty/ ia ei Mailma hende tundenut.

1:11 Hen tuli Omillens/ ia henen omans eiuet hende wastanottanet.

1:12 Mutta nin monda quin hende wastanotit/ nijlle hen annoi woiman Jumalan Lapsixi tulla/ iotca henen Nimens päle wskouat.

1:13 Jotca ei werist eike Lihan tadhost/ eike mös miehen tadhost/ mutta Jumalast syndynet ouat.

1:14 Ja se Sana tuli Lihaxi/ ia asui meidhen seas/ Ja me neim henen Cunnians/ ninquin Ainocaisen Poian Cunnian Isest teunnens Armoia ia Totwtta.

1:15 Johannes todhista henest/ huta ia sano/ Teme oli se iosta mine sanoin/ Minun ielkijni on tuleua/ ioca minun edhellen ombi ollut/ Sille ette hen oli ennen quin mine/

1:16 Ja henen teudhelisestens caiki me olema ottaneet * Ja armo armon edeste.

1:17 Sille ette Laki ombi Mosesen cautta annettu/ Armo ia totuus ombi IESUSEN

CHRISTUSEN cautta tullut.
1:18 Eikengen ole Jumalata
coskan nähnyt Se ainocainen
Poica ioca on Isen helmas/ se
o'bi meille sen ilmoittanut.
1:19 Ja teme ombi Johannesen
Todhistos/ Coska Juttat lehetit
Jerusalemist Papit ia Leuitit/
kysymen henelde Cucas olet?
1:20 Ja hen todhisti/ ia ei
kieldenyt. Ja hen todhisti
sanodhen/
1:21 Em mine ole Christus. Ja
he kysyt henelle/ Mike sis?
Olecos Elias? Hen sanoi/ En
ole. Olecos Propheta?
1:22 Ja hen wastasi/ En. Nin
he sanoit henelle/ Mikes sis
olet? Ette me wastauxen
annaisime niden iotca meite
lehdetit? Mites sanot itzestes?
1:23 Hen sanoi/ Mine olen
Hwtauaisen äni Corues
Walmistaca Herran tiet ninquin
Esaias Propheta sanoi.
1:24 Ja ne iotca lehetetyt olit/
olit niste Phariseusist.
1:25 Ja ne kysyt henelle/ ia
sanoit henelle/ Mixi sis sine
castat/ ios ei sine ole Christ9/
eike Elias/ eike Propheta?
1:26 Joha'nes wastasi heite ia

sanoi/ Mine castan wedhelle/
Mutta se teidhen keskellen seiso
iota ei te tunne/
1:27 Se se ombi/ ioca minun
ielkeni tulepi/ ioca minun
edhelen on ollut/ Jonga mine
en ole keltuolinen Kengen
Rihmoi pätstemen.
1:28 Neme tapactuit
Bethabaras/ sillepolen
Jordanin/ cussa Johonnes
castoi.
1:29 Toisna peiuenä näki
Joha'nes Iesusen tygens
tuleuan/ ia sanoi/ Catzo Teme
o'bi Jumalan Caritza/ ioca
Poisotta Mailman Synnin
1:30 Teme ombi se iosta mine
sanoin/ Minun ielkeni tulepi
Mies/ ioca ennen minua ombi
ollut. Sille ette hen oli ennen
quin mine/
1:31 ia em mine hende
tundenut. Mutta sempäle ette
henen piti ilmestymen Israelis/
senteden mine tulin castaman
wedhellä.
1:32 Ja Johannes todhisti ia
sanoi Mine näin Hengen
alastuleuan Taiuahast ninquin
Mettisen ia iei henen pälens/
1:33 ia em mine tundenut

hende Mutta ioca minun lehetti
castaman wedhelle/ se minulle
sanoi/ Jonga päle sine neget
Hengen alastuleuan/ ia ieuen
henen pälens/ se sama se on

ioca pyhelle Hengelle castapi.
1:34 Ja mine sen näin ia
todhistin/ Temen oleua'
Jumalan Poian.

1:35 Toisna peiuen seisoit tas
Johannes ia caxi henen
Opetuslastans.

1:36 Ja quin hen näki lesusen
waeldauan/ sanoi hen/ Catzo/
Se ombi Jumalan Caritza.

1:37 Ja caxi henen
Opetuslastans cwlit henen
puhuan/ ia seurasit lesust.

1:38 Mutta lesus kensi
ymberins/ ia näki ne hendens
seurauan ia sanoi heille/ Mite
te etzitte?

1:39 Nin he sanoit henelle/
Rabbi (se on tulkittu) Mestari/
cussas asut? Hen sanoi heille/
Tulcat ia catzocat. He tulit ia
näit cussa hen asui/ ia olit
henen tykenens sen päiuen. Nin
oli lähes io kymmenes hetki.

1:40 Yxi nijste cadhest iotca
Johanneselda cwlit/ ia lesusta
seurasit/ oli Andreas Simo'

Petarin welij/

1:41 Se sama leusi ensin henen
weliens Simonin ia sonoi
henelle/ Me leusime Messiasen
(quin on tulkittu) sen
woidheltun.

1:42 Ja toidh sen lesusen tyge.

1:43 Coska lesus sen näki sanoi
hen/ Sine olet Simon Jonan
poica/ sine pite cutzuttaman
Cephas (se on tulkittu) Callio.

1:44 Toisna peiuen tactoi lesus
taas menne Galilean/ ia leusi
Philippusen ia sanoi henelle/
Seura minua.

1:45 Mutta Philippus oli
Bethsaidast/ Andreasen ia
Petarin caupungist.

1:46 Philippus leusi Nathanael
ia sanoi henelle/ Me olema sen
leuneet/ iosta Moses Lais ia
Prophetat kirioitit/ lesusen
Josephin Poian Nazaretist.

1:47 Ja Nathanael sanoi
henelle/ Mite hyue Nazaretist
woi tulla? Philippus sanoi
henelle/ Tule ia catzo.

1:48 lesus näki Nathanael
tygens tuleuan Ja sanoi
heneste/ Catzo/ Yxi totisest
Israelainen iossa ei ychten
petost ole. Nathanael sanoi

henelle/ Mistes minun tunnet?

1:49 Wastasi Iesus ia sanoi

henelle/ Ennen quin Philippus
cutzui sinua coskas olit Ficuna
puun alla/ mine näin sinun.

1:50 Wastasi Natanael ia sanoi
henelle/ Rabbi/ Sine olet se
Jumalan poica/ Sine olet se
Israelin Kuningas.

1:51 Iesus wastasi ia sanoi
henelle/ Sine vskot ette mine
sanoin sinulle/ Mine nein sinun
Ficon puun alla/ Sine saat
wiele swrembita nehde.

1:52 Ja sanoi henelle/ Totisest
totisest sanon mine teille/
Testedes pite teiden näkemen
Taiuan aukian/ Ja Jumalan
Engelit ylesastuuaiset ia
alasastuuaiset Inhimisen Poian
päle.

** Caiki inhimiset) Se on Christus
ombi Mailman walkius/ ioca
yleswalcaise caiki Inhimiset
Euangeliumin cautt.*

*Sille se caikille Londocappaille
sarnatan/ iotca ouat taicka
tuleuat Inhimisexi.*

** Armo armon tädhen) Meille
on armo annettu Christusen
Armon tädhen/ ette me henen*

*cauttans Lain teutemme/ ia
lsen tunnemme/ iolla
wlcocullasus lackapi ia me
toimelisixi Inhimisixi tulema.*

Toinen Lucu.

2:1 JA colmanden peuen olit
Häedh Canas Galileas/ In oli
Iesusen Eiti sielle.

2:2 Nin mös Iesus ia henen
Opetuslapsens cutzuttin Häehin.

2:3 Ja coska wina pwttui/ sanoi
Iesuse' Eiti henelle/ Ei ole heille
wina.

2:4 Sanoi Iesus henelle/
Waimo/ mite minulle ombi
sinun cansas? Ei ole minun
hetken wiele tullut.

2:5 Sanoi henen Eitins
paluelioille/ Mite hen teille
sanopi/ se techket.

2:6 Nin olit sielle cwsii Kiuiste
wesiastiat panduna/ Judasten
Pudhistamisen tauan ielken/ ia
cuki weti caxi eli colme Mitta.

2:7 Nin sanoi Iesus heille/
Teuteket wesiastiat wedhelle. Ja
he teutit ne ylen teuten.

2:8 Ja hen sanoi heille/ Pangat
nyt siselle/ ia wieket
Edheskeuuelle. Ja he weit.

2:9 Mutta quin se Edeskieupe maisti site wina/ ioca oli wesi ollut/ eike tienyt custa se tuli/ Mutta ne Palueliat tiesit iotca sen wedhen ammulsit/ cutzui se Edeskieupe Ylien ia sanoi henelle/

2:10 Jocainen andapi ensin Hyue wina/ ia quin he iopuuat/ sijtte site Honombata. Sine sen Hyuen winan kätkit tehenasti.

2:11 Teme ombi se ensimeinen Tunnustechti/ ionga lesus teki Canas Galileas/ ia ilmoitti henen Cunnians. Ja henen Opetuslapsens wskoit henen pälens.

2:12 Sitelehin hen alasmeni Capernaumijn hen itze/ ia henen Eitins/ ia henen weliens/ ia henen Opetuslapsens/ ia eiuet he sielle cauan wipyneet.

2:13 Ja Judasten/ Päsienen oli iwri lesse/ Ja lesus ylesmeni Jerusalemin/

2:14 Ja leusi Templis ne istuuan/ iotca sielle Caria Lambait/ ia Mettisit myskendelit/ ia waihechtaijat.

2:15 Ja hen teki Rooskan Köusiste/ ia wlosaioi caiki Templist/ ynne Lambat ia

Carian. Ja waihechtaiden rahan hen poiswiskasi/ ia mahancukisti peudhet.

2:16 Ja sanoi nijlle ioca Mettisi myidh/ wieket nämet telde pois/ Ja elket tehckö minun lseni Honecta Cauppahonexi.

2:17 Mutta henen Opetuslapsens muistit ette Kirioitettu on/ Sinun Hones Kiuaus ombi minun szönyt.

2:18 Nin wastasit Juttat/ ia sanoit henelle/ Mite mercki sine meille osotat/ ette sine neite teet?

2:19 Wastasi lesus ia sanoi heille/ Rickocat teme Templi/ ia colmanden peiuen/ mine tadon sen ylesrake'da.

2:20 Nin sanoit Juttat/ Tete Templi ombi cwsii

widhettekymende wootta rakettu/ ia sine sen tadhoc colmen peiuen ylesrakenda?

2:21 Mutta hen sanoi henen Rumins Templist.

2:22 Coska hen sis oli coolluista ylesnosnut/ muistit henen Opetuslapsens/ ette hen oli sen sanonut/ ia wskoit Ramatudh/ ia sen Puhent/ ionga lesus sanonut oli.

2:23 Coska hen nyt Jerusalemis oli/ Päsieisne Juhlapeiuenä/ vskoit monda henen Nimens päle/ coska he näit ne Tunnustedhet/ iotca hen teki.
2:24 Mutta Iesus ei vskonut itzens heille/ Sille ette hen tunsi heijet caiki/
2:25 ia ei taruinut/ ette iocu pideis todistaman Inhimisist. Sille hen itze kyllä tiesi mite Inhimises oli.

III Lucu.

3:1 Nln oli yxi mies Phariseusist/ Nicodemus nimelde/ yxi Judasten Ylimeinen/
3:2 Se tuli ölle Iesusen tyge ia sanoi henelle/ Mestari/ me tiedhem ette sine olet Opetaiaxi Jumalast tullut. Sille eikengen taidha neite Tunnustechti tedhä/ iotca sine teet/ ellei Jumala olisi henen cansans.
3:3 Iesus wastasi ia sanoi henelle/ Totisesta totisesta/ mine sanon sinulle/ Ellei iocu wastudhest synny/ ei hen woi nähä Jumala' waldakunda.
3:4 Sanoi henelle Nicodemus/

Quinga taita Inhiminen syndy coska hen wanha ombi. Woipico hen Eitins cochtun iellens siselmenne/ ia syndy?
3:5 Iesus wastasi/ Totisest/ totisest/ sano' mine sinulle. Ellei iocu synny wedhest ia Hengest/ nin ei hen woi Jumalan Walda kundan siseltulla.
3:6 Mite Lihast syndynyt on/ se ombi Liha. Ja mite Hengest syndynyt on/ se ombi Hengi.
3:7 Ele ihmettele/ ette mine sanoin sinulle/ ette teiden pite wdesta syndyme'.
3:8 Twli puhalta cussa hen tacto/ ia sine cwlet hene' hwmuns/ Ja et sine tiedä custa hen tule/ taicka cuhu'ga hen menepi. Nein on iocaine'/ quin He'gest syndynyt on.
3:9 Nicodemus wastasi/ ia sanoi henelle/ Quinga se taita tulla?
3:10 Iesus wastasi/ ia sanoi henelle/ Oleco sine se Mestari Israelis/ ia et neite tiedhe?
3:11 Totisest/ totisest/ sano' mine sinulle Me puhume/ mite me tiedhe'/ ia todistam/ mite me neim/ ia ette te wasta' ota meiden todistusta.

3:12 Jos mine malisia teille sanoin/ ia ette te wskonuat/ quinga te wskoisitt/ ios mine teille Taiualisi sanoisin?
 3:13 Ja eikengen ylesastu Taiuasen/ waan se/ ioca taiuaast alasastui/ inhimisen Poica/ ioca ombi Taiuahas.
 3:14 Ja ninquin Moses ylensi Kärmen coruesa/
 3:15 Nin pite mös Inhimisen Poica ylettemen/ Sempäle/ ette Caiki/ iotca henen pällens wskouat/ ei pide huckuman/ Mutta ijancaikisen Elemen szaman.
 3:16 Sille Nein on Jumala Mailma racastanut/ ette he' andoi hene' ainoan Poicans/ Sempälle/ ette Jocaine' quin wsko hene' päle's ei pide huckuma'/ mutta ijancaikise' Eleme' szama'.
 3:17 Sille/ ettei Jumala lehettenyt Poica's Mailma'/ ette hene' piti domitzeman mailma/ Muta ette Mailma piti henen cauttans wapadettaman.
 3:18 Joca henen pälens wsko/ ei hen domita/ Mutta ioca ei wsko/ io se domittu on/ Sille ettei hen wskonut Jumalan

ainocaisen Poian nimen päle.
 3:19 Mutta teme ombi Domio/ Ette Walkeus tuli Mailman ia Inhimiset racastit enämin Pimeytte/ quin Walkiutta. Sille ette heiden Tööns olit pahat.
 3:20 Sille ette iocainen/ quin paha tekepi/ se wihapi Walkiutta/ eike tule Walkiuten/ Sempäle/ ettei henen Tööns pideisi laitettaman.
 3:21 Mutta ioca Totudhen tekepi/ se tulepi Walkiudhen tyge/ ette henen Tööns piteis näkymen/ Sille ette he Jumalas tehdhyt ouat.
 3:22 Senielken tuli Iesus/ ia henen Opetuslapsens Judean maalle/ ia asui sielle heiden cansans/ ia castoi.
 3:23 Mutta Johannes mös castoi/ wiele Enonis/ leszna Salim/ sille ette sielle oli palio wesi. Ja he tulit/ ia annoit casta itzens/
 3:24 Sille ettei Johannes wiele silloin ollut Fangiuxen heitettu.
 3:25 Nin nousi yxi kysymys Johannesen Opetuslasten ia Judasten keskenä Puhdistuxest.
 3:26 Ja he tulit Johannesen tyge/ ia sanoit henelle/

Mestari/ ioca sinun cansans oli toiselpolen Jordanin/ iosta sine todhistit/ Catzo/ se castapi/ ia iocainen tule henen tygens.

3:27 Johannes wastasi/ ia sanoi/ Ei woi Inhiminen mite otta ellei se anneta henelle Taiuahast.

3:28 Itze te oletta minun Todhistaiani/ ette mine sanonut olen/ Em mine ole Christus/ wan mine olen henen edhellens lehetettu.

3:29 Jolla ombi Morsian/ se on Ylke/ Mutta Ylghien ysteue seisopi/ ia cwldede hende/ ia itzens sangen iloitta Ylghie' änestä. Se sama sis minun ilon o'bi nyt teutetty/

3:30 Henen tule caswa/ mutta minu' pite wäheneme'.

3:31 Joca ylhelde tule/ se ombi caikein päle. Joca maasta ombi/ se on maasta/ Ja maasta se puhupi.

3:32 Joca Taiuast tule/ hen on caikein ylitze/ Ja todista mite hen nähnyt ia cwllut on. Ja eikenge' ota hene'

Todhistustans.

3:33 Mutta ioca hene' Todhistuxens otti/ se *

insiglasi/ ette Jumala ombi totinen.

3:34 Sille ette se/ ionga Jumala lehetti/ se puhupi Jumalan sanoia. Sille ettei Jumala anna Henge * mitan cansa.

3:35 Ise rakasta Poica/ ia caiki annoi henen käteens.

3:36 Joca vsko Poian päle sille ombi ijancaikine' Eleme. Mutta ioca ei vsko Poian päle/ ei henen pide Elemete näkemen/ Mutta Jumalan wiha pysypi henen pälens.

* Insiglanut) Se on/ hen leutepi ninquin Insiglin painetun henen Sydhemesens/ nimittein/ sen vskon/ quinga Jumala hurskas ia waka ombi/ ia sen hen mös tunnusta ia todhista vlcolisesta. Ninquin hen sanopi 7. Cap. Joca Isen tahdhon tekepi/ se tundepi ios teme Oppi ombi Jumalasta. etc.

IV Lucu

4:1 COska nyt HERRA ymmersi/ Phariseusten cwlleexi/ ette Iesus teki enämen Opetuslapsi/ ia

castoi/ quin Johannes (4:2 waicka ei lesus itze castanut/ waan henen Opetuslapsens) 4:3 ietti hen Judean/ ia iellensmeni Galilean. 4:4 Nin henen piti Samarian cautta waeldaman. 4:5 Nin hen tuli ychten Samarian Caupungin/ ioca cutzutan Sichar/ lehes site Mancartanota/ ionga Jacob oli andanut Poians Josephin. 4:6 Nin oli sielle/ Jacobin Lähdhe. Coska nyt lesus matkast oli wäsnynt/ nin hen istui Lächten päle. Ja se oli liki cwdhetta hetke. 4:7 Nin tuli yxi Samaritanin waimo/ wette ammultaman. lesus sanoi henelle/ Anna minun iodhaxen. 4:8 Sille ette henen Opetuslapsens olit mennet Caupungin/ roca ostaman. 4:9 Sanoi sis henelle se Samaritanin waimo/ Quinga sine minulda ioma anot/ ioca olet Judeus/ ia mine olen Samaritanin waimo? Sille ettei Jwttaille ole ychten meno Samaritanein cansa.

4:10 lesus wastasi/ ia sanoi henelle/ Jos sine tiedheisit Jumalan Lahian/ ia cuca se on/ ioca sinulle sanoi/ Anna minun iodhaxeni/ Sine tosin anoisit henelde/ ia hen annais sinulle Eleuen wedhen. 4:11 Sanoi henelle waimo/ HERRA/ eipä sinulla ole/ milles ammullat/ ia Lähdhe ombi sywe/ Custa sis sinulla ombi se Eleue wesi? 4:12 Ollecos swrembi/ quin meiden Ise Jacob/ ioca meille tämen Lächten annoi? Ja itze sijte ioij/ ia henen Lapsens ia Carians? 4:13 lesus wastasi/ ia sanoi henelle/ Jocainen quin iopi teste wedheste/ hen iellens ianopi/ 4:14 Mutta ioca sijte wedheste iopi/ ionga mine annan henelle/ ei se ijancaikisesta iano. Waan se wesi/ io'ga mine henelle anna'/ se tulepi henes ydhexi Lächten wedexi/ ioca cohopi ijancaikiseen Elemehe'. 4:15 Sanoi se Waimo henelle/ HERRA/ Anna minulle se wesi/ etten mine ianoisi/ enge tulisi tenne ammuldaman.

4:16 Sanoi Iesus henelle/
Mene/ cutzu sinun Miehes/ ia
tule tenne.

4:17 Waimo wastasi/ ia sanoi
henelle/ Ei ole minulla Mieste.

4:18 Sanoi Iesus henelle/
Oikein sine sanoit/ Ei ole
minulla Mieste/ Sille ette wisi
Mieste ombi sinulla ollut/ ia se
ioca sinulla nyt on/ ei ole
sinun Miehes/ Sen sine oikein
sanoit.

4:19 Sanoi henelle waimo/
HERRA/ mine näen/ ette sine
olet yxi Propheta.

4:20 Meiden Iset ouat telle
Worella cumartaneet Ja te
sanotta/ Ette Jerusalemis ombi
se Sija/ iossa pite cumartaman.

4:21 Iesus sanoi henelle/
Waimo/ wsko minua/ se aica
tulepi/ ettei te telle Worella/
eikä Jerusalemis Ise cumardha.

4:22 Ette te tiedhe/ mite te
cumardhatte/ Mutta me
tiedhem/ mite me cumardham/
Sille Terueys Juttaista ombi.

4:23 Mutta se hetki tulepi/ ia io
nyt on/ ette ne totiset
Cumartaiat pite Ise cumartaman
Henges ia Totudhes. Sille ette
Iseki tactopi sencaltaisita/ iotca

hende cumartaman pite.

4:24 Jumala ombi Hengi/ ia
iotca hende cumartauat/ heiden
pite Henges ia Totudhes hende
cumartaman.

4:25 Sanoi henelle waimo/ Mine
tiedhen/ ette Messias ombi
tuleua/ ioca cutzutan Christus.
Coska se sama tulepi/ nin hen
ilmoittapi meille caiki.

4:26 Sanoi Iesus henelle/ Mine
olen se sama/ ioca sinun
cansas puhun.

4:27 Ja iuri silloin tulit henen
Opetuslapsens/ ia ihmettelit/
ette hen site waimo puhutteli.
Eikengen sanonut quitengan/
Mites kysyt? eli mites hende
puhuttelet?

4:28 Nin se waimo ietti
Wesiastians/ ia meni
Caupungin/ ia sanoi nijlle
Inhimisille/

4:29 Tulcat nekemen site
Inhimiste/ ioca minulle sanoi
caiki mite mine tehnyt olen/
Olleco hen se Christus?

4:30 Nin he vloslexit
Caupungist/ ia tulit henen
tygens.

4:31 Mutta sillewälil rucolit
Opetuslapset hende/ sanoden/

Rabbi/ szöö.

4:32 Nin hen sanoi heille/
Minulla ombi Roca södhexeni/
iota ette te tiedä.

4:33 Nin sanoit Opetuslapset
keskenens/ Lienekö iocu
henelle söteuete toonut?

4:34 Iesus sanoi heile/ Minun *
Rocan ombi se/ ette mine
tegen henen tactons/ ioca
minun lehetti/ ia teuten henen
teghonsa.

4:35 Ettekö te sano/ Wiele nyt
ouat Nelie Cwcautta nin tule
Elon aica? Catzo mine sanon
teille/ ylesnostacat teiden
silmen/ ia catzocat wainioita.
Sille ette he ouat io walkiat
Elohon/

4:36 Ja ioca nijttepi/ se Palcan
saapi/ ia cocopi Hedhelmen
ijancaikisen Elemeen/ Senpäle
ette se ioca kylue ia ioca
nijtte/ ynne pite iloitzeman.

4:37 Sille ette tesse ombi se
Puhe tosi/ Yxi kylue ia toinen
nijtte.

4:38 Mine lehetin teijet
nijttemen/ iota ette te ole
tötetehnyt. Mwdh ouat
tötetehnet/ ia te oletta heiden
töihins siselle tulluet.

4:39 Nin vskoit monda
Samaritani/ sijte Caupungist
henen pälens/ sen waimon
puhen tedhen/ ioca todisti/
Hen ombi minulle sanonut/
caiki mite mine tehnyt olen.

4:40 Coska nyt ne Samaritanit
tulit henen tygens/ rucolit he
hende/ ette hen tadhois wipy
heiden tykenens. Ja hen wipyi
sielle caxi peiue.

4:41 Ja palio enembi vskoit
henen Sanans tedhen/ Ja
sanoit sille waimolle/

4:42 Emme me nyt sillen vsko
sinun puhes teden. Sille me
olema itzeki cwlleet/ ia
tiedhemme ette hen ombi
totisesta Christus/ se mailman
Wapattaija.

4:43 Mutta sitte cadhen peiuen
peräst/ lexi hen sielde/ ia meni
Galilean/

4:44 Sille ette itze Iesus
todhisti/ ettei iocu Propheta
isensmalla miten maxa.

4:45 Coska hen nyt tuli
Galilean/ wasterupesit ne
Galileuset he'de/ iotca nähnet
olit caiki mite hen Jerusalemis
Juhlana tehnyt oli/ Sille ette
hekin mös/ olit Juhlal olleet.

4:46 Tuli sis Iesus tas Canan Galileas/ cussa hen oli wedest winan tehnyt.

4:47 Nin oli yxi Kuninganmies/ ionga Poica sairasti Capernaumis. Coska hen cwli/ ette Iesus oli tullut Judeast Galileahan/ meni he' hene' tygens Rwcoli he'de alastulema'/ ia para'daman hene' Poica's/ Sille ette hen oli colemallans/

4:48 Sanoi sis Iesus henelle/ Ellei te näe Mercki ia Ihmeit/ nin ette te wsko.

4:49 Sanoi henelle se Kuninganmies/ HERRA/ alastule ennen quin minun Poican colepi.

4:50 Iesus sanoi henelle/ Mene/ sinun Poicas elepi. Se Mies wskoi sen Sanan ionga Iesus sanoi henelle/ ia meni.

4:51 Nin henen menses codhasit henen Paluelians henen/ ia ilmoitit henelle/ ia sanoit/ Sinun Poicas elepi.

4:52 Nin hen tutki heilde hetken/ mille hen parani. Ja he sanoit henelle/ Eilen seitzeme'nel hetkel ylenannoil wilutauti henen.

4:53 Nin Ise sis ymmersi ette

se hetki oli/ iolla Iesus sanoi henelle/ Sinun Poicas elepi. Ja hen wskoi ia caiki henen Honens.

4:54 Teme taas ombi se toinen Mercki/ ionga Iesus teki/ coska hen Judeast tuli Galilean.

* Minun Roocan) Mutta Isen tacto ombi ette Christusen Pijnan cautta piti Euangelium coco Mailmas sarnataman/ ioca silloin Käsis olis/ ninquin siloin mös Elon aica lehestui.

V Lucu.

5:1 SEnielken oli Judasten Juhla peiue/ Ja Iesus ylesastui Jerusalemin.

5:2 Nin ombi Jerusalemis sen La'maste' Honen tykene yxi La'micko/ ioca cutzutan Hebreaxi * Bethesda/ iolla oli wisi Waija/

5:3 ioissa macasi palio Sairaita Sokeita/ Ra'boia/ Haluatuita/ ne odotit wede'ck lijumist/

5:4 Sille ette Engeli alasastui wissille aialla siehe' Lammickoon/ ia pydhersi wedhen/ Joca nyt Ensimeisne/

wedhen pydhertyxen ielken
sinne siselle astui/ hen parani/
misse ikenens Taudhis hen oli.

5:5 Nin oli sielle yxi Mies/ ioca
Cadhexan neliettekymmende
wootta oli Kipiä maanut.

5:6 Coska lesus sai henen
nähde/ cussa hen macasi/ ia
tunsi ette hen io cauan oli
sairastanut/ sanoi hen henelle/
Tactocos tulla teruexi?

5:7 Wastasi he'de se Sairas/
Herra/ Ei minull ole ycten
inhimist/ ette coska wesi
pydherten/ ioca minun wiepi

Lammickon/ Ja ennen quin
mine tulen/ io ombi toinen
minun edelleni siselle astunut.

5:8 lesus sanoi henelle/ Nouse
yles/ ota sinu' wootes ia mene.

5:9 Ja cochta se Inhiminen
parani/ ia otti henen wootens/
ia meni.

5:10 Ja se sama peiue oli
Sabbathi. Sanoit sis Jwttat sille/
ioca parattu oli/ Tenepene
ombi Sabbathi/ Ei nyt ole lupa
canda woodhettas.

5:11 Wastasi hen heite/ Joca
minun paransi/ se sanoi
minulle/ Ota sinun wootes ia
mene.

5:12 Nin he kysyt henelle/
Cuca se Inhiminen ombi/ ioca
sinulle sanoi/ Ota sinun
wootes/ ia mene?

5:13 Mutta se ioca parattu oli
ei tiennyt kenge se oli/ Sille
ette lesus oli lymenyt/ ette
Canssa nijn palio oli sijne
Paicas.

5:14 Senperäst leusi lesus
henen Templis/ ia sanoi
henelle/ Catzos/ sine olet
parattu/ Ele sillen syndi tee/
ettei iotakin pahembi sinua
codhaisi.

5:15 Nin se Inhiminen poismeni/
ia ilmoitti Jwttaille/ Ette se oli
lesus/ ioca henen paransi.

5:16 Ja senteden wihasit
Jwttahat lesusta/ ia etzit hende
tappaxens/ Ette hen sencaltaisit
teki Sabbathina.

5:17 Nin wastasi lesus heite/
Minun Isen haman tehen asti
tekepi/ Ja mine mös tegen.

5:18 Senteden sis Jwttat
enämin etzit hende tappaxens/
Ettei hen waan Sabbathi
rickonut/ mutta mös sanoi
Isens Jumalaxi/ ia teki itzens
Jumalan caltaisexi.

5:19 Nin wastasi lesus ia sanoi

heile/ Totisest totisest/ sano'
mine teille/ Ei taidha Poica
itzestens miten tedhä/ waan
mite he' näkepi Isens tekeue'/
Sille ette mite he' tekepi/ site
sama mös Poica tekepi.

5:20 Sille ette Ise racastapi
Poica's/ Ja osottapi caiki
henelle/ mite he' itze tekepi/ ia
wiele swre'bita Töite hene' pite
osottama' henelle/ quin neme
ouat/ Ette teide' pite
ihmectelme'.

5:21 Sille ette ninquin Ise
ylesheräytte Colleita ia
wirgottapi/

5:22 Nin mös Poica wirgottapi
ioita he' tactopi.

5:23 Sille ettei Ise ketäke'
domitze/ wan caiken Domion
a'noi Poialle/ Senpäle ette caiki
pite cu'nioitzema' Poica/
ninquin he Ise cunnioitzeuat.

5:24 Joca ei Poica cunnioitze/
ei se mös Ise cunnioitze/ ioca
hene' lehetti. Totisest totisest
sano' mine teille/ Joca minu'
sanani cwle ia vsko sen ioca
minun lehetti/ henelle ombi
ijancaikine' Eleme/ Ja ei tule
Domion/ wan hen waelta
Colemasta Elemehen.

5:25 Totisest totisest sanon
mine teille/ Ette hetki tulepi ia
nyt io on/ ette ne coolluet pite
cwleman Jumalan Poian änen/
Ja ne iotca sen cwleuat/ pite
eleme'.

5:26 Sille ninquin Isell on eleme
itzesens/ nin hen mös annoi
Poialle elemen itzesens oleman/

5:27 Ja on mös henelle
andanut woiman domita/
sentäden ette he' on Inhimise' *
Poica.

5:28 Elket site imectelkö/ Sille
ette hetki tulepi/ Jossa caiki ne
iotca Haudhois ouat/ pite
henen änen cwleman.

5:29 Ja pite edheskeumen/
iotca hyue tehnet ouat/ Elemen
ylesnousemiseen/ Mutta ne
iotca paha tehnet ouat/
Domion ylesnousemiseen.

5:30 Em mine woi itzesteni
miten tehdä. Ninquin mine cwlen
nin mine domitzen/ ia minun
domion ombi oikeia/ Sille etten
mine etzi minun tactoni/ wan
Isen tacto/ ioca minun
lehettänyt ombi.

5:31 Jos mine itzesteni
todistaisin/ nin ei olisi minun
todistuxen tosi/

5:32 Toinen ombi ioca todistapi minusta/ ia mine tieden ette henen todistuxens ombi tosi/ ionga hen minusta todhista.

5:33 Te lehetitte Johannesen tyge/ ia hen todisti totudhen.

5:34 Mutta em mine inhimiselde todistust ota/ Wan sen mine sanon senpäle ette te autuaxi tulisitta.

5:35 Hen oli palauainen ia paistauainen Kynttele/ Mutta te tadoitta wehen aica riemuita henen walkeudesans.

5:36 Mutta minulla ombi surembi todhistus quin Johannesen todhistus. Sille ette ne tegot iotca lse minulle annoi/ ette mine ne teuteisin/ ne sama tegot iotca mine teen todistauat minusta/ ette lse minun lehetti.

5:37 Ja se lse ioca minun lehetti/ se sama todista minusta. Eike te ole coskan henen ändens cwlluet/ eike henen mootons nähnyet.

5:38 Ja henen Sanans ei ole teisse asuuainen/ Sille ettei te vsko site ionga hen lehetti.

5:39 Tutkicata Ramatuita/ Sille te leudette nijsse oleua' teillen

ijancaikisen Elemen/ Ja ne ouat iotca todistauat minusta/

5:40 Ja ette te tado tulla minun tykeni/ että te saisitta Elemen.

5:41 Em mine Cunnia ota Inhimisilde/

5:42 Wan mine tunnen teien ettei teisse ole Jumalan rackaus.

5:43 Mine tulin minun lseni nimeen/ ia ette te minua wasteruope/ Jos toinen tulepi Omalla nimellens/ site te wasterupiat.

5:44 Quinga te woitte vskoa/ iotka teiste Cunnian keskenen otatte? Ja site Cunnia ioca ainoast Jumalast tulepi/ ette te etzi?

5:45 Elket lwlko ette mine canna' teiden pälen lsen edes/ ombi se ioca teiden pälen candabi/ Moses/ ionga päle te toiuotta.

5:46 Sille ios te olisitta vskonett Mosesen/ Nin te olisitta mös minun vskoneet/ Sille ette minusta hen on kirioittanut.

5:47 Jos ette te hene' kirioituxians vsko/ Quinga te minun sanani vskotta?

* Bethesta. Se on Somexi Spitali/ iossa ne waiwaset coriatan ioca sen Lammicon tykene oli/ cussa ne wffrattawaiset Caritzat caittijn Ja ne Sairat senkaltaista Hyue teko odhotit.

* Ette hen Inhimisen poica on. Se Domio pite iulkisesta pidhettemen caikein Inhimisten edhes/ Sentedhen tule mös sen Domarin Inhimisse olla/ ionga iocu nädhe taita/ Ja nin mös Jumalan/ ette henen pite Jumalan Domio Stolin päle istuman.

VI Lucu.

6:1 SEn ielken meni Iesus ylitze sen Galilea' mere' quin on Tyberian caupungin tykene.

6:2 Ja seurasi hende palio Cansa/ Sentedhen ette he näit henen merkins/ iotka hen teki Sairasten päle.

6:3 Nin Iesus ylesmeni ydhen woren päle ia istui sielle henen Opetuslastens cansa.

6:4 Nin lehestui Judasten Pesieis Juhla peiue.

6:5 Coska sis Iesus ylesnosti

silmens/ ia neki palio Canssa tuleua' henen tygens/ sanoi hen Philippuselle/ Custa me ostamme Leipie ette neme saisit södhe?

6:6 Mutta sen hen sanoi kiusaten hende/ Sille hen kyllä tiesi mite henen tekemen piti.

6:7 Wastasi Philippus hende/ Cadhe' sadhan penningin Leiuet ei teudhyisi heidhen/ ette itze cukin wehengi sais.

6:8 Sanoi yxi henen Opetuslapsista's henelle/ Andreas Simon Petarin welij/ 6:9 Tesse on yxi pilti iolla on wisi Ohraista leipe ia caxi Cala/ Wan mite neme ouat neinen palion keskene?

6:10 Mutta Iesus sanoi/ Asettaca Canssa atrioitzeman. Ja sijne paicas oli palio Roho. Nin sis atrioitzit lehes wisi tuhatt Mieste.

6:11 Nin Iesus Otti leiuet/ kijtti ia a'noi Opetuslapsille/ Mutta opetuslapset iagoit nijlle atrioitzeuille. Samallamoto mös Caloista nin palio quin he' tactoi.

6:12 Coska he nyt raitut olit/ sanoi he' opetuslapsille's/

Cootcat ne murut quin ieit/
ettei ne huckuisi.

6:13 Nin he cokosit/ ia teutit
caxitoistakyme'de Corij muruilla/
widest Ohraisest leiuest/ iotca
liaxi olit nijlde quin atrioitzit.

6:14 Coska sis ne inhimiset sen
merkin neit io'ga Jes9 teki/
sanoit he/ Teme ombi wissist
se Propheta ioca tuleua oli
Mailman.

6:15 Coska sis lesus tunki ette
he tadhoit tulla ia otta henen/
ia tedhe henen Kuningaxi/ lymui
hen tas worelle yxinens.

6:16 Mutta coska ecto tuli/
alasastuit henen Opetuslapsens

Mere' tyge/ ia astuit Hacten/

6:17 Ja menit ylitze meren/
Capernaumin pein/ ia io pimie
oli tullut. Ja ei lesus ollut
heiden tygens tullut.

6:18 Mutta Meri paisui surest
ilmast/

6:19 Coska he nyt olit soutanet
lehes wisi colmatt eli
colmekymende wacomitta/ neit
he lesusen keuen meren päle
ia läheneuen hactia/ Ja he
peliestyit.

6:20 Nin sanoit hen heille/ Mine
olen/ Elke pelietkö.

6:21 Nin he tactoit otta henen
Hacten. Ja cocta sillens oli se
haxi man tykene/ iohonga he
menit

6:22 Toisna peiuen/ coska se
Canssa/ ioca seisoi sillepolel
Merta neki ettei sielle ollut
mwta Hacte/ quin se yxi/
iohonga henen Opetuslapsens
olit astuneet/ ia ettei lesus
ollut Hacten astunut henen
Opetuslastens cansa/ waan
ainoat henen Opetuslapsens olit
poismennet.

6:23 Mutta mwde Hahdet tulit
Tiberiast lehes site paicka/
cussa he olit sönet leipe/
sijttequin HERRA oli kijttenyt.

6:24 Coska nyt se Canssa sen
näki/ ettei lesus sielle ollut/
eikä henen Opetuslapsens/
astuit he mös Hacten/ ia tulit
Capernaumin/ lesusta etzijen.

6:25 Ja quin he leusit henen
sildepolen Merta/ sanoit he
henelle/ Rabbi/ Coskas tenne
tulit?

6:26 Wastasi lesus heite/ ia
sanoi/ Totisest totisest sanon
mine teille/ Ette te minua
senteden etzi/ että te merki
neit/ waan senteden/ ette te

Leiuiste sötte/ ia oletta rautut.

6:27 Tehket roca/ ioca ei catua/ waan site ioca pysypi ijancaikiseen Elemeen/ ionga Inhimisen Poica ombi teille andaua/ Sille ette sen saman ombi Ise Jumala * insiglanut.

6:28 Nin sanoit he henelle/ Mite meiden pite tekemen/ ette me taidhaisim tehdä Jumalan töite?

6:29 Wastasi Iesus ia sanoit heille/ Se ombi Jumalan töö/ Ette te vskotta sen päle/ ionga hen lehetti.

6:30 Nin sanoit he henelle/ Mite merki sis sine teget/ ette me näkisim/ ia vskoisim sinun päles? Mites teget?

6:31 Meiden Iset söt Manna Corues/ ninquin kirioitettu ombi/ Hen annoi heille Leiuen Taiuahast södhexens.

6:32 Nin sanoit Iesus heille/ Totisest totosest sanon mine teille/ Ei Moses andanut teille site Leipe Taiuahast/ Mutta minun Isen andapi teille sen totisen Leiuen Taiuahast.

6:33 Sille ette se ombi Jumalan Leipe/ ioca Taiuahasta alastule/ ia Mailmalle Elemen

andapi.

6:34 Nin sanoit he henelle/ HERRA/ Anna meille aina site Leipe.

6:35 Mutta Iesus sanoit heille/ Mine olen Elemen Leipe/ Joca minun tykeni tule/ ei hen iso/ ia ioca minun päleni vsko/ ei hen coskan iano.

6:36 Mutta mine sanoin teille/ Että te mös näitte minun/ ia ette sijtteken wsko.

6:37 Caiki mite minun Isen andapi minulle/ se tule minun tykeni/ Ja ioca minun tykeni tule/ em mine site poisheite.

6:38 Sille mine alasastuin Taiuahast ei ette mine teen iota mine tahdon waan iota se tacto ioca minu' lehetti.

6:39 Se on minu' Iseni tacto ioca minu' lehetti/ ettei minu' pide miten nijste caikista cadottama' quin hen minulle andoi/ mutta ne minun pite ylesheräytteme' Wimeis peiuenä.

6:40 Teme nyt ombi henen tactons/ ioca minun lehetti/ ette Jocainen quin näke Poian/ ia wsko henen pälens/ henelle pite oleman ijancaikinen Eleme. Ja minun pite hende

ylesheräyttemen Wimeis peiuenä.

6:41 Nin napitzit Juttat site ette hen sanoit/ Mine olen se leipe/ ioca alastulin Taiuahast/

6:42 ia sanoit/ Eikö teme ole Iesus Josephin Poica/ ionga Isten ia Eitin me tunnema?

Quingasta hen sis sanopi/ Mine olen allastullut Taiuahast?

6:43 Wastasi Iesus ia sanoit henelle/ Elket napitzco keskenen/

6:44 Eikengen taidha minun tykeni tulla/ ellei Ise/ ioca minun lehetti/ wedheisi hende/ Ja minun pite hende ylesherättemen Wimeis peiuen.

6:45 Se on Prophetis kiriotettu/ Heiden pite caiki Jumalalda opetetuxi tulema'. Senteden/ iocaine' quin sen Iselde ombi cwllut ia oppenut/ hen tule minun tykeni.

6:46 Ei nijn ette iocu ombi Isten nähnyt/ waan se/ ioca ombi Jumalast/ se ombi Isten nähnyt.

6:47 Totisest totisest sano' mine teille/ Joca minun päleni vskalta/ henelle ombi se ijancaikinen Eleme.

6:48 Mine olen se Elemen Leipe.

6:49 Teiden Iset söit Manna

Corues/ ia colit.

6:50 Teme ombi se Leipe/ ioca alastuli Taiuahast/ senpäle ette cuca sijte söpi/ ei henen pide coleman.

6:51 Mine olen se eleue Leipe/ ioca alastuli Taiuahast/ se quin teste Leiueste söpi/ hen elepi ijancaikisest. Ja se Leipe ionga mine annan/ se ombi minun Lihan/ ionga minun pite andaman Mailman Elemen edest.

6:52 Nin * ritelit Juttat keskenens/ sanoden/ Quinga taitapi teme anda Lihans meille söte?

6:53 Sanoit Iesus heille/ Totisest totisest sano' mine teille/ Ellei te söö Inhimisen Poian Liha/ ia ioo henen Wertans/ nin ei ole teisse Elemetä.

6:54 Joca minun Lihani sööpi/ ia ioo minun Wereni/ henelle on ijancaikinen Eleme/ Ja minun pite hende ylesheräyttemen Wimeis peiuenä.

6:55 Sille ette minun Lihan ombi se totinen Roca/ Ja minun Weren se totinen Joma.

6:56 Joca söpi minun Lihani/ ia ioo minun Wereni/ hen ombi

minus/ ia mine henes.

6:57 Ninquin se eleue lse minun lehetti/ ia mine elen lsen tedhen. Nin mös se/ ioca minun sööpi/ henen pite mös elemen minun techten.

6:58 Teme ombi se Leipe/ ioca Taiuahast alastuli/ Ei ninquin teiden lset söit Manna/ ia colit/ Joca temen Leiuon söpi/ henen pite elemen ijankaikisest.

6:59 Neite hen sanoi Sinagogas/ coska hen opetti Capernaumis.

6:60 Monda sis henen Opetuslapsistans/ iotca temen cwlit/ sanoit/ Teme on yxi coua Puhe/ Cuca sen woipi cwlla?

6:61 Mutta quin Iesus tiesi itzelens/ ette henen Opetuslapsens sijte napitzit/ sanoi hen heille/ * Pahoittaco teme teite?

6:62 Mite sis/ ios te saat nähdä Inhimisen Poian ylesastuuan sinne/ cussa hen oli ennen?

6:63 Hengi ombi se/ ioca wirghotta/ Ei Liha miten autta. Ne sanat/ iotca mine puhun teille/ ouat Hengi ia Eleme/

6:64 Mutta monicadha teiste ouat/ iotca ei vskoo. Sille ette Iesus kyllä tiesi alghusta/ iotca eiuet vskoneet/ ia cuca henen oli petteuä.

6:65 Ja hen sanoi/ Senteden mine sanoin teille/ Ettei kengen woi tulla minun tykeni/ ellei henelle se anneta minun Iseldeni.

6:66 Sijte samast aijast/ Monda henen Opetuslastans poisment/ ia ylenannoit henen/ eikä mös enämbete henen cansans waelluet.

6:67 Nin sanoi Iesus nijlle cadeltoistakymmenelle/ Tadhottaco teki mös poismennä?

6:68 Wastasi hende Simon Petari/ HERRA/ kenenge tyge me meneme? Sinulla ombi sen ijancaikisen Elemen Sanat.

6:69 Ja me vskoma/ ia olem ymmerteneet/ Ette sine olet Christus se eleuen Jumalan Poica.

6:70 Iesus wastasi heite/ Engö mine teite Cactatoistakymende vloswalinnut/ Ja yxi teiste ombi Perkele?

6:71 Mutta sen hen sanoi

Judasest Simonin poiast
Ischariotist. Sille ette hen oli
henen petteueinen/ ia se oli yxi
nijste
Cadhestatoistakymmeneste.

** Insignanut eli merkinyt) Se on/
Pyhelle Hengelle lahioittanut/
hanginud/ ia walmistanut/ ette
hen yxinens caikein edhes
Mestarixi ia Autaixi asetettu ia
annettu on/ ionga ielkin
iocaitzen pite henens
oendaman/ souittaman ia
pitemen.*

** Nijn rijtelit Juttat) Teme Cap.
Ei puhu Leiuen eike winan
Sacramentist/ waan
Hengelisesta sömisest/ se on/
vskosta/ ette Christus totinen
Jumala ia totinen Inhiminen/
henen Werens meidhen
edhesten vloswodhatti.*

** Pahoittaco) Jos teme teite
pahoitta ette mine nyt neite
puhun teidhen cansan Maan
päle/ quingasta sijtte tapactu/
coska mine Taiuasta hallitzen/
ia ne sanat pääten ia teuten.*

VII. Lucu.

7:1 Silelehin waelsi Iesus
Galileas/ Sille ettei hen
tactonut waelda

Judeas/senteden ette Juttat
pydhit hende tappa.

7:2 Nin oli iuri lesse Judasten
Lechtimaian Juhla peiue.

7:3 Nin sanoit henen Weliens
henelle/ Mene telde/ ia mene
Judean/ ette mös sinun
Opetuslapses näkisit sinun
Töös/ iotcas teet/ Sille ei
kengen sala miten tee/ ia
tachtu itze iulki olla.

7:4 Jos sine nämet teet/ nin
iulghista itzes Mailman edes.

7:5 Sille ettei henen
Weliensseckä vskonuat henen
pälen.

7:6 Nin sanoi Iesus heille/ Ei
ole minun aican wiele tullut/
waan teidenaican ombi aina
walmis.

7:7 Ei woi Mailma teite wihata/
mutta minua hen wihapi/ Sille
ette mine kannan todistusta
henest/ Ette henen Tööns ouat
pahat.

7:8 Menget te yles telle Juhla
peiuelle/ Em mine wiele tadho

ylesmenne telle Juhlalle/ sille ettei minun aican ole wiele nyt teutetty.

7:9 Mutta coska hen neite oli heille sanonut/ ijei he' Galilean.

7:10 Nin coska hene' Weliense olit ylesmennet/ Nin hen mös ylesmeni Juhlalle/ei iulkisest wan ninquin sala.

7:11 Nin Juttat etzit henen ielkijns Juhlana ia sanoit/ Cussa hen on?

7:12 Ja oli yxi swri napistos Canssan keskene/ Sille mutomat sanoit/ Hen on hyue. Ja mutomat sanoit/ Ei/ Wan hen wiettele Canssa.

7:13 Mutta ei quitengan yxike puhunut iulkisest heneste Juttain pelgontedhen.

7:14 Mutta coska io poli Juhla oli ioutunut/ ylesastui Iesus Templijn iaopetti.

7:15 Ja Juttat ihmectelit sanoden/ Quinga teme Kiria taita ettei hen oleoppenut?

7:16 Wastasi Iesus ia sanoit heille/ Minun opetuxen ei ole minun/ mutta senioca minun lehetti.

7:17 Jos iocu tahto henen mielense nouta/ henen pite

tundeman ios teme opetus on Jumalast/ eli ios mine puhun itzesteni.

7:18 Joca itzestens puhupi se etzi oma cunniatans. Mutta ioca etzi sen cunniata ioca henen lehetti/ se on waca/ ia ei ole henes wärytte.

7:19 Eikö Moses andanut teille Laki/ ia ei kengen teiste Laki töillens * teutenyt? Mixi te etzitte minua tappaxenne?

7:20 Wastasi Canssa ia sanoit/ Sinulla ombi Perkele/ cuca sinua etzitappaxens?

7:21 Wastasi Iesus ia sanoit heille/ Yden tön mine tein ia site te caikiimehtelette/

7:22 Senteden Moses andoi teille Ymberileicauxen/ ei ette se Moseselda oli/ Wan Iselde/ ia quitengin te ymberinsleicatte Inhimisen * Sabbathina.

7:23 Jos nyt Inhiminen ymberileicauxen otta Sabbathina/ senpäle ettei MosesenLaki pideisi rikottaman/ Nerkestytteko te minua ette mine coco Inhimisenparansin Sabbathina?

7:24 Elket domitco nekymisen ielkin/ wan domitca oikea

domio.

7:25 Sanoit sis mwrtamat nijste Jerusalemitanist/ Eikö teme se ole iota heetzit tappaxens?

7:26 Ja catzo hen puhu rohkiast Ja ei he henelle miten puhu. Tieteneuetkömeiden Ylimeiset todexi ette hen ombi wissi se Christus?

7:27 Mutta me tiedeme custa teme ombi Wan custa Christus tulepi ei kengentiedhe custa hen on.

7:28 Nin hwsii Iesus Templis/ opetti ia sanoii/ Ja/ te tunnette minun/ ia tiedette custa mine olen/ Ja em mine ole tullut itze minustani/ mutta se on waca ioca minun lehetti/ iota ette te tunne/

7:29 Mutta mine tunnen henen/ Sille ette mine olen henest/ Ja hen minunlehetti.

7:30 Sijtte he etzit hende käsittexens/ Wan eikengen laskenut kättense henen pälens/ Sille ettei henen aicans wiele ollut tullut.

7:31 Mutta palio cansast vskoit henen pälens ia sanoit/ Coska Christus tulepitehnekö hen enemien Tunnustäcti quin teme

tehnyt on?

7:32 Nin culit ne Phariseuset ette Canssa napsit sencaltaisita henest. Ninne Phariseuset ia ylimeiset Papit lehetit Palueliat hende kijniottaman.

7:33 Nin sanoii Iesus heille/ Wiele mine olen yrielde teiden cansan/ ia nijnmenen henen tygens ioca minun lehetti/

7:34 Teiden pite etzimen minua ia ei leutemen/ ia cussa mine olen ette te woi sinne tulla.

7:35 Nin sanoit Juttat keskenens/ Cuhunga hen menepi ettei me hende leude?Mennekö hen Pacanadhen secaan iotca sielle ia telle haiotetut ouat/ ia opettamanheite?

7:36 Mike puheita teme on quin hen sanoii/ Teidhen pite etzimen minun ielkijniia ei leutemen minua/ Ja cussa mine olen/ ette te woi sinne tulla?

7:37 Mutta wimeisse swrna Juhla peiuenä seisoi Iesus ia husi sanode' Jocaianopi se tulcan minun tykeni ia ioocan.

7:38 Joca vsko minu' päleni ninquin Ramattu sano/ Hene' Cohdustans pitewotama' Eleue'

wedhen wirdhat.

7:39 Mutta sen hen sanoi sijte Hengest ionga henen wskolisens piti saman. Sille ettei se Pyhe Hengi wiele silloin ollut sapualla/ Senteden etteilesus wiele ollut Kircastettu.

7:40 Monda sis Canssasta iotca Temen puhen culit/ sanoit/ teme ombi wissistyxi Propheta.

7:41 Mwtomat sanoit teme on Christus. Mutta monicadhat sanoit/ TullecoChristus Galileast?

7:42 Eikö Ramatto sano Ette Christusen pite tuleman Daudin Siemenest/ iasijte Bethlehemin Caupungist cussa Daud oli/ Christus on tuleua?

7:43 Nin nousi yxi rijta/ Cansan seas henen täctens/

7:44 Ja monicadat tahdoit henen kijniotta/ waan eikengen laskenut kättensehene pälens.

7:45 Nin tulit sis palueliat Phariseusten ia Ylimeisten Pappien tyge/ Ja hesanoit heille/ Mixei te hende toonet tenne?

7:46 Nin Palueliat wastasit/ Ei ikenens ole Inhiminen nein puhunut quin temeMies puhupi.

7:47 Nin wastasit Phariseuset heite/ Olettaco te mös wieteltyt?

7:48 Olleco iocu Pämiehiste wskonut henen pälens/ taicka Phariseusista?

7:49 Wan teme cansa ioca ei taida Laki/ ouat kirotut.

7:50 Nin sanoi heille Nicodemus/ se ioca öelle oli tullut henen tygens/ iocayxi oli heiden Lugustans/

7:51 Domitzeco meidhen Laki iongun inhimisen ennen quin se cwltahan ia sadhantiete mite hen teki?

7:52 He wastasit ia sanoit henelle/ Olecko sine mös yxi Galilealainen? Tutkiia näe ettei Galileast ole ycten Prophetat ylestullut.

7:53 Ja nin itzecuki meni cotijans.

* Teuttenyt Töillens Se on ninquin Roma 8. Site quin Laki ei woinutEdhestootta (Senuoxi ette hen oli heickounnut Lihasta) sen Jumala teki.* Sabbathi pitemen/ se on Mosesen Laki/ Mutta Ymberileicaus ombi Isedhen/

*Laki Taisi olla/ ette ne olit
wastoin toinen toistans Sille/
coska iocu Sabbathina itzens
ymberinsleickautta/ nin hen sen
Töen cansa Sabbathin ricko/
sijne sis he toinen toisens
wastan ouat. Sen tedhen nyt
Lain teuttemys ei ole
Bockstauisa wan Hengese.*

VIII Lucu

8:1 MUtta lesus wloslexi Olio
mäelle/

8:2 ia warhan Homeltan hen
iellens tuli Templin/ ia caiki
Canssa tuli henen tygens/ Ja
hen istui ia opetti heite.

8:3 Mutta ne Kirianoppenet ia
Phariseuset toidh ydhen Waimon
henen tygensHorissa kijniotetun/

8:4 Ja quin he olit henen
keskelle seissettanet/ sanoit he
henelle/ Mestari/teme Waimo
on iuri nyt Horissa kijniotettu.

8:5 Mutta Moses on Lais meite
keskenyt/ ette semmotoiset
pideis kiuillesurmattaman/

8:6 Mite sis sine sanot? Mutta
sen he sanoit kiusaten hende/
Ette he woisitcanda henen
pällens.

8:7 Nin lesus alaskumarsi itzens
ia kirioitti Sormellans mahan.

Coska he nyt hoghit hende
kysymen/ oiensi hen itzens ia
sanoi heille. Joca teiste on
ilman synnite/ se Ensin
heitteken kiuen henen pälens.

8:8 Ja taas hen alaskumarsi
itzens/ ia kirioitti mahan.

8:9 Coska he temen cwlit/ lexit
he wlos ieristens/ yxi toisen
ielken/ Ruueten nijste

Wanhimista/ ia lesus ieij
yxinens ia se Waimo
keskelleseisoin.

8:10 Mutta coska lesus itzens
oiensi/ ia eiketen nähnyt paitzi
sen Waimon/ sanoi hen
henelle/ Waimo/ cussa ouat ne
sinun pälecandaias? Ongo
kengensinun Dominut?

8:11 Sanoi hen/ HERRA
eikengen. Nin lesus sanoi/ Em
mös mine sinua Domitze/
Mene/ia ele sillen syndi tee.

8:12 Taas puhui lesus heille ia
sanoi/ Mine olen Mailman
Walkeus/ ioca minua seura/ ei
hen Pimeydes Waella/ Mutta
hen saapi Elemen Walkeiun.

8:13 Nin sanoit Phariseuset
henelle/ Sine todhistat itzestes/

sinuntodistoxes ei ole tosi.

8:14 Iesus wastasi ia sanoi heille/ Waicka mine itzesteni todhista'/ nin o'bi minu' todhistoxen tosi/ Sille mine tiedhen custa mine tulin/ iacuhunga mine menen/

8:15 Mutta ette te tiede custa mine tulen/ ia cuhunga mine menen.

8:16 Te domitzetta Lihan ielken/ Em mine keteken Domitze. Mutta waicka mine Domitzisin/ nin minun Domion on tosi/ Sille em mine ole yxinen/ Muttamine ia lse ioca minun lehetti.

8:17 Nin on mös kirioitettu teiden Laissa Ette cahden Inhimisen todistus ontosi.

8:18 Mine se ole'/ ioca itzesteni todhistoxen kannan/ ia se lse ioca minunlehetti todhista mös minusta.

8:19 Nin he sanoit henelle/ Cussa sinun lses ombi? Iesus wastasi/ Eike te tunne minua/ eike minun lsen/ Jos te minun tu'disitta/ nin te möstu'disitta minun lsen.

8:20 Nämet sanat puhui Iesus Wffriarkun tyken opettain

Templiss/ Ja eikengen hende kijniottanut/ Sille ettei henen aicans olut wiele tulut.

8:21 Nin sanoi Iesus taas heille/ Mine poismenen/ ia te etzitta minua/ ia teiden pite coleman teiden synnisen.

Cuhunga mine menen/ ette te woitulla.

8:22 Nin sanit Juttat/ Tappaneko hen itzens/ Sille hen sano/ Cuhunga minemenen/ ette te woi tulla?

8:23 Ja hen sanoi heille/ Te oletta alahalda/ ia mine olen ylehelde. Te oletta teste Mailmasta/ em mine ole teste Mailmasta.

8:24 Senteden mine sanoin teille/ Ette teiden pite coleman teiden synnisen/ Sille ellei te wsko ette Mine se olen/ nin teiden pite coleman teidensynnisen.

8:25 Nin sanoit he henelle/ Cuca sine olet?

8:26 Ja Iesus sanoi heille Ensin se/ ioca puhun teille/ Palio minulla ombi teiste puhumist ia Domitzemist/ Waan se on waca/ ioca minun lehetti ia mite mine olen henelde cwillut/

nijte mine puhun Mailmas.
8:27 Eiuet he ymmertenet/ ette
hen puhui heille Isest.
8:28 Sanoi sis Iesus heille/
Coska te Inhimisen Poian
ylennett/ silloin te ymmerdhett
ette mine se olen/ ia ettei
mine itzesteni miten tee/
Waanninquin Ise ombi minun
opettanut nijte mine puhun/
8:29 Ja se ioca minun lehetti/
ombi minun cansan. Ei Ise iete
minu yxinen.Sille ette mine teen
aina mite henen kelpa.
8:30 Quin hen neite puhui/
vskoit moni henen pällens.
8:31 Nin sanoi Iesus nijlle
Juttaille iotca henen pälens
vskoit/ Jos te pysytte minun
Puhesani/ nin te oletta totisest
minu' Opetuslapseni/ iateiden
pite totudhen ymmertemen/
8:32 Ja se Totuus pite teijen
wapactaman.
8:33 Nin he wastasit hende/ Me
olema Abrahamin Siemen/ ia
emme me ole coskankenengen
Oriana olleet/ Quinga sis sine
sanot/ Teiden pite wapadhexi
tuleman?
8:34 Jes9 wastasi heite/ ia
sanoi/ Totisest totisest sano'

mine teille/ Ette iocainen quin
synnin tekepi/ hen ombi synnin
Oria.
8:35 Mutta Oria ei pysy
ijancaikisesta Honesa/ Poica
pysypi ijancaikisesta.
8:36 Jos sis Poica teite wapaxi
teke/ Totisest te oletta wapaat.
8:37 Mine tiedhen ette te oletta
Abramin Siemen/ waan te
etzitta minua colettaxen/ Sille
ettei minu' Puheni ole sija
teisse.
8:38 Mine puhun mite mine
olen nähnyt Iseni tykene/ Ja te
teet mite te olettanähnyt teiden
Isene tykene.
8:9 He wastasit ia sanoit
henelle/ Abraham on meiden
Ise. Sanoi Iesus heille/ Jos te
Abrahamin Lapset olisitta/ nin
te tekisitte Abrahamintöite/
8:40 Mutta nyt te etzitta minua
tappaxen/ site Inhimist/ quin
olen Totudhen teille puhunut/
ionga mine cwlin Jumalalda/ Ei
Abraham site tehnyt/ Teteet
teide' Isen tekoi.
8:41 Nin sanoit he henelle/
Emme me Äperenä ole
syndynet/ Yxi Ise meille ombi/
Jumala.

8:42 Iesus sanoi heille/ Jos Jumala olis teiden Isen kyllä tosin te minua Racastaisit. Sille ette Jumalasta mine wloslexin ia tulin/ Sille/ emmine ole itzesteni tullut waan hen minun lehetti/

8:43 Mixei te tunne minun Puhettani? Sille ettei te woi cwlla minunPuhettani.

8:44 Sijte Iseste Perkelest te oletta/ Ja teiden Isen himot te tadhotta nouta. Hen ombi Miehentappaija alwsta ollut Ja ei pysynyt Totudhes/ Sille ettei henes ole Totutta. Coska hen Walhen puhupi/ nin hen puhu omastans/ Sille ette he' on yxi Walechtelia/ ia sen saman Ise.

8:45 Mutta senteden ette mine sanon teille Totudhen/ ette te minua wsko.

8:46 Cuca teiste nuchtele minua synnin tedhen? Mutta ios mine nyt sanonteille Totudhen/ mixei te vsko minua?

8:47 Joca Jumalasta ombi/ se cwle Jumalan sanat/ Senteden ette te cwle/ silleettei te Jumalasta ole.

8:48 Nin wastasit Juttat/ ia sanoit henelle/ Emmekö me

oikein sano/ Ette sineolet yxi Samaritanus/ ia sinulla on Perkele?

8:49 Iesus wastasi/ ia sanoi/ Ei minulla ole Perkele/ Waan mine cunnioitzen minun Iseni/ ia te häueisett minua.

8:50 En mine etzi oman Cunniani ielkin/ ombi yxi ioca site kysy ia domitze.

8:51 Totisest totisest sano' mine teille/ Se quin minun Sanani kätke/ eihenen pide Colemata näkemen ijancaikisest.

8:52 Nin Juttat sanoit henelle/ Nyt me ymmersim ette sinulla on Perkele. Abraham on collut/ ia Prophetat/ ia sine sanot/ Se ioca kätke minun Sanani/ ei pide henen maistaman Colemat ijancaikisesta.

8:53 Olecos swrembi quin Abraham meiden Isen/ ioca coollut on? ia Prophetatouat colleet. Mixi sine itzes teet?

8:54 Iesus wastasi/ Jos mine itzeni cunnioitzen/ nin minun cunnian ei miten ole/ Minun Isen ombi se ioca minun cunnioitze/ Jonga te sanotta teiden Jumalan oleuan/ ia ette te hende tunne/ Mutta mine

henen tunnen/

8:55 Ja ios mine sanoisin ettei mine hende tu'disi/ nin mine olisin Walechtelia/ quin teki. Mutta mine tunne' hene'/ ia kätken henen Sanans.

8:56 Abraham teiden Isen iloitzi/ ette hene' piti näkeme' minun peiueni/ hen näki sen/ ia ihastui.

8:57 Nin sanoit Jutat henelle/ Etpä sine wiele ole wijsikymende aijastaicawanha/ ia sine olet nähnyt Abrahamin?

8:58 Sanoi Iesus heille/ Totisest totisest sanon mine teille/ Ennenquin Abraham olican/ olen mine.

8:59 Nin he sis poimit kiui laskettaxens hende. Mutta Iesus lymyi/ iawlosmeni Templist.

IX Lucu.

9:1 JA Iesus Ohitzekieudhen näki ydhen Inhimisen/ ioca oli Sokiana syndynyt/

9:2 Ja henen Opetuslapsens kysyit henelle ia sanoit/ Mestari/ Cucasynditeki/ Temekö/ taica henen Wanhemans/ ette henen piti

Sokiana syndymen?

9:3 Iesus wastasi/ Eike teme synditehnyt/ eike henen Wa'hembans/ Muttasenpäle ette Jumala' töödh pite henes ilmoitettaman.

9:4 Minun tule tehdä henen Tööns ioca minun lehettenyt on/ nincauuan quin peiue ombi. Öö tule/ coska eikengen woi töte tehdä.

9:5 Nincauuan quin mine olen Mailmas/ nin mine olen Mailman Walkeus.

9:6 Coska hen temen oli sanonut/ sylki hen Maan päle/ ia teki loghan syliest/ ia woiteli loghalla sen Sokian silmet/

9:7 Ja sanoit henelle/ Mene ia pese sinus Silohan Lammikos (se on tulkittu) lehetetty. Nin hen meni/ ia pesi itzens/ ia tuli näkeuexi.

9:8 Nin Naburit ia iotka henen ennen nähnett olit/ ette hen oli Kerijeiä/ sanoit/ Eikö teme se ole ioca istui ia Keriesi?

Mutomat sanoit/ Se henon.

9:9 Mutta mutomat taas/ Hen on henen motoisens. Hen itze sanoit/ Mine seolen.

9:10 Nin sanoit he henelle/

Quinga sinun Silmes aukenit?

9:11 Wastasi hen ia sonoi/ Se Inhiminen/ ioca Iesus cutzutan/ teki Loghan ia woiteli minun Silmeni/ ia sanoit minulle/ Mene Silohan Lammickolle/ iapese sinus.

9:12 Ja quin mine menin/ ia pesin minun/ nin mine sain näkyäni. Nin he sanoit henelle Cussa hen on? Hen sanoit/ Em mine tiedhe.

9:13 Nin he weit sen ioca oli cauan Sokia ollut/ ninen Phariseusten tyge/

9:14 ia oli se ydhen Sabbathin peiuen päälle/ koska Iesus teki Loghan/ iaauasi henen Silmens.

9:15 Taas ne Phariseuset kysyit henelle/ Quinga hen oli näkyns saanut. Nin hen sanoit heille.

Loghan hen pani minun Silmeini päle/ ia mine pesin minuni/ ia nyt näen.

9:16 Nin sanoit mutomat nijste Phariseusist/ Ei oli teme Inhiminen Jumalast/ Sille ettei hen pidhe Sabbathia. Ja mutomat sanoit/ Quinga taita yxi Syndinen Inhiminen neita Mercki tedhä? Ja tuli yxi Rijta heidenkeskenens.

9:17 Nin he taas sanoit Sokialle/ Mite sine sanot henest/ ette hen on auanut sinun Silmes? Nin sanoit hen/ Yxi Propheta hen ombi.

9:18 Mutta ei Juttat wskonet heneste/ ette hen oli Sokian ollut/ ia näkeuexi tullut/ siihenasti quin he cutzuit henen Wanhemans/ ioca nägönssaanut oli/

9:19 ia he kysyit heille/ sanoden/ Temecö teiden Poican on/ io'ga te sanott Sokiana syndyneen? Quinga hen nyt näke?

9:20 Henen wanhemans wastasit/ ia sanoit/ Me tiedhem ette teme ombi meiden Poican/ ia ette hen Sokiana on syndynyt/

9:21 mutta quinga hen nyt näke/ site emme me tiedhä/ Eli kenge henen Silmens auasi/ emme me tiedhä. Henelle o'bi kijlle ike/ kysyket henelde/ puhucan itze edestens.

9:22 Neite sanoit henen Wanhemans/ sille ette he pelkesit Juttait. Sille ette io olit Juttat keskenens nin pääättenyet/ Ette ios iocu piti

hene' tunnustama' Christusexi/
se pite wlosheittemen
Sinagogista.

9:23 Senteden sanoit henen
Wanhemans/ Henelle ombi kyllä
ike/ kysykä henelle.

9:24 Nin he taas cutzuit sen
Inhimisen/ ioca Sokian oli ollut/
ia sanoit henelle/ Anna
Jumalan cunnia/ Me tiedhem
ette teme Inhiminen onsyndinen.

9:25 Hen wastasi ia sanoit/
Olleco hen Syndinen/ em mine
tiedhä/ Ydhen mine tiedhen
ette mine olin Sokia/ ia nyt
näen.

9:26 Sanoit he taas henelle/
Mite hen sinun teki? Quinga
hen auasi sinun Silmes?

9:27 Hen wastasi heite/ Mine
sanoin nyt teille/ eikö te
cwlleet? Mixi te taas tadhote site
cwlla? Tadhottaco te mös olla
henen Opetuslapsens?

9:28 Nin he kiroilit hende ia
sanoit/ Ole sine henen
Opetuslapsens/ Me
olema Mosesen Opetuslapset/

9:29 Me tiedem ette Jumala on
puhutellut Mosest/ Mutta custa
teme on/ emme metiedhä.

9:30 Nin se Inhiminen wastasi ia

sanoi. Se on sangen ihmeline
ettei te tiedhe/ custa hen on/
ia quitengi hen auasi minun
Silmeni.

9:31 Mutta sen me tiedhem/
ettei Jumala cwle syndisite
waan sen/ quin on Jumalan
paluelia/ ia henen tachtons
nouta/ sen hen cwle.

9:32 Mailman alghusta ei ole se
cwltu/ ette iocu on sen Silmet
auanut/ ioca Sokiana syndynyt
ombi.

9:33 Ellei teme olisi Jumalasta/
nin ei hen woisi miten tehdä.

9:34 He wastasit/ ia sanoit
henelle. Sine olet synnise
cokonans syndynyt/ ia sine
opetat meite. Ja he vlosaioit
henen.

9:35 Ja Iesus sai sen cwlda/
ette he olit henen vlosaijaneet.
Ja quin henleusi henen/ sanoit
hen henelle. Uskocos Jumalan
Poian päle?

9:36 Hen wastasi/ ia sanoit/
HERRA/ cuca se on? ette mine
henen pälensvskoisin?

9:37 Iesus sanoit henelle/ Sine
olet henen nähnyt/ ia ioca
sinun cansas puhu/se hen on.

9:38 Nin hen sanoit. HERRA/

mine vskon. Ja hen cumarsi hende.

9:39 Ja Iesus sanoi/ Mine tulin domiolle tehen Mailman/ Ette ne/ iotca ei näe/ pite näkemen/ Ja ne iotca näkeuet/ pite sokiaxi tuleman.

9:40 Ja mutomat Phariseusist neite cwlit/ iotca henen tykenens olit/ iasanoit henelle/ Ollemaco meki Sokiat?

9:41 Iesus sanoi heille/ Jos te sokiat olisitta/ nin ei olisi teille syndi. Mutta nyt te sanotta/ Me näem/ Senteden teiden syndine pysyuet.

X. Lucu

10:1 Totisest totisest sanon mine teille/ Joca ei siselmene ouen cautta Lammas honesen/ waan mwalda siselastu/ se ombi Wargas ia Röueri.

10:2 Mutta ioca ouen lepitze siselmene/ se ombi Lammasten paimen. Sillen Ouenwartia auapi/ Ja Lambat cwleuat henen änen.

10:3 Ja omat Lambans cutzu hen nimeldens/ ia uloswiepi heijet.

10:4 Ja quin hen omat Lambans vloslaske/ nin hen heiden edhellens mene/ Ja lambat seurauat hende/ Sille ette he tundeuat henen änen.

10:5 Mutta eiuet he mwcalaista seura/ waan pakeneuat henelde/ Sille ettei he tunne ninen mwcalaisten ändä.

10:6 Temen Tapauxen sanoi Iesus heille/ Mutta eiuet he ymmertenet mike se oli/ quin hen sanoi heille.

10:7 Nin sanoi Iesus taas heille/ Totisest totisest sanon mine teille/ Mine ole' se Lammasten Oui.

10:8 Caicki iotca minun edhellen ouat tulleet/ ne ouat Warcat ia Röuerit/ waan ei Lambat cwlleet heite.

10:9 Mine olen Oui/ Se ioca minun cauttan siselmenepi/ henen pite wapaxi tuleman/ Ja siselmenepi ia vlosmenepi/ ia leute Laitumen.

10:10 Ei Wargas tule mwtoin quin wargastaman/ ia tappaman/ ia cadhottaman. Mine tulin senpäle/ ette heille pite Eleme oleman/ ia yldekylle oleman.

10:11 Mine olen se hyue Paimen. Yxi hyue Paimen anda hengens Lammasten edest.
10:12 Mutta Palcolinen/ ia ioca ei ole Paimen/ ionga ei ole Lambaat omat/ näke Sudhen tuleuan/ ia iette Lambaat/ ia pakene/ ia Susi ratele ia haaska Lambaat.
10:13 Mutta se Palcolinen pakene/ sille ette hen ombi palcollinen/ ia ei tottele Lambaista.
10:14 Mine olen se Hyue Paimen/ ia tunnen minun Lambaani/ ia mine tutan minun Lambaidani.
10:15 Quin Ise minun tunde/ nin mine mös tunnen Isen/ Ja mine panen hengeni Lammasten edheste.
10:16 Ja ombi mös minulla muita Lambaita iotca ei ole teste Lammas honesta. Ja ne samat pite minun mös te'ne saattaman/ ia heidhen pite cwleman minun äneni. Ja olema' pite yxi Lammas hone ia yxi Paimen.
10:17 Senteden Ise minua racasta ette mine panen Hengeni/ ia sen iellens otan.

10:18 Ei kengen minulta site ota/ wan mine sen panen itze minuldani. Minulla on woima site panna ia minulla on woima site iellense otta. Sen käskyn mine sain Iseldeni.
10:19 Taas sis rita nousi Judasten keskene neinen puheten täden.
10:20 Nin Moni heiste sanoit/ Henelle ombi Perkele/ ia hen hullluttele/ mite te hende cwldete?
10:21 Mwtamat sanoit/ Neme sanat eiuet ole Perkeellisen. Woico Perkel Sokein silmet auaita?
10:22 Nin tapachtui Jerusalemis Kirkomessu/ ia talui oli/
10:23 Ja Iesus keui Templis Salomonin Esihones.
10:24 Nin Juttat hene' ymberinspijritit ia sanoit henelle/ Quin caua' sine ionittelet meiden cansa? Jos sine olet Christ9 nin sanos meille selkiest?
10:25 Iesus wastasi heite/ Mine olen sen sanonut teille ia ette te wsko site. Ne töödh iotca mine teen Iseni Nimeen/ ne minusta todistoxen candauat/

10:26 Mutta ette te wsko/ Sille ettei te ole minun Lambaistan/ ninquin mine sanoin teille/

10:27 Minun Lambani cwleuat minun äneni/ ia mine tunnen heijet/ Ja he seurauat minua/

10:28 Ja mine annan heille ijancaikisen elemen/ eike he hucku ijancaikisesta/ Eike mös yxiken heite repele minun kädhesteni.

10:29 Minun Isen ioca ne minulle annoi/ hen on caikia swrin/ ia eikengen woi heite reueist minun Iseni kädhest.

10:30 Mine ia Ise olema ychte.

10:31 Nin Juttat taas poimit Kiui/ hende kiuitexens.

10:32 Wastasi Iesus heite/ Monda hyue töte mine osotin teille minun Iseldeni/ Quinenga tedhen sis nijste töiste te tadhot minua kiuite?

10:33 Wastasit hende Juttat/ sanoden/ Emme me sinua kiuite hyuen töön tedhen/ waan pilcan tedhen/ ia ette sine/ ioca Inhimine' olet/ teet itzes Jumalaxi.

10:34 Wastasi heite Iesus. Eikö teiden Laisan ole kirioitettu/ Mine sanoin/ Te oletta

Jumalat?

10:35 Jos hen ne cutzui Jumalaxi/ ioille Jumalan sana tapactui/ ia ei se Kirioitus taidha quitengan rikottu olla/

10:36 Ja te sijttekin sanotta henelle ionga Ise ombi pyhittenyt ia lehettenyt Mailman/ Sine pilcat Jumalata/ Senteden ette mine sanoin/ Mine olen Jumalan Poica?

10:7 Ellei mine tee minun Iseni töite/ nin elke vsko minua/

10:38 Mutta ios mine ne teen ios ei te minua vsko/ nin vskocat ne tööt/ Senpäle ette teiden pite tundeman ia Uskoman/ ette Ise ombi minus/ Ja mine henes.

10:39 Nin he taas etzit hende kijniotta/ ia hen poislexi heiden käsistens/

10:40 ia poismeni iellens toiselle polen Jordanin sihen sijan/ iossa Johannes oli ensin castanut/ ia ieij sinne.

10:41 Ja monda tulit henen tygens ia sanoit/ Ei tosin tehnyt Johannes ychteken Merki/

10:42 Mutta quitengi caiki/ mite Johannes ombi teste sanonut/

ne ouat todhet. Ja monda sielle vskoit henen pälens.

XI Lucu.

11:1 Nin sairasti yxi Mies/
Lazarus nimelde Bethaniasta/
Marian ia henen Sisarens
Marthan Caupungista.

11:2 Mutta Maria oli se/ ioca
oli HERRAN woitella woidhellut/
ia henen Jalcans hiuxillans
quiuannut/ Jonga weli Lazarus
sairasti.

11:3 Nin lehetit henen Sisarens
henen tygens ia sanoit/
HERRA/ Catzo se sairasta iotas
racastat.

11:4 Coska Iesus sen cwli sanoit
hen/ Teme tauti ei ole
colemahan/ waan Jumalan
cunniaksi/ ette Jumalan Poica
pite sen cautta cunnioitettaman.

11:5 Mutta Iesus Racasti
Martha/ ia henen Sisartans/ ia
Lazarusta.

11:6 Ette hen nyt cwli henen
sairastauan/ wiuyi hen samas
sijas caxi peiue.

11:7 Sijtte senielken sanoit hen
Opetuslapsille's/ Mengem iellens
Judean. Sanoit henelle

Opetuslapset/ Rabbi/ esken
etzit Juttat sinua kiuitexens/ ia
taas sine menet sinne?

11:8 Wastasi Iesus/ Eikö
caxitoistakymende ole peiuen
hetke?

11:9 Joca peiuelle waelda/ ei
hen loucka/ sille ette hen
näkepi temen Mailman
Walkiudhen.

11:10 Mutta ioca ölle waelda se
louckapi/ sille ettei Walkius ole
henes.

11:11 Neite hen puhui/ ia sijtte
sanoi heille/ Meiden Ysteue
Lazarus macapi/ mutta mine
menen hende wnest
Hereyttemen.

11:12 Nin sanoit henen
Opetuslapsens/ HERRA/ ios he'
maca/ kyllä he' parane.

11:13 Mutta Jes9 sanoit hene'
colemasta's Waan he lwlit
henen sanouan Rumillisest
wnest.

11:14 Nin sanoit Iesus heille
selkesti/ Lazarus ombi coollut/

11:15 Ja mine iloitzen teiden
tehden/ ettei mine sielle ollut/
ette teiden pideis wskoma'/
waan mengem henen tygens.

11:16 Nin sanoit Tomas/ ioca

cutzutan Caxoinen

Opetuslapsille/ Mengem mös
me coleman henen cansans.

11:17 Nin tuli Iesus ia leusi
henen io nelie peiue maneexi
Haudhas.

11:18 Mutta Bethania oli leszne
Jerusalemitta/ lehes

wijsitoistakymme'de Wacomitta.

11:19 Ja monda Juttaista olit
tulleet Marthan ia Marian tyge/
lohduttaman heite/ heiden
Weliestens.

11:20 Coska Martha nyt cwli
Iesusen tuleuan/ ioxi hen
wastan hende. Mutta Maria ieij
cotia istuman.

11:21 Nin sanoi Martha Iesusel/
HERRA/ ios sine olisit ollut
tesse/ ei minun Welien olisi
coollut.

11:22 Mutta wiele nyt mine
tieden ette caiki mite sine anot
Jumalalda/ sen Jumala sinulle
andapi.

11:23 Iesus sanoi henelle/
Sinun Welies pite ylesnouseman.

11:24 Martha sanoi henelle/
Mine kyllä tiedhen ette hen
ylesnouse sijnä ylesnousemises
Wimeiszne peiuenä.

11:25 Sanoi Iesus henelle/ Mine

olen ylesnousemus/ ia Eleme/
Joca vsko Minun pälen/ henen
pitemen/ ehke hen olisi
coollut.

11:26 Ja iocainen quin elepi/ ia
Usko minun päleni/ ei pide
coleman ijancaikisesta/
Wskokos sen?

11:27 Sanoi hen henelle/ Ja
HERRA/ Mine Uskon ette sine
olet Christus se Jumalan Poica/
ioca oli tuleua Mailman.

11:28 Ja quin hen neite
sanonut oli/ meni hen pois/ ia
cutzui Sisarens Marian sala
sanoden/ Mestari ombi tullut/
ia cutzu sinua.

11:29 Quin hen sen cwli/ nousi
hen cocta yles/ ia tuli henen
tygens/

11:30 Sille ettei Iesus ollut wiele
silloin Kylan tullut waan oli
samas paicas cussa Martha oli
henen cohghanut.

11:31 Coska nyt Juttat/ iotca
henen cansans olit Honessa ia
lohdhutit hende/ näit ette Maria
nopiast ylesnouse/ ia wlosmeni/
he seurasit hande sanoden/
Hen menepi Haudhan tyge
idkemen.

11:32 Coska Maria sinne tuli

cussa Iesus oli/ ia näki henen/
ia langesi henen Jalcains
iureen/ ia sanoi henelle/
HERRA/ ios olisit sine telle
ollut/ ei olisi minun Welien
coolut.

11:33 Coska sis Iesus näki
henen idkeuen/ ia Juttat iotca
henen cansans tullet olit/
idkeueiset/ Haikiutti hen
He'gese/ ia surgeutti itzens ia
sanoi/ Cuhunga te henen
panitte?

11:34 He sanoit henelle/
HERRA/ tule ia catzo.

11:35 Ja Iesus idki.

11:36 Nin sanoit Juttat/ Catzo/
quina hen Racasti hende.

11:37 Mutta mutomat heiste
sanoit/ Eikö teme tainut/ ioca
sen Sokian Silmet auasi/
tehdä/ ettei temeken coolut
olisi?

11:38 Iesus sis taas haikiutti
itzesens/ ia tuli Haudhan tyge.
Nin se oli yxi Cropi/ ia kiui sen
päle pandu.

11:39 Sanoi Iesus/ Ottaca kiui
pois. Sanoi henelle Martha/ sen
Sisar quin coolut oli/ HERRA/
io hen haisepi/ Sille ette hen
ombi nelie peiue coolut.

11:40 Sanoi Iesus henelle/
Engö mine sanonut sinulle/ Ette
ios sine vskoisit/ nin sine
näkisit Jumalan cunnian?

11:41 Nin he poisotit kiuen
sijaldans cussa se coolut oli
pandu. Ja Iesus ylesnosti
Silmens ia sanoi/ Ise/ mine
kijten sinua/ ettes minun cwlit/

11:42 Mine mös tieden/ ettes
aina minun cwlet/ Waan
Canssan tehden/ quin tesse
ymberille seiso sano' mine tetä/
ette he vskoisit Sinun minua
leheteneexi.

11:43 Ja quin hen neite
sanonut oli/ hwsii hen corkealla
änelle/ Lazare tule vlos.

11:44 Ja se Coolut wlostuli/
sidhottuna käsist ia Jalgoist
Kärilinalla. Ja henen Caswons
oli peitetty Hikilinalla.

11:45 Iesus sanoi heille/
Pästeke hende/ ia sallicat
menemen. Mo'da sis Juttaist/
iotca olit Marian tyge tulleet/ ia
näit ne quin Iesus teki/ vskoit
henen pälens.

11:46 Mutta monicadhat heiste
menit Phariseusten tyge/ ia
sanoit heille mite Iesus oli
tehnyt.

11:47 Nin cokosit ne ylimeiset Papit ia Phariseuset ydhen Neuuon ia sanoit/ Mite me teem? Sille Teme Inhiminen teke monda Mercki/

11:48 ios me nin sallima henen/ nin caiki vskouat henen pä lens. Ja ne Romarit tuleuat/ ia poisottauat seke meiden Maan ette Canssan.

11:49 Mutta yxi heiste Caiphas nimelde/ ette hen oli sen Woden Ylimeine' Pappi sanoi heille/

11:50 Ette te miten tiedhä/ eikä mös aiattele/ Ette se ombi meille parambi/ iotta yxi Inhiminen coole Canssan tedhen/ quin Caiki Canssa huckuisi.

11:51 Mutta ei hen site itzestens sanonut/ waan ette hen oli sen Wodhen Ylimeine' Pappi/ hen noitui.

11:52 Sille ette Iesus piti coleman Canssan tedhen/ ia ei waiwoin Canssan tedhen/ mutta ette henen piti ne Jumalan Lapset yhten cokoaman/ iotca hajjotetut olit.

11:53 Mutta sijte peiuest asti he pidit neuuo keskene's quinga

heide' piti hene' colettama'.

11:54 Ei sis Iesus enämbi Vaeldanut iulkisesta Judaste' seas/ waan lexi sielde ychten Man culman/ lehes Corpe/ ychten Caupungijn ioca cutzutan Ephrem/ ia oleskeli sielle Opetuslaste's ca'sa.

11:55 Mutta silloin lehestui Judaste' Pä sieinen. Ja monda ylesmenit Jerusalemijn/ sijte Maanculmast Pä sieisen edhelle/ heitens puhdistaman.

11:56 Nin he etzit Iesusta/ ia puhelit keskenens seisoin Templis/ Mite te lwletta/ ettei hen ole tullut Juhlalle?

11:57 Nin olit ne Ylimeiset Papit ia Phariseuset keskyn andanut/ ette ios iocu tieteis cussa hen olis/ henen piti sen ilmoittaman/ ette he saisit henen kijniotta.

XII Lucu.

12:1 CWtta sis peiue ennen Pä sieist/ tuli Iesus Bethanian/ cussa Lazarus oli coollut/ ionga hen coolluista ylesheräytti.

12:2 Sielle he teit henelle Echtolisen/ ia Martha palueli/

Mutta Lazarus oli yxi nijste/
iotca henen ca'sans atrioitzit.
12:3 Nin otti Maria ydhen
Marcan Woidhett callist
turmelematoind Nardusta/ ia
woiteli Iesusen Jalghat/ ia
quiiasi hiuxilla's hene' Jalcans.
Mutta se Hone teutettin Woitein
Haijusta.

12:4 Nin sanoi sis yxi henen
Opetuslapsistans/ Judas
Simonin poica Ischariotes/ ioca
henen sijtte petti/

12:5 Mixei teme Woidhe myyty
colmen satan pe'ningin/ ia
annettu waiwasten?

12:6 Ei hen site sanonut/ ette
hen Waiwaisit totteli/ waan ette
hen oli Warghas/ ia henelle oli
Cuckaro/ ia ca'noi sen/ quin
annetin.

12:7 Nin sanoi Iesus/ Salli
henen olla/ hen ombi sen
ketkenyt minun hautamiseni
peiuexi/

12:8 Sille ette teille ombi aina
waiwaset cansan/ waan em
mine ole aina teille.

12:9 Nin palio canssa Juttaist
ymmertit ette hen sielle oli/ ia
tulit sinne/ ei waiwain Iesusen
tedhen/ waan ette he olisit

mös Lazarusen nähnet/ ionga
hen oli ylesheräyttenyt
coolleista.

12:10 Nin ne ylimeiset Papit
pidhit neuuo Lazarusta
tappaxens.

12:11 Sille ette monda Juttaista
menit sinne henen tectens/ ia
wskoit Iesusen päle.

12:12 Toisna peiuen palio
Canssa quin Juhlalle tullet olit/
cwlit ette Iesus oli tullut
Jerusalemin/

12:13 otit he Palmun oxi ia
menit hende watan ia hwsit/
Hosianna Hyuestisiugnattu se/
ioca tulepi HERRAN nimeen/
Israelin Kuningas.

12:14 Mutta Iesus sai ydhen
Asintamma' jstui sen päle/
ninquin kirioitettu ombi/

12:15 Ele pelke Syonin tyter/
catzo sinun Kuningas tule/
istudhen Asin warsan päle.

12:16 Mutta euet henen
Opetuslapsens neite ensist
ymmerteneet/ waan sijtequin
Iesus oli kircastettu/ silloin he
muistit ette nämet olit henest
kirioitetut ia ette he neite
henelle technet olit.

12:17 Se Canssa/ quin oli

henen mötens/ coska hen Lazarusen cutzui Haudhast/ ia ylesheräytti henen coolleista/ ylisti sen Töön.

12:18 Senteden mös Canssa meni henen wastans ette he cwlit henen sen Merckin tehneexi.

12:19 Nin sanoit ne Phariseuset keskenens/ Te näet/ ettei te miten toimita/ catzo/ coko Mailma ioxepi henen ielkins.

12:20 Olit mös monicadhat Grekit heiste/ iotca olit ylesmennet Juhlana Rucoleman.

12:21 Ne sis menit Philippusen tyge/ ioca oli Bethsaidast Galilean maalda/ ia Rucolit hende sanoden/ HERRA/ me tadhom nähdä lesusta.

12:22 Philippus tuli ia sanoi sen Andreaselle. Taas Andreas ia Philippus sanoit sen Iesuselle.

12:23 Nin Iesus wastasi heite ia sanoi/ Se aica on tullut/ ette Inhimisen Poica pite kircastettaman.

12:24 Totisest totisest sanon mine teille/ Ellei Nisun iyue mahan heitetty/ coole/ nin se iepi yxinens. Waan ios hen coole/ nin hen palio Hedhelme

canda.

12:25 Joca Hengens Racasta/ he' sen cadhottapi. Ja ioca Hengens wihapi tesse Mailmas/ hen sen ketkepi ijancaikisen Elemen.

12:26 Joca minua paluele se seuratkan minua/ Ja cussa mine olen/ sielle pite mös minun Paluelian oleman. Ja ioca minua paluelepi/ site minun lsen pite cunnioitzeman.

12:27 Nyt ombi minun Sielun murehisans. Ja mite minun pite sanoman? Ise auta minua teste hetkeste. Quitengin mine ole' senteden tullut tehen hetkeen. Ise kirkasta sinun Nimes.

12:28 Nin tuli äni Taiuast/ ia sanoi/ Mine olen sen kircastanut/ ia tadon wiele nyt kircasta.

12:29 Nin sanoi se Canssa/ quin lesse seisoi ia cwli/ Pitkenen paucku. Ne mwdh sanoit/ Engeli hende puhutteli.

12:30 Iesus wastasi/ ia sanoi/ Ei teme äni tullut minun tecteni/ waan teiden tedhen.

12:31 Nyt Domio kieupi temen Mailman ylitze. Nyt temen Mailman Pämies pite

wlosheittemen/

12:32 Ja ios mine maasta ylesnostetan/ nin mine wedhän caiki minun tykeni.

12:33 Mutta sen hen sanoi merckiten mille coolemalla henen piti cooleman.

12:34 Nin Ca'ssa wastasi hende/ Me olema Laista cwlleet/ ette Christus ijancaikisesta pysy/ ia quinga sis sine sanot/ Se Inhimisen Poica pite ylesnostettaman?

Cuca se Inhimisen Poica on?

12:35 Nin sanoi Iesus heille/ Wiele wehe' aica Walkeus ombi teiden cansan/ Waeltacat nincauuan quin teille Walkeus on/ ettei Pimeys teite käsiteisi.

12:36 Joca pimies waelda/ ei hen tiedhe cuhunga hen mene. Wskocat Walkeuden päle/ nincauuan quin walkeus teille onopi/ Senpäle/ ette te madhaisit olla walkeuden Lapset.

12:37 Neite puhui Iesus ia poismeni/ ia lymyi heiden edestens.

12:38 Ja waicka hen teki nin monda Mercki heiden edesens/ eiuet he quitenga wskoneet

henen pälens/

12:39 Ette se Puhe pideis teutettemen/ ionga Esaias Prooheta sanoi/ HERra Cuca vskoi meidhe' sarnan/ ia kelle o'bi HERran Käsiwarsi ilmoitettu?

12:40 Senteden eiuet he tainet vsko/ Sille ette Esaias o'bi taas sanonut. Hen o'bi szoaissut heiden Silmense/ ia heiden Sydhemens padhuttanut/ ettei heiden pide näkemen Silmillens/ eikä Sydhemellens ymmertemen/ ia heitens palauttaman/ ia mine heite para'naisin.

12:41 Nämet sanoi Esaias/ coska hen näki henen Cunnians/ ia puhui henest.

12:42 Quitengin monda mös nijste Ylimeisist vskoit henen pälens/ waan ninen Phariseusten tedhe' eiuet he site tunnustaneet/ ettei he olisi Pannan culutetudh.

12:43 Sille he Racastit enämin Inhimisten Cunniata/ quin Jumalan Cunniata.

12:44 Mutta Iesus Hwsi ia sanoi/ Joca Usko minun päleni/ ei se Usko minun päleni/ waan sen päle/ ioca

minun lehetti.

12:45 Ja ioca minun näke/ hen näke sen/ ioca minun lehetti.

12:46 Mine tuln Mailmaan ydhexi Walkeudhexi/ ette Jocainen quin Minun päleni Usko/ ei pide Pimeis oleman. 12:47 Ja ioca minun Sanani cwle/ ia ei vsko/ em mine hende Domitze/ Sille etten mine tullut Mailma Domitzeman/ waan mailma wapactama'.

12:48 Joca minun ylencatzo/ ia ei ota minu' Sanoiani/ henelle ombi se ioca henen Domitze. Se puhe ionga mine puhuin/ pite henen Domitzeman Vimeiszne peiuen.

12:49 Sille ettei mine ole itzesteni puhunut/ waan lse ioca minun lehetti/ se on minulle keskyn andanut/ mite minun tekemen ia puhuman pite.

12:50 Ja mine tiedhen/ Ette henen Keskyns ombi ijancaikinen Eleme. Senteden mite mine puhun/ sen mine puhun/ nin quin lse ombi minulle sanonut.

XIII Lucu.

13:1 MUtta ennen Päsieis Juhla/ quin lesus tiesi ette henen hetkens tullut oli/ ette henen piti teste Mailmast menemen lsen tyge/ Coska hen oli Racastanut ne omans iotca Mailmas olit/ nin hen Racasti heite haman loppun asti.

13:2 Ja Ectolisen ielken/ Coska io Perkele oli Judan Simonin Ischariothin Sydhemen siselle lyckenyt/ ette henen piti hende pettemen/

13:3 Tiesi lesus/ ette henelle lse oli caiki käsijn andanut/ ia ette hen oli Jumalast wloslechtenyt/ Ja Jumalan tyge menemen/

13:4 Nousi hen yles Eectoliseld/ rijsui Waatteins/ ia otti Esilinan/ ia wötti henens.

13:5 Sijtte hen pani Wettä Waskimalian/ Rupesi pesemen Opetuslastens Jalcoija/ ia quiuasi ne sille Esilinalla/ iolla hen oli wötetty.

13:6 Nin hen tuli sis Simon Petarin tyge/ ia sonoi henelle Petari/ HERRA/ Sinekö minun Jalkani peset?

13:7 Iesus wastasi ia sanoi henelle/ Mite mine teen/ etze site nyt tiedhe/ mutta testedes sine saadh sen tiete.

13:8 Nin sanoi Petari henelle/ Ei ikenens sine pese minun Jalcoiani. Wastasi hende Iesus/ Ellei mine sinua pese/ nin ei ole sinulla osa minun cansani.

13:9 Sanoi henelle Simon Petari/ HERRA/ ei waiwoin minun Jalcoiani/ mutta mös Kädhet ia päen.

13:10 Sanoi Iesus henelle/ Joca pesty/ on ei se taruitze/ paitzi ette Jalghat pesten/ waan hen ombi kokonans puhdas.

13:11 Ja te oletta puchtat/ ei quitengan caiki. Sille hen tiesi kyllä Petteijens/ senteden hen sanoi ette ole te caiki puchtat.

13:12 Sittequin hen pesnyt oli heiden Jalgans/ Otti hen wattens/ ia istui iellens/ ia sanoi taas heille/ Tiedhettekö mite mine teille tehnyt olen?

13:13 Te cutzuta minun Mestarixi ia Herraxi/ ia te sanotta oikein/ Sille ette mine olengi.

13:14 Jos Mine nyt/ ioca olen teiden HERRAN ia Mestarin/

olen teille Jalgat pesnyt/ Nin mös teiden pite keskenen toinen toisens Jalgat pesemen/

13:15 Sille mine annoin teille Esikuuan/ ette te nin teettä/ quin mineki teille tein.

13:16 Totisest toitisest sano' mine teille/ ei ole Paluelia swrembi henen Herransa eikä Lehetossana swrembi/ quin se/ ioca sen lehetti.

13:17 Jos te neite tiedette/ autuat te oletta/ ios te nijte teette. Em mine caikista teiste puhu/ mine tiede' iotca mine wloswalitzin.

13:18 Mutta ette Ramattu pite teutette' / Joca söpi Leipe minu' ca'sani/ he' tallasi minun Jalgallans.

13:19 Nyt mine sanon teille/ ennenquin se tapacttu/ ette quin se tapactanut on/ pite teiden wskoman/ ette Mine se olen.

13:20 Totisest totisest sano' mine teille/ Joca coria kenenikenens mine leheten/ se minun coria/ Mutta ioca minun coria/ hen coria sen/ ioca minun lehetti.

13:21 Coska Iesus nemet oli

sanonut/ cauhistui hen Henges/
ia todhisti/ ia sanoi/ Totisest
totisest sano' mine teille/ Ette
yxi teiste ombi minun petteue.

13:22 Nin catzelit sis

Opetuslapset toinen toisens
päle/ Ja epelit keste hen sanoi.

13:23 Ja nin oli yxi lesusen
Opetuslapsist/ ioca atrioitzi
henen helmasans/ iota lesus
Racasti.

13:24 Henelle sis Simon Petari
wijttasi/ ette henen piti
kysymen cuca se oli iosta hen
puhui.

13:25 Coska he' nyt macasi
lesusen Rinnalla/ sanoi hen
henelle/ HERRA/ cuca se ombi?

13:26 lesus wastasi/ Se ombi
iolle mine sen castetun Palan
cocotan. Ja quin hen oli
castanut Leiuen/ annoi hen sen
Judan Simonin Ischariothin.

13:27 Ja sen Palan ielken meni
Perkele henen sisellens.

13:28 Nin sanoi Jes9 henelle/
Mites teet/ tee sen pikemin.
Mutta ei yxike' nijste/ iotca
arioitzi/ ymmertenyt/ mihinge
he' site sanoi

13:29 Mwtomat lwlit/ sille ette
Judasella oli Cuckaro/ ette

lesus oli sanonut henelle/ Osta
mite taruitan Juhla peiuen
waraxi/ eli ios henen piti iotakin
waiwasten andaman/

13:30 Coska hen sis sen Palan
ottanut oli/ meni hen cocta
wlos/ Ja Öö oli.

13:31 Coska nyt Judas oli
wlosme'nyt/ sanoi lesus/ Nyt
Inhimisen Poica ombi

kircastettu/ ia Jumala ombi
kircastettu henen cauttans/

13:32 Jos nyt Jumala ombi
kircastettu henen cauttans/ Nin
pite mös Jumalan hende
kircastaman itzesens/ ia pian
kircastapi henen.

13:33 Rackat Lapsucaiset/ Mine
olen wiele yrielde teiden
tykenen/ Te oletta minua
etzinet/ Ja ninquin mine sanoin
Juttaille/ Ette te woi sinne tulla
cuhunga mine menen/

13:34 Nin sano' mine nyt teille.
Wdhe' * käskyn anna' mine
teille/ ette te Racastatta
keskenen/ ninquin mine teite
Racastin/

13:35 Senpäle/ ette te Racastat
mös teite keskenen. Sijte
iocainen tundeppi/ ette te oletta
minun Opetuslapseni/ ios te

pidhette ychteitzen Rackauden keskenen.

13:36 Nin sanoi Simon Petari henelle/ HERRA/ cuhu'gas menet? Wastasi Iesus hende/ Cuhunga mine menen/ eppes woi minua nyt sewrata/ Mutta testedes sine noudhatat.

13:37 Sanoi Petari henelle/ HERRA/ mixei mine nyt woi sinua noudhatta? Mine panen Hengeni sinun edestes.

13:38 Iesus wastasi hende/ Panecos Henges minun edesteni? Totisest totisest sanon mine sinulle/ Ei swinga Cuckoi ennen laula/ quin sine olet colmast minun kieldenyt.

* Wdhen Käskyn) Eipe mine tadho teite raskautta monella Lain Keskyllä/ ninquin Moses teki Wanhas Testamentis/ Waan teme pite oleman caiki Keskyt tesse Wdhes Testamentis/ ette te racastatte teite keskenen. Sentedhen ombi se yxi Wsi/ ia sen Wdhen Testamentin Kesky/ caikesta sijte Wanhasta poiseroitettu.

XIV Lucu.

14:1 JA hen sanoi Opetuslapsillens/ Elken teiden Sydhemien wauactuco.

Wskottaco Jumalan päle/ nin te mös vskot minun päleni.

14:2 Minu' Iseni Hones ouat monda Asuinsia. Ellei nin olis/ Nin mine sanoisin teille/ Mine menen walmistaman teille Sia.

14:3 Ja waicka mine poismenen/ walmistaman teille Sia/ quitengin mine iellens tulen/ ia otan teidhet minun tykeni/ Ette cussa mine olen/ sielle mös pite teiden oleman.

14:4 Ja cuhunga mine menen/ te tiedhette/ ia sen tien te tiedhette.

14:5 Sanoi henelle Thomas/ HERRA/ emme me tiedhe/ cuhungas menet/ ia quinga me taidham tien tietä?

14:6 Iesus sanoi henelle/ Mine olen se Tie/ ia Totuus/ ia Eleme. Eikengen tule Isen tyge/ waan Minun cauttani.

14:7 Jos te Minun tundisit/ nin te tosin tundisit mös minun Iseni. Ja nyt te tunnetta henen ia te neit henen.

14:8 Philippus sonoi henelle/
HERRA/ osota meille Ise/ ia me
tydhyme. Iesus sanoi henelle/
Mine olen nincauuan teiden
tykenen/ ia ett sine tunne
minua?

14:9 Philippe/ Joca Minun
näke/ hen mös Isen näke/ Ja
quiringas sanot/ Osota meille
Ise?

14:10 Etkös vsko/ ette mine
olen Ise/ ia Ise Minus? Ne
sanat iotca mine teille puhun/
em mine itzesteni puhu/ Mutta
Ise ioca minus on/ hen töödh
teke.

14:11 Wscocat minua/ ette
mine olen Ise/ ia Ise minus. Eli
wskocat minua ninen Töiden
tedhen iotca mine teen

14:12 Totisest totisest sano'
mine teille/ Joca vsko minun
päleni/ ne töödh iotca mine
teen/ henen pite mös tekemen/
ia wiele swrembita hen tekepi/
Sille ette mine menen Isen
tyge/

14:13 ia mite te Rucoletta Ise
minun Nimeeni sen mine teen/
Sen päle ette Ise pite
cunnioitettaman Poian cautta.

14:14 Mite te anotta minun

Nimeni cautta sen mine teen.
Jos te Racastatta minua/ nin
piteke minun Keskyni/

14:15 Ja minun pite Rucoleman
Ise/ ia henen pite andaman
teille toisen * Lohuttaia'/ ette
hene' pite oleman teiden
cansan ijancaikisest/

14:16 totudhen Hengen/ iota ei
Malima taidha sadha. Sille ettei
he näe hende/ eike mös hende
tunne. Mutta te tunnetta henen/
sille hen pysy teiden tykenen/
ia pite teisse oleman/

14:17 Em mine iete teite
Oruoixi/ Mine tulen teiden
tygen.

14:18 Wiele yrielde/ ia ei
Mailma sillen minua näe/ mutta
te näette minun/ Sille ette mine
elen/ ia teiden pite mös
elemen.

14:19 Sine peiuen teiden pite
ymertemen/ ette mine olen
Iseseni/ ia te minus/ ia mine
teisse.

14:20 Jolla minun Keskyni ouat
ia ketke ne/ se on se ioca
minua Rakasta. Mutta ioca
Racasta minua/ he' Racastetan
minu' Iseldeni. Ja mine tadon
he'de Racasta/ ia mine ilmoita'

itzeni henelle.

14:21 Sanoi henelle Judas/ ei se Ischariotes/ HERRA mite se sis ombi ettes tadhoh itzes meille ilmoitta/ ia ei Mailmalle?

14:22 Wastasi Iesus ia sanoi henelle/ Joca minua Racasta/ se pitepi minun sanani/ Ja minun Isen Racastapi hende/ ia me tulema henen tygens/ ia teem Asumisen henen tykenens.

14:23 Mutta ioca ei Racasta minua ei se minun sanoiani ketke. Ja ne sanat iotca te cwletta ei ole minun/ waan Isen/ ioca minun lehetti.

14:24 Neite mine olen puhunut teille/ ollesani teiden tykenen.

14:25 Mutta Lohduttaia se Pyhe hengi ionga Ise pite lehettemen minun Nimeheni/ se teillen caiki opetapi/ Ja se muistutapi teillen caiki ne/ iotca mine olen teille sanonut.

14:26 Rauha' mine iete' teille/ Minu' rauhani mine a'nan teille. Em mine a'na teille ninquni Mailma a'dapi. Elken teiden sydemen wawachtuco/ elken mös peliestykö.

14:27 Te cwlitte ette mine sanoin teille/ Mine mene' pois/

ia tulen taas teiden tyge'ne. Jos te minua Racastaisitta/ nin te tosin iloitzisitta ette mine sanoin/ Mine mene' Ise' tyge/ Sille ette Ise ombi swrembi minua/

14:28 Ja nyt mine sanoin teille/ ennenquin se tapactupi/ senpele/ ette teiden pite vskoman/ coska se tapactanut on.

14:29 Testedes em mine palio puhu teiden cansanna/ Sille ette temen Mailman Pämies tulepi/ ia ei ole henelle miten minus.

14:30 Waan senpäle/ ette Mailman pite tundeman/ iotta mine Racasta' Ise/ ia quin Ise annoi minulle keskyn * nin mine teen. Ylesnoskat/ Ja mengem me tälde.

* Asuinsia) Se on/ Waicka te tesse radhoilisudhessa surta waiua ia Cooleman kersitte/ Quitengi tietke teille Taiuahas Eleme Ilo/ ia ijancaikinen Cunnia coco Seuracunnan cansa oleua.

Jossa tosin monet Asuin siat ouat minun walmistamiseni

cautta.

*Sille ettei yxiken tule Isen tyge
mutta minun cauttani.*

** Lohuttaia) Paracletus cutzutan
Latinaxi Aduocatus Hortator
Consolator/ Edheste wastaia/
Holhoia/ Manaia/ Eli ioca sen
sypään/ Nuchtelisen lohuttapi
auttapi/ wahuistapi ia holhopi.
Samal moto mös Pyhe Hengi
meidhen Omastunnos Jumalan
Domion edes Syndie ia Perkelen
cannetta watan.*

XV Lucu

15:1 Mlne olen se totine'
Winapuu/ ia minun Isen ombi
Winatarha'haltia.

15:2 Jocaitzen oxa' minussa/
ioca ei Hedhelmete canna/ hen
poiskarsi. Ja iocaitzen quin
Hedhelme' ca'da/ sen he'
puhdastapi/ ette se
Runsahaman hedhelmen
cannais.

15:3 Nyt te oletta puchtat sen
sanan teden/ ionga mine
puhuin teille.

15:4 Olcatta minus/ ia mine
teis. Quin oxa ei woi itzestens
Hedhelme canda/ ellei hen kijni

ole Winapuus/ nin mös te/
iollei te minus kijni ole.

15:5 Mine olen Winapw/ Te
oletta Oxat/ Joca minus pysy/
ia mine henes/ se ca'da palio
hedhelmet/ Sille ilma' minuta
ette te woi miten tehdä.

15:6 Joca ei ole minus/ se
poisheiteten ninquin Oxa/ ia
quiuttupi/ ia ne
cokonsidhotan/ ia heiteten
tuleen ia poltetan.

15:7 Jos te minus pysytte/ ia
minun Sanani teisse pysyuet/
nin caiki mite te tadhotta/
anocat ia sen te saatta.

15:8 Sijne o'bi minu' Isen
cu'nioitettu ette te palio
hedhelmet ca'natt/ ia tuletta
minun Opetuslapsixen.

15:9 Quin Ise racasti minua/
nin mine mös Racastin teite *
Pysyket minu' Rakaudhesani.

15:10 Jos te minun Keskynti
pidhette/ nin te pysytte minun
rackaudhesani/ ninquin mine
pidhin minun Iseni Käskyn/ ia
pysyn henen rackaudhesans.

15:11 Neite mine ole' puhunut
teille/ ette minun ilon teisse
pysysi/ ia teiden ilone
teuteteisin.

15:12 Se o'bi minun Kesken/ ette te racastatt teite keskenen/ ninquin mine racastin teite.

15:13 Eikellen ole swrembata rackautta/ quin se/ ette ioku pane Hengens ysteuins edeste.

15:14 Te oletta minun ysteueni/ ios te teet mite mine teite keske'/

15:15 Testedes en mine sano teite Palueliaxi/ sille ei Paluelia tiedhä/ mite henen HERRANS teke/ Mutta ysteuexeni mine cutzuin teijte/ Sille caiki quin mine cwlin Iseldeni/ ne mine ilmoitin teille.

15:16 Ette te minua Uloswalinnuat/ Waan mine wlosualitzin teiden/ ia säsin teite menemen/ ia Hedhelmete tekemen/ ia teiden Hedhelmen pite pysymen. Ette mite te anotta Iselde minun Nimeheni/ sen hen andapi teille.

15:17 Sen kesken mine teille/ ette te racastat teite keskenen.

15:18 Jos Mailma wiha teite/ Nin tietke ette hen ennen wihasi minua quin teite.

15:19 Jos te olisitta Mailmast/ nin Mailma site oma's

racastais/ Mutta senteden ettei te ole mailmast/ waan mine wloswalitzin teijet mailmast/ sille mailma teite wihapi.

15:20 Muistacat minun Sanan/ ionga mine teille sanoin/ Ei ole Paluelia swrembi henen HERRANS. Jos he minua wainosit/ nin he mös teite wainouat/ Jos he minun sanani kätkit/ nin he mös teiden sanan kekeuet.

15:21 Mutta caiki nemet he tekeuet teille/ minun Nimeni teden/ Sille ettei he tunne site ioca minun lehetti.

15:22 Ellen mine tullut olis/ ia puhunut heille/ nin ei olis heille * syndi. Mutta nyt ei ole heille mille he syndins werhouat.

15:23 Joca minua wihapi/ Se mös minun Iseni wihapi.

15:24 Ellei mine olisi nijte töite heiden seasans tehnyt/ ioita ei kenge' mw tehnyt/ nin ei olis heille syndi.

15:25 Mutta nyt he neit/ ia Wihasit sekä minua/ sekä mös minu' Iseni/ waan se tapactui ette se Puhe ioca heiden Laisans o'bi kirioitettu pideis teutette' / He wihasit minua

ilman syte.

15:26 Mutta coska se
Lohdhuttaia tulepi/ ionga mine
leheten teille Iseldä/ se
Totudhen Hengi/ ioca Iseste
wloskieupi/ Sen pite minusta
todhistaman.

15:27 Ja te mös todhistaiat
oletta/ Sille ette te oletta
algusta minun cansani olluet.

** Heille Syndi) Se on sanottu
ninquin Ezech 18. sanopi.
Ette iocainen omain Syndiense
tedhen coleman pite.
Sille Christusen cautta se peri
Syndi ombi poisotettu/ ia
Christusen tulemisen ielkijn ei
hen sillen keten woi cadhotta/
paitzi henen ioca ei Synnistä
low/ Se on/ ioca ei tacto
wsko.*

XVI Lucu.

16:1 NEmet mine olen puhunut
teille/ ettei te missen Pahenisi.

16:2 He paneuat teite pannan.
Waan aica tulepi ette ioca
teidet tappa/ se lwlepi Jumalan
palueluxen tehnehens.

16:3 Ja neite he tekeuet

teiden/ Sille ettei he tunne Ise/
eike minua.

16:4 Waan neite mine puhuin
teille senpäle ette coska se
aica tule/ nin muistacatt ette
mine sen sanonut olen teille.
Mutta em mine neite alghusta
teille sanonut/ sille ette mine
olin teiden cansan.

16:5 Mutta nyt mine menen
henen tygens ioca minun
lehetti/ ia eikengen teiste kysy
minulle/ cuhungas menet.

16:6 Waan ette mine olen neite
pahunut teille/ mureh teutte
teiden sydhemen.

16:7 Quitengi totudhen mine
sanon teille. Se ombi teille
tarpelinen/ ette mine
poismenen. Sille ellei mine
poismene/ nin ei se Lohuttaia
tule teiden tygen. Mutta ios
mine poismenen/ nin mine
leheten henen teiden tygen.

16:8 Ja coska se tule/ henen
pite nucteleman Mailma synnin
teden/ ia Wanhurskauden
teden/ ia Domion teden.

16:9 Synnin * teden tosin/ Sille
ettei he vsko minun päleni.

16:10 Mutta Wanhurscauden
teden/ Sille ette mine menen

Iseni tyge/ ia ette te minua
sillen näe.

16:11 Mutta Domion teden/
Sille ette temen Mailman
Pämies/ io ombi Domittu.

16:12 Wiele nyt minulla olis
teille palio sanomist/ waan ette
te nyt Woi canda.

16:13 Mutta costa se tule/ ioca
ombi Totudhen Hengi/ se
iohdatta teite caicken totutee'.
Sille eipe hen itzestens puhu/
waan mite hen cwle/ site hen
puhu/ Ja mitke tuleuat ouat ne
hen teille ilmoitta.

16:14 Se minua pite
cu'nijoitzeman. Sille se ottapi
minun omastani/ ia teille
ilmoittapi/

16:15 Caiki mite Iselle ombi ne
ouat minun. Senteden mine
sanoin/ ette hen minun
omastani ottapi/ ia teille
ilmoittapi.

16:16 Yrielde ia ette te näe
minua/ ia taas yrielde/ nin te
näet minun/ sille mine menen
Isen tyge.

16:17 Sanoit sis mwtomat
henen Opetuslapsistans
keskenens/ Mike se on quin he'
sano meille/ Yrielde/ ia ette te

minua näe/ ia taas yrielde nin
te näette minun/ ia ette mine
mene' Isen tyge?

16:18 Nin he sanoit/ Mike se
on quin hen sano Yrielde?
Emme em tiedhä mite he' puhu.

16:19 Nin merkitzi Iesus/ ette
he tadhoit kysy henelle/ ia
sanoi heille/ Sijte te kysytte
keskene' ette mine sanoin/
Yrielde ia ette te näe minua/ ia
taas Yrielde/ nin te näet miun.

16:20 Totisest totisest sano'
mine teille/ Teiden pite
idkemen ia Parckuman/ mutta
mailma wastan iloitzepi. Te
murehelisexi tuletta/ waan
teiden murehen kiäten iloxi.

16:21 Waimo coska hen
synnytte/ nin henelle ombi
kipu/ sille henen hetkens tuli.
Mutta coska hen on Lapsen
synnyttenyt/ nin ei hen enembi
waiwans muista/ senteden ette
hen iloitzepi Inhimisen oleuan
syndyneen mailmaan.

16:22 Ja teille mös ombi nyt
mureh/ Mutta mine tadhon teite
iellens nähdä/ ia teiden
Sydhemen pite iloitzeman/ ia
eikengen teiden ilon pidhe
teilde poisottaman. Ja sinä

peiuen ette te minulda miten kysy.

16:23 Totisest totisest sano' mine teille/ Caiki mite te anotta lselde minun Nimeeni sen hen andapi teille.

16:24 Tehenasti ette te ole miten anonet minun Nimeeni/ Rucolcat nin te saatta/ ette teiden ilon teudhelinen olis.

16:25 Neite mine olen puhunut teille Tapauxis/ Se aica tule/ ettei mine sille puhu teille Tapauxis/ mutta iulki minun lsesteni ilmoitan teille.

16:26 Sine peiuen pite teiden Rucoleman minun Nimeeni. Ja em mine sano teille/ ette minun pite lse Rucolman teiden edesten.

16:27 Sille itze lse Racasta teite/ senteden ette te minua Racastit/ ia vskoit ette mine olen Jumalast wloslectenyt.

16:28 Mine wloslexin lsest/ ia tulin mailman. Taas mine ieten mailman/ ia menen lsen tyge.

16:29 Sanoit henen Opetuslapsens henelle/ Catzo/ nyt sine puhut iulki/ ia et sine ychten Tapaust sano.

16:30 Nyt me tiedheme/ ettes

caiki tiedhät/ ia ei nyt taruita ette iocu sinulle kysy/ Senteden me vskoma ette sine olet Jumalast wloslectenyt.

16:31 Wastasi lesus heite. Nyt te vskotta/ Catzo se aica lehesty/ ia io tuli/ ette iocainen haiotetan itzellens/ ia minun yxinen ietätte.

16:32 Em mine quitengan yxinen ole/ sille ette lse ombi minun cansani.

16:33 Neite mine olen puhunut teille/ Ette teille pite oleman minus Rauhan. Mailmas onopi teille tuska/ waan olcat hyues turuas/ Mine yltzewoittin Mailman.

* Synnin tedhen) Mailma/ Inhimisen loondo/ Jerki ia Toimi >etc.

Ei tiedhe ette epeusko on Syndi/ ia Usko ombi Wanhurskaus/ ia ette Jumalan Domio cadottapi caiki/ mite ne ia Perkele ninen Christittudhen wastan domitzeuat/ Jumalan Nimen ia Paisten Palueluxen alla.

Sen tedhen nuctele se Pyhe Hengi Euangeliumis nijte/ ette

*caiki ouat Syнди iotca ei
Uskosta eli Jumalan Sana
mödhen ole.*

XVII Lucu.

17:1 NEite puhui Iesus/ ia
ylesnosti Silmens Taiuasen ia
sanoi/ Ise/ hetki tuli/ kircasta
sinun Poicas/ Ette mös sinun
Poicas kircastais sinun.
17:2 Ninquin sine annoit henelle
Woiman ylitzen caike' Lihan/
ette henen pite andama'
ijancaikisen Elemen/ caikille
nijlle iotca sine henelle annoit.
17:3 Mutta teme o'bi ijancaikine'
Eleme/ ette he sinu' tundisit
ainoan totisen Jumalan/ ia
iongas lehetit Iesusen
Christusen.
17:4 Mine sinun circastin Maan
päle/ mine sen Töön teutin/
iongas annoit minun tehdxen.
17:5 Ja nyt Ise/ kircasta minua
itzes tykene/ sille kircauxella
ioca minulla oli sinun tykenes
ennenquin teme Mailma olican.
17:6 Mine iulghistin sinun Nimes
Inhimisillen/ iotcas annoit
minulle Mailmast. Sinun he olit/
ia minulle sine ne annoit/ ia

sinun Puhes he ketkit/
17:7 Nyt he tiesit/ ette caiki
quin sine minulle annoit ouat
sinusta.
17:8 Sille ne sanat iotcas minun
annoit/ ne mine annoin heille/
ia he otit. Ja tunsit totisest/
ette mine sinusta wloslexin/ ia
vskoit ette sine minun lehetit.
17:9 Mine Rucoleen heiden
edestens/ ia en Rucole Mailman
edeste/ waan ninen edeste
iotcas minun annoit/ sille sinun
he ouat.
17:10 Ja caiki minun Omani
ouat sinun/ ia sinun omas ouat
minun/ Ja mine olen heisse
kircastettu.
17:11 Ja em mine ole sillen
Mailmas/ waan he ouat
mailmas/ ia mine tulen sinun
tyges. PYHE ISE/ ketke heite
sinun Nimes cautta iotcas
minun annoit/ ette he olisit
yxi/ ninquin mekin.
17:12 Coska mine olin heiden
ca'sans mailmas/ ketkin mine
heite sinun Nimees/ Jotcas
minun annoit/ ne mine ketkin/
ia eikengen nijste cadonut/
waan se Cadhotoxen Lapsi/
Ette Ramattu teuteteisin.

17:13 Mutta nyt mine tulen sinun tyges/ ia nemet puhun Mailmas/ senpäle/ ette heille olis itzesens minun ilon teudheline'.

17:14 Mine annoin heille sinun Sanas/ ia mailma heite wihasi/ Sille ettei he ole mailmast/ ninquin ei mineken ole mailmast.

17:15 Em mine Rucole ettes heijet poisotat mailmast/ waan ettes heite ketket sijte pahast

17:16 Eiuet he ole mailmast ninquin en mineke ole mailmast.

17:17 Pyhite hiete sinun Totudhes cautta. Sinun puhes o'bi se Totuus.

17:18 Quin sine minu' lehetit mailman/ nin mös mine lehetin heijet maliman.

17:19 Ja heide' edesens mine pyhite' itzeni/ senpäle ette hekin olisit pyhitetyd Totuden cautta.

17:20 Mutta em mine waiwoin heiden edhestens Rucole/ waan mös nijnen edest/ iotca heiden Sanans cautta wskouat Minun päleni/

17:21 Senpäle ette he caiki pite ychte oleman/ ninquin sine lse

minus olet/ ia mine sinus/ ette hekin pite mös meisse ychte oleman/ Senpäle/ ette mailma wskois sinun lehettenexi minun.

17:22 Ja mine annoin heille sen kircaudhen/ ionga sine minulle annoit/ Ette hekin pite olema' ychte/ ninquin mekin ycte olema.

17:23 Mine heisse/ ia sine minus/ ette heiden pite oleman teudheliset yhdes/ ia ette Mailma pite tieteme'/ ette sine minu' lehetit/ ia Racastit heite/ ninquin sine minuaki racastit.

17:24 lse/ Mine tadhon/ ette cussa mine olen/ sielle heidhengi pite oleman iotcas minun andanut olet/ ette he minun Cunniani näkisit/ iongas minulle annoit/ Sille sine Racastit minua ennen Mailman alcua.

17:25 Wanhurskas lse/ ei ole mailma tundenut sinua/ Mutta mine tunsin sinun/ Ja nemet ymmersit ettes minun lehetit/

17:26 Ja mine tein tietteuexi/ heille sinun Nimes/ ia teenghi tietteuexi/ Senpäle ette se Rackaus/ iollas minua Racastit/ heisse olisi/ ia mine heisse.

** En Rukoele Mailman edhest)
Se on/ Mine eroitan Mailman ia
ne Epeuskoiset Seuracunnasta
ia nijste Christituista ette he
tachtouat sotans huckua/
ninquin Psal.*

*Mwtoin tule Mailman edheste
rucoella/ ette hen palaiais
Paranoxen cautta Jumalan tyge.*

XVIII Lucu.

18:1 COska lesus nemet oli sanonut/ wlosmeni hen Opetuslastens cansa ylitze sen Oijan Cedron/ Sielle oli Yrttitarha sen siselle he' meni/ ia hene' Opetuslapsens.

18:2 Mutta Judas/ ioca henen petti/ tiesi mös sen Paican/ Sille lesus tuli wsein sinne Opetuslastens cansa.

18:3 Coska nyt Judas oli ottanut cansans Jouckon/ ia ylimeisten Pappeden/ ia Phariseusten Palueliat/ tuli hen sinne Tulisoittoin/ Lychtyde'/ ia Otain cansa.

18:4 Quin nyt lesus tiesi caiki/ mite henen cochtans tuleman piti/ nin hen edeskeui/ ia sanoi heille. Ketä te etzitte? He

wastasit hende/ lesusta Nazarenust.

18:5 lesus sanoi heille/ Mine olen. Mutta Judas ioca henen petti/ seisoi mös heiden cansans.

18:6 Quin nyt lesus sanoi heille/ Mine olen. Astuit he tacaperin/ ia langesit mahan.

18:7 Nin hen taas kysyi heille. Ketä te etzitte? Mutta ne sanoit/ lesusta Nazarenust.

18:8 lesus wastasi/ Mine sanoin teille ette Mine olen/ Jos te sis minua kysytte/ sallicat nemet menemeen/

18:9 Sempäle ette se Puhe teuteteisin/ quin hen sanonut oli/ Em mine ychte nijste cadhottanut/ iotcas minun annoit.

18:10 Nin Simon Petarilla oli Miecka/ weti hen sen wlos/ ia löij Ylimeisen Papin Paluelia/ ia poishackais henen Oikean Coruans. Ja sen Paluelian Nimi oli Malchus.

18:11 Nin sanoi lesus Petarille/ Piste sinun Mieckas tuppeen/ eikö minun pide iooman site Calki/ quin Ise minun andoi?

18:12 Mutta se Joucko/ ia se

Ylimeinen Pämies/ ia Judasten Palueliat kijniotit Iesusen/ ia sidhoit henen/
18:13 ia poisweit henen ensin Hannasen tyge (ioca oli Caiphasen Appi) ia oli sen Wotinen Ylimeine' Pappi.
18:14 Ja se Caiphas oli se/ ioca neuuon oli andanut Juttaille/ Ette tarpelinen olis ydhen Inhimisen coolla Canssan edeste.
18:15 Ja seurasi Simon Petari Iesusta/ ia yxi toinen Opetuslapsi/ Se sama Opetuslapsi oli ylmeisen Papin tuttaua/ ia sisellemeni Iesusen cansa/ sen ylmeisen Papin Salijn. Mutta Petari seisoil wlonca Ouen edes.
18:16 Nin se toinen Opetuslapsi/ ioca Ylmeisen Papin tuttaua oli wlosmeni/ Ja puhui Ouen wartialle/ ia siselletoi Petarin.
18:17 Nin sanoi se ouenuartia pica Petarille/ Etkö sine mös ole teme' Miehe' Opetuslapsista? Hen sanoi/ En ole.
18:18 Mutta Trengit ia Palueliat/ iotca olit hijliste

Tulen tehnet (sille ette Wilu oli) seisoit/ ia Lämmittelit itzens.
18:19 Seisoil mös Petari Heiden cansans/ ia Lämmitteli itzens.
18:20 Nin se Ylimeine' Pappi Kysyi Iesuselle henen Opetuslapsistans/ ia henen Opetuxestans. Iesus wastasi hende/ Mine olen iulki puhunut mailman edes/ Mine olen aina opettanut Sinagogas/ ia Templis cuhunga caiki Juttat cokondeuat/ Ja em mine mite puhunut sala.
18:21 Mites minulle kysyt? Kysy nijlle iotca cwlit mite mine olen heille puhunut. Catzo/ ne tietuet mite mine olen sanonut.
18:22 Ja quin hen nemet puhui Nin yxi nijste Paluelist iotca lesseseisoit/ annoi Iesusen Coruapwstin ia sanoi/ Nijngö sinun pite wastama' Ylimeiste Pappi?
18:23 Iesus wastasi/ Jos mine pahasti puhuin/ nin tunnusta se Pahaxi. Mutta ios mine oikein puhuin/ mixis minua löödh?
18:24 Ja Hannas lehetti henen sidhottuna sen Ylmeisen Papin Caiphaxen tyge.
18:25 Mutta Simon Petari

seisoi/ ia lämmitteli itzens. Nin sanoit he henelle/ Etkö sine mös ole henen

Opetuslapsistans? Hen Kielsi ia sanoit/ En ole.

18:26 Sanoi henelle yxi Ylimeisen Papin Paluelijst/ sen Lango ionga Coruan Petari poishackas/ Engö mine nehnyt sinua hene' cansans Yrttitarhas?

18:27 Taas Petari kielsi/ Ja cocto lauloi Cuckoi.

18:28 Nin he weit lesusen Caiphasen tygö Radztupan. Mutta se oli amulla/ Ja ei he mennyet Radztupan/ ettei heiden pitenyt saastuman/ Waan ette he madhaisit södhe Päsieis Lambaan/

18:29 Nin Pilatus wloslexi heiden tygens ia sanoit/ Mite Cannet te edestoot teme' Miehen wastan?

18:30 Wastasit he/ ai sanoit henelle/ Ellei hen olis Pahointekie/ emme me olis hende andanut sinun Haltuus.

18:31 Nin sanoit Pilatus heille/ Nin ottaca te hende/ ia Domitka hende teiden Lain ielkin/

18:32 Nin sanoit Juttat henelle/

Ei meiden tule ketäken tappa/ Senpäle/ ette lesusen Puhe piti teutettemen/ ionga he' sanoit/ merkiten/ mille colemalla henen piti coleman.

18:33 Nin Pilatus taas sisellemeni Radztupan/ ia cutzui lesusen ia sanoit henelle/ Oleko sine se Judasten Kuningas?

18:34 Iesus wastasi/ Sanotko sine sen itzestes/ Eli ouatko mwdh sen sinulle sanoneet minusta?

18:35 Pilatus wastasi. Ollenco mine Judeus? Sinun Canssas/ ia Ylimeiset Papit. Ylenannoit sinun minulle/ Mites tehnyt olet?

18:36 Iesus wastasi/ Minun Waldakundan ei ole teste mailmast. Jos minun Waldakundan olis teste mailmast/ nin minun Palueliani tosin sen wooxi sotisit etten mine Juttaille ylenannetaisi. Mutta nyt ei ole minun Waldakundan tälde/

18:37 Nin sanoit Pilatus henelle/ Sis sine olet Kuningas? Iesus wastasi/ Sine sen sanot/ Ette mine olen Kuningas. Sitewarten mine olen syndynyt/ ia mailman

sitewarte' tullut/ ette minun pite Totudhen tunnustaman.

Jocainen quin ombi

Totudhesta/ hen cwle minun äneni.

18:38 Pilatus sanoi henelle/ Mike ombi Totuus? Ja quin hen sen sanonut oli/ meni hen taas Judasten tyge/ ia sanoi heille/ Em mine leudhe ychten Syte henen cansans/

18:39 Mutta teille o'bi tapa/ Ette minun pite pästeme' ydhen teille Päsieisznä/ Ettekö te sis tadho/ ette mine pästen teille Judasten Kuningan?

18:40 Taas he caiki hwsit ia sanoit/ Ei site/ waan Barrabam/ Mutta Barrabas oli yxi Röueri.

XIX Lucu.

19:1 Nin otti sis Pilatus Iesusen ia rooskitzi hende/

19:2 Ja ne Houit wänsit yden krunon Orientappurist/ ia panit hene' Päens/ ia he ymberikärit hene' Purpura waatteille ia sanoit/ Teme on Judaste' Kuningas.

19:3 Ja annoit henelle

Coruapusti.

19:4 Taas Pilatus wloskeui ia sanoi heille Catzocat/ mine wloswien hene' teille/ ette te tiedheisit/ etten mine leudhä ychten Syte henen cansans.

19:5 Nin Iesus wlosmeni/ candaden ychte Orientappuraist Kruno/ ia Purpura waatetta. Ja hen sanoi heille/ Catzo mingemodoinen Inhiminen.

19:6 Coska ne Ylimeiset Papit ia Palueliat neit henen/ hwsit he ia sanoit Rirstinnaulitze ristinnaulitze he'de. Pilat9 sanoi heille/ Ottaca te he'de ia ristinnaulitca/ sille em mine leude ycten syte hene' cansans.

19:7 Wastasit hende Juttat/ Meille o'bi Laki/ ia meiden Lain ielken pite henen cooleman. Sille ette hen teki itzens Jumalan Poiaksi.

19:8 Coska nyt Pilatus temen Puhen cwli/ pelkesi he' enämin.

19:9 Ja taas sisellemeni Radztupan/ Ja sanoi Iesuselle/ Custa sine olet? Mutta ei Iesus andanut henen wastaust.

19:10 Nin sanoi Pilatus henelle/ Etkös miten minulle puhu? Etkös tiedhä ette minulla ombi Walda

sinua Ristinnaulita/ ia minula ombi Walda sinua päste?

19:11 IESUS wastasi/ Ei sinulla olis ychten walda minua wasthan/ ellei se olis annettu sinulle ylhelde. Senteden henelle ombi swrembi syndi/ ioca minu' sinulle ylenannoi. Ja sijte aiasta etzi Pilatus hende päste.

19:12 Mutta Juttat husit/ ia sanoit/ Jos sine temen pästet/ nin et sine ole Keisarin ysteue/ Senteden/ Joca teke henens Kuningaxi/ se on Keisarit wasta'

19:13 Mutta quin Pilatus temen puhen cwli/ wloswei hen lesusen/ ia jstui Domiostolin päle/ sijne Paicas/ ioca cutzutan Lithostrotos/ mutta Hebreixi Gabatha.

19:14 Mutta se oli Päsieisen walmistus peiue/ lehes Cudhenel hetkelle. Ja hen sanoit Juttaille/ Catzocat teiden Kuningast.

19:15 Nin he hwsit/ Ota pois/ Ota pois/ Ristinnaulitze hende. Pilatus sanoit heille/ Pitekö minun Ristinnaulitzeman teiden Kuningan? Ne Ylimeiset Papit wastasit/ Ei ole meille Kuningast paitzi Keisarin.

19:16 Nin hen Ylenandoi henen heille Ristinnaulitta.

19:17 Mutta he otit lesusen ia poisweit/ ia hen candadhen henen Ristiens wloslexi sihen Sijan/ ioca cutzutan Päcalloin Paicka/ Mutta Hebreixi Golgatha.

19:18 Sielle he henen Ristinnaulitzit/ Ja caxi mwta henen cansans cadhen polen/ ia lesusen heide' keskellens.

19:19 Mutta Pilatus kirioitti ychden Pälekirioituxen/ ia panisen Ristin päle/ ia oli nein kirioitettu/ Iesus Nazareneus Judasten Kuningas.

19:20 Teme' sis päle kirioituxen luit monda Juttaista/ sille se Paikka oli lesse Caupungita cussa Chistus Ristinnaulittin.

19:21 Ja oli Hebreixi/ ia Grekixi/ ia Latinaxi Kirioitettu. Nin sanoit Judasten Ylimeiset Papit Pilatuselle. Elos kirioitta Judaste' Kuningas/ Waan ette hen sanonut ombi/ Mine ole' Judasten Kuningas.

19:22 Pilatus wastasi/ Mite min kirioitin/ sen mine kirioitin.

19:23 Mutta coska nyt ne Houit olit lesusen Ristinnaulinet/ Otit

ne henen Waatteins/ ia teit nelie Osa/ Itzecullengin Houille Osan/ ia siihen mös Hamen. Mutta se Hame oli wmbinainen/ ylhelde haman alhalle kokonans cudottu.

19:24 Nin he sanoit keskenens/ Elkem me site rikoco/ waan heittekem ariuoin kenenge se pite oleman/ Senpäle ette Ramattu pideis teutettemen/ quin sano/ He ouat minun Waattein iakanet itzellens/ ia ouat arpa heittenet minun Hameni päle. Ja Houit tosin nemet teit.

19:25 Mutta lesusen Ristin tykene seisoit/ henen Eitins/ ia henen Eitins Sisar/ Maria se Cleophan eme'de/ ia Maria Magdalena.

19:26 Coska sijs lesus Eitins neki/ ia Opetuslapsens/ iota he' racasti/ tykene seisouan/ sanoi hen Eitillens. Waimo/ Catzo sinun Poicas.

19:27 Sijtte hen sanoi Opetuslapselle/ Catzo sinun Eitis. Ja sijte hetkest/ otti Opetuslapsi sen tygens.

19:28 Sijtte quin lesus tiesi ette caiki io olit teutetyt/ ia ette

Ramattu pideis teutettemen/ sanoi hen/ Mine ianon. Oli sijs pa'du yxi Astia teunens Eticat. 19:29 Mutta he teutit ydhen Sienen Eicalla/ ia panit sen ymberi Isopin/ ia pidhit sen henen Suuns edes.

19:30 Coska sis lesus oli Etican ottanut/ sanoi hen/ Se on teutetty. Ja callisti Päens/ ia ylesannoi Hengens.

19:31 Mutta ette se oli Walmistus peiue/ ia ei Rumi pitenyt oleman Ristin päle Sabbathina (Sille se sama Sabbathin peue oli swri) Rucolit Juttat Pilatust/ ette heiden Reidhens piti Ricottaman/ ia poisotettaman.

19:32 Nin tulit Houit ia ricoit sen ensimeisen Reidhet/ ia sen toisen/ ioca henen cansans Ristinnaulittu oli.

19:33 Mutta quin he tulit lesusen tyge/ ia neit hene' io coolluexi/ ei he rickonet hene' Reisiens/

19:34 Waan yxi Houist auasi henen Kyliens keihehell. Ja cocta wloswoosi Weri ia Wesi.

19:35 Ja se ioca temen neki/ hen ombi sen todhistanut/ ia

henen Todhistuxens on tosi. Ja se sama tiete ette hen totta sano/ Senpälle ette te mös wskoisitta.

19:36 Sille nemet ouat tapactanut/ ette Ramattu teuteteisin. Ei teiden pide Lwta rickoman henes.

19:37 Ja taas toinen Kirioitus sanopi/ He szauat nähä/ iohonga he ouat pisteneet.

19:38 Senielkin Joseph Arimathiast/ ioca oli Iesusen Opetuslapsi/ sala/ Judasten Pelghon teden/ rucoli Pilatust ette hen sais poisotta Iesusen Rumin/ ia Pilatus sen salli.

19:39 Nin tuli mös Nicodemus/ ioca ennen oli tullut öelle Iesusen tyge/ ia toi Mirrhan ia Aloen secotetun/ lehes sata marcka.

19:40 Nin he otit sis Iesusen Rumin/ ia kärät sen Linauaattehin/ hyuin haijulisil yrtil ninquin Judasten tapa oli Haudhata.

19:41 Mutta sijne Paicas quin hen Ristinhaulittin/ oli yxi Yrttitarha/ ia Yrttitarhas yxi wsi Hauta/ cuhunga eikengen wiele ollut pandu/

19:42 Johonga he panit Iesusen/ Judasten Walmistus peuen tehden/ ette se Hauta oli lesse.

XX Lucu.

20:1 Mutta ychten Sabbathin peiuen/ tuli Maria Magdalena warhan/ coska wiele pimie oli/ Haudhalle/ ia neki Kiuen poisotetu' haudhalda.

20:2 Nin hen iooxi/ ia tuli Simon Petarin tyge/ ia sen toisen Opetuslapsen tyge iota Iesus racasti/ ia sanoi heille/ He ouat poisottanet HEerran haudast/ ia emme me tiedhä cuhunga he henen panit.

20:3 Nin Petari ia se toinen Opetuslapsi wlosmeni/ ia tulit Haudhan tyge.

20:4 Mutta ne Caxi ynne ioxit/ ia se toinen Opetuslapsi edhelleioxi nopiama' quin Petari/ ia tuli edhelle Haudhan tyge.

20:5 Ja quin he' sisellekurkisti/ neki hen kärilinat panduna/ Ei hen quitengan siselleme'nyt.

20:6 Nin tuli sijtte Simon Petrus henen ielkins/ ia meni Haudhan

siselle/ ia näki Kärilinat
panduna/
20:7 ia sen Hikilinan/ ioca
henen Päens päle oli ollut/ ei
Kärilinan cansan Pa'duna/ waan
erinens kärittyinä ychten
paickan.
20:8 Nin sisellemeni mös se
toinen Opetuslapsi/ ioca
edhelle tullut oli Haudhalle/ ia
neki sen ia vskoi.
20:9 Sille eiuet he wiele
Ramattu ymmertenet/ ette
hene' piti ylesnousema'
Cooleista.
20:10 Nin taas ne Opetuslapsett
menit iellens cokoon.
20:11 Mutta Maria Haudhan
edes seisoi wlcona idkein.
Coska hen sis idki/ nin hen
kurckisti Haudhan siselle/
20:12 ia neki caxi Engelite
Walkeis waatteis jstuan/ Se yxi
päen poles/ ia se toine' Jalcain
poles/ cuhunga he Iesusen
Rumin pa'neet olit.
20:13 Sanoit he henelle/
Waimo/ mites idket? Hen sanoi
heille/ He ouat minun HERRAN
poisottanet/ engä tiedhä
cuhunga he panit henen.
20:14 Coska hen nemet oli

sanonut/ kiensi hen itzens
tacaperin/ ia neki Iesusen
seisouan/ ia ei tienyt ette se
oli Iesus.
20:15 Sanoi Iesus henelle/
Waimo/ mites idket? Ketes
etzit? Hen Lwli sen oleuan
Yrttitarhanhaltijan/ ia sanoi hen
henelle/ HERRA/ ios sine henen
poiscannoit/ nin sanos minulle
cuhungas henen panit/ ia mine
henen otan.
20:16 IESUs sanoi henelle/
Maria. Nin hen kiensijn/ ia
sanoi henelle/ Rabuni/ se on
sanottu/ Mestari.
20:17 Sanoi Jes9 henelle/ Ele
minuhun Rupe/ sille em mine
wiele ole * Ylesastunut minu'
Iseni tyge. Waan mene minun
Welieini tyge ia sano heille/
Mine ylesastun minun Iseni
tyge/ ia teiden Isene tyge/ Ja
Minu' Jumalani tyge/ ia teiden
Jumalan tyge.
20:18 Maria Magdalena tuli ia
ilmoitti Opetuslapsille/ Mine
olen HERRAN nehnyt/ ia neite
hen minulle sanoi.
20:19 Mutta sen sama'
Sabbathin Ectona/ Coska Jo
Ouet olit sulietudh/ cussa

Opetuslapset olit coghotudh
Judasten pelghon tedhen/ tuli
Iesus/ ia seisoi heiden
keskellens/ ia sanoi heill/
Rauha olko' teille.

20:20 Ja quin hen sen sanonut
oli/ nin hen osotti heille
Kädhens ia Kylkens. Nin
Opetuslapset jhastuit/ ette he
HERRAN neit/

20:21 Nin Iesus taas sanoi
heille/ Rauha olkon teille.
Ninquin Ise minun lehetti/ Nin
mine mös lehetten teiden/

20:22 Ja quin hen nemet
sanonut oli/ puhalsi hen heiden
pä lens/ Ja sanoi heille/

20:23 Ottaca se Pyhe Hengi/
Joillen te synnit andexia'natt/
nijlle ne Andexiannetan. Ja
ioillen te ne Pidhette/ nijllen
ouat ne pidhetyt.

20:24 Mutta Thomas yxi nijste
Cadhesttoistakymenest/ ioca
cutzutan Caxoinen ei ollut
heiden cansans/ coska Iesus
tuli.

20:25 Nin sanoit ne mwdh
Opetuslapset henelle/ Me neim
HERRAn. Mutta hen sanoi heille/
Ellei mine näe henen Käsisens
Naulain reiki/ ia piste minun

Sormeni Naulain sijaan/ ia
laske minun Käteni henen
Kylkeens/ em mine vsko.
20:26 Ja Cadexan peiuen
perest/ taas olit henen
Opetuslapsensa sielle/ ia
Thomas heidhen cansans. Tuli
Iesus quin ouet sulietut olit/ ia
seisoi keskelle heidhen seasans
ia sanoi/ Rauha olkon teille.

20:27 Sijtte hen sanoi
Thomaselle/ Piste sinun sormes
tenne/ ia catzo minun Käsieni/
Ja oienna tenne sinun Kätes/
ia piste minun Kylkeni/ ia ele
ole Epeuskoinen waan vskolinen.
20:28 Thomas wastasi ia sanoi
henelle/ Minun HERRAN ia
minun Jumalan.

20:29 Iesus sanoi henelle/ Ettes
neit minun Thomas/ nin sine
wskoit. Autuat ouat ne iotca ei
nehnet/ ia vskoit.

20:30 Teki mös Iesus tosin
monda mwta merki henen
Opetuslastens nähden iotca ei
ole kirioitetut tesse Kirias.

20:31 Mutta neme ouat
kirioitetut/ senpäle ette te
vskoisitta/ ette Iesus ombi
Christus se Jumalan Poica/ Ja
ette te Elemen saatta vskon

cautta henen nimeens.

XXI Lucu.

21:1 Senperest ilmoitti Iesus taas itzens Tyberian Mere' tyken/ Ja hen ilmoitti henens nein.

21:2 Simon Petrus ia Thomas ioca cutzutan Caxoinen/ olit ynne/ ia Nathanael ioca oli Canast Galilean maalda/ ia ne Zebedeusen poiat/ ia caxi mwta hene' Opetuslapsista's.

21:3 Sanoi Simon Petari heille/ Mine menen calahan. Ne sanoit henelle/ Me tulema mös cansas. Nin he vloslexit ia astuit cocta wenhesen/ ia ei he sine öenä miteken saneet.

21:4 Mutta koska io Homen oli/ seisoi Iesus rannalla. Ei quitenga Opetuslapset tiennet ette se Iesus oli.

21:5 Sanoi Iesus heille/ Piltit ongo teille miten sötewäte? He wastasit hende/ Ei.

21:6 Nin hen sanoi heille/ Laskecat werkona oikiall polen wenecte/ nin te leudhette. Nin he laskit/ ia tuli nin palio caloia ettei he woineet site

wete.

21:7 Nin sanoi se opetuslapsi Iota Iesus racasti Petarille/ HERRA se ombi. Coska Simon Petari sen cwli/ ette se oli HERRa/ wötti hen hamen ymberillens (sille hen oli alasti) ia heitti itzens Meren.

21:8 Mutta ne mwdh Opetuslapset tulit wenehelle/ Sille eiuet he olluet caucan maalda/ wan lehes caxi sata kyneret/ ia wedhit wercoi caloinens.

21:9 Quin he nyt olit malle astunet/ Neit he Hilet panduna ia calan ninen päle ia Leiuen.

21:10 Sanoi IESUS heille/ Tocat tenne niste caloista iotca te nyt saitte.

21:11 Simon Petari ylesastui ia weti werkot maalle teunens Swri caloia/ sata wisikymmende ia colmet. Ja waicka he nin monda olit/ ei quitenga werkot rickunet.

21:12 Iesus sanoi heille/ Tulcat rualle. Mutta eikengen Opetuslapsista wskaltanut hende kysye sanodhen/ kucas olet? Sille he tiesit sen oleuan HERRAN

21:13 Nin Iesus tuli ia otti
Leiuen ia andoi heille. Ja
samalmoto mös Calan.

21:14 Teme ombi nyt se colmas
kerta ette Iesus ilmestui henen
Opetuslapsillens/ sijtte quin hen
ylesnosnut oli coolleista.

21:15 Coska he ny olit söneet/
sanoi Iesus Simon Petarille.
Simon Joannis/ Racastacos
minua enämin quin nämet? Hen
sanoi henelle. Ja HErra/ sine
tiedhet ette mine Racastan
sinua. Sanoi hen henelle/ Roki
minun Caritzoitan.

21:16 Sanoi hen taas henelle
iellens/ Simon Joannis/
Racastacos minua? Hen sanoi
henelle/ Ja HErra/ sine tiedhet
ette mine Racastan sinua. Sanoi
hen henelle Roki minun
Lambaitan.

21:17 Sanoi hen henelle
Colmanen kerdhan. Simon
Joannis/ Racastacos minua?
Petari tuli murehesans/ ette
hen colmanen kerdhan henelle
sanoi/ Racastacos minua/ ia
sanoi henelle/ HErra/ sine caiki
tiedhet/ sine tiedhet ette mine
Racastan sinua. Sanoi Iesus
henelle/ Roki minun Lambaitan.

21:18 Totisest totisest sano'
Mine sinulle/ Coska sine olit
Noori/ nin sine itzes wötit/ ia
keuit cuhungas tactolit/ Mutta
coskas wanhanet/ nin sine
wlosoijenat kädes/ ia toine'
sinu' wöttepi/ ia wiepi cuhunga
et sine tadho.

21:19 Mutta sen hen sanoi/
merkiten mille Colemalla henen
piti Jumalata cunnioitzeman.

21:20 Ja quin hen site sanonut
oli/ sanoi hen henelle/ Seura
minua. Nin Petari kiensijn
ymberins/ ia neki sen

Opetuslapsen seuraua'/ iota
Iesus Racasti/ ioca mös Iesusen
Rinnoilla Eectolises maannut
oli/ ia oli sanonut/ HERRA/
cuca se on ioca sinun pette?

21:21 Coska sis Petari temen
neki/ sanoi hen Iesuselle/
HERRA/ ende sis temen?

21:22 Iesus sanoi henelle/ Jos
mine tadhoisin/ ette hen pysyis
sihenasti quin mine tulen/ mite
sinu' sihen tule? Seura sine
minua.

21:23 Nin teme puhe wloslexi
Weliesten seas/ Ei teme
Opetuslapsi coole. Ja ei
sanonut Iesus henelle/ Ei hen

coole/ Waan ios mine tadhon ette hen pysyis sihenasti ette mine tulen/ mite sinun sihen tule?

21:24 Teme on se Opetuslapsi ioca neiste todhista/ ia ombi nämet kirioittanut/ Ja me tiedhem/ ette henen Todhistuxens on tosi.

21:25 Ouat mös mo'da mwta/ iotca Iesus teki/ Cutka/ ios ne iocaitzet kirioitetaisin/ em mine lwle/ ette coko Mailma wedhäis ne Kiriat/ iotca pideis Kirioitettaman.

Pyhen Johannesen Euangeliumin Loppu

Apostolein Teghot/ quin on/ Se Toinen Cappale Pyhe' Lucan Euangeliumist

Alcupuhe Apostolein Tekoin päle.

TEme Kiria pite Lwettaman ia tutkittaman/ Ei ninquin mwtoimat tehnet ouat/ Quin Pyhe Lucas olis waiwoin Apostolitten Hyuet Teghot eli Hyuen/ Elemen nille Esikuuaxi/ erinomaisesta tessé kirioittanut. Ninquin Pyhe Augustinus ia moni mw/ temen Kirian sen parahan Esikuuuan edest pitenyet ouat/ Ette Apostolit ynne Christikunna' cansa/ ouat caiki Tauarat pitenyet ychteisse etc. Joca meno ei quitengan cauuan wipynynt/ Mutta aijalans piti Lackaman. Waan se pälen meiden tule paramin merkite/ Ette Pyhe Lucas temen Kirian cansa coco Christikunda opetta/ haman Mailman Loppun asti/ sen oikean Päcappalen Christilisest Opist/ Quin ombi/ Ette Caiki/seke Juttat ette Pacanat/ seke Wanhurskat/ ette Syndiset wanhurscaxi tuleuat ainoast vskost Iesusen Christusen päle/ ilman caiken Lain auuta/ eli meiden tödhen ansiota.

Jotca osottauat seke Apostolitten/ Petarin/ Paualin/ Stephanin/ Philippusen/ ia muiden Apostolitten sarnat/ seke mös Pacanaiten ia Judasten Esikuuat.

Sencaltainen Asia ombi se swrin tila ia syy/ ette hen temen Kjrjan kirioitti.

*Senteden Hen mös nin wekeuesti hoke/ Ei waiwoin Apostolitte'
Sarnoi Uskosta Christusen päle/ quinga seke Pacanat ette Juttat
sen cautta piti wanhurskaxi tuleman ilman caiketa a'siota ia tööt
Mutta mös sencaltaisen Opin Esikuuat ia teghot/ Quinga ne
Pacanat/ ninquin Juttaatki waiwoin Eua'geliumin cautta/ ilman Laki
ouat wanhurskaxi tullut.*

*Ja ninquin P. Petari todhista 10 ia 15 Lugus. Ettei Jumala tesse
Asias ychte eroitusta pitenyt Judasten ia Pacanain waihella.
Waan ninquin hen Pacanoille/ iotca ilman Laita elit/ sen Pyhen
Hengen annoi Euangeliumin cautta. Nin hen mös sen saman annoi
Juttaille/ Euangeliumin ia ainoa' Wskon sarnamisen cautta/ ia ei
Lain cautta/ taicka heiden Töidens ia ansions teden/ eike mös
sen Wffrin ia Palueluxen cautta/ quin Lais kesketty oli.*

*Ja nin hen asetta tesse Kirias ychten/ seke se' Opin vskost/ ette
mös Wskon Esikuuat.*

*Senteden macta teme Kiria kyllä cutzutta yxi Toimitus ylitze Pyhen
Paualin Lehetuskiriain.*

*Sille mite pyhe Pauali opetta ia neuuo sanoilla ia puheilla pyhista
Ramatuista/ site pyhe Lucas tesse osotta/ ia todhista Esikuuilla ia
Teghoilla/ ette se iuri nin kieunyt o'bi ia nin kieumen pite/ quin
pyhe Pauali opetapi/ nimittein. Ettei yxiken Laki/ eike yxiken Töö/
woi Inhimisi wanhurscautta eli wapautta/ Mutta waiwoin se Wsko
Christusen päle.*

*Ja sine leudhet tesse Kirias ydhen caunin Speilin/ iossas mahdat
nähdhä/ sen todhen oleuan/ ette SULA WSCO WANHURSCAUTTA.
Sille temen cappalen Esikuuat ia Tekot tesse Kirias ouat/ quin sen
todhistauat/ iotca sinua eike wiettele/ eike walectele/ waan
paramin Wskosa wachwistauat ia lohuttauat.*

*Sille catzo nyt itze/ quinga pyhe Pauali on palainut ia kiendynyt.
Nin mös quinga se Pacana Cornelius kiendui pyhen Petarin sanain
cautta/ ninquin Engeli henelle ennen sanoi.*

Sille Petarin tuli sarnata henelle/ minge cautta henen piti autuaxi

tuleman.

Samalmoto mös se Manwanhin Sergius ia caiki Caupungit/ ioissa pyhe Pauali ia Barnabas sarnasit. Catzo mös sen ensimeisen Apostolitten neuuon päle/ ionga he Jerusalemis pidhit. Act. 15. Catzo mös caiki pyhen Petarin sarnat/ Stephanin ia Philippusen/ Nin sine leudhet ett se caiki sinne pein kieupi/ Ette meiden waan Christusen Wskon cautta/ ilman Laki ia Töite/ pite armohon tuleman/ ia wanhurscaxi. Ja sen me taidham temen Kirian cansa hyuin osotta/ ia Wastanseisowaisten suun sangen kempist ia wäkeueste kijnitukita/ Jotca meite Lain päle ia meiden oma' Töiden tyge lehetteuet/ ia heiden hullun tyhmydhens ilmoittauat caiken Mailman edes. Senteden mös Lucas sano/ ette sencaltainen Wskon esikuuu/ on mös ne Hurscat Juttat (iotca olit vskon saneet) sangen wahwistanut. Ja ne mwdh Wskottomat Juttat ouat senwoxi hulluxi ia kiuckun tulluet.

Quin ei mös palio ihmet ollut/ ette he Laissa yleskaswatetut olit/ ia sijnä samas hamast Abrahamist olit hariotetut/ Josta he mös närckestyit/ ette Pacanat/ iotca olit ilman Laita ia Jumalata/ piti heiden werdaitzens Jumalan Armois oleman. Mutta ette meiden Canssa/ iotca caiki Pacanat olema/ sencaltaiset Cappalet sille wirca laitauat ia Wainouat/ se on tuhat Osa pahembi/ Ette me selkesti tessse näemme/ ia ei kielde taidha/ ette Jumalan Armo ia Christusen tundemus/ on tullut meiden Esijseden cochtan/ ilman Laki ia ansiota/ ia/ silloin quin he wiele olit Hirmulises Epeiumaludhes ia pilcas. Mutta iuri nin palio he sen cautta/ pilcans ia wainons cansa woitit/ quin Juttatki heide' pahudens ia coirudens cautta woitit. Sille ette Jumala oli ennen sencaltaisita Käännyt/ ia Mosesen cautta andanut ilmoitta/ Mine tadhon teite wihoitella ninen cansa/ iotca ei ouat minun Canssan/ ia yhden tyhmen Canssan cautta tadon teite Hullutta.

Ja Oseas 2. Lugus/ Mine cutzun sen minun Canssaxeni/ ioca ei oleca minun Canssan (Se on/ quin ilman Laki ia Töite elepi) ia on

*quitengin ne pitenyt. Juri nin mös tapactupi meiden Wiholisten/
ette Jumala heite Hylkepi (quin hen io on Ruuenut) ette he henen
Armons Christuses haluemaxi piteuet/ quin Laki ia oma ansiotans.
Mutta eiuet he site vsko/ sihenasti quin he sen (ninquin Juttatki)
itze näkeuet ia cadhotuxens leuteuet.*

Apostolein Teghot/ quin on/ Se Toinen Cappale Pyhe' Lucan Euangeliumist

Ensimeinen Lucu.

1:1 Sijne tosin entises Kirias
mine ole' Puhunut (O Racas
Theophile) caikista nijste/ quin
lesus Rupesi seke tekemen ette
opettama'

1:2 Hama' sihen peiuen asti/
cuna hen oli ylesotettu/ Sijtte
quin hen Apostoleiten (iotca
hen wloswalinut oli) pyhen
Hengen cautta oli keskyn
andanut.

1:3 Joille hen mös Kersimise's
ielkin oli itzens eleuexi
osottanut moninaisen
opettamisen cautta/ ia neutteli
hene's heille Neliekymende
peiue/ ia puhui heille Jumalan
Waldakunnast.

1:4 Ja quin he' heite oli
coonut/ kielsi hen heite

Jerusalemist poismenemest
waan Odhottaman Isen
Lupausta/ Josta te cwlluet
oletta (ma hen) minulda.

1:5 Sille ette Johannes tosin
wedhelle castoi/ Mutta teiden
pite pyhelle Hengelle
castettaman/ ei nyt monen
peiuen peräst.

1:6 Coska he sis cocondunet
olit/ kysyit he henelle sanoden/
HERRA/ nytkös ylesrakennat sen
Israelin Waldakunnan?

1:7 Nin hen sanoi heille/ Ei
teiden tule tiete aica eli hetki/
iotca Ise o'bi pannut henen
woimasans.

1:8 Waan teiden pite saaman
sen pyhen Hengen auwun/ ioca
teiden pälen tulepi. Ja teiden
pite oleman minun todhistaiani/
ei waiuoin Jerusalemis/ mutta
mös caikes Judeas ia
Samarias/ ia sijtte Haman Maan
ären

1:9 Ja quin hen nämet sanonut

oli/ nin hen heiden nähdens
ylesotettin/ ia yxi Pilui ylesuei
henen heiden silmeins edest.
1:10 Ja quin he catzelit
Taiuasen henen menneens/
Catzo/ nin seisoit heiden
tykenens caxi Mieste walkeis
waatteis/ iotca mös sanoit/
1:11 Te Galilean miehet/ mite
te seisotta ia catzotta
Taiuasen? Teme lesus ioca
teilde ylesotettin Taiuasen/ hen
ombi nin tuleua/ quin te näitte
henen meneuen Taiuasen.
1:12 Nin he palasit Jerusalemin
Woorelda/ ioca cutzutan Olio
meki/ ia taambana on
Jerusalemist ydhen
Lepopeiuekunnan matka.
1:13 Ja quin he siselletulit/ nin
he ylesastuit sihen Salijn/ cussa
nämet oleskelit/ Petari ia
Jacobus/ Johannes ia Andreas/
Philippus ia Thomas/
Bartholomeus ia Mattheus/
Jacobus Alphein poica ia Simon
Zelotes/ Ja Judas Jacobin weli.
1:14 Nämet caiki olit alati ynne
yximielisesta Rucouxes ia
auxenshwtamises ynne
Waimoin/ ia Marian lesusen
eitin cansa/ ia henen Welieins

cansa.

1:15 Ja nijne peiutine ylesnousi
Petari Opetuslasten seas/ ia
sanoi (ia oli Joucko nimilde
ychten lehes caxikymende toista
sata)

1:16 Te Miehet ia Weliet/ Sen
Kirioituxen piti teutette'/
ionga pyhe Hengi ennen
sanonut oli Daudin suun läpitz
Judasesta/ ioca oli heiden
Johdattaians quin lesusen
kijniotit/

1:17 Sille ette hen oli meiden
Luussa luettu/ ia on temen
Wirghan meiden cansam
saanut/

1:18 Teme o'bi ansanut sen
Pellon Wärydhen palcasta/ ia
itzens hirtti/ ia on keskelde
cachtu pacachtanut/ ia caiki
henen Siselyxens wlosputoisit.

1:19 Ja se ilmestui caikille/
iotca Jerusalemis asuaat/ nin
ette se sama Peldo cutzutan
heiden Kielellens Hakeldama/
se on/ Weri peldo.

1:20 Sille se on kiriotettu
Psaltari Ramatus/ Henen
Cotons pite tuleman kylmille/
Ja ei pide oleman sijne
asuijanda. Ja henen

Pijspawdhens toinen pite saaman.

1:21 Nin pite nyt neiste Miehiste/ iotca meiden cansan ouat ollu (caiken sen aijan culla HERRA IESUS wlos ia sisellekeui meiden cansan/ 1:22 Ruueten Johannesen Castesta/ hama' sihen peiuen asti/ cuna hen meilde ylesotettin) yxi otettama' hene' Ylesnousemisens Todistaiaxi ynne meiden cansam.

1:23 Ja he asetit caxi ehdolle/ Josephin ioca cutzutin Barsabas/ ioca mös lijalda Nimelde cutzuta' Just9/ Ja Mathiasen.

1:24 Rucolit ia sanoit/ Sine HERRA ioca caikein sydhemet tunnet/ osota cumman sine neiste Cadhest olet wloswalinnut

1:25 Ette henen pite Aruan saaman tesse Palueluxes ia Apostolin wirghas/ custa Judas ombi poiswilpistenyt/ ette henen piti poismenemen sialens.

1:26 Ja he heitit Aruan heiste. Ja se Arpa langesi Mathiasen päle. Ja hen lwettin ninen ydhen toistakymmenen Apostoliten Secaan.

Toinen Lucu.

2:1 Ia quin se Wideskymenes peiue teutettin/ olit he caiki yximieliseste ynne samas paicas.

2:2 Ja ekiste tapachtui Taiuahast yxi Hwmaus/ ninquin sangen ialo Tulispä olis tullut/ Ja teutti caiken Honen/ cussa he olit istumas.

2:3 Ja heille näwyit wileskellyt kielet ninquin Tuliset/ Ja ne istuit itzecunghin heidhen Pälens.

2:4 Ja he teutettin caiki Pyhe Henge/ ia Rupesit puhuman muilla Kielille/ senielken quin se Hengi andoi heiden wlospuhua.

2:5 Nin oli Jerusalemis Juttat asuuaiset Jumalata pelkeueiset Miehet/ caikinaisest Canssast/ quin Taiuan alla on.

2:6 Coska nyt teme äni tapachtui/ cocontuli Ca'ssan palious/ ia hemmestyit/ Sille ette itzecukin cwli nijnen puhuan heiden Kielillens.

2:7 Ja nin he caiki tyhmestyid/ ia jhmettelit keskene's saden/ Catzos/ Eikö näme caiki iotca puhuat/ ole Galilealaiset?

2:8 Ja quingasta sis me itzecuki

cwle'ma heiden puhuan meide'
Kielilem iossa me syndynet
olema?

2:9 Parthit ia Medit ia Elamitit/
ia ne asuuaiset Mesopotamias/
ia Judeas/ ia Cappadotias/
Pontos ia Asias/

2:10 Phrygias ia Pamphiliat/
Egyptis ia Libian Maanraioilla liki
Kyreni/ Ja ne mwcalaiset
Romista/ Juttat ia ne Wdhet
Juttat/ Cretit/ ia Arabit.

2:11 Me cwlema heiden
puhuan meiden Kielille/
Jumalan swria Tekoia.

2:12 Nin tyhmestyid caiki/ ia
ihmettelit keskenens sanoden/
mites lwlet temen oleuan?

2:13 Waan ne mw dh nauroit
heite ia sanoit/ He ouat teune
makiat Wina.

2:14 Nin ylesnousi Petari ninen
Ydhentoistakymenen cansa/ ia
corotti änen/ ia puhui heille/
Te Judan Miehet/ ia te caiki
iotca asutta Jerusalemis/ teme
olcoon teille tietteue/ Ja ottaca
minun Sanan teiden Coruijn.

2:15 Sille ei näme ole iowxis
ninquin te lwletta/ sille ette nyt
peieste ombi colmas hetki.

2:16 Waan se onopi/ quin

ennen sanottu on Joelin
Prophetan cautta.

2:17 Ja se pite tapachtuman
Wimeisine Peiutine sanopi
JVMALA/ Mine wloswodhatan
minun Hengesteni caiken Lihan
päle/ Ja teidhen Poijat ia
teidhen Tytteret pite
Propheteraman/ Ja teiden
Noricaiset pite Näwuyt
näkemen/ ia teiden Wanhinmat
pite Wnia wnestuman.

2:18 Ja mös minun Palueliaiten
päle/ ia minun Picaini päle
nijne peiutine mine
wloswodhatan minun
Hengesteni/ ia heiden pite
Propheteraman.

2:19 Ja mine annan Ihmeit ylhel
Taiuahas/ ia Mercki alahal
Maan päle/ Weren ia Tulen ia
sawnswitzun.

2:20 Auringo pite mwttuma'
pimeydhexi/ ia Cw werexi/
ennen quin se swri ia iulkinen
HERRAN peiue tulepi.

2:21 Ja tapachtaman pite/ ette
Jocainen quin HERRAN Nime
auxenshwrtapi/ hen tule
wapadhexi.

2:22 Te Miehet Israelist cwlcät
nämet sanat/ Iesusen

Nazarenusen/ sen Jumalalda
annetun Miehen teiden
cochtan/ Tekoin/ Ihmechten/ ia
Merckein cansa/ iotca Jumala
henen cauttans teki teiden
keskellen (ninquin te mös itze
tiedhette)

2:23 Sen sama' (ioca Jumalan
edesaigoitun neuuon ia sädhyn
ielkeen oli wlosannettu) te otitta
wärein Miesten Kätten cautta/
ia Ristinnaulittuna te surmasit.

2:24 Sen ombi Jumala
ylesherettenyt/ ia masewaxi teki
Cooleman kiwud/ ettei se
mahdolinen ollut/ ette henen
piti silde pidhettemen.

2:25 Sille Daid sanopi
heneste/ Mine Olen aina
HERRAN minun casuoni eten
Pannut/ Sille ette hen on minun
Oikealla polella/ senpäle/ ettei
minun pide Wawachtuman.

2:26 Senteden minun sydemen
iloitze/ ia minun Kielen
riemuitze/ Ja mös minun Lihani
pite Lepemen toiwouxes.

2:27 Sille ettet sine ylenanna
Minun Sieluani Heluetis/ ia et
sine mös salli sinun Pyhes
Turmelusta näkemen.

2:28 Sine olet minulle tietteuexi

tehnyt Elemen tiedh/ Sine
teutet minun Ilolla sinun Casuos
edhes.

2:29 Te Miehet Rackat Weliet/
Ette lupa ombi rochkiasit teille
puhu sijte Esijsest Daidist. Hen
on coollut ia Haudattu ia henen
Hautans ombi meiden tykene/
haman tehen peiuen asti.

2:30 Quin hen nyt yxi Propheta
oli/ ia tiesi ette Jumala oli
henelle wannotull Walall
luanut/ iotta henen Cupens
hedhelmest pideis istuman
henen Istuimens päle/

2:31 nin hen ennen näki ia
puhui Christusen

Ylesnousemisest/ Ettei hene'
Sieluns pitenyt ylenannettaman
Heluetis/ eikä henen Lihans
pitenyt näkemen turmelusta.

2:32 Temen Iesusen ombi
Jumala ylesherettenyt/ ionga
Todhistaijat me caiki olema.

2:33 Ette hen nyt Jumalan
oikealla Kädhelle ombi
yleskorghotettu/ Ja on saanut
Iselde Lupauxen Pyhest
Hengest/ hen onopi nyt
wloswodhattanut teme' quin te
näett ia cwlet.

2:34 Sille eipe Daid ole

Taiuasen astunut/ waan hen
sanoi/ HERRA sanoi minun
Herralleni/ Istu minun Oikealle
Kädhelleni/

2:35 Sihe'asti ette mine panen
sinun Wiholises sinun Jalcais
astinlaudhaxi.

2:36 Nin pite nyt wissiste caiken
Israelin Honen tietemen/ Ette
Jumala ombi sen Iesusen ionga
te Ristinnaulitzitt HErraxi ia
Christusexi tehnyt.

2:37 Coska he sis nämet cwlit/
se keui heiden lepi sydhemens/
ia sanoit Petarille/ ia muille
Apostolille/ Te Miehet Rackat
weliet/ Mite meiden pite
tekemen?

2:38 Petari sanoi heille/
Techket para'nost/ ia iocainen
teiste andacan Henens casta
Iesuse' Christusen Nimen/
syndein andexiandmisexi/ Nin te
satta sen Pyhen Hengen Lahian.

2:39 Sille ette teille ia teiden
Lapsillen ombi teme Lupaus
annettu/ ia caikille iotca
taambana ouat/ cutka Jumala
meiden HErra tehen cutzupi.

2:40 Ja mös monilla muilla
sanoilla hen todhisti/ ia neuvoi
heite sanoden/ Andacat teiten

autetta teste pahaekisest
Sughusta.

2:41 Jotca sis mielellens
wastanotit henen Sana's/ ne
annoit heidens casta/ Ja sinä
peiuene iouckoon tuli/ lehes
colmet Tuhata Sielua.

2:42 Mutta nin he pysyt alati
Apostolitten opis/ ia
Osaliseuxes/ ia Leiuen
murtamises/ ia Rucouxes.

2:43 Ja iocaitzen Sielun päle
tuli pelco/ Ja monda Ihmett ia
Mercki techtin Apostoleiten
cautta.

2:44 Mutta caiki iotca Uskoit/
olit ydhes/ ia pidhit caiki mite
heille oli ychteisse.

2:45 Heiden Hywydhens ia
Tauarans he poismyit ia iagoit
ne caikille/ senperest quin cuki
taruitzi/

2:46 Ja he olit iocapeiue ia
alati yximielisest Templis/ ia
mwrsit Leipe hone Honelda/
södhen toinen toisens cansa/

2:47 ia kijtit Jumalata/ remulla
ia sydhemen yxikertauxella/ ia
olit caiken Canssan sosios. Ja
HERRA lisesi iocapeiue
Seurakunda nijllä/ iotca
wapadhexi piti tuleman.

III Lucu

3:1 Nin Petari ia Johannes ynne ylesastuit Templin/ yhdexenden Rucoxen hetkene.

3:2 Ja nin oli yxi Mies/ Saattamatoin hamast Eitins Cohdost/ Ja cannettin/ ia pandin iocapeiue sen Templin ouen eten/ ioca cutzutan/ Caunis/ ette henen piti Almuista anoman nijlde iotca Templin sisellemenit.

3:3 Coska hen nyt näki Petarin ia Johannesen/ ette he tachtot Templin sisellemenne/ anoi hen Almuista.

3:4 Nin Petari Johannesen cansa catzoi henen pä lens ia sanoi/ Catzo meiden pä len.

3:5 Ja hen catzeli heiden pä lens/ toiuodhen iotakin heilde saapans.

3:6 Nin Petari sanoi/ Culta ia Hopia ei ole minulla/ waan sijte quin minulla onopi/ sen mine annan sinulle. IESUSEN Christusen Nazarenusen Nimen nouse yles/ ia kieu.

3:7 Ja hen Rupeis henen oikean Käteens/ ia ylesoijensi henen. Nin cochta henen Särens ia

Candans wahwistuit/ 3:8 ylescarckasi/ seisoi/ ia keui/ ia sisellemeni heidhen cansans Templijn keydhen ia hyppeten/ ia kijtti Jumalata.

3:9 Ja caiki Canssa näki henen kieuuen/ ia kijtteuen Jumalata. Ja tunsit mös hene' ette he' se sama oli/ ioca Almuisan tedhen jstui sen Templin Caunin Ouen edes.

3:10 Ja he tulit teuten jhmeydhest ia hemmestyst sen ylitzen quin sille tapachtanut oli.

3:11 Coska nyt teme saattamatoin Mies/ ioca nyt terue oli/ piteli hendens Petarin ia Johannesen tyge/ iooxi caiki Canssa heiden tygens

Porstoan/ ioca cutzutan Salomonin/ ia ihmettelit

3:12 Quin nyt Petari sen näki/ wastasi hen Canssalle/ Te Miehet Israelist/ Mite te jhmettelet temen päle? Eli mite te catzota meiden pä len/ Ninquin me olisima meiden Woimalla taicka Ansiolla temen saatanut kieumen?

3:13 Abrahamin ia Isaachin ia Jacobin Jumala/ se meiden Iseden Jumala ombi henen

Poicans Iesusen kircastanut/
Jo'ga te ylenannoitta ia kielsitte
Pilatusen edes/ coska hen
Domitzi ette hene' piti
pästeteme'.

3:14 Mutta te kielsitte sen
Pyhen ia Hurskan/ ia anoitta

teillen Murhamiest annetta/

3:15 mutta sen Elemen
Päruchtinan te tapoitta. Sen
Jumala ombi coolluista
yleshereytenyt/ ionga
Todhistaijat me olema.

3:16 Ja sen Wskon cautta
henen Nimens päle/ ombi hen
Temen päle ionga te näet ia
tunnet/ wahwistanut henen
Nimens. Ja se Wsko quin on
henen cauttans/ ombi Telle
andanut henen terueydhen
caikein teiden näcten.

3:17 Nyt rackat Weliet/ Mine
tiedhen ette te sen tyhmydhen
cautta teitte/ ninquin mös
teiden Ylimeisetki.

3:18 Mutta Jumala ioca caikein
henen Prophetains Suun cautta
ennustanut oli/ ette Christusen
pite Kersimen/ sen hen nein
nyt teutti.

3:19 Nin techket nyt paranost
ia palaitkat/ Senpäle/

3:20 ette teiden syndinne
poispyhiteisin/ Ette silloin ne
Wirgottamise' aighat tulisit
HERRAN Casuon edest/ coska
hen Lehettepi sen/ ioca teille
nyt ennen sarnatan/ Iesusen
Christusen.

3:21 Jonga tule toisin Taiuas
omista/ hama sihen aican asti
ette caiki ne iellens asetetan/
quin Jumala puhunut ombi
caikein henen pyhein
Prophetains suun cautta hamast
Maliman alghusta.

3:22 Sille Moses tosin on
sanonut Isille/ HERRA teiden
Jumala ylesnostapi teille Ydhen
Prophetan teiden Welijsten
ninquin minun/ Cwlcatta hende
caikis mite hen teille sanopi.

3:23 Ja se pite tapachtaman/
ette Jocainen Sielu quin ei cwle
Täte sama Propheta/ se pite
poisheitetemen Canssasta.

3:24 Ja caiki mös Prophetat
hamast Samuelist/ ia sijtte
edespein nin monda quin
puhunut ouat/ ne ouat mös
neite Peiuie ilmoittaneet.

3:25 Te oletta Prophetain ia
sen Lijton lapset/ ionga Jumala
teki meiden Iseden cansa/

coska hen sanoi Abrahamille/
Ja sinun Siemenes cautta Pite
caiki Canssa Maan päle
Hyuestisiugnattaman.

3:26 Teille ensin Jumala henen
Poians Iesusen on
ylesherettenyt/ ia lehettenyt
teite hyuestisiugnaman/ Ette
itzecukin teiste pite palaijaman
pahudhestans.

IV Lucu

4:1 COska he nyt Canssalle
puhuit/ nin Papit ia Templin
Esimies ia ne Saduceuset tulit
sinne

4:2 (ia nerckestuit ette he
opetit Canssa/ ia ilmoitit
Iesusen cautta Ylesnousemisen
coolluista)

4:3 ia he heitit kätens heiden
pälen/ ia panit heidet kijni
Hoomenexi/ Sille ette Ecto io
oli.

4:4 Mutta monda nijste/ iotca
sanan cwlit/ wstoit/ ia tuli
Miesten Lucu Wijsi tuhatta.

4:5 Mutta toisna peiuen
tapachtui/ ette heiden Ylimeiset
ia Wanhimat/ ia Kirianoppenut
Jerusalemis/

4:6 ia Hannas se Ylimeinen
pappi ia Caiphas ia Johannes ia
Alexander/ ia nin monda quin
olit Ylimeisten Pappedhen
Sughusta/ kokosit heidens/
4:7 ia asetit heite Keskellens/
ia kysyt heille. Mille woimalla
taicka minge Nimeen/ te oletta
temen tehnet?

4:8 Nin Petari teunens pyhe
Henge/ sanoi heille/ Te
Ylimeiset Canssast/ ia te
Wanhimat Israelis/

4:9 Ette me tenepene
Domitamma/ sen Hyuenteghon
polest/ quin me teim sen
Sairan Miehen cochtan/ mille
moto hen ombi parattu/

4:10 Nin se olcon teille/ ia
caikelle Israelin Canssalle
tietteue/ ette IESUSEn
Christusen Nazarenusen Nimeen
quin te Ristinnaulitzit/ Jo'ga
Jumala cooluista ylesheretti
henen cauttans seiso Teme
teruene teiden edesen.

4:11 Se ombi se Kiui/ ioca
teilde Rakendailda hyliettu on/
Joca nyt on Culmakiuexi tullut/
ei ole yhdheseke toises Terueys.

4:12 Eike mös ole mwta Nime
Taiuan alla Inhimisille annettu/

iossa meiden pite wapadhexi tuleman.

4:13 Quin he nyt näit Petarin ia Johannesen puhen rohckeudhen/ ia ihmettelit. Sille he vissist tiesit/ ette he olit oppemattomat/ ia Kiriantaitamattomat Miehet/ ia hyesti heijet tunsit/ ette he lesusen cansa olit olleet.

4:14 Ja he neit heiden cansans seisouan sen Inhimisen/ ioca parattu oli/ ia eiuet Woinut miten site wastanpuhua.

4:15 Mutta he keskit heite Neuuosta Wlosmenne/ nin he neuuo pitelit keskenens/ ia sanoit/

4:16 Mite me teem neinen Miesten? Sille ette iulkinen Mercki ombi heide' cauttans tehcty/ ia on caikille Jerusalemis asuuaisille tietteue/ ia emme me site woi kieldä.

4:17 Waan senpäle/ ettei se enämbi haijo Canssan Keskelle/ nin haastacam Hartasti heite/ Ettei he testedes puhuisi Ydhellecke Inhimiselle teste Nimeste.

4:18 Ja he cutzuit heite/ ia kielsit/ ettei heiden swingan

pitenyt puhuman eikä opettaman lesusen Nimeen.

4:19 Mutta Petari ia Johannes wastasit/ ia sanoit heille/ Itze te Domitca/ Jos se on Jumalan edes oikea/ ette me teite enämen cwlema quin Jumalata.

4:20 Sille emme me taidha swingan wai olla site/ iota me neim ia cwlima.

4:21 Mutta he whckasit Heite/ ia annoit Heiet me'ne/ ia eiuet miten leunyet miste he olisit heite pijnaneet canssan tede'/ Sille ette he caiki kijtit Jumalata/ sen edhest quin tapachtanut oli.

4:22 Sille/ se Inhiminen oli Wanha ylitze nelienkymenen aiastaijan/ ionga päle teme Terueydhen Mercki tehcty oli.

4:23 Mutta quin he poislasketin nin he tulit omains tyge/ ia ilmoittit nijlle mitke Pappeden pämiehet ia Wanhimat olit sanoneet.

4:24 Coska he sen cwlit/ yleskorghotit he yximielisest heiden änens Jumalan tyge/ ia sanoit/ HERRA/ sine olet Jumala/ ioca Taiuan ia Maan/ ia Meren/ ia caiki mite nijsse

on tehnyt olet/

4:25 Sine ioca Daudin/ sinun Paluelias suun cautta puhunut olet/ Mixi Paicanat kiuckuuat/ ia Canssat turha etensottauat?

4:26 Mailman Kuningat ychtenastuuat/ ia Pämiehet heitens ychten cokouat/ HERRA Wastan/ ia henen Christusens wasta'?

4:27 Sille he ouat tosin cokonduneet/ wastoin sinun pyhe Poicas lesusta/ iongas woitelit/ seke HERODES/ ette Pontius Pilatus/ Pacanain ia Israelin Canssan cansa/ 4:28 tekemen/ mite sinun Kätes/ ia sinun Neuos ennen aikunut oli/ ette tapachtaman pideis.

4:29 Ja nyt HERRA/ catzo heiden whckauxens päle/ ia anna sinun Paluelias caikelle wscaluxel sinun Sanas puhua/ 4:30 Ja wlosoijenna sinun Kätes/ sitewarten ette Terueys ia Merckit/ ia lhmet tedheisin sinu' pyhen Lapses Iesusen Nimen cautta.

4:31 Ja quin he Rucolluet olit/ lijkui se Sija iossa he coghossa olit/ ia teutettin Caiki pyhelle

Hengelle/ ia puhuit Jumalan sana wscaluxella.

4:32 Ja nijnen Wskolisten Palioudhes/ oli yxi Sydhen/ ia yxi Sielu. Eike kengen heiste/ sanonut miteken omaxens/ iota henelle oli/ Waan caiki oli heille ychteitzet.

4:33 Ja swrella awulla annoit Apostolit todhistuxen HERRAN Iesusen Ylesnousemasta/ Ja swri armo oli heiden caikein pälens.

4:34 Ja ei mös ollut yxiken heiden keskenens taruitzepa/ Sille ette nin monda/ ioilla Pelto eli Hone oli/ he myidh ne/

4:35 ia panit sen myydhyin Tauaran Hinnan Apostoliten ialcain eten/

4:36 Ja annettin iocaitzen/ quin cukin taruitzi.

4:37 Mutta Joses ioca mös lialdanimeldä Apostoleist cutzuttin Barnabas (se on tulkittu/ Lohutus Poica) sughusta yxi Leuita Cyprist/ henelle oli yxi Pelto/ sen hen myi/ ia edestoi Hinnan/ ia pani sen Apostoliten ialcain eten.

V Lucu

5:1 MUtta yxi Mies Ananias
nimelde/ Saphiran henen
Emenens cansa myi henen
Tauarans/

5:2 ia poisketki iotakin
Hinnasta/ henen Emendens
tieten/ ia ydhen osan edestoi/
ia pani sen Apostoliten ialcain
eten.

5:3 Nin Petari sanoï/ Anania/
mixi Perkele teutti sinun
Sydhemes ettes pyhen Hengen
edes walectelisit/ ia poisketkit
monicachtoi Pellon Hinnasta?

5:4 Olisit sine kyllä tainut sen
pite/ ia koska hen myty oli/ oli
se wiele sinun hallusas. Mixi
sine sis sencaltaista olet sinun
sydhemees ottanut?

5:5 Et sine ole Inhimiste' waan
Jumalan edes Walehdellut.
Coska nyt Ananias nemet sanat
cwli/ langesi hen maha'/ ia
ylenannoi Hengens.

5:6 Ja suri pelco tuli caikein
ninen ylitze/ iotca temen cwlit.
Nin nooret miehet Ylesnosit/
ia coriasit henen tielde/ ia
poisweit henen ia Hautasit.

5:7 Ja wähen aijan peräste

lehes colmen hetken/ siselletuli
mös henen Emendens ia ei
tienyt/ mite tapachtanut oli.

5:8 Nin Petari wastasi hende/
Sanos minulle/ Olettaco sen
Pellon sihen Hindan mynyet?
Hen sanoï/ Ja sihen Hindan.

5:9 Sanoï sitte Petari henelle/
Mixi te oletta sosionut keskenen
HERran Henge kiusaman? Catzo
ninen ialcoija/ iotca sinun
Miehes hautasit/ ouat Ouen
edes/ ia pian mös wloswieuet
sinun.

5:10 Ja cochta hen maan
la'gesi hene' ialcains eten/ ia
ylena'noi He'gens. Nin ne nooret
Miehet siseltulit/ ia leusit hene'
coolluna wlosweit hene'/ ia
hautasit hene' Miehe's tyge.

5:11 Ja swri pelco tuli coko
Seurakunnan ylitze/ ia caikein
ninen ylitze iotca temen cwlit.

5:12 Ja Apostolitten Kätten
cautta tectin monda Mercki/ ia
lhmette canssan seas. Ja he
olit caiki yximielisesta Salomonin
Esihones/

5:13 Mutta eikengen nijste
muista wskaldanut itzens anda
heiden secans/ waan Ca'ssa
palio heiste piti/

5:14 Ja Joucko enämin caswoi
Miehiste ia Waimoista/ iotca
vskoit HERRAN päle/

5:15 Nin ette he Sairaat Catuille
wloska'noit/ ia panit heiden
Wootein ia Parein päle/ ette
Petarin tulles/ mactais waiwoin
henen Warions iongun heiste
ylitzewariotta.

5:16 Ja cokontuli mös swri
Joucko nijste lehimeisist
Caupungeist Jerusalemijn/ ia
edestoit Sairaita/ ia Riuattut
saastasilde Hengilde/ ia ne
caiki parattin.

5:17 Nin ylesnousi se Ylimeinen
Pappi/ ia caiki/ iotca henen
cansans olit (ioca on se
Saduceusten lahcko) ia tuli
teuten Kiuautta/

5:18 Ja paiskasit kätens
Apostolitten päle/ ia heitit ne
ychteitzen Fangihonesen. Mutta
HERRAN Engeli öelle tornin
Wxen ylesauasi/ ia heijet
wloswei/

5:19 Ja sanoit/ Menget/
seisocat ia puhucat Templis
Canssalle/ caiki temen Elemen
sanat.

5:20 Quin he sen cwllit olit/
nin he warhan Homeltan

sisellemenit Templin ia opetit.

5:21 Nin tuli se Ylimeinen
Pappi/ ia ne iotca henen
cansans olit/ cokoncutzuit
Neuon ia caicki Israelin lasten
Wanhimat/ ia lehetit
Fangihonen tyge/ nijte
Hakeman.

5:22 Coska nyt Palueliat tulit/
eikä leutenyet heite Tornis/ nin
he palasit/ ia ilmoitit heille
sanoden/

5:23 Tornin tosin me leusim
suliettun kylle wisusti/ ia
Wartiat wlcona seisouan ouen
edes/ waan quin me auasim/
emme me keten siselde leunyet.

5:24 Coska nyt se Ylimeinen
Pappi/ ia Templin Esimies/ ia
mwdh Pappein pämiehet cwllit
näme puhet/ epälit he heiste/
mite sijte wimein tulis.

5:25 Nin yxi tuli ia ilmoitti
heille/ Catzos/ ne Miehet iotca
te Tornin panitta ouat Templis/
seisouat ia opettauat Canssa.

5:26 Nin meni Esimies Palueliain
cansa ia heite edestoi/ ilman
wallata. Sille he pelkesit
Canssa/ ettei he kiuitetaisi. Ja
quin he ne edestoit/ nin he
asetit heite Neuon eten.

5:27 Ja se Ylimeinen Pappi kysyi heite/ ia sanoit/ Eikö me ole monaisti teite kieldenyt puhumast Canssalle tehe' Nimeen?

5:28 Ja catzos/ te oletta teuttenyet Jerusalemin teiden opetuxellan/ ia tadhotta temen Inhimisen Weren meiden ylitzen wetä.

5:29 Mutta Petari ia Apostolit wastasit ia sanoit/ Enemen tule Jumalata cwlla/ quin Inhimisie.

5:30 Meidhen Isedhen Jumala yleshereytti Iesusen/ ionga te tapoitta/ ia ylesripustitta pwhun.

5:31 SEN ombi Jumala henen oikialla Kädhellens yleskorghottanut Pämiehexi ia Wapataiaxi/ andaman Israelile paranusta ia syndien andexiandamusta.

5:32 Ja me olema henen Todhistaians neinen sanain polesta/ ia sijttekin mös se Pyhe Hengi/ ionga Jumala andanut on nijlle iotca hende cwleuat.

5:33 Coska he nyt näme cwlit/ keui se lepitze heiden sydhemens/ ia neuuo pidhit heite tappaxens.

5:34 Nin ylesnousi Neuuos yxi Phariseus/ nimelde Gamaliel/ Lainopettaia/ iosta caiki Canssa palio piti/ se keski ette Apostolit piti erinens wlosmenemen.

5:35 Ja sanoit heiden tygens/ Te Miehet Israelist/ cauattacat itze teiten neiste Miehiste/ mite te heiden teette.

5:36 Ennen neite peiui ylisti Theudas itzens/ sanoit henens iongun Oleuan/ Ja henen tygens langesi Mies lucu lehes nelie sata/ Joca tapettin/ ia caiki iotca heneen turuasit/ ne haijotettin/ ia turhaxi tectin.

5:37 Sen ielkin Judas Galileast/ ylisti henens weronlaskemisen peiuinä/ se poiskiensi palio Canssa henen ielkins hen mös huckui/ ia caiki iotca hende cwlit/ haijotettin.

5:38 Ja nyt mine sanon teille/ Lacatka neiste Miehiste/ ia sallicat heite/ Sille ios teme Neuuo eli Teko on Inhimisiste/ kyllle se catupi.

5:39 Waan ios se on Jumalasta/ nin ette te site woi alaspaina/ Senpäle ettei te leuteisi sotia Jumalata watan.

Nin ne caiki mielistuit henen neuuoons/

5:40 Ja quin he sisellecutzuit Apostolit/ nin he hosuttit heite/ ia kielsit ettei heiden pitenyt puhuman Iesusen Nimeen/ Ja laskit heiden menemen.

5:41 Nin he sis menit iloiten pois Neuuon edest/ ette he otoliset olit pilca kersimen henen Nimens tedhen/ Ja eiuet lacanut iocapeiue Templis/ ia ioca Hones opettamast ia sarnamast Euangeliu' Iesusest Christusest.

VI Lucu.

6:1 MUtta nine peiuinä/ coska Opetuslasten Lucu eneni/ nousi napina Grekelde ninen Hebrein wasthan/ senteden/ ette heiden Leskense Ylencatzottin iocapeiueses Elatoxes.

6:2 Nin ne Caxitoistakymende cokoncutzuit Opetuslaste' Jouckon/ ia sanoit/ Ei se ole coctolinen ette me ylena'nama Jumala' sana'/ ia paluelenma Peutein edes/

6:3 Senteden/ te Rackat weliet/ walitka sis teisten Seitzemen

toimelist Mieste/ iotca ouat Pyhe Hengi ia Wisautta teunä/ ioille me temen Wirghan haltun annama/

6:4 Mutta me tadhom Rucouxes ia Sarnan palueluxes alati olla.

6:5 Ja se Puhe caikelle Jouckolle sangen kelpasi. Ja he wloswalitzit Stephanin/ ioca oli Mies teune's vsko ia Pyhe He'ge/ ia Philippun/ ia Prochorum/ ia Nicanorem/ ia Timonem/ ia Parmenan/ ia Nicolaum sen Wdeniwttan Antijochiasta.

6:6 Nemet he asetit Apostolite' eten/ ia rucolit/ ia panit kädens heide' pälens.

6:7 Ja Jumalan Sana caswoi/ ia Opetuslasten Lucu tuli sangen swrexi Jerusalemis. Nin mös swri ioucko Pappi tuli vskon cwliaisexi.

6:8 Mutta Stephanus ioca oli vsko teunens ia wäkewuytte/ teki lhmeit ia swri tunnustechti Canssan seas.

6:9 Nin ylesnousit mwtomat sijte Sinagogasta/ ioca cutzuttin se Libertinein/ ia se Kyreneusten/ ia ninen Alexandriten/ ia ninen iotca olit Ciciliasta/ ia Asiasta/

ia campalit Stephanin cansa.

6:10 Ja eiuet he woinet
sijtteken site Wijsautta
wastanseiso/ Ja Henge ioca
puhui.

6:11 Nin he wlosteit Miehie/
iotca sanoit/ Me olema henen
cwlluet puhuan Pilcasanoia
Mosesta ia Jumalata wasan.

6:12 Nin he yllytit Canssan ia
ne Wanhimat ia Kirianoppenuet
ia karghaten he kijniotit henen
ia weit henen Neuuon eten.

6:13 Ja asetit wäret Todhistaiat
iotca sanoit/ Teme Mies ei
lacka puhumast Pilcasanoia täte
pyhe Sija wasan ia Laki/ Sille
me olema cwlluet henen
sanouan/

6:14 Iesus Nazarenus temen
Sijan häuitte/ ia mwttapi
Sädhyt/ iotca Moses meille
andoi.

6:15 Ja ne caiki catzoit henen
pälen/ iotca Neuuosa istuit/ ia
neit henen Caswonsa ninquin
Engelin caswon.

VII. Lucu.

7:1 Nin sanoi sis se ylimeine'
Pappi. Lieneuetkö näme nein?

7:2 Nin hen sanoit/ Te miehet
rackat weliet ia lset/ cwlcat.
Cunnia' Jumala ilmeistui meiden
iselle Abrahamille/ coska he' oli
Mesopotamias/ enne' quin hen
Haramis asui/ ia sanoit henelle/
7:3 Wlosmene sinu' maaldas ia
sinun Sughustas/ ia waella
sihen mahan ionga mine osotan
sinulle.

7:4 Nin hen wloslexi Caldean
maalda/ ia asui Haramis. Ja
sittequin henen Isens coollut
oli/ nin hen wei henen sieelde
tehen maha' cussa te nyt
asutta.

7:5 Ja ei andanut henelle
ychten perimist sihen mahan/ ei
Jalanca ladhiutta. Ja hen lwpasi
sijttengi henelle sen andauans
asuuaxens/ ia henen
Siemenellens henen ielkins/
coska henelle ei wiele ychten
Lasta ollut.

7:6 Sanoit sis Jumala henelle
nein/ Sinun Siemenes pite
oleman Cotakundaine' wieralla
maalla/ ia heiden ne pite Oriaxi
tekeme'/ ia pahasti menemen
heiden cansans Neliesata
aijastaica.

7:7 Ja sen Canssan iota he

palueleman pite/ tadho mine
Domita/ sanoi Jumala. Ja
sitelehin pite heiden
wloslectemen/ ia palueleman
minua tesse Sias.

7:8 Ja andoi henelle
Ymberileickauxen Lijton. Ja hen
synnytti Isaachin/ ia
Ymberileickasi hene'
Cadhexanden peiuen. Ja Isaach
synnytti Jacobin/ Ja Jacob
synnytti ne Caxitoistakymende
Esiyse.

7:9 Ja ne Esijset cateuden
teden poismyidh Josephin
Egiptihin/

7:10 Ja Jumala oli henen
cansans/ ia pelasti hende
caikest henen tuskastans/ ia
annoi henelle Armon ia
wijsauden Egiptin Kuningan
Pharaonin caswon edes/ Ja hen
pani henen Waldamiehexas ylitze
Egiptin/ ia caiken henen
Hoonens päle.

7:11 Nin tuli Nelke ylitze caiken
Egiptin ia Canaan Maan/ ia swri
tuska. Ja meiden lset eiuet
Rauinota leunyet.

7:12 Mutta coska sis Jacob cwli
Egiptis oleua' Jyuije/ lehetti hen
ensin meiden lsemme.

7:13 Ja quin hen taas heite
lehetti/ nin Joseph tuttijn henen
Welildens. Ja Josephin sucu tuli
Pharaon tietteuexi.

7:14 Nin lehetti Joseph ia annoi
toodha henen lsens Jacobin/ ia
caike' hene' Sughunsa/ wisi
Hengi cadhexattakymende.

7:15 Ja Jacob alasmeni
Egiptijn/ ia hen cooli/ ia mös
meiden lset.

7:16 Ja ylitzewietin Sichemin/ ia
pantijn sijhen Hautan ionga
Abraham oli ostanut Rahalla
Hemorrin lapsilda/ ioca oli
Sichemin poica.

7:17 Coska nyt lupauxen aica
lähestui/ iosta Jumala oli
Abrahamille wannonut/ caswoi
Canssa/ ia enäni Egiptis/

7:18 sihenasti quin toinen
Kuningas ylestuli/ ioca ei miten
Josephist tietenyet.

7:19 Teme meiden Sughun
caualast wiettelä/ ia pahasti
meni meiden lsein cansa/ nin
ette heiden piti heiden Nooret
Lapsens poisheittemen/ ettei
sickiet eleueiset olis.

7:20 Sihen aican syndyi Moses/
ia hen oli Jumalan otolinen/ ia
eletettin colmet Cwcautta henen

Isens Honesa.

7:21 Coska he' nyt wlosheitetty oli/ nin Pharaonin Tyter otti henen/ ia yleskaswatti sen itzellens poiaksi.

7:22 Ja Moses opetettin caikis Egiptin wijsauxes/ ia oli woimalinen töise ia sanoisa.

7:23 Mutta quin hen oli neliekymmende aijastaica wanha/ tuli henen mieleens/ ette hen tactoi etzie henen welijens Israelin lapsia.

7:24 Ja quin hen yhdelle näki wärytt techteuen/ nin he' auitti hende/ ia costi henen polestans ioca wärytte kersi/ ia löi sen Egiptin miehen.

7:25 Mutta hen lwli henen Welijens sen ymmerteuen/ ette Jumala tactoi heite wapatta henen Kädhens cautta. Waan eiuet he ymmertenet.

7:26 Ja toisna peiuen tuli hen heiden tygens/ Coska he keskenens ritelit/ nin hen souitteli heite sanoden/ Rackat Miehet/ welixet te oletta/ mixi te toinen toisenna wärytte teet?

7:27 Mutta se ioca Lehimeisens wärytte teki/ poislyckesi henen sanoden/ Cuca sinun on

pannut Pämiehexi ia Domarixi meiden pälen?

7:28 Wai tadhocos mös minua tappa/ ninquin sine tapoit eilen sen Egiptin miehen?

7:29 Ja pakeni Moses temen puhen teden/ ia oli Mwcalainen Madian maakunnas/ iossa hen synnytti caxi poica.

7:30 Ja nelienkymmenen aijastaian pereste ilmestui HERran Engeli henelle Corues Sinain worell Tulises Pensahas.

7:31 Coska Moses sen näki/ ihmetteli hen site näky. Mutta quin hen tygemeni catzoman/ nin Herran äni cwlui henelle/

7:32 Mine olen sinun Iseis Jumala/ Abrahamin Jumala/ Isaachin Jumala ia Jacobin Jumala. Nin Moses wapisi ia ei tochtinut sinne catzo.

7:33 Nin sanoi Herra henelle/ Risu sinun Kenges ialghoistas/ Sille se Sia cussas seisot/ ombi pyhe Maa.

7:34 Mine olen kyllä nähnyt minun Canssani tuskan ioca Egiptis ombi/ Ja olen heiden hoocauxens cwllut/ ia alasastuin heite wapattaman. Ja tule nyt tenne/ Mine leheten

sinun Egiptijn.

7:35 Temen Mosesen ionga he kielsit ia sanoit/ Cuca sinun on pannut Pämiehexi ia Domarixi? Sen ombi Jumala (ma mine) Pämiehexi ia Wapattaiaxi lehettenyt Engelin Kätte mödhen/ ioca henelle ilmestui Pensahas.

7:36 Teme heite wloswei/ ia teki Ihmeit ia Mercki Egiptis/ ia Punaises Meres/ ia Corues neliekymmende aijastaica.

7:37 Teme ombi Moses/ ioca sanoi Israelin lapsille/ Yhden Prophetan HERRA JUMALA teille ylesnostapi teiden Welijsten/ ninquin minun/ site teiden pite cwleman.

7:38 Teme se on ioca Seurakunnas oli Engelin cansa corues/ ioca puhui henen cansans Sinain worella/ ia meiden lsein ca'sa.

7:39 Teme sai Elemen puhen meille andaxe's. Jota teiden lset eiuet totelluet/ Waan poissysesit sen heiden tyköens/ ia palasit sydemestens Egiptijn

7:40 ia sanoit Aronille/ Tee meille Jumaloita iotca meiden edhellen kieuuet/ Sille emme

me tiedhe mite telle Moseselle/ ioca meite Egiptist wloswei/ tapachtanut ombi.

7:41 Ja nijne peiutine he teit yhde' Wasican/ ia wffrasit Epeiumaloille wffrit/ ia remuitzit heiden kättens töiste.

7:42 Nin Jumala sis kiensi henens/ ia ylena'noi heiden paluelema' Taiuan sotakunda/ Ninquin Kirioitettu ombi Prophetain Ramatusa. Olettaco te Israelin Hoonesta minulle wffranuet Wffrija/ ia Eleimite neliekymmende aijastaica coruesa?

7:43 Ja te ylesotit sen Molochin maian/ Ja sen teiden Jumalan Remphaxen Techdhen/ nijte Cuuia iotca te teitte teille cumartaxen/ Ja mine tahdon teite poisheitte edhemme Babiloniata.

7:44 Meiden lsille oli se Todhistuxen maia coruesa/ ninquin se oli heille sätenyt ioca Mosesen cansa puhui/ Ette hen sen tekemen piti sen Esikuan ielkin ionga hen oli nehnyt.

7:45 Jonga mös meiden lset wstanotit ia weit sen Josuan

cansa sihen Mahan iossa
Pacanat asuit/ iotca Jumala
poissyses meiden Isein caswon
edeste Haman Daudin aican
asti/

7:46 Joca sai armon Jumalan
tykene/ ia anoi ette henen piti
ydhen Maian leutemen Jacobin
Jumalalle.

7:47 Mutta Salomon Rakensi
henelle ydhen Hoonen/

7:48 Waan se Caikenylimeinen
ei asu nijse Templis/ iotca
Käsille techthyt ouat.

7:49 Ninquin Propheta sanopi/
Taiuas ombi minun Istumen/ ia
Maa ombi minun Jalcani
astinlauta.

7:50 Minge Hoonen sis te
tadhotta minun Raketa? sanopi
HERRA/ eli cuca ombi minun
Leposian? Eikö minun käten ole
caiki neite tehnyt.

7:51 Te niskurit ia ilman
ymberileickamata sydhemest ia
coruist/ Te aina wastanseisotta
pyhe He'ge/ ninquin teidhe'gi
Iset/ nin mös te.

7:52 Cuta Prophetista ei teiden
Iset wainoneet? ia tappanet nijte
iotca Temen Wanhurskan
tulemisen ennustit/ ionga

Petteijet ia Murhaijat te nyt
olitta/

7:53 Te quin Lain saitte Engelin
andamisen cautta/ Ja ei te site
pitenyet.

7:54 Coska he sis näme cwlit/
keui se lepitze heiden
sydheme's/ ia kiristelit
Hambaitans hende watan.

7:55 Mutta ette hen oli teunens
Pyhe He'ge catzacht he' yles
Taiuasen/ ia näki Jumalan
Herraudhen/ Ja Iesusen
seisoua' Jumala' oikealla kädelle
ia sanoi/

7:56 Catzos/ Mine näen
Taiuahat awoi/ Ja Inhimisen
Poian seisouan Jumalan oikealla
Kädelle.

7:57 Nin he hwsit teudelle
curckulla ia tukitzit coruians
kijni/ Ja caiki yximielisesta
carckasit henen pälens/

7:58 ia wlosaijoit henen
Caupungist/ ia kiuitit henen. Ja
ne Todhistaijat poispanit
Waatteins ydhen Noricaisen
ialcain iuren ioca cutzuttin
Saulus.

7:59 Ja he kiuitit Stephanusen/
ioca rucoli ia sanoi/ HERRA
IESU ota minun Hengen.

7:60 Nin hen laski poluillens/ ia hwsii swrella änelle/ HERRA/ äle lue heille tete syndi/ Ja quin hen temen oli sanonut/ nin hen nuckui.

VIII Lucu.

8:1 Ia Saulus oli sosittanut henen Coolemaha's. Nin nousi sinä peiuen swri Waino Seurakunna' wasta/ ioca oli Jerusalemis/ ia he caiki haiosit ymberi Judean ia Samarian maa kundi paitzi Apostoleita.

8:2 Ja mutamat Jumalan pelkeueiset Miehet coriasit Stephanin/ ia pidhit swren Walituxen henen ylitzens.

8:3 Mutta Saulus rateli Seurakunan/ ia sisellemeni hoone hoonesta/ ia edesweti Miehet ia Waimot/ ia panetti heite Fangiuxeen.

8:4 Ne sis iotca hajjoneet olit/ ymberiwaelsit ia sarnasit Jumalan sana/

8:5 Nin Philippus alastuli ychten Samarian Caupungin/ ia sarnasi heille Christusest.

8:6 Mutta Canssa yximielisesta ia wisusta warinotti nijste mite

Philippus sanoi/ Ja neit ne Merkit/ iotca hen teki.

8:7 Sille ette ne ryymet Henget monesta Riuatusta wloslexit/ Hwtaden swrella änelle/

8:8 Ja monda Ramba ia Saattamatoinda Paranit. Ja swri ilo nousi siihen Caupungin.

8:9 Nin oli siele yxi Mies Simon nimelde/ ioca ennen samas Caupungis Noituxen Wirca piti/ ia oli sen Samarian Canssan willitennyt/ sanoden itzens oleuan iongun ialon. Jota seke pienet ette swret cwldelit/ sanoden/

8:10 Teme ombi Jumalan weki/ ioca se isoi on.

8:11 Mutta senteden he cwldelit hende/ ette hen cauan aica henen Noitudhellans oli heite cumminnut.

8:12 Coska he nyt wskoit Philippusen sarnauan Jumala' waldakunnast/ ia Iesusen Christusen nimest/ nin he annoit heidens casta seke Miehet ette Waimot.

8:13 Nin tuli mös se Simon wskolisexi/ Ja quin hen castettu oli/ piti hen itzens Philippusen tyken/ ia quin hen näki ne

merckit ia teghot iotca
tapachtuit/ hemmestui hen ia
ihmetteli.

8:14 Coska nyt Apostolit
Jerusalemis cwlit/ ette Samaria
oli Jumalan sanan
wastanottanut/ nin he lehetit
heiden tygens Petarin ia
Johannesen.

8:15 Coska he sinne alastulit/
Rucolit he ninen edeste ette
heiden piteis saaman pyhen
Hengen.

8:16 Sille ei hen wiele ollut
ydhengen ninen päle
alaslaskettu/ waan olit waiwoin
castetut Iesusen Christusen
Nimeen.

8:17 Nin he panit Kätense
heiden pälens/ ia he sait sen
pyhen Hengen.

8:18 Coska nyt Simon sen
neki/ ette Apostolein Kädhen
pälepanemisen cautta annetin
pyhe Hengi/ Taritzi hen heille
Raha ia sanoit/

8:19 Andacat minulleki mös se
woima/ ette kenenge päle mine
Käteni panen/ hen sais sen
Pyhe Hengen.

8:20 Mutta Petari sanoit henelle/
Olcoon sinun Rahas sinun

cansas cadhotuxes/ Ettes lwlet
Jumalan Lahian oleuan Rahoilla
ostettauan.

8:21 Ei ole sinulla Osa eike
arpa tesse Sanas/ Sille ettei
sinun sydhemes ole oikea
Jumalan edes.

8:22 Senteden tee Paranos
teste sinun pahudhestas ia
Rucole Jumala/ ette sinun
sydhemes aijatoxet sinulle
andexiannetaisin.

8:23 Sille ette mine näen sinun
oleua' catkerata sappe
teunnens/ ia solmittuna
wärydhelle.

8:24 Nin wastasi Simon ia
sanoit/ rucolca te HERRA minun
edesten/ ettei miten neiste
iotca te sanoitta minun päleni
tulisi.

8:25 Mutta coska he
todhistaneet ia puhuneet olit
HERRAN sanan/ palasit he
Jerusalemis/ ia sarnasit
Euangelium mones Samarian
Kylis.

8:26 Mutta HERRAN Engeli puhui
Philippusen tyge ia sanoit/
Ylesnouse ia mene Lounasen
pein/ site tietie mödhen ioca
alasmene Jerusalemist Gazam

polen ioca kylmille on/ Nin hen ylesnousi ia meni.

8:27 Ja catzo/ yxi Ethiopiam Mies/ sen Ethiopian Trötingen Candacen wäkeue Rahanhaltia/ ionga hen oli pannut caiken henen Tauarans päle/ se oli tullut Jerusalemin Rucoleman.

8:28 Ja palasi cotijns istudhen Rattans päle/ ia luki Esaia Propheta.

8:29 Nin Hengi sanoi Philippusel/ Mene edes ia leheste sinuas temen rattan tyge.

8:30 Nin Philippus iooxi tyge/ ia cwli henen lwkeuan Esaia Propheta/ ia sanoi/ Ymmerdeckös mös mites luet?

8:31 Nin he' sanoi/ Quinga mine taidha' ymmerte/ ellei iocu minulle osota? Ja hen Rucoli Philippusta/ ette hen ylesastuis/ ia istuis henen tykenens.

8:32 Mutta se quin hen lwki Ramatusta/ oli teme. HEN on ninquin yxi Lammas teuraxi talutettu/ ia änete ninquin Caritza keritzijens edes/ Nin hen ei awanut Sutans.

8:33 Henen neurydhens tedhen

poisotetin henen Domions/ Mutta cuka taita wlossano hene' liens pitudhen? Sille henen Elemens on poisotettu maasta.

8:34 Nin wastasi se Raha'haltia Philippusta ia sanoi/ Mine rucolen sinua/ Keste Propheta neite puhupi? Itzestensekö/ eli iostaki toisesta?

8:35 Nin Philippus suuns auasi/ ia Rupesi teste Kirioituxest sarnaman Euangeliumi henelle Iesusest.

8:36 Ja quin he waelsit tiete mödhen/ tulit he yhden Wedhen tyge. Ja se Rahanhaltia sanoi/ Catzos tesse on Wesi/ mike wallitze ettei mine castetta?

8:37 Nin sanoi Philippus/ Jos sine wskot caikest sydemestes/ nin macta kyllle olla. Hen wastasi ia sanoi/ Mine wskon Iesusen Christusen oleuan Jumalan Poian.

8:38 Nin he' annoi seisette Rattan ia alasastuit wetehen/ seke Philippus ette se Rahanhaltia/ ia hen castoi hene'.

8:39 Mutta coska he sis wedhest Ylesastuit/ nin HERRAN

Hengi te'masi Philippusen/ ia ei se Rahanhaltia hende sillen nehnyt/ waan hen meni iloite' tietense möden matcaans.

8:40 Mutta Philippus leuttijn Asdodis/ ia ymberywaelsi/ ia sarnasi Euangelium ioca Caupungis/ sihenasti quin hen tuli Cesarean.

IX Lucu.

9:1 Mutta Saulus wiele puhalsi wchkauxet ia Murhat HERRAN Opetuslapsia wastan.

9:2 Ja meni Ylimeisen Papin tyge/ ia anoi henelde breiuie ninen Sinagogain tyge Damascos. Senpäle/ ette ios hen iongu' eli Miehiste taica Waimoista teste Tieste leuteis/ nijte piti hene' sidhottuna wiemen Jerusalemijn.

9:3 Mutta quin hen matkusti/ ia lehestui Damascu/ nin yxi walkeus Taiuahast äkitzelde ymberile'machti hene'/

9:4 ia he' langesi mahan/ ia cwli ydhen änen sanoua' henelle's/ Saul Saul/ mixi sine wainot minua? Nin hen sanoi/ Cuca sine olet HERRA?

9:5 sanoi HERRA/ mine olen IESUS iota sine wainot/ Coua ombi sinun tutkanda wastan potkia.

9:6 Nin hen wapisi ia hemmestui ia sanoi/ Herra mites tadhote ette minun pite tekemen? HERRA sanoi henelle/ Nouse yles ia mene Caupungin/ ia sielle sinulle sanotan mite sinun pite tekemen.

9:7 Mutta ne Miehet/ iotca henen Seurasans olit/ seisoi hemmestetyt/ Sille he cwlit waiwoin änen/ mutta eiuet kete' nähnyet.

9:8 Nin Saul⁹ ylesnousei maasta/ ia auoioimille silmille ei hen keten nehnyt.

9:9 Mutta Kädheste he talutit hende/ ia siselleweit Damaschun. Ja oli colme peiue näkemete/ ia sömete ia iomata.

9:10 Nin oli yxi Opetuslapsi Damaschus nimelde Ananias/ sanoi HERRA henelle Näwuyn cautta/ Anania. Ja hen sanoi/ HERRA/ tesse mine olen.

9:11 Nin sanoi HERRA henelle/ Ylesnouse/ ia mene sillen Cadhullen/ ioca cutzutan se Oikia/ ia kysy Judan hoones

ychte ioca cutzutan Saulus
Tarsilainen/ Catzo sille hen
rucole.

9:12 Ja hen näki Näwuyn
cautta ycden Miehen nimelde
Ananias siselletuleuan/ ia
paneuan kädhens henen
pä lens/ ette henen piti saaman
näwuyns iellens.

9:13 Nin wastasi Ananias/
HERRA/ mine olen cwillut
monelda teste Mieheste/ quin
palio paha hen sinun Pyheis on
tehnyt Jerusalemis.

9:14 Ja henelle ombi mös täle
Ylimeisilde Papilta walda
annettu/ kijnisitoman caiki
nijte/ iotca sinun Nimes
auxenshwtauat.

9:15 Nin sanoi HERRA henelle/
Mene/ Sille teme ombi minulle
yxi wloswalittu Ase/ candaman
minun Nimeni Pacanain/ ia
Kuningasten/ ia Israelin lasten
edes.

9:16 Ja mine osotan henelle/
quin palio henen pite kersimen
minun Nimeni tedhen.

9:17 Ja Ananias meni sinne/ ia
tuli sihen Hoonesen/ ia pani
Kädhens henen pä lens ia
sanoi/ Racas welien Saul. Se

HERRA minun lehetti/ ioca
ilmestui sinulle tielle/ iotas
tulit/ Ettes näwuys
iellenssaaman pite/ ia pyhelle
Hengelle teutettemen.

9:18 Ja cochta putoisit henen
Silmistens ninquin Somuxet ia
hen iellenssai näwuyns Ja
ylesnousi/ ia andoi henens
casta.

9:19 Ja quin hen otti Rooca
tygens/ nin hen wahwistui.

9:20 Oli sis Saulus mwtomat
peiuet Opetuslasten cansa iotca
olit Damaschus/ Ja cochta hen
sarnasi Synagogis Christusen/
Ette se oli Jumalan Poica.

9:21 Nin ne caiki hemmestuit/
iotca sen cwlit ia sanoit/ Eikö
teme se ole ioca caiki ne
Jerusalemis häwitti quin site
Nime auxenshwdhit? Ja site
warten tenne tuli/ ette hen ne
sidhottuna weis Ylimeisten
Pappein tyge?

9:22 Mutta Saulus aina tuli
ialomaxi/ ia tacaperin aioi ne
Juttat iotca Damaschus asuit/
todhistain Ette teme oli Christus.

9:23 Ja nin monen peiuen
peräst pidhit Juttat Neuuo
keskenens hende tappaxens.

9:24 Mutta se techtin Saulusel tietteuexi ette he hende wäghyit.

Ja nin he wartioitzit portisa öte ia peiue/ hende tappaxens.

9:25 Nin Opetuslapset otit henen öelle/ ia laskit henen ylitze mwrin/ mahanlaskein ydhes Coris.

9:26 Coska nyt Saulus tuli Jerusalemin/ taritzi hen itzens Opetuslasten sekan/ Ja caiki hende pelkesit/ Ja eiuet vskonet hende Opetuslapsexi.

9:27 Waan Barnabas otti henen tygens/ ia wei Apostoleitten tyge/ ia iutteli heille quinga hen oli tielle nehnyt HERRAN/ Ja ette hen oli puhunut henen cansans/ Ja quinga hen oli Damaschos Iesusen Nimes wrholisesta puhunut.

9:28 Ja hen oli sijtte heiden tykenens Jerusalemis/ siselle ia wloskeui/ Ja sarnasi pelkemet HERRAN Iesusen Nimeen.

9:29 Hen puhui mös ia campali Grekein cansa. Mutta he pysit hende tappaxens.

9:30 Coska weliet sen ymmersit/ weit he henen Cesarean/ ia lehetit Tarsumin.

9:31 Nin oli sis Seurakunnalla

Rauha caikes Judeas ia Galileas ia Samarias/ ia se Rakettijn/ ia waelsi HERRAN pelgos/ ia ylesteutettin Pyhe' Hengen lodhutuxella.

9:32 Nin se tapachtui/ coska Petari waelsi iocapaicas/ ette hen mös tuli ninen Pyhein tyge iotca Liddas asuit.

9:33 Nin leusi hen sielle ydhen Miehen Eneas nimelde/ ioca io cadhexan aijastaica oli Wootesa haluattuna maanut.

9:34 Ja sanoi henelle Petari/ Enea/ HERRA Iesus Christus sinun paratkon ylesnouse/ ia tee itze wooteles. Ja cohta hen ylesnousi.

9:35 Ja caiki ne iotca Liddas ia Saronas asuit neit henen/ ia tulit kätuxi HERRAN tyge.

9:36 Mutta Joppes oli yxi Opetuspica/ nimelde Tabea/ ioca tulkittu cutzuttan/ Metzewohi/ Teme oli teunens hywije töite ia almuista quin hen teki.

9:37 Nin se tapachtui sihen aican/ ette se oli kipiä ia cooli/ Nin he sen pesit ia panit Salijn.

9:38 Nin ette nyt Lidda oli

lesse Joppe/ ia Opetuslapset
cwlit Petarin sielle oleuan/
lehetit he henen tygens/
Rucoellen/ ette hen witzis tulla
haman heiden tygens.

9:39 Nin Petari ylesnousi/ ia
tuli heiden tyghens. Ja quin he'
oli sinne tullut/ nin he weit
henen Salijn. Ja hene' ymberins
seisoit caiki Lesket/ idkein ia
osotit henelle ne Hamet ia
Waattet/ iotca se Tabea heille
oli tehnyt/ coska hen wiele oli
heiden cansans.

9:40 Ja quin Petari oli heite
caiki wlosaijanut/ nin hen laski
poluillens/ Rucoli/ ia keensi
henens Rwmin polen ia sanoi/
Tabea/ Nouse yles. Nin se
aulasi silmens.

9:41 Ja quin hen Petarin neki/
istui hen iellens yles. Nin hen
annoi sen kätte/ ia ylesoijensi
henen. Ja cutzui ne Pyhet ia
Lesket/ ia andoi henen eleuene
heiden haltuns.

9:42 Ja se tuli tietteuexi ymberi
caiken Joppen/ ia moni vskoit
HERRAN päle.

9:43 Nin tapachtui ette hen
wipyi Joppes monda peiue/
ydhen Simonin tykene ioca oli

Parckari.

X Lucu.

10:1 Nin oli yxi Mies Cesareas
nimelde Cornelius/
Sadha'päemies sijte Jouckosta/
ioca cutzuttin se Waalinmaan/
10:2 Jumalinen/ ia pelkeueinen
Jumalata ynne caiken henen
Hoonens cansa/ iakadhen palio
Almuisat Canssalle/ ia aina
Jumalata Rucoeli.

10:3 Se näki iulkisest näuuyn
cautta liki yhdexette hetke
peiwelle Jumalan Engelin henen
tyghense siselletuleuan/ ia
sanouan henelle/ Corneli. Ja
hen catzeli hene' pälens/ ia
peliestyi ia sanoi/ HERRA/ mike
ombi?

10:4 Nin hen sanoi henelle/
Sinun Rucouxes ia sinu'
Almuisas ouat ylestulluet
muistoxi Jumalan edes/
10:5 Ja lehete nyt Miehi
Joppeen/ ia cutzuta Simon/
ioca lijcanimelde cutzutan
Petari/

10:6 He' maia pite Simonin
parckarin tykene ionga Hoone
maca Meren tykene/ Hen

sanopi sinulle mite sinun pite tekemen.

10:7 Ja quin se Engeli ioca Corneliusta puhutteli/ poismeni/ nin he' cutzui caxi hene' paluelians ia ydhen

Jumalanpelkeuen Sotamiehen/ nijste/ iotca hende wartioitzit/

10:8 ia hen caiki nemet iutteli nijlle/ ia lehetti hen ne

Joppeen.

10:9 Toisna peiue' coska he matkas olit/ ia lehestuit

Caupungita/ ylesastui Petari Salin wllackon Rucoleman/ liki cwdhet hetki. Ja quin hen jsosi/ nin he' tadhoi swrusta.

10:10 Coska he nyt henelle walmistit/ nin he' tuli horroxihin/

10:11 Ja näki Taiuan auki/ ia alastuleua' tygens ydhen

Astian/ ninquin swre' Linasen Waaten nelijs culmaissa

sidhottuna/ ia alaslaskettijn Taiuahast maan päle/

10:12 Jossa olit caikinaiset neljalcaiset maa' Eleiemet/ ia Metzeliset/ ia Mateleuaiset/ ia Le'deueiset Taiuas alla.

10:13 Ja yxi äni tapachtui henelle/ Petari nouse yles/

tapa ia söö.

10:14 Nin sanoi Petari/ Eiswingan HERRA/ Sille em mine ikenens ole sönyt miteken Ychteliste/ eli Saastaista.

10:15 Ja taas äni sanoi henelle/ Mite Jumala ombi puhdastanut/ ele sine sano Ychtelisexi.

10:16 Ja se tapachtui mös colmanen kerdhan. Ja se Astia ylesotettin iellens Taiuasen.

10:17 Ja quin Petari itzellens epeli/ mike Näky teme oli/ ionga hen näki/ Catzo/ nin kyselit ne Miehet iotca

Corneliuselda olit lehetetyt sen Simonin Hoonen ielkin/

10:18 ia seisoit owen edes ia wloskutzuit ydhen/ ia kysyit Jos Simon/ ioca lialda nimelde cutzutan Petari/ sielle keuis maia.

10:19 Mutta quin nyt Petari aiatteli sen Näwuyn päle/ sanoi henelle Hengi/ Catzos/ ne Miehet etziuet sinua/

10:20 Ylesnouse sis ia alasastu ia mene heiden cansans ilman epelemet/ Sille mine lehetin heite.

10:21 Nin Petari alasastui

Miesten tyge/ iotca
Corneliuselda lehetetyt olit
hene' tygens ia sanoit/ Catzos/
mine se olen/ iota te etzitte/
Mite warten te oletta tulleet?
10:22 Nin he wastasit/ Se
sadhanpämies Cornelius hurskas
ia Jumalan pelkeue Mies/ iolla
todistus ombi caikilda Juttan
Canssalda/ on keskyn saanut
pyhest Engelist Ette henen piti
sinun cutzuttaman hoonesens/
ia sanoia sinulda cwleman.
10:23 Nin he' sis heite
sisellecutzui/ ia piti heite maias.
Nin toisna peiuen meni Petari
heiden cansans/ ia mwtoimat
Weliet Joppesta seurasit hende.
10:24 Mutta toisna peiuen tulit
he Cesarian siselle. Ja Cornelius
odhotti heite/ ia oli cokon
cutzunut henen Langonsa ia
henen parahat Ysteuens.
10:25 Mutta quin nyt Petari
siselletuli/ nin Cornelius meni
hende vastaan ia langesi henen
ialcains iuren/ ia cumarsi
hende.
10:26 Mutta Petari ylesoijensi
henen/ ia sanoit/ Nouse yles/
mine olen mös Inhimine'.
10:27 Ja quin hen oli hende

puhutellut/ meni he' siselle/ ia
leusi monda iotca olit
ychtentulluet
10:28 Ja sanoit heille/ Te
tiedette ettei luuattu ole Juttan
Miehen tyken olla eli tyge tulla
iongu' Pacanan miehen. Waan
minulle Jumala osotti/ etten
mine kete Inhimiste ychteisexi
taica Saastaisexi sanoisi.
10:29 Senteden mine mös ilman
epelemet tulin teilde pytetty. Nin
mine sis nyt teilde kysyn/ mite
warten te minua cutzuitta?
10:30 Cornelius sanoit/ Mine
olen nelie peiue paastonut
tehen hetken asti/ ia mine
Rucolin ydhexennelle hetkelle/
minun hoonesan Ja catzos/ yxi
Mies seisoi minun edesen
Kijlteuis Waatteis
10:31 ia sanoit/ Corneli/ sinun
Rucuxes on cwltu/ ia sinun
Almuises on muistoxi tulluet
Jumalan edes.
10:32 Nin lehette Joppeen/ ia
cutzutta Simon/ ioca lialda
nimelde cutzuttan Petari/ se
quin Maia pite Simonin
parckarin Hoones/ ioca maca
meren tykene/ se sinua
puhuttele coska hen tule.

10:33 Nin mine sis cochta lehetin sinun tyges/ ia sine hyuesti teit ettes tulit. Nin me olema sis nyt caiki tesse Jumalan eten/ cwlemas caiki nijte mite sinulle ombi Jumalalda kesketty.

10:34 Nin Petari Suuns auasi ia sanoi/ Nyt mine todhexi sen leudhen/ ettei Jumala catzo Inhimisen modhon ielkin/

10:35 Waa' caikinaises Canssas ioca hende pelke/ ia teke wanhurskautta/ se on Jumalan otolinen.

10:36 Kylle te tiedhette sen sarnan/ ionga Jumala lehetti Israelin Lasten/ ia iulghisti Rauhan Iesuse' Christusen cautta (Joca ombi HERRA caikein ylitze)

10:37 iosta sarnasta (ma mine) ombi sanoma kieunyt ymberi caiken Judean/ Ja ensin aliettin Galileast (sen Casten ielkin iota Johannes sarnasi)

10:38 Quinga Jumala sen Iesusen Nazaretist oli woidhellut pyhelle Hengelle ia auwulla. Joca ymberiwaelssi/ hyueteki ia paransi caiki iotca Perkelelde waiwattin/ sille ette Jumala oli

henen cansans.

10:39 Ja me olema caikein ninen Todhistaiait iotca hen teki Juttan maakunnalla/ ia Jerusalemis.

10:40 Sen he ouat tappanut/ ia ripustit puhun. Sen saman

Jumala ylesheretti colmanna peiuene/ ia ilmoitti henen/

10:41 Ei caikelle Canssalle/

Waan meille iotca Jumala ennen oli Todhistaiaxi

wloswalinnut/ me quin söimme ia ioimme ynne henen cansans/ sijtte quin hen ylesnousi Coolleista.

10:42 Ja hen keski meite Canssalle sarnaman/ ia todhistaman/ ette HEN ombi se ioca Jumalalda on säättö Eleuiten ia Cooluten Domarixi.

10:43 Heneste caiki Prophetat todhistauat/ Ette iocainen quin vsko henen pälens/ pite henen Nimens cautta synnein andexi andamisen saaman.

10:44 Coska Petari wiele neite sanoia puhui/ langesi pyhe Hengi caikein päle iotca Puhen cwlit.

10:45 Nin ne wskouaiset Ymberileickauest iotca Petarin

cansa olit tulluet/ hemmestut/
Ette mös pacanain päle se
pyhen Hengen lahia wodhatettin.
10:46 Sille ette he cwlit heiden
Kielille puhuan ia Jumalata
ylisteuen.

Nin Petari wastasi/ Taitaco iocu
kielde ettei nemet iotca ouat
sen pyhen Hengen saanuet
ninquin möki/ wedhelle casteta?
10:47 Ja nin andoi hen heite
castetta HERRAN nimeen. Nin he
Rucolit hende/ ette hen sielle
mwtomat peiuet wipyis.

XI Lucu.

11:1 Tuli sis Apostolein ia
Weliein corualle iotca Judeas
olit/ ette mös Pacanat
wastanrupesit Jumalan Sana.

11:2 Ja quin Petari ylestuli
Jerusalem/ nin ne iotca olit
Ymberileickauxesta rijtelit hende
wastan sanoden/

11:3 Sine olet sisellemennyt
ninen Miesten tyge ioilla
Esinahka ombi/ ia söit heiden
cansans.

11:4 Nin Petari rupesi heille
luettelman alghusta ierestens/
sanoden/

11:5 Mine olin Joppen
Caupungis Rucoxes/ ia tulin
Horroxijn/ Ja näin ydhen
Näwuyn/ nimittein Ydhen Astian
alastuleuan/ ninquin swren
linasen Waatten nelis
culmaisen/ ia alaslasketun
Taiuahast/ ia tuli minuhun
sadhen.

11:6 Sen siselle mine catzoin/
ia eckesin/ ia näin maan
nelijalcaiset Eleimet/ ia
Metzeliset/ ia Mateleuaiset/ ia
Linnut Taiuas alla/

11:7 Nin mine mös cwlin änen
sanouan minulle/ Petari nouse
yles/ tapa ia söö.

11:8 Mutta mine sanoin/
Enswingan HERRA/ Sille ettei
miten ychteliste eli Saastaista/
ole coskan minun suuni
siselletullut.

11:9 Mutta se äni wastasi taas
minua Taiuahast/ Mite Jumala
ombi puhdastanut/ äle sine
sano ychtelisexi.

11:10 Ja se colmasti tapachtui/
Ja taas caiki yleswietin
Taiuahase'.

11:11 Ja catzo/ cochta sillens
seisoit colmet Mieste sen
Hoonen edes iossa mine olin/

lehetetyt Cesareast minun tykeni.

11:12 Sanoi sis Hengi minulle ette minun piti epelemet menemen heiden cansans. Nin seurasit mös minua näme cwsii Welie/ Ja me menim sen Miehen hoonesen.

11:13 Ja hen iutteli meille quinga he' oli nehnyt ydhe' Engelin Honesans seisoua'/ ia sanoua' henelle/ Lehete Miehet Joppeen/ ia noudha se Simon ioca cutzutan Petarixi/

11:14 hen sanopi sinulle ne sanat ioinenga cautta sine wapadhexi tulet/ ia caiki sinun hoones.

11:15 Coska mine nyt parahallans puhuin/ nin la'gesi pyhe He'gi heiden pälens/ Nin quin hen mös alghusta langesi meiden pälen.

11:16 Nin mine muistin sen quin HERRA sanonut oli/ Johannes tosin castoi teite wedhelle/ mutta te pite castettaman pyhelle Hengelle.

11:17 Ette nyt Jumala saman Armon heillen annoi/ quin meillengi/ iotca vskoimma HERRAN Iesusen Christusen

päle. Mike sis mine olisin/ ioca seisoin Jumalata wastan?

11:18 Coska he nämet cwlit/ waickenit he ia cunnioitit Jumalata sanoden/ Nin ombi sis Jumala andanut mös pacanoillen paranoxen Elemisehen.

11:19 Mutta ne iotca haijoneet olit sijne wainosa/ ioca nousi Stephanin teden/ ymberiwaelisit haman Phenicean/ ia Cyprumijn/ ia Antiochian asti/ ia eikellenge he site sana puhuneet/ mutta waiwoin Juttaille.

11:20 Ja nin olit mwtomat Miehet heiste Cyprist/ ia Cyreniast/ coska he tulit Antiochian/ nin he puhuit mös Grekein tyge/ sarnaten HERRASTA IESUSEST.

11:21 Ja oli HERRAN Käsi heiden cansans/ Ja yxi swri lucu tulit wskolisexi/ ia kiensijt hEran tyge.

11:22 Nin tuli teme sanoma nijste Seurakunnan coruille/ ioca Jerusalemis oli/ Nin he lehetit Barnaban menemen Antiochian.

11:23 Coska hen sis sinne tuli/

ia sai nädhe Jumalan armon/
ihastui hen/ ia neuuoi caikia/
Ette he wahwalla sydhemelle
pysysit HERRASA/

11:24 Sille ette hen oli hyue
Mies/ ia teunens Pyhe Henge ia
vsko. Ja swri ioucko Canssa
enäni Herralle.

11:25 Nin Barnabas lexi Tarsin
Saulusta etzime'. Ja quin hen
leusi hene'/ toi hen hene'
cansans Antiochian.

11:26 Ja he olit sen
Seurakunna' cansa caike'
aiastaian/ ia opetit palio
Ca'ssa/ Ja Opetuslapset
ruuetin ensin Antiochias
cutzuma' Christityxi.

11:27 Ja nijnä peiuinä tulit
Prophetat Jerusalemist
Antiochian

11:28 Ja yxi heiste Agabus
nimelde ylesnousi/ ia ilmoitti
heille Hengen cautta swren
Nälien tuleuan ylitze caiken
Mailman pijrin. Joca mös
tapachtui sen Keisarin
Claudiusen Wallan aican.

11:29 Mutta Opetuslapset
sädhit/ quin cullakin oli wara/
iotakin lehettemen ninen Weliein
auxi/ iotca Judeas asuit/

11:30 Nin quin he mös teit ia
lehetit Wanhimille Barnaban ia
Saulusen Kättein cautta.

XII Lucu.

12:1 Sille samalla aijalla/ otti
Herodes Kuningas monicachtoi
kijni Seuraku'nasta pijnataxens.

12:2 Nin hen mestasi Jacobin
Johannesen welien miecalla.

12:3 Ja quin hen näki sen
Juttaille kelpaua'/ nin hen mös
pysi Petari käsitte. Ja se oli iuri
Makianleiuen peiuinä.

12:4 Coska he' nyt oli henen
käsittenyt/ pani hen henen
Fangiuxen/ ia annoi henen
nelien Sotamiesten neliennexen
haltun wartioita/ ia aijatteli
henen Päsieisen ielkin asetta
Canssan eten.

12:5 Ja Petari tosin pidhettin
Tornis. Mutta Seurakunda Rucoli
lackamat henen edestens
Jumalata.

12:6 Ja quin Herodes tachtoi
henen edestodha/ sen saman
öön Petari macais cadhen
Sotamiehen waihella/ sidhottuna
cahcteen kahlein/ Ja Wartiat
owen edes olit ia wartioitzit

Tornia.

12:7 Ja catzo HERRAN Engeli seiso i henen tykenens/ ia yxi Kircaus paisti Hoonesas/ Lyckesi Petarin kylkeen ia Hereytti henen ia sanoi/ Nouse nopiast yles. Ja ne Cahlet putoisit henen Käsistens.

12:8 Nin Engeli sanoi henelle/ Sonnusta ia kengite sinus. Ja hen teki nijn. Nin he' sanoi henelle/ Pue sinun waattees/ ia seura minua.

12:9 Ja nin hen wlosmeni ia seurasi hende. Ja ei he' tietenyt site todhexi quin Engelin cautta techtin/ waan hen lwli näkeuens ydhen Näwyn.

12:10 Nin he edeskeuit sen ensimeisen ia toisen Wartiuksen lepitze/ ia tulit sen Rautaisen Portin tyge/ ioca Caupungijn wiepi/ ioca mös itzestens heille aukeni. Ja he keuit sijte wlgos/ edeskieudhen ychte Catu mödhen. Ja cochta sillens Engeli erkani heneste.

12:11 Ja quin Petari toindui entisellens/ sanoi hen/ Nyt mine totisest tiedhe'/ Ette HERRA o'bi lehettenyt henen Engelins/ ia minun pästenyt

herodesen käsist/ ia caiken Juttan Canssan toiwoxest.

12:12 Ja quin hen oli teste aijatellut/ tuli hen Marian/ Johannesen Eitin Hoonen tyge/ ioca Marcus cutzuttin/ cussa monda coosa olit ia rucolit.

12:13 Coska sis Petari alati colkutti Porstuan owen päle/ wlosmeni yxi Pica/ Rode nimelde/ cwledeleman.

12:14 Ja quin hen Petarin änen tumsi/ ei hen auanut Oue ilon tedhen/ waan siselleiooxi ia ilmotti sen heille/ ette Petari seiso ouen edes.

12:15 Nin ne sanoit henelle/ Hullutacos? Nin hen todhisti sen nijn oleuan. Nin he sanoit/ Henen Engelins se ombi.

12:16 Mutta Petari quitengi colkutti. Coska he sis auasi/ Neit he henen ia ihmettelit/ Mutta hen wijttasi heille kädhellens/ ette heiden piti waickeneman.

12:17 Ja hen iutteli heille quinga HErra oli henen wapachtanut Tornista/ ia sanoi/ Ilmoittacat neite Jacobille ia Welille. Ja hen wlosmeni toisehen paikan.

12:18 Coska sis peiue tuli/
nousi Sotamiesten kesken ei
wehin suru/ mite Petarist liene
tullut.

12:19 Ja quin Herodes piti
sanan hene' ielkins/ ia ei
leutenyt hende/ nin hen annoi
Warttiat cwlelta/ ia keski heite
poiswiedhä.

12:20 Ja lexi alasmenemen
Judeast Cesareahan/ ia sielle
hen wipui. Ja Herodesen mieli
oli caruas Tyron ia Sidonin
päle. Mutta nin he tulit
yximielisesta hene' tygens/ ia
vskotit Blastum/ ioca Kuningan
Rahanhaltia oli/ ia anoit rauha/
sille ette heiden Makundans sai
elatoxens Kuningan maalda.

12:21 Mutta ychten märättyne
peiuen oli Herodes puietettu
Kuningan waattein/ ia istui
Domiostolin päle ia piti puhen
heidhen ca'sans.

12:22 Mutta se Canssa hwsu/
Se on Jumala' äni/ ia ei
Inhimisen.

12:23 Ja cohta HERRAn Engeli
löi henen/ sille ettei hen site
Cunniata Jumalalle andanut/ Ja
he' ylessötin madhoilda/ ia
andoi Hengens.

12:24 Mutta Jumalan Sana
caswoi ia enäni.

12:25 Mutta Barnabas ia Saulus
palaisit Jerusalemin/ Ja
poisannoit tykens sen Aun/ ia
he otit cansans Johannem/
ioca mös Marcus cutzuttin.

XIII Lucu.

13:1 Nln olit sijne Seurakunnas
Antiochias mwtoimat Prophetat
ia Opettaiat/ ioista oli mös
Barnabas ia Simon/ ioca
cutzuttin Niger/ ia Lucius
Cyreniast/ ia Manaen/ sen
Nelieruchtinan Herodesen cansa
yleskaswatettu/ ia Saulus.

13:2 Coska sis ne samat HERRA
paluelit ia paastoisit/ sanoi
heille pyhe Hengi/ Erittekä
minulle Barnabam ia Saulum
sihen Wircan/ cuhunga mine
olen heite cutzunut.

13:3 Ja quin he olit paastonut
ia rucolleet/ ia pannuet
Kädhens heiden pälens/ nin he
laskit heite menemen.

13:4 Ja quin he olit
woslechetetyt pyhest Hengest/
nin he tulit Seleuciam/ ia
purietit sielde Cyprijn.

13:5 Ja quin he olit Salaminas Caupungis/ ilmoitit he Jumalan Sanat Juttain Sinagogis. Mutta heille oli mös Johannes Palueliana.

13:6 Ja quin he sen Lodhon olit lepitze matkustanuet/ haman sihe' caupu'gin Paphos/ nin he leusit yden welhomiehe' ia falskin Propheta'/ Juttan/ io'ga nimi oli * Bar Jehu/

13:7 ioca sen Man wanhiman Sergion Paulusen/ toimelisen Miehen cansa oli. Se sama cutzui Barnabam ia Saulum tygens/ ia halasi cwlla Jumalan Sana.

13:8 Nin heite wastanseisoi se Welhomies * Elimas (sille nein hene' Nimens tulkitan) ia pysi Manwa'hinda poiskiendä vskosta.

13:9 Mutta Saulus/ ioca mös Paulus cutzutan/ teunens pyhe Henge/ catzoi henen pä lens ia sanoi/

13:10 O sine Perkelen poica/ teusi caikia wilpi ia petosta/ ia caiken Oikeudhen wihamies/ etpe sine lacka wändelemest HERRAN oikeit teite.

13:11 Ja catzos nyt HERRAN käsi on sinun päles/ ia sinun

pite Sokian oleman/ ia ei näkemen Auringo hetken aica.

13:12 Ja cochta langesi henen pä lens/ syngy ia pimeys/ Ja hen ymberikeui etzien cuca hende Kädheste talutais. Coska nyt se Manwanhin näki sen Teghon/ nin hen vskoi/ ia ihmecteli HErran opetuxen ylitze.

13:13 Coska sis Pauali ia ne iotca henen cansans olit/ purietit/ nin he tulit Pergen sijne Pamphilian maakunnas/ Mutta Johannes erkani heiste/ ia palasi Jerusalemijn.

13:14 Mutta he waelsit Pergen lepitze/ ia tulit Antiochian/ sihen Pisidian maakundan/ ia sisellemenit Sinagogan Lepopeiuene/ ia istuit.

13:15 Ja sijttequin Laki ia Prophetat olit luetut/ lehetti Sinagogan pä mies heiden tygens sanodhe'/ Te Miehet rackat weliet/ Ongo teille miten puhumist Canssan manauxexi/ nin sanocat.

13:16 Nin Pauali ylesnousi/ ia wijttas kädhellens/ ette he waickenisit ia sanoi/ Te Miehet Israelist/ ia iotca pelkett Jumalata/ cwlcats/

13:17 Temen Canssan Jumala wloswalitzi meiden Iset/ ia ylisti Temen Canssan coska he olit Cotakunnaiset Egiptin masa/ 13:18 ia wloswei heite sielde corckialla Käsiwardhella/ ia lehes neliekymmende aiastaica hen kerssi heiden tawoijans Coruesa/ 13:19 Ja pereti cadhotti seitzemen laeista Canssa Canaan maalla/ ia Arualla iakoi nijnen Maan heiden keskenens. 13:20 Ja sijtte lehes * nelien sadhan ia widhenkymmene' aijastaian pereste annoi hen heille Domarit/ haman Samuel Prophetan asti 13:21 Ja senielkin pysit he Kuningasta/ Ja Jumala annoi heille Saul Kissin poian/ ydhen Miehen/ Ben Jamin sughusta/ nelixikymmenexi wodhexi. 13:22 Ja quin hen oli sen poispannut/ nin hen asetti Daud heille Kuningaxi/ iosta hen todhistoxe's annoi ia sanoi/ Mine leusin Daud Jessen poian/ ydhen Miehen minun sydhemeni ielken/ henen pite tekemen caiki minun tachtoni.

13:23 Henen Siemenestens ombi nyt Jumala/ lupauxens ielkin/ edestoottanut IESUSEN/ Israelin Canssan Wapattaijaxi. 13:24 Ninquin Johannes mös ennen Israelin Canssalle sarnasi Castetta paranoxexi/ ennenquin Hen rupesi. 13:25 Cosca nyt Johannes henen Jooxuns teuttenyt oli/ sanoi hen/ Em mine Se ole/ ionga te lulletta minun oleuan/ Mutta catzo/ Hen tulepi minun ielkeni/ Jonga em mine ole kluolinen Jalgoista kengie pästemen. 13:26 Te Miehet/ Rackat Weliet/ Te Abrahamin sughun Lapset/ ia ne iotca teisse Jumalata pelkeuet/ Teille ombi Temen terueydhen Puhe lähetetty. 13:27 Sille ne iotca Jerusalemis asuit/ ia heiden Ylimeisens/ ettei he Hende tundenuet/ eikä Prophetadhen änijä (iotca cunakin Sabbathina luetan) ouat he neite sanoi heiden Domiollans teuttenyet. 13:28 Ja waicka eiuet he ychten Coleman szyte henen cansans leutenyet/ anoit he

quitengin Pilatuselda hende tappaxens.

13:29 Ja quin he nyt caiki olit teuttenyet/ mite heneste kirioitettu oli/ nin he poisotit henen Puun päalde/ ia panit henen Hautaan.

13:30 Mutta Jumala ylesheretti henen Colluista/

13:31 ia hen ombi nächty monda peiue nijlde iotca ynne olit henen cansans Galileast ylesmennyet Jerusalemijn/ iotca ouat henen Todhistaians Canssan edes.

13:32 Ja me ilmoitam mös teille sen Lupauxen/ ioca meiden lsillem techtin/ ette Jumala ombi teuttenyt sen meillen/ iotca olema heiden Lapsens/

13:33 Sijnä ette he' ylesheretti Iesusen/ Nin quin ensimeises Psalmisa kirioitettu on/ Sine olet minun Poican/ Tenepene mine sinun synnyttin.

13:34 Mutta site ette hen ylesheretti henen coolluista/ nin ettei hen sillen iellenstule turmeluxen/ sanoi hen nein/ Mine wskolisesta tadhon teille anda se' Armon ioca Daudille luuattin.

13:35 Senteden he' mös sano toises paicas/ Edh sine salli/ ette sinun Pyhes turmeluxen näkepi/

13:36 Sille tosin coska Daud henen ijesens oli palvelut Jumalan tachtu/ nin hen nukui/ ia pandin henen Iseins tyge/ ia näki turmeluxen/

13:37 Mutta Se/ ionga Jumala ylesheretti/ ei ole turmelusta nähnyt.

13:38 Senteden olcoon teille tietteue/ Te Miehet Rackat weliet/ Ette teille ilmoitetan Synnein andexiandamus Temen cautta/ ia mös caikista nijste ioista ette te woineet Mosesen Lain cautta wapadhexi tulla.

13:39 Mutta ioca Temen päle vskopi/ se tule wanhurskaxi.

13:40 Catzotat sis nyt ettei teiden pälen tule/ quin Prophetisa ombi sanottu/

13:41 Catzocat te Ylencatzoijat ia ihmetikä ia poiskatocat/ Sille mine teen ydhen töön teiden aicanan/ iota ette te vsko/ ios iocu teille site luettelis.

13:42 Quin nyt Juttat Sinagogast wlosmenit/ nin Pacanat rucolit/ ette he

Sabbathin wälille ne Sanat heille puhuisit.

13:43 Ja coska sis Sinagogan ioucko erkani/ seurasit Paualia ia Barnabasta monda Juttaist ia Jumalan pelkeueiset Wdhet Jwttat/ Mutta he sanoit heille/ ia neuuoit heite pysymen Jumalan armosa.

13:44 Mutta lehimeisse Lepopeiuen senielkin coconsi lehes caiki se Caupungi cwleman Jumalan sana.

13:45 Coska nyt Juttat sen Canssan neit/ teutetin he Cateudhesta/ ia iuri watan sanoit nijte/ iotca Paualilda sanottin watan sanodhen ia pilcaten.

13:46 Nin Pauali ia Barnabas Rochkias puhuit ia sanoit/ Teille piti ensin puhuttaman Jumalan Sana/ Waan ette te sen teilde nyt poishylket/ ia pidhet itzenna epekeluotoinna ija'caikisen Elemeen/ Catzo/ nin me kienneme meiten Pacaniden tyge.

13:47 Sille ette nin ombi HERRA/ meille keskenyt/ Mine Panin sinun Pacanoille Walkeudhexi/ ettes olisit terueys

haman Maan ärin asti.

13:48 Ja quin Pacanat sen cwlit/ nin he iloitzit ia cunnioitit HERRAN sana/ ia vskoit nin wsia quin edessätyt olit ijancaikesen Elemeen.

13:49 Ja HERRAN sana wlosleuitettijn Ylitze caiken sen Maakunnan.

13:50 Mutta Juttat yllytit Jumalalisi ia cunnialisi Waimoia/ ia mös Caupungin Ylismeiset/ ia matkan saatoit wainon Paualin ia Barnabam watan/ ia wlossysesit heite heiden Maakunnistans.

13:51 Mutta he pudhistit tomun heiden ialghoistans ninen ylitze/ ia he tuli Iconiohon. Nin Opetuslapset teutettin ilolla ia pyhelle Hengelle.

* Bar Jehu) Se on Jumalan Poica/ Sille Jehu ombi Ebreixi Jumala/ se on se Nimi Tetragrammaton/ iosta Juttat palio ihmet dictauat. Sillens ombi mös teme Cuchlari Tete Nime prucannut. Nin quin nyt ne Lumoiat/ Luitziat/ Wimmitziet/ Welhot ia Piruliset/ Ristin merkin/ ia pyhie

*Sanoia ia mwdh taikoxet
prucauat.*

** Elimas) cwlu lehes Ebreixi
ninquin se olis itzens eli
Messiaxi se on Jumalan
Kuningaxi cutzunut/ eli
Woidheluxi/ Sille ette Juttat ia
liaten sencaltaiset paruet totuit
corkiat Jumalalliset nimet
pitemen.*

** Colmet) Mwtamat textit piteuet
nelie sata/ mutta Historiat ia
wodhen lucu eipe site anna.
Sille teme lucu pite ruuettaman
Egiptin wloslectemisesta ninquin
Ramattu osotta Exodi 12 Ja ei
ensimeisist Domarista. Judicum j*

XIV Lucu.

14:1 Nin tapachtui Iconios ette
he coconsijt/ ia sarnasit Juttain
Sinagogas/ nijn ette sangen
swri Joucko seke Juttaist ette
Grekist/ vskoi.

14:2 Mutta ne Juttat iotca olit
Wskottomat/ yllytit ia pahoitit
Pacanadhen Sielut Welijein
wastan.

14:3 Nin he sijtte cauuan aica
sielle oleskelit/ ia opetit
rochkiasta HERRASA/ ioca

todhistuxen annoi henen
Armons Sanohin/ ia annoi ette
Merkit ia lhmet piti heiden
Kättens cautta tapachtuman.
14:4 Nin sen Caupungin wäki
eraunsi/ Monicadhat pidhit
Juttain cansa/ Ja mwtomat
Apostoleiten cansa.

14:5 Coska sis capina nousi
Pacanoista ia Juttaista/ ynne
heiden Pämiestens cansa/ ette
he tadhoit wäkiwallalla carata
heiden pälens/ ia kiuitte heite.

14:6 Coska he sen ymmersit/
pakenit he nihin Caupungijn
Lycaonian maalla/ Lystram ia
Derben/ ia ymberi sen

14:7 lehimakunnan/ ia sarnasit
sielle Euangelium.

14:8 Ja oli yxi mies Lystras
sairas Jalghoista/ istui
Rambana/ hamast henen Eitins
cohdsta/ ioca eijkenens ollut
kieunyt/ cwli Paualin puhuan.

14:9 Ja quin hen catzacht
henen pälens/ ia näki henelle
oleuan vskon/ ette he' teruexi
tulis/ nin hen sanoi swrella
änelle/ Oienna sinus yles
Jalcas pälle.

14:10 Ja hen yleskarkasi ia
keui.

14:11 Coska sis Canssa sen neki/ mite Pauali oli tehnyt/ yleskorghotit he änen Lycaoniaxi sanoden/ Jumalat ouat Inhimiste' modholla meiden tygen alasastunuet.

14:12 Ja he cutzuit/ Barnabam/ Jupiter/ ia Paualin/ Mercuriusexi/ Sille ette hen oli sanan sattaija.

14:13 Mutta se Jupiterin Pappi/ ioca oli heiden Caupungins edes/ Herckie ia Crunut edestoi Ouen eten/ ia tachtoi Wffrata ynne Caupungin wäen cansa.

14:14 Coska nyt Apostolit ia Barnabas ia Pauali sen cwlit/ reueisit he Waatteins Ricki/ ia wloskarckasit Canssan sekan/ hwsit ia sanoit/

14:15 Te Miehet/ mixi te temen teet? Me olema mös kooleuaiset Inhimiset/ ninquin tekin. Ja me sarnama teille Euangelium/ Ette te teiden kiendeme' pite neiste turhista sen eleuen Jumala' tyge/ ioca teki Taiuan ia Maan ia Mere' ia caiki mite nijske ombi/

14:16 Joca entisella aialla andoi caiki Pacanat waelda heiden omisa Teisens/

14:17 Waicka ei hen itzens andanut olla ilman todhistusta/ coska hen ombi palio hyue tehnyt meiden cochtan/ andadhen meille Taiuahast Satet/ ia hedharmeliset aijat/ teuttedhen meiden Sydhemet Rualla ia lolla.

14:18 Ja quin he neite sanoit/ tuskalla he hilitzit Canssan/ ettei he heille Wffraneet.

14:19 Nin tulit sinne mös monicadhat Juttat Antiochiast ia Iconiost/ ia quin he cassan olit wskottanut/ Paualita kiuittemen/ ia Riepoitit henen wlos Caupungista/ ia lulit henen coollun oleuan.

14:20 Mutta coska Opetuslapset henen ymberinsseisoit/ nousi hen yles ia sisellemeni Caupungin. Ja toisna peiuen waelsi hen Barnaban cansa Derbeen/ ia sarnasi sijnä Caupungisa Euangelium.

14:21 Ja quin he olit monda sielle opetaneet/ palasit he Lystram/ ia Iconium/ ia Antiochian

14:22 wahwistain Opetuslasten Sieluia/ ia neuuoit heite alati pysymen wskosa/ ia Ette

meiden pite monen Waiwan lepitze Jumalan Waldakundan sisellekieumen.

14:23 Ja quin he olit wloswalineet Wanhimaiset iocaitzelle Seurakunnalle/ ia Rucolluet ia pastonuet/ nin he annoit heite sen Herran haltuun/ ionga päle he vskoit.

14:24 Ja he waelsit lepitze Pisidian/ ia tulit Pamphylian.

14:25 Ja quin he olit sarnanut Perges/ nin he alasmenit Attalian pein.

14:26 Ja sielde he purietit Antiochian/ cussa he olit Jumalan armoin Haltun annetut/ sihen Wircan ionga he olit wlostoimittanut.

14:27 Mutta quin he sinne tulit ia cocosit Seurakunna'/ ia ilmoitit nille quinga palio Jumala oli heiden cansans tehnyt/ ia quinga hen oli Pacanoille vskon Ouen ylesauanut.

14:28 Ja he wiwuyit sielle hetken aica Opetuslasten cansa.

XV Lucu.

15:1 IA tulit mwtomat alas Judeasta ia opetit Welije/ Ellei

te ymberileikata Mosesen tauan ielkin/ nin ei te taidha wapaxi tulla.

15:2 Coska sis nyt Capina nousi/ ia Pauali ia Barnabas pidhit heiden wastans ei swingan wähinde rijta. Nin he souitit ette Pauali ia Barnabas/ ia monicachta muita heiste pideis ylesmenemen Jerusalemin Apostolein ia Wanhimbain tyge/ temen Kysymisen polesta.

15:3 Ja nin he satettijn Seurakunnalda/ ia waelsit Phenicen ia Samarian lepitze/ ia iulgistit heille Pacanoitten palauxen/ Ja sille he teit swren ilon caikille Welille.

15:4 Coska he nyt tulit Jerusalemin/ nin he wstanotettin Seurakunnalda/ ia Apostoleilda/ ia nijlde Wanhimilda. Ja he ilmoitit heille quinga palio Jumala heiden cansans tehnyt oli.

15:5 Nin ylesnousit mwtomat Phariseusten Eriseurasta iotca wskonut olit/ sanoden/ Ette ne pite ymberileickattaman/ ia keskettemen Mosesen Laki pite.

15:6 Nin Apostolit ia Wanhimat cokontulit/ täte Puhetta

tutkiman.

15:7 Coska he nyt swrella
Campauxella tutkinut olit/ nin
Petari ylesnoui ia sanoi heille/
Te Miehet Rackat Weliet/ Te
tiedhett ette Jumala cauan
ennen täte aica meiden seas
wloswalitzi/ ette minun Swni
cautta ne Pacanat piti cwleman
sen Euangeliumin sanan/ ia
wskoman.

15:8 Ja Jumala sydhemen
tundia todhisti heiste/ ia annoi
heille pyhen Hengen ninquin
mös meillengi/

15:9 ia ei tehnyt ychten
eroitusta heiden welillens ia
meiden/ Mutta wskolla heiden
Sydhemens puhdasti.

15:10 Mixi te sis nyt kiusat
Jumalata/ ette te tadhotta
Opetuslasten caulan päle sen
lken panna iota eikä meiden
lset eikä mös me woinut canda?

15:11 Waan me wskoma lepitze
HERRAN IESUSEN CHRISTUSEN
ARMON/ meiden wapaxi
tuleuan/ sillemoto quin höki.

15:12 Nin waickeni caiki
Joucko/ ia cwldeli Barnabast ia
Paulaita/ iotca iuttelit/ quinga
swret Merckit ia lhmeet ombi

Jumala heiden cauttans
Pacanois tehnyt.

15:13 Sijttequin he waickenit/
wastasi Jacobus ia sanoi/ Te
miehet Rackat Weliet cwlcet
minua/

15:14 Simon iutteli millemoto
Jumala ensin ombi etzinyt
omistaxens ydhen Canssan/
Pacanoista henen Nimens
warten.

15:15 Ja henen cansans
Prophetain sanat ychtepитеuet/
Ninquin kirioitettu on/

15:16 Senielken mine palaian/
ia iellensrakenan Daudin
Maian/ ioca caatunut on/ ia
tadhon henen Reikens paicata/
ia tadhon sen ylesoijeta/

15:17 Senpäle/ ette ne iotca
Inhimisiste ylitze ouat/ pite
HERRAN ielkin kysymen. Ja nin
mös Pacanat ioinenga päle
minun Nimen mainittu on/ ma
HERRA/ ioca caiki näme teke.

15:18 Jumalalle ouat caiki
näme henen tööns tietteuet
Mailman alghusta.

15:19 Senteden mine pääten
Ettei me nijte/ iotca Pacanoista
ouat Jumalan tyge kiendyneet/
heiritzisi/

15:20 Waan kirioitaisim heille/
Ette he welteisit Epeiumaloidhen
saastaudhest/ ia Salawotest/ ia
Läkectyneest/ ia Werest.

15:21 Sille ette Moseselle ombi
mwineiselda iocaitzes Caupungis
nijte/ iotca hende sarnauat/ ia
ioca Sabbathina hen Sinagogis
luetan.

15:22 Nin kelpasi Apostolijn ia
Wanhimbain ynne coco Seura
kunnan cansa/ heistens
wloswalita Miehije ia lehette
Antiochian/ Paualin ia Barnaban
cansa/ nimitten/ Judam/ ioca
cutzuttin Barsabas/ ia Silas/
iotca Weliesten seas olit
Opettajat/ ia lehetit Breiuin
heiden kättens cautta telle
taualla.

15:23 ME Apostolit ia Wanhimat
ia Weliet/ Toiuotam Terueydhen
nijlle Welijlle/ iotca Pacanoista
ouat Antiochias ia Syrias ia
Cilicias.

15:24 Ette me cullut olema/
quina mwtomat meiste
wloslechtenet ouat teite Opins
cansa willineet/ ia teiden
Sieluianne wiettelluet sanoden/
Teiden pite itzen andaman
ymberileickata/ ia Lain

pitemen/ Joille emme me ole
käskeneet.

15:25 Senteden kelpasi meille
yximielisest meiden
Seuracunnas/ wloswalitut Miehiet
teille lehette/

15:26 meiden Rackahiman
Barnaban ynne Paualin cansa/
Jotca Miehiet ouat heiden
Sielunsa wlospannuet meiden
HErran Iesusen Christusen
Nimen tedhen.

15:27 Nin me olema lehettenyt
Judam ia Silam/ iotca mös itze
ne samat omalla suullans teille
mainitzeuat.

15:28 Sille nin kelpasi pyhelle
Hengelle ia meille/ ei ychten
enembete Raskautta paneman
teiden pälen/ quin nämät
tarpeliset.

15:29 Ette te welteisitta
Epeiumaloidhen Wffrista ia
wereste ia Läkectynest ia
Salawotest. Joista/ ios te teiden
hallitzet nin te hyuesti teet.

Olcat hyuesti.

15:30 Coska he sis olit
soritetut/ tulit he Antiochian/ ia
cokosit Seurakunnan/ ia annoit
heille Breiuin.

15:31 Quin he sen olit lukenet/

ihastuit he sijte lohutuxesta.

15:32 Mutta Judas ia Silas ette he mös olit Prophetat/ neuuoit he Welije monilla sanoilla/ ia wahuistit heite.

15:33 Ja quin he wiwuyit sielle hetken aica/ nin he lehetettin sijtte Welijlde iellens Apostolein tyge Rauhas.

15:34 Nin kelpasi Silan siella olla. Mutta Pauali ia Barnabas asuit Antiochias/

15:35 opettani ia ilmottain HERRAN sana/ ynne monen muidhen cansa.

15:36 Mutta monicactain peiuein pereste/ Pauali sanoi Barnaba' tyge/ Palatkam tacaperin taas Welije catzoman caikisa Caupungeis/ iossa me HERRAN sana ilmoitim/ quinga he heidens kieutteuet.

15:37 Mutta Barnabas neuuoi ette he ottaisit Johannesen cansans/ ioca mös Marcus cutzuttijn.

15:38 Nin ei Paulus tachtanut ette henen piti seuraman heite/ ioca heiste oli ennen Pamphylias poislopunut/ eikä mennyt heiden cansans sihen Wircan.

15:39 Ja nin hartasta he rijtelit keskenens/ ette he toinen toisestans eransit. Ja Barnabas otti sijttekin Marcusen mötens/ ia puriechti Cyprumijn.

15:40 Mutta Pauali walitzi Silam/ ia matkusti iuamalan armon haltun annettuna welijlde.

15:41 Nin hen waelsi ymberi Sijrian ia Cilician/ ia wahwisti ne Seurakunnat.

XVI Lucu.

16:1 TULi hen sis Derben ia Lystram. Ja catzo/ sielle oli yxi Opetuslapsi/ Timotheus nimelde/ wskouaisen Judea' waimon poica/ mutta Ise oli Greki.

16:2 Sille samalla oli hyue Todhistus nijlde Welijlde/ iotca Lystris ia Iconios olit.

16:3 Temen tachttoi Pauali cansans waeldaman/ ia otti/ ia ymberileickasi hene' Juttain tedhen/ iotca olit nijsse paicoissa/ Sille ette he caiki tiesit henen Isens oleuan Grekin.

16:4 Mutta coska he lepitze waelsit Caupungeita/ keskit he heite pitemen ne sädhyt iotca

Apostoleilda ia Wanhimilda
Jerusalemis pätetyt olit.

16:5 Nin Seurakunnat wahwistuit
wskosa/ ia iocapeiue lucu
eneni.

16:6 Coska he Phrygian ia
Galatian maakunnan lepitze
waelsit/ kieltin he pyhelde
Hengelde puhumast Jumala'
sana Asiasa/

16:7 sentedhe' he sis menit
Mysian/ ia kiusasit Bithinian
lepitze waelda/ ia ei Hengi site
heille sallinut.

16:8 Mutta coska he olit
waeldaneet Mysian/ lepitze nin
he alasmenit Troadem.

16:9 Ja yxi Näky nächtijn
Paulilda öelle/ Ette yxi
Macedonian Mies seisoi ia rucoli
hende ia sanoit/ Matkusta alas
Macedonian ia autta meite.

16:10 Ja sijttequin hen Näwuyn
näki/ nin me cohta hangitzima
Macedonian menemen/ wissist
tieten/ ette HERRA oli meite
sinne cutzunut heille Euangelium
sarnaman.

16:11 Coska me sis puriechtime
Ttroadast/ nin me tulima
oikeata leita Samotracion. Ja
toisna peiuene Neapolijn/

16:12 ia sielde Philippijn/ ioca
Päcaupungi on Macedonian
maakunnas/ ia on werotoin
caupungi. Nin me oleskelim
sijnä Caupungis mwtomat peiuet.

16:13 Ja Lepopeiuiinä me
wlosmenim Caupu'gist Wirdhan
tyge/ iossa toisinans rucoltin/
ia me istuim mahan/ ia
puhuttelim Waimoia/ iotca sinne
coko'dunet olit.

16:14 Ja yxi Jumalan pelkeue
Waimo Lydia nimelde/
purpurain caupitzija sijte
Tyatiradhen caupungist cwldeli/
Jonga sydheme' HERRA auasi
wariottaman mite Paulilda
sanottijn/

16:15 Ja quin hen ia henen
Honens castettu oli. Manasi hen
meite/ sanoden Jos te minun
pidhett wskolissa HERRAN päle/
nin tulcat minun Hoonen
siselle/ ia olcatta sijnä. Ja hen
waati meite.

16:16 Ja se tapachtui koska me
Rucouxeen menime/ cochtasi
meite yxi Pica/ iolla oli
Noituxen Hengi/ ia hen saattoi
henen Isendeins swren Salijn
noitumisellans.

16:17 Teme alati noudhatti

Pauvalita ia meite/ ia hws
sanoden/ Nemet Miehet ouat
sen Corckeiman Jumalan
palueliat/ iotca meille opettauat
Terueyden tien/ Ja site hen
teki monda peiue.

16:18 Mutta Pauvali sen pahaxi
otti ia kiensi henens/ ia sano
sille Hengelle/ Mine kesken
sinun Iesusen Christusen Nimen
cautta/ etes heneste
wlosmenet. Nin hen samalla
hetkelle wloslexi.

16:19 Coska sis henen Isennens
sen neit/ ette heiden Salijns
toiuo poistuli/ nin he kijniotit
Pauvalin ia Silam/ ia wedhit
heite Turulle Pämieste' tyge/
16:20 ia edestoit heit Esiwallan
eten ia sanoit/ Nāmet Miehet
heiritzeuet meiden Caupungin/
ette he ouat Juttat/

16:21 ia opettauat nijte Sätyi/
ioita ei soui meiden watan
ruueta eisemmengen pite/ ette
me olema Romarit.

16:22 Ja Canssa cokoniooxi
heite watan/ ia Esiwalta annoi
heiden waatteins rickireuitte/ ia
keski heite witzoilla piestä.

16:23 Coska he nyt olit heite
hyuesti piexenyet/ nin he heitit

ne Tornijn/ ia keskit Wartian
heite wisusti wartioidha.

16:24 Coska hen sai
semmotoisen keskyn/ nin hen
heitti heidhet alimaisen Tornijn/
ia pani heite Jalcapuun.

16:25 Mutta poli öön aican oli
Pauvali ia Silas rucouxes/ ia
kijtit Jumalata/ Ja Fangit iotca
sielle olit sen cwlit.

16:26 Nin cochta tapachtui swri
Maanieristus/ nin ette caiki
Tornin Perus wapisi. Ja cochta
aukenit caiki Ouet/ ia iocaitzen
Siteet ylespäsit.

16:27 Ja quin se Wartia heresi/
ia näki Tornin Ouet auoi
oleuan/ weti hen wlos
mieckans/ ia tachtot itzens
surmata/ ia lwli ette Fangit olit
poispaeneet.

16:28 Nin hws Pauvali swrella
änelle ia sanoit/ Ele itzes miten
paha tee/ Sille me olema wiele
caiki täle.

16:29 Nin hen anoi ychte
Kyntele/ ia sisellecarckasi/ ia
langesi mahan pelieten Pauvalin
ia Silan ialcain iuren/

16:30 ia wlostoi heite ia sanoit/
Herrat/ mite minun pite
tekemen ette mine wapaxi

tulisin?

16:31 Nin he sanoit/ wsko
HERRAN IESUSEN päle/ nin sine
ia sinun Hoones wapaxi tule.

16:32 Ja he puhuit henelle
HERRAN sana/ ia caikille iotca
henen Honesans olit.

16:33 Ja hen otti heite tygens/
sille hetkelle ööste/ ia pesi
heiden Hauans. Ja hen annoi
cohta itzens casta/ ia caiki
henen Perekens.

16:34 Ja wei heite Cotohonsa/
ia walmisti heille Peudhen/ ia
iloitzi caiken henen Perekens
cansa/ ette hen Jumalan päle
wskouaisexi tuli.

16:35 Ja quin peiue tuli/ nin
Esiwalta lehetti Kylenlapset ia
sanoit/ Pästeket nämät Miehet.

16:36 Nin Tornin Wartia ilmoitti
nämät sanat Paualille/ Esiwalta
on keskenyt teite pästette/ Nin
me'get sis nyt matkaan rauhasa.

16:37 Nin Pauali sanoi heille/
He ouat meite ilman syte ia
Domitzemata iulkisest piexenet/
iotca quite'gi Romarit olema/ ia
pälisexi meite Tornijn
heittenyet/ ia nyt he tachtouat
meite sala wlossysete? Ei nin/
waan tulkan itze ia wieket meite

tälde wlos.

16:38 Nin Kylenlapset ilmoitit
nämät sanat Esiwallalle/ Ja he
pelkesit heitens/ quin he cwlit
ette he Romarit olit/ Ja tulit ia
rucolit heite.

16:39 Ja heite wlosweit/ ia
keskit heite poismenne
Caupungista.

16:40 Nin he wloslexit Tornista
ia menit sen Lydian tyge. Ja
quin he Weliet neit ia heite
lohutit/ nin he walsit matkans.

XVII Lucu.

17:1 COska he sis lepitze
Amhipolin ia Appolonian olit
wældaneet/ nin he tulit
Tessalonican/ Sielle oli yxi
Juttan Sinagoga.

17:2 Nin Pauali tauans ielkin
sisellemeni heiden tygens/ Ja
yli colmet Lepopeiue puhutteli
hen heite Ramatuista/

17:3 auasi heille/ ia pani
heiden eteens/ Ette Christusen
tuli kerssie ia ylesnouseman
Coolleista/ Ja Ette Teme
IESUS/ ionga mine (ma hen)
ilmotan teille/ ombi se Christus.

17:4 Ja mutomat heiste wskoit/

ia annoit heidens Paualin ia Silan cumpanixi/ Ja swri ioucko Jumalan pelkeueisist Grekist/ ia nin mös nijste Jalomiste waimoista iuri monda.

17:5 Mutta ne wskomattomat Juttat site cadhettit/ ia wedhit tygens mutomit Coiri Joutowäeste/ ia kokosit ychten Kicurin/ ia nostit Capinan Caupungis/ ia tungit heidens Jasonin Hoonen eten/ ia pysit heite wloswete Canssan eten.

17:6 Ja quin he eiuet heite leunyet/ nin he riepoitit Jasonin/ ia monicadhat Weliet Caupungin Pämiesten eten/ ia hwsit/

17:7 Nämet iotca caiken Maanpijrin hemmendeuet/ ne ouat mös tenne tulluet. Jotca Jason sala coriasi/

17:8 Ja caiki nämet tekeuet Keisarin kesky wastan/ ia sanouat/ Ette yxi toinen o'bi Kuningas nimiten Iesus.

17:9 Nin he kihoitit Canssan ia Caupungin Pämiehet/ iotca neite cwlit. Ja quin he puhdastuxen olit ottanuet Jasonista/ ia nijlde muilda/ nin he pästit heidhet.

17:10 Mutta Weliet cochta öölle laskit seke Paualin ette Silan/ menemen Berream. Coska he nyt sinne tulit/ nin he sisellemenit Juttain Sinagogan/ 17:11 Sille ne olit kempimest sughusta syndyneet ninen seas Tessalonicas/ Jotca olit sanan wastan ottanuet iuri mielelens/ Ja iocapeiue tutkit Ramatuita/ Jos nämet nein olisit.

17:12 Nin monda tosin nijste wskoit/ ia ne cunnialiset Grekein Waimot ia Miehet sangen wsia.

17:13 Coska nyt Juttat Tessalonicast ymmersit/ ette mös Berreas oli Jumalan sana Paualilda ilmoitettu/ tulit he mös sinne/ ia sielleki yleskihoitit Canssan.

17:14 Mutta Weliet cochta laskit Paualin wlos ette hen menis hama' Meren asti. Mutta Silas ia Timotheus ieit sinne alallens.

17:15 Mutta ne iotca Paualita saatoit/ he seurasit hende haman Athenan. Ja quin he sait keskyn Silan ia Timotheusen tyge/ ette he sangen nopiasta riennesit henen tygense/ nin he lexit matkan.

17:16 Ja coska nyt Pauali odhotti heite Athenas/ nin henen Hengens cwmeni henesse/ quin hen näki sen Caupungin caiketi Epeiimalisexi.

17:17 Ja nin hen kiluotteli Judasten ia nijnen Jumalallisten cansa Sinagogisa/ ia Turulla iocapeiue nijnen cansa iotca soottans hene' tygens tulit.

17:18 Nin mutomat Epicureit ia Stoici Philosophi campalit henen cansans. Ja monicadhat heiste sanoit/ Mite teme Lipilari tachtopi sonoa? Nin mutomat sanoit/ Nin näky quin hen tachtois wsija iumaloita ilmoita. Senwooxi ette hen sarnasi heille Euangelium Iesusesta ia ylesnousemisen Coolluista.

17:19 Ja he kijniotit henen ia weit henen Mestaus paickaan ia sanoit/ Emmekö me mahda tietee/ mike wsia Opetuxi teme on/ iota sine opetat?

17:20 Sille ette sine iotaki wsi tootat meiden coruillen. Senteden me nyt tahdom tietee/ mitke ne lieneuet.

17:21 Nin caiki ne Athenist ia ne Mucalaiset ia Wierat/ ei mihingen mwhun walmimat

olluet/ quin iotakin wttha sanomahan eli cwldelemahan.

17:22 Nin seisoit Pauali keskelle Mestaus paicka/ ia sanoit/ Te Miehet Athenas/ Mine näen teiet oleuan lehes caikisa cappaleisa Taikolisemaxi/

17:23 Sille mine tesse ymberinskeuin/ ia catzelin teiden Jumalanpalueluxen/ Ja leusin ydhen Altarin/ iossa kirioitettu oli/ SEN tuttamattoman Jumalan. Nyt mine Sen saman teille ilmoitan/ iolle te tietemetä Jumalanpalueluxen teette.

17:24 Jumala ioca Mailman teki/ ia caiki mite henesse on/ ette hen ombi Taiuahan ia Maan HERRA/ ei hen asu Templis käsillä raketuis/

17:25 Eikä hen mös Inhimisten käsille siwellä/ quin hen iotakin taruitzis/ Ette hen itze andapi iocaitzelle Elemen ia Hengen päldiskein.

17:26 Ja ombi tehnyt/ ette ydhest Werest caiki Inhimisten Sikiet/ päle caiken Maanpiirin asuisit/ Ja edesmäräsi aiwotudh aijat/ ia asetti raijat quinga pitkelde ia auaralda heiden

asuman piti/

17:27 Senpäle ette heiden piti Jumalata etzimen/ ios he henen taitasit leute ia tuta/ Waicka ei hen tosin ole caucana iocaitzesta meistä/ 17:28 Sille ette Henesse me Eleme/ ia likume/ ia olema. Ninquin mös mutomat teiden Poetist sanonut ouat.

17:29 Me olema mös henen Sucua's/ Jos me sis Juamala' Sucu ole'ma/ Ei meiden sis pide lwlema' ette iumal9 o'bi Cullan/ Hopian/ caunistettuun Kiuein/ ia Cuuain caltainen/ eli Inhimisten aijatoxen ielken techteue/

17:30 Ja echke Jumala ombi temen exytoxen aijan tehenasti ylitze catzonut/ Mutta nyt hen quitengi ilmoitta caikille Inhimisille/ ette iocainen caikialla Paranoxen tekis/ 17:31 Senteden ette hen ydhen peiuen sätenyt on/ cuna hen Maanpijrin oikeudhen cansa ombi domitzepa/ Sen ydhen Miehen cautta/ iossa hen ombi sen pätenyt/ ia iocaitzelle edespitepi wskon/ sijne ette hen ylesheretti henen Coolluista.

17:32 Coska he nyt culit Coolluten Ylesnousemisen mainittauan/ Nin mutomat site nauroit/ ia monicadhat sanoit/ 17:33 Me tadhom sinua sijte enemine cwlla. Nin Pauali poislexi heiden keskelde's.

17:34 Mutta mutomat Miehet kijniripuit henesse/ ia wskoit/ Joine'ga seas ol mös Dionysius/ yxi Radhista/ ia yxi Waimo nimelde Damaris/ ia muita heiden cansans.

XVIII. Lucu.

18:1 SEnielken erisi Pauali Athenast/ ia tuli Corinthijn/ 18:2 ia leusi sielle ydhe' Juttan/ Aquila nimelde Pontost sucusin ioca eske' oli tullut Wallin malta/ ia Priscilla' hene' Eme'dens/ senuoxi ette Claudius oli keskenyt caiki Juttat Romista poismenne. Sen sama' tyge he' siselle meni. 18:3 Ja ette hen oli samast Wirgast ia oli heiden tykene's. Ja he' opetti Sinagogis ioca Lepopeiue/ ia teki töte. 18:4 Ja oli heiden Wircans Teldoia tekemen. Ja vskotti

seke Juttat ette Grekit.

18:5 Coska nyt Silas ia
Timotheus tulit Macedoniast/
wasi Hengi Pauvalita todistaman
Juttaille/ ette Iesus oli se
Christus.

18:6 Quin he nyt wastanpuhuit
ia pilcasit/ nin hen puhisti
waattensa ia sanoi heille/
Teiden Weren olcoon teiden
pälen/ Testedes mine menen
wighatoinna Pacanoiden tyge.

18:7 Ja nin hen sielde sijrsijn ia
meni ydhen Miehen Hoonesen/
ionga nimi oli Justus/ se oli
Jumalinen Mies/ ionga Hoone
oli lesse Sinagoga.

18:8 Mutta Crispus se
Sinagogan Ylimeinen/ wskoi
HERRAN päle caiken henen
Hoonens cansa. Ja monda
Chorintist iotca päldewlit wskoit
ia annoit heidens casta.

18:9 Ja HERRA sanoi öölle
Pauvalille näwuyn cautta/ Ele
pelke/ waan puhu ia ele
waickene/

18:10 Sille ette mine olen sinun
cansas/ ia eikengen pidhe
carckaman sinua
wahingoittaman/ Sille ette
minulla ombi palio Canssa tesse

Caupungis.

18:11 Nin hen istui sielle ydhen
wodhen ia cwsu Cwcauta/ ia
opetti heille Jumalan sanoija.

18:12 Mutta coska Gallio
Manwanhin oli Achaias/
ylescarckasit Juttat yximielisesta
Pauvalin vastaan/ ia weit henen
Domion eten ia sanoit/

18:13 Teme neuuopi Canssa
Jumalata palueleman wastoin
Laki.

18:14 Coska nyt Pauvali rupesi
auaman Swtans/ sanoi Gallio
Juttaille/ Jos olis iotaki
wärytte/ eli iotai hirmulista töte
tehty (Rackat Juttat) nin olis
cochtolinen/ ette mine teite
cwlisin.

18:15 Mutta ios Kysymys ombi
Opista/ ia sanoista/ eli teiden
Laistan/ Nin catzocat se itze/
Em mine tadho nijste Domari
olla. Ja poisajoi heite
Domioistolin edest.

18:16 Nin caiki Grekit kijniotit
Sosthenen Sinagogan
pämiehen/

18:17 ia piexit henen
Domioistolin edes/ Ja ei Gallio
nijte miten totellut.

18:18 Mutta quin Pauvali wile

oli siele pitken aian/ nin hen
loi terueydhet welijlle/ ia
puriecti Siriaan/ ia henen
cansans Priscilla ia Aquila.
18:19 Ja hen aijeli päens
Cenchreis/ Sille ette henelle oli
yxi Lupaus. Ja alastuli Ephesijn/
ia ietti ne sinne. Mutta itze hen
Sinagogan sisellemeni/ ia
campali Juttain cansa/
18:20 Ja he rucolit hende/ Ette
hen enemen aica olis heiden
tykenens.
18:21 Nin ei hen tadhonut/
waan loi heille terueydhet
sanoden/ Caiketen minun tule
olla Jerusalemis telle Juhlalla
ioca nyt edesseiso. Mutta sijtte
mine iellenspalaian (Jumala'
auulla) teiden tygen.
18:22 Ja nin he' lexi matkan
Ephesost/ ia tuli Cesarean/ ia
ylesmeni/ ia Teruecti site
Seurakunda/ Ja alasmeni
Antiochian.
18:23 Ja wietti sielle hetken
aica/ Ja hen meni matkans/ ia
lepitzewaelsi ieristens sen
Galatian ia Phrigia' maakunnan/
wahuistaden caiki Opetuslapset.
18:24 Nin tuli Ephesijn yxi
Juttan Mies Apollo nimelde/

Alexandreast sucunen/ melke
puheliast Mies/ ia ialo Kiriamies.
18:25 Teme oli wisattu HERRAN
teille/ ia puhui palaualla
Hengelle/ ia opetti wisusta
HERRASTA/ ia tiesi waiwoin
Johannesen Castesta.
18:26 Teme sis rupesi
rochkiasta opettaman
Sinagogasa. Coska nyt Aquila ia
Priscilla sen cwlit/ otit he
henen tygens/ ia tarckemasti
wlostoimitit henelle HERRan tien.
Mutta quin hen tachttoi menne
Achaian/ nin ne Weliet kirioitit/
ia neuuoit Opetuslapsia/ ette
he hende coriaisit.
18:27 Ja coska hen edestullut
oli/ autti hen palio heite Armon
cautta iotca wskoit.
18:28 Sille ette hen ahkerasti
ylitzewoitti Juttat/ Ja iulkisesta
osotti Ramatuidhen cautta ette
IESUS oli se CHRISTUS.

XIX Lucu

19:1 Nin se tapchtui/ coska
Apollo oli Corinthis/ ette Pauali
lepitzematkusti ne Ylimakunnat/
tuli hen Ephesijn/ ia leusi
mwtomat Opetuslapset/ ia

sanoi heille/

19:2 Olettaco te saaneet sen Pyhen Hengen/ sittequin te wskoitta? Nin he sanoit henelle/ Eipe me ensingen cwlleet ole/ ios iocu pyhe Hengi liene.

19:3 Ja hen sanoi heille/ Mille te oletta sis castetut? Nin he sanoit/ Johannesen Castella.

19:4 Nin sanoi Pauali/ Johannes tosin castoi Paranoxen Castella/ ia sanoi Canssalle/ ette heiden piti vskoman sen päle ioca henen ielkins oli tuleua/ se on/ IESUSEN päle/ ette hen CHRISTUS ombi.

19:5 Quin he neite cwlit/ nin he castetin HERRAN IESUSEN nimeen.

19:6 Ja quin Pauali pani Kätense heiden pälens/ tuli pyhe Hengi heiden ylitzens/ ia puhuit kielille ia propheterasit.

19:7 Ja caiki nämet olit lehes caxitoistakymmende Mieste.

19:8 Nin hen Sinagogan sisellemeni/ ia puhui rochkiasta colme teutte Cwcautta/ campali ia neuuoi heite Jumalan waltakunnast.

19:9 Mutta quin mutomat heiste

paadhuit/ ia eiuet wskonuet/ waan pahasti lausuit sijte HERRan Tieste ychteitzen Canssan edes/ Poiswelti hen heiste/ ia eroitti Opetuslapset ia campali iocapeiue ydhen Miehen Schoulus/ ionga nimi oli Tyrannus.

19:10 Ja site techtin yli caxi aiastaica/ nin ette caiki ne/ iotca Asias asuit/ sait cwlda HERRAN IESUSEN sanan/ seke Juttat ette Grekit.

19:11 Ja Jumala teki Paualin kätten cautta/ ei wähimpie auwuija/

19:12 nijn ette he mös Hikilinat ia Esilinat henen lholtans Sairastan päle panit/ ia Taudhit heiste lowuyt/ ia ne Rymet Henget heilde wloslexit.

19:13 Nin monicadhat Juttat ymberinswaelsit/ iotca olit Lumoijat/ ia kiusasit mainita HERRAN IESUSEN Nime ninen päle ioilla rymet He'get olit/ ia sanoit/ Me maname teite Iesusen polesta/ iota Pauali sarnapi.

19:14 Ja mutomat heiden seasa iotca täte teit/ olit seitzemen Sceuan poica/ sen ylimeisen

Juttan Papin.

19:15 Mutta se ryme Hengi wastasi/ ia sanoi/ Iesusen mine tunnen kyllä/ ia Paualin hyesti tiedhen/ Mutta mitke te oletta?

19:16 Ja se Inhimine'/ iossa se paha Perkele sisellä oli carkasi heiden päle's/ ia ylitzewoitti heite/ ia paiskasi heiden alansa/ nin ette he alasti/ ia haawoittuna päsit pakeneman sijte Hoonesta.

19:17 Ja teme tuli tietteuexi seke caikille Juttaille ette Grekille iotca Ephesis asuit/ ia pelko tuli caikein päle Ja HERRAN IESUSEN nimi pidhettin swrna.

19:18 Ja tulit mös monda nijste/ iotca vskoit/ tunnustit ia ilmoitit heiden tekonsa.

19:19 Ja monda nijste/ iotca ylenwisut constit olit harioitelluet/ edestoit heiden Kirians/ ia ylespoltit caikein nähdhen. Ja coska heiden Hindans laskettu oli/ nin leuttijn Raha Lucu wisikymmende tuhatta peningite.

19:20 Nin ialosti casuoi Jumalan sana/ ia wahwistui.

19:21 Coska nämet toimitetut

olit/ nin Pauali aikoi Hengese Macedonian ia Achaian lepitzewaelta Jerusalemin/ ia sanoi/ Sijttequin mine olen sielle ollut/ tadhon mine mös Romia nähä.

19:22 Nin hen lehetti Macedonian caxi nijste/ iotca hende paluelit/ Timothusen ia Erastum/ Mutta itze hen iei hetkexi Asian.

19:23 Sille aijalla sis ylesnousi ei wähin Capina sijte Tieste/

19:24 Sille ette yxi nimelde Demetrius oli sielle Hopiaseppe/ ioca teki Dianalle Hopiaisia Templeite/ iosta nijlle oli swri woitto iotca site käsiwirca pidhit/

19:25 Ne samat hen cokoncutzui/ ia nijlle iotca semmotoiset wirghat pidhit/ hen sanoi/ Te Miehet/ te tiedhett ette meillä o'bi teste wirgast Elatos/

19:26 ia te näet ia cwletta/ ette ei waiwoin Ephesis/ mutta lehes caikella Asian maalla ombi teme Pauali vskottanut ia poiskiendenyt palio Canssa/ ia sanonut/ Etei ne ole Jumalat/ iotca Inhimisten Käsille tehdhän.

19:27 Mutta ei se ainostans tachtu caikein meiden Käsiwirckan tuskan saatta/ ettei se miten maxa/ Mutta ette mös sen swren Naisiumalan Dianan Templi ei mixikä pidhetä/ ia henen Cunnians huckupi/ Jolle quitengi caiki Asia/ ia se Mailman pijri Jumalanpaluelust osotta.

19:28 Coska he nämet cwlit/ wihastuit he/ ia yleshwsit sanoden/ Swri on se Epheserin Diana.

19:29 Ja caikeen Caupu'gin yxi meteli tuli/ Nin he carckasit yximielisest Näkypaikkaan/ Ja kijniotit Gaium ia Aristarchum iotca olit Macedoniasta Paualin cumpanit.

19:30 Mutta quin Pauali tachtu Canssan secan mennä/ ei Opetuslapset laskenut.

19:31 Ja monicachta Pämiehiste Asian maalda/ iotca henen ysteuens olit/ lehettit henen tygens/ ia rucolit ettei hene' pitenyt itzens andaman Näkypaikallen.

19:32 Ja moni cachta mwta hwsit/ nin ette se Joucko oli secaseurin. Ja enäy poli eipe

tieneet/ minge syyn tedhen he olit cokontulluet.

19:33 Nin mutomat Canssasta edeswedhit Alexandrum/ ionga Juttat etensöxit. Nin wijttasi Alexander kädhellens ette heiden piti waickeneman/ ia tachtu wastata edestens Canssan edes.

19:34 Coska he sis ymmersit/ ette hen oli Judeus/ hwsit he caiki ychten swhun/ lehes caxi hetkie ia sanoit/ Swri ombi se Epheserin Diana.

19:35 Quin nyt Kirioitaija hilitzi Canssan/ sanoi hen/ Te Ephesin Miehet/ Cuca on se Inhiminen ioca ei tiedhä/ ette Ephesin Caupungi paluele site swrta Naisiumala Diana/ ia site Cuua ioca Taiuahast allastullut on?

19:36 Nyt/ ettei yxike' site wasta' sano taidha/ nin asettaca sis teiden/ ia elket miten tyhmest wlostoimittaco.

19:37 Te oletta näme Miehet edesweteneet iotca eikä Kircon warcat eikä teiden Naisiumalan pilcaiat ole.

19:38 Mutta ios Demetriusel ia nijlle iotca henen cansans

yxiwircaiset ouat/ iotakin on
iongun wasan/ Nin pidheten
Laki/ ia oykeus/ ia
Manwanhimat ouat/ sielle he
ca'dakan ia wastatkan
keskene's.

19:39 Mutta ios teille ombi
mwta candamista/ nin se
macta ratkaista toimelises
Cocouxes/

19:40 Sille se on waralinen/
ellei me nuchtehin tule
teme'peiuesen Capina' tedhen/
ia ettei ychten Syte käsis ole/
iosta me taidhaisim temen
Metelin syyn edeskanda/ Ja
quin hen nämet puhunut oli/
laski hen Canssan menemen.

XX. Lucu.

20:1 Slttequin se Capina
lackasi/ cutzui Pauali
Opetuslapset tygens ia teruecti
heite/ ia lexi matkans
Macedonian menemen.

20:2 Ja quin hen ne Makunnat
lepitzewaelsi/ ia oli heite
neuonut monilla sanoilla/ tuli
hen Grekin maalle/ ia wipyi
sielle colme Cwcautta.

20:3 Ja ette Juttat wäghuit

hende/ coska henen piti Sirian
menemen/ otti hen neuuoxens/
iellens palataxens Macedonian
cautta.

20:4 Mutta Sopater Berreast
seurasi hende Asian asti/ waan
Tessalonias Aristarchus ia
Secundus/ ia Gaius Derbenist/
ia Timotheus.

20:5 Mutta Asiasta Tychicus ia
Trophimus. Nämet lexit edhelle/
ia odhotit meite Troadas.

20:6 Mutta me puriectima ielken
Päsieisen Philippiste/ ia tulima
heiden tygens Troadaan widhen
peiuen siselle/ ia wiwuyime
sielle seitzemen peiue.

20:7 Mutta ychten Lepopeiuen/
coska Opetuslapset cokounsit
Leipe taittaman/ sarnasi heille
Pauali. Ja toisna peiuen hen
tachtoi matkusta/ ia wenytti
sarnans haman poli öön asti.

20:8 Ja monda Kynttele olit
sytytetyt Salisa iossa me olima
cokoneet.

20:9 Nin yxi Noricainen/
nimelde Eutyclus/ istui
ackonalla/ ia raukes sikieen
wnehen/ Paualin cauan
puhuues/ ia wnehen enemini
raukesi/ ia alaslangesi

colmanest wllacost/ ia cooluna ylesotettijn.

20:10 Nin Pauali alasastui/ ia panihin henen pälens ia otti sylihins ia sanoi/ Elkä murehtico/ sille henen Sieluns ombi wiele henes.

20:11 Nin hen ylesastui/ ia taittoi Leiuen ia söi/ ia cauuan puheli heiden cansans/ haman peuencoittaman asti/ ia nin hen matkaans lexi.

20:12 Nin he edestoit sen Nnoricaisen eleuenä/ ia tulit sijte ei wähen lohutetuxi.

20:13 Mutta me astuime Hachten/ ia puriectima Assonijn/ ia tadhoima sielle Paulin siselle otta/ Sille ette hen oli nin Hanginut/ ette hen tachtai maise mennä.

20:14 Coska me sis yhdyime Assonis/ nin me henen siselle otim/ ia tulima sijtte Mitylanaan.

20:15 Sielde me puriectima/ ia tulima toisna peuen Chion cohalle. Ja nin taas peuen perest/ tulima me Samum/ ia wiwyime Trogiliosa.

20:16 Ja lehimeisen peuen ielken/ tulima me Miletum/ Sille ette Pauali oli aikonut Ephesin

ohitze puriectia/ ettei hen aica culutais Asias. Sille ette hen kijructi (ios henelle olis madholinen ollut) Heluntaixi tulla Jerusalemijn.

20:17 Mutta hen lehetti Miletumist sanan Ephesin/ ia cutzutti Seurakunnan Wanhimmat tygens.

20:18 Coska he nyt tulit henen tygens/ sanoi hen heille/ Te tiedhette quinga mine olen ollut aina teiden tykenen/ sijte ensimeisest peuest asti/ quin mine Asian tulin/

20:19 paluellen HERRA caiken sydhemen neurydhen cansa/ ia monilla Kynelille/ ia kiusauxilla/ iotca minun cochtani tulit Juttain wäghymisest/

20:20 Quinga mine mös en ole miteken tarpelista teilde salanut/ iota em mine ole teille ilmoittanut/ ia opettanut teite iulkisesta ia erinense/

20:21 todhistain seke Juttain ette Grekein edes site Paranost/ ioca on Jumalan edes/ Ja sen Wskon/ ioca on meiden HERRAN Iesusen Christusen päle.

20:22 Ja nyt catzos/ Mine

Hengesse sidhottuna/
matkustan Jerusalemijn/ en
tiedhe mite minun cochtani
sielle tuleua ombi/

20:23 Waan ette se Pyhe
Hengi/ iocaitzes Caupungis
ennusta ia sano/ Ette Siteit ia
Murehet odhottauat minua
sielle.

20:24 Mutta em mine nijste
miten tottele/ Enge mös palio
lucu pidhe He'gesteni. Senpäle
ette mine teutteisin minun
Jooxoni ilolla/ ia sen Wirghan
ionga mine ottanut olen
Herralda Iesuselda/ todhistaxen
Euangeliumi Jumalan armoista.

20:25 Ja nyt catzos/ mine
tiedhen ettei te sillen saa
nähdä minun Casuotani caiki te
ioinenga cautta mine olen
waeltanut/ ia sarnanut Jumalan
Waldakunda.

20:26 Senteden mine todhistan
teille tenepene/ Ette mine
wiatoin olen caikein Wereste/

20:27 Sille em mine ole miteken
salanut teilde/ iota em mine
ole teille ilmoittanut/ caiken
Jumalan neuuon.

20:28 Nin ottacat sis nyt
itzesten waari/ ia caikesta

Laumasta/ ioillen pyhe Hengi
ombi teite pannut Pispaxi/
caitzemaan Jumalan
seurakunda/ ionga hen on
Werens cautta woittanut.

20:29 Sille sen mine tiedhen/
ette minun lechtemisen ielken/
tuleuat teiden secaa hirmuiset
Sudhet/ iotca eiuet Lauman
päle armaitze.

20:30 Ja mös teiste itzestenne
ylesnouseuat Miehet/ iotca
wären Opetuxen puhuuat/ ia
wetäuet Opetuslapsi tygens.

20:31 Senteden olcat walpat ia
muistacat sen päle/ Etten mine
colmen aijastaian siselle/ ole
lacannut öille ia peiuille/
itzecutakin teite kynelden cansa
neuuomasta.

20:32 Ja nyt/ rackat Weliet/
Mine annan teiden Jumalan/ ia
henen Armoins Sanan haltun/
ioca wäkeue on teite
ylesrakendamaan/ ia andaman
teille Perimisen caikein
Pyhitettyen seas.

20:33 Em mine ole ydhengen
Hopia eli Culda elike Waatteita
pytenyt/

20:34 Sille te itze kulle tiedhette
ette nämet Kädheth ouat minun

Tarpeheni/ ia ninen iotca minun cansani olit/ saattanet.

20:35 Mine olen teille caiki ilmoittanut/ Ette nin töte tehden pite coriaman nijte heickoia/ Ja muistaman HERRAN IESUSEN sanan päle/ iota hen sanoit/ Autuambi on anda quin otta.

20:36 Ja quin hen näme sanonut oli/ langesi hen poluillens ia Rucoli heiden caikein cansa.

20:37 Ja tuli swri idku heille caikille/ Ja langesit Paualin caulan/ ia swtannoit henen murechtien/ Enimitten sen sanan tedhen/ quin hen oli sanonut/

20:38 Ettei heiden pitenyt enembi henen Caswotans näkemen. Ja nin he saatit hende Hachteen.

XXI Lucu.

21:1 COska sis nin tapachtui/ ette me heiste louuima/ puriectima me sielde/ ia tulima oikeata Laita Coumijn/ ia toisna peiuen Rodumijn/ ia sielde Pataran.

21:2 Ja quin me sielle Hahden saima/ ioca Phenician Hangitzi/ sen siselle me astuima/ ia lexime matkan.

21:3 Ja quin Cyprus rupes näkymen/ ietime me sen Wasemalle polelle/ ia puriectime Syriaan/ ia tulima Tyroon. Sille sielle piti se Haaxi tyhijettehen.

21:4 Ja quin me leusime Opetuslapsia/ nin me olima sielle seitzemen peiue. Ja ne sanoit Paualille Hengen cautta/ ettei hene' pitenyt Jerusalemijn menemen. Ja se tapachtui coska me olima ne peiuet wiettenet/ nin me lexime matkan.

21:5 Ja saatoit he caiki ynne meite Emendeins ia Laste's cansa wlos Caupungista/ ia rannas me langesima poluille'ma/ ia rucolima.

21:6 Ja sijtte quin me keskenem teruedimme/ nin me astuima Hachten/ ia he palasit cotians.

21:7 Mutta me soritima meiden puriectus Retken Tyrosta ia tulima Ptholomaidaan/ ia teruetima Welije/ Ja me olima

heiden tykenens ydhen peiuen.
21:8 Toisna peiuen me lexim
matkan/ iotca olima Paualin/
cansa/ ia tulima Cesarean. Ja
sisellemenim Philippusen
Euangelistan Hoonesen/ ioca
yxi oli nijste seitzemeste. Ja
ieime hene' tygens.

21:9 Ja henelle oli nelie Tyterte
Neitzytte/ iotca Propheterasit.

21:10 Ja ette me olima sielle
monda peiue/ nin alastuli
Judeasta yxi Propheta/ Agabus
nimelde/ coska hen tuli meiden
tygen/

21:11 otti hen Paualin Wöön/
ia sidhoi Jalcains ia Kättens
ymberi ia sanoi/ Sen sanopi
pyhe Hengi/ ette Sen Miehe'/
io'ga oma teme Wöö on/ nin
Juttat pite sitoma' Jerusalemis
ia ylenandauat hene'
Pacanoïdhen Käsijn.

21:12 Mutta cosca me sen
cwlïma/ rucolima seke me/ ette
mwdh iotca sijne paicas olit/
ettei henen pitenyt Jerusalemin
yelsmenemen.

21:13 Nin wastasi Pauali ia
sanoi/ Mite te teette/ että te
idkette/ ia swretatt minun
Sydhendeni? Sille ette mine

olen walmis/ ei waan sidhotta/
mutta mös coolemaan
Jerusalemis/ HERRAN IESUSEN
Nimen tedhen.

21:14 Ja ettei hen woitu
wskotetta/ nin me tydhyime/
sanoden/ Olcon HERRAN tacto.

21:15 Ja ninen peiuein ielkin
tulima me walmihixi/ ia
yleslexime Jerusalemijn.

21:16 Ja tulit monicadhat
Opetuslapset Cesariasta meiden
cansan/ ia toit ydhen wanhan
Opetuslapsen cansans
Cyprumist/ nimelde Mnason/
ioca meite piti Hoonesens
ottaman.

21:17 Ja coska me saima
Jerusalemijn/ nin Weliet
kernasti meite wastanrupesit.

21:18 Toisna peiuen sisellekeui
Pauali meiden cansan Jacobin
tyge/ Ja sinne caiki Wanhimmat
cokounsijt.

21:19 Coska he' heite oli
teruectenyt/ Jutteli hen
ieristens mite Jumala oli tehnyt
henen Wirghans cautta
Pacanoïdhe' seas.

21:20 Mutta quin he nämet
cwlit/ cunnijoitit he HERRA/ ia
sanoit henelle/ Sine näet Racas

Welij/ Quinga monda tuhatta
Juttaist ouat wskoneet/ ia caiki
ouat Achkerat Lain polen/
21:21 ia he ouat sinusta cwlleet
ette sine opetat lopumisen
Mosesest caikille Juttaille iotca
asuaat Pacanoiden seas/ ia
sanot/ Ettei heide' pidhe
ymberileickaman heiden
Lapsiansa/ eikä mös sen Tauan
ielkin waeldaman.

21:22 Mike sis ombi? Caiketti
pite Canssan cocontuleman/
Sille ette he saauat kyllie tietie
sinun tulluexi/

21:23 Nin tee sis/ mite me
sinuille sanoma.

21:24 Ouat meille tesse nelie
Mieste/ ioilla ombi pälens
Lupaus/ ota ne tyges/ ia
puhdasta sinus heiden cansans/
ia culuta iotakin sihen päle/
ette he aielisit heiden Päens/ ia
sijte he caiki ymmerteuet Ettei
se miten ole quin he ouat
sinusta cwlleet/ mutta ette
sineki waellaisit/ quin sine olisit
Lain piteue.

21:25 Mutta nijlle Uskouaisille
Pacanoista me olema
kirioittaneet ia pätteneet/ ettei
heiden taruitze neiste miten

piteinen. Waan ette he wälteisit
nijste/ iotca ouat epeiumaloille
wffratut/ ia Wereste/ ia
Läketyneest/ ia Salawotest.

21:26 Nin Pauali otti ne Miehet
tygens/ ia puhdasti itzens
toisna peiuen heiden cansans/
ia sisellemeni Templijn/ ia
annoi henens catzotta/ ette
Puhdastus peiuet olit teutetyt/
Hama' sihenasti ette iocaitzen
edeste heiden seasans wffri oli
wloswffrattu.

21:27 Coska io nyt lehes
seitzemen peiue oli ioutunut/
näit henen ne Juttat/ iotca
Asiasta olit/ Templis/ ia
yleskihoitit caiken Canssan/
paiskasit kädhens henen pälens
ia hwsit/ te Miehet Israelist/
autacat.

21:28 Teme on se Mies ioca
caiki Inhimiset opetta caikis
paicois/ wastoin tete Canssa/
wastoin Laki/ ia wastoin täte
Sia. Ja wiele semmengi hen on
Grekit wienyt Templijn/ ia
temen pyhen Sian riuasi.

21:29 Sille he olit nehnyet
Trophimum Ephesist/ henen
cansans Caupungis/ ia he lwlit
ette Pauali oli henen Templijn

wienyt.

21:30 Ja coko Caupungi metelin nosti/ ia Wäki cokoniooxit. Nin he Paualin kijniotit/ ia wloswedhit henen Templiste/ ia cohta Ouet suliettijn.

21:31 Ja quin he tachtot henen tappa/ nin se ylimeinen Sotakunnan Pämies sai sanan/ ette coko Jerusalem oli yleskihoitettu.

21:32 Joca cohta otti Sotawäen ia Sadhanpämiehet/ ia tuli ioosten heiden tygens.

Mutta coska he näit Sodhanpämiehen ia Sotawäen/ lackasit he Paualita hosumast/

21:33 Nin coska Pämies lehestui/ kijniotti hen henen ia keski sidhotta caxilla Käsiraudhoilla. Ja kysyi Cuca hen olis/ eli mite hen oli tehnyt.

21:34 Mutta Canssan seas yxi hwsit site/ toinen täte. Quin hen ei miten wissi tainut ymmertä huminan tedhen/ nin hen keski henen wiete Skantzijn.

21:35 Ja quin hen Trappuin eten tuli/ nin tapachtui ette hen cannetin Sotamiehilde/ Canssan wäkiuallan tedhen/

21:36 Sille ette palio Canssa hende noudhatit/ ia parghuit/ Poisota hende

21:37 Ja coska Pauali rupeis saaman Scantzinn siselle/ sanoi hen Sodhanpämiehelle/ Mahdango mine puhutella sinua?

21:38 Nin hen sanoi/ Taidhacos Grekin kielen? Etkös ole se Egiptin Mies/ ioca ennen neite peiuie Capinan nosti/ ia wloswei Corpehen nelie tuhatta Murhamieste?

21:39 Nin sanoi Pauali/ Mine olen Juttalainen Tarsist yxi Porghari/ cwluisesta Caupungist Ciliciasta/ Mine rukolen sinua/ salli minua puhuman Canssalle. Ja hen salli sen.

21:40 Nin Pauali seisoit Trapuilla/ ia wijttasi Kädhellens Canssan polen. Coska nyt swri waikitus tuli/ puhui hen heille Hebraican kielelle/ ia sanoi.

XXII. Lucu.

22:1 TE Miehet rackat Weliet ia lset/ cwlcat minun Wastaustani ionga mine nyt teille edestoottan.

22:2 Quin he nyt cwlit henen Hebraican kielelle heille puhuuan/ nin he enämin waickenit.

22:3 Ja hen sanoit/ Mine olen yxi Juttan Mies/ Tarsos Cilicias syndynyt/ ia tesse Caupungis yleskaswatettu Gamalielin ialcain iures/ opetettu wisusti Esiwanhimbain Laissa/ Ja olin Jumalan Noutelia/ ninquin tekin caiki oletta tenepene/

22:4 ia olen täte Tiete wainonut hama' cooleman asti/ Mine heite sidhoin ia Tornijn panin/ seke Miehet ette Waimot/

22:5 Ninquin mös se Ylimeinen Pappi/ ia coco Wanhimbaiden ioucko minun Todhistaian on/ Joilda mine otin Lehetuskiriat Welijein tyge/ ia waelsin Damascuun/ ette mine ne iotca sielle olit/ sidhottuna piti Jerusalemin tooman rangaistetta.

22:6 Nin se tapachtui minun matkas ollesani/ ia lehestuin Damascuun/ polipeiuen aicaan/ ette äkiste minun ymberiwalgaisi swri kircaus Taiuahast.

22:7 Ja mine mahanlangesin/ ia

cwlin ydhen äne' sanouan minulle/ Saul Saul/ mixi sine minua wainot?

22:8 Nin mine wastasin/ cuca sine olet HERRA? Nin hen sanoit minulle/ Mine olen IESUS Nazaretist/ iota sine wainot.

22:9 Mutta ne iotca minun cansani olit/ kyllä he näit kircaudhen ia peliestuit/ Waan ei he henen Endens cwlleet ioca minua puhutteli.

22:10 Nin mine sanoin/ HERRA/ Mite minun pite tekemen? Nin sanoit HERRA minulle/ Nouse yles/ ia mene Damascuun/ ia sielle pite sinulle sanottaman caikista mite sinun on sääty tehdxes.

22:11 Ja quin ei mine nähnyt sen walkiudhen kircaudhen tedhen/ nin mine Käsiste talutettijn minun Cumpanildani/ ia tulin Damascuun.

22:12 Ja sielle oli yxi Jumalinen Mies Lain ielken/ Ananias nimelde/ henelle oli hyue sanoma caikein Juttain keskenä/ iotca sielle asuit/

22:13 hen tuli minun tykeni/ seisoi ia sanoit minulle/ Saul rakas welien/ Ota näkys iellens.

Ja mine samalla hetkelle
iellenssain näkyni ia nein hene'.
22:14 Nin hen sanoi/ Meiden
Iseden Jumala on sinun
walmistanut/ ette sinun pite
tundema' henen tachtons/ ia
näkemen sen Wanhurskan/ ia
cwleman ände henen swstans/
22:15 Sille sinun pite oleman
henen Todhistaians caikein
Inhimisten edes/ nijste iotcas
nähnyt ia cwllut olet.
22:16 Ja mites nyt wiwuyttelet?
Nouse yles/ ia anna sinuas
Castetta/ ia poispestä sinun
synnistäs ia auxeshwdha
HERRAN Nimee.
22:17 Nin tapachtui coska mine
palasin Jerusalemijn/ ia rucolin
Templis/ ette mine temmattin
itzesteni näkyhyn/
22:18 ia nein hene' sanoua'
minulle/ Riennä ia sorita sinuas
matkan Jerusalemist/ Sille eiuet
he wastanota sinun todistustas
minusta.
22:19 Ja mine sanoin/ HERRA/
itze he tieteuget/ ette mine
panin Tornijn ia piexin iocaitzes
Sinagogis nijte iotca sinun päles
wskoit/
22:20 Ja coska Sstephanin

sinun Paluelias weri
wloswodhatettijn/ nin mine mös
tykeneseisoin/ ia mielistuin
henen Coolemahans ia
wartioitzin heiden waatteitans
iotca hende tapoit.
22:21 Ja hen sanoi minulle/
Mene/ sille mine leheten sinun
cauwas Pacanaidhen tyge.
22:22 Nin he cwllit henen
haman tehen sanan asti. Nin he
yleskorgotit heiden änens ia
sanoit/ Otapois sencaltaine'
Inhiminen maan pälede/ Sille ei
ole luualinen ette henen pite
elemen.
22:23 Ja quin he nin parghuit/
ia heittelit waatteitans ia
nackasit mulda twlehe'/
22:24 nin Sodanpäemies andoi
henen sisellewiete Scantzijn/ ia
keski hende witzoilla pieste/ ia
tutkitta/ ette hen sais tietä/
mingetedhen henen pälens nin
hwttin.
22:25 Quin hen nyt henen
Norilla sitoit/ sanoi Pauali sille
Sadhanpämiehelle/ ioca
lesseseisoi/ Ongo se mös
cochtolinen teille/ ychte
Romalaista Mieste hosua ia
Domitzematoinda?

22:26 Coska Sadhanpämies sen cwli/ meni hen Sodhan pämiehen tyge/ ia ilmoitti henelle ia sanoi/ Mites tadhoh tehdä? Sille teme Mies on Romalainen.

22:27 Nin se Sodhanpämies keui henen tygens/ ia sanoi henelle/ Sanos minulle/ ios sine olet Romalainen? Nin hen sanoi/ Olen nijngi.

22:28 Ja se Sodhanpämies wastasi/ Mine olen swrella rahalla temen Caupungin oikiudhen woittanut. Mutta Pauali sanoi/ Mine olen mös Romari syndynyt.

22:29 Ja coхта he lexit henen tyköense/ iotca hende piti tutkiman. Ja se Sodhanpämies rupesi pelkemen sittequin hen sai tietä henen oleuan Romalaisen/ ia ette hen oli sitonut henen.

22:30 Toisna peiuen hen tachtowi sumasti tiete/ mingetedhen henen pälens Juttailda cannettin/ ia pästi henen Siteiste/ ia keski Ylimeiset Papit/ ia caiken Radhin cokontulla/ ia andoi Paualin tulla heiden eteens.

XXIII. Lucu.

23:1 Nin Pauali catzacht Radhin päle ia sanoi/ Te Miehet ia rackat Weliet/ Mine olen hyuelle omallatunnolla waeldanut Jumalan edes/ tehen peiuen asti.

23:2 Nin keski se ylimeinen Pappi Ananias nijte iotca lesseseisoit/ lödhe he'de wastaswta.

23:3 Nin Pauali sanoi henelle Lökön sinua Jumala sine walkexi tecty seine/ Istutco sine ia domitzet minua Lain ielken/ ia kesket minua löte wastoin laki?

23:4 Mutta ne quin lesseseisoit/ sanoit/ Kiroletco sine Ylimeiste Jumala' Pappi?

23:5 Nin sanoi sis Pauali/ Embe mine tienyt rackat Weliet/ ette hen oli Ylimeinen Pappi/ Sille kirioitettu on/ Sinun Canssas Ylimeiste ei sinun pidhe kiroleman.

23:6 Coska nyt Pauali tiesi/ ette yxi osa Saduceit oli/ ia toinen poli Phariseuset/ nin hen hws Radhin edes/ Te Miehet rackat Weliet/ Mine olen

Phariseus/ ia Phariseusen
poica/ minun päleni cannetan
Toiuon ia Coolluten
ylesnousemisen tedhen.

23:7 Ja quin hen sen sanonut
oli/ nin tuli yxi rijta Phariseuste'
ia Saduceusten wälille/ Ja se
wäki eransi.

23:8 Sille ette ne Saduceit
sanouat/ ei oleuan Coolluten
ylesnousemista/ eikä Engelite/
eike Hengie/ Mutta ne
Phariseuset tunnustauat
molemat oleuan.

23:9 Nin nousi swri parcku/ Ja
ne Kirianoppeneet ninen
Phariseuste' Lahgosta
ylesnousit/ ia kiluoittelit ia
sanoit/ Eipe me miten wärytte
leudhe tesse Miehesse. Jos nyt
Hengi/ eli Engeli ombi puhunut
henelle/ nin emme me taidha
Jumalan wastian sotia.

23:10 Ja ette swri Capina
ylesnousi/ nin pelkesi se
Sodhanpämies/ ettei he pauali
Rickireweisisi/ ia keski Sotawäen
alasma'nä/ ia hende
poistemmata heiden seastans/
ia Scantzijn wiemen.

23:11 Mutta öölle sen ielkin/
seisoi HERRA henen tykenens/

ia sanoit/ Ole wahwas turuas
Pauali/ Sille ette ninquin sine
olet minusta todhistanut
Jerusalemis/ nin sinun tule mös
Romis todhista.

23:12 Ja quin sis peiue tuli/
cokosit heidens monicadhat
Juttaista/ ia sadhattelit itziens/
ettei heiden pitenyt eikä sömen
eikä iooman/ sihenasti quin he
piti Paualin tappaman.

23:13 Ja heite oli enämbi quin
neliekymende Mieste/ iotca
temen wannomisen olit tehneet.

23:14 Ne keuit nine' ylimeste'
Pappein/ ia wa'himbain tyge ia
sanoit/ Me olema sadhatuxilla
meitem kironet/ ei ennen
Einechte maistauan/ quin me
Paualin tapa'ma.

23:15 Nin te sis ilmoittaca
Sodhanpämiehelle ia Radhille/
ette hen Homenna henen tois
teiden eten/ ninquin te
tadhoisitta iotakin todhembata
henelde tiedhusta. Mutta
ennenquin hen edestule/ nin
me olema walmijt hende
tappamaan.

23:16 Coska sis Paualin
Sisarenpoica heiden
Wägymisens cwli/ tuli hen ia

meni Scantzin siselle/ ia ilmoitti nämet Paualille.

23:17 Nin cutzui Pauali ydhen Sadanpämiehiste tygens ia sanoi/ Wie teme Noricainen Sodhanpämiehen tyge/ Sille ette henelle ombi iotaki henelle sanomista.

23:18 Nin hen otti sen tygens/ ia saattoi henen Sodhanpämiehen tyge ia sanoi/ Se Sidhottu Pauali cutzui minun tygens/ ia rucoli minua temen Noricaisen sinun tyges saatta/ iolla ombi sinulle iotakin sanomista.

23:19 Nin rupeis se Sodhanpäemies henen Käteens/ ia wei henen cansans erisijan/ ia kyseli henelde/ Mite se on iota sine tadhottu minulle sano?

23:20 Nin sanoi hen/ Ne Juttat ouat ychtenwa'noneet sinua rucoella/ Ettes Home'na totaisit Paualin Radhin eten/ ninquin he iotakin todembata henelde cwldelisit/

23:21 Mutta ele sine heite tottele/ Sille ette enämbi quin Neliekymmende Mieste heiste wäghyuet hende/ iotca sadhattanuet ouat heitens/ eike

söuens eike ioouans ennenquin he henen tappaisit/ Ja nyt he ouat walmijt/ ia odhottauat sinun Lupamistas.

23:22 Nin se Sodhanpäemies laski sen Noricaisen matkaans/ ia haastoi hende kellenge sanomasta/ Ettes nämet ole minulle ilmoittanut/

23:23 Ja hen tygenscutzui caxi Sadhanpämieste ia sanoi/ Walmistacat caxi sata Sotamieste/ ette he meneuet Cesarean asti/ ia seitzemenkymmende Ratzasmieste/ ia caxi sata Keihesmieste colmanella hetkelle ööste/

23:24 ia walmistacat mutomita Juchtia/ ette he Paualin ninen päle istuttauat/ ia wieuet henen teruena Felixen tyge sen Maanwanhiman/

23:25 ia kirioitti Breiuin telle modholla.

23:26 Claudius Lysias/ Site ialo Maanwanhinda Felix/ teruecte.

23:27 Temen Miehen olit Juttat kijniottaneet/ ia tachtot henen tappa. Nin tulin mine parahallans secaan Sotawäen cansa/ ia temmasin henen

pois/ ette mine ymmersin
henen oleuan Romalaisen.
23:28 Ja coska mine pydhin
tiete syyn/ miste he he'de
nuchtelit/ nin mine wein hene'
heiden Radhijns/
23:29 Nin mine leusin
cannettauan henen pä lens
heiden Lain Kysymisiste. Ja ei
quite'ga heille ollut ychten syyte
Colemaan eli Sitehin kelpauata.
23:30 Ja quin minulle
ilmoitettijn sijte Wäghymisesta/
ionga Juttat henelle walmistit/
nin mine cochta lehetin henen
sinu' tyges/ ia keskin henen
Rijta weliense/ ette mite heille
ombi henen wastans/ sen he
sanokat sinun edeses. Ole
hyesti.
23:31 Nin otit Sotamiehet
Paualin/ quin heille oli
kesketty/ ia weit henen öölle
Antipatriden.
23:32 Ja toisna peiuen annoit
he Ratzasmiesten hende
seurata/ ia he iellenspalasit
Scantzijn.
23:33 Coska he tulit Cesarean/
ia Breiuin annoit
Maanwanhimalle/ nin he mös
asetit Paualin henen eteens.

23:34 Cosca sis Maanwanhin oli
Breiuin lukenut/ ia kysynyt
custa makunnasta henen piti
oleman/ ia quin hen ymmersi
henen oleuan Ciliciasta/
23:35 nin hen sanoit/ Mine
cwlen sinua coska sinun
Rijta weliens lesne ouat. Ja keski
henen ketkettä Herodesen
Radhinhonesa.

XXIV Lucu.

24:1 Vlden peiuen ielkin alaslexi
Ananias se Ylimeinen Pappi/
wanhimaisten ia sen
Seluekieleue' Tertullin cansa.
Jotca menit Maanwanhima'
tyge/ Paualita wastan.
24:2 Ja quin Pauali
edescutzuttu oli/ rupeis
Tertullus candaman/ ia
sanoma'/ Ette me swres Rauhas
ele'me sinun allas/ ia monda
hyue Asiata pä teten tesse
Canssas/ sinun Toimes cautta/
Caikeinialoin Felix/
24:3 site me aina ia iocapaicas
kernasta wastanrupema caiken
Kijtoxen cansa.
24:4 Waan ettei mine sinua
cauuan wiwuyteisi/ nin mine

rucolen sinua/ ettes pikimeldes
meite cwlisit/ sinun Miehes
tedhen.

24:5 Sille Me olema leuneet
temen wahingolisen Miehen/ ia
Capinan nostaijan caikilla
Juttailla ymberi Mailmanpijrin/
ia ombi sen Nazareusten
eriseurann ylimeinen/

24:6 ioca mös Templi kiusasi
rijuata/ ionga me kijniotima/ ia
tadhoima henen Domita meiden
Lain ielken.

24:7 Mutta se Sodhanpäemies
Lysias/ tuli sihen secaa
swrella wäelle/ ia pästi henen
meiden käsisten/

24:8 Ja keski henen Rijtaweliens
tulla sinun tyges/ iolda sine
taidhat ymmertä/ ios sine
tachtot itze wisusta kyselle
miste me henen pälen
canname.

24:9 Ja Juttat mös tehen
lisesit/ Ja sanoit nin oleuan.

24:10 Nin Pauali wastasi/ coska
Maanwanhin henelle wijttasi ette
henen piti puhuman. Ette mine
tiedhen/ sinun monda aijastaica
olluen Domarina temen Canssan
ylitze/ nin mine tadhon
pelkemete wastata edesteni.

24:11 Sille ette sine taidhat
merkite ettei ene'bi ole quin
caxitoistakymende peiue/
sijttequin mine ylestulin
Jerusalemijn rucolemaan.

24:12 Ja eikä he ole minua
leutenyet Templis campalemast
kenenge cansa eli Capina
nostamast Canssan seas/ eikä
Sinagogas/ taicka Caupungis.

24:13 Eiuuet he mös miteken
taidha wahwista/ ioista he
minun päleni candauat.

Mutta sen mine quitengin sinulle
tunnustan/ Ette mine (temen
Tien cautta/ ionga he cutzuuat
Eriseuaxi) nin paluele' minun
Iseiden Juamala/ ette mine
vskon caiki ne/ iotca Laissa/ ia
Prophetis ouat kirioitetut/

24:14 Ja pidhen saman
Toiuouxen Jumalan polen/
ionga ielken he mös itze
odhottauat/ quin on/ Ette
ninen Coollutten ylesnousemus
pite oleman/ seke hurskasten
ette Wärein/

24:15 Ja sen saman syyn
tedhen/ mine harioitan aina
itzeni/ pitemen Jumalan tyge/
hieromattoman Omantunnon/
Jumalan ia Inhimisten edes.

24:16 Mutta monen aijastaian peräst/ mine tulin Almuista ia Wffri tekemen minun

Canssalleni/

24:17 Joissa he leusit minun/ puhdastettuna Templis/ ilma' caiket messet ia metelite.

24:18 Mutta monicadhat Juttat Asiasta/ iotca nyt tulis tesse olla wastamas ia candamas/ Jos heille iotakin on minua wastan.

24:19 Eli nämet sanocan/ ios he iotaki wärytte ouat minussa leuneet/ ette mine nyt seison tesse Radhin edes.

24:20 Mutta temen ydhen Sanan tedhen/ quin mine heiden seasans seisoin ia hwsin/ Ninen Coollutten ylesnousemisen tedhen/ mine Domitan teilde tenepeiuene.

24:21 Coska sis Felix temen cwli/ nin hen wiwuytti heite/ Sille ette kyllä hen tiesi temen Tien menon/ Ja sanoi/ Coska Lysias se Sodhanpämies alastule/ nin mine tadhon tietē teiden asianne.

24:22 Ja keski Sadhanpämiehen Paulita ketkemen/ ia annoi henen saadha Leuon/ ia

eiketeken henen omistansa kieldenyt hende paluelemast/ taicka kieumest henen tykenens.

24:23 Mutta monicachtain peiuein perest/ tuli Felix henen Emenens Drusillan cansa/ ioca oli yxi Juttalainen/ ia edescutzui Paualin/ ia hen cwli henelde wskosta Christusen päle.

24:24 Quin nyt Pauali puhui sijte Wanhurskaudhest ia puchtasta Elemeste/ ia tuleuaisesta Domiosta/ pelestui Felix/ ia sanoi/ Mene nyt matkas telle haualla/ coska mine saan tilan/ nin mine cutzutan sinun tykeni.

24:25 Ja sitemödhen hen mös toiwoi annettauan henens Raha Paulilda/ Senpäle/ ette hene' piti pätstemen hende/ Senteden hen mös wsein henen cutzutti tygens/ ia henen cansans puheli.

24:26 Coska nyt caxi aijastaica culunut oli/ tuli Portius Festus sen Felixin sijan. Mutta Felix tachtōi Juttain mielen nouta/ ia ietti Paualin ielkins siteisin.

XXV. Lucu.

25:1 COska nyt Festus oli tullut Makundan/ colmanen peiuen perest yleswaelsi hen Jerusalemijn Cesariasta.

25:2 Nin tulit Ylimeiset Papit/ ia ne Ylimeiset Juttaista henen etens/ Paulita wastan/

25:3 ia rucolit hende ia pysit henelde sosiota henen wastans/ ette hen cutzuttais henen Jerusalemijn.

25:4 Ja wäghyit hende tappaxens tielle. Nin Festus wastasi/ Ette Pauali piti hyuin ketkettemen Cesarias/ Ja ette hen tachtot itze pian sinne waelta/

25:5 Jotca sis teiden seasan (ma hen) woiwat sinne tulla/ ne ynne meiden cansan alastulcan/ Ja ios iotakin syte ombi tesse Miehes/ nin candacat henen pälen.

25:6 Coska hen sis oli heiden tykenens wipynyt enemien quin kymmenen peiue/ nin hen alaslexi Cesarean. Ja toisna peiuen hen istui Domiostolin päle/ ia keski Paulin edestoota.

25:7 Quin hen nyt sinne tootijn/ nin ne Juttat edesastuit/ iotca olit Jerusalemista alastulleet/ ia edestoit monda ia swret wighat Paulita wastan/ ioita eiuet he woinet wahwista/

25:8 Sille ette Pauali wastasi edhestens/ ettei hen miten ole rickonut/ eikä Juttain Laki/ eikä Templin/ eikä Keisarin vastaan.

25:9 Nin Festus tachtot Juttain mielen nouta/ wastasi Paulita ia sanot/ Tadhocos ylesmenne Jerusalemijn/ ia sielle neiste oikiudhella seiso minun edheseni.

25:10 Mutta Pauali sanot/ Mine seison Keisarin Oikiudhen edes/ ia sijne tule minua domitta/ Em mine ole Juttain ychten wärin tehnyt/ quin sine mös itze paramin tiedhet.

25:11 Sille ios mine olen iongun wahingoittanut/ elike Hengeni rickonut/ nin em mine welte colemasta. Jos ei taas miten nijte ole/ ioista he minun päleni candauat/ nin eikengen taidha minua anda heiden käsijns/ Mine lycken minuni Keisarin ala.

25:12 Nin Festus Radhia
puhutteli ia wastasi/ Keisarin
ala sine lyckesit sinus/ Keisarin
tyge sinun mös pite menemen.

25:13 Mutta quin mutomat
peiuet olit ioutuneet/ nin
Kuningas Agrippa ia Bernice
alastulit Cesarean teruettehen
Festust.

25:14 Ja quin he sielle monda
peiue wiwuyit/ nin Festus iutteli
Paualin Asian Kuningalle ia
sanoi/ Felix ietti Fangixi ydhen
Miehen tesse ielkins/

25:15 iosta quin mine
Jerusalemis olin/ ne ylimeiset
Papit/ ia wanhimat Juttaista
ilmoitit minulle/ pytedhen
Domiota hende wastan.

25:16 Joille mine wastasin/ Ei
ole se Romarein tapa/ ette
Inhiminen ennen mestatan/ quin
se/ ionga päle cannetan/ sapi
henen Rijtaweliens henen
siusansa seisoman/ ia saapi
sijan wariella henens candeista.

25:17 Senteden coska he sis
tenne tulit/ ilman wipymet/
cochta toisna peiuen/ istuin
mine Oikiun edesse/ ia keskin
sen Miehen edestoota.

25:18 Coska sis Candaijat

edestulit/ eiuet he ychten Syte
edestooneet/ ioista mine
pahasti lwlin.

25:19 Mutta heille oli mutomat
Kysymiset hende wastan heiden
Taicouxistans/ ia ydhest
coolludhesta lesusesta/ Jonga
Pauali todhisti eleuen.

25:20 Ja ette mine epeilin sijte
Kysymisesta/ nin mine sanoin/
Jos hen tachtai menne
Jerusalemijn/ ia sielle neiste
domitta.

25:21 Mutta quin Pauali lyckäsi
asians Keisarin tundemisen ala/
nin mine annoin henen
ketkette/ sihenasti ette mine
leheteisin heen Keisarin tyge.

25:22 Nin sanoi Agrippa
Festuselle/ Cwlisin mineki
kernasti site Mieste. Nin hen
sanoi/ Homena sine saat henen
cwlla.

25:23 Ja toisna peiuen tuli
Agrippa ia Bernice swren Pramin
cansa/ ia sisellekeuit
Radztupan/ Pämiesten ia
Caupungin Ylimeisten cansa. Ja
Pauali edestootin Festusen
keskyn ielkin.

25:24 Ja Festus sanoi/
Kuningas Agrippa ia caiki te

Miehet/ iotca yne tesse
meiden cansan oletta/ Tesse te
näet sen Miehen/ iosta caiki
Juttain cocous ombi minua
rucollut/ Jerusalemis ia mös
täle hwtadhen/ Ettei henen
tulisi enembi ele.

25:25 Mutta mine leusin ettei
hen miten paha tehnyt ollut/
iosta he' olis hengens rickonut.

25:26 Waan ette hen itzens
lyckesi Keisarin ala/ nin mine
mös aiwoin henen sinne lehette.
Josta ei ole minulla miteken
wahua HErralle kirioitta.

Senteden mine tootin henen
teiden eten/ Ja enimitten sinun
etes Kuningas Agrippa/ senpäle
ette coska henen asians
wisumasti olis tutkittu/ saisin
iotakin kirioitamista.

25:27 Sille minun nähhexeni on
se wärin lehette hende
sidhottuna/ ia ei henen Sytens
ilmoitta/ Josta henen pälense
cannetan.

XXVI. Lucu.

26:1 AGrippa sis sano
Paulille/ Lupa ombi sinun
puhua edestes. Nin wlosiijensi

Pauli Kätens ia puhui
edestens/

26:2 Se ombi sangen minu'
mieleheni/ racas Kuningas
Agrippa/ Ette minun pite
tenepene sinun edeses
wastaman caikista nijste asioista
ioista minun päleni Juttailda
cannetan/

26:3 Liatengi/ ette sine tiedhet
caiki Tauat ia Juttain Kysymiset.
Senteden mine rucolen sinua/
Ettes kerssiueiseste minua
cwlisit.

26:4 Nin tietuet tosin caiki
Juttat minun Elemen hamast
Noorudhesta/ quin se on ollut
alghusta temen Canssan seas
Jerusalemis/

26:5 iotca minun ennen ouat
tundeneet/ ios he tadhoisit
todhista. Sille mine olen ollut
yxi Phariseus ioca on caikein
couin Eriseura meiden
Jumalanpalueluxes.

26:6 Ja nyt mine seison tesse
Oikiude' edesse/ ia minu' päleni
cannetan sijte toiuost sen
Lupauxe' päle/ ioca Jumalalda
on tapachtanut meiden Isille/

26:7 ioho'ga Toiuohon ne
caxitoistakyme'de meiden Sukua

toiuoit tuleuans/ paluelle'
sitewarte' Jumalata öte ia peiue
alinomaisest/ Teme' saman
Toiuon tedhen cannetan minun
päleni Juttailda/ racas Kuningas
Agrippa.

26:8 Mixi se o'bi vskomatoin
teiden tykenen/ Ette Jumala
Colleita ylesnostapi?

26:9 Ja mine tosin mös lwlin
itzelleni/ palio tekeueni/ coska
mine Iesusen Nazarenusen
Nimen wastanseisoin/

26:10 Ninquin mine mös
Jerusalemis tein/ ia mo'da Pyhe
mine salpasin Tornijn/ ionga
päle mine wallan saanut olin/
nijlde Ylimeisilde Papilda/ Ja
coska he tapettijt/ autin mineki
sijhen Domion.

26:11 Ja iocaitzes Sinagogas
wsein mine heite rangaisin/ ia
waadhin heite pilcaman/ ia olin
heiden wastans ylenpaltisesta
cummittu/ Ja wainosin heite
mös haman Wieraisin
Caupungijn.

26:12 Jonga syyn tedhen/
coska mine mös matkustin
Damaskuun sen Ylimeisen Papin
woimalla ia keskylle/

26:13 nin polipeiue' aican

(Racas Kuningas) mine nein
tielle/ ette yxi Kircaus
Taiuahasta/ kirca'bi quin
Auringoisen Paiste/
ymberiwalghaisi minun/ ia ne/
iotca minun cansani waelsit.

26:14 Coska me sis caiki
mahan langesima/ cwlin mine
änen puhuan minulle
Hebraican kielelle/ ia sanoit/
Saul/ Saul/ mixis minua
Wainot? Töles sinun ombi
Tutkanda wastan potkia.

26:15 Nin mine sanoin/ HERRA/
cucas olet? Hen sanoit/ Mine
olen IESUS iota sine wainot.

26:16 Mutta nouse yles ia seiso
ialghoillas/ Sille sitewarten mine
ilmestuin sinulle/ ette mine
asetan sinun Palueliaksi ia ninen
Todhistaijaksi iotcas neit/ ia mös
ninen quin mine wiele tadhon
sinulle ilmoitta.

26:17 Ja tadhon' sinun päste
Canssalda ia Pacanoista/
ioinenga tyge mine nyt sinun
leheten/

26:18 heiden Silmiens auaman/
ette he heidens kie'neisit
Pimeydhäst walkeuden polehen/
ia Perkelen wallasta Jumalan
tyge/ Ette he saisit Synnein

andexiandamisen/ ia Perimisen
ynne heiden cansans/ iotca
pyhitetyd ouat vskon cautta
minun peleni.

26:19 Nin sis (racas Kuningas
Agrippa) em mine ollut
Couacoruainen sen Taiualisen
Näghyn wastan/

26:20 waan mine ilmoitin ensin
nijlle/ iotca ouat Damaschus ia
Jerusalemis/ ia caikes Judean
Maakunnas/ ia Pacanoillen/
ette he Paranoxe' tekisit/ ia
kiennuisit Jumalan polen/ ia
tekisit Paranoxen kuluolisia
Töite.

26:21 Temen syyn tedhen ouat
Juttat minun Kijniottanuet
Templisse/ ia tadhoit minun
mestata/

26:22 Mutta Jumalan auun
cautta olen holhottu ia seison
wiele tenepene ia todhistan
seke Wehille ette Swrille/ Ja en
miten mwta sano quin
Prophetat sanoneet ouat
tuleuaxi/ ia Moses

26:23 Ette CHRISTUS piti
kerssimen/ ia oleman se
Ensimeinen Coolluten
ylesnousemisesta/ ia
iulghistaman Walkiutta Canssalle

ia Pacanoille.

26:24 Coska hen nyt
semmotoisen Wastauxen andoi/
sanoi Festus swrella änelle/
Pauali/ sine hulluttelet/ Se swri
oppi hulluttapi sinua.

26:25 Nin Pauali sanoi/ em
mine hulluta (racas Feste) waan
totudhen ia toimen sanoia
pahun.

26:26 Sille Kuningas näme kyllä
tietä/ ionga tykene mine mös
rochkiasti puhun/ Sille mine
lwlen henen caiki nämet
tieteuen/ Sille ettei nämet olet
tapachtanut salaisesta.

26:27 Wskocos Kuningas
Agrippa Prophetit? Mine tiedhen
ettes vskot.

26:28 Nin Agrippa sanoi
Paualille/ Eipe palio pwttu ettet
sine saata minua Christituxi. Nin
Pauali sanoi/

26:29 Mine anoisin Jumalalda
ettei se puuttusi eike wehe eike
palio/ ettet waan sine/ mutta
mös caiki iotca minua cwleuat
tenepene/ tulisit sencaltaisexi/
quin mine olen/ paitzi neite
Siteite.

26:30 Ja quin hen nämet
pahunut oli/ ylesnousi

Kuningas/ ia se Manwa'hin ia
Bernice/ ia iotca heiden
cansans sielle istuit.

26:31 Ja quin he poisweltit/ nin
he puhuit keskenens sanoden/
Eipe teme Mies miten ole
tehnyt/ quin Cooleman eli
Siteet ansanut on.

26:32 Nin sanoit Agrippa
Festuselle/ Kylle teme Mies
machtasijn pästettä/ ellei hen
olisi Keisarin ala henens lykenyt

XXVII Lucu.

27:1 MUtta sijttequin nyt päätetty
oli/ ette meiden piti Wallinmale
puriectiman/ nin he annoit
Paulin muidhen Fangein cansa
ydhen Sadhanpämiehen haltun
ioca Julius cutzuttyin/ sijte
Keisarin Sotaiouckosta.

27:2 Coska me sis astuima
Adramitinan Hachten/ ia piti
puriectiman Asian ohitze/
laskima me maalda. Ja meiden
ca'sam oli Aristarchus
Macedonian mies
Tessalonicasta/

27:3 ia tulima toisna peiuene
Sidonin. Ja Julius hyuesti meni
Paulin cansa/ ia salli henen

menemen henen Ysteueins
tyge/ ia heilde holhotta.

27:4 Ja quin me sielde
laskima/ nin me puriectiama
Cyprin Ohitzen/ Sille ette
wastatulet olit/

27:5 Ja quin me sen Meren/
ioca ombi Cilician ia Pamphilian
cohdalla/ ylitze puriectima/ ia
tulima Myran/ ioca ombi
Liciasaa.

27:6 Ja sielle sai se
Sadanpämies ydhe' Alexandrian
Hahde' puriectiuan
Wallinmaallen/ sihe' pani hen
meite.

27:7 Quin me nyt monda peiue
hitahast puriechtima/ ia tuskalla
szawuijme Gnidumin (wastatwlen
tedhen) nin me puriechtima
Cretan ala/ sen Caupungin
tykene Salmone/

27:8 ia tuskalla sen ohitze
tulima/ nin me tulima ychten
Paickan/ ioca cutzutun Caunis
satama/ ioca lesne oli site
Caupungi Lasea.

27:9 Coska nyt palio aica oli
cwlunut/ ia puriectus retki io oli
waralinen/ senteden ette he
mös olit ylitze aian nelke
kersineet/

27:10 Neuoio Pauoli heite sanoden heille/ Armahat Miehet/ Mine näen ette puriectus retki tacto olla waralinen ia wahinghollinen/ ei waiuoin Calun ia Hacdhen/ mutta mös meiden Henge'.
27:11 Mutta se Sodhanpäemies vskoi enemin Skipparin ia Styrmannin/ quin nijte iotka Paulilda sanottijn.
27:12 Ja quin ei ollut souelias Satama yli Taluen olla/ nin he enimitten langesit siihen Neuuon/ ette sielde piti laskeman/ ios he iollaki mooto olisit woineet tulla Phenician Taluimahan. Se satama ombi Cretas Lounatlenen ia Lodhepohian pein.
27:13 Mutta quin Eteletwli rupesi puhaltaman/ ia lwlit heillens oleuan mötepereisen. Ja koska he lexit Assonista/ nin he puriectit Cretan ohitzen.
27:14 Mutta ei cauuan sen ielken/ nousi tas nijte wasthan yxi Twlispä/ ioca cutzutan ltepohia/
27:15 ia quin Haxi waldan otettin/ ia ei woinut Tulen tedhen oijetta/ nin me laskima

sen cwlkeman Twlen haltun.
27:16 Ja me tulima ydhen Saren tyge/ ioca cutzutan Clauda/ nin me tuskalla woime saadha Wenhen sisellewete/ Coska se siselle oli otettu/ ia kiusasit Apuans/
27:17 ia sidhoit henen kijni Hachtehen/ pelieten/ etti henen pitenyt Carijn sattaman/ ia wlosheitit Estetusastian/ ia annoit nin culkia.
27:18 Coska sis swri ilma pälekeui/ nin he toisna peiuen Calun wlosloidt.
27:19 Ja colman peiuen me wlosheitime omilla käsille' Hahden Aseit.
27:20 Mutta quin ei me monena peiuenä/ eikä auringoista/ eikä Tecti nähnyet/ ia ei wehin ilma meiden wasta' ollut/ nin io caiki meiden Elemen toiuos poisoli.
27:21 Ja koska me cauuan aica olima sömete olleet/ nin Pauoli ylesnousi heiden keskellens ia sanoit/ Armat Miehet/ se olis cohtulinen ollut/ ette te olisitta minua cwlleet/ ia ei Cretasta poislaskeneet/ ia saattanut meille temen caltaisen tuskan ia

wahingon.

27:22 Ja nytki mine neuuon teite/ olcatta hyues wskalluxes/ Sille ettei yxiken Hengi teiste huckan tule/ mutta waan Haxi.

27:23 Sille ette minun tykeneni tene öene seisoi Jumalan

Engeli/ ionga oma mine olen/ ia iota mine paluelen/ ia sanoi/ Ele pelke Pauali/ Sinun pite Keisarin eten asetettaman.

27:24 Ja catzos/ Jumala ombi sinulle lahioittanut ne caiki iotca sinun cansas puriectiuat.

27:25 Senteden armat Miehet/ olcat pelkemet/ Sille mine wskon Jumalan päle/ ette se nin tapachtupi quin minulle on sanottu.

27:26 Mutta ychten Looton meiden pite cwlkeman.

27:27 Coska nyt neliestoistakymmenes öö päletuli/ ia me menime/ Adrian poliöön aicaan/ lwlit Haximiehet näkeuens iongun Makunnan.

27:28 Ja he wlosheitit Lodhirihman/ ia leusit caxikymmende kyneret syuen/ Ja he tulit wehen paramin edes/ nin he taas wlosnackasit Lodhirihman/ ia leusit

wisitoistakymmende kyneret syuen.

27:29 Nin he pelkesit ette heiden piti louckaman iongun couan Carin päle/ Ja wlosheitit nelie Ankurita pereste Hachtia/ ia toiuoit peiuen coittauan.

27:30 Mutta quin Haximiehet pysit paeta Hahdest/ nin he Wenhen meren lyckesit/ sille ionella/ ette he tadhoit Ankurita wloswiedhe Hadhen kieulast.

27:31 Sanoi Pauali Sadhanpämiehelle/ ia Sotamiehille/ ellei nämet Hahdes pysy/ ette te swingan Hengene päste.

27:32 Nin Sotamiehet hackasit Wenhen pestin pois/ ia annoit sen pudhota.

27:33 Ja quin peiue rupesi walkeneman/ nin Pauali heite caiki neuuoi/ ette heiden piti Roca ottaman/ sanoden/ Tenepene ombi neliestoistakymmenes peiue/ ette te odhottaneet oletta ia söömet olluet/ ia ette miten ole ottaneet tygenne/

27:34 Sen teden mine neuuon teite/ ette te otate roca tygen/ Sille se tule teiden

terueydhexen/ Sille ettei ydhenen teiden päästen pidhe hiuscarua catoman.

27:35 Ja coska hen oli sen sanonut/ otti hen Leiuen/ ia kijtti Jumala caikein nähden/ ia mursi/ ia rupeis sömen.

27:36 Nin he caiki wircosit/ Ja rupeisit he mös sömen.

27:37 Mutta oli meite Hahdesa caiki ychten/ caxi sata seitzemen kymmende ia cwsu Henge.

27:38 Ja coska he olit rautetud/ nin he keuiensit Hahden/ ia vlosheitit Nisut Meren.

27:39 Coska nyt peiue oli/ eiuet he tundeneet maata. Mutta he astasit ydhen Lahden/ iossa oli yxi randa/ iohonga he aijatelit Hahden piti cwlkeman/ ios se olis madholinen.

27:40 Ja quin he Ankarit olit ylesottaneet/ lexit he Mereen/ ia ylespästit Styrin siteet/ Ja he asetit Puriehen twlehen/ ia annoit ioosta Randa codhen.

27:41 Ja coska me tulima ydhen Niemen tyge/ nin he Hahden louckasit/ ia Hahden kieulaiei Carin päle lijckumat

seisoman. Mutta castari wallalans tuli aaldoin wäest.

27:42 Mutta Sotamiesten neuuo oli/ nijte Fangi tappaman/ ettei ios iocu wloswuidhen/ poisarckaisi.

27:43 Mutta se Sadhanpäemies tachtoi Paualin wapautta/ ia asetti heiden sijte Neuuosta. Ja keski ette ne quin wuidha taisit/ ensin anda heidens maan polen.

27:44 Ja ne mwdh Laitain päle/ monicadhat Hahden cappaleilla. Ja nin tapachtui/ ette Jocainen Hengi teruene maalle tulit.

XXVIII. Lucu.

28:1 IA coska me päsnyet olima/ Nin me tunsima ette se Loto cutzuttin Melite. Mutta se Canssa osotti meille ei wähinde cunniata.

28:2 Sille he sytytit meille swren Tulen/ ia meite caiki wasterupesit/ sen Sadhe cwron tedhen/ ioca meiden pälen tuli/ ia wilun tedhen.

28:3 Coska nyt Pauali cocosi ydhen coghon Risuija ia pani ne Tulen päle/ edesmateli yxi

Kyykerme palaudhesta/ ia carckasi Paualin kätehen.
28:4 Coska sis se Canssa näki sen Kermen rippuuan henen kädhesens/ nin he sanoit keskenens/ Caiketi on teme Inhiminen yxi Miehentappaija/ iota Costo ei salli elä/ waicka hen ombi Meren hädheste päsznut.
28:5 Mutta hen pudhisti Kermen Tuleen/ ia ei hen miten kipua kersinyt.
28:6 Mutta he odhotit henen Ylespaisuuan/ eli cochta mahanlangeuan/ ia coleuan. Ja quin he cauuan site odhotit/ ia neit ettei henen miten wahingota ollut/ nin he sait toisen mielen/ ia lwlit henen Jumalaxi.
28:7 Mutta sielde wähen matkan takan/ oli sille Lodhon pämiehelle/ Publius nimelde/ yxi Maancartano/ ioca meite wasthanrupeis/ ia piti meite cunnialisesta Werassans colme peiue.
28:8 Nin tapachtui ette sen Publiusen Ise sairasti Wilutauti ia Watzankipu. Jonga tyge Pauali sisellemeni/ ia rucoli/ ia

pani Kädhens henen pälens/ ia paransi henen.
28:9 Coska se oli techty/ tulit mös mwdh iotca sairastit sijne Lodhossa/ ia parattijn.
28:10 Ja ne mös teit meille swren Cunnian. Ja quin me sielde puriectima/ nin he euestit meite.
28:11 Mutta colmen Cwcaudhen pereste/ puriectima me matkaham Alexandrian Hahdesa/ ioca sen Lodhon tykene oli Talue pitenyt/ ionga Kiluen merki oli Castor * ia Pollux.
28:12 Ja quin me tulima Siracusaan/ olima me sielle colme peiue.
28:13 Ja quin me sielde ymberipurectima/ ia tulima Rhegiumijn/ Ja ydhen peiuen ielkeen/ puhalsi Lounat twli/ nin ette me toisna peiuen tulima Puteolihin/
28:14 Sielle me leusima Weliet/ ia meite rucoltijn oleman heiden tykenens seitzemen peiue/ ia nin me tulima Romihin.
28:15 Ja coska sielde Weliet cwlit meiste/ nin he wloskeuit meite vastaan/ haman Appiforumijn/ ia

Colmeenkrouwijn. Coska Pauali heite näki/ kijtti hen Jumalata/ ia sai wskalluxen.

28:16 Mutta quin me tulima Romijn nin se Sadhanpäemies annoi Fangit Sodhanpämiehen haltun. Mutta Pauali sallittin oleman itzellens ydhen Sotamiehen cansa/ ioca heneste waarin otti.

28:17 Nin tapachtui colmanen peiuen ielken/ ette Pauali cokoncutzui ne ylimeiset Juttaista. Ja coska he cocontulit/ sanoi hen heille/ Te Miehet/ rackat Weliet/ waicka em mine ole miten tehnyt meiden Canssan vastaan/ eli lsedhen Sätyie wastan/ quitengi mine sidhottuna olen annettu Jerusalemista/ Romarein kesijn/

28:18 Jotca coska he olit minun tutkineet/ tadhoit he minua pästä/ ettei he miten Hengen ricosta minust leuneet.

28:19 Coska nyt Juttat site wastanpuhuit/ nin minun teutyi itzeni lyketä Keisarin ala/ Ei nijn/ ette minulla oli iotakin candamist minun Canssani päle.

28:20 Senteden mine olen teite coconcutzunut/ ette mine saisin

teitä nahdä/ ia puhutella/ Sille ette mine olen Israelin Toiuon tedhen telle Cahlella ymberisidhottu.

28:21 Nin he sanoit henelle/ Eikä me ole Breui saaneet sinun polestas Judeasta/ Eikä mös yxiken Welijste ole sielde tullut/ ia ilmottanut meille/ eli iotacuta Pahutta sinusta puhunut.

28:22 Quitengi me tadhome sinulda cwlla mites edessespidhet/ Sille teste Seurasta ombi meille kylle tietteue/ ette iocapaicas site wastanpuhutan.

28:23 Ja quin he olit henelle yden peiuen märenyt/ nin monda tulit henen tygens Maiahan/ Joille hen wlostoimitti ia todhisti Jumalan

Waldakunda/ ia opetti heille lesusta Mosesen Laista ia Prophetista homenesta haman Echtoon asti.

28:24 Ja mutomat wskoit ne iota hen sanoi/ Mutta monicachta eiuet wskoneet.

28:25 Mutta quin he olit keskenens rijtaiset/ menit he matkans/ quin Pauali oli ydhen sanan sanonut/ Se pyhe Hengi

ombi oikein sanonut meiden
Isillen Esaian Prophetan cautta/
sanoden/

28:26 Mene Temen Canssan
tyge ia sano/ Coruillan pite
teiden cwleman/ ia ei
ymmertämen/ ia Silmillen teiden
pite näkemen/ ia ei tundeman.

28:27 Sille ette temen Canssan
sydhen ombi couettu/ ia he
cwleuat raskasti coruillans/ ia
wmbenpanit Silmensä. Senpäle/
ettei he coskan näkisi Silmillens
ia cwlisi Coruillans/ ia
ymmerdheisi Sydhemellensä/ ia
heitens kiendeisit/ ette mine
heite autaisin.

28:28 Nin se olcon nyt teille
tietteuexi/ Ette teme Jumalan
Autuus ombi Pacanoille
lehetetty/ Ja he sen cwleuat.

28:29 Ja quin hen neite oli
puhunut/ nin Juttat poislexit

henen tykeense/ ia pidhit
keskenens palio Kysymisi.

28:30 Mutta Pauali sis oli coco
caxi aiastaica sijnä palcahoones
ia wastanrupesi caikia iotca
henen tygens siselletulit/

28:31 Ja sarnasi Jumalan
Waldakunda/ ia opetti HERRAST
Iesusesta/ caikelle wskaluxella
ia eikengen hende kiellut.

** Caxoisen lippo) Ne caxoiset
cutzuttin Pacanoilda Castor ia
Pollux ia pidhit ne
puriechtiuaisten ia
Hachximiesten Jumalana.*

*Ja ouat ne Meren Köpelit/
iotca toisinans Laiuain Kieulas
öelle näkyuet/ ninquin caxi
syngiesti palauata Kyntilete/
Waan nyt yxi Tecti Taiuahas
Caxoisexi cutzutan.
Loppu Apostolein Teghoista.*

Se Pyhen Paualin Epistola Romarein tyge.

Alcupuhe P. Paualin epistolan päle Romarein tyge.

*TEme epistola ombi se oikea Päcappale Wdhesta Testamentist/ ia
se caikein selkein Euangelium. Joca sangen kuluolinen olis/ ettei
waan iocainen Christittu Inhiminen site taidhaisi wlcoa sana
sanasta/ Mutta mös iocapeiue site harioitais/ ninquin Sielun
iocapeiuest Leipe. Sille ei se taita coskan teudhelisesta eli*

*cochtulisesta luetta taica pidheldä. Ja iota enemin se pidhellen/
sen caunimaxi hen tule.*

*Senteden on nyt teme Alcupuhe techty/ iolla walmistetän ninquin
yxi Oui tehen Lehetuskirian/ ette hen site paramin ymmerteisin.
Sille ette tehenasti hen on monilla Toimituxilla pimitetty/ ioca
quitengi on itzestens yxi walkia ia kircas Paiste/ ioca caiken
Ramatum woipi kyllä yleswalghaista ia selitte. Ensin/ tule meiden se
Puhe ymmertä/ ia tietä/ Mite P. Pauali aijattele neinen sanain
cansa/ Laki/ Syndi/ Armo Usko/ Wanhurskaus/ Liha/ Hengi/ ia
muita sencaltaisita/ Mwtoin ei ole teste miten hyue/ ioca täte
lukepi. Se sana/ Laki/ ei se pidhe tesse nin ymmerttämän quin
iocu tadhois sen cansa ymmertä iongun Opetuxen/ mite Inhimisen
pite tekemen eli iettemen.*

*Ninquin tapachtu Mailmaisen Lain cansa/ cussa Laki Töidhen
cansa teutetän/ echkei se Sydhemeste kieuisi/ Mutta Jumala
domitze sydhemen pohian ielkijn.*

*Senteden mös henen Lakins tachtopi Sydhemen pohian/ Ja ei
tydhy Töihin/ Mutta pikimin laitta ne Töedh/ iotca ei sydhemeste
tehde/ ninquin Ulconcellasus ia Waleh. Jonga syyn tedhen caiki
Inhimiset cutzuttan Walechteliat Ps. 116.*

*Sille ettei yxiken Inhiminen pidhe eikä taidha pite Jumalan Laki
Sydhemens pohiasta/ mutta iocainen Inhiminen leutepi itzesens
cangiudhen sihen quin hyue on/ ia ylenmielisudhen/ Ja himon
sihen quin paha on. Cussa nyt ei ole wapa halu sihen quin hyue
on/ sielle ei mös ole Sydhemen pohia Jumalan Lakijn. Ja senteden
ombi sielle wissisti Syndi ia Jumalan mielen rickotus/ ehke quinga
cunnialinen eleme ia hyuet Töedh wlconaisesta kijldeuet.*

*Site P. Pauali päätte toises Lugusa/ ette Juttat ouat caiki
syndiset/ ia sano/ Ette ne waiwoin/ iotca Lain teutteuet/ ouat
wanhurskat Jumalan edes/ Ja tactopi sen cansa/ Ettei yxiken Laki
teute Töiden cansa/ Mutta hen sanopi paramin heille/ Sine
opetat/ Ettei hoori pidhe techtemen/ Ja sine itze teet hooria.*

Item/ ioissa sine toista domitzet/ nijse sine itzes domitzet/ coskas site sama teet quin sine domitzet/ Ninquin he' tadhois sano/ Kulle sine hyuesti ia caunista wlconaisesta olet Lain töise ia domitzet nijte iotca ei nin ele/ Ja sine tiedhet opetta iocamieste. Sine näet raiskan toisen silmese Mutta Malca et sine astaitze omas Silmese. Sille echke sine wlconaisesta pidhet Lain Töille pelghon tedhen/ ettei sine nudhelaisi/ Eli palcan tedhen/ iotas sen edeste toiut/ Nin sine nyt nämet caiki teet ylenmieles ia ilman rackautta Lain polen/ ia mös swrella pacolla/ waiwalla ia watimisella/ Ja sine kernasti toisin tekisit/ ellei Laki olisi. Josta sis nyt ilmesty/ ette sine olet Lain wihamies sydhemestes.

Mike sis se on/ ette sine kiolet mwita warghastamasta/ Coskas itze warghas olet Sydhemeste/ ia sen kernasti tekisit wlconaisesta töilles/ ios sine tochtisit?

Ninquin ei mös cauuan semmotonen wlcoinen Töö nijse wlconkullatuisa sala pysy/ ennen quin se Töille wlospuchke. Nin sine sis opetat muita ia et itzes opetta. Ja eipes itze ole coskan Laki oikein ymmertänyt. Ja Laki mös lise syndie/ ninquin P. Pauali sano. V. Lugusa.

Senteden/ ette Inhiminen tule waiwoin Lain cautta sen wiholisexi/ iota enemien Laki henelde site waati/ iota ei ensingen Inhiminen woi tehdhä. Senteden hen sanopi vij. Lugussa. Laki on Hengelinen. Mike se on? Jos Laki olisi rumilinen/ nin hen kulle töille teuteteisijn/ Mutta ette hen on Hengelinen/ eikengen hende taidha teuttä/ ellei caiki mites teet/ sydhemen pohiasta wloskieu. Mutta sencaltaista Sydhe'de eikengen anna/ waan ainoa Jumalan Hengi/ se Inhimiset saattapi Lain caltaisexi/ ette he' Sydhemestens Himon saa Lain polen/ Ja sijtte caiki teke/ ei pelghosta eike pacosta/ waan wapasta sydhemeste. Nin on nyt telle taualla Laki Hengelinen/ sijnä/ ette hen tachtopi sencaltaisella Hengeliselle sydhemelle racastetta ia teutettä/ ia waati ychte sencaltaista Henge. Cussa ei hen ole sydhemes/ sielle on syndi/ Ylenmielisys/

Waino/ ia wiha Laki wastoin/ Joca quitengi hyue/ oikia/ ia pyhe on.

Nin totuta nyt sinus tehen Puhein/ Ette sijnä on palio weli/ Tehdhä Lain töite/ ia Laki teutte.

Lain töödh ouat caiki ne/ iotca Inhiminen teke/ eli Laista tehdhä taita henen omasta wapasta ehdostans/ ia omasta woimastans. Waan nincauuan quin ylenmielisuus ia packo on sydhemes Lain polen sencaltaisten töiden cansa/ nin caiki sencaltaiset töödh ouat cadhotetudh/ ia ei mihingen kuluoliset. Site pyhe Pauali aijattele iij. Lugussa/ Coska hen sano/ Ei yxiken Inhimine' tule wanhurskaxi Lain töidhen cautta Jumalan edes.

Testes nyt kyllä näet/ Ettei se mwta ole quin wiettelys/ iota mwtomat opetauat/ ette Inhimisen pite itzens walmistaman omilla töillens Armon sadhaxens.

Quinga se taita itzens töille walmista sihen quin hyue on/ ioca ei ychten hyue töte tee/ mwtoin quin pacolla ia ylenmielens?

Quinga se Töö taita Jumalan Keluata/ ioca yle'mielisesta ia cangiasta Sydhemeste tehden?

Mutta Laki teuttä/ ombi lustin ia rackaudhen cansa tähdä Lain töite/ ia ele hyuesti ia cunnialisesta/ ia wapana ilma' Lain watimat/ ninquin ei ychten Laki/ taica rangaistusta olisi. Mutta sencaltaisen lustin ia rackaudhen/ andapi pyhe He'gi sydhemehen/ ninquin hen sano Widhenes Lugusa. Mutta ei anneta Hengi waan ainostas vskosa/ vskon lepitze ia cautta/ Iesusen Christusen päle. Ninquin hen sano. j. Lugusa. Nin ei vsko tule/ mutta ainoastans Jumalan sanan taica Euangelium cautta/ ioca Christusen sarnapi/ quinga he' Jumala' Poica/ ia Inhiminen/ coollut ia ylesnosnut meiden tedhe'/ ninquin hen. iij. iijj. Ja x. Lugusa/ sanopi. Teste sis tule/ Ette ainoa vsko tekepi Inhimisen wanhurskaxi/ ia Lain teuttä. Sille hen cansans toopi Hengen Christusen ansiosta.

Mutta tekepi Inhimisen lustilisexi/ ia wapa mielisexi/ ninquin Laki waatipi.

Nin sis edestuleuat hyuet Töödh mielellens wskosta.

*Site hen colmanesa lugusa aiattele/ siittequin hen Lain Töödh
hylienyt oli/ ette se nin cwlu/ quin hen tadhois Lain Töödh caiki
mahanlaske Uskon cautta. Ei (ma hen) waan me yleskorghotam
Lain vskon cautta/ se on/ Me teutemma Lain/ vskon lepitze.
Syndi cutzutan Ramatus/ ei waan se wlconainen Töö eli Teco/
mutta mös caiki se/ quin wetä ia kiende sen wlconaisen Töön
polen/ Quin on/ Sydhemen pohia/ caikein woimain cansa/ nin
ettei yxiken wlconainen Töö/ taidha pahaxi luetta/ eikä Synnixi
cutzutta/ ellei hen kieu Sydhemen pohiasta. Ja Ramattu hen catzo
erinomaisesta Sydhemen pein/ ia iurehen/ ia caikein Syndien
alcuhun/ quin on Epeusko Sydhemen pohias. Nin ette quin Usko
ainoasta Wanhurskautta/ ia saapi Hengen ia lustin wlkonaisijn
hywijn Töihin/ Nin epeusko mös ainoa syndeteke/ ia yleskihoitta
Lihan/ ia andapi Himon wlkonaisijn pahointöihin/ Ninquin Adamin
ia Euan tapachtui Paradisis/ Gene. 4. Lugusa. Teste sis tule/ Ette
Christus waan epeuskon luke synnixi/ Joh. 16. Lugusa/ Coska hen
sano/ Hengi pite rangaitzeman Mailma synnin tedhen/ Sille ettei
he vskoneet minun päleni.*

*Senteden sis ennenquin hywet eli pahat Töödh tapachtauat/ nin
pite ennen oleman Sydhemes taicka Usko eli Epeusko/ ninquin
hywe eli paha hedhelme/ Ninquin yxi iuri/ nesi/ ia päwoima caikijn
syndihin.*

*Joca mös senteden Ramatuisa cutzutan Kermen pääxi/ ia sen
Wanhan Lohikermen pääxi ionga se Waimon Siemen eli Sikie/ quin
on CHRISTUS serckemen pite/ Ninquin Adamille luuattu oli.*

ARmo ia Lahia nein eroitetaan.

*ARMO se on oikein Jumalan sosio ia lembi/ ionga hen itzesens
meille pite/ iosta hen itze walmis on meihin andamahan
Christusen/ ia henen Hengens Lahijoinens/ ninquin v. Lugusa
carskista wlostoimitetan coska hen sano/ Armo ia Lahia Christuses
etc.*

Waicka nyt Lahia ia Hengi lisende meisse peiue peiuelde/ ia eiuet ole wiele nin teudheliset/ Ettei wiele paha himo ia syndi ieuuet meihin alalens/ ia Henge wastian sotiuaat ninquin hen sano vij. Lugusa/ ia Galaterin v. Lugusa/ Ja ninquin Gene. lij. sanottu on/ Ette yxi Rijta pite oleman Waimon Siemenen ia Kermen Siemenen wälille/ Nin Armo quitengi nin palio matkan saatta ia tekepi/ Ette me Jumalan edes caikeni wanhurskaxi lueta'me.

Sille ei henen Armonsa itzens eroita eikä haijota ninquin Lahiat tekeuet/ waan se ottapi meite caikeni Jumalan sosiohon Christusen tedhen/ ioca meiden Edestwastaija Souittaija ia Wälimies ombi/ ia mös senteden/ ette ne Lahiat ouat meisse io alcanut Nein sine nyt ymmerdhet sen vij. lughun/ cussa pyhe Pauali wiele itzehenens Synnisexi laitta.

Ja quite'gin he' sijnä viij. Lugusa sano/ Ettei nijsse iotca ouat Christusesa ole miten Domittapa. Waan sen Lihan tedhen/ ioca ei wiele ole mielese coletettu/ me olema wiele syndiset/ Mutta ette me vskoma Christusen päle/ ia meille on Henge' Wtiset/ nin Jumala o'bi meille nin lepoh ia armoline'/ ettei hen semmotoista syndie Domitze eike tottele/ Mutta tachtu tehdä meiden cansan Uskon ielkin Christusen päle/ Sihenasti quin Syndi pänens coletetan.

Usko ei ole iocu Inhimilinen tapa/ lwlo eli Wni/ ionga mwtomat Uskon edest piteuet.

Ja quin he näkeuet/ ettei ychten Elemen paranosta/ eikä hyuet töödh Usko noudha/ ia quitengi palio Uskosta cwleuat/ nin he langeuat sihen Exytyxen/ Ette he sanouat/ ei kyllä ole Uskosa/ pite Inhimisen tekemen Töitäki/ ios hen tachtu wapaxi ia autuaxi tulla/ Sijte se tulepi/ coska he cwleuat Euangelium/ nin he rupeuat tekemen omasta woimastans ydhen aijatoxen syndemesens/ ioca sano/ Mine Uskon/ Sen he sijtte piteuet oikean Uskon edest. Mutta nin quin se on yxi Inhimilinen Teco ia aijatos/ nin ei se taidha sydhendä kiendä eli mwttu/ iohongan

hywuyteen/ Senteden ei sijte mös ychten Elemen paranusta seura.
Mutta Usko se on yxi Jumalan teco ia waicotus meisse/ ioca
meite muutta/ ia wastudhest synnytte Jumalasta.

Joh j. Lugussa.

Ja cooletta sen Wanhan Adamin/ ia tekepi meite caikenni toisixi
Inhimisixi sydhemeste/ mieleste/ ia taidhoista/ ia hene' ca'sans
ombi se pyhe Hengi.

Hen on yxi eleue/ wäkeue/ wirckuua/ tekeue/ ia ialo cappale.
Nin ettei hen ikene's taida olla hyue tekemet/ Eikä hen mös kysy/
ios hyui Töite pite techteme'. Mutta ennenquin iocu site kysy/
ombi hen sen io tehnyt/ ia on aina tegholla.

Mutta ioca ei sencaltaista Töte teghe/ se on yxi Uskotoin
Inhiminen/ ia käsittelle ia etzi Usko ymberille's/ ia hyui Töite/ Ja
ei tiedhä cumbacan mikä Usko eli hyuet Töödh ouat.

Usko ombi yxi eleue ia wahwa Toiuous Jumalan Armoin tyge/ nin
wissi/ quin iocu sen edest Tuhanen kerta coolis. Ja sencaltainen
vskallus Jumalan Armon päle/ ia tundemus tekepi Inhimisen
iloisaxi/ rochkiaxi ia lustilisexi Jumalan ia caiken loondocappalein
polen/ ionga pyhe Hengi teke vskosa. Sijte tule Inhiminen ilman
waatimata/ walmixi ia iloisaxi tekemen caikille hyue/ iocaista
paluelemaan/ caikinaista kerssimeen Jumalan mielen ielkin ia
kijtoxexi ioca henelle semmotoisen Armon andanut on.

Nin ettei kengen taidha hyui Töite eroita vskosta/ ia iuri nin
tölest/ quin palaus ia paiste/ ei taita Tulesta eroitetta.

Senteden carta itzes omasta wärestä aijatuxestas/ ia turhista
kieleuiste/ iotca heidens tekeuet ylenwijsaaxi domitzeman vskosta/
ia hyuiste töiste/ ia ouat quitengi caikein tyhmimet Tompelit.

Rucole Jumalata/ ette hen waicutais sinussa vskon/ mwtoin sine
kylle ieet ilman Uskota ijancaikisesta/ sine madhat hakia ia
tehdhä/ mites tahdhot ia taidhat.

Wanhurskaus ombi nyt sencaltainen Usko/ Ja cutzutan Jumalan
Wanhurskaus/ eli se/ quin Jumalan edes kelpa/ Sille ette Jumala

sen anda/ ia luke sen Wanhurskaudhexi Christusen meiden
Wälimiehen tedhen/ ia saattapi Inhimisen andaman sen quin cungi
tule.

Sille ette Uskon cautta Inhiminen tule wapaxi synniste/ ia saapi
Halun Jumalan keskyn tyge/ sen cansa hen andapi Jumalan
cunniansa/ ia maxa henelle mite hen on hene' welca. Mutta
Inhimisi hen mielellens paluele/ sille quin hen taita/ ia maxa sille
iocaitzelle.

Ei meiden Loondo eli oma Ehto/ eikä meiden Woima taidha
sencaltaista Wanhurskautta matkan saatta. Sille ette ninquin ei
yxiken taidha Usko itzellens anda/ nin ei taidha mös kengen itze
Usko poisotta. Quingasta hen sis tachtu iongun pienimen Synnin
poisota?

Senteden on caiki wlcokullasus wäre/ ia Syndi/ mite ilman vskota
eli epeuskos tapachtu.

Ro xiiij. se kijlteken quin hen parahin woi.

Liha ia Hengi ei pidhe tesse nin ymmerämen/ ette Liha on waiwoin
haureus mailmas/ ia Hengi/ waiwoin se/ quin siselle Sydhemes
waickutta. Waan Lihan Pauali cutzu/ ninquin Christus Joan. iij. caiki
se quin Lihasta syndynyt on/ coco Inhiminen Sielun ia Rumin
cansa/ toimens ia caiken taidhons cansa/ Sille ette caiki nämet
Lihan ielken toimittauat.

Nin ette sineki kyllle madhat cutzua sen Lihalisexi/ ioca ilman
Armota corckeista Hengelisiste Asioista palio puhu ia opetta.

Ninquin sine kyllle ymmerte madhat Lihan tegoista/ iotca Pauali
ylesluettele Gal. v. lugussa Cussa hen mös Eriseurat ia Catehudhen
cutzu Lihan teghoxi.

Ja Ro. viij. hen sano Ette Laki se on heickoxi techty Lihan tedhen.
Quin ei wan ole Haureudhen tedhen/ mutta mös caikein Syndein/
ia enemitten Epeuskon tedhen sanottu/ Joca se caikein Hengelin
Syndi on. Wastoinpein/ Hengelisexi Inhimisexi se cutzuttan/ ioca
caiki Asiat toimitta Hengen ielkin/ waicka hen wlconaisten Asiain

cansa menons pite. Ninquin Christus coska hen Opetuslastens Jalat pesi/ ia Petari coska hen Wenhen wei/ ia Cala pysi. Nin ette Liha on se Inhiminen/ ioca siselde ia wlcoa elepi ia waickuttapi/ ia toimitta site/ quin Rumin ia aijalisen Elemen tarpexi tule.

Hengi on se Inhiminen/ ioca siselde ia wlcoa elepi ia waickuttapi site/ quin Hengen ia sen tuleuan Elemen tarpexi tule. Paitzi sencaltaisen ymmerdoxen neiste Sanoista/ quin tehenasti ouat tulkittut/ et sine ikenens ymmerdhä täte Lehetuskiria/ eli iotacuta Kiria sijte pyheste Ramatusta. Senteden ota sis waari caikista opettaista/ iotca nämet sanat toisin wendeuet/ olis se cucaikenens tadhois/ waicka Jeronimus/ Augustinus/ Ambrosius/ Origenes/ eli iocu heiden caltaisens/ ia wiele heite ialombi.

Nyt me tahdhoma tehen Lehetuskirian ruueta.

ETte Oikean Sarnaijan tule/ ensiste Laitta ia Syndisexi osotta Jumalan Lain ilmoituxen cautta/ caiki se quin ilman Henget ia Uskota Christusen päle eleten/ Jonga cansa Inhiminen wedheten itzens tundeman/ se on/ henen oman heickodhens ia waiuans/ ia tule sijtte Neurexi ia halaia Apua. Nin teke mös Pyhe Pauali tesse/ rupepi Ensimeises Lugussa laittaman Epeusko/ ia nijte swri Syndiä/ iotca ouat iulkisesta/ Ninquin Pacaniden synnit olit/ ia wiele nyt monen muun ouat/ iotca ilman Jumalan Armota eleuet. Ja sano/ Jumalan wiha ilmestui Taiuahast Euangeliumin cautta/ caikein Inhimistein ylitze/ heiden Jumalattoman ia Häpielisen menonsa tedhen/ Sille echke he tietens tieteuuet/ ia iocapeiue edestens leuteuet/ ette yxi Jumala on/ Nin Loondo ombi quitengi itzestens nin paha paitzi Armon/ ettei hen eikä Kijtä eikä cunnioita hende/ Mutta soghaitze itzens/ ia lackamat langepi pahembaan menon/ sihenasti quin hen ioutu Epeiumalan palueluxeen/ ia Myckijn Syndijn/ ia caikijn Wicoi/ ia wiele semmengi iette sencaltaiset ilman laittamata muissa.

Toisesa Lugussa/ leuitte hen mös semmotoisen Laitoxen leuiemelle wlos ninen päle iotca wlconaisesta hurskaxi kijlteuet/ ia quitengi

sala tekeuet/ Sencaltaiset quin Juttat olit/ ia wiele nyt caiki
wlconcullatut ouat/ iotca ilman lustita ia rackaudhet ele tachtouat/
Mutta Sydhemeste he ouat Jumalan Lain wiholiset/ ia quitengi
walmit ouat muita Domitzeman/ ninquin caikein Wlconcullattudhen
tapa on/ Ette he itzens piteuet caunnissa ia puhdassa/ Ja
quitengi ouat teunens Ahnautta/ Catehutta/ Coreutta ia caike
Pahutta/ Matt. 23.

Ne ouat ne samat/ iotca Jumalan Laupiuden ylencatzouat/ Ne iuri
ouat ne samat/ iotca Jumalan Laupiudhen ia Armon ylencatzouat/
Ja cocouat Jumalan wihan pälense/ heiden Sydhemens cowudhen
tedhen.

Nin ette Pauali quin yxi ialo Lain wlostoimittaija/ eiketeken iäte
ilman Synnite/ Mutta ilmoitta Jumalan wihan caikille nijlle iotca
heiden omasta Loonnostans/ eli omasta Woimastans tachtouat
pite hyue Elemete/ Ja ei iäte heite paramaxi oleman/ quin ne iulki
Synniset. Ja/ hen sano Ette he ouat Couasydhemelliset ia
paranemattomat.

Colmannesa Lugussa tekepi hen ne molomat ydhen caltaisexi/ ia
sano/ Ette se yxi ombi ninquin toinengi/ Caiki syndiset Jumalan
edes/ paitzi sen/ ette Juttailla oli Jumalan Sana/ Waicka ei
monda nijste sen päle vskoneet.

Quitengin ei ole senteden Jumalan Totuus ia Wacuus catonut.
Ja sijte hen edeswäte sen puhen Psal. lj. tähen/ Ette Jumala ombi
waca Sanasans.

Sitelehin hen taas tulepi sen tyge/ ia osotta mös Ramatun cautta/
Ette he caiki ouat syndiset/ ia ettei kengen Lain töidhen cautta
tule wanhurskaxi/ Mutta Laki on annettu/ ette Inhimisen pite
Synnins tundeman.

Senielken hen rupe/ ia Opetta sen oikean Tien/ Quinga Inhiminen
tule Autuaxi ia wapaxi/ ia sano/ He ouat caiki Synniset/ ia ei
taidha kerskata Jumalan edes/ mutta heiden pite ilman oma
Ansiotta Wanhurskaxi tuleman Wskon lepitze Christusen päle/ Joca

meille on sencaltaisen henen Werellens ansanut/ ia on tullut meille Armonstolixi Jumalasta/ ioca meille caiki entiset synnit andexianda. Jolla hen osotta/ ette henen Wanhurskaudens/ ionga hen andapi Uskosa/ ainostans meite auitta/ ioca telle aijalla Euangeliumin cautta iulghistetan/ ia entisen aican Lain ia Prophetain cautta todhistettijn.

Nlnquin hen nyt ensimeisisa Colmesa lugussa Synnin ilmoittanut on/ ia opetanut Uskon Tietä Wanhurskauden polen/ nin hen nyt Nelienes lugussa rupepi cochtaijaman mwtomita wmbipuheita ia wastahacoisi. Ja ensin he' site edeswete/ iota caiki enimen hwtauat ne quin wskosta cwleuat puhuttauan/ quinga se wanhurskautta ilman Töite/ ia sanouat/ Eiköste nyt Inhimisen pide hywije Töite tekemen? Ikenens nijn hen nyt tesse edhespite Abrahamin/ ia sano/ Mite sis Abraham on tehnyt henen Töillense? Ouatko ne caiki turhat?

Olitko henen Töönse caiki keltuottomat?

Ja nin pätte/ Ette Abraham paliahasta wskosta/ paitzi caiki Töite/ tuli wapahaxi.

Nin selkesti/ ette ennenquin hen sen Ymberinsleickaухen Töön teuttenyt oli/ ennen hen kijtettijn Ramatusa/ Ette hen wskonsa cautta Wanhurskaxi tuli. Gene. xv.

Eli nyt se henen Ymberinsleickaухens Töö/ ei miten auttanut henen wanhurskaudhens polen/ ionga quitengi Jumala henen keski/ ia oli cummingin yxi hyue Töö/ ette hen oli Jumalan cwliainen/ Nin ei mös tosin yxiken toinen hyue Töö/ miten auta wanhurskauteen. Mutta ninquin Ymberinsleickaух oli Abrahamille/ yxi wlconainen mercki/ iosta hen wanhurskaudhens osotti wskosa. Nin ouat mös caiki hyuet Töödh/ ei mwta quin wlconaiset merckit/ Jotca wskosta noudhattauat/ ia osotauat ette Inhiminen on Jumalan edes siseiselde polelda wanhurskas/ ninquin yxi hyue hedelme osotta ette pw on hyue.

Sen cansa nyt P. Pauali wahuista/ ninquin wekeuelle Esicuualla

Ramatuista/ henen entisen Opinsa/ nijske Colmesa Lugussa vskosta. Ja siihen wiele nyt wete yden Daidin Todhistuxen/ Psalmo xxxij. Joca mös sano/ Ette Inhiminen wanhurskautetan ilman Töite. Waicka ei hen ilman Töite ole/ coska hen on wanhurskaxi tullut. Sijtte hen wlosleuitte temen Esikuuan caikia muita Lain töite vastaan/ Ja päätte ettei Juttat taidha ainostans olla Abrahamin periliset Weren tedhen/ Palio wehemin Lain Töidhen tedhen/ Mutta heiden pite perimen Abrahamin vskon/ ios he wapaxi tachtoat tulla. Ette Abraham/ ennenquin Laki/ seke Mosesen ette ymberileickauren tuli/ oli wanhurskaxi tullut vskon cautta/ ia cutzuttijn caikein ninen lsexi iotca vskouat.

Ja wiele site enembi/ ette Laki sattapi pikemin wiha' matkaan/ quin Armon/ ettei yxiken Laki teute rackaudhella ia mielellens. Senteden pite sis ainoan vskon/ sen Armon yleshakeman ioca Abrahamille luuattu oli.

Sille ette sencaltainen Esikuua on meiden tedhen kirioitettu/ Ette mekin vskoisima.

Sijnä v. Lugussa hen tule Uskon hedhelmehen ia Tecoon/ Quin on Rauha/ ilo/ Rackaus Jumalan polen ia Inhimisten/ irstaus/ wapamieli/ ia Wahua Toiuo murehesa ia kerssimises/ Sille ette sencaltaiset aina noutauat cussa oikea Usko on/ sen ylenpaltisen Hywuydhen tedhen/ ionga Jumala on Christuses meille osottanut/ ette hen on andanut henen coolla meiden tedhen/ ennenquin me taisima henelde site rucolla/ Ja/ wiele coska me henen Wiholisens olima.

Nin sis on nyt meille/ Ette Usko ilman caikita Töite wanhurskautta/ Ja ettei quitengan senteden seura/ ettei iongun pidhe ychte hyue Töite tekemen/ Mutta ettei ne cochtoliset Töödh tacaperin ieisi Joista ne Tecoinpyhet eiuet miten tiedhe/ iotca itzellens cwuaileuat omi Tecojians/ ioissa eikä rauha/ riemu/ irstaus/ rackaus/ toiuo/ eli iongun Christilisen Töön taicka Uskon mooto ole.

*Sitelehin hen tekepi ydhen lustilisen wloskieumisen puhens
Jatkamisen cansa/ ia luettele/ custa molomat seke Syndi ette
wanhurskaus/ Colema ia Eeleme wloslechteuet/ Ja hen asetta
näme caxi toinen toistans vastaan/ Adam ia Christusen/ quin hen
tadhois sanoa/ Sitewarten piti Christusen tuleman ninquin yxi
toinen Adam/ ioca henen Wanhurskaudens meille piti taritzeman/
ydhen wdhen syndymisen cautta wscosa/ Ninquin se toinen Adam
oli meiden pälen Synnin saattanut/ sen wanhan lihalisen Syndymen
cautta.*

*Sen cansa nyt tieten ia wahwistetan/ ettei yxiken taidha itzens
autta Synniste/ ia Wanhurskauteen Töidhens cansa iuri nin/ quin
ei hen taidha itzens sijte este/ ettei hen lihalisesta synny. Telle
mös osotetan/ ette se Jumalan Laki/ ioca oikeut mödhen
auttaman pideis (ios iotaki mwtoin pideis auttaman
wanhurskauteen) ei waiwon ole ilman apu tullut/ mutta se ombi
mös Syndie enänyt/ senteden ette se paha Loondo site swreman
mielicaruaudhen saisi Lain polen/ ia tadhois site enämin himonsa
sammutta/ iota enämin Laki site kiellä. Ette iota paramin
Inhiminen Lain ymmerttä/ site enämin iocainen tundepi henen
tuskansa/ Ja ette Laki nein asetta Christusen Syndisille palio
tarpelisemaxi/ ia enämin Armo pytemen/ ioca sen meiden heickon
Loonnon auttapi.*

*Sijnä vj. lugussa he' ylimeiset wskon Teghot ottapi etehens quin
on/ Hengen sota Liha wstan/ teudhelisesta colettamahan ne
iellens iänyet synnit ia himot/ sittequin Inhiminen wanhurskaxi tullut
on. Ja hen opetta meite/ ettei me iuri ole nin wapadhetut wskon
cautta Synniste/ Ette me caiken ioutilat/ ia irtahat oleman pite/
ninquin ei sillen ychten Syndije olissickan. Mutta wiele nyt Synnit
ouat/ Waicka ei hen lueta cadhotuxeen/ wskon tedhen/ ioca
henen wasta's sotipi.*

*Senteden ombi meille kulle tekemiste meiden itze cansan/
nincauuan quin me eleme/ ette me meiden Rumin hilitzisima/*

coletaisima henen Himonsa/ ia henen Jäseninse waatisima ette he Hengen olisit cwliaiset/ ia ei Himoon.

Joinen cautta me tulema Christusen coleman ia ylesnousemisen caltaisexi/ ia meiden casten teutämme (ioca mös Synnin coleman ia Armon wdhen Elemen merkitze) Sihenasti quin me tyynni puchtaxi Synniste tulema/ ia Rumilisesta/ Christusen cansa ylesnousema ia ijancaikisesta elemme.

Ja sen me taidhama tehdhä (ma hen) ette me olema Armoin/ ia ei Lain alla.

Jonga hen wlostoimitta/ olla ilman Laita/ Ei se nin ole sanottu/ quin ei meille ensingen Laki olis/ ette iocainen madhais tehdhä oma' mielens ielkijn.

Mutta olla Lain alla/ on coska me ilman Armota waellama Lain Töodhen cansa.

Sille taualla ombi Syndi wekeue Lain cautta/ senwooxi/ ettei yxiken soostu Lakijn Loonnostans/ Joca ombi swri Syndi/ Mutta Armo se tekepi meille Lain rackahaxi/ nin ei ole sis sielle enä syndi/ eikä mös ole Laki sillen meite vastaan/ waan on sopinut meiden cansan. Nin teme sama ombi se oikea wapadhus synniste/ ia Laista iosta hen tesse lugussa aina loppun asti kirioitta. Ette se ombi yxi wapaus waiwoin ilon cansa hyue tehdhä/ ia pite hyue Eleme ilman Lain watimata.

Senteden ombi se Wapaus/ yxi Hengelinen wapaus/ ioca ei Laki poisota/ waan andapi sen iota Laki anopi/ nimiten mielituxen ia hyuen tahdhon/ iolla Lain caipaus asetetan/ nin ettei henelle sillen miten ole pälecandamista ia watimista.

Ninquin ios sinun olis iongun welca/ ia et sine woisi maxa.

Heneste sine cadhella modholla taidhaisit päste. Ensin ettei hen miten ota sinulda/ waan serckepi henen welcakirians. Toisella modholla/ Jos iocu hyue Mies sinun edestes maxais/ ia annais sinulle/ iolla sine henen welghans maxasit. Telle taualla on Christus meite Laista wapachtanut. Senteden ei se ole iocu

Lihalinen wapadhus/ ioca ei miten pidhe tekemen/ Mutta sencaltainen wapadhus/ ioca palio/ ia caikinaiasi teke/ ia quin Lain manauxesta ia welgasta wapadhe on.

Sijnä vij. Lugussa hen wahuista sencaltaiset ydhelle Wertaudhella/ Auioskeskusta.

Ninquin/ coska iocu Mies coole/ nin Waimo ombi wallalans/ ia nin molomat toinen toisestans ouat eroitetut/ Ei nin/ ettei se Waimo madhaisi otta toista Mieste/ Waan palio enämin/ ette hen nyt esken wapadhe on toiselle Miehellä Holemaan/ iota ei hen saanut tehdhä/ ennenquin hen sijte endisesta päsi. Nin on mös meiden omatundo sidhottu Lakijn/ sen Wanhan Inhimisen ala/ Coska hen coletettu on Adamin cautta/ nin omatundo ombi wapa/ ia toinen toisestans wallalans/ Ei nin/ ettei Omantunnon pidhe miten tekemen/ Mutta nyt esken parahallans pitemen henens sen toisen Miehen tyge/ ioca ombi Christus/ ia Elemen hedhelmet candaman. Senielken hen lauiamin wlosleuite Synnin ia Lain sisun/ Quinga Syndi ainoastans Lain cautta/ woimalisexi tule. Sille ette se Wanha Inhiminen waiwoin tule site Wihaisemaxi Lain wastan/ Ettei hen woi site maxa iota Laki ano. Sille henen Loondonsa on aina syndi tehdhä/ ia ei itzestens mwta taidha. Senteden on Laki henen surmans ia tautins.

Ei nin ette Laki ombi paha/ Mutta ettei se paha Loondo taidha kerssi/ ette Laki henelde Hyue wati/ Ninquin ei iocu Sairas taidha kerssi/ ios toinen wati hende iooxema' ia hyppemen/ ia mwta sencaltaista tekemen/ Jota waan yxi Terue Inhiminen taita tehdhä. Senteden nyt P. Pauali tesse päätte/ ette cussa Laki oikein tutan/ ia parahin ymmertehen/ Sijnä ei hen mwta teghe/ quin ilmoitta meille meiden synnit/ ia coletta meite henen cansans/ ia tekepi meite welcapäxi ijankaisen wihan/ ia rangastuxen ala.

Ninquin se caiki kylle tutan ia tietehä' Omastunnosa/ iossa Laki oikein sattunut on/ Nin/ ette iotakin mwta pite Inhimiselle oleman/ ia wiele enembi quin Laki/ iolla hen hurskaxi ia autuaxi tule.

*Mutta ne iotca ei hyuesti tu'ne Laki/ ne ouat Sokiati/ ia kieuet
sihen ylpeydhen cansa/ ia lwleuat Töidens cansa teutteuens Lain/
Sille ettei he tiedhä/ quinga palio Laki heilde wati/ nimitten/
ydhen hyuen/ wapan/ mielelisen/ ia iloisen Sydhemen.*

*Sitelehin hen ilmoitta quinga Hengi ia Liha keskenens rijtele
Inhimisesä/ ia panepi itzens sixi Esicuuaxi/ ette me madaisima
oikein oppia tundeman sen Teghon/ iolla synnit meisse coletetan.
Ja cutzupi seke Hengen ette Lihan Laixi/ Senteden ette ninquin
Jumalan Lain tapa on/ ette hen wati ia ano.*

*Nin mös Liha wati ia ano Henge wastan/ ia tachtu olla itze
wallalans.*

*Wastoinpein/ He'gi wati ia ano Liha wastan/ ia tachtu olla itze
wallalans.*

*Teme rijta ia sota pysy meisse nin cauan quin me eleme/
Monicadas enämin/ ia mutamis wehemin/ senielken quin Hengi eli
Rwmis wekeuemi on/ Ja nin on itze coco Inhiminen/ seke He'gi
ette Liha/ ioca itzesens sotipi sihenasti quin hen coconans
Hengelisexi tulepi. Sijnä Cadexannes Lugussa/ Wahuista hen
sencaltaiset Sotiat/ ettei semmotoine' Liha pidhe heite
domitzeman/ Ja lauiaman wlosleuitte mike Lihan eli Hengen sisu
on/ Ja quinga Hengi Christusesta tule/ ioca meille on henen
pyhen He'gens andanut/ ioca meite Hengelisexi saatta/ ia Lihan
alaspaina.*

*Ja meite lujaxi teke/ ette me wiele silloin Jumalan Lapset olema/
echke quinga couasti Syndi meisse pyrke/ nincauua' quin me
Henge seurama/ ia Sodima Syndi wastahan/ hende colettamahan.
Ja ettei yxiken cappale ole nin hyue Liha alaslumomaan/ quin on
Risti ia kärssimys/ nin hen wahuista meite kärssimises/ Hengen
auttamisen cansa/ ia Rackaudhen/ ia caikein Loondocappalein
cansa/ Nimitten/ ette seke se Hengi meisse hocapi/ seke mös ne
Londocappalet meiden cansa ikeueitzeuet/ ette me päsisime
Lihasta ia Synniste.*

Ja nin me näem/ ette nämet colmet Lucu/ söxeuet sen ydhen Uskon Tegon päle/ quin on/ Site wa'ha Adami coletta/ ia site liha alaspaina.

Sijnä. ix. x. Ja. xi. Lugussa/ Opetta hen meite Jumala' ijancaikisest edeskatzomisest/ Josta se alghusta wloswota/ Cuca Uskoman/ eli ei vskoman pidhe/ Synniste päste eli ei päste/ Ja sentedhen on se caiki tynni poisotettu meiden Käsiste/ ia caiki asetettu Jumalan käsijn/ ios meiden pite hyuet oleman/ ia wapaxi tuleman.

Ja se on mös meille sangen tarpelinen/ Sille me olema nin/ heicot ia tietemettömet/ ette ios se meille seisois/ nin ei ensingen yxiken Inhiminen tulisi autuaxi/ waan Perkele olis wissist meiden caikein ylitze.

Mutta ette Jumala ombi wissi ia waca/ ettei henen Edeskatzomisens miten wilpisty/ ia eikengen hende estä taidha/ nin meille on Toiuo syndi vastaan.

Mutta tesse ombi nijlle ylenwisuille ia ylpein Hengein yxi Maali edespandu/ iotca heiden Ymmerdyxens sihen weteuet ette he rupeuat cochta alghusta tutkiman Jumalan edeskatzomisen sywuytte/ ia turhan heidens sen cansa waiwauat/ ios he olisit Jumalalda wloswalitut.

Nämet itzense alassyseuet/ ette taicka he langeuat Epeuskoon/ eli laskeuat heidens iuri walalle's/ ia ei lucu pidhe mite ieliestä tulepi. Mutta noudha sine tete Lehetuskiria henen Toimens ielken/ Kieute sinuas ensin Christusen ia Euangeliumin cansa/ Ette sine woisit tuta sinun Synnis ia henen Armonsa.

Sitelehin/ ettes syndi wasta' sotisit/ Ninquin hen tesse Lehetuskirias/ j. ij. iij. iiij. V. vj. Vij. Vijj. Lugussa opettapi.

Sittequin sine sihen viij. Cap. tullut olet Ristin ia kärssimisen ala/ se sis sinua oikein opettapi Jumala' Edeskatzomisesta sine ix. x. Ja xi. Lugussa/ Quinga se o'bi turualine'.

Sille ette paitzi kerssimisen/ Ristin ia Surman hätä/ ei taidha iocu sijte Edeskatzomisesta selkieste tutkia ilman wahingota ia salaista

wiha Jumalata wasta'.

Sentedhe' pite se wanha Adam/ ennen hyesti coletettaman/ quin hen neite kersipi/ ia iooپی täte wekeuete Wina/ quin on risti.

Sentede' cartta sinuas/ ettet sine Wina ioo/ coskas wiele Nisäste imet.

Se on/ ele ennen Jumalan salaista Edeskatzomisesta couan tutki/ quin sine olet Wastoinkieumisen cautta hyesti harijoitettu.

Jocaitzella Opilla ombi oma märe/ aica ia ike.

Sijnä xij. he' opetapi sen oikean Jumalan palueluxen/ ia caiki Christitut Inhimiset Papixi tekepi/ ette heiden pite Wfframan/ ei Peningite/ eikä Caria/ ninquin Laki keske/ waa' hene' Oman Rumijns/ sen Himoin colettamisesa.

Sitelehin he' kirioittele sen wlkonaisen Christitudhen waeldamisen/ sijnä Hengelises Hallituxesa/ quinga ne Christiliset Inhimiset pite opettama'/ sarnaman/ hallitzeman/ palueleman/ andaman/ kerssimen/ racastaman/ elemen/ ia tekemen seke Ysteui/ wiholisi/ ette caikia Inhimisi vastaan. Nämet ouat ne Töödh/ iotca yxi Christittu tekepi.

Sille ninquin sanottu on/ Ei Usko ole ioutilas. Sijnä xiiij. Lugussa hen Opeta meite site Mailmaista Esiwalda cwlemahan ia tottelemaha'.

Joca senteden on sääty/ waicka ei se taidha ketän Jumalan edes hyuexi tehdhä/ nin hen quitengin matkan saatta nin palio/ ette ne hyuet sauat wlconaisen Rauhan ia warieluxen/ ia ette nijlle Pahoilla olis yxi Pelco/ ia ei olis iuri irttat paha tekemeen/ Senteden se ombi mös nijlle Hyuille iloxi/ echkei he site taruitze.

Mutta Lopussa hen caiki sen sulkepi Rackaudhesa/ ia päätte sen Christusen Esicuuuan ielkijn/ Ette ninquin hen meille tehnyt on/ nin mös pite meiden tekemen ia hende seuraman.

Sijnä xiiij. Lugussa/ hen opeta meite siwieste menemen nijne' cansa/ ioilla ombi heicko Omatundo Uskosa/ ia heite armaitzeman/ Etei me site Christilista wapautta heiden

wahingoxens harijoitaisi/ mutta pikimin Heickodhen paranoxexi.
Cussa ei nin tapachtu/ sijte sis nouse rijta ia Euangeliumin
Ylencatzomus/ ioca quitengi palio waranda. Nin on sis parambi
iotakin welte sen Heicon teden/ sihenasti quin he' wahwemaxi
tule/ quin ette coco Euangeliumin oppi pidheis poistuleman.
Ssijnä xv. Lugussa/ Asetta he' Christusen ydhexi Esicuuaxi/ ette
mökin nijte muita Heickoija kerssisima/ iotca wiele mwtoin ouat
iulkisis synneis ia pahois Tauoissa wighaliset/ ioita ei meiden pidhe
poisheittemen/ waan kersimen nincauuan quin he paramaxi tulisit/
Sille ette nin ombi Christus meiden cansan tehnyt/ ia wiele
iocapeiue tekepi/ kerssien palio häpie ia pahutta meisse/ ia sijte
meite alati Ulosautta.

Sitelehin hen päätte/ ia rucole ninen edheste/ kijttepi heite/ ia
andapi heite Jumalan haltuun/ ia yliste henen Wircansa.

Ja rucole heilde Apu sangen siwieste nijte Keuhije warten/ iotca
Jerusalemis ouat.

Ja on se caiki sula Rackaus/ iosta hen puhu/ ia ionga cansa hen
menepi.

SE xvj ia Wimeine Lucu/ o'bi yxi Teruetus Lucu/ iossa he'
Ysteuiens teruechte/ Mutta sijnä seas hen secoitta ydhen karskin
Cauattamisen Inhimisten Opista/ ioca ajallans sen Euangeliumin ia
Christilisen Opin sekaan tuleua oli ia Pahoituxe' matkan saattais/
Ninquin hen io ennen wissiste nähnyt olis/ ne monet Inhimisten
sädhyt/ ia moninaiset Keskyt ioca Romista ia ninen Romaritte'
cautta piti ylestuleman/ heiden petoliste' ia Pahoituxen
Ramatuidhens ia Oppins ca'sa/ ioca nyt caiken Mailman wpottanut
on/ Ja ombi mös seke teme' Lehetuskiriaa'/ ia coco pyhen
Ramatun/ ette mös caike' Henge' ia Usko' wlossammuttanut/ nin
ettei sille' muta iellens ole/ quin se Epeiumala/ Watza/ ionga
Palueliaxi Pyhe Pauali ne cutzupi ia nimitte. Jumalan meite heiste
pästäköön.

Amen TEllens me Leudheme teste Lehetöskiriasta/ teudhelisesta

*mite iongun Christitun Inhimisen tule tietä/ Nimiten/ mike Laki/
Euangelium/ Syndi/ Rangastus/ Armo/ Usko/ Wa'hurskaus/
Christus/ Jumala/ hyuet Töödh/ Rackaus/ Toiuo/ ia Risti onopi.
Ja quinga me meiden pite kieuttemen ioca itzen wastan/ mike hen
on hyue eli paha/ hurskas eli syndinen/ wekeue eli heicko/
Ysteue eli Wiholinen/ Ja quinga meiden pite itzeme wastan
kieutteme'. Sihe' hen on caiki nämet Ramatu' cansa wekeuesti
wahwistanut/ henen oman ia Prophetain Esicuuuans cansa/ Nin ettei
tesse sillen ole miten waija. Senteden ombi teme mös nin nähdhä/
ette Pyhe Pauali tachtoi Tesse Lehetuskirias/ caiki ne lyhykeiseste
päätte ia sulkia/ iotca Christilisen ia Euangeliumin Oppijn tule/ Ja
hen walmista ydhen Siselleminenon ia Ouen caiken Wanhan
Testamentin Ymmertäme'. Sille/ ilman epelemet/ ioca temen
Lehetuskirian hyuesti Sydhemesens pite/ henelle ombi caiken
wanhan Testamentin Walkeus/ kircaus/ ia woima tykenense.
Sen teden sis iocainen Christittu pite hene's aina ia alati tehen
itzens totuttaman ia harijoittaman. Sihen Jumala Armonsa
andakohon.
AMEN.*

Se P. Paualin Epistola Romarein tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali/ Iesusen Christusen Paluelia/ cutzuttu Apostolixi wloseroitettu sarnama' Jumalan Euangeliumi/

1:2 ionga hen ennen luuanut on/ henen Prophetains cautta/ nijsse pyhisse Ramatuissa/

1:3 henen Poijastansa/ ioca syndynyt on Daidin Siemeneste Lihan polesta/

1:4 Joca ombi wekeuesti ilmoitettu Jumalan Poijaxi/ sen Hengen ielken/ ioca pyhittepi/ Sijte aijasta quin hen ylesnousi coolleista/ se on/ Iesus Christus meiden HErra'

1:5 Jonga cautta me olema Armon ia Apostolin wirghan saaneet caikein Pacanain seas/

ylesoijendaman Usko'
cwliaisudhen/ henen Nimense
päle/
1:6 Joinenga lughusta te mös
oletta/ iotca cutzutut ouat
lesusesta Christusesta.
1:7 Caikille nijlle/ iotca Romissa
ouat/ Jumalan rackaille/ ia
cutzutuille Pyhille. ARMO olcon
teiden cansan ia Rauha
Jumalalda meiden Iselde/ ia
HERRALDA Iesuselda
Christuselda.
1:8 Ensin mine Kiten minun
Jumalatani Iesusen Christusen
cautta/ teiden caikein tedhen/
ette teiden Usko caikesa
Mailmasa mainitan.
1:9 Sille Jumala ombi minun
Todhistaijan (iota mine
Hengeseni paluelen henen
Pojans Euangeliumis) ette mine
ilman lackamat teiden pälen
muistan/
1:10 aina pydhen minun
Rucouxesani/ Ette mine iollangi
madhaisin saadha (ios Jumala
tachtu) onneliseni Tien tullaxen
teiden tygen.
1:11 Sille ette mine halan teite
nädhä/ senpäle ette mine
iotakin Hengeliste Lahia teille

iacaisin/ teite wahwistamahan
1:12 (se on) ette mine ynne
teiden cansan saisin Lohutoxen/
molombaiden Uskon cautta/
seke teiden ette minun.
1:13 Mutta em mine teilde
salata tachtu/ Rackat Weliet/
ette Mine olen wsein aiatellut
tulla teiden tygen/ waicka mine
olen estetty tehenasti/ Ette
mine mös teiden seasan/
madhaisin iongun Hedhelmen
saatta/ ninquin muinengi
Pacanain keskene.
1:14 Mine olen Welcapä/ seke
Grekein ette mucalaisten/ seke
Wisasten ette Tyhmein.
1:15 Senteden nin palio quin
minussa ombi/ walmis mine
olen/ teille mös iotca Romissa
oletta/ Euangeliumi sarnaman.
1:16 Sille em mine häpie
Christusen Euangeliumita. Sille
ette se ombi Jumalan weki/
ioca autuaxi teke caiki ne iotca
sen päle vskouat/
1:17 Ensin Juttaille ia mös nijlle
Grekille/ Senteden ette sijnä
iulgistetan se Wa'hurskaus ioca
Jumalan edes kelpa/ quin
vskosta vskoho' tule/ nin quin
kirioitettu on/ se Wanhurskas

pite vskostans elemen.

1:18 Sille ette Jumalan wiha
Taiuahasta * tulepi ilmei/ ylitze
caikein Inhimisten Jumalattoma'
menon/ ia wärydhen iotca
Totudhen wärydhes piteuet.

1:19 Senteden ette se quin
taitan Jumalasta tuta/ se ombi
heisse iulkinen. Sille ette Jumala
heille sen ilmoitti/

1:20 sen cautta/ Ette henen
näkymettomat meno'sa/ se on/
henen ijancaikinen Woimans ia
Jumalus/ tuleuat nächteuexi/
coska nijste wari otetan/ henen
Tegoisansa/ nimiten/ Mailman
loomisesta.

1:21 Nin ettei heille ole ychten
luchtamista/ Senteden ette he
tiesit yden Jumalan oleua'/ ia
ei ole hende ylisteneet ninquin
ychte Jumalata/ eikä mös
kijtteneet/ Waan he wilpistelit
heiden * aijatoxisans/ ia heiden
ierghetöin Sydhemens ombi
piminyt.

1:22 Coska he itzense Wisaxi
lwlit/ nin he ouat Tyhmexi
tulluet/

1:23 ia ouat mwttaneet sen
catomattoman Jumalan
Cunnian/ Cuuaxi/ ioca ei waan

techty ollut catouaiste'
Inhimisten/ Mutta mös Linduin
ia Nelijalcaisten ia mateleuain
Eleinten motoisexi.

1:24 Senteden ombi mös
Jumala heite laskenut heiden
Sydheme's himohin/
saastauxehen/ häueisemen
heiden oma Rumistans
keskenens/

1:25 Jotca Jumalan Totudhen
ouat mwttaneet Walehexi/ ia
ouat cunnioittaneet ia palueleet
enämen Loondo cappaleita/
quin itze Loija/ ioca o'bi
kijtettepe ija'caikisesta Am'.

1:26 Senteden ombi mös
Jumala heite ylenandanut
häpielisijn Himoin. Sille ette
heiden waimonsa ouat
muttaneet sen Loonolisen
tauan/ sihen quin ombi wasta
loondo.

1:27 Samalmoto mös Miehet
ouat ylenandanuet sen waimoin
loonolisen pitemisen/ ia ouat
toinen toisens polen palaneet
heiden himoisansa/ ia Miehet
ouat Miesten cansa riettaudhen
tehnet/ Ja ouat saanet (ninquin
pitiki) heide' exymisens palca'
itzeheisensä.

1:28 Ja ninquin ei he totellehet ette he Jumala' tundisit/ nin mös Jumala laski heite heijun mielehen/ tekemen nijte quin ei pideisi tectemen/

1:29 Teunens caikia Wärytte/ Salawoteita/ Coirutta/ Ahneutta/ Pahutta/ teunens catehutta/ Murha/ Rijta/ Petosta/

1:30 Pahantauaiset/ Coruan wiskutteliat/ Panetteliat/ Jumalan * ylencatzoijat/ Wekiuallaiset/ Coriat * Euchkerit/ * Pahain neuuoin pesät/ Wanhembaidens cwlemattomat/

1:31 Tompelit/ wilpitzijet/ * Julmat/ * Sopimattomat/ Armoittomat.

1:32 Jotca Jumalan Wanhurskauden tietueet (ette ne quin neite tekeuet/ ouat Colema' ansanuet) ei he waiuoin nijte tee/ mutta mös andauat Sosionsa ninen iotca site tekeuet.

* *tulepi ilmei) se tulepi Taiuahasta ilmei (mutoin ei caiki Mailma sijte miten tieteisi) Ettei yxiken Inhiminen wanhurskas ole*

Jumalan edes/ Mutta caiki tynni ouat Jumalattomat/ syndiset ia wäret/ se on/ Wihan lapset. Ja waika he iotakin Jumalast tietueet taicka cwleuat/ ouat he quitengin nin pahat/ Ette he eikä hende kijte eikä paluele. Senteden he mös rangastoxexi caikinaisen Syndijn langeuat >etc.

* *(Aijatoxisans) Cussa ei vsko ole sine toimi langepi ydheste ia toisehen/ sihenasti quin hen ratki sokiaxi tule/ henen aijatoxisans ninquin caikille wisaille ia Tarka mielisille tapachtupi.*

* *Pahain neuuoin pesät) iotca öte ia peiue/ pyteuet muita Inhimisi wahingotta ia häwittä/ Ouat sihen mös kyllle soueliat/ ia nopsat ylesleutemen sencaltaiset Jonet.*

* *Iulmat) Sudhen ia Coiran tauaiset/ ioilla eikä ole halu eli rackauta waimoin/ lastein/ Weliens/ Sisartens ia wanhimbaidens polen.*

* *Sopimattomat) iotca eiuet andexianna/ eike coskan muinein cansa taidha sopia.*

II. Lucu.

2:1 SEnteden/ o Inhiminen/
eipe sine taidha itzes luchtata/
waicka cuca sine olet ioca
domitzet. Sille ette iossa sine
toisen domitzet/ sijnä samassa
sine itzes cadhotat/ Ette sine
iuri site sama teet/ iotas
domitzet.

2:2 Sille me tiedheme/ ette
Jumalan Domio ombi oikea/
ninen ylitze iotca semmotoista
tekeuet.

2:3 Eli lwleco sine/ o Inhimine'/
sine ioca domitzet nijte iotca
sencaltaista tekeuet/ ia sine
mös site sama teet/ ette sine
weltet Jumala' domion?

2:4 Eli ylencatzotco sine henen
Hywuydhens runsaudhen/
kerssimisen ia *

Pitkemielisudhen? Etkös tiedhä/
ette Jumalan hywuys
paranoxehen sinua pytepi?

2:5 Mutta sinun Cowudhes ia
catumattoman Sydhemes
ielkeen/ sine cartutat wihan
itzelles sihen wihan peiuehen/

2:6 Coska JUMAlan oikea
Domio ilmande/ Joca costapi
itzecungin henen Töidense

pereste/

2:7 nimitten/ ylistos ia Cunnia/
ia catomatoin olemus/ nijnen/
iotca kerssimisen cansa
seisouat sen ijancaikisen Elemen
ielkin.

2:8 Mutta nijlle iotca rijtaiset
ouat/ ia eiuet totutta cwle/
waan wärydhen cwleuat/ tuleua
ombi närckestys ia wiha/

2:9 mureh ia waiwa/ caikein
Inhimisten Sieludhen ylitze iotca
paha tekeuet. Ensiste Juttaille/
ia mös Grekille.

2:10 Mutta kijtos ia cunnia ia
Rauha caikille nijlle/ iotca hyue
tekeuet/ Ensiste Juttaille ia mös
Grekille.

2:11 Sille ettei Jumala catzo
Inhimisen modhon ielken/

2:12 Caiki ne/ iotca ilman Laita
ouat syndi tehneet/ ne mös
ilman Laita cadhotetan. Ja caiki
ne iotca Laissa ouat syndi
tehneet/ ne Lain cautta
domitaan.

2:13 Sille ettei ne ole Jumalan
edes wanhurskat/ iotca Lain
cwleuat/ Mutta ne iotca Lain
töillens teuteuet/ ne pidheten
wanhurskana.

2:14 Sille ios Pacanat/ ioilla ei

Laki ole/ tekeuet quitengin *
loonostans site quin Laki ano/
ne samat/ waicka ei heille Laki
ole nin he ouat itzeheillens Laki
Sen cautta/

2:15 ette he osottauat Lain
Töödh/ oleuan kirioitetun
heiden Sydhemihins/ Senwoxi
ette heiden Omatu'dons heille
sen todistapi/ Nin mös heiden
aijatoxensa/ iotca itze keskene's
candauat/ eli mös luchtat

2:16 sinä peiuene/ coska
Jumala Inhimisten salaisudhet/
pite domitzeman/ Iesusen
Christusen cautta/ minun
Euangeliumin pereste.

2:17 Catzo/ sine cutzutan
Juttaxi/ ia sine Lootad itzes
Lain päle/ ia kerskat sinuas
Jumalasta/ ia tiedhet henen
tahdhonsa.

2:18 Ja ette sine olet Laista
neuuottu/ nin sine coettelet
mite paras tehdhä olis/

2:19 ia vskallat itzes oleuan
ninen Sokijain Johdattaijan/ ia
ninen Walkeudhexi/ iotca
pimeise ouat/

2:20 ia Tyhmeiden haltiaxi/
ninen yxikerdhaisten Opettaijaksi/
ia sinulla on mooto tietemen

mite oikeus ombi Laissa.

2:21 Nyt sine opetat muita/ ia
et sine itzes opeta. Sine sarnat
Ei pidhet warghastama'/ ia sine
wargastat. Sine sanot/ Ei pidhe
Hoori techtemen/ ia sine Hoori
teet.

2:22 Sine cauhistut
Epeiumaloita/ ia ratelet site
Jumalalda quin henen tule.

2:23 Sine kerskat itzes Laista/
ia häueiset Jumala Lain
Ylitzekieumisen cautta.

2:24 Sille teidhe' techten tule
Jumalan Nimi pilcatuxi
Pacanaiden seas/ ninquin
kirioitettu ombi.

2:25 Se Ymberileickaus kyllä
kelpa/ Jos sine Lain pidhet.
Mutta ellet sine Laki pidhe/ nin
ombi sinun Ymberileickausti io
Esinahaxi kiendynyt.

2:26 Jos sis Esinachka Lain
Wanhruskaudhen pite/ etkös
lwle ette henen Esinachkans
pite Luettaman henelle
Ymberileickauxe?

2:27 Ja nin se/ quin Loonosta's
ombi Esinachka/ ia Lain teutte/
pite sinua Domitzeman/ ioca
Bockstauin ia Ymberileickauren
alla Lain ylitzekieud.

2:28 Sille/ ei se Judeus ole/
ioca wlconaisesta Judeus on/
Eikä mös se ole
Ymberileicka/ quin
wlconaisesta Lihassa tapachtu.
2:29 Mutta se on Judeus/ ioca
siselde salattu on/ Ja se
Sydhemen Ymberileicka/ se
ombi Ymberileicka/ ioca
Hengesse/ ia ei Bockstauis
tapachtu/ Jonga kijtos ei ole
Inhimisilde/ waan Jumalalda.

** Pitkemieli) se on yxi auwu/
ette iocu hitahast wihastu/ ia
nuchtele wärytte.*

*Mutta Kerssimys on/ coska
paha kerssiten tauaran rumijn
eli Cunnian polesta/ waicka se
wiele oikiudhen möte tapachtuis.
Hywuyys on/ caikinaiset rumijn
hyuet Töödh/ ia ysteuelinen
meno.*

** Loonostans) Se on Loonolinen
Laki/ Mite sine tadhote sinulle
techteuen/ eli weltettä muilda/
tee sine se/ ia welte toista.*

*Jossa coco Mosesen Laki
sulietan/ ninquin Christus sano
Matt. 7.*

*Josta Laista ei Pacanatka mwta
tee/ quin vlconaiset Töödh/*

*Ninquin Juttat Mosesen Laista/
ia teme on se Canne ia
Luchtamus/ ette yxi Syndi ombi
swrembi quin toinen/ Laki
wastan.*

III. Lucu.

3:1 Mlsse sis Juttalla paraspoli
ombi? Eli mite se Ymberileicka
autta?

3:2 Ja tosin/ sangen palio.
Ensin/ ette heille on vskottu/
mite Jumamala puhunut on.

3:3 Mutta ettei mutomat ninen
samain päle vskoneet/ mike
sijte lucua ombi? Pidheiskö
heiden Epeuskonsa Jumalan
vskon turhaxi tekemen?

3:4 Pois se. Waan paramin/
Olcon Jumala totinen/ Ja caiki
Inhimiset Walechteliat. Ninquin
kirioitettu on/ Senpäle/ ette
sinun pite totisen oleman sinun
sanoisas/ ia ylitzewoitat coska
sine Domitan.

3:5 Jos sis se nin on/ Ette
meiden wärys Jumalan
Oikeudhen ylistepi/ miteste me
sanoma? Ongo sis Jumala
wäre/ ette hen sen ylitze
wihastupi?(Mine puhun

Inhimisten taualla)

3:6 Pois se/ Quinga sis Jumala taidhais Mailman Domita?

3:7 Sille ios Jumalan Totuus minun Waleheni cautta

cunnialisemaxi tulis/ henen ylistoxexi/ Mingetedhen mine

pidheis wiele sijte ninquin

Syndinen Domittaman?

3:8 Ja ei paramin nin tehdhä (ninquin me laitetanma/ ia quin

mutomat puhuuat/ ette me

sanoma) Techkemme paha/

ette sijte hyue tulis. Joinenga

cadhotus ombi ratki oikia.

3:9 Miteste me nyt sihe'

sanoma. Ongo sis meille

parambipoli quin heille? Ei

ensingen. Sille me olema enne'

osottaneet/ Ette seke Juttat ia

Grekit/ caiki ouat Synnin alla/

3:10 Ninquin kirioitettu on/

Eike'gen ole wa'hurskas/ ei

tosin yxike'.

3:11 Eikengen ole ioca

yymmerttä/ Eikenge' ole/ ioca

Jumalata etzipi.

3:12 Caiki he ouat

poikennehet/ ia caiki ynne ouat

keluottomaxi tulleet. Ei yxiken

ole quin hyue teke/ ei

yhtengen saacka.

3:13 Heiden Curckuns ombi yxi auoion Hautta/ heiden Kiellense ca'sa he petoxe' tekeuet/

3:14 Kykermen wiha o'bi heiden Hwllens alla/ Heiden suunssa ombi teunens kiromista ia haikeutta.

3:15 Heiden Jalgansa ouat nopiat werta wloswodhattaman/

3:16 heiden teisens ombi sula tuska ia sydhemenkipu/

3:17 eiuet he rauhan tietetundeneet/

3:18 Ei ole Jumalan pelco heiden silmeins edhesse.

3:19 Mutta sen me tiedhemme/ ette caiki se quin Laki sanopi/

sen hen sano nijlle iotca Lain alla ouat/ Senpäle/ ette

iocainen Suu pite tukittaman/ ia caiken Mailman pite Jumalan

edes Vicapään oleman/

3:20 Senteden/ ettei yxiken

Liha taidha Lain töiden cautta

henen edhessens Wanhurskaxi

tulla. Sille ette Lain lepitze waan Synnin tundemus tule.

3:21 Mutta nyt ilman Lain

auttamata ombi se

Wanhurskaus/ ioca Jumalan

edes kelpa/ iulghistettu/ ia Lain

ia Prophetain cautta todhistettu.

3:22 Se Jumalan Wanhruskaus (ma mine) ioca tule Iesusen Christusen vskosta/ caikein tyge/ ia caikein päle/ iotca vskouat.

3:23 Sille ettei täle ole ychten eroitusta * He ouat caiki pänes Synniset/ ia ei ole heille misten kerskamista Jumalan edes.

3:24 Ja tuleuat ilman ansiotans Wanhurskaxi henen Armostans/ sen Lunastuxen cautta/ quin ombi Christuses Iesuses/

3:25 Jonga Jumala on asettanut Armonstolixi/ sen Uskon lepitze henen

Weresense/ Joille hen sen Wanhurskaudhen/ ioca henen edhesens kelpa/ osottapi/ sijnä/ ette Hen ne Synnit andexianda *

3:26 iotca ienyet olit Jumalan kerssimisen ala/ Ette hen telle aijalla osottais/ sen

Wanhurskaudhen ioca henen edhesens kelpa Senpäle/ ette henen ainoan pite Wanhurskan oleman/ ia sen

Wanhurskauttaman/ ioca Iesusen Uskosta on.

3:27 Cussa sis ombi nyt sinun Kerskauxes? Se on wlossuliettu.

Minge Lain cautta? Töidhen Lain cautta? Ei/ Waan Uskon Lain cautta.

3:28 Nin me sis sen sixi pidhemme/ ette Inhiminen wanhurskaxi tule/ ilman Lain töite/ sulan Uskon cautta.

3:29 Eli ongo Jumala waiwoin Judasten Jumala? Eikö hen mös ole Pacanain Jumala? Ja/ wissiste mös Pacanaidhen Jumala.

3:30 Sille ette yxi ainoa Jumala ombi/ ioca Ymberileickauxen wanhurskaxi teke Uskosta/ ia Esinahan vskon lepitze.

3:31 Quingasta? Teemekö me Lain tyhiexi Uskon lepitze? Pois se Waan me * kijnitemme Lain.

* Cunnialisemaxi tulis) Daud sanopi/ Sinun ainoan wasta' mine synditein ia pahasti sinu' edeses tein/ Senpäle ette sine waa'hurskas olisit/ sinu' Sanoisas/ ia ylitzewoitat coska sine domittaa' >etc.

Se cwlu ninquin syndi pideis tecteme'/ Senpäle ette Jumala wanhurskas olis/ Quin P. Pauali mös tesse osotta.

Ja ei quite'ga' nin ole.

*Mutta meiden pite synnit
tu'dema' ioista Jumala meite
nuctele/ Ette he' nin laisans
waaxi ia hurskaxi tu'nustetaisin.
Mutta ylitze teme' tu'demise'/
rijteleuet ne Tecoinpyhet
Jumalan ca'sa/ ia ei tachtu
heide' töidens anda olla
Syndinä/ Ja nin pite Jumala
oleman heiden walechtelians/ ia
sanoisans domittaman.
Nin nyt P. Pauali tachtu/ ettei
ne synnit Jumalata yliste
(mutoin olis parambi Syndi
tedhä quin hyue) mutta synnin
tundemus ylistepi Jumala ia
henen Armons.
Nin iuri Jumala tule
wanhurskaxi/ ia caiki Inhimiset
walechteliäxi/ iotca ei site
tunnusta tachtu/ ia ei heiden
Epeuskonsa tege Jumalan vsko
tyhijäxi.
Sille hen quitengi woittapi ia
tule totisexi/ ette hen caiki
Synnisexi cwilluttapi.
* He ouat caiki pänens
Synniset) se on päcappale tesse
Lehetuskirias ia coco Ramatus/
ette caiki ouat syndiset/ iotca
ei ole Christusen Weren cautta
wanhurskautetudh vskosa/ sille*

*käsite täte Texti hyuesti/ ette
henesse alaspainetan caiki
tekoin ansiot ia kerskaus
Töiste/ ninquin P. Pauali tesse
sano/ Ja nin sula Jumalan
Armo ia cunnia iepi/ iosta me
wanhurskaxi ainostans tulema.*

IV. Lucu.

4:1 Mlteste me sis sanoma
meiden Isen Abrahamin
leunehexi Lihan polesta?

4:2 Sen me sanoma/ Jos
Abraham on Töidhen cautta
Wanhurskaxi tullut/ nin henelle
ombi kyllä kerskamista/ Waan
ei Jumala' edes.

4:3 Mutta mite Ramattu sano?
Abraham vskoi Jumalan/ ia se
henelle wanhurskaudexi luettijn.

4:4 Mutta sille ioca töte teke/
ei lueta palca Armosta/ waan
welghasta.

4:5 Mutta henelle ioca ei Töisse
kijniripu/ waan vskopi sen päle/
ioca sen Jumalattoman
wanhurskauttapi/ henen
Uskonsa luetan henelle/
wanhurskaudhexi.

4:6 Ninquin mös Daudid sanopi/
Ette autuahus on ainostans sen

Inhimisen/ iolle Jumala
tygelukepi wanhurskaudhen/
ilman Töidhen apua/ coska hen
sano.

4:7 Autuat ouat ne/ ioinenga
wärydhet ouat andexiannetudh/

4:8 Ja ioinenga Synnit peitetyd
ouat. Autuas on se Mies iolle
Jumala ei ycte' syndi tygeluge.

4:9 Lienekö teme Autuahus
waiwoin Ymberileickauchen
ylitzetullut/ eli mös ylitze
Esinahan? Nimbe me sanoma/
ette Abrahamille oli henen
Uskons Wanhurskaudhexi luettu.

4:10 Quinga hen sis henelle
tygeluettin? Coska hen oli
Ymberileickauches/ eli Esinahas?
Ei Ymberileickauches/ waan
Esinahasa.

4:11 Mutta sen Ymberileickauchen
Merckin hen otti Insiglixi ette
hen oli wanhurskaxi techty
vskon cautea/ ioca henelle oli
Esinahasa/ Senpäle/ ette henen
piti oleman caikein vskolisten
Ise/ iotca Esinahasa vskoit/
ette se sama pidheis mös heille
Wanhurskaudhexi tygeluettaman.

4:12 Ja tulis mös
Ymberileickauchen Isexi/ Ei
waiwoin ninen/ iotca

Ymberileickatuista syndynyet
ouat/ Mutta mös ninen/ iotca
waeldauat sen vskon Jelkije
mödhen/ ioca oli meiden Isen
Abrahamin Esinahasa.

4:13 Sille ne Lupauxet/ Ette
henen piti tuleman Maliman
Perilisexi/ ei ole tapachtanut
Abrahamille/ ia henen
Siemenillens Lain cautta/ Waan
vskon wanhurskaudhen cautta.

4:14 Sille/ ios ne/ iotca Laista
ouat/ periliset ouat/ Sijtte vsko
o'bi turha/ ia se Lupaus ombi
huckan tullut.

4:15 Senwooxi ette Laki Wihan
yleskihoitta/ Sille cussa ei Laki
ole/ ei sielle mös ole Lain
ylitzekieumiste.

4:16 Senteden annetan Perimys
Uskosta/ Ette sen pite Armosta
oleman/ Ja se Lupaus pite
olema' wahwana caikille
Siemenille/ Ei ninen ainostans/
iotca Laista ouat/ mutta mös
ninen/ iotca Abrahamin Uskosta
ouat/ ioca on meiden caikein
Isen.

4:17 Ninquin kirioitettu on/
Mine asetin sinun monen
Pacanain Isexi Jumalan edes/
ionga sine vskonut olet/ Joca

ne Coollehet eleuexi teke/ ia
cutzupi ne cappalet ioita ei
oleca/ ninquin ne olisit.

4:18 Ja hen vskoi sen Toiuon
päle/ cussa ei ensingen
toiuottapa ollut/ Senpäle ette
henen piti oleman monen
Pacanain Isen/ Ninquin henelle
sanottu oli/ Nin pite sinun
Siemenes oleman.

4:19 Ja ei hen heickonnut
vskosa/ eikä mös totellut henen
policolutta Rumistansa/ Echke
hen io lehes sata aijastaica
wanha oli/ Eikä mös Saran
policolutta Cochtua.

4:20 Sille ei hen ychten epeilyt
Jumalan Lupauxen päle
Epeuskon cautta/

4:21 Waan oli wahwa vskosa/
ia a'noi Jumala' sen * Cunnian/
ia oli caikein wissin sen päle/
ette se iota Jumala lupapi/ sen
hen mös woipi teuttä.

4:22 Senteden se ombi mös
henelle Wanhurskaudexi luettu.

4:23 Nin ei se ole waiwoin
henen techtens kirioitettu Ette
henelle se tyge luettu oli/

4:24 Mutta mös meiden
tedhen/ ioille se mös pite
tygeluettaman/ Jos me vskoma

henen pälens/ ioca meiden
HERRAN IESUSEN ylesheretti
Coolluista.

4:25 Joca meiden Syndijen
tedhen vlosannettu on/ ia
meiden wanhurskaudhen tedhen
ylesheretetty.

** Cunnian) Joca vskopi
Jumalan/ se andapi henelle
Cunnian/ ette he' on
wanhurskas/ caikiwaldias/
hurskas/ wijsas ia hyue etc.
Ja nin Usko ylesteutte ne
Colmet Ensimeiste kesky/ ia
wanhurskautta Inhimiset
Jumalan edes/ Ja se on se
oikea Jumalan paluelus.*

V. Lucu.

5:1 ETte me nyt sis olema
wanhurskautetut Uskon cautta/
Nin meille ombi Rauha Jumalan
cansa/ meiden HERRAN Iesusen
Christusen cautta/

5:2 Jonga lepitze meille mös
ombi yxi Tygekiumys Uskossa
tehen Armohon/ ionga siselle
me seisoma/ ia kerskama
meite' Toiuosta ioca meille
ombi sijte Cunniasta/ quin

Jumala meille andapi.

5:3 Mutta ei site ainostansa/
wan me mös kerskama meitem
waiwasa/ Sille me tiedheme/
Ette waiua saatta kerssimisen/
5:4 Mutta Kersimys saatta
coetuxen/ Coetus saatta
toiuron/ Mutta toiuro ei se
wilpistele.

5:5 Sille ette se Jumalan
Rackaus ombi wloswonatettu
meiden Sydhemihin/ sen pyhen
Hengen cautta ioca meille on
annettu.

5:6 Sille ette mös Christus/
coska me wiele heicot olima
aijan ielken/ ombi meiden
Jumalattoidhen edheste coollut.

5:7 Tuskalla nyt iocu coole sen
Oikean tedhen. Waan iongun
Hyuen edest wskallais lehes
iocu coolla.

5:8 Senteden Jumala yliste
hene' Rackauttans meiden
cochtan/ ette Christus ombi
meiden edesten coollut/ coska
me wiele Syndiset olima.

5:9 Nin me sis palio enem
henen cauttans wariela'me
wihan edheste/ senwooxi ette
me henen Werens Lepitze
wanhurskautetud olema.

5:10 Sille ios me Jumalan
cansa olema souitetut/ henen
Poians Coleman lepitze/ coska
me wiele henen Wiholisens
olima/ Palio enämin me Autuaxi
tulema henen Elemens lepitze/
ette me nyt souitetut olema.

5:11 Mutta ei waiwain site/
waan me kerskama mös meite *
Jumalasta/ meiden HERRAN
Iesusen Christusen cautta/
Jonga lepitze me olema nyt
souinon saaneet.

5:12 Senteden/ ninquin ydhen
Inhimisen cautta Syndi on
Mailma' tullut/ ia Syndin lepitze
Colema/ ia nin Colema caikein
Inhimiste' ylitze o'bi yldynyt/
senwooxi ette caiki ouat syndi
tehneet.

5:13 Sille ette syndi oli tosin
Mailmas/ hama' Lakijn asti.
Mutta cussa ei ychten Laki ole/
ei sielle syndi totella/

5:14 Waan se Colema wallitzi
Adamista hama' Mosesen asti/
heide' ylitze mös/ iotca eiuet
ole syndije tehneet/
sencaltaisen Ylitzekeumisen
cansa quin Adam/ ioca ombi
sen * Cuua/ quin ielken tuleua
oli.

5:15 MUtta ei se nin ole Lahia' cansa/ quin Synnin. Sille ios mo'da ouat ydhe' Inhimisen Synnin tedhe' coolleet/ Nin on palio enembi Jumalan Armo ia Lahia monelle runsahasta tapachtanut/ Iesusen Christusen cautta/ ioca se ainoa Inhiminen armosa oli.

5:16 Ja ei ole se Lahia ainostans ydhen * Synnin ylitze/ Nin quin caikein Cadotus on tullut ydhen Syndisen ydhen synnin tedhen. Sille ette Domio on wlostullut ydheste Synniste cadhotuxexi/ Mutta se Lahia/ hen mös auttapi monesta synniste Wanhurskautehen.

5:17 Sille ios Colema ombi ydhen synnin tedhen wallinut/ sen ydhen cautta/ Palio enemine iotca sauat Armon ia Lahian teuttemisen Wanhurskaudhexi pite wallitzeman Elemese ydhen Iesusen Christusen cautta.

5:18 Sille/ ninquin ydhen Inhimisen synnin tedhen Cadhotus on ylitze caikein Inhimisten tullut/ Nin ombi mös ydhen wanhurskaudhen cautta/ se Elemen wanhurskaus caikein Inhimisten ylitze tullut.

5:19 Sille ninquin ydhen Inhimisen cwlemattudhen tedhen/ monda ouat Syndisexi tulleet/ Nin mös monda tuleuat ydhen cwliaisudhen tedhen wanhurskaxi.

5:20 MUtta Laki ombi mös tehen siselletullut/ Senpäle ette Syndi wekeuemexi tulis/ Mutta cussa Syndi on wekeue/ Sielle ombi quitengin Armo palio wekeuemexi tullut/

5:21 Sen päle/ ette ninquin Syndi ombi wallinut Coleman polen/ Nin mös Armon pite wallitzeman wanhurskaudhen lepitze ijancaikisehen Eelemehen/ Iesusen Christusen cautta.

* Jumalasta) Ette Jumala meiden oma ombi/ ia me olema henen Omansa/ ia Hywuydhet ouat meile ychteitzet heneste/ ia henen cansans caikessa Edeskatzomisesa.

* Cuua) Ninquin Adam meite/ henen Synnillens/ ilman meiden rioxita/ ombi cadhottanut/ Nin mös Christus on henen Wanhurskaudhellans/ ilman meiden Ansiota/ meite

wapachtanut.

* Ydhen synnin) Tesse hen puhupi Perisynniste/ ioca on tullut Adamin cwlemattudhesta. Josta caiki mite meisse on/ se on syndi.

VI Lucu.

6:1 Mlteste me sis tehe' sanoma? Pitekö meide' wiele Synnise olema'/ senpäle ette se Armo site wekeuemi olis?

6:2 Pois se. Quingasta meiden wiele pideis Synnis elemen/ iosta me poiskoolleet olema?

6:3 Eikö te tiedhä Rackat Weliet/ Ette caiki iotca castetut olema Christusesa Iesusesa/ me olema Castetut * henen Colemahansa?

6:4 Nin me olema sis henen cansans haudhatut casten cautta colemahan/ Senpäle/ ette ninquin Christus ombi coolluista ylesheretetty Isen Cunnian cautta/ Nin mös meiden pite waeldaman/ ydhes wdhesa Elemese.

6:5 Sille ios me ynne henen cansans kijniystutetut olema ydhen caltaiseen Colemahan/

Nin me mös tulema Ylesnousemisesa ydhen caltaisexi/

6:6 Tieten/ ette meiden Wanha Inhiminen on henen cansans ristinnaulittu/ Senpäle/ ette se Syndinen Rumis pite turmeldaman/ ettei me testedes pidhe syndi palueleman.

6:7 Sille ette se quin Coollut on/ hen ombi synniste wanhurskautettu.

6:8 Mutta ios me coolleet olema Christusen cansa/ nin me Uskoma/ ette meiden mös pite elemen henen cansansa/ 6:9 Ja tiedheme/ ette Christus ioca nijste Coolleista ylesheretetty on/ ei hen sillen coole/ ei se Colema saa testedes hene' ylitzens walta.

6:10 Sille se quin he' coollut on/ sen he' syndijn cooli wihdhoin/ waa' se quin hen elepi/ sen hen Jumalan elepi.

6:11 Nin mös te/ sixi te teidhen itzenne pitekä/ ette te oletta Syndihin coolleet/ mutta elette Jumalaan Christusen Iesusen meiden HERRAN cautta.

6:12 Nin elkete nyt laskeco Syndi wallitzeman teiden

coleuaisesa Rumisanna/ nin ette te hende cwletta henen Himoinsa ielkeen.

6:13 Ja elkete andaco teiden Jesenitenna Synnin Odhaxi wärytehen/ Mutta andaca itze teiten Jumalalle ninquin ne/ iotca Colluista ouat wirghonneet/ ia teiden Jesenet/ Jumalalle wa'hurskaudhe' Odhaxi.

6:14 Sille ettei Syndi pidhe teiden ylitzen walitzema'/ Se'woxi ettei te ole Lain alla Waan Armon alla.

6:15 Quingasta sis? Pitekö meiden Syndi tekemen/ Ettei me ole Lain alla/ Waan Armon alla? Pois se.

6:16 Ettekö te tiedhä/ ette iolle te annatte teiden itzenne palueliaxi cwlemahan/ sen Palueliat te oletta/ io'ga te oletta cwliaiset/ Taicka synnin/ coleman polehe'/ eli Cwliaisude' Wanhurskaudhe' polen?

6:17 Mutta Jumalan olcon kijtos/ Ette te olitta Synnin palueliat/ Mutta nyt oletta sydhemeste' cwliaiset/ sen opin Esicuuasa/ iohonga te oletta wedhetud.

6:18 Mutta nyt ette te oletta wapadhetud synniste/ nin te oletta Wanhurskaudhen palueliaxi tulleet.

6:19 Mine puhun neiste Inhimisten taualla/ teiden Lihalisen heickoudhe' tedhen. Ninquin te oletta andanut teiden Jesenet Sastaisutta ia Wärytte paluelemaan ydheste Wärydesta nin toisehen/ Nin andacat mös nyt teiden Jesenet Wanhurskaudhen palueluxeen/ ette ne tulisit Pyhexi.

6:20 Sille coska te olitta Synnin palueliat/ nin te olitta wapaat Wanhurskaudhesta.

6:21 Mite hedhelme teille silloin sijte oli/ Joista te nyt häpiette? Sille ette sencaltaisten loppu ombi Coolema.

6:22 Mutta ette te nyt oletta wapadhetut synniste/ ia Jumalan palueliaxi tulluet ombi teille teiden Hedhelme/ ette te pyhexi tuletta/ Mutta sen Lopuxi/ se ijancaikinen Eleme.

6:23 Sille ette Colema ombi Syndin palca. Mutta Jumalan Lahia ombi se ijancaikinen Eleme/ Iesuses Christuses meiden HERRASA.

* Henen Colemahansa) Ette mökin (ninquin hen) coole'ma. Sille emme me caikeni tyynni coole synniste/ ennenquin Liha coole Rumilisesta.

* Himo'sa ielken) Merkitze ette pyhille Inhimisille ombi wiele pahat Himot lihassa/ ioita eiuet he noudha eike teuttä.

VII Lucu.

7:1 Elkö te tiedhe/ rackat weliet (Sille mine puhu' Lain taitauain tyge) Ette Laki se wallitzepi Inhimisen ylitze/ nincauuan quin hen ele?

7:2 Sille yxi waimo ioca Miehen hallusa ombi/ nincauuan quin Mies ele/ hen on henehen sidhottu Lain cansa. Mutta ios Mies coole/ nin se on wapah sijte Miehen Laista.

7:3 Waan ios hen toisehe' Mieheen secaunde/ henen Miehense eleise/ nin hen Hooraxi cutzutan. Mutta ios Mies coolepi/ nin he' on wapah Laista/ ettei hen Hooraxi ole/ ios hen secaunde toisehen Miehen.

7:4 Nin oletta Te mös/ minun

Welieni * Laista coletetudh/ Christusen Rumin cautta/ ette teiden pite secaundeman toisehe'/ nimitten sihen/ ioca Coolleista on Ylesnosnut/ senpäle/ ette me Jumalalle Hedhelmeitzisim.

7:5 Sille coska me olima Lihassa/ nin ne synniset Himot (iotca Lain cautta heide's yleskihoitit) olit wekeuet meiden Jesenise/ Colemalle hedhelmeitzemen.

7:6 Mutta nyt me olema wapadhetut Laista/ ia heneste poiskoolluet/ ioca meite fangina piti/ Nin ette meiden pite paluelema'/ Henge' wdesa menossa/ ia ei sijnä wa'has Bockstauin menossa.

7:7 Miteste me sis sanoma? Ongo Laki syndi? Pois se. Mutta em mine mwtoin syndi tundisi/ quin Lain cautta. Sille em mine olisi Himosta miten tienyt/ ellei Laki olisi sanonut Ele himoitze.

7:8 Mutta nin otti syndi Tilan Keskyste/ ia yleskihoitti minussa caikinaisen Himon/ Sille ette ilman Laita oli Syndi coollut/ Mutta mine elin muinen ilman Laita.

7:9 Cosca sis Kesky tuli/ nin
Syndi taas wircosi/ Ja mine
coolin.

7:10 Ja nin leuttihin/ ette se
Kesky quin minulle oli Elemexi
lootu/ se minun saati
Colemahan.

7:11 Sille ette Syndi otti tilan
Keskyste/ ia petti minun/ ia
sille samalla Keskyllä hen minu'
tappoi.

7:12 Se Laki ombi quitengi
itzestens pyhe/ ia se Kesky
ombi pyhe/ oikia ia hyue.

7:13 Ongo sis se/ quin Hyue
on/ minulle Colemaxi tullut?
Pois se. Mutta senpäle/ ette
Synnin piteis nächtemen/
quina hen Syndi olis/ ombi
hen minulle sen Hyuen cautta
Coleman synnytteny/ Senpäle
ette Synnin pideis ylitze mären
Synnixa tuleman/ Keskyllä cautta.
S7:14 ille me tiedheme/ ette
Laki on Hengelinen/ Waan mine
olen Lihallinen/ Synnin ala
myyty.

7:15 Sille em mine tiedhä/ mite
mine * teen/ Senteden ettei
mine tee/ mite mine tahdhon/
waan site quin mine wihan/ sen
mine teen.

7:16 Mutta ios mine site teen/
iota em mine tachtu/ nin mine
olen sosionut Lain cansa/ ette
hen on Hyue.

7:17 Nin em mine nyt site sama
tee/ waan se Syndi/ ioca
minussa asupi.

7:18 Sille mine tiedhen/ ette
minussa/ se on/ minun
Lihassani/ ei miten hyue asu.
Kylle minulla ombi Tachtu/
Waan teutte Hyue/ em mine
site leudhä.

7:19 Sille ette se Hyue/ iota
mine tahdho' em mine site tee/
waan site paha/ iota em mine
tahdho/ site mine teen.

7:20 Mutta ios mine sen teen/
iota em mine tachtu/ nin em
mine site sama tee/ waan se
Syndi/ ioca minussa asupi.

7:21 Nin mine nyt leudhen
itzelleni ydhen Lain/ ioca
tachtu tehdhä site/ quin Hyue
on/ ette minussa Pahuus
kijnirippu/

7:22 Sille minulla ombi Halu
Jumalan Lakijn/ sen * sisellisen
Inhimisen polesta.

7:23 Mutta mine näen ydhen
toisen Lain minun Jeseniseni/
ioca sotipi minun Mieleni Lakia

wastan/ ia ottapi minun Fangixi
sijnä Synnin Laissa/ ioca ombi
minun Jeseniseni.

7:24 Mine wihileinen Inhiminen/
cuca minun pästepi teste
Coleman Rumista?

7:25 Mine kijten Jumalata
lesusen Christusen cautta
meiden HERRAN. Nin mine nyt
itze paluele' Jumalan Lakia
mielelleni/ Mutta Lihan cansa
sen synnin Lakia.

** Laista) se wanha Inhiminen
pitepi Omantunnon syndin
cansa Orianans/ ninquin Mies
waimonsa. Mutta coska se
wanha Inhimine'/ quin on
Syndi/ coolepi Armon cautta/
nin Omatundo tulepi Synniste
wapaaxi/ nin/ ettei Lakican
sillen taidha yleskihoitta
Omantunnon päle candaman.*

** Teen) Tekeminen/ ei cutzutta
tesse iocu Lain töte teuttä/
waan ne himot tuta/ ette he
kihoittauat heitens/ Mutta laki
teutteminen/ se on/ ilman
paha sisu ia himo elemen
sangen puchtaasta/ Joca ei
tapadhu tesse nykyses Elemese.*

* Sisellisen) Sisellinen Inhiminen

*cutzuttan tesse se Hengi/ quin
Armosta ombi syndynyt/ ia
pyhisse Inhimisis sotipi site
wlcoista Inhimiste vastaan/ ioca
ombi toimi/ iercki/ taito/ mieli/
ia caiki mwdh/ mite Inhimises
ombi loonnosta/ Sille ne caiki
ouat Synnille riuatudh.*

VIII. Lucu.

8:1 Nln ei ole miten *
cadhottapa nijlle/ iotca
Christuses lesusesa ouat
kijnitetudh/ ne/ iotca ei waella
Lihan ielken/ waan Hengen
ielken.

8:2 Sille ette Hengen Laki/ ioca
eleuexi tekepi Christusesa
lesusesa/ se ombi minun
wapachtanut synnin ia coleman
Laista.

8:3 Sille se quin ei Laki tainut
matkan saatta (Senwoxi ette
hen Liha' cautta oli heickoxi
tullut) sen Jumala teki/ ia
lehetti henen Poiansa sen
synnisen Lihan hahmosa/ ia
poisdomitzi synnin Lihassa/
Synnin cautta.

8:4 Senpäle/ ette se
Wanhurskaus/ ionga Laki

watipi/ meisse teutetyxi tulis/
Quin ei nyt sillen Liha' ielkin
waellamma/ waan Hengen
ielken.

8:5 Sille/ ne/ iotca Lihalliset
ouat/ totteleuat nijte Lihalisia/
Mutta ne/ iotca Hengelistet
ouat/ totteleuat nijte Hengelistia.

8:6 Sille ette Lihan Halu/ ombi
colema ia Hengen Halu/ se
ombi Eleme ia rauha.

8:7 Senteden ette Lihan Halu
ombi yxi Wihaus Jumalan
wastan/ Senwoxi ettei se ole
Jumalan Lain cwliainen/ eipe
hen semmengen site woi.

8:8 Mutta iotca Lihalliset ouat/
ei ne taidha olla Jumalan
otoliset.

8:9 Waan ette te ole Lihalliset/
mutta Hengelistet/ Jos mwtoin
Jumalan Hengi teisse asupi.
Mutta iolla ei ole Christusen
Hengi/ ei se ole henen omansa.

8:10 Mutta ios sis Christus
onmbi teisse/ Nin Rumis tosin
on coollut synnin tedhen/
Mutta Hengi ombi Eleme/ sen
Wanhurskaudhen tedhen.

8:11 Jos nyt sen Hengi/ ioca
lesusen ylesheretti Coolluista/
asupi teisse/ Nin mös se

sama/ ioca Christusen
ylesheretti Coolluista/ pite
teiden coleuaisen Rumijn eleuexi
tekeme'/ se' syyn tedhe'/ ette
hene' He'gens teisse asupi.

8:12 Nin olema me nyt (rackat
Weliet) Welcapääd/ ei Lihan
ette meiden pite Lihan ielkin
elemen.

8:13 Sille ios te elette Lihan
ielken/ nin te coletta Mutta ios
te coletatte Lihan sisun/
Hengen cautta/ nin teiden pite
elemen.

8:14 Sille ette caiki ne/ iotca
Jumalan Hengelle waikutetaan/
ne ouat Jumalan lapset.

8:15 Sille ette te ole saaneet
Oriudhen Henge/ ette teiden
pidheis wiele pelkemen. Mutta te
oletta saaneet wloswalittudhen
Lasten Hengen/ Jonga cautta
me hwdhama/ Abba rakas Ise.

8:16 Se sama Hengi todistapi
meiden Hengellen/ ette me
olema Jumalan Lapset.

8:17 Jos me olema Lapset/ nin
me olema mös Periliset/
nimiten/ Jumalan Periliset/ ia
Christusen cansaperiliset. Jos
me mutoin ynne kerssime/
Senpäle ette me mös henen

cansans Cunniahan tulisima.

8:18 Sille ette sixi mine sen pidhen/ Ette temen nykyisen Aijan waiuat/ eiuet ole sen Cunnian kuluoliset/ ioca meiden cochtaan pite ilmoitettaman.

8:19 Sille se ikeue loondocappalein odhotus odhottapi sen Jumalan Lasten ilmoituxen pereste.

8:20 Senwoxi ette Loondocappaleet/ ouat Turmeluxen alaheitetudh/ heiden tachtains vastaan/ Waan hene' tehdhens/ ioca ne ombi alaheittenyt ydhen toiuon päle.

8:21 Sille ette Loondocappalet pite mös wapaxi tuleman sijte turmeludhen Oriudesta/ siihen Jumalan Lasten Cunnialisen wapautehen.

8:22 Sille me tiedheme/ ette iocainen Loondocappale/ hocapi ia ikeueitze tehenasti meiden cansan.

8:23 Mutta ei waiwoin ne/ Waan mös me itze/ ioilla ombi Hengen wdhistos/ hocamma mös itzellemme/ sen Lapsudhen ielken/ ia odhotamma meiden Rumijn Lunastusta.

8:24 Sille kyllä me olemme wapaadhetut/ Wan se ombi Toiuossa. Mutta ios Toiuo näkypi/ ei hen ole toiuo/ Sille quinga iocu site taita toiuoa ionga hen näke?

8:25 Mutta ios me site toiuoma/ iota emme me näe/ Nin me site odhotamma kersimisen cansa.

8:26 Samalmoto mös Hengi autta meiden heickoutta. Sille eipe me tiedhe/ mite meiden pite rucoleman/ ninquin tulis/ Waan itze Hengi manapi hyue meiden edesten/ sanomattomilla Hocauxila.

8:27 Mutta se/ ioca sydhemen catzopi/ hen tietä mite Henge' mieles ombi/ Sille ette hen manapi pyhein edeste Jumalan mielisudhen ielkin.

8:28 Mutta me tiedhemme ette ninen iotca Jumalata racastauat/ caiki cappalet parahin auttauat/ nimitten nijlle iotca Aightuxen ielken cutzutut ouat.

8:29 Sille iotca hen on edeskatzonut/ ne hen ombi edessätenyt/ ette heiden pite oleman henen Poians Cuan

caltaiset/ Senpäle ette henen pite oleman se Esicoinen monein Weliein keskene.

8:30 Mutta iotca he' on edessänyt/ ne hen ombi mös cutzunut. Ja ne iotca he' on cutzunut/ ne he' o'bi mös Wa'hurskauttanut. Mutta iotca he' wanhurskautti/ ne hen o'bi mös cunnialisexi tehnyt.

8:31 Miteste me sis tehen sanoma? Ette Jumala ombi meide' edesten/ Cuca woi meiden waskan olla?

8:32 Joca ei mös ole henen oma Poicans armachtanut/ Waan on wlosandanut henen meiden caikein edeste/ Quingasta ei hen mös andaisi meille caikia henen cansansa?

8:33 Cuca tachtu ninen Jumalan wloswalittudhen päle canda? Jumala ombi se/ ioca wanhurskautta.

8:34 Cuca o'bi se ioca tachtu cadotta? Christus on se/ ioca collut on. Ja palio ene'bi/ Hen ombi mös ylesheretetty/ Joca mös o'bi Jumalan oikealla Kädelles/ ia manapi hyue meiden edeste'.

8:35 Cuca tachtu meite eroitta

Jumalan Rackaudhesta? waiuaco eli adhistos/ eli wainous? eli nelke? eli alastus? eli häte? eli miecka?

8:36 Ninquin kirioitettu ombi/ Sinun tedes me coletetame yli peiue/ Me pidetem ninquin Teuraxi techteuet La'baat.

8:37 Mutta nijsse caikissa me ylitzewoitamme/ henen cauttans/ ioca meite racastanut on.

8:38 Sille ette mine olen wissi sen päle/ Ette eikä Colema/ taicka Eleme/ Eikä Engelit taicka Esiuallat/ eli wäkewuydhet/ eikä nykyset taicka tuleuaiset/ eikä corckius eli syueys/ eikä iocu mw Loondocappale/ woi meite eroitta Jumalan rackaudhesta/ ioca ombi Christusesa Iesusesa meiden HErrasa.

Cadhottapa) waicka syndi wiele Lihassa kiuckuitze/ nin ei hen quitengan taidha cadhotta Inhimiste/ Senteden ette Hengi ombi wanhurskas ia sotipi site waskan.

Mutta cussa ei se Hengi ole/ sijnä Laki Lihan cautta heicoxi

tule/ ia ylitze/ kiedhen. Nin ette se on mahdoin/ ette Laki sen Inhimisen taita autta/ mutta waan syndihin ia Colemahan. Senteden Jumala lehetti Poiansa/ ia sälytti henen pälen/ meiden synnit/ ia nin auitti meite Laki teuttemen/ henen Hengens cautta.

IX Lucu.

9:1 TOfudhen mine sanon Christusesa/ ia en Walechtele/ Quin minun Omatundon minulle todhista Pyhesse Hengese/
9:2 Ette minulla ombi swri mureh/ ia alinomainen kipu Sydhemeseni.
9:3 Sille mine olen itze pyynyt minuani kirotxi tulla Christuselda/ minun Welieini teden/ iotca ouat minun Langoni Lihan cautta/
9:4 iotca ouat Israelitit/ ioinenga ombi Lapsuus ia Cunnia/ ia Lijttot/ ia Lain sädhyt/ ia se Jumalanpaluelus/ ia ne Lupauxet/
9:5 ioinenga mös ne lset ouat/ ioista Christus ombi syndynyt Lihan polesta/ Joca ombi

Jumala caikein ylitze/ ylistettu ijancaikisesta/ Amen.

9:6 Mutta em mine neite puhu/ ette Jumalan Sana senteden on huckunut. Sille ei ne ole caiki Israelitit/ iotca Israelista ouat/
9:7 eike mös ne caiki poiat ole quin ouat Abrahamin Siemen. Waan Isaachisa pite cutzutaman sinulle Siemen.

9:8 Se on/ Ei ne Jumalan Lapset ole/ iotca Lihan cautta Lapset ouat/ Mutta ne/ iotca Lupauxen polesta Lapset ouat/ ne Siemenexi luetan.

9:9 Sille ette teme ombi Lupauxen sana/ quin hen puhu/ Telle aijalla minun pite tuleman/ ia Saralla pite Poian oleman.

9:10 Mutta ei se ainostans nin heille tapachtanut/ waan mös Rebecca widhoin sighthitti Isaachist meiden lseste.

9:11 Sille io ennen Lasten syndymetä/ coska ei he wiele miten hyue eikä paha tehneet/ Senpäle ette Jumalan Aightus pideis seisoman/ wloswalitzemisen ielken/

9:12 Ei Töödhen ansiosta/ waan sen Cutzuian Armosta/

nein henelle sanottin.

9:13 Se swrembi pite palueleman site wehembete/ Ninquin kirioitettu on/ Jacob mine racastin/ mutta Esau mine wihasin.

9:14 Miteste sis me tehen sanoma? Ongo sis Jumala wärä? Pois se.

9:15 Sille hen sano Moseselle. Jonga mine olen Armolinen/ sen mine olen armolinen/ Ja ketä mine armaitzen/ sen ylitze mine armaitzen.

9:16 Nin ei se nyt seiso iongun tahdhosa eli Jooxusa/ waan Jumalan armaitzemisesa.

9:17 Sille ette Ramattu sanopi Pharaonin tyge/ iuri sitewarten mine olen sinun ylesherettenyt/ ette minun pite sinun päles minun Wäkeni osottaman/ Senpäle/ ette minun Nimen pite caikesa Mailmasa iulghistettaman.

9:18 Nin hen nyt armacta/ ketä hen tachtu/ Ja padhutta kenen hen tachtu.

9:19 Nin sine mahdhat sano minulle. Mixi hen sis meite nuchtele? Cuca taita henen Tachtons wastan seiso? O

Inhimis parca/ Cuca sine olet ettes tahdhot Jumalan cansa ridhelle?

9:20 Sanoco mös iocu Teco henen Tekiellense/ Mixis minun sencaltaisexi tehnyt olet?

9:21 Eikö Sauenwalaijalla ole walda/ ydhesta pystyste tehdhä/ yxi Astia cunniaxi/ ia sen toisen häpijexi?

9:22 Senteden/ ios Jumala tachtu wihas osotta/ ia woima's ilmoitta/ Ombi hen swren Kerssimisen cansa

kerssinyt henen Wihans Astiat/ iotca walmistetut ouat cadhotuxehen/ Senpäle

9:23 ette henen piti tietteuexi tekemen henen Cunnians rickaudhen/ ylitze henen Laupiudhensa Astiain/ iotca hen Cunniaxi ombi walmistanut.

9:24 Jotca hen mös cutzunut on/ nimiten meite/ Ei ainostans Juttaista/ wan mös Pacanoista.

9:25 Ninquin hen mös sanopi Osean cautta/ Mine tadhon sen cutzua minun Canssaxeni/ ioca ei minun Canssan ollut. Ja minun Rackaxeni/ ioca ei minun Rackan ollut.

9:26 Ja sen pite tapachtaman/

Ette sielle/ cussa heille sanottu oli/ Eipe te ole minun Canssan/ Sijne he pite cutzutaman Eleuen Jumalan Lapsixi.

9:27 Mutta Esaias hwta Israelin edes/ ios Israelin Lasten lucu nin olis/ quin sanda meresse/ Nin quitengin ne techteet autuaxi tuleuat.

9:28 Sille ette yxi Hätemys ia Häuitos pite tapactaman/ ia quitengin se kiendy wanhurskaudhexi. Sille ette itze HERRA pite sen Häuitoxen Maan päle * hiltzemen.

9:29 Ja ninquin Esaias ennen sanoit/ Ellei HERRA Zebaoth olis meille iettenyt Sieme'de/ nin me olisima olluet quin Sodoma ia sencaltaiset quin Gomorra.

9:30 Miteste me sis tehen sanoma? Sen me sanoma/ Ette Pacanat/ iotca ei ole wanhurskaudhen ielken seisonet/ ne ouat wanhurskaudhen saaneet/ Mutta mine sanon sijte wanhurskaudhesta ioca vskosta tulepi.

9:31 Mutta Israel/ ioca on wanhurskaudhen Lain ielken

seisonut/ ia ei ole saanut wanhurskaudhen Lakija.

9:32 Minge tedhen? Senteden ettei he site vskosta/ mutta ninquin Lain töiste etzit. Sille he ouat louckaneet itzens sen Caadhekiuen päle/

9:33 Ninquin kirioitettu ombi. Catzos/ mine pane' Zionijn ydhen caadhekiuen/ ia ydhen pahoituxen Callion/ Ja ioca hene' pälens vskopi/ ei henen pidhe häueistemen.

* hiltzemen) waicka se sure'bi osa langepi/ ette he tuleuat vskottomaxi nin ei hen quitenga' caikia tadho nin anda langeta/ Waan tehelle pite ne Techteet/ ia ninen cautta hen site runsaman vlosleuitte henen Sanansa ia Armonsa/ ionga cautta he Wanhurskaxi ia pyhexi tuleuat.

X. Lucu.

10:1 RAckat Weliet/ minun Sydhemeni halu/ ia rucous ombi Jumalan tyge Israelin edeste/ ette he tulisit autuaxi.

10:2 Sille mine a'nan heille

todhistuxen/ ette heille ombi
achkerus Jumalan pole'/ Mutta
tyhmydhen cansa.

10:3 Sille ettei he ymmerdhe
site Wanhurskautta ioca
Jumalan edes kelpa/ waan
etziuet oma Wanhurskauttans
ylesoijenda/ ia nin ei he ole
sen Wanhurskaudhen alamaiset/
ioca Jumalan edes kelpa.

10:4 Sille ette Christus ombi
Lain Loppu/ Joca henen pälens
vskopi/ se ombi wanhurskas.

10:5 Moses kylle kirioita sijte
Wanhurskaudhesta ioca Laista
tule/ Ette ioca Inhiminen sen
teke/ henen pite * sijnä
elemen.

10:6 Mutta se Wanhurskaus
ioca Uskosta ombi/ sanopi
nein/ Ele sano Sydhemeses
Cuca tachtu * Ylesastu
Taiuasen?

10:7 (Se on/ Christusta tenne
alashakia) Eli cuaca tachtu
alasastu Sywuytehen?(Se on/
Christusta coolleista
iellenshakia)

10:8 Waan mite Ramattu
sanopi? Se sana o'bi sinu' iwri
tykenes/ nimiten/ sinu' Suusas
ia sinun Sydhemeses. Teme on

se Sana vskosta/ ionga me
sarnama.

10:9 Sille ios sine tunnustat
sinun Suullas Iesusen/ Ette HEN
on se HERRA/ ia vskot sinun
Sydhemeses/ ette Jumala on
HENEN Coolluista
ylesherettenyt/ nin sine autuaxi
tulet.

10:10 Sille ette Sydhemen
vskolla me Wanhurskaxi tulema/
Ja Suun tunnustoxella/ me
autuaxi tulema.

10:11 Sille ette Ramattu
sanopi/ Ette Jocainen quin
henen pälens vskopi/ ei hen
häpijen tule.

10:12 Ei ole ychten eroitusta
Judasten ia Grekein welille/
Sille ette yxi HERRA on caikein
ylitze/ ricas caikein cochtan
iotca hende auxenshwtauat.

10:13 Sille ette Jocainen quin
HERRAN Nime auxenshwtapi/
henen pite autuaxi tuleman.

10:14 Mutta quinga he site
auxenshwtauat/ ionga päle ei
he vskoneet? Ja quinga sis he
sen vskouat/ iosta he ei ole
cwlleet?

10:15 Mutta quinga he cwleuat
ilma' Sarnaijata? Ja quinga he

sarnauat/ ellei he lehetete?
Ninquin kirioitettu on/ O quinga
suloiset ouat ninen Jalghat/
iotca Rauha' iulghistauat/ ne
quin Hyue iulgistauat.

10:16 Mutta ei he ole caiki
Euangeliumin cwliaiset/ Sille
ette Isaias sanopi/ HERRA/
Cuca Uskopi meiden sarnan?

10:17 Nin tule sis vsko
sarnasta/ Mutta sarna Jumalan
Sanan cautta.

10:18 Mutta mine sanon/ Eikö
he site ole cwlleet? Heiden
änense tosin ombi wloslechtenyt
caikehe' Mailman/ Ja heiden
sanansa Mailman ärijn.

10:19 Waan mine sanon/ Eikö
Israel ole site saanut tietä? Se
ensimeinen Moses sanopi/ Mine
tahdhon teite yllytte Cateutehen
sen Canssan cautta ioca ei ole
minun Canssan/ ia ydhe'
tyhmen canssan cautta mine
tahdhon teite Herssytelle.

10:20 Mutta temen ielken mös
Esaias iulkepi/ ia sanopi/ Mine
olen leutty nijlde iotca ei minua
etzineet/ ia olen ilmaunnut
nijllen iotca ei minua kysyneet.

10:21 Mutta Israelin tyge hen
sano/ Coco peiuen mine olen

wlosoijendanut minun käteni/
sen wskomattoman ia cangian
Canssan tyge.

** Ylesastu) se quin ei Usko/
ette Christus ombi coollut ia
ylesnosnut/ meite synniste
wanhurskaxi tekemen/ Hen
sanopi Sydhemesense/ cuca
ombj ylesastunut Taiuasen/ ia
alasmennyt Sywuytehen?
Neite ne sanouat/ iotca
Töillens tachtouat wanhurskaxi
tulla/ ia ei Uskolla.*

*Waicka he sen suullansa nin
mös sanouat/ mutta ei
sydhemellens.
Enphasis est in verbo/ ei
Sydhemellens.*

XI Lucu.

11:1 Nin mine nyt sanon/ Ongo
sis Jumala Canssansa
poishylienyt? Pois se. Sille ette
mineki mös olen yxi Israeliti/
Abrahamin Siemeniste/ Ja Ben
Jamin sughusta.

11:2 Ei ole Jumala poisheittehenyt
henen Canssans/ ionga hen
ennen on * edeskatzonut.
Taicka eikö te tiedhä/ mite

Ramattu Eliasta sanopi? Quinga hen Jumalan eten kieupi Israelin wastan/ ia sano/

11:3 HERRA/ He ouat tappaneet sinun Prophetas/ ia sinun Altaris cukistaneet/ ia mine olen waan yxinen ienyt/ ia he weijuuet minun Hengeni ielken.

11:4 Mutta mite se Jumalan wastaus sano henelle? Mine olen iettenyt itzelleni seitzemen Tuhatta Mieste/ iotca ei ole taiwuttaneet poluiansa Baalin edesse.

11:5 Nin ombi mös tapachtanut nyt telle aijalla/ neinen Tächtexi ienytän cansa/ sen Armon wloswalitzemisen ielken.

11:6 Mutta ios se nyt on Armosta/ nin ei se ole Töidhen ansiosta/ Eipe Armo mwtoin Armo olisi. Mutta ios se on Töidhen ansiosta/ nin ei se sillen Armo ole/ Mwtoin eipe ansio olisi ansio.

11:7 Quingasta se sis ombi? Jota Israel etzipi/ site ei hen saa/ Mutta se wloswalitus sen saapi. Ja ne mwdh ouat soghastetut/

11:8 ninquin kirioitettu on/ Jumala on andanut heille ydhen

Haikia'Henge'/ Silmet ettei heiden näkeme' pide/ ia Coruat ettei heiden pide cwleman/ haman tehen peiuen asti.

11:9 Sille Daid sanopi/ Anna heiden Peutense tulla Paulaxi ia Temmatuxexi/ ia Pahannoxexi/ ia heille Costoxi.

11:10 Soghaise heiden Silmense/ ettei he näkisi/ ia taiwuta aina heiden Selkense.

11:11 Nin mine nyt sanon/ Ouatko he senteden heidens louckaneet/ ette heiden pideis langeman? Pois se. Waan heiden Langemisesta tapachtui Pacanoille Terueys/ Senpäle/ ette henen piti sillä heite cateutehen yllyttemen.

11:12 Mutta ios nyt heidhen la'gemisens ombi Mailman Rickaus/ ia heidhe'

Wehenoxensa o'bi Pacanain rickaus/ Quinga palio enämin coska heiden Lucunsa teutetyxi tulis?

11:13 Teille pacanoille mine puhun/ Senwoxi ette mine olen Pacanain Apostoli/ nin mine ylisten minun Wircani/

11:14 Jos mine taidhaisin iollaki modalla nijte iotca minun Lihan

ouat cateutehen yllytte/ ia heiste mwtomat autuaxi saattaisin.

11:15 Sille ios heiden * poisheittemus ombi Mailman souindo/ Miteste heiden ylesottamus mwta olis/ quin Eleme otetaisin nijste Coolluista?

11:16 Jos Alkeet ouat pyhet/ nin ombi mös coco Taikina pyhe. Ja ios iwri ombi pyhe/ Nin ouat mös Oxat pyhet.

11:17 Mutta ios nyt mwtomat Oxista ouat murtuneet/ Ja sine coskas olit yxi Metze Oliupw/ olet njihin ielle's istutettu/ ia olet osalisexi tullut sijte Jwresta/ ia sijte Oliopuun höistösta/ Nin ele sinuas kerska Oxi vastaan.

11:18 Mutta ios sine itzes kerskat heite vastaan/ Nin sinun pite tietemen/ Ettei sine site Jwrta canna/ waan se Jwri candapi sinun.

11:19 Nin sine sanot/ Ne Oxat ouat murtuneet/ ette minun piti sijhen iellens istutettaman.

11:20 Se on oikein sanottu/ He ouat murtuneet/ heiden epeuskonsa tedhen/ Mutta sine

seisot vskon cautta. Ele ole reuckije mieleses/ waan pelke. 11:21 Sille ios Jumala ei ole nijte loonolisi Oxia armainut/ catzo site/ ettei hen sinuakan armaitze.

11:22 Senteden catzo nyt tesse Jumalan hywuytte ia Angarutta. Sen Angarudhen nijnen päle/ iotca langesit/ Mutta hywuydhen sinun päles/ Jos sine waan hywuydhes pysyt/ Mutoin sine mös poisleickatan.

11:23 Ja ne iellens istutetaan/ ellei he ole heiden epeuskosansa/ Sille ette kyllä Jumala woipi heite iellens istutta.

11:24 Sille ette ios sine olet ydheste loonolisesta Metze Olipwsta poiskarssittu/ Ja olet ylitze loonnon sihen hyuen Olio puhun istutettu. Quinga palio enämin ne/ iotca loonoliset ouat/ heiden omahan Oliopwhunsa istutetaan?

11:25 Sille em mine tadho teilde (rackat Weliet) peitte täte Salasutta/ senpäle ettei te olisi teisenne coriamieliset/ Senwoxi ette Sokius ombi polittain Israelin cochtan tullut/ Sihenasti

ette se Pacanaiden teuttemys
siselletulis/

11:26 ia nin caiki Israel wapaaxi
tulepi. Nin quin kirioitettu on/
Se tulepi Zionista/ ioca
pästepi/ ia poiskiende sen
Jumalattoman menon Jacobista.

11:27 Ja teme ombi minun
Testame'tin heiden cansans/
coska mine poisotan heiden
Synninse.

11:28 Euangeliumin polesta/
mine tosin heite pidhen
wiholizna teiden tedhen/ Mutta
wloswalitzemisen polesta mine
heite racastan Iseden tedhen.

11:29 Sille ette Jumalan Lahia
ia cutzutus ouat sencaltaiset/
ettei he' heite catua taidha.

11:30 Sille samalmoto quin ei
te mös muinen vskoneet
Jumala' päle/ Mutta nyt te
oletta saneet Laupiudhen/
heiden Epeuskonsa cautta.

11:31 Nin eiuet he nyt ole
tachtoneet sen Laupiudhen päle
vskalda ioca teiden cochtan
ombi tullut/ Ette heillengi mös
machtais Laupius cochtan tulla.

11:32 Sille ette Jumala ombi
caiki * sulkenut Epeuskon ala.
Se' päle ette henen pideis

armachtaman caikein päle.

11:33 O site Rickaudhen
sywuytte/ seke Jumalan
wijsaudhes ette henen
tundemisesa/ Quinga sangen
tutkimattomat henen Domionsa
ouat/ ia kysymettomat henen
Tiense.

11:34 Sille cuca ombi HERRAN
mielen tundenut? Eli cuca on
henen Neuuonandajansa ollut?

11:35 Eli cuca ombi henelle
iotaki ennen andanut/ iota
henelle piteis iellens
maxettaman? Sille ette heneste/
ia henen cauttansa/ ia henesse
ouat caiki cappalet/ henelle
olcoon Cunnia ijancaikisudhesa.
Amen.

** Edeskatzonut) Ei ne caiki ole
Jumalan Canssa/ iotca Jumalan
Canssaxi cutzutun/ Senteden
waicka enin osa poisheiteteisijn/
iotca ei ole edeskatzotut nin
quitengin Jumala' Canssa
tedhelle iepi nijsse
edeskatzotuissa * Poisheittemus)
Ninquin Laki ei ole sitewarten
säättö/ Ette syndi sen cautta
enene/ waan syndi tuta'/ Nin
mös Juttat ei ole Pacanoiden*

*paranoxen tedhen langeneet/
Mutta ette he sen cautta
härsyteteisijn pacanoita
seuraman vskossa.
Ninquin ennen sanottijn/ Ette
Laki on hyue/ ia ombi quitengin
yxi tila enembijn Syndijn/ Nin
ombi mös wastanpein Judasten
langeus paha/ ia on quitengin
tilaxi tullut/ Pacanoiden hyuexi.
* Sulkenut) Teme ombi Pätös
ylitze caiken temen/ quin P.
Puali ombi tesse Lehetuskiriasa
opettanut/ ette caiki Inhimiset
ouat itzestens epeuskoiset/ ia
ei Jumalata tottele/ ninquin 14.
Ps. kirioitettu on/ ia ninquin iij.
cap. ennen sanottu on.
Ette caiki ouat Syndi tehnet/ ia
eikengen taidha omalla
ansiollansa autuaxi tulla/ mutta
taruitzeuat ette Jumala
armachta heiden pälens.*

XII. Lucu.

12:1 Sltte mine nyt manan
teite/ Rackat Weliet/ Jumalan
Laupiudhen cautta/ Ette te
wlosannaisitta teiden Ruminna
Wffrixi/ ioca olis eleue/ pyhe ia
Jumalan otolinen/ quin on

teiden toimelinen Jumalan
paluelus.

12:2 Ja elkette souittaco teiten
temen Mailman modhon ielken/
waa' mwttacat teiten/ teiden
mielen wdhistoxen cautta/
Senpäle/ ette te mahdaisitta
tuta/ mike Jumalan Hyue/
otolinen/ ia teudhelinen tachtu
olis.

12:3 Sille mine sanon sen
Armon lepitze/ ioca minulle
annettu on/ iocaitzelle teiste
Ettei yxiken itzestens enembi
pitekö quin henen tule
pitexense/ Waan piteken
cochtolisesta itzestens/ sen
ielken quin Jumala cwllengi on
wlosiakanut sen Uskon mitan.

12:4 Sille ette samalmoto quin
meille ombi ydhes Rumis mo'da
Jesende/ mutta caikilla
Jesenille ei ole yxineinen Wirca/
Nin olema me nyt monda yxi
Rumis Christusesa/

12:5 Mutta keskenemme me
olema toinen toisensa Jesenet/
12:6 Ja meille ouat moninaiset
Lahiat/ sen Armon ielken ioca
meille o'bi annettu. Jos iolla
ombi Prophetia/ Nin olcon se
vskon cansa * ychteinen.

12:7 Jos iollain iocu Wirca ombi/ Nin ottacan Wirghastans waarin/ Jos iocu * Opetta/ nin piteken Opetuxestans waarin/ Jos iocu manapi/ Nin ottacan Manauxestans waarin.

12:8 Jos iocu andapi/ Nin andaca' yxikertasudhesa. Jos iocu Hallitzepi/ Nin hen sijte mwrehen pitekän. Jos iocu Laupiudhen harioitta/ Nin techken site ilon cansa.

12:9 Rackaus olcoon ilman Wilpite. Wihatcat site Paha/ Kijnirippucata sine Hyuesse.

12:10 Se Welielinen Rackaus olcoon sydhemelinen teiden keskenen. Ennetteken toinen toisensa Cunniata tekemen.

12:11 Elkette Hitaat olgho/ teiden teghoisanna. Olca paluat Hengese. Souittaca teiten aijan ielken.

12:12 Olca toiuosa iloiset. Kärssiueiset mwrehesa. Olca alati rucouxisa.

12:13 Jacakat teiden oman Pyhein tarpehexi. Kernasta hoonesen ottacat. Hyuesti puhucat teiden Wainolisista.

12:14 Siughnatcat (ma mine) ia elkette sadhattelco.

12:15 Iloitca ilolisten cansa/ ia idkeke ninen Idkeueisten cansa.

12:16 Olcatta keskenen yximieliset. Elkette seisoco corckian menon ielken/ waan piteket teiden ninen Alimaisten caltaizna.

12:17 Elket teite itzenne ylenwijsassa pitekö. Elkette kenengen pahalla paha costaco. Laskecat teiten sen ielken/ quin cunnialinen on iocaitze' cochtan.

12:18 Jos se mahdollinen ombi/ nin palio quin teille seiso/ nin piteket caikien Inhimisten cansa Rauha.

12:19 Elket itze costaco (minun Rackahani) waan andacat (Jumalan) wihan sija saadha. Sille ette kirioitettu ombi/ Minun ombi Costo/ Mine tadhon costa sanopi HERRA.

12:20 Jos nyt sinun Wiholises isopi/ nin söte hende. Jos hen iano/ nin ioota hende. Coskas sen teet/ nin sine cocot tuliset * Hijlet henen päänse päle.

12:21 Ele sinuas anna voitetta silde pahalda/ Waan ylitzewoita se paha hyuele.

* *Ychteinen) Caiki prophetia ia*

*ilmoitus/ iotca Töidhen/ ia ei
Christusen päle wieuet/ ninquin
ainoan turuan päle/ echke
quinga callis se on/ nin ei hen
quitengan ole ychteinen Uskon
cansa. Ninquin ouat
Menningeisten ilmoituxet Sielu
Messut Anetiett paastot/
Jakeet/ Kekrit/ Wconwacat/
Pyhein ia mwidhen Lootudhen
päle turwaus.*

** Opetta) Nijte opetetaan/ iotca
ei taidha/ Mutta nijte manatan/
iotca io ennen tiesit.*

** Hijlet) Tulda paneminen
Wiholisen pään päle/ se on/
Ette se Wiholinen hyuen teghon
cautta/ itzens päle wihastupi/
ette hen meite wistan nin
pahasti tehnyt on.*

XIII Lucu.

13:1 IOcainen olcon Esiuallan
alamainen/ ioilla ombi heiden
ylitzens walta. Sille ettei ychten
Esiualta ole mwtoin quin
Jumalalda. Ne Wallat iotca
ouat/ JUMAlalda ne ouat
säätty.

13:2 Senteden iocainen quin
itzens Esiuallan wistan nostapi/

se Jumalan säätty wastanseiso.
Mutta iotca wastanseisouat/ ne
sauat pälens ydhen Domion.
13:3 Sille ette ne/ iotca wallan
päle ouat/ eiuet ole ninen
Hyuintekiedhen/ waan pahan
tekieden hirmuxi. Ellet sine
tahdho Esiualta peliete/ nin tee
site quin hyue on/ sijtte sine
saadh kijtoxen henelde/ Sille
ette hen on Jumalan Paluelia/
sinun hywexes.

13:4 Waan ios sine teet site
quin paha on/ nin pelke/ Sille
eipe hen Miecka huckan canna/
Mutta hen on Jumalan Paluelia/
henelle yxi Costaija rangastoxexi
ioca paha tekepi.

13:5 Senteden nyt tule olla
Alamaiszna/ ei ainostans
nuchten tedhen/ Waan mös *
Omantunnon tedhen.

13:6 Sen syyn tedhen pite
teiden mös Weron andaman/
Sille ette he ouat Jumala'
Palueliat/ iotca sencaltaisesta
lughu' piteuet.

13:7 Nin andacat nyt iocaitzelle
mite te welgholiset oletta/
Ninen Wero/ ioille wero tule.
Nijlle woro/ ioille woro tule.
Nijlle Pelco/ ioinen pelco tule/

Nijllen Cunnia/ ioille cunnia tule.

13:8 Elke kellenge welgholiset olgho/ waan sen ette te keskenenne racastatta. Sille ette ioca toista racasta/ se on teuttenyt Lain.

13:9 Senteden se quin sanottu ombi/ Ele Hooritee. Ele tapa. Ele warghasta. Ele wäre todhistusta sano. Ele himoitze. Ja mwdh sencaltaiset keskyt/ ne pääteten tesse sanassa/ Sinun pite racastaman Lehimeistes ninquin itze sinuas.

13:10 Rackaus ei se Lehimeisen miten paha tee. Nin ombi nyt rackaus Lain teuttemys.

13:11 Ja ette me sencaltaiset tiedheme/ nimitten sen aiga'/ ette nyt ombi hetki Wnesta ylesnosta (Senwoxi ette meiden Terueys ombi nyt lehembenä/ quin silloin coska me vskoima)

13:12 Se Öö ombi edesmennyt/ ia Peiue on lehestullut.

Senteden poisheitkem me Pimeydhen Töödh/ ia puettacam meiden nijlle walkeudhen Sotaaseilla.

13:13 Waeldacam soueliasta/ ninquin peiuelle/ Ei

ylensömisesa eike yleniomisesa. Ei Cammioisa ia haureuxisa.

13:14 Ei rijdhassa ia Cateudhesa/ Waan pukecat teiden HErRAN Iesusen Christusen. Ja holhocat Rumistan/ waan ei haureuteen.

* Oman tunnon) Mailmalinen Esiwalta ombi senteden/ Ette meille olis vlkonainen Rauha/ Senteden ombi omatundo welghalisesta Rackaudesta sypä heite cwleman.

XIV. Lucu.

14:1 Slte heicko vskosa coriatka/ ia elkette * pahoittaco Omatundo.

14:2 Yxi vskopi/ ette hen machta caikinaista söödhe/ Waan se ioca heicko ombi/ hen söpi Caalia.

14:3 Joca sööpi/ elken site ylencatzoco ioca ei söö. Ja se ioca ei söö/ elken site domitko ioca sööpi. Sille ette Jumala on henen yleskorianut.

14:v4 Cuca sine olet/ ioca domitzet yden toisen paluelia. Omalle Herralensa hen seiso eli

langepi/ Mutta kyllä hen taitan ylestuetta ette hen seisois/ Sille ette Jumala on kyllä wekeue hende seisottamahan

14:5 Se yksi eroitta ydhen peiuen toisesta/ Se toinen pite caiki peiuet ydhencaltaiset.

Jocainen olcoon wijssi henen mielesens/

14:6 Joca peiue tottele/ sen he' Herralle tekepi. Ja ioca ei peiue tottele sen hen mös Herralle tekepi. Joca sööpi he' söpi Herralle/ sille ette hen Jumalata kijtte. Joca taas ei söö/ eipe hen Herralle söö ia kijtte Jumalata.

14:7 Sille ettei yxiken meiste iszellens ele/ Ja eikengen itzellens coole.

14:8 Sille ios me eleme/ nin me eleme Herralle/ Jos me coolema nin me coolema Herralle. Senteden/ waicka me eleme eli colema/ nin me olema HERran omat/

14:9 Sille sitewarten ombi Christus mös collut ia ylesnosnut/ ia iellens eleuexi tullut/ ette henen pite HERRAN oleman Coolluten ia Eleuein ylitze.

14:10 Mutta mixi sine domitzet sinun Welies? Eli mös sine toine' mixi sine ylencatzot Welies? Sille ette caiki me asetetan Christusen Domiostolin eten.

14:11 Ninquin kirioitettu ombi/ Nin totta quin mine olen (ma HERRA) minua pite caiki poluet cumartaman/ Ja caiki kielet pite Jumalan tunnustaman.

14:12 Nin sis iocainen meiste pite itzestens lughun Jumalalle tekemen.

14:13 Sen teden elkem me testedes toinen toistan domitko. Waan domitcam paramin nin ettei yxiken Welien eten Louckausta pane eli Pahenoxen tila.

14:14 Mine tosin tiedhen/ ia olen wissi Herras lesusesa/ ettei miten ole itzestens Ychteinen/ Waan henelle/ ioca iotakin lwle ycteitzexi/ sille se ombi ychteinen.

14:15 Mutta ios sinun welies heirituxi tule sinun roas tedhen/ sijtte et sine waella sillen rackaudhen ielken. Ele hende roallas cadhota/ ionga tedhen Christus on cooleman kerssinyt.

14:16 Senteden souittaca se nin/ Ettei teiden Hywuydhen laitetuxi tulis.

14:17 Sille ette Jumalan waldakunda ei ole Roca eli ioma/ Mutta wanhurskaus/ ia rauha ia ilo pyhes Henges.

14:18 Joca najsse Christusta paluele/ hen ombi Jumalan otolinen/ ia Inhimisten koluolinen.

14:19 Senteden noudattakam site quin rauhaan sopipi/ ia site quin keskenens Paranoxexi tule/ Ele roan teden Jumalan töte turmele.

14:20 Caiki tosin cappalet ouat puchtaat/ Waan ei se ole henelle hyue/ ioca sööpi henen Omantu'nons pahanoxen cansa.

14:21 Se ombi palio parambi/ ettet sine ensingen Liha söisi/ eike wina ioisi/ eli iotaki/ iosta sinun Welies louckapi/ eli pahoitetan/ taicka heickounde.

14:22 Jos sinulle ombi vsko? Nin pidhe se itzeses Jumalan edes. Autuas ombi se ioca ei teghe itzellens Omatu'do/ najsse iotca hen etens ottapi.

14:23 Mutta ioca sen ylitze epeile/ ia quitengin sööpi/ se

on cadhotettu. Sille ettei hen söönyt * Uskosta. Sille caiki mite ei Uskosta ole/ se o'bi syndi.

* Pahoittaco) Cachtalaiset Christitut ouat.

Mutomat ouat wahuat Wskossa/ ia mutomat heicot. Ne ylencatzouat nijte heicombita ylen ylpieste/ Ja nemet Heicot pahoittauat itzense ratki pian wehimiste syiste. Nin nyt p. Pauali opetta/ ette heiden pite itzense toimittaman Rackaudhen ielken/ Ettei cumbican toistans wastan miten tee/ eli Domitze waan cukin tekis ia welteis/ ninquin sen toisen tarpexi ia parahaxi taidhais sopia.

XV. Lucu.

15:1 MUtta meiden tule iotca Wekeuet olema/ ninen * Heickoin Woimattomwttä canda/ ia ei itzemme koluata.

15:2 Nin souittacan henens iocainen meiste/ ette hen Lehimeisens kelpais sijnä quin hyue on Paranoxexi/

15:3 15:Sille ettei Christus mös

itzense keluanut Waan sillemoto
quin kirioitettu on/ Heide'
Pilcansa iotca sinua ouat
pilcaneet/ ne langesit minun
päleni.

15:4 Sille ette mite
edeskirioitettu ombi/ se on
meiden Opixi kirioitettu/
Senpäle ette meille kerssimisen
ia Ramattuidhen Lohutoxen
cautta Toiuo olis.

15:5 Mutta se kerssimisen ia
Lohutoxen Jumala/ andakon
teille/ ette te olisitta keskenen
yximieliset/ Iesusen Christusen
möten/

15:6 Senpäle ette te
yximielisestä ydheste suusta
kijtteisitta Jumalata ia meiden
HERRAN Iesusen Christusen Ise.

15:7 Senteden coriatkat toinen
toistanna ninquin Christus mös
ombi meite corianut Jumala'
cunniaxi.

15:8 Mutta mine sanon. Ette
Iesus Christus ombi ollut
Ymberileickauxen Paluelia/
Jumalan totudhen tedhen/
wahwistaman site Lupausta quin
Isille tapachtanut oli.

15:9 Mutta ette Pacanat kijteisit
Jumala Laupiude' edeste/

Ninquin kirioitettu o'bi/
Senteden minun pite kijttemen
sinua pacanain keskene/ ia
weisaman sinun Nimes.

15:10 Ja taas hen sanopi/
lloitka te Pacanat henen
Canssansa cansa.

15:11 Ja taas/ Kijtteke HERRA
caiki pacanat/ ia caiki Canssa
ylisteken hende.

15:12 Ja taas Esaias sanopi/
Sen pite oleman Jessen iwri/ ia
se ioca ylesnouseman pite
pacanoita hallitzeman/ HENEN
pälens pite Pacanat toiuoman.

15:13 Mutta Jumala ioca toiuon
andapi teuttekon teite caikella
riemulla ia rauhalla vskossa/
Ette teille olis teudhelinen
Toiuous/ sen pyhen Hengen
woiman cautta.

15:14 MIne tiedhen teiste sen
hyesti (rackat Welieni) ette te
oletta teunens Hywuytte/
ylesteutetyt caikella
Tundemisella/ ette te woitta
keskenenne toinen toistanne
manata.

15:15 Mutta quitengin mine olen
polittain rochkiamasta
kirioittanut teille/ Rackat Weliet)
neuuoman teite/ sen Armon

polesta ioca Jumalalda minulle on annettu/

15:16 ette minun pite oleman Iesusen Christusen Paluelian Pacanain seassa/ Jumalan Euangeliumin Wfframan/ Senpäle/ ette pacanat madhaisit olla yxi Wffri/ Jumalalle otolinen/ Pyhitetty sen pyhen Hengen cautta.

15:17 Senteden minulla ombi iosta mine kerskan itzeni Iesuses Christuses/ ette mine Jumalata Paluelen.

15:18 Sille em mine iulke miten puhua/ ellei Christus site sama minun cauttani waickutaisi/ ne pacanat saattaman cwliaisexi/ sanan ia töön cautta/ Merckien woimalla ia Ihmein cautta/ ia sen Jumalan Hengen wäen lepitze/

15:19 Nin/ ette mine hamasta Jerusalemista ia nijse ymberille nin Illiricummin asti/ caiki olen teuttenyt Christusen Eua'geliumilla.

15:20 Ja nin achkera mine ole' ollut sarnaman Jumalan Euangelium/ iossa Christusen Nimi ei ollut ensingen * mainittu/ senpäle/ ettei minun

pitenyt mucalaisen Peruxen päle rakendaman/ Waan ninquin kirioitettu o'bi/

15:21 Joillen ei ensinge' ollut heneste iulghistettu/ ne pite sen näkeme'/ ia iotca ei heneste miten cwlleet ole/ ne pite ymmertäme'.

15:22 Se mös syyn ombi/ mingeteden mine olen wsein estettu tulemast teiden tygen.

15:23 Nyt ettei minulla enembi sija ole neisse Makunnisa/ ia olen monda aijastaica halanut tulla teiden tygen/

15:24 koska mine waellan Hispanian/ nin mine tulen teiden tygenne. Sille mine toiuon/ ette koska mine sen cautta matkustan/ nin mine saan teiden nähä/ Ja mahdan teiste sinne saatetuxi tulla. Nin quitengin/ ette mine ennen saisin iongu' aijan minuani teidhen menostan ilahutta.

15:25 Mutta nyt mine talde Jerusalemmin waellan nijllen Pyhille paluelusta tekemehe'.

15:26 Sille ette ne Macedoniasta ia Achaiasta ouat mielellens ydhen ychteitzen Aun koconpannuet nijte kieuhie

Pyhije warten iotca Jerusalemis ouat.

15:27 He ouat mielelense tehnyet/ ia ouat mös heille sijhen Welcapää. Sille ette ios ne Pacanat ouat heiden Hengelisesta tauarasta osalisexi tulluet/ Nin on cochtolinen/ ette he mös heite paluelisit heiden Rumilisella Tauarallansa.

15:28 Coska mine sis sen asian olen pätenyt/ ia heille temen Hedhelmen insiglanut/ nin mine tadhon teiden cauttan Hispanian palata.

15:29 Mutta mine tiedhen/ coska mine tulen teiden tygen/ nin mine tulen Cheristusen Euangeliumin teudhelisen hyuestisiugnauxen cansa.

15:30 Mutta mine manan teite/ rackat Weliet/ meiden HERRAN Iesusen CHristusen cautta/ ia Hengen rackaudhen lepitze/ ette te minua autaisitta minun Tööseni teiden rucouxilla'ne minun techteni Jumalan tyge/ Senpäle ette mine pelastetaisijn nijste Epeuskoisista Judeassa.

15:31 Ja ette minu' palueluxe' ionga mine teen Jerusalemissa/ madhais pyhein otolinen olla

15:32 Senpäle ette mine tulisin teiden tygen ilon cansa/ Jumalan tadhon cautta/ ia minuani teiden cansa toiwutaisin.

15:33 Mutta Rauhan Jumala olcoon teiden caikein cansa/ Amen.

* Heickoin) Teme cap. puhupi/ niste Rickolisista heiden Elemesense/ ninquin ne/ iotca langeuat iwlki syndijn/ ia rioxijn/ Ette nijtekin tule kerssie/ ia ei pidhe poisheittemen/ sihenasti ette he wahwemaxi tuleuat. Ninquin se edhelinen Cap. neuuopi nijnen heicoin Omatundoisten cansa kieumen.

XVI Lucu.

16:1 Mlne annan teiden haltun Pheben/ meiden Sisare'/ ioca paluelepi site Seurakunda Kenchreas/

16:2 ette te he'de coriaisitta Christusesa/ ninquin Pyhein tulepi. Ja olcatta henelle awuliset caikisa Asioisa/ ioissa hen teite taruitze/ Sille ette hen

ombi ollut monen/ ia lijatteki minun itzeni awulinen.

16:3 Teruetteke Priscam ia Aquilam minun Auttaitani Christusesa Iesusesa/ Jotca ouat heiden caulans minun Hengeni techten wloslaskeneet/

16:4 Joita ei waiwoin mine kijte/ waan mös caiki Pacanain Seurakunnat.

16:5 Teruetteket mös site Seuraku'da ioca heiden Hoonesans ombi. Teruetteke Epenetum minun Ysteueteeni/ ioca ombi se Ensimeinen hedhelme Christusesa nijste Achaiasta.

16:6 Teruetteke Mariam/ ioca palio töte ia waiua piti meiden cansan.

16:7 Teruetteke Andronicum ia luniam/ minu' Langoiani ia minun Ynnefangiani/ iotca ouat cwluisat Apostolit/ ia ennen minua mös olit Christusesa.

16:8 Teruetteke Ampliam minun racastani HERasa.

16:9 Teruetteke Urbanusta meiden Auttajata Christusesa/ Ja Stachin minu' racastani.

16:10 Teruetteke Apellam ioca coeteltu o'bi Christusesa.

Teruetteke nijte iotca ouat Aristopolin pereheste.

16:11 Teruetteke Herodione' minun Langoani. Teeruetteke nijte iotca ouat Narcissusen pereheste Herrassa.

16:12 Teruetteke Triphenam ia Triphosan/ iotca töte tehnyt ouat Herrassa. Teruetteke Persidem minun racastani/ ioca palio töte tehnyt ombi HERRASA.

16:13 Teruetteke Ruffum/ site wloswalittu Herrassa/ ia henen ia minun Eitieni.

16:14 Teruetteke Asincritum ia Phlegontem/ Herman/ Patrobam/ Hermen/ ia nijte Welije/ iotca heiden cansans ouat.

16:15 Teruetteke Philologu'/ ia Juliam/ Nereum ia henen Sisartans/ ia Olimpam/ ia caiki Pyhet/ heidhen tykenens.

16:16 Teruetteke teidhen keskenen pyhelle Suunandella. Ne Christusen Seurakunnat teite teruetteuet.

16:17 MUtta mine manan teite (rackat Weliet) ette te cauataisitta nijte iotca Eripwrauxet ia Pahannoxet

ylesottaat/ site Oppi wasta
ionga te oletta oppenuet/ ia
welteket nijste samoista.

16:18 Sille eiuet semmotoiset
HEKRA lesusta chriskusta
paluele/ waan oma watzansa/
Ja makian puheins cautta/ ia
liehacoitzemisens cansa he
wietteuuet ninen yxikerdhaisten
Sydhemet.

16:19 Sille ette teiden
cwliaisudhen on caikein tykene
iulghistettu/ Senteden mine
couan iloitzen teiste. Mutta
mine tadhon/ ette teiden pite
Wijsat oleman Hywesse/ ia
yxikerhdhaise Pahudhesa.

16:20 Mutta Rauhan Jumala
tallatcoon pian Satanam teiden
Jalcaina ala. Meiden HErran
lesusen Christusen Armo olcoon
teiden cansanne.

16:21 Teruettepi teite Timotheus
minun Auttajan/ ia Lucius ia
Jason/ ia Sosipater minu'
Langoni.

16:22 Mine Tertius ioca teme'
Lehetyskiria' kirioitin/ terueten
teite HERrassa.

16:23 Teruette teite Gaius/
minun ia caiken Seurakunnan

Helberin Isende. Teruette teite
Erastus/ caupungin
Rahanhaltia/ ia Quartus se
Welij.

16:24 IESUSEN CHRISTUSEN
meiden HERRAN Armo olcon
teiden caikein cansa/ Amen.

16:25 Mutta henelle/ iolla
woima ombi teite wahwista/
minun Euangeliumin/ ia sarnani
möten lesusesta Christusesta/
io'ga cautta se Salaus o'bi
ilmoitettu ioca Mailman alghusta
tehe' asti ombi äneti ollut/

16:26 Mutta nyt ilmoitettu ia
tietteuexi techty Prophetain
Ramattuden cautta/ sen
ijancaikisen Jumalan keskyn
ielken/ ette Wsko saisi
cwlemuxen caikein Pacanaidhen
keskene.

16:27 Sen saman Jumalan/
ioca yxinens on wijsas/ olcoon
Kijtos ia Cu'nia lesusen
Christusen cautta ijoncaikisesta.
AMEN.

*Ninen Romarein tyge Lehetetty
Corinthista/ sen Pheben möte/
ioca palueluxes oli sijne
Seuraku'nasa Kenchreas.*

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Corintherin tyge.

Alcupuhe sen Ensimeisen P. Paualin Episkolan päle Corintherin tyge. TEsse Epistolas P. Pauali mana nijte Corintherite/ Ette he olisit yximieliiset vskossa/ ia sijnä Opissa quin he henelde cwlluet olit/ ia caiki enimen heidens harioittelit/ ette he sen Päcappalen selkieste ia hyuesti oppisit/ quin on (Ette Christus ombi meiden Terueys) ionga päle caikein Inhimisten toiwo/ ierki/ ia Wijsaus itzense lauckapi.

Sille ninquin nyt meiden Aican/ ette se P. Euangelium ombi ilmandunut/ wsiat hullut Pyhet leuten (iotca eriseuraxi/ ia Eripwraiset/ cutzuttan) iotca ylen warhan caualaxi ia opetetuxi ouat tullut/ ia eiuet taidha swren caualuxen ia wijsaudhen tedhen/ heidens muinen cansa souitta eli yximielisse pite/ Yxi tachto sinne/ toinen tenne/ Quin se olis swri Häpie/ coska ei itzekuki/ iotakin wtta erinens etensottais/ ia henen omans wijsaudhens ylespaiskais.

Joita eikengen taidha Tompelixi sano/ Waicka ei hen miteken nijste Oppin päcappaleista tiedhe/ eike ymmerdhä/ echke he palio suullans nijste cakottauat.

Nin mös tapachtui P. Paualille/ coska hen oli henen Corintherins Uskon ia sen Christilisen wapauxen ilman Laita opettanut/ Nin cochta leuttin hullut Pyhet ia Ylenwarha' wijsat/ iotca ei quitengan miten mwta tehnet/ eike matkan saattaneet/ quin haijotit sen yxikerdhaisen Opin/ ia metelin nostit ninen Uskolisten seas.

Nin ette yxi tachtoi olla Paualin/ se toinen Apollon/ yxi Petarin/ se toinen Christusen.

Se yxi tachtoi ymberileickaust/ ia ei se toinen. Yxi tachtoi Auioskeskun/ ia ei toinen.

Monicadhat tachtoit södhe Epeiumalan wffrit/ ia monicadhat ei. Mwtomat tachtoit rumilisesta wapat olla. Mwtomat mös waimot tadhoit Auoipäin kieudhe ia mwdh sencaltaiset. Nincauuan ette he

*sihen iouduit/ ette yxi heiste sen Hengelisen wapaudhen turhasi/
ia otti henen Eitipolens auioxens. Ja eiuet mutomat miteken ninen
Coollutten Ylesnousemisesta lucu pitenyt. Mutomat taas ei palio
Sacramentiste totellet.*

*Ja senteden keui sielle sangen pahasti ia edestakaisin/ ette
iocainen tachtot Mestari olla/ ia opetta/ asetta/ ia toimitta
Euangelium/ Sacramentin/ ia Uskon cansa/ ninquin he itze
tachtot. Mutta sen Päcappalen/ ette Christus o'bi meiden Terueys/
Wanhurskaus ia Lunastus/ sen he ylencatzoit/ ia poisietit/ ninquin
he io aica olisit sen iwri pänen tundeneet. Sencaltaisen heijun
wahingolisen Wijsaudhen P. Pauali nyt tesse laitta ia domitze
sangen couasti/ ia rochkiasti sanopi/ Ettei se ole mwta quin yxi
iulki Hulluus/ iossa ei miten tietet/ eli oikein ymmerttä/ Eikä
Christusesta/ Hengeste/ eli iostacusta Jumalan Lahiasta/ ioca
meille Christusesa annettu on/ waan hen wiele taruitze ia pite
sencaltaista nyt ensin oppeman. Neite hen opetapi ensimeisise
nelies lugussa.*

*Hen Laitta sen swren Pahateghon/ ette yxi otti hene' Emepolens
auioxi/ Ja tachtot henen Pannan cwlutta/ ia Perkelen haltun anda.
Ja sen cautta hen osotta sen oikean meno' Pannan
cwluttamisesta/ Jonga hen tachtot ynne Seurakunnan sosion cansa
ninen Julkisynnisten päle cwlutta/ Ninquin Christus opetta/ Matt.
xvii.*

*Sijnä vj. hen laitta sen toran ia ridhan Oikiudhen edes/ lijatekin/
ette se tapachtui Pacanoiden ia Uskomattomain edes.
Ja nin hen heite opetta/ ette heiden piti paramin keskenens
sopiman/ ia asiansa päättemen/ taicka wärytte kerssimen.
Sijnä vij. hen andapi ydhen toime' puchtast elemeste/ ia
Auioskeskusta/ Sijnä syys hen kijttepi puchtan elemen/ ia
Naimattudhen/ ette se on tarpelinen/ ia souelias Euangeliumin
palueluxen tedhen/ Ninquin mös Christus Matt. xix. opetta nijste
Naimattomista/ iotca Taiuan Waldakunnan täden/ eli Euangeliumin*

tedhen nin ouat.

Mutta P. Pauali tachtu/ ette Naimatus pite oleman waatimatoin ia paitzi ylen mielen/ ia ilman waara ettei swrembin syndin langetais. Mwtoin parambi on naidha/ quin naimata olla/ iotca alinomaisesa Himosa palauat. Sijnä viij. Haman xij. asti hen toimitta monella mooto/ quinga meiden pite ne Heicot Omattunnot hallitzeman wlconaisis menoisa/ quin ouat/ Roas/ iomas/ waateis/ Sacramenteis. Ja haasta iocapaicas/ ettei ne Wahwemat/ pidhe nijte heicombita ylencatzoman/ Ninquin hen mös itze (waicka hen oli Apostoli) quitengin hen malti ia pidhetti itzens mones asiassa/ iotca hen olis kyllle machtanut tehdhä. Sen syyn tedhen ne Wahwemat machtauat kyllle itzense cauatta/ Ette mwinen nin monda Israelista huckan tulit/ iotca quintengin caiki ihmein cansa Egiptin maalda wloswietin/ ia lwlit itzense wahwaxi. Ja sen cansa hen tekepi pitken ioonen Esicuuaxi ia tarpelisexi opixi.

Sijnä xij. nin xiiij. asti/ hen wlostoimitta Jumalan Lahioista/ ette he ouat moninaiset/ Joinenga seas Rackaus quitengi paras on/ Ettei he itzens Tylynä pidheisi/ waan palueleman toinen toistansa caiki yximielisesta/ Ette yxi Jumala on/ yxi HERRA/ yxi Hengi/ ia caiki ychte/ echke quinga monencaltaiset ne ouat.

Tesse xiiij. hen Opetta Sarnaita/ Prophetit ia Weisaijat/ Ette he toimelisesta heiden Lahiansa kieuteisit/ ia ei muihin/ quin Paranoxeen/ ei omaxi Cunniaxi/ waicka se olis sarna/ Consti eli ymmerdhys. etc. Sijnä xv. Hen nuchtele nijte/ iotca wärin opettanuet ia Uskoneet ouat Coolluten ylesnousemisesta. Sijnä xvj. ia wijmeisesa Hen neuuo ia mana heite Welielisesta Awusta/ rumelises Elatuxes/ ia aijalises rauinoxes/ nijte Kieuhie ia Taruitzepia warten Jerusalemisa.

Se Ensimeinen P. Paualin
Epistola Corintherin tyge.

I Lucu.

1:1 PAuali cutzuttu Iesusen

Chrisstusen Apostolixi/ Jumalan tahdon cautta/ ia Sosthenes Welij.

1:2 Sille Jumalan Seuraku'nalle ioca on Corinthis/ nijlle pyhitetyille Iesusen Christusen cautta/ nijlle cutzutuille Pyhille/ Ynne caikein ninen cansa/ iotca meiden HERRAN Iesusen Christusen Nimen auxsenshwtauat/ iocaitzes heiden ia meiden Sias.

1:3 Armo olcoon teille ia Rauha Jumalalda meiden Iselde/ ia Herralda Iesuselda Christuselda.

1:4 Mine kijten minun Jumalani aina teiden tedhen/ sen Jumalan Armon edeste ioca teille annettu on Iesusen Christusen cautta/

1:5 Ette te oletta caikissa henen cauttans/ rickaxi tehdyt caikissa Opissa ia caikessa Tundemises.

1:6 Ninquin se sarna Christusesta ombi teisse wäkeuexi tullut/

1:7 Nin ettei teille iossacussa Lahiasa miten puuttu/ Ja waan odottacat meiden HERRAN Iesusen Christusen ilmoitosta.

1:8 Joca mös teite loppun asti

wahwistapi/ Ette te olisitta nuchtetomat sine meiden Herran Iesusen Christusen peiuene.

1:9 Sille Jumala ombi waca/ ionga cautta te cutzuttut oletta henen Poians Iesusen Christusen meiden Herran Osalisuteen.

1:10 Mutta mine manan teite/ rackat Weliet/ Iesusen Christusen meiden Herran Nimen cautta/ Ette te caiki ydhencaltasen Puhen pideisitta/ ia ettei teiden seasan Eriseurat olisi/ Waan piteket wäkeuesti ychte toinen toisens cansa ydhes mieles ia ychteleises lwlosa.

1:11 Sille minun eteheni on tullut teiste/ rackat Weliet/ Chloen perehen cautta/ Ette Rijdhat ouat teiden keskenen.

1:12 Nin mine sanon site/ quin itzecuki teiste sanopi/ Mine olen Paualin/ Se toinen/ Mine olen Apollon/ Se colmas/ Mine olen Cephasin/ Se nelies/ mine ole' Christusen.

1:13 Quingasta? Lienekö Christus haiotettu? Wai ongo Pauali ristinnaulittu teiden edestenne? Eli olettaco Paualin

Nimehen castetut?

1:14 Mine Kijten Jumala ettei mine ole ychte teite castanut/ wan Crispum ia Gaium/

1:15 Ettei kengen saa sano/ ette mine minun Nimeheni keten castoin.

1:16 Sille moto mine mös castoin Stephanin perehen/ Sijtte em mine tiedhe ios mine iongun mwn castanut olen.

1:17 Sille ettei Christus minua lehettenyt castaman/ waan Euangeliumi sarnaman/ Ei caualain sanain cansa/ Sempäle ettei Christusen risti turhan menisi.

1:18 Sille se Puhe Rististe/ ombi yxi hullus nijle iotca cadhotetan. Mutta meille iotca autuaxi tulema/ ombi se Jumalan Weki.

1:19 Sille ette kirioitettu on/ Mine cadotan Wijsasten wijsaudhen/ ia Nijnen Ymmerteuein ymmerdhoxen Mine poisheiten.

1:20 Cussa ne Wisat ouat? Cussa ne Kirianoppenuet ouat? Cussa tetemen Mailman Wijsat ouat? Eikö Jumala ole temen Mailman Wijsautta hulluexi

tehnyt?

1:21 Sille ettei Mailma henen Wijsaudhellans tundenut Jumalata henen Wijsaudhesansa/ Nin kelpasi Jumalan/ tyhme' sarnan cautta wapachta nijte/ iotca sen päle wskouat.

1:22 Senwoxi ette Juttat anouat Mercki/ ia ne Grekit wijsautta etziuet.

1:23 Mutta me sarnama sen Ristinnaulitun Christusen/ Nijlle Juttaille Pahannoxexi/ ia Grekein hulluexi.

1:24 Mutta nijlle cutzuttuille seke Juttaille ette Grekille/ me sarnama Christuse' Jumalan woimaxi ia Jumalan Wijsaudhexi/

1:25 Sille ette Jumalan * Hulluus/ ombi Wijsambi quin Inhimiset/ Ja Jumalan heickous ombi wäkeuembi quin Inhimiset.

1:26 Catzocat/ rackat Weliet/ teiden cutzumisen päle/ Ei monda Rumilisesta Wijsaat/ ei monda Jalo/ ei mös monda Swresta sughusta cutzutut ole.

1:27 Waan mite Mailman edes hullu on/ sen ombi Jumala wloswalinut/ Ette hen ne

Wijsaat häpien saattais. Ja mite Heicko oli mailman edes/ sen Jumala on wloswalinnut/ Ette hen ne Wäkeuet häpian saattais.

1:28 Ja se quin oli wapahatoin/ ia ylencatzottu Mailmasa/ ne on Jumala wloswalinut/ Ja se quin ei miten ole/ Ette hen ne iotca ouat iotakin/ turhaxi tekis.

1:29 Senpäle/ ettei henen edesens yxiken Liha mahdais kerskata.

1:30 Joista te mös oletta Christusesa Iesusesa/ ioca meille ombi Jumalalda techty Wijsaudhexi/ ia Wanhurskaudhexi/ ia Pyhydhexi/ ia Lunastuxexi.

1:31 Senpäle (ninquin kirioittu on) ette ioca itzense kerska/ hen kerskakan henens HERRASA.

* Jumalan hulluus) Euangelium se ombi Jumalan hulluus ia heickous/ sille ne Clokit ia Wijsat piteuet sen hulludhe' edeste. Ja nijlde Tecoinpyhilde/ se cutzuttan Eriseuraxi. Mutta nijlde oikeilda Christuilda se luetan Jumalan wäexi woimaxi ia Wijsaudhexi.

II Lucu.

2:1 JA mine rackat Welieni/ koska mine tulin teiden tykenne/ em mine tullut corckian Sanain/ eli corkian Wijsaudhen cansa/ teille ilmoittaman site Jumalan Todhistusta.

2:2 Sille em mine itzeni pitenyt ninquin mine olisin iotaki tienyt teiden seassanna/ Waan ainostans Iesusen Christusen ia sengi ristinnaulitun.

2:3 Ja mine olin teiden cansanne heickoudhes ia pelghosa/ ia swre' wapistoxen cansa.

2:4 Ja minun Puhon ia minun Sarnan/ ei ollut caunistetuissa Jutuisa Inhimisten wijsaudhen ielkin/ Mutta Hengen ia wäen osotuxesa/

2:5 ettei teiden wskonna pidhe seisoman Inhimisten wijsaudhen päle/ Mutta Jumalan wäen päle.

2:6 Mutta se iosta me puhuma/ ombi quitengin Wijsaus/ ninen Teudhelistein tykene. Ei temen Mailman/ eikä temen Mailman pämiesten Wijsaus/ ioca huickupi.

2:7 Waan me puhuma sijte sala peitetusta Jumalan

Wijsaudhesta/ Jonga JUMala ombi ennen Mailman Alcu edessätenyt meiden Cunniaksi/

2:8 Jota eikengen temen Mailman pämiehiste tundenut/ Sille ios he olisit henen tundeneet/ eiuet he olisi ensingen Cunnian HERRA ristinnaulineet.

2:9 Waan ninquin kirioitettu ombi/ Jota ei yxiken Silme nähnyt ole/ ia ei yxiken Corua ole cwllut/ ia ei ydhegen Inhimisen Sydhemehe' tullut ole site on Jumala nijlle Walmistanut/ iotca he'de racastauae

2:10 Mutta meille on Jumala sen ilmoittanut henen Hengense lepitze/ Sille ette se Hengi caiki cappalet tutkistele/ Ja/ mös Jumaludhen syweydhel.

2:11 Sille cuca Inhiminen sen tiete mite Inhimises on/ waan Inhimisen Hengi ioca henesse on? Nin mös eikengen tiedhä mite Jumalassa on/ waan Jumalan Hengi.

2:12 Mutta emme me ole saaneet temen Mailman Henge.

waan sen Hengen/ ioca Jumalasta on/ ette me taidhaisima tietä/ mite meille Jumalasta on annettu.

2:13 Jota me mös puhuma ei sencaltaisilla sanoilla quin Inhimilinen Wijsaus opetta/ Waan sencaltaisilla sanoilla quin se Pyhe Hengi opetta/ Ja me Domitzema ne Hengeliset asiat hengelisesta.

2:14 Mutta se loonolinen Inhiminen ei ymmerdhä miteken Jumalan hengeste/ Sille ette se on henelle yxi hulluus/ ia ei taidha site käsitte/ Sille sen pite hengelisesta Domittama'.

2:15 Mutta se * Hengelinen caiki asioita Domitzepi/ ia ei hen keldeken Domita.

2:16 Sille cuca on tienyt HERRAN mielen? eli cuca tachtu henen Neuuo anda? Mutta meille ombi Christusen mieli.

* Hengelinen) Se tietä/ ymmerte/ taita/ woipi >etc. Tuta site quin ei oma toimi tuta taidha. Eikä mös tiedhe mite Usko eli Euangelium on/ Tesse P. Pauali ombi caiki Weret opettaiat/ ia caikein

Eriseuraisten iouckon Dominut.

III. Lucu.

3:1 JA mine rackat Welieni/ en tainut teiden cansan puhua ninquin Hengelisten cansa/ waan ninquin Lihallisten cansa/ ninquin noorein Lasten cansa Christusesa.

3:2 Reeska mine olen teille ioodha Andanut/ ia en Rooca/ Sille ettei te site wiele woineet. Ja ettei te mös nytkä woi/ senpolesta/ ette te wiele oletta Lihalliset.

3:3 Sille nincauuan quin teiden seasan ombi Cateus/ rijta/ ia eripwraus/ Ettekö te sijtte lihalliset ole/ ia waella Inhimisten tauan ielkin?

3:4 Sille/ coska iocu sanopi. Mine olen * Paualin/ Ja se toinen sano/ Mine olen Apollon/ eikö te sis ole Lihalliset.

3:5 Mike sis Pauali on? Ja mike on Apollo? Palueliat he ouat/ Joinenga cautta te oletta wskolisexi tullut. Ja semmengi ninquin Jumala itzecungi andanut on.

3:6 Mine olen istuttanut/ Apollo on castanut/ Mutta Jumala on casuon andanut.

3:7 Nin ei ole se miten/ ioca istutta/ Eike se ioca castapi/ waan Jumala ioca casten anda.

3:8 Mutta se ioca istutta/ ia se ioca casta ychte molemat ouat/ Cumbikin saa palcansa tööns pereste.

3:9 Sille ette me olema Jumalan Apumiehet/ Te oletta Jumalan pellowroocko/ ia Jumalan Rakenus.

3:10 Mine Jumalan armosta/ ioca minulle annettu on/ olen Peruxen laskenut/ ninquin yxi taitaua Rakendaija/ Yxi toinen sen päle rakendacan. Mutta iocainen catzocan/ quinga hen rakenda sen päle.

3:11 Sille mwta perusta eikengen taidha panna/ waan sen quin pandu on/ ioca on Iesus chlistus.

3:12 Jos nyt iocu rakenda temen Peruxen päle * Culda/ hopiata/ Callita Kiwije/ Puita/ Heini/ corssi/

3:13 Nin tule iocaitzen Teco iulkisexi/ Sille ette se Peiue pite sen selijttemen/ ioca tulessa

ilmeisexi tule/ Ja
mingecaltainen iocaitzen Teco
ombi/ sen Tuli kiusapi.

3:14 Jos iongun Teco seisopi/
quin hen sen päle rakendanut
ombi/ nin hen Palcansa saapi.

3:15 Mutta ios iongun Teco
ylespala/ nin hen wahingon
saapi. Mutta hen itze tule
autuaxi/ Nin quitengin quin
Tulen lepitze.

3:16 Ettekö te tiedhä/ ette te
oletta Jumalan Templi/ ia
Jumalan Hengi teisse asupi?

3:17 Jos iocu Jumalan Templin
riuapi/ sen Jumala cadhottapi.
Sille ette Jumalan Templi ombi
pyhe quin oletta te.

3:18 Elken itzens kengen
pettäkö. Jos iocu teiden
keskenenne henens lwle
wijsaaxi/ se tulkon hulluxi tesse
mailmasa/ ette hen machtaisi
wijsas olla.

3:19 Sille temen Mailman
wijsaus ombi hulluus Jumalan
tykene. Sille ette kiriotettu on/
Hen käsitte ne wijsaat heiden
caualuxisans.

3:20 Ja taas/ HERRA hen tietä
ninen wijsasten aijatoxet/ ette
ne ouat turhat.

3:21 Senteden elken yxiken
Inhimisiste kerskatco. Caiki ouat
teiden omat/

3:22 olis echke Pauali eli
Apollo/ Cephas taicka mailma/
Olis echke Eleme eli Coolema/
taicka nykyset eli tuleuaiset *

caiki ouat teiden omanna/
3:23 Mutta te oletta Christusen
waan Christus ombi Jumalan.

** Culda) Se on sanottu
Sarnasta/ ia Opetuxesta iota
taicka Usko' parenoxeen eli
Wehenoxeen opetettu on.
Nyt ei yxiken oppi Cooleman
hetkelle/ eli Domiopeiuelle/
taicka iossa cussa Waarasa
piste/ ellei hen culutetaan/
Mutoin ios ei se ole selkie
Jumalan sana/ Joca itzens
kylle leute Omassatunnosa.*

IV Lucu

4:1 Slix iocainen meite piteken/
ette me olema Christusen
Palueliat/ ia haltiat Jumalan
salaisudhen ylitze.

4:2 Nyt se waiuoin Haltijoilda
etziten/ ette he leuteisijt
vskolisexi.

4:3 Mutta wähe mine sijte tottelen/ ette mine teilde domitaan/ eli Inhimilisest * Peiueste. En mine domitze itzeke' minuani.

4:4 Em mine tiedhä miten cansani/ Mutta em mine ole senpolesta wanhurskautettu/ Waan HERRA ombi se ioca minua domitze.

4:5 Senteden elkette domitco ennen aica/ Sihenasti quin HERRA tulepi/ ioca mös site walkiuteen saatta/ quin Pimeydhes peitetty on/ ia iulghistapi Sydhemein aiwotuxet/ Silloin itzecukin Cunnian saapi Jumalalda.

4:6 Mutta neite/ rackat weliet/ mine olen minun ia Apollon päle wlostoimittanut/ teiden techten/ Ette te meiste oppisitta/ ettei kengen enemin itzestens pideisi quin nyt kirioitettu on. Senpäle ettei yxiken toinen toistansa wastan/ pidhe ionghun miehen tedhen itzense ylespaisuttaman.

4:7 Sille ette cuca ombi sinun edespannut? Taicka mite sinulla ombi iota ei sine ole saanut? Jos sine nyt saanut olet? Mites

sis itzees kerskat/ ninquin et sine ensingen saanut olis?

4:8 Jo te oletta nyt raitud/ Jo te oletta hötyneet. Ilman meite te wallitzetta/ Ja ioska Jumala ette te wallitzisitta/ Senpäle ette mekin madhaisima teidhen cansan wallita.

4:9 Sille mine lwlen/ Ette Jumala ombi meite Apostolita wlosandanut caikein hoonomaxi/ ninquin ne surmattauat. Sille ette me olema Mailman/ Engelein/ ia Inhimisten Ihmehexi tulluet.

4:10 Me olema Tompelit Christusen tedhe'/ Mutta te oletta wjsat Christusesa. Me heicot/ Mutta te wäkeuet. Te cunnialiset/ Mutta me ylencatzotud.

4:11 Haman tehen hetke' asti me kerssime nelke ia iano/ ia olema alasti/ ia Coruapwstilla lödheme/ ia ei ole meille wissia Coto/ ia waiua näemme töte tehden omilla Käsillem.

4:12 Coska meite pahasti puhuta'/ Nin me hyuesti lausuma. Coska meite wainota'/ nin me kerssime.

4:13 Coska meite pilcata'/ nin

me rucolema. Me olema ninquin mailman * kirotus/ ia iocaitze' Inhimisen Marraswffri tehe' peiuen asti.

4:14 Eipe mine täte kirioita ette mine teite häweisen/ Wan mine manan teite ninquin minun rackaita Lapsiani/

4:15 Sille echke teille olis epelucuiset Mestarit Christusesa/ nin ei ole teille quitengan monda Ise/ Sille ette mine olen teite Christusesa lesusesa synnyttenyt Euangelium lepitze.

4:16 Senteden mine manan teite/ Olcatta minun Tauoittaijani.

4:17 Sen saman syyn tedhen/ mine lehetin Timotheusen teille/ ioca on minun racas Poican/ ia Uskolinen HERRASA/ ette henen pite muistuttaman teille minun Tieeni/ iotca ouat Christusesa/ Ninquin mine iocapaicas caikisa Seurakunnisa opetan.

4:18 Nin ouat mutomat teiste ylespaisunuet/ quin em mine ensingen teiden tygen tuleua olisi.

4:19 Mutta ennen palio aica mine tulen teiden tygen (ios

HERRA tachtu) Ja tadhon tietē/ ei ninen ylespaisunutzen sana/ mutta auwun.

4:20 Sille ette Jumala' Waldakunda ei seiso puhesa/ waan woimasa.

4:21 Cu'man te tadhotta? Tulengo mine Witzan cansa teiden tygen/ taicka Rackaudhella ia Hengen siweydhella?

* Inhimilisest peiuest) Se on Inhimisen Domio/ kijtos ia ylistos nijste/ ioista he palio piteuet/ Ette ioista kieupi Swri sanoma/ ne me cutzuma/ Cu'nialisexi/ armolisexi/ ialoxi/ ke'pixi >etc.

Ninquin teme loonolinen peiue Auringons ia walkeudhens cansa/ caiki mite öö oli pimittenyt/ wastudest kirkasta/ iulgista ia osotta. Iere. 17.

* Kirotus) Grekixi se on >Katharma eli >Peripsema Marraswffri/ Latinaxi >Piaculu'/ cutzutan se Inhiminen/ ioca ombi sencaltaisen pahan töön tehnyt/ ette me lulema Jumalan seke Maan ette Inhimiset henen tedens kirouan ia pereti

*cadhottauan. Sentede' / coska
 he sen sama' mestasit / nin he
 lulit heidens sen kirotuxen
 weltenehens / ia sen Maan
 perghanehens. Sencaltainen
 Maraswffri oli mös Jonas
 Propheta / Coska hen Merehen
 heitettijn. Toisinans Pacanat ia
 Juttat otit iongun wighattoman
 Inhimisen / coska nin swri
 Witzaus Maakunnissa oli / ia
 lwlit sencaltaisen Marraswffrin
 cautta sen Witzauxen asettua' /
 heitit sen Merehen / ia sanoit.
 Sine olet meiden Marraswffri /
 ette meden pite pestetuxi
 tullemä' Jwri nin Mailma nyt
 lwle / ette seke Apostolit ia ne
 Euangeliumin sarnaijat / ouat
 caikein pahimat ia
 wahingolisemat Inhimiset Maan
 päle. Jos he quittit heiste olisit /
 nin caiki hyuesti seisois / ia
 olisit caikista
 Wastoinkieumisesta wapaat / Ja
 olisit sen cautta Jumalalle
 swren palueluxen tehneet. Joh
 xvj.*

V. Lucu.

5:1 Julkisesta cwlupi teiden

keskenen Hooruus / ia
 sencaltainen Horuus / iosta
 eiuet Pacanatka tiedhä sanoa /
 Ette iocu hene' Isens Emenen
 pite.

5:2 Ja te oletta ylespaisuneet /
 iosta teiden paramin tuli idkie /
 Senpäle ette se ioca
 sencaltaisen Töön tehnyt on /
 teiden seastan poisotetaisijn.

5:3 Mutta mine tosin ioca
 Rumin cansa poisolen /
 quitengin Hengen cansa
 tykenolen / nin olen io quin
 tykenoleua päätenyt sen ylitze

ioca sencaltaisen tehnyt on /

5:4 meiden HERRAN IESUSEN
 CHRISTUSEN NIMEEN / teiden
 cocontulemisesä ynne minun
 Hengeni cansa / ia meiden
 HERRAN Iesusen Christusen
 Woiman cansa /

5:5 ette HEN ylenannetaisijn

Perkelen Haltuun Lihan

cadhotoxeen / Senpäle ette

Hengi autuaxi tulis sinä Herran
 Iesusen peiuenä.

5:6 Ei ole teiden Kerskauxen

hyue. Eikö te tiedhe / ette yxi
 wähe Hapatos caiken Taikinan
 hapatta?

5:7 Senteden wlospergatka se

wanha Taikina/ ette te tulisitta
* Wdhexi Taikinaxi/ ninquin te oletta mös happamattomat. Sille ette meille o'bi mös yxi Päsieis Lamma/ ioca on Christus/ meiden edhesten Wffrattu.
5:8 Senteden pitekem meiden Päsieisen/ ei sijnä wanhas hapatoxes/ eike mös Pahudhen ia Wärydhen hapatoxes Waan sijnä Puchtaudhen ia Totudhen happamattomas Taikinasa.
5:9 Mine olen teille kirioittanut Lehetuskiriasa/ Ettei teiden pidheisi secandeman Salawoteisten cansa.
5:10 Em mine site aijattele temen Mailman Salawoteisista/ enge Ahneista/ enge Ratelijsta/ enge Epeiumalden Paluelijsta/ Mwtoin tulis teiden * Mailmasta poispaeta.
5:11 Mutta nyt mine olen teille kirioittanut/ ettei teiden pidhe nihin secaundeman/ quin on/ Jos iocu quin Welixi cutzutan/ olis Salawoteinen/ taicka Ahnas eli Epeiumalden Paluelia/ taicka Pilcaija eli Joomari/ taicka Röueri/ Elkette sencaltaisen cansa ensingen söökö.
5:12 Sille mite minun tule

domita nijte iotca Wlcona ouat? Eikö te nijte domitze iotca siselle ouat?

5:13 Mutta Jumala ne domitze/ iotca wlcona ouat. Aijakat mös itze pois tyköenne se/ ioca paha on.

* Wdhexi Taikinaxi (Pyhisse Inhimisis ombi wiele aina Syndi alallansa/ ioca wlospyhijtemen pite. Sentedhen hen sano/ te oletta Happamattomat/ se on/ te oletta Pyhet Mutta souittaca nin/ ette te caiki tyni wlospyhitte/ ia tulcata caikenni puchtaxi/ ia vdhexi taikinaxi cocona's.

* Mailmasta poispaeta) Joca ei tachtu pahain Inhimisten seasa olla/ henen pite caikesta Mailmasta pakeneman. Senteden hen tachtu ette meiden pite pakeneman Pahoija Christilisi/ taicka sijte Nimeste lopuisit eli heidhens paranaisit. Sille ette ne Christittömet eipe ne Welijexi/ Opetuslapsexi eikä Christilisexi cutzuta.

VI. Lucu.

6:1 Mlxi Jocu teiste/ iolla ombi toisen cansa iotakin Asia/ malta ridhelle ninen Wärein edhesse/ ia ei Pyhein edhesse? Eikö te tiedhe ette ne Pyhet pite Maliman Domitzeman

6:2 Jos nyt sis Mailman pite teilde Domittaman? Eikö te sis kyllä hyuet ole nite pienemitä Asioita Domitzemaan?

6:3 Ettekö te tiedhe/ ette meiden pite Engeleite Domitzeman? Quinga palio enemien ne aijaliset Asiat?

6:4 Mutta te/ coska teille ombi iotacuta Asia aijalisesta Hywuydhesta/ Nin te otatta ne iotca Seurakunnas ylencatzotut ouat/ ia asetat heite Domarixi.

6:5 Teille häpijexi mine madhan neite sano. Eikö ensingen ole ychten Wijsasta teiden seasan? Eli iocu toinen quin taidhais domita Welien ia Welien keskusen?

6:6 Waan se yxi welij rijtele sen toisen weliens cansa/ Ja sijttekin Uskomattomaidhe' edhes.

6:7 Nin o'bi io caikiten Wica

teiden seasan/ ette te toinen toisens ca'sa kieutte Oikiude' eten/ Mixei te paramin wärytte kerssi? Mixei te ennen soo teiten wahingoitetta?

6:8 Ja itze te wärydhen ia wahingon teette/ ia sengi teiden welieine.

6:9 Eikö te tiedhe/ ettei ne Wäret pidhe Jumalan Waldakunda perimen?

6:10 Elkette andaco teiden wietelle/ Eikä Salawoteiset/ eikä Epeiumalden Palueliat/ eikä Hoorintekiet/ eikä Heikurit/ eikä ne iotca Piltien cansa macauat/ eikä Warcat/ eikä Ahneet/ eikä Joomarit/ eikä pilcaijat/ eikä Röuerit pidhe Jumalan waldakunda perimen.

6:11 Ja sencaltaiset te Mutomat olitta/ Mutta te oletta poispestyty/ te oletta pyhitetyty/ te oletta Wanhurskautetut HERRAN Iesusen Christusen Nimen cautta/ ia meiden Jumalan Hengen cautta.

6:12 Caiki ouat minulle luualiset/ Waan ei caiki ole hyuexi. Caikissa ombi minulle walta/ Mutta em mine kenengen alamainen ole.

6:13 Rooca ombi waza warten
sääty/ ia waza rooca warten/
Mutta Jumalan pite temen ia
sen hukuttaman. Mutta ei Rumis
ole sääty Hooruteen/ waan
HERRalle/ ia HerRA Rumille.

6:14 Mutta Jumala ombi
HERRAN ylesherettenyt/ nin
henen mös pite meite
ylesherette' / hene' woimans
lepitze.

6:15 Eikö te tiedhe/ ette teiden
Rumijt Christusen iäsenet ouat?
Pidheiskö sis minun ottaman
Christusen iäsenet ia Hooran
iäsenixi ne tekemen? Pois se.

6:16 Taicka eikö te tiedhe/ ette
se ioca Hooraan rychty/ hen
on yxi Rumis sen cansa? Sille
he tuleuat (ma hen) caxi ydhexi
Lihaxi.

6:17 Mutta ioca Hoorahan
rychty/ se on yxi hengi henen
cansans.

6:18 Welteket Hoorutta. Caiki
synnit iotca Inhiminen tekepi/
ne ouat wlcona Rumihista/
Waan se ioca Hooriteke se
syndi tekepi omas Rumisans.

6:19 Wai eikö te tiedhe/ ette
teiden Rumin on se Pyhen
Hengen Templi/ ioca teisse

ombi/ ionga te Jumalalda
saitta/ ia eipe te ole teiden
omanne? Sille te oletta Callista
ostetut.

6:20 Senteden cunnijoittaca sis
Jumala teiden Rumisan/ ia
teiden Hengesen/ iotca
Jumalan ouat.

VII Lucu.

7:1 MUtta nyt nijste quin te
minulle kirioititta/ mine Wastan.
Hyue se ombi Inhimiselle/ ettei
he' waimohon rupeisi/

7:2 Mutta quitengi Hoorutta
carttain/ piteken itzecukin oman
Waimonsa/ Ja iocainen oman
Miehense piteken.

7:3 Mies andakan Waimonsa
sen cochtulisen Mielisudhen/
Samalmoto mös Waimo
Miehellens.

7:4 Ei ole waimolla walta omalle
rumillans/ waan Miehen.

Samalmoto mös Miehelle ei ole
walta rumillens/ waan waimon.

7:5 Elkette toinen toistanne
wältekö/ iollei se ole
molembaidhen Sosiosta iongun
hetken/ ette teille iouto olis
pastota ia rucoella/ Ja tulcat

taas iellense ychten/ senpäle
ettei Satanas teite kiusaisi
teiden Haureudhen polesta.
7:6 Mutta sencaltaista mine
sanon teille somisen ielken/ ia
ei Keskyn ielken.
7:7 Waan mine tadhoisin/ ette
Caiki Inhimiset nin olisit quin
mine olen. Mutta iocaitzella
ombi erinomaine' Lahia
Jumalalda/ Ydhelle nin/ ia
toisella nein.
7:8 Mine sanon tosin nijlle
Naimattomille ia Leskille/ Se
ombi heille hyue ios he mös
ouat ninquin mine/
7:9 Waan ellei he woi heidens
pidhette/ nin naikaat/ Sille
parambi on naidha quin pala.
7:10 Mutta Nainehita keskepi/
em mine/ waan HERRA/ Ettei
Waimon pidhe erijemen
Miehestens.
7:11 Mutta ios hen erije/ nin
olcoon Naimata/ taicka
sopicahan Miehense cansa. Ja
elken Mies hylietkö Waimonsa.
7:12 Waan nijlle muille/ mine
sanon/ ia ei HERRA/ Jos iollaki
Welielle ombi vskomatoin
Waimo/ ia se sama mielistupi
henen cansans asuman/ elken

site itzestens eroittako.
7:13 Ja ios iollaki waimolla
ombi Uskomatoin Mies/ ia hen
tachtu sen cansa asua/ elken
hende itzestens eroittako.
7:14 Sille se Uskotoin Mies o'bi
waimons cautta * Pyhitetty/ ia
se vskomatoin Waimo
pyhiteteen Miehens cautta/
Mwtoin olisit teide' Lapsenna
saastaiset/ waan nyt he ouat
pyhitetyt.
7:15 Mutta ios se Uskomatoin
itzense eroitta/ nin anna henen
eroitta. Eipe ole welij taicka
Sisar sidhottu orijauteen
semmotoisis menois/ Mutta
rauhasa ombi Jumala meite
cutzunut.
7:16 Sille quingas tiedhet
waimo/ ios sine Miehes taidhat
autuaxi saatta? Eli sine Mies
quingas tiedhet/ ios sine
taidhat waimos autuaxi saatta?
7:17 Quitengi ninquin Jumala
itzecullengi on vlosiacanut.
Jocainen nin waeldakan quin
HErra on henen cutzunut/ ia
nin mine caikissa Seurakunnisa
sädhen.
7:18 Jos iocu Ymberileickattu
o'bi cutzuttu/ elken se *

Esinachka halatko. Jos iocu on
Esinahas cutzuttu/ elken se
a'dako itze's Ymberileikata.
7:19 Ymberileicka9 ei miten
ole/ ia Esinachka ei ole miten/
wan Jumala' Keskyde' pitemys.
7:20 Jocaine' olcon sijnä
Cutzumises/ ioho'ga he'
cutzuttu on.
7:21 Jos sine olet Oriaxi
cutzuttu/ ele site murehdhi/
Quitengi ios sine taidhat wapaxi
tulla/ nin nautitze site sen
paramin.
7:22 Sille ette ioca Oriaxi on
cutzuttu HERRasa/ se on HERRan
Wapach. Samalmodolla/ ioca
on cutzuttu Wapadexi/ hen on
Christusen palueliaxi tullut.
7:23 Te oletta callihista
ostetudh/ elket Inhimisten Oriat
olgho.
7:24 Itze cukin (rackat Welieni)
iossa hen cutzuttu on/ sijnä
hen olcan Jumalan tykenä.
7:25 Mutta Neitzydhest ei ole
minulla HERRan Keskyä/
quitengin mine sanon minun
neuuni/ ninquin Laupiudhen
saanut HERRalda vskolissa
ollaxeni.
7:26 Nin mine sis lwle' sen

Hyue' oleua' nykysen Tuska'
teden/ ette hyue on Inhimisen
nin olla. Jos sine olet waimoho'
sidottu/ ele pyde eroitosta.
7:27 mutta ios sine olet
waimotoin ele pyde waimo.
7:28 Mutta ios sine nait/ et
sine syndi tee. Ja ios Neitzyt
hoolepi/ nin ei he' syndi tee.
Quite'gin sencaltaiset sauat
Waiua' rumisansa. Mutta mine
kernasti teite armaitzen.
7:29 Mutta sen mine sano'
teille/ rackat Weliet/ se aica
o'bi lyhyd. Edespäin ombi
ymmertäpä/ ette ne ioilla
Waimot on/ olisit ninquin heille
ei olisickan/
7:30 Ja ne iotca idkeuet/
ninquin ei idkisicken/ Je ne
iotca iloitzeuat/ ninquin ei
iloitzisickan/ Ja ne iotca
ostauat/ ninquin ei site
nautitzisi/
7:31 Ja ne iotca täte Mailma
prwcauat/ ninquin ei
prwcaisickan. Sille ette temen
mailman meno ombi meneue.
7:32 Mutta mine tadhoisin/ ette
te ilman Mwreheta olisitta. Joca
naimatoin on/ hen tottele nijte
quin HERRAN on/ quinga henen

pite HErran kelpaman.

7:33 Mutta ioca naipi/ hen sure
nijte mailmalisia/ quinga hen
Emenense kelpapi.

7:34 Eritetud ouat neme caxi/
waimo ia Neitzyt. Se naimatoin
murehti nijte iotca HErran on/
ette hen pyhe oleman pite seke
Rumilla ette hengelle.

Wastoinpein/ Se ioca naipi/
hen murehti nijte mailmalisia
quina henen pite Miehense
kelpaman.

7:35 Mutta sencaltaista mine
sano' teiden tarpexenna/ Ei ette
mine * paulan teiden pälen
heitteisin/ waan ette te site/
quin cunnialinen olis/
tauoitaisitta/ ia alati ilman
esteite HErra paluelisitta.

7:36 Mutta ios iocu lwle/ ettei
se hyesti soui/ henen Neitzens
cansa/ ette hen io on
hoolemoisa/ ia ei saa toisin
olla/ Nin hen techken mite hen
tachtu/ ei hen syndi tee/ hen
sallican henen hoolemahan.

7:37 Mutta se ioca watimata
sen kijnittä sydhemesense/ ia
henelle ombi walta oman
mielens päle/ ia sencaltaista
sydhemesens päättä/ ette hen

tachtopi henen Neitzens nein
pite/ se hyesti tekepi.

7:38 Joca nyt sen naittapi/ se
hyesti tekepi/ Mutta ioca ei
hende naitta/ se paramin teke.

7:39 Emende ombi kijnisidhottu
Lakihin/ nincauuan quin henen
Miehens elepi. Waan coska
henen Miehens poisnuckunut
ombi/ nin hen on wapah
toiselle hooleman/ kelle hen
tachtu/ quitengin ette se
Herrasa tapachtupi.

7:40 Waan autuambi hen on/
ios hen sillense on/ minun
Lwlon ielken. Sille mine lwlen
ette minulaki ombi Jumalan
Hengi.

** Pyhiteten) Ninquin nijlle
puchtaille caiki ouat puchtat/
Tit 1. nin on mös Christituille se
Christimetoin Emende puhdas/
ette he machtauat ilman synnite
olla toinen toisensa tykene. Ja
ei senteden Lapsians poisheitte
ninquin he olisit saastaiset/
iotca ei hen kerssie taidhaisi/
Sille ette Auioskesko/ ia heiden
Lapsista's suru ombi oikein/
echke ne olisit Pacanat eli
Christitut.*

VIII. Lucu.

8:1 EDhespeiten nijste Epeiumalden wffrista me tiedheme. Sille ette caikilla meille ombi Tieto. Se tieto ylespaisutta. Mutta rackaus se ylesrakenda.

8:2 Mutta ios iocu lwle henens iotakin tieteuen/ ei hen wiele miten tiedhä/ quin henen tule tietexens/

8:3 Mutta ios iocu Jumalata racasta se on tuttu henelde.

8:4 Nin me nyt tiedheme/ sijte Roasta quin Epeiumalden wffratan/ ettei ychten Epeiumala ole Mailmassa/ Ja ettei ychten mwta Jumala ole/ quin se yxi.

8:5 Ja waicka monicadhat ouat iotca Jumalaxi cutzutan/ olcon se Taiuassa eli Maan päle (Ninquin monda Jumalata/ ia monda Herra ouat)

8: 6 Nin ombi quitengin meille yxi ainoa Jumala/ se lse/ iosta caiki cappalet ouat/ ia me henesse/ ydhen Herran Iesusen Christusen/ ionga cautta caiki cappalet ouat/ ia me henen cauttansa.

8:7 Mutta ei ole iocaitzella

tieto/ Sille ette mutomat tekeuet heidense Omatundo nijste Epeiumaloista/ ia söuet ninquin se olis Epeiumaloille wffrattu. Ja ette heiden Omatu'dons ombi heicko/ nin hen sen cautta pisoitahan.

8:8 Mutta ei Roca meite otolisexi saata Jumalan edes. Jos me söme/ ei me site paramaxi tule/ Ellei me mös söö/ eipe me sen polesta pahemaxi tule.

8:9 Waan catzocat/ Ettei teme teiden wapauden tulis nijlle heickoille pahanoxexi/

8:10 Sille ios sinun (iolla se Tieto ombi) iocu näke atrioitzeuan Epeiumalden wffratuista/ eikö sijtte henen Omatundonsa/ ioca heicko on/ yllytete site Epeiumalden wffri söömen?

8:11 Ja nin sinun Tietos cautta tule sinun Welies huckan/ ioca Heicko on/ io'ga tedhen Christus quitengi colut o'bi.

8:12 Mutta coska te nin syndie teet Weliein vastaan/ ia säriette heiden heicon Omantunnonsa/ nin te Christusen wastan syndie teette.

8:13 Senteden ios Roca minun Welieni pahendais/ em mine ikenens Liha söisi ijancaikisesta/ Senpäle ettei mine minun Welieni pahendaisi.

IX. Lucu.

9:1 ENgö mine Apostoli ole? Engö mine Wapa ole? Engö mine meiden Herra Iesust Christust nähnyt? Ettekö te ole minun Töön HErrassa?

9:2 Ellei mine ole muille Apostoli/ nin mine olen quitengin teiden Apostolin. Sille ette Insigli minun Apostolin wirghassa te oletta/ Herrassa.

9:3 Coska iocu minulle kysy/ nin mine henelle nein wasta/ 9:4 Eikö meille ole walta södhe ia iodha?

9:5 Eikö meille mös ole walta ychte Sisarta waimoxi cansan ymberinswiedhä? Ninquin ne mwdh Apostolit/ ia Herran Weliet ia Cephas?

9:6 Eli minun yxinens ia Barnaban ei ole walta nin tedhä?

9:7 Cuca sotipi coskan omans Maxons päle? Cuca winatarha'

istutta/ ia ei söö henen Hedhelmestens? Eli cuca Caria caitzepi/ ia ei söö Carian rieskasta?

9:8 Puhunengo mine täte Inhimisten taualla? Eikö Laki site sama sano?

9:9 Sille ette Mosesen Laisa on kirioitettu. Ei sinun pide kijnisitoman Richtetappauan härien suuta * Sureneco Jumala härckie?

9:10 Taicka eikö he' site caikeni meiden teden sano? Sille ette meiden tedhen se on kirioitettu/ Ette se ioca kyndä/ henen pite kyndemen Toiuouxisa/ ia ioca richtatappa/ henen pite richtetappaman Toiuouxisa/ ette hen tulis toiuostansa osalisexi.

9:11 Jos me teille He'gelisi kyluimme/ palio se on ios me teiden Rumilisi ylesnijtemme?

9:12 Mutta ios mwdh ouat tesse wallas osaliset teiden tykenen/ Mixei me sis palio enemini? Mutta eipe me ole sencaltaista walta * prucanet/ wan me caikinaisia kerssima ettei me miten estette Christusen Euangeliumin tee?

9:13 Eikö te tiedä ette ne iotca wffrauat/ söuet wffrista? Ja ne iotca Altarita walmistauat/ ne Altarita nautitzeuat?

9:14 Nin mös on HERRA sätenyt/ Ette ne iotca Euangelium ilmoittauat/ pite Euangeliumista Elatoxens saaman.

9:15 Mutta em mine ole quitengan miten neiste tehnyt.

9:16 Em mine mös senteden sijtä kirioita/ ette nin pideis minun cansani tapachtuma'. Parambi olis minun coolla quin iongu' pideis minu' kerskamisen tyhijexi tekeme'. Mutta ette mine Eua'gelium sarna'/ ei minu' taruitze site euckemen/ sille minu' tule se tedexeni/ Ja we minulle/ ellei mine Eua'gelium ilmoita.

9:17 Jos mine sen teen mielelleni/ nin minun * palca' maxetan. Mutta ios mine ylenmieleni sen teen/ nin ombi se wirca quitengi minun haltuni annettu.

9:18 Mikeste sis minun Palcan on? Nimitten/ ette mine saarnan Christusen Euangeliumi/ ia teen sen ilman

miteken/ senpäle/ ettei mine turhaisi minun waltani Euangeliumisa.

9:19 Sille echke mine olen wawah iocaitzelda/ nin mine olen quitengi minuni tehnyt iocaitzen Palueliaxi/ senpäle ette mine site Usiamat nijste woitaisin.

9:20 Nijlle Juttaille mine ole' techty nin quin yxi Judeus/ senpäle ette mine Juttat woitaisin. Ninen quin Lain alla ouat/ mine olen techty ninquin Lain alla/ senpäle/ ette mine ne/ iotca Lain alla ouat/ woitaisin.

9:21 Ninen quin ilman Laita ouat/ mine olen techty ninquin mine ilman Laita olisin (Waicka em mine ilma' Laita ole Jumala' edese/ Waan olen Christusen Laissa) ette mine ne/ iotca ilman Laita ouat/ woitaisin.

9:22 Ninen Heickodhen mine olen techty/ nin quin Heicko/ senpäle ette mine ne Heicot woitaisin. Mine ole' iocaitzelle techty caikinaisexi/ senpäle ette mine caikeni mwtomat autuaxi tekisin.

9:23 Mutta sencaltaista mine

teen Euangeliumin tedhen/ ette mine tulisin heneste osalisexi. 9:24 Eikö te tiedhä/ ette ne/ iotca Kijstassa iooxeuat/ caiki tosin he iooxeuat/ waan yxi Palcan ennettä? Jooskata nyt nin ette te käsiteisitte.

9:25 Mutta iocainen quin campale/ caikista he' itzens weltä. Ne tosin sitewarte'/ ette he catouaisen Crunon saisit. Mutta me senteden ette me saisima sen ijancaikisen.

9:26 Mutta em mine nin iooxe/ quin * wissittömen polen/ Ja em mine nin kiluoittele quin Twlda piexeisin/

9:27 Waan mine rangaitzen minun Rumihini/ ia alaspainan sen/ Senpäle ettei coska mine muille sarnan/ madhaisi itze nuchtelinen olla.

* Wijssittömen) Ninquin yxi Kiluan iooxeua/ se ioca ohitze iooxe/ ei hen Mali ennettä/ ia yxi Campalia/ ioca huckan Twlehen hackapi. Nin mös kieupi caikein ninen cansa/ iotca ilman Uskota Hyui töite tekeuet. Sille he ouat Wissittömet quinga he ninen cautta pysyuet ia

seisouat Jumalan edesse. Senteden on caiki ne Turhaiooxu/ Turhacampaus ia Turhateco.

X Lucu.

10:1 EM mine tadho Rackat Weliet/ site teilde salata/ Ette meiden lset ouat caiki Piluen alla olluet/ Caiki ouat Meren lepitze waeldaneet/

10:2 Ja caiki ouat Moseselda castetudh Piluesse ia Meresse.

10:3 Ja ouat caiki ychteleiste Hengeliste rooca söönet/

10:4 ia ouat mös caiki ychteleiste Hengeliste Jooma iooneet. Sille ette he iooit sijte Hengelisesta Calliosta/ ioca heite seurasi/ ioca Callio oli Christus.

10:5 Mutta monda heiste eiuet olluet Jumalan otoliset/ Sille ette he mahanlötin Coruesa.

10:6 Mutta teme ombi meille Esicuuaxi tapachtanut/ ettei me himoitzisi site Paha/ ninquin he mös himoitzit.

10:7 Elke mös olco Epeiumalden palueliat/ ninquin heiste monicadhat olit/ quin kirioitettu

on/ Canssa mahanistui söömen
ia iooman ia ylesnousit
leikitzemen.

10:8 Elke' me mös Hooritechkö
ninquin mwtomat heiste
saastutit itzense Hoorudhella/
ia ychtene Peiuene langesit
colmet ia caxikymende tuhatta.

10:9 Elke' me mös Christusta
kiusatko/ ninquin mwtomat
heiste kiusasit hende/ ia
Kermehilde swrmattihin.

10:10 Elket te mös Napisko/
ninquin mwtomat heiste Napisit/
Ja olit mestatudh Cadhottaialda.

10:11 Caiki sencaltaiset heiden
cochtans tulit Esicuuaxi/ Mutta
se on kirioitettu meille

Cartamisexi/ ioinenga päle
Mailma' lopud tulluet ouat.

10:12 Senteden ioca lulepi
seisouansa/ Se catzocan ettei
he' * lange.

10:13 Eipe yxiken kiusaus teite
ole käsittenyt/ waan
Inhimillinen. Mutta Jumala ombi
waca/ ioca ei salli teite kiusatta
ylitze teiden woiman/ Waan hen
tekepi mös ynne kiusauxen
cansa Lopun/ ette te sen
woisitta kerssie.

10:14 Sen teden minun

Rackani/ paetka Epeiumalden
paluelusta.

10:15 Ninquin Wijsaille mine
puhun/ domitka te mite mine
sanon.

10:16 Se hywestisiugnattu
Calki/ ionga me
Hywestisiugnama/ eikö se ole
Christusen Weren Osaliseus?

10:17 Se Leipe/ ionga me
murdhama/ eikö se ole
Christusen Lihan Osaliseus? Sille
ette se on yxi Leipe/ nin me
monda olema yxi Rumis/
senwoxi ette me caiki ydheste
Leiueste Osaliset olema.

10:18 Catzocat Israelin päle
Lihan ielken/ Eikö ne iotca
Wffrit sööuet/ ole Altarista
Osaliset?

10:19 Mite sis minun pite
sanoman? Sanongo/ Ette
Epeiumala iotain on? Eli ios
Epeiumalden Wffri iotain on? Ei.

10:20 Mutta sen mine sanon/
Ette mite Pacanat wffrauat/ sen
he Perkeleille wffrauat ia ei
Jumalalle. Nyt em mine tadho/
ette teiden pite oleman Osaliset
Perkelein cansa. Eipe te taidha
HERRAN Calki ioodha/ ia
Perkelen caiki.

10:21 Eipe te taidha Osaliset olla HERRAN Peudheste/ ia Perkelen peudheste.
10:22 Eli tadhomaco me HErra härssytella? Ollemaco me wäkeuemet quin hen?
10:23 Caiki tosin ouat minulle luualiset/ waan ei caiki ole hyuexi.
10:24 Caiki ouat minulle luualiset/ Mutta ei caiki tule paranoxexi. Elken kengen omansa etzikö/ waan iocainen mite toisen ombi.
10:25 Caiki mite Teurashoonesamydhen/ site sökette/ ia elket kyselkö/ ettei te Omatudona turmelisi/
10:26 Sille ette Maa ombi * Herran/ ia caiki mite henessa on.
10:27 Mutta coska nyt iocu Uskomatoin teite Weraxi cutzu/ ia te tadhotta menne/ Nin sökette caikia mite teiden eten toodhan/ ia elket Kyselkö/ ettei te Omatu'dona turmelisi.
10:28 Mutta ios iocu silloin teille sanois/ Teme on Epeiumalden wffri/ Nin elket söökö/ henen tedhens ioca sen osotti/ ettei te Omatudona

turmelisi (Sille ette Maa ombi HERRAN/ ia caikai mite hennessee on)
10:29 Mutta mine sanon Omastatunnosta/ ei sinun omastas/ waan sen toisen. Sille mingetedhe' minu' wapaudhen * Domitaan toisen Omastatunnosta.
10:30 Sille ette coska mine sen nautitzen Kijtoxen cansa/ Mixi mine sis nudhellaan ionga tedhen mine kijten?
10:31 Jos te nyt söötte eli iotta/ eli mite te teette/ nin techkete caiki Jumalan Cunniaxi.
10:32 Sencaltaiset olcata/ ettei te keten pahenna/ eikä Juttaita/ eikä Grekie/ eli Jumalan Seurakunda.
10:33 Ninquin mine mös caikisa Cappalesa Caikein kelpan/ Ja en etzi oma parastani/ waan monen/ ette he autuaxi tulisit.

XI. Lucu.

11:1 Olcotta minun Tauoittaijani/ ninquin mine Christusen.
11:2 Mlne kijte' teite Rackat Welieni/ ette te minu' päleni

muistatta caikissa capaleisa/ ia ette te pidhette sen Säädhyn ionga mine teille annoin.

11:3 Mutta mine tadho'/ ette teiden pite tietemen/ Ette Christus on iocaitzen Miehen Pää/ Mutta Mies o'bi Waimon pää/ Mutta Jumala on Christusen pää.

11:4 Jocaine' Mies quin rucoele eli Prophetera/ ia pitepi iotakin Pääns päle/ se häweise Päänse.

11:5 Mutta iocainen Waimo quin rucoele eli Prophetera/ peittämettomelle päälle/ se häueise Päänse. Sille ette se on iwri ninquin olis aieltu.

11:6 Ellei hen tachtu he'nens peitte/ nin mös poiskeritkään Hiuxensa. Nyt ette se ombi ryme/ Ette Waimo pitä keritudh eli Leicatudh Hiuxet/ nin peitteken Päänse.

11:7 Mutta ei Miehen pidhe Päädens peittemen/ Sille hen on Jumalan Cuua ia Cunnia. Mutta Waimo ombi Miehen Cunnia.

11:8 Sille ettei Mies ole waimosta/ Mutta waimo ombi mieheste.

11:9 Ja ei ole Mies Lootu waimon tedhen/ Mutta waimo

ombi Lootu miehen tedhen.

11:10 Senteden pite waimon pitemen * Woiman päns päle/ Engelite' tedhe'.

11:11 Mwtoin ei ole Mies paitzi waimoa/ eikä waimo paitzi Mieste HErrassa/

11:12 Sille ette ninquin Waimo on Mieheste tullut/ Nin mös mies tulepi Waimon cautta.

Mutta caiki ouat Jumalasta.

11:13 Domitka itze keskene'ne/ Jos se on caunis/ ette iocu Waimo auoipein Jumalata rucoile.

11:14 Taicka eikö mös Loondo site teille opeta/ ette se on Miehele ilkie/ ios henelle ombi pitket hiuxet

11:15 Mutta waimon on se cunnia/ ette henelle on pitket hiuxet? Hiuxet ouat henelle peitoxi annetudh.

11:16 Edespein ios iocu teiden seasan on/ ioca ridhainen on/ se tietken/ Ettei meille se tapa ole eikä mös Jumalan Seurakunnalla.

11:17 Mutta neite tule minun keske. Em mine taidha kijtte/ Ettei te Paranoxeen waan Pahannoxeen ychtentule.

11:18 Ensin/ koska te yctentuletta Seurakundaan/ mine cwlen/ Ette eripwraisudhet ouat teiden seasan/ ionga mine mös politain Uskon.

11:19 Sille ette teiden seasan pite mös Lahckot oleman/ Senpäle ette ne toimeliset tulisit teiden keskenen jwlkisexi.

11:20 Koska te nyt ychtentuletta/ nin ei pidhete HERran Ehtolista.

11:21 Sille ette iocainen oma' Ehtolisens söödhe ennetepi. Ja se yxi jsoa/ ia se toinen o'bi iouxisa.

11:22 Wai eikö teille Honeita ole/ iossa te söödhe ia iodha mahdatte? Taicka yle'catzottako te Jumala' Seurakunna'/ ia häueisette ne ioilla ei miten ole? mite minu' pite teille sanoma' Pitekö minun teite kijttemen? Tesse em mine ychten teite kijte.

11:23 Mine olen sen Herralda saanut/ ionga mine teille annoin. Sille HErra Iesus/ sine Ööne iona hen petettin/ otti hen Leiuen/ kijtti/ murssi sen ia sanoi.

11:24 OTtacet/ söket/ Teme

on minun Rumin/ ioca teiden edhesten muretahan/ Se techkette minun Muistoxeni.

11:25 Samalmoto mös Calkin Ehtolisen ielkin/ ia sanoi/ Teme Calki on se Wsi Testamenti minun Wereseni/ Se techkette ninwsein quin te iootta minun Muistoxeni.

11:26 Sille ninwsein quin te söötte teste Leiueste/ ia iootta teste Calkista/ teiden pite HErran Cooleman iulghistaman/ sihenasti quin hen tulepi.

11:27 Mutta ioca keltuottomasta sööpi teste Leiueste/ ia iooipi Herran Calkista/ se on wicapää Herran Lihan ia Weren polesta.

11:28 Nin coetelcan Inhiminen itzense/ ia sijtte sööken teste Leiueste/ ia iookan teste Calkista.

11:29 Sille se ioca sööpi taicka iooipi keltuottomasti/ hen sööpi ia iooipi domion itzellens/ senwoxi ettei hen eroita HErran Rumista.

11:30 Senteden ouat mös nin monda Heicko ia Sairasta teiden seasan/ ia swri poli macapi.

11:31 Sille ios me itze'ma

domitzisima nin ei me ensingen
domitud olisi.

11:32 Waan coska me
domitamma/ nin me
Rangaista'ma Herralda/ Senpäle
ettei meiden pidheisi Mailman
cansa domitud oleman.

11:33 Senteden/ Rackat
Welieni/ coska te cokontuletta
söömen/ nin odhottacan toinen
toistansa.

11:34 Mutta ios iocu jsua/ hen
söken cotonans/ Se'päle/ ettei
te cokontulisi cadhotoxexi. Ne
mudh mine tadhon toimitta
coska mine tulen.

XII. Lucu.

12:1 Nlste Hengelisiste
Lahijoista/ Rackat Weliet em
mine tadho teilde salata.

12:2 Te tiedhätte ette te oletta
* Pacanat olleet/ ia kieuneet
nine' Myckein Epeiumalden
tyge/ ninquin te wiedhyt olitta.

12:3 Senteden mine teen teille
tietteuexi/ Ettei kengen ioca
puhu Jumalan Hengen lepitze/
lesusta kijrole. Ja eikengen
taidha lesusta Herraxi cutzua/
waan pyhen Hengen lepitze.

12:4 Lahiat ouat * moninaiset/
Mutta yxi Hengi ombi.

12:5 Ja Wirghat ouat
moninaiset/ Mutta yxi HERRA
ombi.

12:6 Ja auwd ouat moninaiset/
Mutta yxi Jumala ombi/ ioca
caikissa waickuttapi caikinaiset.

12:7 Mutta iocahitzesa Hengen
Lahiat osottauat heidens
ychteitzexi tarpexi.

12:8 Sille ydhelle annetan
He'gen cautta puhua
Wijsaudhesta. Toiselle annetan
puhua Tiedosta/ saman Henge'
cautta. Toiselle Usko samasta
He'geste.

12:9 Toiselle ne Lahiat Teruexi
tehdhä/ sijnä samas Henges.

12:10 Toiselle jhmelisi Töite
tehdhä. Toiselle Prophetia.
Toiselle He'get eroitta. Toiselle
moninaiset Kielet. Toiselle
moninaisten Kielden wlostulkitus.

12:11 Mutta caiki neme se yxi
ia sama Hengi waikutta/ iakain
itzecullengi omanssa/ sen ielken
quin hen tacto.

12:12 Sille ninquin Rumis on
yxi/ ia henelle ombi quitengi
monda Jäsende/ Mutta caiki
iäsenet ydhest Rumista/ echke

he ouat vsia/ ouat he quitengin
yxi Rumis/ Samalmoto mös
Christus.

12:13 Sille ette me olem ydhen
Hengen cautta caiki ydhexi
Rumixi castetudh/ waicka me
olema Juttat eli Grekit/ Orijat
eli Wapat/ ia caiki me ydhen
Hengen olema * ioneet.

12:14 Sille ette Rumis ei ole yxi
Jäsen/ wan wsia.

12:15 Jos nyt Jalca tachtö
sano/ Em mine ole Käsi/
senteden em mine ole Rumin
Jäsen. Pidheiskö henen senwoxi
ei oleman Rumin Jäsene'?

12:16 Ja ios Corua tachtöis
sano/ Em mine ole Silme/
senteden em mine ole Rumin
Jäsen. Pidheiskö hene' senwoxi
ei olema' Rumin Jäsene'?

12:17 Jos coko Rumis Silme
olis. Cussa sis cwlemus o'bi?
Jos se taas on caiki cwlemus/
Cussa sis on Haistamus?

12:18 Mutta nyt on Jumala ne
Jäsenet pa'nut itzellense cu'gi
Rumihissa/ ninquin he' on
tachtönut.

12:19 Wai ios nyt caiki Jäsenet
yxi Jäsen olis/ Cussa sijtte
Rumis olis?

12:20 Mutta nyt ouat Jäsenet
monda/ ia Rumis on yxi. Ei
taidha Silme Kädhelle sano/ Em
mine sinua taruitze.

12:21 Eli pää Jalgoille/ Em
mine teite taruitze.

12:22 Waan palio paramin ne
Rumin Jäsenet/ iotca Heikomat
näkyuet/ ne ouat tarpelisemat/

12:23 Ja iotca me lwlema
häpielisemat oleuan Rumissa/
nine' päle me enime' Cunnian
pane'ma. Ja iotca heiumet ouat
nähdhä/ nijte me enimen
caunista'ma.

12:24 Sille iotca caunihit ouat/
eiuet he mite' taruitze. Mutta
Jumala o'bi nin Rumin
coko'lijttenyt/ ia nijlle
taruitzeuaisille Jäsenille eneme'
Cu'nian a'danut/

12:25 Ettei Eripwrausta olisi
rumissa/ waa' caiki ne Jäsenet
pite toinen toisens edeste Suru'
pitemen.

12:26 Ja ios yxi Jäsen kerssi
iotaki/ Nin mös caiki mudh
Jäsenet ynnekerssiuet. Ja ios
yxi Jäsen cu'nialla pidhete'/ Nin
caiki Jäsenet ynneriemuitzeuat.

12:27 Mutta te oletta Christusen
Rumis ia Jäsenet/ iocainen

osansa ielkin.

12:28 Ja Jumala on pa'nut
Seuracunnasa/ Ensin Apostolit/
Sitelehinne Prophetat/ Senielkin
Opetusiset/ Sijtte Ihmein tekiet/
Senpereste terueexi tekemisen
Lahiat/ Auttaiat/ haltiat/
Moninaiset kielet.

12:29 Ouatko he caiki
Apostolit? Ouatko he caiki
Prophetat? Ouatko he caiki
Opetusiset? Ouatko he caiki
Ihmei tekiet?

12:30 Ongo heille caikilla
teruehexi tekemisen Lahiat?
Puhuuatko he caiki moninaisilla
Kielille? Taitauatko he caiki
wlostulkita?

12:31 Mutta noudattaca te nite
Parahita Lahioia/ Ja wiele mine
nyt teille corkiaman Tien
osotan.

** Moninaiset) Caikis Christilisis
ombi yxi Hengi/ Wijsaus/
Ymmerdhys/ Usko Woima >etc/
Mutta sencaltaisi prucata ia
harioitella muita wastan/ ei se
ole iocahitzella/ Mutta
wijsaudhesta ne puhuat iotca
Jumalata tundemaan opettauat/
Tiedhosta ne puhuuat/ iotca*

*Ulkonaisista menoista ia
Christilisisista Wapaudhesta
opettauat. Ne Uskon osottauat/
iotca iulkisesta sen tunnustauat
Sanoilla ia Töille/ ninquin
Martyrit tegit/ Ne Henget
eroittauat/ iotca Prophetat/ ia
Opetuxet coetteleuat ia
kiusauat.*

XIII Lucu.

13:1 JOs mine Inhimisten ia
Engelein Kielille puhuisin/ ia ei
olisi minulla Rackautta/ nin
mine olisin quin helisepä Waski/
taicka yxi kilisepä Culcoinen.

13:2 Ja ios mine Propheterata
taidhaisin/ ia caiki Salauxet
tiedheisin/ ia caike' Tiedon/ Ja
minulla olis caiki * Usko/ nin
ette mine woret sijrdheisin/ ia
ei olis minulla Rackautta/ nin
en mine miteken olis.

13:3 Ja ios mine caiken
Tauarani culutaisin Kieuhein
Rauinoxi/ Ja ios mine annaisin
minun Rumini poltetta/ ia ei
olis minulla Rackautta/ Nin ei
se olisi minulle ychten
tarpelinen.

13:4 Rackaus on Kerssiueinen ia

Laupias. Ei Rackaus cadhehdi/
ei Rackaus ole ylpie/ ei hen
ylespaisuta/

13:5 ei hen ole Sickuri/ ei hen
omansa etzi/ ei hen anna
itzens wihan kihoitta/ ei hen
wahingon ielken seiso/

13:6 ei hen wärydhesta iloitze/
mutta hen iloitze Totudhesta.

13:7 Caiki hen wedhettä/ caiki
hen Usko/ caiki hen toiuo/
caiki hen kerssi.

13:8 Ja rackaus ei coskan *
wäsy. Waicka Prophetiat
Lackauat/ ia Kielet waickenisit/
ia Tieto mös poiskadhois.

13:9 Sille ette polittain me
ymmerdheme/ ia * politain me
Propheterama.

13:10 Mutta coska se tule quin
teudhelinen on/ sijtte se
Lackapi quin waiaa on.

13:11 Coska mine Lapsi olin/
nin mine puhuin quin Lapsi/ ia
pidhin Lapseliset menot/ ia
aijattelin quin Lapsi. Mutta sitte
quin mine Miehexi tulin/ nin
mine poispanin ne Lapseliset.

13:12 Sille ette nyt me näeme
tapauxisa/ ninquin Speilin
lepitze/ Mutta silloin caswosta
caswoon. Nyt mine tunnen

polittain/ waan silloin mine
tunnen/ ninquin mine io tuttu
olen.

13:13 Mutta nyt iäuet Usko/
Toiuo/ Rackaus/ nämät
colmet/ Waan rackaus se ombi
* swrin nijste.

** Usko) Waick ainoa Usko
Inhimisen Wanhurskautta/
ninquin P. Pauali Usein sano/
Quitengin cussa ei Rackaus
ole/ ei sijne ole oikea Usko/
echke hen wiele Tunnustächtie
tekis.*

** Polittain) Echke me vskon
cautta tiedhem ia ymmerdeme
mike Jumala on/ ia mite hen
meille andapi/ Nin eiquitenga
senmotoinen meiden
ymmerdhöxen ole teudhelisexi
luettu/ waan polittain ia waia
sen tuleuaisen Cunnian echttoon.*

** Swrin) Eipe Rackaus Inhimisi
wanhurskauta/ wan Usko Ro 1.
Mutta quitengi/ ette vskolla ia
Toiuolla ombi palio Jumalan
tykene tekemiste/ ia henelte
ainostans caiki hyuet saauat/
sijtte heiden pite wijmein
lackaman/ coska he caiki
vskotut ia toiuotut cappaleet*

*ouat pänens Taiuasa
käsittenyet. Mutta Rackaus hen
käutte henens meidhen
Lähimeisen cochtan/ ia alati
hyue teke/ Ja sijttekin wiele
ijancaikisesta pysy Jumalan
tykene/ Sentedhen hen
cutzutan tesse Swrimaxi/ se
on/ Leuijemexi/ wekeuemexi/
ialomaxi ia ijancaikisexi.*

XIV. Lucu.

14:1 NOutaka Rackautta/
olcatta Achkerat Hengelistein
Lahiain ielkijn/ Mutta enemin
ette te Propheteraisitta.
14:2 Sille ioca * Kielelle puhu/
ei hen Inhimisille puhu/ waan
Jumalalle/
14:3 Sille etteikengen site
cwldele/ waan hen puhu
Hengesse ne Salaisudhet/ Mutta
ioca Prophetera se puhupi
Inhimisille paranoxexi ia
manauxexi/ ia Lohutoxexi.
14:4 Se ioca Kielelle puhupi/
hen itzens para'da/ Mutta se
ioca Prophetera/ hen
Seurakunnan paranda.
14:5 Mine tahdhoisin/ ette te
caiki taidhaisitta puhua/ Mutta

palio enemin/ ette te
Propheteraisitta. Sille se ioca
Prophetera/ ombi swrembi quin
se ioca Kielille puhupi/ Ellei hen
site mös wlostulkitze/ Senpäle
ette Seurakunda sijte Paranoxen
sais.

14:6 Waan nyt/ Rackat Welieni/
Jos mine tulen teiden tygen
Kielille puhuen/ mite mine olisin
teille tarpelinen? Ellei mine
puhuisi teille/ taicka Ilmoituxen
cautta/ eli Tiedhon cautta/
taicka Prophetian cautta/ eli
Opin cautta?

14:7 Eikö se sis nin ole/ nijse
caluissa iotca Änen andauat/ ia
ei quitengan ole eleuet/ ioco
hen on Huilu eli Candele/
coska eiuet he anna eritettu
äände itzestens/ quinga iocu
taita sen tietä/ mite Huilulla eli
Candelella soitettu on?

14:8 Ja ios Pasuna andapi
pyteren hymyn itzestens/ Cuca
itzens taita Sotan hangita?

14:9 Nin mös te/ ios te
puhutta Kielille/ ia ei selkieste
wlospuhu/ Quinga se
ymmertän/ mite puhuttu on?
Sille twlehen te puhutta.

14:10 Moninaiset tosin ouat

änen caunat Mailmassa/ ia ei ychten nijste quitengan ole merckitzematoinda.

14:11 Senteden/ ellei mine nyt tiedhe änen toinda/ nin mine olen puhuialle Outo/ ia se ioca puhupi/ ombi minu'lle outo.

14:12 Samalmoto mös te/ senwoxi ette te etzitte ninen Hengelistein Lahijain ielken sitte laskecat teiden achkerudhen sijhen/ ette te Seurakunnan paranaisitta/ nin ette teille caikissa kyllä olis.

14:13 Senteden/ ioca Kielille puhu/ se rucolcan/ ette hen mös sen taidhais wlostulkita.

14:14 Coska mine nyt rucolen Kielelle/ nin minu' Hengen rucole/ Mutta minun Mielen ei kellengen hedhelmet saata.

14:15 Quingasta sen sis pite oleman? Nimiten nein/ Mine rucolen Hengesse/ ia rucolen mös Mielesseni. Mine Psalmit weisan Hengesse/ ia Psalmit weisan mös * Mielesseni.

14:16 Mutta coskas Hyuestisiugnat Hengesse/ Quingasta se ioca Oppemattoman sijasa seisopi/ pite wastaman Amen sinun

Kijtoxes päle/ Sille ettei hen ymmerdhä mite sine sanot?

14:17 Sine tosin hyuesti kijtit/ waan ei se toinen sijte parattu ole.

14:18 Mine kijten minu' Jumalani/ ette mine puhun Usiamalla Kielelle quin te caiki.

14:19 Mutta mine tadhon Seuraku'nasa paramin wijsi sana puhua minu' * Mieleni cansa/ Senpäle ette mine mös muita neuuoisin/ ennenquin Kymenen Tuhatta sana Kielelle.

14:20 Rackat Weliet/ Elkette Lapset olko taidhoisa/ waan pahudhesa Lapset olcata. Mutta taidhossa olcata teudheliset.

14:21 Laissa on kirioitettu/ Mine tadhon puhua toisilla Kielillä ia toisilla Hwlilla temen Canssan tyge/ ia eiuet he sijtteken wiele nin minua cwle/ ma HERRA sano.

14:22 Nin ouat nyt Kielet ydhen * Merckin edeste/ ei ninen iotca vskouat/ waan ninen iotca ei Usko. Mutta wastoinpein/ Prophetiat eiuet ole Uskottomain/ waan ninen vskolisten tedhen.

14:23 Coska nyt coko

Seurakunda ychten paickan
cocontule/ ia caiki puhuisit
Kielille/ ia sinne tulis iocu
oppematoin/ taicka
Uskomatoin/ eikö he sanoisi
Teite Mielipolexi?
14:24 Mutta ios te nyt caiki
Propheteraisitta/ ia sinne
siselletulis ioku Uskomatoin
taicka Oppematoin/ ia
nuhdhellaisin caikilda/ ia
domitaisijn caikilda/
14:25 ia nin tulis henen
Sydhemens Salaisudhet
iulkisexi/ ia sillens hen
Caswoillens langeis/ ia rucolis
Jumalata/ ia tunnustais ette
totisesta Jumala olis teisse.
14:26 Quingasta se sis on/
rackat Weliet? Coska te nyt
cokontuletta nin itzecullakin
teiste on Psalmi/ henelle on
Opetus/ henelle on Kieli/
henelle on Ilmoitus/ henelle on
Wlostulkitus. Ne caiki andacat
tulla Paranoxexi.
14:27 Jos iocu Kielelle puhu/
se puhucan itze toisna/ taicka
eninäki itze colmandena/ ia site
woroittain/ nin yxi sen
tulkitcaan.
14:28 Ellei hen Tulki ole/ nin

olcan wait Seurakunnasa/ waan
puhucan itzellens ia Jumalalle.
14:29 Mutta Prophetat puhucat
itze toisna eli itze colmanna/ ia
ne mwdh site domitkan.
14:30 Mutta ios Ilmoitus
tapachtu iollenculle/ quin
tykene istu/ nin se ensimeinen
wait olcan.
14:31 Sille kulle te taidhatta
caiki Propheterata/ yxi toisen
pereste/ Senpäle ette caiki
oppisit/ ia caiki tulisit manatuxi.
14:32 Ja ne Prophetain Henget
ouat Prophetain * alamaiset.
14:33 Sille ettei Jumala ole
secaseuraudhen waan Rauhan
Jumala/ ninquin caikissa Pyhein
Seurakunnissa.
14:34 Teiden waimon pite wait
oleman Seurakunnissa/ Sille
eipe heille sallittu ole puhua/
waan ette he ouat siuiet/
Ninquin Laki sano.
14:35 Mutta ios he iotain
tachtouat oppe/ nin kysyken
Miehildens Cotona/
14:36 Heijusti se Waimoille
sopi/ ette he Seurakunnasa
puhuuat. Eli ongo Jumala' Sana
teiste wlostullut? Taicka ongo
se waan teiden tygen tullut?

14:37 Jos iocu nyt henens lwle
Prophetaxi/ eli Hengelisexi/ se
tutkan mite mine teille kirioitan/
sille ette ne ouat HERRAN
keskyt/

14:38 Mutta ios iocu onbi
Taitamatoim/ se olcon
taitamatoim.

14:39 Senteden rackat Weliet/
sihen te pangata
achkerudhenna/ ette te
Propheteraisitta/ ia elket kielkö
puhumasta Kielille.

14:40 Andacat caiki soueliasta/
ia sädhylisesta tapachtua.

** Kielille puhu) se on Psalmi
taicka Prophetat Lwkia/ ia
weisata Seurakunnasa/ ia ei
nijte wlostulkita/ Ehcke lukia
itze ymmertä mite hen Luke.
Prophetia ombi ymmerdhyste
saadha Jumalalda/ ia taita site
muille iaca.*

*Wlostulkita se on muille
ymmerdhöste edhestoimitta. Nin
aijattele nyt P. Pauali ette
kielille puhua/ ei Seurakunda
paranna.*

*Mutta Porpheterata ia
wlostulkita/ se Seurakunnan
paranda.*

** Mielesseni) Mielen cansa
puhua/ merkitze/ wlostoimitta/
tulkita ia selitte Sille Hengen
hen tesse cutzupi kielen
paliahan änen/ Mutta Mielen
halun ia taidhon. Senteden
Hengesse puhua/ se on/
coskas itzelles ymmerdhet
Ramatum toimen/ ia et site
muille wlostoimitta.*

** Alamaiset) Mwtamat lwleuat/
ette coska heille on Tieto ia
taito/ ia Hengen Lahiat/ ettei
henen tule keten wäiste eli
weltte/ iosta sis Lachkouxet ia
Eriseurauxet tuleuat/ Mutta P.
Pauali tesse sanopi ette
heidhen tulepi wäiste/ Senuoxi
ette Hengen lahiat ouat heidhen
woimasans/ ei nijte prucaman
Yximielisudhen wastan/ Nin ettei
he saa sanoa Ette Hengi heite
siehen waati eli aia.*

XV. Lucu.

15:1 MUtta mine teen teille
tietteuexi/ rackat weliet/ sen
Euangelium quin mine teille
ilmoitin/ Jonga te mös ottaneet
oletta/

15:2 iossa te mös seisotta/

ionga cautta te mös autuaxi
tuletta/ Mille modholla mine
sen teille olen ilmoitanut/ ios
te sen oletta piteneet/ Ellei nin
ole ette te huckan oletta
vskoneet.

15:3 Sille ette mine olen
alghusta teille sen andanut/
ionga mine mös saanut olen/
Ette Christus coollut ombi
meiden Syndein tedhen/
Ramatuidhen ielken/

15:4 Ja ette Hen Haudhattu
oli/ ia ette hen ylesnousi
colmanna peiuen/ Ramatuidhen
ielkin.

15:5 Ja ette hen nechtijn
Cephaselda/ ia sijtte nijlde
Cadheldatoistakymmenelda/

15:6 Senielkin he' nechtijn
enemelde quin Widhelde
sadhaldä Welielde ydhelle
Haualla/ Joista monda wiele
nyt eleuet/ Mutta mutomat
ouat poisnuckuneet.

15:7 Sitelehin hen nechtijn
Jacobilda/ Ja senpereste
caikilda Apostoleilda.

15:8 Wimeiselda caikein
ielkinne/ ombi mös minulda
nechty nin quin yhdelde
keskensyndnelde.

15:9 Sille mine olen caikein
Hoonoin Apostolitten seassa/
ioca en ole kuluolinen Apostolixi
cutzutta/ Senteden ette mine
olen Seurakunda wainonut.

15:10 Mutta Jumalan armosta
mine olen/ se quin mine olen/
ia henen Armo'sa minun
cochtani/ ei ole tyhije ollut/
Waan mine olen enemien
tehnyt/ quin he caiki/ Mutta en
quitengan mine/ waan Jumalan
Armo ioca minussa ombi.

15:11 Olis sis mine eli he/ nein
me sarname/ Ja nein te oletta
vskoneet.

15:12 Mutta ios nyt Christus
sarnatan Coolluista
ylesnosneexi/ Mixi sis teiden
keskenen mwtomat sanouat? Ei
ensingen Cooluten
Ylesnousemista oleua'?

15:13 Mutta ellei Coolluten
ylesnousemus ole/ Nin ei mös
Christus ylesnosnut.

15:14 Mutta iollei Christus
ylesnosnut/ Nin on meiden
sarnan tyhije/ Nin o'bi mös
teiden Uskona tyhije.

15:15 Ja me mös leuteen
Jumalan Wärexi Todhistaiaxi/
ette me Jumalata wasthan olema

todhistaneet/ Ette hen on ylesherettenyt Christusen/ iota hen ei ylesherettenyt/ ellei ne Coolluet ylesnouse.

15:16 Sille iollei ne Coolluet ylesnouse/ Eipe mös Christus ylesnosnut ole.

15:17 Mutta ellei Christus ole ylesnosnut/ Nin ombi teiden Uskona turha/

15:18 Nin te oletta wiele nyt teiden synnisenna. Nin ouat mös ne iotca Christusesa poisnuckuit/ cadhotetut.

15:19 Jos meille waiwoin tesse Elemes ombi toiuo Chriskusen päle/ Nin me olisima ne wihileitzimet caikein Inhimisten seas.

15:20 Mutta nyt on Christus Coolleista ylesnosnut/ Ja on tullut Wtisexi nijnen nuckunutzen keskene.

15:21 Sille senwoxi ette Inhimisen cautta Colema on/ Nin mös Inhimisen cautta Coolluten ylsenousemus tule.

15:22 Sille ninquin caiki Adamissa coleuat Nin he mös Caiki Christusesa pite eleuexi techtemen.

15:23 Mutta itzecukin

säädhysens/ Ninen Wtinen Christus/ senielkin ne iotca Christusen omat ouat/ coska hen tulepi.

15:24 Sijtte on loppu/ Coska hen andapi Waldakunnan Jumalan ia lsen haltun/ ia poispane caiki Herraudhet/ ia caiken Esiwallan ia Wäen.

15:25 Sille henen tule Hallita/ sihenasti ette hen pane caiki wiholisens Jalcains ala.

15:26 Se wimeinen wiholinen/ ioca poispannan/ se ombi Colema/ sille hen on henelle caiki henen Jalcains ala heittenyt.

15:27 Costa he' nyt sano/ Ette caiki henen alansheitetudh ouat/ nin on iulki/ ette se on eritetty/ ioca henelle caiki alaheitti.

15:28 Coska nyt Caiki henen ala'sheitetyxi tuleuat/ silloin mös itze Poicaki henen alansheiteten/ ioca caiki henen alansheitti/ Senpäle ette Jumala pite caikinaiisi caikissa oleman.

15:29 Eli mite he tekeuet/ iotca heidens andauat Casta ninen * Cooluten päle/ Jollei ensingen Coolluet ylesnouse? Mixi he sis

andauat heidens Casta ninen
Cooluten päle?

15:30 Ja mixi me aina seisoma
Waarasa?

15:31 Meiden kerskamisen
polesta/ ioca minulla ombi
Christusesa Iesusesa meiden
Herrasa/ mine Coolen
iocapeiue.

15:32 Jos mine olen Inhimisten
taualla Ephesos Petoim cansa
sotanut? Mite se minun autta/
ellei ne Coolleet ylesnouse?
Sökem ia iokam? Sille Homena
me coolema.

15:33 Elke a'dako petettä teiten.
Pahat * ialitoxet turmeleuat
Hyuet tauat.

15:34 Ylesheretkä hurskaasta/
ia elke syndi techkö. Sille ette
mutomat ei miten Jumalasta
tiedä. Häpiexi mine neitä teille
sanon.

15:35 Machta nyt iocu sano/
Quinga ne Coollet
ylesnouseuat? Ja
mingecaltaisella Rumilla he
tuleuat?

15:36 Sine Tompeli/ sen quin
sine kyluet/ ei tule eleuexi/
ellei hen ennen coolisi.

15:37 Ja iota sine kyluet/ eipe

se ole se Rumis ioca tuleua
on/ Waan yxi palias Jyue/
nimitten/ Nisun iyue eli mwta
sencaltaista.

15:38 Mutta Jumala andapi
henelle ydhen Rumin quin hen
tachtu/ ia itzekullengi
Siemenelle/ oman Rumihin.

15:39 Ei caiki Liha ole
ychteleine' liha/ wan toine' o'bi
Inhimisen Liha/ toine' on
Caria'/ toine' on Calain/ toine'
mös Linduin.

15:40 Ouat Taiualiset Rumijt ia
ouat mös Maaliset Rumijt :
Mutta toinen Cunnia on nijlle
Taiualisilla/ Ja toinen nijlle
Maalisilla.

15:41 Toinen kircaus ombi
Auringoisella/ toinen kircaus
ombi Cuulla/ toinen kircaus
Tehdheillä/ Sille ette yxi Tehcti
ylitzekieupi sen toisen
kircaudhesa/ Nin mös se
Cooluten ylesnousemus.

15:42 Se kylueten turmeluxesa/
ia ylesnousepi turmelematoin/
Se kylueten Hoonolisudhes/ Ja
ylesnousepi Cunniasa.

15:43 Se kylueten
Heickoudhesa/ Ja ylesnousepi
wäkeyxesa.

15:44 Se kylueten yxi Lonoilnen
* Rumis/ Ja ylesnousepi yxi
Hengellinen Rumis. Ette meille
on yxi Loonolinen Rumis/ Nin
meille mös on yxi Hengellinen
Rumis/

15:45 Ninquin kirioitettu on/ Se
ensimeine' Inhiminen Adam on
techty Loonolises Elemes. Ja se
Wimeinen Adam He'gelises
Elemes.

15:46 Mutta se hengellinen
Rumis ei ole se ensimeinen/
Waan se Loonolinen/ senielkin
se He'gelinen.

S15:47 e ensimeinen Inhiminen
ombi maasta ia maallinen/ Se
toinen Inhiminen ombi itze
HERRA Taiuasta.

15:48 Mingemotoinen se
Maallinen on/ sencaltaiset ouat
mös ne maalliset. Ja
mingemotoinen se Taiualinen
on/ sencaltaiset ouat mös ne
Taiualiset.

15:49 Ja quin me olema
candaneet sen Maalisen Cuan/
Nin meiden pite mös candaman
sen Taiualisen Cuan.

15:50 Mutta sijte mine sanon/
Rackat Weliet/ Ettei Liha ia
Weri taidha Jumalan

waldakunda perie/ Ja ei se
turmeltu pidhe site
turmelematoinda perimen.

15:51 Catzo/ Mine sanon teille
ydhen Salaudhen/ Eipe me
tosin caiki poisnuku/ waan caiki
me mwtetama ydhen aijan
rahdussa/ ydhes
Silmenräpeyxes/ wimeisen
Pasunan cansa/

15:52 Sille ette Pasuna soipi/ ia
ne Coolluet pite
turmelematoinna ylesnouseman/
Ja me tulema mwtetuxi.

15:53 Sille ette teme Catoua
pite pälenspukeman sen
catomattudhen/ Ja teme
cooleuainen pite pälenspukeman
sen Coolemattudhen.

15:54 Mutta coska teme catoua
pälenspukepi sen
catomattudhe'/ ia teme
cooleuainen pälenspukepi sen
coolemattudhen/ Silloin
teutetän se Sana quin kirioitettu
on. Se Coolema ombi ylesnielttu
sijnä voitosa.

15:55 COLEMA/ cussa on sinun
Otas? HELVETTI/ cussa on
sinun woittos?

15:56 Mutta Cooleman Ota on
Syndi/ Ja synnin woima on

Laki.

15:57 Mutta kijtos olcon
JUMALAN/ Joca meille woiton
andanut on meiden HERRAN
IESUSEN CHRISTUSEN kautta.

15:58 Senteden minun Racket
Welieni/ olcatta wahwat/
ierkechtymetä/ ia aina wiliaiset
HERRAN Töisse/ Senwoxi ette
te tiedhette/ ettei teiden
Töönnä ole tyhie Herrasa.

** Cooluten päle) Ette ne
Christitut wachuistaisit Coolluten
ylesnousemisen/ nin he annoit
itzense Casta nijnen coollutten
hautain päle/ sille samalla
merkiten ette iuri ne samat
Coolleet pite ylesnouseman.*

** Pahat ialitoxet) Se on/ paha
kikuri/ kimpu/ seura ia ioucko/
iossa sangen vsein Pahannoxen
sanat puhutan vsko wastan/ ia
turmellan hyuet Omattunnot/ ia
heidhen pahan Esicuuansa
cansa/ saattauat ne Wiattomat
itze caltaisexensa.*

** Loonolinen Inhiminen) on se/
quin söpi/ iopi/ maca/ waluo/
casuapi ia nändy/ sighitte
lapset ia elette etc.*

Hengelinen Rumis on se quin ei

*sencaltaista taruitze/ ia on
quitengi yxi totinen Rumis/ ioca
Hengeste elepi ia wircupi/
ninquin Gene. 2. opetetan.*

XVI. Lucu.

16:1 MUtta sijte awnhakemisesta
nijte Pyhie warten Quin mine
nijlle Seurakunnille Galatias
säätenyt olen/ Nin te mös
techkette.

16:2 Ychtene Sabbathina
panghan iocainen itze tygense
iotakin/ ia cootkan mite henen
Mielens teke/ Se' päle ette
coska mine tulen/ ei ensin
silloin ne samat Awut pidheisi
haettaman.

16:3 Mutta quin mine olen
tullut/ iotca te sijtte teiden
Breiuin cansa/ sixi
wloswalitzetta/ nin mine tadhon
lehette/ ette he edeswieu
teiden Lahian Jerusalemijn.

16:4 Jos se mwtoin
sencaltainen on/ ette mine mös
sinne waellaisin/ nin he minun
cansani waeldauat.

16:5 Mutta mine tadhon teille
tulla/ coska mine Macedonian
kautta waellan. Sille ette minun

pite Macedonian lepitze
waeldaman.

16:6 Mutta teiden tykenen mine
lehes mahdhan wipyä/ eli mös
Taluepite. Senpäle ette te/
minun Awuliset olisitta
saattaman cuhunga mine
matkustan. Eipe mine nyt tahdo
teite nähdhä/ minun edespeiten
menneseni.

16:7 Sille mine toiuo' iongun
aijan sadhaxeni wipyä teiden
tykene'ne/ ios HERRa sen sallipi.

16:8 Mutta mine tadhon
Ephesos wipyä/ haman
Heluntain asti/

16:9 Sille ette minulle on yxi
swri ia wäkeue Oui auattu/ ia
sielle monda wastanseisojata
ouat.

16:10 Jos Timotheus tule/ nin
catzocat ette hen olis
pelkemete teiden tykenen/ Sille
hen mös teke HERRAN töte
ninquin mineki.

16:11 Elken nyt hende kenge
ylencatzoco/ Mutta saattaca
hende rauhan cansa/ ette hen
tulis minun tykeni/ Sille ette
mine odhotan hende weliein
cansa.

16:12 Edhespein Apollosta

meiden Welieste/ tietke ette
mine olen wsein henen mananut
tuleman teiden tygenne
Welieden cansa/ Mutta ei
henen tachtonsa suinga nyt
ollut tulla/ Tuleua hen quitengin
on/ coska henen nin sopi.

16:13 Waluoca/ seisoca
Uskossa/ prwcatka teitenne
wrohollisesta/ olcat wachuat/

16:14 Caiki teiden asianna
keutteke Rackaudes.

16:15 Mutta mine manan teite
rackat weliet/ te tunnetta
Stephanan Perehe'/ ette he
ouat ne Alkeet Achaias/ ia ouat
itzense asettanet nite Pyhie
palueleman/

16:16 Senpäle ette te mös
olisitta sen caltaiste' alamaiset/
ia iocaitzen ynnetekiein ia
auttaian.

16:17 Mutta mine iloitze'
Stephanin tulemista/ ia
Fortunatusen/ ia Achaiusen/
Sille mite teille puutui minulda/
sen he ylesteutteuet.

16:18 Ne wirghotit minun
Hengeni ia teiden. Senteden
tutka ne iotca sencaltaiset ouat.

16:19 Teite teruettä se
Seurakunda Asiasa. Palio

teruetteuet teite Aquila ia
Priscilla Herrasa sen
Seuracunnan cansa ioca heiden
Honesans ombi.

16:20 Teruetteuet teite caiki
Weliet. Teruetteke keskenen
Pyhelle Suunandeilla.

16:21 Mine Pauali Terueten teite
omalla Kädhelleni.

16:22 Joca ei Herra Iesust
Christusta racassa pidhe/ se
olcon * >Anathema >Maharam
>motha.

16:23 Se HERRAN IESUSEN
CHRISTUSEN Armo olkon teiden
cansan.

16:24 Minun Rackauden olkon

teiden caikein cansan
Christusesa Iesusesa AMEN.

** Anathema) Panna Somexi/
Anathema Grekixi/ Maharam
Hebraikaxi/ se on caiki ychte/
Waan Moth/ cutzutan Colema
Nin nyt P. Pauali sanopi/ Joca
ei Christusta racassa pidhe hen
olcon Forbannattu/ ia
Sadhatettu Colemahan. Leuiti.
29.*

*Se ensimeine Lehetuskiria
Corintherin tyge Philippist
lehetettu Stephanan ia
Fortunatusen ia Achaiusen ia
Timotheusen möte.*

Se Toinen P. Paualin Epistola Corintherin tyge.

Alcupuhe Toises P. Paualin Epistolas Corintherin tyge.

*Sijnä Ensimeises Lehetuskirias Pyhe Pauali on hartahasti nuhdellut
nijte Corintherite monesta asiasta/ ia wäkeuete Wina on
wodhattanut heiden Haauoins/ ia peletti heidhet.*

*Mutta ette Apostolin Wirca on olla yxi turualinen opettaija/ ia
ylesoijenda ne heickomieliset ia surckeat Omattunnot/ enemिन quin
peliettä. Se'teden hen nyt heite kijtte tesse Lehetuskiriasa/ ia
wodhatta mös Öliö heiden Haauoinsa/ ia pite itzens sangen
ysteuelligisse heiden tykenens/ ia keske rackauden cansa sen
Syndisen iellens coriatta ionga he olit tykens poisaijanet.*

*Ensimeises ia toises Lugussa hen osotta heille Rackaudhe'sa/
Quinga hen on caikissa puhunut/ tehnyt ia kerssinyt heiden tarpexi*

ia terueyxi/ senpolesta ette heiden pidheis henelde caikella modholla hyue toiuoman.

Sijtelehin hen yliste site Euangeliumin Wirka/ ioca se corckein/ lohdulinen/ ia turualisin Wirca on Omantunnon tarpexi/ ia terueydexi. Ja todista ette se on ialo'bi quin Lain Wirca. Ja quinga site wainotan/ ia site paramin se menesty nijsse vskouaisisa/ ia saattapi ydhen toiuon Ristin lepitze ijancaikisehen Cunniaha'. Mutta neine' caikein cansa hen ninen Falskein Apostolein kylken lyckeie/ iotca Lain opetit Euangelium tasalle/ ia ei opettanet mwta quin wlconaista Pyhytte/ se on/ Ulcocwllasus/ ia poisietit sen Siselisen Epeuskon wighan. Ja täte hen teke sijnä iij. iijj. ja v. Lugussa. Ja vj. vij. hen manapi heite/ ette he sencaltaista Sarna seuraisit töiden ia kerssimisen cansa. Ja päättä sen heiden kijtoxens cansa/ yllyttedhen heite aina edhespitemen.

Mutta viij. ja ix. hen mana heite/ Ette he mös aijalisella Rauinolla/ Elatoxella ia Auulla autaisit nijte kieuhije Pyhije Jerusalemisa telle coualla Aijalla/ ette he olit e'sin algusta caike' heiden Tauara'sa ylena'danet/ coska he Christilisexi tulit. Ac. 4

Sijnä x. xj. xij. kirioitta hen ia opettapi nijte Falski ia wäri Apostoleita wastan. Mutta xijj. hen whckapi nijte iotca olit syndi tehneet/ ia ei heidens paraneet

**Se Toinen P. Paualin Epistola
Corintherin tyge.**

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali Iesusen Christusen
Apostoli Jumalan tachdon
cautta/ ia Timotheus Welij. Sille
Seuraku'nalle ioka on Corinthis/
ynne caikille Pyhille/ iotca

Achaiassa ouat.

1:2 Armo olcoon teille ia Rauha
Jumalalda meiden Iselden/ ia
Herralda Iesuselda Christuselda.

1:3 Hyuestisiugnattu olcoon
Jumala/ meiden HERRAN
Iesusen Christusen Ise/ sen
Laupiude' Ise/ ia caiken
Lohutoxen Jumala/

1:4 ioca meite Lohuttapi

caikesa meiden Waiwassa/ ette meki taidhaisima mös lohutta nijte iotca caikinaises Waiwassa ouat/ sille lohutoxella iolla Jumala meite lohutta.

1:5 Sille ette ninquin Christusen Kerssimiset ouat palio tulluet meiden ylitzen/ Nin tulepi mös palio Lohutus meiden ylitzen Christusen cautta.

1:6 Mutta mike meille on Waiwa eli Lohutus/ nin se tule teiden Hywexenne. Jos se on Waiua/ nin se tapachtu teiden Lohutuxexi ia terweydhexi

1:7 (Cuca terueys osottapi itzens/ ios te kerssitte sillemodholla kerssiuellisesta/ quin me kerssime) Jos se ombi Lohutos/ nin se mös tule teille Lohutuxexi ia terueydhexi. Ombi mös meiden Toiuo wahua teiden edesten/ Senpolesta ette me tiedheme/ ette ninquin te oletta osaliset kerssimisistä/ nin te mös tuletta osalisexi Lohutuxesta.

1:8 Sille/ eipe me tadho salata teilde/ Rackat Weliet/ meiden Waiuan/ quin meiden cochtan Asias tuli/ Sille me olima raskatetudh ylitze mären/ ia

ylitze woiman/ nijn ette me io epeilime meiden hengestä/ 1:9 ia itzelle'me iuri nin päätime ette meiden piti cooleman.

Mutta se tapachtui senpolesta/ ettei meiden pideis panema' ychten vskallusta itze pälem/ wan Jumala' päle/ ioca ne Cooleet ylesherettä.

1:10 Joca meite sencaltaisesta Coolemasta pästi/ ia wiele nyt iocapeiue pästepi/ Ja me toiuoma hene' päle's ette he' testedes aina pästepi/

1:11 lepitze teiden Rucouxen meiden edeste'/ Se'päle ette meiden polesta'/ sijtä Lahiasta/ ioca meille annettu on/ piteis monelda Inhimiselda palio kijtos tapachtaman.

1:12 Sille ette se on meiden Kerskaus/ nimitten/ meiden Omantundon todhistos/ Ette me yxikerdhasudhes/ ia Jumalan puctaudhes/ ei Lihalises wijsaudhes/ waan Jumala' Armossa me olema meiden kieutteneet Mailmasa/ mutta caikia enimen teiden tykenän.

1:13 Sille eipe me mwta teile kirioita/ waan site quin te Luetta/ ia io ennen tiedhette.

Mutta mine toiuon/ ette te mös nin leudhette meiden hama' loppun asti/ ninquin te mös meite polittain leunet oletta.

1:14 Sille me olema teide' Kerskamisen ninquin te mös oletta meiden Kerskaus HERRAN lesusen peiuenä.

1:15 Ja sencaltaisen Uskaluxen polesta/ mine tahdhoin ennen tulla teiden tygen/ Senpäle/ ette te toisen kerdhan saisitta minulda iongun Hyuen teghon/ 1:16 ia mine teide' cautta Macedonian waellaisin/ ia tacaperin Macedoniast teidhen tygen tulisin/ ia teilde wiedheisijn Judeahan.

1:17 Coska sis mine täte aijattelin/ Lienengo mine sen tehnyt hembeydhestä? Eli ouatko minun aiuotuxeni lihaliset? Ei nin/ Waan minun tykenen ombi Nin/ Nin/ ia Ei ombi Ei.

1:18 Mutta Jumala ombi waca/ ettei meiden Puhe ole teiden cochtan nin ia ei ollut.

1:19 Sille se Jumalan Poica Iesus Christus/ ioca teiden seasan meiden cautta sarnattu on/ nimitten/ minulda ia

Siluanuselda ia Timotheuselda/ se ei ollut nin ia ei/ waan se oli Hennesse Nin.

1:20 Sille ette caicki Jumala' Lupauxet ouat nin hennesse/ ia ouat Amen hennesse/ Jumalan kijtoxexi meiden cauttan.

1:21 Mutta Jumala ombi se/ ioca meite wahwista Christusesa ynne teiden cansan/ ia on woidhellut meite

1:22 ia Insiglanut/ ia annoi Hengen Pantin meiden sydhemihin.

1:23 MUtta mine Jumala' otan Todhistaiaxi/ Sieluni päle/ ette mine olen armainut teite/ sijnä/ ettei mine wiele ole Corinthijn tullut.

1:24 Ei nin ette me Herrauttaisima teiden Usko'na ylitze/ waan me olema Auttajat teiden ilohon/ sille ette te Uskosa seisotta.

II. Lucu.

2:1 Mutta sen mine ole itzelleni aiconut/ Ette' mine taas murehessa tulisi teiden tygen.

2:2 Sille ios mine teiden murehesen saatan/ Cuca sis

ombi/ ioca minun ilahutta/
waan se ioca minulda on
murechta sattu?

2:3 Ja sen sama' mine ole'
teille kirioittanut/ ettei mine
tulduani saisi nijste murechta/
ioista minu' tulis ilo saadha/
Senwoxi ette minulla ombi
sencaltainen Uskallus caikein
teiden tygenne/ Ette minun
llon/ caikein teiden ilona olis.
2:4 Sille mine kirioitin teille
swresa waiwassa ia sydhemen
kiussa/ ia monilla kynelille/ Ei
sitewarten ette teiden piteis
murechtima' waan ette te
ymmerdheisit sen Rackaudhen/
ioca minulla ombi erinomaisesta
teiden cochtan.

2:5 Jos nyt iocu on Murehen
matkan saattanut/ Ei hen ole *
minua surettanut/ waan
polittain/ senpäle ettei mine
teite caiki raskautaisi.

2:6 Mutta * kyllä sijnä on/ ette
Se sama monelda nin rangaistu
on/

2:7 Nin ette te testedes site
enemen pite henen cansans
ylitzecatzoman/ ia lohuttaman
hende/ Senpäle ettei he'
ylesnielteisi ylelises Murehes.

2:8 Senteden mine manan
teite/ ette te rackautta henen
cochtans osotaisitta.

2:9 Sille senteden mine mös
olen kirioittanut teiden tygen/
ette mine coettelisin teite/ ios
te oletta Caikihin cwliaiset.

2:10 Mutta ionga te annatta
iotain andexi/ sen mine mös
andexiannan. Sille iolla taas
mine iotain andexiannan/ sen
mine andexiannan teidhen
tedhe' Christusen polesta/

2:11 Senpäle ettei me pidhe
Perkeelda omistettama'. Sille
eipe meille ole se tietemätä/
mite hene' mielesens on.

2:12 Mutta quin mine tulin
Troadam/ Christusen
Euangelium sarnaman ia minulle
auaitijn yxi Oui HErrassa/

2:13 nin ei ollut minulla ychte
Lepo minun Hengesseni/ ettei
mine Titum minun Welieni
leunyt/ waan soritin sielde
itzeni/ ia menin Macedonian.

2:14 Mutta kijetty olcoon
Jumala/ ioca aina andapi meille
woitton Christusesa/ ia iulghista
henen Tundemisens Haijun
meiden cauttan iocapaicas.

2:15 Sille ette me olema

Jumalalle yxi Hyue haiju
Christusesa/ seke ninen seas
iotca autuaxi tuleuat/ ette
ninen seas iotca huckan
tuleuat/

2:16 Neinen yxi surman haiju
coolemahan/ Mutta nijlle toisille
Elemen haiju elemexi.

2:17 Ja Cuca on nyt tehen
keluolinen? Sille eipe me ole
sencaltaiset quin mutomat/
iotca Jumala' sana
caupiskeluat/ wan
puchtaudhesta/ ia ninquin
Jumalasta/ Jumala' casuon
edes me puhuma Christusesa.

** Minua surettanut) se on Ei
hen ole minua teiden tädhen
murehesen saattanut/ mutta
teite. Sille mite mine olen
murechtinut/ ei se ole minun
techteni/ wan teidhen tädhenne
tapachtanut.*

** Kulle sijnä) Tesse hen sijte
puhupi/ io'ga hen Ensimeises
Lehetuskirias v. Cap. rangaisi ia
Perkelen haltun annoi/ ia nyt
tesse keske/ ette sen pite
iellens coriattaman/ ette hen
nin oli rangaistu.*

III. Lucu.

3:1 RUpemaco me sis itzenne
taas kehuman? Eli taruitzemeco
me/ ninquin mutomat/
Kijtoskiria teiden tyghennä/ eli
mös Kijtoskiria teildä?

3:2 Te oletta meiden Kirian
meiden Sydhemise kirioitetut/
ioca tutan ia Luetan caikilda
Inhimisilde/

3:3 ioillen te oletta ilmoitetud/
ette te oletta Christusen
Lehetuskiria/ Sarnawirghan
cautta walmistettu/ Ja ei
Pleckille meille kirioitetud/
Waan eleuen Jumalan Hengelle/
ei Kiuisijn Tauluijn/ waan
Lihasiijn sydhemen Tauluin.

3:4 Mutta sencaltainen vskallus
meille on Chrstusen cautta
Jumalan polen/

3:5 Ei nin ette me olema
soueliahat meiste itzestem
iotakin aiattelman ninquin itze
meisten/ Wan ios me olema
iohongun soueliat/ nin se on
Jumalalta/

3:6 ioca mös meite soueliaksi
tehnyt on sen Wden
Testamentin wirca pitemehen/
Ei * Bockstauin/ wan Hengen.

Sille ette Bockstauin coolettapi/
wan Hengi eleuexi tekepi.

3:7 Mutta ios sille Wirgalla ioca
Bockstauin cautta coletapi ia oli
Kiuihin cuuattu/ oli sencaltainen
Kirckaus/ nin ettei Israelin
lapset maltanet catzoa Mosesen
casuoin päle/ henen casuoinsa
Kircaudhen täden/ ioca quitengi
catopi.

3:8 Mixei sis palio enemini sille
Wirghalla ioca Hengen andapi/
pidheis Kircaus oleman?

3:9 Sille ios sille Wirghalla ioca
Cadhotuxen sarnapi/ Kircaus
oli/ Palio enemini sille
Wrighalla/ ioca

Wanhurskaudhen sarnapi/
ylenpaldinen Kircaus ombi.

3:10 Sille mös se toinen ioca
oli kircastettu/ ei ole ensingen
kircaudexi Luettapa/ Temen
ylenpaldisen Kircaudhen
echoon.

3:11 Senteden ios sille oli
Kircaus ioca catopi/ Palio
enemini on sille Kircaus ioca
kestäue on.

3:12 Ette nyt meille
sencaltainen Toiuo on/ nin me
prwkama swren Rochkiudhen/

3:13 ia en me tee ninquin

Moses/ ioca Casuoinsa eten *
Peitten pani/ ettei Israelin
Lapset maltaneet sen lopun
päle catzo ioca catopi/
3:14 Waan heiden taitonsa olit
soghaistud. Sille ette haman
tehen peiuen asti/ pysy se
sama Peitto poisottamata ylitze
sen wanhan Testamentin/ coska
he site lukeuat/ ioca
Christusesa poislackapi.

3:15 Mutta hama' tehen peiuen
asti/ coska Moses luetan/
rippupi se Peitto heiden
Sydhemens edesse.

3:16 Mutta coska he palaijauat
HERRAN pole'/ nin se Peitto
poisotetaan/

3:17 Sille ette HERRA on Hengi.

3:18 Mutta cussa se HERRAn
Hengi on/ sijnä on wapaus.
Mutta nyt HERRAN Kircaus
osotta henens meisse caikissa/
ninquin Speilisse/ auatulla
Casuolla/ ia me kircastetan
sijnä samassa Cuuassa/
kircaudhesta nin kircautehen/
ninquin HERRAN HEngeste.

* *Bockstauin) Bockstauin
opetus/ ombi palias Laki ia
Tecoija opetta ilman Jumalan*

*Armon tundemista/ ionga
cautta caiki Domitan ia
cadhotetan/ ia Cooleman
syypääxi tutan/ ehcke mite
Inhiminen coconansa on ia
tekepi. Sille eipe hen taidha
miten Hyue tehdhä ilman
Jumalan Armoita.*

** Peitteen) Mosesen Peite on/
Bockstauia ia henen oppians ei
tuta. Mutta se auattu HERRAN
Casuo ombi iulkisesta tuta
Jumalan Armo ia Hengi/ ioca
meite wapautta Laista/
Bockstauista ia Henen
tegoistans/ ette heiden
kircaudhens/ ia tegonssa
mahdhaisit poislacaita.*

IV. Lucu.

4:1 SEnteden/ ette meille
sencaltainen Wirca on/
senpereste quin Armo meide'
cochtan tullut on/ nin eipe me
wäsy/

4:2 waan weltem mös ne *
salaiset Häpiet/ ia eipe me
waella caualuxen cansa/ eikä
mös petoxella Jumalan sana
pitele/ waan me ilmoitam
totudhen/ ia hyuesti osotam

meiten caikein Inhimisten
Omantunnon cochtan Jumalan
edes.

4:3 Jos nyt meiden Euangelium
on peitetty/ nin se on heisse
peitetty iotca cadhotetaan/

4:4 Joissa temen Maliman

Jumala ombi ninen

wskomattodhen taidhot

soghaisnut/ ettei Euangeliumin

paiste heille pidheis

walghistaman Christusen

kircaudhesta/ Joca ombi

Jumalan Cuua.

4:5 Sille eipe me itze meiten

sarna/ waan Christust Jestust/

Ette hen on HERRA/ Mutta me

teiden Paueliat Iesusen teden.

4:6 Sille ette Jumala/ ioca

keski walkiudhen wlos

pimeydhesta paista/ se ombi

ydhen kircan walkiudhen meiden

sydhemihin andanut/ ette

meiden cauttan * paistais se

walkeus/ quin Jumalan

kircaudhen tundemisesta tule/

Iesusen Christusen Casuoisa.

4:7 Mutta meille ombi

sencaltainen Tauara sauisis

Astioissa/ senpäle/ ette se

ylenpaldinen woima pite olema'

Jumalalda/ ia ei meiste.

4:8 Meille ombi iocapaicas
ahdistos/ Mutta eipe me
ikeuöitze. Meille ombi packo/
Mutta eipe me wäsy.
4:9 Me kerssime waino/ Mutta
eipe me ylenanneta. Me
alaspaineta'/ Mutta eipe me
poishucu.
4:10 Me ymberinswienme aina
HERRAN Iesusen Coolema
meiden Rumisan/ Senpäle ette
mös se Herran Iesusen Eleme
meiden Rumisan pite
ilmoitettaman.
4:11 Sille ette me/ iotca
eleme/ aina ylenannetaan
Coolemahan Iesusen tedhen/
Senpäle ette mös Iesusen Eleme
pite ilmoitettaman meiden
Cooleuaisen Lihan päle.
4:12 Senteden/ nin on nyt se
Coolema woimalinen meisse/
Mutta Eleme teisse.
4:13 Mutta senwoxi ette meille
ombi saman Uskon Hengi/ sen
ielken quin kiriotettu on Mine
Uskon/ senteden mine puhun.
Nin me mös vskoma/ senteden
me mös puhuma/
4:14 ia tiedhem sen ioca
HERRAN IESUSEN ylesheretti/
hen mös meite ylesherettepi

Iesusen cautta/ ia asettapi
meite ynne teiden secan.
4:15 Sille ette caiki tapachtu
teiden techten/ Senpäle ette se
ylenpaltinen Armo/ monein
Kijtoxen cautta/ pite runsasta
tuleman Jumalan ylistoxexi.
4:16 Senteden eipe me wäsy/
waicka ehcke meiden wlcoinen
Inhiminen turmellaan/ Nin se
siselinen quitengi peiue peiuelde
wdhistetan.
4:17 Sille meiden Waiuan/ quin
on aijalinen ia keuie saattapi
ydhen ijancaikisen ia ilman
märettomen waitzeuan Cunnian/
4:18 meille iotca ei catzo ninen
näkyueisten päle/ waan ninen
nakymettomein. Sille iotca
näkyueiset ouat ne aijaliset
ouat/ Mutta iotca näkymäte
ouat/ ne ijancaikiset ouat.

** Salaiset) Tesse hen nijte wäri
Opetaita ia Apostolit kylken
lycke/ iotca wlconaisesta caunit
kijldeuet. Mutta siselde he ouat
teunens ilkeytte * Paistais) se
on/ meiden pite paistaman ia
sarnaman/ quinga Jumalan
Armo tutan/ Christusesa meille
osotettu/ Mudh machtauat*

Töite ia Lakia itzestens paista.

V. Lucu.

5:1 MUtta me tiedheme/ ette ios temen Maian meidhen mailmainen Hoone mahanserieteen/ ette meille ombi yxi Rakenos Jumalalda ylesrakettu/ yxi Hoone/ ei käsille techty/ ioca ijancaikine' on Taiuahisa.

5:2 Ja sen saman pereste me mös hookama/ ielken meiden Maian ioca Taiuahasta ombi/ ia me ikewöitzeme/ ette me sen cansa ylitsepughetetuxi tulisima/

5:3 Jos me mwtoin pughietetudh/ ia ei alasti leuteisi.

5:4 Senteden nincauuan quin me olema tesse aijalises Maiasa/ nin me hookanma ia olema raskautetudh/ Sen woxi ettei me tadho poisrisutta/ waan ylitsepughetetta/ Se'päle ette se Cooleuainen mahdais ylesnielttä Hengeste.

5:5 Mutta ioca meite sitewarten walmista/ se on Jumala/ ioca Hengen on Pantixi meille andanut.

5:6 Nin me olema senteden aina hyuesse turuassa/ ia tiedhe'me/ ette nincauua' quin me Rumisa asuma/ nin me olema culgulla HErrasta/

5:7 Sille ette me waelanma Uskossa/ ia eipe me hende näghe.

5:8 Mutta meille on turua/ ia palio enemin halanma poisolla Rumihista/ ia Cotona olla HERRAN tykene.

5:9 Sentede' waicka me Cotona olema/ eli wlcona waellanma/ nin me achkeroitzemma/ ette me henen mahdaisima Keluata.

5:10 Sille ette me caiki pite iulghistuman Christusen Domiostolin edesse/ Senpäle ette iocaitzen pite saaman senielkin quin hen Eleisens elenyt on/ se olcon hyue eli paha.

5:11 Ette me sis tiedheme sen HERran pelghon/ nin me hilian meneme Inhimistein cansa/ mutta Jumalan me olema iulkiset. Mutta mine toiuon/ ette me olema mös iulki teiden Omassatunnossan.

5:12 Eipe me taas kerska itzen teiden edesse/ waan me

annama teille tilan kerskaman
meiste/ Senpäle/ ette teille
iotaki olis kerskamista nijte
wastan/ iotca itzens Casuoin
ielkin kerskauat/ ia ei
sydhemen ielkin.

5:13 Sille ios me * ylenangarat
olema/ nin me sen Jumalasa
teemme/ Eli ios me olema
cohtoliset/ nin me teille olema
cohtoliset.

5:14 Sille ette Christusen
rackaus meite nin waati/ Ette
me sen pidhemme/ ette ios yxi
on coollut caikein edhestä/ nin
he caiki ouat coollehet/

5:15 Ja hen on senteden
caikein edeste coollut/ Senpäle
ette ne iotca eleuet/ eiuet
pidhe nyt itzellens elemen/
waan Henelle ioca heide'
edestens coollut ia ylesnosnut
on.

5:16 Senteden/ ielken temen
aijan/ eipe me ketän tunne
Lihan cautta. Ja echke me
olisima mös Christusen
tundenuet Lihan ielkin/ nin eipe
me enembi hende sillen tunne.

5:17 Senteden ios iocu ombi
Christusesa/nin hen on yxi Wsi
Loondocappale. Sille se Wa'ha

on catonut/ catzo/ caiki
cappalet ouat wdhexi tulluet.

5:18 Mutta ne caiki ouat
Jumalasta/ ioca meite on
itzens ca'sa souittanut Iesusen
Christusen cautta/ ia meille
Wirgan annoi sijte samasta
Souinnosta sarnata.

5:19 Sille ette Jumala oli
Christusesa/ ia souitti Mailma'
itzens cansa/ ia ei soimanut
heiden syndiens heille/ Ja ombi
meiden seasa sen Sarnan sijte
Souinnosta sätenyt.

5:20 Nin olema me nyt
Christusen polesta Keskyleiset/

5:21 Sille ette Jumala he'
manapi meiden cauttame Nin
me rucolema sis Christusen
polesta ette te * souitta
Jumalan cansa. Sille ette he'
ombi SEN/ ioca ei miten
synniste tienyt/ Meiden tedhen
Synnixi tehnyt/ Senpäle ette me
tulisim Hennesse sixi
Wanhurskaudhexi ioca Jumalan
edesse kelpa.

** Ylenangarat) se on/ Jos me
wiele couasta heiden cansans
meneme/ nin me quitengin sijnä
paluelema Jumalata Jos me*

*taas hilian meneme heiden
cansa/ Nin me sen teem heille
palueluxexi ia Miennouteexi/
Jotca ouat caiki oikein ia
Hyuesti tehdyt.*

** Souitta) Tesse hen
yleskorghotta sen ylenpaltisen
Jumalan Laupiuden meiden
cochtan ettes näet/ quinga
Apostoli asetta Christusen/ quin
ei waan hen itze/ mutta mös
itze Ise Jumala/ Euangelium
sarnan cautta/ caikein
neurimeste souindo pyytä
meilde. O ihmeline Jumalan
Rackaus/ meiden cochtan/
haleus/ achkerus ia palawus.*

VI. Lucu

6:1 Nln me nyt teite maname
quin Cansauttaiat ettei te
Jumalan Armo huckan otaisi/
6:2 Sille ette hen sanopi/ Mine
olen otolisella aiala sinua
cuullut/ ia olen sinua
Terueydhen päiuene auttanut.
Catzo/ Nyt on se otolinen
aica/ Catzo nyt on Terueydhen
Päiue.
6:3 Elkem me kenengen
ioskussa Pahenosta andaco/

Senpäle ettei meiden Wirca
pidheisi laitettaman/

6:4 Wan osottacam meite
caikissa asioissa ninquin
Jumalan Palueliat.

6:5 Swressa kerssimises/
Waiuoissa/ Hädhissa/ Suruissa/

6:6 Hosumisis/ Fangiuxisa/
Capinoissa/ Töisse/

Waluomisis/ Paastoisa/ Puchtas
Elemes/ Taidhossa/

Pitkemielisudhes/ Suloisudhes/
Pyhesse Hengesse wilpittomes
Rackaudhesa/

6:7 Totudhe' sanoisa/ Jumalan
wäesse/ Wanhurskaudhen
sotaaseten cautta/ oikealla
kädhelle ia wasemalla/

6:8 Cunnian lepitze ia pilca'.
Panetoxen ia kijtoxen cautta.

6:9 Ninquin wietteliet/ ia
quitengin Waghat. Ninquin
tuttomattomat/ ia quitengi
tutud. Ninquin cooleuaiset/ ia
catzo/ me eleme.

6:10 Ninquin rangaistud/ ia ei
quitengan tapetud. Ninquin
mureheliset/ aina quitengi
iloiset. Ninquin kieuhet/ mutta
quitengi mo'da Höödhytteueiset.
Nin quin ne ioilla ei miteken
ole/ ia quitengi caiki cappalet

omat ouat.

6:11 O te Corintherit/ meiden
Suun ombi henens auanudh
teiden cochtan/ meide'
Sydheme' ombi turuassa.

6:12 Ei teide' taruitze meide'
polesta' * caruahasmieles
olema'. Mutta ette te
caruahillamielin oletta/ sen te
teette sydemellisest tadhosta.

6:13 Mine puhuttelen teite/
ninquin omi Lapsiani/ ette te
mös nin teiten minua watan
asetatt ia olcat tekin mös
turuassa.

6:14 Elket wetekö lieste
vskottomain cansa. Sille mite
Oikiudhe' ombi wärydhen cansa
tekemiste? Eli mite Osalisusta
walkiudhelle ombi Pimeydhen
cansa?

6:15 Eli mikä souindo
Christusella ombi Belialin cansa?
Taicka mite osa Uskolisella
ombi wskomattoman cansa?

6:16 Taicka quinga Jumalan
Templi sopi Epeiumalden cansa?
Sille ette Te oletta eleuen
Jumalan Templit/ Ninquin
Jumala sano/ Mine tadhon
heisse asuaa/ ia heisse
waelda/ ia mine tadhon olla

heiden Jumalans/ ia heiden
pite olema' minun Canssan.
6:17 Senteden poismengete
heiden seastans/ ia eritteke
teiten heiste/ sanopi HErra/ ia
elkette saastaha' ruuetko/ ia
nin mine corian teite/

6:18 ia olen teille lsen sijassa/
ia teiden pite oleman minun
Poicani ia Tytterni/ sanopi se
Caikiwaldias HERRA.

** Caruahas mielese) Sijte
Ensimeisest Lehetuskiriasta ne
Corintherit hämmestuit ia
Caruahas mielese olit/ Ette he
olit Apostolit wihoittaneet. Nyt
hen Heite turuapi/ ia sano ette
henen Suuns ia Sydhemens
iloisa on/ ia wlosleuitetty.
Senteden ei heiden pidhe
murehisans eli mielicarvahalla
oleman/ Ninquin hen olis
Wihoisans heidhen pälens/ Wan
ei se ollut henen Syynsse ette
he olit sijte Mielicaruahisa/
Mutta ninquin hyuet Lapset he
nerkestyit hyueste Sydhemeste
cussa ei site taruittu olisi.*

VII. Lucu.

7:1 ETte meille nyt sencaltaiset
Lupauxet ouat/ Minun
Rackahani/ sijtte pudistacam
me itzemme caikista Lihan ia
Hengen saastasta/ Pyhyden
teuttein Jumalan pelkemises.
7:2 Tauoittaca meite/ eipe me
kenengen wastanrikconet/ eipe
me keten wietellet/ eipe me
kenenge lijcatechnet.
7:3 Sencaltaista em mine sano
teille cadotuxexi/ Sille ette mine
olen teille io ennen sanonut/
Ette te oletta meiden
Sydemesem elä ia coolta teiden
cansanne.
7:4 Mine puhun swrella
rochkiudella teiden tygenne.
Mine kerskan itzeni palio teiste.
Mine olen Lohutoxella teutetty.
Mine olen ylenpalttises llosa
caikissa meiden waiuassa.
7:5 Sille coska me tulima
Macedoniahan/ ei ollut meiden
Lihalla ychte helppo/ wan
caikissa paicoissa me olima
waiuassa/ Ulcoisesta sodhat/
sisellisesta pelgot.
7:6 Mutta Jumala ioca ne
murehelliset lohuttapi/ se

lohutti mös meite Titusen
tulemisen cautta/
7:7 Mutta ei ainostansa henen
tulemisen cautta/ waan mös
sen Lohutoxen cautta ionga hen
teille saanut oli/ ia ilmoitti
meille teiden halunna/ teiden
itkonna/ ia teiden achkeruene
minusta/ Nin ette mine wiele
enemin ihastuin.
7:8 Sille sen quin mine teite
murehesen saatoin/ minun
Lehetöskiriani cansa/ eipe mine
site cadhu/ Ja echke mine site
caduisin/ quitengi ette mine
näen ette se Lähetuskiria o'bi
teite lehes hetke' aica
surettanut/
7:9 sijte mine nyt quite'gi
iloitze'/ Ei sijte ette te olitta
murehissa/ wan senuoxi ette te
olitta murehisa Paranoxexi. Sille
te oletta murehelliset olleet
Jumala' miele' ielkin/ nin ettei
teille pidheis meiste ioskus
wahingota oleman.
7:10 Sille se mureh ioca
Jumalan miellen pereste on/
hen matkan saatta ydhen
Catumisen Autuahudhexi/ iota
eikengen cadhu. Mutta Mailman
mureh/ se Cooleman matkan

saatta.

7:11 Catzoca/ Se sama ette te olitta Jumalan mielen ielkijn mureliset/ quinga swren achkerudhen se ombi teisse waickuttanut Ja tosin mös Luchtamisen/ närckestyxen/ pelgon/ Halamisen/ Kiuauxen/ coston. Te oletta caikissa cappaleissa teiten osottaneet/ ette te puchtat oletta sijnä Töösse.

7:12 Senteden waicka mine kirioitin teille/ nin eipe se ole quitengan henen techtens tapachtanut ioca rickonut oli/ eike mös henen techtens iolle wäryys techtijn/ Mutta sen syyn tedhen/ ette teidhen achkerudhe' meiden cochtan iulkisexi tulis teide' tykenä Jumalan edes.

7:13 Senteden me olema Lohutoxen saaneet/ ette te lohutetudh oletta. Mutta wiele ylenpaltisesta eneminn me iloitzinma Titusen ilon tedhen. Sille ette henen Hengens oli wirghotettu teildä caikilda.

7:14 Sille mite mine henen edesens teiste olen kerskannut/ eipe mine site Häpie/ Waan

ninquin caiki todhet ouat iotca mine olen teiden cansan puhunut/ Nin ombi mös meiden Kerskauxen Titusen edhessä todhexi tullut.

7:15 Ja henelle ombi sa'gen swri sydhemelinen lembi teiden polehen/ coska hen muista caikein teiden cwliaisudhen päle/ quinga te pelghon/ ia wapistuxen cansa hende wasterupesitta.

7:16 Mine iloitzen/ ette mine caikissa asijoissa vskallan teiden tyghen.

VIII. Lucu

8:1 Mine teen teille tietteuexi/ rackat Weliet sijte Jumalan Armosta ioca nijsse Seurakunnissa Macedonias annettu on/

8:2 Sille heiden ilo'sa oli ylenpaltinen/ coska he monen Waiuan cautta coetellut olit/ Ja waicka he sangen Kieuhet olit/ ouat he quite'gi ru'sahasta andaneet caikessa yxikerdhasudhessa.

8:3 Sille he olit caiken woimans pereste/ ia ylitze woimans

8:4 (sen mine todhistan) itze walmihit/ ia rucolit meite swren achkerudhe' cansa/ ette me wasthanottaisinma sen Hyuenteghon/ ia sen palueluxen Osalisudhen/ ioca coottu oli ninen Pyhein waraxi.

8:5 Ja ei nin/ quin me toiuoimma/ waan he annoit itzens ensin HErrale/ ia sitelehin meillen/ Jumalan tahdhon lepitze/

8:6 Ette meiden pidheis Titum manaman/ ette quin hen oli ennen ruennut/ nin henen mös pidheis sencaltaisen Hyuenteghon teiden seasan päättemen.

8:7 Mutta ninquin te oletta caikissa rikkaat/ vskossa ia sanassa ia taidosa/ ia caikinaises achkerudhes/ ia teiden Rackauxesan meiden tyge/ Nin souittacat sis/ ette te mös tesse Hyuesteghos rickat olisitta.

8:8 Eipe mine site sano/ ette mine sijhen teite waadhin/ Waan ette mud nin achkerat ouat/ kiusan mine mös teiden Rackaudhen/ ios hen selkie ombi.

8:9 Sille te tiedhet meiden HERRAN IESUSEN Christusen Armon/ ette waicka hen kylle Ricas oli/ tuli hen quitengin Kieuhexi teiden tedhen/ Senpäle ette te henen Kieuhydhen cautta Rickaxi tulisitta.

8:10 Minun neuuoni mine tehen annan/ Sille se on teille tarpelinen/ ette te io oletta aijastaica ennen rueneet/ ei ainostans site tekemen/ waan mös site tadhoita.

8:11 Teutteke sis nyt se Teco quin rupesitta/ Ette quin tachtu walmis oli/ nin te mös site teuttäke taghanna pereste/

8:12 Sille ios iocu mielelinen on/ nin he' on otolinen/ waranssa ielkin/ ia ei sen pereste iota ei henelle ole.

8:13 Ei nin lwlten/ ette muilla pite oleman hooistus ia teille adhistus/ waan ette se tasainen olis/ Nin paluelkaan teiden Rickaudhen heiden Kieuhyttens telle Coualla aialla/

8:14 Ette mös heiden yldekyllydhen testedes paluelis teiden puttumistan/ senpäle ette tasaisus pidheis tapachtuma'/

8:15 ninquin kirioitettu on/
Joca palio cocosi/ ei henelle
ollut lijaxi/ Ja ioca wähen
cocosi/ ei henelle miteken
pwttunut.

8:16 Mutta Jumalan olcoon
Kijtos/ ioca sencaltaisen
achkerudhen annoi Titusen
Sydhemeen teidhen tedhe'.

8:17 Sille he' otti sen manauxen
pä lens/ ia tosin/ ette he' oli
nin ylenachkera/ lexi hen itze
mielellens teiden tygen
menemen.

8:18 Mutta me olema ydhe'
Welien henen cansans
lehettenyet/ Joca kijteten
Euangeliumis/ caikissa
Seurakunnissa.

8:19 Mutta ei ainostans site/
waan hen ombi mös sääty
Seurakunnilda oleman meiden
Matka Cumpanina tesse
Hyuesseteghossa/ ioca meiden
cautta wlostoimitetaan HERRan
cunniaxi/ ia teiden Hyuen
mielen walmistoxen ylistoxexi.

8:20 Ja cauattacat site/ ettei
kengen meite mahdhaisi
panetella sencaltaisen rickan
Auun polesta/ ioca meiden
cauttan toimitetaan.

8:21 Ja catzocat site/ ette se
waghasti edeskeuis/ Ei
ainostans HERRAN edhes/ waan
mös Inhimisten edhesse.

8:22 Ja me olema henen
cansans lehettenyet meiden
Welien/ ionga me monessa
olema wsein kiusaneet/ ette
hen achkera on/ Ja wiele nyt
palio achkerambi.

8:23 Ja sen me olema tehnyet
sen swren wskalluxen tedhen/
quin meille ombi teiden tyghen/
seke Titusen polesta (ioca
minun Cumpanin on/ ia
Canssaauttaijan teiden seasa) ia
nin mös meiden Welijein tedhen
(iotca ouat Seurakundain
Apostolit/ ia Christusen cunnia)

8:24 Osottacat sis nyt teiden
Rackaudhen tunnusmercki ia
meiden Kerskamisen teistenne/
neinen cochtan/ ia mös
iulkisesta Seurakunnan edes.

IX. Lucu.

9:1 Sille sencaltaisesta Auusta/
ioca pyhille tapachtupi/ ei
taruitze minun teille
kirioittaman/

9:2 Sille ette mine tiedhen

teidhen hyuen miele'ne
notkiudhen/ iosta mine mös
kehun ninen seas Macedoniassa
(ia sanon) Achaia on ollut io
aijastaijan walmis. Ja teiden
Esicuan on monda kehuttanut.

9:3 Quitengin mine olen temen
Welien senteden lehettenyt/
senpolest/ ettei meiden
kerskamus tyhijexi tulisi tesse
asiasa/ Ja ette te olisitta
walmihit/ ninquin me teiste
sanonuet olema/

9:4 Senpäle coska ne
Macedoniasta tuleuat minun
cansani/ ia ei leudhe teite
walmissa/ ettei silloin me (em
mine sano te) häpiehen tulisi
sencaltaisest kerskamisesta.

9:5 Mutta se näky minulle
tarpelisexi/ nijte Welije
manamaha' ette he ensin teille
menisit walmistamaha' täte
enne' wosluuattua Siugnausta/
ette se walmissa olis/ Nin ette
se olis yxi Siugnaus/ ia ei
Ahnaus.

9:6 Mutta sen mine sanon/
Joca tiuihistä Kylue/ se mös
tiuihistä ylesleicka/ Ja ioca
kyluepi Siugnauxes/ hen mös
ylesleickapi Siugnauxesa.

9:7 Itzecuki henen sydhemens
Ehdhon ielkeen/ ei itarudhesta
eli waatimisesta. Sille ette
llolista andaijata Jumala
racasta.

9:8 Mutta Jumala wäkeue on
nin souittamaan/ ette
caikinaiset Armot teiden seasan
rickasta olisit/ ette teille
caikissa cappaleissa yldekylle
olis/ ia rickat olisitta caikinaisis
Hyuisse töisse.

9:9 Nin quin kirioitettu o'bi/
Hen on wloshaiottanut ia
andanut Keuhein/ Hene'
Wanhurskaudhens pysypi
ijancaikisutehe'

9:10 (Mutta se ioca Siemenen
Kylueijelle oijenda/ Hen mös
oijenda teille Leiuen
södhexenne/ ia Lisepi teiden
Siemenen/ ia casuattapi sen
teiden Wanhurskaudhen tulong)

9:11 ette te rickaxi tulisitta
caikissa cappaleisa/ caiken
yxikerdhasudhen cansa/ ioca
meiden cauttan waickutapi
Jumalalle kijttoxen.

9:12 Sille teme Apu ioca Pyhille
tehdhen/ ei se ainostans
ylesteutä site quin Pyhilde
pwttu/ Waan sijhen se mös

ylenpaltine' on/
9:13 ette moni kijttä Jumalata
temen meiden waghan
Palueluxen tedhen/ ia ylisteu
Jumalata/ teiden neuren
Tunnustoxen tedhen Christusen
Euangeliumis/ ia mös teiden
yxikerdhaisen Tasaiahton
polesta heiden ia caikein
cochtan/
9:14 ia nin mös heiden
Rucouxisans teidhen tedhenne/
Jotca mös ikeuöitzeuet teiden
ielkin/ sen ylenpaltisen Jumalan
Armon tedhen quin teisse on.
9:15 Mutta Jumalan olcoon
Kijtos henen sanomattoman
Lahiansa edeste.

X Lucu.

10:1 MUtta mine itze Pauali
manan teitä Christusen
siueydhen ia Lakiudhen cautta/
Mine ioca teiden keskenä
tykenollesani kehno olen/ waan
poisollesani olen rochkia teite
wastan.
10:2 Mutta mine rucolen teite/
ettei minua waadhita
tykenollesani rochkiasti
kiettemen/ ia site Kempiu

prwcaman/ ioca minun päleni
luullan mutomita wastan/ iotca
meite aruauat/ ninquin me
lihalisella taualla waelaisimma.
10:3 Sille echke me Lihassa
waella'me/ eipe me senwoxi
lihalisella taualla sodhi.
10:4 Sille ettei meiden Sotaaset
ole lihaliset/ waan wäkeuet
Jumalan edes alaskukistaman
nijte Warieluxi/ ioinenga cansa
me mahanlööme ne Aightuxet
10:5 ia caikein Corkiudhen/ quin
henens ylesnostapi Jumalan
Tundemisen wastan/ Ja Fangixi
otamma caikein aijatoxen
Christusen cwliaisudhen ala/
10:6 Ja me olema walmihit
costaman caikein
cwlemattudhen/ coska teiden
cwliaisus teutetään.
Domitzetteko te ninen ielkin
iotca näkyuet.
10:7 Jos iocu vskalda senpäle/
ette hen on Christusen oma/
Se aijatelkan mös itzellense/
ette ninquin hen on Christusen
oma/ nin mös me olema
Christusen omat.
10:8 Ja ios mine mös iotakin
enemin kerskasin itzeni meiden
Wallastan/ ionga HErra meille

andanut on/ teidhen
paranoxexi/ ia ei teidhen
turmioxi/ eipe mine wiele
sijtteken häpijeisi.

10:9 (Mutta sen mine sanon)
ettei teiden luuleman pidhe/
quin mine tahdhoisin teite
peliettä Lehetuskiriain cautta.

10:10 Sille ette Lehetuskiriat
(ma he) ouat tosin raskat ia
wäkeuet/ Mutta se Rumilinen
tykenolemus ombi heicko/ ia ne
Puhet ylencatzotudh.

10:11 Joca sencaltainen on/ Se
ajiatelkan/ ette sencaltaiset
quin me olema sanoissa
Lehetuskiriain cautta poisollen/
Nin me mös kulle tohdhimme
olla töön cansa tykeneollesam.

10:12 Sille eipe me iulke meite'
lukia eli wertautta heiden
seasans iotca itzense ylisteuet/
Mutta ette he heidens mittauat
itzense ielkin/ ia piteuet waan
heiste itzestens/ nin eiuet he
miten ymmerdhä.

10:13 Mutta eipe me meiten
kerska ylitze määren/ Waan
ainostans sen cochtolisen
märetyn Mitan ielkijn/ iolla
Jumala ombi meille mitannut
sen määren wloottuuan mös

haman teihin asti.

10:14 Sille eipe me itzenne
wloswenyte/ ninquin ei me olisi
wlottuneet haman teiden
tyghe'ne/ Sille me olema io
mös haman teiden tygen
Christusen Euangeliumin cansa
tulluet/

10:15 ia ei me ylitze määren
meiten kerska weraisa töise. Ja
me toiuoma/ coska nyt teiden
Uskon teisse casuapi/ ette me
meiden Määren ielkin tahdhoma
leuiemälde tulla/

10:16 ia site Euangelium mös
sarnata/ nijllen iotca teiden
toollapolen asuuat ia ei meitem
kerskata sijte ioca werasten
Määren ielkin walmistettu on.

10:17 Mutta ioca itzens kerska/
se kerskatcan itzens Herrassa.

10:18 Sille ette ioca itzens
kijttepi/ ei se ole coeteldu/
Wan se ionga HErra kijttepi.

XI. Lucu.

11:1 Joska te wähengi minun
Tyhmytteni hyuexi ottaisitta.

Kulle tosin te minun kerssitte.

11:2 Sille mine kijuan * teidhen
ylitzen iumalisella kijuauxella.

Sille mine olen teille kihilanut ydhen Miehen/ ette mine ydhen puchtan Neitzyen Christuselle totaisin.

11:3 Mutta mine pelken/ Ettei ninquin Kärme Heuan hene' caualuxellans wietтели Nin mös teiden taidhot poiskietehen sijte yxikerdhaisudhesta Christusesa.

11:4 Sille ios se ioca teiden tygen tulepi/ ydhen toisen lesusen teille sarnapi/ iota ei me sarnaneet/ Taicka ios te iongun toisen Hengen saatta/ iota ette te ole saaneet/ Eli toisen Euangelium/ iota ette te ole watanruuenuet/ Nin te oikein heite kerssitte.

11:5 Sille mine aruan/ Ettei mine ole haluemi/ quin ne corkeimat Apostolit ouat/

11:6 Ja echke mine olen yxikerdhainen puhesa Nin em mine ole yxikerdhainen Tiedhossa/ Quitengin me olema kulle tietteuet iocapaicas teiden tykene'.

11:7 Eli olengo mine syndi tehnyt/ ette mine ole' itzeni alenud/ senpäle ette teiden piteis ylettäme'? Sille mine olen teille Jumalan Euangelium ilma'

palcata ilmoittanut/ 11:8 ia olen mwdh Seurakunnat röuenyt/ ia heilde Palcan ottanut/ iolla mine teite paluelin.

11:9 Ja coska mine olin teiden tykenen/ ia minulda puuttui iotaki/ eipe mine keteken raskauttanut/ Sille mite minulda puuttui/ sen ne Weliet teutit iotca Macedoniasta tulit. Ja nin mine pidhin itzeni caikissa/ ettei mine kenengen Coormana ollut/ Ja tahdhon wiele nyt minuni nin pite.

11:10 Nin Wissist quin Christusen totuus on minussa/ nin teme Kerskaus ei pidhe minulda * poissiualtaman Achaian maaku'nissa.

11:11 Minge syyn tedhen? Sengötedhen ettei mine teite racasta? Sen tiete Jumala.

11:12 Mutta mite mine teen/ sen mine tahdhon tehdhä/ senpäle ette minun pite heilde ihdhan häätäme'/ iotca ichta etziuet heitens kerskata/ ette he ouat ninquin me.

11:13 Sille sencaltaiset wäret Apostolit/ ia wieckat Tööntekiet/ rakendauat itzens

Christusen Apostoleixi.

11:14 Ja ei se ychten lhme ole. Sille ette mös itze Perkele muuttapi itzense kircaudhen Engelixi/

11:15 Senteden ei mös ole ychten ihmetta/ ette henen Paluelians mös sixi heitens asettauat/ quin he olisit Wanhurskaudhe' sarnaiat/ Joinenga loppu pite oleman heiden Töidens pereste.

11:16 Taas mine sanon/ Ettei kenengen pidhe minua luulema' tyhmexi/ Waan ellei mwtoin taidha olla/ Sijtte pitekä minua ninquin Tyhme/ ette mine edesweheisengi itzeni kerskaisin.

11:17 Mite mine nyt puhun/ site em mine puhu quin Herrassa/ wan ninquin Tyhmydhes/ ette me sihen Kerskamisen tulluet olema/

11:18 Senwoxi/ ette moni itzens kerskauat Lihan ielkin/ nin mine mös itzeni tahdhon kerskata.

11:19 Sille te kernasta kerssittä nijte Tyhmie/ ette te itze wijsat oletta.

11:20 Te kerssittä/ ios iocu teite Oriutehen waati/ Jos iocu teite ylessöpi/ Jos iocu teite

repele/ Jos iocu teiden ylitzen itzens corghotta/ Jos iocu teite Casuaille paiska.

11:21 Sen mine sanon häueistuxen polesta/ ninquin me heicot olisinma. Minge päle nyt iocu vskalda (mine puhun tyhmydhes) sen päle mine mös vskallan.

11:22 He ouat Ebreit/ Mine mös. He ouat Israelitit/ Mine mös. He ouat Abrahamin siemen/ Mine mös.

11:23 He ouat Christusen palueliat (mine puhun tyhmesti) palio enemine olen. Mine olen enemine tötetehnyt. Mine ole' enemine haawoija kerssinyt. Mine olen vseman Fanghin ollut. Wsen olen Cooleman hädhes ollut.

11:24 Juttailda mine olen wijdhiste Neliekymende Haawa saanut/ ychte wailla.

11:25 Colmasti mine olen Vitzoilla piesty. Wihdhon olin Kiuitetty. Colmasti mine olin Haaxiricossa. Ööseen ia peiuen mine Meren sywydhes culutin.

11:26 Mine olen Usein waeldanut. Mine olen ollut wedhen hädhesse. Hedhesse

Röuerein keskene. Hedhesse
Juttain keskene. Hedhesse
Pacanain keskene/ Hedhesse
Caupungissa. Hädhesse coruesa.
Hädhesse meren päle. Hädhesse
Falskein Weliein seas.

11:27 Töösse ia tuskas. Swressa
waluomises. Isomises ia ianosa.
Palios Paastosa. Wilussa ia
alastuxes.

11:28 Ilman nijte quin mwtoin
tapachtuuat/ nimitten/ se
iocapeiuenen pälecarckaus/ ia
surun pidhen caikista
Seurakunnista.

11:29 Cuca ombi * Heicko/ ia
ei mine mös Heicoxi tule? Cuca
pahoitetaan/ ia me mine *
pala?

11:30 Ette minun pite caickeni
nyt itzeni kerskaman/ sijtte
mine kerskan itzeni minun
heickoudhestani.

11:31 Jumalan ia meiden
HERRAN Iesusen Christusen Ise
ioca olcoon ylistetty
ijancaikisesta/ tietepi etten mine
walechtele.

11:32 Sijnä Damaskon
Caupungis/ Arethan Kuningan
Man wanhin wartioitzi sen
Damascenerin caupungin/ ia

tachtoi minun kijniotta.

11:33 Ja ydhen Ackonan lepitze
mwrin ylitze mine Corisa
mahanlaskettijn/ ia nin
poisueltin hene' kädensse.

XII. Lucu.

12:1 El Ole swingan minulle
tarue itzeni kerskata/ tule'
quitengin Näkyhin ia HErran
Ilmoitoste' tyge.

12:2 Mine tunne' ydhen
inhimisen Christusesa enne'
Nelietoistakyme'de aiastaica/
olico he' Rumijssa ollut/ em
mine tiedhä/ Eli olico hen
wlcona Rumijsta ollut/ em mine
siteken tiedhä/ Jumala sen
tietä. Se sama oli
ylestemmattu/ haman
colmanden Taiuasen.

12:3 Ja mine tunnen sen saman
Inhimisen. Jos hen Rumissa
Taicka wlcona Rumista oli/ em
mine tiedhe/ Jumala sen tietä.

12:4 Hen oli ylestemmattu
Paradisijn/ ia cwli salaiset
sanat/ ioita ei yxike' Inhiminen
mahdha puhua.

12:5 Sijte mine itzeni kerskaan/
Mutta itzesteni em mine ychten

kerska/ waan minun
Heickoudhestani.

12:6 Ja ios mine itzeni kerskata
tahdhoisin/ sijtte em mine tekisi
miten tyhmesti/ Sille mine
tahdhoisin totudhen sano. Mutta
quitengin mine sen pidheten/
Sempäle/ ettei yxiken minua
corckiamaxi lukisi quin hen
minun päleni näke/ eli minusta
cwle.

12:7 Ja senpäle/ ettei
Ilmoituste' ylenpaltisuus minua
pidheis yleskorghottama'/ Ombi
minulle annettu yxi * Pistin Liha'
lepitze/ nimitten/ se Perkelen
engeli ioca minua piti
Rusicoitzema' ettei mine ylitze
mären itzeni yleskorghotaisi/

12:8 Sen synn tedhe'/ mine
colmaiste olen HErra rucollut/
ette hen poislexis minulda.

12:9 Ja sano i hen minulle/
Tydhy minun Armohoni/ Sille
minun * Woiman o'bi nijsse
Heicoisa woimalinen.

12:10 Senteden mine tahdhon
enimitten itzeni kerskata minun
Heickoudhestani/ senpäle ette
Christusen woima minussa asuis.
Senteden mine olen Hyues
turuas/ Heickoudhesa/

ylencatzeisa/ hädhisse/
wainomisis/ ahdhistoxisa
Christusen tedhen. Sille coska
mine Heicko olen/ nin mine
olen wäkeue.

12:11 Mine olen Tyhmexi tullut
kerskamisen polesta. Sihen te
oletta minua watineet. Sille
minun piti teiste kijtettu oleman.
Senwoxi etten mine miten
wähembi ole quin ne corckeimat
Apostolit ouat/ Ehckei mine
miten ole.

12:12 Nin ouat quitengin
Apostolin Merckit teiden
seassanna tapachtanuet/ caiken
kerssimisen cansa/ Merckein ia
lhmetten cansa/ ia wäkewein
Töidhen cansa.

12:13 Mikä se on misse te
oletta hoonomat ollet quin
neken mwdh Seurakunnat? Paitzi
sen/ ettei mine itze ole ollut
teiden Coormanen. Andaca
minulle andexi se wäärys.

12:14 Catzo Mine olen walmis
Colmanen kerdhan teiden tygen
tuleman/ ia en tahdho ensingen
teite raskautta. Sille eipe mine
etzi teiden Omana/ waan teitä.
Sille ettei Lasten pidhe Tauarata
cocoma' wanhembains waraxi/

waan ne wanhemat Lapsile's.
12:15 Mutta sangen ihaisesta mine tahdhon itzeni altijxianda/ ia itze wlosannetta teiden Sieluna tädhen/ waicka te wähe minua racastatte/ ioca quitengi sangen ialosti teite racastan.
12:16 Mutta olcon sillens/ ettei mine ole teite raskauttanudh/ Quitengi ette mine olin cauala/ nin mine olen teite ionilla kijnisaanudh.
12:17 Olengo mine mös keten paliahaxi tehnyt/ iongun ninen cansa iotca mine teille lehettenyt olen?
12:18 Mine olen Titusta mananut/ ia lehetin henen cansans ydhen Welien/ Ongo sis Titus iotaki teilde waatinut? Eikö me ole ydhesse Hengesse waeldanuet? Eikö me ole sama Jelkie mödhen kieunehet?
12:19 Lulettaco te ette me luchtam itzemme teidhen edesse? Me puhuma Christusesa Jumalan edes.
12:20 Mutta caiki nämet (Rackat Weliet) tapachtuuat teiden Paranoxexi. Sille mine cartan/ ettei mine tulduani teite leudhä sencaltaissa/ quin mine

tahdhon/ Ja ei mös te leudhä minua/ nin quin te tahdhotta. Ettei sielle Rijdhat/ Cateudhet/ Wihat/ Torat/ Panetoxet/ Lackaruxet/ Ylespaisumiset/ Capinat iollacamodolla olisi/
12:21 Ettei taas coska mine palaian/ ia minun Jumalan pite minua neurittemen teiden tykenen/ ia pidheis murechtiman monein ylitze/ iotca ennen ouat syndi tehnet/ ia ei ole Paranusta tehnet/ sen Saastaudhen/ ia Hoorudhen ia lrttaudhen edeste quin he teuttenet ouat.

XIII. Lucu.

13:1 JOs mine nyt Colmanen kerdhan tulen teiden tyge'ne/ Nin pite cahdhen eli colmen swn cautta caikinaiset asiat kijnitettemen.
13:2 Mine olen sen teille ennen sanonut/ ia sanon teille nyt edhelle/ ninquin tykeneollen/ io toisen haauan/ ia kirioitan sen nyt poisollen nijlle iotca enne' syndi tehnyt olit/ ia nijlle muille caikille/ ette ios mine iellenstule'/ em mine armaitze.

13:3 Senwoxi ette te etzitte
wihdhoin tuta sitä/ ioca
minussa puhupi/ nimitten
christ9/ Joca eiswingan heicko
ole teiden seasan/ waan hen
on wäkeue teiden seasan.
13:4 Ja echke hen oli
ristinnaulittu heickoudhesa/ Nin
hen quitengin elepi Jumalan
woimassa. Ja waicka me olema
Heicot henesse/ Nin me
quitengin eleme henen
cansans/ Jumalan woimassa
teiden tykenen.
13:5 Kiusatca itze teite' ios te
oletta wskossa/ Cokeca itze
teiten. Eli eikö te itzenna tunne
ette lesus Christus ombi teisse?
Ellei te ratki keltuottomat ole.
13:6 Mutta mine toiuon ette te
tunnetta/ ettei me keltuottomat
ole.
13:7 Mutta mine soisin
Jumalalda/ ettei te miten Paha
tekisi/ Ei sitewarten ette me
keluolisexi näkyisinme/ Waan
sen päle ette te tekisitta site
quin hyue on/ ia me olisinma
sijtte ninquin keltuottomat.
13:8 Sille ei me miten woi
Totudhen waskan/ waan
Totudhen möten.

13:9 Mutta me iloitze'ma coska
me heicot olema/ ia te
Wäkeuet oletta/ ia sen saman
me mös toiuaisinma/ nimitten
teiden teudhelisudhen.
13:10 Senteden mine mös
poisollen neitä kirioitan/
Senpäle ettei minun pidheis
tykenollesani coua oleman/ Sen
wäen pereste ionga HErra
minun andoi paranoxexi/ ia ei
turmioxi.
13:11 Wijmein/ rackat Weliet/
lloitca teiten/ Olca teudheliset/
Lohuttaca teiten/ Olca
yximieliset/ Olca rauhaliset/ Nin
se Rackaudhen ia Rauhan
Jumala ombi teiden cansan.
Teruetteke teite keskenen/
pyhelle Suunandeilla.
Teruetteuet teite caiki Pyhet.
13:12 Meiden HERRAN Iesusen
Christusen Armo/ ia Jumalan
Rackaus/ ia Pyhen Hengen
Osaliseus olcohon teiden
caikein cansa/ AMEN.

*Se toinen Lehetuskiria
Corintherin tyge.*

Lehetetty Philippiste

*Macedonias/ Titusen ia Lucan
möte.*

Se P. Paualin Epistola Galaterin tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Galaterin tyge.

NE Galaterit olit P. Paualin cautta/ oikean Christilisen Uskoon/ ia Euangeliumin siselle/ Lain alda satetud. Mutta quin hen oli heiste poisolge'nut/ nin tulit ne Falschit Apostolit/ iotca olit nijnen oikeain Apostolein Opetuslapset olluet/ ia iellens palautit ne Galaterit Uskoman/ Ette he Lain töidhen cautta piti autuaxi tuleman/ Ja ette he syndi teit ellei he Lain töite piteneet/ Ninquin Act. xv. mös mwtomat cwluisat Miehet Jerusalemis opetit ia neuuoit. Neite wastan Pyhe Pauali henen Wirghansa corghotta/ ia ei tahdho ensingen haluemi olla quin mwtkka Apostolit. Ja kerska itzens ette henen Oppins ia Wircans ainostans oli Jumalasta/ Senpäle ette henen piti ninen Wärein Apostolein kerskamisen alaslömen/ iotca heitens kerskasit ninen oikein Apostolein Töidhe' ia Nimen cansa.

Ja sano/ Ettei se ole oikein/ ehcke ios iocu Engeli/ taicka he' itze Sarnais/ Ja palio wäheemin/ ios Apostolein Opetuslapset/ eli he itze toisin opetaisit.

Täte hen opetta sijnä. j. Ja. ij. Lugusa.

Ja päätte/ ette ilman Ansiota/ ilman Töite/ ilman Laita/ Waan ainostans Christusen cautta/ pite iocaitzen Wanhurskaxi tuleman. Sijnä iij. Ja. iiij. Lu. Kijnitte he' nämet caiki Ramattudhe' Esikuuain/ ia Wertausten ia Tunnustosten cansa. Ja he' osottapi/ Quinga Laki palio enemien syndi ia kirouxen matkan saata/ quin Wanhuskaudhen/ Ja ilman Laita/ waan sulasta Armosta teutetän/ ionga Jumala Christusen cautta meille luuanut ia andanut on. Sijnä. v. Ja. vj. hen opetta Rackaudhen töiste/ iotca pite Usko seuraman/ ia noutaman.

Se P. Paualin Epistola Galaterin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali Apostoli/ Ei Inhimisiste eikä mös Inhimisen cautta/ Waa' Iesusen Christusen cautta/ ia Isen Jumalan/ Joca henen ylesherettenyt on Coolleista.

1:2 Ja caiki Weliet/ iotca minun tykeneni ouat. Nillen Seurakunnille Galatias.

1:3 Armo olcoon teiden cansan/ ia Rauha Iselde Jumalalda/ ia meiden Herralda.

1:4 Joca itzehenens meiden Syndein edeste wlosandanut on/ Senpäle ette hen Meite wapautais teste nykysest pahasta Mailmasta/ Jumalan/ ia meiden Isen tahdhon ielkin/

1:5 Jonga olcoon kijtos ijancaikisesta ijancaikisehen Amen.

1:6 Mine ihmettelen/ Ette te nin pian teiten annatta toiseen Eua'geliumijn poissijrtte/ sijtä ioca teite cutzunut on Christusen Armohon/

1:7 Cuta ei mwta ole/ Waan

ette mwtomat ouat/ iotca teite Häiritzeuet/ ia tachtouat Christusen Euangelium ymberinskiendä.

1:8 Mutta ehke ios me/ taicka iocu Engeli taiuahasta/ teille Euangelium sarnais/ toisin quin me olema teille sarnaneet/ se olcohon kirottu.

1:9 Sillemoto quin me nyt sanoima/ nin mine wiele nyt sanon. Jos iocu teille Euangelium sarnapi toisin quin te ottaneet oletta/ se olcohon kirottu.

1:10 Sarnango mine nyt Inhimisten eli Jumalan mielen ielkin? Eli pydengö mine Inhimisten Keluata? Sille ios mine tehenasti Inhimisten olisin Keluanut/ Nin em mine Christusen paluelia olisi.

1:11 Mutta mine teen teille tietteuexi (Rackat Weliet) Ette se Eua'gelium ioca minulda sarnattu on/ ei se Inhimillinen ole.

1:12 Sille/ em mine ole site Inhimisilde saanut/ eike oppinut/ wan Iesusen Christusen ilmoituxen cautta.

1:13 Sille te oletta kyllle cwlluet

minun kieuttemisen wanhasti
Juttain tauoissa/ Quinga mine
ylenpaltisesta Jumalan
Seurakunda Wainosin/ ia site
häwitin/

1:14 ia menestyin Juttain
menoissa/ ylitze monen minun
Wertaitzeni minun Sughussani/
ia ylenpaltisesta itzeni
ahckeroitzin Iselistein Sääthyin
polesta.

1:15 Coska nyt Jumala tachtoi
(ioca minun oli wloseroittanut
minun Eiteni cohdhusta/ ia
cutzui minun henen Armons
cautta sihen/

1:16 ette hen ilmoitais henen
Poians minun cauttani/ ette
mine henen iulghistaisin
Euangeliumin cautta Pacanaiden
seassa) nin mine cochta altijxi
annoin/ ia en tutkinut Lihan ia
Weren cansa/

1:17 en mös Jerusalemijn
iellenstullut/ ninen tyge iotca
enne' minua Apostolit olit/
Waan matkustin Arabiaha'/ ia
iellenspalasin Damaskuhun.

1:18 Sijtte colmen Woodhen
pereste/ mine iellenstulin
Jerusalemijn/ Petarita
näkemen/ ia olin hene'

tykenens Wijsitoistakymende
peiue.

1:19 Muita Apostolita en mine
ychten nähnyt/ paitzi Jacobin
HERRAN Welien.

1:20 Sen quin mine teille
kirioitan/ Catzo/ Jumala tietē
ettei mine walechtele.

1:21 Senielkin mine tulin Sirian
ia Cilician makundijn.

1:22 Mutta mine olin
tuttamatoin Casuoista sille
Christiliselle Seurakunnalle
Judeas.

1:23 Mutta he olit ainostans
cwlleet/ ette se ioca meite
mwijnen wainosi/ hen sarnapi
nyt Usko iota hen mwijnen
häuitti/ ia kijtit Jumala minun
techteni.

II. Lucu.

2:1 Slitte nelientoistakymenen
Woodhen pereste/ taas mine
ylesmenin Jerusalemijn Barnaban
cansa/ ia otin mös Titusen
minun cansani.

2:2 Ja mine ylesmenin
Ilmoituxen ielkin/ ia ehdhoittelin
heiden cansans Euangeliumista/
ionga mine iulghistan Pacanain

seas/ Mutta erinomaisesta
ninen cansa/ iotca ionaki
pidhettijn. Senpäle ettei mine
huckan ioxisi/ eli io olisin
ioosnut.

2:3 Mutta eipe mös Titus ioca
oli minu' cansani wadhittu ollut
itzens ymberinsleickauttamaan/
ehcke hen Greki oli.

2:4 Sille coska mwtomat Falskit
Weliet heitens ynne
siselletungit/ ia io olit cansa
siselletulleet/ coetteleman
meide' Wapautta/ ioca meille
ombi Christuses Iesuses/
senpäle ette he meite Oriutehen
watisit/

2:5 Eipe me tosin nijte samoi
weltenyt ychten hetke alamaisexi
olla. Senpäle ette Euangeliumin
Totws teiden tykenen
seisouainen olis.

2:6 Mutta nijste iotca ionaki
pidhettijn * mingecaltaiset he
mwinen olit/ ei minun sihen
miten tule. Sille ei Jumala catzo
Inhimisen modhon ielkin. Mutta
ne iotca ionaki pidhettin/ eiuet
minua miteken opettaneet.

2:7 Waan wastoinpein/ coska
he näit/ ette minulle vskottu oli
Euangelium Esinahan poleen

Ninquin mös Petarille
Euangelium ymberinsleickauchen
poolen

2:8 (Sille ioca Petarin cansa
woimalinen oli Apostolin
wirghasa Ymberileickamisen
seas/ Se ombi mös minun
cansani woimalinen ollut
Pacanain seas)

2:9 ia quin he tunsit sen Armon
ioca minulle annettu oli/ nin
Jacobus ia Cephas ia
Johannes/ iotca Pilarein edeste
pidhettin/ Annoit he minulle ia
Barnaban oikian Kädhen/ ia
soutit heidens meiden cansan/
Ette me Pacanain seas/ Mutta
he ymberileickamisen seas
sarnaman piti.

2:10 Waiuoin ette meiden piti
Waiuasten päle muistaman/
Jonga mine mös olen
ahckeroinut tekemen.

2:11 Mutta quin Petari
Antiochian tuli/ nin mine
iulkisesta seisoin hende wastan/
Sille ette Canne oli tullut henen
pälen.

2:12 Sille ennenquin iocu
Jacobin tyke tullut oli/ nin hen
söi Pacanain cansa. Waan quin
he tulit/ welti hen itzens/ ia

eroitti henens heiste/ Senteden ette hen waroi nijte iotca Ymberileickamisesta olit.

2:13 Ja ne mwdh Juttat wieckastelit ynne henen cansans/ nin ette Barnabas mös wieteltin sihen saman Wieckauxen.

2:14 Mutta quin mine sen näin/ ettei he oikein waeldaneet/ sen Euangeliumin totudhen ielkin/ nin mine sanoin Petarille iulkisesta caikein edesse/ Jos sine ioca Judeus olet/ Pacanan taualla elet/ ia ei Juttan taualla/ Mixi sis sine wadhit pacanoita elemen Judasten taualla?

2:15 Vaicka me ole'me Judeuset loonno' polesta/ ia ei synniset Pacanoista/

2:16 Quite'gin ette me tiedeme ettei Inhimine' Wanhurskaxi tule Lain töidhen cautta/ Waan Uskon cautta Iesusen Christusen päle. Nin me mös Uskoma Iesusen Christusen päle/ Ette me pite Wanhurskaxi tuleman Uskon cautta Christusen päle/ JA ei Lain Töidhen cautta. Sille ettei yxiken Liha tule Wanhurskaxi Lain Töidhen

cautta.

2:17 Mutta ios me/ iotca etzime Christusen cautta Wanhurskaxi tulla/ wiele itzeme Synnisexi leudhenme/ Nin olis Christus yxi * Synnin paluelia. Pois se.

2:18 Sille ios mine site taas ylesrakenan/ iota mine ole' serckenyt/ Nin mine teen itzeni ylitzekieuuexi.

2:19 Mutta mine olen Lain cautta Laista poiskoollut/ ette mine Jumalasa eleisin/ Mine olen Christusen cansa ristinnaulittu.

2:20 Mutta mine elen/ waicka en nyt mine/ Waan Christus quitengi minussa elepi. Sille iota mine nyt elen Lihassa/ sen mine elen Jumalan Poian Uskossa/ Joca ombi minua racastanut/ ia Itze henens minun edesteni vlosannoi.

2:21 Em mine poishylke Jumalan Armo. Sille ios Wanhurskaus Laista tule/ Nin on Christus Huckan coollut.

* Mingecaltaiset) Ne Falskit Apostolit edheswedit/ ette ne 12. iotca Christusen cansa

*waeldanet olit/ piti senuoxi
Paulita paremat oleman/ sen
P. Pauali tesse laitta/ ia sano/
Ettei sijte ole Lucu/ quinga
ialot eli cunnialiset he ouat/
Sille Euangeliumis nin hyue on
yxi Sarnaia quin toinengi. j
Chorin iij.*

** Synnin paluelia) Joca töidhens
cautta tacto Hurskaxi ia Autuaxi
tulla/ hen tekepi iwri nin/ quin
Christus tekis meite henen
Palueluxens/ Wircans/ Sarnans/
Pijnans ia Kersimisens cautta
caikein ensin Synnisexi/ iotca
sijtte Lain cautta pidheis
Wanhurskaxi tuleman. Se olis
iwri poiskielde/ ristinnaulita/ ia
pilcata Christusta/ Ja iellens
Syndiä ylesrakenda/ ioca ennen
Uskon Sarnamisen cautta oli
poiscwlutettu.*

III. Lucu.

3:1 O Te Hullut Galaterit/ Cuca
teite on Wimmanut/ totwtta
Uskomasta? Joinen Silmein
edese Iesus Cheistus maalattu
oli/ ia nyt teiden seasan
ristinnaulittu on.

3:2 Sen tahdhon mine waiuoin

teilde tietä. Cummasta te oletta
Hengen saneet Lain töidhen
cauttaco/ Wai Uskon
sarnamisen cautta?

3:3 Olettaco te nin tompelit?
Hengese te oletta alcanheet/
Tahdhottaco te nyt sen Lihassa
lopetta?

3:4 Olettaco te nin palio
Huckan kerssineet? Jos se
mwtoin huckan on.

3:5 Joca sis teille nyt Hengen
andapi/ ia tekepi sencaltaiset
Auudh teiden keskenen/ Tekekö
hen sen Lain töidhen cautta/
eli Uskon sarnamisen cautta?

3:6 Ninquin Abraham oli
Jumalan vskonut/ ia se on
luettu henelle Wanhurskaudexi.

3:7 Nin te mös io nyt
tiedhette/ ette iotca Uskosta
ouat/ ne ouat Abrahamin
Lapset.

3:8 Mutta Ramattu oli sen io
ennen edeskatzonut/ Ette
Jumala Pacanat Uskon cautta
wanhurskauttapi/ Senteden se
ilmoitti Abrahamille/ Sinussa
(ma hen) caiki Pacanat pite
hyuestisiugnatudh oleman.

3:9 Nin tuleuat nyt caiki ne/
iotca Uskossa ouat/

hyuestisiugnatuxi sen vskolisen Abrahamin cansa.

3:10 Sille ette nin monda quin Lain Töisse rippuut/ ne ouat kirotuxen alla. Sille kirioitettu on/ Kirottu olcoon iocahinen/ quin ei pysy caikissa nijsse quin Laki Ramatusa kirioitettu ombi/ ette hen nijte tekis.

3:11 Mutta ettei kengen wanhurskaxi tule Jumalan edes Lain cautta/ se on iulkinen/ Sille ette se wanhurskas pite elemen Uskostans.

3:12 Mutta Laki ei ole se vskosta/ Waan se Inhiminen ioca sen tekepi/ hen elepi sen cautta.

3:13 Mutta Christus ombi meite lunastanut Lain kirotuxesta/ coska Hen oli yxi Kirous Meiden edesten (Sille ette kirioitettu on/ Kirottu ombi iocahinen quin Puun päle rippu)

3:14 Se'päle ette Abrahamin Hyuesti siugnaus pideis pacanain ylitze tulema' Iesusen Christusen cautta/ Ja me nin saisima sen luuatun Hengen/ Uskon cautta.

3:15 Rackat Weliet/ Mine puhun Inhimisten taualla/ Eikenge'

poishylke ydhengen Inhimisen Testamenti (coska se ombi wahwistettu) eikä mös sihen miteken lise.

3:16 Mutta nyt ouat tosin Lupauxet annetut Abrahamille/ ia henen Siemenellens. Ei hen sano/ nijlle Siemenille/ ninquin monille/ waan ninquin ydhe' cautta/ Sinun Siemeneses/ ioca on Christus.

3:17 Mutta sijtä mine sanon/ Se Testamenti ioca Jumalasta ennen wahwistettu oli Christusen päle/ ei tule ricotuxi/ nin ette Lupaus ei mixiken tulis Lain cautta/ Joca sen ielken oli neliensadhan ia colmenkymenen woodhen pereste annettu.

3:18 Sille ios nyt Perimys Lain cautta ansaitaisijn/ Nin ei se olis Lupauxen cautta annettu. Mutta Jumala ombi sen Abrahamille Lupauxen cautta lahianut.

3:19 * Mihinge sis pite Lain? Hen ombi tullut Ylitzekieumisten warten/ Sihenasti ette se Siemen piti tuleman/ iolle Lupaus tapachtanut oli/ Ja ombi Engeleiste asetettu * Wälimiehen Kätten cautta.

3:20 Mutta Wälimies ei ole ydhen ainoan wäli mies/ Waan Jumala ombi yxi ainoa.

3:21 Ongo sis Laki Jumalan Lupausta wastan? Pois se. Coska nyt yxi Laki olis annettu ioca taidhais eleuexi tehdhä/ Nin totta Wanhurskaus tulis Laista.

3:22 Mutta Ramattu on caiki sulkenut Synnin ala/ Senpäle ette se Lupaus pideis annettaman Uskon cautta Iesusen Christusen päle nijlle Uskouaisille.

3:23 Mutta ennenquin Usko tuli/ me olima Lain alla ketketydh/ ia swlietudh sihen Uskohon/ ionga piti ilmei tuleman.

3:24 Nin on nyt Laki ollut meiden Haltian Christusen tyge/ ette meiden pite Uskon cautta Wanhurskaxi tuleman.

3:25 Mutta nyt sijttä quin Usko tuli/ ei me enembi ole sen Haltian alla/

3:26 Sille te oletta caiki Jumalan Lapset sen Uskon cautta Iesusen Christusen päle.

3:27 Sille quin mo'da te castetut oletta nin te oletta

Christusen pälenepukeneet.

3:28 Ei ole tesse Judeus eli Greki/ Ei ole tesse Oria eli Wapah/ Ei ole tesse Mies eli Waimo/ Sille te oletta caikitynni yxi Christusesa Iesusesa.

3:29 Mutta ios te oletta Christusen/ Nin te oletta sis Abrahamin Siemen/ ia Lupauxen ielken Periliset.

* Mihinge sis) Jumala on sulasta Armosta Abrahamille Perimisen luuanut/ se on/ Wanhurskaus ia ijancaikinen Eleme Mite sis Laki auitta? Wastaus. Laki lisepi ia ilmoitta Synnit coska hen palio vloswaati/ iota ei me woi teutte/ Ja samalmoto mös ilmoitta synnit/ sitewarten/ ette me tundisim/ ette Jumala meite Wanhurskautta paliahast Armosta. Jos kylle olis waiuoin Laista Inhimisi wanhurskauttaman/ miteste me sis Armolla tekisimme/ ioca meille luuattu on?

* Wälimiehen) Se on Mosesen/ ioca Wälimies oli Jumalan ia Israelin Ca'ssan Wälille/ Eipe sihen Wälimieste olisi taruittu/

*ios Canssa olis maltanut Laki
cwltha/ >Exodi xx. Deut. v.
Ellei he nyt Laki malta cwlla/
Quinga sis Laki heite woi
wanhurskautta?
Waan Jumala ombi yxi ainoa/
se on/ hen on yxinens/ ia
eikengen ole henen Wertans/
Senteden ei taidha yxiken
henen cansans olla ilman
Wälimiehetē/ ninquin mös Pyhe
Job todistapi.*

IV. Lucu.

4:1 MUtta mine sanon/
Nincauuan quin Periline' on
Lapsi/ ei ole Henen ia Paluelian
keskenä ychten eroitusta/
waicka hen ombi HErra ylitze
caiken Tauaran/

4:2 Waan hen on
Edhustosmiesten ia
Edesseisouain Hallusa hama'
sihen Iselde märettyhyn aican
asti.

4:3 Nin mös me/ coska me
olima Lapset/ nin me olima
ahdhistetud wlconaiste'
Sätydhen alla.

4:4 Mutta coska aica oli
teutetty/ wloslehetti Jumala

hene' Poiansa syndyneen
Waimosta/ ia Lain alaisexi
techtyn/ Ette hen ne iotca Lain
alaiset olit/ lunastais/

4:5 Ette me henen Lapsixens
pidheis luettama'

4:6 Mutta ette te nyt Lapset
oletta/ wloslehetti Jumala
henen Poians Hengen teiden
sydhemihin/ ioca hwta/ Abba/
racas Ise.

4:7 Nin eipe nyt sillen yxiken
Oria ole/ waan auio Lapset/
Mutta ios he Lapset ouat/ Nin
he mös ouat Jumalan Periliset
Christusen cautta.

4:8 Mutta sille aijalla coska te
Jumalata ette tundeneet/
paluelitta te nijte iotca
loonnostans eiuet Jumalat ollet.

4:9 Mutta nyt sittequin te
Jumalan tundenut oletta (ia
palio enemin te Jumalalda
tutudh oletta) Quinga te sis
teiten iellenskienette ninen
Heickoin ia taruitzepain
Säätydhen tyge/ ioita te taas
wastwdhesta caiketi tahdhotta
paluella?

4:10 Te waarinotat Peiuest ia
Cwcaudest/ ia Juhlast ia
wodhenaijasta/

4:11 Mine pelken teiste/ ettei mine ole lehes turhan teiden cochtan tötetehnyt.

4:12 Olcatta ninquin mine olen/ ette mine olen ninquin te.

4:13 Rackat Weliet (Mine rucolen teite) ette te miten ole minua wastan tehnyet. Te tiedhette/ ette mine olen Lihan heickoudhen cautta teille

ensiste sarnanut Euangelium/

4:14 ia minun Kiusauxen ionga mine kerssin Lihan polesta/

eipe te ole ylencatzoneet eike hyliennet/ Waan ninquin

Jumalan Engelin te minun coriasitta/

4:15 Ja/ ninquin Christusen

lesusen. Mixi te silloin nin autuat olitta? Mine olen teiden

Todhistaijan/ ios se olis mhadholinen ollut/ te olisitta

teiden Silmen wloskaiuaneet/ ia minulle andaneet.

4:16 Olengo mine sis nyt tullut teiden Wiholisexi/ ette mine sanon teille totudhen?

4:17 He kijuauat teite ei hyuesti/ waan he tachtouat teite poiskietä minusta/ ette te kijuaisitta heite.

4:18 Kylle hyue on kijuata/ ios

se aina tapachtupi Hywuydhen polen/ ia ei waiuoin silloin coska mine teiden tykenen olen.

4:19 Minun rackahat Lapseni/ iotca mine wastwdhest kiuun cansa iellenssynnyten/ sihenasti qin Christus teisse iongun moodhon sais.

4:20 Mutta mine soisin oleuani nyt teiden tykenän/ ia taidhaisin mwutta minun äneni.

Eipe mine tiedhe mite mine teen testedes teiden cansan.

4:21 Sanocat te minulle iotca tahdhotta Lain alla olla/ Eikö te Lakia ole cwleet?

4:22 Sille kirioitettu o'bi/ Ette Abrahamilla caxi Poica oli/ Yxi Palckkauaimost/ Toine' sijte wapahasta.

4:23 Mutta ioca Palckkauaimost oli/ se Lihasta syndynyt oli/ Mutta ioca sijte wapahasta oli/ se oli Lupauxe' cautta syndynyt.

4:24 Nämet sanat iotakin merkitzeuet/ Sille he ouat ne Caxi Testame'ti/ Yxi sijte Sinain woresta/ ioca Oriutehe' synnyttepi/ ioca o'bi se Agar.

4:25 Sille se Sinain woori Arabias cutzutan Agar/ ia wlottu haman Jerusalem/ ioca

nyt on/ Ja ombi Oriana ynne henen Lastens cansa.

4:26 Mutta se Jerusalem ioca ylhelle on/ se o'bi se wapah/ He' on caikein meiden Eiti.

4:27 Sille ette kirioitettu on/ lloitze sine Lapsitoin ioca ei synnyte/ wlospacahdha ia Hwda sine ioca ei wastoin ole/ Sille ette sille yxineiselle palio enembi Lapsia on/ Quin sille iolla Mies on.

4:28 Mutta Me (rackat Weliet) olema Lupauxen Lapset/ Isaachin cautta.

4:29 Mutta sillemoto quin se ioca silloin Lihan cautta syndynyt oli/ wainosi hende ioca He'gen cautta syndynyt oli/ Nin se mös nyt kieupi.

4:30 Mutta mite Ramattu sanopi? Wlossyse palckauaimo Poicans ca'sa. Sille ette se Palckauaimon poica ei pidhe perime' sen wapahan Poian cansa.

4:31 Nin me nyt olema (rackat Weliet) ei Palckauaimo' poiijat/ Waan sen Wapahan.

V. Lucu.

5:1 NIn seisocat sis nyt sijnä Wapaudhesa/ iolla Christus meite wapauttanut on/ Ja elket taas secoittako teiten Oriudhe' lkehesen.

5:2 Catzo/ mine Pauali sanon teille/ Jos te annatta teidhe'ne ymberileickatta/ nin ei ole Christus teille ychten tarpelinen.

5:3 Mutta taas mine todhistan iocaitzelle quin henens ymberinsleickauttapi/ Ette hen caiken Lain on welghalinen tekemen.

5:4 Te oletta Christusen cadhottaneet/ iotca Lain töidhen cautta tahdhotta wanhurskaxi tulla/ ia oletta Armosta poislangeneet.

5:5 Mutta me odhotanme Hengese wskon cautta/ sen Wanhurskudhen ielken ioca toiuottapa on.

5:6 Sille ette Christuses lesuses eikä ymberileicka/ eikä Esinachka miten kelpa/ Waan se Usko ioca Rackaudhen cautta tötetekepi.

5:7 Te iooxitta Hyuesti/ Cuca on teite estenyt site Totutta

vskomasta?

5:8 Sencaltainen yllytos ei ole heneste ioca teite cutzunut on.

5:9 Wäheinen Hapatosta se Hapatta caiken Taikinan.

5:10 Mine vskallan minuni teiden tyghen Herrassa/ ettei te otaisi toista miellä. Mutta ioca teite willitze/ henen pite Domions candaman/ olcan cuca hen on.

5:11 Jos mine wiele nyt (rackat Weliet) ymberileickausta sarnan/ Mingetedhe' mine sis wiele nyt waino kerssin? Nin olis Ristin pahennos häwinyt.

5:12 Joska mös ne poisleicataisin/ iotca teite hucuttauat.

5:13 Mutta te (rackat Weliet) oletta Wapautehen cutzutud/ Waiuoin carttacet site/ ettei te salli sen wapaudhen Lihalle tila anda/ Waan Rackauden cautta paluelcata toinen toistanna.

5:14 Sille ette caiki Laki ydhes sanas teutetään/ quin on/ Racasta sinun Lähimeistes/ ninquin Itzesinuas.

5:15 Mutta ios te keskenen toinen toistan puretta ia söötte/ Nin catzocat ettei te

keskenen ylessödhyxi tule.

5:16 Mutta mine sanon/ Waeldacat Hengese/ nin ette te Lihan Himo teutä/

5:17 Sille ette Liha himoitze Henge wastoin/ Ja Hengi Liha wastian. Nämet samat ouat wastian toinen toistansa nin ettei te tee mite te tahdhotta.

5:18 Mutta ios te Hengeste hallitaan/ nin eipe te ole Lain alla.

5:19 Mutta ne Lihan tööd ouat iulkiset/ quin ouat Hoorws/ Salawoteus/ Saastaus/ Haureus/

5:20 Epeiumalde' paluelus/ Noitws/ Wiholisuus/ Rijta/ Cateus/ Wiha/ Torat/ Eripuraus/ Eriseuraus/ Pahasomus/

5:21 Murha/ Jopumus/ Ylensömys/ ia muita sencaltaisi/ Joista mine olen teille enne' sanonut/ ia wiele nyt edhelle sanon/ Ette ne iotca sencaltaisi tekeuet/ ei pidhe Jumalan Waldakunda perimen.

5:22 Mutta Hengen Hedhelme on Rackaus/ Ilo/ Rauha/ Pitkemiellisuus/ Ystewys/

Hywyys/ Usko/
5:23 Hiliasmus/ Hallitzus/
Sencaltaisi wasta' ei ole ychten
Laki.

5:24 Mutta iotca Christusen
omat ouat/ ne ristinnaulitzeuat
heide' Lihans ynne Himoins ia
halamisens cansa. Jos me nyt
Hengese eleme/ Nin waeldakam
mös Hengese.

5:25 Elkem ahnet alco turhan
Cunnian pydhöse keskenem
wihottaman ia cadhechtiman.

VI. Lucu.

6:1 RAckat Weliet/ Jos yxi
Inhiminen osapi iohungun
Wicahan ennetetuxi tulla/ Nin
te iotca Hengeliset oletta/
sencaltaista ylesoijetka
siweydhen Hengese/ Ja catzo
itze päles/ Ettei sine mös
kiusata.

6:2 Keskenen candaca toinen
toisens Coorma/ ia nin te
Christusen Lain teutätte.

6:3 Sille ios iocu lwle itzens
iotaki oleuan/ waicka ei hen
miteken ole/ hen wiettele
itzense.

6:4 Mutta itzecukin coetelcan

henen omans teghonssa/ Ja
sijtte hen taita waiuoin
itzehenesens kerskamisen pite/
ia ei ydheseken * muisa.

6:5 Sille ette itzecukin pite
omans Coormans candaman/

6:6 Mutta ioca sanalla
neuuotan/ se iacakan caikia
Hyue sen cansa ioca hende
neuuopi.

6:7 Elket exykö/ Ei anna
Jumala itzens pettä. Sille mite
Inhiminen kylue/ site hen mös
ylesleicka/

6:8 Joca Lihansansa kyluepi/ se
Lihastans turmeluxen
ylesleickapi. Mutta ioca Hengese
kyluepi/ se Hengeste
ijancaikisen Elemen ylesleickapi.

6:9 Ja quin me Hyue teeme/
elkem me swttuco/ Sille ette
aijallans meiden pite
ylesleickaman/ ilman lackamata.

6:10 Coska sis meille nyt aica
on/ nin techkeme hyue iocaitze'
wastan/ Mutta enimitten ninen
cochtan iotca meiden
Cansanweliet Uskosa ouat.

6:11 Catzocat/ quinga swren
Lehetuskirian mine olen teille
omalla Kädhellä kirioittanut/

6:12 Jotca tachtouat Caswon

ielken keltuata Lihassa/ ne
waatiuat teite
ymberileickauxeheh/ ainostans
ettei heite Christusen Ristin
cansa wainotaisi.
6:13 Sille ette ne samat iotca
ybmerinsleicataan/ eipe heken
itze Laki pidhe/ Wan he
tachtouat teite
ymberinsleickautta/ Senpäle ette
he saisit teiden Lihastanna
itzens kerskata.
6:14 Mutta pois se/ ette minun
pideis iostacusta itzeni
kerskaman/ waan ainostans
meide' Herran Iesusen
Christusen Rististe/ Jonga
cautta Mailma ombi minulle
ristinnaulittu/ ia mine mailmalle.
6:15 Sille ette Christuses
Iesuses eikä ymberileickaush/
eikä esinachka miten kelpa/
waan se Usi Loondo.
6:16 Ja nin mo'da quin teme' *
Mären ielki waeldauat/ hene'
päle's olcohon Rauha ia
Laupius/ ia sen Jumala' Israelin
päle.
6:17 Testelehin elköön yxiken

sillen minua raskauttaco/ Sille
mine kannan minun Rumisani
meiden HERRan Iesusen
Christusen Arpimerckit.
6:18 Meiden HERRA Iesusen
Christusen Armo olchoho' teiden
Hengene cansa rackat Weliet/
AMEN.

** Muisa) Se on Eikenengen
pidhe/ sijtä itzense ylistemen/
ette hen o'bi wäkeuembi/ ia
hurskambi quin henen
Lehimeisens/ Waan catzocaan
itzens/ ia kerskakan omasta
wskostansa/ ia sijte Armosta
ioca henelle Jumalalda on.*

** Mären) Ei teme Märe ole
Inhimisten Opetus/ waan
Euangelium ia Usko Christusen
päle.*

*Ja ne Christusen Arpimerckit/
ioista hen tesse puhupi/ ei ne
olluet ne Haauat Christusen
Rumissa/ waan caikinaiset
Kerssimiset/ quin meille ombi
Christusen tedhen.
Galaterin tyge Lehetetty
Romista.*

Se P. Paualin Epistola Epheserin tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Epheserin tyge.

TEsse Lehetuskirias opetta P. Pauali ensin/ Mike se Euangelium ombi/ quinga se ainostans Jumalalda aigoittu on ijancaikisudhesta/ ia Christusen cautta ansaittu ia wloslechtenyt on. Ette caiki iotca sen päle vskouat/ ne tuleuat Wanhurskaxi/ waghaxi/ eleuexi/ autuaxi ia wapaaxi Laista/ Synniste ia Colemasta. Täte hen tekepi nijse iij. ensimeisis lughuisa. Sitelehin hen opetta weltämen caiki wäret Opetuxet/ iotca ouat Opinliseyhet ia Inhimisten Sädhyt/ Senpäle ette me pysyme caiki ydhen Pään tykene wahwana/ wissin/ toimeliset/ ia teudheliset ainosa Christusesa/ Jossa meille caiki ne ouat/ nin ettei me miten taruitze paitzi ia vlcona heneste. Ja täte hen tekepi iij. Cap. Sitelehin hen opetta Usko harioittaman ia osottaman hyuein töidhen cansa/ ia Syndi weltä. Ja hengelisten Asetten cansa Perkelen wastan sotiman. Jonga cansa me Ristin cautta mahdhama Toiuossa wahwan pysyuä.

Se P. Paualin Epistola Epheserin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali Iesusen Christusen Apostoli/ Jumalan tahdhon cautta. Ninen Pyhein iotca Ephesos asuusat/ ia Uskouat Iesusen Christusen päle.

1:2 Armo olcoon teiden cansan ia Rauha Jumalalda meiden lselde ia Herralda Iesuselda

Christuselda.

1:3 Hyuestisiugnattu olcohon Jumala/ ia meiden HERran Iesusen Christusen Ise/ ioca meite Hyuestisiugnanut ombi/ caikinaisella Hengeliselle Hyuellesiugnauxella/ Taiualisis asioisa Christusen cautta.

1:4 Ninquin hen meite wloswalinut on sen saman cautta/ ennenquin Mailman perustos laskettu oli/ Ette meiden piti Pyhet ia

Laittamattomat olema'
Rackaudes hene' edesens.
1:5 Ja ombi säätenyt meite
coriataxens henelle itze
Lapsixens/ Iesusen Christusen
cautta/ henen hyuen mielens
tahdhon ielkin/
1:6 henen cunnialisen Armons
kijtoxexi/ ionga cautta he' ombi
tehnyt meite otolisexi sen
Rackahan polesta.
1:7 Jonga Weren lepitze meille
ombi Lunastus/ Nimitten
Synnein andexisamus/ henen
Armonsa Rickaudhen ielkin/
1:8 ioca meille runsahasti
cochtan tullut on/ caikinaisen
wijsaudhen ia taitamisen
cautta/
1:9 Ja ombi meille tietteuexi
tehnyt henen tahdhons
Salaisudhen/ henen
Hyuensomansa ielken/ Ja sen
hen on edestoottanut henen
cauttans/ ette se sarnattaman
pidheis/
1:10 koska se aica teutetty oli/
Senpäle ette hen caiki cappalet
päldisken coconsulkis
Christusesa/ seke ne iotca
Taiuasa/ ette mös Maan päle
ouat/ sen saman cautta.

1:11 Jonga cautta me mös
Perilisexi tullet olema/ ennen
säättydh henen aightoxens
ielkin/ ioca caiki Cappalet
waikuttapi/ henen oman
tahdho's Neuuon ielkin/
1:12 Ette me olisima henen
Cunnians kijtoxexi/ me iotca
ennen toiuoima Christusen päle.
1:13 Jonga cautta te mös
cwlluet oletta totudhen Sana/
nimiten/ sen Euangelium teiden
autuaudesta/ Jonga cautta te
mös sijttequin te vskoitta/
insiglatudh oletta/ sen
Lupauxen Pyhen Hengen cansa/
1:14 ioca ombi meiden
Perimisen Pantti/ meiden
Lunastuxehen/ ette me henen
Omahitzens olisima/ henen
Cunniansa kijtoxexi.
1:15 Senteden mös mine/
sijttequin mine cwllut olen sijte
vskosta ioca teisse ombi HErran
Iesusen tyge/ ia teiden
rackaudhesta caikein Pyhein
tyge/
1:16 em mine Lacka Jumalata
kijtemeste teiden edeste/
aijatellen teiden pälen minun
rucouxesani/
1:17 Ette meiden HErran

lesusen Christusen Jumala/ sen
Cunniaudhe' Ise annais teille
sen Wijsaudhen ia ilmoituxen
Hengen/ henen omahan
tundemiseensa/

1:18 ia yleswalghaisis teiden
ymmerdhyxen Silmet/ Ette te
tuta madhaisitta mingecaltainen
se teiden Cutzumisen Toiuo
olis/ ia mingemotoinen se
Rickaus henen Cunnialisesta
Perimiseste olis/ henen
Pyhisens/

1:19 ia quinga ylenpaltinen swri
ombi henen Woimans meiden
cochtan iotca vskoma hene'
wäkeuen wrohudhens
waikuttamisen päle

1:20 Jonga hen waikutti
Christusesa/ coska hen henen
ylesheretti nijste Colleista/ ia
pani henen istuman henen
oikialle Kädhellens/ Taiuahisa

1:21 ylitze caiken
Päruchtinaudhen/ Wallan/
Wäkeydhen/ HErraudhen/ ia
caiken sen quin nimitte
taitahan/ ei waan tesse
Mailmassa/ mutta mös sijnä
tuleuaisesa.

1:22 Ja ombi caiki cappalet
pannut henen Jalcains ala/ ia

ombi henen pannut
Seurakunnalle pääxi * caikein
cappaleiden ylitze/
1:23 ioca ombi henen Rumihins
ia sen ylesteuttemys/ ioca
caikissa * caiki ylesteuttepi.

** Ylesteuttepi) Christus ombi/ ia
waickutta caiken wirkumisen
caikis Londocappaleis/
Senteden caiki Londocappalet
heneste ouat teutetydh/ Ikenens
nin se Christilinen Seurakunda
ombi Christusen teuttemys/ nin
ette hen on Christusen cansa
yxi teudhelinen Rumis/ ia
cokonainen Joucko.*

II. Lucu.

2:1 JA mös te/ coska te
coollet olitta/ Ylitzekieumisen ia
Syndein cautta/

2:2 ioissa te muijnen waelsitta/
temen Mailman iooxun pereste/
Ja sen Päruchtinan iolla Twlesa
ombi walta/ Nimitten/ sen
Hengen pereste/ ioca telle
aijalla waikutta epeuskoisten
Lasten siselle/

2:3 Joinenga seas me mös caiki
muijnen meiten kieuttenyet

olema meiden Lihan Himoisa/
ia teimme Lihan ia toime'
tahdon ielkin/ Ja olima
Loonnosta Wihan Lapset ninquin
mös te mwdh.

2:4 Mutta Jumala ioca Ricas
ombi Laupiudhesta/ henen
swren Rackaudhens cautta/
iolla hen on meite racastanut/

2:5 coska me wiele synnise
coolluet olima/ o'bi hen meite
ynne Christusen cansa eleuexi
tehnyt (Sille Armon cautta te
oletta autuaxi tulleet)

2:6 Ja ombi meite ynne henen
cansans ylesherettenyt/ ia ynne
henen cansans meite istuttanut
sijnä Taiualises menos/
Christuses lesuses.

2:7 Senpäle ette henen pidheis
osottaman sille tuleuaisella
aijalla/ henen Armons
ylenpaltisen Rickaudhen henen
Hywuwdhens cautta/ meiden
cochtan Christuses lesuses.

2:8 Sille ette Armosta te oletta
wapahetudh/ Uskon cautta/ ia
ei se sama ole teiste/ Jumalan
Lahia se ombi/ ei Töiste/

2:9 Senpäle ettei yxiken itzense
kerstaisi.

2:10 Sille me olema henen

teconsa/ Loodhut Christuses
lesuses/ hywihin töihin/ ioihinga
Jumala meite io ennen
walmistanut on/ ette me nijsse
waeltaman pite.

2:11 Senteden aijatelca sen
päle/ ette te iotca muijnen
Lihan ielkin Pacanat olitta/ ia
cutzuttin Esinahaxi nijste iotca
cutzuttin Lihan ielkin
Ymberileickaush/ iotca käsille
tehdhen/

2:12 Ette te sihen aican ilman
Christusta olitta weroitetudh
Israelin Borgharicu'nasta/ ia
mwcalaiset Lupauxen
Testamentistä/ iosta teille ei
Toiuocan ollut/ ia olitta
Mailmasa ilma' Jumalata.

2:13 Mutta nyt te iotca
Christuses lesuses oletta ia
muijnen taambana olitta/ nyt te
oletta tyge tulluet Christusen
Weren cautta.

2:14 Sille hen ombi meiden
Rauha/ ioca molomista ydhen
tehnyt on/ ia ombi sen Waieh
Aidhan poisserckenyt Sijnä ette
hen Lihansa cautta poisotti sen
wihalisudhen/

2:15 quin on sen * Lain/ ioca
Keskyisse pätetty oli. Senpäle/

ette henen piti Cahdhesta
ydhen wdhen Inhimisen
itzehenesens looman/ ia
Rauhan tekemen/
2:16 ia ette hen ne molemat
souittais Jumalan cansa ydhexi
Rumixi Ristin cautta. Ja ombi
sen Wihalisudhen itzensä cautta
coolettanut.

2:17 Ja on tullut ilmoittama'
Eua'gelium cautta teille Rauha/
iotca taambana olitta/ ia ninen
iotca lesse olit.

2:18 Sille ette Henen cauttans
ombi meille Molomille
Tygekieumys ydhes Hengesse
lsen tyge.

2:19 Nin eipe te sillen ole
Wierahat/ ia Mucalaiset/ waan
Pyhein cansa Borgharit/ ia
Jumalan Perehet/

2:20 ylesraketudh Apostolein ia
Prophetadhen Perustoxen päle/
iossa Iesus Christus ylimeinen
Culmakiui ombi/

2:21 Jonga päle caiki Rakennus
toine' toisehens lijtetehen/ se
casuapi Pyhexi Te'plici Herrasa/

2:22 Jonga päle mös te
ylesraketahan/ Jumalalle ydhexi
Taloixi/ hengen cautta.

** Lain) Laki se oli wihalisus ia
Rijta/ Pacanain ia Juttain
keskene/ Sille ette Juttat
tadhoit sen cautta paramat olla.
Mutta nyt ette caikilla ilman
Laita/ Christusen cautta Hengi
onopi/ Nin sille wihasadhella on
loppu ia caiki ouat
ydhencaltaiset.*

III. Lucu.

3:1 SEn syyn tedhen mine
Pauali/ se Iesusen Christusen
Fangi olen teiden Pacanaiden
edeste/

3:2 Jos te mutoin cwlleet oletta
sen Jumalan Armon wirghasta/
ioca minulle teiden polen
annettu on/

3:3 Ette minulle ombi tietteuexi
tecty teme Salaus/ ilmoituxe'
cautta/ Ninquin mine ennen
lyhykeisest kirioitin/

3:4 Joista te lukein madhatta
tuta minun ymmerdhyxen
Christusen Salaudhesa/

3:5 Joca ei ole tietteuexi tecty
entisijn aicoin Inhimisten
Lapsille/ ninquin se nyt on
ilmoitettu henen Pyhille
Apostolille/ ia Prophetille

Henge' cautta.

3:6 Nimitten/ ette ne Pacanat pite cansaperiliset oleman/ ia samas Rumijs ia osaliset henen Lupauxesta's Christusesa sen Eua'geliumin cautta

3:7 Jonga Palueliaksi mine tullut olen/ sen Jumalan Armon Lahian polesta/ ioca minulle annettu on/ henen woimalisen waikutoxens ielkin.

3:8 Minulle (ioca wähin olen caikein Pyhein kesken) ombi teme Armo annettu/ ette minun pite Pacanain seassa iulghistaman ne tutkimattomat Christusen Rickaudhet/ ia walkeisa ne edeskandaman iocahitzen edes.

3:9 Mingemodhoinen Osaliseus ombi sijnä Salaudhesa/ ioca tehenasti Mailman alghusta ombi salattu ollut Jumalasa/ ioca caiki cappalet loonut on/ Iesusen Christusen cautta.

3:10 Senpäle ette sen nyt pideis tietteuexi tuleman * Päruchtinaille/ ia Herraudhelle Taiuahisa Seurakundain cautta/ se JUMALAN monencaltainen Wijsaus/

3:11 sen Aightoxen pereste

hamast Mailman algusta/ ionga hen osottanut ombi Christuses Iesuses meiden Herras/

3:12 Jo'ga cautta meille on wskallus ia tygenkieumys/ caiken rochkiudhen cansa/ Uskon cautta henen pälens.

3:13 Senteden mine rucolen/ ettei te wäsyisi minun waiuain tedhen/ iotca mine teiden edesten kerssin/ Joca ombi teiden Cunnianna.

3:14 Sen saman syyn edeste mine cumardhan minun Polueni/ meiden Herran Iesusen Christusen Iesen polen/

3:15 ioca se oikea Ise ombi caikein ylitze quin Isexi cutzutan seke Taiuahisa ia Maasa/

3:16 Ette hen teille woiman annaisi/ henen Cu'nialisudhens Rickaudhen perest/ ette te henen Hengens cautta wäkeuexi tulisitta sihen siselisen Inhimisen/

3:17 ia Christus madhais asua Uskon cautta teiden Sydhemesen/ ia Rackaudhen lepitze kijnnijuritetudh ia perustetudh olisitta.

3:18 Senpäle ette te madaisitta ymmertä caikein Pyhein ca'sa/

mikä se * Lauius/ ia se pituus/
ia se syueus/ ia se corckeus
olis/

3:19 Ja sen cautta tundisitta
sen Christusen rackauden/ ioca
quitengi caike' tundemisen
ylitzekieupi/ Senpäle ette te
olisitta ylesteutetydh
caikinaisella Jumalan *
teudhelisudhella.

3:20 Mutta henelle (ioca woipi
caiki ylenpaltisesta tehdä/
ylitzen caiken sen quin me

rucolema taicka aijattelemma/

3:21 sen woiman pereste/ ioca
meisse waikuttapi) olcohon
Cunnia Seura kunnasa/ ioca on
Christuses Iesuses/ caikin
aighoin/ ijancaikisest ia
ijancaikisehen Amen.

** Päruchtinailla) waicka Jumalan
Engelit teunens ouat Jumalasta/
nin he quitengin astaitzeuat
iocapeiue christikunnan päle
wdhet Armot ia Lahiat/ iotca
Jumala alati wlosiaca/ Ninquin
mös Christus sanopi Luce xv.
Ette Engelit iloitzeuat ydhen
Synnisen ylitze/ ioca itzens
parandapi.*

* Lauius) Rackaus se osotta

*coska Usko ombi oikia/ ioca
sijtte käsitte/ ettei miten nin
Lauia/ pitke Syue ia corckia
ole/ iossa Christus ei taidha eli
woi autta/ ia eipe ensingen
pelke/ eikä Synnin tedhen/
Cooleman/ eikä Heluetin/ olcon
se Lauia/ pitke syue etc.
Ninquin Psal. 139. mös sanopi*

IV. Lucu.

4:1 Nln mine nyt manan teite/
mine fangittu Herrassa/ ette te
waellaisit ninquin tule sijnä
Cutzumises iossa te cutzutudh
oletta/

4:2 Caiken neurydhen ia
Lakiudhen/ ia kerssimisen
cansa/ Ja kerssiket toinen
toistan Rackaudesa.

4:3 Ja achkeroicat pitemen
Hengesse ycteyttä/ Rauhan
siteen cautta.

4:4 Yxi Rumis ia yxi Hengi/
Ninquin te mös cutzuttudh
oletta teiden cutzumisen
ydhencaltaisen Toiuoon.

4:5 Yxi Herra/ yxi Usko/ yxi
Caste/

4:6 yxi Jumala ia meiden
caikeden Ise/ ioca caikein

teiden pälen ombi/ ia teiden
caikein cautta ia teisse caikissa.
4:7 Mutta iocaitzelle meille on
Armo annettu Christusen Lahian
mitan ielkin.

4:8 Senteden hen sano/ Hen
on ylesastunut Corckiuteen/ Ja
on sen * Fangiuxen fangina
wienyt/ Ja ombi Inhimisille
Lahiat andanut.

4:9 Mutta se quin hen
ylesastui/ mite se on mwta/
Waan ette hen mös ennen
tenne alasastui alimaisihin Maan
Paickoin?

4:10 Joca alasastunut on/ se
ombi mös se sama/ ioca
ylesastui caikein Taiuasten
päle/ ette henen piti caiki
teuttemen.

4:11 Hen on mwtomat pannut
Apostolixi/ mwtomat Prophetixi/
mwtomat Euangelisterixi/
mwtomat Paimenixi ia Opetaixi/
4:12 ette ne Pyhet pite
hangitudh oleman sihen Wirghan
tecohon/ ionga cautta se
Christusen Rumis ylesraketuxi
tulis/

4:13 Sihenasti ette me caiki
tulema ydhencaltaisen Uskoon/
ia Jumalan Poian tundemiseen/

ia ydhexi teudhelisexi Miehexi
tule'ma/ ioca ombi sijnä
teudhelises Christusen ijen
mitasa.

4:14 Senpäle ettei me sillen
enembi Lapset olisi/ iotca
horiuma ia ymberiwietelleisimme
caikinaisista Opetuxen twlesta/
Inhimisten coiruten ia
cauallutten cautta/ ioilla he
ymberinskieuuat meite
sadhaxens pette.

4:15 Mutta olcam me toimeliset
Rackaudhes/ ia casuacam
caikis cappaleis/ henesse/ ioca
se Pää on Christus/

4:16 Josta coco Rumis ychten
lijteten/ ia yxi Jesen rippu
toisesta/ caikein Raiain lepitze/
sijnä ette itzecuki toistansa
paluele/ sen teghon pereste
quin cullakin Jesenelle ombi/
henen modhollans/ ia saattapi/
ette Rumis casuapi itzellens
corotuxexi/ ia sen caiken
Rackaudhesa.

4:17 Nin mine nyt sanon/ ia
todhistan Herrasa/ ettei te
sillen waella/ ninquin ne mwdh
Pacanat waeldauat/ heiden
mielens tyhmydhesa/

4:18 ioinenga ymmerdhys

pimitetty on/ ia ouat
poiswierandeneet sijtä Elemeste/
ioca Jumalasta onopi/ sen
tyhmydhen cautta/ quin heisse
on/ ia heiden sydhemens
Sokiudhen cautta/

4:19 Jotca sijttequin he sihen
iouduit/ ette he lackasit
murechtimasta/ nin he
itzeheidens ylenannoit caicken
Haureutehe'/ ia päättemen
caikinaista Saastautta ynne
Ahneuden cansa.

4:20 Mutta eipe te nin
Christusta oppenet ole/

4:21 ios te mutoin henen
cwlleet oletta/ ia henesse
opetetudh olitta/ quinga lesuses
yxi toimelinen meno ombi.

4:22 Nin pois pangata nyt teiden
tyköenne se wanha Inhiminen
ionga cansa te ennen waelsitta/
ioca himoin cautta exywise
itze'se turmelepi.

4:23 Mutta wdhistacat teiten
teiden mielen Henges/

4:24 ia pukecat itzen sihen
Wten Inhimiseen/ ioca Jumalan
ielkin lootu on/ toimelises
Wanhurskaudes ia Pyhydhes.

4:25 Senteden pois pangat
Walhet/ ia puhucan iocainen

totudhen Lehimeisens cansa/
senwoxi ette me olema
keskenen Jäsenet.

4:26 Wihastucat/ ia elke
synditechkö. Elket andaco
Auringon laske teiden wihan
ylitze/

4:27 Elket andaco Laittajalle
sia.

4:28 Joca warastanut on/ elken
sillen warghastaco/ Waan
paraman techken töte/ ia
matkan saattacan käsillens
iotakin hyue/ Sen päle ette
henelle olis iacamista
Taruitzeuan cansa.

4:29 Elket andaco wloskieudä
teiden Suustan retalisi Puheita/
waan mite tarpelinen on
paranoxexi iohonga site
taruitan/ ette se auwlinen olis
cwлта.

4:30 Ja elkette site Jumala'
Pyhe Henge murehelisexi
saattaco/ iolla te insiglatud
oletta/ lunastoxen peiuehen
asti.

4:31 Caiki catkerus ia Hirmous/
ia wiha/ ia hwto/ ia sadhattus
olcohon caucana teiste/ ynne
caiken pahudhen cansa.

4:32 Mutta olcatta keskenen

toinen toisens cochtan
ysteuelliget/ laupiat/ ia
andexiandacat toinen toisensa/
Ninquin mös Jumala teille
andexiandanut on Christusen
cautta.

V. Lucu.

5:1 Nln olcat nyt Jumalan
Tauoittaiat/ ninquin rackat
Lapset/

5:2 ia waeldacat rackaudhesa/
samalmoto quin Christus meite
racasti/ ia itze hene's
wlosandoi meiden edesten/
Lahiaksi ia Uffrixi/ Jumalalle
makiaksi haijuxi.

5:3 Mutta Hoorutta ia caiki
Riettautta/ eli Ahneutta/ elket
andaco ensingen teiden seasan
mainitta/ ninquin Pyhein tulepi.

5:4 Ja häpieliset sanat/ ia
Hullutpuhet eli Jarituxet iotca
eiuet mihingen kelpa/ Waan
paramin Kijtossana.

5:5 Sille se te tietkä/ ettei
yxiken Wärtamies taicka
Saastainen eli Ahne (ioca ombi
Epeiumalan Paluelia) ole
Perilinen Christusen ia Jumalan
Waldakunnasa.

5:6 Elket ydhengen andaco
teiten pette turhilla puheilla/
Sille sen syyn tedhen Jumalan
wiha tulepi Epeuskoisten Lasten
ylitze.

5:7 Senteden elket olco heiden
Osaweliens/

5:8 Sille ette muijnen te olitta
Pimeys/ Mutta nyt te oletta
Walkius Herrasa.

5:9 Waeltaca ninquin
Walkiudhen Lapset. Sille Hengen
hedhelme ombi caikisa
Hywuydhesa ia
Wanhurskaudhesa/ ia
totudhesa/

5:10 Ja coetelkat mite Herralle
otolinen olis.

5:11 Ja elket osaliget olgho
ninen Hedhelmättömein
Pimeyden Töidhen cansa/ waan
paramin nuchdelkat heite.

5:12 Sille mite heilde sala
tapactu/ se olis mös häpie
wlossano.

5:13 Mutta caiki nämet ilmei
tuleuat/ koska ne walkiudhesta
rangaistaan/ Sille ette caiki
quin ilmei tule/ se on walkeus.
Senteden hen sano/

5:14 Yleshere sine ioca macat/
ia ylesnouse nijste Cooleista/

nin Christus sinun
yleswalghasepi.

5:15 Nin catzocat nyt ette te
wijsahasti waellate/ ei ninquin
ne tyhmet/ waan ninquin ne
wijsaat.

5:16 Ja hangitcat teiten
aialla's/ Sille aica ombi * paha.

5:17 Se'teden elket olgho
taitamattomat/ waan
taitauaiset/ mike Herran tachtu
on.

5:18 Ja elket te iopuco
Winasta/ iosta paha meno
nousepi/

5:19 Waan olcatta teutetydh
Pyhelle He'gelle/ ia puhucat
keskenen Psalmeista/ ia
Kijtoswirsiste ia Hengelisille
Lauluijlla/ weisaten ia leikiten
Herralle teiden sydhemesenne/

5:20 Aina kijtteden Jumala ia
Ise/ iocaitze' edeste/ meiden
Herran Iesusen Christusen
Nimese/

5:21 Ja olcat keskenen
alamaiset toinen toisenna
Jumalan pelghosa.

5:22 Waimot olcat heiden
Miestens alamaiset ninquin
Herralle.

5:23 Sille ette Mies ombi

waimo' pää/ Ninquin mös
Christus ombi Seurakunnan
pää/ ia hen ombi henen
Rumins Terueys.

5:24 Mutta ninquin Seurakunda
ombi Christusen alamainen/ nin
mös Waimot pite caikis
alamaiset oleman heiden
Miestens.

5:25 Miehet/ racastacat teiden
waimoijan/ Ninquin mös
Christus racasti Seurakunda/ ia
itzens wlosannoï henen
tedhens/

5:26 Se' päle ette henen piti
sen pyhittemen/ ia ombi sen
puhdhastanut wedhen Leulysä
Sanan cautta.

5:27 Senpäle ette henen piti
itzellens saataman ydhen
cunnialisen Seurakunnan/ iolla
ei ole pilcu eli Ryppyä/ taicka
iotacuta semmotoista/ Waan
ette hene' piti Pyhen ia
Laittamattoman oleman.

5:28 Nin mös Miehet pite
heiden Waimonsa racastaman/
quin heiden oma Rumista'sa.

5:29 Joca henen Waimonsa
racastapi/ hen racasta itzense/
Sille ettei yxiken coskan ole
wihanut oma Lihansa/ waan

hen elette ia rautze sen/
Ninquin mös HErra Seurakunnan.

5:30 Sille me olema Jesenet
hene' Rumihistansa/ ia henen
Lihastansa/ ia henen Luistansa.

5:31 Se' syyn tedhen ylenandapi
Inhiminen Isens ia Eitins/ ia iepi
Waimonsa tyge/ ia caxi tuleuat
ydhexi lihaxi.

5:32 Teme * Salaus o'bi swri/
mutta mine puhu' Christusesta
ia Seuraku'nasta.

5:33 Quitengi itzecuki mös
teiste racastacan hene'
Waimons/ ninquin itzense/
Mutta waimo cauattacan
Miestense.

** Paha) Christitun Inhimisen
cochtauat moninaiset Asiat/ ia
hende esteuet wnochtaman
hyuie Töite/ ette hen toisinans
pite itzens ninquin Orian/
irdalle pästemen/ ia tilan
hyuihin töihin ottaman quin hen
parahin taita ia woipi.*

*Quin sanotan. Amici fures
temporis/ Se on/ Ysteuiten
tedhen palio tehden.*

** Salaus) Sacramenti eli
Mysterion cutzutan Salaus/
taica iocu werhottu cappale/*

*iolla quitengin ombi wlcopein
oma tydhi eli toimitos.*

*Nin on mös Christus ia henen
Seurakundans yxi Salaus/ yxi
swri/ ialo/ ia pyhe Salattu
cappale/ ioca Uskotan ia ei
nähde.*

*Se sama nyt Miehen ia Waimon
cansa/ ninquin wlconaisella
merkille wlostydhentan Ette
ninquin Mies ia Waimo ouat yxi
Rumis/ ia caiki heiden tauarans
on ychteinen/ Nin mös on sille
Christilisella Seurakunnalla caiki
mite Christusella on/ ia mite
hen itze on.*

VI. Lucu.

6:1 TE Lapset olcat cwliaiset
teide' Wanhembain HERRAsa/
Sille ette se on oikea.

6:2 Cunnioita sinun Ises ia
Eites/ ioca ombi se ensimeinen
Kesky/ iolla Lupaus on/

6:3 Senpäle ette sinu' pite
hyuesti kieumen/ ia cauuan
elemen Maan päle.

6:4 Ja te lset elket yllyttekö
teiden Lapsia'na wihaan/ Waan
yleskaswatacat heite
Rangastuxes ia Herran

manauxes.

6:5 Te Palueliat olcata cwliaiset teiden rumillisten Herrain/ pelkeuxen ia wapistoxen cansa/ teiden syhdeme'

yxikerdhasudhes/ ninquin Christusen/

6:6 Ei waiuoin silmein edes paluellen/ ninquin Inhimiste' mielennouteexi/ waan ninquin Christusen Palueliat/ tehden sydhemeste mite Jumala tachtu hyuelle mielelle.

6:7 Se tietke/ ette te Herra palueletta ia ei Inhimiste.

6:8 Ja tietke se/ ette mite hyue itzecukin tekepi/ sen henen pite Herralda iellenssaaman/ olcon hen Oriä eli waph.

6:9 Ja te HErrat techket mös site sama heite wastan/ ia poisangat wchkauxet/ Ja tietket/ ette teille mös HErra ombi Taiuassa/ ia ei ole henen edesens Inhimisen moodhon catzomus.

6:10 Nyt wijmen (minun rackat Welieni) olcat wäkeuet Herrasa/ ia henen wäkeydhens woimasa.

6:11 Yle'nepukecat caiken Jumalan Harniskan/ Ette te woisitta wastanseiso nijte

caualita Perkelen pälecarckamisi.

6:12 Sille eipe meille sota ole Liha ia Werta Wastan/ waan Peruchtinaita ia Waldautta wastan/ se on/ mailman HErrori wastan/ iotca temen Mailman pimeydhesa waltauat/ nijte pahoi Hengi wastoin Taiuahen alla.

6:13 Senteden tygenottacat caiki Jumalan Harniskat/ senpäle ette te woisitta wastanseiso sinä pahana peiuene/ ia caikissa asioissa madhaisitta pysyueiset * edeshardhautta.

6:14 Nin seisocat nyt ymberinswötetydh Cupeista Totudhen cansa/ ia ylepuetettuna Wanhurskaudhen Rindaraudhalla/

6:15 ia kengitetyt Jalgat rauhan Euangelumin cansa/ iolla te walmihit olisitta.

6:16 Mutta caikein ylitze/ tygenottacat vskon Kilpi/ iolla te woitta sammutta caiki sen Rymen tuliset Noolet.

6:17 Ja ottacat terueydhen Rautalacki teiden pälen. Ja He'gen Miecka/ ioca ombi se Jumalan Sana.

6:18 Ja rucolcat alati caikesa waralises/ rucolimisen ia anomisen cansa Hengese/ Ja sihen te mös waluocat caiken acherudhen ia rucouxen cansa/ caikein Pyhein edeste/ ia minun edesteni/

6:19 Senpäle ette minulle annetaisijn puhet rochkiudhe' ca'sa minun suuni auamisesa/ Ette mine madhaisin tietteuexi tehdhä sen Euangeliumin Salaudhe'

6:20 ionga Keskyalainen mine olen neisse Cahleissa Senpäle ette mine nijsse madhaisin rochkiasta puhua/ ninquin minun tuleki puhuaxen.

6:21 Mutta senpäle ette te mös tieteisitte/ quinga minun käten

kieupi/ ia mite mine teen/ sen caiken Tichycus minun racas welein ia Uskoline' Paluelia Herrasa/ teille tietteuexi tekepi.

6:22 Jonga mine sentede' teiden tygen Lehetin/ ette te saisitta tiette quinga minun käte' keupi/ Ja ette hen lohutais teiden sydheme'ne.

6:23 Rauha olchoho' Welille/ ia rackaus Uskon cansa/ Iselde Jumalalda ia HERralda Iesuselda Christuselda.

6:24 Armo olchohon caikein cansa iotca meiden HERRa Iesust Christust puchtasta sydhemeste racastauat/ AMEN.

Kirioitettu Romista Epheserin tyge. Tichicusen möte

Se P. Paualin Epistola Philipperin tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolän päle Philipperin tyge.

TEsse Epistolas P. Pauali kijte nijte Philipperite/ ia manapi heite pitemehen ia waeltama' oikes wskosa/ ia Rackaudhesa casuamahan. Mutta senwoxi ette ne falskit Apostolit ia Tecoinopettaijat/ aina wsko wahingottauat/ nin hen warapi heite sencaltaisista.

Ja osottapi heille moninaiset Sarnaijat/ Mutomat hyuet/ Mutomat pahat/ Nin mös itzehenens ia henen Opetuslapsens Timotheusen ia Epaphroditusen.

Täte hen tekepi j. ja ij. cap.

Sijnä iij. cap. Hen poishylke sen Uskottoman ia Inhimillisen wanhurskaudhen/ ionga ne falskit Apostolit opettauat ia edespiteuet. Ja panepi itzense esicuuaxi/ ette hen oli sencaltaises wanhurskaudhes ennen cunnialisesta elenyt/ Ja ei quitengan nyt miten sijte lucu pidhe/ Christusen wanhurskauden tedhen/ Jonga hen Uskon cautta sai.

Sille se toinen tekepi watzan waiuoin Jumalaxe's/ ia Christusen Ristin wiholisexi.

Sijnä iij. cap. hen neuuopi heite Rauhahan ia hyuen wlconaisen menohon iocaitzen cochtan/ Ja kijttepi heite heiden Lahians edeste/ ionga he henelle lehettenet olit.

Se P. Paualin Epistola Philipperin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali ia Timotheus Iesusen Christusen Palueliat. Caikein Pyhein Christuses Iesuses iotca Philippis ouat/ ynne Pijspain ia Palueliain.

1:2 Armo olchohon teiden ia Rauha Jumalalda meiden Iselde/ ia Herralda Iesuselda Christuselda.

1:3 Mine kijten minun Jumalatani/ nin wsein quin mine aijattelen teiden pälen

1:4 (iota mine aina teen/ caikissa minun Rucoxisani teiden

caikein edeste/ ia teen sen Rucoxen ilon cansa)

1:5 ette te oletta Osalisexi tulleet Euangeliumisa/ hamast ensimeisest peiuest nin tehenasti.

1:6 Sihen mine olen sängen wissi/ ette se ioca teisse ombi hyuen töön ruenuut/ hen mös sen teuttepi Iesusen Christusen peiuen asti.

1:7 Ninquin se mös ombi minulle coctolinen/ ette minun pite sillewirgalla teiste caikista lwleman/ Senteden ette mine caikij teite minun sydhemeseni pidhen/ neisse minun Cahleisani (ioissa mine sen Euangeliumin polesta wastian ia wahuistan)

Ninquin ne iotca caiki minun cansani Armosta osaliset ouat.
1:8 Sille Jumala ombi minun Todhistaijan/ quinga mine halan sydhemen pohiasta caiki teite lesuses Christuses/

1:9 Ja sen saman polesta rucolen ette teiden Rackaudhen enemin ia enemin hötyis caikinaises Tundemises/ ia caikinaises ymmerdhyxes/
1:10 ette te coettelisitta mite Paras olis. Senpäle ette te olisitta selkiet ia ei kelle'ge pahoituxexi Christusen peiuen asti/

1:11 ylesteutetyd wanhurskaudhen hedhelmelle/ ioca lesusen Christusen cautta tapachtupi (teisse) Jumalan kijtoxexi ia cunniaxi.

1:12 Mutta mine tahdhon ette teiden pite tietemen (rackat weliet) se quin minuhun tapactanut on/ se ombi waan enemin Euangeliumin auxi tullut/

1:13 Nin ette minun Siteni ouat ilmei tulluet Christusesa ymberi caike' Radhinhoonen/ ia mös caikein ninen mwidhen tykene.

1:14 Ja ette monda welie

Herrassa wahuistetudh minun Siteisteni ouat site rochkiamaxi tulleet/ site Sana puhuman waroimata.

1:15 Mutomat tosin Christusta sarnauat Cateudhen ia toran teden/ Mutta monicachta mös hyuen tadhon tedhen.

1:16 Ne ilmoittauat Christusta rijdhasta ia ei selkieste/ Sille he lwleuat sen cansa liseuens murechta minun Sitehin/

1:17 Mutta näme rackaudhesta/ Sille he tieteuat ette mine tesse macan Euangeliumin edestwastamisen tedhen

1:18 Miteste se sis on ? Ette Christus quitengin ilmoitetan edesmillimoto se tapachtupi/ taicka tilasta eli oikialla modholla/ sijte mine iloitzen/ ia wiele tahdhon iloita.

1:19 Sille mine tiedhen ette se sama ioutupi minulle terueydhexi/ teiden Rucoxen/ ia lesusen Christusen Hengen auttamisen cautta.

1:20 Ninquin mine caiketi odhotan ia toiuon/ ettei mine misseken cappalesa häpien alaisexi tule/ Waan caiken wapaudhen cansa/ ninquin aina

ilmangi/ nin mös nyt Christus
sangen ylisteten minun
Rumisani/ olcan se Elemen
cautta taicka Cooleman cautta.
1:21 Sille Christus ombi minulle
Eleme/ ia Coolema o'bi minulle
Woito

1:22 Mutta ios mine saan ele
Lihasa/ se sopi enemien
Hedhelmete toottaman/ Ja en
tiedhe/ cumman mine
wloswalitzen/

1:23 Sille nijste molemista mine
adhistetan/ Mine halan täälte
poiserite ia olla Christusen
cansa/ ioca mös palio parambi
olis.

1:24 Mutta se ombi palio
tarpelisembi Lihassa olla/
teiden tedhenne.

1:25 Ja sen mine tiedhen
sangen Wissiste/ ette minun
oleman pite/ ia teiden caikein
cansan oleman/ teiden
parahaxen/ ia Uskon iloxi/

1:26 Senpäle ette te madhatta
teiten couan kerskata Christuses
lesuses/ minun iellenstulemisen
cautta teide' tyge'

1:27 Waiuoin waeldacat ninquin
Christusen Euangeliumin
souelias on/ senpäle/ ios mine

tulen ia näen teite/ eli
poisollesani saan cwlla teiste/
että te seisotta ydhes Henges
ia ydhes Sielusa/ ia ynne
meiden cansan campatta
Euangeliumin Uskosa.

1:28 Ja elket misseken asias
a'daco teite peletetä teiden
wasta' seisoilda/ Joca tosin
heille ombi yxi cadhotuxen syy.
Mutta teille terueydhexi/ ia se
sama on Jumalasta.

1:29 Sille ette teille on annettu
Christusen polesta/ ei ainostans
ette te henen pälens Uskotta/
waan mös kerssimen henen
tedhens/

1:30 Pitedhen site sama
Kiluotusta io'ga te minussa
näitte/ ia nyt minusta cwletta.

II. Lucu.

2:1 ONgo nyt iotakan manausta
teiden tykenen Christusesa/
Onga iotaki lohutosta
Rackaudhesa/ Ongo iotaki
Hengen Osalisutta/ Ongo iotaki
sydhemelist rackautta ia
Laupiutta.

2:2 Nin teuteket minun ilon/
Ette teille olis yxi mieli/

ychteleinen Rackaus/
yximielisit/ ia ychtepiteueiset
olisitta.

2:3 Elket miten techkö rijdhan
eli turhan cunnian cautta/
Waan neurydhen cautta piteket
keskenen toinen toisensa
ialombana quin itze henense.

2:4 Ja elken cuki itze parastans
catzoco/ waan iocainen
toisensa parasta.

2:5 Sille se sama halu olcohon
teisse/ quin mös oli Christuses
lesuses/

2:6 Joca waicka hen oli
Jumalan caltainen/ eipe hen
wäkiwallaxi lukenut/ Jumalan
caltainen olla/

2:7 Waan itze'se tyhijexi laski/
otti Orian modhon pälense/ ia
tuli muidhen Inhimisten
wertaisexi/ ia menoista ninquin
Inhiminen leuttin/

2:8 Itzense neurytti/ ia oli
cwliainen haman Cooleman
saacka/ ia/ Ristin cooleman
asti.

2:9 Senteden ombi Jumala mös
Henen yleskorghottanut/ ia
andanut Henelle ydhen Nimen
ioca caikein nimein ylitze on/

2:10 Ette Iesusen Nimehen pite

caiki Poluet cumartaman/ iotca
Taiuasa ia Maan päle ia maan
alla ouat/

2:11 ia caiki Kielet pite
tunnustaman/ Ette Iesus
Christus ombi HERRA/ Isen
Jumalan cunniaksi.

2:12 Nyt senteden minun
Rackahani/ ninquin te aina
oletta cwliaiset olleet/ Ei
ainostans minun tykenollesani/
waan mös nyt palio enem
minun poisollesani/ souitelcat
Pelghon ia wapistoxen cansa/
ette te autuaxi tulisitta.

2:13 Sille Jumala on se/ ioca
teisse waikuttapi/ seke tahdhon
ette mös teghon/ henen hyuen
sosionsa ielken.

2:14 Techket caiki ilman
napitzemata ia ilman
epelemete/

2:15 Senpäle ette te olisitta
paitzi panetusta ia selkiet/ ia
Jumala' Lapset/ laittamattomat/
sen äperen ia heijun Sughun
keskelle/ Joinenga seas te
paistacat ninquin Kyntelet
mailmassa/ sijnä/ ette te
Elemen Sanassa pysytte/

2:16 Minulle kerskamisexi
Christusen peiuenä/ ettei mine

huckan iooxenut olisi/ taicka
turhan töte tehnyt.

2:17 Ja waicka ios mine *
Wffrataisin ylitze teiden Uskon
ia Jumalanpalueluxen Wffrin/
Nin mine iloitzen ia remuitze'
teiden caikein cansan.

2:18 Sen saman syyn tedhen
pite teiden mös iloitzeman/ ia
remuitzeman minun cansani.

2:19 Mutta mine toiuon Herras
lesusesa/ ette mine pian
leheten Timotheusen teiden
tygen/ ette mineki ihastuxis
olisin/ coska mine saan tiete
quina teiden käten kieupi.

2:20 Sille ei ole minulla keten/
iolla iwri nin ombi yxi mieli
minun cansani/ iolla nin kijndie
mureh teiste ombi.

2:21 Sille he caiki etziuet
omahistans/ ia ei lesusen
Cheistusena oma.

2:22 Mutta te tiedette hene'
kiausaxe's. Sille quin Lapsi Isens
cansa/ nin hen on Eua'geliumis
minu' cansani paluellut.

2:23 Sen saman mine toiuon
teille cochta lehette coska mine
olen asijoittani catzonut.

2:24 Mutta mine Uskalan Herran
päle/ ette mine mös itze pian

olen tuleua.

2:25 Waan minun nähdhexeni
olis tarpelinen/ teiden tygen
lehette sen Welien
Epaphroditum/ ioca minun
Apumiehen/ ia Sotacumpanin/
ia teiden Apostolin ombi/ ioca
minua hädhese palueli.

2:26 Senwooxi ette hen teite
caiki ikewöitzi/ ia oli sangen
surusans/ senteden ette te
cwlllet olitta henen kipiexi/
Ninquin hen mös totta oli io
coolemakielis.

2:27 Mutta Jumala armachti
henen pälen/ Ja ei waiuoin
henen pälen/ waan mös minun
pälen/ ettei minun pitenyt
saaman murehta murehen päle.

2:28 Mutta mine olen henen
site nopiamin lehettenyt/
Sempäle ette te saisitta henen
nähdhä/ ia wastwdhesta
iloitzisitta/ ia minulla mös
wehemi murehta olis.

2:29 Nin ruuetkat nyt hende
wastan Herrasa caikella ilolla/
ia piteket sencaltaiset cunniasa.

2:30 Sille ette Christusena asian
tedhen/ oli hen Coolemata nin
lehestynyt/ ette hen wähe
aijatteli Hengens polen/ senpäle

ette hen minua paluelis teiden polestan.

* Wffrataisin) Se on/ Echke minun coleman pideis/ sen polesta/ sen syyn tedhen/ ette mine saatoin teijet Jumalan paluelijxi/ ia wffrixi Eua'geliumin ia wskon cautta/ Nin mine sen tahdhon ilon cansa tehdhä/ ia teiden pite mös sen minulle sooman ilon cansa.

III. Lucu.

3:1 EDhespein rackat weliet/ remuitka Herrasa. Ette mine teille ydhelle modholla kirioitan/ eipe mine sijte swtu/ waan se tekepi teite site wissimexi.

3:2 Cauattacat teitenne Coirilda/ cauattacat nijlde pahoilda Tömiehilde/ Cauattacat Poisleickamisesta.

3:3 Sille me olema se Ymberileickaus iotca Jumalata Hengese paluelemma/ ia kerskamma meiten Christusesa lesusesa/ ia ei Lihan päle turua/

3:4 Echke minulla mös olis/ iosta mine madhaisin Lihasa

kerskata. Jos iocu mw tachtopi wskalda Lihan päle/ Mine palio enämin/

3:5 Joca cadhexandena peiuenä ymberileicattu olen/ yxi Israelin Canssasta BenJamin sughusta/ yxi Ebreus nijste Ebreiste/

3:6 ia Lain ielkin yxi Phariseus/ Achkerudhen pereste yxi Seurakunnan wainoija/ sen wanhurskaudhen pereste quin Laissa on/ olen nuchtetoin.

3:7 Mutta mike minulle woitto oli/ sen mine olen Christusen tedhen wahingoxi lukenut.

3:8 Sille ette mine luen caiki wahingoxi sen swren ylenpaltisen Christusen lesusen minun Herrani Tundemisen echtohon/ Jonga tedhen mine ole' caiki cappalet wahingoxi lukenut/ ia pidhen ne Raiskan edeste/

3:9 Senpäle ette mine Christusen woittaisin ia leutteisijn henesse/ Ettei minulla olisi minun Wanhurskauten ioca Laista tule/ waan se ioca Christusen Uskosta tule/ Nimitten/ se Wanhurskaus ioca Jumalalda Uskolle tygeluetaan/ 3:10 Hende tutaxeni/ ia hene'

Ylesnousemisens woiman/ ia
henen Kerssimisens

Osalisudhen/ ia tulen henen
Coolemansa caltaisexi/

3:11 iolla mine mös henen
cohtaisin/ ninen Coolutten
Ylesnousemisesa.

3:12 Ei nin ette mine sen io
käsittenyt olen/ eli io
teudhelinen olen/ Mutta mine
pyren couan sen pereste/ ios
mine sen mös madhaisin
Käsitte/ senielkin quin mine
Christuses lesuses käsitetty
olen.

3:13 Minun Welieni/ embe mine
taidha sanoa/ ette mine io itze
sen olen käsittenyt. Mutta ydhen
mine sanon/ Mine wnohdhan
sen quin tacaperin on/ ia
wenyten minuni sen pereste
quin edhesse on/

3:14 ia samoan sen
edspannun Maalin ielkin/ sen
Callin tauaran ielkin/ ioca
edespite ne Jumalan taiualiset
Cutzumiset Christusesa lesusesa.

3:15 Nin monda quin me nyt
teudheliset olema/ olcanma nin
mieliset. Ja ios te toisen
mieliset oletta/ nin andacat se
mös Jumalan teille ilmoitta.

3:16 Quitengi nin ette me
ydhen Mitan ielkin sijnä
waellamme iohonga me ioutunet
olema/ ia ette me olisima
yximieliset.

3:17 Seuracat minua rackat
Weliet/ ia catzocat heiden
pälens/ iotca nin waeldauat
quin me olema teille Esicuuaxi/

3:18 Sille ette monda
waeldauat/ ioista mine wsein
olen teille sanonut/ Mutta nyt
mine mös idkein sanon/ Ne
Christusen Ristin wiholiset/
ioinenga Loppu ombi cadhotus/
ia heiden watzans on heiden
Jumalans/ ia heiden Cunnians
kiendy häpijexi/ iotca mailmaisi
totteleuat.

3:19 Mutta meiden meno on
Taiuasa/ iosta me mös
odhatanma Lunastaija/ site
HErra lesusta Christusta/ Joca
meiden heicon Rumin
kircastapi/ ette se henen Kircan
Rumihins caltaisexi tuleman
pite/

3:20 Sen woiman cautta iolla
hen mös woipi caiki cappalet
itzense alamaisexi tehdhä.

IV. Lucu.

4:1 Nln minun rackat ia ihanat Weliet/ minu' ilon ia minun Crunon/ seisocat nin Herrasa/ minu' rackahani.

4:2 Euodia mine manan/ Ja Syntychen mine manan/ Ette he yximieliset olisit Herrasa.

4:3 Ja mine mös rucolen sinua minun toimelinen Cumpanin/ ole heiden awulinen iotca Euangeliumis ynne minun cansani kiluoitellet ouat/ Clementin ia muidhen minun Auttajadhen cansa/ Joinenga Nimi ombi Elemen Kirias.

4:4 Iloitca aina Herrasa/ ia taas mine sanon/ Iloitca.

4:5 Olcon teiden siueys caikein Inhimisten tietteuä.

4:6 Herra on lesne/ elket hoolico/ Waan teidhen Anomus caikes Rucouxes ia Pytemises Kijtossanan cansa/ olcohon caikissa asioisa tietteuä Jumalan edesse.

4:7 Ja se Jumalan Rauha ioca caiken ymmerdhyxen ylitzekieupi/ warielcon teiden sydhemen ia taidhon Christuses lesuses.

4:8 Edespein rackat Weliet/ mikä tosi on/ mikä cunnialinen on/ mikä oikein/ mike puhdhas/ mikä souelias/ mikä hyuesti cwlu/ Ongo iocu Awuu/ ia ongo iocu kijtos aiattelca sen ielkeen.

4:9 Mite te mös opitta ia saitta ia cwlitia ia nähnyt oletta minun päleni/ se techket/ Nin se Rauhan Jumala ombi teiden cansan.

4:10 Mutta mine olen mös ialosti iloitettu Herrasa/ ette te oletta taas wirghonneet minun edesteni swremahan/ echke teille iocapaicas kylle suremista ollut on/ Waan ei ollut teille tila.

4:11 Eipe mine täte sano ette minulta iotakin puuttui. Sille mine olen oppenut ioissa mine olen/ nihin tytyyminen.

4:12 Mine taidha' sekä matala olla/ ia taidhan corckia olla/ Mine olen caikis cappaleis/ ia iocaitze' tyken souelias/ seke rauittuna ette isouana olla/ seke höötyue ette keuchtyue.

4:13 Caiki mine woin/ sen cautta ioca minun wäkeuexi teke/ Christus.

4:14 Quitengin te hyuestiteitte/
ette te pälenne otitta minun
mureheni.

4:15 Mutta te Philipperit
tiedhette/ Ette ensin
Euangeliumin alghusta coska
mine Macedoniasta wloslexin/ ei
yxiken Seurakunda ollut miten
iakanut minun cansani/ sen
wlosandamisen ia
siselleottamisen lughun ielken/
waan te ainostans/

4:16 Sille coska mine olin
Tessalonicas/ lehetitte te minun
Tarpeheni/ widhoin/ ia taas
toisen kerdhan.

4:17 Ei nin ette mine Lahijoia
etzin/ Waan mine etzin site
Hedhelme/ ette se
ylitzewootaua teiden Lugussanne
olis.

4:18 Sille minulla ombi caiki/ ia
yldekyllä/ Ja mine olen
ylesteutetty/ sijttequin mine
sain Epaphroditusen cansa iota

teilde lehetetty oli/ yxi makia
Haiju/ yxi otoline' Wffri/ ia
Jumalalle kelooinen.

4:19 Mutta minun Jumalan pite
teille teuttemen caiki teiden
Tarpen henen Rickaudhens
pereste/ sijnä Cunniaudhesa
lesusen Christusen cautta.

4:20 Mutta Jumalan ia meiden
lsen olchohon kijtos ijancaikisesta
ijancaikisehen/ Amen.

4:21 Teruettekä caiki Pyhie
Christuses lesuses.

4:22 Teite teruetteuet ne Weliet
iotca minun cansani ouat.

4:23 Terueteuet teite caiki
Pyhet/ Erinomaisesta iotca ouat
Keysarin pereheste.

4:24 Meiden Herran lesusen
Christusen Armo olchohon teiden
caikein cansan/ AMEN.

Kirioitettu Romista

Epaphroditusen möte.

Se P. Paualin Epistola Colosserin tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Colosserein tyge.

*QUuin se Epistola Galaterin tyge asetta ia souitta henens ielkin
sen Epistolan Romarein tyge/ ia iuri sen saman lyhikeisest
käsittepi/ iota se toinen lauiamast ia auaramast wloswenytte/ Nin*

mös teme Colosserin tyge/ asetta henens sen Epheserein tyge kirioitetu' ielkijn ia käsittepi lyhyelle toimella sen sama'

Sisellepidhon ia ne Päcappalet.

Ensin/ Apostoli kijttepi nijte Colosserita/ ia toiuoutta ette he Uskosa pysysit ia enänlsit.

Ja wlosmaalapi/ mike se Euangelium ia Usko on/ nimatein/ yxi Wijsaus ioca Christusen Herraxi ia Jumalaxi tunnustapi/ meiden edesten ristinnaulitun/ ioca Mailmas oli tehenasti salattu/ waan nyt henen Wirga's cautta edestotettu. Se ombi se j. Lucu. Toises Lugusa/ Hen warapi heite Inhimisten Opetuxista iotca ouat aina Uskon wastahacoiset/ ia iuri nin selkesti hen ne wlosmaalapi/ quin eiuet he cussan Ramatuissa nin leute wlosmaalatuxi/ ia sangen Mestariten hen nijte nuchtele. Colmanes he' manapi heite/ ette he kircaas Uskos hedhelmeliset olisit/ caikinaisten Hyuein Töidhen cansa keskenens/ Ja iocaitzen Sädhyn omat Wirghat hen edeskirioitta. Nelienes hen itzens lootta heiden Rucoxijns/ ia Teruettepi ia wahwista heite.

Se P. Paualin Epistola
Colosserin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali Iesusen Christusen
Apostoli/ Jumalan tahdon
cautta/ ia Weli Timotheus.

1:2 Nijlle Pyhille ia Uskolisille
Welijlle Christusesa iotca ouat
Colossis.

1:3 Armo olcohon teiden
cansan ia Rauha Jumalalda
meiden Iselden/ ia Herralda

Iesuselda Christuselda.

1:4 Me kijtemme Jumalata ia
meiden EERRAN Iesusen

Christusen Ise/ ia rucoelenme
aina teiden edesten/ sijttequin

me cwlimma teiden Uskosta
Christusen Iesusen päle/ ia

teiden Rackaudhestan caikein
Pyhein tyge/

1:5 sen Toiuon tedhen ioca
teille o'bi tehdellepandu

Taiuahas.

1:6 Josta te ennen cwlleet

oletta/ sen totisen Euangeliumin

saarnan cautta/ Joca teiden tygen tullut ombi/ ninquin mös caickeen Mailmaan/ ia ombi hedhelmeline'/ ninquin mös teisse hamast sijte peiuste quin te sen cwlleet oletta/ ia tunsitta sen Jumalan Armon totudhesa/

1:7 Ninquin te opitta Epaphrast meiden rackalda

Cansapaluelialda/ ioca on yxi Christusen Uskolinen paluelia teiden edesten/

1:8 ioca meille mös ilmoittanut ombi teiden Rackaudhe'ne Hengesse.

1:9 Senteden mös me/ sijte peiuste asti quin me sen cwlima/ eipe me lacaneet teiden edesten rucolemast ia anomast/ ette te euteteisijn henen Tahdhons tundemisesta/ caikinaises Hengelises Wijsaudhes ia toimes/

1:10 Ette te waellaisitta otolisesta Herralle caikissa keluaten.

1:11 Ja hedhelmeitzisitte caikissa hywise töisse/ Ja casuaisitte Jumalan tundemises/ Ja wahwistetuxi tulisitta caiken Woiman cansa/

henen Cunnians wäkewuydhen ielkin/ caikes kerssimises ia pitkemielisudhes ilon cansa.

1:12 Ja kijteket Ise/ ioca meite soueliaksi on tehnyt/ osalisexi oleman Pyhein perimiseen Walkiudhesa.

1:13 Joca meite pelasti sijte pimeydhen Esiwallasta/ Ja ombi meite sijrtenyt henen rackan Poians Waldakundahan.

1:14 Jonga cautta meille ombi Lunastus/ lepitze henen Werens/ nimittein/ synnein andexiandamus.

1:15 Joca ombi sen näkymettömen Jumalan Juricuua/ se Esicoinen ennen caiki Londocappaleita/

1:16 Sille ette henen cautta's ouat caiki loodhut/ iotca Taiuas ia Maan päle ouat/ näkyueliset ia näkimettömet/ seke ne Thronit ette Herraudhet/ taicka Päruchtinaudhet eli Esiwallat.

1:17 Ne ouat caiki henen cauttans ia henehen loodhut/ ia hen on ennen caikia/ ia henesse caiki seisouat.

1:18 Ja hen ombi sen Rumijn/ nimitten/ Seurakunnan Pä. Joca ombi Alcu ia se Esicoinen nijste

Coolleista/

1:19 Senpäle ette henelle pite caikisa Esipoli oleman. Sille ette henesse on lse mielistynyt/ ette henesse piti cokonaisen

Teudhelisudhen asuman/

1:20 Ja caiki henen cauttans souittaman itzens cansa/ seke ne quin Maasa/ taicka Taiuasa ouat/ sille hen Rauhan teki henen Werens cautta Ristins päle/ itzehenen cautta's.

1:21 Ja te iotca muinen Oudhot ia wiholiset olitta iärijen cautta pahoisa töise/

1:22 Mutta nyt ombi hen teite souittanudh hene' Lihans Rumijlla Cooleman cautta/ Senpäle ette henen piti Teite saattaman pyhexi/ laitetomaxi ia saastattomaxi henen casuons edes.

1:23 Jos te mutoin pysytte Uskosa/ perustetudh ia wahwat ia horijumattomat sijte Euangeliumin toiuosta/ ionga te cwlitta/ Joca sarnattu ombi caikein Loondocappalein edese iotca Taiuan alla ouat/ Jonga mine Pauali palueliaxi olen tullut.

1:24 Nyt mine iloitze' minun

Waiuastani ionga mine teiden edesten kersin/ ia palkitzen minun Lihasani/ mite pwtui Christusen kersimises/ henen Rumins edeste/ ioca ombi se Seurakunda

1:25 Jonga Palueliaxi mine olen tullut/ sen iumalisen Sarnanwirghan cautta/ ioca minulle ombi annettu teiden keskenen/

1:26 Ette mine Jumalan sanan runsasti sarnaisin/ nimiten/ sen Salaudhen/ ioca mailman alghusta on salattu ollut/ ia Sucukunnista.

1:27 Mutta nyt se ombi ilmoitettu henen Pyhillens/ ioille Jumala tachtai se iulghista/ quingacaltaiset ouat ne temen Salaudhen cunnialiset Rickaudhet Pacanoiden kesken (quin on Christus teisse) ioca ombi se cunnian toiuo/

1:28 ionga me ilmoitanme/ ia maname caiki Inhimiset/ ia opetam caiki Inhimiset caikesa wijsaudhesa/ senpäle ette me saattaisim iocaitzen Inhimisen teudhelisexi Christuses Iesuses/ Johonga mine mös pyrijn/ ia kiluoittelen sen pereste/ sen

waickotuxen ielken ioca minussa
awunssa lepitze wäkeuesti
waickupi.

II. Lucu.

2:1 Nln mine tahdon ette teiden
tieteme' pite/ mingecaltainen
Campaus minulla on teiste ia
nijste iotca Laodiceas ouat/ ia
caikista nijste iotca minun
Casuotani ei Lihasa nähnet/
2:2 Senpäle ette heiden
Sydheme's saisit Lohutoxen/ ia
lijtetyxi tulisit Rackaudesa
caicken Rickauteen/ sijnä
teudhelises ymmerdhyxes/ ioca
ombi Jumala' ia Isen ia
Christusen Salaudhen
tundemises/
2:3 Jossa ombi werhottu caiki
wijsaudhen ia taidon Tauarat.
2:4 Mutta sen mine sanon/
Ettei iocu teite wiettelisi
toimelisella puhella.
2:5 Sille waicka ei mine Lihasa
lesse ole/ nin mine quite'gin
Hengese teiden tykenen olen/
iloitzen ia näen teiden
asetuxen/ ia teiden wahwa'
Uskon Christusen päle.
2:6 Quin te nyt oletta sen

HERRAN Iesusen Chrstusen
ottaneet nin mös waeltaka
henesse/ ia olcat iuritetudh
henesse ia ylesraketudh/
2:7 ia olcat pysyueiset Uskosa/
ninquin te oppenuet oletta/ ia
olcat henesse runsasti kijtoliset.
2:8 Catzocat ettei iocu olisi
quin teite ratelis Philosophian ia
turhan wietteluxen cautta/
Inhimisten opin ielken/ ia
Mailmaisten Sätydhen ielkin/ ia
ei Christusen ielkin.
2:9 Sille ette Henesse asupi
coco iumaludhen teudhelisuus
rumilisesta/
2:10 Ja te oletta teudheliset
henesse/ Joca ombi caiken
Herraudhen ia Esi wallan Pä.
2:11 Jonga cautta te mös
ymberileicatudh oletta/ sille
ymberileickauxe'lla ioca ilman
Käsite tapachtupi/ sen synnisen
Rumin poisrisumisen cautta
Lihasa/ nimitte'/ Christusen
ymberileickauxen cansa/
2:12 sijnä/ ette te henen
cansansa oletta ynne haudhatut
Casten lepitze. Jossa te mös
oletta ylesnosnet/ sen Uskon
cautta ionga Jumala
waickuttapi/ ioca henen ombi

Coolleista ylesherettenyt/
2:13 Ja ombi teite mös henen
cansans eleuexi tehnyt Coska te
synnise collet olitta/ ia teide'
Liha'ne Esinahas. Ja ombi meille
andexiandanut caiki synnit/
2:14 ia poispsychkenut sen *
Käsikirioituxen/ ioca oli meite
wastoin/ ioca Sätydhen cautta
tuli/ ia oli meille washacoinen/
ia sen hen keskelde poisoti/ ia
Ristijn sen naulitzi.
2:15 Ja ombi wloswetenyt ne
Päruchtinaudhet ia ne Wekeuet/
ia nijte iulkisesta eikisteli/ ia
heiste sai woiton cunnian/
itzense cautta.
2:16 Nin elkette nyt senteden
sallico keten teille omatundo
tekemen ylitze Roan eli ylitze
Jooman/ taicka ylitze
märettydhen Pyhepeiuen/ taicka
Wdhenkuun/ taicka Sabbathein/
2:17 iotca olit sen
tygetuleuaisen Wario/ Mutta se
Rumis itze ombi Christusesa.
2:18 Elket sallico kene'gen
teilde site Maali poistemmata/
iotca meneuet oman Ehdhons
ielkin/ neurydhes ia Engelein
Hengelisudhes.
2:19 Joita ei hen coskan

nähnyt ole/ ia ombi turha'
ylespaisunut hene' Lihalises
mielesens/ Ja ei pide he'dens
Pää se/ iosta se coco Rumis/
iäseniste ia Raadhioista
wäkewuyde' saapi/ ia toinen
toisestans coosrippuut/ ia
sillens casuapi sihe' lisemiseen
ionga Jumala andapi.
2:20 Nin ette te nyt poiscoollet
oletta Christusen cansa nijste
mailman Sädhyiste/ mixi te sis
annatte teiten solmitta
Sädhyille/ ninquin te wiele
eleisitte mailmasa?
2:21 (Jotca sanouat) Ele sihen
rupe. Ele täte maista. Ele täte
pitele.
2:22 Jotca quitengin caiki sijnä
culumises huckuuat/ quin ouat
Inhimisten keskyt ia opit.
2:23 Joilla tosin ombi yxi
Wijsauden mooto/ lepitze
itzewalitun Hengelisudhen ia
neurydhen/ ia sen cautta ettei
he Rumistans armaitze/ ia eiuet
Lihallens henen * Cunniatans
tee/ henen tarpesans.

** Käsikirioitus) Eipe miteken ole
nin coua meite wastan/ quin
Omatundo/ iolla me ninquin*

*omasta Käsikirioituxesta
ylitzetodhistetaan/ cosca Laki
meille Synnin ilmoitta/ Jolla
synnille me olema/ sen saman
Käsikirioituxen Lain ricotuxes
kirioittanut. Mutta Christus meite
pästepi caikista semmotoisesta/
hene' Ristins cautta/ ia mös
itze Perkele' poisaija Synnin ia
caiken pahudhen cansa/
vskosa.*

III. Lucu.

3:1 JOs te nyt Christusen ca'sa
oletta ylesnosnet/ nin etzikette
ne quin ylhelle ouat/ cussa
Christus o'bi Jumala' oikialla
kädelle istuua/

3:2 Pyrkeket sen ielkin quin
ylhelle on/ ei ninen ielkin quin
Maan päle ouat.

3:3 Sille te oletta poiskollet/ ia
teiden Eleme' o'bi werhottu
Christusen cansa Jumalasa.

3:4 Mutta cosca Christus teiden
Elemen ilmiotetuxi tule/ silloin
mös te ilmoitetan henen
cansans cunniasa.

3:5 Nin colettacat senteden
teiden Jäsenen/ iotca Maan
päle ouat/ Hoorws/ Saastasus/

Häpielinen Himo/ Rieta halaus
ia se Ahneus (ioca ombi
Epeiumalden Paluelus)
3:6 ionga tedhen Jumalan wiha
tulepi Epewskon Lasten päle/
3:7 Joissa te mös muinen
waelsitta/ coska te nijsse elite.
3:8 Mutta nyt te pois pangata
teisten caiki/ Wiha/ Hirmusus
Pahws/ Pilca/ Ilkiet Sanat
teiden suustan/

3:9 elket walechtelco keskenen/
Poisrisucat teisten se wanha
Inhiminen henen tegonsa
cansa/

3:10 ia pukecat teiten sihen
wtehen/ ioca wdhistetan henen
tundemiseens/ ia henen
Juricuuans ielkin ioca sen
loonut on.

3:11 Cusa ei ole Greki ia
Judeus/ Ymberileickaus ia
Esinachka/ Barbarus/ Scytha/
Oria/ Wapah/ waan caiki
caikesa Christus.

3:12 Nin pukecat nyt teiten/
quin Jumalan Wlosualitudh/
Pyhet ia Rackahat/
sydhemelises Armiahudhes/
Ysteuydhes/ Neurydhes/
Hiliasudhes/ Kersimises.

3:13 Ja kersiket toinen

toistanne. Ja andexiandacat teiden keskenen ios iollakin on Ca'netta toista wastoin. Ninquin Christus teille on andexiandanut/ nin mös tekin techkä.

3:14 Mutta ylitze neite caiki/ pukecat teiten Rackautehen/ ioca ombi teudhelisudhen Sidhe.

3:15 Ja se Jumalan Rauha * hallitcan teiden Sydhemisen/ iohonga te mös cutzutudh oletta/ ychte' Rumisen. Ja olcatta Kijtoliset.

3:16 Asucan JUMALAN Sana runsasti teisse/ caiken Wijsaudhen cansa. Opetacat ia manatca teite keskenen/ Psalmille ia Kitoswirsille/ ia Hengelisille Lauluilla/ weisaten Armo' cautta Herralle teiden sydhemisen.

3:17 Ja caiki mite te teette/ puhen eli töen cansa/ Se caiki techkette Herran Iesusen Nimehen/ Ja kijtteket Jumalata ia Ise henen cauttans.

3:18 Te Waimot/ olcat teiden Miesten alamaiset Herrasa/ quin cochtolinen ombi.

3:19 Te Miehet/ racastacat teiden Waimona/ ia elket olco

catkerat heite wastan.

3:20 Te Lapset/ olcatta cwliaiset Wanhimbaine caikisa cappaleisa. Sille se ombi Herralle hyuesti otolinen.

3:21 Te Iset/ elkette herssyttelkö teiden Lapsian/ ettei he araxi tulisi.

3:22 Te Palueliat/ olcatta cwliaiset caikisa asioisa teiden rumilisten Herrain/ Ei paluellen silmen edes/ quin Inhimiste' miele' noutain/ waan sydheme' yxikerdasudhes/ ia Jumala' pelgosa.

3:23 Caiki mite te teette/ se techket sydhemesten/ ninquin HERralle/ ia ei Inhimisille.

3:24 Ja tietke/ ette te Herralda saatta Perimisen palcan. Sille te palueletta site Herra Christusta.

3:25 Mutta ioca wärin tekepi/ sen pite saaman mite hen wärin tehnyt on. Ja ei catzota Personan moodhon ielkin.

IV. Lucu.

4:1 Te Herrat/ mike oikius ia cochtuus on/ se osottacat paluelioille/ tieten ette teille mös yxi HERRA taiuahas onopi.

4:2 Olcatta alinomaiset
rucuxisa/ waluoden nijsse
Kijtoxen ca'sa. Ja rucolcat ynne
mös meide' edesten/

4:3 Ette Jumala meille Sana's
Ouen auais/ Christusen salautta
puhuma'/ Jo'ga tede' mine mös
sidhottu ole'/

4:4 senpäle ette mine sen
sama' iulgistaisin/ ninquin minu'
tule puhua.

4:5 Wijsahast waeldacat ninen
cansa iotca wlcona ouat. Ja
asettacat teiten aijan ielkin.

4:6 Teiden puhen olcon aina
souelias/ ia Solalla secoitettu/
Ette te tiedheisitte quinga
teiden pite iocaista wastaman.

4:7 Caikista minun menoistani
pite Tychycus se racas weli ia
wskolinen Paluelia ia
Palueluskumpani Herrasa teille
tietteuexi tekemen.

4:8 Jonga mine siteuarten teille
lehetin/ Ette mine saisin tiette
quina teiden cansanne kieupi/
ia ette hen teiden sydhemen
Lohutais/

4:9 ynne Onesimusen sen
vskolisen ia rackan Welien
cansa/ ioca yxi teiste on. Caiki
quina tälle seiso/ he teille

tietteuexi tekeuet.

4:10 Teruettepi teite Aristarchus
minun Cansafangin/ Ja Marcus
Barnaban Neuat/ ioista te
mwtomat Keskyt sanet oletta.

Jos hen teiden tygen tulepi/
nin ruuetcat hende wastan/

4:11 Ja Iesus ioca cutzuta'
Justus/ iotca ymberileickauxista
ouat. Náme ouat ainostans
minu' Auttaiani Jumala'
waldakundaha'/ iotca minulle
yxi turua ouat olluet.

4:12 Teruettepi teite Epaphras
ioca yxi teiste ombi Christusen
Paluelia/ alati hartasti
tötetekeue rucoxisa teiden
edesten/ Senpäle ette te
seisoisitta teudheliset ia
ylesteutetydh caiken Jumalan
tahdhon cansa/

4:13 Sille Mine todhistan
heneste/ ette he' swren
achkeruxen teiste pitepi/ ia
nijste iotca Laodiceas ia
Hierapolis ouat.

4:14 Teruettepi teite Lucas
Läkeri se rackahin/ ia Demas.

4:15 Teruetteket nijte Weliä
Laodiceas/ ia Nympham/ ia site
Seurakunda ioca henen
Honesans on.

4:16 Ja coska teme Epistola on teiden tykenen luettu/ nin saattaca/ ette se mös sijnä Seuraku'nas Laodiceas luetaisin/ ia ette te sen lukisitte/ ioca Laodiceasta ombi.
4:17 Ja sanocat Archippo/ Catzo sen Wirghas päle iongas sanut olet Herrasa/ ettes sen

saman wlostoimitat.
4:18 Munu' Teruetyxen minu' Paualin kedheste. Muistacat minu' Siteni päle. Armo olchohon teiden cansan/ Amen.

Kirioitettu Romista Tychycusen ia Onesimusen möte.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Tessalonicerin tyge.

Alcupuhe sen Ensimeisen P. Paualin Epistolan päle/ Tessalonicerin tyge.

TEmen Epistolan kirioittapi P. Pauali erinomaisesta Rackaudhesta ia Apostolisesta Surusta.

Sille hen kijttepi heite nijske cadhesa ensimeises Lugusa/ Ette he olit henelde Euangelium sencaltaisen totudhen cansa watanottaneet/ Ette he mös kersimisen ia wainon cautta sijne seisouaiset pysyit/ ia olit caikille Seurakunnille hyuexi Esicuuaxi vskossa tullehet.

Ja olit tasan Christusen ia henen Apostoleins cansa/ Juttaista heiden omista Langoistans wainon kersinyet/ Ninquin hen mös itze heiden tykenens kersinyt oli/ heille Esicuuaxi/ ia Pyhen Elemen heide' tykenens pitenyt. Sijte hen Jumalata kijtte/ ette henen Euangeliumins sarna sencaltaisen Hedelmen heiden tykenens matkan saattoi. Colmanes hen osottapi henen Achkeruxens ia Surunsa/ ettei semmoinen henen Töens/ ia heiden kijtettepä Alkunsa/ pitenyt Perkelen ia henen Apostolins cautta/ Inhimisten opin cansa turmeltaman.

Senteden hen oli ennen Timotheusen heiden tygens lehettenyt neite ilmoittaman.

Ja kijttepi Jumalata/ ette se wiele leutijn heiden tykene's oikeasti edeskieuneexi/ ia toiuottapi heille höödhytuxen ia lisemisen. Nelienes/ mana hen heite/ Ette he heitens synniste cauataisit/ ia keskenens hyuesti tekisit. Siehen mös hen heite wastapi ydhen heiden Kysymisens päle ionga he Timotheusen cautta heneste kysynet olit/ Ninen Coolleidhen Ylesnousemisesta/ Jos he caiki ychte haua/ eli toinen toisens ielkin piti ylesnouseman? Widhenes/ kirjoittapi hen sijte Wimeiseste peiuste/ quinga sen saman piasest ia ekist tuleman pite. Ja andapi heille mutomat hyuet Sädhyt/ hallita nijte muita/ Ja quinga he keskenens Elemen ia Opettaman pite.

**Se Ensimeinen P. Paualin
Epistola Tessalonicerin tyge.**

I. Lucu.

1:1 PAuali ia Siluanus ia Timotheus. Sille Seurakunnalle Tessalonias Iles Jumalas ia HERrasa Iesuses Christuses. Armo olcohon teiden cansa ia Rauha Jumalalda meiden Iselde ia HERralda Iesuselda Christuselda.

1:2 ME kijtemme aina Jumalata caikein teiden edeste'/ ia muistama teide' pälene meide' Rucoxisanme ilman lackamata/

1:3 Ja muistama teiden Teghonna päle Uskosa/ ia teiden Töen päle Rackaudhes/

ia teiden kersimisen päle Toiuosa/ ioca ombi meiden HERran Iesus Christus

1:4 Jumalan ia meiden Isen edes/ Sille/ rackat Weliet/ Jumalalda racastetudh/ me tiedheme quinga te wloswalitudh oletta/

1:5 ette meiden Euangelium ombi teiden tykenen ollut/ ei waiuoin sanoissa/ waan seke wäes ette Pyhesse Hengesse/ ia wahuas wissiudhes/ Quin te tiedhette/ mingecaltaiset me olima teiden keskellen teiden tedhen.

1:6 Ja te oletta meiden Tauoittajaxi tullet ia Herran/ ia oletta sen Sanan wastanottaneet monen waiuan

seas/ ilon cansa pyhes
Henges/

1:7 Nin ette te oletta tullet
Esicuuaxi caikille Seurakunnille
Macedonias ia Achaias.

1:8 Sille ette teiste ombi se
Herran Sana wloskaijactanut/ ei
waiuoin Macedonias ia Achaias/
waan mös Jocapaicas ombi
teiden Uskon Jumalan tyge
wloshaijotettu/ nin ettei teille
taruitze iotakuta sanoman.

1:9 Sille he itze teiste
ilmoittauat/ mingecaltainen
Siselkieumys meille on ollut
teiden tygenne/ ia quinga te
kätydh oletta Jumalan tyge
nijste Epeiumaloista/ paluelema'
site eleuete ia totista Jumalata/

1:10 Ja odhottaman henen
Poicans Taiuahasta/ ionga hen
ombi ylesherettenyt nijste
Coolleista/ Iesum/ Joca meite
sijte tuleuaisesta Wihasta
wapachtapi.

II. Lucu.

2:1 Sille itze te mös tiedhette
rackat Weliet/ meiden
Siselkieumisesta teiden tygen/
ettei se ole turha ollut/

2:2 Waan quin me ennen
kersinet olema/ ia häueistudh
olima Philippis (qui te tiedhette)
nin me quitengin rochkiat olima
meiden Jumalasang/ puhuman
teille Jumalan Euangelium swres
campauxes.

2:3 Sille ette meiden manauxen
ei ollut exytoxehen eikä
saastautehen/ eikä mös
caualuxen cansa/

2:4 Waan quin me Jumalalda
coetellud olema/ ette meille
Euangelium on vskottu sarnata/
nin me puhuma/ Ei nin ette me
tahdhoisim Inhimisten keltuata
waan Jumalan/ ioca meiden
sydhemen coettele.

2:5 Sille eipe me coskan
waeldanuet ole liuckasten
sanain cansa (quin te tiedhette)
eikä mös Ahneuxen tilan cansa/
Jumala ombi sihen Todhistaija.

2:6 Eipe me mös ole Cunnia
pytenyet Inhimisilde/ eikä teilde
eikä muilda.

2:7 Waicka meille olis kyllä
walta teite raskautta/ ninquin
Christusen Apostolit. Waan me
olema Eiteliset olluet teiden
tykenen/

2:8 Ninquin iocu amma

Lapsensa hellikeine pideis/ Juri
nin oli meille sydemen halu
teihin/ iacamaha' teide'
cansan/ ei waan Jumala'
Eua'gelium/ mutta mös meide'
He'gem/ Sille te oletta tullet
meille rackahaxi.

2:9 Te muistatta kyllä (rackat
weliet) meiden töen ia meiden
waiuan. Sille ette ölle ia peiuelle
me töteteimme/ ettei me
ketäken teiste raskauttaisi/ ia
sarnasim teiden edesen
Jumalan Euangelium.

2:10 Sihen te oletta Todhistaijat
ia Jumala/ quinga Pyhesti ia
oikiasti ia nuchtettomasti me
teiden tykenen (iotca vskoitta)
waelsim.

2:11 Ninquin te tiedhette/ ette
me quin yxi lse henen Lapsens/
olema iocaista teiden seassan
mananet ia lohuttanet/ ia
todistanet

2:12 ette te waellaisit otolisesta
Jumalan edes/ ioca teite
cutzunut ombi henen
waldakundahans ia henen
Cunniahans.

2:13 Senteden mös me
lackamat kijtem Jumalata/ ette
coska te meilde saitte sen

Jumalisen sarnan Sanan/ nin
eipe te site ottanuet quin
Inhimisen sana waan (ninquin se
mös totisesta ombi) quin
Jumala' sanan ioca mös teisse
vskolisisa waickuttapi.

2:14 Sille te oletta tullet (rackat
weliet) sen Jumalan
Seurakunnan Judeas
Tauoittaijaxi Christuses Iesuses/
Ette te oletta iuri ne samat
kersinyet teiden omilda
Langoilda/ iota he kersinyet
ouat Juttailda.

2:15 Jotca mös sen Herran
Iesusen tapoit/ ia heiden
omans Prophetans/ ia ouat
meite wainonut/ ia eiuet he
Jumala' kelpa/ ia caikille
Inhimisille he washacoiset
ouat/

2:16 iotca meite toriuuat
puhumasta site Pacanoille/ iolla
he autuaxi tulisit/ senpäle ette
he teuteisit heiden synninse
aina/ Sille se Wiha ombi io
lopusa heiden ylitzens tullut.

2:17 Mutta me (rackat weliet)
sijttequin me hetkexi olema
teilde radhellut/ näkyuisten ia
ei sydhemesten/ nin me olema
site enämin riendeneet teiden

casuoitan näkemehe' surella halulla.

2:18 Senteden me tahdhoima tulla teiden tygen (Mine Pauali) caxikerta/ Ja Satanas oli meite estenynt.

2:19 Sille ette mike on meiden Toiuo taicka Ilo/ eli meide' Kerskauxen Crunu?

2:20 Ettekö te ne ole meide' Herran Iesusen Christusen casuon edes/ hene' Tyge tulemisesans? Te oletta wissist meiden Cunnia ia remu.

III. Lucu.

3:1 SEnteden eipe me site tactonuet wiwuytte/ ia olema sihen mielistynyet/ iämen Athenas yxinens.

3:2 Ja lehettim Timotheusen meiden Welien/ ia Jumalan Paluelian/ ia meiden Auttaijan Christusen Euangeliumis/ teite wahwistaman ia lohuttaman teiden Uskosanne/

3:3 Ettei iocu heickonuisi neisse waiuoisa/ Sille te tiedhette/ ette me ole'ma sitewarte' pannut.

3:4 Ja quin me olima teiden

tykenen/ sanoima me sen teille enne'/ Ette meiden piti waiua kersimen/ Ninquin mös tapachtui/ ia te tiedhette.

3:5 Senteden ette' mine enämbe tainut odotta/ mutta wloslehetin ette mine tundisin teiden vskon/ Senpäle ettei se Kiusaija teite lehes kiusanut olisi/ ia meiden töen turhaxi tulis.

3:6 Mutta nyt esken sittequin Timotheus meiden tygen teilde tullut ombi/ ia meille ilmoittanut on teiden vskon ia

Rackaudhen/ ia ette te aina muistatta meiden pälen parahaxi/ halaten meite nehdxen/ Ninquin me mös teite.

3:7 Silloin me saima (rackat Weliet) teiste lohutoxen/ caikesa meiden waiuasa ia tuskasa/ teiden vskona cautta.

3:8 Sille nyt me eleme ette te seisotta Herrasa.

3:9 Sille minge Kijtoxe' me taidama Jumalalle maxa teiden edesten caiken temen ilon edeste ioca meille ombi teiste meiden Jumala' edes?

3:10 Me rucolema öte ia peiue sangen coua' ette me näkisim

teiden casuon/ ia
ylesteutteisimme ios iotakin
teiden vskostan puuttuis.
3:11 Mutta itze Jumala/ ia
meiden Isen/ ia meiden HErran
Iesus Christus/ asettaca'
meiden tien teide' tyge'.
3:12 Mutta Herra lisetkön teite/
ia andacan Rackauden
teudelisen olla teiden keskenen/
ia iocaitzen cochtan (ninquin
me mös olema teihin)
3:13 ette teiden sydhemen
wahwistettu ia laittamatoim olis/
pyhydhes Jumalan edes/ ia
meidn Isen/ meiden Herran
Iesusen Christusen tulemises/
ynne caikein henen Pyheins
cansa.

IV. Lucu.

4:1 EDespein rackat Weliet/
rucolema me teite/ ia manama
Herrasa Iesuses/ Ninquin te
oletta meilde saaneet/ quinga
teiden pite waeldama' ia
kelpaman Jumalalle/ ette te
enämin teudhelisexi tulisitta/
4:2 Sille ette te tiedette mitke
Keskyt me annoima teille
Herran Iesusen cautta.

4:3 Sille se ombi Jumala'
tachtu/ teiden Pyheus/ ette te
weltette Hoorutta/
4:4 ia iocainen teiste tiedheis
henen Astians pite pyhydhes ia
cunnias/ ei himoin halauxes/
Ninquin ne Pacanat/ iotca
Jumalasta ei miten tiedhe.
4:5 Ja ettei yxiken sordhasi eli
petteisi henen Welien
iossakusa Asias.
4:6 Sille ette itze Herra ombi
Costaija ylitze caikein neinen/
quin me teille ennen sanonut ia
todhistanut olema.
4:7 Sille eipe Jumala meite ole
cutzunut saastautehen/ waan
pyheytehen.
4:8 Joca nyt ylencatzopi/ se
ylencatzo ei Inhimiste waan
Jumalan/ ioca henen pyhen
Hengens andanut on teihin.
4:9 Mutta sijte Welielisest
Rackaudhesta/ eipe te taruitze
ette mine kirioitaisin teille/ Sille
te oletta itze Jumalalda
opetetudh teite keskenen
racastaman/
4:10 ia sen te mös teette
caikein Weliein cochtan iotca
coco Macedonias ouat.
4:11 Mutta me manama teite/

rackat Weliet/ ette te wiele
teudhelisemaxi tulisitte/ Ja
pyteket olla leuoliset/ Ja teide'
omana askaren totelcata/ ia
töteteckette omilla käsille'ne/
quin me teille keskenyt olema/
4:12 ette te cunnialisesta teiten
keuteisitte ninen wlconaisten
cochtan/ ia ettei te heilde
miten taruitzisi.

4:13 Edespein/ eipe me tahdho
teilde salata (rackat Weliet)
nijste iotca Nuckunet ouat/
Ettei te murehdisi ninquin ne
mwdh ioilla ei toiuo ole.

4:14 Sille ios me Uskom/ ette
lesus coolludh on ia
ylesnosnut/ Nin pite mös
Jumalan nijte iotca nuckunet
ouat lesusen cautta/ henen
cansans edestootaman.

4:15 Sille sen me sanoma
teille/ ninquin Herran sanan/
Ette me iotca eleme ia
ielkijniäme Herra' tulemiseen/
eiswingan me ennete nijte iotca
nuckunet ouat.

4:16 Sille ette se itze Herra
alasastupi Taiuahasta swrella
Hwmulla/ ia Ylimeisenengelin
änelle/ ia Jumalan Basunalla/
Ja ne Coolluet Christuses ensin

ylesnouseuat.

4:17 Senielken me iotca eleme/
ia ielkijniäme ynne heiden
cansans ylestemmatanme
piluihin/ site Herra wastian
Twlihin. Ja sillens me aina
olema Herran cansa. Nin
lohuttacat sis teiten keskenen
neille sanoilla.

V. Lucu.

5:1 MUtta nijste aijoista ia
Hetkiste/ rackat weliet/ ei
taruitze teille kirioittaman/
5:2 Sille itze te ratki tiedhette/
Ette se Herran peiue ombi
tuleua ninquin Warghas ölle.

5:3 Sille coska he sanouat/
Rauha on/ Ei ole ychten häte/
Silloin se cadhotus heiden
ylitzens eckiste langepi/ Ninquin
raskan Waimon kipu/ ia eiuet
he saa paeta.

5:4 Mutta te rackat weliet/ eipe
te ole Pimeydhes/ ettei se
peiue teite ninquin Warghas
käsiteisi/

5:5 Te oletta caiki Walkiudhen
Lapset/ ia Peiuen Lapset. Eipe
me ole ööste eikä mös
pimeyxista.

5:6 Nin elke' me sis matko/
ninquin ne mwd/ waan olcam
walpaat ia raitihit/
5:7 Sille iotco macauat/ ne ölle
macauat/ ia iotca iouxisa ouat/
ne ölle iouxisa ouat.
5:8 Mutta iotca peiuen olema/
meide' tule raitihit olla/
Puetetud Uskon ia rackauden
Rindaraudalla/ ia Toiuon
Rautalakilla autuutehen.
5:9 Sille eipe Jumala ole meite
pannut wihahan/ waan site
autuutta omistaman/ meiden
Herra' Iesusen Christusen
cautta/
5:10 Joca meide' edesten
cooludh on/ Senpäle ette ios
me waluom eli macam/ ynne
me henen cansans elemen pite.
5:11 Senteden manatcat teite
keskenen/ ia raketkan toinen
toisens/ quin te mös teette.
5:12 Mutta me rucolema teite/
rackat Weliet/ ette te tundisitte
ne iotca teisse tötetekeuet/ ia
teiden edesseisouat Herrasa/ ia
teite neuuouat.
5:13 Site rackambana heite
piteket heiden teghonsa tädhen
ia olcat rauhaliset heiden
cansans.

5:14 Mutta me manama teite
(rackat Weliet) manatca nijte
Tauattomia/ Lohutacat nijte
Heickomielisijtä/ Kersiket nijte
Heicoia/ Olcat kersiuet
iocaitzen cansa.
5:15 Catzocat ettei iocu paha
pahalla coska. Waan
noudhattaca site Hyue/ seke
keskenen ette iocaitzen cochtan.
5:16 Olcat aina iloiset/
5:17 rucolcat lackamat/
5:18 caikista kijtteket/ Sille se
ombi Jumalan tachtu/
Christuses Iesuses teihin.
5:19 Elket site Hengi
sammuttaco.
5:20 Elket site Prophetia
ylencatzoco.
5:21 Coetelcat caikia/ ia site
hyue piteket.
5:22 Welteket caikest pahast
modhosta.
5:23 Mutta se rauhan Jumala
pyhittekön teite coconans/ ette
teiden coco Hengen/ ynne
Sielun ia Rumin casa/ mahdhais
pidhettä nuchtetoin meiden
Herran Iesusen Christusen
tulemises.
5:24 Hen ombi wskolinen/ ioca
teite cutzunut on/ ioca sen

mös teuttepi.

5:25 Rackat Weliet/ rucolcat
meiden edesten.

5:26 Teruetteket caiki Welie sen
pyhen Suunandamisen cansa.

5:27 Mine wannotan teite
Jumalan cautta/ ette te temen

Epistolan annatte lukia caikein
pyhein Welieni edes. Meiden
Herran Iesusen Christusen Armo
olcon teiden cansan/ Amen.

*Se ensimeinen Tessalonicerein
tyge. oli Kirioitettu Athenista.*

Se Toinen P. Paualin Epistola Tessalonicerein tyge.

*Alcupuhe. sen Toisen P. Paualin Epistolan päle Tessalonicerin tyge.
Sline Ensimeises Epistolas oli P. Pauali nijlle Tessalonicerille ydhen
Kysimeisen auanut ia toimittanut Sijte Wimeiseste peiuste/ quin se
sama eckist ia tapaturmast quin yxi Werghas ölle tuleman pite/
Josta he wären lwlon sait/ Ette se Wimeinen peiue oli iwri ratki
käsis/ Senteden ninquin toisinans tule/ Ette yxi Kysymus toisen
synnytte/ Sitewarten hen kirioittapi sis temen Epistolan/ ia itzens
selkiemest wlostoimitta.*

*Sijne j. Cap. Wahuista hen heite sille ijancaikisella Palcalla heiden
Uskostans ia Kersimistens caikinaises waiuas/ Ja sille rangastoxella
quin heiden Wainolistens pite ijancaikises pinas ylitzekeumen.*

*Sijne ij. Cap. Hen Opetä/ Quin se Romarein Waldakunda enne' site
wimeiste peiue pite häwiemen/ ia se Antichristus itzens Jumalan
edheste ylesnostaman Christikunnas/ ia sen vskottoman Mailman
wärille Opille ia Merkille wiettelemen/ Sihenasti quin Christus tule
ia henen alaslöpi/ henen Cunnialisella Tulemisellans/ ia coolettapi
henen ennen ydhelle Hengelisella sarnalla.*

*Sijne iij. tekepi hen mutomat Manauxet/ ia liaten/ Ette he nijte
Joutilaita/ iotca eiuet itzens omilla Käsille elete nuchtelisit. Ja ellei
he itzens parannais/ nin heiden piti heiste cauhistuman. Joca
sangen hartasti nyt cwlupi wastan nijte/ iotca Wäret opettaiat ouat
ia Hengelisexi cutzutan.*

Se Toinen P. Paualin Epistola Tessalonicerein tyge.

I. Lucu.

1:1 PAuali ia Siluanus ia
Timotheus. Sille Tessalonicerein
Seurakunnalle Jumalas meiden
Iles ia HERRAS Iesuses
Christuses.

1:2 Armo olcohon teille ia
Rauha/ Jumalalda meiden
Iselden ia HERRALda Iesuselda
Christuselda.

1:3 Meiden pite aina Jumalata
kijtemen teiden edesten rackat
Weliet/ quin se cochtolinen on/
Sille teiden Uskon sangen
casuapi/ ia teiden iocaitzen
keskeneine' Rackaus/
ylitzecoohupi toinen toisens
cochtan/

1:4 Nin ette me meiten
kerskame teiste Jumalan
Seurakunnis/ teiden kersimisest
ia Uskosta/ caikes teiden
wainos ia Waiuas iotka te
kersitte.

1:5 Jotca osottauat/ Ette
Jumala on oikiasti Domitzepa/
ia te otolisexi tuletta Jumalan
Waldakundahan/ ionga edeste

te mös kersitte.

1:6 Senwoxi ette oikia ombi
Jumalan edes/ costaman nijlle
Waiuan/ iotca teite waiuuat/
1:7 Mutta teille iotca waiuatan/
leuon meiden cansan/ Coska
Herra Iesus ilmandupi
Taiuahasta/ henen wäens
Engelitten cansa/

1:8 ia tulisen leimauxen cansa/
ioca Coston nijlle maxapi iotca
eiuet Jumalata tundenet/ ia
ylitze ninen iotca eiuet tottele
meiden Herran Iesusen
Christusen Euangelium.

1:9 Jotca Pinan kersimen pite/
sen ijancaikisen Cadhotuxen/
sijte Herran Casuosta/ ia henen
Cunnians wäkewuydheste/

1:10 coska hen tuleua ombi/
ette hen cunnialisexi ilmandupi
hene' Pyheins cansa/ ia
jhmelisexi tule caikein
Wskolisten cansa. Sille ette
meide' todhistoxen teiden
tygen/ sijte samasta peiueste te
oletta vskoneet.

1:11 Ja Senteden me mös aina
rucolema teiden edesten/ ette
meiden Jumala teite otolisexi
tekis sihen cutzumiseen/ ia
ylesteuteis caiken Hywuydhen

aicotuxen ia sen Uskon
waickotuxen woimasa/
1:12 Senpäle ette meiden
Herran Iesusen Christusen Nimi
teisse ylisteteisijn/ ia te
henesse/ meiden Jumalan ia
Herran Iesusen Christusen
Armon cautta.

II. Lucu.

2:1 MUtta me rucolema teite/
rackat Weliet/ meiden Herran
Iesusen Christusen Tulemisen
cautta/ ia meiden Seuraku'dane
henesse/

2:2 Ettei te nopiasti teiten salli
teide' mielesten poiskende/ eikä
pelietettä/ eike Hengen cautta/
taicka Puhe' cautta/ eli Breiuein
cautta/ quin se meilde olis
lehetetty/ Ninquin se Christusen
peiue käsisi olis.

2:3 Elket kenengen andaco
teiten wietelle iollaki modhalla.
Sille eipe Herra tule/ ellei se
Poisloopumus ennen tule/ ia se
synnin Inhiminen tule
ilmoitetuxi/ ia se cadhotuxen
Lapsi/

2:4 Joca ombi yxi
Wastanseisoija/ ia itzense

yleskorghotta caikein ylitze quin
Jumalaxi taicka Jumalan
paluelus cutzutan/ Nin/ ette
hen itzens istuttapi Jumalan
Templijn/ nin quin yxi Jumala/
ia teettele itzens/ ninquin hen
olis JUmalala.

2:5 Etekö te muista/ ette
coska mine wiele olin teiden
tykenen/ neite teille sanoin?

2:6 Ja mike sen wiele estepi/
te tiedhette/ ette henen pite
aialans ilmoitetuxi tulema'.

2:7 Sille ette io hen nyt
Pahuden waickuttapi salaisesta.
Waiuoin se quin nyt pitepi/ sen
pite poistulema'/

2:8 ia silloin se Pahaelkinen
ilmoitetuxi tule/ Jonga HERRA
pite tappaman henen suuns
Hengelle/ ia pite henen
cansans Lopun tekemen/ Henen
Tulemisen ilmoitetuxen cautta
sen/

2:9 Jonga tulemus tapachtupi
Perkelen waikutuxen ielkin/
caikinaisten walehelisten Wäkein
ia Merckein ia Ihmettein cansa/
2:10 ia caikinaisten wiettelysten
cansa wäryttenham/ ninen seas
iotca cadhotetuxi tuleuat.

Senedeste/ ettei he ottaneet

rackautta Totudhen polen/ ette
he autuaxi tulisit/

2:11 Ja senteden Jumalan pite
lehettemen heille wäkeuen
exytoxen/ nin ette heiden pite
Walhen vskoman/

2:12 Senpäle ette caiki ne pite
domittaman/ iotca eiuet Totutta
Uskoneet/ waan piteuet haluns
Wärytehen.

2:13 Mutta meiden pite
Jumalata aina kijttemen teiden
edeste'/ rackat Weliet/
HERralda racastetudh/ ette
Jumala on teite wloswalinnud
alghusta aututehen/ sen
Hengen pyhitoxe' cautta/ ia
Totudhen Uskosa/

2:14 Johonga hen teite
cutzunut on meide'
Euangeliumin cautta/ saaman
meiden HErran lesusen
Christusen cunnialisen
omaisudhen.

2:15 Nin seisocat nyt rackat
Weliet/ ia piteket ne Sädhyt
iotca te opitta/ olcon se
meiden Sarnastan taicka
Breiuiste.

2:16 Mutta itze meiden Herran
lesus Christus ia Jumala/ ia
meiden Isen/ ioca meite

racasti/ ia meille annoi
ijancaikisen Lohutoxen ia ydhen
Hyuen Toiuon/ Armon cautta/
2:17 se lohuttacon teiden
sydhemien/ ia wahuistacon teite
caikinaises Opis ia hyuese
Töese.

III. Lucu.

3:1 EDespein rackat Weliet/
rucolcat meiden edesten/ ette
Herran sana sais
edeskieumisen/ ia
cu'nioitetaisijn/ ninquin mös
teiden tykenen/

3:2 Ja ette me pelastetaisim
nijste heijuistä ia pahoista
Inhimisiste. Sille eipe Usko ole
iocamiehe'.

3:3 Mutta HErra on Uskolinen/
ioca teite wahuistapi ia sijte
pahasta warielepi.

3:4 Mutta me Uskallam meide'
Herra' cautta teiste/ ette te
teet/ ia tekeueiset oletta mite
me teille keskenyet olema.

3:5 Mutta Herra he' asettacan
teide' sydheme' Jumala'
rackautehen/ ia Christusen
Kersimisehen.

3:6 Mutta me keske'me teite/

rackat weliet/ meiden Herran
lesusen Christusen Nimehen/
ette te eroitaisitta teite
iocaizesta welieste ioca
sädhyttömesti henens keutte/ ia
ei sen Sädhyn ielkin ionga he'
meilde saanut on.

3:7 Sille te tiedette/ quinga
teiden pite meite tauoittaman.
Sille eipe me ole sädhyttömesti
teiden seasan ollueta/

3:8 emmekä mös ole ilman
Leipe ottanut keldeken. Waan
tölle ia hielle/ ölle ia peiuelle
olema tötetehnet/ ettei me
kenengen teiden seas olisi
coormana.

3:9 Ei senteden/ ettei meille se
wäki olisi/ Waan ette me itzem
Esicuuaxi teille annaisime/
meite tauoittaman.

3:10 Ja coska me teiden
tykenen olima/ sencaltaista me
teille keskimme/ Ette ellei iocu
tachtois tötetehdä/ eipe se mös
södhe mahdais.

3:11 Sille me cwlima/ ette
mutomat teiden seasan
waeldauat sädhettömesti/ ia ei
miten tötetee waan Jouto
piteuet.

3:12 Mutta iotca sencaltaiset
ouat/ nijte me keske'me ia
maname/ meiden Herran
lesusen Christusen cautta/ ette
he leuon cansa tötetekisit/ ia
heiden omans Leiuens söisit.

3:13 Mutta te rackat weliet/
elket wesykö Hyue tekemest.

3:14 Ellei nyt iocu tottele
meiden sanan/ se ylesmerkitket
ydhen Breiuin cautta/ ia elkette
ychteken meno pitekö henen
cansans/ Senpäle ette hen
häpijeis/

3:15 Elket quitengan hende
pitekö quin Wiholista/ waan
manacat hende ninquin ychte
welie.

3:16 Mutta itze Rauhan HERRA/
andacon teille Rauhan aina ia
caikella moto. HERRA olcohon
teiden caikein cansanne.

3:17 Se Teruetus minun Paualin
kädhelleni/ Joca ombi Mercki
caikis Breiuis. Nein mine
kirioitan.

3:18 Meiden HERRAN lesusen
Christusen Armo olcohon teiden
caikein cansa/ AMEN.

Kirioitettu Athenista.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

Alcupuhe sen Ensimeisen P. Paualin Epistolan päle Timotheusen tyge.

TEmen Epistolan P. Pauali kirioitapi Esicuuaxi caikille Pispoille/ quinga heiden pite Opettama' ia hallitzeman Christikunnan caikinaisis Sädhyis ia Wirghoisa.

Senpäle ettei taruitaisi Inhimisten oman Lwlon ielkin/ nite christituita hallita.

Sijne j. Cap. Hen keske/ ette pijspan pite alati oikia Usko ia Rackautta opettaman/ Ja nijte wärie Lain sarnaita wastanseisoman/ Jotca ynne Christusen ia Euangeliumin cansa tactouat Lain töite waatia. Ja hen sulke lyhikeises Summas/ caiken sen Christusen opetuxe'/ Mihinge Laki kelpapi/ ia mös mike Euangelium on/ Ja hen asetta itzens caikille Syndisille ia murhelisille Omilletunnoille lohulisexi Esicuuaxi.

Sijne ij. Cap. Hen keske rucolla caikein Sätöin edeste. Ja kieldepi Waimot sarnamast/ ia ettei he mös ylelisesta itzens caunistelisi. Waan olisit Miestens cwliaiset.

Sijne iij. Cap. Hen kirioittapi mingecaltaiset Personat pispat eli papit/ ia heiden Emenens oleman pite. Nin mös ne Kirconpalueliat/ ia heiden Emenet. Ja yliste sen/ ioca sille taualla Pispa pyyte olla.

Sijne iiij. Hen ilmoitta ne wäret Pispat ia heiden iouckons taicka Eriseurans/ Jotca ninen entisten iwri wastan oleman piti/ Jotca mös seke Auioskeskun/ ette Roan piti poiskiieldemen ia piti iuri wastahacoisen Inhimiste' Opin ielkin opettaman wastoin site Oppi/ ionga itze p. Pauali ia mwdh christiliset opettaneet olit.

Sijne v. Hen neuuo quinga Leskein ia Noorten Waimoin cansa piti sädhettemen/ Ja cutka Lesket piti Seurakunnan auulla ylespidhettemen ia eletettemen.

Ja mös quinga ne hyuet Pispat eli Papit pidheis cunniasa

*pidhettemen/ ia quinga ne syypädh pite rangaistaman.
Sijne vj. Hen manapi Pispoia/ ette he puchtaas Euangeliumisa
pysysit/ site sama Sarnan ia eleme' cansa pättemen/ ia hylkemen
turhat ia keltuottomat Tapauxet ia Kysymiset/ Jotca waiuoin
mailmalisen Kerskamisen ia Rickauxen teden ylespidheten.*

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

I. Lucu.

1:1 PAuali Iesusen Christusen
Apostoli/ Jumalan meiden
Lunastaian keskyn ielkin/ ia
HErran Iesusen Christusen/ ioca
ombi meiden Toiuon.

1:2 Timotheuselle minun
toimeliselle' poialle Uskosa/
Armo/ Laupius/ Rauha
Jumalalda meiden Iselden/ ia
meiden HERRalda Iesuselda
Christuselda.

1:3 Quin mine keskin sinun
Ephesis olla/ koska mine
Macedonian lexin/ nin mös tee/
ettes neuuoisit mutomille/ Ettei
he mwta opetusta seuraisi/
1:4 eike mös tottelisi Juttuia/
ia poluilukuia ioilla ei loppu
ole/ iotca Tutkimiset matkan
saattauat/ enämin quin
paranuxen Jumalan tyge

Uskosa.

1:5 Sille ette se päsumma
Keskyiste on/ Rackaus
puchtahasta sydhemeste/ ia
hyeste Omastatunnosta/ ia
wlcokullattomast Uskosta.

1:6 Joista mwtomat ouat
heirechtenet/ ia ouat
kiendyneet turhijn Jaritoxijn/

1:7 Ja tactouat Ramatuis
Mestarit olla/ ia eiuet
ymmerdhä mite he puhuuat/ eli
mite he kijnitteuet.

1:8 Mutta me tiedheme/ ette
Laki ombi hyue/ ios site iocu
oikein prucapi/ ia tietä sen/

1:9 Ettei nijlle Wanhurskaille
ychten Laki pandu ole. Waan
nijlle Wärille' ia Tottelematoille/
nijlle Jumalattomille ia
syndisille/ nijlle Julmille ia
Riuatuille/

1:10 nijlle Isenstappaille ia
Eitinstappaille/ nijlle
Miehentappaille/ Salawotesille/
Pilteinraiskaille/

Inhimistenwarcaille/
Walectelijlle/ Walapattoitzille/ ia
mite muta sencaltaista on quin
site terueliste Opetosta wasan
ombi

1:11 sen autuan Jumalan
cunnialisen Eua'geliumin ielkin/
ioca minulle vskottu on.

1:12 Ja mine Kijten meiden
Herra Christust lesusta/ ioca
minu' woimalisexi tehnyt on/ ia
luki minun vskolisexi/ ia asetti
tehen Wircahan.

1:13 Minun ioca ennen olin yxi
Pilcaija ia wainoia ia
Wäkiuultainen. Mutta Laupius
ombi minulle tapachtanut/

1:14 Sille mine tein sen
tietemete/ epewskosa. Mutta
site runsamasti ombi meiden
Herran Armo yltzewotanud/
ynne sen Uskon ia Rackaudhen
cansa ioca Christuses lesuses
ombi.

1:15 Sille ette se on iwri totinen
tosi/ ia yxi callis sana/ Ette
Christus lesus on tullut
mailmahan/ nijte Syndisite
wapactaman/ ioista mine olen
se Ensimeinen.

1:16 Mutta senteden minulle on
Laupius tapachtanut/ Senpäle

ette lesus Christus ensin
minussa osotais caiken
pitkemielisudhen/ Nijlle
Esicuuaxi/ iotca henen pälens
Uskoman piti ijancaikisehen
Elemehen.

1:17 Mutta Jumalalle sille
ijancaikiselle Kuningalle
coolemattomalle ia
näcthemettömelle ia ainoalle
wijsalle/ olcohon Cunnia ia
ylistos ijancaikisudhesa/ Amen.

1:18 Temen * Käskyn mine
annan sinun Haltuus minun
Poica' Timothee/ ninen entisten
Ennustosten ielkin sinusta/ Ettes
nijse sotisit ninquin Hyue
Sotamies/ ia pidheisit Uskon ia
Hyue' Omantunnon.

1:19 Jotca mutomat ouat
heistens poissyseneet/ ia ouat
Uskosa Haaxirickohon sattuneet.

1:20 Joista on Hymeneus ia
Alexander/ iotca mine olen
Perkelen haltun andanut/ ette
he hilitetuxi tulisit enembi
pilcamasta.

II. Lucu.

2:1 Nln mine sis manan/ Ette
ennen caikia pidheteisin

Rucoxet/ Anomiset/ Esilughut ia Kijtoxet caikein Inhimisten edeste/ Kuningasten ia caiken Esiwallan edeste.

2:2 Senpäle tte me lakias ia leuolises Elemes madhaisima elä/ caikes Jumalisudhes ia Cunniaudhes.

2:3 Sille se ombi hyue ia otolinen Jumalan meiden Wapachtaijan edes/

2:4 Joca tacto ette caiki Inhimiset pite autuassa oleman/ ia totude' tundemisehe' tuleman.

2:5 Sille ette yxi Jumala on/ ia yxi Wälimies Jumalan ia Inhimisten wälille/ nimiten/ se Inhiminen Christus Iesus/

2:6 ioca Itzens andanut on caikein edeste/ Lunastuxen Hinnaxi/ ette sencaltaista piti aijallans sarnattaman.

2:7 Johonga mine mös asetettu olen Sarnaijaxi ia Apostolixi (Mine sanon todhen Christusesa/ ia en walectele) pacanain Opettaja Uskosa ia Totudhesa.

2:8 Nijn minä tahdon sijs/ että miehet rucoilisit jocapaicas/ ja nostaisit ylös pyhät kädet/ ilman wihata ja epäilystä.

2:9 Nijn myös että waimot cohtulisis waateis olisit/ ja caunistaisit heitäns häwyllä ja cainoudella/ ei palmicoituilla hiuxilla/ ei cullalla/ ei Pärlyillä eikä calleilla waatteilla.

2:10 Waan nijncuin nijlle waimoille sopi/ jotca jumalisuden hywäin töiden cautta osottawat.

2:11 Oppican waimo hiljaisudes/ caikella nöyrydellä.

2:12 Mutta en minä salli waimon opetta/ engä miestäns wallita/ waan että hän on hiljaisudes.

2:13 Sillä Adam on ensin luotu/ ja sijtte Hewa.

2:14 Ja ei Adami petetty/ mutta waimo petettin/ ja saatti ylidzekäymisen.

2:15 Mutta cuitengin hän lasten synnyttämisen cautta autuaxi tule/ jos hän pysy uscos ja rackaudes/ ja pyhydes/ siweyden cansa.

III. Lucu.

3:1 SE on iwri totinen tosi/ Jos iocu Pispan wirca pytepi/ hen halapi hyuen töön.

3:2 Nin pite sis Pispan
nuchtettoma' oleman/ Ydhen
Emenne' Miehen/ walpan/
raitihin/ siuien/
wieroinholhoian/ Opettauaisen/
3:3 ei Joomarin/ ei tappelia' ei
kerckehen ilkien woiton ielkin/
Waan cochtulisen/ ei
Ridhaisen/ ei ahneen.
3:4 Joca oman Hoonens hyuesti
hallitze. Jolla cwliaiset Lapset
ouat/ caiken siueydhen cansa.
3:5 (Mutta ios iocu ei taidha
oman Hoonens edesseiso/
quina hen Jumalan
Seurakunnan edestemurechtipi?)
3:6 Ei eskenChristitun/ Senpäle
ettei hen ylespaisuttuna langeisi
laittaijan domion ala.
3:7 Mutta henen tule mös hyue
todhistus pite/ nijste iotca
wlcoset ouat/ Senpäle ettei hen
langeisi Laittaijan pilcahan ia
paulahan.
3:8 Samalmoto pite mös
Palueliat oleman toimeliset/ ei
Caxi kieliset/ ei palion Winan
ahneet/ ei kärckehet häpijelisen
woito' ielkin/
3:9 Jotca Uskon Salaudhen
puchtahas Omastunnos piteuet.
3:10 Ja ne pite ensin

coeteldaman/ ia sitelehin he
paluelcaha' coska he
nuchtettomat ouat.
3:11 Samalmoto pite mös
heiden Eme'dens siuiet olema'/
ei Laittaiat/ raitijt/ vskoliset
caikis cappaleis.
3:12 Palueliat olcohon yden
Emennen Miehet/ iotca heiden
Lastens hyuesti edesseisouat/
ia heiden oman Perehens.
3:13 Mutta iotca hyuesti
palueleuat/ he ansaitzeuat
heillens hyuen edeskeumisen/
ia swren wapaudhen Uskosa
Christusesa Iesusesa.
3:14 Neite mine kirioitan
sinulle/ ia toiuon pian tuleuani
sinun tyges.
3:15 Mutta ios mine wiwuyn/
Eettes tiedheisit/ quinga sinun
pite waeltaman Jumalan
Honesa/ ioca ombi sen eleuen
Jumalan Seurakunda/ Yxi
totudhen Pilari ia perustos.
3:16 Ja tietteuesti ombi se swri
Jumaludhen Salaus/ ette
Jumala on ilmoitettu Lihassa/
wanhurskautettu Hengesse/
nechty Engeleildä/ sarnattu
Pacanoille/ vskottu mailmasa/
ylesotettu Cunniaha'.

IV. Lucu.

4:1 MUtta Hengi sanopi selkiesti/ ette wimeisille aijoilla/ mwtomat loopuut wskosta/ ia waarinottauat wietteleueisist Hengiste/ ia Perkeleiden Opetuxesta/

4:2 Nijnnen cautta iotca Wlconkullasudhes Walhenpuhuiat ouat/ ioilla Omatundo on Poltinraudalla merkittu/

4:3 ia kieldeuet Auioskeskun/ ia waatiuat Roasta weltemen/ iotca Jumala loi nautitta Kijtoxen cansa ninen Uskolisten/ ia nijllen iotca totudhen ymmerttenyet on.

4:4 Sille ette caiki mite Jumala loonudh on se ombi hyue/ ia ei miten poishyllettepä/ iota Kijtoxen cansa nautitahan.

4:5 Sille se pyhitetän Jumalan sanan ia rucoxen cautta.

4:6 Coskas sencaltaista Weliein edessepidhet/ sijtte sine olet lesusen Christusen hyue Paluelia/ yleskasuatettu Uskon sanois ia hyues Opissa/ io'ga tykene sine alati ollut olet.

4:7 Mutta keltuottomat ia Ämmeliset Jutudh welte.

4:8 Mutta paramin harijoita itzesinuas Jumalisudhes/ Sille se rumilinen harioitus wähen kelpapi. Mutta Jumalisus on caikis asiois tarpeline'/ ia iolla ouat seke nykysen ette tuleuaisen Elemen lupaxet.

4:9 Teme ombi iuri wissiste tosi sana/ ia caikella modholla otolinen wasta' otettapa.

4:10 Sille sitewarten me mös töteteeme ia pilcatamme/ Ette me sen Eleuen Jumalan päle toiuonudh olema/ ioca ombi caikein Inhimistein wapachtaia/ mutta erinomaisesta ninen Uskolisten.

4:11 Neite sine mana ia opeta.

4:12 Elköhön kengen ylencatzoco sinun Noruttas/ Waan ole yxi Esicuua nijlle wskolisille sanasa/ menosa/ rackaudhesa/ Hengese/ Uskosa/ puchtaudhesa.

4:13 Ota wari lugusta/ manauxesta/ opista/ sihenasti quin mine tulen.

4:14 Ele wnodha site Lahia quin sinussa on/ ioca sinulle annettu on Prophetian cautta/ Pappein kätten pälepanemisen cansa.

4:15 Ota neiste waari/ pysy

neisse/ senpäle ette sinun menestuxes caikein edes iulki olis.

4:16 Ota itzestes waari/ ia opista/ pysy alati neisse. Sille ios sine sen teedh/ sijtte sine itzesinuas autat/ ia iotca sinua cwleuat.

V Lucu.

5:1 Slte wanha ele hartasti rangaitze/ Waan mana hende ninquin Ise.

5:2 Nijte Noorija ninquin Welije. Nijte wanhoia Waimoia ninquin Äitije. Nijte Noria ninquin Sisarita/ caiken puchtaudhen cansa.

5:3 Cunnioita ne Lesket iotca oikeat Lesket ouat.

5:4 Mutta ios iollaki Leskelle Lapsia on/ eli laste'lapsia/ ne oppicahat ensin omans Honens Jumalallisesta hallitzeman/ ia Wanhembains welan maxaman. Sille ette se on hyuestitechty/ ia otolinen Jumalan edes.

5:5 Mutta se ombi yxi oikea Leski/ iöca yxinens on/ ioca henen toiuons Jumalan päle asettapi/ ia pysypi alati

rucoxisa ia anomises öte ia peiue.

5:6 Mutta se ioca hecumasa elepi/ se ombi eläüene coolludh.

5:7 Sencaltaista mana/ ette he olisit nuchtettomat.

5:8 Mutta ios iocu hene' Omains/ liaten henen Perehens/ ei edestemurechdhi/ se ombi Uskon poiskieldenyt/ ia on pahembi quin iocu Pacana.

5:9 Ele salli iocu Leski wloswalitta noorembi quin Cusikymme'de aijastaica/ Joca on ollut ydhen Mieden Emende/ iolla ombi todhistos hyuiste töiste.

5:10 Jos hen Lapsia yleskasuattanut on. Jos hen on Hoonesenottanut. Jos hen Pyhein ialcoija pesnyt on. Jos hen nijte Murehelisie on auttanut Jos hen on ollut caikisa hyuisse töisse achkera.

5:11 Mutta ne nooret Lesket poishylke/ Sille coska he * cariactuuat Christusta wstan/ nin he tactouat hoolla/

5:12 ioilla ombi heiden domions ette he sen ensimeisen Uskon rickonut ouat.

5:13 Sihen he ouat mös ioutilat/ ia oppiat ioxendeleman ymberi Hooneita. Ja/ eipe he waiuoin ole ioutilat/ mutta mös kielincandaijat ia ylenwisut/ ia puhuuat nijte quin ei pidheisi.

5:14 Nin mine sis tahdhon ette ne nooret Lesket Hoolisit/ Lapsia synnyteisit/ Hoonen hallitzisit/ ei ychten tila annaisi sille Wastanseisoijalle pahasti puhuman.

5:15 Sille ette io mwtomat ouat tacaperin palaineet Perkelen ielkin.

5:16 Cussa nyt iolla vskolisella miehelle eli Waimolla on Lesket/ se heiden edhenskatzocan/ ia elken Seurakunda raskauttaco/ Senpäle ette nijlle iotca oikiat Lesket ouat/ madhais teutyue.

5:17 Ne Papit quin hyuesti edesseisouat/ pite keltuolisna caxinaises Cunniasa pidhettemen/ enimen ne iotca tötetekeuet sanas ia Opis.

5:18 Sille ette Ramattu sanopi/ Ei sinun pidhe Töhärien swta kijnisitoman. Ja yxi Tömies ombi Palcans wärdi.

5:19 Ele salli Papin wastan ychten Cannet ilman cachta eli colme Todhistusta.

5:20 Jotca synditekeuet/ nuchtele caikein edesse/ Senpäle ette mös mwdh pelkeisit.

5:21 Mine todhistan Jumala'/ ia Herran Iesusen Christusen/ ia wloswalittudhe' Engelein edes/ Ettes neite pidhet/ ilman oma hyuelwlo/ ia ele miten tee hembeydhes ielkin/

5:22 Ele nopiasti iongun pälle Kättes pane. Ja ele mös osalinen ole mwinen synniste. Pidhe itzes puhdassa.

5:23 Elesillen Wettä ioo/ waan nautitze iotakin Wina Maghos tedhen/ ia ettes vsein sairas olet.

5:24 Mwtomadhen Inhimisten synnit ouat * iulki/ ette me ne ennen domita taidhama.

5:25 Mutta mwtomadhen tuleuat ieliste iulki. Samalmoto mös mwtomat hyuet tödh ouat ennen iulki Ja ne quin mwtoin ouat/ eiuet neken taita salatta.

* *Julki) Mwtomadhen Eriseuraisten/ ia pahain*

*Inhimisten meno ombi nin iulki/
ettei yxiken site taidha peitte
iongun Wlconcullasudhen alla.
Waan/ echke monicadhat iongu'
aigan site peitteuet/ wijmein se
tule quitengin ilmei. Nin mös
wastoinpein. Mwtomat eleuet ia
opettauat iumalisesta/ nin ette
se iulki on/ ia iocahengen
paranda. Mutta monicachtain
Puheita ia Töite/ ei mixiken
pidhete/ sihenasti quin aica sen
wimein ilmoitta/ ette se on
hyue ollut.*

VI Lucu.

6:1 NE Oriat iotca jkeen alla
ouat/ pite heiden Herrains
caiken Cunnian kuluolisna
pitemen/ Se' päle ettei Jumalan
Nimi ia opetus pideisi
pilcattaman.

6:2 Mutta ioilla ouat vskoliset
Herrat/ elköhön nijte ylencatzo
senwoxi ette he Welixet ouat/
waan olcohot site enemini
cwliaiset/ ette he vskoliset
ouat/ ia rackahat/ ia osaliset
hyuisse töisse.

6:3 Neite sine opeta ia mana.
Jos iocu toisin opetta/ ia ei

pysy meiden Herran Iesusen
Christusen teruelisis sanoisa/ ia
sijnä Opisa ioca iumalisudhesta
ombi/

6:4 hen ombi * piminnyt/ ia ei
miten taidha. Waan on * sairas
Kysymisis ia Sana'campauxis/
ioista nouse Cateus/ Rijta/
Häueisus Pahatlwlot/

6:5 turhat coetuxet ninen
Inhimisten keskene iotca
mielesens riuatudh ouat ioilda
Totuus ombi poisotettu. Jotca
lwleuat ette Jumaligus o'bi yxi
Woitto. Erite sinuas nijste pois.

6:6 Mutta se ombi yxi swri *
Woitto/ Joca Jumalalinen o'bi/
ia tytypi onnellens.

6:7 Sille eipe me miteken ole
Mailmahan toonehet. Senteden
ombi iulki/ ettei me mös
miteken taidha teste
wloswiedhä.

6:8 Mutta coska meille on
Elatos ia waattet nihin me
tytykem.

6:9 Sille iotca Rickaxi tachtouat
tulla/ ne langeuat kiusauxeen ia
Paulahan/ ia moneen tyhmijn ia
wahingolisijn Himohin/ iotca
wpottauat Inhimiset huckauxeen
ia cadhotuxeen.

6:10 Sille ette Ahneus on
caikein pahuten iuri. Johonga
mutomat ouat himoineet/ ia
ouat wskosta poisexyneet/ ia
ouat saattanuet itzellens palion
Murechta.

6:11 Mutta sine Jumalan
Inhiminen carta sencaltaista/ ia
noudhata wanhurskautta/
Jumalisutta/ Uskoa/ rackautta/
Kersimiste/ Lakiutta.

6:12 Campa yxi hyue Campaus
Uskossa/ käsitate site ija'caikista
Elemete/ Johonga sine mös
cutzuttu olet/ ia tu'nustanut
olet yden hyuen tu'nustoxe'
monein Todistain edes.

6:13 Mine kesken sinua Jumalan
casuon edes/ ioca caiki
cappalet eleuexi tekepi/ ia
Christusen Iesusen edes/ ioca
Pontiusen Pilatusen alla tunnusti
hyuen Todhistoxen/

6:14 ette sine pidhet Kesken
saastatoina/ nuchtetoina/
hama' meiden Herran Iesusen
Christusen Ilmoituxen asti/

6:15 Jonga aijalansa meille
osottapi se autuas/ ia se ainoa
waldias/ se Kuningaidhen
Kuningas/ ia se caikein Herrain
HERRA/

6:16 iolla ainoalla ombi
coolemattous/ Joca asupi
ydhes Kircaudhesa/ iohonga
eikengen tulla taidha/ Jota ei
yxiken Inhimisiste ole nähnyt/
eike taida nähdä/ Jolle olchohon
Cunnia ia ija'caikinen
waldaku'da/ Am'.

6:17 Keske nijte quin Rickat
ouat tesse Mailmas/ Ettei he
olisi coriasmieles/ eike mös
panisi Toiuonsa sen wissittöme'
Rickaudhen päle/ Mutta sen
Eleuen Jumalan päle/

6:18 Joca meille caikinaist
ru'sasti andapi nauttiaxe'me/
Ettei he hyue tekisit/ ia Rickaxi
tulisit hyuiste töiste/ olisit
kerckeet andamahan/ kernasti
auulliset olisit/

6:19 tauaroitzisit itzellens hyue'
Perustoxen edespein/ ette he
käsitteisit ijancaikisen Elemen.

6:20 O Timothee/ ketke se quin
sinun taghas pandu on. Ja
welte hengettömet ia
keluottomat Jutudh/ ia Rijdhat
iotca wärin kerskatust Constista
tuleuat/ ionga mutomat
edestoouat/ ia exyuet Uskosta.

6:21 Armo olchohon sinun
cansas. Amen.

*Kirioitettu Laodiceasta/ ioca on
yxi Päcaupu'gi Phrygias
Pacatianassa.*

*Alcupuhe sen Toisen P. Paualin
Epistolan päle Timotheusen
tyge.*

*Tesse Epistolas manapi P.
Pauali Timotheust/ Ette hen nin
edeskeuis/ quin hen on
ruuennut Euangeliumi
hokemahan/ quin kulle mös
tarpelinen oli/ Sille ette monda
poislangeisit.*

Sihen mös falskit Henget ia

*Opettajat iocapaicas ylestulit.
Senteden tule Pijspan alati
waluo/ ia Euangeliumis
tötetehdä.*

*Mutta erinomaisesta iij. ja iiij.
Cap. hen ilmoitta/ sen
waaralisen aijan/ quin Mailman
lopusa tapachtupi/ sijnä ette yxi
falski Hengeline Eleme pite
caiken Mailman wiettelemen
wlcoisen Kircaudhen cansa/
Jonga alla caikinainan Pahuus
ia Häpie pite peitetyne oleman.*

Se Toinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

*Tesse Epistolas manapi P. Pauali Timotheust/ ette hen niin
edeskeuis/ Wuin hen on ruuennut euangeliumi hokemahan/ Quin
kulle mös tarpelinen oli/ Sille ette monda poislangeisit, siihen mös
falskit hengel ia opettajat iocapaicas ylestulit sentede tule pijspan
alati waluo/ Ja euangeliumis tötetehdä. Mutta erinomaisesta iij. ja
iiij. cap. hen ilmoitta/ sen waaralisen aijan/ Quin mailman lopusa
tapachtupi/ Sijnä, ette yxi falski hengeline eleme pite caiken
mailman wiettelemen wlcoisen kicaudhen cansa/ ionga alla
caikinainan pahuus ia häpie pite peitetyne oleman.*

Se Toinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

I. Lucu.

1:1 PAuali Iesusen Christusen
Apostoli/ Jumalan tahdon
cautta/ sen Elemen Lupauxen
ielkin Christuses Iesuses.

1:2 Minun rackalle Poijallani
Timotheuselle. Armo/ Laupius/
Rauha Iselde Jumalalda/ ia
lesuselda Christuselda meiden
HERralda.

1:3 Mine kijten Jumalata/ iota
mine paluelen hamasta minu'
Wanhamistan/ puchtas
Omastunnos/ ette mine
lackamata pidhen sinun
muistosa minun Rucouxisani/
ölle ia peiuelle/

1:4 ia mine halan sinua
nädhexeni (quin mine muistan
sinun kynelis päle) senpäle ette
mine ilolla teuteteisijn/

1:5 coska se wilpitöin Usko/
ioca sinussa ombi/ tule minun
mieleheni/ Joca mös ennen
asui sinun Ämmäses Loidas/ ia
sinun Eitises Eunicas/ sen mine
wissiste tiedhen/ ette mös
sinussa.

1:6 Jonga syyn tedhe mine
sinua manan/ ettes ylesheräydet
sen Jumalan Lahian/ ioca
sinussa on/ minun Kätteni
pällepanemisen cautta/

1:7 Sille ettei Jumala ole
andanut meille pelcauxen
Henge/ waan wäkewuydhen/ ia
rackaudhen/ ia raitiudhen.

1:8 Se' teden ele häpie meiden
HErran Iesusen Christusen
todhistusta/ ei mös minua/
ioca olen henen fanginsa/ waan
ole osaline' Euangeliumin
waiuas/ Jumala' wäen peräste/

1:9 ioca meite on autuaxi
tehnyt/ ia on cutzunut ydhen
pyhen Cutzumisen cansa/
meiden töiden pereste/ waan
henen Aiuotuxens ia armo's
pereste/ ioca meille annettu
on/ Christuses Iesuses ennen
ijancaikisita aicoija.

1:10 Mutta nyt hen on iulki
tullut meiden Wapachtaijan
Iesusen Christusen Ilmeistuxen
cautta/ Joca tosin Colemalda
wäen poisotti/ ia Elemen ia
coolemattudhen menon
Walkiutehen edestoi
Euangeliumin cautta/

1:11 Joho'ga mine ole' pandu
Sarnaijaxi ia Apostolixi ia
Pacanaiden Opettaijaxi.

1:12 Jonga syyn tedhen mine
mös neite kersin/ Ja en
quitengan häpie. Sille mine
tiedhen/ kenen päle mine
vskon/ ia olen wissi/ ette hen
woipi minulle ketke
Uskotuncaluni/ sihen peiuen

asti.

1:13 Pidhe itzes ninen
teruelisten sanain Esicuuan
ielkin/ iotcas minulda cwllut
olet/ sijte Uskosta ia
Rackaudhesta/ Christuses
lesuses.

1:14 Teme hyue Uskottucalu
ketke pyhen Hengen cautta/
ioca meisse asupi.

1:15 Sen sine tiedhet/ ette
caiki iotca Asias ouat ne
lowuidh minusta/ ioinenga seas
ombi Phigellus ia Hermogenes.

1:16 HERRA andacoho' Laupiuns
Onesiphorin perehen/ Sille se
on wsein minun wirghottanut/
ia ei häuennyt minun
Cahlettani/

1:17 Waan coska hen oli
Romissa/ tutkasi hen wisumasti
minun ielkijn/ ia lewsi minun.

1:18 HERRA andacon hene'
leute Laupiudhen sinä peiuenä
HERRAN tykene/ Ja quinga
mones cappales hen minun
auwulinen oli Ephesis/ sine
parahin tiedhet.

II. Lucu.

2:1 Nln wahuista nyt sinus/

minun Poican sen Armon cautta
quin on Christuses lesuses.

2:2 Ja mite sine olet minusta
cullut monen Todhistaian
cautta/ anna ne vskolisten
Inhimisten haltun iotca soueliat
olisit muita mös opettama'.

2:3 Kersi sine sis waiua ninquin
lesusen Christusen hyue
Sotamies.

2:4 Ei yxiken Sotamies secoita
itzens Elatoxen asiioihin/
Senpäle ette hen sille kelpais
ioca henen Sotamiehexi
ylesottanut on.

2:5 Ja ios iocu mös kiluoittele/
ei hen crunata/ ellei he'
toimelisesta kiluoittele.

2:6 Peltomiehen/ ioca pellon
prwca/ pite ensin Hedhelmeste
nautitzeman.

2:7 Merckitze mite mine sanon.
HERRa andacon sinulle
ymmerdhyxen caikis cappaleisa.

2:8 Muista lesusen Christuse'
päle/ ioca on ylesnosnut nijste
Coolluista/ Daidin siemeneste/
minun Euangeliumin ielkin/

2:9 iossa mine waiua kersin/
Cahleisin asti/ ninquin iocu
Pahointekie/ Waan Jumalan
sana ei ole sidhottu.

2:10 Senteden mine kersin
caiki/ ninen Wlosualittudhen
tedhen/ senpäle ette he mös
terueydhen saisit Christusesa
lesusesa/ ijancaikisen Cunnia'
cansa.

2:11 Se on iwri wissiste tosi.
Jos me olema ynne coolleet/
nin me mös ynne elenme.

2:12 Jos me kersime/ nin me
mös ynne halitzenma. Jos me
henen kiellenme/ nin hen mös
meite kielde.

2:13 Ellei me hende vsko/ nin
he' iäpi vskolisexi/ Ei hen
taidha itzens kielte.

2:14 Sencaltaista sine mana/ ia
todhista HErran edesse/ Ettei
he rijtelisi sanoista ei mihingen
tarpesen/ waan ninen
poiskiendymisexi iotca
peldecwleuat.

2:15 Pydhe itzes Jumalalle
osotta toimelisexi ia
laittamattomaxi Tömiehexi/ ioca
oikein iacais Totudhen sanan.

2:16 Mutta hengettömat ia
keluottomat sanat poisheite.
Sille se saatta palio
Jumalatoinda meno/

2:17 Ja heide' Puhens
ymberinssöpi ninquin Crapu.

2:18 Joinenga lughusta ombi
Hymeneus ia Philetus/ iotca
Totudhesta ouat poishoriuneet/
ia sanouat Ylesnousemisen io
tapachtunexi/ ia ouat
mwtomatten Uskon
poiskiendeneet.

2:19 Mutta se wahwa Jumalan
Perustos quitengin seiso/ ia
pitepi temen Insiglin. HERRa
tundepi ne iotca henen Omans
ouat. Ja poismengen
wärydhesta iocainen quin
Christusen Nimen manitzeuat.

2:20 Mutta ydhes swres
Hoonesa/ ei ole waiuoin
Cullaiset ia Hopiaiset Astiat/
waan mös Puiset ia sauiset Ja
mwtomat tosin Cunniaxi/ Mutta
mwtomat häpijexi.

2:21 Jos nyt iocu itzens
puhdista sencaltaisista
Inhimisiste/ se tule pyhitetyxi
Astiaxi cunnia warten/
Perehe'isenelle tarpelisexi/ ia
caikijn hyuihin töihin
walmistetuxi.

2:22 Noorudhelliset Himot welte.
Mutta noudhata Wanhurscautta/
Uskoa/ Rackautta/ Rauha
caikein ninen cansa iotca
puchtast sydhemest HERRA

auxenshwtauat.

2:23 Mutta hullut ia turhat
Kysymiset poishylie/ tietedhen/
ette he waan rijdhan
synnytteuet.

2:24 Mutta HErran paluelian ei
tule olla rijdhaisen/ waan siuien
olla iocaista wasan/
Opetauaisen/ ioca taita nijte
Pahojja kersie hiliyasudhesa/ ia
nuchteleuaisen nijte
Wasthacoisita.

2:25 Jos Jumala annais heille
ioskus paranoxen/ site Totutta
ymmertemehe'/

2:26 ia ielle'sraidhistuisit
Perkelen paulasta/ iolda he
fangitudh ouat/ henen tachtons
ielkin.

III Lucu.

3:1 MUtta sen sinun pite
tietemen/ Ette wimeisine peiuine
waaraliset aijat lehenyuet.

3:2 Sille ette tuleuat ouat
Inhimiset iotca itzeheitens
racastauat/ Ahneet/ Kerskaiat/
Coriat/ Pilcaiat/ Wanhembittens
tottelemattomat/

3:3 Kijttemettömet/
Jumalattomat/ Halutomat/

Lijtoittomat/ Laittaiat/ Irtaliset/
Armottomat/ Hyuein wihaiait/
Petteiet/ Tuimat/
ylespaisutetud.

3:4 Jotca hecumata enemini
racastauat quin Jumalata.

3:5 Joilla ombi yxi iumalisen
menon paiste/ mutta sen
wioman he poiskieldeuet.

3:6 Ja carta sencaltaisia. Sille
nijste ne ouat iotca Hoonesta
Hoonesen iooxeuat/ ia wieuet
Waimocaiset fangina/ iotca
synneille ouat sälytetydh/ ia
iotca moninaisten Himoin cansa
kieuuet/

3:7 Alati oppiuat/ ia eiuet
coskan taidha Totudhen
tundemiseen tulla.

3:8 Mutta quin Jannes ia
Jambres Mosesta wastanseisoit/
Nin nämekin mös Totuutta
wastanseisouat/ Ne ouat
Inhimiset mieleste turmelludh/
keluottomat Uskohon.

3:9 Mutta ei heiden pidhe sille'
menestyme'. Sille ette heiden
Hulludhens pite caikille iulki
tulema'/ Ninquin mös nine'ki oli.

3:10 Mutta sine olet noudanut
minun Opetustani/ minun
säätyni/ minun aiuotustani/

minun Uskoni/ minun
pitkemielisutani/ minu'
rackauttani/

3:11 minun Kersimisteni/ minun
wainomisiani/ minun waiuoiani/
Jotca minulle tapachtuit
Antijochias/ Iconiosa/ Lystris/
iotca wainomiset mine sielle
kersin/ Ja caikista HERRa on
minun päästenyt.

3:12 Ja caiki Jotca Jumalisesta
tachtouat ele Christuses
lesuses/ heiden tule wainomista
kersie.

3:13 Mutta ninen pahain
Inhimisten ia petteuellisten
cansa/ tapachtupi iota edhemi
site pahemi/ ette he itze
exyuet/ ia saattauat exymehen.

3:14 Mutta Sine/ pysy nijse/
iotas oppenuhd olet/ ia sinulle
wskottu ombi/

3:15 Senuoxi ettes tiedhet
keldes oppenuhd olet/ Ja ettes
Lapsudhesta olet pyhet
Ramatudh tainudh/ iotca sinun
taitauat wijsata autuutehen/ sen
Uskon cautta lesusen Christusen
päle.

3:16 Sille ette caiki ramatudh
Jumalalda wlosannettut ombi
tarpelinen Opixi/ nuchtexi/

oijennoxexi/ tauoituxexi/ ioca
ombi Wanhurskaudhesa/
3:17 Ette se Jumalan Inhiminen
olis teudellinen caikijn hyuihin
töihin souelias.

IV. Lucu.

4:1 Nln mine nyt todhista'
Jumalan edes ia HERRAn
lesusen Christusen/ ioca on
domitzepa ne Eleuet ia coolluet
hene' Ilmestuxesans/ ia hene'
Waldakunnasans/

4:2 Sarna sana/ pidhe päle/
seke aijalla ette aijati/
ra'gaitze/ nuchtele/ mana/
caiken siueydhe' ia opetuxen
cansa.

4:3 Sille ette aica tulepi coska
eiuet he woi site terueliste
oppia kersie/ Waan heiden pite
omansa Himonsa ielkin
itzeheillens Opetaijat cocoman/
4:4 ette heille Coruat syhyuet/
ia poiskiendeuet tosin Coruansa
Totudhesta/ ia heidens Turhijn
iuttuin kiendeuet.

4:5 Mutta walua sine caikisa
asijoisa/ Keste waiuoisa/ tee
yden Euangeliumin Sarnaijan
Töö/ toimita teudhelisesta sinun

Wircas.

4:6 Sille ette itze mine io
wffrataan/ ia minu'
ercandumiseni aica lehestupi.
4:7 Mine ole' hyue' Campauxe'
campanut/ Jooxun mine
päätin/ vskon pidhin.
4:8 Edespein o'bi minulle
tehdhellepandu se
Wanhurskaudhen Crunu/ ionga
minulle HERRA/ se wanhurskas
Domari sinä peiuene andapi.
Mutta ei ainostans minulle/
waan mös caikille/ iotca henen
Ilmestuxens racastauat.
4:9 Ahckeroitze sinus/ ettes
pian tulet minun tykeni.
4:10 Sille ette Demas minun
yle'annoi/ ia halasi täte
Mailma/ ia lexi Tessalonicahan.
Crescens Galatiahahan. Titus
Dalmatiahahan.
4:11 Lucas o'bi yxinens minun
cansani. Ota Marcus tyges/ ia
too hende sinun cansas/
4:12 Sille hen on minulle
sangen tarpelinen palueluxehen.
4:13 Tichicum mine lehetin
Ephesijn. Sen Caapun ionga
mine ietin Troadas Carpusen
tyge/ too tullesas/ ia ne Kiriati/
mutta liateckin ne Permet.

4:14 Alexander se Waske' Seppe
ombi minulle palio paha
osottanut/ Maxacon henelle
HERRA henen töense ielkin.
4:15 Josta sine mös itzes
cauata. Sille hen on hartasti
meiden Sarnoijanme
wastanseisonut.
4:16 Minun ensimeisise
Wastauxisani eikengen minun
tykeneni seisonut/ waan caiki
minun ylenannoit/ Elken se
olgho heille tygeluettu.
4:17 Mutta HERRA minun
tykeneni seisoi/ ia wahwisti
minua. Senpäle ette minun
cauttani Sarnan piti
kijnitettemen/ ia caiki Pacanat
piti cwlema'. Ja mine pelastettijn
Jalopeuran suusta.
4:18 Mutta HERRA pelastapi
minun caikesta Pahasta tööste/
ia auttapi minun henen
taiualisen Waldakundahans/
ionga olcohon Cunnia
ijancaikisesta ijancaikisehe'/
AMEN.
4:19 Teruetä Priscam ia
Aquilam/ Ja Onesiphorin
Perechte.
4:20 Erastus ieij Chorintijn.
Mutta Trophimum mine iätin

Miletos sairasna.

4:21 Ahckeroitze/ ettes ennen taluia tulisit. Teruettepi sinua Eubulus ia Pudens/ ia Linus ia Claudia/ ia caiki Weliet.

4:22 HERRA Iesus Christus olcohon sinun Hengens cansa. Armo olcohon teiden cansan/

AMEN.

Kirioitettu Romista se Toinen Epistola Timotheusen tyge/ coska Pauali toisella haaualla sen Keisarin Neron eten edestootin ia seisotettin.

Se P. Paualin Epistola Titusen tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Titusen tyge.

TEme on yxi Lyhykeinen Epistola/ Mutta quitengin yxi sangen Christilinen Oppi/ iossa caikinaiset ouat nin sepesti pätetydh/ iota iocu Christittu taruitze tietē/ ia ielkin ele.

Ensin hen opetta/ mingemotoisen Miehen Pispan eli Piteijehe' papin olla tule/ nimitten/ ioca hurskas/ toimelinen ia Oppenut on Euangelium sarnaman. Ja ioca nijte wärije Töidhen ja Inhimisten Sätyin Opettaja poispanisi. Jotca aina Usko wastan sotiua/ ia Omattunnot sijte Christiliseste Wapaudhesta poissirteuet/ Inhimisten Töidhen Fangiuxeen/ ninquin ne pidheis Jumalan edes wanhurskaxi tekemen/ Jotca quitengin ei mihingen kelpa. Toisesa hen opetta caikinaiset Sädhyt/ Wanhat/ Noret/ Waimot/ Miehet/ Herrat ia Palueliat/ quinga cungin pite henens keuttemen/ ninquin ne iotca Christus Coolemallans ansanut on Perimisexi ia Omahisexi. Colmanesa hen opetta nijte mailmalisia Esiualloija cunnioitta ia cwlla. Ja taas hen edeswetä sen Armon/ ionga Christus meille on a'sanut. Ettei yhdenken pidhe lwleman sijnä kyllē oleuan/ ette Esiualda cwllan ia cunnioitetaan/ senwoxi ette caiki meiden Wanhurskauten ei ole miteken Jumalan edes.

Nin hen mös neuuo cartaman nijet niskurita/ iotca Eriseura matkkan saattauat

I. Lucu.

1:1 PAuali Jumalan Paluelia/
mutta Iesusen Christusen
Apostoli/ sarnamahan Jumalan
Wloswalituille Uscoa/ ia
Totudhe' tundemista/
1:2 ioca saattapi
Jumalisutehen/ sijnä ijancaikisen
Elemen toiuouxes. Jonga
Jumala/ ioca ei taidha
walhedhella/ lupasi enne'
ijancaikista aica.
1:3 Mutta aijallans hen on
ilmoittanudh henen Sanans
sarnan cautta/ ioca minulle
vskottu ombi/ Jumalan meiden
wapachtaian keskyn ielkin.
1:4 Tituselle minun toimeliselle
Pojjallen/ meiden molembaidhen
Uskon ielkin. Armo/ Laupius/
Rauha Iselde Jumalalda/ ia
HERralda Iesuselda
Christuselda/ meiden
wapachtaialda.
1:5 Sen syyn teden mine iätin
sinun Cretahan/ ette sinu' pite
päänens toimittaman mite wiele
puutui/ ia asetta cuhungin
Caupungin Papit/ ninquin mine
sinulle keskenyt olen.
1:6 Jos iocu ombi nuchtetoin/

ydhen Emennen Mies. Jolla
vskoliset Lapset ouat. Ei
paneteltudh/ ette he ioomarit ia
cangiat ouat.
1:7 Sille ette Pispan tule
nuchtettoman olla/ quin
Jumalan Hoonenhaltian. Ei
Tylyn/ ei kirrin/ ei
winanioomarin/ ei tappelian/ ei
kerckehen ilkien woiton ielkin/
1:8 Waan wieroinholhoijan/
hyuein racastaijan/ Tausalisen/
hurska'/ pyhe'/ puchta'/
1:9 Ja kijnipiteuen sijte sanasta
quin wissi ombi/ ia opetta
taita/ Senpäle ette he' mös
wäkeue olis manaman
Teruelisen Opin cautta/ ia
ylitzewoittaman nijte
Wastanseisoita.
1:10 Sille ette monda on Julma
ia turhan Puhuiata ia Mielen
wändeite/ enimesti ne iotca
Ymberileickauxesta ouat/
1:11 quinenga suun pite
tukittaman/ Jotca coco
Hooneet yleskiendeuet ia
opettauat nijte quin ei kelpa/
häpielisen Woiton tedhen.
1:12 Sanoi yxi heiste/ heiden
oma prophetans/ Ne Cretalaiset
ouat aina walechteliat/ pahat

Pedhot ia laiska watzat.

1:13 Teme todhistus on tosi/
Sen syyn tedhen nuchtele heite
hartasti/ Senpäle ette he teruet
olisit Uskosa/

1:14 ia ei tottelisi Judasten
Turhi iuttua ia Inhimisten
keskyä/ iotca Totudhesta itzens
poiskiendeuet.

1:15 Caicki tosin ouat puchtat
nijlle Puchtaille/ Mutta nijlle
Saastaisille ia Wskottomille ei
ole miten puhdas/ Waan
saastainen on seke heiden
Mielens ette Omatundons.

1:16 He sanouat tundeuans
Jumalan/ Mutta töillens he sen
kieldeuet/ ette he ouat
cauhistos Jumalan edhese/ ia
ouat couacoruaiset/ ia ouat
caikijn hywin Töihin keltuottomat.

II. Lucu.

2:1 MUtta puhu Sine ninquin
sopipi sen teruelisen Opin ielkin.

2:2 Ne wa'hat/ ette he raitijd
olisit/ cunnialiset/ taualiset/
teruet Uskosa/ Rackaudesa/
Kersimisesä.

2:3 Ne wanhat Waimot
samalmoto Ette he itzens

kieuteisit/ quin Pyhein sopipi/
ei Laittajat olisi/ ei
Winanioomarit/ ette he hyuije
Opetaisit.

2:4 Joilda ne Nooret Waimot
tauoija oppisit/ ette he heiden
Miehienssä racastaisit/
Lapsensa racasna pideisit siuijet
olisit/ puchtat/

2:5 Talooliset/ hyuet/ heiden
Mieste's alamaiset. Senpäle ettei
Jumalan Sanan pidhe pilcatun
oleman.

2:6 Samalmoto mana mös ne
nooret Miehet/ ette he taualiset
olisit.

2:7 Caikellamodholla aseta itzes
Esicuuaxi hyuihin Töihin/
wilpittömen Opetuxen cansa/
Cunnialisudhen cansa/
teruelisen ia nuchtettoman
sanan cansa.

2:8 Senpäle ette se
Wastanseisoia madhais häuete
ia ei miten olla/ quin hen
machta meiste paha sanoa.

2:9 Nite Paluelioita mana/ Ette
he heiden HErrains alamaiset
olisit/ caikisa heille keltuoliset. Ei
narisiat/ ei poisweteueiset/

2:10 Waan caiken hyuen Uskon
osottadhen/ Senpäle ette he

sen Jumalan meiden
wapachtaian Opin caikisa
caunistaisit.

2:11 Sille ette ilmestynyt ombi
se teruelinen Jumalan Armo
caikille Inhimisille/

2:12 ia opetapi meite/ Ette
meiden pite poiskieldemen
caiken Jumalattoman menon/ ia
ne mailmaiset Himot/ Ja
raitihista ia hurskasti ia
Jumalalisesta elemen tesse
mailmasa.

2:13 Ja odhotta site autuasta
Toiuo/ ia sen swren Jumalan ia
meiden Lunastaian Iesusen
Christusen cunnialista
Ilmeistusta/

2:14 Joca Itzense meiden
edesten wlosannoi/ Senpäle
ette hen meite lunastais
caikesta wärydhesta/ ia
puhdhistais itzellens
erinomaisexi Canssaxi/
achkeraxi hyuihin töihin.

2:15 Neites puhu ia mana/ ia
nuchtele caiken todhen cansa.
Ele salli sinuas keldeken
ylencatzotta.

III. Lucu.

3:1 MAna heite/ ette he
Pämieste's ia Esiuallans
alamaiset ia cwliaiset olisit. Ette
he caiki hyuihin töihin walmit
olisit.

3:2 Ettei he kesteke' pahasti
puhuisi/ eike rijdaiset/ Wan
sulaiset caiken siueydhe'
osottadhen/ caikein Inhimiste'
cochtan.

3:3 Sille me olima mös muinen
tietemettömet/ couacoruaiset/
exyueiset/ paluellen Himoia ia
moninaiasi hecumita/ ia
waelsima pahudhesa ia
cateudhesa/ wainoliset/ ia
wihasim meite keskenem.

3:4 Mutta sijttequin Jumalan
meiden Wapachtaian Hywuys ia
Rackaus Inhimisten tyge
ilmestuy/

3:5 Ei sen Wanhurskaude'
töiden cautta/ iotca me tehnet
olema/ Waan Henen
Laupiudhens cautta teki he'
meite autuaxi/ Sen
wdhensyndymisen Leuly/ ia
sen pyhen Hengen Wdhistoxen
cautta/

3:6 ionga hen wloswodhattanut

on runsasti meiden pälen
 Iesusen Christusen meide'
 Wapautaiä' cautta/
 3:7 Se'päle ette meide' pite
 Wa'hurskaxi tuleman henen
 Armo'sa cautta/ ia Perilisexi
 tulla siihen ijancaikisen
 Elemehē'/ Toiuon ielkin/ Teme
 ombi iwri yxi wissi puhe.
 3:8 Neite mine tahdhon/ ettes
 * wahwasti opetadh/ Senpäle
 ette ne/ iotca Jumalan päle
 Uskonut ouat/ achkeroitzisit
 cuki Wirgasans hyuisse töisse
 edesseiso/ Sille ette näme ouat
 hyuet ia tarpeliset Inhimisille/
 3:9 Mutta hullut Tutkmiset/ ia
 Poluilughut/ ia rijdat ia
 campauxet Laista/ welte. Sille
 ne ouat tarpehetomat ia turhat.
 3:10 Eriseuraista Inhimiste
 pakene/ coska hen widhoin ia
 toisenkerdhan manattu ombi.
 3:11 Tieten ette sencaltainen
 ombi poiskietty/ ia synditekepi/
 ninquin se ioca itzense
 poisdominudh on.
 3:12 Coska mine sinu' tyges
 leheten Arteman elike
 Tijchicum/ nin rienä sinuas
 minu' tykeni Nicopolihin. Sille

ette sielle mine ole' aighonudh
 taluia wiettä.
 3:13 Zenam sen Lainoppenuen/
 ia Apollon hangitze wisusti
 matkahan/ ettei heille miteken
 pwtuis
 3:14 Mutta anna mös nijnen
 iotca meiden ouat/ oppia
 hyuisse Töisse wirghasans
 edeseisoman/ cussa tarueh
 käske. Senpäle ettei he olisi
 hedhelmättömet.
 3:15 Teruetteuet sinua caiki
 iotca minu' cansani ouat.
 Teruetä nijte iotca meite
 racastauat wskosa. Armo
 olcohon teiden caikein
 cansanne/ AMEN.

** Wahwasti) Ette Inhimiset
 merkitzisit sen wissin wahwan ia
 todhen oleuan mites opetadh/
 ia ei pidheisi site tarpettoman/
 turhan/ eli Epelyxen edeste/
 Ninquin se olis turha iuttu eli
 irtahat iarituxet.
 Quin Christus mös wäkeuesti
 opetapi/ ia ei ninquin ne
 Phariseuset Matth. 7.
 Kirioitettu Macedonian
 Nicopolista.*

Se P. Paualin Epistola Philemonin tyge.

Alcupuhe sen P. Paualin Epistolan päle Philemonin tyge.

*TEme Epistola osottapi sangen ialon ia carskin Esicuuan
Christilisesta Rackaudhesta.*

*Sille ette tesse me näeme/ quinga P. Pauali temen keuhen
Onesimusen wastanottapi/ Ja hende souitta henen Herrans ia
Isendens cansa/ sange' rackasti/ caikilla mille hen woipi.*

*Ja ei hen toisin itzens aseta/ quin hen itze olis se sama
Onesimus ollut/ ioca sillens nein rickonut oli. Quitengin eipe hen
site wäelle eli Waatien tee/ quin henelle olis kyllä oikius ollut/
Waan hen poislaske sen henen Oikiudens ia Poole's/ iolla hen
poolittain waati Philemonem sihen Ette hängi mös pidheis henen
Oikiustans loopuman.*

*Jwri quin Christus ombi meille tehnyt Isen Jumalan ia meiden
waihellen/ Nin mös P. Pauali teke Philemonin cansa Onesimusen
polesta. Sille ette Christus ombi mös ylenandanut Oikiudens/ ia
rackauden ia neurydhen cansa Isense ylitzewoitti/ ette henen tuli
poispanna henen Wihans ia Oikiudhens/ ia otta meite Armohins
Christusen tedhen/ ioca nin kempiste meiden polestan edesastu ia
seiso/ ia meiden syynnä edeste nin hartasti wastapi. Sille ette
caiki me olema Christusen Onesimuset/ ios me mwtoin sen
vskoma.*

Se P. Paualin Epistola
Philemonin tyge.

I. Lucu.

1:1 PAuali se Christusen Iesusen
sidhottu/ ia se Weli Timotheus.

1:2 Sille rackahalle Philemonille

ia meiden Auttajalle/ ia
Alphialle sille rackahalle/ ia
Archippuselle meiden
Sotawelielle/ ia sille
Seuraku'nalle/ ioca sinu'
Honesas on.

1:3 Armo olcohon teiden
cansan ia Rauha/ Jumalalda

meiden Iselde/ ia Herralda
lesuselda Christuselda.

1:4 Mine kijten Jumalatani/ ia
muistan aina sinun päles minun
Rucuxisani/

1:5 Ette mine cwlen sijte
Rackaudhesta ia Uscosta/ quin
sinulla on HERRAN lesusen
Christusen päle/ ia caikein
Pyhein tyge/

1:6 Ette sinun Uskos ioca meille
on ychteinen/ tulis sinussa
woimalisexi caiken Hywuydhen
tundemisen cautta/ ioca teille
ombi Christuses lesuses.

1:7 Sille ette swri ilo ia
Lohdutus on meille sinun
rackaudhestas/ Ette ninen
Pyhein Sydhemet ouat
wirwotetudh sinun cauttas/
racas welien.

1:8 Senteden waicka minulla
ombi swri vskallus Christusesa
sinua keskemehen mite sinun
tule tehdxes/

1:9 Nin mine quitengin tahdhon
rackaudhen polesta waan
manata/ mine ioca sencaltainen
olen/ nimitten/ se wanha
Pauali/ Mutta nyt wiele
semmengin yxi lesusen
Christusen Fangi.

1:10 Nin mine sis manan sinua
minun Poicani Onesimusen
polesta/ ionga mine synnytin
Siteiseni/

1:11 Joca sinulle muinen
keluotoin oli/ Mutta nyt minulle
ia sinulle kyllä tarpelinen on/

1:12 ionga mine
iellenslehettenyt olen. Mutta
wastanrupe hende/ se on
minun oma Sydhemen.

1:13 Sille mine tachtain hende
tykeneni pite/ ette hen minua
sinun polestas paluelis/ neisse
Euangeliumin Siteise.

1:14 Mutta ilman sinu' sosiotas/
en tachtanut mite tehdxä/
Senpäle ette sinun hyues ei
pitenut oleman ninquin
waadhittu/ waan wapamielisen.

1:15 Sille senteden hen lehes
hetkexi poislexi sinulda ettes
hene' ijancaikissa iellenssaisit.

1:16 Ei nyt sillen quin iongun
Paluelian/ waan enemnin quin
Paluelian/ Ja/ ninquin ydhen
rackan wel Erinomaisesta
minulle/ mutta quinga palio
enemnin sinulle/ seke Lihan
cautta ette Herrasa ?

1:17 Jos sine sis nyt minua
pidhet Wertawelienes/ nin

wastanrupe hende quin
minuakin.

1:18 Mutta ios hen iotakin sinua
wahingoittanut on/ eli welca
on/ se lue minun päleni.

1:19 Mine Pauali olen temen
kirioitanut minun Kädhelleni/
mine sen tahdhon maxa/ Ettei
mine sanoisi/ ettes itzesinus
minulle welcapä olet.

1:20 Ah armas Welien/ szoo
minu' ihastuaa sinusta Herrasa.
Wirwota minun Sydhemen
Herrasa.

1:21 Mine kirioitin sinulle
vskalten sinun cwliaisudhes
päle/ Tieten sinun enemini

tekeuen/ quin mine sanon.
Ynne mös walmista minulle
Maia.

1:22 Sille mine toiuo'/ ette
mine teiden rucoxen auulla
teille lahijoitetan.

1:23 Teruetteuet sinua Epaphras
minun Cansafangin Christuses
lesuses/

1:24 Marcus/ Aristarchus/
Demas/ Lucas minun Auttajani.

1:25 Meiden HERran Iesusen
Christusen Armo olchohon teiden
hengen cansa. AMEN.

*Kirioitettu Romista Onesimum
sen Paluelian möte.*

Se Epistola Ebreerin tyge.

Alcupuhe sen Epistolan päle Ebreerin tyge.

*Tehenasti ombi meille ne oikeat ia wissit päkiriat wdhes Testame'tis
olluet.*

*Mutta neme nelie ielkimeiste ouat muijnen toises lwlosa pidhetyt.
Ja ensin teme Epistola Ebreerin tyghe/ ettei hen ole pyhen
Paualin/ eli iongun mwun Apostolin/ Se osotta sen ca'sa ette
toisesa Ca. näin seiso. Teme oppi o'bi nijlde iotca itze sencaltaista
Herralda cwluet ouat/ meiden pälene tullut ia iänyt. Josta ombi
selkie ette he' sijnä puhupi Apostoleista/ ninquin yxi Opetuslapsi
ionga päle semmotoinen Opetus Apostoleilda tullut on/ maxa ette
cauuan ielkin/ Sille ette Pyhe Pauali Gal. 1. todistapi woimalisesta/
ettei henen Euangeliumins ole ycdheltäke' Inhimiselde/ eike mös*

Inhimiste' cautta/ mutta itze Jumalalda. Ja wiele sen ylitze o'bi telle Epistolalla yxi coua solmi/ ionga iocu töölle peste/ se on/ ette tesse vj. ia x. Cap. ratki poiskielde Synnin paranoxen/ Casten ielkin/ ia sanopi xij. Esau on paranosta etzinyt/ ia ei quite'gan leunyt. Joca on wastan caiki Eua'gelia/ ia P. Paualin Epistolita/ Ninquin se iulgisesta näky. Ehcke taidhas sijhin päle ycdhen Glosun eli toimitoxe'/ tehde nin ne sanat quitengin selkiesti cwluuat/ ette semmotoine' Glosu tuskalla teudhen tekepi Se nin nähdhen/ quin teme Epistola/ olis ninquin monesta cappalesta coottu/ Ja ycdhelisesta toimitta.

Wai quinga caikista neiste on/ nin hen sijttekin on yxi iwri sangen Jalo Epistola/ ioca Christusen Pappiudhesta sepesti ia syuesti Ramatuista puhupi/ ia nin hen mös caunijsti/ ia runsasti/ sen Wanhan Testamentin wlostoimitta. Nin ette iulgi ombi/ ette se on ollut sangen oppenuen ia Jalon Miehe'/ ioca ombi Apostoleiten Opetuslapsi ollut/ palio heiste oppenun/ ia Uskosa kyllle harioitetun/ ia Ramattusa wisusti totutetun. Ja waicka ei hen Uskon perustosta laske (ninquin hen itze sanopi vj. Cap) ioca quitengin se oikia Apostoleiten wirca olis. Nin hen quitengin rakentapi caunijsti siehen päle Culta/ Hopeata calita kiuiä/ ninquin p. Pauali/ j. Corint. iij. sanopi.

Sentedhe' elkem totalco/ ios hen ioskuis Puita/ Corsia eli Heinie/ siehen secoitta/ waan hen sencaltaisen caunin Opin caikella cunnialla wastanottacan. Paitzi sen/ ettei me tege site iocapaicas/ ia caikiten iwri Apostolisexi Epistolaxi Mutta cuca sen kirioitanut on/ se on tietemetoin/ ia taita wiele hetkens tietemetoin olla. Wehä mös sijte lucua on.

Tytykem me Oppihin/ ionga he' näin wahuasti Ramatuista perustanut o'bi. Ja osottapi mös/ oikian caunihin Rupeuxen ia moodhon Ramatuita lukeman ia toimittaman

Se Epistola Ebreerin tyge.

I. Lucu

1:1 JUMALA Wsein ia monellamooto Muijnen puhui lsille Prophetain cautta/ Ombi hen nyt neine wimeisinä Peiuiine Meille puhunut Poiansa cautta.

1:2 Jo'ga hen on pannut Perilisexi caikein ylitze/ Jonga cautta he' mös Mailmat tehnyt ombi.

1:3 Joca/ senpolesta ette hen on henen Cunniaudens Kircaus/ ia henen olema'sa Jwricuua/ ia candapi caiki cappalet Henen Sanans Woimalla/ ia ombi Itzens cautta meiden syndeine puhdistuxe' tehnyt/ Ja jstupi Maiestetin oikealla polelle Corkiuxisa/

1:4 Nin palio paramaxi tullut Engeleite/ ta ylemeisemen Nimen hen on heidhen echtons perinyt.

1:5 Sille kenelle Engeleiste hen on coskan sanonut/ Sine olet Minun Poican/ Tenepene Mine sinun synnytin? Ja taas/ Minun pite oleman henen lsense/ ia henen pite oleman Minun

Poicani.

1:6 Ja taas/ coska hen siseltoopi sen Esicoisens Mailmahan/ sanopi hen/ Ja hende pite caiki Jumalan Engelit cumartaman.

1:7 Mutta Engeleiste hen tosin sanopi/ hen tekepi Engelinse Hengixi/ ia henen Palueliansa Tulenleimaxi.

1:8 Mutta Poiallens/ JUMALA/ sinu' Istuimes pysypi ijancaikisesta ijancaikisehen/ Sinun Waldacunnas Waltica/ ombi Oikiudhen Waltica.

1:9 Sine racastit Wanhurskautta/ ia wihasit wärytte/ sentedhen ombi sinun/ O Jumala/ sinun Jumalas woidhellut Sinun ilo Öliolla/ ylitze sinun Osauelieis.

1:10 Ja sine HERRA olet alghusta Maan perustanut/ ia Taiuat ouat sinun käsialas.

1:11 Ne samat catouat/ mutta sine pysyt.

1:12 Ja he caiki wanhaneuat ninquin Waate/ ia ninquin pughun sine heite mwttetlet/ ia he mwttuuat. Mutta sine itze ycdhelles olet/ ia eiuet sinun woodes puutu.

1:13 Mutta kelle Engeleiste hen on coskan sanonut/ Istuta sinus oikealle kädelleni/ sihenasti quin mine panen wiholises sinun ialcais astinlaudhaxi?

1:14 Eikö he caiki ole palueliaiset He'get/ wloslehetetyt palueluxeen/ nijte warten iotca sen Autuudhen perimen pite?

II. Lucu.

2:1 SEnteden pite meiden site wisumasti warinottoman nijste iotca meille sanotut ouat/ ettei me ioskus poiswodhaisi/

2:2 Sille ios se Sana oli wahua quin Engelitten cautta puhuttin/ ia iocainen ylitzekeumys/ ia tottelematus ombi henen oikean Palcans saanut/

2:3 Quingasta me weltesim/ ios me sencaltaisen Autuudhen ylen catzoma? Joca sitte quin se ensin on sarnatu itze Herralda/ meihin se wahuistui/ ninen cautta iotca sen cwluet olit.

2:4 Ja Jumala ombi sihen andanut Todhistoxens seke Merckein cansa ette

tunnustectein/ ia moninAISilla Auwoilla/ ia pyhen Hengen wlosiakamisen cansa/ henen tadhons ielkin.

2:5 Sille eipe hen ole Engeleiten alaa'danut site tuleuaista Mailma iosta me puhuma.

2:6 Mutta yxi sen todistapi toises Paicas/ ia sanopi/ Mike on Inhiminen/ ette sine aiattelet henen pälense?

2:7 Ja Inhimisen Poica/ ettes he'de etziskelet? Sine olet hene' wehen hetken Engeleilde andanut * ylena'neta. Cunnialla ia ylistöxella olet sine hene' crunanut/ ia olet henen asettanut sinun Kättes töidhen päle/

2:8 Caiki sine olet heitenyt henen Jalcains ala. Sille sijne ette he' caiki on heitenyt henen alans/ eipe hen mite iettenyt/ iota hen ei henen alans heitenyt. Mutta eipe me wiele nyt näe/ caikia henen alans heitetyxi.

2:9 Mutta SEN ioca wehen hetken oli Engeleilde ylenannetu/ me näemme ette se IESUS ombi colemans kersimisen cautta crunattu

cunnialla ia ylistoxella/ senpäle ette henen piti Jumalan Armon cautta caikein edeste Colemata maistaman.

2:10 Sille se soueisi henen/ ionga tedhen caiki ouat/ Ja ionga cautta caiki cappalet ouat/ ioca palion Lapsia Cunnialisutehe' saatti/ ette hen heiden Autuudens päructinan kersimisen cautta/ teudhelisexi tekisi.

2:11 Senpolesta ette ne caiki ycdheste ouat/ seke se/ ioca pyhittepi/ ette ne iotca pyhitetään/ Jonga syyn tede' eipe hen mös hepiä heite Welixens cutzua/ sanodhen/

2:12 Mine tahdhon iulghista sinun Nimes minun welijlleni/ ia keskelle Seuracunda weisulla sinua yliste.

2:13 Ja taas/ Mine panen wskaloxeni henen tygens/ Ja taas/ Catzo/ Mine ia ne Lapset iotca Jumala minun andanut on.

2:14 Ette nyt nijllä Lapsilla ombi Liha ia Weri/ ombi hen mös nijste samalmooto osalisexi tullut. Senpäle ette henen piti Coleman cautta woiman poisottaman/ sildä iolla

Cooleman walda oli/ se on/ Perkelen/

2:15 Ja pästemen ne iotca Cooleman pelghon cautta piti caiken ijensä Oriana oleman/

2:16 Sille ettei hen coskan Engeleite tosin * pälens ota/ waan sen Abrahamin Siemenen hen pälens ottapi/

2:17 iosta henen piti caiketi henen Welians caltainen oleman. Senpäle ette hen olis armolinen/ ia wskolinen ylimeinen Pappi Jumalan edhes/ souittaman Canssan synnit.

2:18 Sille sijne ette hen kersinyt ombi/ ia on kiusattu/ woi hen mös autta nijte iotca kiusatan.

* Ylenanneta) Ebreaxi nemet sanat ouat näin/ sine olet henen ylenandanut wehen hetken Jumalalda/ se on/ sine olet poisiettenyt henen nine colmena peiuene coska hen kersi/ ninquin ei ychten Jumalata olis henen tykenens ollut.

Mutta cusa ei Jumala ole ei mös sijne Engelite ole/ eli iocu Apu Jumalalda/ ninquin ennen coska hen swret jhmeet teki.

* *Pälens ota) Se on/ ei hen
coskan Engelein Loondo pälens
ottanut/ waan Miehen
Miehudhen/ coska hen
Inhimisexi tuli*

III. Lucu.

3:1 Sentedhe' te pyhet Weliet/
iotca sijne Taiualises
Cutzumises Osalises oletta/
ottaca waari sijte Apostolista ia
ylimeiseste Pispasta/ io'ga me
tu'nustame Christusesta
lesusesta/

3:2 ioca vskolinen o'bi/ sillen
ioca henen tehnyt oli (ninquin
mös Moses) henen coco
Honeesans.

3:3 Mutta teme ombi site
swremman Cunnian werdi/ quin
Moses/ senpolesta/ ette
swrembi cunnia henelle o'bi
Hoonesta/ ioca sen rakensi/
quin itze Hoonella.

3:4 Sille ette iocainen Hone
ombi ioltakin rakettu/ Mutta
ioca caiki rakensi/ se on
Jumala.

3:5 Ja Moses tosin oli
Uskolinen caikesa Henen
Hoonesansa/ ninquin yxi

Paluelia/ ninein cappalein
todhistoxexi/ iotca
ieliestsanottauaiset olit/
3:6 Mutta Christus ninquin poica
hallitzi henen Honensa/ ionga
Hone me olema/ ios me
mwtoin sen Uskalluxen/ ia
Toiuon kerskamisen loppun asti
wahuana pidhesinme.

3:7 Sentedhen/ ninquin pyhe
Hengi sanopi/

3:8 Tenepene/ ios te saatta
cwlla hene' Änensa/ nin elket
couatco teidhen sydhemiten.

3:9 Ninquin tapachtui sijne
Haickeudhesa/ sille kiusauxen
peiuelle Coruesa coska Minua
kiusait teidhen Isenne/

3:10 He coettelit/ ia neid
minun Tööni neliekymmende
aiastaica. Sentede' mine
kyrkestyin temen Sucucunnan
päle/ ia sanoin/ Aina He
exyuet sydemeillens/ Mutta eiuet
he tundenuet minun Teiteni/

3:11 nin ette mine mös wannoin
minun wihasani ettei heiden
pide minun Leponi siseltuleman.

3:12 Catzocat rackat weliet/
ettei ioskus teisä olisi iollaki yxi
paha vskotoin syden/ ette se
lowuisi eleueste Jumalasta/

3:13 wan manatca teite keskenen iocapeiue/ nincauuu' quin se cutzutan Tenepene/ ettei iocu teiste paaduisi synnin petoxen cautta.

3:14 Sille me olema Christusesta Osalisexi tulluet/ ios me mwtoin sen alghetun Uskon haman loppun asti wahuana pidheisimme/

3:15 ionni se sanotan/ Tenepene/ ios te saatta cwlla hene' änense/ nin elket couatco teiden sydhemite'.

Ninquin tapactui sijne Haikeudhesa.

3:16 Sille mwttamat coska he cwlit/ nin he haikeutit henen/ mutta ei caiki iotca Egiptiste Mosesen cautta wloslexit.

3:17 Mutta ioille sijs hen oli kyrkestynyt neliekymende aiastaica? Eikö nijlle iotca synnie teit/ Joinenga Rumit Coruesa mahanlangesit?

3:18 Cuille hen sijs wannoi/ ettei heidhen pitenyt henen Leponsa siseltuleman/ waan nijlle vskomattomille?

3:19 Ja me näemme/ ettei he woinuet heidhen Epeuskonsa tedhen siseltulla.

IV. Lucu.

4:1 Nln pelietkem sijs ettei me sen Lupauxen/ siseltulemasta henen Lepoonsa/ vnodhaisi/ ia eikengen meiste tacaperin ieisi/

4:2 Sille ette se ombi mös meille ilmoitettu/ ninquin heilleki.

4:3 Mutta ei heidhen Sanan cwlo miten auttanut coska eiuet ne vskonuet iotca sen cwlit.

Sille me iotca vskoima siseltulema Lepohon/ ninquin hen sanoi/ ette mine wannoin minun wihasani ei heiden pidhe minun Lepohoni siseltuleman.

4:4 Ja tosin/ coska ne Tööt Mailman alghusta teutetyt olit/ sanoi hen ydhese Paicasa sijte seitzemeneste peiuste/ nein/ ia Jumala lepeisi seitzemenden peiuene caikista henen Töistens.

4:5 Ja taas nyt tesse/ Ei heiden pidhe minun Leponi siseltulema'.

4:6 Senielkin sijs ette se wiele nyt edhespeiten on/ ette mutamat pite sihen siseltuleman. Ja ne iolle se ensin ilmoitettu oli/ eiuet sihen tulluet Epeuskonsa tedhen/

4:7 Märepi hen taas ydhen peiuen/ nein pitken aighan pereste/ ia sanopi Daudin cautta/ Tenepene/ ninquin sanottu on/ Tenepene/ ios te cwletta hene' ämensä/ nin elket couatco teidhen sydhemiten.

4:8 Sille ios Josua olis heite Lepohon saattanut/ eisuingan hen olis sijte toisesta peiuste puhunut.

4:9 Sentedhen ombi Jumalan Canssalle yxi Lepo wiele saataua.

4:10 Sille ioca henen Lepohonsa io tullut on/ hen lepepi mös henen Töistens/ ninquin Jumalaki henen.

4:11 Nin ahkeroitcam sijs sihen Lepohon siseltulla/ senpäle ettei iocu langeisi sihen saman Epewskon esicuuahan.

4:12 Sille ette Jumalan Sana o'bi Eleue ia Woimalinen/ ia teräuembi quin iocu caxiteräinen Miecka/ ia lepitze tungepi/ sinhenasti ette se Sielun ia Henge' eroitapi/ ia ydhymet ia Luud/ ia on yxi Domari ylitze aiatoste' ia sydhemen aighotuste'/

4:13 ia ei ole ycte'

Loondocappalda hene' edesens näkymete/ Mutta caiki ouat paliahat/ ia iulki henen Silmeins edes. Heneste me puhuma.

4:14 Ette meille nyt yxi swri ylimeinen Pappi ombi/ IESUS se Jumalan Poica/ ioca Taiuaisijn mennyt on. Nin pitekem se Tunnustos/

4:15 Sille ei meille ole ylimeinen Pappi/ ioca ei taidha henens armacta meiden Heickoudhen päle/ waan ioca kiusattu ombi caikitein/ ninquin mekin/ quitengin ilman synnite.

4:16 Edheskieukem senteden wskalluxen cansa sen Armoinstolin tyge/ senpäle ette me Laupiudhen saisimma/ ia Armon leudhesime/ sihen aican coska me Apua taruitzemme.

V. Lucu

5:1 Sille ette iocainen Ylimeinen Pappi/ ioca Inhimisiste ylesotetan/ se pannan Inhimisten eten nijse asioisa/ iotca Jumalan coctan pätyuet/ senpäle ette hen wffrais Lahioia/ ia Uffreia syndein edheste.

5:2 Joca taidhais henens
armacta ninen ylitze/ iotca
epätiedhoiset ia exyueiset ouat/
senwoxi ette hen mös itze
ymberikäritty ombi
Heickoudhella.

5:3 Senteden tule henen quin
Canssan edheste/ nin mös itze
edhestens wffrata/ syndein
edheste.

5:4 Ja eikengen omista itzellens
Cunniata/ waan ioca mös
cutzutan Jumalalda/ ninquin
Aaron.

5:5 Nin mös Christ9 ei ole itze
hene's cu'nioittanut ette hene'
ylimeisexi papixi tulema' piti/
Mutta se ioca henelle sanonut
oli/ Sine olet minun Poican
Tenepene mine sinun synnytin.

5:6 Ninquin he' mös toises
paicas sanopi/ Sine olet Pappi
ijancaikisesta sen
Melchisedechin sädhyn ielkin.

5:7 Ja hen ombi henen Lihansa
peiuille wffranut Rucoxet ia
neuret anomiset/ wekeue'
huhun ia kynelitten cansa/ sen
tyge ioca henen woinut olis
Coolemasta pelasta/ ia ombi
mös cwleltu/ senteden ette hen
Jumalata Cunniasa piti.

5:8 Ja waicka hen Jumalan
Poica oli/ on hen quitengin
nijste/ Jotca hen kersi/
Cwliaisudhen oppenut.

5:9 Ja coska hen teudhelisexi
tuli/ ombi hen caikein ninen/
iotca Henen cwliaiset ouat/ yxi
Tila ijancaikisehen Autuuteen/

5:10 nimitetty Jumalalda
Ylimeisexi Papixi/ sen
Melchisedechin sädhyn ielkin.

5:11 Josta meille olis kyllä
sanomista/ mutta se ombi coua
wlostoimitta/ ette te oletta nin
couacoruaiset.

5:12 Ja te iotca piti aica
Opetaiat oleman/ taas
taruizetta ette me teite
opetaisimme ne ensimeiset
Bockstauit Jumalan sanan
Opista/ Ja ette teille annetaisin
Pijmä/ ia ei wekeuete Rooca.

5:13 Sille ette ioca Reeskasta
wiele ombi osalinen/ hen on
Hariottomatoin siihen
Wanhurskauden puheyteen sille
hen ombi noori Lapsi.

5:14 Mutta nine' Wrosten tule
Wekeue Rooca/ ioilla ombi
tottumisen cautta harioitetut
Mielet eroittaman hyuet ia
pahat.

VI. Lucu

6:1 SEnteden andacam sen Christilisen Elemen Alcu Opin tacaperin olla/ ia ruuetcam nihin/ iotca teudhelisudhen saattauat/ ei wastwdhesta perusta laskedhen Parannoxen cooleuaisista Töiste/ Uskosa Jumalan päle/
6:2 Castesta/ Opista/ Ketten päle panemisesta/ Cooluten ylesnousemisesta/ ia sijte ijancaikisesta Domiosta.
6:3 Ja sen me tadho'ma tehdhä/ ios Jumala mwtoin sen salli.
6:4 Sille ettei se ole mahdholinen/ ette ne iotca widhoin walistetut ouat/ ia maistanuet ouat ne Taiualiset Lahiat/ ia ouat osalisexi tulluet Pyheste Hengeste/
6:5 ia maistanuet ouat sen Jumalan hyuen Sanan/ ia sen tuleuaisen Mailman woimat/
6:6 Jos he poislangeuat (ia wastudhest itze heillens sen Jumalan Poian ristinnaulitzeuat/ ia pilcana piteuet) ette ne pidheis wastalgusta wdhistettaman Paranoxeen.

6:7 Sille ette Maa ioca Sateen sisellensserpä/ quin wsein hene' pälens tulepi/ ia candapi tarpeliset Roohot nijlle iotca site prucauat/ se saapi siugnauxen Jumalalda.

6:8 Mutta ioca Oriantappuroita ia Ohdhakei candapi/ se ombi keloatoin/ ia kirousta lehimeinen/ ionga loppu on/ ette se poldetan.

6:9 Mutta me vskallam meille'me/ rackahimat/ teilde parambata/ ia quin Autuutta lehe'bene olis/ echke me näin puhuma.

6:10 Sille ettei Jumala wäre ole/ ette hen vnoctais teidhen teghon ia töön rackaudhesa/ ionga te osotitte henen Nimens coctan/ coska te nijte pyhie paluelitte/ ia wiele palueletta.

6:11 Mutta me halama/ ette iocainen teiste sen saman ahkerudhen osotais/ pitedhen Toiuon wissiydhen haman loppun asti.

6:12 Ettei te hitaxi tulisi/ waan ninen Tauoittaiaxi/ iotca wskon ia Kersimisen cautta/ sauat sen luuatun perimisen.

6:13 Sille ette quin Jumala

lupasi Abrahamille/ koska ei
hen woinut ycdhenken Sureman
päle wanno/ nin hen wanoi
itzens cautta/ ia sanoi/
6:14 Totisesta mine tahdon
sinua hyuesti siugnata/ ia
enäte.

6:15 Ja sillens ette hen
kersiuellisesta odhotti/ nin hen
sai lupauxen.

6:16 Inhimiset tosin wannouat
sen cautta/ ioca on surembi
quin he ouat/ ia se Wala
caiken Rijdha' ratcaise/ ios se
Walan cansa wahuistetan.

6:17 Mutta Jumala koska hen
tactoi nijlle lupauxen Perilisille
ylenpaldisesta osotta henen
Neuonsa wahwuden/ ombi hen
yhden wannotu' Wala' sihe'
pälepa'nut/

6:18 senpäle ette me cahden
horiumattomain cappalde' cautta
(sille se on mahdotoin/ ette
Jumala' pideis walectelema') iwri
wahuan vskaloxen pideisimme/
me iotca sihen turuama/ ette
me saisimma sen edestartun
Toiuon/

6:19 Jonga me pide'me ninquin
waghan ia wahuan meiden
Sielun Ancurin/ ioca mös siselle

wlottupi/ hama' nihin asti/
iotca ouat Esiripun siselmeiselle
polella/

6:20 iohonga se edhelioxia
meiden edhellen on
siselmennyt/ IESUS/ ydhexi
ylimeisexi Papixi ijancaikisesta
tecty/ sen Melchisedechin
sädhyn ielkin.

VII. Lucu

7:1 Sille teme * Melchisedec oli
Salemin Kuningas/ sen caikein
corkeiman Jumalan Pappi/ ioca
Abrahamin wastankieui/ koska
hen palasi sijte Kuningaidhen
Taposta/ ia hyuestisiugnasi
he'de/

7:2 iolle Abraham mös annoi
Tiunnin caikesta hywuydhestens.
Ensin hen wlostulkitan
wanhurskauden Kuningaxi/
Mutta sitelehin hen mös ombi
Salemin Kuningas/ se on
Rauhan Kuningas.

7:3 Ilman Isete/ ilman Eitiä/
ilman sughuta/ ia eike henelle
ole peiuein alcu eli Elemen
loppu/ Mutta hen on Jumalan
Poican werdhoitettu/ ia pysy
Pappina ijancaikisesta.

7:4 Mutta catzocat/ quinga swri teme on iolle mös Abraham se Patriarcha Tijunnin annoi/ nijste Saalijsta.

7:5 Mutta coska tosin Leuin Poiat Papin Wirghan ottauat/ ombi heille kesky Tijunnin Canssalda otta/ se on/ heiden Welijldens Lain ielkin/

7:6 waicka ne samat mös Abrahamin cupeista wlostulluet ouat. Mutta se ionga Sucu heiden seasans ei lueta otti Tiju'nin Abrahamilda/ ia hyuestisiugnasi hende iolla ne lupauxet olit.

7:7 Nyt ei yxiken site kielle/ ette se ioca wehemi on/ ottapi hyuestisiugnauxet/ silde ioca Enemi on.

7:8 Ja tesse tosin ne Inhimiset quin cooleuat/ Tijunita ottauat/ Mutta sielle hen todistapi/ ette hen elepi.

7:9 Ja ios mine nin puhelen/ se mös itze Leui ioca tottui Tijunnin otta/ ombi Abrahamisa tijunnoittu/

7:10 Sille hen oli wiele silloin Isens Cupeisa/ coska Melchisedec henen wastahanskeui.

7:11 Senteden ios nyt Teudheliseus ombi tapactunut/ sen Leutin Pappiudhen cautta (Sille sen saman alla o'bi Ca'ssa Lain saanut) mite sijtte oli taruetta sanoua/ ette yhdhen toisen Papin ylestuleman piti Melchisedechin sädhyn ielkin/ ia ei Aaronin sädhyn ielkin?

7:12 Sille cusa Pappius mutetan/ sijne piti mös caiketikin Lain mutetaman.

7:13 Sille se iosta neite sanotan/ ombi toisesta Sucucunnast/ iosta ei yxiken Altarita paluellut.

7:14 Sille ette se ombi iwri iulkinen/ ette meiden Herranna ombi ylestullut Judan Sucucunnasta/ Jolle Sucucunnalle ei Moses ole miten Pappiudhesta puhunut.

7:15 Ja se ombi selkemi/ ios tosin Melchisedechin sädhyn ielkin yxi toinen Pappi ylestulepi/

7:16 ioca ei sen Lihalisen Lain Kesky ielkin tecty ole/ waan sen loppumattoman Elemen woiman ielkin/ sille ette tellemodholla hen todhistapi/

7:17 Sine olet yxi Pappi
ijancaikisesta sen
Melchisedechin sädhyn ielkin.
7:18 Sille sen cansa se
ensimeinen Laki lackapi/
senteden ette se heicko ia
taruetoin oli
7:19 (Sille eipe se Laki tainut
miten teudhelisexi tedhä) waan
se oli yxi siseliohdatus
para'paan Toiuoon/ ionga
cautta me Jumalata lehenemme.
7:20 Ja sitekin quin palio
enembi on/ ettei se ole tecty
ilman wa'nottu wala/ Sille ne
tosin olit ilman wannotu Wala
Papixi tecdhyt.
7:21 Mutta teme wannotun
Walan cansa/ henen cauttans
ioca sanoi henelle/ Herra ombi
wannonut/ ia ei hen site
cadhu/ Sine olet yxi Pappi
ijancaikisesta sen
Melchisedechin sädhyn ielkin.
7:22 Nein palio paraman
Testamentin wlostoimittaiaxi/
ombi IESUS tecty.
7:23 Ja ne tosin olit monda
Papixi tehdyt/ senwoxi ettei he
sallitut Coleman tedhen
pysymen.
7:24 Mutta telle/ senwoxi ette

hen pysy ijancaikisesta/ ombi
catomatoin Papius.
7:25 Josta hen mös taita
autuaxi tehdä ija'caikisesta nijte
iotca hene' cautta's Jumala'
tyge tuleuat/ ia aina elepi/ ia
alati rucoile heide' edeste's.
7:26 Sille sencaltainen Ylimeinen
Pappi meille sopi/ ioca olis
pyhe/ wighatoin/ saastatoin/
synneisiste eritetty/ ia
corkemaxi Taiuaita tecty/
7:27 Jolla ei olisi iocapeiue
tarue ninquin nijlle Ylimeisille
Papilla/ ensin omain Syndeins
edheste wffrata/ sitelehin
Canssan syndein edeste/
7:28 Sille sen hen ombi widhoin
tehnydh/ coska hen itzehenens
wffras. Sille Laki asettapi
Inhimiset Ylimeisixi Papeixi/
ioilla heickous ombi. Mutta se
Wannotun Walan puhe/ ioca
Lain pereste oli sanottu/
asettapi Poian ijancaikisexi/ ia
Teudhelisexi.

** Melchisedech) Tulkita' Somexi
wanhurskaudhen Kuningas/
Melchisalem cutzutan Rauhan
Kuningas/ Sille Christus andapi
wanhurskaudhen ia Rauhan/ ia*

*hene Waldakunnas ombi
wanhurskaus ia Rauha Jumalan
edes/ Wskon lepitze Rom. 1. ia
5.*

VIII. Lucu.

8:1 TEme ombi nyt se Summa
ioista me puhuma. Meille ombi
yxi sencaltainen ylimeinen Pappi
ioca ynne istupi Oikealla
kädhelle Maiestatin Stolis
Taiuaisa/

8:2 Ia ombi yxi Haltia pyhein
hywuytten ylitze/ ia sen totisen
Maian/ ionga Jumala
yleskohdhensi/ ia ei Inhiminen.

8:3 Sille ette iocainen ylimeinen
Pappi asetetan wfframan Lahioia
ia wffrei. Senteden tarue on
ette telleki mös iotakin olis
wfframist.

8:4 Jos hen nyt Maan päle
olis/ nin ei hen tosin Pappikan
olisi/ Se'woxi cusa Papit ouat
iotca Lain ielkin Lahioia
wffrauat/

8:5 iotca tosin palueleuat sen
Esicuaa'/ ia Taiualisen Tauaron
warion. Ninquin se Jumalalinen
wastaus Moseselle sanoi/ coska
hene' piti Maian päättemen.

Catzos (ma hen) ettes caiki teet
sen Esicuaan ielkin ioca sinulle
osotettu ombi Woorella.

8:6 Mutta nyt hen ombi yhden
paraman wirgan saanut/ ninquin
hen yhden paraman

Testamentin wälimies on/ ioca
mös paraman Lupauxen päle
seisopi.

8:7 Sille ios se entinen olis
nuctetoin ollut/ ei suingan olis
sitte yhdelle Töiselle sija etzitty.
Sille hen nuctele heite ia sano.

8:8 Catzo/ Peiuet tuleuat
sanopi Herra/ Ette mine ylitze
Israelin Hoonen/ ia ylitze Judan
Honen/ wden Testame'tin
tahdon päätte.

8:9 Ei sen Testamentin ielkin
io'ga mine tein heide' Isillens
sille peiuelle coska mine
rupeisin heiden Kätens/ heite
wloswiedexeni Egiptin Maalda.
Sille eteiuet he pysynyuet minu'
Testamentisäni/ nin em mine
mös ole heiste lucupitenyt/
sanopi Herra.

8:10 Sille teme ombi se
Testamenti ionga mine sädhen
Israelin honelle/ neinen peiuein
ielkin/ sanopi Herra/ Mine
tahdon anda minun Lakini

heiden mielens siselle/ ia
heiden sydemijs mine tahdon
ne kirioitta/ Ja tahdo' olla
heiden Jumalans/ ia heiden
pite olema' minu' Canssan.
8:11 Ja eikengen pide
opettaman henen Lehimeistens/
eike kengen henen weliens/ ia
sanoman/ Tunne Herra/ sille
ette he caiki pite minua
tundeman/ hamast sijte
pienimeste heiden seasans/
sihe' swrimban asti.
8:12 Sille mine tulen lepytetuxi
heiden wärydhens ia heiden
syndiens ylitze/ ia heiden
wäryttens em mine tahdo
enembä muista.
8:13 Sijne quin hen sanopi/
Usi/ wanha'si hen sen entisen/
mutta ioca nyt wanheni ia
wanhenepi/ se ombi lesne
loppuansa.

IX. Lucu.

9:1 OLi tosin mös sille entiselle
henen Oikiudhens ia Jumalan
Palueluxens/ ia wlcoinen pyhyys.
9:2 Sille ette sijne ylesrakettu
oli se Maian Esipoli/ iossa olit
Kyntialgat/ ia pöute/ ia

Näkyuet Leuet. Ja teme cutzutin
se Pyhe.

9:3 Mutta sen toisen Esiripun
tacana oli se Maia/ ioca
cutzutin se caikein pyhin.

9:4 Sille oli se cullaine'
Pyhensawunastia/ ia sen
Testamentin Arcu/ caikinpaicoin
Cullalla ylitzewedhetty/ iossa oli
se Cullainen Emberi/ iossa se
Taiuallinen Leipe oli/ ia Aaronin
Witza ioca cucoistanut oli/ ia
Testamentin Taulut.

9:5 Mutta sen ylinne päle olit
ne Cunnialisudhen Cherubim/
iotca ylitzewariosit sen Armon
Stolin/ ioista cappaleista ei ole
nyt erinomatina sanomista.

9:6 Coska ne nyt tellemodholla
olit asetetut/ menit Papit aina
sihen ensimeisen Maian/ ia
toimitit sen Jumalan Palueluxen

9:7 Mutta sihen toisehen meni
waan widhoin Wootes yxinens
se ylimeinen Pappi/ ei ilman
Weretä/ ionga hen wffrasi itze
omainsa ia Canssan epätietoin
edheste/

9:8 Jonga cansa se Pyhe Hengi
merkitzi/ ettei wiele iulgistettu
ollut se Pyhitoxen Tije/
nincauuan quin se entinen Maia

seisoi.

9:9 Joca oli sille samalla aialla
yxi Esicuua/ iossa Lahiat ia
Wffrit wffratijn. Ja iotca eiuet
woinuet teudhelisexi tehdhä
Omantunnon pereste/ nijte
iotca teit site Jumalan
paluelusta

9:10 waiuon Roan ia Joman/ ia
moninaisen pesemisen ia
wlcolisen pyhituxen cansa iotca
sihen Oiennoxen Aican asti olit
pälepannut.

9:11 Mutta Christus on tullut/
ette henen oleman pite
ylimeisen Papin ninen
tuleuaisten Hywuydhen päle/
yhdhen swreman ia

teudheliseman Maia' cautta/
ioca ei ole Käsille tecty/ se
on/ ioca ei nein ole rakettu/

9:12 eike mös Cauriste' taicka
Wasickaidhe' Weren cautta/
waan hen on oman Werens
cautta/ widhoin sihen pyhen
siselkieunyt/ ia ombi
ijancaikisen Lunastuxe' leunyt.

9:13 Sille ios Härkein ia
Cauristen Weri/ ia sen Ehkoisen
tuchka wiskattu/ pyhittepi ne
saastaiset sihe' Lihalisen
puctauxeen/

9:14 Quinga palio enemin
CHRISTUSEN Weri/ ioca
itzehenens ilman caiketa
wighata/ sen Pyhen Hengen
lepitze Jumalalle wffranut ombi/
pudhistapi meiden

Omantunnona nijste
coleualisista Töiste/ palueleman
site Eleuete Jumalata?

9:15 Ja senteden o'bi he' mös
sen wdhen Testame'tin
Wälimies/ senpäle ette ne iotca
cutzutut ouat/ piti saaman sen
Luuatun ijancaikisen Perimisen/
senwoxi ette hene' Coolemans
sijne wälille käui/ ioca
tapactunut on Lunastoxexi/
nijste ylitzekeumisiste/ iotca sen
Entisen Testamentin alla olit.

9:16 Sille ette cussa yxi
Testamenti on/ sijne pite mös
henen Coolemans oleman/ ioca
sen Testamentin teki.

9:17 Sille ette Testamenti
wahuistetan Cooleman cautta/
mwtoin ei ole se ensingen
wahua/ coska se wiele elä/
ioca sen teki.

9:18 Sentedhen mös ei ollut se
entinen ilman werete sääty.

9:19 Sille coska Moses oli
wlospuhunut iocaitzen Kesdyn

Lain ielkin caikelle Canssalle/
Otti hen Wasickain ia Cauristen
Weren Wedhen ca'sa/ ia
Purpurin Villan/ ia Isopin/ ia
wiskoi seke Ramatun ette
caiken Canssan/ ia sanoi/
9:20 Teme ombi se Testamentin
Weri/ ionga Jumala teille
keskenyt on.

9:21 Ja sen mös Maian/ ia
caiki sen Jumalan palveluxen
astiat/ wiskoi hen samalmoto
Weren cansa.

9:22 Ja caiki lehes Lain ielkin
Weren cansa puhdistetan/ ia
paitzi Weren wodhatust/ ei
tapadhu ycten Andexiandamust.

9:23 Nin on nyt tarue/ ette
Taiualisten Capalden Esicuuat/
semmotoisten cansa piti
puhdistettaman. Mutta ne itze
Taiualiset cappalet piti paramilla
Wffreilla puhdistettaman/ quin
ne olit.

9:24 Sille ettei Christus
siselkieunyt sihen pyhen/ ioca
Käsille tehty on (iotca ouat
ninen Totisten Esicuuat) Waan
itze Taiuahan siselle/ senpäle
ette Henen nyt ilmestymen pite
Jumalan Casuon edhes meiden
täcten.

9:25 Ei ette henen pite wsemin
itzens wfframan/ ninquin se
Ylimeinen Pappi käui iocawoosi
sihen Pyhein siselle mwcalaisen
Weren cansa/

9:26 Mwtoin hene' olis wseiman
tullut kersie Mailman alghusta.
Mutta nyt Mailman lopusa/
ombi hen widhoin ilmestynyt
hene' Omans wffrins cautta
synnein poiskarcottamisexi.

9:27 Ja ninquin caikein
Inhimisten on säättö widhoin
coolla/ Mutta senpereste
Domio/

9:28 Nin ombi mös Christus
widhoin wffrattu/ monen synnie
poisottaman. Mutta toisella
haualla pite henen ilman
synneite ilmestymen/ nijlle iotca
hende odhottouat Autuudhexi.

X. Lucu

10:1 Sille Laila o'bi ninen
tuleuaisten Hywytte' Wario/ ia
ie itze Hywuytte' olendo. Joca
woosi tule aina wffrata
ycteleiste wffria/ ia ei taidha
nite iotca wffrauat teudhelisexi
tehdhä.

10:2 Mwtoin olis wfframast

lakattu/ ios ne iotca wffraisit ei
olis sillen synneiste ychten
Omatundo/ coska he widhoin
puhdistetut olisit.

10:3 Waan sille tapactu waiuon
yxi Muisto synnin päle ioca
woosi.

10:4 Sille se ombi madhotoin/
Herkein ia Cauristen Weren
cautta synnit poisotetta.

10:5 Sentedhen coska hen
Mailman tuli/ sanoi hen/ Wffria
ia Lahia et sine tactonut/ Mutta
sen Rumin olet sine minulle
walmistanut/

10:6 Poltewffri/ ia Syndiwffri
eiuet ole sinu' mieleitzes.

10:7 Nin mine sanoin/ Catzo
mine tulen/ Ramatusa seiso
liategin minusta kirioitettu/ Ette
Minun tekemen pite/ Jumala
sinin tachtos.

10:8 Edhelle quin he' sanoi/
Wffri ia Lahia/ Poltewffri ia
Syndiwffri et sine tactonut/ eikä
mös sinu' keluanuet (iotca Lain
ielkin wffratan)

10:9 Nin hen sanoi/ Catzo Mine
tulen tekemen Jumala sinun
tachtos. Sijne hen poisottapi
sen entisen/ ette hen sen
toisen siselpanis/

10:10 ionga Tadhon cautta me
olema pyhitetyt/ widhoin
tapachtunut/ Iesusen CHristusen
Rumin Wffrin cautta.

10:11 Ja iocainen Papi ombi
sihen pandu/ ette hen
iocapeiue Jumalan palvelusta
tekemen pite/ ia wseimin
ycteleiste Wffri wfframan/ iotca
eiuet coska woi synnie poisotta.

10:12 Mutta Teme/ coska hen
oli ydhen Wffrin syndein
tehdhen wffranut/ ioca
ijancaikisesta kelpa/ jstupi hen
nyt Jumalan Oikealla Kädhelle/
10:13 ia edhespeiten odhotta/
sihenasti quin henen Wiholisens
pannan henen Jalcais
Astinlaudhaxi.

10:14 Sille ette ydhelle wffrilla/
o'bi he' ijancaikisesta teudelisexi
tehnyt ne iotca pyhiteten.

10:15 Sen todistapi mös meille
itze Pyhe He'gi/ sille senpereste
quin he' sanonut oli/

10:16 Teme o'bi se Testame'ti
io'ga mine tadho' heile tehdhä
ninen peiuein ielkin/ sanopi
Herra/ Mine tahdon a'da minun
Lakini heiden sydhemens/ ia
Heiden Mielijnse mine ne
siselkirioitan.

10:17 Ja heiden synnins ia heide' Wärydhens em mine sille enämin tahdo minusta.

10:18 Mutta cussa nyt neinen samain Andexiandamus on/ sijne ei ole sille ene'bi Wffri synnin edeste.

10:19 Ette sijs nyt meille o'bi/ rackat Weliet/ se Wapaus siselkiudhe Pyhen/ IESUSEN Weren cautta/

10:20 ionga he' meille walmistanut ombi wdhexi ia Eleuexi Tijexi/ sen Esirippun eautta/ se on/ henen Lihansa lepitze/

10:21 ia meille ombi yxi swri Pappi/ Jumalan Hoonenhaltia/

10:22 Nin kieukemme henen tygens totisella sydemelle/ teudelle vskolla/ wiskoitut meie' sydemise'ne/ ia pästetyt sijte Pahasta Omastatu'nosta/ ia pestyt Rumilda puctalla wedelle/

10:23 ia piteke' Toiuon Tunnustos horiumatoina/ Sille he' on vscolinen/ ioca ne lupasi.

10:24 Ja wariottaca' meiste keskenen/ sijne ette me yllyte' meiten Rackauteen ia hyuijn Töihin/

10:25 ei ylenandain meiden ycteiste Seurakunda. Ninquin mutamitten tapa on/ waan manatcka teiten keskenen/ ia site sen enemini iota te näette ette se peiue lehestypi.

10:26 Sille ios me ehdholla' syndi teem/ sijtte quin me olema Totudhen tundemisen sanuet/ nin ei meille sillen miten wffria synnein edeste ole/

10:27 waan yxi hirmulinen Domion Odhotus/ ia Tulen Kijuaus/ ioca ne wastanseisoiat ylessöueinen ombi.

10:28 Jos iocu Mosesen Lain rickopi/ henen pite ilman Laupiutta cooleman/ cadhen taicka colmen Todhistaian cautta.

10:29 Quinga palio enemien rangastoxen (luleta te) henen ansaitzeuan/ ioca Jumalan Poian ialghalla tallapi/ ia Testamentin Weren saastana pitepi/ ionga cautta he' pyhitettu on/ ia sen Armon Hengen pilcapi?

10:30 Sille me tunnemma henen ioca sanoit/ Minun ombi Costo/ mine tahdon iellensmaxa (ma Herra) Ja taas/ Herran pite

Canssans domitzeman.

10:31 Hirmulinen ombi langeta Eleuen Jumalan käsijn.

10:32 Tesse te nyt muistacat nijte entisie peiuie/ ioina te walghistetut olitte/ ia kersinyt oletta swrein Waiuin Kiluotuxen/

10:33 politain silloin/ coska te itze seke pilcain ette Tuskain cautta caikille jhmexi olitta. Politain coska te Osaliset olitta ninen cansa/ ioinen sillemoto Käsikieui.

10:34 Sille ette te oletta mös nijste Waiuoista/ iotca minun Siteisteni tapactuit osaliset olluet. Ja teiden hywuydhen ratelemisen llon cansa oletta kersinyet. Tieten ette teille itze ombi parambi ia pysyueisembi Tauara Taiuais.

10:35 Elket sijs poisheittekö teidhen Wskallustan/ iolla ombi yxi swri palcan maxo/

10:36 sille kersimys ombi teille tarpelinen/ senpäle ette te Jumalan tahdon teuteysitte/ ia sen Lupauxen saisitta.

10:37 Sille ette wiele wehen hetken pereste/ nin se tulepi/ ioca tuleuainen ombi/ ia ei

wiwuyttele.

10:38 Mutta sen Wanhurskan pite vskostansa elemen. Mutta ioca weltepi/ ei minun pidhe heneste mielistymen.

10:39 Mutta eipe me ole nijste/ iotca heidens welteuet cadhotuxeen. Waan nijste iotca vskouat/ ia Sieluns tallelle saattauat.

XI. Lucu.

11:1 MUtta Usko on yxi wissi vskallus/ nihin ioita toiuatan/ ia ei miten epäle nijste iotca ei näghy.

11:2 Sen cautta ouat Wanhimat todhistoxe' saanuet.

11:3 Uskon cautta merkitze'me me ette Mailma Jumalan sanan cautta on * hangittu/ ette caiki quin me näemme ouat * tyhieste tehdhyt.

11:4 Usko' cautta Abel wffrasi Jumalalle swre'man Wffrin quin Cain/ ionga cautta hen Todhistoxen sai/ ette hen Wanhurskas oli/ coska Jumala cannoi Todhistoxen henen Lahioistans/ Ja sen saman cautta hen wiele nyt puhupi

waicka hen coollut on.

11:5 Uskon cautta Enoch oli poisotettu/ ettei Henen Coolemata pitenyt näkemen. Ja ei ole leutty/ sentedhen ette Jumala henen poisotti. Sille ennenquin hen poisotetin oli henelle Todhistus ollut/ ette hen kelpasi Jumalan.

11:6 Sille ette ilman vskota ombi machdotoin Jumalan keluata. Sille ioca Jumalan tyge tacto tulla/ sen pite vskoman ette Jumala ombi/ ia ninen iotca hende etziuet/ yxi Jellensmaxaia.

11:7 Uskon cautta ombi Noe Jumalata cunnioittanut/ ia sen Arkin walmistanut/ henen Hoonens terueydhexi/ coska he' sai Jumalalisen Keskynt/ nijste iotca eiuet näkynyet/ Jonga Arkin cautta hen Mailman cadhotti/ ia ombi perinyt sen Wanhurskaudhen ioca Uskon cautta tulepi.

11:8 Uskon cautta tuli Abraham cwliaisexi/ coska hen cutzuttu oli wlosmenemeen sihen Mahan/ ionga henen piti perimen/ Ja wlosmeni/ ia ei tiennyt cuhunga hen oli

tuleuainen.

11:9 Uskon cautta hen oli Mwcalainen sille Luuatulla Maala ollut/ ninquin Wieralla Maalla/ Ja asui Pauluisa Isaachin ia Jacobin cansa/ ninen Cansaperilisten samaan Lupauxeen.

11:10 Sille hen oli odhottanut sen Caupungin ielkin iolla Perustus oli ionga Rakendaia ia Looia ombi Jumala.

11:11 Uskon cautta mös Saara woima' sai sijttemen/ ia synnytti ylitze henen liens Aian/ Sille hen piti sen Uskolisna/ ioka sen luuanut oli.

11:12 Sentedhe' olit mös ydheste/ waicka cooleuaisesta Rumista mondo syndynyet/ ninquin Tähdhet Taiuasa/ ia ninquin Sanda ombi Meren rannasa/ ioca epäluuinen ombi.

11:13 Neme caiki ouat Uskosa cooluet/ ia euet ole nijste Lupauxista semmengen saanuet/ Waan ne taambata nähnyet/ ia nihin turuanuet/ ia hyuesti tydhyit/ ia tunnustit ette he Wierahat ia Mucalaiset olit Maan päle.

11:14 Sille ne iotca näite sanouat/ he osottauat Heidens etziuen ychte lsenmaata.

11:15 Ja tosin ios he site muistanuet olisit custa he olit wloslecttenyet/ olis heille kylla aica ollut iellenspalaita.

11:16 Mutta nyt he ycte parambata pyteuet/ se on/ site Taiualista. Sentedhen ei itze Jumala häpie cutzutta heiden Jumalaxens. Sille ette hen ombi heille ydhen Caupungin walmistanut.

11:17 Uskon cautta wffrasi Abraham/ Isaachin coska hen kiusatin/ ia wffrasi sen Ainocaisens coska hen io Lupauxet saanut oli/

11:18 iosta sanottu oli. Isaachis cutzutaan sinulle Siemen.

11:19 Ja aiatteli/ Jumala woipi mös coluista ylesheretti/ Josta hen mös henen Esicuuaxi iellensotti.

11:20 Uskon cautta siugnasi Isaac nijste tuleuista Asioista Jacobin ia Esau.

11:21 Uskon cautta siugnasi Jacob coolesans/ molemat Josephin Poiat/ ia cumarsi henen Walticans Ladhua.

11:22 Uskon cautta puhui Joseph coolesans Israelin Lasten wloslectemisest/ ia annoi keskyn henen luistansa.

11:23 Uskon cautta Moses/ coska hen oli syndynyt salatin colme Cucautta hene'

Wanhemildans Senteden ette he näit/ quinga caunis Poicainen hen oli/ ia euet pelienyet Kuningan Haastoa.

11:24 Uskon cautta Moses/ coska hen io/ Swrexii tuli/ kielsi cutzutta sillen Pharaonin Tytteren Poiaxi/

11:25 Ja walitzi palio paramin waiua kersie Jumalan Joucon cansa/ quin sen Aialisen Tarpen/ synneisä nautita.

11:26 Ja luki swremaxi Rickaudexi Christusen Pilcan quin Egiptin Tauarat. Sille hen catzoi Palcanmaxon ielkin.

11:27 Uskon cautta hen ietti Egiptin/ ia ei pelienyt sen Kuninga' Hirmutosta. Sille hen ripui Henese iota ei hen nähnyt ninquin hen olis henen nähnyt.

11:28 Uskon cautta hen piti Päsiäiste/ ia sen Werenuootamisen/ Ettei se ioca ne Esicoiset tapoi/ pitenyt

heihin rupeaman.

11:29 Uskon cautta ne keuit sen ruskea' Mere' lepitze/ ninquin cuiua Maata mödhen/ Jota ne Egipterit mös coetelit/ ia vpposit.

11:30 Uskon cautta ne Jerichon/ Murit langesit/ coska he seitzemen peiue ymberinskieudhyt olit.

11:31 Uskon cautta se Porto Rahab ei huckunut ynne ninen Uscomattomain cansa/ coska hen ne Wacoiat rauhalisesta Hoonesensa coriaisi.

11:32 Ja mite minun pite enämen puhuman? Sille Aica tulis minun lyhywexi/ ios minun pidheis yleslukeman/ Gedeonista/ Barachista/ Samsonista ia leptaesta/ ia Daidista ia Samuelista/ ia nijste Prophetaista.

11:33 Jotca Uskon cautta ouat Waldacu'nat ylitzewoittanuet/ tehnyet Wanhurskautta/ saaneet ne Lupauxet/ kijnnitukinuet Jalopeurain Suudh/

11:34 wlossammuttanuet Tulen woima'/ Weltenyet ouat Mieckan Teräwuydhe'/ Ouat wekewemexi tulluet heickoudesta/ Ouat

woimalisexi tulluet Sodasa/ Ouat alaslönyet mwcalaiset sotawäet.

11:35 Waimot ouat heidhe' Cooludhensa Ylesnousemisesta iellenssaanuet. Mutta ne mwudh ouat särietyt/ ia Lunastoxen Hyliennyet/ senpäle ette heiden paraman ylesnousemisen piti saman.

11:36 Mutamat taas ouat Pilcoia ia witzoituxet kersinyet/ Ja wiele sijttekin Fangiuxet ia Tornit.

11:37 He ouat kijuitetyt/ rickihacatut/ lepitze pistetyt/ Mieckalla mestatut. He ouat ymberinswaelluet La'masten ia wocten Nahgoisa. Kieuhet/ adhistetut/ waiuatut.

11:38 Joinenga Maailma oli Mahdhotoin/ Ja ouat Radholisudhes waelluet/ Corueisa/ Woorisa/ Mäen rotcoisa/ ia Maan copisa/

11:39 Ja caiki neme ouat Uskon cautta Todhistoxen ansainuet/ ia eiuet saanuet site Lupausta/

11:40 Sentedhen/ ette Jumala o'bi iotakin paraman meiden edhesten edheskatzonut/ ettei

ne ilman Meite teudhelisexi
tulisi.

** Tyhieste) Se quin tesse seiso/
>inuisibilibus/ me cutzumma
tyhiexi/ ia on wiele nyt tyhie
sihenasti quin tapachtupi.*

XII. Lucu.

12:1 SEntedhen mös me/ ette
meille nyt ombi nin swri
Todistosten ioucko meiden
ymberillen/ Nin poispancam
syndi ioca aina meihin tartu ia
hitaxi tekepi. Ja iooskam
Kersimisen cautta sijne
Kiluoituxes/ ioca meiden eten
pandu on/

12:2 ia yleskatzocam Iesusen
päle/ sen vskon Alcaian ia
päätteien. Joca/ coska hen olis
kylle tainut Iloa pite/ kersi hen
Ristin/ ia ei Pilca totellut/ ia
on istuaa Oikealla kädhelle
Jumalan Stolilla.

12:3 Muistacat henen pälens
ioca sencaltaisen
wastanpuhumisen ombi
synneitzilde wastansa kersinyt/
ettei te wäsy teidhen mielisenne
ia poislacka.

12:4 Sille ettei te wiele nyt ole
haman weren asti kiluoitellen
syndie wastanseisonuet/

12:5 Ja oletta io wnoctanuet
sen wskalluxen/ ioca teille
ninquin Lapsille's puhupi. Minun
Poican äle Herra' Rangastosta
ylencatzo/ ia äle näänny
coskas henelde ranghaistan.

12:6 Sille iota Herra racasta/
sen hen mös rangaitze/ Mutta
iocaitzen Poian hen rooskapi/
ionga hen coriapi.

12:7 Jos te sen rangastoxen
kersitte/ nin taritzepi Jumala
itzens teille ninquin Lapsillens.
Sille cuca on se Poica/ iota ei
Ise rangaitze?

12:8 Mutta ios te oletta ilman
rangastosta/ iosta caiki ouat
Osaliset olluet/ nin te Eperet
oletta ia ette Lapset.

12:9 Ja quin meille ouat
Lihaliset Iset olluet rangaitziat/
ia olema nijte cauattanuet/ Eikö
meiden sijs palio enemien pidhe
alamaiset oleman sen
Hengelisen Ise/ ette me
eleisimme?

12:10 Ja ne tosin ouat meite
rangaisnuet wähine peiuine
heiden lulons ielkin/ Mutta

teme meiden tarpexenna/
sitewarten ette hen meille
pyhydhens iacais.

12:11 Mutta caiki rangastus/
coska hen on käsis/ ei se nägy
ycten meille lloxi/ waan
Murehexi. Mutta sitelehin hen
ombi andaua Rauhalisen
wanhurskaudhen Hedelmen
ninen iotca sen cautta
harioitetut ouat.

12:12 Sentedhen ylesoietca
teiden ioutilat Kädhenne/ ia ne
wäsinyet Poluet/

12:13 ia astucat wissit Askelet
teiden Jalcainne cansa/ ettei
iocu compastuisi ninquin Nilcu/
waan palioenämen teruehexi
tulis.

12:14 Noudhattaca Rauha
cackein cansa ia site pyhytte/
paitzi ioita eikengen saa Herra
nähdhä.

12:15 Ja warinottacat/ ettei
iocu Jumalan Armo vnhodhaisi/
Ettei ioscus yleskasuais iocu
Caruas iwri/ ia tekis iotakin
wastalloista/ ia monda sen
saman cautta saastuisit.

12:16 Ettei iocu olisi
Salauoteinen eli Jumalatoin
ninquin Esau/ ioca yhden Atrian

tähdhen poismyi Esicoisudhensa
oikeudhen.

12:17 Sille te tiedhette/ ette
coska hen sijtte tactoi perie sen
siugnauxen perimisen oikeulla/
tuli hen poishyliätyxi/ Sille eipe
hen leunyt ycten sija
paranoxeen/ waicka hen site
kynelille etzei.

12:18 Sille eipe te ole
edheskeunyet sen wooren tyge/
iota ruueta saa/ ia Tulella
paloi/ eike sen Syngyn ia
Pimeydhen/ ia sen hirmuisen
Ilman tyge/

12:19 eike sen Basunan helinen
ia Sanaden änen tyge/ Jonga
ne iotca sen cwlit caaritit/
anodhen ettei se Sana suingan
pitenyt heille sanottaman.

12:20 Sille eiuet he woinuet site
kersie/ mitke sijne sanottin/ Ja
ios iocu Peto sihen Wooren
satus/ pite sen kiuitettemen/
eli Nolilla lepitzeammuttaman.

12:21 Ja nin hirmuinen oli se
Näky/ ette Moses sanoi/ Mine
olen hemmestynyt/ ia wapisen.

12:22 Waan te oletta
edheskieunyet Sionin Wooren
tyge/ ia sen eleuen Jumalan
Caupungin tyge/ sen Taiualisen

Jerusalemin tyge/ Ja monen
tuhanen epäluccuisen Engeleitten
Jouckon tyge/
12:23 Ja Esicoisten
Seurakunnan tyge/ iotca
Taiuaisa ouat ynne kirioitetut/
ia Jumalan caikein Domarin
tyge/ ia ninen Teudhelisten
Wanhurskasten Hengein tyge/
12:24 ia sen wdhen Testamentin
wälimiehen IESUSEN tyge/ ia
sen weren wiskamisen tyge/
ioca parambita puhupi quin
Abelin weri.
12:25 Catzocat ettet te hende
ylencatzo/ ioca teidhen
cansanna puhupi/ sille ios euet
ne weltenyet iotca heitens
caaritelit heneste/ ioca Maan
päle puhui. Palio wäheemin me/
ios me täte caaritamme/
12:26 ioca Taiuaasta puhupi/
ionga äni silloin Maan iäristi.
Mutta nyt hen lupapi ia sano/
wiele nyt widhoin mine tadhon
iäriste/ ei waiuon Maata/ mutta
mös Taiuan.
12:27 Mutta quin hen sanopi/
wiele nyt widhoin/ Sille hen
osottapi ette ne iäriseueiset pite
mwtettama'/ ninquin seki ioca
rakettu on Se'päle ette ne

cappalet pysyme' pite iotca
iärisemäte ouat.
12:28 Sentedhen ette me
saamma sen Waldakunnan ioca
ei iäriste taidha/ meille ombi
Armo ionga cautta me Jumalata
paluelemme henen Mielens
noutexi Taualla ia Pelgholla.
12:29 Sille ette meiden Jumalan
ombi yxi culuttauainen Tuli.

XIII. Lucu.

13:1 PYSyket wahuana welielises
Rackaudhes. Honesenottamista
elket vnhottako/
13:2 Sille sen cautta ouat
mutamat tietemete Engelite
Honese'sottanuet.
13:3 Muistacat ninen Sidhotuin
päle/ ninquin ynne heiden
cansans sidhotut olisitta/ ia
ninen iotca mwrehta kersiuet/
ninquin te itze iotca wiele mös
Lihasa elette.
13:4 Sen Auioskeskun pite
cunnialisesta pidettemen caikein
seas/ Ja se Auioin Woodhe
saastamatoin. Mutta ne
Horintekiet ia Salawoteiset
Jumala domitzepi.
13:5 Teiden menon olcohon

ilman Ahneutta/ ia tytyket nihin mite teille ombi/ Sille hen on sanonut/ Em mine sinua yle' anna/ engä vnhodha.

13:6 Nin ette me rohckeamma sanoa/ Herra ombi minun Auttaian/ ia em mine pelke mite Inhimisen pite minun tekemen?

13:7 Muistacat teiden Opettaiadhen päle/ iotca teille Jumalan Sanan puhunuet ouat/ ioinenga vskoa te tauoittacat/ ia warinottacat millinen loppu heiden Menolans oli.

13:8 IESUS CHRISTUS/ Eilen ia Tenepene/ ia se sama mös ombi ijancaikisesta.

13:9 Elket andaco teiden ymberiwietelle moniniaisilla ia mwcalaisilla Opilla. Sille se ombi hyue ette syden wahuistupi Armolla ia ei Rooilla/ ioista eiuet ne miten Hötynyet iotca nijsse waelsit.

13:10 Meille ombi Altari/ iosta ei ole ninen lupa söödhe iotca Maiasa palueleuat.

13:11 Sille quinenga eläienden Weri siselle todhaha' sen ylemeisen Papin cautta sihen pyhehe' synnin edeste. Ninen

Ruumijt poltetan Ulcona Cantzeista.

13:12 Sentedhen mös IESUS/ senpäle ette henen piti pyhittemen Canssan henen omalla werellens/ ombi he' kersinyt wlcona Portista.

13:13 Nin mengemme sijs nyt wlos hene' tygens wlcona Cantzeista/ ia candadhen henen pilcansa.

13:14 Sille eipe meille ole tesse pysyuäte Caupungita/ Waan tuleuaista me etzimme.

13:15 Nin wffracam sis nyt aina Jumalalle Kitoswffri henen cauttans/ se on/ Hulein Hedhelme/ iotca henen Nimens tunnustauat.

13:16 Edhespein/ elket hyuestitekemiste ia cansaiacamista vnohtaco. Sille sencaltaiset wffrit mielestyuet Jumalan.

13:17 Olcat teiden Opettaiain cwliaiset/ ia noudattacat heite/ Sille he waluouat teidhen Sieluinna ylitze/ ninquin ne iotca lughun sijte tekemen pite/ senpäle ette he sen llon cansa tekisit ia ei Hocamisen cansa/ Sille eipe se ole teille

tarpelinen.

13:18 Rucolcat meidhen edhesten. Se ombi meiden wskalluxen/ ette meille ombi hyue Omatu'do/ ia ahkeroitzemma pitemen hyue Menoa caikein seas.

13:19 Mutta enimitten mine manan teite näite tekemen/ senpäle ette mine site pikemin iellenstulisin teidhen tygenne.

13:20 Mutta se Rauhan Jumala ioca iellenstoottanut ombi Cooluista sen swren Lammasten Paimenen/ sen ijancaikisen Testamentin Weren cautta/ meidhen HErran IESUSEN

13:21 Se techkön teite toimelisexi caikesa hyuese Töösä/ tekemen henen tactonsa/ ia saattacan teisse/ mite henen edhesens Otoline'

ombi Iesusen Christusen cautta/ Jolle Cunnia olcohon ijancaikisesta ijancaikisehen Amen.

13:22 Mine manan teite (rackat Welieni) Ottakat Hyuexi se Manauxen Sana/ Sille mine olen lyhyesti teille kirioittanut.

13:23 Tieteket meiden Welien Timotheusen päästetyn oleuan/ ionga cansa ios hen pian tule/ tadhon mine teite nähä.

13:24 Teruetteket caiki teiden Opettai ia caiki pyhie. Teruetteuet teite ne Weliet Walinmaasta.

13:25 Armo olcohon caikein teidhen cansan Amen.

*Kirioitettu Walinmaalda
Timotheusen möte.*

Se P. Petarin Ensimeinen Epistola.

Alcupuhe sen Ensimeisen P. Petarin Epistolän päle.

TEmen Epistolän ombi Pyhe Petari nijlle kietuille ia vskolisille Pacanoille kirioitanut/ ia manapi heite Uskosa wahwana oleman/ ia alati casuaman caikinaisen Kersimisen ia hyuein töidhen cautta.

Ensimeises cap. Wahwistapi hen heiden vskonsa/ Jumala' Lupauxen ia woiman cautta sijte saatauasta Autuudhesta. Ja osotapi/ ettei se sama luuattu Autuus meilte ole ansattu/ Waa' io ennen

Prophetain cautta ilmoitettu. Senteden heiden nyt pite wdhes ia cunnialises Elemes waeltaman/ ia sen wanhan wnochtaman/ Ninquin ne wdhesta syndyneet/ sen Eleuen ijancaikisen Sanan cautta. Toisesa cap. Hen opeta sen Pään ia Culmakiuen tu'deman/ quin on Christus. Ja ette he ninquin toimeliset ia oikiat Papit itzense Jumalalle wffrasisit/ quin mös Christus henens wffranut on. Ja rupepi caikinaiasi Sädhyyä neuuoman. Ensin/ hen opeta päldiskein/ cwliaiset oleman mailmaiselle Esiuallalle. Sitelehin/ hen erinens Palueliat keske heiden Omainis Herrains alamaiset oleman/ ia wärytte heilde kersimen Christusen tedhen/ Joca mös meiden tedhen wärytte on kersinyt. Colmanesa cap. Hen opeta Waimoija cwliaiset oleman/ nijlle möskin Uskomattomille Miehillä/ ia ette he itzens enemien caunistaisit pyhelle menolla/ quin wlconaisella modholla. Ite' ne Miehet/ ette he heiden Waimoijans kersisit. Ja sitelehin päldiskein/ ette he olisit keskenens neuret/ kersiueiset/ ia ysteuulliset/ ninquin mös Christus meiden syndijene tedhen ombi ollut.

Nelienese cap. Hen opetapi Liha waiuaman/ raitiudhella waluolla/ cochtudhella/ rucuxilla/ ia Christusen pina' muistolla heitens lodhuttaman ia wahuistaman. Ja neuuopi sille Hengeliselle Kircon wirghalle/ quinga ainoa Jumalan sana ia teko tule edestoota/ ia iocainen henen Lahijoillansa muita pite palueleman. Ja ei imechtelemen/ waan iloitzeman/ Jos me iotakin Christusen Nimen tedhen kersime. Widhennese cap. Manapi hen Pispojia ia Papeia/ quinga heiden elemen pite ia Canssa rockiman Jumalan sanalla. Ja cauatta meite Perkelehelda/ ette hen lackamata meite wäjijupi ia tacaaijapi iocapaicas.

Se P. Petarin Ensimeinen Epistola.

I Lucu.

1:1 PEtari Iesusen Christusen Apostoli.

1:2 Nijlle wloswalituille Oudhoille haiolla asuuaisille Po'tos/

Galatias/ Cappadotias/ Asias ia
Bithynias/ Isen Jumalan
Aiuotuxen ielkin/ sen Hengen
pyhitoxen cautta/ CuliAISudhexi
ia Iesusen Christusen Weren
pirskumisexi. Jumala andacoho'
teille palio Armo ia Rauha.
1:3 Kijtettu olcohon Jumala ia
meiden HERRan Iesusen
Christusen Ise/ ioca on meite
henen swre' Laupiudhens cautta
iellenssynnyttenyt/ ychtehen
eleuen Toiuohon/ sen Iesusen
Christusen Ylesnousemisen
cautta nijste Cooleista/
1:4 ychtehen catomattoman ia
saastamattoman ia
turmelemattoman Perimisehen
Joca ombi Taiuasa
tedhellepa'du teite warten/
1:5 Jotca Jumalan wäelle/ sen
Uskon cautta kätketehen
Autuudexi/ Joca sitewarten
walmistettu ombi/
1:6 ette sen pite ilmei tuleman
wimeisella aijalla/ Jossa teiden
pite teiten iloitzema'/ Te iotca
nyt wähelle hetkelle (ios
taruitan) waiuataan moninasis
kiusauxis/
1:7 Senpäle ette teiden Uskon
toimelisexi ia palio callimaxi

leuteisijn/ quin se catoua Culta
(ioca Tulella coetellan)
Kijtoxexi/ ylistoxexi ia Cunniaxi/
silloin coska Iesus Christus
ilmandupi/
1:8 Jota te racastatte waicka
ette te hende näe/ ionga päle
te nyt mös vskotta/ echke te ei
hende näe/ Nin teiden pite
quitengin iloitzema'
sanomattoman ia Cunnialisen
ilon cansa/
1:9 Ja te saatta teiden vskonna
lopun/ nimittein/ Sieludhen
Autuudhen.
1:10 Jonga Autuuden ielkin
ouat etzinyuet ia tutkinuuet ne
Prophetat/ iotca sijte
tygetuleuaisesta Armosta teiden
pälen noitunuet ouat/
1:11 Ja ouat tutkinuuet/ mine
taicka mille aijalla Christusen
Hengi wloswijsasi ioca heisse
oli/ ia ennen oli todhistanut ne
Pinat tuleuaiset iotca Christuses
ouat/ Ja sen Cunnialisudhen
ioca senielkin tuleman piti/
ioille se mös ilmoitettu oli.
1:12 Sille eiuet he itzeheitens/
waan meite sen cautta paluelit.
Nämet iotca nyt teille
iulghistetudh ouat ninen cautta/

iotca teille sen Euangeliumin sarnanut ouat sen pyhen Hengen cautta Taiuahasta lehetetyn/ Jota Engelitki mös ihoitzeuat catzoa.

1:13 Senteden wööttek eteiden Mielen cupehet/ ia olcatta raitijdh/ Ja panga te teiden teudhelinen Toiuon sen Armon päle/ ioca teille taritahan Iesusen Christusen ilmestoxen cautta/ ninquin cwliaiset Lapset.

1:14 Ja ellette asettaco teiten ninquin ennen/ coska te tyhmydhes Himodhen ielkin elite.

1:15 Waan sen ielkin ioca teite cutzunut on/ ia ombi pyhe/ olcatta te mös pyhet/ caikisa teiden menosanne.

1:16 Sille ette kirioitettu on/ Teiden pite Pyhet oleman/ Sille ette mine Pyhe olen.

1:17 Ja ette te sen auxenhwdhatta Iesen polesta/ ioca domitzepi cungin töiden ielkin ilman Inhimisten moodhon catzomista/ Nin catzocat/ ette te tesse teiden Radhoilisudes pelghosa waellaisitte.

1:18 Ja tieteket ettei te ole catouaisella Cullalla taicka

Hopialla lunastetudh/ teiden turhasta menostanne/ ionga te saitta Iseiden sädhyste/ 1:19 Waan sen callin Christusen weren cansa Ninquin ydhen wighattoman ia saastattoman Caritzan/

1:20 Joca tosin io ennen oli aiuottu quin Mailman perustos pandu oli/ Mutta ilmoitettu wimeisine aighoina/ teiden tedhen iotca henen cauttans Jumalan päle vskotte/

1:21 Joca henen ylesherettenyt on nijste Coleista/ ia henelle sen Cu'nialisuden annoi Se'päle ette teille pidheis olema' Usko ia Toiuo Jumala' tyge.

1:22 Ja techkette puchtaxi teiden Sieluna sen Totudhen cwlemises Hengen cautta welielisehen Rackautehen ioca wilpitöin olis/ ia piteket teite keskenenne palauaisesta racasna puchtahasta Sydhemeste/

1:23 ninquin ne iotca iellenssyndynet ouat/ Ei catouallisesta waan catomattomast Siemenesta/ nimittein/ sijte eletteueste Jumalan sanasta/ ia ioca

ijancaikisesta pysypi.

1:24 Sille ette caiki Liha on ninquin Roho/ ia caiki Inhimisen Cunnialisus/ ninquin sen Rohon cuckaiset. Se Roho on poisquiuettu/ ia ne cuckaiset ouat poislangenet.

1:25 Mutta se Herran Sana pysypi ijancaikisesta. Ja se ombi se Sana ioca teiden seasan on sarnattu.

II Lucu.

2:1 Nln poisangat nyt caiki Pahuus ia caiki Petos/ ia wlconkullasus ia Cateus ia caiki panetus.

2:2 Ja halatka sen selkien * ierghielisen Reeskan ielkin/ ninquin ne eskensyndynet Lapsucaiset/ Senpäle ette te sen saman cautta yleskaswaisitte.

2:3 Jos te mwtoin maistanet oletta/ ette HERRA ombi Lakia/

2:4 ionga tyge te mös tullet oletta/ ninquin sen eleuen Kiuen tyge/ Joca Inhimisilde on hylletty/ Mutta Jumalan tykene hen ombi wloswalittu ia callis.

2:5 Ja mös te nin quin ne

eleuet Kiuet raketka teiten Hengelisexi Hoonexi/ ia pyhexi Pappiudhexi wfframahan Hengelisi Uffri/ iotca Jumalalle otoliset olisit Iesusen Christusen cautta.

2:6 Sente'den seisopi mös Ramatusa/ Catzo/ Mine panen Syonin ydhen wloswalitun callin culmakiuen/ Ja ioca henen pälens vskopi/ ei se wilpistetä.

2:7 Teille iotca nyt vskotte/ ombi hen callis. Mutta nijlle vskottomille (ombi se Kiui ionga Rakendaijat ouat poishylienet/ ia on Culmakiuexi tullut)

2:8 ydhexi Louckamisen Kiuexi/ ia ydhexi Pahennoxen Callioxi/ Nimittein/ nijlle iotca heidens Sanan päle louckauat/ ia eiuet sen päle vsko/ iohonga he mös asetetudh olit.

2:9 Mutta te oletta se wloswalittu Sucu/ se Kuningalinen pappius/ se pyhe Canssa/ se Erinomaisudhen Canssa/ Ette teiden pite ilmoittaman sen Auwudh/ ioca teite cutzunut on pimeydhesta henen ihmeliseen Walkiuteens.

2:10 Te iotca muijnen eipe Canssa olleet/ Mutta nyt te

oletta Jumalan Canssat. Ja te
iotca muijnen eipe Armosa
olleet/ Mutta nyt Armosa oletta.
2:11 Rackat weliet/ Mine manan
teite ninquin Oudhoija ia
mucalaisi/ poispiteket teiten
Lihalisista Himoista/ iotca
sotiuat Sielua watan.

2:12 Ja piteket hye meno
Pacanaidhen seas/ Sen päle
ette ne iotca teite panetteleuat
ninquin Pahointekijte/ aruaisit
teite teiden hyuiste töisten/ ia
kijtteisit sijte Jumala/ sinä
peiuenä/ iona hen caiki
iulghistapi.

2:13 Senteden olcatta alamaiset
caikille Inhimilisille Sädhyille
Herran tedhen/ Waicka se olis
Kuningelle/ ninquin sen
ylimeisen/ taicka Pämiehillen/
2:14 ninquin ne iotca henelde
lehetetydh ouat/ nijlle
Pahointekijoille tosin
rangastoxexi/ ia nijlle Hurskaille
kijtoxei.

2:15 Sille ette se ombi Jumalan
tachtu/ ette te hyuelle töelle
tukitzetta Hulluen ia tyhmein
Inhimisten suun.

2:16 Ninquin ne wapaat/ ia ei
nin ette sa wapaus olis quin

Pahudhen peitos/ waan ninquin
ne Jumalan Palueliat.

2:17 Olcatta cunnialiset iocaista
watan. Racastacat Welijä/
Pelietke Jumalata/ Cunnioittaca
Kuningasta.

2:18 Te Palueliat olca alamaiset
caikella pelgholla teide' Herrain/
ei waiuoin ninen Lakiain ia
siuiede'/ Waan mös nijlle
tuimille.

2:19 Sille se on Armo/ ios iocu
Omantunnons tedhen Jumalan
tyge/ pitepi waiua/ ia ilman
ansiotans wärytte kerssipi.

2:20 Sille mike kijtos se on ios
te pahain tekoinne tedhen
piexeteen/ ia te kerssitte? Mutta
coska te hyuestiteet/ ia
quitengin waiuataan/ ia te sen
kerssitte/ se ombi Armo Jumalan
edes.

2:21 Sille siteuarte' te oletta
cutzutud/ Se'uoxi ette Christus
mös kersi meiden edesten/ ia
meille ydhen Esicuan ietti/
Ette teide' pitepi noudhattaman
hene' Askelens.

2:22 Joca ei ychten syndi
tehnyt ollut/ Eike mös ychten
petosta ole henen Suustans
leutty.

2:23 Joca ei wastankironudh/
coska he' kirottijn/ Ei
whgannudh/ coska hen kerssi.
Mutta hen annoi henelle Coston
ioca oikein domitze.

2:24 Joca meiden syndinne itze
wffrasi omas Rumisans Puun
pääle/ senpäle ette me
synneiste poiskooleet/ sille
Wanhurskaudhelle eleisimme.

Jonga haauain cautta te oletta
teruexi tulleheet/

2:25 Sille te olitta ninquin
exyueiset Lambat Waan nyt te
oletta palaineet/ sen teiden
Sieludhen Paimenen ia Pispan
tyge.

III. Lucu.

3:1 SAmalmoto/ Olcohon
Waimot heiden Miestens
alamaiset/ Ette mös ne iotca
eiuet wsco Sanan päle/
machten waimoin menosta/
ilman sanata tulla woitetuxi/

3:2 coska he merkitzeuet teiden
puchtan Menon pelghosa.

3:3 Joinenga Caunistos ei pidhe
oleman wlconaista hiuxien
palmicoisa/ ia cullan
ymberirippumisesa/ eli calleisa

waateisa.

3:4 Waan ios se salainen
Inhiminen sydhemes/ ombi
ilman wighata/ lakian ia
hiliaisen Hengen cansa/ Se on
callis Jumalan silmein edes.

3:5 Sille ette tellemodholla ouat
mös muinen Pyhet Waimot
heidens caunistanuet/ Jotca
heide' Toiuons Jumalan päle
panit/ ia olit heiden Miestense
alemaiset.

3:6 Ninquin Sara oli Abrahamin
cwliainen/ ia cutzui Hende
Herraxensa. Jonga tytterixi te
tullet oletta/ ios te hyuesti
teette/ ia ei nin * arghat olisi.

3:7 Te Miehet samalmoto/
asucat heiden tykenens taidhon
cansa. Ja andacat sen
Waimolisen (ninquin sen
heicolisiman) * Käsiälaisen/
henen cunniansa/ ninquin mös
ynneperilisen sen Elemen
Armohon/ Senpäle ettei teiden
Rucuxenne estetyxi tulisi.

3:8 Mutta päldiskein/ caiki
olcatta yximieliset/
Ynnekersiueiset Welieliset
keskenen/ Laupialiset/
Ysteueliset/

3:9 Ei costain paha pahalla/

Eike kirolla kirostusta/ Waan site
wastan/ hyuestisiughnatca/
Tieten ette te oletta siihen
cutzutudh/ perimehen
hyuestisiughnauxen.

3:10 Sille ette ioca elä
tachtopi/ ia hyuet peiuet
nähdhä/ hen hilitkän henen
Kielense paha puhumasta/ Ja
henen Hwlensa petoxesta.

3:11 Hen wälteken pahasta/ ia
techken hyue. Hen etziken
Rauha/ ia noutakan site.

3:12 Sille ette HERRan silmet
ouat Wanhurskain päle/ ia
henen Coruansa heiden
rucuxisans. Mutta HERran casuo
o'bi pahointekiedhen päle.

3:13 Ja cuca on/ ioca teite
taita wahingoitta/ ios te hywen
ielkinseisotta?

3:14 Ja ios te wiele iotakin lijca
mös kersisitte Oikiudhen
tedhen/ nin te quitengin autuat
oletta. Mutta elkette pelietkö
heiden hirmutostans/ elkette
mös heite hemmestyghö.

3:15 Mutta HERRA JUMalata
pyhitteikä teiden sydhemisenne.

3:16 Olcatta mös walmihit aina
wastaman iocaista quin
tutkistele teiden Toiuon

perustoxen ielkin ioca teisse
o'bi/ hiliaisudhe' ia cauatuxen
cansa. Ja piteke yxi Hyue
Omatundo/ Senpäle ette ne/
iotca teite panetteleuat/ ninquin
Pahointekijte/ häpieisit/ ette he
ouat häweisnuet teiden hyuen
menon Christusesa.

3:17 Sille ette se ombi parambi
(ios Jumalan tachtu nin on)
ette te kersisitte hyuen teghon
tedhen/ quin pahan.

3:18 Senwoxi ette Christus mös
wihdoin meiden synnein tedhen
kersi/ Hurscas Ricolisten
edeste/ Senpäle ette hen meite
piti Jumalalle wfframan/ Ja on
tosin coletettu Lihan cautta/
Mutta eleuexi techty Hengen
cautta.

3:19 Sijne samas he' mös
poismeni/ ia sarnasi nijlle
He'gille Fangiuxes/

3:20 iotca eiuet muinen
vskonuet/ Coska Jumala
widhoin odotti/ ia kersiueinen
oli Noen aicana/ coska se
Archi walmistettin/ iosa wähe
(Se on/ cadhexan sielua) tulit
pästetyxi Wedhe' cautta/

3:21 Joca nyt mös meite
autuaxi tekepi Castesa/ ioca

sille merkittu on/ Jolla ei Liha'
saastauxet poispa'na/ Waan
ette se on yxi * Lijtto hyues
Omastunnosa Jumalan tykene
Iesusen Chrstusen
ylesnousemisen cautta.

3:22 Joca on Jumalan oikialle
Kädhelle Taiuasen ylesmennyt/
ia henelle ouat Engelit/ ia
Wallat/ ia Woimat alamaiset.

** Arghat) Waimot ouat
Loonolisesta arghat/ ia pian
pelietetydh. Mutta heiden pite
oleman wahwat/ ios iotakin
Kersimyste tapachtuis/ ia ei nin
waimolisesta hemmestymän.*

** Käisialaiset) Caiki Christitudh
auat Jumalan Käisialaiset. Mutta
Waimo ombi seke rumista ette
mieleste heicombi quin Mies/
Sentedhen henen pite site
armachtaman toimen cansa/
Ettei pahawäli ia rijta nousis/
iolla caiki Rucoxet esteteen.*

** Lijtto) Stipulatio/ Ette Jumala
sulasta Armostans Lijton tekepi
Castesa meiden cansanna/
ottaxens meite Armohinsa. Jotca
me Uskon cautta käsitemme.
Ja sijtte meiden Omatundon
ombi aina leuolinen Jumalan*

tykene.

IV Lucu.

4:1 ETTE nyt CHRISTUS Lihasa
meiden edesten on kersinyt/
Nin Harniskoitka mös teiten
samalla mielelle. Sille ette ioca
Lihasa kersipi/ se poislackapi
synniste/

4:2 senpäle ettei hene' site aica
quin Lihasa edespeiten on/
pide Inhimiste' himoin ielkin/
Waa' Jumala' tahdon ielkin
elemen.

4:3 Sille ette io kyllä on/ ette
me sen edesioutunuen Elemen
aighan culutimme Pacanaidhen
mielen ielkin/ koska me
waelsinma irtaudhesa/ himoisa/
ioopumisesa/ ylensömises/
Lainouxisa/ ia hirmulisisa
Epeiumalden palueluxisa.

4:4 Site he oudhoxuat/ ettei te
ynne heiden cansansa iooxe
sijnä samassa sädhyttömes
Hecuman menosa/ iotca teiste
pahasti puhuuat/

4:5 Joinenga pite lughun
tekemen Henelle ioca ombi
walmis domitzeman nijte Eleuite
ia coleita.

4:6 Sille sitewarte' mös
Euangelium ombi sarnattu nijlle
Coolluille/ senpäle ette he
domitaan Inhimisten polesta
Lihasa/
4:7 Mutta Hengese eleuet
Jumalasa. Mutta nyt caikein
cappalten Loppu lehestupi.
4:8 Nin olcatta sis raitijdh ia
walpat Rucoleman. Mutta ennen
caikia piteket keskenen palaua
Rackaus. Sille ette Rackaus *
peitte palio ricoxita.
4:9 Olcatta Wieroinhohoiat
keskenen ilman napistuxia.
4:10 Ja paluelcat keskenen/
iocainen sille Lahialla quin hen
saanut ombi/ ninquin ne hyuet
moninaisen Jumalan armon
Hoonenhaltiat.
4:11 Jos iocu puhupi/ se
puhucan ninquin Jumalan
sanoiijo. Jos iollaki on iocu
Wirca/ ette he' tekis ninquin
sijte auuosta ionga Jumala
andapi. Senpäle ette Jumala
caikisa cunniotetaisijn Iesusen
Christusen cautta. Jolle olcohon
Cunnia ia walda ijancaikisesta
ijancaikisehen Amen.
4:12 Minun rackahani/ Elket
oudhoxuco site hellecte (quin

teille tapachtupi/ ette te
coetelluxi tuletta) ninquin teille
iotaki uutta tapadhuis/
4:13 Waan iloitcat paramin ette
te ynne Christusen cansa
kersitte/ Senpäle ette te mös
aijalans madhaisitte henen
Cunnians ilmeistuxes iloitta ia
riemuita.
4:14 Autuat oletta te/ ios te
Christusen Nimen tädhen
pilcataan/ Sille ette se Hengi/
ioca ombi Cunnian ia Jumalan
Hengi/ leuäpi teiden pälenne.
Heiden tykenens hen pilcataan/
waan teiden tykenenne hen
cunniotetaan.
4:15 Mutta eikengen teiste kärsi
ninquin iocu Murhaija eli
Warghas taicka Pahointekia/ eli
ninquin se ioca * Wierasen
Wircan rupepi.
4:16 Mutta ios he' kersipi
ninquin Christittu/ elken
häuetkö/ Waan kijtteken
Jumalata sen osan polesta.
4:17 Sille ette aica on/ ette
Domion pite rupiaman Jumalan
Hoonesta. Mutta ios se ensin
meiste rupiapi/ Minge lopun he
saausat iotca Jumalan
Euangeliumi eiuet vsko?

4:18 Ja ios se Hurskas tuscalla
wapaxi tulepi/ cuhunga sijtte
Jumalatoim in Syndinen tulepi?
4:19 Senteden iotca kersiuet
Jumalan tahdhon ielkin/ ne
andacan heiden Sielunsa
ninquin Uskolisen Loian hyuein
töiden cansa.

** Peitte) Joca henen
Lähimeistens racastapi/ ei sen
mieli ricota/ wan caiki mite
henen wastans ricotan/ se
cutzutan tesse/ peitteuen
caiken ricotuxen 1. Cor. 13.
Rackaus caiki wedhättepi.
* Wierasen Wircan) Temen
wighan Perkele enimesti
waickuttapi ninen wärein
Christittydhen cautta/ iotca
tachtouat aina palio hallita ia
wallita/ cussa Jumala ei ole
heite keskenyt.*

V. Luku

5:1 Nijte Pappia iotca teiden
seasan ouat/ mine manan/
Joca mös olen Pappi/ ia
Christusen pinan tunnustaija/ ia
osalinen sijnä Cunniasa ionga
pite ilmei tuleman.

5:2 Caitzecat se Christusen
Lauma/ ioca teiden Hallusan
on/ ia piteket waari heneste Ei
waadhitudh/ waan mieleliset Ei
häpielisen Woiton tedhen/ waan
hyueste mieleste/

5:3 Eikä mös ninquin HERRAT
Canssans ylitze/ waan olcatta
Laumalle Esicuuaxi/

5:4 Nin teiden pite (coska se
ylimeinen Paimen ilmestupi) sen
catomattoman Cunnian Crunon
saaman.

5:5 Samalmoto Te Nooret/
olcatta Wanhoille alamaiset.
Olcatta caiki keskenen toinen
toisenne alamiset. Ja piteket
teidenne kijndiesti Neurydhesa/
Sille ette Jumala wastanseiso
Coreita. Mutta nijlle Neurille hen
Armon andapi.

5:6 Nin neurytteket sis teiden
Jumalan wäkeuen Kädhän ala/

5:7 ette hen teite corghottais
aijallansa/ Caiki teiden murehen
heitteket henen pälens. Sille
ette hen murechtipi teiste.

5:8 Olcatta raitijdh ia waluocat/
Sille ette teiden Wiholisen
Perkele ymberiskieupi ninquin
kiljuua Jalopeura/ ia etzipi ketä
hen ylesnielis/

5:9 Site te wastanseisocat wahwat Uskosa. Ja tieteket/ ette iwri ne samat Waiuat tapachtuuat teiden Welijllen Mailmasa.

5:10 Mutta se Jumala iolda caiki Armo tule/ ioca meite cutzunut on henen ijancaikisehen Cunniahansa Christuses Iesuses/ se sama teite/ iotca wähen Hetken kersitte/ päättepi/ wahuistapi tukepi ia kijnittepi/

5:11 Sille samalle olcohon Cunnia ia Walda ijancaikisesta ijancaikisehen/ AMEN.

5:12 Siluanusen teiden Uskolisen Welien cautta (quin mine lwlen) ole mine teille wähille sanoilla kirioittanudh/ manaten ia tunnustain/ Ette teme se oikia Jumalan Armo ombi/ iossa te seisotta.

5:13 Teruettepi teite se ynnä teiden cansan wloswalittu Seurakunda Babilonias/ ia minun Poican Marcus.

5:14 Teruetteket teite keskenen Rackaudhen Suunannon cansa. Rauha olcohon caikein cansa/ iotca Christuses Iesuses ouat/ AMEN.

P. Petrin se Toinen Epistola

Alcupuhe sen Toisen P. Petarin Epistolän päle.

Täme Epistola on kirioitettu niittä wastan/ iotca Lwleuat ette Christilinen Usko taita olla ilman töite/ senteden mana hen niittä/ ette he harioitelisit heitensä hyuisä töise/ ia olema' sen cautta vissit heiden Uskosansa ninquin puu tutan hedelmeste/ Sitälehin hen rupe kijtemän Euangeliumita/ wastan Inhimisten Opetosta/ ette Inhimisen ainoasta site/ Ja ei ydhenken Inhimisen Opetosta kuuleman pidhe/ Sille (ninquin hen sano) ettei ole wiele nyt yxiken Prophetia Inhimisen mielen ielkijn päätetty. Senteden hen warustau heite sijne toisesa lughusa nijldä Falskilda tuleuaisilda Opetailda/ iotca töiden cansa waeldauat Ja nijnen cansa kieldeuet Christusen/ Ja wchka heite kolmella hirmuisella esimerckille/ Ja maala heite nijn iwri quijn he ouat/ heiden ahneuxensa

*ylpeuxensa/ koirudhensa/ hoorudhensa/ Ulkocullasudhensa cansa/
ette iocainen taita päle ruueta/ ketä hen sille lwle/ quin nyt keupi
Christicunnasa.*

*Colmanesa hen osotta ette Wimeinen Domiopeiue on pian
tuleuainen/ sille mooto/ ette caiki se quin coolut on/ se on
Jumalan edhes/ cusa ei ychten aika ole/ Mutta tuhad aiastaica
ouat sielle/ ninquin yxi peiue/ Senteden sanotaan iocahitzen
Domiopeiue oleua tullut/ kohta quin hen coolut on/ Ja sijtte hen
kirioitta quinga oleman pite Domiopeiue/ ette caicki cappalet
pite culutettaman tulella.*

P. Petrin se Toinen Epistola

I. Lucu.

1:1 Simon Petari Iesusesen
Christusen Paluelia ia Apostoli/
Nijlle iotca ouat saanet meiden
cansanne yhden caltaisen
Uscon/ waahurskaudhesa ionga
meiden Jumala/ Ja wapactaia
Iesus Chrisius andapi.

1:2 Armo ia Rauha lisendykön
teise/ Jumalan ia meiden
HERRAN Iesusen Christusen
tundemisen cautta.

1:3 Ette henen Jumalinen
wekens meille caikinaiset (iotca
elemehen ia Jumaliseen menon
sopiuat) ombi lahiannut/ Henen
tundemisens cautta ioca meite
cutzunut on/ henen cunnians ia

awuns cautta/

1:4 ioinenga cautta meille ne
callit ia swrimat Lupauxet
lahioitetut ouat/ nimittein/ ette
te ninen samain cautta osalisexi
tulisitta sijte Jumalan loonosta/
Jos te weltet sen catouaisen
Mailman himon.

1:5 Nin laskecat siihen caiki
teidhen ahkeruden/ ette te
osotaisitte teiden Uskosanne
Awun/

1:6 Ja auuosa Toimen/ Ja
toimesa Modhon/ Ja modhosa
Kersimisen/ Ja kersimises
Jumalisudhen/

1:7 Ja Jumalisudhes welielisen
rackaudhen/

1:8 Ja welielises rackaudhes/
Ychteitzen rackaudhen. Sille
coska neme cappalet teise ouat

teudhelisesta/ nin ei he teite
ioutilasna taicka
hedhelmättömine salli löutte
meiden Herran Iesusen
Christusen tundemisesa/
1:9 Mutta iolla ei ole neite hen
on sokia/ ia coperoitze tijetä
kädhellense/ Ja on wnochtanut
itzens olluen puhdhastetun
henen entisiste synneistense.
1:10 Sentedhen rackat weliet
ahkeroica paramin teiten
siehen/ ette te teiden
cutzumisen/ Ja wloswalituxen
wahuistaisitte.
1:11 Sille ios te sen teette/ nin
ette te coskan lange/ Ja sillens
teille runsasti annetan
siselkeumys/ siihen meiden
Herran ia wapactaian Iesusen
Christusen ijancaikiseen
Waldakundahan.
1:12 Senteden en tacto mine
wnocta teite aina nijste
manata/ Waicka te tiedette/ Ja
wahwistetut oletta tesä nyysesä
Totudesä/
1:13 Sille mine aruan sen
coctulisexi/ nincauua' quin mine
tese Maiasa olen/
ylesherettemen teite ia
manaman.

1:14 Sille mine tiedhen/ ette
minun pite pian temen minun
Maiani poispaneman/ Ninquin
mös meiden Herran Iesus
Christus minulle ilmoitti.

1:15 Mutta mine tadhon mös
ahkeroita/ ette teiden pite
minun Lectemiseni ielkin neite
muistosa pitemen.

1:16 Sille eipe me ole caualoita
iutuita nounuet/ coska me teille
tietteuexi teimme meiden Herra'
Iesusen Christusen woiman ia
tygetulemisen. Waan me olema
itze nähnyuet henen cu'nians/
1:17 coska hen sai Iselde

Jumalalda cunnian ia ylistoxe'
yden änen cautta/ ioca henelle
tapactui silde ylenwäkeuelde
Herraudhelta/ telle modholla/
Teme on minun raka Poican/
Jossa minulle on hyue sosio.

1:18 Ja temen änen me cwlima
Taiuahasta tuleuan/ coska me
hene' cansans ynne olima sen
pyhen wore' päle.

1:19 Meille o'bi yxi wahua
Prophetainen sana/ Ja te
hyuesti teette ette te sijte warin
pidette/ Ninquin yhdeste
Kyntileste ioca walgitta pimees
siasa/ nincauua' quin Peiue

walkene/ Ja se Cointechti
yleskoitta teidhe' sydhemisen.

1:20 Ja se tule teiden ensin
tiete/ Ettei yxiken Prophetia
Ramatusa tapadhu omasta
Toimituxesta/

1:21 Sille ettei wiele nyt yxiken
Prophetia ole edestootu
Inhimisen tadhosta. Waan ne
pyhet Jumalan Inhimiset ouat
puhuneet/ waicutetut Pyheste
Hengeste.

II. Lucu.

2:1 MUtta olit mös falskit
Prophetat Canssan seasa
ninquin mös teiden seasan
tuleuat falskit Opettaiat/ Jotca
segan siselle touat wahingolliset
Eriseurat. Ja poiskieldeuet mös
sen Herra' ioca heite ostanut
on. Ja saattauat itze heille's
nopean Cadhotoxen.

2:2 Ja monda noutauat heiden
hukutostans. Joinenga cautta
Totudhen tije pilcata'/

2:3 Ja ahneuxesta dicteratuilla
sanoilla pite heiden teiste
caupaman. Joille io Domio ei
sille cauuan wiuy/ Ja heidhen
Cadhotoxensa ei maca.

2:4 Sille ios Jumala nijte
Engelite/ iotca syndi teit ei ole
armahtanut/ Waan o'bi heite
pimeyden cahleilla Heluettijn
söxenyt/ Ja ylena'noi ette
heidhen piti Domioho'
ketkette'.

2:5 Ja ei ole armahtanut site
entiste Mailma/ waan wapacti
Noe sen wanhurskaudhen
Sarnaian itze cadexa'na/ Ja wei
Wedhenpaisumuxen ylitze sen
Jumalattoman Mailma'.

2:6 Ja ombi ne Caupungit
Sodoman ia Gomorran tuhaxi
tehnyt/ yleskukistanut ia
cadhottanut/ Ja teki ne
Esicuuaxi nijlle Jumalattomille/
iotca sijtte tuleman piti.

2:7 Ja ombi pelastanut sen
hurskan Loth/ ioca waiuattijn
reetoilda Inhimisilde heiden
hauriudhen elemen menosta.

2:8 Sille ette he' Hurskas oli ia
heidhen seasans asui/ ia
quitengin sencaltaista piti
nekeme' ia cwleman/ waiuasit
he site hurskasta Sielua
iocapeiue heiden wärein
töidhens cansa.

2:9 Herra taita ne Jumalalliset
kiusauxista pelasta/ Mutta ne

wäret Domiopeiuen asti ketke pijnatta.

2:10 Mutta caike enimesti ne iotca waeldauat Lihan ielkin saastaisisa hijmoisa/ Ja Herraudhen ylencatzouat/ tuimat/ tylyt/ ia eiuet wapise waldoia pilcata.

2:11 Waicka ne Engelit iotca wäesä ia woimasa swremmat ouat/ eiuet kersi itze heitens wastan Herran tyköne site pilcalista domiota.

2:12 Mutta he ouat ninquin tyhmet Pedhot/ iotca loonosta siehen syndynet ouat/ kijniotetta ia teurastetta.

Pilcauat site iota ei he ymerdhä/ ia huckuuat heiden turmellusa menosansa ia sauat wärydhen Palcan sijte.

2:13 He pitäuet sen hecumana ette he eleuet aighalisisa hercuisa/ He ouat ilkiuxet ia pilcut/

2:14 Äikisteleuet teiden lahioistanne/ pramauat teiden omillanne/ pitäin teudhet Silmet Hoorudhesta/ ei salli heitens synniste torijua. Haucuteleuat tyghens ne horiuat Sielut/ ouat heiden sydhemensä Ahneuxesa

yldeharioitanuet/ Kirottu Canssa/

2:15 iotca ylenannoit sen oikean Tijen/ ia exyuet/ ia noutauat Balaamin sen Bosorin poian Tijete/ ioca racasti wärydhen palcka.

2:16 Mutta hen rangaistijn henen wärydhestens/ Se myckä Töiuhta/ puhui Inhimisen änelle/ ia esti sen Prophetan hulludhen.

2:17 Ne ouat wedhettömät lechtet/ ia piluen hatarat iotca Tuulispäälde ymberins aietan/ ioille on ketkety yxi synghy pimeys ijancaikisesta.

2:18 Sille he puhuuat röuckiet sanat/ quin turhat ouat. Ja yllytteuet tauattomuxen cautta lihalisijn Himoin nijtä iotca *

oikein olisit poisueltänyet/ 2:19 ia wiele nytki exyxisä waeldauat/ Ja lupauat heille wapauden/ waicka he itze turmeluxen palueliat ouat/ Sille iolda iocu woitetan/ sen paluelia hen ombi.

2:20 Sille sijtte quin he ouat paenuet sen Mailman saastauxen lepitze Herra' ia wapactaian Iesusen Christusen

Tundemiseen/ Quitengin nihin
 he heidens käriuet/ Ja
 ylitzewoitetan/ ia o'bi heiden
 cansans se wimeinen pahamaxi
 tullut quin se ensimmäinen/
 2:21 Sille se olis heille parambi
 ollut/ ettei he olisican sen
 wanhurskaudhen Tijetä
 tundenuet/ quin sijtte ette he
 sen tunsit/ Ja poiskiensi
 heidens sijte pyheste Keskystä/
 ioca heille annettu oli.
 2:22 Nijlle ombi tapactunut se
 toinen Sananlasko/ Coira
 palaiapi oxennoxensa tyghe. Ja/
 pesty Sica henens Ropacosa
 iellens hiero.

III. Lucu.

3:1 TEme on nyt se toinen
 Epistola/ ionga mine teille
 kirioitan minu' rachkahani/ iolla
 mine ylesheräten ia manan
 teidhen puchtahan miele'ne/
 3:2 ette te muistasitte ne sanat
 iotca teille ennen sanotut ouat
 nijlde pyhildä prophetilde/ Ja
 mös meiden keskyn päle/ iotca
 olema HErran ia Wapactaian
 Apostolit.
 3:3 Ja se ensin tietkä/ ette

wimeisinä piäüine tuleuat
 pilckaiat/ iotca oman himonsa
 ielkin waeldauat/ ia sanouat/
 Cusa nyt on se Lupaus henen
 Tulemisestansa?

3:4 Sille sijte peiuste quin lset
 ouat nuckuneet/ nin caiki ieuet
 quin alghusta Loondocappalet
 ouat olluet/

3:5 Mutta tietensä eiuet he
 tadho tiete/ ette Taiuas muinen
 mös oli/ ia Maa wedheste/ Ja
 wedhesä seisodhen/ Jumalan
 Sanan cautta.

3:6 Quitengin oli sihen aican/
 se Mailma ninen samain cautta
 wedhen paisumisen cansa
 turmeltu.

3:7 Samalmoto mös ne
 Taiuahat ia Maat quin nyt
 ouat/ tuleuat hene' Sana's
 cautta sästetyxi/ ette ne pite
 tule' waraxi pidetteme' Domio
 peiuelle/ coska ne
 Jumalattomat Inhimiset
 cadoteta'.

3:8 Mutta teme yxi ey pidhe
 teilde salattama' minu' rackani/
 ette yxi peiue Herran edhesä
 ombi ninquin tuhad Aiastaica/
 Ja tuhad Aiastaica ninquin yxe
 peiue.

3:9 Ei HErra Wijwuytä hene'
Lupaustans/ quin mutomat sen
wiwuytoxi luleuat/ waan hen on
kersiueinen meiden coctan/ Ja
ei tacto ette iongun pidheis
huckanduman/ waan ette
iocainen henens paranoxeen
kieneis.

3:10 Mutta HErran peiue ombi
tuleua/ ninquin warghas ööllä/
Ja silloin Taiuahat poismeneuet
suurella kijruhulla/ Mutta
Elementit pite palaudhesta
sulaman/ Ja Maa/ ia ne
rake'nuxet iotca henesä ouat/
pite poispalaman.

3:11 Ette nyt caiki neme pite
catoman/ quingakaltaiset
teidhen tule silloin olla pyhisä
menoisa ia Jumalalisudhesa?

3:12 Nin ette te odhotatte/ ia
kiruhdhatte siehen Jumalan
peiuen tulemisehe'/ Jonga
cautta Taiuahat Tulesta
catoauat/ ia ne Elementit
palaudesta sulauat.

3:13 Mutta me odotamme wsija
Taiuaita/ ia wtta Maata hene'
lupauxe's ielkin/ Joissa
Wa'hurskaus asupi.

3:14 Senteden minun rackani/
ette te neite tiedhette/ nijn

ahkeroica ette te henen
edesens saastatomat ia
nuchtetomat Rauhasa leuteisijn/

3:15 Ja se meiden HErran
Iesusen Christusen kersimys/
lukeca te teiden Autuudhexen.

Ninquin mös meiden racas
welien Pauali/ sen Wisaudhen
ielkin ioca henelle on annetu/
ombi teille kirioitanut/

3:16 Ninqui hen mös iocaitzesa
Epistolasa neistä puhupi/ ioisa
ombi monda töleste ymmerdä/
ioita ne Oppemattomat/ ia
irtaliset pahendauat/ ninquin
mös ne mwdh Ramatut/ heiden
omaxi cadhotuxexi.

3:17 Mutta te minun rackani/
ette te sen enne' tiedhette/ nin
cartacat teiten/ ettet te
wietelläisi Jumalatomadhen
Inhimisten exytyxen cautta ynne
heiden cansansa/ Ja
poislangette teidhen omasta
Wachwudhesta'ne/

3:18 Waan casuaca meiden
Herran ia Wapachtaia' Iesusen
Christusen Armosa ia
tundemisesa/ Jolle olcohon
Cunnia seke nyt ette
ijancaikisehen aicahan/ Amen.

Se Ensimeinen P. Johannesen Epistola.

Alcupuhe ninen Colmen P. Johannesen Epistolan päle.

TEme ensimeinen P. Johannesen Epistola/ on yxi toimelinen Apostolinen Lehetuskiria/ Ja piti oikein ratki hene' Eua'geliumins ielkin seysoma'. Sille ninquin hen Eua'geliumis Uskon selkiesti opetapi/ nin mös nyt coctapi tesä Epistolas nijtä iotta heitens kerskauat Uskosta ilma' Töite/ ia opetapi moninaisist/ quinga eiuet Tööt poisiä sijnä quin Usko on.

Mutta ios he wlosiäuet/ nin ei vsko ole toimelinen/ waan waleh ia pimeys.

Mutta ei he' tetä teghe lain watimisen cansa/ ninquin Pyhe' Jacobin Eepistola tekepi.

Mutta he' ylesherette ia hauckuttelepi meite Rackautehen/ ette mekin racastaisim ninquim Jumalaki meite racasti. Nin hen mös couasti sijne siselle kirioittapi/ nijte Cherinteritä wastan/ Ja wastan site Antichristusen Henge/ Joca io silloin rupeis Christusta kiellämen/ ettei hen ollut Lihahan tullut. Joca nyt enimesti käsisä on/ Sille echkei nyt iulgisesta Swun cansa kiellä Christus Lihan tulleexi/ nin he quitengin kielläuet henen Sydhemestens/ opins/ ia Eläme's cansa. Sille ette ioca tacto Töidhens ia tekoin cansa hurskaxi ia autuaxi tulla/ Henbä iuri kulle Christusen kiellä. Ette Christus ombi sitewarten Lihan tullut/ ette hen meite ilman meiden Töiten/ hene' ainoan werensä cautta piti hurskaxi ia Autuaxi tekemen. Ja nin teme Epistola osotapi molenpita wastan/ seke nite iotca caiketi tachtouat ilman Töite Uskosa olla. Ja mös nite wastan iotca Töidhen cansa tachtouat hurskaxi tulla/ ia pitäpi meite iuri oikealla keskimeiselle tiellä.

Ette me vsko' cautta hurskat/ ia paitzi synneiä ioudhuisimma/ Ja mös sitelehin coska me nyt hurskat olema/ nin meiden pite hyuet Töet ia Rackaudhen/ Jumalan tedhen harioitaman/ wapadesta mieleste ilman caikea maxon toiua. Ja ne caxi mwta Epistolat/ ei

ole opettaualliset waan Rackaudhen ia vskon Esicuuat. Ja ombi heilleki mös yxi oikea Apostolinen Hengi.

Se Ensimeinen P. Johannesen Epistola.

I. Lucu.

1:1 SE quin algusta oli/ sen me culuet olema sen me nähnyuet olema/ meiden Silmille'me/ sen me catzonuet olema/ Ja meiden kätenne pidhelluet ouat sijte Elemen Sanasta/

1:2 ia Eleme o'bi ilmestynyt/ ia me olema nähnyuet/ ia todhista'me/ ia ilmoita'me teille sen Eleme'/ ioca ijancaickine' ombi/ Joca oli lsen tyköne/ ia ombi meille ilmestynyt.

1:3 Mitä me nähnyuet ia cwluet olema/ sen me ilmoitamma teille/ senpäle ette teilleki mös pite meiden cansanna seura oleman/ Ja meiden Seura pite lsen ia henen Poiansa Christusen cansa oleman/

1:4 ia näite me kirioitame teille/ senpäle ette tedhen llonna pite teudhelisen oleman.

1:5 Ja teme ombi se ilmoitus ionga me henelde cwluet olema

Ja teille ilmoitamma. Ette Jumala yxi Walkeus on/ Ja henese ei ole ychten Pimeytte. 1:6 Jos me sanoma ette meille ombi seura henen cansansa/ ia waellamme pimeydhes/ nin me walectelema/ ia eipe me tee totuutta.

1:7 Mutta ios me walkiudesa waellamme ninquin hen on walkiudhesa/ nin ombi meille seura keskenenne/ Ja Iesusen Christusen henen Poiansa Weri puhdistapi meite caikista synniste.

1:8 Jos me sanome/ ei ole meille syndie/ nin me petämme itzenne/ ia totuus ei ole meise.

1:9 Mutta ios me tunnustamme meiden syndinme/ nin hen on Uskolinen ia hurskas/ ette hen meille synnit andexi andapi/ Ja puhdhistapi meite caikesta wärydesta.

1:10 Jos me sanome/ eipe me syndie tehnyet ole/ nin me teemme henen walecteliaksi/ ia henen Sanansa ei ole meise.

II Lucu.

2:1 Minun Lapsiseni/ neme mine kirioitan teille/ senpäle ettei te syndie tekisi. Ja ios iocu syndie tekis/ nin ombi meille yxi Edestwastaia Isen tykene/ IESUS CHRISTUS/ ioca wanhurskas ombi/

2:2 Ja se sama ombi se Souindo meiden syndien edheste. Mutta ei waiuon meiden/ waan mös caiken Mailman edheste.

2:3 Ja sijte me merkitze'me ette me henen tunnema/ ios me henen keskynse pidhemme.

2:4 Joca sanopi/ Mine tu'nen hene'/ ia ei pide hene' keskyiens se on walectelia/ Ja henese ei ole Totuus.

2:5 Mutta ioca hene' Sanansa pitepi/ Totisesta o'bi henese Jumala' Rackaus teudheline'/ Sijte me tiedeme ette me henese olema.

2:6 Joca sanopi itzens oleuan henese/ henen pite mös nin waeldaman quin hen waelsi.

2:7 Rackat Welieni/ em mine wtta Keskye kirioita teille/ waan sen wanhan Keszyn ioca teille

alghusta oli.

2:8 Se wanha Kesky ombi se Sana/ ionga alghusta cwlitta. Taas wdhen Keszyn mine teille kirioitan/ se quin henese totinen ombi/ ia mös teise. Sille ette se pimeys on poismennyt/ Ja se totinen walkeus nyt paista.

2:9 Joca sanopi walkeudhesa oleuans/ Ja wihapi hene' weliens/ hen ombi wiele pimeydhesa.

2:10 Joca henen weliense racastapi/ se pysy walkiudhesa/ ia henese ei ole pahannusta.

2:11 Mutta ioca henen weliens wihapi/ se ombi pimeydese/ ia waeldapi pimeydhese/ ia ei tiedhe cunga hen menepi/ Sille ette pimeydheth ouat henen Silmens soghaisnuet.

2:12 Rackat Poicaiseni/ Mine kirioitan teille/ ette teille synnit andexiannetan henen Nimens tedhen.

2:13 Mine kirioitan teille lset/ sille te tunsitta henen ioca alghusta on. Mine kirioitan noricasille/ Sille te woititte sen pahan. Mine kirioitan teille Lapsucaiseni/ Sille te tunsitta

I sen.

2:14 Mine kirioitin teille Iset/
Sille te tunsitta sen ioca
alghusta on. Mine kirioitin teille
Noricaisille/ Sille ette te
wäkeuet oleta/ ia Jumalan
Sana pysypi teise/ Ja oletta
sen Pahan ylitzeuoittanuet.

2:15 Elkette Mailma racastaco/
eike miten quin Mailmas on. Jos
iocu Mailma racasta/ henese ei
ole I sen Rackaus.

2:16 Sille ette caiki quin
Mailmas o'bi (nimittein Liha'
himo/ ia Silmein himo/ ia
Elemen coreus) ei ne ole
Iseste/ waan Mailmasta.

2:17 Ja mailma catopi
himoinensa/ Mutta ioca teke
Jumalan tachton/ se pysypi
ijancaikisesta.

2:18 Lapsucaiset/ nyt ombi se
wimeinen aica/ Ja ninquin te
oletta cwluet/ ette se
Antichristus tuleua ombi/ ia nyt
mös monda Antichristusta
rupesit oleman/ sijte me
tunnemma/ ette se wimeinen
aica ombi.

2:19 He ouat meilde
woslectenet/ Mutta eiuet olluat
meiste. Sille ios he meeste olisit

olluuat/ nin he olisit tosin
pysynyet meiden cansanne.
Mutta senpäle ette he iulkisexi
tulisit/ ettei he ole caiki meiste.

2:20 Ja teille ombi se
Woidhellus henelde ioca pyhe
ombi/ Ja te tiedette caiki.

2:21 Em mine kirioittanut teille/
ninquin Totuden tietemettömille/
waan ninquin sen tietäuille/ ia
tietekette/ ettei yxike waleh ole
Totuyhesta.

2:22 Cuca ombi walectelia/
mutta se ioca kieldäpi Iesusen
oleua' Christusen? Se ombi
Antichristus ioca kieldäpi I sen ia
Poia'.

2:23 Jocainen quin kieldäpi
Poighan/ ei henelle mös Ise
ole.

2:24 Mite te sis cwlitta
alghusta/ se teisä pysykän. Jos
se teisä pysypi quin te alghusta
cwllitte/ nin te Poighasa ia
Iseste pysytte.

2:25 Ja teme ombi se Lupaus
ionga hen ombi meille
luuannut/ sen ijancaikisen
Eleme'.

2:26 Neme mine kirioitin teille
nijste iotca teite wietteuuet.

2:27 Ja se woidellus io'ga te

Henelde sanuet oletta/ pysypi teisä/ Ja ette te taruitze/ ette iocu teite opettapi/ waan nin quin se woidhellus teite caikinaisista opettapi/ nin ombi se tosi ia ei ole Waleh/ Ja ninquin se teite opetti/ nin te henese ppsykät.

2:28 Ja nyt Lapsucaiseni ppsykät henese/ Senpäle/ ette coska hen ilmestupi/ madhais meille olla Turua/ ia ei heprien tuleman henen edhesens henen tulemisesans/

2:29 Jos te tiedhet ette he' hurscas ombi/ nin tieteket mös se/ ette iocainen quin oikeutta tekepi/ heneste hen ombi syndynyt.

III. Lucu.

3:1 CAtzocat quingacaltaisen rackaudhen se lse ombi meille osottanut/ ette me Jumalan Lapsixi nimitete'me. Sen tedhen ei Mailma teite tunne. Sille ettei hen tunne hende.

3:2 Minun rackani/ me olema nyt Jumalan Lapset/ ia ei ole se wiele ilmestynyt mixi me tulemma/ Mutta Me tiedhemme

coska se ilmestypi nin me henen caltaisexens tulema/ Sille me sama henen nädhä ninquin hen on.

3:3 Ja iocainen iolla teme Toiuo on henen tygens/ hen puhdistapi itzens/ ninquin Hängin mös puhdas on.

3:4 Jocainen quin syndie tekepi/ se mös tekepi wärytte/ ia syndi ombi se wärys.

3:5 Ja te tiedhette ette hen ilmestyi/ senpäle ette henen piti meiden syndinne poisottaman/ ia ei ole henesä ychten syndie.

3:6 Jocainen quin henesä pysypi/ ei hen syndie tee. Jocainen quin syndie tekepi/ ei se ole nähnyt hendä/ eike tundenut.

3:7 Lapsucaiset/ elket andaco kenengen teite wietelle. Joca oikeutta tekepi/ se ombi hurskas/ ninquin Hengin hurskas on.

3:8 Joca syndi tekepi/ hen ombi Perkelest/ Sille ette Perkele syndi alghusta tekepi. Siteuarten ilmestyi Jumalan Poica/ ette henen piti Perkelen Töödh serkemen.

3:9 Jocainen quin Jumalasta

syndynyt on/ ei he' syndie tee/
Sille ette henen Siemenens
pysypi henesä/ ia ei taidha
syndie tehdhä/ sille hen on
Jumalasta syndynyt. Sijte tutan
cutca ne Jumalan Lapset/ eli
Perkelen Lapset ouat.

3:10 Jocainen quin ei teghe
oikeutta/ ei ole se Jumalasta
Ja ioca ei racasta henen
weliensä.

3:11 Sille ette teme ombi
Ilmoitus/ ionga te cwlitta
alghusta/ ette me
racastaisimme keskenem. Ei
ninquin Cain/ ioca sijte pahasta
oli/ ia tappoi henen Weliens.

3:12 Ja mingetädhen hen tappoi
henen? Sille ette henen töönsä
pahat olit/ Ja henen Weliens
oikeat.

3:13 Elket te jmehtelcö minun
Welieni/ ios teite Mailma wihapi.

3:14 Me tiedhemme/ ette me
olema Coolemasta Elemehen
sijrdyt/ Sille me racastamme
Welienne. Joca ei racasta
Weliensä/ se pysypi
Coolemasa/

3:15 Jocainen quin hene'
Weliens wihapi/ hen ombi
Murhaia. Ja te tiedhette ette

iocaitzella Murhaialla ei ole se
ijancaikinen Eleme henesä
pysyuä.

3:16 Sijte me tunsimma
Rackaudhen/ Ette hen ombi
Hengensä meiden edhesten
pannut/ Ja meiden mös pite
Weliene edheste Hengennä
panemen.

3:17 Mutta ios iollaki ombi
temen Mailman Hywuytte/ ia
näkis henen Weliens
taruitzeuan/ ia sulkepi henen
sydhemens pois heneste/
quina Jumalan Rackaus pysypi
henesä?

3:18 Minun Lapsucaiseni/ elkem
racastaco sanalla eli Kielelle/
Waan Töön ia Totudhen cansa.

3:19 Sijte me tunnemma/ ette
me Totudhesta olema/ ia
taidhame henen Casuonsa
edhes meiden sydhemenne
hilitä/

3:20 nin ette ios meiden
sydemenne meite Domitzepi/
Sijtte Jumala swre'bi on quin
meiden sydhemenne/ ia tietäpi
caiki.

3:21 Te Rackahimat ios ei
meiden sydhemenne meite
Domitze/ nin meille ombi Turua

Jumalan tyköna/

3:22 ia mite me anoma/ nin
me henelde saama/ ette me
henen keskynsä pidhe'me/ ia
teem nijtä iotca hene' edhesens
kelpauat.

3:23 Ja teme ombi henen
Keskyns/ ette meiden pite
henen poighans Iesusen
Christusen Nimen päle
Uskoman/ ia racastaman
meiten keskenen/ ninquin hen
keskyn annoi.

3:24 Ja ioca henen Keskyns
pitepi/ se pysypi henesä/ ia
hen henesse. Ja sencautta me
tiedhem/ ette hen meissä
pysypi/ Ja sijte Hengestä ionga
hen meille annoi.

IV. Lucu.

4:1 TE rackaimat/ elkette
iocaista Hengie Uskoco/ Waan
cokecat ne Henget/ ios he
Jumalasta ouat. Sille ette
monda Falskia Prophetat ouat
Wloslectenet Mailman/

4:2 Sen cautta te tundecat
Jumalan Hengi. Ette iocainen
Hengi quin tunnustapi Iesusen
Christusen Lihasa tulluen/ se

ombi Jumalasta.

4:3 Ja iocainen Hengi/ quin ei
tunnusta Iesusen Cheristus
Lihasa tulluexi/ ei ole se
Jumalasta. Ja teme ombi se
Antichristusen Hengi/ iosta te
cwlitta/ ette hen ombi tuleua/
ia ombi io parallans Mailmasa.

4:4 Lapsucaiseni/ te oletta
Jumalasta/ ia oletta Heijen
ylitzeuoittanuet. Sille ette se
ioca teisse ombi/ ombi swrembi
quin se ioca ombi Mailmasa.

4:5 He ouat Mailmasta/
sentedhen he puhuuat
Mailmasta/ ia Mailma heite
cwlepi.

4:6 Me olema Jumalasta/ ia
ioca Jumalan tundepi/ Hen
cwlepi meite. Joca ei ole
Jumalasta/ ei hen cwle meite.

Sencautta me tunnemma
totudhen Hengen/ ia sen
Exitoxen Hengen.

4:7 Te rackahimat/ Racastacam
meiten keskenen/ Sille ette
Rackaus ombi Jumalasta/ ia
iocainen quin racastapi/ se
ombi Jumalasta syndynyt/ ia
tundepi Jumalan.

4:8 Joca ei racasta ei hen
tunne Jumalata/ Sille ette

Jumala ombi Rackaus.

4:9 Sen cautta ilmestyi Jumalan Rackaus meiden coctan/ ette Jumala henen Ainoan Poiansa lehetti Mailman/ ette meiden henen cauttans elemen pidheis.

4:10 Sijnä seiso Rackaus/ Ei ette me racastimma Jumalata/ Waan ette hen racasti meite/ Ja lehetti henen Poia's Souinnoxexi meiden syndeinne edeste.

4:11 Te rackahimat/ ios Jumala meite nin racasti/ nin meiden pite mös meiten keskenem racastaman.

4:12 Eikengen Jumalata ole coskan nähnyt. Jos me racastam meiten keskenen/ nin Jumala meisse pysypi/ ia henen Rackaudhens ombi teudhelinen meisse.

4:13 Sijte me tunnema ette me pysymme henesä/ ia hen meisse/ Ette hen annoi meille henen Hengestens.

4:14 Ja me näimme/ ia todhistama ette Ise on lehettenyt Poighans Mailman wapactaiaxi.

4:15 Jocainen quin tunnustapi/ Ette Iesus ombi Jumalan Poica/

henesä pysypi Jumala/ ia hen Jumalasa.

4:16 Ja me tunsimma ia vskoima sen Rackaudhen/ ionga Jumala pite meidhen tyghenne.

4:17 Jumala ombi Rackaus/ ia ioca Rackaudes pysy/ hen pysypi Jumalasa/ ia Jumala henesä.

4:18 Sijnä ombi rackaus teudelinen meiden cansan/ senpäle ette meille onopi Turua Domiopeiue/ Sille ette ninquin hen on/ nin olema mös me tesse Mailmasa.

4:19 Pelco ei ole Rackaudesa/ waan se teudelinen Rackaus wlosaija Pelkeuxen/ Sille ette pelgolla ombi pijna. Mutta ioca pelkepi/ ei hen ole teudeline' Rackaudesa.

4:20 Racastacam hende/ Sille ette hen meite ensin racasti. Jos iocu sanopi/ Mine racastan Jumalata/ ia wihapi henen Weliens/ se ombi walectelia. Sille ette ioca ei racasta henen welie's ionga hen näkepi/ Quinga hen taita Jumalata racasta iota ei hen näghe? Ja teme kesky ombi meille henele/ ette ioca Jumalata

racasta/ henen pite mös
racastaman weliens.

V. Lucu.

5:1 JOcainen quin vskopi ette
lesus ombi se Christus/ hen
ombi Jumalasta syndynyt. Ja
iocainen quin racastapi hende
ioca synnytti/ hen racastapi
mös site/ ioca heneste
syndynyt ombi.

5:2 Sen cautta me tunnema/
ette me racastam Jumalan
Poikia/ coska me Jumalata
racastam/ ia henen Keskyiens
pidhemme/

5:3 Sille ette teme ombi se
rackaus Jumalan tyge/ ette me
henen keskynse pidhemme/ Ja
henen Keskynse eiuet ole
raskat.

5:4 Sille ette caiki mite
Jumalasta syndynyt on/ se
woitapi Mailman/ Ja meiden
vskona ombi se woiitto/ ioca
Mailman ylitzewoitti.

5:5 Cuca sijs ombi ioca woittapi
Mailman/ Mutta se ioca vsko
ette IESUS ombi Jumalan Poica?

5:6 Teme se ombi ioca tuli
Wedhen ia Weren cansa/ Iesus

Christus/ Ei waiuon Wedhen
cansa/ waan Wedhen ia Were'
cansa. Ja Hengi ombi se ioca
todhistapi/ ette Hengi Totuus
o'bi.

5:7 Sille ette colme on iotca
todhistauat Taiuahasa/ Ise/
Sana/ ia se pyhe Hengi/ ia ne
Colme ychtene ouat.

5:8 Ja colme ouat/ iotca
todhistauat Maan päle/ Hengi/
Wesi ia Weri/ Ja ne * colme
ychtene ouat.

5:9 Jos me Inhimisten
todistoxen otama/ nin on
Jumalan todhistos swrembi/
Sille ette teme ombi Jumalan
todistos/ iolla hen todhisti
henen Poiastans.

5:10 Joca vskopi Jumala' Poian
päle/ henelle ombi todistos itze
henesens. Joca ei vsko
Jumalalle/ hen tekepi henen
walecteliaksi/ Sille ettei hen vsko
sen todistoxen päle ionga
Jumala todistanut ombi henen
Poiastans.

5:11 Ja teme ombi se
todhistus/ ette Jumala ombi
meille sen ija'caikisen Eleme'
a'danut/ Ja se Eleme ombi
hene' Poigasans.

5:12 Jolla on Jumala' Poica/
henelle o'bi se Eleme. Jolla ei
ole Jumala' Poica/ henelle ei
ole se Eleme.

5:13 Neite mine kirioitin teille/
iotca vskotta Jumalan Poian
Nimeen/ senpäle ette te
tiedheisitte teille oleua' sen
ijancaikisen Elemen/ Ja
sitewarten ette te vskoisitte
Jumalan Poian Nimeen.

5:14 Ja teme ombi se Turuaus
ioca meille on henen tygens/
Ette ios me iotakin anoisimma
henen tadhons ielkin/ nin hen
meite cwlepi.

5:15 Ja ette me tiedhemme
ette hen meite cwlepi
mitäikenens me anomma/ Nin
me tiedhemme ette meille ouat
ne anomiset iotca me henelde
anoima.

5:16 Jos iocu näkis henen
Weliens/ syndi tekeuen iongun
synnin ei Coolemahan/ hen
macta rucoella/ nin henen pite
andaman nijlle Eleme'/ iotca
synditekeuet/ ei Coolemaha'.
Ombi syndi Coolemahan/
sencaltaisen edest em mine
sano/ ette iocu rucoilis.

5:17 Caiki wäryys o'bi syndi/ ia

ouat mwtamat synnit ei
colemaha'.

5:18 Me tiedhemme/ ette
iocainen quin Jumalasta on
syndynyt/ ei hen syndie tee/
waan ioca Jumalasta syndynyt
on/ hen henens cauatta/ ia se
paha ei rupea henen.

5:19 Me tiedhemme ette me
Jumalasta olema/ ia coco
Mailma sijnä pahudhesa seiso.

5:20 Mutta me tiedhemme/ ette
se Jumalan Poica tuli/ ia on
meille Mielen andanut/ ette me
sen totisen tunne'ma/ ia olema
sijnä totisesa/ henen Poigasans
lesusesa Christusesa.

5:21 Teme ombi se Totine'
Jumala/ ia se ijancaikine'
Eleme. Lapsucaiset/ cauattacat
teitenne Epeiumaloista. AMEN

** Ne Colme) se on/ Cusa se
yxi on/ sielle on mös se toine'.
Sille ette Christuse' Weri/
Caste/ ia se P. he'gi/ todista/
tu'nusta ia sarnapi Eua'gelii'
mailman edese/ ia iocaitzen
Omastu'nosa iotca vskouat.
Tellemotoa/ ette he' tu'depi ia
ymerdä henens oleuan/ wedhen
ia Hengen lepitze Christusen*

*Weren ansion cautta/
lunastetun/ wanhurskatetun ia*

autuan.

P. Johannesen se Toinen Epistola.

2 Joh 1: SE Wanhin/ sille
wlosualitulle Frowalle ia henen
Lapsillensa/ ioita mine racastan
totudesa/ Ja em mine waiuon
yxineni/ mutta mös caiki iotca
Totudhen ouat tundenuet/
2 Joh 1:2 sen Totudhen
tähdhen ioca meisä pysypi/ ia
meiden cansanna ombi eleue
ijancaikisesta.

2 Joh 1:3 Armo/ Laupius/
Rauha Iselde JUMALALDA/ ia
HERRALda Iesuselda
Christuselda/ Isen Poialda/
Totudhesa/ ia Rackaudesa.
Olcohon teidhen cansanne.

2 Joh 1:4 Mine ole' sange'
jhastunut/ ette mine leusin
Sinun Lapsistas nijtä iotca
totudhesa waeldauat/ Ninquin
me Keskyin Iselde saanuet
olema/

2 Joh 1:5 Ja nyt mine rucoilen
sinua Frowua/ ei ninquin vutta
Keskye/ mine sinulle kirioita/
waan sen quin meille oli

alghusta. Ette me meiten
keskenen racastaisim.

2 Joh 1:6 Ja teme on se
Rackaus/ ette me Waellama
henen Keskyin ielkin. Teme
ombi se Kesky ninquin te
alghusta cwlitta/ senpäle/ ette
te sijne siselle waellaisitta/

2 Joh 1:7 Sille ette monda
wietteliete on Mailman tullut
iotca eiuet tunnusta IESUSTA
CHRISTUSTA/ ette he' on
Lihaan tullut. Teme ombi
wiettelie/ ia se Antichristus.

2 Joh 1:8 Catzocat Hyuesti
teitenne/ ettei me cadhotaisi/
mite me tötetehnet olema/
waan ette me teudhen Palcan
saisimma.

2 Joh 1:9 Jocaine' quin
ylitzekieupi/ ia ei pysy
Christusen Opisa henelle ei ole
Jumalata. Joca pysypi
Christusen Opisa/ henelle ombi
seke Ise ette Poica.

2 Joh 1:10 Jos iocu tule teiden

tyge'ne/ ia ei too tete Opetosta
cansans/ Elket Hoonesen
ottaco hende/ Elket mös hende
teruettekö/

2 Joh 1:11 Sille ette ioca
hende teruettepi/ hen on
osalinen henen pahoista
Töistens.

2 Joh 1:12 Olis minulla palion
teille kirioittamista/ Mutta em

mine tactonut breiuille ia
plekille/ waan mine toiuon
tuleuani teiden tyghönne/ ia
tykönoleua teiden cansan
puhuuani/ senpäle/ ette meiden
ilon teudhelinen olis.

2 Joh 1:13 Teruetteuet sinua
sinun wlosualitun Sisares
Lapset/ AMEN.

P. Johannesen se Colmas Epistola.

3 Joh 1:1 SE Wanhin/ rackalle
Gaiolle/ iota mine Totudhesa
racastan.

3 Joh 1:2 Minun rackani/ mine
toiuotan caikisa cappaleisa/
ette sinulle hyuesti käuisit/ ia
sine teruenne olisit/ ninquin
sinu' Sielus hyuestikieupi.

3 Joh 1:3 Mutta mine sangen
jhastuin coska weliet tulit/ ia
todistit sinun Totudhestas/
ninquin sine Totudhesa waellat.

3 Joh 1:4 Ei ole minulle site
swrembata iloa/ quin se ette
mine cwlen minun Lapseni
Totudhesa waeldauat.

3 Joh 1:5 Minun rackaimban/
wskolisesta sine teet mitkes teet

welieille/ ia weraille

3 Joh 1:6 iotca sinu'
rackaudestas todistanuet ouat
Seuracunnan edhesä. Ja sine
olet hyuesti tehnyt/ ettes heite
matca' saatanut olet keltuolisest
Jumalan eten/

3 Joh 1:7 Sille ette henen
Nimens tehden he ouat
wloslectenyet/ ia ei ole
Pacanoilda miten ottaneet.

3 Joh 1:8 Nin meiden sijs pite
sencaltaista coriama'/ senpäle/
ette me sen Totudhen awuliset
olisima.

3 Joh 1:9 Mine kirioitin
Seuracunnalle/ mutta
Diotrephes/ ioca heiden

keskenens tacto Jalona
pidhette/ ei meite coria.
3 Joh 1:10 Senteden ios Mine
tulen/ nin mine tahdhon ilmoita
henen töönsä iotca hen tekepi/
ia kakotta meite watan pahoilla
sanoilla/ ia ei nihingen tydhy.
Eipe hen itze Welieä coria/
Mutta mös kieltepi nijte iotca
tactouat coriata/ Ja
Seuracunnasta heite wlossöxe.
3 Joh 1:11 Minun Rackahan/
ele tauoita site quin paha on/
waan site hyue. Joca hyuesti
tekepi/ se o'bi Jumalasta/
Mutta ioca pahasti tekepi/ ei
hen näe Jumalata.
3 Joh 1:12 Demetriusella ombi

iocaitzesta todhistus/ ia itze
Totudhesta/ ia me mös
todhistamma/ ia te tiedhette
ette meiden Todhistoxen ombi
tosi.
3 Joh 1:13 Palio olis minulla
kirioitamista/ Waan em mine
tahdho plekille ia kynälle kiroita
sinulle.
3 Joh 1:14 Mutta mine toiuon
sinun pian näkeueni/ ia tykön
oleuaiset sama keskenen
puhutella.
3 Joh 1:15 Rauha olcohon
sinun cansas. Ysteuet sinua
teruetteuet. Teruetä ysteuite
cutain nimele's.

Se P. Jacobin Epistola.

Alcupuhe P. Jacobin Epistolan päle.

*WAicka teme P. Jacobin Lehetuskiria/ wanhoilda ombi poishylietty
olut/ ia ei pidhety oikean Apostolisen Lehetuskirian edheste.*

Quitengin mine site kijten ia Hyuene pidhen.

*Sentedhen ettei hen yhten Inhimisten Sätyä opeta/ waa' Jumala'
Lain Opin Hartasti waati.*

*Mutta ette mine sen ylitze minun Luloni ilmoitan/ quitengin paitzi
iocaitzen aruamisen estet/ Nin em mine site lue iongun Apostolin
Epistolaxi/ ia neme ouat sihen minun Titalani. Ensin/ ette hen iwri
wastoin p. Paualin ia caikia mwita Ramatuita sanopi/ ette Töidhen
cautta Wanhurskaus tulepi/ ia semmengi hen puhupi tellens.*

Abraham tuli Wanhurskaxi henen Töidhens cautta/ coska hen poiansa wffrasi. Echke quitengin p. Pauali Rom. iij. Ja mös wsein mwalla/ siteuastan iwri selkiesti opettapi/ ette Abraham on ilman Töite/ ainoasta henen Uskostansa wanhurskatettu/ ia sen wahuista Mosesen todhistoxella Gen. xv. Ette Abraham io cauan ennen wanhurskatettu oli ainosta Uskostans/ quin hen sen Töön teki/ ette hen poians wffrasi. Senteden teme Wica kylle osotta ettei teme ole iongun Apostolin Epistola. Sitelehin/ echke hen wlosandapi henens Christilisexi Opetaiaxi/ quitengin ei miten licuta sencaltaises pitkes Opis Christusen Kersimisesta/ Coolemasta/ Ylesenousmisesta/ Wirghasta/ ia Christusen Hengeste. Kyllä hen toisinans Christusen mainitze/ mutta ei hen miten Heneste opeta/ waan puhupi ychteitzesta Uskosta Jumala' tyge. Sille ette yxi oikea Apostolin wirca ombi saarnata Christusen Kersimisesta/ Ylesnousemisesta ia wirgasta/ ia Uskon perusta paneman/ ninquin hen itze sanopi Johannis xv. Teidhen pite minusta todhistaman/ ia p. Pauali sanopi/ j. Cori ij. Ei henens mwta tieteuēn waan Christusen/ Ja sihen mös caiki P. Ramatut kiendyuet/ ette he caiki ynne Christusen saarnauat ia hokeuat. Ja teme ombi se oikea Coetuskiui/ iolla caiki Ramatut coetellan/ coska me näem/ ios ne Christusta hokeuat/ taicka ei.

Senwoxi ette caiki Ramatut ainoan Christusen osottauat Rom. iij. Mike Christusta ei opeta/ ei se ole Apostolinen/ echke p. Petari taicka Pauali sen opetais. Wastanpein/ mike Christusta saarnapi se ombi Apostoline'/ echke wiele Judas/ Hannas/ Pilatus ia Herodes sen tekisit Mutta teme Jacobi ei mwta tee/ quin watipi Lain tyge/ ia sen töide' tyge/ ia heittepi sekosaurain ydhen puhen toisen secan Ette mine lwlen sen olluexi ydhen toimelisen Hyuen Miehen/ ioca mwtomat puhet ombi Apostoleidhen Opetuslapsilda Käsitenyt/ ia nin on sijtte Paperin päle kirioitellut.

Taicka o'bi lehes henen Saarnastans iolda toiselda kirioitettu. Hen cutzupi Lain wapaudhen Laixi/ ionga p. Pauali quitengin cutzupi

Oriudhen/ Wihan/ Synnin/ ia Cooleman Laixi. Ja wiele sijttekijn he' mwtamat sanat siselwete P. Pe. Sarnasta.

Rackaus peite palio ricotusta. Itm' Nijn neurittäke teide' Jumalan wekeuen Kädhen ala.

Itm' neme p. Paualin puhet Gal. v. Hengi himoitze Cateusta wasan.

Nin oli quitengi p. Jacob warahin Herodeselda tapettu Jerusalemis ennenquin p. Petari cooletettin. Ombi senteden wskottapa/ ette hen cauuan Jelkin p. Petarin ia Paualin on ollut. Summa/ Hen on tactonut nijte estelle iotca Uskon päle ilman Töite heidens turuasit/ ia ombi quitengin sijne Asias sangen heicko ollut/ Sille hen site tactopi Lain watimisella toimitta/ iotca Apostolit ouat Rackaudhen watimisella wlostoimittanuet.

Sentedhen em mine taidha täte/ ninen oikeadhen pääramatuin werdhaxi panna.

Mutta en tadho ketän estä/ ette hen site panis ia nautitzis quinga cungin mielistypi/ Sille ette monda hyue puhetta henes sijttekin ouat.

Se P. Jacobin Epistola.

I. Lucu.

1:1 JAcob Jumalan ia HErran Iesusen Christusen Paluelia/ nijlle Cadheltoistakymenelle Sucucunnille iotca haiolla ouat/ Terueydhen toiuotta.

1:2 Minun Rackat Welieni/ piteket se sulana Riemuna/ coska te moninaijijn Kiusauxijn langeta/

1:3 tieten ette teidhen Uskon

ios hen mutoin toimelinen on/ waicuttapi Kersimisen/ 1:4 Mutta Kersimus pite wahuana pysyme' haman loppun asti/ Senpäle ette te olisitta teudheliset ia coconaiset/ ia ei miseken puuttuuiset.

1:5 Mutta ios ioldain teisse Wisautta putuis/ se anocan Jumalalda/ ioca andapi yxikerdalisesta iocaitzelle/ ia ei soima/ nin se henelle annetan.

1:6 Mutta hen anocan Uskosa ilman epälemet/ Sille/ ioca

epeile/ se ombi Meren Alon
caltainen/ ioca Twlelda aietan
ia prijskoitetan.

1:7 Sencaltainen Inhiminen elken
luuco/ ette hen iotain HErralda
saapi.

1:8 Yxi Epäleua ombi horiuua
caikisa henen Teisens.

1:9 Mutta yxi weli ioca neurä
ombi/ kehucan henen
Corghotoxesans/

1:10 Ja wastoinpäin/ ioca Rikas
ombi hen kehucan henen
Alandamisesans. Sille ette
ninquin Roohon Cu'coistos pite
henen poiskatoman.

1:11 Auringo yleskoitta Helten
cansa/ ia Roho taipu/ ia henen
Cuckans poiswarise/ ia henen
Cuniudhens mooto hucastui.
Nein mös sen Rickan pite henen
Tauaroisans taipuman.

1:12 Autuas ombi se Mies ioca
Kiusauxen kersipi/ Sille coska
he' coeteltu ombi/ pite henen
saaman sen Elemisen Crunun/
ionga Jumala ombi luuanut
ninen iotca hende racastauat.

1:13 Elken kengen sanoco
coska hen kiusatan/ ette hen
Jumalalda kiusatan/ Sille eipe
Jumala ole kiusaia pahude'

päin/ nin ei hen kete' kiusa.

1:14 Waan iocainen kiusatan/
coska hen omasta Himosta
poiswedheten ia haucutellan/

1:15 Senielken coska Himo
ombi sigitenyt/ synnyttepi hen
Synnin/ Mutta Syndi coska hen
teutetty ombi/ nin se synnyttepi
Cooleman.

1:16 Elket exykö rackat Welieni/
caiki hyue Ando/

1:17 ia caiki teudhelimen Lahia
ylhelde tulepi Walkiudhein
Iselde/ ionga tyköne ei ole
ycten mwtosta/ eli wahetosta/
Walkiudhen ia pimeydhe'.

1:18 Hen ombi meite
synnyttenyt henen tadhons
ielkin Totudhen Sanalla/
Senpäle ette me olisimma wtiset
henen Loondocappaleistans.

1:19 Senteden rackat Welieni/
olchoho' iocaine' Inhiminen
nopea cwleman/ mutta Hidhas
puhuman/ ia Hidhas Wihaan.

1:20 Sille ette Inhimisen wiha ei
tee miten Jumala' edes quin
oikein on.

1:21 Senteden poispongatta
caiki Saastaus ia caiki Pahuus/
ia ruuetca Siweydhen cansa
Sana wastan/ ioca teisse

jstutettu ombi/ ioca woipi
teiden Sielu'na Autuaxi saatta.
1:22 Mutta olcat Sanan tekiet ia
ei cwliat waiuoin/ itze teiten
petteden.

1:23 Sille ios iocu on Sanan
Cwlia/ ia ei Tekie/ hen ombi
sen miehen caltainen/ ioca
henen rumilisen Casuons Speilis
curkistele.

1:24 Sille sijttequin hen
curkistellut oli itzens/ mene he'
cocta pois/ Ja cocta hen
vnhotti millinen hen oli.

1:25 Mutta ioca lepitze Katzopi
sihen wapaudhen Teudelisen
Lakijn/ ia kijnipysypi/ ia ei ole
Unhottaua Cwlia/ waan
Tööntekie/ Se sama tulepi
Autuaxi henen teghosansa.

1:26 Mutta ios nyt iocu teidhen
keskenen näky Jumalalinen
oleua ia ei suista henen
Kieldens/ waan wiettelepi henen
Sydheme's/ Sen
Jumalanpalvelus ombi turha.

1:27 Yxi puhdhas ia Saastatoin
Jumala'palvelus teme ombi lsen
ia Jumalan tyköne/ etzimen
nijte Oruoia ia Leskie heidhen
murehisans/ ia itzens
saastatoinna Mailmasta pitemen.

II. Lucu.

2:1 Rackat Welieni/ Elket site
sixi pitekö/ ette Usko IESUSEN
CHRISTUSEN meidhe' HErran
päle Cunnialisuteen taitapi
Inhimisten modhon catzomisen
kersie.

2:2 Sille ios teiden Seuracunnan
siseltulis iocu Mies cantadhen
Culta Sormusta/ ia kijldeuelle
watelle puetettu.

2:3 Nijn tulis mös siselle yxi
Kieuhä Rysylle/ ia te catzoisitta
hene' polens ioca kijldeuet
Waatet candapi/ ia sanoisitta
henelle/ Istu Sine tesse hyuesti.
Ja sille Kieuhelle sanoisitta/
seiso Sine sielle/ taicka jstu
tesse minun Jalghoisani.

2:4 Ja eipe te site Oikein
aiattele/ Waan te tuletta
Domarixi/ ia teette pahan
eroituxen.

2:5 Cwlcatta minun rackat
Welieni/ eikö Jumala ole
wlosualinut temen Mailman
Kieuhie iotca Uskosa rickat
ouat/ ia Waldakunnan periliset/
ionga hen lupasi nijlle ioilda
hen racastetan?

2:6 Mutta te oletta sen Keuhen

heueisnyet. Eikö ne Rickat
wäkiwalda teidhen wastan pruca
ia wedhe teite Oikeudhen eten?

2:7 Eikö he mös pahasti puhu
sijte hyueste Nimeste/ ioista te
nimitetut oletta?

2:8 Jos te sen Kuningalisen
Lain teutette Ramatun ielkin.

Racasta sinun Lehimeises
ninquin itze sinus/ nin te
hyuestiteet/

2:9 Mutta ios te Inhimisten
Mooto catzotta/ nin te
synditeet/ ia rangaistan Lailda
ninquin ylitzekeupeiset.

2:10 Sille ios iocu coco Lain
pite/ ia rickopi ydhes/ se on
caikista Wicapä.

2:11 Sille ette se ioca sanoit/ Ei
pidhe sinun Horitekemen. Hen
ombi mös sanonut/ Ei pidhe
sinun Tappama'. Jos ett sine
nyt Hooriatee/ mutta tapat/ nin
sine olet Lain ylitzekieupiaksi
tullut.

2:12 Nein te puhucat/ ia nein
te tehket/ ninquin ne iotca
wapaudhen Lain cautta pite
Domittaman.

2:13 Mutta yxi laupiatoin Domio
pite henen ylitzens kieumen
ioca ei ole Laupiutta tehnyt. Ja

Laupius kehupi Domiota wastan.

2:14 Mite se autta rackat

Welieni/ ios iocu sanopi
henellens Usskon oleuan/

2:15 ia ei quitengan henelle

Töite ole? Taitaco se Usko
henen Autuaxi saatta?

2:16 Mutta ios nyt yxi weli
taicka Sisar alasti olisit/ ia
putuisit iocapeiueste Rauindota/

ia iocu teiste sanois heille/
Jumala teite autacon/

lemmittäke teiten/ ia raitca
teiten/ Ja ette te quitengan
anna heille miteken Rumijn
taruetta.

2:17 Mite se heite autais? Nein
mös Usko coska ei henelle
Töite ole/ ombi hen itzesens
coollu.

2:18 Mutta nyt macta iocu
sanoa/ Sinulla ombi Usko/ ia
minulla ombi Tööt/ Osotta
minulle sinun Uskos sinun
Töilles/ Nin mineki mös tadhon
minun vskon osotta minun
Töilleni.

2:19 Sine vskot ette ainoa
Jumala ombi/ Sen sine oikein
teet/ Ja Perkelet mös sen
vskouat ia wapiseuat.

2:20 Mutta tadhockos tietete sine

turha Inhiminen/ ette vsko ilma'
Töite coollu ombi.

2:21 Eikö Abraham meiden Isen
Töidhen cautta ole
Wanhurskatettu/ coska hen
Poiansa Isaachin Altarille
wffrasi?

2:22 Sijne sine näet/ ette Usko
ombi ynnewaicuttanut henen
Töidhens cansa/ ia ette Usko
ombi Töiste teudhelisexi tullut.

2:23 Ja ombi se Ramattu
teutetty ioca sano/ Abraham
vskoi Jumalan/ ia se luetin
henelle Wanhurskaudhexi/ ia
Jumalan Ysteuexi cutzutin.

2:24 Nijn te sijs näette/ ette
Inhiminen Töiste Wanhurskatan/
ia ei waiuoin Uskosta/

2:25 Samalmoto mös se Porto
Rahab/ eikö hen Töiste
Wanhurskattu ole coska hen
coriasi ne Sana'candaiat/ ia
toista Tijete möte heite
wloslaski?

2:26 Sille ninquin Rumis ilman
Hengete coollut on/ Nin mös
Usko on ilman Töite coollut.

III. Lucu.

3:1 ELket rackat Welieni/

iocainen pytkö Opettaiat olla/
Tieten/ ette me site swreman
Domion saama.

3:2 Sille moninaises me caiki
putu'ma. Mutta ioca ei Puhesa
langea/ se on teudhelinen
Mies/ ioca woi mös coco
rumins Suiszila hallita.

3:3 Catzo me panema
Heuoisten Suhun Suitzet/ ette
he meite cwlisit/ ia heiden
coco rumins me ymberinskänem.

3:4 Catzos/ Laiuat mös echke
quina swret ne ouat ia ialoilda
Twilda aetan/ quite'gi he
ymberiketen pienelle Styryllä
cuhunga hen tacto ioca sen
hallitzepi.

3:5 Nin mös Kieli ombi yxi
piskuinen Jäsen/ ia swret
cappalet wlostoimitta.

3:6 Catzos/ yxi wähe tuli/
quina swren Metzen se
sytyttepi? Ja Kieli o'bi mös yxi
Tuli/ yxi Mailma wärytte teune's.
Nin ombi Kieli meide' Jäsenein
seas/ ia saastutta coco rumin/
ia ylessytyttepi caiken meiden
Meno'na/ coska se Heluetiste
ylessytypi.

3:7 Sille ette caiki Loonot seke
Petoin ette Linduin/ ia

Kermetten ia Merelisten/
Lakioitetan/ ia lakioitut ouat
Inhimilisesta Loonosta.

3:8 Mutta Kieldä ei yxiken
Inhiminen taida lakioitta/ se
Leuotoin pahuus/ teusi
surmalisie Myrkyie.

3:9 Sen cautta kijte'me me
Jumalata ia Ise/ ia sen sama'
cautta me kiroileme Inhimisie
iotca Jumalan Cuuan ielkin
loodhut ouat.

3:10 Samasta Suusta Kitos ia
Kirus wloskieuet. Eipe sen nijn
(rackat Welieni) oleman pidhe.

3:11 Wloskohuco mös yxi
Lehdhe ydheste Hoosta makian
ia caruan wedhen?

3:12 Taitaco mös/ rackat
weliet/ yxi Ficuna Puu ca'da
Oliu/ taicka wina puu Ficunata?

Nin ei taidha mös yxiken
Lehdhe soolaista ia makiata
wette anda.

3:13 Cuca Wisas ia Cauala
ombi teidhen keskenen? Se
osottacan henen hyuelle
Menollans henen Töönse
Siweydhes ia wisaudhes.

3:14 Mutta ios teille ombi
catkera kijuaus/ ia Rijta teidhe'
Sydemesen/ nin elket

kerskaco/ ia elket walectelco
Totutta wastan.

3:15 Sille eipe teme ole se
wisaus ioca ylehelde tullut
ombi/ wa' Maalinen/
Inhimilinen/ ia Perkelelinen.

3:16 Sille ette cusa Kijuaus ia
Rijta ombi/ sielle ombi
Secaseuraus/ ia caiki paha
Meno.

3:17 Mutta se Wisaus ioca
ylhelde ombi/ se on ensin
puhdas/ sitelehin Rauhalinen/
Siuie/ Uskoittaua/ teusi
Laupiutta/ ia hyuie Hedhelmitte/
Eriseuratoin Wlconcullatoin.

3:18 Mutta ne Wanhurskaudhen
Hedhelmet/ kylueten rauhasa
ninen iotca Rauhan piteuet.

IV. Lucu

4:1 CUsta Sodhat ia Rijdhat
tuleuat teiden keskenen? Eikö
he sijte tule? nimittein/ teiden
Himoista'ne/ iotca sotiuat
teiden * iäsenisenne?

4:2 Te Himoitzetta/ ia eipe te
sen cansa saa. Te cadhetitta ia
kijuaatte/ ia eipe te sen ca'sa
woita. Te sodhitta ia tappeletta/
ia eipe teille ole/ Senteden

ettet te mite ano.

4:3 Te anotta ia eipe te saa/
Senteden ette te pahasti
anotta/ nimittein sihe'/ ette te
teiden Himoisanne sen
culutaisitta.

4:4 Te Hoorintekiet in Hoorat/
ettekö te tiedhe/ ette Mailman
Ystewuys ombi Jumalan
Wihalisus? Joca sijs tactopi
Mailma' Ysteue olla Hen tulepi
Jumalan Wihalisexi.

4:5 Eli lwletaco te/ ette
Ramattu sanopi turhan? Hengi
ioca teisse asupi/ himoitzepi
Cateusta watan/

4:6 ia andapi runsasti Armon.

4:7 Nin olcat sijs Alamaiset
Jumalalle/ Mutta watanseisocat
Perkelet/ nin hen pakene teiste.

4:8 Lehestyke Jumalalle/ nin
hen lehestypi teille. Puhdistaca
teiden Kätenne O te Synneiset/
Ja percacat teiden Sydhemenne
te Caximieliset.

4:9 Olcat Radhoiliset/ ia
kersiket coua/ ia idkeket.
Teiden Naurunna kendyken
ldkuxi/ ia teiden llonna
Murehexi.

4:10 Neuriteket teiten Jumalan
Casuon eten/ nin hen teite

yleskoddhenda.

4:11 Elket panetelco keskenen
rackat Weliet. Joca panettele
weliens/ ia Domitzepi weliens/
hen panetele Lakia/ ia

Domitzepi lain. Mutta ios sine
domitzet Lain/ nin et ole sine
Lain Tekie/ Waan Domari.

4:12 Sille yxi ombi Lainandaia/
Joca woipi wapautta ia
cadhotta. Cuca sine oleit/ ioca
toista Domitzet?

4:13 Lach nyt/ te quin sanotta.

Tenepene taicka Homenna/
mengem sihen eli sihen
Caupungijn/ ia wiettekem sijne
ydhen Woodhen/ ia

caupatechkem ia woittacam/

4:14 iotca epätiedhette mite
Homena tapactupi. Sille mike
ombi teiden Elämen? Se ombi
yxi Leuueh/ ioca wähexi Hetkexi
ilmestupi/ mutta sitelehin se
poiskatopi. Jonga edheste
teiden piti sanoman.

4:15 Jos Herra tactois/ ia me
eleisime/ nin me tekisim site
taica täte.

4:16 Mutta nyt te teiten
kerskatta teiden Coreuxisan.
Caiki sencaltainen Kerskaus
ombi paha.

4:17 Sille ioca taita hyue
tehhdä ia ei tee/ henelle ombi
se synnixa.

V Lucu

5:1 Lach nyt/ te Rickat/
idkeket ia wlgocat teiden
Wiheleitzydhen päle/ ioca
teiden ylitzen tulema' pite.

5:2 Teidhen Rickaudhen ouat
medhänyet/

5:3 Teidhen waaten ouat
coidhellut/ Teiden Cultanna ia
Hopianna ouat roostunuet/ ia
heidhe' roostens pite oleman
teille todhistoxexi/ ia pitepi
teidhen Lihanna ylessyömen
ninquin yxi tuli.

5:4 Te oletta Rickaudhen
tauaroitzenuet teille wimeisine
peiuine. Catzo/ Tömieste' palca
iotca teiden Macundain Elon
leicanuet ouat/ ioca petoxella
ei ole teilde maxettu/ Ninen
Elonleicaitten Parghut ia hwdhot
ouat siselletulluet Herra'
Sabaothin Coruihin.

5:5 Te oletta Hercuisa elenyet
maan päle/ ia oletta teide'
Hecuman pitenyet/ ia teidhen
Sydhemen sötellyet ninquin

Teuraspeiuexi.

5:6 Te oletta dominuet sen
Wanhurskan ia tappanuet ia ei
hen ole teite wastanseosonut.

5:7 Nin olcat sis Kersiueiset/
racket Weliet/ haman HERran
tulemisen asti. Catzo peltomies
odotapi site callista Maan
Hedhelmete/ ia ombi

kersiueinen sihenasti quin hen
saapi Amulisen ia Illalisen Saten.

5:8 Nin olcat te mös kersiueiset
ia wahuistacat teidhen
Sydhemen/

5:9 Sille ette Herra' Tulemus
lehestypi. Elket Hoaco/ racket
Welieni/ toinen toistan watan/
Senpäle/ ettei te cadhotetuxi
tulisi. Catzo/ se Domari ombi
Ouen edhes.

5:10 Ottacat/ minun racket
Welieni/ waiuan ia kersimisen
Esicuua nijste Prophetista/ iotca
teille puhunuet ouat Herran
Nimee'/

5:11 Catzo/ me lausumma ne
Autuaxi/ iotca kersinyet ouat.
Sen Hiobin kersiueisyden te
olette cwlluet/ ia Herran Lopun
te nehnuet oletta/ Sille ette
Herra ombi sangen Laupias/ ia
yxi Armactaia.

5:12 Ennen caikia/ rackat
Weliet/ Elket wannoco/ eike
Taiuan cautta eike Maan/ eike
mös ycten mwta olgho teidhen
puhenna se Nin/ quin on Nin/
ia se olcohon Ei/ quin Ei ole.
Sen päle ettei te langeisi
wlconcullasutehen.

5:13 Kersikö iocu teidhen
seasan? Hen rucolkan. Jos iocu
o'bi hyues mielesens? se
weisatcan Psalmi.

5:14 Jos iocu on teisse Sairas?
he' cutzucan tygens
Seuracunnan Papit/ ia
rucoelcaat henen pälens
woidellen henen Oliulla Herran
Nimeen.

5:15 Ja se Uskon rucuus
parandapi sen Sairastauan/ ia
Herra henen yleskohdendapi/
Ja ios hen ombi syndietehnyt/
ne pite henelle
andexiannetaman.

5:16 Tunnustaca keskenen

toinen toisellenna Ricoxenna/ ia
rucolca toinen toisen edeste/
ette te teruet olisitta/ Sille ette
sen wanhurskan Rucous palio
woipi/ coska hen totinen ombi.

5:17 Elias oli yxi Inhiminen nise
haluisa wicapä quin mekin/ ia
hen rucoili yhden Rucouxen/
ettei pitenyt sataman/ ia ei
mös satanu Maan päle colmen
Woonna/ ia cwtena Cucauna.

5:18 Ja taas hen rucoili/ ia
Taiuas annoi Saten/ ia Maa
edestoi Hedhelmens.

5:19 Rackat Welieni/ ios iocu
teidhen keskenen exyis
Totudhesta/ ia iocu henen
palautais/

5:20 Se tietken ette ioca
Synneitzen palauttapi henen
Tijens exymisesta/ se ombi
wapahtanut yhden Sielun
Coolemasta/ ia peittepi Synnein
palioudhen.

P. Judan Epistola.

Alcupuhe P. Judan Epistolän päle.

*Teme P. Judan Epistola ombi wloswedhetty ia kirioitettu/ sijte
toisesta P. Petarin Epistolasta/ nin ette caiki Sanat ouat lehes
yhdencaltaiset. Ja puhu nin Apostoleista quin yxi Opetuslapsi*

cauua' heiden ielkins. Ja hen edeswetepi mutamita Sanoia ia Teghoia/ iotca Ramatusa ei cussan leute. Minge syn tehden/ ouat mös ne wanhat yllytetut/ Temen Epistolain poisheittemen/ muista P. Ramatuista ia Päkiriosta/ Nin ettei hen caiketi/ muidhen Apostoleitten Epistolain werdana pidhetty.

Sihen mös tule/ etei teme Apostoli Judas ollut tullut Grekin maalle/ wan Persian Maacundaan/ ninquin sanotan/ ettei hen ole ensinken Grecain Kielelle kirioittanut.

Senteden waicka mine hende couan kiteisin/ ombi hen sittekin yxi keluotoin Epistola/ ninen Päkiriain seas luetta ioca vskon Perustoxen paneman pideis.

P. Judan Epistola.

1:1 JUdas Iesusen Christusen Paluelia/ Mutta Jacobin Welij/ nijlle cutzutuille/ iotca Ies Jumalas pyhitetut ouat/ ia Iesuses Christuses wapadhetut.

1:2 Jumala Iesekön teille palio Laupiutta/ ia Rackautta.

1:3 Te rackat/ ette minulla oli swri ahkerus teille kirioittaman/ meidhen ychteisesta

Terueydhesta/ pidhin mine sen tarpelisna/ teite Kirioitoxella manata/ Ette te vskon polesta kiluoitelisitta/ ioca widoin Pyhein eten ombi annettu.

1:4 Sille ette mutamat Jumalattomat Inhimiset ouat mös ynne siselle liucactanuet/

Joista muine' kirioitettu oli sencaltaisehen Rangaistoxeen.

He ouat Jumalattomat/ ia weteuet meiden Jumalan Armon Irtautehen/ ia kieldeuet Jumalan/ ioca ainoa Haltia on/ ia meiden Herran Iesusen Christusen.

1:5 Mutta mine tahdon teille muistutta/ ette te widoin sen tiedheisitte/ ette Herra coska hen Canssans Egiptiste teruenne wloswienut oli/ taas hen ne iotca ei wskonuet huckasi/

1:6 Ja mös ne Engelit/ iotca ei heiden Esiwaldans pitenyet/ waan ylenannoit heiden Codhonsa/ ombi hen ketkenyt siihen swren peiuen Domihon asti/ ijancaikisilla Cahleilla

pimeydhese.

1:7 Ninquin mös Sodoma ia Gomorra/ ia ne Lähicaupungit iotca samalla modholla heiden cansas Hauriuxisa synditehnyet olit/ ia ouat * wieralisen Lihan ielkin keunyet. Ne ouat Esi cuuaxi pannut kersimen site ijancaikista Tulen Pijna.

1:8 Samalmoto ouat mös neme Une'nekiet/ iotca liha saastuttauat/ Mutta Herraudhet he ylencatzouat/ ia ne Maiestatit he pilcauat.

1:9 Mutta Michael se ylimeine' Engeli coska he' taistellen Perkele' cansa riteli/ Moisesen Rumijsta/ ei hen rohgiennut wlossanoa Domiota/ sijte pilcasta/ waan sanoit/ Herra sinun rangaiskon.

1:10 Mutta neme pilcauat nijte ioista he euet miten tiede. Mutta mite he Loonnon cautta tietäuet/ ninquin mwdki iäriettömet Pedhot/ nijse he turmelduut.

1:11 We heien/ Sille he kieuuet Cain Tijelle/ ia langeuat sen Balaamin Exytoxeen palcan tehden/ ia huckuut Choren Capinasa.

1:12 Neme Häpien pilcut/ pramauat teiden Lahioistanna ilman cartamista/ itzens irtalisesta caiten/ He ouat wedhettömet piluet iotca twlesta ymberinsaeta'/ paliahat hedelmättömet puut/ cahdesti coolluet/ ia iurinense reiueistut/ 1:13 Meren iulmat Aalot iotca heiden Oman Häpiens wloswachtuut/ Exyueliset Tähdhet/ ioille se pimeudhen mustaus tähdhelle pandu ombi ijancaikisesta.

1:14 Nin ombi mös semmotoisista se Enoch Seitzemes Adamista ennen noitunut ia sanonut/ Catzo/ Herra tulepi monen tuhane' Pyheins cansa/

1:15 Domoita tekemen caikein ylitze/ ia rangaitzeman caikia nijte iotca Jumalattoma ouat/ caikein heide' Jumalattoma' Meno'sa Töiden tehde'/ Joine'ga cansa he ouat Jumalattomat olluet/ ia caikista nijste couista/ quin ne Jumalattomat Synneiset ouat hende watan puhunuet.

1:16 Neme ouat Napisiat ia * Walitaiat/ omain himoins ielkin

waeldauaiset. Ja heiden Suuns
puhupi röukiöite sanoia/ ia
jhmeteleuet Inhimisten
Moodhoia/ tarpens tehdhen.
1:17 Mutta te minun rackani/
muistelcat nijte sanoia iotca
teille ennen sanotut olit/
meiden HErran Iesusen
Christusen Apostoleilda/ quin
he teille sanoit/
1:18 ette wimeisella Aialla
tuleuaiset ouat Pilcaijat/ iotca
heidhen omisa Himoisans sijne
Jumalattomas Menos waeldauet.
1:19 Neme ouat ne/ iotca
Eriseurauxet tekeuet/ Lihalliset/
ioilla ei Hengie ole.
1:20 Mutta te minu' rackani/
ylesrake'daka teiten itze/ teiden
caikia pyhimen Uskona päle sen
pyhen Hengen cautta/ Ja
rucolcat/ ia piteket teite
keskenen Jumalan
Rackaudhesa/
1:21 ia odhottacat meiden
HErran Iesusen Christusen
Laupuitta ijancaikisehe'
Elemehē'.
1:22 Ja piteket teme Eroitus/
ette te teiten * mwtamitten päle
armadhaisitte/

1:23 mutta monicactioia Pelghon
cansa Autuaxi tekisitte/ ia
temmatca Heite Tulesta/ Ja
wihatca site Lihasta saastatuta
Hametta.

1:24 Mutta henelle ioca teite
woipi ilman wighata wariella/ ia
seisotta henen Casuoins
Cunnialisudhen eten/
nuctetomat Riemun cansa.

1:25 Sen Jumalan/ ioca yxinens
Wisas ombi/ meide'
Wapactaian/ olchohon Cunnia/
ia Maiestati/ ia Walda/ ia
Woima/ nyt ia caikes
ijancaikisudhesa/ AMEN.

** Walittaiat) Ei coska' nin Kieu
quin he tactouat/ he taitauat
caiki Asiat Domita/ souitta ia
asetta/ ia ei miten heite
tydhyte/ waan omast Aiwustans
he caiki paramin toimttauat
heiden heijun lulons ielkin *
Mwtamitten) Se on/ mwtamita
te wahuistacat/ mwtamita te
rangaiska/ quitengin pelgon
cansa/ Ei ylpeyxella/ senpäle
ette te Heite sijte ijancaikisen
Tulen ia Cadhotoxen Waarasta
poistemmaisitta.*

Se P. Johannesen Theologin Ilmestus.

I. Lucu.

1:1 TEme ombi se Iesusen Christusen Ilmestus/ ionga Jumala henelle annoi/ iulghista henen Paluelioillens/ mitke pian tapactuman pite. Ja ombi ne tietteuexi tehnyt/ ia lehettenyt henen Engelins cautta/ henen Palueliallens Johanneselle/ 1:2 ioca todhistanut oli Jumalan Sanan/ ia sen Todhistoxen Iesusesta Christusesta/ mite hen nähnyt oli.

1:3 Autuas ombi se/ ioca lukepi ia cwlepi temen Prophetian Sanat/ ia pitepi ne mitke sijne siselkirioitetut ouat/ Sille/ Aica ombi lesnä.

1:4 Johannes nijlle seitzemelle Seurakunnille Asias. Armo olcohon teille ia Rauha/ henelde ioca ombi/ ia ioca oli/ ia ioca tuleua on/ Ja nijlde seitzemilde Hengilde/ iotca ouat henen Stolins edhes/

1:5 ia Iesuselda Christuselda/ ioca ombi se vskolinen Todhistaia ia se Esicoinen Cooluista ia Maan Kuningadhe'

Pämies. Sille ioca meite racasti/ ia pesnyt on meite meiden Synnistenne henen Werellens/ 1:6 ia tehnyt meite Kuningaixi ia Papeixi/ Jumalan ia henen Isens edes/ Henelle olcohon Cunnia ia walda ijancaikisesta ia ijancaikisehen/ Amen.

1:7 Catzo Hen tulepi Piluein cansa/ ia iocaitzen Silmen pite henen näkemen/ ia iotca henen pistänyet ouat/ ia caiki Maan Sucucunnat itzens pite suruman/ nin tosin/ Amen.

1:8 Mine olen se A ia O/ se Alcu ia Loppu/ sanopi HERRA/ ioca ombi/ ioca oli/ ia ioca tuleua on/ se Caikiwaldias.

1:9 Mine Joha'nes teide' Welien/ ia Osaline' Waiuasa ia Waldakunnasa/ ia Kersimises Iesuses Christuses/ olin sijne Loodhosa ioca cutzutan Pathmos/ Jumalan Sanan tedhen ia Iesusen Christusen Todhistoxen.

1:10 Mine olin Hengese yctene Su'nuntaki peiuene/ ia cwlin minun iälghiseni/ swren Änen/ ninquin Basunan/ sanouan.

1:11 Mine olen se A ia O/ se ensimeinen ia se Wimeinen.

1:12 Ja mites näet/ se kirioita ycten Kirian ia lehäte nijlle Seuracunnille iotca ouat Asias Epheson kesin/ Ja Smyrnan kesin/ ia Pergamin kesin/ ia Thyatiran kesin/ ia Sardin kesin/ Philadelphian kesin ia Laodicea' kesin.

1:13 Ja mine kiensin catzoman sen Änen ielkin ioca minun cansani puhui. Ja minun kienteiseni/ näin mine seitzemen Cullaista Kyntialca/ 1:14 ia ninen cullaisten Kyntialcain keskelle yden Inhimisen Poian modhoisen/ watetun pitkelle Hamella/ ia wötetty ymberins Rinnan cullaisella Wöelle.

1:15 Mutta henen Pääns ia Hiuxens olit Walkiat ninquin walkiat Willat/ ia ninquin Lumi.

1:16 Ja henen Silmens ninquin Tulen Leimaus/ ia henen Jalcans ninquin cwma Waski/ quin Wgnisa hehcuuat Ja hene' Änens ninquin palion Wedhen Hyminä.

1:17 Ja piti seitzemen Tectie oikeas kädhesens. Ja henen

Suustans wloskieui caxitereinen Miecka/ ia henen Casuonsa paistit/ ninquin se kircas Auringoinen.

1:18 Ja quin mine henen näin/ langeisin mine henen Jalcains eten ninquin coollu. Ja hen pani Oikean Kädhense minun päleni ia sanoi minulle/

1:19 Ele pelke/ Mine olen se ensimeinen ia se Wimeinen/ ia se Eleue. Mine olin coollu/ ia catzo mine olen Eleue ijancaikisesta ijancaikisehen/ ia minulla ombi ne Heluetin ia Cooleman Auamet. Kirioita mites nähnyt olet/ ia mite ouat/ ia mite tapactuman pite testelehin.

1:20 Se Salaus nijste seitzemeste Techdeste iotcas nähnyt olet minun oikias Kädheseni/ ia ne seitzemen cullaista Kyntialca.

1:21 Ne seitzemen Tectie/ ouat ninen seitzemen Seurakundain Engelit/ ia ne seitzemen Kyntialca iotcas nähnyt olet/ ouat seitzemen Seuracunda.

II. Lucu.

2:1 JA sille Ephesin
Seurakunnan Engelille kirioita.
Neite sanopi se ioca pitepi ne
seitzemen Tectie henen oikeasa
Kädhesens/ ioca kieupi ninen
seitzemen cullaisen Kyntialkain
keskelle.

2:2 Mine tieden sinu' Tekos ia
Töös ia sinun Kersimises/ ia
ettet sine woi kersie nite
Pahoia/ ia olet nite kiusanut/
iotca sanouat heidhens oleuan
Apostolit/ ia eiuet quitengan
ole/ ia leusit heiden
Walecteliaxi/

2:3 ia sine wedhätit ia kersit/
Ja minun Nimeni teden sine
töteteit ia edh ole wäsnynt.

2:4 Mutta minulla ombi sinua
wastan/ ette sine sen sinun
ensimeisen Rackaudhes
ylenannoit.

2:5 Muista sijs custas
poislangesit ia tee para'nosta/
ia tee ensimeiset Töet. Jos
mutoin/ nijn tulen mine sinulle
pian/ ia poissööxen sinun
Kyntialgas sialdans/ Ellet sine
parannosta tee.

2:6 Mutta se sinulla on/ ettes

wihaisit ne Niculaisten Töet/
iotca minekin wihan.

2:7 Jolla Corua ombi/ hen
cwlcan/ mite Hengi sanopi
Seuracunnille. Woittaialle mine
annan södhä sijte Elemen
Puusta ioca keskelle Jumalan
Paradisis ombi.

2:8 Ja sille Smirneusten
Seuracunnan Engelille kirioita.
Neite sanopi se ensimeinen ia
se wimeinen/ ioca oli coolu ia
on Eleuexi tullut.

2:9 Mine tiedhen sinun Tekos ia
waiuas ia kieuhydhes (mutta
sine Ricas olet) ia ninen Pilcan/
iotca sanouat heidens Juttaixi/
ia euet ole/ Waan ouat
Satanan Joucko.

2:10 Äle miten nijste pelke ioita
sinun kersimen pite. Catzo
Perkele ombi mwtomita teiste
heitteue Fangiuxen/ Senpäle
ette teite kiusataisijn/ ia
pitemen Waiua kymmenen Peiue.
Ole Uskolinen Cooleman asti/
nin mine annan Sinulle sen
Elemen Crunun.

2:11 Jolla Corua ombi hen
cwlcan mite Hengi sanopi
Seuracunnille. Joca woittapi/ ei
he' wahingoiteta sijte toisesta

Coolemasta.

2:12 Ja sille Pergameisen
Seurakunnan Engelille kirioita/
Neite sanopi se/ iolla ombi se
caxitereinen Miecka/

2:13 Mine tiedhen sinun Teghos
ia cusas asut/ cusa se Satanan
Stoli ombi/ Ja sine pidhet
minun Nimeni/ ia et kieldenyt
minun vskoani/ Ja minun
peiuineni ombi Antypas minu'
vskolinen Todhistaian ioca
tapetin teiden tykenen/ cusa
Satanas asupi.

2:14 Mutta wehe minulla ombi
sinua wastan. Ette sinulla sielle
ombi nijte iotca piteuet
Balaamin Opetosta. Joca opetti
Balachin cautta yhden
pahannoxen ylesottaman Israelin
Lasten eten/ sömen
Epäiumalden Uffria/ ia
Salawooten pitemen.

2:15 Nin mös sinulla ombi nijte
iotca piteuet Niculaisten
Opetusta/ iota mine wihan.

2:16 Tee Parannosta/ Mutoin
mine tulen sinulle pian/ ia
tappelen heiden cansans Minun
Suuni Miekalla.

2:17 Jolla Corua ombi hen
cwlcan mite Hengi sanopi

Seurakunnille. Woittaialle mine
annan söde sijte salatusta
Mannasta/ ia tadhon anda
henelle hyuen Todhistoxen/ Ja
sen Todhistoxen cansa wdhen
Nimen kirioitetun/ iota eikengen
tiedhe/ waan se ioca sen saapi.

2:18 Ja sille Thyatiraisen
Seuracunnan Engelille kirioita.
Neite sanopi se Jumalan Poica/
Jolla Silmet ouat ninquin Tulen
Leimaus/ ia henen ialcans
ninquin cwma waski/

2:19 Mine tieden sinun Tekos/
ia Rackaudhes/ ia Palueluxes/
ia vskos/ ia sinun Kersimises ia
sinun Tekos. Ja ne wimeiset
enemet quin ne ensimeiset/

2:20 waan minulla ombi wehe
sinua wastan. Ettes sallit sen
waimon lesabel/ ioca sanopi
henens Prophetaxi/ opettaman
ia wiettelemen minun
Palueliaitani Salawoodet pitemen
ia sömen Epeiualoiten Uffria.

2:21 Ja mine annoin henelle
Aighan/ ette henen piti
paranosta tekemen
Salawootestans/ Ja ei hen
tehnyt.

2:22 Catzo/ mine panen henen
wootesen/ Ja iotca henen

cansans Horuteen secoiuat/
tuleuat surimban waiuan/ ellei
he Paranosta tee heiden
Töistens/ Ja henen Lapsens
mine Coolemalla tapan.
2:23 Ja iocaitzen Seuracunnan
tietemen pite/ ette mine olen
ioca Munascuut ia Sydhemet
tutkin. Ja mine annan itzecungin
teiste oman Töens ielkin.
2:24 Mutta teille mine sanon ia
muille iotca Thyatiras oletta/
ioilla ei ole teme Opetus/ ia
iotca eiuet Tu'denuet ole
Satanan Sywuytte (ninquin he
sanouat) em mine laske teidhen
pälene mwta Coorma/
2:25 Quitengin se quin teille
ombi/ piteket sihen asti ette
mine tulen.
2:26 Ja ioca woittapi ia pitepi
minun Tekoni haman loppun
asti/ Sille mine annan woiman
Pacanoitten ylitze/
2:27 Ja henen pite heite
hallitzeman Rauta witzalla/ ia
ninquin Sauenualaian Astiat/
pite henen heite serkemen/
2:28 ninquin minekin sain minun
Iseldeni/ ia annan henelle
Cointecdhen.
2:29 Jolla Corua ombi hen

cwlkan mite Hengi sanopi
Seurakunnille.

III. Lucu.

3:1 JA sille Sardin Seurakunnan
Engelille kirioita. Neite sanopi se
iolla ombi ne seitzemen
Jumalan Hengeä/ ia ne
seitzemen Techtie. Mine tiedhen
sinun Teghos/ Sille sinulla Nimi
ombi ettes elet/ ia olet coolut.
3:2 Ole walpas ia wahuista nijte
muita iotca coolemallans ouat.
Sille em mine leunyt sinun
Teghoias teudhelisnä Jumalan
edhes.
3:3 Nin aiattele sijs nyt quingas
saanut ia cuullut olet/ ia pidhe
se ia tee Paranosta. Ellet sine
sijs waluaisi/ nin mine tulen
sinu' päles ninquin Warghas/ ia
eppes tiedhe mille hetkelle mine
tulen sinun päles.
3:4 Ombi sinulla mös haruat
nimet Sardisa/ iotca eiuet ole
hieronuet heiden Waatens/ ia
heiden pite waeldaman minun
cansani walkeisa waateisa/ Sille
he ouat sen werdit.
3:5 Joca woittapi/ henen pite
nin puetettaman walkeilla

waateilla. Ja en mine poispyhi henen Nimiens Elemen Kiriasta/ ia mine tahdon tunnusta henen Nimens minun Iseni edhes/ ia henen Engeleins edhes.

3:6 Jolla Corua ombi/ hen cwlcän mite Hengi sanopi Seuracunnille.

3:7 Ja sille Philadelphian Seurakunna' Engelille kirioita.

Neite sanopi se Pyhe/ se totinen iolla ombi Daudin Auain/ ioca auapi ia eikengen sulie/ ioca sulkepi ia eikengen aua.

3:8 Mine tiedhen sinun Teghos. Catzo/ Mine annoin sinu' etes aukean Ouen/ ia eikengen woi site sulkia/ Sille ette sinulla ombi wehe woima ia olet pitenyt minun Sanani/ ia et kieldenyt minun Nimeäni.

3:9 Catzo/ mine annan sinulle Satanan Joucosta/ iotca heidens Juttaixi sanouat/ ia eiuet ole/ waan walecteluat. Cazo mine tahdon waatia heite sihen/ ette heidhen pite tuleman/ ia cumartaman sinun Jalcais edhes/ ia heidhen pite tietemen/ ette mine racastin sinua.

3:10 Ettes pidhit minun Kersimiseni Sanat/ Ja mine tadhon mös sinun pite Kiusauxen Hetkeste/ ioca tuleua ombi caiken Mailmaisen Pirin päle/ kiusamahan nijte/ iotca Maan päle asuuat.

3:11 Catzo/ Mine tulen pian/ pidhe mite sinulla on/ ettei kenge' sinun Crunuas ota.

3:12 Joca woittapi/ hene' mine teen Pilarixi minun Jumalani Templise/ ia ei sillen pide henen wloskieume'. Ja tadhon kirioita henen pälens minun Jumalani Nimen/ ia sen wdhen Jerusalemin Nimen/ sen minun Jumalani Caupungin/ ioca alasastui Taiuahasta minu' Jumalastani/ Ja sen minun wdhen Nimeni.

3:13 Jolla Corua ombi hen cuulcan/ mite Hengi sanopi Seuracunnille.

3:14 Ja sille Laodicean Seuracunnan Engelille kirioita. Nite sanopi/ Amen/ se wskolinen ia Totinen Todhistaia/ se Jumalan Loondocappalden Alcu.

3:15 Mine tiedhen sinun teghos/ ettet sine kylme ole

eike Lemmin/ Joskas kylme taika Lemmin olisit.

3:16 Mutta ettes pensie olet/ ia etke kylme etke lemmin/ rupean mine sinua minun Suustani wlosoxendaman.

3:17 Sille ettes sanot/ Mine olen Ricas/ ia olen ricastunut ia em mine miteke' taruitze/ ia eipes tiedhe ettes olet culkuia ia Surkea/ kieuhe/ Sokea ia Alastoin.

3:18 Mine neuuon sinua ostaman minulda Culda Tulen lepitze selghitettye/ ettes ricastuisit/ ia Walkiat Waatet ioillas sinus pukisit/ ettei sinun alastomas häpie näghyisi/ ia woitele Silmes Silmen woitella/ ettes nekisit.

3:19 Joita mine racastan/ nijte mine nuctelen ia rangaisen. Nijn ole sijs Ahkera ia tee Paranosta.

3:20 Catzo/ mine seison Ouesa/ ia colcutan/ Jos iocu minun Äneni cuulepi/ ia auapi Ouen/ sen tyge mine siselmenen Echtolista pitemen henen cansans/ ia he' minu' cansani.

3:21 Joca woittapi/ sille mine

annan istua minu' cansani minu' Stolini päle/ ninquin minekin woitin ia ole' istunut minu' lseni cansa henen Stolins päle. Jolla Corua ombi/ hen cuulcan mite Hengi sanopi Seuracunnille.

IV. Lucu.

4:1 Sijtte mine näin/ ia catzo/ yxi Oui auatin Taiuasa/ ia se ensimeinen Äni ionga mine cwlin minun cansani puhuan/ ninquin Basunan/ sanouan/ ylesastu tenne ia mine osotan sinulle mite testelehin tapactuman pite.

4:2 Ja cochta mine olin Hengese. Ja catzo/ yxi Stoli oli pandu Taiuasen/ ia Stolin päle yxi istuua.

4:3 Ja ioca istui hen oli näkyens sen Kiuen Jaspidi ia Sardion caltainen.

4:4 Ja Taiuancaari oli ymberins henen Stolians/ näkyens Smaragdin caltainen Ja sen Stolin ymberille oli neliecolmatkymmende Stolia/ ia ninen Stolein päle olit neliecolmatkymmende Wanhinda jstuuaiset puetetut walkeilla

wateilla/ ia oli heiden Päsens
cullaiset Crunut.

4:5 Ja Stolista wloskieuit
Leimauzet/ ia pitkeiset ia Änet/
ia seitzemen tulista Lampua
palauaista Stolin edhes/ Jotca
ouat ne seitzemen Jumalan
Hengie.

4:6 Ja Stolin edes oli ninquin
Clasinen Meri Christallin
modholla/ ia keskelle Stolia ia
ymberi Stolia nelie Eleiende/
teune Silmie edhes ia tacan.

4:7 Ja se ensimeinen Eleien oli
Jalopeuran moodhoinen/ ia se
toine' Eleien Wasican modoine'/
ia sille colmannella Eleimelle oli
ninquin Inhimisen Casuot/ Ja se
nelies Eleien oli lendeuen
Cotcan moodhoinen.

4:8 Ja nijlle nelielle Eleiemelle/
oli cullaki cwsie Sipie ymberille's/
ia he olit wlcoa ia siselde teune
Silmie. Ja ei ollut heille Lepoa
Peiuelle ia Öelle/ ia sanouat/
Pyhe Pyhe Pyhe ombi se HErra
Jumala/ se Caickiualdias/ se
ioca oli/ ia se ioca ombi/ ia
se ioca tuleuainen on.

4:9 Ja coska ne Eleimet annoit
Ylistoxen/ ia Cunnian ia Kitoxe'
henelle/ ioca jstui Stolin päle/

ioca elepi ijnncaikisesta
ijancaikisehen.

4:10 Nin ne neliecolmatkyme'de
Wa'hinda la'gesit sen Stolin päle
istuuaisen eten/ ia cumarsit site
Eleuet ija'caikisesta ija'caikisehe'.
Ja heitit heide' Crunu's Stolin
eten ia sanoit/

4:11 Herra/ sine olet madoline'
ottama' Ylistoxen ia Cu'nian ia
Woima'/ Sille sine olet caiki
Loonut/ ia sinun tacdos tedhen
o'bi heiden Olemisens/ ia ouat
lodhut.

V. Lucu.

5:1 JA mine näin Stolin päle
Istuuaisen Oikesa Kädhes/
Kirian siselde ia wlco
kirioitetun/ seitzemen Insigelin
cansa merkitun/

5:2 Ja mine näin ydhen
wäkeuen Engelin saarnauan
swrella änelle. Cuca ombi
madholinen Kiria auaman/ ia
henen Insigelins ylespästemen?

5:3 Ja ei kengen woinut eike
Taiuasa/ eike Maasa/ eike
Maan alla site Kiria auata/ ia
sihen siselcatzoa.

5:4 Ja mine sangen idkin/ ettei

kengen mahdollinen leutty
auaman ia lukeman Kiria/ eike
hende näkemen.

5:5 Ja yxi nijste Wanhimiste
sanoi minulle/ ele idke. Catzo/
se Jalopeura woitti ioca ombi
Judan Sucucunnasta Daudin
Juri/ ylesauaman sen Kirian ia
ylespästemen henen seitzemen
Insigliens.

5:6 Ja mine näin ia catzo
keskelle Stoli/ ia ninen nelien
Eleimen/ ia keskelle
Wanhimaitten seisoi yxi Caritza
ninquin se tapettu olis/ iolla oli
seitzemen Saruia ia seitzemen
Silme/ Jotca ouat ne seitzemen
Jumalan Hengie/ lehetetyt
caikelle Maalle/

5:7 ia se tuli ia otti Kirian
henen Oikeasta Kädestens ioca
Stolin päle istui.

5:8 Ja koska se Kirian oli
ottanut/ nin langesit ne nelie
Eleinde/ ia ne
neliecolmatkymmende Wanhinda
Caritzan eten/ ia iocaitzela oli
Candele/ ia cullaiset Maliat
teune Makiahajusta/ iotca ouat
ne pyhein Rucuuxet/

5:9 ia weisasit Wtta wirtte
sanodhe' Sine olet madholinen

ottaman sen Kirian ia sen
Insiglit ylespästemen. Sille ette
sine olet tapettu/ ia sine
lunastit meite sinu' Werelles/
caikinaisesta Seuracunnista ia
Kieliste ia Ca'ssasta ia
Pacanoista/

5:10 Ja Sine olet meite tehnyt
meide' Jumalalle Kuniaksi ia
Papeixi/ ia meiden pite
wallitzeman Maan päle.

5:11 Ja mine näin/ ia cuulin
monen Engelein änen Stolin
ymberi ia Eleinden ymberi/ ia
Wanhimitten ymberille/ Ja
heiden lucunsa oli mo'da
tuhatta kerta tuhatta/

5:12 ia sanoit swrella änelle/
Se Caritza ioca tapettu on/ o'bi
mahdoline' ottaman Awun ia
Rickauden/ ia Wisauden/ ia
Wäkewudhen/ ia Cunnian/ ia
Ylistoxen ia Kitoxen.

5:13 Ja caiki Loondocappalet/
iotca Taiuas ouat/ ia Maan
päle/ ia Maan alla/ ia Merese/
ia caiki iotca heisse ouat culin
mine heiden sanouan henelle
ioca Stolilla istui/ ia Caritzalle.
Kijtos ia Cu'nia ia Ylistos ia
Woima ijancaikisesta
ijancaikisehe'.

5:14 Ja ne nelie eleinde sanoit Am'. Ja ne nelie colmatkymmende Wa'hinda langesit heiden Casuoillens ia cumarsit site Eleuet ijancaikisesta ijancaikisehen.

VI. Lucu.

6:1 JA mine näin/ ette cosca se Caritza auasi yhden Insigleista/ ia mine cwlin yhden nijste nelieste eleimeste sanouan/ ninquin pitkeisen iylinen/ Tule ia catzo.

6:2 Ja mine näin/ ia catzo/ yxi walkea Ori/ ia ioca istui hene' pälens/ piti Joutzen. Ja henelle annetin yxi Crunu/ ia hen wlosmeni woittaman ia saaman woiton.

6:3 Ja coska hen auasi sen toisen Insiglin Cuulin mine sen toisen Eleimen sanouan/ Tule ia catzo.

6:4 Ja wlosmeni toinen Ruskia Ori/ ia ioca sen päle istui/ henelle annetin Rauha Maasta poisotta/ Ja ette he keskenens piti heidhens tappaman/ ia henelle oli swri Miecka annettu.

6:5 Ja coska hen auasi sen

colmanen Insiglin/ cwlin mine sen colmanen Eleimen sanouan/ Tule ia catzo. Ja mine näin/ ia catzo yxi musta Ori/ ia henelle ioca sen päle istui/ oli yxi Waaca Kädhes.

6:6 Ja mine cwlin yhden Änen/ ninen nelien Eleimen keskelle sanouan/ yxi Mitta Nisuia Colmes euris/ ia colme Mitta Ohria Colmes euris/ ia ele wina ia öliu wahingoita.

6:7 Ja coska he' auasi sen neliene' Insiglin cwlin mine sen neliene' eleime' Änen sanoua'/ Tule ia catzo.

6:8 Ja mine nein/ ia catzo yxi placki Ori/ ia ioca sen päle istui/ sen Nimi oli Colema ia Helueti he'de noudatti. Ja henelle woima a'nettin tappaman sen neliene' Osan Maan päle/ Miekalla ia Nälielle ia Surmalla/ ia Petoin cautta Maan päle.

6:9 Ja coska hen auasi sen widenen Insiglin Näin mine Altarin alla ninen Sielut iotca Jumalan Sanan tedhen tapetut olit. Ja sen Todistoxen teden ioca heille oli.

6:10 Ja he hwsit swrella Änelle/

sanodhen/ Sine Pyhe ia Totine'
Herra/ quinga cauan et sine
domitze ia costa meiden
Werenne/ nijste iotca Maan
päle asuuat?

6:11 Ja cullekin heiste annetin
walkea waate. Ja sanotin heille
ette heiden piti wiele lepemen
wähen aica/ sihenasti ette
heiden Cansapalueliains ia
weliens Lucu teuten tulis/ iotca
mös tapettaman piti ninquin
Heki.

6:12 Ja mine näin/ coska he'
auasi sen Cwdhene' Insiglin/ ia
catzo/ nin swri Maanieristus
tapactui/ ia Auringoinen tuli
mustaxi quin Caruasecki/ ia
Cuu tuli coconans ninquin Weri/

6:13 ia Tehdhet alasputosit
Taiuast Maan päle ninquin
Fikunapuu waristapi henen
Fikunans/ coska hen swresta
Twlesta hälyteten.

6:14 Ja Taiuas kiemerysti
ninquin kämerettu Kiria/ ia caiki
Wooret ia Loodhot tulit
sijrtynexi heidhe' sioistans.

6:15 Ja ne Kuningat maan
päle/ ia ne ylimeset ia ne
rickat/ ia ne pämihet ia ne
wäkeuet ia caiki oriat ia caiki

wapahet ketkit heidens Loolijn
ia Rotcohin/

6:16 ia sanouat Woorille ia
Callioille/ la'gteca meiden pälen
ia peiteket meite sen Casuoin
edheste ioca Stolin päle istupi/
ia Caritzan wihasta.

6:17 Sille ette tullut ombi henen
swren Wihans Peiue/ ia cuca
woipi seisoa?

VII. Lucu.

7:1 JA senielken näin mine
nelie Engelite seisouan nelien
Maanculmain päle/ piteueiste
ne nelie Maa' Twlet/ ettei Twlen
pitenyt puhaltama' Maan päle/
eike Meren päle/ eike yhdenge'
puun päle.

7:2 Ja mine näin toisen Engelin
ylesastuuan Auringoisen
coitosta/ henelle oli se Eleuen
Jumalan Insigli/ Ja hwsu surella
änelle nijlle nelielle Engelille/
ioille annettu oli wahincoitta
Maan ia Meren/

7:3 ia sanoi. Elkette
wahincoittaco Maata eike merta
eike puita/ sihenasti ette me
merkitzemme meiden Jumalan
Palueliat heide' Otzisansa.

7:4 Ja mine cwlin merkituidhen lughun sata ia neliekymmende nelietuhatta/ iotca olit caikein Israelin Lasten Sucucunnasta merkitetyt.

7:5 Judan Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt. Rubenin Sucucu'nasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt. Gadin Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt

7:6 Asarin Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt. Nephthalin Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt. Manassen Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt.

7:7 Simeon Sucucu'nasta caxitoistakymende tuhatta merkityt. Leuin Sucucunnasta caxitoistakymende tuhatta merkityt. Isascharin Sucucu'nasta caxitoistakyme'de tuhatta merkityt.

7:8 Zabulonin Sucucu'nasta caxitoistakyme'de tuhatta merkityt. Josephin Sucucu'nasta caxitoistakymende tuhatta

merkityt BenJamin Sucucu'nasta caxitoistakyme'de tuhatta merkityt.

7:9 Senielkin mine näin/ ia catzo swri Joucko/ iota eikengen lukea woinut/ caikista pacanoista/ ia Canssoista/ ia Kieleiste seisouan Stolin edes ia Caritzan edhes puetetut walkeisa Waateisa/ ia Palmut heide' Käsisens/

7:10 Ja he hwsit swrella änelle sanoden/ Terueys olcohon henelle ioca jstupi Stolilla meidhen Jumalan ia Caritzan.

7:11 Ja caiki Engelit seisoiit ymberins Stolia ia nijte Wanhinbita ymberins ia nijte nelie Eleinde/ ia langesit Stolin eten heiden Casuoins päle/ ia cumarsit Jumalata sanoden/ Amen.

7:12 Hyuestisiugnaus ia Cunnia/ ia Wisaus ia Kijtos ia Ylistos ia Awu ia Wekewuys ia woima/ olcon meiden Jumalalle ijancaikisehen Amen.

7:13 Ja wastasi yxi nijste Wanhimista ia sanoit minulle/ Cutca ouat neme puetetut walkeisa Waateisa ia custa he ouat tulluet?

7:14 Ja mine wastasin Henelle/
HErra/ sinepe sen tiedhet. Ja
he' sanoi minulle/ Neme ouat
iotca tulit swresta Waiuasta ia
ouat heiden Waatens pesnyet/
ia ouat ne walghistanuet
Caritzan Werese.

7:15 Senteden he ouat Jumalan
Stolin edhes/ ia palueleuat
hende peuelle ia öelle henen
Templisans. Ja ioca Stolilla
istupi/ hen asupi heiden pä lens.

7:16 Eipe he sillen jsoa eike
Janoa/ eike mös Auringoinen
lange heiden pä lens/ Eike
yxiken Palauus/

7:17 Sille ette se Caritza ioca
Stolin keskelle ombi hallitzepi
heite/ ia iohdatta heite sen
Eleuen Wesilechtein tyge/ Ja
Jumala ombi poisquiuaua caiki
kynelit heiden Silmistens.

VIII. Lucu.

8:1 JA koska he' auasi sen
seitzemennen Insiglin/ tuli
waickenos Taiuasa lehes polen
hetkie.

8:2 Ja mine näin seitzeme'
Engelite iotca astuit Jumala'
eteen/ ia heile annetin

seitzeme' Basunata.

8:3 Ja yxi toinen Engeli tuli/ ia
seisoi Altarin edes/ ia henelle
oli cullainen Pyhen saunastia/
ia henelle annetin palio makea
haiua/ ette hene' andaman piti
caikein Pyhein Rucoxista sen
cullaisen Altarin päle Stolin
edes.

8:4 Ja sen makea' haiun Sauw
Pyhein Rucoxista ylesnousi
Engelin Kädheste Jumalan eten.

8:5 Ja se Engeli otti
Pyhensaunastian ia teutti sen
Altarin Tulesta/ ia heitti alas
Maan päle. Ja nin tapactuit
Pitkeiset ia änet/ ia lemauxet/
ia Maanieristoxet.

8:6 Ja ne seitzemen Engelite
ninen seitzemen Basunan cansa
Hangitzit heidhens Basunilla
soittaman.

8:7 Ja se Ensimeinen Engeli
Basunalla soitti/ ia tulit Racket
ia Tuli weren cansa
seghoitettu/ ia ne heitettin
Maan päle. Ja se colmas osa
puista ylespaloit/ ia caiki
Wihirieinen Rooho ylespaloi.

8:8 Ja se toinen Engeli
Basunalla soitti/ Ja Merehen
heitettin ninquin yxi swri woori

Tulesa palaua.

8:9 Ja se colmas osa Mereste tuli Werexi/ ia colmas osa Eleueisiste Loo'docappaleista iotca olit Merese poiscoolit Ja colmas osa Hahdheista hucastui.

8:10 Ja se colmas Engeli Basunalla soitti/ ia yxi swri Techti Taiuasta langesi/ paistaua ninquin Tulensoitto/ ia langesi päle colmanen osan Kymeiste ia Wesilechteiste.

8:11 Ja sen Techden nimi cutzutan Coirooho. Ja se colmas osa muutui Coirohoxi/ Ja monda Inhimiste cooli wesiste/ ette he olit nin haikeaxi tehdyt.

8:12 Ja se nelies Engeli Basunalla soitti/ ia colmas osa Auringoisesta löötin/ ia colmas osa Cuusta/ Ja colmas osa Techdeiste/ nin ette colmas osa heiste pimensi/ ia colmas osa peiuste ei walgaisnut/ Ja öste samalmoto.

8:13 Ja mine näin ia cwlin ydhe' Engelin keskelle Taiuasta lendeuen ia sanouan swrella änelle/ Ve/ Ve/ Ve asuaisten Maan päle/ ninen muinen

colme' Engelein Basunan äniste iotca wiele Basunoilla soittaman pite.

IX. Lucu.

9:1 JA se Wides Engeli Basunalla soitti/ ia mine negin Techden Taiuasta putoua' Maan päle/ ia annettin henelle sywuydhe' Caiuoin Auain.

9:2 Ja he' auasi sywuydhen Caiuon/ ia Caiuo' Sauw yleskeui/ ninquin swren wghnin Sauw/ ia Auringoinen pimestui ia Tuuli sijte Caiuon Sauusta.

9:3 Ja Sauusta wloslexit Metzesircat Maan päle/ ia heille annettin woima ninquin Scorpiot Maan päle woima' piteuet.

9:4 Ja sanottu oli heille/ ettei heiden pitenyt wahingoittaman Rooho Maan päle eike miten wiherieiste/ eike ychten Puuta/ waan ainoasta Inhimisie/ ioilla ei ole se Jumalan Insigli heiden Otzisans.

9:5 Ja se annettin heille/ ettei heiden pitenyt tappaman heite/ waan heite waiuaman Wijsi Cucautta/ Ja heiden waiuatuxens oli quin Scorpionin

waiuaus/ koska hen on iongun
Inhimisen pistenyt.

9:6 Ja nine Peiuine etziuet
Inhimiset Coolemata/ ia euet
hende leudhe/ Pyteuet mös
coolla/ waan Coolema
poispakenepi heiste.

9:7 Ja ne Metzescicat ouat nine'
Oritten caltaiset iotca Sotan
walmistetut ouat/ ia heiden
päedhens päle ninquin Crunut/
Culla' motoiset/ ia heiden
Casuons ninquin Inhimiste'
Casuot/

9:8 ia heille olit Hiuxet/ ninquin
Waimoin Hiuxet/ ia heiden
Hamba'sa/ olit ninquin
Jalopeurain/

9:9 ia oli heille Pantzari ninquin
rauta pantzarit/ Ja heide'
Sijpeins Hawina/ ninquin
Ratasten kituma/ cusa monda
Heuoista Sotahan iooxeuat.

9:10 Ja heille olit pyrstet/
ninquin Scorpioilla/ ia Neulaiset
olit heidhen pyrstisens/ ia
heidhen woimans oli
wahingoittaman Inhimisie wijsi
Cucautta.

9:11 Ja ombi heide' pälens
Kuningas se Sywudhe' Engeli/
io'ga Nimi on Ebreittein *

Abaddon/ ia Grekitein ombi
henen Nimens Apollijon.

9:12 Yxi Ve ombi edhesmennyt/
Catzo/ wiele tuleuat caxi Ve
sen ielkin.

9:13 Ja se cudhes Engeli/
Basunalla soitti/ ia mine cwlin
ydhen änen nijlde neliede
Cullaisen Altarin Culmilda/ ioca
ombi Jumalan Silmein edhes/
9:14 sanouan sille cudhenelle
Engelille iolla Basuna oli/ Päste
ne nelie Engelite/ iotca
sidhotuna ouat sijne swers
Kymise Euphratis.

9:15 Ja ne nelie Engelite
pästetin/ iotca walmit olit
hetkexi/ ia Peiuexi/ ia
Cwcaudexi/ ia Wodhexi ette
heide' tappama' piti colmane'
osa' inhimisiste.

9:16 Ja nine' Ratzasmieste'
Sotaueien Lucu olit mo'da
tuhatta kerta tuhat/ ia mine
culin heiden lugu'sa/

9:17 ia sillens minä näin ne
Orit Näghosa/ ia iotca heiden
pälens jstuit/ heille olit tuliset
ia Kellaiset ia Tulikiueiset
Pantzarit/ ia Oriten Pääät olit
ninquin Jalopeurain pääät. Ja
Heiden Suustans wloskieui Tuli

ia Sauw ia Tulikiui.

9:18 Neiste colmista Witzauxista tapettin colmas osa Inhimisiste/ Tulesta Sauusta/ ia Tulikiuesta iotca heiden Suustans wloskieuit/

9:19 Sille ette heiden Woimansa oli heiden Suusansa/ ia heiden Pyrstisens. Sille heiden Pyrstens olit Kermein moodhoiset/ Ja heille olit Pääät ioilla he wahingoitit.

9:20 Ja mwdh Inhimiset/ iotca eiuet ole tapetut neille witzauxilla/ eike Paranosta tehnyet heidhen Kättens Töiste/ etteiuet he cumartanuet Pirunloomia/ ia Cullasia/ Hopiaisia/ Waskisia/ Kiuisie ia puisia Epeiumaloita/ Jotca eike nehde woi eike cwlla/ eike kieudhe/

9:21 Ja eiuet mös Paranosta tehnyet heidhen Murhistans/ eike welhoudhestans/ eike Hauriuxestans/ eike warcauxestans.

X. Lucu.

10:1 JA mine näin ydhen toisen wäkeuen Engelin Taiuasta

alastuleuan/ se oli Piluelle puetettu/ ia Taiuan Cari ylitze henen Pääens/ ia henen Casuonsa oli ninquin Auringo/ Ja henen Jalghansa ninquin Tulen Pilarit.

10:2 Ja oli henen Kädhesens auoin Kiriainen/ Ja pani henen oikean Jalcans Meren päle/ Ja sen waseman Maan päle/ ia hwsii swrella änelle ninquin Jalopeuran Kiliulla.

10:3 Ja coska he' hwsii/ puhuit ne seitzeme' Pitkeiste heiden äne'se.

10:4 Ja coska ne seitzemen Pitekeiste olit puhunuet heiden änense/ nin tactoin mine ne kirioitta. Ja mine cwlin ydhen änen Taiuasta sanouan minulle/ Insiglitze mite ne seitzemen Pitkeiste puhuit ia ele nijte kirioita.

10:5 Ja se Engeli ionga mine näin seisouan Meren päle ia Maa' päle/ ylesnosti Käde's Taiuan pein/

10:6 ia wannoi se' Eleueisen ija'caikisesta ijancaikisehen päle/ sen ioca Taiuan oli loonut ia ne mite henese ouat/ Ja Man ia ne mite henese ouat

Ja Meren/ ia mite henese
ouat/ ettei sille' Aica enembe
oleman pidhe/

10:7 Waan sen seitzemennen
Engelin änen Peiuene/ coska
he' rupe Basunalla soittaman/
nin pite Jumalan Salaudhe'
teuteteme'/ Ninquin hen on
ilmoitanut palueliains ia
Prophetains cautta.

10:8 Ja mine cwlin taas yden
änen Taiuasta minun cansani
puhuuan/ ia sanouan/ Mene ia
ota se auoin Kiriainen Engelin
Kädheste/ ioca seisopi Meren ia
Maan päle.

10:9 Ja mine menin Engelin
tyge ia sanoin/ Anna minulle se
kiria/ ia hen sanoi minulle/ ota
ia sö yles ia sen pite
caruasteleman sinun Watzas/
waan sinun Suusas henen pite
oleman makean ninquin
Hunaian.

10:10 Ja mine otin sen Kiriaisen
Engelin Kädeste/ ia sen
ylessöin/ ia se oli makea minun
Suusani ninquin Hunaia. Ja quin
mine olin sen ylessönyt/
caruasteli se minun Watzani.

10:11 Ja hen sanoi minulle/
taas sinun tule Propheterata

Canssoille/ ia Pacanoille/ ia
Kielille/ ia monille Kuningaille.

XI Lucu.

11:1 Ja minulle annettin yxi
Rooco/ ninquin sauua/ ia
sanotin minulle. Nouseyles/ ia
mitta Jumalan Templi ia Altari/
ia ne iotca henese cumartauat.

11:2 Mutta se siselmeinen Chori
Templiste wlossöxe/ ia ele site
mitta/ Sille ette se ombi
annettu Pacanoille/ ia sen
pyhen Caupungin he tallauat/
caxiwidhettekymende Cwcautta.

11:3 JA mine annan cadhelle
minun Todhistaialleni/ ia
heidhen pite Prophetereman
tuhat caxisata ia cwsikymende
peiue/ puetetut Säkeille.

11:4 Neme ouat caxi
Oliopuuta/ ia caxi Plusia/
seisouaiset Maan Jumalan
Casuon edhese.

11:5 Ja ios iocu heite tacto
wahingoitta/ nin wloskieupi Tuli
heiden Suustansa/ ia ylessöpi
heidhen Wiholise's. Ja ios iocu
tactopi heite wahingoitta/ nin
tule hen tapetta.

11:6 Neille ombi woima

Taiuasta sulkea/ ettei sataman
pidhe nijne peiune quin he
Propheterauat/ ia heille ombi
woima wetten päle mwttä ne
Werexi/ ia lömen Maan
caikiniaisilla Witzauxilla/ nin
wsein quin he tactouat.

11:7 Ja coska he heidhen
Todistoxens loputanuet ouat/
nin se Peto ioca Sywuydhest
ylesastui/ pite heiden ca'sans
Sotapiteme' ia heite
ylitzeuoittama' ia tappama'
heite.

11:8 Ja heiden Ruminsa pite
macama' sen swre' Caupungin
Catuilla/ ioca cutzutan
He'gelisesta Sodoma ia Egiptus/
cusa mös meidhen HERran
Ristinnaulittu on.

11:9 Ja pite näkemen mwttamat
Sucucunnista/ ia Canssoista/ ia
Kieliste/ ia Pacanoista/ heiden
Ruminsa colme peiue ia ydhen
polen/ ia eiuet he salli heiden
rumihitansa Hautoin panda.

11:10 Ja iotca Maan päle
asuuat/ iloitzeuat ia
remuitzeuat heiden pälens/ ia
Hercust eleuet/ ia Lahioia
keskenens lehetteleuet/ Sille
ette neme caxi Prophetat/

adhistelit nijte iotca asuit maan
päle.

11:11 Ja colmen Peiuen pereste
ia polen/ meni heidhen
sisellens se Eleme' Hengi
Jumalalda/ Ja he seisoit heide'
Jalcains päle/ ia swri Pelco
langeisi heiden pälens iotca
heite näit.

11:12 Ja he cwlit swre' Änen
Taiuast sanoua' heille/
Ylesastucat te'ne. Ja he
ylesastuit Taiuasen Piluese/ ia
heidhen Wiholisens näit heite.

11:13 Ja samalla hetkelle
tapactui swri Manieristus/ ia
kymenes osa Caupu'gist maha'
la'gesi. Ja tapettin sine
Manieristoxesa seitzementuhane'
Inhimiste' Nimi/ ia ne mwd
he'mestuit/ ia annoit Taiuan
Jumalalle Cu'nian.

11:14 Se toine' We ombi edes
me'nyt/ Catzo/ se colmas We
pian tulepi.

11:15 JA se seitzemes Engeli
Basunalla soitti/ Ja swret änet
cwluit Taiuasa/ sanoden/ Teme'
Mailman Waldacunnat ouat
meidhen Herrale ia hene'
Christuselle's tulluet/ ia henen
pite hallitzeman ijancaikisesta

ijancaikisehen.

11:16 Ja neliecolmatkymende
Wanhinda iotca Jumalan edhes
heiden Stolins päle istui/
langesit heiden Casuons päle/
ia cumarisit Jumalata
sanodhen/

11:17 Me Kijtemme sinua HERRA
Caikiualdias Jumala ioca olet/
ia olit/ ia tuleua olet/ Ette sine
olet ottanut sinun swren
Woimas ia Hallitzit/ ia Pacanat
ouat wihastunuet.

11:18 Ja sinun Wihas on tullut/
ia ninen Coolutten aica/ ette
heiden pite Domittaman/ Ja
ette sinun Palueliais Palca
maxetan/ Prophetain ia Pyhein/
ia ninen iotca sinun Nimies
pelkeuet/ Pienille ia Swrille/ ia
cadhottamaan nijte iotca Maan
turmeltu ouat.

11:19 Ja Jumalan Templi aukeni
Taiuasa/ ia henen Testamentins
Arcu nectin henen Templisens/
ia tapactuit Leimauzet/ ia Änet/
ia Pitkeiset/ ia Maanieristoxet/
ia swret Rakeet.

XII. Lucu

12:1 Ja swri Mercki ilmestui

Taiuasa/ yxi Waimo puetettu
Auringoisella ia Cw hene'
Jalcains alla/ ia hene' pääs
päle yxi Crunu
cadhestoistakymenest
Tecdheiste.

12:2 Ja se oli raskas/ ia hwsu/
ia oli synnyttämisen kiuus/ ia
piti swren waiuan synnytteisens.

12:3 Ja nägyi toine' mercki
Taiuasa/ ia catzo/ swri Ruskia
Lohikerme/ iolla oli seitzemen
Pääte ia kymene' Sarue/ ia
henen päidhens päle seitzemen
Crunua/

12:4 ia henen pyrstens weti
colmane'/ osan Taiuan
Tehdhiste/ ia heitti ne Maan
päle. Ja se Lohikerme seiso
Waimon edes/ ioca oli
synnyttämellens/ senpäle ette
coska hen olis synnyttänyt/
ylessöis hene' Lapsens.

12:5 Ja hen synnytti Pilti
poighan/ ioca caiki pacanat piti
Hallitzema' Raudhaisella witzalla.
Ja henen Poicas temmattin
Jumalan tyge ia henen Stolins
tyge.

12:6 Ja se Waimo pakeni
Corpehen/ cusa henelle Sia oli
Jumalalda walmistettu/ Ette he'

sijne caitaisin tuhat ia caxisata
ia cwsikymende peiue.

12:7 Ja tapactui swri Sota
Taiuaas/ Michael ia henen
Engelins sodhit Lohikermen
cansa. Ja se Lohikerme sodhei
ia henen Engelins/

12:8 ia eiuet he woittanuet/
Eike heidhen Siansa enemini
leutty Taiuas.

12:9 Ja se swri Lohikerme/ se
wanha Mato/ ioca cutzutan
Perkelexi ia Satanaxi/ oli
wlosheitetty/ ioca coco Mailman
Pirin wiettelepi/ ia oli heitetty
Man päle/ ia henen Engelins
olit mös henen cansans sinne
heitetyt.

12:10 Ja mine cwlin swern Änen
sanouan Taiuasa. Nyt ombi se
Terueys/ ia Woima/ ia
Waldacunda ia Weki meidhen
Jumalan ia henen Christusens/
ette se wlosheitettu on ioca
meiden Welieden päle öte ia
peiue cannoi Jumalan edhes.

12:11 Ja he ouat henen
woittanuet Caritzan Weren
cautta/ ia henen Todistoxen
Sanan tedhen/ Ja eiuet he
heidhen Hengens racastanuet
Cooleman asti.

12:12 Senteden te Taiuat
iloitcat/ ia iotca asutta heisse.
We Maan ia Meren asuulle/
Sille ette Perkele alasastupi
teidhen tygenne/ pitedhen
swren Wihan/ tietten henellens
oleuan wehen Aica.

12:13 Ja sijttequin Lohikerme
näki ette hen oli Mahan
heitetty/ nin hen wainosi site
Waimoa/ ioca sen Piltin
synnytti.

12:14 Ja sille Waimolle annettin
caxi Sipie/ ninquin swren
Cotcan/ ette hene' piti
Corpehen lendeme' henen
Siahansa/ cusa hen eläteten
yhden aian/ ia caxi aica/ ia
polen aica sen Kermen Casuon
edheste.

12:15 Ja se kerme wlospuuskasi
Suustans Wette Waimon ielkin
ninquin Cosken/ ette hen olis
henen wpottanut.

12:16 Mutta Maa autti site
Waimoa/ ia auasi Suuns ia
poisserpi sen Cosken ionga se
Lohikerme hene' Suustans
wlospuuskasi.

12:17 Ja se Lohikerme wihastui
site Waimoa wastaan/ ia
poismeni sotiman mwinen cansa

henen Siemenestensa/ iotca
ketkeuet Jumalan Keskyt/ ia
piteuet IESUSEN Christusen
Todhistoxen.

12:18 Ja hen seisoi Meren
Sannan päle.

XIII. Lucu.

13:1 JA mine näin Mereste
Pedhon ylesastuuan/ iolla oli
seitzemen Pääte ia kymmenen
Sarua/ ia henen Sarueins päle
kymmenen Crunua/ Ja henen
Päidhens päle pilcan Nimi.

13:2 Ja se Peto ionga mine
näin oli Pardin motoinen/ ia
henen Jalghans ninquin Carhun
Käpelet/ ia henen Suuns
ninquin Jalopeuran Suu. Ja se
Lohikerme annoi sille henen
woimans/ ia henen Stolins ia
swren wäen.

13:3 Ja mine näin yhden henen
Päistens ninquin se olis cooliaxi
Hawoittu/ ia henen colema
Hauans parani. Ja coco Mailma'
Pijri ihmetteli site Petoa/ ia
cumarsit Lohikermette ioca
annoi Pedholle woiman/

13:4 ia he cumarsit Petoa ia
sanoit/ Cuca ombi sen Pedhon

caltainen? Ja cuca woipi sotia
henen wastansa?

13:5 Ja henelle annettin Suu
puhumahan swria ia Pilcoia/ ia
oli henelle annettu woima ette
sen piti henelle pysymen caxi
wijdhetkymende Cwcautta.

13:6 Ja se auasi henen Suuns
Pilcoia puhuman Jumalata
wastan/ Pilcamahan henen
Nimense ia henen Maiansa/ ia
nijte iotca Taiuas asuua.

13:7 Ja henelle oli annettu
sotia Pyhein cansa/ ia
woitaman heite. Ja henelle
annetin woima päle caikein
Sucucu'dain/ ia Canssain/ ia
Kielen/ ia Pacanan.

13:8 Ja caiki iotca Maasa
asuuat cumarsit hende/
ioinenga Nimi ei ole kirioitettu
Caritzan Elemen Kirias/ ioca
tapettu ombi Mailman alghusta.

13:9 Jos iolla on Corua se
cwlcan.

13:10 Joca Fangiuxeen Wiepi/
se Fangiuxeen menepi/ Joca
Miekalla tappa/ se tule Miecalla
tapetta. Tesse ombi Pyhein
Kersimus ia Usko.

13:11 Ja mine näin toisen
Pedhon ylesastuuan Maasta/ ia

henelle oli caxi Saruea Lamban
modhoitzet/ ia puhui ninquin
Lohi kerme/
13:12 ia se teki caiken Woiman
sen Entisen Pedhon edes/ ia se
teki Maan ia iotca henese
asuit/ cumartaman site
ensimeiste Petoa/ ionga
coolema Haua paranut oli.
13:13 Ja tekepi swria Merckie/
ette se mös Tulen tekepi
Taiuaasta langeman Inhimisten
eten/
13:14 ia wiettelepi Asuuita Maan
päle Merckein tedhen/ iotca
henelle annetut olit tekemen
Pedhon edhes/ ia sano nijlle
Maasa Asuulle/ ette he tekisit
Pedhon Cuuan/ iolla oli Miecan
Haua ia oli Eleuexi tullut.
13:15 Ja se annettin henelle/
ette henen piti andaman
Hengen Pedhon Cuualle/ ia ette
Pedhon Cuuan piti puhuman/ ia
tekemen/ ette iocainen quin ei
Pedhon Cuua cumardaisi/ piti
tapettaman.
13:16 Ja teki caiki tyni/ ne
Pienet ia Swret/ ne Rickat ia
Kieuhet/ ne Wapat ia Palueliat
ottaman Lighanmerkin heiden
Oikean Kätens taicka heiden

otzijnsa/
13:17 ia ettei kengen woinut
osta ia mydhe/ iolla ei se
Licamereki ollut/ taica Pedhon
Nimi/ eli henen Nimense Lucu.
13:18 Tesse ombi Wisaus. Jolla
ombi Ymmerdhys/ se laskecan
Pedhon lugun/ Sille se ombi
ydhe' Inhimisen lucu/ ia henen
lucunsa ombi Cwsisata
Cwsikymende ia Cwsi.

XIV. Lucu.

14:1 JA mine näin/ ia catzo/
yxi Caritza seisoi Syonin
Wooren päle/ ia henen cansans
sata ia nelie ia neliekymende
tuhatta/ ioilla oli heiden Isense
Nimi kirioitettu heidhen
Otzisans.
14:2 Ja mine cwlin Änen
Taiuasta/ ninquin palioin
Wettein Änen/ ia ninquin swren
Pitkeisen Änen. Ja se Äni ionga
mine cwlin/ oli ninquin
Candelen Leicarin iotca heiden
Candeleita's leikitzeuat.
14:3 Ja weisat ninquin wtta
Wirtte Stolin edhes/ ia nelie'
Eleimen edhes/ ia Wanhinden.
Ja eikengen woinut oppia site

Weisua/ paitzi nijte sata ia nelie ia neliekyme'de tuhatta/ iotca ostetut ouat Maasta. 14:4 Neme ouat/ iotca ei Waimoin cansa ole saastutetut. Sille he ouat Neitzet/ ia noutauat Caritzata cuhunga hen menepi. Neme ouat ostetut Inhimisilde Jumalalle ia Caritzalle Wtisexi/ 14:5 Ja heiden Suusans ei ole leuttu petosta/ Sille he ouat ilman Saastautta Jumalan Stolin edhes. 14:6 Ja mine näin toisen Engelin lendeuen keskitze Taiuan lepitze/ iolla oli se ijancaikinen Euangelium/ ilmoittaman nijlle iotca Maan päle istuuat ia asuuat/ ia caikille Pacanoille ia Sucucunnalle/ ia Kielelle/ ia Canssalle/ 14:7 ia sanoi swrella Änelle/ pelietke Jumalata ia andacat henelle Cunnia/ Sille ette hene' Domions hetki ombi tullut/ ia cumartacat hende/ ioca teki Taiuan ia Maan ia Meren ia Wetteinlectet. 14:8 Ja toinen Engeli noudhatti sanoden/ Se langesi/ Se

langesi/ Babilon se swri Caupungi/ Sille ette hen oli henen Hoorudhens winalla iottanut caiki Pacanat. 14:9 Ja colmas Engeli noudhatti heite/ sanoden swrella Änelle/ Jos iocu cumarta Petoa ia henen Cuuans/ ia ottapi sen Licamerkin hene' Otzaha'sa taicka hene' Kätee'se/ 14:10 ia sengin pite ioma' Jumala' Wihan Winasta/ ioca siseluodhatettu ia selkie o'bi henen Wihansa Calkisa/ ia hen pite pinattaman Tulella ia Tulikiuelle Pyhein Engeleitten edhes/ ia sen Caritzan edhes. 14:11 Ja heiden Pinansa Saw pite ylesastuman ijancaikisesta ijancaikisehen. Ja ei ole heille Lepoa peiuelle taica Öelle/ iotca Petoa cumartauat ia henen Cuuansa/ Ja ios iocu ombi henen Nimense Licamerckin ottanut. 14:12 Tesse ombi pyhein Kersimus. Tesse ne ouat iotca piteuet Jumalan Keskyt ia IESUSEN Uskon. 14:13 Ja mine cwlin Änen Taiuasta sanouan minulle/ Kirioita/ Autuat ouat ne

Cooluet/ iotca Herrasa coleuat
testelehin. lia/ Hengi sanopi/
ette heiden pite lepemen heiden
Töistens/ Sille ette heiden
Tekonsa noudhattauat heite.

14:14 Ja mine näin/ ia catzo/
yxi walkea Pilui/ ia Piluen päle
istuu' Inhimisen Poian
modoisen/ io'ga Pääse oli
Cullaine' Crunu/ ia henen
Kädhesens tereuen Sirpin.

14:15 Ja toine' Engeli wloslexi
Templiste/ hutadhen swrella
änelle sen Pilue' päle istuuaisen
tyge/ Paiska Sirpilles ia leicka/
Sille ette sinulle tuli hetki
leicataxes/ Sille ette Elo Maan
päle ombi quiuaxi tullut.

14:16 Ja ioca jstui Piluen päle/
paiskasi Sirpille's Maa' päle/ ia
Maa tuli Poisleicatuxi

14:17 Ja toinen Engeli wloslexi
Templist/ ioca Taiuahas on/
iolla mös oli tereue Wicade.

14:18 Ja toinen Engeli wloslexi
Altarista/ iolla oli woima Tule'
päle/ ia hwsii swrella Änelle sen
tyge iolla oli se tereue Wicade/
ia sanoii/ Paiska sinun tereuelle
Wicadellas ia ylesleica ne Winan
Oxan wersodh Maan päle/ Sille
ette henen Mariansa ouat

kypset.

14:19 Ja se Engeli paiscasi
tereuen Wicadens Maan päle/
ia ylesleicasi ne Maan
Winatarhat/ ia heitti ne
Jumalan Wihan swree' Cooppan.

14:20 Ja se Cooppa poliettin
wlcona Caupungista ia weri
Coopasta wloslexi/ haman
Oritten Suitzein asti tuhanen
Cwdhen sadhan Wacomitan
möte.

XV. Lucu

15:1 JA mine näin toisen
Merckin Taiuasa/ se oli swri ia
ihmelinen. Seitzemen Engelite
ioilla oli ne seitzemen wimeiste
witzausta/ Sille ette nijlle ombi
teutetty Jumalan Wiha.

15:2 Ja mine näin ninquin
Clasisen Meren Tulella
seighoitetun/ ia ne iotca woiton
sanuet olit Pedhosta/ ia henen
Cuuastans ia henen
Lijcamerckistens/ ia henen
Nime'se lughusta/ seisouan
Clasisen Meren päle/

15:3 ia pidhit Jumalan Candelet
ia weisat Mosesen Jumalan
paluelian Wirtte/ ia sen

Caritzan Wirtte sanoden/ Swret
ia Ihmeliset ouat sinun Tekos/
HErra Jumala Caikiualdias/
oikiat ia totiset ouat sinun Ties
sine pyhedhen Kuningas.

15:4 Cuca ei pelke sinua Herra
ia sinun Nimees yliste? Sille ette
sine yxine's Laupias olet/ sille
ette caiki Pacanat tuleuat/ ia
cumartauat sinu' Casuos edese/
Sille ette sinu' Domios ouat
iulgistetut.

15:5 Sitelehin mine näin/ Ja
Catzo/ nin auattin se
Todhistoxen Maian Templi
Taiuasa/

15:6 ia wloslexit Templiste ne
seitzemen Engelite/ ioilla ne
seitzemen Witzasta olit/
puetetut puctalla ia kirckalla
Lijnawattela/ Ja ymberinsuötetyt
heide' Rinna'sa Cullaisilla Wöille.

15:7 Ja yxi nijste nelieste
Eleimiste/ annoi nijlle
seitzemelle Engelille/ seitzeme'
Cullaista Malia teunens Jumalan
Wihasutta/ Joca elepi
ijancaikisesta ijancaikisehen.

15:8 Ja se Templi teutetin
Sauusta Jumalan Herraudhesta/
ia henen Auwostans/ ia
eikengen woinut siselle kieude

Templin sihenasti/ quin ne
seitzemen Engelin Witzasta tulit
teutetuxi.

XVI. Lucu.

16:1 JA mine cwlin swren änen
Templiste/ sanouan nijlle
seitzemelle Engelille/ me'gette
ia wlosuodhatacat ne Jumala'
wihan Malia Maan päle.

16:2 Ja se ensimeinen Engeli
poismeni/ ia wlosuodhatti hene'
Malia's maan päle. Ja tapactui
paha ia heiw Haaua Inhimisten
päle/ ioilla oli pedhon
Lijcamerki/ ia nijlle iotca sen
Cuua cumarsit.

16:3 Ja se toine' Engeli
vloswodatti hene' Malia's
Merehen/ ia se tuli nin cutta
cooludhen Weri/ ia iocaitzet
eleueiset Sielut Coolit Merese

16:4 Ja se colmas Engeli
wlosuodhatti henen Malians
Kymihin/ ia wettein Lectein/ ia
ne tulit Werexi.

16:5 Ja mine cwlin sen Engelin
sanouan/ Herra sine olet
wanhurskas/ ioca olet/ ia ioca
olit/ ia Pyhe/ ettes nemet
domitzet.

16:6 Sille he ouat pyhein ia Prophetain Weren wloswodhatanuet/ ia werta sine annoit heille iodha/ sille he ouat sihen mahdolliset.

16:7 Ja mine cwlin toisen Engelin Altarista sanoua' lia/ Herra Caikiwaldias Jumala/ sinun domios ouat Totiset ia oikeat.

16:8 Ja se nelies Engeli wloswodhatti henen Malians Auringohon/ ia annettin henelle Inhimisie waiuata Heltelle Tulen cautta.

16:9 Ja Inhimiset tulit paluaxi swresta helteste/ ia pilcasit Jumalan Nimen/ iolla oli woima neinen witzauten päle/ ia eiuet tehnyet paranosta synneistens/ ette he olisit andanuet henelle Cunnian.

16:10 Ja se widhes Engeli wloswodhatti henen Malians/ sen Pedhon Stolin päle/ ia henen Waldacundans tuli pimiexi/ ia he rickipureskelit heiden Kielense kiwuillans/

16:11 ia pilcasit Jumalan Taiuasa heiden kiwunsa tedhen/ ia heiden Hauains tedhen/ ia eiuet tehnyet Paranosta heiden

Teghoistans.

16:12 Ja se cwdes Engeli wloswodhatti hene' Malians/ sen swre' Kymin Euphratin päle/ ia sen Wesi poisquiuetui/ senpäle ette Walmistettema' piti Kuningaste' tiette Auringoisen coitumasta.

16:13 Ja mine näin sen Lohikermen Suusta ia sen Pedon suusta ia sen Falskin Propheta' Suusta/ wloslecteue' colme rietta Hengie Sa'macaiden motoiset.

16:14 Sille ette he ouat Perkeleite' Henget iotca tekeuet Merkie/ ia wlosmeneuet Kuningaste' tyge Maan päle/ ia coco Mailman Pirin päle/ heite cocoman Sotahan/ sine swrena caikiualdian Jumalan peiuene.

16:15 Catzo/ mine tulen/ ninquin Warghas/ Autuas ombi se ioca waluopi ia ketkepi henen waatens/ ettei hen alasti waella/ ia henen häpeuttens näkisi.

16:16 Ja hen ombi heite coghonut sihen Sian/ ioca cutzutan Ebreittein Harmagedon.

16:17 Ja se seitzemes Engeli wloswodhatti henen Malians

Twlehen/ ia wloslexi Taiuasta
yxi swri Äni Stolista ioca sanoï/
Se ombi tecty.

16:18 Ja tulit änet ia Pitkeiset
ia Leimauzet ia swri Manieristus
tapactui/ ionga caltaine' ei ole
ollut sijttequin Inhimiset tulit
Maan päle/ Semmotoinen
Maanieristus nin suri.

16:19 Ja se swri Caupungi tuli
colmexi osaxi/ ia Pacanidhen
Caupungit langeisit. Ja se swri
Babilon tuli muistoxi Jumala'
edes/ ette hen annais henelle
Wina Calkin sijte henen
Hirmulisen Wihansa Winasta.

16:20 Ja caiki Loodhot pakenit/
ia ei ychten Woorda leutty.

16:21 Ja swri Raghe ninquin
leiuiskan raskaus/ alaslanges
Taiuahasta Inhimiste' päle. Ja
ne Inhimiset pilcasit Jumalata
Racken witzauxen teden/ Sille
ette henen witzauxens oli
sangen swri.

XVII. Lucu

17:1 JA tuli yxi nijste
seitzemiste Engelite/ ioilla ne
seitzemen Malia oli/ puhui
minun cansani ia sanoï minulle/

Tule/ mine osotan sinulle sen
swren Porton Domion/ ioca
jstupi palioin wettein päle/
17:2 ionga cansa ma' Kuningat
ouat Hauristelluet/ ia ne iotca
Maan päle asuuat/ ouat
ioopunuet henen Hoorudens
winasta.

17:3 Ja hen wei minua Hengese
Corpehen. Ja mine näin Waimon
istuuhan ydhen werencaruaisen
Pedhon päle teunens pilcan
Nimeie/ iolla oli seitzemen
Pääte ia kymmenen Saruia.

17:4 Ja se Waimo oli watettu
Purpurilla/ ia Werencaruaisella/
ia ylicullattu Cullalla ia calleilla
Kiuille ia Perleile/ ia piti
Kädhesens Cullaisen Pullan/
teunne cauhistosta/ ia henen
Horudhens rietautta.

17:5 Ja henen Oztasans se
Nimi kirioitettu/ Salaus se swri
Babilon/ se Horudhen Äiti/ ia
caiken Cauhistoxen Maan päle.

17:6 Ja mine näin sen Waimon
Joopununna pyhein ia Iesusen
Todhistaian Wereste. Ja mine
jhmectelin sange'/ coska mine
sen näin.

17:7 Ja se Engeli sanoï
minulle/ mixi sine jhmectelet?

Mine sanon sinulle sen Waimon Salautta/ ia sijte Pedhosta ioca hende candapi/ iolla on seitzemen Pääte ia kymmenen Saruea.

17:8 Se Peto iongas näit/ ombi ollut/ ia ei ole/ ia se ombi iellens ylestuleua Sywuydheste/ ia pite menemen cadhotoxeen/ Ja ne jhmeteleuat iotca Maan päle asuua/ ioinenga Nimet ei ole kirioitetut Elemen Kiriasa Mailman alghusta/ Coska he näkeuet sen Pedhon ioca oli/ ia ei ole/ waicka hen quitengin on.

17:9 Ja tesse ombi Mieli iohonga Wisaus taruitan. Ne seitzemen Pääte ouat seitzemen Woorda/ ioinenga päle se waimo jstupi/ ia ne ouat seitzemen Kuningast.

17:10 Wijsi ouat langenuet/ ia yxi ombi/ ia se toinen ei ole wiele tullut/ ia cosca hen tulepi/ pite henen wehen aica pysymen/

17:11 Ja se Peto ioca oli/ ia ei ole/ se ombi se cadhexas/ ia ombi nijste seitzemeste/ ia menepi Cadhotoxeen.

17:12 Ja ne Kymmenen Saruia

iotcas näit/ ne ouat kymmenen Kuningast/ iotca eiuet wiele Waldacunda sanuet ole/ Mutta ninquin Kuningat he saauat Woiman ydhelle Hetkelle/ sen pedhon cansa.

17:13 Neille ombi yxi Neuuo/ ia andauat heidhen woimansa ia wäense sille pedholle.

17:14 Neme sotiuat Caritzan cansa/ ia Caritzan pite woitaman heite/ Sille ette hen on caikein HErrain HErra/ ia caikein Kuningaidhen Kuningas/ ia henen cansans ne cutzutut ia wlosualitut ia vskoliset.

17:15 Ja hen sanoi minulle/ ne wedhet iotca sine näit/ cusa se porto jstu päle/ ouat Canssat ia Jouckot/ ia pacanat ia kielet.

17:16 Ja ne kymmenen Saruia/ iotca sine Pedhosa näit/ ne pite wihaman site portoa/ ia pite henen häuittemen/ ia alastomaxi tekemen/ Ja heidhen pite sömen henen Liha'sa/ ia sen he Tulella ylespoltauat/

17:17 Sille ette Jumala ombi andanut heiden Sydhemihins/ tekemen henen Sosions ielkin/ ia tekeme' yden Tadhon/ ette

he andauat heide'
waldacundans Pedholle sihenasti
ette Jumalan Sanat tuleuat
teutetyxi.

17:18 Ja se Waimo ionga sine
näit/ ombi se swri Caupungi/
iolla ombi waldacunda ylitze
Maan Kuningaidhen

XVIII. Lucu.

18:1 JA sitelehin mine näin
toisen Engelin alastuleua'
Taiuahast/ iolla oli swri woima/
ia Ma walghistui henen
Kircaudhestans.

18:2 Ja wloshwsi wäellä ia
swrella änelle ia sanoï/ la'genut
on/ langenut on/ se swri
Babilon/ ia ombi tullut
Perkeleiten Asuumaxi/ Ja
caikein Rietaisten Hengein
Ketköxi/ ia caikein Rietaisten ia
Tylkiein Linduin ketköxi/

18:3 Sille ette henen
Hoorudhens Wihan Winasta
ouat caiki pacanat ionuet/ Ja
Kuningaat Maan päle ouat
henen cansans Hauristelluet/ Ja
Caupamiehet Maan päle ouat
ricastunuet henen swrista
Hercuistans.

18:4 Ja mine cwlin toisen änen
Taiuaasta sanouan/ Te minun
Canssani/ wlosmengette
Heneste/ ettei te osalisexi tulisi
hene' synneistens/ senpäle ettei
te iotaki saisi henen
Witzauxistans/

18:5 sille ette hene' syndinse
ouat wlottunuet haman
Taiuasen asti Ja Jumala muista
henen wärydheins päle.

18:6 Maxacat henelle/ ninquin
Hängi maxoi teille/ ia kerdhacat
henelle caxikerdhaiset/ henen
Töidhens ielkin. Ja mille Calkilla
hen teille sisellepani/
siselpangat henelle
caxikerdhaisesta.

18:7 Quingapalio hen itzens
Cunnialisexi teki/ ia Hercuisa
oli/ Ninpalio henelle siselpangat
pijna ia Idku. Sille ette hen
sanopi Sydhemesens/ Mine
jstun ia olen Trötingi/ ia en ole
Leski/ ia em mine Idkua näe.

18:8 Senteden yctene Peiuene
pite tuleman henen Witzauxens/
Coolema/ Idku ia Nelke/ ia
Tulella henen pite poldetaman/
Sille ette wäkeue ombi HErra
Jumala/ ioca henen
Domitzeman pite.

18:9 Ja pite hende idkemen ia parcuuat henen ylitzens Kuningat Maa päle/ iotca henen cansans Hauristelit ia Hercuisa elenyet ouat/ coska he näkeuet henen Tulipalons Sawn/

18:10 ia pite taambana seisoman henen Pinans Pelghon teden ia sanouat/ We/ We se swri Caupungi Babilon/ se wäkeue Caupungi/

18:11 Sille ette ydhelle Hetkelle tuli sinun Domios. Ja caupamiehet Man päle idkeuet ia murectiuat itze heillens/ Ettei ke'gen ene'bi osta heiden waruans

18:12 Cullan ia hopean waruia/ ia callein Kiuein ia ne Perlyt/ ia Silki/ ia Purpurita ia

Were'caruaisita/ Ja Thinin puuta/ ia caikinasia Astioita Norsunluista/ Ja caikinaista/ Astia callihimista Puista/ ia Malmista/ ia Raudasta/ ia Marmorista/

18:13 ia Cinnametiste/ ia Thimian/ ia woidetta/ ia Pyhe saw ia Wina/ ia Olio/ ia Huicurit/ ia Nisun/ ia Caria/ ia Lambat ia Orit/ ia Rattat/ ia Rumit/ ia Inhimisten Sieluia.

18:14 Ja ne Omenat ioita sinun Sielus himoitzepi/ ouat sinusta poisueltenyet/ ia caiki mite Lihauat ia caunit olit/ ne ouat sinusta poisweltenyet. Ja edh sine heite nyt sillen leudhe.

18:15 Neine' Warudhen Caupamiehet/ iotca heneste ricastunuet ouat/ pite taambana seisoman henen Pinansa Pelghon tedhen/ idhkeueiset ia murectiuaiset/ ia sanouat/

18:16 We We se swri Caupungi/ ioca puetettu oli Silkille ia Purpurilla/ ia Werencaruaisella/ ia Cullalla yldecullattu/ ia callila kiuelle/ ia Perlille/

18:17 Sille ette ydelle hetkelle ouat semmotoiset Rickaudhet poisheuitetut.

18:18 Ja caiki Skipparit/ ia caiki Haaxiueki/ iotca Laiuoisa asuuat/ ia Merimiehet ia iotca Merta prucauat/ seisoit taambana ia hwsit/ coska he Saun henen Tulipalostans näit ia sanoit/ Cuca ombi teme' swren Caupu'gin werta?

18:19 Ja he heitit Mulda heidhen Päidhens päle ia hwsit/ idkit ia murectit/ ia sanoit/ We

We se swri Caupungi/ iossa ricastunuet ouat caiki ioilla olit Laiuat Meresse henen waruistans/ Sille ette ydhelle hetkelle hen ombi häuitetty. 18:20 Ihastu Taiuas henen ylitzens ia te pyhet Apostolit ia Prophetit/ Sille ette Jumala domitzi teiden Domiona henen pälens.

18:21 Ja yxi wekeue Engeli ylesnosti isoin Kiue'/ ninquin Myllykiuen/ ia heitti sen Merehen ia sanoit/ Telle Hembeylle pite heitetemen se swri Caupungi Babilon/ ia ei hen pidhe nyt enembe leuttemen.

18:22 Ja Candelein soittaiten Äni/ ia Laulaiadhen/ ia huilunsoitaiadhen/ ia Basunaritten/ ei pidhe enemien Sinusa cwluman/ Ja iocainen Wircamies miste custakin wirgasta ei pidhe enemien Sinusa leutemen. Ja Myllyn äni ei pidhe enemien sinusa cwluman/

18:23 Ja Kyntile Kyntialghas ei pidhe enemien sinusa walgistaman. Ja Ylien ia Morsiamen äni ei pide enemien sinusa cwluman/ Sille ette sinu'

Caupamiehes olit Pämiehet Maan päle/ Sille ette sinu' Welhodhes cautta ouat caiki Pacanat exnyet/ ia henesse ombi Prophetain ia pyhein Weri leutty ia caikein ninen iotca Maan päle tapetut ouat.

XIX. Lucu.

19:1 Sstelehin mine cwlin ninquin swre' Änen paliolda Ca'ssaldä Taiuahas sanouan/ Haleluia. Terueys ia ylistos/ Cunnia ia Woima Olcohon meiden HErran Jumalan/

19:2 Sille ette totiset ia wanhurskat ouat henen Domions/ ette hen Dominut on sijte swresta Portosta/ ioca Maan turmeli Henen Hoorudhellans/ Ja o'bi henen palueliains weren sen Kädheste costanut.

19:3 Ja taas he sanoit Haleluia. Ja se saw yleskieui ijancaikisesta ijancaikisehen.

19:4 Ja ne neliecolmatkymende Wanhinda/ ia ne nelie Eleinde alas langesit/ ia cumarsit Jumalata jstuaaista Stolin päle/ ia sanoit/ AMEN/ Haleluia.

19:5 Ja yxi Äni wloskieui Stolista sanodhen/ Kijtekset meiden Jumalatan caiki henen paluelians/ ia iotca hende pelkätte seke pienet/ ette Swret.

19:6 Ja mine cwlin palion Canssan Äne'/ ia ninquin swren wedhe' Äne'/ Ja ninquin swrdhen Pitkeiste' Änet/ iotca sanoit/ Haleluia. Sille ette Caikiualdias Jumala meidhen HErran ombi Waldacunnan omistanut.

19:7 Iloitcam ia riemuitcam/ ia andacam Cunnia henelle/ sille ette Caritzan Häädh ouat tulluet/ ia sen Emende walmisti itzens.

19:8 Ja henelle annettijn henense pukea puctalla ia kijldeuelle Silkille (Mutta se Silki ouat pyhein wanhurskaudhet)

19:9 Ja hen sanoit minulle/ Kirioita/ Autuat ouat ne iotca cutzutut ouat Caritzan Ectoliselle. Ja hen sanoit minulle/ Neme Jumala' Sanat totiset ouat.

19:10 Ja mine langesin hene' Jalcains eten cumartaman hende. Ja hen sanoit minulle/

Catzo etet sine site tee/ Mine olen sinun/ ia sinun weliedhes cansapaluelia/ ia ninen ioilla ombi Iesusen Todhistos/ Cumarda Jumalata (Sille ette Iesusen todistos o'bi Prophetian He'gi)

19:11 Ja mine näin Taiuan auatu'/ Ja catzo/ yxi walkia Ori/ ia ioca sen päle istui/ cutzutin wskolisexi ia totisexi/ ia he' Domitzepi/ ia sotipi wa'hurskaudhella.

19:12 Ja henen Silmense ninquin Tulenlieki/ ia henen Päsens monda Crunua/ ia piti kirioitetun Nimen/ iota eikengen tienyt/ waan hen itze.

19:13 Ja hen oli watitettu Weren prijskatulla watella. Ja sen Nimi cutzuta' Jumalan Sana.

19:14 Ja ne Sotauäet iotca ouat Taiuasa noudhatit hende walkein Oritte' päle/ watetut walkella puctalla Silkille.

19:15 Ja hene' Suustans wloskieui caxiterine' Miecka/ ette henen sille pite lömen pacanoita/ ia hene' pite heite Hallitzema' raudaisella witzalla. Ja hen polkepi sen Caikiualdian

Jumalan Hirmulisen Wihan
Winan Persyn.

19:16 Ja henelle ombi
wateisans ia Lanteisans Nimi
kirioitettu Nein/ Kuningaiden
Kuningas ia/ caikein HErrain
HErra

19:17 Ja mine näin ydhen
Engelin seisouan Auringosa ia
hen husi surella Änelle/ ia
sanoi caikille Linnuille iotca
lendeuet Taiuan alla/

19:18 tulcat ia coconducat sen
swren Jumalan Ectoliselle/
sömen Kuningaiden Lihat ia
Pämiesten Lihat/ ia wäkeueiten
Lihat/ ia Oriten Lihat/ ia
istuaaisten ninen päle/ ia
caikein wapadein Lihat ia
Palueliaitten/ seke piennen ette
Swordhen Lihat.

19:19 Ja mine näin sen
Pedhon/ ia Maan Kuningat/ ia
heiden Sotawekens coghottuna
sotimahan sen cansa ioca Orin
päle istui/ ia henen Sotawekens
cansa.

19:20 Ja se Peto kijniotetin/ ia
henen cansans se falski
Propheta ioca teki ne merkit
henen edesens/ ioilla hen
wietteli nijte iotca Pedhon

Lijcamerckin otit/ ia iotca
Pedhon Cuua cumarsit. Neme
caxi ouat eleuene heitetyt
tulisen Jeruen/ ioca Tulikiues
paloi.

19:21 Ja ne mwdh tapettin
henen Miecallans ioca sen Orin
päle istui/ quin henen Suusta's
wloskieui/ ia caiki Linnut
rauttin heiden Lihoista's.

XX. Lucu.

20:1 JA mine näin ydhen
Engelin alasastuuan Taiuahasta/
iolla oli Sywuydhen Auain/ ia
swren Cahlen henen Kädhesens.

20:2 Ja hen kijniotti
Lohikermen/ sen wanhan
Madhon/ ioca ombi Perkele ia
Satanas/ ia sidhoi henen
tuhaneixi wodhexi/

20:3 ia heitti henen Sywuydeen/
ia sulki henen ia insiglassi
päle/ ettei henen pidheis
enemen Pacanoita wiettelemen/
sihenasti quin tuhat wootta
teuteten/ Ja sitelehin pite
henen pästetemen wähexi
hetkexi.

20:4 Ja mine näin Stolit/ ia he
istuit ninen päle/ ia heille

annettijn Domio/ ia ninen Sielut
iotca mestatut olit Iesusen
todhistoxen ia Jumalan Sanan
teden/ ia iotca eiuet
cumartanuet Petoa/ eike henen
Cuuansa/ ia eike ottanuet
henen Lijcamerckiens heiden
Otzinsa taika heiden Käsijnse/
Neme elit ia hallitzit Christusen
ca'sa tuhat woota.

20:5 Mutta ne mwdh Cooluista
eiuet wirgonuet/ sihenasti ette
tuhat woota teuteten. Teme
ombi se ensimeinen
ylesnousemus/

20:6 Autuas ia pyhe o'bi se
iolla on Osa sijne ensimeises
ylesnousemises. Ninen päle ei
ole sille toisella Colemalla ycten
woima/ waan he tuleuat
Jumalan ia Christusen Papeixi/
ia he hallitzeuat henen ca'sans
tuhat woota.

20:7 Ja coska tuhat woota
teutetyt ouat nin Satanas
pästeten henen Fangiuxestans/
ia wlosmenepi Pacanoita
wiettelemen/ iotca ouat nelien
Maanculmain päle sen Gog ia
Magog heite Sotaan
cocomahan/ ioinenga Lucu
ombi ninquin Meren Sanda.

20:8 Ja he astuit Maan
auarudhen päle/ ia ymberikiersit
ninen pyhein cantzit/ ia sen
Rackahisen Caupungin.

20:9 Ja alasla'gesi Tuli
Jumalalda Taiuahasta/ ia
ylessöi heite.

20:10 Ja se Perkele ioca heite
wietteli/ heitettin Tulisen ia
Tulikiuisen Jeruen/ iossa seke
se Peto ette se falski Propheta
oli/ ia pite pijnattaman peiue ia
ööte ijancaikisesta
ijancaikisehen.

20:11 Ja mine näin swren
walkean Stolin/ ia sen päle
istuaan/ ionga Casuon edheste
pakeni Maa ia Taiuas/ ia ei
ollut heille Sia leutty.

20:12 Ja mine näin ne Cooluet
seke swret ette pienet/
seisouan Jumalan Casuon
edhes/ ia Kiriatt auattin/ ia
toinen Kiria auattin/ ioca ombi
elemen/ ia Cooluet domittin/
nijste Kirioituxista quin Kirioisa
oli kirioitettu heiden Töidens
ielkin.

20:13 Ja Meri annoi ne Cooluet
iotca henesse olit/ Ja Colema
ia Heluetti annoit ne Cooluet/
iotca heisse olit/ ia ne

domittin/ iocainen heiden
Töidhens ielkin.

20:14 Ja se Colema ia Heluetti
heitettin tulisen Jeruen. Teme
ombi se toinen Coolema.

20:15 Ja ioca ei leutty Elemen
kiriassa kirioitettu/ se heitettin
tulisen Jeruen.

XXI. Lucu

21:1 JA mine näin wdhen
Taiuan ia wdhen Maa' sille ette
se ensimeinen Maa poiskatosi/
ia se Meri ei ole sillen.

21:2 Ja mine Johannes näin
sen pyhen Caupungin/ sen
wdhen Jerusalem alasastuuan
Taiuasta/ Jumalalda
walmistetun/ ninquin Morsiamen
caunistetun henen Miehellens.

21:3 Ja cwlin swren Änen
Stolilda sanouan/ Catzo/
Jumalan Maia Inhimisten seas/
ia hene' pite asuman heiden
cansans/ ia he tuleuat henen
Canssaxens/ ia itze Jumala
heiden cansans/ pite oleman
heiden Jumalans.

21:4 Ja Jumala on poispyhckiue
caiki Kynelit heiden Silmistens/
ia ei Cooleman sillen pidhe

oleman/ eike ldkun/ eike
parghun/ eike kiwun pidhe sillen
oleman/ Sille ette ne
ensimeiset poismenit.

21:5 Ja ioca istui Stolilla se
sanoi/ Catzo/ mine teen caiki
wdhexi. Ja hen sanoi minulle/
Kirioita/ Sille ette neme Sanat
ouat totiset ia wissit.

21:6 Ja he' sanoi minulle/ se
o'bi techty. Mine olen A ia O/
Alcu ia loppu. Mine annan
Janouan sijte eleuen wedhe'
Lechteste Andimexi.

21:7 Joca woittapi henen pite
neite caikia perime' ia minun
pite oleman henelle Jumalaxi/
ia henen pite oleman minulle
Poiaxi.

21:8 Mutta nijlle Pelcurille ia
vskotomille/ ia hirmulisille/ ia
Murhaille/ ia Sala uoteisille/ ia
welholisille/ ia Epeiimalisille/ ia
caikille walectelijlle/ heiden
osans pite olema' sijne Jeruese
quin Tulesta ia Tulikiueste
palapi/ ioca ombi se toinen
Coolema.

21:9 Ja tuli minun tyköni yxi
nijste seitzemeste Engeleiste/
ioilla oli ne seitzemen Malia
teune seitzemeste wimeiseste

witzauxista/ ia hen puhui minun
cansani/ sanodhen/ tule ia
mine osotan sinulle Morsianen
sen Caritzan Emennen.

21:10 Ja hen wei minun
Hengese ydhen swren ia
corkean wooren päle/ Ja hen
osotti minulle sen swren
Caupungin/ sen pyhen
Jerusalem in alasastuuan
Taiuasta Jumalalda/

21:11 iolla oli Jumalan Kircaus.
Ja sen walkeus oli
caikeincalliman Kiuen motoinen/
ninquin yxi kircas Jaspis.

21:12 Ja henelle oli swri ia
corckea Muri/ iolla oli caxi
toistakymende Portia/ ia
Porteisa caxitoistakymende
Engelite/ ia kirioitetut Nimet/
iotca ouat ne/

cadhentoistakymenen Israelin
Lasten Sucucundain Nimet.

21:13 Idheste colme Portia/
Pohiaisesta colme Portia/
Eteleste colme Portia/ Lenneste
colme Portia.

21:14 Ja sen Caupungin Murilla
oli caxitoistakymende perusta/
ia nijse ninen Caritzan
cahdentoistakymenen
Apostoleiten Nimet.

21:15 Ja ioca puhui minun
cansani/ Henelle oli cullainen
Rooco/ ette hene' piti mittaman
Caupungin/ ia henen Portinsa
ia hene' Murinsa.

21:16 Ja se Caupungi ombi
pandu nelieculmaisexi/ ia henen
pitudhens ombi nin swri quin
mös henen lauiuns. Ja hen
mittasi sen Caupungin sille
cullaisella Rogholla/
cadhentoistakymenen tuhane'
Wacomitan. Ja henen pituuns ia
lauiuns/ ia corkiu's/ ouat
ycteleiset.

21:17 Ja hen mittasi henen
Murinsa/ sata ia nelikymende ia
nelie Kynerete Inhimisen Mitan
ielken quin Engelille oli.

21:18 Ja oli sen Murin Rake'nus
Jaspista/ ia itze Caupungi
puchtasta Cullasta/ puchta'
Clasin caltaine'.

21:19 Ja sen Caupungin Murin
Perustoxet/ olit caikinaisilla
Calilla Kiulle caunistetut. Se
ensimeinen Perustos oli Jaspis/
se toinen oli Saphirus/ se
colmas oli Calcedonius/ se
nelies Smaragdus/

21:20 se widhes Sardonix/ Se
cudes Sardius/ Se seitzemes

Chrysolitus/ Se cadhexes
Berillus/ Se ydhexes Topazius/
se kymenes Chrisoprasus/ Se
yxitoistakymenes Hyacinctus/ Se
toinentoistakymenes Ametystus.

21:21 Ja ne caxitoistakymende
Portia olit caxitoistakymende
Perlye/ ia cuki Porti oli ydhest
Perlyste/ ia sen Caupungin
Catut olit sulasta cullasta/
ninquin lepitzeapaistaua Clasi.

21:22 Ja em mine Hennesse
Templit nehnyt/ sille ette HErra
Caikiualdias o'bi henen Templins
ia Caritza.

21:23 Ja se Caupungi ei
taruitze Auringota eike Cuuta/
henesse walistaman/ sille ette
Jumalan Kircaus ylesualghista
hene'/ Ja henen Walkiuns ombi
Caritza/

21:24 ia ne Pacanat iotca
Autuaxi tuleuat pite waeldaman
henen Walkeudhesans ia ne
Kuningat Maan päle heiden
Cunnians sihen siseltoouat/

21:25 Ja sen Portit eiuet
Kijnisulieta Peiuelle. Sille eipe
sielle Öete pidhe oleman.

21:26 Ja ei pidhe henen
sisellens tuleman iotakin quin
saastuttapi/ taicka Cauhistoxen

ia Walehen tekepi/ waa' ne
iotca kirioitetut ouat sijne
Caritza' Eleme' Kiriasa.

XXII. Lucu.

22:1 JA hen osotti minulle
ydhen puctan Eleue' wedhen
Kymin/ selken ninquin
Christallin/ wloslecteuen
Jumalan ia Caritzan stolista/
keskelle henen Catua'sa.

22:2 Ja molomille polilla kymie
seisoi se Elemen Puu/ se
cannoi caxitoistakymeneiset
Hedhelmet/ ia annoi henen
Hedhelmens cunaki Cwcauna/
Ja sen Puun Lehdhet kelpasit
Pacanoitten terueydhexi.

22:3 Ja ei miten kiroutta pidhe
sillen oleman/ Wan Jumalan ia
Caritzan Stoli hennesse pite
olema' Ja henen Paluelians pite
palueleman hende/

22:4 ia näkemen henen
Casuonsa/ ia henen Nimense
pite oleman heiden Otsizans.

22:5 Ja ei enemen Öte pidhe
oleman. Ja eiuet he taruitze
Kyntiletä/ taicka Auringoisen
walkiutta/ Sille ette HErra
Jumala heite yleswalghistapi/ ia

heiden pite hallitzeman
ijancaikisesta ijancaikisehen.
22:6 Ja hen sanoi minulle/
Nämet sanat ouat wissit ia
totiset/ Ja Jumala se
Prophetain HErra/ ombi henen
Engelinse lehettenyt/ osottaman
henen Paluelioillens/ mitke pian
tapactuma' pite.

22:7 Ja catzo/ mine tulen
nopiasta. Autuas ombi se/ ioca
ketkepi temen Kirian Prophetian
sanat.

22:8 Ja mine olen se Johannes
ioca neite cwlin ia näin/ Ja
coska mine neite cwlin ia näin/
la'gesin mine Engelin ialcain
eten/ cumartaman hende ioca
minulle neite osotti.

22:9 Ja hen sanoi minulle/
Catzo/ ettes site teghe/ Sille
mine olen sinun
Cansapaluelias/ ia sinun
weliedhes Prophetain/ Ja ninen
iotca ketkeuet temen Kirian
sanat/ Cumardha Jumalata.
22:10 Ja hen sanoi minulle/ Ele
temen Kirian Prophetain sanoia
insigla. Sille ette aica ombi
lesnä.

22:11 Joca paha ombi/ hen
olcohon paha. Ja ioca

saastainen ombi hen olcohon
saastainen. Mutta ioca hurskas
ombi/ hen olcohon wiele nyt
hurska'bi/ Ja ioca pyhe ombi/
hen olcohon wiele Pyhemi.
22:12 Ja catzo/ Mine tulen
pian/ ia minun palcan cansani
on/ andaman itzecungin ninquin
heiden töönse ouat.

22:13 Mine olen se A ia O/ se
Alcu ia loppu/ se Ensimeinen ia
wimeinen.

22:14 Autuat ouat ne/ iotca
hene' Keskykse ketkeuet/
Senpäle ette heiden woimans
pitepi olema' Elemen puusa/ ia
portein cautta siselkieumen
Caupungin.

22:15 Sille ette wlcona ouat
Coirat ia welholiset/ ia ne
Salawooteiset/ ia ne Murhaijat/
ia Epeiumalain Palueliat/ ia
caiki ne iotca racastauat ia
tekeuet Walehen.

22:16 Mine lesus lehetin minun
Engelini/ ette henen pite
todhistaman näme teille
Seurakunnissa/ Mine olen
Daidin iwresta ia Sughusta/ yxi
kircas Cointecti.

22:17 Ja Hengi ia Morsian
sanouat/ Tule. Ja ioca cwlepi/

se sanocan/ Tule. Joca Janopi/
se tulcan/ Ja ioca tactopi/ se
ottacan Elemen Wettä andimexi.

22:18 Mutta mine todhistan
Jocaitzelle cwleualle temen
Kirian Prophetain sanat/ Ette
ios iocu lisepi neihin/ Jumalan
pite paneman hene' pälens ne
Witzauxet iotca tesse Kirisa
ouat kirioitetut.

22:19 Ja ios iocu temen Kirian
Prophetain sanoista poisottapi
nin Jumala poisottapi henen
Osans Elemen Kiriasta/ ia sijte
pyheste Caupungista/ Ja nijste/

iotca kirioitetut ouat tesse
Kiriasa.

22:20 Sen sanopi hen ioca
tehen todhistoxen candapi/ lia/
Mine tulen pian/ Amen/ Nin
tule HERRA IESU.

22:21 Meiden HERRAN IESUSEN
CHRISTUSEN Armo olchohon teiden
caikein cansanna. AMEN.

*Sen wdhen Testamentin Loppu.
Tulkittu Somen Turws/ waan
Prentattu Stocholmis Amundi
Lauritzan Poialta.*

*CHRISTusen Syndyme Wodhesta.
1548.*

OSIA VANHASTA TESTAMENTISTA

2 Moses

TESSE seurauat Mutomat Lughut Mosen Ramatuista/ quin ouat/ Laista Poluein lughuista/ Kirouxista/ Siugnauxista/ etc. Jotca ouat sangen tarpeliset luetta/ monein Syydhein teden/ neisse Somen Hippakunnan Kircois. Laista.

XIX. Lucu.

19:1 COLManden Cwcauten sen Israelin Lastein vloslectemisen ielkin/ Egyptin maalda/ tulit he telle peiuelle siihen Sinain erimaan.

19:2 Sille he olit vlosmennyet Raphidimist/ ia tacdhoit siihen Sinain erimaan siselle/ Ja scantzasit sijnä samas Erimaas/ sen Woren coctan/

19:3 Ja Moses ylesastui Jumalan tyge. Ja HERRA cutzui hende Worelda/ ia sanoi. Neite sinun pite sanoman Jacobin Honelle/ ia Israelin Lapsille ilmoittaman.

19:4 Te oletta nähnet/ mite mine olen nijlle Egypterille tehnyt/ ia quinga mine olen teite candanut Cotkain Sipein päle/ ia olen teite itzelleni

omistanut.

19:5 Jos te sis minun Eneni cwlisitte/ ia ketkisitte minun Lijttoni/ nin teiden pite oleman minun Omaisudheni/ caickein Canssain edes. Sille coco Maa ombi minun.

19:6 Ja teiden pite minulle yxi Papilinen Kuninganwalta oleman/ ia yxi Pyhe Canssa Neme ouat ne Sanat/ iotca sinun pite Israelin Lapsillen sanoman.

19:7 Moses tuli/ ia coconcutzui ne Wanhimat Canssan seast/ ia caiki nemet sanat heiden eteens pani/ iotca HERRA keskenyt oli.

19:8 Ja caiki Canssa ynne vastasit ia sanoit. Caiki mite se HERRA puhunut on me tadhome tädhe. Ja quin Moses iellenssanoi Canssan sanat HERRAN tyge/

19:9 nin sanoi Henelle HERRA. Catzo/ Mine tadhon sinun tyges tulla ydhes paxus Pilues/ ette Canssan pite minun Sanani cwleman/ iotca mine sinun cansas puhun/ ia vskoman sinua ijancaikisesta. Ja Moses ilmoitti HERRALLE Canssan puhet.

19:10 Sanoi HERRA Mosel/ Mene Canssan tyge/ ia pyhite heite tenepene ia hoomen/ ia heiden wattens pesisit/

19:11 ia olisit colmandena peiuen walmijt/ Sille colmanden peiuen HERRA alasastupi caiken Canssan eteen/ Sinain Woren päle.

19:12 Ja aseta Canssalle märreraijat ymberins/ ia sanos heille. Cartacat teiten/ ettei te Woren päle ylesastu/ taica rupet sihen Loppun. Sille ioca sihen Woreen rupepi/ sen pite Colemalla surmattaman.

19:13 Ei ycten kätte pidhe heneen rupeman/ wan henen pite kiuitettemen eli nolilla lepitzeammuttaman/ Waicka se Elein taica Inhiminen olis/ nin eipe sen pidhe elemen. Mutta koska Pasuna rupe

caijactaman/ silloin he woren päle astucaat.

19:14 Moses alasastui worelda Canssan tyge/ ia heite pyhitti/ ia he wattens pesit.

19:15 Ja hen sanoi heille. Olcat colmanden peiuen walmijt/ ia elket lehestykö teiden Emendijn.

19:16 Quin nyt se Colmas peiue tuli/ ia Amu ioutui/ Ja catzo/ nin rupesit pitkeiset cwluman/ ia Leimauzet welkymen/ ia yxi syngy paxuin Pilui sen Woren päle/ ia sen Pasunan Heline sangen iylysi ialomasti. Nin caiki Canssa/ ioca Scantzis olit/ peliestyit.

19:17 Quin Moses Canssan vloswei Scantzist Jumalata wastan/ nin he astuit woren iwren.

19:18 Mutta se coco Sinain wori suitzi sijte/ ette HERRA Jumala sen päle alasastui tulen sisel/ ia sen Sauu yleskeui ninquin Ugnista/ nin ette se coco Wori sangen wapisi/

19:19 Ja sen Pasunan heline ieriestens eneni swremaxi.

Moses puhui/ ia HERRA wastasi hende selkesti.

19:20 Quin nyt se HERRA

alastullut oli sen Sinain woren
 cuckulan päle/ nin hen cutzui
 Mosen sen Woren cuckulan
 päle. Ja Moses sinne ylesastui.
 19:21 Nin sanoi HERRA henelle.
 Alasastu/ ia todhista Canssalle/
 ettei he edeskeuisi HERRAN tyge
 ylitze Märenraijoia/ ette he
 henen näkisit/ ia monda heiste
 langeisit.
 19:22 Nin mös Papit/ iotca
 HERRA lehestyuet/ pite heitens
 pyhittemen/ ettei hen heite
 hucutais.
 19:23 Nin sanoi Moses
 HERRALLE/ Eipe Canssa woi
 ylesastua Sinain woren päle/
 Sille sine olet meille
 todhistanut/ ia sanonut. Pane
 Märenraijat woren ymberille/ ia
 pyhite se.
 19:24 Ja HERRA sanoi henelle/
 Mene ia alasastu/ Sine ia
 Aaron sinun cansas pite
 ylesastuman. Mutta Papit ia
 Canssat euet pidhe Märenraioia
 ylitzekeumen/ eike HERRAN tyge
 ylesastuman/ ettei hen heite
 hucuttais.
 19:25 Ja Moses alasastui
 Canssan tyge/ ia site caiki
 heille iutteli.

XX LUKU

20:1 JA HERRA puhui caiki
 nämet puhet.
 20:2 MINE OLEN SE HERRA
 SINUN JUMALAS/ Joca sinun
 Egyptin maalda vloswienyt olen/
 sijte Oriaudhenhonestä.
 20:3 Ei sinun pidhe muita
 Jumaloita pitemen minun
 coctani
 20:4 Ei sinun pidhe ychteken
 Cuua eike iongun Moto sinulles
 tekemen/ taicka ninen ielkin
 quin ylhelle Taiuas ouat/ eli
 ninen ielkin/ iotca alhalle ouat
 Maan päle/ eike ninen ielkin/
 iotca Wesis Maan alla ouat.
 20:5 Ele nijte paluele. Sille Mine
 se HERRA sinun Jumalas/ olen
 yxi wäkeue Kiuascostaia/ ioca
 etziskelen ninen Iseden
 pahatteghot Lastein/ haman
 colmanden ia nelienden Poluein
 asti/ iotca minua vihasit.
 20:6 Ja teen Laupiudhen monen
 Tuhanden päle/ iotca minua
 racastauat/ ia piteuet minun
 Keskyini.
 20:7 Ei sinun pidhe turhan
 lausuman sinun HERRAS
 Jumalas Nime/ Sille eipe HERRA

salli site rangastomat/ ioca henen Nimens turhanlausupi.
 20:8 Muista Sabbathin peiuen päle/ ettes sen pyhitet.
 20:9 Cwsi peiue sinun pite tötetekemen/ ia caiki sinun asias aijaman.
 20:10 Mutta sen seitzemennen peiuen päle/ ombi sen HERRAN sinun Jumalas Sabbathi. Silloin ei sinun pidhe ycten töte tekemen/ eike sinun Poicas/ eike sinun Tytteres/ eike sinun Paluelias/ eike sinun Poicas/ eike sinun Juctas/ eike sinun Mwcalaises/ ioca sinun Caupungis portin siselle on.
 20:11 Sille cwtena peiuene ombi HERRA Taiuan/ ia Maan ia Meren tehnyt/ ia caiki mite nijske ouat/ ia leueisi Seitzemennen peiuene. Senteden siugnasi HERRA sen Sabbathin peiuen/ ia pyhitti henen.
 20:12 Sinun pite cunnioittaman sinun Ises ia sinun Eites/ ettes cauuan eleisit Maan päle/ ionga sinulle se HERRA sinun Jumalas sinun andaman pite.
 20:13 Ei sinun pidhe tappaman.
 20:14 Ei sinun pidhe Hooritekemen.

20:15 Ei sinun pidhe warastaman.
 20:16 Ei sinun pidhe wäre Todhistost puhuman sinun Lehimeistes Wastan.
 20:17 Ei sinun pidhe pytemen sinun Lehimeistes Honecta. Ei sinun pidhe himoitzeman sinun Lehimeises Emende/ eike henen Paluelians/ eike henen Picans/ eike henen Herkiäns) eike henen Asins/ eike miteken/ quin sinun Lehimeiselles ombi.
 20:18 Ja caiki Canssa näki sen Pitkeisen ia Leimauxen/ ia Pasunan helinen/ ia sen woren suiteuan. Mutta quin he sencaltaiset neit/ nin he pakenit ia taama astuit/
 20:19 ia sanoit Mosen tyge. Puhu sine meiden cansan/ me tadhom site cwlla/ ia ele Jumalan anna meiden cansan puhua/ mwtoin me coolisimma.
 20:20 Moses puhui Canssan tyge. Elket pelietkö. Sille Jumala on tullut teite kiusaman/ ia ette henen pelkons olis teiden Silmein edes/ ettei te synditekisi.
 20:21 Sillens Canssa taaman astui. Mutta Moses edesmeni

sihen pimeyteen/ iossa Jumala siselle oli.

20:22 Ja HERRA sanoi henelle/ Nein sinun pite Israelin Lapsille sanoman. Te oletta nähnyet/ ette mine olen Taiuasta teillen puhunut/

20:23 senteden eipe teiden pidhe ydhenen cappalen minun werdhaxeni pitemen. Hopiaiset ia Cullaiset Jumalat eipe teiden pide teillen tekemen.

20:24 Ydhen Altarin maasta tee minulle/ iongas päle sinun Poltwffrias ia Kijtoswffrias/ sinun

Lambaas ia Nautas vfframan pite. Sille minge Sian päle mine sädhen minun Nimeni muiston/ sielle mine tadhon sinun tyges tulla/ ia sinua siugnata.

20:25 Ja ios sine tadhon minulle ydhen Kiuisen Altarin tedhä/ etpes site pidhe vlohacatuist kiuiste tekemen. Sille ios sine siihen rupet weitzelles/ nin sine sen riuat.

20:26 Eipe sinun pidhe mös Trappuia möte minun tykeni ylesastuman/ ettei sinun häpies sielle ilmoitetaisi.

Osia 3 Moses

XVIII. Lucu.

Poluein Lughuista/ ia iotca Poluet Auioskeskun luualiset eli luuattomat ole Mosen Lain ielkin.

18:1 JA HERRA puhui Mosen tyge/ sanoden.

18:2 Puhu Israelin Lapsille/ ia sanos heille/ Mine olen se HERRA teiden Jumalan/

18:3 Eipe teidhen pidhe tekemen sen Egyptin Maan

tauan ielkin/ iossa te asuitta. Eike mös sen Canaan maan teghon pereste/ iohonga siselle mine teite siselwien/ Eipe teiden mos pidhe heiden menoissans waeldaman.

18:4 Wan techket minun Oikiuten/ ia minun Keskydheni ielkin/ ette te nijske waellaisitta. Sille mine olen se HERRA teiden Jumalan/

18:5 Senteden pite teiden minun Säätyäni pitemen/ ia minum Oikeuteni/ Sille ioca

Inhiminen nijte teke/ sen pite
ninen cautta elemen/ Sille
minepe se HERRA olen.

18:6 EIKENGEN pidhe henen
Lehimeisens Lango lehistymen/
henen Häpiens alastaman. Sille
minepe se HERRA olen.

18:7 Sinun Ises häpien ia sinun
Eites häpie ei sinun pidhe
alastaman. Se on sinun Eites/
ele sis hänen häpiens alasta.

18:8 Ei sinun pidhe alastaman
sinun Ises Emenen häpie/ Sille
se on sinun Ises hepие.

18:9 Sinun Sisares häpie taica
Isestes eli Eitistes/ cotona taica
vlcona syndynyt/ ele alasta.

18:10 Ei sinun pidhe alastaman
sinun Poias eli sinun Tytteres
tytteren häpie/ Sille se on
sinun häpies.

18:11 Ei sinun pidhe alastaman
sinun Ises emenen tytteren
häpiette/ ioca Iselles syndynyt
on/ ia sinun Sisares on/

18:12 Ei sinun pidhe alastaman
sinun Tätis häpiete/ Sille se on
Ises lehimeinen Lango.

18:13 Ei sinun pidhe alastaman
Eites Sisaren häpiete/ Sille se
on sinun Eites lehimeinen
Lango.

18:14 Ei sinun pidhe alastaman
sinun Setäs häpiete/ nin ettes
nait hene' Emene's/ ioca sinun
Heimos ombi.

18:15 Ei sinun pidhe alastaman
sinun Minies häpiete/ Sille hen
on sinun Poicas Emende/
senteden ei sinun pidhe henen
häpiens alastaman.

18:16 Ei sinun pidhe alastaman
sinun Welies Emenen häpiete/
sille se on sinun Welies häpie.

18:17 Ei sinun pidhe sinun
Emenes ynne henen tytterens
häpiet alastaman/ Eike henen
Poicans tytert eli tytteren tytert
ottaman/ heiden häpiens
alastaman. Sille hen on se
Lehimeinen Lango/ ia se on
sucurutza.

18:18 Ei sinun pidhe mös
ottaman sinun Emendes Sisart/
henen häpiens alastaman/
henen vastaas/ wiele henen
eleisens.

18:19 Ei sinun pidhe
siselkeumen waimon tyge/
nincauuan quin Hen cwtaudhins
kersipi/ henen häpiens
alastamaan.

18:20 Eipe sinun mös pidhe
macaman sinun Lehimeises

Emenen tyken/ henehen
rychtymen/ Jollas itzes henen
pä lens saastutat.

18:21 Ei sinun pidhe
Siemenestes andaman/ ette se
sen Epeiumalan * molechin
vffrataisijn/ ettei sine riuu sinun
Jumalas Nime/ Sille minepe se
HERRA olen.

18:22 Ei sinun pidhe Piltein
Canssa macaman/ ninquin
iongun waimon cansa/ Sille se
on yxi cauhistos.

18:23 Ei sinun pidhe mös
iongun Eleinden cansa
rychtymen/ ette sine heiden
cansans itzes hierolet. Ja ei
yxiken Waimo pidhe iongun
Eleimen cansa rychtymen. Sille
se on yxi Cauhistos.

18:24 Ei teiden pidhe neisse
caikissa saastuman. Sille neisse
caikissa ouat Pacanat heitens
hieronuet/ iotca mine tadhon
poisaia teiden edesten/

18:25 Ja ioilla se Maa on
saastutettu Ja mine tadhon
Heiden pahatteghons heiden
ylitzens etziskelle/ nijn ette sen
Maan pite henen Asuiamens
vlosoxendaman.

18:26 Senteden piteket minun

Säätyni ia Oikiuteni/ ia elket
ycteken neiste Cauhistoixa
tehckö/ taica ne Codholiset eli
vlcoliset teiden seassan.

18:27 Sille caiki sencaltaiset
Cauhistoxet ouat temen Maan
Canssat tehnyet/ iotca teiden
edhellen olit/ ia ouat Maan
saastuttaneet/

18:28 Senpäle ettei se Maa
mös teite vlosoxennisi/ coska
te sen saastutat/ ninquin se on
ne Pacanat/ iotca teidhen
edhellen olit/ vlosoxensi.

18:29 Sille iotca temen
Cauhistoxen tekeuet/ heiden
Sieluns pite vlosiuritettaman
heiden Canssastans.

18:30 Senteden piteket minun
Säätyni/ ettei te tekisi ninen
cauhistauaisten Tapain perest/
iotca teiden edhellen olit/ ettei
te ninen cautta saastutetuxi
tulisi. Sille minepe se HERRA
olen teiden Jumalan.

XX. Lucu.

20:1 JA HERRA puhui Mosen
cansa/ ia sanoi.

20:2 Sanos nijlle Israelin
Lapsille. Joca Israelin Lastein

seas/ eli iocu Mwcalainen quin
Israelis asupi/ henen *

Siemenestens. Molechin
Epeiumalalle andapi/ sen pite
colemalla surmattaman/ sen
Canssan Maasza pite hende
Kiuittemen.

20:3 Ja mine tadhon panna
minun Casuoni sencaltaisen
Inhimisen vastan/ ia tadhon
sen Canssastans vlosiuritta ette
hen Molechil henen
Siemenestens andanut on/ ia
minun Pyhydheni saastuttanut/
ia minun pyhen Nimeni riuannut.

20:4 Ja ios Maan Canssa site
Inhimiste sääste/ ioca
Siemenestens sille Molechille
andanut on/ nin ettei he site
surmaisi/

20:5 Nin mine quitengin tadhon
sen Inhimisen vastan/ minun
Casuoni panna/ ia henen
Sucuans vastan/ Ja tadhon sen
ia caiki ne/ quin Molechin
cansa Hooritehnyet ouat/
heiden Canssastans vlosiuritta.

20:6 Jos iocu Sielu henens
Noitain ia Welhoin tyge kiende/
ia hooruttekis heiden cansans/
Nin mine tadhon Casuoni panna
site sama Sielua vastan/ ia

tadhon sen Canssastans
vlosiuritta.

20:7 Senteden pyhitteket teiten/
ia olcatta pyhet. Sille mine olen
se HERRA teiden Jumalan.

20:8 Ja piteket minun Säätyni/
ia techket nijte/ Sille minepe se
HERRA olen/ ioca teite pyhitte.

20:9 Joca Isens eli Eitens
kiropi/ sen pite colemalla
coleman/ Henen Werens olcoon
Henen ylitzens/ ette hen Isens
eli Eitens kironut on.

20:10 Joca Hoorinteke iongun
Emenen cansa/ sen pite
colemalla coleman/ seke se
Hoorintekie ette se Hooria.
Senteden ette hen Lehimeisens
Emennen cansa Hooria tehnyt
on.

20:11 Jos iocu Isens Emenen
tyken maca/ nin ette hen Isens
häpien alastanut on/ he
molemat pite colemalla
coleman. Henen werens olcoon
heiden ylitzens.

20:12 Jos iocu henen Poians
Emennen tyken maca/ Nin he
molemat pite colemalla
coleman. Sille he ouat häpien
tehnyet/ Heiden Werens olcoon
heiden ylitzens.

20:13 Jos iocu Piltein tykene macapi/ ninquin Jongun Waimon tykene/ He ouat ydhen Cauhistoxen tehneet. Heiden pite molemat colemalla coleman. Heiden werens olcoon heiden ylitzens.

20:14 Jos iocu waimon ottapi/ ia sihen henen Eitens/ hen on Laitoxen tehnyt/ sen pite tulella poltettaman/ ia ne ynne molemat/ ettei ycten Laitost olis teiden seassan.

20:15 Jos iocu Eleimen eli Juhdan cansa makapi/ sen pite colemalla coleman/ ia sen Eleimen pite tapettaman

20:16 Jos iocu Waimo henens iongun Eleimeen rychty/ Ne ynne molemat pite tapettaman/ Heiden werens olcoon heiden ylitzens.

20:17 Jos iocu henen Sisarens otta/ henen Isens tytteren eli Eitens tytteren/ ia henen häpiens näkepi/ ia se taas henen häpiens Se on yxi werenhäpie/ Ne pite mestattaman heiden Sughuns Canssan edes/ Sille hen on Sisarens häpien alastanut/ henen pite henen pahatteghons

candaman.

20:18 Jos iocu Mies iongun waimon tyken maca/ henen Cwtaudhissans/ ia alastapi henen häpiens/ ia auapi henen werens lechten/ ia se alastapi henen werens Lechten/ Ne molemat pite mestattaman heiden Cansastans.

20:19 Sinun Eites Sisaren häpien/ ia sinun Ises Sisaren häpien/ ei sinun pidhe alastaman/ Sille sencaltainen on henen Lehimeisen Langons alastanut/ ia ne pite heiden pahatteghons candaman.

20:20 Jos iocu henen Setens eli Enoins Emennen cansa maca/ hen on Langoins häpien alastanut. Ne pite heiden pahatteghons candaman.

Lapsitoin heiden pite coleman.

20:21 Jos iocu henen weliens Emennen otta/ se on yxi häpielinen töö/ Heiden pite Lapsitoin oleman senteden ette hen on weliens häpien alastanut.

20:22 Nin piteket nyt caiki minun Säätyni/ ia minun Oikiuteni/ ia techket ne/ ettei Maa teite vlosoxennais/ ionga

siselle mine teite wien/ ette te henes asuisitta.

20:23 Ja elket waeltako Pacanain Sädhysse/ iotca mine teiden edhellen vloaiua olen/ Sille caiki sencaltaisita he ouat tehnyet/ ia mine olen ydhen

Ilkiudhen heiste pitenyt.

20:27 Jos iocu mies eli waimo/ Noidhaxi eli Welhoxi tulepi/ Ne pite colemalla coleman/ heiden pite kiuitettemen/ Heiden werens olcoon heiden ylitzens.

Kirouxista ia Siugnauxista. Deuteronomij xxvii.

XXVII. Lucu.

27:9 JA Moses ynne Pappein Leuiterin sughusta puhuit caiken Israelin Canssan tyge/ ia sanoit. Merkitze ia cwle Israel.

Tenepäne sine olet tullut sinun HERRAS Jumalas Canssaxi/ 27:10 ette sinun pite cwliaisen olemän sinun HERRAS Jumalas ändä ia tekemen ielkin henen Keskyntä ia Oikiudhens/ iotca mine tenepene sinun kesken.

27:11 Ja Mose keski Canssalle samana Peiuene/ ia sanoi.

27:12 Nemet pite seisoman sen woren Grisim päle/ Canssa siugnaman/ koska te Jordanin ylitze kieuneet olette. Simeon/ Leui/ Juda/ Isaschar/ Joseph ia Ben Jamin

27:13 Ja nämet pite seisoman

sen woren Ebalin päle kiromaan/ Ruben/ Gad/ Asser/ Sebulon/ Dan ia Naphthali.

27:14 Ja ne Leuitit pite rupeman/ ia sanoman iocaitzelle Israelist selkelle änelle.

27:15 Kirottu olcoon/ ioca iongun Epeiumalan eli waletun Cuuan tekepi/ HERRAN Cauhistoxen/ wircamiesten Kesialaiset/ ia asetta sen salaisest. Ja caiken Canssan pite wastaman/ ia sanoman/ Amen.

27:16 Kirottu olcoon/ ioca Isens eli Eitens kirolepi/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:17 Kirottu olcoon/ ioca Lehimeisens Raijat sijrtte/ Ja caiken Canssan pite sanoman/

Amen.

27:18 Kirottu olcoon/ ioca laske iongun Sokian exymen tieen päle/ ia caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:19 Kirottu olcoon/ ioca sen Mwcalaisen/ sen Oruoin/ ia Lesken Oikiudhen wändhe/ Ja caiken Canssan pite sanoman Amen.

27:20 Kirottu olcon/ ioca Isens Emenen tyken macapi/ ette hen rijsuj henen Isens peittemisen/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:21 Kirottu olcoon/ ioca iongun Eleinten Canssa rychty/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:22 Kirottu olcoon/ ioca Sisarens tykene maca/ ioca henen Isens eli Eitens tyter on/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:23 Kirottu olcoon/ ioca Anopins tykene maca/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:24 Kirottu olcoon/ ioca Lehimeisens salaisest löpi/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:25 Kirottu olcoon/ ioca Lahijoia ottapi/ ette hen iongun Wighattoman Sielun lömen pidheis/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:26 Kirottu olcoon/ ioca ei caiki neite Lain sanoia teute/ ette hen senielkin teke/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

Siugnauxist.

XXVIII. Lucu.

Moninaiset Siughnauxet annetan Lain piteueisille/ ia Kirous ylitzekieumerille.

28:1 JA ios sine olet sinun HERRAS Jumalas änen cwliainen/ ettes pidhet ia teet caiki henen Keskyms/ iotca mine tenepene sinullen kesken/ Nin pite sinun HERRAS Jumalas sinun corkeimaxi ylitze caiken Canssan Maan päle.

28:2 Ja caiki nämet Siugnauxet pite sinun päles tuleman/ ia sinuhun sattuat/ Senteden ettes olet sinun HERRAS Jumalas änen cwliainen ollut.

28:3 Siugnatun pite sinun oleman Caupungis/ Siugnatun Pellos/
 28:4 siugnatun pite sinun Rumijs hedhelmen oleman/ sinun Maas hedhelme/ ia ne sinun Carias hehelmet/ ia ne sinun Eleimes hedhelmet/ ia ne sinun Laumas Lambain hedhelmet.
 28:5 Siugnatut pite sinun * Corghis oleman ia sinun techtees.
 28:6 Siugnatun pite sinun oleman vloskieudheses ia siugnatun vloskieudheses.
 28:7 Ja HERRAN pite sinun Wiholises/ iotca sinua vastan ylesnouseuat/ sinun etes langeman/ ychte tiete möten he tuleuat sinun vastas/ ia seitzemen tiete möte pakeneman sinun edhestes.
 28:8 HERRAN pite laskeman Siugnauxen/ ette Hen sinun cansas olis sinun Aitoisas ia caikissa quin sine eteesotat/ Ja pite sinun Siugnaman sijnä Maasza/ ionga se HERRA sinun Jumalas sinulle andanut on.
 28:9 HERRAN pite sinun itzellens pyhexi Canssaxi yleskorghottaman/ ninquin Hen

on sinulle wannonut/ Senteden ette sine pidhet sinun HERRAS Jumalas keskyt/ ia henen Teissens waellat/
 28:10 Ette caiki Canssat Maan päle näkemen pite/ ette sine olet HERRAN Nimen ielkin nimitetty/ ia sinua pelkeuet.
 28:11 Ja HERRAN pite tekemen/ ette sinulla pite yldekyllä oleman caikinasis tauarois Sinun Rumijs hedhelmest/ Sinun Carias Hedhelmest/ Sinun Pellos hedhelmest sen Maan päle/ ionga HERRA on wannonut sinun Isilles sinulle andaxens.
 28:12 Ja HERRAN pite sinulle henen hyuen Rickaudhens/ Taiuan ylesauaman/ ette hen sinun Maalles annais Sateen aiallans/ ia ette Siugnaisi caiki sinun Käisialas. Ja sinun pite monelle Canssalle corghoxi lainaman. Mutta ei sinun pidhe keldeken lainan ottaman.
 28:13 Ja Herran pite sinun Pääxi/ ia ei Hennexi asettaman/ ia aina päle oleman/ ia ei allamacaman. Senteden/ ette sine olet sinun HERRAS Jumalas Keskyt

cwliainen/ iotca mine tenepene sinun kesken pitemen ia tekemen.

28:14 Ja ettei sine ole iongun nijste Sanoista/ iotca mine tenepene sinulle keskin/ weltenyt/ eike oikiallen eli vasemelle polelen/ iollas muita Jumaloita ielkin waellat heite palueleman.

28:15 Mutta Ellei sine cwle sinun HERRAS Jumalas ände/ nin ettes pidhet ia teet caiki henen Keskyns ia Oikiudhens iotca mine tenepäne sinulle kesken/ Nin pite caiki nämet Kirouxet sinun ylitzes tuleman/ ia sinulle sattuman.

28:16 Kirotnun pite sinun oleman Caupungis/ Kirotnun Pellon päle.

28:17 Kirotnun pite sinun Corghis ia sinun Tectes oleman.

28:18 Kirotnun pite sinun Rumis hedhelmen oleman/ Sinun Maas hedhelme/ Sinun Carias hedhelme/ Sinun Lambais hedhelme.

28:19 Kirotnun sinun pite oleman/ coskas siselkieut/ kirottu/ coskas vloskieut.

28:20 HERRAN pite sinun secas lehettemen Nelghien ia

Isomisen/ ia Onnettomuxen caikissa/ iotcas eteesotat tedhexes/ Sihenasti sine hucut/ ia pian poiscaatot/ sinun pahatecois teden/ ettes minun ylenandanut olet.

28:21 HERRAN pite sinuhun Ruttotaudhin rydhyttemen/ sihenasti ette hen sinun hucuttais/ sijnä Maassa/ iohongas tulet site omistaman.

28:22 HERRAN pite sinun Paisumilla lömen/ Wilutaudhilla/ Poltella/ Palolla/ Poudhalla/ ia Myrkylisille Ilmalla/ ia Kellaisel taudhilla/ ia pite sinua wainoman/ sihenasti ette hen sinua hucutta.

28:23 Se Taiuas/ quin ylitze sinun Pääs on/ pite ninquin Cuparin oleman/ ia Maa sinun allas ninquin Rauta.

28:24 HERRAN pite sinun Maalles/ tomun ia tughan Saten edest Taiuahast sinun ylitzes andaman/ sihenasti ette sinun hucutta.

28:25 HERRAN pite sinun lömen sinun Wiholistes edes. Ychte tiete möten sinun pite heiden tygens vlosmenemen/ ia seitzemen Tien cautta pite

sinun heiden edhellens
pakeneman/ ia sinun pite
haiotetuxi tuleman caikein
Waldakundain secan Maan päle.

28:26 Sinun Rumis pite Rauinos
oleman caikille Taiuan Linnuille/
ia caikille Maan Pedhoille/ ia
eikengen pidhe heite
poiskarcottaman.

28:27 HERRAN pite sinun lömen
Egyptin Paisumilla/
Weripahckoilla/ Ruuilla ia
Syuelmillä/ ettei sine taidha
paratta.

28:28 HERRAN pite sinun lömen
tyhmydhella/ Sokiudhella/ ia
sydhemmen Kiuculla/

28:29 Ja sinun pite Polipeiuelle
coperoitzeman/ ninquin iocu
Sokia pimies coperoitzeman/
ninquin iocu Sokia pimies
coperoitze/ ia ei sinun teides
päle ychten Onni oleman pidhe.

Ja sinun pite wäkiualta ia
wärytte kersimen/ nincauuan
quin sine elet/ ia eikengen
pidhe sinua auttaman.

28:30 Waimon sine kihilat/
Mutta yxi toinen pite sen tykene
macaman. Honen sinun pite
rakendaman/ Mutta et sine
szaa Henes asua. Winatarhan

sinun pite istuttaman/ Mutta et
sine szaa site coriata.

28:31 Sinun Härkes pite sinun
Silmes edes teurastettaman/
Mutta et sine szaa Heneste
södhe. Sinun Asis pite
wäkiuallalla sinun nähdes
poisotettaman/ ia ei sinulle
iellens annetuxi tule. Sinun
Lambaas pite sinun Wiholisilles
annettaman/ Ja eikengen pidhe
sinua auttaman.

28:32 Sinun Poias ia sinun
Tytteres pite toiselle Canssalle
annetuxi tuleman/ ette sinun
Silmes site näkeuet ia
Hiueltyuet heiden ylitzens
iocapeiue/ Ja ei ychten
wäkewyt pidhe sinun käsises
oleman.

28:33 Sinun Maas Hedhelmen/
ia caiki sinun Töös/ pite yxi
Canssa culuttaman/ iotas et
tunne/ ia sinun teuty wärytte
kersimen/ ia sortuna oleman
eliaicanas.

28:34 Ja sine tulet mielettömexi
nijste quin sinun Silmes
näkemmen pite.

28:35 HERRAN pite sinua lömen
pahalla Paisumalla Poluijs ia
pochkeis päle/ Nin ettei sine

taidha parata Jalcapöydhest nin Päälakeen asti.

28:36 HERRAN pite sinun ia sinun Kuningas/ iongas sinun ylitzes asettanut olet/ aiaman sen Canssan tyge/ iotas et tunne/ eike sinun lses/ ia sielle pite sinun mucalaisi Jumaloita palueleman/ puita ia Kiuie. Ja sinun pite Cauhistoxen oleman/ ia yxi Sananlasku/ ia pilka caikein Canssain seas/ iohonga HERRA sinun aianut on.

28:38 Palio Siemende pite sinun kyluemen/ ia wähen siseltooman/ Sille Casticat pite nijte ylessömen.

28:39 Winatarhan sinun pite istuttaman ia rakendaman/ Mutta ei ychten Wina iooman eli tooman. Sille madhot pite sen culuttaman.

28:40 Oliupuudh pite sinulle oleman caikissa sinun Maan paicoisas/ Mutta ei sinun pidhe woiteleman sinuas Olium cansa. Sille sinun Oliopus pite ylesreuäistettemen.

28:41 Poiat ia Tytteret pite sinun synnyttemen/ ia ei quitengan nijte nautitzeman. Sille ne pite Fangittuna

poiswietemen.

28:42 Caiki sinun puus/ ia sinun Maas hedhelmen pite Etanat culuttaman.

28:43 Se mucalainen quin sinun tykenes on/ pite sinun ylitzes astuman/ ia alati ylimeinen oleman. Mutta sinun teuty alasastu/ ia alati allamaata.

28:44 Henen pite sinulle lainaman/ Mutta et sine woi henelle lainata. Henen pite Pään oleman/ ia sinun pite Hennen oleman.

28:45 Ja caicki nämet Kirouxi pite sinun ylitzes tuleman/ ia sinua wainoman/ ia sattuman/ sihenasti ettes hucutetuxi tulet. Senteden/ ettet sine HERRAN sinun Jumalas ände cwllut ole/ ettes henen Keskyys ia Oikiudhens pidheisit/ iotca hen sinun keskenyt on.

28:46 Senteden pite Merkit ia lhmeet sinus oleman ia sinun Siemeneses ijancaikisesta/

28:47 ettei sine ole paluellut sinun HERRAS Jumalas iloisan ia riemiusan Sydhemen cansa/ coska sinulla Caikinaisia kulle oli.

28:48 Ja sinun pite wiholises/

iotca sinulle HERRA
 tygelehettepi/ Nelghies ia Janos
 palueleman/ Alastomudhes/ ia
 caikinaisis waiuois. Ja hen pite
 sinun Caulas päle/ ydhen
 Rautaisen lkeen paneman/
 sihenasti ette sinun hucutta.
 28:49 HERRAN pite ydhen
 Canssan sinun ylitzes
 lehettemen/ taambata Mailman
 äreste/ ninquin iocu Cotca
 lende/ ionga Puhet et sine
 ymmerdhe/
 28:50 yxi häpiemetoin Canssa/
 ioca ei waaroi sen Wanhan
 Personata/ eike armaitze site
 Noricaista/
 28:51 Ja pite culuttaman sinun
 Carias hedhelmen/ ia sinun
 Maas hedhelmen/ sihenasti ette
 sine hucutetuxi tulet. Ja ei
 henen pidhe sinulle ylitze
 iettemen miteken Jyuiust/
 winast/ Oliust/ Cariain eli
 Lambain hedhelmest/ sihenasti
 hen sinun cadhotta.
 28:52 Ja pite sinua adhistaman
 caikissa sinun Portisas/
 sihenasti ette Hen mahanlaske
 sinun Corkiat ia wahwat Muris/
 ioinen päle sine itzes lootat/
 caikissa sinun Maakunnisas. Ja

sinun pite adhistettaman
 caikissa sinun Portisas/ sinun
 coco Maasas/ Jonga sinun
 HERRAS Jumalas sinulle andanut
 on.
 28:53 Sinun teuty sömen sinun
 Rumis hedhelmen/ sinun Poicas
 ia sinun Tytteres Liha/ iotca
 sinun HERRAS Jumalas sinulle
 andanut on/ sijnä adhistoxes ia
 waiuas/ iolla sinun Wiholises
 pite sinun adhistaman.
 28:54 Nin ette iocu Inhiminen/
 quin ennen sangen Herculisesta
 ia Hecumis/ teiden seassan
 elenyt on/ ei pidhe henen
 Weliellens/ ia sille waimollens
 quin on henen sylisens ia sille
 Poiallens ioca wiele on ylitze
 ienyt henen Poistans/
 28:55 szooman annetta iongun
 nijste/ Henen Poians Lihasta/
 iosta hen söpi/ Senuoxi ettei
 henelle miteken muta ole
 caikista Hywydhestens/ sijnä
 adhistoxes ia waiuas/ iolla
 sinun Wiholises pite sinun
 adhistaman caikissa sinun
 Porteisas.
 28:56 Yxi Waimo teiden
 seassan/ quin ennen herculisest
 ia Hecumis elenyt on/ nin ettei

Hen maltanut ialcans laske
Maan päle Hercun ia Hecuman
teden/ eipe sen pidhe szooman
Miehellens/ ioca henen Sylisens
lepe/ ia henen Poiallens ia
Tytterellens

28:57 ne * Jelkimiset/ iotca
Henen omans Reitein waiheld
vloslectenyt ouat/ Sihen henen
Poicains/ iotca Hen synnyttenyt
on. Sille heiden pite ne
salaisest sömen/ sijnä
adhistoxes ia waiuas/ iolla
sinun Wiholises pite sinun
adhistaman sinun Porteisas.

28:58 Ellei sine pidhe ia tee
caiki nämet Lain sanat/ iotca
tesse Kirias ouat kirioitetut/ nin
ette sine pelket temen
Herralisen ia Hirmuisen Nimen/
sen HERRAN sinun Jumalas.

28:59 Nin pite HERRAN
ihmelisest sinun cansas
menemen/ rangastoxen cansa
sinun ia sinun Siemenes ylitze/
swrten ia wipyueisten
Rangastoxein cansa/ pahan ia
vipyueisen Sairaudhen cansa.

28:60 Ja pite kiendemen sinun
tyges caikinaiset Egiptin
Taudhit/ ioista sine pelket/ ia
ne pite sinuhun tartuman.

28:61 Sihen caiki Sairaudhet ia
caiki Rangastuxet/ iotca euet
kirioitetut ole tesse Laki
Ramatos/ pite HERRAN sinun
Jumalas laskeman sinun päles
tulla/ sihenasti ette sine
hukutetuxi tulet.

28:62 Ja pite teiste wäheisen
Canssan ylitze iemen/ te/ iotca
ennen olitta olluet/ ninquin
Tehdet Taiuahas palioudhen
teden/ Senteden ettei sine
cwillut ole/ sinun HERRAS
Jumalas ände.

28:63 Ja quin HERRA ennen
iloitzi teiden ylitzen/ ette hen
teki teille hyue ia enänsi teite/
Nin henen pite teiden ylitzen
iloitzeman/ ette hen teite
hucutta/ ia cadhotta/ Ja te
tuletta poissöxetyxi sijte
Maasta/ iohonga sisellemenet/
site omistaman.

28:64 Sille HERRAN pite teite
haiottaman caikein Canssain
seas/ ydhest Mailman ärest
haman toiseen. Ja sielle sinun
pite Mucalaisi Jumaloita
palueleman/ ioita et sine
tunne/ eike sinun lses/ cando
ia kiue.

28:65 Sihen pite sinulle sen

saman Canssan seas ei ychten wissi coto oleman/ ia sinun Jalcais Pöyte ei pidhe ychten lepo saaman. Sille HERRAN sinulle sielle ydhen wapiseuan Sydhemen andaman/ ia raukenuet Silmet ia poisquiuetun Sielun/

28:66 nin ette sinun Elemes pite sinun edesses rippuman. Ölle ia peiuelle sinun pite pelkemen/ ia sinun Elemestes ei vissi oleman. 28:67 Amulla sinun pite sanoman/ Ah/ iosko mine echtton asti eleisin. Ehtona

sinun pite sanoman/ Ah/ iosko mine eleisin Amuun sahca/ sinun Sydhemes swren pelghon teden/ ioca sinun peliettemen pite/ ia sen edest/ iongas Silmilles näkemen pite.

28:68 Ja HERRAN pite sinun Hadhen teudhel taas Egiptin sisellewiemen/ site tietie möten/ iosta mine sanonut olen. Ei sinun pidhe hende sillen näkemen. Ja teite pite mytemen teiden Wiholisillen Orijxmiehixi ia Orijxiwaimoixi/ ia eikengen Ostaia sielle oleman pidhe.

Hannan Weisu. / ensimeinen Samuel

II. Lucu.

2:1 Rucueli Hanna/ ia sanoi. Minun Sydhemen riemuitze HERRASA/ minun Sarueni on ylistetty HERRASANI. Minun Swni on leuielde auainut ylitze minun Wiholisteni/ Sille mine riemuitzen sinun Terueydhestes. 2:2 Eikengen nin Pyhe ole/ quin HERRA/ ei yxiken ole paitzi sinua/ Ja ei ychten Turua ole ninquin meiden Jumalan on. 2:3 Lackacat teiden swrest

Kerskamisest/ ia Haastamisest/ pois pangat teiden Suustan ne wanhat. Sille HERRA ombi Jumala/ ioca sen tietie/ ia ei anna sencaltaiset Aiuotuxet menestyue.

2:4 Ninen Wäkeuiten Joutzi ombi särietty/ Ja ne Heicot ouat wäkewydhelle ymberiwötetyt.

2:5 Jotca ennen raitut olit/ ne Leiuen edheske mytijn/ Ja iotca Nelke kersit/ euet sillen isoa. Sihenasti ette se Hedhelmetöin

seitzemen synnytti/ Ja iolla
monda lasta oli/ se lackasi.
Deut. 32.

2:6 HERRA se cooletta ia
wirgotta/ Wiepi Heluetijn ia
iellens sielde vlgos.

2:7 HERRA kieuhexi tekepi/ ia
Rickautta/ hen Alända ia
Ylende.

2:8 Hen ylesnosta tomusta sen
Taruitzeuan/ ia ylende sen
Waiuaisen Loghasta/ Ette hen
istutais hende Pämiesten
secan/ ia annais Cunnian Stolin
perimisen. Sille Mailman Äret

XVII. Lucu.

*Dauidin Uskallus ia Woitto
Goliathin wastan. j. Samvelis.
xvij.*

17:34 Mutta Daid sanoi Saulin
tyge. Sinun Paluelias caitzi Isens
Lambat/ ia tuli yxi Jalopeura ia
Carhu/ ia ydhen Lamban
poisuei Laumasta.

17:35 Nin mine iooxin ielkin/ ia
löin sen/ Ja poistemmaisn site
henen Suustans. Ja quin hen
minua wastan yleskarcaisi/ Nin
mine kijnitartuin henen

ouat HERRAN/ Ja hen ombi
Maan pirin sen päle asettanut.
2:9 Hen warielepi henen Pyheins
Jalat/ Mutta ne Jumalattomat
pite waickeneman Pimeydes/
Sille ettei kengen miten woi
omasta Woimastans.

2:10 HERRAN edes pite henen
Wiholisens hemmestymen/
heiden ylitzens pite henen
Taiuaise iylyisemen. HERRAN pite
Maan äret domitzeman/ Ja
andapi Kuningallens Wallan/ Ja
ylendemen henen Woidheltuns
Saruen.

Parthahans/ ia löin henen ia
tapoin.

17:36 Sillens on sinun
paluelias/ seke Jalopeuran ette
Carhun lönyt. Nin pite nyt
temen ymberileickamattoman
Philisteusen oleman/ quin yxi
heiste. Sille hen on pilcannut/
sen eleuen Jumalan Sotawäen.

17:37 Ja Daid sanoi/ Se
HERRA/ ioca minua sijte
Jalopeurast ia Carhust warieli/
sepe mös minua warielepi teste
Philisteusest. Ja Saul sanoi
Daidil/ menes/ HERRA olcoon
sinun cansas.

17:42 Quin se Philisteus näki ia
 catzeli Daidita/ Nin hen
 ylencatzo i henen/ Sille hen oli
 yxi pruni ia caunis Norucainen/
 17:43 ia sanoi. Olengo mine
 iocu Coira/ Ettes Cartulla tulet
 minun tykeni ? Ja hen kiroili
 Daidin/ henen Jumalans
 cautta/

17:44 ia sanoi. Tules tenne
 minun tykeni/ Mine tadhon
 anda sinun Lihas Linnuille
 Taiuas ala/ ia Pedhoille
 kedhoilla.

17:45 Mutta Daid sanoi
 henelle/ Sine tulet minun tykeni
 Miecalla/ Keihelle ia Kiluelle.
 Waan mine tulen sinun tyges
 sen HERRAN zebaothin Nimeen/
 sen Israelin Sotawäen Jumalan/
 iongas pilcanut olet.

17:46 Tenepene HERRA Jumala/
 ylenandapi sinun minun
 Käsihini/ ette mine löön sinua/
 ia poisotan sinun Pääs sinulda.
 Ja annan sen Philisteusen
 Sotawäen Rumin tenepene
 Linnuille Taiuas ala/ ia
 Pedhoille kedhoilla. Ette caiki
 Maakunnat pite tietemen/ Ette
 Israelil yxi Jumala onopi.

17:47 Ja ette coco Teme

Seurakunda pite ymmertemen/
 Ettei HERRA auta Miecän eli
 Keihen cautta. Sille Sota ombi
 HERRAN/ ia hen andapi teite
 meiden käsihin.

17:48 Quin nyt se Philisteus
 itzens hangitzi/ keui ia lehestui
 Daidin polen. Nin Daid riensi
 ia iooxi Sotawäeste/ site
 Philisteust wastan/

17:49 Ja pisti Prentzelin
 kätens/ ia otti sielde ydhen
 Kiuen. Ja lingosi/ ia paiskasi
 sen Philisteusen Otzaan/ Nin
 ette se Kiui henen Aiwhuns
 keui/ ia hen mahanlangesi
 Casuoillens.

17:20 Tellens Daid ylitzewoitti
 sen Philisteusen/ Lingolla ia
 Kiuelle/ löi henen ia tappoi
 hende.

17:51 Ja ettei Daidilla ychten
 Miecka ollut Kedhesens/ iooxi
 hen ia astui sen Philisteusen
 tyge. Ja otti henen Miecans/ ia
 Tupesta sen vlosweti ia tappoi
 henen/ Ja sille henen Pääns
 poishackasi. Quin nyt ne
 Philisterit sen näit/ Ette heiden
 Wäkeuimmens coollut oli/ nin
 he pakenit.

17:52 Ja ne Israelin ia Judan

miehet/ ylesnousit/ hwsit ia
tacaaiot ne Philisteuset/
sihenasti quin Laxon tullan/ ia
haman Ekronin Portein sachka.
Ja ne Philisteit langesit löytynet
Tien päle/ Portijn asti/ haman
Gathin ia Ekronin.

17:53 Ja ne Israelin Lapset

Daidin Kijtos henen
Ennustuxestans ta sijte
ijancaikisesta Waldakunnasta
Christuses.

/ 2 Sam

23:1 Neme ouat Daidin sen
Isain Poian wimeiset puhet. Se
wissitty Mies sijte Jacobin
Jumalan Messiasest/ ia yxi
suloinen Israelin Weisaia.

23:2 HERRAN Hengi on puhunut
minun cauttani/ Ja henen
Sanans on tapactunut minun
Kieleni cautta.

23:3 Se Israelin Jumala on
minulle puhunut/ se Israelin
Turua ombi minulle luuanut. Se
wanhurskas Haltia Inhimisten
seas/ ia hurskas Hallitzia
Jumalan pelghos.

23:4 Ninquin se Amulinen
Walkius on/ coska Auringo

palaisit sijte Tacaijamisest/ ia
raatelit ninen Philisteusen
Scantzin.

17:54 Mutta Daid otti sen
Philisteusen Pään/ ia wei sen
Jerusalemijn/ waan henen
Aseens hen pani Maiahans.

coitta/ warahin * ilman Piluete/
Ja paistesta ielkin Saten Roho
maasta wiherte.

23:5 Sille ei ychteken ole
Jumalan edes/ Ninquin minun
Honen/ Sille hen teki ydhen
ijancaikisen Lijton minun
cansani/ caikilla modhoilla
wissin ia wahwan. Sille sepe on
caiki minun Autuuden/ ia caiki
lustini/ ettei miteken nin
casuaman pidhe.

23:6 Mutta ne Jumalattomat
Belian Inhimiset pite caikiten
vlosiuritettaman/ quin
Orientappurat/ nin ettei miteken
heiste tedhelpidhete.

23:7 Ja ios iocu heite raatele/
nin he Raudhal ia Keiheille
harniskoitut/ ratki heite
cadhottauat/ Ja tulella he
ylespoltetaan heiden Sioisans.

Josaphatin Judan Kuningan Rucous/ 2 Aik

20:5 Seisoi Josaphat Judan Ja
Jerusalem Seurakunnan
keskelle/ HERRAN Honesa/ sen
vdhen Cartanoin edes/
20:6 ia sanoi. HERRA meiden
Iseden Jumala/ etkö sine ole
Jumala Taiuasa ? ia Haltia
ylitze caikein pacanain
Waldakunda ? Ja sinun Käsises
ombi Wäkewys ia woima/ ia
eikengen woi sinua wastanseiso.
20:7 Etkö sine meiden Jumalan
temen Maan Asuuaiset
hucuttanut/ sinun Canssas
Israelin edeste. Ja olet sen
andanut Abrahamin sen sinun
Ysteues Siemenille
ijancaikisesta?
20:8 Nin ette he ouat sijnä
asunuet/ ia henesse
rakendanuet sinun Nimelles
ydhen pyhydhen/ ia sanonuet.
20:9 Jos iocu Onnettomus/
Miecka/ Rangastus/ Ruttotauti/
eli Nelke meiden ylitzen tulisit/
nin pidheis meiden seisoman/
temen Honen edesse/ sinun

Casuoisas. Sille sinun Nimes
ombi tesse Honessa/ ia
hwtaman sinun tyges/ meiden
Tuskassan/ nin sine cwldelisit ia
meite auttaisit?
20:10 Nin catzo nyt (O meiden
Jumalan) ette ne Ammonin
Moabin Lapset/ Ja ne iotca
Seirin wooresta/ ioita sine
Israelin Lapsille haastoit
cadhottaman/ quin he Egiptist
vloslexit/ Ette he welteisit
heiste/ ia ei heite hucuttaneet.
20:11 Ja catzo/ Nein hyuesti
he sen maxauat/ Ja tuleuat
meite vlosaiaman/ sinun
perimisestes/ iongas meille
omista andanut olet.
20:12 O meiden Jumalan/
Etkös heite domitze ? Sille eipe
meisse tosin ole ychten woima/
sencaltaisen swren Sotawäen
wastan/ ioca meiden wastan
tulepi. Eipe me tosin tiedhe/
mite meiden pite tekemen/
Waan meiden Silmenne sinun
tyges catzouat. Wapadha sis nyt
mös meite/ Nincuttas silloin
Kuningan Josaphatin aican/
Juttat wapadhit/ Amen.

Psaltari

Daudin Psaltari.

Caiki piti teutettemen/ mite kirioitettu on Mosesen Lais/ ia Prophetis/ ia Psalmisa minusta. Sen Swriualtian Herran/ Corkeiman ia Ylenuেকেuen Pämiehen/ Herran Gustauin/ Jumalan Armon cautta/ Rotzin/ Göthin/ Wendein etc. Kunungan/ Ja mös meiden rackahimman Armolisen Herran/ Szosion/ tachton ia keskyn Mercki/ Temen kirian wahuistoxexi. Olcatta Cunnialiset iocaista wastan. Racastacat Welie. Pelietke Jumalata. cunnioittaca Kuningasta.

Alcupuhe Psaltarin päle.

MOnet Pyhet Iset/ ouat Psaltarin erinomaisest/ quin mwdh Pyhen Ramatun Kiriät/ kittenyet ia racastanuet. Ja tosin kyllä teme Kiria on ylistettepä/ echke quinga wähe Se liene. Eiuēt mös Daudin Psalmit/ mucalaisten kijtost taruitze/ Ette se Sananlasko tesse sangen totinen on/ quin lausutan. Itzepe Teco Mestarins ylistepi. Sille ette teme yxi Daudin Psaltari/ ombi caikein Wisasten aruolla/ se corckein/ wanhain Ramatuidhen seas. Jonga ne ylimeiset Theologi ia Opettaiat ouat tuscal woinuet teudheliseste itze oppia eli opetta muine. Jota caiki hyuet ia Jumaliset todhistauat/ quin iollakimoto Psalmein asiat/ maistanuet ouat. Sille ette teme Daud oli yxi niste ialomiste Miehiste ia Kuningaista Israelin Canssas/ Isain eli Jessen Poica Bethlehemist/ ia seki Mies HERRAN sydhemen ielkin/ ia wloswalittu Paluelia. Jonga Siemenest oli Christus nimittein wlosluuattu/ ioca mös caiken eliaicans/ swrimis tuskis/ waiuois ia kiusauxis pakitettu ia adhistettu oli/ Ensin/ sittequin hen Isens Carian paimen ollesans/ Jalopeuran ia Carhun tappanut oli/ nin hen Sodhas/ sen Sangarin Goliath ylitzewoitti/ Josta cunnialisesta Woitosta/ Saul Kuningas houinens hende cadhedhit/ wihasit/ ia wsein hengen perest wainosit/ nin/ ette

hen pakeni sen Papin Abimelechin tyge Nobenis/ ia henen tedens
Saul annoi murhata wijsi ydhextkymmende Pappia/ sijnä Caupungis
yhtene peiuen.

Sijtte Daud oli radholinen monessa maan paicoissa. Joissa Saul
hende alati tappaxens weijuj. Wimein hen wadhittin/ Israelin
maalda/ nin Philisterin maan/ Kuningan Achin Gethis tyge/ turua
ottaman/ iotca henen omat wainolisens olit. Jossa hen asui swres
hädhes sihenasti/ quin Saul Poikinens Sodhas tapettijn. Ja waicka
hen sijtte Judan Kuningaxi woidheltijn/ quitengin sangen raskas
Capina nousi henen ia Saulin houein waihellen/ sihen sacka/ ette
hen ylitze caiken Israelin Canssan sai wallan. Sitte hen iloiten toi
Jumalan Archin/ Sionin henen caupungijns/ Aminadabin honesta/
swren Seuran ia Jouckun cansa/ caikista Israelin Lastein
Sucukunnista/ Tantzis ia Leikis.

Nin ette itze Daud puetettu Ephot/ hypeten/ Candelille
edelweisasi.

Sitelehin Leuitit/ ioista mutomat Ouenwartiat olit/ mutomat
weisaiat/ mutomat Papit/ Monicadhot vrguis leikitzi/ pasunille
soitit/ Cymbelille cumisit/ ia monet mwdh iloiset Juhlan menot
pidhit. Joinenga caikein edesseisoit Asaph/ Heman/ Ethan/ ia
Idithun/ Jotca teunens HERRAN hengest/ monda mös Psalmia
dicterasi.

Ja quin hen aiatteli HERRAN hoonen ylesraketaxens/ nin henen
Waldacunnans wahuistetijn. Ja monda Kuningast ia Pacanata hen
ylitzewoitti/ paitzi ne Seitzemen Cananeerin Waldacunda/ iotca
Juttat ennen Mosesen ia Josuan cautta olit saneet/ ia omistaneet.
Waan sittequin hen hoorinteki Bathsaban/ Wrian Emenen cansa/ ia
annoi sen Miehen tapetta/ nin Nathan Propheta hende nijste
synniste rangaisi.

Senperest Absalon Daudin poica/ Weliens Ammon tapoi/ Sisarens
Tamarin raiskamisen tedhen/ Ja ylenswren Capinan Isens wasthan/
coco Waldakunnast nosti/ sijte henen wlosaiadhen/ macasi Isens

waimoin cansa/ waan samas Sodhas itze hen Hiuxista Tammen
oxista rippudhen/ keihel lepitzepestettijn.

Ja quin Daud oli wallans päle taas tullut/ ia henen Wiholisens
andexiandanut/ nin hen couan rickoi Jumalata wastan/ Canssan
lukemises/ nin/ ette Seitzemenkymmende tuhatta Mieste/
Ruttotaudhista senteden cooli.

Neiste caikinaisist swrimist Tuskist/ Waiuoist/ Kiusauxist/ Pacoist/
Adhistoxist/ Catehist/ Wihoist/ Wainoist/ Weiumisist/ Radholisist/
Capinoist/ Sodhist/ Synnein Rangastoxist/ ia monista hirmulisist
Sydhemen murehist ia kiwuista. Jotca hen caiki/ seke Inhimisist/
quin hende wastanseisoit/ ette Perkelest/ ioca lackamat henen/
iossa Christusen Hengi ia Miehus siselasui/ hartamasti tunki ia
kersi/ senwoxi/ ette Daud oli Christusen moto ia Esicuua ombi
hen dicteranut/ coconpannut ia tehnyt/ moninaiset Psalmit ia
Weisot. Mutta Mötekieumisist/ Onnist/ Woittoist/ ia Cunnioist/
seke Jumalan Palueluxest/ ette Waldacunnan hyuist menestuxist/
ia mös ette hen monet temen Mailman Pämiehen/ Perkelen/
hirmuiset ionet/ tuliset noolet/ kiusauxet/ ia woimat oli
ylitzewoittanut/ ombi hen mös monet Kijtoswirdhet ia Laulot/
Jumalan hyuein ia monein swrdhen Töidhen tedhen/ weisanut ia
Leikinut. Senteden ouat Wijsat/ pyhet Iset sanonuet/ Ette Daudin
Candele helisepi cullaisilla kielille/ se on/ ette TEME KIRJA teunens
ombi makeimita Lohutoxia/ ia swrimist Asioista/ iotca/ eyke teme
Mailma/ eli henen wisaans waan ainoat ne Hengeliset Inhimiset/
nijte ymmerteuet ia tietuet. Senielkin on merkittepe/ ette tesse
Daudin Psaltarin Ramatos/ ouat moninaiset ia liaten Wijsineiset
Psalmit eli Kijtoswirdhet. Jotca itze Pyhe Daud Kuningas ia
Propheta/ sen pyhen Hengen cautta/ enimitten dicterasi. Johonga
mös mwtamadhen Pyhein Psalmit ia Weisut ouat lisetyt/ ioinenga
Nimet ouat erinens heiden Psalmeins päle.
Nin monicadhat Psalmit ouat Epinitia et Triumphii/ se on/ Juhlan
ia Woitonweisut.

*Mutamat ouat Conventus/ se on/ quin Ychtenweisataan.
 Ja mutamat ouat Cantica/ se on/ ialot Kijtoswirdhet.
 Taas monicahdat ouat Laudes/ se on/ Ylistoxet.
 Mutamat ouat Contemplationes/ se on/ Hengeliset Neyt.
 Monicahdat ouat Orationes/ se on/ Rucouxet.
 Mutamat ouat Benedictiones/ se on/ hyuestisiugnauxet.
 Ja mutamat ouat Confessiones seu Gratiarumactiones/ se on/
 Tunnustoxet ia Kijtoxet.*

*1. Sitelehin ouat mutamat Psalmit/ Ennustoxet Christusest/
 Seuracunnasta ia henen Aioistans/ ia moninaisist Pyhein waiuoista
 etc. ia sihin tuleuat caiki ne Psalmit/ ioissa Lupauxet ia Wchkauxet
 ouat. Lupauxet ouat sijte/ ette ne Jumaliset wapadhetan.
 Waan Wchkauxet/ ette ne Jumalattomat cadhotetan.*

*2. Taas mutamat Psalmit ouat/ iotca Opettauat mite tekeminen eli
 welteminen on/ Jumalan Lain ielkin/ Ja sihin tuleuat caiki ne
 Psalmit/ iotca Inhimisten Opit domitzeuat/ ia Jumalan Sanan
 cunnian ylisteuet.*

*3. Nin ouat mös Lohutoxen Psalmit/ iotca ne murheliset/
 kiusatudh/ ia waiuatudh/ Perkelelde ia Mailmalda/ ylesoiendauat
 ia Lohuttauat. Wastoinpein/ nijte Tyrannia ia Sangaria he
 nucteleuat ia pelietteuet. etc. Ja sihin tuleuat caiki ne Psalmit/
 iotca nijte Jumalisi neuuouat Kersimist pitemen. Ja nijlle Tyrannille
 Jumalan Domion kekeuet.*

*4. Senperest/ ouat mös Rucous Psalmit/ ioissa teme Propheta ia
 mwdh heiden waiuoisans/ Jumalan apua auxenshutauat ia anouat.
 Ja sihin tuleuat caiki ne Psalmit/ ioissa Jumalattomadhen wainosta
 ia pahudhesta Valitetaan.*

*5. Ouat mös mutamat Psalmit/ Kijtoswirdhet/ ioilla Jumala
 kijteten/ hyuist tegoist/ ia wapatoxistPs moninaisist hädhist. Ja
 sihin tuleuat caiki ne Psalmit/ iotca Jumalata ylisteuet ia kijtteuet
 henen Töisens. Ja ne ouat ne ialomat tesse Ramatus.*

Sille siteuarten ombi coco Psaltari kirioitettu/ ette Jumala tulis

*kijtetuxi/ ia Ensimeisen Keskeyn perest/ paluelluxi. Waicka ei cuki
Psalmi neihin Päcappalehin/ ole ylenwisusti/ iocaitzes Versös/
iaettapa/ Quitengin mutamat Psalmit piteuet Caxi sencaltaista
Päcappaletta.*

Ja mutamat ynne piteuet Ennustoxet.

Opetuxet/ Lohutoxet/ Rucouxet ia Kijtoxet.

Ombi se mös tieteminen/ ette teme Ramattu cutzutan nilde

Hebreild/ Sepher Tihillim/ se on tulkittu/

Kijtoskiria/ eli Ylistoskiria.

Nin euet ole Psalmit mwdh/ quin Kijtoswirdhet/ iosta kulle

merkiten/ mite Prophetan aiutus ia mieli tesse on ollut/

Nimittein/ kijtte ia cunnioitta Jumalata/ henein hyuen Töidhens

edest/ ninquin Psalmit iocapaicas kulle todhistauat.

Quin Daud oli monilla ia swrilla Pyhen Hengen lahioilla/ ia

corckialla wijsaudhella/ Jumalalda lahioitettu/ nin ouat mös henen

Psalmins caikiniaisilla hyuille cappaleilla/ ninquin haiauaisilla

cuckaisilla/ caunistetudh.

Sille ette muidhen seas/ ouat tesse monda ialo Prophetia ia

Ennustosta Christusest.

Samalmoto mös sijte Christilisest Seurakunnasta/ ia henen

Menostans/ mite ia quinga palio ne Jumaliset nijste Jumalattomista

tesse Mailmasa kersimen pite.

Sihin mös moninaiset Keskyt ia Opetuxet/ quinga Jumalisest

eleminen ombi/ hurscast/ toimelisest ia oikein/ cungin tule henens

keutte/ seke Jumalan ette Inhimisten wastan/ mötekieumises ia

wastoinkieumises.

Sijtte moninaiset turuat ia Lohutoxet caikille nijlle/ iotca hätehen/

waiuan ia murhen päätijnyet ouat/ Ja mös moninaiset Sädhyt/

hedhelmelisest Jumalata Rucoleman ia Auxenshwtaman. Ja ettei

yxiken Rucouskiria coskan taidha leutte/ ioca iollakimodholla

Psaltarin cansa/ macta wertaisexi luetta. Eipe leute cussan

Hystorijs/ eli Pyhein Elemises/ taicka Esicuuainkirioisa/ ei

*semmengen coco pyhes Ramatus/ quin Bibliaxi cutzutan/ iotakin/
quin ei Psaltaris lyhykeisest ia selkiesti toimitetuxi leute.*

*Ja senteden se madhais kulle Wehexi Bibliaxi cutzutta. Nin ei ole
lhmet/ ette caiki pyhet lset/ nin palio ouat racastaneet/ ia nin
ahkerast prucanuet Psaltarita.*

*Jota me mös tekisim/ ios meille olis iotakin Rackautta Jumalan
tyge/ Sihin meille hen Armoians andacoon/ AMEN.*

*Lopusa/ eipe me malta site suingan salata sinulta/ Racas welien/
mite se swri/ ialo ia pyhe Pispa Augustinus/ Psalmein kijtoxest/
tarpest/ ia ylistoxest/ on kirioitanut neille sanoilla. Psalmein Weisut
ouat Jumalan tykene sangen kuluoliset/ wloswalitut ia otoliset.*

*Jotca caiki Synnit poissyseieuet/ Wskon ylessytytteuet/ Toiuon
wahuistauat/ ia Rackaudhen siteen solmiauat/ ioca caiki woitta/
caiki kersi/ caiki teutte/ caiki edestooipi ia saapi. Psalmit Suun
puhdistauat/ Sydhemien ilahuttauat/ Sielun suuttumiset
poisottauat/ Sen pahan Hengen sisut he esteuet/ Ninquin sen
Dauid Saulist telle Candelellans vsein hilitz. 1 Reg. 18. 19. Inhimisen
he kircastauat/ Mielen auauat/ Taidhot percauat/ Toimen
asettauat/ caiken Pahudhen he tappauat/ Teudhelisutehen
hangitzeuat/ Ne corkeimat Asiat he osottauat. Taiualisen
Waldakunnan Halut he andauat/ Rauhan he Sielun ia Rumin waihel
tekeuet. Sen hengelsen Tulen he sydhemijn wiritteuet.*

*Caiken Pahudhen Juret he wlosiurittauat. Ninquin Pantzarin he
pugettauat.*

*Ninquin Rautalacki he warieleuat. Ninquin Miecka he toriuuat.
Psalmeis ombi Terueydhen toiuo. Murhen Lohutos. Sen totisen
walkeudhen tundemus/ ia Pyhydhen Lähde. Psalmit curittauat Noret
Inhimiset/ wanhoia he tukiauat/ Maan päle he Jumalan andauat.
Joca alati racasta Psalmein Weisut/ ei se woi synditedhä. Joca
Suusans aina Jumalan kijtoxen pite/ wimein hen Jumalan tykene
iloitzeppi. Ja hen Sielunsa taiuasa eletteppi ijancaikisesta. Senteden
olis kulle madholinen/ ette Mieli Caikista nykysist/ quin hen*

*parahin wois/ pakenis ia Welteis/ ia Jumalan kijtoxis ia hengelisis
aiatoxis kijnirippuis/ ette ne/ Taiualiset salaudhet/ henelle
ilmoitetaisijn.*

*Ei ole miteken tesse Coleuaises Elemes/ iolla me kindiemest
Jumalaan tartuisim/ quin henen Kijtoxens cautta. Nin ei yxiken
Inhiminen eike Sanalla/ eike Aiatoxella/ Psalmein Auudh taidha
caiki wlostoimitta. Jotca ei hwlen turhan licuttamisen/ waan tarcan
Mielen cansa/ Jumalan Caikiuالتian kijtoxexi prucatan/ luetan eli
weisatan. Ninpes sis löydhet Psalmeis/ ios sine selkesti tutkistelet/
Jumalan Sanan Lihaxisikiemisen/ Syndymisen/ Pijnan/
Ylesnousemisen/ Taiuanastumisen/ Pyhen Hengen Lehettemisen
etc.*

*Psalmeis sine mös leudhet/ ios sine mwtoin wisusta etziskelet/ nin
ialon ia syuen Rucouxen Tauan/ quin et sine swingan millemoto
ltzestes woi wlosaiattella.*

*Psalmeis sine leydheth caikein sinun Synneis Ripin ia Tunnustoxen/
Ja mös teudhelisen Jumalan Armon ia Laupiudhen Rucouxen eli
Anomisen.*

*Psalmeis sine tunnustat caiken sinun Heickoudhes/ Tuskas/
Hädhes/ ia waiuas seke Sielus ette Rumis polesta/ iollas
Jumalalda Armon iaxat ia saadh/ ynne muidhen caikein Auuodhen
cansa/ iotca Pänens Psalmeis sulietan. Psalmeis mös sine Leydheth
caunimat Tauat/ iollas taidhat Jumalata caikinaisista Henen
Hyuiste Teghoistans yliste/ cunnioitta ia kijtte. TELLens sine nyt
cwlit/ Racas Welien/ mite ia quinga se Aphricanus Pispä pyhe
Augustinus Hypponensis/ Psalmein Auwsta todhisti. Nin cwlcam
wiele edespein/ hyuelle Mielelle/ mite se Asianus pyhe Pispä
Basilius Magnus Caesariensis Greki/ lyhikeisest mös Psalmein
Auuista kirioitta. Senpäle ette Cadhen eli Colmen Todhistain Suun
cautta/ caikinaiset Asiat kijnitetaisijn. YXj on (ma HEN) Psalmein
Ramatus/ ioca yxinens caiki keuieste käsittapi. Caikille hen Itzens
lahioittapi. Tuleuaisia hen ennustapi.*

Hystoriat ia Tecoinmenot hen mainitze. Elemisen Lait ia Tauat hen osottapi.

Tyhmet hen saattapi askaroitzeman. Ja päldiskein/ Se ombi nijlle/ iotca etzie tactouat/ yxi caikein Keskydhen Fataburi ia Aitta. Josta ne wanhat Sieluin Haauat lekiten.

Ne exyueiset Tielle iodhatetan. Ne hucutetut iellenstoodhan.

Jolla caiki Sydhemen murhet/ kiwudh/ ia cauhistoxet/ ia mös pahan mielen halut/ caikiten poisotetan. Tuskal ikenens iocu nin Tyly eli iulma Mielestens ombi/ ioca ei cocta/ quin hen Psalmijn rupeis/ lakiamaxi tulis ia site iulmautta mielestens poissyseis.

Psalmit sis Mielten ilot ouat/ Sieluin tyuenys/ Rauhan tekiet/ mässeueisten ia culkuuaisten Aiatosten haltiat/ Mielen paisumiset he hilitzeuet/ Irtaudhen he asettauat.

Psalmit Rackaudhet sytytteuet/ Ridhaiset he ydhisteuet/ Wiholiset he souittauat.

Psalmit mös Perkelet poiskarcottauat/ Ja Engeleitten Auun andauat/ Ön pelghoisa he irstauttauat/ Peiuen töis he helpon ia leuon saatauat. Psalmit ouat Lastein warielus/ Noricaisten turua/ Wanhain Lohutos/ Miesten wrhudhus/ Waimoin paras caunistos/ Pappain iocapeiuenen Aura/ ia itzecungin alinomainen Sieluin Eues. Erimas he makian Asumisen andauat/ Caupungein Lain menot he toimittauat/ He ouat Alcauaisten opetus/ Menysteueisten lisemys/ ia Teudhelistein wahuistos/ ia semmengin coco Seurakunnan iulkinen Äni. Psalmit iuhlat kircastauat/ Sen murhen quin Jumalasta on/ he waikuttauat/ Kynelet he kiuisist Sydhemist pusertauat/ Psalmit ouat Engelein wirghat/ Taiualinen hallitos hengelinen haiu. O site pyhe Wisautta/ ioca meite kernasti/ seke mielen riemusa/ opetat weisaman/ Ja mite tarpeliset ouat/ tundeman. Josta mös ne quin opetetan/ meiden Mielijn enemien kijniteten. Sille mite se on/ quin ei sine Psalmeista ope?

Etkös sielde Wäkewuydhen swria tekoia ope?

Etkös wanhurskaudhen toindha?

Etkös Siueydhen mooto?

Etkös Coctudhen tasaisutta?

Etkös Cainoudhen keskimeisutta?

Etkös Paranoxen tapa?

Etkös Kersimisen mitta?

Etkös wimen caiki ne hyuet quin sine aiatella taidhat/ sielde ope?

Tesse tosin teudhelinen Theologia ia Jumalan Oppi leuten. Ensin/

Ennustos sijte tuleuaisest Christusest/ Wimeisen Domion

hirmusudhest/ Ylesnousemisen toiuost/

Pijnan pelghosta/ Cunnian Lupauxest/ Salaisudhen ilmeistuxest.

Caikinasia päldiskein/ ninquin swres ychteitzes Aitas/ Psaltarin

Ramatus tedhelpannut/ leuten/ Isen/ Poian ia pyhen Hengen

cautta. Jolla ainoalle Jumalalle Colminaisudhes/ olcon caiki kijtos/

Cunnia/ ia ylistos/ henen Epelughuisten Lahians teden/ nyt/ aina

ia ijancaikisesta.

AMEN.

JUMALAN Armon ia Rauha'/ pitkin/ ymberi/ less/ ia caucan.

Caikille Somalaisille toiuottaa/ Michael Torsbius Agricola. Ettes

racas Welie/ Sisar ia Ise/ näet quinga HERRA Armons lise. Sinul ia

caikein Somalaisten/ vanhoin/ nin mös Norucaisten.

Quin Abckiria ensin on/ sijtte AlcuOpista Wskoon. Ja Rucoskirias/

sangen hyuen/ monist Asioist teunens ia syuen. Senielkin sen

Wdhen Testamentin/ HERRAN Armosta lepitze Prentin. Käsikirian/

Messun/ ia Passion/ sulast Armost/ paitz meiden Anszion.

Nin ota sis hyuexi Teme mös/ Daudin Psaltari/ ilman Töös. Quin

leikitze Cullaisil Kielille/ murhesil ia raskail mielille. Caikinaises

Tuskas ia Hädhes/ hen on ialo Turua ia Sieluin Eues. Coskas ei

mualda Helpo saat/ testes Sielus Hercut iaxat. Ja toiuo ainoan

Jumalan/ ninpes Murheistas lohutetaan. JOs wiholises sinul paha

teke/ Rumis/ Maas/ Rahas ia mwt ratele. Taica coskas olet

wierasa Maas/ telles saat Lohutoxen taas. Jos iocu Henges ielkin

seiso/ sen ylitzewoitta Teme Weiso. Quin Lapses/ Peres ia Sucus

coole/ tai saatta/ ettei sine hoole. Kieuhydhes/ Tuskis ia Nelghies/ wissin Auun sine leudhet tes.

Coska Taudhit Rwmis waiua/ ia sine Terueydhes caiua. Eli pilca/ Cateus ia wiha/ ei salli sinul ychten sia. TAI Kiria sinun Lohutta/ Coskas HERRA auxeshwdhat. Jos Pouta ia Halla Pellos polta/ ettei toiuota Leipe eli Olta. Nins Sadhet ia hyue Ilma anot/ sijttes saat Tulot ia Elot. Wlmein/ caikein Inhimisten Häte/ teme Kiria osotta ia poiswäte.

Joca Neiste enemini tiete tacto/ Alcupuhen se lukea macta. Ja mös muita Toimet ia Kiriat/ Psaltarin päle/ olcat wiriat. Se wanha iulki Psaltarin Texti/ iosta Nocturnit/ Prijm ia Sexti. Aina luetin ia weisatin/ Rucoltin/ ia mös sarnatin. On syngy ia pimie mones paicas/ quins kyllä hoomat Lucu aicas. Waan tai on (paitz pramin) selke ia pudhas/ Ninquin kircas Auringo taiuahas. Paitz/ ios iotaki osa mwtettu/ Bockstauis/ Sanois/ quin on prentettu. Ele senwoxi Kiria poisnacka/ ele mös hende harioitta lacka.

Quin Carhu Sikiöns noleskele. Nins täte lue ia harioittele. Sijttes saat Hengen wrhudhen/ piamb quin se Rwmis wäkewydhen Nin caxi ia caxi Wersuns woroin/ lukecan Papit/ quin on Chorin Tapa ollut/ ia oleman pite/ Ah Jumalan Mies tee aina site. Muinen Jumalan Palueluxes/ pidhettin Kircois ia Salauxes Colme taica ydhexen Psalmit/ olit senielkin mös Lexyt walmit. Joska se Jocapeiue prucataisin/ ette Bibliast iotaki luetaisin.

Ölughuis ia Homen weisois/ nin paramin Jumalan edes seisois. Ja ele Rucoleman olco laiska/ ettei HERRA sinun Maanpaiska. Silles Tijunnis/ Weros/ ia Palcas saat/ ettes Wirghas warinotat. WAI/ eike se Pappain Wirca ole? Studera/ sarnaa/ ia Rucole.

Hwij häpie/ se Wähe quin kirioitetan/ haruoin se sarnatan eli luetan. Quingas wastat Sen HERRAN Domios/ ettes aighas culutat Laiskuos. Oij sine surckia Locasecki/ etkös neite Mieleses ecke. Haiseua Raato oleuas/ ia Matoi Eues cooltuas? Jos sine sis Wircas hitast teet/ nin carta cuhungas wimein ieet. Waicka wähe

*murtu Psalmein tulkitos/ Rucoskirias ia tesse Ramatos. Ele site
 laitta Jumalan Mies/ waan pruca molemat HERRAN Ties.
 Sille toinen on keuie ia piene/ wiedhexes cungas matkusta liene.
 EPeiumat monet tesse/ muinen palueltin caucan ia lesse. Neite
 cumarsit Hemelaiset/ seke Miehet ette Naiset. Tapio/ Metzest
 Pydhyxet soi/ ia Ahti/ wedhest Caloia toi. Äinemöinen/ wirdhet
 tacoï/ Rachkoi/ Cuun mustaxi iacoi. Lieckiö/ Rohot/ iwret ia
 puudh/ hallitzi/ ia sencaltaiset mwdh. Ilmarinen/ Rauhan ia ilman
 tei/ ia Matkamiehet edheswei.
 Turisas/ annoi Woiton Sodhast/ Cratti/ murhen piti Tauarast.
 Tontu/ Honen menon hallitzi/ quin Piru monda willitzi. Capeet/
 mös heilde Cuun söit/ Caleuanpoiat/ Nijttut ia mwdh löit. Waan
 Carialaisten Nämet olit Epeiumat/ quin he rucolit.
 Rongoteus/ Ruista annoi/ Pellonpecko/ Ohran casuon soi.
 Wirancannos/ Cauran caitzi/ mutoin oltin Caurast paitzi. Egres/
 hernet/ Pawudh/ Naurit loi/ Caalit/ Linat ia Hamput edestoi.
 Köndös/ Huchtat ia Pellot teki/ quin heiden Epeuskons näki. Ja
 quin Keuekyluö kyluettin/ silloin vkon Malia iootijn. Sihen haetin
 vkon wacka/ nin ioopui Pica ette Acka.
 Sijtte palio Häpie sielle techtin/ quin seke cwltin ette nechtin. Quin
 Rauni Ukon Naini härsky/ ialosti Wkoi Pohiasti pärsky. Se sis annoi
 Ilman ia Wdhen Tulon/ kākri/ se liseis Carian caszuon. Hijski/
 Metzeleist soi woiton/ Wedhen Eme/ wei Calat wercon.
 Nyrckes/ Orauat annoi Metzast/ Hittauanin/ toi Jenexet Pensast.
 Eikö se Cansa wimmattu ole/ ioca neite wsko ia rucole. Sihen Piru
 ia Syndi weti heite/ Ette he cumarsit ia wskoit neite. Coolludhen
 hautijn Rooca wietin/ ioissa walitin/ parghutin ia idketin.
 Menningeiset mös heiden Wffrins sait/ coska Lesket hoolit ia nait.
 Palueltin mös palio mwta/ Kiuet/ Cannot/ Tädhet ia Cwta. Nln
 mös esken Pauin Opin ala/ cumartin iulkisest ia sala. Epelughuiset
 Loondocappalet/ Jumalan Sias/ quin Pyhydhet. Quin oli Tulda/
 wette ia mulda/ Oxi ia Puita/ ia Coolutten Luita. Sola/ Muna/*

Rohot/ ia Lihat/ pidhit HERRAN Paluelus Siat. Woico iocu ne caiki yleslukia? ioista se Joucko itzens tukia?

WAan elken nyt cumarco kenge/ quin Ise/ Poica ia Pyhe/ henge. Se Colminaisus Christuses on/ teunens ia coconans/ quin me wskom. Quin coco Ramattu todhista/ nin mös Daid tesse Psaltarista. Joskos sis Temen ottais ia lukeis/ racastais ia mieleses pidheis. Hedhelmen cansa nyt ia aina/ nin Christus sinul Armons laina. Muistas sis Rucollesas heite/ iotca Tulkitzit Somexi Neite. Turun Caupungis tapactui se/ Pyhen Lauritzan Honese. Sielles poican Christiane ilmei/ quin HERRA neite meiden cauttan tei. Jolla kijtos loppumat olcon/ Amen iocainen Hengi sanocon.

Se Ensimeinen lucu.

I. Psalmi.

Jumalan Sanan prucamisen ylistos/ ia sen totisen Seuracunnan eroitus/ sijte wäreste.

1:1 AUTUAS ombi Se/ ioca ei waella ninen Jumalattomiten Neuuos/ eike astu ninen Synnisten Tiehen/ eike isto cussa ne Pilcaiat istuuat.

1:2 Waan pite tacto's HERRAN Laissa/ ia puhupi henen Laistans peiuet ia ööt.

1:3 Se ombi nin quin yxi istutettu Puu/ wotauain oiain tykene/ ioca henen hedhelmens

andapi aialans Ja henen Lehdhens ei varise/ Ja caiki mite hen tekepi/ se menestypi. 1:4 Mutta ne Jumalattomat euet nin ole/ Waan ninquin Acana/ ionga twli haiottele.

1:5 Senteden ne Jumalattomat euet pysy Domios/ eike Synniset ninen Wanhurskasten Seuras.

1:6 Sille ette HERRA se tietie ninen Wanhurskasten tien/ Mutta ninen Jumalattomiten tie huckupi.

II. Psalmi.

On yxi Prophetia ia Ennustos Christusen Waldacunnan Leuittemisest/ Rymie Hengie

wastoin.

2:1 Mlxi Pacanat kiuckuuitzeuat/
ia Canssat turhia puhuuat?

2:2 Ne Kuningat Maan päle
heitens hangitzit/ ia ne Herrat
keskenens Neuuopiteuet/ site
HERRA ia henen Woidheltuans
wastan.

2:3 Catkaiskam heiden Siteens/
ia poisheittekem meisten heiden
lkeens.

2:4 Mutta se ioca Taiuaas
asupi/ naurapi heite/ ia HERRA
sylkepi heite.

2:5 Wihdhoin hen puhupi heille
wihoisans/ ia henen
hirmoudhesans peliettepi hen
heite.

2:6 Mutta mine asetin minun
Kuningaani/ Zionin pyhen
Woreni päle.

2:7 Mine tadhon sarnata
sencaltaisest * Sädhyst iosta
HERRA minulle sanoit/ Sine olet
minun Poican/ Tenepene mine
synnytin sinun.

2:8 Ano minulda/ nin mine
annan Sinulle ne Pacanat sinun
Pericunnaxes/ ia mailman äret
Omaisudhexes

2:9 Sinun pite heite raudhaisel

Waltical serckemen/ ia ninquin
Sauisenastian heite
murendaman.

2:10 Nyt te Kuningat sijs
ymmerteket/ ia te Domarit
maan päle/ andacat teiten
opetetta.

2:11 Paluelkat HERRA
pelghossa/ ia iloitka teiten
wapistoxes.

2:12 Swtaandacat sille Poialle/
ettei hen wihastuis/ ia te
hukuisit tielde/ Sille henen
wihans pian ylessyttyti/ Mutta
Autuat ouat ne caiki/ iotca
henen pälens wskaldauat.

III. Psalmi.

*Wastoinkeumises Rucous ia
Lohutos.*

3:1 Daudin Psalmi/ coska hen
pakeni Poians Absalonin edhest.

3:2 WOy HERRA/ mixi ouat
minun Wiholiseni nin monda? ia
nin wseat carkauat minua
wastan.

3:3 Monet puhuuat minun
Sielustani/ Ei ole henelle apua
Jumalan tyköne. Sela.

3:4 Mutta sine HERRA olet

minun Kilpeneni/ ioca minun
Cunniahan saatat/ ia minun
Pääni yleskohennat.

3:5 Änelleni mine HERRAN tyge
hwdhin/ nin hen cwli minua
henen pyheste Worestans.

3:6 Mine macasin ia nukuin/ ia
hereitzin/ Sille HERRA minua
ylespiteli.

3:6 Em mine pelke monda sata
Tuhatta Cansoist/ iotca minua
ymberipiritteuet.

3:7 Ylesnouse HERRA/ ia auta
minua/ minun Jumalan/ Sille
sine caikia minun Wiholisiani
poskelle paiskat/ Ja murennat
Jumalattomain hambat.

3:8 HERRAN tyken Apu leuten/
ia sinun Siugnauxes ylitze sinun
Canssas.

IV. Psalmi.

*Rucous/ waicka Seuracunda
wainatan/ Jumala quitengin
heneste murhen pite/ ia
ihmelisest se autetan ia
warieltan.*

4:1 Daudin Psalmi/ *
edhelweisattapa Candelein
kiellen päle.

4:2 COska mine auxenhudhan/
cwle minua minun

Wanhurskauteni Jumala/ iocas
minua lohutat adhistoxesani/
Ole minulle armolinen/ ia
cwldele minun Rucouxen.

4:3 Te Päruchtinat/ quinga
cauan pite minun Cunniani
pilcattaman? Mixi te racastat
site Tyhmyt/ ia Walehta
kysytte? Sela.

4:4 Nin tundekat/ ette HERRA
henen Pyhens ihmelisest wiepi/
HERRA cwlepi/ coska mine
hende auxenihudhan.

4:5 Jos te * wihastut/ elke
synditehckö/ puhucat
sydhemissen/ teiden Wotein
päle/ ia odhottacat. Sela.

4:6 Wffracat wanhurskautta ia
toiuocat HERRAN päle.

4:7 Monet sanouat/ Quinga se
meille osotais mike hyue on?
Mutta ylesnosta sine HERRA
meiden pälen/ sinun Casuos
Paiste.

4:8 Sine ilahutat minun
Sydhemeni/ ehcke muille on
kylle wina ia Jyuie.

4:9 Mine macan ia Leuen iwri
Rauhas/ Sille sine yxines HERRA
autat minua turuas asuman.

V. Psalmi.

Rucous Jumalan Seuracunnan edest/ ette se hallitaisijn ia wariellaisijn wärie Opettaj wastan.

5:1 Daudin Psalmi/
edelweisattapa/ Perimisest.
5:2 HERRA ota minun Sanani coruihis/ merkitze minun puheen. Otawari minun hwdhostani/ minun Kuningan ia minun Jumalan/
Sille sinun tyges mine rucolen.
5:3 HERRA cwldede warahin minun Ändeni/ Warahin hangitzen mine itzeni sinun tyges/ ia sijte warinotan.
5:4 Sille eipe sine ole se Jumala/ iolla Jumalatoin meno kelpa/ Joca paha on/ ei se pysy edheses.
5:5 Ne Euckerit eiuet pysy sinun Silmeis edes/ caiki Pahantekiet sine wihat.
5:6 Sine cadhotat ne Walecteliat/ HERRALLE ouat ilkeät ne Werencoirat ia Falskit.
5:7 Mutta mine siselmenen sinun Honeses/ sinun swren Laupiudhes teden/ ia

cumardhan sinun pyhen Templijs pein/ sinun pelghosas.
5:8 HERRA saata minua sinun wanhurskaudhesas/ minun wiholisteni teden/ oienna sinun Ties minun eteeni.

5:9 Sille ette heiden swsans ei ole miten Totuutta/ heiden siseluxens on sydhemenkipu/ heiden kitans ombi auoion hauta/ heiden kielillens he lehocoitzeuat.

5:10 Nuctele heite Jumala/ ette he langeisit/ heiden Aiatoxistans/ wlossöxe heite heiden swren ylitzekieumisens teden/ Sille he ouat sinulle washacoiset.

5:11 Ja iloitkaat caiki ne/ iotca vskaltauat sinun päles/ anna heidhen ijancaikisesta riemuita/ sille sine heite warielet/ iloitkaat ne sinussa/ iotca sinun Nimees racastauat.

5:12 Sille sine HERRA siugnat ne Wanhurskat/ sine crunat heite Armollas/ ninquin Kiluelle.

VI. Psalmi.

Palauainen Rucous Synnein Andexiandamisen tedhen.

6:1 Daudin Psalmi
edhelweisattapa Cadhexan kielen
päle.

6:2 OY HERRA ele minua
rangaise sinun wihasas/ ia ele
minua sinun hirmudhesas curita.

6:3 HERRA ole minun
Armolinen/ sille mine olen
heicko/ Paranna HERRA minua/
sille minun Lwni ouat
häiristyneet.

6:4 Ja minun Sielun ombi
sangen pelestettu/ ah sine
HERRA/ quinga cauan?

6:5 Kenne sinuas HERRA/ ia
pelasta minun Sielun/ auta
minua sinun Hywuydhes teden.

6:6 Sille ettei Colemas kengen
muista sinun päles/ cuca sinua
Heluetis tacto kijtte?

6:7 Mine olen nin wesynyt
hocauxista/ mine wirutan minun
Woteni yli öte/ ia castan minun
Sengyni minun kynelilleni.

6:8 Minun Moton on mwttunut
mureheni teden/ ia on
wanhennut/ Sille mine
adhistetan caikilda polilda.

6:9 Eroitca minusta caiki
Pahointekiet/ Sille ette HERRA
cwle minun idkuni.

6:10 HERRA cwlepi minun

Rucouxeni/ Minun anomiseni
Herra watanottapi.

6:11 Caiki minun Wiholiseni
hepien saauat/ ia sangen
pelieteteen/ heidens tacaparein
kendeuuet/ ia iwri nopiast
häuäisteen.

VII. Psalmi.

*Rucous watan Lackarita/ ia
Jumalisten Sortaiadhen watan.*

7:1 Daudin Wighattomus/ iosta
he HERRALLE weisasi/ sen
Jeminin poian Sanan teden.

7:2 Sinun päles HERRA mine
wskallan/ minun Jumalan/ Auta
minua caikista minun
Wainolisistani/ ia helpoitze
minua.

7:3 Ettei he minun Sieluani
ninquin Jalopeura repisi/ ia site
serkisi/ ettei ycten Holhoua ole.

7:4 HERRA minun Jumalan/ Jos
mine sen tein/ Ja ios wärys on
minun käsiseni.

7:5 Jos mine pahalla costanut
olen/ nijlle/ iotca minun rauhas
soit oleuan/ taica
wahingoittanut nijte/ iotca ilman
syte minua wihasit.

7:6 Nin minun Wiholisen
wainocan minun Sieluani/ ia
sen käsiteken/ ia
mahanpolieskelcaan minun
Elemeni/ ia painakan minun
tomuun. Sela.

7:7 Ylesnouse HERRA sinun
wihasas/ Corghota sinuas ylitze
minun wiholisteni hirmusudhen/
Ja saata minua iellens sihen
wircan/ iongas minun haltuni
annoit.

7:8 Ette Canssat
iellenscoconuisit sinun tyges/ ia
heiden tedhens tule taas yles.

7:9 HERRA ombi Canssan ylitze
Domari/ domitze HERRA minua/
minun Wanhurskauteni wacueni
pereste.

7:10 Anna loppua ninen
Jumalattomadhen Pahus/ ia
hallitze se wanhurskas/ Sille
sine wanhurskas Jumala/ tutkit
sydhemet ia munaskwdh.

7:11 Minun Kilpen ombi
Jumalan tykene/ ioca wagherat
sydhemet auttapi.

7:12 Jumala on yxi oikia
Domari/ ia yxi Jumala/ ioca
iocapeiue vchca.

7:13 Ellei te palaia/ nin hen on
Miecans teroittanut/ ia Joutzens

iennittenyt/ ia tarkoitta.

7:14 Ja on pannut sen päle
surman noolet/ hen on
walmistanut pilins
cadhottamahan.

7:15 Catzo/ henelle ombi paha
mieles/ Onnetuta hen raskas
on/ Mutta henen pite
puuttumisen synnyttemen.

7:16 Haudhan hen caiuoi/ ia
walmisti/ ia on sihen Cropihin
caatunut/ ionga hen oli tehnyt.

7:17 Henen Onnetuxens pite
henen Päens päle tuleman/ ia
henen wärydhens pite henen
Lakipäälens langeman.

7:18 Mine kijten HERRA henen
Wanhurskaudhens teden/ ia
tadhon Cunnioitta sen ylimeisen
HERRAN Nime.

VIII. Psalmi.

8:1 Daudin Psalmi/
edhelweisattapa Githithin päle.

8:2 On yxi Kijtos ia Ennustos
Seurakunnan wapauxest ia
henen ijancaikisesta
Cunniastans.

8:3 HERRA meiden Haltia/
quina ihmeline on sinun
Nimes caikes maasa/ ioca panit

sinun Cunnias Taiuain ylitze.
 8:4 Noorten Lasten ia
 Imeueisten swsta perustit sine
 Woiman/ sinun Wiholistes
 teden/ Ettes sen Wiholisen ia
 kärcken Costaian murenaisit.
 8:5 Sille minun pite näkemen ne
 Taiuaat/ sinun Sormies teghot/
 Cuun ia Tähdhet/ iotcas
 walmistit.
 8:6 Mike on Inhiminen/ ettes
 henen pälens muistat/ eli
 Inhimisen Poica/ ettes hende
 etziskelet?
 8:7 Sine sallit henen wähexi
 hetkexi Jumalalda ylenannetta/
 Waan cunnialla ia caunistoxella
 sine henen crwnat.
 8:8 Sine asetat henen Herraxi
 ylitze sinun käsitegois/ Caiki
 sine olet henen Jalcains
 alaheittenyt.
 8:9 Lambat ia caiki Cariat/ ia
 sihen mös ne metzen Eleimet.
 8:10 Ne Linnut Taiuan alda/ ia
 ne Calat Meres/ ia mitke meres
 waeldapi.
 8:11 HERRA meiden Haltia/
 quinga ihmeline on sinun
 Nimes caikes maasa.

IX. Psalmi.

9:1 Daudin Psalmi/ sen caunin
 Noorudhen polesta/
 edhelweisattapa.
 9:2 On yxi Kijtos wiholistein
 sordhost/ ia Esicuaa ette
 Seurakunda samalmoto
 wapadhetan.
 9:3 Mlne kijtten sinua HERRA
 caikesta sydhemesteni/ ia
 mainitzen caiki sinun lhmehes.
 9:4 Mine iloitzen ia riemuitzen
 sinussa/ ia kijten sinun
 Nimees/ sine Caikein ylimeinen.
 9:5 Ettes minun Wiholiseni
 tacaperin aianut olet/ he
 langesit ia hukuit sinun etees.
 9:6 Sille sine saatat minun
 oikiuteni ia syyni toimehen/
 Sine istuidh Stolilla/ yxi oikia
 Domari.
 9:7 Sine nuctelet ne Pacanat/
 ia cadhotat ne Jumalattomat/
 ia heiden Nimens sine poispyhit
 aina ia ijancaikisesta.
 9:8 Ne Wiholisten miecat sine
 caikenni lopetat/ ne Caupungit
 sine alascukistit/ ette heiden
 muistons/ ynne heiden cansans
 huckanduis.
 9:9 Mutta HERRA pysypi

ijancaikisesta/ Hen ombi Stolins
walmistanut Domiohon.

9:10 Ja henen pite Maanpirin
oikein domitzeman/ ia
coctolisesta Canssat
hallitzeman.

9:11 Ja se HERRA ombi
waiuasten turua/ ia yxi Turua
hädhesse.

9:12 Senteden he sinun päles
toiuouat/ iotca sinun Nimes
tundeuat/ Sille ettei sine nijte
ylenanna/ iotca sinua HERRA
etziuet.

9:13 Weisatca HERRALLE/ ioca
Zionis asupi/ iulghistacat
Canssoisa henen Tecons.

9:14 Sille hen muista ia kysele
heiden Werens ielkin/ eike
wnodha ninen kieuhein
parcumist.

9:15 HERRA ole minun
armolinen/ catzo minun
Radholisudhen pein/ wiholisteni
seas/ Sine ioca ylennet minun
Surman porteist.

9:16 Ette minun pite
luetteleman caiki sinun kijtoxes
Zionin tytteren porteis/ ia
iloitzisin sinun auustas.

9:17 Pacanat ouat waioneet
sihen Hautan/ ionga he

walmistit/ heiden Jalcans on
käsitetty sijne Wercosa/ ionga
he wiritit.

9:18 Nin ombi ymmertepä/ ette
HERRA oikiudhen teke/ coska
se Jumalatoim iuri omas tiesens
käsitetehen/ Sanan cautta. Sela.

9:19 Joska ne Jumalattomat
madhaisit Heluetijn kätyxi tulla/
ia caiki Pacanat/ iotca Jumalan
vnochtsuat.

9:20 Sille ei hen site kieuhe nin
ratki wnodha/ ia ninen
Radholisten toiuo ei huku
ijancaikisesta.

9:21 Ylesnouse HERRA/ ettei
Inhiminen walda saisi/ anna
caiki Pacanat sinun edeses
domitta.

9:22 Anna heille HERRA yxi
Mestari/ ette Pacanat itzens
Inhimisixi tundisit. Sela.

X. Psalmi.

*Seurakunnan Rucous wastan
Antichristusen iouckon/
Tyrannia/ Wieckait ia
wlcocullatuita ia wastoin mwita
Euangeliumin wiholisie/ hääteite
ia Sortaita.*

10:1 Mixi sine HERRA/ nin
ylencauas poismenet? ia tuskan
aialla sinus peitet?

10:2 Nincauan quin se
Jumalatoin wallitze/ teuty sen
kieuhen kersie/ he piteuet
toinen toisens cansa/ iaetziuet
pahoia Jonia.

10:3 Sille se Jumalatoin itze
oma mieliwaltans kerska/ ia se
Ahne itzens siugnalepi/ ia
pilcapi HERRA.

10:4 Se Jumalatoin on nin
Coria ia wihainen/ ettei hen
käten tottele/ caikesa henen
menosans/ ei henJumala
mixiken lwle.

10:5 Hen menepi ieriestens
teghons cansa/ Sinun Domios
ouat caukana heneste/ hen
prucapi ylpiesticaikein
wiholistens cansa.

10:6 Sille nin hen puhupi
sydhemesens/ En mine ikenens
cukisteta/ ei ensingen coskan
häte ole.

10:7 Jonga Sw ombi teunens
kirouxia/ caualutta ia
wiettelutta/ Henen Kielens
waiuan ia töön matkansaatta.

10:8 Hen istu ia weiupi
Cartanoissa/ ette hen sala

murhais sen wighattoman/
Henen Silmens kiehuuat
senKieuhen polehen.

10:9 Hen weiju salasijas/
ninquin Jalopeura henen
Lolosans/ hen weiju site
Radholista käsitexens/ Ja
henmös henen käsitte/ coska
hen temma sen werckoins.

10:10 Hen paiska ia alaspolke/
ia mahansyseie sen kieuhen
wäkiuallalla.

10:11 Sille hen sanopi
Sydhemesens/ Jumala ombi sen
vnoctanut/ ia werhannut
Casuonsa/ Ei henikenens näe.

10:12 NOuse sis yles HERRA
Jumala/ ylenne sinun kätes/
Ele site kieuhe vnodha.

10:13 Mixi se Jumalatoin/
Jumalata pilcapi/ ia
sydhemesens sanopi/ Etzine
site tottele?

10:14 Catzo sis/ Sille sine näet
tuskat ia surut/ Se on sinun
käsises/ Sinun päles se kieuhe
itzens lootta/ia sine olet
Oruoilasten Holhoia.

10:15 Särie sen Jumalattoman
käsiuarsi/ ia etzi site pahutta/
nin eisuingan henen
Jumalattudhens sijtteleute.

10:16 Se HERRA ombi Kuningas
aina ia ijancaikisesta/ ne
Pacanat pite häwiemen henen
Maastans.

10:17 Ninen kieuhein halauxen
sine HERRA cwlet/ heiden
Sydhemens on wissi/ ette sinun
Coruas sijtewaarinottapi.

10:18 Ettes oikiudhes saattat
Oruoille ia kieuhille/ Ettei
Inhiminen enembi angaroitzisi
(heite wastian) maan päle.

XI. Psalmi.

*On yxi Lohutos Wiholistein
iulmautta wastoin. ioillen
whckatan Cadhotus/ wan
Jumalisille wapadhus luuatan.*

11:1 Daudin Psalmi
edelweisattapa.

11:2 HERRAN päle mine
wskallan/ quinga te sanotta
minun Sielulleni/ Ette hen
lenneis ninquin Linduteiden
Woorten päle?

11:3 Sille catzos/ Ne
Jumalattomat ylesweteuet
Joutzen/ ia paneuat Noolians
ienten päle/ ette heambuisit
salaisest nijte Hurskaita

sydhemeste.

11:4 Sille he rikoit Perustoxen/
Mite se wanhurskas taita
toimitta?

11:5 HERRA ombi henen pyhes
Templisens/ HERRAN Stoli onopi
Taiuasa/ henen Silmens
warinottauat/ iahenen Silmens
ripset coetteleuat Inhimisten
Lapset.

11:6 HERRA wacoipi site
wanhurskasta/ Henen Sielunsa
wihapi site Jumalatoinda/ ia
iotca wärytteracastauat.

11:7 Hen andapi sata ninen
Jumalattomadhan päle Paulat/
Tulen ia tulikiuiä/ ia andapi
heille Twlispäädhpalcaxi.

11:8 Sille HERRA ombi
wanhurskas/ ia racastapi
wanhurskautta/ ette heiden
Casuons catzouat oikiudhenpäle.

XII. Psalmi.

*On yxi Walitos/ ette oikia Oppi
ombi turmellu. ia Rucous/ ette
Jumala puchtan opin annais/ ia
ne falskit opettaiat poishylkeis.*

12:1 Daudin Psalmi/
edelweisattapa Cadhexan kielen

päle.

12:2 AUta HERRA/ sille ne
Pyhet ouat wähenyuet/ Ja ne
wskoliset ouat haruat Inhimisten
Lasten seas.

12:3 Jocainen Lehimeisens
cansa turha puhupi ia
coetteleuat/ ia opettauat
erineisist Sydhemiste.

12:4 Yleskatkoicohon HERRA
caiken wlcocullasudhen/ ia ne
Kielet iotca Coriasti puhuuat.

12:5 Jotca sanouat/ Meiden
kielillen pite meiden woittaman/
Meiden tule puhua/ Cuca
meiden HERRANombi?

12:6 Ette nyt ne kieuhet
häuiteten/ ia ne Waiuaset
hocauat/ nyt mine ylesnousen/
ma HERRA/ Minetahdon Auun
saatta/ ette rohkiast pite
opetettaman.

12:7 HERRAN puhet ouat kirkat
ninquin cwrnittu Hopia sauisis
crwsis/ Seitzemenkerta coeteldu.

12:8 Sine HERRA ketke ne/ ia
wariete meite teste Sughusta
ijancaikisesta.

12:9 Sille iocapaica
Jumalattomist teuteten/ cussa
sencaltaiset irdhalliset Inhimiset/
Canssan seashallitzeuat.

XIII. Psalmi.

*On Jalo Rucous/ teunens swria
haluia/ watan Sydhemen
murhen/ ia Mielen raskaudhen/
iotca ouat Synnein palcat/ ette
ne andexiannetaisijn.*

13:1 Daudin Psalmi
Edelweisattapa.

13:2 QUincauan HERRA sine
tadhot ratki minua wnocta?
quincauan sine poispeitet
Casuos minusta?

13:3 Quincauan minun pite
murectiman Sielusani? ia minua
adhistettaman minun
Sydhemesseniiocapeiue?

quincauan minun Wiholisen pite
henens ylistemen minun päleni?

13:4 Catzo sis/ ia cwle minua
HERRA minun Jumalan/ walista
minun Silmeni/ etten mine
coskanColemaan nuckuisi.

13:5 Ettei minun Wiholisen
kehuisi/ sanoden/ Mine
ylitzewoitin henen/ Ja minun
sortaian ei iloitzisi/ ettemine
langeisin.

13:6 Mutta mine toiuon
senpäle/ ettes nin Armolinen
olet/ Minun sydhemen

riemuitze/ ettes nin
kernastautat.

13:7 Mine tadhon HERRALLE
weisata/ Ette hen nin hyuesti
minun wastani teke.

XIV. Psalmi.

*Se Laitta Caiki Inhimiset
Synnisexi/ Ja nille hen pinan
ilmoitta/ Jotca Jumalattudhens
eiuet tunne/ Waan ne
Jumaliset/ jotca Synnins andexi
anouat Christusen cautta/ hen
lohuttapi.*

14:1 Davidin Psalmi
Edelweisattapa.

14:2 NE Tyhmet sanouat heiden
Sydemesens/ Eipe Jumala
olecka/ Eiuet he miteken kelpa/
ia ouat yxiilkeys heiden Menons
cansa/ Ei ole yxiken ioca hyue
teke.

14:3 HERRA catzoi Taiuahast
inhimisten Lasten päle/ ette
hen näkis/ ios iocu ymmerteis
eli etzis Jumalanielkin.

14:4 Mutta he ouat Caiki
poislangenet/ ia caiki tynni
ouat keloittomat/ Ei ole yxiken
ioca hyue teke/ ei yxiainoakan.

14:5 Eikö sis ne caiki
Pahointekiet site merkitze?
Jotca minun Canssani
ylessöuet/ rauiten heitens/
WaanHERRA eiuet he
auxenshwda.

14:6 Sielle he * Pelgholla
pelkesit. Mutta Jumala ombi
leszne ninen Wanhurskasten
Sukua.

14:7 Te häueisette sen kieuh
neuuon/ Mutta Jumala ombi
henen Turuans.

14:8 Oy/ ios apu tulis Zionist
Israelin ylitze/ ia HERRA hen
Fangitun Canssans pästeis/ nin
Jacob iloitzis/ia Israel
riemuitzis.XV. Psalmi.Tämä
opettapi/ cutca Töödh
Jumalalle kelpauat/ ia Jotca
ouat ne Eleuet ia totiset
Seurakunnan Jäsenet.

XV. Psalmi.

*Tämä opettapi/ cutca Töödh
Jumalalle kelpauat/ ia Jotca
ouat ne Eleuet ia totiset
Seurakunnan Jäsenet.*

15:1 Daudin Psalmi.

15:2 HERRA/ Cuca pite sinun

Maiasas asuman? Eli cuca pite leueiemen sinun pyhen Wores päle?

15:3 Joca waeldapi ilman wighata/ ia oikiudhen teke/ ia puhupi Totudhen sydhemestens.

15:4 Joca ey Kielellens panettele/ eike henen Lehimeisens miten Paha tee/ ia Lehimeistens ey häueise.

15:5 Joca ne Jumalattomat ylencatzo/ Waan cunnioitze ne Jumalan pelkeueiset/ Joca Lehimeisellenswannopi/ ia sen pite.

15:6 Joca Rahans ei anna corkooxi/ ia ei ota Lahioia ylitze sen wigattoman. Joca neite teke/ ei hen horiuijancaikisesta.

XV. Psalmi.

*Ombi Ennustos Christusen
Pinast ia Ylesnousemisest etc.*

16:1 Daidin yxi Cullainen Cappale.KEtke minua HERRA/ sille mine wskallan sinun päles.

16:2 Mine olen HERRALLE sanonut/ Sine olet minun HERRAN/ minun teuty sinun

tedhes kerssie.

16:3 Ninen Pyhein tedhen/ iotca maan päle ouat/ ia ninen Cunnialisten tedhen/ heisse on minulle caikimielenoudhe.

16:4 Mutta nijlle/ iotca ydhen Toisen ielkin riendeuet/ pite swri Sydemenkipu oleman/ Em mine wffraheiden Joomawffrians weren cansa/ enge heiden * Nimeens mainitze minun Suussani.

16:5 Mutta HERRA ombi minun Tauaran ia Osan/ Sine ylespidhet minun Perimiseni.

16:6 Arpa minulle langesi nisse caunimis/ Mine olen kircan Perimisen saanut.

16:7 Mine kijtten site HERRA/ ioca minun on neuuonut/ nin mös öölle minun Munaskuuni ouat minuacurittaneet.

16:8 Mine pidhen aina HERRAN minun Casuoni edes/ Sille ette hen on minun oikeal polellani Senteden emmine horiu.

16:9 Senteden minun sydhemen riemuitze/ ia minun * Cunnian ombi iloinen/ Ja mös minun Lihani pitelepemen toiuouxes.

16:10 Sille eipe sine ylenanna minun Sieluani Heluetis/ etke

sine salli/ ette sinun Pyhes
mätenis.

16:11 Sine osotadh minulle sen
Tien Elemehen/ sinun casuos
edes ombi teudhelinen ilo/ ia
riemulinenmeno sinun oikeallas
ijancaikisesta.

XVII. Psalmi.

*Ettei Jumala sallis meite
ylitzewoitetta hirmulisild ia
wäkeuild Wiholisild/ iotca ouat
falskit Prophetat/ ia Eriseurariat/
Tyrannit.*

17:1 Daudin Rucous.CWle
HERRA oikiutta/ otawari minun
parghustani/ cwledele minun
Rucouxen/ ioca ei falskist suust
wloskeu.

17:2 Toimita sine minun Syyn/
ia catzokan sinun Silmes mike
oikius on.

17:3 Sine coettelit minun
Sydhemeni/ ia etziskelet site
öölle/ ia tutkit minua/ ia etpes
miten leudhe/ Mineolen
aighonut ettei minun Suuni
pidhe misseken ylitzekeumen.

17:4 Mine warielen minuni/
sinun Huuldes sanoissa/

Inhimisten Töiste/ Murhaian
tielle.

17:5 Hallitze minun keundön
sinun Polghuilles/ ettei minun
Askeleni liukadhaisi.

17:6 Mine hwdhan sinun tyges/
ette sine Jumala minua cwlisit/
Cumardha sinun Coruas minun
poleheni/cwle minun puheeni.

17:7 Osota sinun ihmelist
Hywuydes/ sine ninen
Wapactaia/ iotca sinun päles
wskaltauat/ Nite wasthan/iotca
sinun oikia kättes
wastanseisouat.

17:8 Wariele minua ninquin
Silmemuna/ Soiele minua sinun
Sipeis warion ala.

17:9 Nilde Jumalattomild/ iotca
minua hääteuet/ Minun
Wiholisistani/ iotca minun
Sieluaniymberipiritteuet.

17:10 Heiden Lihauans
ychtepiteuet/ He puhuuat
suullans coriasti.

17:11 Cuhunga me menem/ nin
he meite ymberipiritteuet/ sijhen
he Silmes tarkoittauat/ ette he
meitemahan cukistaisit.

17:12 Ninquin yxi Jalopeura/
ioca Saalist kärckeste/ ninquin
yxi Jalopeuran penicka/ ioca

Lolasta weiju.

17:13 Ylesnouse HERRA/
pälecarcka/ ia alaspolghe
hende/ ia wapadha minun
Sielun niste Jumalattomistsinun
Miecallas.

17:14 Sinun Kädhes Inhimisist/
temen Mailman Inhimisist/
ioinenga Osa on tesse Elemes/
ioillen sinewatzen teutet sinun
Tauarallas. Joilla Lapsia kyllä
on/ ia ietteuet Techteens
heiden Lapsucaistens.

17:15 Mutta mine tadhon catzo
sinun Casuoas
wanhurskaudhesa/ Mine rautuxi
tulen/ koska mine *ylesherän
sinun Kuuas

XVIII. Psalmi.

*Dauidin Kijtossana wapaudhens
tedhen/ Joca ombi Christuxen
Pinan ia woiton Esicuua/ Sille
sijttequin Hen päsi Coolemasta/
nin hen asetettijn/ Pacanain
Pääxi/ se on/ Christikunnan.*

18:1 Dauidin sen HERRAN
Paluelian Psalmi/
edelweisattapa/ iolla hen kijtti
HERRA sille aialla/ iona

henwapacti henen/ caikista
henen wiholistens/ ia Saulin
käsiste/ ia sanoi.

18:2 Mlne racastan
sydhemesteni sinua HERRA
minun Woiman/ HERRA ombi
minun Callion/ minunLinnan/ ia
minun Wapactaian/ minun
Jumalan/ minun Uskalluxen/
ionga päle mine turuan.

18:3 Minun Kilpen/ ia minun
Terueydheni Sarui/ ia minun
Warieluxen.

18:4 Mine tadhon HERRA kijtte
ia auxenihwta/ nin mine wapaxi
tulen minun wiholisistani.

18:5 Sille Coleman Siteet ouat
minun ymberikärineet/ Ja ne
Belialin oiat minun hemmestytit.

18:6 Ne Heluetin Siteet kiedhoit
minun/ ia ne Coleman Paulat
minun ylitzewoitit.

18:7 Koska mine adhistoxes
olen/ nin mine HERRA
auxenihwdhan/ ia parghun
minun Jumalani tyge/ ninhen
cwle minun äneni/ henen
pyheste Templistens/ ia minun
hwtoni henen etens/ tule henen
Coruijns.

18:8 Maa likkui/ ia wapisi/ Ja
ne Woortein perustoxet likkui ia

wärisit/ coska hen wihastui.
 18:9 Tomu suitzi henen
 Sieramistans/ ia culuttapa Tuli
 henen Suustans/ nin ette se
 sielde leimachti.
 18:10 Hen notkisti Taiuat/ ia
 alasastui/ ia Hämere oli henen
 Jalcains alla.
 18:11 Ja hen astui Cherubin
 päle/ ia lensi/ ia hen lensi
 Twlten sipein päle.
 18:12 Henen Maians ymberille
 oli Pimeys/ ia musta wedhen
 sakeus paxuista Piluiste iossa
 hen lymys oli.
 18:13 Sijte kircaudhest henen
 edhesens haiosit Piluet/ Rakein
 ia Leimauxen cansa.
 18:14 Ja HERRA iylysi Taiuaisa/
 se Ylimeinen vlosanno
 pauhinans/ rakein ia Leimauxen
 cansa.
 18:15 Hen ambui henen
 Nolensa/ ia haiotti heite/ hen
 iski couat Leimauxet/ ia pelietti
 heite.
 18:16 Ja nin Ilmestuit Wettein
 Culiut/ ia Maan aluxet
 Coorittijn/ HERRA sinun
 laitoxestas ia sinun Sierames
 puhaloxesta ia corsamisesta.
 18:17 Hen lehetti Taiuahasta/

ia haki minun/ ia wlosweti
 minun swrista wesist.
 18:18 Hen minun wapautti
 ialoimista Wiholisistani/ minun
 Wainolisildani/ iotca olit minua
 wäkeuemmet.
 18:19 Jotca minun ylitzelangesit
 Tuscassani/ ia HERRA tuli
 minun Turuaxeni.
 18:20 Ja hen wei minun wlos
 lakialle/ hen minun
 wlostemmasi/ Sille hen mielistui
 minuhun.
 18:21 Hyuesti HERRA teki minun
 coctani/ minun Wanhurskauteni
 perest/ hen minulle maxapi
 kättenipuctaudhen cautta.
 18:22 Sille mine pidhen Herran
 tiet/ ia en ole Jumalatoin
 minun Jumaltani wastan.
 18:23 Sille caiki henen
 Oikiudhens ouat minun Silmeini
 edes/ Ja henen Keskyiens em
 mine poishylyetyköni.
 18:24 Waan olen wighatoin
 henen edhesens/ ia ketken
 minuani synniste.
 18:25 Senteden HERRA costapi
 minun Wanhurskauteni pereste/
 Minun puctauteni ielkin henen
 Silmeinsedes.
 18:26 Pyhein cansa sine pyhe

olet/ ia Toimelisten cansa
toimelinen.

18:27 Puctaiten cansa sine
pudhas olet/ ia Nuriain cansa/
sine nuria olet.

18:28 Sille sine auitat site
radholista Canssa/ ia ne
Corckiat Silmet sine alannat.

18:29 Sille minun Lychtyni sine
yleswalghaiset/ Se HERRA
minun Jumalan/ tekepi minun
pimeyteniwalkiaxi.

18:30 Sille sinun cauttas mine
Sotawäen murennan/ ia minun
Jumalasani ylitze mwrin
carghan.

18:31 Jumalan tiet ouat
wighattomat/ HERRAN Puhet
ouat tulella perghatut/ Hen on
caikein Kilpi/ iotcahenen pälens
wskaldauat.

18:32 Sille cuca on Jumala/
paitzi HERRA? eli Wäkeue/
Ilman meiden Jumalatan?

18:33 Jumala ymberiwööte
minun woimalla/ ia pane minun
Tieni wighattomaxi.

18:34 Hen tekepi minun Jalcani
Peuran caltaisexi/ ia asettapi
minua Corckeuxeni päle.

18:35 Hen opetapi minun Käteni
sotiman/ ia Käsiwarteni

Waskijousta wetemehen.

18:36 Ja sine annoit minulle
sinun Terueydhes Kiluen/ ia
Oikiakätes wahwista minun. Ja
coskas minunalennat/ nin sine
teet minun swrexii.

18:37 Sine teet minulle Sian
keudhexeni/ ettei minun
Candapään lipistuis.

18:38 Mine tacaaian minun
Wiholistani/ ia heite käsiten/ ia
en palaia/ ennenquin mine
heite mestaisin.

18:39 Minun heite lömen pite/
ettei heiden pide minua
wastanseisoman/ Heiden teuty
caatua minunJalcaini ala.

18:40 Sine taidhat minun
walmista woimalla Sotahan/
Sine taidhat ne alaskpaiskata/
iotca minuawastanseisouat.

18:41 Ja sine annat minulle
ette minun Wiholiseni
pakeneuat/ ia mine cadhotan
minun Wainoiani.

18:42 He hwtauat (waan ei ole
Auttaiat) HERRAN tyge/ Mutta
ei hen wasta heite.

18:43 Mine surwon heite ninquin
Maan tomun Twlen edhesse/ ia
poiswiskan ninquin Loghan
Cadhuilda.

18:44 Sine auitat minua sijte
ridhaisesta Canssasta/ ia asetat
minun Pacanaidhen Pääxi/ Se
Canssa/ iotaem mine tundenut/
paluelepi minua.

18:45 Se minua cwldede
cwliaisilla Coruilla/ Waan ne
mwcalaiset Lapset poiskieldeuet
minun.

18:46 Ne mwcalaiset Lapset
waipuuat/ ia wapiseuat heiden
Siteisens.

18:47 HERRA elepi/ ia kijtetty
olcon minun Turuan/ Ja minun
Terueyteni Jumala olcon
ylistetty.

18:48 Se Jumala ioca minulle
Coston anda/ ia waatipi
Canssat minun alani.

18:49 Joca minua autta
Wiholisistani/ ia yleskorghotta
minun nijste/ iotca minua
wastan carkauat/ sineautat
minun nijlde Wärilde.

18:50 Senteden mine Kijten
sinua HERRA Pacanain seas/ ia
sinun Nimehes kijtoxenweisan.

18:51 Joca swren Terueydhen
sinun Kuningalles osotat/ ia
hyestiteedh sinun Woidheltuas
wastan/Davidin ia henen
Siemenellens ijancaikisesta.

XIV. Psalmi.

*Quin on yxi Ennustos/ ette
Euangelium pite ymberi coco
Mailman Pijrin leuitettemen.
Christusen Tulosta/ ia henen
Cunniolisesta Woitostans.
Sanan woimasta/ iossa Jumala
ilmestupi/ ia ijancaikinen
Seurakunda cootaan.*

19:1 Daidin Psalmi
edhelweisattapa.

19:2 TAIuat ilmoittauat Jumalan
Cunnian/ Ja se Wahwistos
iulghistapi henen Kättens
Rakennoxet.

19:3 Yxi Peiue sano sillen
toisellen/ ia yxi Öö tietteuexi
tekepi sillen toisellen.

19:4 Ei ole Kieli eike Puhe/
iossa ei heiden Änens cwlu.

19:5 Heiden Noorans wloskieupi
caikijn Maihin ia heiden Puheens
Mailman loppun asti/
Auringoiselle henpani Maian
heisse.

19:6 Ja hen ninquin Ylke
vloskieupi henen Cammiostans/
ia riemuitze ninquin Sangari
Tiete ioostaxens.

19:7 Hen yleskeupi Taiuasten

lopulda/ ia iooxepi ymberins
haman sihen Loppuhun/ ia ei
miten ole peitettyhenen
Lämbymens edheste.

19:8 HERRAN Laki ombi ilman
wighata/ ia se yleswirghotta
Sielut.

19:9 Se HERRAN Todhistos
ombi wissi/ ia tekepi ne
yxikertaiset Wisaaxi.

19:10 Ne HERRAN Keskyt ouat
oikiat/ ia ilahuttat sydhemet.

19:11 Ne HERRAN Keskysanat
ouat kircat/ ia yleswalistat
Silmet.

19:12 Se HERRAN pelco on
Puhdhas/ ia pysypi
ijancaikisesta/ Ne HERRAN
Oikiudhet ouat todhet/
caikiynne wanhurskat.

19:13 Ne ouat calleemat quin
Culta/ ia ylitze parahan Cullan/
ia makiammat quin Hunaia/ ia
Mesileiuet.

19:14 Sinun mös tosin Paluelias
heiden cauttans neuuotaan/ ia
ioca nijte pite/ henelle ombi
swri Palca.

19:15 Exytyxet cuca ymmertepi?
andexianna minulle ne salaiset
ricoxet.

19:16 Wariele mös Paluelias

nijlde Coreilda/ ettei he ylitze
minun hallitzisi/ nin mine olen
wighatoin/ ianuchtetoin
swrimast pahateghosta.

19:17 Olcon minun Suuni Puhet
sinulle keloiset/ ia minun
Sydhemeni aiatoxet sinun
edheses.

19:18 HERRA on minun Turuan/
ia minun Lunastaian.

XX. Psalmi.

*On yxi Rucous/ Esiuallan/ ia
Ychteitzen Rauhan/ Canssan ia
Onnelisen menestuxen/ ia
hallituxen edest Waldakunnas.*

20:1 Daudin Psalmi
edelweisattapa.

20:2 HERRA cwlcoon sinua
hädheses/ se Jacobin Jumalan
Nimi sinua warielkoon.

20:3 Hen lehettekön sinulle
Apua Pyhydheste/ ia Zionista
sinua wahuistacoon.

20:4 Hen muistacon sinun
caikein Rocawffreis päle/ Ja
sinun Poltwffris olcoon lihauat.
Sela.

20:5 Hen andacon sinulle mite
sydhemes ano/ ia päätteken

caiki sinun aiuotuxes.
 20:6 Me kerskama/ Ettes meite
 auitat/ Ja meiden HERRAN
 Jumalan Nimesse/ me
 ylennemme meidenLiponne/
 HERRA teuttekön caiki sinun
 Rucouxes.
 20:7 Nyt mine tunnen/ ette
 HERRA henen Woidheltuans
 auttapi/ ia cwlepi henen/
 henen pyhesteTaiuastans/
 henen Oikia kätens autta
 woimalisesta.
 20:8 Neme vskaldauat Ratasten
 ia Orichten päle/ Mutta me
 muistamma meiden HERRAN
 Jumalan Nimenpäle.
 20:9 He ouat alascukistetut ia
 langeneet/ mutta me
 ylesnousima ia oikiasti
 seisomma.
 20:10 Auta HERRA/ se Kuningas
 meite cwlcän/ koska me
 hwdhama.

XXI. Psalmi.

*Ombi sen entisen caltainen/
 ioca todhistapi Kuningan
 hallituxen ia warielluxen oleuan
 Jumalan lahian/ Waan
 hen erinomaisest puhupi*

*Christusest ia henen
 Waldakunnastans.*

21:1 Daudin Psalmi
 edelweisattapa.
 21:2 HERRA/ Se Kuningas
 riemuitze sinun woimasas/ ia
 quinga sangen hen iloitze sinun
 Auustas.
 21:3 Henen sydhemens halun
 sine annat henelle/ ia etsine
 kiellyt mite henen Suuns anopi.
 Sela.
 21:4 Sine ennetet henen hyuelle
 Siughnauxella/ sine panet
 cullaisen Crunun henen Pääns
 päle.
 21:5 Hen anoi Eleme sinulda/
 nin sine annat henelle pitken
 elemen aina ia ijancaikisesta.
 21:6 Henelle ombi swri Cunnia
 sinun Auustas/ sine panet
 ylistoxen ia caunistoxen henen
 pälens.
 21:7 Sille sine asetadh henen
 hyuestisiughnauxexi
 ijancaikisesta/ sine ilahutat
 henen sinun Casuos ilolla.
 21:8 Sille se Kuningas toiuopi
 HERRAN päle/ ia sen Ylimeisen
 Laupiudhes eipe hen horiu.
 21:9 Sinun Kätes leutepi caiki

sinun Wiholises/ Sinun Oikia
kätēs leutepi/ iotca sinua
cadhectiuat.

21:10 Sine panet heite ninquin
Cwmanwgnin/ coskas sihen
catzot/ HERRAN pite heite
ylesnielemenwihasans/ Tulen
pite heite ylessömen.

21:11 Heiden hedhelmens sine
cadhotat Maan päldē/ ia
heiden Siemenens Inhimisten
lapsist.

21:12 Sille he aiattelit sinulle
paha tedhexens/ ia teit site
Neuuo/ iota ei woinet teutte.

21:13 Sille sine teet heite
olcapääxi/ ia tarcoitat ienteles
heiden Casuoans wastan.

21:14 HERRA yliste sinuas sinun
wäkewuydheses/ nin me weisam
ia kijtem sinun Woimas.

XXII. Psalmi.

*On yxi Ennustos Christusen
Kersimisest/ Colemasta ia
Ylesnousemisesta/ ia henen
Waldakunnastans.*

22:1 Daudin Psalmi
edelweisattapa/ sijte Peurasta/
iota warhaisen weijuteen.

22:2 Minun Jumalan minun
Jumalan/ mixis minun
ylenannoit? Mine tosin parghun/
Waan minun Apun oncaukana.

22:3 Minun Jumalan/ Peiuelle
mine hwdhan/ ia etsine wasta/
ia en mös öölle waikene.

22:4 Mutta sine olet Pyhe/ Sine
ioca asut Israelin kijtoxen seas.

22:5 Meidhen lset toiuoit sinun
päles/ Ja quin he toiuoit/ nin
sine wapadhit heite.

22:6 Sinun tyges he hwdhit/ ia
tulit wapadhetuxi/ sinuhun he
toiuoit/ ia eiuet tulleet
häpiehen.

22:7 Mutta mine olen yxi mato/
ia ei Inhiminen/ yxi Inhimisten
pilca/ ia Canssan ylencatze.

22:8 Caiki iotca minua näkeuet/
häueiseuet minua/ wäristeleuet
hwlians ia pääns pudhistauat.

22:9 Hen walittapi HERRALLE/
hen wapactakon henen/ hen
auttakon hende/ ios hen
mielisty henehen.

22:10 Sille sine olet minun
wloswetenyt Eiteni codhusta/
Sine olit minun Turuan/ coska
mine wiele EiteniRinnalla olin.

22:11 Sinun päles mine heitettu
olen Eitini Codhusta/ Sine olet

minun Jumalan hamast minun
EiteniCodhusta.

22:12 Ele caukana ole minun
tyköeni/ Sille adhistos on
lesse/ Sille ettei ole yxiken
Auttaia.

22:13 Swret Mullit ouat minun
ymberipirittenyet/ Lihauat Häriet
minun ymberinskieritit.

22:14 Heiden kitans he auasit
minua wasta/ ninquin ratelia
ia kilijuua Jalopeura.

22:15 Ninquin wesi mine olen
wloskaattu/ ia haiotetudh ouat
Caiki minun Luuni/ Minun
sydhemmen onninquin sulattu
Medhenwaha/ keskel minun
Rumistani.

22:16 Minun Woimani ouat
poisquiuetudh ninquin
Crwsinmuru/ ia minun Kielen
tartui minun Lakeheni/ iasine
panet minun Coleman tomuhun.

22:17 Sille Coirat ouat minun
ymberipirittenyet/ ia ninen
Julmain parui asetti henens
minun ymberilleni/He leuistit
minun käteni ia minun Jalcani.

22:18 Mine lukisin caiki minun
Jäseneni/ Mutta he catzelit ia
näit * ihastuxens minussa.

22:19 He iacauat heillens minun

Waatteni/ ia heitteuet Aruan
minun Hameni päle.

22:20 Mutta sine HERRA ele
caukana ole/ Minun
Wäkewuydhen rienne minun
Auxeni.

22:21 Pelasta minun Sielun
Miecasta/ ia Coirain käsiste
minun ainocaisen.

22:22 Wapadha minua
Jalopeuran Suusta/ ia pääste
minua nijste Yxisaruillisist.

22:23 Mine sarnan sinun
Nimees Welijlleni/ Mine ylisten
sinua keskel Seurakunda.

22:24 Ylisteket HERRA te iotca
hende pelket/ coco Jacobin
Siemen cunnioittakon hende/ ia
hendecauattakon caiki Israelin
siemen.

22:25 Sille eipe hen hylienyt
eike ylencatzonut sen Kieuhen
radholisutta/ eike heneste
Casuoanspoiskendenyt/ ia quin
se henen tygens hws/ cwldeh
hen site.

22:26 Sinua mine tadhon yliste
swres Seurakunnas/ mine
maxan Lupauxeni heiden
eteens/ iotca hendepelkeuet.

22:27 Ne Radholiset pite sömen
ia rautuxi tuleman/ Ja ne iotca

HERRA etziuet/ pite hende
 ylistemen/Heiden sydhemens
 pite ijancaikisesta elemen.
 22:28 Muistetakaan caiken
 Mailman ärijn/ ette he
 käenneisit heitens HERRAN
 tyge/ ia henen
 eteenscumartakan caiki
 Pacanain Sucukunnat.
 22:29 Sille ette HERRALLA onopi
 yxi Waldakunda/ ia hen wallitze
 Pacanain seas.
 22:30 Caiki Lihauat maan päle
 pite sömen ia cumartaman/
 henen eteens poluians
 notkistauat/ caiki iotcatomusa
 macauat/ ia iotca surusans
 eleuet.
 22:31 Henen pite saaman
 Siemenen/ ioca hende
 paluelepi/ HERRASTA pite
 ilmoitettaman Lasten lapsihin.
 22:32 He tuleuat ia henen
 Wanhurskauttans sarnauat/
 syndyuelle Canssalle/ ette hen
 site teke.

XXIII. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. On yxi
 Kijtossana/ Elatoxen/
 Warieloxen ia Hallitzemisen*

tedhen.

23:1 HERRA on minun
 Paimenen/ ei miten minulta
 pwtu.
 23:2 Hen caitzepi minua
 wiherieises Nitys/ ia wiepi
 minun wirgottouan Wedhen tyge.
 23:3 Minun Sieluni hen
 wirgotta/ Hen wiepi minun
 oikialle Tielle/ henen Nimens
 tedhen.
 23:4 Ja waicka mine waellaisin
 pimies Laxos/ em mine pelkeisi
 miteken pahutta/ Ettes olet
 minuncansani/ Sinun Capulas ia
 Sauwas minun tukeeuat.
 23:5 Sine walmistat minua
 warten Peudhen/ minun
 Wiholisteni wastan/ Sine
 woitelet Öliulle minun Pääni/ia
 sine skencket teuteen minun
 eteeni.
 23:6 Hywuyys tosin ia Laupius
 noutauat minua caiken minun
 eliaicani/ Ja minun pite asuman
 HERRANHoonesä ijancaikisesta.

XXIV. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. On yxi Ennustos
 Jumalan Seurakunnast/ ioca*

*caikest Mailmast pite
coottaman/ Abrahamin
Lupauxen ielkin. Ja neuuotan
Esiuallat ette he sen Cunnian
Kuningan Christusen/ omistaisit.*

24:1 HERRAN ombi Maa/ ia
caiki quin henesse ouat/ se
Maanpiri ia mitke sen päle
asuaat.

24:2 Sille hen on perustanut
sen Merten päle/ ia Wirtain
päle sen walmistanut.

24:3 Cuca ylesastupi HERRAN
Woren päle? ia cuca taita seiso
henen Pyhes Siassans?

24:4 Jolla wighattomat Kädhet
ouat/ ia pudhas sydhemeste
on/ ioca ei halaia irdhalisia
Oppia/ eike wäriwanno.

24:5 Se saapi Siugnauksen
HERRALDA/ ia Wanhurskaudhen
henen Terueydhens Jumalalda.

24:6 Teme ombi se Sucukunda
ioca henen ielkins etzipi/ Joca
kysypi sinun Casuoas Jacob.
Sela.

24:7 Tehket Portit auaraxi/ ia
ne Ouet mailmas corckiaxi/ ette
se Cunnian Kuningas siselmenis.

24:8 Cuca ombi se sama
Cunnian Kuningas? Se on se

HERRA/ wäkeue ia woimalinen/
Se HERRA woipaSodhas.

24:9 Tehket Portit auaraxi/ ia
ne Ouet mailmas corkiaxi/ ette
se Cunnian Kuningas siselmenis.

24:10 Cuca ombi se sama
Cunnian Kuningas? Se on se
HERRA Zebaoth/ Hen ombi se
Cu'nian Kuningas.Sela.

XXV. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. On yxi Rucous/
ette me Uskossa pysysim/ ia
Jumalan Sanan Rackaudhes/
ette mös Synnit
andexiannetaisijn/ ia caiki
meiden Elemen ia Teghonna
olisit henelle keluoliset.*

25:1 Slnun ielkis HERRA/ mine
ikeuöitzen.

25:2 Minun Jumalan sinun päles
mine turuan/ ele salli minua
häueiste/ Etei minun Wiholiseni
iloitzisiminun ylitzeni.

25:3 Sille ettei yxiken häpien
ala tule/ ioca sinua odhottapi/
Mutta ne irdhaliset Pilcaiat
häpien saauat.

25:4 HERRA osota minulle sinun
Ties/ ia opeta minulle sinun

Polghus.

25:5 Jodhata minua sinun Totutdhes/ ia opeta minua/ Sille sine olet se Jumala/ ioca minua autta/ ylipseiuemine sinua odhotan.

25:6 Muista HERRA sinun Laupiudhes päle/ ia sinun Hywuydhes päle/ ioca Mailman alghusta on ollut.

25:7 Ele muista minun Norudheni syndeie/ ia minun Ylitzekieumisiteni. Mutta muista minun päleni sinunLaupiudhes ielkin/ sinun hywuydhes tedhen HERRA.

25:8 HERRA on hyue ia carski/ senteden hen saatta Synniset Tien päle.

25:9 Hen iodhatta oikiasta sen Radholisen/ ia opetta nijte Siueite henen Tiehense.

25:10 Caiki HERRAN tiet ouat sula Hywuys ia Totuus/ Nijllen iotca henen Lijtonsa ia Todhistuxens piteuet.

25:11 Sinun Nimes tedhen HERRA/ ole Armolinen minun Pahateconi päle/ Joca swri on.

25:12 Cuca on se/ ioca HERRA pelke? Sillen hen opetapi sen parahan Tien.

25:13 Henen Sieluns pite Hywuydhes asuman/ ia henen Sickiens pite maan omistaman.

25:14 HERRAN Salaisus on ninen seas/ iotca hende pelkeuet/ ia henen Litonsa hen heille ilmoitta.

25:15 Minun Silmeni HERRAAN pein alati catzouat/ Sille hen kiruotta wercosta minun Jalcani.

25:16 Käenne sinuas minun poleeni/ ia ole minulle Armolinen/ Sille mine olen Yxineinen ia Radholinen.

25:17 Minun sydhemeni Murhet ouat moninaiset/ wie sis minua pois minun Tuskistani.

25:18 Catzos minun Waiuasudheni ia Radholisudheni poleen/ ia andexianna caiki minun Syndini.

25:19 Catzos/ quin monda Wiholista minulla on/ ia sulast Cateudhesta he minua wihauat.

25:20 Wariele minun Sielun ia wapadha minua/ ele laske minua häpiehen/ Sille sinuhun mine turuan.

25:21 Cochtus ia Oikius warielkon minua/ Sille mine odhotan sinua.

25:22 Jumala pästekön Israelin/

caikista henen tuskistans.

XXVI. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. On yxi Rucous
wastan Seurakunnan ia
Euangeliumin Wiholisia.*

26:1 HERRA saata minulle
Oikeus/ Sille mine olen
Wighatoin. Mine toiuon HERRAN
päle/ senteden emmine lange.
26:2 Coettele minua HERRA/ ia
kiosa minua/ tutkistele minun
Munaskuni ia minun Sydhemen.
26:3 Sille sinun Hywuydhes on
minun Silmeini edes/ ia mine
waellan sinun Totudhessas.
26:4 Em mine istu ninen turhain
Inhimisten seas/ enge seura
ninen Jumalattomain cansa.
26:5 Mine wihan ninen Pahain
Seurakunda/ enge istu ninen
Jumalattomain tykene.
26:6 Mine pesen käteni
wighattomises/ ia pidhen itzeni
HERRA/ sinun Altaris tyge.
26:7 Cussa cwllan Kijtossanan
äni/ ia caiki sinun lhmees
sarnatan.
26:8 HERRA/ mine racastin
sinun * Hoones asumista/ ia

site Sia/ iossa sinun Cunnias
asupi.

26:9 Ele poistemma minun
Sieluani ninen Synneisten
cansa/ taicka minun hengeeni
ninen Werenahnetencansa.

26:10 Jotca pahain Joontein
cansa ymberinskeuet/ ia
kernasti ottauat Lahioia.

26:11 Mutta mine waellan minun
Wighattomudesani/ päste
minua/ ia ole minulle
armolinen.

26:12 Minun Jalcan kieupi
oikiasti/ mine tadhon kijtte
sinua HERRA Seurakunnissa. Se
toinen Öluclu.

Se toinen Öluclu.

XXVII. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. On Jalo
Kijtossana/ Ensimeises pooles/
entisen wapatoxen tedhen/
Toises rucoellan ette Jumalan
Sanas Pysyteisein Ouat mös
tesse monet hyuet Lohutoxet.*

27:1 HERRA on minun
Walijstoxen ia minun
Terueydhen/ ketä mine pelken?

HERRA on minun
Hengeniwäkewys/ Kennen edes
mine wapisen?

27:2 Senteden ehke ne Pahat/
minun Wainoliseni ia Wiholiseni/
lehestyuet minun Lihani sömen/
heidenteuty heitens loukata ia
langeta.

27:3 Ja waicka iocu Sotawäki
scantzaisi minua wastan/ nin
eipe minun Sydhemen senwoxi
pelkeisi. Ja iosSota ylesnousis
minua wastan/ Henehen
sijttekin mine turuan.

27:4 Ychte mine HERRALDA
anon/ ionga mine kernasti
pidheisin/ Ette mine asuisin
HERRAN Hoonessacaiki minun
Eliaicani/ Ette mine näkisin sen
HERRAN Jumalan caunin
Palueluxen/ ia henen Templins
etzisin.

27:5 Sille hen peitte minua
henen Maiasans/ sinä pahana
aicana/ Hen poisketkepi minua
sala henenTeldahans/ ia
yleskorghotta minua Callion
päle.

27:6 Ja nytkin hen
yleskorghottapi minun pääni
ylitze wiholisteni/ iotca minun
ymberilleni ouat/ nin minewffran

henen Maiassans kijtoxen
Wffria/ Mine weisan ia Laulan
HERRALLE.

27:7 HERRA cwle minun Änen
coska mine hwdhan/ ole
minulle armolinen ia cwledele
minua.

27:8 Minun Sydhemen sinulle
sanopi Temen sinun Sanas.
Kysyket minun Casuoni ielkin.
Senteden minemös etzin HERRA
sinun Casuos ielkjin.

27:9 Ele poispeite sinun
Casuoas minulda/ ia ele
poissyse wihassas sinun
Paluelias/ Sille sine olet
minunApun/ Ele minua
ylenanna/ eleke käthes minusta
poiswedha/ minun Terueydheni
Jumala.

27:10 Sille minun Isen ia Eiten
ylenannoit minun/ Mutta HERRA
minun coriasi.

27:11 HERRA osota minulle
sinun Ties/ ia iodhata minua
sihen oikian Polcuhun/ minun
Wiholiseni tedhen.

27:12 Ele anna minua
Wiholisteni tachtohon/ Sille
wäret Todhistoxet seisouat
minua wastan/ ia
häpemetewäryttekeuät.

27:13 Mutta mine wskon
 quitengin näkeueni HERRAN
 Hywuytte ninen Eleuiten maassa.
 27:14 Odhota HERRA/ ole
 turuas ia pelkemetöin/ Ja
 odhota HERRA

XXVIII. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. On yxi Rucous/
 Wiholisia wastan/ ettei hen
 Jumalattomain cansa huckuisi/
 iotca sala henen
 Hengens ielkin weijuet.*

28:1 COska mine hwdhan sinun
 tyges HERRA/ minun
 Wskalluxen/ nin ele minulle
 waikene/ Senpäle ette(coskas
 waikenet minusta) mine tule'
 heiden caltaisexens/ iotca
 Heluetijn meneuet.

28:2 Cwle minun Rucouxeni äni/
 coska mine hwdhan sinun
 tyges/ coska mine ylesnosta
 Käteni/ sinunpyhens Choris
 tyge.

28:3 Ele poiswedhe minua ninen
 Jumalattomadhen secan/ ia
 ninen Pahatecoisten secan/
 Jotcaysteuelisest puhuuat
 heiden Lehimeistens cansa/

waan pahutta on heiden
 sydhemisens.

28:4 Anna heille heiden Tööns
 ielkijn/ ia heiden pahan menons
 ielkin/ Anna heille heiden
 kettens töidhenielkin/ Maxa
 heille Ansionsa pereste.

28:5 Sille eipe he wariota
 HERRAN töiste/ taicka henen
 Kättens töidhen päle/ Senteden
 henen pite heiterickoman/ ia ei
 ylesrakendaman heite.

28:6 Kijetty olcoon HERRA/
 Sille hen on cwllut minun
 Rucouxeni Änen.

28:7 HERRA ombi minun
 Wäkewuydhen ia Kilpen/ henen
 pälens minun Sydhemen toiuo/
 ia mine autettuolen/ Ja minun
 sydhemen riemuitze/ Ja mine
 kijten hende minun weisullani.

28:8 HERRA on heiden
 Wäkewuydhens/ hen on se
 wäkeue/ ioca henen
 Woidheltuns autta.

28:9 Auta sinun Canssas/ ia
 siugna sinun Perimises/ ia
 raitze heite/ ia yleskorghota
 heite ijancaikisesta.

XXIX. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On yxi Ennustos sijte oikiast Jumalan Palueluxest quin on/ wsko/ Rucous/ kijtos/ ia Sanan

Julghistos/ Ja Christusen

Waldakunnast/ ioca

Euangeliumin cautta piti Mailma' ymberins leuitettemen.

29:1 EDestokat HERRALLE te wäkeuet/ Edestokat HERRALLE Cunnia ia wäkewuys.

29:2 Edestokat HERRALLE henen Nimens cunnia/ cumartakat HERRA pyhes Caunistoxes.

29:3 Se HERRAN äni keupi Wettein päle/ se cunnian Jumala pauhapi/ se HERRA swrten Wettein päle.

29:4 Se HERRAN äni keupi woiman cansa/ Se HERRAN äni keupi swreswaikutuxes.

29:5 Se HERRAN äni serkepi Cedrit/ ia HERRA serkepi Cedrit Libanos.

29:6 Ja tekepi heite hyppemen ninquin Wasican/ seke Libanum ette Sirion/ ninquin nooren Yxisaruisen.

29:7 Se HERRAN äni leickapi/

ninquin Tulen liekki.

29:8 Se HERRAN äni hailyttepi Coruen/ ia se HERRAN äni licuttapi sen Coruen Cades.

29:9 Se HERRAN äni peliette Naraspeurat/ ia risupi Metzset/ ia henen Templisens tule iocaitzen sanoahenelle Cunniata.

29:10 HERRA istupi tekemen luodhetta/ ia se HERRA Kuningana pisy ijancaikisesta.

29:11 HERRA andapi Canssallens wäkewydhen/ HERRA siugnapi henen Canssans Rauhaan.

XXXI. Psalmi.

On yxi Kijtossana ette hen on wapadhettu taicka Ruttotaudist eli Kiusauxist/ ioissa tosin hen Coleman Maiston coki/ Nin tesse mös Jumalan Laupius sangen ylisteten etc.

30:1 Yxi Psalmi weisattapa Dauidin Hoonen Wihkimises.

30:2 MIne ylisten sinua HERRA/ sille sine olet yleskorghottanut minua/ etkes salli iloita Wiholiseni minunylitzeni.

30:3 HERRA minun Jumalan/

coska mine hwsin sinun tyges/
 nin sine teit minun terueexi.
 30:4 HERRA sine vlosweit minun
 Sieluni Heluetist/ Sine olet
 minun eleuene pitenyt/ coska
 ne Heluettijnmenit.
 30:5 Te Pyhet kijtostweisatka
 HERRALLE/ ia kijtteket hende
 henen pyhydhens Juhlana.
 30:6 Sille henen Wihans wipy
 Silmenräpeyxen/ ia Elemese hen
 ihastu/ Ectona wipyi Idku/
 Mutta amullallo.
 30:7 Mutta mine sanoin
 mötekeumisesseni/ em mine
 ikenens cukisteta.
 30:8 Sille sine HERRA olet
 hyestadhosas minun Woreni
 wahwistanut/ Mutta coskas
 Casuos poispeitit/ ninmine
 hemmestuin.
 30:9 Sinun tyges HERRA mine
 hwdhan/ Ja HERRA mine
 tadhon rucolla.
 30:10 Mite hyue minun wereseni
 on/ coska mine coollut olen?
 Kijttenekö mös Tomu sinua/ ia
 ilmoittanekosinun totudhes?
 30:11 HERRA cwle/ ia ole
 minulle armolinen/ HERRA ole
 minun Auttaian.
 30:12 Sine olet mwttanut minun

Candeeni lloxeeni/ sine olet
 poisrijsunut minun Seckini/ ia
 Riemulla minunwötit.
 30:13 Senpäle ette minun
 Cunniani pite sinulle
 Kijtostweisaman/ ia ei
 waickeneman/ HERRA
 minunJumalan mine kijten sinua
 ijankaikisesta.

XXXI. Psalmi.

*On yxi Rucous seke Hengen
 ette Rumin waiuas/ iossa
 moninaiset Halut näkyuet/ iotca
 toisinans Jumalata ylisteuet/ ia
 toisinans wapiseuat ia rucoleuat
 Jumalan tyge.*

31:1 Daidin Psalmi
 edhelweisattapa.
 31:2 HERRA sinun päles mine
 wskalsin/ ele minua ikenens
 häpiehen laske/ päste minua
 sinunWanhurskaudhes cautta.
 31:3 Cumardha sinun Coruas
 minun poleheni/ auta minua
 ekiste/ ole minulle wahwa
 Callio/ ia yxi Linna/ettes minua
 autaisit.
 31:4 Sille sine olet minun
 Callion ia minun Linnan/ Ettes

sis sinun Nimes tedhen minua talutaisit ia weisit.

31:5 Ettes minun kiruotaisit Vercosta/ ionga he minun eteeni wiritit/ Sille sine olet minun wäkewuydhen.

31:6 Sinun Käsijs mine annan minun Hengeni/ Sine olet minun päästenyt HERRA sine wissi Jumala.

31:7 Mine wihan nijte/ iotca piteuet irdhalisen Opin päle/ mutta mine Toiuon HERRAN päle.

31:8 Mine ihastun ia riemuitzen sinun Hywydhes tedhen/ ettes catzot minun Radholisudheni pein/ iatunnet minun Sieluni tuskassa.

31:9 Ja et sine minua ylenanna Wiholisten Käsijn/ sine asetat minun Jalcani auarahan paickan.

31:10 HERRA ole minun Armolinen/ sille mine adhistetan/ minun Casuoni on mwttunut murhen tedhen/nin mös minun Sielun ia Watzan.

31:11 Sille minun Elemen on culutettu murhesta/ ia minun Wooteen hocauxest/ Minun woiman onrauennut/ minun

pahaintöiteni cautta/ Ja minun Luuni ouat musertut.

31:12 Sangen pahasti minun keupi/ ette mine olen yxi swri pilca minun Nabureilleni/ ia yxi ilkeys minun Tuttauilleni/ Ne iotca minun Cadhulla näkeuet/ he minun edhesteni pakeneuat. 31:13 Mine olen sydhemeste vnodhettu/ ninquin yxi Coollut/ mine olen tullut ninquin yxi ricottu astia.

31:14 Sille moni minua pahasti häueise/ nin ette iocainen minun edesseni carcopi/ he neuuopiteuetkeskenens minusta/ ia tactouat poisotta minun Hengeni.

31:15 Mutta HERRA mine toiuon sinun päles/ ia sanon/ Sine olet minun Jumalan.

31:16 Minun aicani ouat sinun käsises/ pelasta minua Wiholisteni käsiste/ ia nijste/ iotca minua wainouat.

31:17 Anna sinun Casuos paista sinun Paluelias päle/ Auta minua sinun Laupiudhes cautta.

31:18 HERRA ele minua häpien laske/ sille sinua mine auxenihwdhan/ ne Jumalattomat häpien tulkaat/ iawaikenetkaat

Heluetis.

31:19 Mykexi tulkohot ne wäret
Swlahat/ iotca puhuuat site
wanhurskasta wastan/ cangiast/
coriasti iaheiuisti.

31:20 Quinga swret ouat sinun
Hywuydhes/ iongas
tedhellepanit nijllen/ iotca sinua
pelkeuet/ ia iongasosotat nijlle/
iotca wskaltauat sinun päles/
Inhimisten Lasten edhes.

31:21 Sine lymytet heite sinun
tykenes salaisest/ iocaitzen
haastauxesta/ Sine peitet heite
sinun Maiasasnijste rijteleueisist
Kieliste.

31:22 HERRA olcoon kijtety/
ette hen minulle on osottanut
ydhen ihmelisen Hywuydhen/
wahwassaCaupungisa.

31:23 Sille mine sanoin
Epeyxesseni/ Mine olen sinun
Casuos edeste poissysetty/ Sine
quitengi cwlitminun rucouxeni
änen/ coska mine sinun tyges
parghuin.

31:24 Racastaca HERRA caiki
henen Pyhens/ nijte Wskolisi
HERRA wariele/ ia runsasti
costa nijlle/ iotcaylpeytte
harioitteleuat.

31:25 Olcat turuas ia

wapiszemat/ caiki te iotca
HERRA odhotat.

XXXII. Psalmi.

*Yxi Daudin Opetus. Teunens
ombi teme Psalmi Opetusta.
Sille tesse opetetan/ ettei
kengen Wanhurskaxi tule/ taica
Pyhitete Jumalan edes/ ellei
Hen itzeens tunne synnisexi/ Ja
tiedheis sauans Synnins andexi/
ilman Töötens ia paitzi
Ansiotans. Waan sulasta
Jumalan Armosta ia paliahasta
tygelukemisesta. Nijn tesse
osotetan/ ette Syndi mös on
caikinaisten Inhimisten waiuan ia
rangastoxen ainoa Syy ia Tila.*

32:1 AUtuat ouat ne/ ioille
Ylitzekeumiset andexiannetut
ouat/ ia ioinenga Synnit
peitetyt ouat.

32:2 Autuas on se Inhiminen/
iollenga HERRA pahatecoia ei
soima/ ionga Hengese ei ole
wilpi.

32:3 Sille coska mine tadhoin
site waiketa/ muserdhuit minun
Luuni/ lepitze minun

Jocapeiuesen ldkuni.

32:4 Sille sinun Kätes oli ölle ia peiuelle raskas minun päleni/ Nin ette minun Nesteeni poisquiuasi/ninquin se Kesälle quiuapi. Sela.

32:5 Senteden mine tunnustan minun Syndini/ ia en peite minun Pahatecoiani Mine sanoin/ Minetunnustan HERRAALLE minun ylitzekeumiseni/ Nin sine andexiannoit minun Syndini pahateghot. Sela.

32:6 Temen tedhen pite caiki Pyhet sinua rucoleman oikialla aialla/ Senteden coska swretWedhenpaisumiset tuleuat/ euet he vlotu sen tyge.

32:7 Sine olet minun Warielluxen/ ketke minua murhesta/ ette mine pelastettuna/ madhaisin sangenriemuisesta kerskata. Sela.

32:8 Mine tadhon sinua neuua/ ia sinulle Tien osotta/ iotas mödhen waellat/ Mine tadhon minun Silmillenisiinun iohdhatta.

32:9 Elket olco ninquin Orihit ia Mwlit/ ioilla ei ole ymmerdhöst/ ioillen pite Suitzet ia Ohiat

suhunpandaman/ ellei he lehenne sinun tyges.

32:10 Sille Jumalattomalle ombi monda Witzasta/ Mutta ioca HERRAN päle toiuopi/ Laupiuxen pite henenymberinssyliemen.

32:11 Riemuitka teiten HERRASA/ ia olcat iloisat te Wanhurskat/ ia kerskacat itzeen caiki te toimeliset.

XXXIII. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On yxi ialo Kijtoswirsi/ iossa moninaiset Jumalan Lahiat mainitan/ Ette hen Sanans andapi/ Ette hen wariete/ Ne Hyuet/ ia rangaise ne Pahat/ Ette hen caiki ihmeliseste on loonnut/ ia tedhellepite. Joista me Lohutoxen/ toiuon/ turuan ia wissin Auun henesse saama.

33:1 Rlemuitka HERRASA te Wanhurskat/ ne Toimeliset pite hende caunijst kijttemen.

33:2 Kijtteket HERRA Candeleilla/ ia kijtostweisatka henelle kymmenen kieliselle Psaltarilla.

33:3 Weisatca henelle wsi

Wirsi/ weisatcat hyuesti
 Kieltenleikis helisemiselle.
 33:4 Sille ette HERRAN sana
 on totinen/ ia mite hen lupapi/
 sen hen wissine pite.
 33:5 Hen racastapi
 Wanhurskautta ia Domiota/ Maa
 ombi teunens HERRAN Laupiutta.
 33:6 HERRAN sanalla ouat
 Taiuaat tedhyt/ ia caiki sen
 Sotawäki henen Suuns hengelle.
 33:7 Hen coosapite Wedhen
 meresse/ ninquin Leilisse/ ia
 laskepi Sywydhen salauxehen.
 33:8 Pelietkän caiki mailma
 HERRA/ hende pelietköt caiki
 Maanpirin asuuaiset.
 33:9 Sille quin hen sanopi/ nin
 se tapactupi/ Jos hen keske/
 nin se on techty.
 33:10 HERRA tyhiexiteke
 Pacanaiden neuuot/ ia kende
 Canssan aiatoxet.
 33:11 Mutta HERRAN neuuo
 pysy ijancaikisesta/ henen
 sydhemens aiatoxet sucukunnast
 sucukundahan.
 33:12 Autuas on se Canssa/
 ionga HERRA on Jumala/ se
 Canssa/ ionga hen on itzellens
 Perilisexiwloswalinut.
 33:13 Taiuahasta HERRA

alascatzoi/ ia näki caikein
 Inhimisten Lapset.
 33:14 Henen wahwalda
 Stolildans catzopi hen caickein
 päle/ Jotca maan päle asuuat.
 33:15 Hen taitta caikein heiden
 sydhemens/ hen merkitze
 caikein heiden Tönse.
 33:16 Ei Kuningasta auta henen
 swri Sotawäkens/ eike Sangari
 wapadheta henen swren
 woimans cautta.
 33:17 Hingistit ei mös auta/ ia
 heiden swri wäkewuydhens ei
 pelasta.
 33:18 Catzo HERRAN silmet
 catzouat ninen päle/ iotca
 hende pelkeuet/ iotca henen
 Laupiuns päletoiuouat.
 33:19 Ette henen pite
 pelastaman heiden Sielunsa
 Colemast/ ia elettemen heite
 Nälien aicana.
 33:20 Meiden sielun odhottapi
 HERRAN ielkin/ ioca ombi
 meiden apun ia Kilpen.
 33:21 Sille meiden sydhemen
 iloitzepi henesse/ ia me
 toiuoma henen pyhen Nimens
 päle.
 33:22 Olcoon sinun Laupiudhes
 HERRA meiden pälen/ ninquin

me sinun päles wskallam.

XXXIV. Psalmi.

*On yxi ialo Kijtoswirsi/ coska
hädheste pästy on/ ia Daudin
Esicuuast/ iolla hen caiki
iocaista neuuo samalmoto Apu
ia wapadust rucoleman. Nin
mös Engeliten warinottamisesta.*

34:1 Daudin Psalmi/ coska hen
Casuons mwtti Abimelechin
edes/ ioca henen tyköens
poisaioi ia henpoismeni.

34:2 Mlne kijten HERRA caikin
aigoin/ henen kijtoxens pite
alati oleman minun Suusani.

34:3 Minun Sielun pite
HERRALDA itzens kerskaman/
ette ne Radholiset pite sen
cwleman ia iloitzeman.

34:4 Ylisteket HERRA minun
cansani/ ia yleskorghottakam
ynne henen Nimeens.

34:5 Coska mine HERRA
kyselin/ wastasi hen minua/ ia
pelasti minun caikista
wapistoxista.

34:6 Jotca henen pälens
catzouat/ ne yleswalgistetan/ ia
heiden Casuons ei tule häpien.

34:7 Coska teme Radholinen
hwsil/ cwli HERRA henen/ ia
autti henen caikista tuskistans.

34:8 HERRAN Engeli skantzapi
ne ymberins/ iotca hende
pelkeuet/ ia pelastapi heite.

34:9 Maistacat ia catzocat
quina sulainen on HERRA/
Autuas on se/ ioca henen
pälens turua.

34:10 Pelietke HERRA te caiki
henen Pyhens/ Sille iotca
hende pelkeuet/ ei nijlte miteen
pwtu.

34:11 Ne Rikkaat pite
taruizeman/ ia isoman/ Mutta
iotca HERRA etziuet/ ei heilde
miten hyue pwtu.

34:12 Tulcat tenne Lapset/
cwlka minua/ HERRAN pelghon
mine teille opetan.

34:13 Cuca ombi/ ioca hyue
Elemete pyte? Ja pidheis
kernasti hywije peiuie?

34:14 Wariele sinun * Kieles
pahudhesta/ ia sinun Hwles
ettei he wiettelyste puhuisi.

34:15 Lacka pahasta/ ia tee
hyue/ etzi Rauha/ ia noutele
hende.

34:16 HERRAN Silmet catzouat
sen Wanhurskan päle/ ia henen

Coruans heiden Parghunsa päle.
34:17 Mutta HERRAN Casuo
seiso ylitze pahantekiädhen/ nin
ette hen * hucutta maasta
heiden muistonsa.

34:18 Coska ne Wanhurskat
hwtauat/ nin HERRA cwlepi/ ia
pelasta heite caikista heiden
tuskistans.

34:19 HERRA on iuri lesse nijte/
ioilla murhelinen Sydhen on/ ia
auta nijte/ ioilla surkia mieli on.

34:20 Palio paha sille
Wanhurskalle tapactu/ Mutta
HERRA henen nijste caikista
pästepi.

34:21 Hen ketke henelle caiki
henen Luns/ ettei yxiken heiste
mureta.

34:22 Sen Jumalattoman pite
pahudhen tappaman/ ia iotca
site Wanhurskasta wihauat/ he
sauat nuchten.

34:23 HERRA lunastapi henen
Palueliains Sielut/ ia caiki iotca
henen pälens toiuouat/ he
nuchtettomaxituleuat.

XXXV. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. Tesse warielust
anotan wastan Jumalattomiten*

*Julmautta ia Wäärytte/ wastan
Lackareita/ Panettelijta/ ia
Sortaita/ quin Christus mös
Pyheins cansa walita.*

35:1 Rltele HERRA minun
Ridholisteni cansa/ Sodhi minun
Sodhalisteni wastan.

35:2 Temma Kilpi ia Keihes/ ia
ylesnouse minua auttaman.

35:3 Siualla Tornio/ ia szoiele
minua/ wastan minun

Sortaitani/ Sanos minun
Sielulleni/ Mine olen sinunApus.

35:4 Häpieen ia pilkaan tulcon
caiki ne/ iotca seisouat minu'
Sieluni ielkin/ tacaperin
palatkoon/ ia nauruxitulcoon/
iotca minulle paha szouat.

35:5 Olcoon he ninquin Acanat
Tulispään edes/ ia HERRAN
Engeli poissyseköön heite.

35:6 Heiden Tiens olcon pimie
ia lipie/ ia HEERRAN Engeli
wainotkohon heite.

35:7 Sille he ouat minulle ilman
syyte/ heiden Werconsa
wiritteneet minua cadhottaxens/
ia ilmanwighata ouat minun
Sieluani warten Haudhan
caiuaneet.

35:8 Tulcoon henelle vaiua/

iota hen ei tiedhe/ ia se
Werko/ ionga hen wiritti/
käsittekön henen/ sihenhen
sisellangetkoon.

35:9 Mutta minun Sielun
iloitkaan HERRASA ia
riemuitkaan henen Austans.

35:10 Caiki minun Luni
sanokaat/ HERRA cuca on
sinun wertaises? Sine ioca
pästet sen Neurenwäkewemmen
Käsiste/ ia sen Radholisen ia
Kieuhen henen Ratelialdans?

35:11 Edesastuuat wäret
Todhistaiat/ iotca minua nijste
soimauat/ ioista mine wighatoin
olen.

35:12 He tekeuet minulle paha
hyuen edheste/ nin ette minun
Sielun pite oleman/ quin ei hen
miten hyuetehty olisi.

35:13 Mutta mine/ coska he
sairastit/ pughin itzeni
Jouhipaitan/ waiuasint pastolla
itzeni/ ia rucolinsydhemesteni.

35:14 Mine keutin itzeni quin he
olisit olleet minun Ysteueni ia
Welieni/ mine keuin
murechtien/ ninquinioca
Eitiuainans ielken sure.

35:15 Mutta he iloitzeuat ylitze
minun Wahingoni/ ia

cocondeuat/ Ne Cwkat mös
heidens cocouathauaitzemat
minua vastan/ He repiuet ia
euet lacka.

35:16 Wecasten ia Pilcuriten
cansa/ Roan polest/ pureuat
he Hambaitans minun päleni.

35:17 HERRA/ quinga cauuan
sine täte catzelet? päste sis
minun Sielun heiden
messestens/ ia minunyxineisen
nijste noorist Jalopeuroist.

35:18 Mine tadhon sinua kijtte
swres Seurakunnasa/ ia palion
Canssan keskenä tadhon mine
sinua ylistä.

35:19 Ele laske heite
riemuitzeman minun ylitzeni/
iotca ilman oikeutta minun
Wiholiseni ouat/ eliSilmillens
iskeuet/ iotca minua ilman
syyte wihauat.

35:20 Sille he aikoiuat
wahingota tedhexens/ ia etziuet
wärie Syite nijte Hiliaisita
wastan Maan päle.

35:21 Ja heiden kitans auarald
leuitteuet minua wastan/ ia
sanouat/ Nin/ Nin/ sen me
kernasti näemme.

35:22 HERRA sine sen mös
näet/ Ele sis waidh ole/ HERRA

ele caucana ole minusta.

35:23 Yleshere ia nouse
catzoman minun Oikiuttani ia
Syyteni/ minun Jumalan ia
HERRAN.

35:24 HERRA minun Jumalan
domitze minua sinun Oikiudhes
ielkin/ ettei he riemuitzisi minun
ylitzeni.

35:25 Ele salli heite
sydhemisens sanoman/ Nin/
Nin/ site me tadhoimme/ Ele
anna heiden sanoa/ Meolema
henen ylesniellyet.

35:26 Häueisteköön ia nauruxi
ioutucot/ caiki iotca heitens
minun pahudestani iloitzeuat/
he mactauat Häpielle ia pilcalla
puietettuna olla/ iotca minua
wastan itzens kerskauat.

35:27 Iloitkat ia riemuitkat iotca
minulle oikiudhen szouat/ ia
aina sanokan/ HERRA olcoon
swrestakijetty/ ioca henen
Palueliallens hyue szopi.

35:28 Ja minun Kielen pite
puhuman Wanhurskauttas/ ia
sinua iocapeiue kijttemen.

XXXVI. Psalmi.

On yxi coco Seurakunnan

*Rucous/ wastoin nijte Wärie
Opettaja/ iotca tesse
wlosmaalataan/ ette he ouat
Irtat/ ylpiet/ ia Pilcurit muita
wastan/ Walecteliat/
Curittomat/ Kerket
wahingoittaman etc. Wimein
rucollan/ Ette Jumala warielis
Sananssa nijte Jumalattomia
wasta'.*

36:1 Daidin sen HERRAN
paluelian Psalmi edelweisattapa.

36:2 Mlne sanon sen todhexi/
ette ne Jumalattomat ouat
pahat Coirat/ Sille ettei heiden
tykenens oleychten Jumalan
pelco.

36:3 He caunisteleuat
keskenens/ Ette he saisit
heiden pahan Asiansa aia/ ia
muita häueiste.

36:4 Caiki heiden Opins on
wahingolinen ia walhe/ Euet he
salli heitens mös neuuoa/ ette
he iotakin hyuetekisit

36:5 Mutta he aiatteleuat
Woteisans wahingon ielkin/ ia
wahwasti seisouat sen pahan
Tien päle/ ia euethe miten
paha carta.

36:6 HERRA sinun Laupiudhes

vlottupi nin leuield quin Taiuas
on/ ia sinun Totudhes nin
auarald quinPiluet iooxeuat.

36:7 Sinun Wanhurskaudhes
seisopi ninquin ne * Jumalan
Wooret/ ia sinun Oikiutes
ninquin swretSywyet/ HERRA
sine autat seke Inhimiset ette
Eleimet.

36:8 Quin callis on sinun
Hywuydhes Jumala/ ette
Inhimisten lapset sinun Sipeis
warion ala wskaldauat.

36:9 He iopuuat sinun Hoones
hywuydhen rickaudhest/ ia sine
iootat heite Hecumalla/ ninquin
Wirdhalla.

36:10 Sille sinun tykenes on se
eleue Lädhe/ ia sinun
Walkiudhesas me * walkiudhen
näemme.

36:11 Wlosleuite sinun
Laupiudhes ninen päle/ iotca
sinua tundeuat/ ia sinun
Wanhurskaudhes
ninenToimelisten ylitze.

36:12 Ele salli minua tallatta
nijlde Coreilda/ ia ninen
Jumalattomidhen käsi elken
minua cukistaco.

36:13 Waan anna ne
Pahointekiet sijhen langeta/ ette

he poissöstyxi tulisit/ ia ei
seisoall pysyisi.

XXXVII. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. On ialo Oppi ia
Lohutos/ ettei me Pahannuisi
Ristis ia wastoinkeumises/ waan
olisima Jumalan cwliaiset/ eike
heneste loopuisi/ coska me
Näem Jumalattomiten onnen/ ia
Mötekeumisen.*

37:1 ELe kiuoittele ninen Pahain
ylitze/ ia ele cadhedhi ylitze
ninen Pahointekiedhen.

37:2 Sille ninquin Roho he pian
poishacatan/ ia ninquin
vihottapa yrtti pite heide'
poisquiuaman.

37:3 Toiuo HERRAN päle ia tee
hyue/ Asu maassa/ ia elete
itzes toimelisesta.

37:4 Pidhe Lustis HERRASA/ ia
hen andapi sinulle mite sinun
Sydhemes halaia.

37:5 Anna HERRAN haltuun
sinun Ties/ ia toiuo henen
pä lens/ kyllä Hen sen teke.

37:6 Ja hen edestooopi sinun
Wanhurskaudhes ninquin
walkiudhen/ ia sinun Oikiuttas

ninquin Polipeiuen.

37:7 Odhotta HERRA/ ia
wartioitze hende/ ele kiuoittele
ylitze sen/ ionga meliwalta
onnellisesta menestypi.

37:8 Poislacka wihasta/ ia
ylenanna iulmaudhes/ Ele nin
wihastu/ ettes itzeki paha teet.

37:9 Sille ne Pahat
ylesiwritetaan/ Mutta iotca
HERRA odhottauat/ pite Maan
perimen.

37:10 Wielepä wähe hetki ombi/
nin se Jumalatoim ei olecka/ ia
quin sine catzot henen Sians
perest/ ninhen pois ombi.

37:11 Mutta ne Siuiet pite Maan
perimen/ ia lustins piteuet
swres Rauhas.

37:12 Se Jumalatoim haastapi
site Wanhurskasta/ ia
hambaans kiristele henen
ylitzens.

37:13 Mutta HERRA naura
hende/ Sille hen näkepi henen
peiuens ioutuuan.

37:14 Ne Jumalattomat
wlosweteuet Miecansa/ ia
iennitteuet heiden Joutzens/
ette he cukistaisit siteRadholista
ia Kieuhe/ ia teurastauat ne
Hurskat.

37:15 Mutta heiden Miecans
pite keumen heiden sydhemens
sisel/ ia heiden Joutzens pite
rickuman.

37:16 Se wähe quin
Wanhurskalla on/ ombi
parambi/ Quin monein
Jumalattomiten swret Tauarat.

37:17 Sille sen Jumalattoman
Käsiuarsi pite ricottaman/ mutta
HERRA ylespite ne Wanhurskat.

37:18 HERRA tietä njnen
Hurskasten peiuet/ ia heiden
Perimisens pite ijancaikisesta
pysymen.

37:19 Ei heiden pidhe häpiehen
tuleman pahalla aialla/ ia
Nälkewosilla pite heille kylle
oleman.

37:20 Sille ne Jumalattomat
huckuuat/ Ja ne HERRAN
Wiholiset/ waicka he wiele
olisit/ ninquin lustilinenNijttu/
nin heiden quitengin pite
poiskatoman/ ninquin Sauu
poiskato.

37:21 Se Jumalatoim lainan
ottapi/ ia ei maxa/ Mutta se
Hurskas ombi Laupias ia runsas.

37:22 Sille henen Siugnatunsa
pite Maan perimen/ Mutta
henen Kirotonsa pite

ylesiwritettaman.

37:23 HERRALDA sencaltaisen
Miehen waellus hallitaan/ ia
henelle on lusti henen Tiestens.

37:24 Jos hen langepi/ nin ei
hen poisheitete/ Sille HERRA
tukepi henen kädheste.

37:25 Mine olin Noori/ ia
Wanhenuin/ ia en ikenens
nähnyt site Wanhurskast
ylenannetuxi/ eike
henenSiemenens Leipe etziuen.

37:26 Hen on aina Laupias ia
kernasti lainapi/ ia henen
Siemenens pite siughnattu
oleman.

37:27 Welte pois pahasta/ ia
tee hyue/ ia pysy ijancaikisesta.

37:28 Sille HERRA racastapi
Oikiutta/ ia ei ylenanna henen
Pyhiens/ ijancaikisesta ne
ketketen/ Muttaninen

Jumalattomidhen Siemen pite
ylesiwritettaman.

37:29 Ne Hurskat Maan periuet/
ia asuuaat sijnä ijancaikisesta.

37:30 Sen Wanhurskan swu
puhu wijsautta/ ia henen
Kielens opetapi Oikiutta.

37:31 Henen Jumalans Laki
ombi henen sydhemesens/ ia ei
henen askelens lipisty.

37:32 Se Jumalatoim weijupi site
Wanhurskast/ ia etzipi hende
tappaxens.

37:33 Mutta ei HERRA iäte
hende henen Käsijns/ ia ei
Domitze hende/ coska hen
domitaan.

37:34 Odhota HERRA/ ia ketke
henen Tiense/ nin hen sinun
yleskorghotta/ ettes Maan
perit/ Sine saadhnädhä/ coska
ne Jumalattomat ylesiwritetaan.

37:35 Mine näin ydhen
Jumalattoman/ sangen ialon ia
waltian/ ia wlosleutti itzens ia
wihotti/ ninquin yxiLaurberinpw.

37:36 Ja ohitzekeuin/ catzo/
nin hen oli pois/ Mine kysyin
sen perest/ nin ei hen cussan
leutty.

37:37 Ole wighatoin/ ia pidhe
sinus Oikein/ Sille sencaltaisten
pite wimein hyuestimenestymen.

37:38 Mutta ne Ylitzekeumerit
pite ynne huckuman/ ia ne
Jumalattomat wimein pite
ylesiwritettaman.

37:39 Mutta HERRA auttapi nijte
Wanhurskaita/ hen on heiden
Wäkewydhens Tuskan aialla.

37:40 Ja HERRA auttapi heite/
ia pästepi heite/ ia nijste

Jumalattomist hen heite
pelastapi/ ia wapactapiheite/
Sille he vskalsit henen pä lens.

XXXVIII. Psalmi.

*On yxi ahkera Rucous Jumalan
tyge/ sydhemen hocauxes ia
kiws/ coska syndi tutan ia
HERRAN wihan Whkaus/ ia
Surman hirmuisus/ ette Synnit
andexiannetaisijn/ ia ne
ylenpaldiset rangastoxet
wäheteisijn/ Ettei Jumalalda
ylenannetaisi/ ia Wiholistein
iulmaudhesta polietaisi/ Ettei
hen huckuisi ninquin Pharao/
Saul ia sencaltaiset.*

38:1 Daudin Psalmi muistoxi.

38:2 HERRA ele minua rangaise
sinun wihasas/ ia ele minua
curita sinun hirmudhesas.

38:3 Sille sinun Noles ouat
minuhun kijnitetut/ ia sinun
kätes paina minua.

38:4 Ei ole terueys minun
Rumysani/ sinun wchkauxes
tedhen/ ia ei ole ycten Rauha
minun Luisani minunSyndieni
tedhen.

38:5 Sille minun syndini keuet

ylitze minun Pääni/ ninquin
raskas Coorma/ ouat he
minulle ylenraskaxitulluet.

38:6 Minun Haauani haiseuat ia
mäteneuet/ minun Hulludheni
tedhen.

38:7 Mine Keun kymeres ia
Cumaras/ Ylpeiue mine Keun
murehisani.

38:8 Sille minun Cupeheni iuri
poisquiuauat/ ia ei miten
Terueytte ole minun Rumini
päle.

38:9 Mine olen ylenpalio
runneltu ia rickilöty/ mine
mäyren minun Sydhemeni kiwun
tedhen.

38:10 HERRA sinun edeses on
caiki minun Haluni/ ia minun
hocauxen ei ole sinulda salattu.

38:11 Minun Sydhemen wärise/
minun woiman ombi minun
ylenandanut/ ia minun Silmeini
walkius ei oleminun tykeneni.

38:12 Minun Ysteueni ia
Langoni seisouat codhastans
minua wastoin/ ia catzouat
minun waiuani/ ia
minunLehimeiseni cauwas
astuuat.

38:13 Ja ne/ iotca minun
Sieluni ielkin seisouat/ he

wiritleuet minun eteeni/ Ja
iotca minulle pahasouat/ he
neuo piteuet quinga he
wahingoittaisit/ ia sulilla ioonilla
he ymberikierteuet.

38:14 Mutta minun teuty olla/
ninquin Cwroin/ ia ei mite
cwleman/ Ja ninquin Myken/
ioca Swtans eiauaia.

38:15 Ja teuty minun olla/
ninquin se/ ioca ei miten cwle/
ia ionga Suusa ei olle ychten
Luchtimumst.

38:16 Mutta mine odhotan
HERRA sinun ielkes/ Sine
HERRA minun Jumalan cwldelet
minua.

38:17 Sille mine aiattelen/ ettei
he swingan iloitzisi minun
ylitzeni/ Jos minun Jalcan waan
combastuisi/nin he sangen
kerskaisit minua wastan.

38:18 Sille mine olen techty
kersimen/ ia minun Kipuni on
alati minun edesseneni.

38:19 Sille mine iulghistan
Pahateconi/ ia murhedin minun
Syndini tedhen.

38:20 Mutta minun Wiholiseni
eleuet ia ouat wäkeuet/ ne
ouat swret/ iotca minua ilman
syyte wihauat.

38:21 Ja iotca minulle pahalla
maxauat hyuen/ ne asettauat
heitens minua wastan/ Senuoxi
ette minehyue noutele'.

38:22 Ele ylenanna minua
HERRA minun Jumalan/ ele
caucana minusta ole.

38:23 Rienne sinuas minua
auttaman/ o HERRA minun
Apun.

Ja se Colmas Ölucu.

XXXIX. Psalmi.

*On yxi Lohutos wastan site
Pahannost/ quin tulepi
Jumalattomidhen Onnist ia
Mötekieumisesta/ ia ninen
Jumalistein Onnettomuest ia
Wastoinkieumisest.*

39:1 Daidin Psalmi
edelweisattapa. Jeduthun edest.

39:2 Mine olen aigoinut/ waarin
ottaxeni/ eten mine synditee
minun Kieleni cansa.

39:3 Mine tadhon minun Suuni
suiszta/ ninquin suitzilla/ ette
mine näen sen Jumalattoman
edhesseneni.

39:4 Mine myckenin ia

hiliaistuini/ ia waikenin
riemusta/ ia minun teuty
mureheni vdhista minussa.
39:5 Minun sydhemen on
palaua minussa/ ia quin mine
sen päle aiattelen/ nin mine
ylessytytetten/ Minepuhun Kieleni
cansa.
39:6 Mutta HERRA opeta sis
minua/ ette se lopun saapi
minun cansani/ ia minun
Elemelleni onopi yximitta/ ia
minun pite tälde erkaneman.
39:7 Catzo/ minun peiueni ouat
kämminen leueys sinun
tykenes/ Ja minun Elemen on
ninquin ei mitekensinun edeses/
Quinga iuri tyhiet ouat caiki
Inhimiset/ iotca quitengin nin
irdhalisest eleuet. Sela.
39:8 Oho quinga he
poismeneuet/ ninquin Wario/ ia
tekeuet huckan heillens swren
murhen/ He cocouat/ia eiuet
tiedhe cuca sen saapi.
39:9 Ja nyt HERRA/ mihinge
minun pite itzeni loottaman?
Sinun päles mine toiuon.
39:10 Wapadha minua caikista
minun synnistenini/ ia ele minua
salli ninen Hulludhen pilcaxi
tulla.

39:11 Mine myckenyn/ ia en
aua minun Suutani kyllepe sine
sen teet.
39:12 Poiskenne sinun
rangastoxes minusta/ Sille mine
olen nändynyt sinun kädhes
piexemisest.
39:13 Coskas iongun rangaiset
synnin tedhen/ nin henen
Caunistoxens culutetaan ninquin
Coista/ woyquina iuri tyhie
ouat caiki Inhimiset. Sela.
39:14 Cwldele minun Rucouxeni
HERRA/ ia ymmerdhe minun
parguni/ ia ele waikene minun
kynelteniylitze. Sille mine olen
yxi Mucalainen sinun edeses/ ia
Wieras/ ninquin caiki minun
Esijseni.
39:15 Lacka minusta/ ette mine
itzeni wirghotaisin/ ennenquin
mine poismenen/ ia en sille
tesse ole.

XL. Psalmi.

*Tesse Christus itzestens puhupi/
quin sijne Epistolas Ebreerin
tyge todhistetan/ henen
Pinastans ia wapadhuxestans.
Nin mös Lain poispanemisest/
ia Eua'geliuminiulgistoxest/ ia*

*Christusen hyuisteghoista
meiden cochtan.*

40:1 Daudin Psalmi
edhelweisattapa.

40:2 Mine odhotin HERRA/ ia
hen callisti henens minun
tyköni/ ia hen cwldeli minun
parguni.

40:3 Ja hen wlosweti minun
sijte hirmuisesta haudhasta/ ia
paskaisest loghasta/ ia asetti
minun JalcaniCallion päle/ ia
hallitzi minun keumiseni.

40:4 Ja hen annoi minun
Suhuni wdhen Weisun/ kijttemen
meiden Jumalatan. Site saauat
monda nähde/ia HERRA
pelkeuet/ ia toiuouat henen
pä lens.

40:5 Autuas on se/ ioca
wskalluxens panepi HERRAN
päle/ ia ei käenne ninen Corein
tyge/ ia iotca walhencansa
waeldauat.

40:6 HERRA minun Jumalan/
swret ouat sinun lhmes/ ia
sinun Aiatoxes/ iotcas meillen
osotat/ ei mitenole sinun
wertas/ Mine tadhon nijste
ilmoitta ia sanoa/ waicka he
ouat epelucuiset.

40:7 Wffri ia Rocauffri ei sinulle
kelpa/ waan Coruat sine
minullen auasit/ Et sine tadhon
Poltwffri eliSynninwffri.

40:8 Silloin mine sanoin/
Catzo/ Mine tulen/ Kirian
Ramatus on minusta kirioitettu.
Sinun Tactos/ minunJumalan/
teen mine kernasti/ ia sinun
Lakis ombi minun Sydhemesseni.

40:9 Mine tadhon sarnata sinun
Wanhurskauttas sijne swres
Seurakunnas/ Catzo/ em mine
tadhon andatukitta minun
Suutani/ HERRA sine sen
tiedhet.

40:10 Sinun Wanhurskauttas em
mine sala minun sydhemesseni/
Sinun Totudhestas ia
sinunTerueyxestes puhun mine/
Em mine peite sinun Laupiuttas
ia wakuttas/ sijnä swres
Seurakunnas.

40:11 Mutta sine HERRA/ ele
känne sinun Laupiuttas pois
minusta/ Anna sinun
Laupiudhes ia Wakudhesaina
minua wariella.

40:12 Sille ette lukemattomat
pahudhet ouat minun
ymberipiritteneet/ minun syndini
ouat minunkiniottaneet/ nin

eten mine nähdhe taidha/ He
ouat wsiamat quin hiuxet minun
pääszeni/ ia minu' sydhemenon
minun ylenandanut.

40:13 Keluatkoon se sinulle
HERRA/ ettes minun wapadhat/
rienne HERRA minua auttaman.

40:14 Häuetköön ia caiki pilcaxi
tulcoon/ iotca minun Sieluni
ielkin seisouat/ hende

hucataxens/
tacaperinlangetkoon/ ia häpien
tulcoon/ iotca minulle paha
szouat.

40:15 Hemmestyköön he heiden
häpiesens/ iotca eikisteleuet
minua sanodhen/ Ninpiti/
Ninpiti.

40:16 Iloitkaan ia riemuitkaan
caiki/ iotca sinua etziuet/ Ja
iotca sinun Terueydhes
racastauat/ ia sanocataina/
HERRA olcoon corkiast kijtetty.

40:17 Sille mine olen Kieuhe ia
waiuanen/ Mutta HERRA surepi
minun edesteni/ Sine olet
minun Auttaiania wapactaian/
Minun Jumalan ele wiwy.

XLI. Psalmi

On yxi Christusen ia coco

*Seurakunnan Rucous/
wapadhuxen tedhen/ wasthan
Sinagogan Neuuoia/ Ja on mös
yxi Ennustos Christusen
Ylesnousemisesta/ ioca Itzens
tunnusta Syndisexi meiden
tedhen.*

41:1 Daudin Psalmi
edelweisattapa.

41:2 AWtuas on se/ ioca sen
Kieuhen päle aiattele. Site
HERRA auttapi sinä pahana
peiuene.

41:3 HERRA ketkepi henen/ ia
pitepi henen eleuene/ ette hen
menestypi maan päle/ ia ei
hende ylenannawiholistens
käsijn.

41:4 HERRA wirghottapi hende
Tautiwotens päle/ Sine autat
henen caikesta henen
Sairaudhestans.

41:5 Mine sanoin/ HERRA ole
minulle armolinen/ paranna
minun Sielun/ Sille mine
synditein sinua wastoin.

41:6 Minun Wiholiseni puhuit
pahoia minua wastoin/ Coska
se coollepi? ia henen Nimens
cadhonepi?

41:7 Ja quin he tuleuat

catzeleman/ nin euet he site
sydhemestens tee/ Waan iotaki
etziuet/ iota helaittaisit/ nin he
poismeneuet/ ia site
panetteleuat.

41:8 Caiki iotca minua wihauat
he keskenens nuriseuat minua
wastoin/ ia aiatteleuat paha
minua wastan.

41:9 He ouat päätenyet ydhen
Coiranparin minun ylitzeni/
Coska hen maca/ ei hen iellens
ylesnouse.

41:10 Nin mös minun Ysteuen/
ionga mine itzeni vskalsin/ Joca
minun Leipeni söy/ se tallasi
minunJalcains ala.

41:11 Mutta sine HERRA ole
minulle armolinen/ ia
ylesherette minua/ nin mine
sen heille costan.

41:12 Sijte mine merkitzen/
ettes hyuen sosion minulle
pidhet/ Ettei minun Wiholiseni
saa kerskata minunylitzeni.

41:13 Mutta minua sine
ylespidhet minun vighattomueni
tedhen/ ia asetat minun sinun
Casuos etenijancaikisest.

41:14 Kijtetty olcoon HERRA
Israelin Jumala/ teste nyt ia
hamaan ijancaikisuteen asti/

Amen/ Amen.

41:15 On yxi Rucous/ iossa
vlosmaalatan se Omantiedhon
ia Tunnon Campaus/ ia raskain
Uskon ia Toiuonpyrkimus/ ioca
painelepi hengese Epeusko
Epelyste ia Toiuottomust
wastan/ silloin coska synnit/
rangastoxetia Jumalan Vihat/
sielun Silmein edes ouat. Jossa
Campaudhes Daudit itze oli/
coska hen oli Radholinen.

XLII. Psalmi

42:1 Corachin Lastein Opetus
edelweisattapa.

42:2 Jotca meiden tedhen
kirioitetut ouat/ ette mekin
semmodhoisis wapistoxen
Alloissa/ JumalanLupauxen
wskalloxes ia Auun toiuossa/
meiten ylespidheisim. Ja ei
loottaisi omaan

Wanhurskautehen/ Muttasen
sulan ia ainoan Armon ia
luuatun Laupiudhen päle/
HERRAN Christusen tedhen.

42:3 Ninquin Peura parkupi
tooren Wedhen ielken/ nin
minun Sielun hutapi sinun tyges
Jumala.

42:4 Minun Sielun ianopi
 Jumalan ielken/ sen eleuen
 Jumalan ielken/ Coska mine
 tulen sihen/ ette mine Jumalan
 Caswon näkisin?
 42:5 Minun kyneleni ouat minun
 Rocani peiuel ia ööll/ Ette
 iocapeiue minulle sanotan/
 Cussa on nyt sinun Jumalas?
 42:6 Coska mine neite
 muistelen/ nin mine
 wloswodhatan minun Sydhemeni
 itzesseni/ Sille kernasti
 minemenisin Joukon cansa/ ia
 heiden cansans waellaisin
 Jumalan Honeseen/ ihastoxen
 ia kijtoxen cansa/ sen Joukon
 seas/ iotca iuhlauat.
 42:7 Mites murhedhit sinuas
 minun Sielun ia nin leuotoin
 olet minussa? Turua Jumalan
 päle/ Sille minewiele nytkin
 hende kijten/ Ette hen minua
 auttais henen Casuollans.
 42:8 Minun Jumalan/
 murheisans on minun Sielun
 minussa/ Senteden mine
 muistan sinun päles sijnä Maasa
 Jordanin ia Hermonin tykene/
 sijte wähest Woresta.
 42:9 Sinun * Wirtas pauhuuat
 couan/ nin ette yxi sywys

pauha tesse ia toinen sywys
 sielle/ Caiki sinun Wesi laines ia
 altos keuet minun ylitzeni.
 42:10 Peiuelle ombi HERRA
 vlosluuanut henen Hywydhens/
 ia öölle mine henelle weisan/ ia
 rucolen minun Elemenin Jumalan
 tyge.
 42:11 Mine sanon Jumalalle
 minun Calliolleni/ Mixis olet
 minun vnochtanut? Mixi minun
 pite nin murheisans keumen?
 Coska minun wiholiseni minua
 adhista?
 42:12 Se on ninquin murha
 minun Luissani/ ette minun
 Wiholiseni häueiseuet minua/
 Coska he iocapeiue minulle
 sanouat. Cussa on nyt sinun
 Jumalas?
 42:13 Mites murhedhit sinuas
 minun Sielun/ ia nin leuotoin
 olet minussa? Turua Jumalan
 päle/ Sille minewiele nytkin
 hende kijten/ Ette hen minua
 auttais henen Casuollans/ ia
 ette hen minun Jumalan on.

XLIII. Psalmi

*Samast Asiast/ quin se Entinen
 Psalmi/ teme mainitze. Sille hen*

*Rucole ette Jumala olis Domari
ia oikean asian warielis nijte
wastan/ Jotca ei waiuoin hende
tappa tactonuet/ waan mös
henen Syyns ia Oppins
cadhotta. Ninquin nytkin
tapactu. Senteden anokam ia
apu odhottakam.*

43:1 DOmitze minua Jumala/ ia
ratkaise minun asian/ wastan
site pyhetöind Canssa/ ia päste
minuanijste wärist ia caualoist
Inhimisist.

43:2 Sille sine olet Jumala
minun wäkewudhen/ mixis
minun poissöxet? Mixis minun
annat murehissanikieudhe/
Coska wiholinen minua adhista?

43:3 Lehete sinun Walkiudes ia
sinun Totudhes/ ette he minun
saattaisit/ ia toisit sinun pyhen
Worestyge/ ia sinun Asumises
tyge.

43:4 Ja mine siselkeuisin
Jumalan Alltarin tyge/ sen
Jumalan tyge/ ioca minun ilon
ia riemun on/ ia sinuaJumala
Candelis kijtteisin/ minun
Jumalan.

43:5 Mites murhedhit sinuas
minun Sielun/ ia nin leuotoin

olet minussa? Turua Jumalan
päle/ Sille minewiele nytkin
hende kijten/ Ette hen minua
auttais henen Casuollans/ ia
ette hen minun Jumalan on.

XLIV. Psalmi

*On yxi sangen ialo Rucous
Jumalan pyhen Seurakunnan
Wiholisten wastan/ ia on
caikein Aikain Seurakunnan
Cuua/ nin hyuesti nyt Meiden
aiallam/ iotca mös moninaist
waiua kersima/ quin Juttain/
iotca olit ia ouat fangiuxis/
tuskis ia paghois/ ia wiele
nytkin ouat.*

44:1 Corachin Lasten Opetus
edelwisattapa.

44:2 JUmalala/ me olema
coruillan cwlluet/ Meiden lset
ouat meille luetelluet/ Mites
heiden Aicanans iamuiinen
tehnyt olet.

44:3 Sine olet kädhelles ne
Pacanat poisaianut/ Mutta nijte
sine olet iellensistuttanut/ Sine
olet neCanssat cadhottanut/
Mutta nijte sine olet
wlosleuittenyt.

44:4 Sille eipe he ole Miecallans
site Maata omistaneet/ ia
heiden Käsiuartsens eipe heite
auttanut/ Waansinun
Oikiakätes/ sinun Käsiuartsens/ ia
sinun Casuos walkius/ sille
sinulle oli heisse miennoudhe.
44:5 Jumala sine ole minun
Kuningan/ Joca apua Jacobin
lupat.
44:6 Sinun cauttas me
Wiholiseni mahanpaiskam/ sinun
Nimeses me alastallam meiden
wastancarcaiauauset.
44:8 Mutta sine meite autat
meiden Wiholisistan/ ia saatat
nijte hepiehen/ iotca meite
wihauat.
44:9 Jumalasta me tadhoma
iocapeiue kerskata/ ia kijtte
sinun Nimees ijancaikisesta.
Sela.
44:10 Mixis Nyt meite
poissyset/ ia häueiset meite? ia
et sine vloskeu meiden
Sotawekein cansa.
44:11 Sine sallit meite
Wiholisten edesse pakeneman/
ette ne meite ratelisit/ iotca
meite wihauat.
44:12 Sine annat meite
ylessödhe ninquin Lambaita/ ia

haiotat meite Pacanoiten secan.
44:13 Sine myid sinun Canssas
ilman hinnata/ ia eipes miteken
maxo ota.
44:14 Sine meite panet Pilcaxi
meiden Naburillen/ sadhatoxexi
ia nauruxi nijlle/ iotca meiden
ymberillenuat.
44:15 Sine teet meite Jaritoxexi
Pacanain seas/ ia ette Canssat
päästens wendeleuet meiden
ylitzenne.
44:16 Jocapeiue on minun
häueistuxen minun edeseni/ ia
minun Casuon on teunens
häpiete.
44:17 Ette minun pitene Pilcurit
ia Laittaiat cwleman/ ia ne
Wiholiset ia kercketkostaiat
näkemen.
44:18 Neme caiki ouat tulluet
meiden pälen/ ia eipe me
senwoxi ole sinua wnochtanuet/
eike vskottomastsinun Lijtosas
keuttenyet.
44:19 Ja ei meiden sydhemen
tacaperin mennyt/ eike meiden
keumisen poikenut sinun
tieestes.
44:20 Ettes meite nin rickilööt
Lohikermein seas/ ia meite
yldepeitet pimeydhelle.

44:21 Jos me olisim meiden Jumalan Nimen vnochtanuet/ ia meiden Kätem ylesnostanuet wieran Jumalantyge.

44:22 Sen madhais Jumala kylle etziye? waan nyt hen itze tiete meiden sydhemen pohian.

44:23 Sille sinun tedhens me surmatamma iocapeiue/ ia luetamma ninquin teuraxi tecteuuet Lambat.

44:24 Yleshereitze HERRA/ Mixis macat? waluo/ ia ele meite poissyse caiketicka.

44:25 Mixis peitet sinun Casuos? ia wnodhat meiden radholisudhen ia adhistoxen.

44:26 Sille meiden Sielun ombi alaspainettu mahan asti/ meiden watzan maassa kinirippu.

44:27 Ylesnouse auta meite/ ia lunasta meite sinun Laupiudhes tedhen.

XLV. Psalmi

Ja waicka Jumalattomat ynne henes messeuet/ quitengin teme Messias woiton saapi/ ia pitepi ijancaikisen Waldakunnan.

45:1 Corachin Lasten yxi Morsianwirsi ia Opetus sijte Cuckaisest ia Liliost/ edelweisattapa.

45:2 Minun sydhemen tichtera ydhen caunin Weison/ Mine tadhon weisata ydhest Kuningasta/ MinunKielen on ydhen hyuen Kirioittaian Kynä.

45:3 Sine olet se Caunihin Inhimisten lasten seas/ Sulaiset ouat sinun Hwles/ Senteden siugnapi Jumalasinua ijancaikisesta.

45:4 Wööte sinun Miecass sinun Lantes päle/ sine Kempin/ ia caunista itzes cunnialisesta.

45:5 Hyuesti sine menestykö sinun Cauniudhessas/ edesaia Totudhes parahaxi/ ia nijte Radholisi pidheOikiudhesa/ Nin sinun Oikiakätes Ihmelisie osottapi.

45:6 Nin ylen tereuet ouat sinun Nooles/ Ette Canssat sinun etees mahanlangeuat/ keskelle sen KuninganWiholistein.

45:7 Jumala sinun Stolis pysypi aina ia ijancaikisesta/ Sinun Waldakunnas Waltica/ on yxi hurskas Waltica.

45:8 Sine racastat
wanhurskaudhen/ ia wihat sen
Jumalattoman menon/
Senteden ombi Jumala/
sinunJumalas sinua woidhellut
llonöliolla/ ylitze sinun
Osawelieis.

45:9 Sinun Waattes ouat sula
Mirrham/ Aloes ia * Kezia/
coskas Nursanluisest Salist
wloskeudh/ sinunialoimas
pramisas.

45:10 Sinun Caunistoxesas
keuet ne Kuningain Tytteret/
se Morsian seisopi
oikialkädhelles/ sulascallimas
Cullas.

45:11 Cwle Tyter/ ia catzo/ ia
callista Coruas/ Wnodha sinun
Canssas/ ia sinun Ises Hoone.

45:12 Nin saapi Kuningas halun
sinun Cauniutees/ Sille hen
ombi sinun HERRAS/ ia sinun
pite hendecumartaman.

45:13 Sen Tytteren * Tyrin pite
mös sihen Lahijoinens tuleman/
Ja ne Rickaimat Canssois pite
sinunedheses rucoleman.

45:14 Se Kuningan Tyter ombi
coconans caunis * siselde/ Hen
on Cullaises wattes puetettu.

45:15 Hen wiedhen

monencudhotuis waatteis
Kuningan tyge/ ia henen
Leickisisarens/ ne Neitzyet/
iotcahende noudhattauat/
toodhan sinun tyges.

45:16 Ne wiedhen llon ia
riemun cansa/ ia he Kuningan
Salin siselkeuet.

45:17 Sinun Isedhes polesta
pite sinun Lapsia saaman/
Jotca sinun Päämiehixi
asettaman pite
caikeenMailmaan.

45:18 Mine tadhon muista sinun
Nimes päle/ Sucukunnasta nin
Sucukundahan. Senteden pite ne
Canssatsinua kijttemen aina ia
ijancaikisesta.

XLVI. Psalmi

*On sangen swri Lohutus/ ia
Kijtossana Seurakunnan
warieluxesta/ caikein Perchelein
weijutuxi ia Mailmaisen pahuden
wastoin. Wimein/ hen keske
nijste warinotta/ ia ninen edest
Jumalata Christuses kijttemen.*

46:1 Yxi Corachin Lasten
Weisu/ sijte Norudhesta/
edelweisattapa/ Alamothin päle.

46:2 Jumala ombi meiden
Turuan ia Wäkewydhén/ Yxi
Apu nijsse swrissa tuskissa/
iotca meiden pälenouat
sattuneet.

46:3 Senteden eipe me miteken
pelke/ ios wiele Mailma
huckuis/ Ja wooret keskellen
Merte waiosit.

46:4 Waicka wiele Meri pauhais
ia culkis/ nin ette sen
paisumisen tedhen/ Mäet
alascukistuisit. Sela.

46:5 Quitengi pite se Jumalan
Caupungi carskist lustilinen
oleman/ henen Wirtains cansa/
iossa nepyhet sen Corkeiman
Asumiset ouat.

46:6 Jumala ombi heiden
tykenens sielle siselle/
Senteden se kyllé pysypi/
Jumala auttapi hende warahin.

46:7 Pacanadhen pite
hemmestymen/ ia ne
Kuningadhen waldakunnat
langeman/ ia Maa huckupi/
coskahen änens andapi.

46:8 Se HERRA Zebaoth on
meiden cansan/ se Jacobin
Jumala ombi meiden Tuken.
Sela.

46:9 Tulcat/ ia catzocat ne

HERRAN teghot/ ioca Maan
päle sencaltaiset haiotoxet
tekepi.

46:10 Joca hilitze Sodhat caikes
Mailmas/ Joca Joutzen serke/
ia rickopi Keihet ia Rattat tulesa
ylespolta.

46:11 Lacatka/ ia tundekat ette
mine Jumala olen/ minun pite
Cunnian woittaman Pacanain
seas/ iaminun pite ylistoxen
Maan päle saaman.

46:12 Se HERRA Zebaoth on
meiden cansan/ se Jacobin
Jumala ombi meiden Tuken.
Sela.

XLVII. Psalmi

*On yxi Kijtoswirsi/ Woitonlaulu
ia yxi Ennustos Messiasen
Waldakunnan asettamisest/
seke Juttain ette Pacanain
seas/ Jonga hen Synnist/
Colemast/ Perkelen angarudhest
ia caikista waiuasta pästepi. Ja
ette hen on totinen Jumala
heilde omistettaua.*

47:1 Corachin Lasten Psalmi
edelweisattapa sijte Norudhesta.
47:2 CAicki Canssat paukuttacat

käsien/ Ja ihastucat Jumalalle/
iloisen änen cansa.

47:3 Sille HERRA se caikein
corkein ombi hirmulinen/ yxi
swri Kuningas coco maan päle.

47:4 Hen alendapi Canssat
meiden alanne/ ia ne Pacanat
meiden Jalcain ala.

47:5 Hen wloswalitze meite
henen Perimisexens/ sen
Jacobin Cunnian/ iota hen
racasta. Sela.

47:6 Jumala ylesastui ihastuxen
cansa/ ia se HERRA heliseuen
Basunan cansa.

47:7 Kijtosweisatcat/
Kijtosweisatcat Jumalan/
Kijtosweisatcat kijtosweisatcat
meiden Kuningallen.

47:8 Sille Jumala ombi Kuningas
coco Maan päle/ kijtosweisatcat
henelle * wisaasta.

47:9 Jumala on Kuningas
Pacanaidhen ylitze/ Jumala
istupi henen pyhen Stolins päle.

47:10 Canssain Päämiehet ouat
cocondunuet sen Abrahamin
Jumalan Canssan tyge/ Sille
Jumala ombisangen corghotettu
ninen Herrain tygene Maan päle.

XLVIII. Psalmi

*On yxi Kijtoswirsi swrimast
Jumalan Hyuisteghoista/ ette
hen wissimille tydhille itzens
ilmoitti/ Lupauxens annoi/
Palueluxens asetti/ ia ette Hen
Paican walitzi/ cussa olis/ eli
leutteisijn/ se oikia
Seurakunda/ nimiten sielle/
cussa Sana Zionista caijachtapi.*

48:1 Corachin Lasten Psalmin
weisu.

48:2 SWri on se HERRA ia
sangen kijtettäpä/ meiden
Jumalan Caupungis/ henen
pyhen worens päle.

48:3 Se Wori Zion on ninquin
yxi caunis Wesa/ ionga päle
coco maa turuapi/ sinne pohian
polen macapisen swren
Kuningan Caupungi.

48:4 Jumala on tuttaua henen
Salisans/ ette hen on sen
Warielia.

48:5 Sille catzo/ Kuningat ouat
coconuet/ ia ynne edesmenit.

48:6 He ihmectelit/ coska he
täte näit/ ia hemmestuit/ ia
alaskukistettijn.

48:7 Wapistos ombi heite sielle

käsittänyt/ ia Adhistos ninquin
Synnytteueisen.

48:8 Sine säriet Hadhet
meresse/ sen lte Twlen cautta.

48:9 Quin me cwlimma/ nin me
sen näemme HERRAN Zebaothin
caupungissa meiden

JumalanCaupungis/ Jumala sen
ylespitepi ijancaikisesta. Sela.

48:10 Jumala me odhotamme
sinun Hywuyttes/ keskel sinun
Templises.

48:11 Jumala/ quin sinun
Nimes on/ nin mös on sinun
Kijtoxes hama Mailman loppuin
asti/ sinun Oikiakätes on
teunens Vanhurskautta.

48:12 Riemuitkan se Zionin
wori/ ia ne Judan Tytteret
olcoon iloiset/ sinun Oikiudhes
tedhen.

48:13 Menget Zionin ymberi/ ia
syletke hende/ lukecat henen
Tornins.

48:14 Wariottacat henen
Mwristans/ ia yleskorghottacot
henen Salinsa/ ette te sen
mainitzitte sillenoutauaisel
Sucukunnalle.

48:15 Sille teme Jumala ombi
meiden Jumalan aina ia
ijancaikisesta/ hen wiepi meite

ninquin Norudhen.

XLVIX. Psalmi

*Teme ychtepite sen iij ia xxxvij
Psalmin cansa/ iossa se pyhe
Christikunda lohutetan site
Pahannosta wastan/ Ette ne
Jumalattomat menestyuet/ ja
Ne Jumaliset waiuatan/ iosta
eipe heiden tule närkestye. Sille
tesse opetetan sijte tuleuaisesta
Domioista ia Mailmasta/ iossa
ne Jumalattomat cadhotetan/
Ja ne Jumaliset ijancaikisen
Cunnian sauat.*

49:1 Corachin Lasten Psalmi
edelweisattapa.

49:2 CWlcat täte caiki Canssat/
ottacat Coruijn caiki iotca telle
aialla elette.

49:3 Seke se ycteinen Canssa/
quin HERRAT/ seke Rickat ette
Kieuhet/ yxi toisen cansa.

49:4 Minun swni pite puhuman
Wisautta/ ia minun Sydhemen
ymmerdhyxen.

49:5 Me tadhon ydhen hyuen
Wertauxen cwlla/ ia ydhen
caunijn Tapauxen Candelein
päle leikite.

49:6 Mixi mine pelkeisin nijne pahoina peiuine/ coska minun Sortaiadheni pahateghot minuaymberikeuet.

49:7 Jotca loottauat heiden Tauarans päle/ ia kerskauat heiden Rickaudhes palioudhen päle.

49:8 Ei weliken taida keteken iellenslunasta/ Eike Jumalalle käteken souitta.

49:9 Sille palio se culuttapi heiden Sieluans iellenslunasta/ Nin ette henen teuty site anda olla tekemetijancaikisesta.

49:10 Waicka hen mös wiele cauuan eleis/ ia Hauta ei näkisi.

49:11 Sille quitengin saadhan nähdhä/ ette semmotoiset Wijsat coleuat/ nin ikenens quin ne Tyhmet iaHullut catouat/ ia teuty muille iätte heiden Rickaudhensa.

49:12 Ja sijttekin he aiatteleuat/ Ette heiden Honehens pysyuet ijancaikisesta/ ia heiden Cotons sughustasucuhun/ ia heiden Nimens olis ialo Maan päle.

49:13 Waan ei semmengen taida Inhiminen sijnä cunniasa

pysyueinen olla/ Mutta henen teuty teste lopuaninquin Eleimetki.

49:14 Teme heiden Tieens ombi sula hulluus/ Quitengin heiden Jelken tuleuaisens site swns cansakijtteuet. Sela.

49:15 He macauat Heluetis ninquin Lambat/ Colema se heite caluapi. Mutta ne Hurskat sangen pianhallitzeuat heiden ylitzens/ ia heiden vskalluxens pite huckuman/ ia Heluetin teuty heiden iedhe.

49:16 Mutta Jumala quitengin wapacta minun Sieluni Heluetin wallast/ Sille hen minua yleskoriasi. Sela.

49:17 Ele site tottele coska iocu ricastupi/ eli ios henen Honens Cunnia swrexu tule.

49:18 Sille quin hen coole/ eipe hen mite mötens wie/ eike henen Cunnians henen cansans alasmene.

49:19 Waan hen vskalta temen Hyuen Elemen päle/ ia kijtte site/ coska iocu itzellens hywie peiuie saatta.

49:20 Nin he meneuet Iseins ielkijn/ ia euet ikenens walkiutta näge.

49:21 Sille coska Inhiminen
Cunniasa onopi/ ia ei ole
ymmerdhöst/ nin hen tälde
menepi/ quin Eleimet.

L. Psalmi

*On yxi Ennustos Euangeliumin
iulghistamisest ia Lain
poispanemisest/ wffrein ia
caiken Lain menon cansa/ Ja
osottapi ne oikeat Jumalan
palueluxet.*

*Tesse mös Jumala vhcapi
wihans ia rangastoxens nijlle/
wlcocullatuille/ iotca/ ehkei he
tiedhe nite oikeita Palueluxi/
Uskoa ia Auxenhutamista/
quitengin he kerskauat heidens
oleuan Jumalan oma Canssat/
vlcoisten menoin tedhen etc. ia
sen Jumalan Armon/ ioca
Christuses taritan/ he
ylencatzouat.*

Assaphin Psalmi.

50:1 HERRA Jumala se wäkeuin
puhupi ia cutzupi Mailman/
hamast Auringoisen coitosta nin
Laskemisenasti.

50:2 Zionista yleskeupi/ se
kircas Jumalan paiste.

50:3 Meiden Jumalan tulepi ia
ei waikene/ culuttauainen Tuli
keupi henen edhellens/ ia
henen ymberillensyxi swri Ilma.

50:4 Hen cutzupi Taiuan ia
maan/ domitaxens henen
Canssans.

50:5 Cootka minulle Pyheni/
iotca sijte Lijtosta enemien
piteuet/ quin wffreista.

50:6 Ja ne Taiuat pite henen
wanhurskauttans ilmoittaman/
Sille Jumala on Domari. Sela.

50:7 Cwle minun Canssan/
anna minun puhua/ Israel anna
minua sinun seasas todhista/
Mine Jumala/ olen sinun
Jumalas.

50:8 Sinun wffreis polesta/ em
mine sinua nuchtele/ Sille sinun
Poltwffris ouat alati minun
edesseni.

50:9 Em mine Härkie ota sinun
Honestas/ Eike Caurita sinun
Nauetastas.

50:10 Sille caiki Eleimet Metzses
ouat minun/ ia Cariat Mäkein
päle Tuhannes lughussa.

50:11 Mine tunnen caiki Linnut
Wortein päle/ ia caikinaiset
Pedhot Metzses ouat minun
edesseni.

50:12 Jos mine ison/ en mine site sanoisi sinulle/ Sille ette se Maanpiri ombi minun/ ia caiki mite henesseon.

50:13 Lwletkos minun söuen Härien Liha/ elicke Cauristen werte iouan?

50:14 Wffra Jumalalle Kijtoswffri/ ia maxa sille Ylimeiselle sinun Lupauxes.

50:15 Ja auxeshwdha minua Hädheses/ Nin mine autan sinua/ ia sinun pite minua cunnioitzeman.

50:16 Mutta sille Jumalattomalle sanopi Jumala/ Mixis ilmoitat minun Oikiuxiani/ ia otat minun Lijtonisinun suulles?

50:17 Ettes quitengi curitoxen wihat/ ia heitet minun Sanani taghas.

50:18 Coskas iongun Warcan näet/ nin sine ioxet henen cansans/ ia pidhet Osas Hoorintekiedhen cansa.

50:19 Sinun sws sallit sine paha puhua/ ia sinun Kieles Falskiutta matkan saatta.

50:20 Sine istut ia puhut sinun Velies vastan/ sine panettelet sinun Eites Poica.

50:21 Neites teet/ ia mine olen

wait/ Nijnpes lwlet/ ette mine olen sinun wertaises. Mutta mine rangaitzensinua/ ia asetan neite Silmeis eten.

50:22 Merkitke sis neite/ Te iotca Jumalan vnodhatte/ ettej mine ioskus poistemmaisii/ ia ei olisi enembivapactaia.

50:23 Joca Kijtosta wffrapi/ se ylistepi minua/ Ja sijnä ombi se Tie/ ette mine osotan henelle sen JumalanTerueydhen.

LI. Psalmi

On yxi Callis/ Cwllainen ia Palauainen Rucous/ ette Perisyndi ia mwdh pahattöödh ia teghot andexiannetaisin. Sille tesse Synnin/ alcu ia jwri osotetan nimittein/ Sikiemisest ia Lonnon turmeluxest/ Ja quinga se poispyhiten/ Quinga me vdhest synnyme/ Ja cutka Palueluxet ouat Jumalan otoliset/ Ja Wimein hen coco seurakunnan edest rucole.

51:1 Daudin Psalmi edelweisattapa/

51:2 Coska se Propheta Nathan henen tygens tuli/ Quin hen

Bathsaban tyge oli siselkeunyt.
51:3 Jumala ole minun
armolinen/ sinun Hywydhes
cautta/ ia poispyhi minun
Syndini/ sinun swrenLaupiudhes
cautta.

51:4 Pese minua hyuesti minun
Pahateghostani/ ia pudhista
minua/ minun Synnisteneni.

51:5 Sille mine tunnen minun
Pahateconi/ Ja minun Syndini
ombi alati minun edesseneni.

51:6 Sinun ainoan wastian mine
syndietein/ ia pahasti tein sinun
edesses. Senpäle ette sine oikia
olisitsinun Sanasas/ ia ei
laitetuxi tulisi/ koska sine
domitaan.

51:7 Catzo/ mine olen
synnilisest Siemenest syndynyt/
ia minun Eiten ombi synnisse
minun syttenyt.

51:8 Catzo/ sine halaiat
Totutta/ ioca salaudhes onopi/
ia sen peitetyn Wijsaudhen sine
iulghistit minulle.

51:9 * Viska minua Hyssopil/
ette mine pudhastusin/ Pese
minua/ ette mine Lumiwalkiaxi
tulisin.

51:10 Anna minun cwlda ilo ia
riemua/ ette ne Luudh/ iotcas

serkenyt olet/ ihastuisit.

51:11 Poiswerho sinun Casuos
minun Synnisteneni/ ia poispyhi
caiki minun Pahatteconi.

51:12 Jumala loo minussa yxi
pudhas Sydhen/ ia wdhista
minussa yxi wsi wissi Hengi.

51:13 Ele poisheite minua sinun
Casuos edhest/ ia ele minulda
poisota sinun pyhe Henges.

51:14 Wahuista minua taas
sinun Auus cansa/ ia sille
wäkeuelle Hengelle tuke minua.

51:15 Sille mine tadhon nijlle
ylitzekieumerille sinun Ties
opetta/ ette ne Synniset sinun
tyges palaiasisit.

51:16 Päste minua
Verenwighoista/ sine Jumala/
ioca minun Terueydhen Jumala
olet/ ette minun Kielensinun
Wanhurskauttas kerskais.

51:17 Aua HERRA minun
Hwleni/ ette minun Swn
ilmoitais sinun Kijtoxes.

51:18 Sille ettei sinulle ole
wffrisa lusti/ mwtoin mine sen
kernast annaisin/ ia ei Poltwffri
sinun ensingenkelpa.

51:19 Ne wffrit/ iotca Jumalan
kelpauat/ ne ouat murhelinen
Hengi/ Adhistettua ia seriettue

Sydhende/ etsine Jumala
ylencatzo.

51:20 Tee hyuesti Zionin wasthan
sinun Armos ielkin/ ylesrakena
ne Murit Jerusalemis.

51:21 Silloin sinulle otoliset
ouat ne Wanhurskaudhen
Wffrit/ poltwffrit ia caikinaiset
wffrit/ Silloin sinun Altaris päle
Härkie wffratan.

LII. Psalmi

*Waan seurakunda ia ne
Jumaliset wariellan ia autetaan.
Ombi sangen raskas wchkaus
wastoin nite Tyrannit Sangarit ia
Jumalattomit/ iotca wainouat ia
wihauat nite
Jumalisi/ ionga tedhen he
wimein pereti huckuuat.*

52:1 Yxi Daudin Oppi
edelweisattapa/ quin se Edomiti
Doeg tuli/ ia sanoi Saulil/
Daud ombi tullut Abimelechin
Hoonesen.

52:2 Mites kerskat sine Tyranni/
ette sine taidhat wahingoitta?
ette quitengi Jumalan Laupius
wieleiocapeiue pysy.

52:3 Sinun Kieles ongipi

wahingon ielkin/ ia leickapi
walhellans ninquin tereue
Partaweitzi.

52:4 Sine puhut paramin Paha
quin hyue/ ia Walhen pikemin
quin Oikiudhen. Sela.

52:5 Sine puhut kernasti caiki
mite cadhotoxen sopiuat/ wären
Kielen cansa.

52:6 Senteden Jumala serkepi
sinun iuri coconans/ ia
murenda sinun/ Ja Maiasta
sinun vlostemmapi/ ianinen
Eleuiten maalda hen vloswrittapi
sinun. Sela.

52:7 Ja ne Wanhurskat sen
näkeuet/ ia pelkeuet/ ia henen
ylitzens naurauat.

52:8 Catzo/ Teme on se Mies/
ioca ei pitenyt Jumalata henen
Turuanans/ Waan vskalsi henen
swrenRickaudhens päle/ ia oli
wäkeue wahingota tekemen.

52:9 Mutta Mine pysyn ninquin
Hedhelmelinen Oliupw Jumalan
Honesza/ mine vskallan
Jumalan Laupiudhen päle/ aina
ia ijancaikisesta.

52:10 Mine kijten sinua
ijancaikisesta/ ettes sen teit/ ia
mine odhotan sinun Nimeäs/
Sille sinun Pyhessijte iloitzeuat.

Se Nelies Öluu.

LIII. Psalmi

*Tesse hartasti canneta' / ia
couan vlosmalatan coco
Inhimisen Loondo / Ettei hen
Jumalata tunne / eike tottele /
Waan ylencatzopi / Sitelehin hen
nuctele ne Phariseuset ia
Ulcocullatut / iotca Jumalan
Canssa rateleuat ia nykiuet.
Lopusa / hen Ennusta sijte
Tuleuaisest Messiasest / ia ette
Euangelium piti Zionista
vlosleuitetemen.*

53:1 Yxi Daudin Opetus / Choris
edelweisattapa Mahelathin päle /
worottain.

53:2 NE tyhmet sanouat heiden
Sydhemisens / Eipe Jumala
olecka / Euet he miteken kelpa /
ia ouat yxillkeys heiden Menons
cansa / Ei ole yxiken ioca hyue
teke.

53:3 Jumala catzoi Taiuahast
inhimisten Lasten päle / ette
hen näkis / ios iocu
ymmerdheis / ioca etzis Jumalan
ielkin.

53:4 Mutta he ouat caiki

poislangenet / ia caiki tynni
ouat keltuottomat / Ei ole yxiken
ioca hyue teke / ei yxiainoakan.
53:5 Eikö sis ne Pahointekiet
site Hoomaitze? Jotca minun
Canssani ylessöuet / rauita
itzeäns / waanHERRA euet he
auxenshwdha.

53:6 Sielle he pelgholla
pelkesit / cussa ei miteken
peliettepe ollu / Sille Jumala
haiottapi ninenVaatiuadhen
luudh / sine häueiset heite / Ette
Jumalaki heite ylencatzo.

53:7 Oy / ios apu tulis Zionist
Israelin ylitze / ia Jumala henen
fangitun Canssans pästeis / nin
Jacob iloitzis / ia Israel riemuitzis.

LIIII. Psalmi

*On sangen ialo Rucous watan
Seurakunnan ia ninen
Jumalisten Wiholsia ia hätie / Ja
ouat tesse swret Lohutoxet /
ette Mekin semmotoisist
Tuskista ia waaroista päsemme /
Ja ette ne Wiholiset caiketi
huckuuat.*

54:1 Yxi Daudin Opetus
Candelein päle edelweisattapa /

54:2 coska ne Zipheit tulit/ ia ilmoitit Saulil/ Daid on lymynyt meiden tykönen.

54:3 AUta minua Jumala/ sinun Nimes cautta/ ia saata minulle Oikius sinun Vallas cautta.

54:4 Jumala cwle minun Rucouxen/ Ota coruilles minun swni sanat.

54:5 Sille Coriat ylescarcasit minua wasta/ ia Wäkiuallaiset seisouat minun Sieluni ielkin/ ia euet pideJumalata silmeins edes. Sela.

54:6 Catzos/ Jumala autapi minua/ ia HERRA tukepi minun Sieluni.

54:7 Henen pite minun wiholisteni pahudhen costaman/ haiota ne sinun Wakudhes cautta.

54:8 Nin mine mielelisest sinulle wffran/ ia kijten HERRA sinun Nimees/ ette se nin turualinen on.

54:9 Sille sine pelastat minun caikesta hädhesteni/ ette minun Silmeni näkisit lustins minun wiholistenipäle.

LV. Psalmi

On yxi Christusen ia Seurakunna' Rucous Juttaita vastan/ ia erinomaisest/ ninen Pyhein Wiholistein vastan/ iotca quitengin teetteleuet quin euet he nite ensingen wihaisi.

55:1 Yxi Daidin Opetus edelweisattapa kielden päle.

55:2 JUmalata cwledele minun Rucouxen/ ia ele peite sinuas/ minun Rucouxeni edeste.

55:3 Ota wari minusta/ ia cwledele minua/ ette mine surkiast walitan minun Rucouxisani/ ia parghun.

55:4 Ette se Wiholinen nin hwtapi/ ia se Jumalatoim adhistapi/ sille he tactouat minua wahingoitta/ ia ouatminulle sangen wihaiset.

55:5 Minun sydhemen wapise minun siselleni/ Ja se coleman pelko langesi minun päleni.

55:6 Pelko ia wapistos tulit minun päleni/ ia Cauhistos minun ylitzeni langesi.

55:7 Mine sanoin/ Joska minulla olis Sijuet ninquin Mettiselle/ ette mine lenneisin

ia ioskus leueisin.

55:8 Catzo/ nin mine cauuas
pakenisin/ ia coruesa olisin.
Sela.

55:9 Mine rienneisin/ ette mine
wälteisin/ sijte Twlen wininest/
ia Twlispääst.

55:10 Cadhota HERRA/ ia
haiota heiden Kielense/ Sille
mine näen wärydhen ia rijdhan
Caupungissa.

55:11 Ne Peiuelle ia öölle
keuet ymberi heiden Mwrinsa/
Sijne on waiua ia töö siselle.

55:12 Wäryys sielle hallitzepi/
walhe ia Petos ei loowu heiden
Cadhuildans.

55:13 Jos sis minun Wiholisen
häueisis minua/ kyllle mine site
kersisin/ Ja ios minun
Cadhectiuan minuaeikistelis/ nin
mine poislymyisin heneste.

55:14 Waan nyt sine olet minun
Cumpanin/ minun Haltian/ ia
minun Tuttauuan.

55:15 Me quin ysteuelisest
toinen toisen cansa olima
keskenen/ Me ynne Jumalan
Honesa vaelsimma.

55:16 Riendeken colema heiden
pä lens/ ia alasmengen Heluetijn
eleuene/ Sille sula Pahuus ombi

heidenJoukossans.

55:17 Mutta mine tadhon hwta
Jumalan tyge/ ia HERRA autapi
minua.

55:18 Ectona/ ia amulla/ ia
polipeiuene tadhon mine walitta
ia idke/ ia nin hen cwldelepi
minun äneni.

55:19 Hen lunastapi minun
Sieluni nijste/ iotca sotiuaat
minun wastani/ ia rauhan
henelle saattapi/ waickamonda
ouat minun wiholiseni.

55:20 Jumala site cwlkan/ ia
heite neuritteköön/ ioca alati
pysypi. Sela. Sille eipe he
paranna heitens/ iaeuet Jumala
pelke.

55:21 Sille he laskeuat
kädhense henen Rauhalistens
päle/ ia riuauat henen Lijtonsa.

55:22 Liuckambi quin Woi/ on
heiden Swns/ ia piteuet
quitengin Sodhan mielisens/
Heiden sanans ouatsiliemmet
quin Oliu/ ia ouat quitengin
paliat Miecat.

55:23 Loota sinun Surus
HERRAN päle/ hen elettepi
sinua/ Ja ei hen salli sen
Wanhurskan olla
culcuianaijancaikisesta.

55:24 Mutta sine Jumala
alassöxet heite sihen syuehen
Copahan/ Ne Verenahnet ia
Petteiet euet tulepolelle ikeens/
Waan mine toiuon sinun päles.

LVI. Psalmi

*On yxi Rucous tuskassa/
wapadhuxen teden/ Ja ombi
mös yxi Lohutos.
Sille quin rucoili/ ia
wapadhettijn/ Nin mös me
rucolkam ia uskossa wapadhust
odhottakam. Ette Daudid oli
mucalaisten seas ia ei iulghenut
sielle puhua eli iotakin walitta
Saulit wastan. Senteden cutzupi
hen itzens tesse Mykexi
Mettisexi.*

56:1 Yxi Daudin Cullainen
Cappale/ sijte mykest Mettiseist/
ninen Mucalaisten seas/ Coska
ne Philisteritkäsitit henen Gathis.

56:2 JUmla ole minulle
armolinen/ sille Inhimiset
tactouat minua alassulloa/
Jocapeiue he sotiuaat iaminua
adhistauat.

56:3 Minun wiholiseni
alassullouat minua iocapeiue/

Sille monda sotiuaat coriasti
minua wastan.

56:4 Coska mine pelken itzeeni/
nin mine toiuon sinun päles.

56:5 Mine tadhon yliste
Jumalan Sanan/ Jumalan päle
mine tadhon toiuo/ ia en pelke
minuani/ Mite ioculiha minun
tekis?

56:6 Jocapeiue he minun sanani
wäritteleuet/ caiki heiden
aiatoxens ouat minua
wahingoittaxens.

56:7 He piteuet ycte ia
weijuuat/ ia warinottauat minun
Candapästeni/ quinga he minun
Sieluni käsiteisit.

56:8 Mite he paha tekeuet/
iopa se on andexiannettu/
Jumala sencaltaisia Inhimisie
alassöskön ilmancaikita armoita.

56:9 Lue minun Packoni/ pane
minun Kyneleni sinun Leilihis/
Sine heite ilman epelemet luet.

56:10 Silloin pite minun
Wiholiseni tacaperin
pakeneman/ coska mine
hwdhan/ nin mine homaitzen/
Ettesminun Jumalan olet.

56:11 Mine tadhon yliste
Jumalan Sanan/ Mine tadhon
yliste sen HERRAN Sanan.

56:12 Jumalan päle mine
toiuon/ ia en pelke itzeni/ Mite
iocu Inhiminen minun tekis?

56:13 Mine olen sinulle Jumala
Lupauxen tehnyt/ Ette mine
tadhon sinua kijtte.

56:14 Sille sine olet pelastanut
minun Sieluni Colemasta/ minun
Jalcani langemisest/ Ette mine
waellaisinJumalan edesse/ ninen
Eleuiten walkiuxes.

LVII. Psalmi

*On yxi Rucous/ sen entisen
Psalmin caltainen/ waan toises
Dauidin Tuskas.*

57:1 Yxi Dauidin Cullainen
Cappale edelweisattapa (ettei
hen huckuisi) coska hen Saulin
edheste pakeniLoolahan.

57:2 JUmla ole minulle
armolinen/ ole minulle
armolinen/ Sille sinun päles
minun Sielun vskalta/ Jasinun
Sipeis warion ala mine turuan/
Sihenasti ette se Onnettomus
ohitzekeupi.

57:3 Mine hwdhan Jumalan
tyge/ sen caikeincorkeiman/
sen Jumalan tyge ioca minun

wihleitzyenjloputtapi.

57:4 Hen lehettepi Taiuahast ia
auttapi minua/ minun
Wpottaiani pilcoista/ Sela/
Lehetteken Jumalahenen
Armons ia Wakudhens.

57:5 Mine macan Sieluni cansa
Jalopeurain seas/ Ne Inhimisten
Lapset ouat Liekit/ Heiden
Hambans ouatKeihet ia Noolet/
ia heiden Kielens tereue Miecka.

57:6 Yleskorghota itzes Jumala
Taiuahan ylitze ia sinun Cunnias
caiken Mailman ylitze.

57:7 Werkon he wiritteuet minun
keumiseni eteen/ ia
alaspainauat minun Sieluni/
Copan he minun
eteenicaiuauat/ ia sihen he itze
sisellelangeuat. Sela.

57:8 Walmis ombi minun
Sydhemen/ Jumala/ walmis
ombi minun sydhemen/ ette
mine weisaisin iakijtteisin.

57:9 Ylesherä minun Cunnian/
ylesherä Psaltari ia Candele/
warhan mine tadhon ylesheräte.

57:10 HERRA sinua mine tadhon
Kijtte Canssain seas/ ia tadhon
sinulle Kijstostweisata
Sucukunnissa.

57:11 Sille ette sinun

Laupiudhes on nin auara quin
 Taiuas on/ ia sinun Totudhes
 nin auara quin Piluetkeuet.
 57:12 Yleskorghota sinus
 Jumala ylitze Taiuahan/ ia
 sinun Cunnias ylitze caiken
 mailman.

LVIII. Psalmi

*On samast Asiast/ quin Entiset
 Psalmit/ Saulin wastan ia
 ninen/ iotca hende yllytit Daidj
 wainoman/ ninquin
 Capinannostaia wastan. Ja on
 yxi Lohutos Ette turhat ouat
 Seurakunna' ia Jumaliste'
 wainouaisten wihaia in iulmaus/
 Jotca huckuuat/ waan ne pyhet
 wapadhetaan.*

58:1 Yxi Daidin Cullainen
 Cappale edelweisattapa/ Ettei
 hen huckuisi.

58:2 Ollettaco te sis iuri nin
 Myket/ ettei te tadho puhua
 mite Oikeus on/ ia domita mite
 coctuus on/ Telnhimisten
 Lapset?

58:3 Ja/ sulast pahudhest te
 wärydhen teette Makunnasa/ ia
 cocta riennet teiden Käsillen

Wäkiualtatekemen.

58:4 Nuriat ouat ne
 Jumalattomat Eitins codhusta/
 Ne walecteliat exyuet hamast
 Eitins codhusta.

58:5 Heiden iulmistoxens on
 ninquin Kermen iulmistus/
 Ninquin cwroin Kykermen/ ioca
 Coruanskijnitukitze.

58:6 Ettei hen cwlisi Lumoians
 ände/ sen Lumoians/ ioca
 hyuesti lumoia taita.

58:7 Jumala serie heiden
 Hambaans heiden Swhuns/
 Rickimurena HERRA ne Nooren
 Jalopeuran SömeHambahat.

58:8 Heiden pite poissulaman
 ninquin wotaua Wesi/ he
 ambuuat heiden Noolillans/
 Mutta ne samatricketanduuat.

58:9 He huckuuat ninquin
 Näkinodhat rauckeuat/ Ja
 ninquin waimon Lodhencando/
 euet he Auringoistanäe.

58:10 Ennen quin teiden
 Orientappuran kypsyuet
 Pensaans päle/ nin pite ydhen
 Wihan heite
 toorehnanspoiszrepeisemen.

58:11 Se wanhurskas sijte
 iloitzepi/ coska hen
 sencaltaisen Coston näkepi/ ia

pesepi henen Jalcans
 senJumalattoman * weresse.
 58:12 Ette Jocaitzen sanoman
 pite/ Sen Wanhurskan pite sen
 quitengin nautitzeman/ Ette
 Jumala tosinwiele Domari ombi
 Maan päle.

LIX. Psalmi

*On yxi Rucous Wapatoxen
 teden. Sille ette caiki Daidin
 Historiat/ waiuat ia Pacot/ ouat
 Christusen ia Seurakunnan
 Esikuuat. Joinenga Wiholisia
 wastan tesse Psalmis rucollan.*

59:1 Yxi Daidin Cullainen
 Cappale (ettei hen huckuisi)
 koska Saul lehetti henen
 Honetans
 skantzaman/saadhaxens hende
 tappa.

59:2 PElasta minua minun
 Jumalan minun wiholisistani/ ia
 wariete minua nijste/ iotca
 heitens minunwastani asettauat.

59:3 Pelasta minua nijste
 Pahointekijst/ ia auta minua
 nijste Werenahneista.

59:4 Sille catzos HERRA/ he
 weijuuat minun Sieluni ielkin/

Ne Wäkeuet cocouat heitens
 minun wastani/Ilman minun
 syteni ia ricostani.

59:5 He ioxeuat ilman minun
 syteni/ ia walmistauat heitens/
 Ylesnouse ia cochta minua/ ia
 catzo sihen.

59:6 Sine HERRA Jumala
 Zebaoth/ Israelin Jumala/
 Ylesherä etziskelemän caiki
 Pacanat/ Ele ketegenheiste
 armaitze/ iotca sencaltaiset
 padhitut Pahointekiet ouat.

59:7 Anna/ heite Ecton polen
 palata/ ia vlwocan ninquin
 Coirat/ ia samotcaan ymberi
 Caupungin.

59:8 Catzos/ he puhuuat
 keskenens/ Miecat ouat heiden
 Hwlisans/ Cuca sen cwlis?

59:9 Mutta sine HERRA
 naureskelet heite/ ia nietelet
 caiki Pacanat.

59:10 Heiden wäkewydhens
 teden mine turuan sinun tyges/
 Sille Jumala ombi minun
 warieluxen.

59:11 Jumala osotta minulle
 runsasti henen Hywydhens/
 Jumala andapi minun lustin
 nähhexeni minunWiholisteni päle.

59:12 Ele heite tapa/ ettei

minun Canssan site wnodhais/
 Mutta haiota heite sinun
 woimallas/ HERRAombi meiden
 Kilpen/ ia alaspaiskapi heite.
 59:13 Heiden Opetuxens on
 sula syndi/ ia wijpyuet heiden
 Coreuxisans/ ia euet mwta
 sarna/ quin sulaKiroust ia
 Napistost.
 59:14 Ulospyhgi heite wihasas/
 vlospyhgi heite/ ettei he
 olisickan/ ia ymmerdheisi ette
 Jumala ombiHaltia ylitze
 Jacobin caikesa mailmasa. Sela.
 59:15 Anna heite Ecton polen
 palata/ ia vluocan ninquin
 Coirat/ ia samotcan ymberi
 Caupungin.
 59:16 Anna heite ioosta sinne
 ia tenne Roan teden/ ia
 vluocan/ coska euet he rautuxi
 tule.
 59:17 Mutta mine tadhon
 weisata sinun Wäkewydhestäs/
 ia Homenelda kerskata sinun
 Hywyttes. Sillesine olet minun
 Warieluxen ia Turuan minun
 Hädhesseni.
 59:18 Mine tadhon sinulle
 minun Turuan Kijstostweisata/
 Sille sine Jumala olet minun
 Warieluxen/ iaminun armolinen

Jumalan.

LX. Psalmi

*On yxi Kijtoswirsi/ Ette
 Waldakunda on Wiholisest
 warieltu/ ia sen saadhun
 Woiton tedhen/ ia ette Lijton
 Arki iellenssaatin. Nin mös sen
 tedhen Opin ia Wissin Jumalan
 palueluxen edest/ iotca Saulin
 aican olit mahanlangeneet/ Ja
 tesse hen todista/ ettei ne ole
 Inhimisten woimisist/ waan
 Jumalan Lahiat. Mutta sen ialon
 Waldakunnans/ hen Cuckaisexi
 cutzupi.*

60:1 Yxi Daudin Cullainen
 Cappale/ edelweisattapa/
 ydhest Cullaisest Cuckaisen
 Seppeleist/ opettaman/
 60:2 Coska hen oli sotinut
 Syrein cansa Mesopotamiast/ ia
 ninen Zoban Syrein cansa.
 Coska Joab palasi/ia Löi ne
 Edomiterit sijnä Solanlaxos/
 caxitoistakymmende Tuhatta
 60:3 JUmalala sine quin meite
 poislyckesit ia haiotit/ ia
 wihainen olit/ Wahuista taas
 meite.

60:4 Sine quin Maan lijkuttanut/
ia haliettanut olet/ Paranna
henen Raghonsa/ ioca nin
wierinnyt on.

60:5 Sille sine olet sinun
Canssalles cowutta osottanut/
Sine wijnalla meite iootit ette
me combistuisim.

60:6 Mutta sine quitengin annoit
sinun Pelkeueistes ydhen
Merkin/ Jonga he ylesoiensit/
ette he turuatutolisit. Sela.

60:7 Ette sinun Ysteues
wapatuxi tulisit/ Nin auta nyt
sinun oikialla Kädhelles/ ia
cwldele meite.

60:8 Jumala puhupi henen
Pyhydhesens/ sijte mine
iloitzen/ ia tadhon Sichem
iaca/ ia sen Suchetin
Laxonvlosmitata.

60:9 Gilead ombi minun/ minun
ombi Manasses/ Ephraim on
minun Pääni woima/ Juda on
minunPäruchtinan.

60:10 Moab on minun pesin
Patan/ ylitze Edomin mine
vloswenyten minun Kengeni/
Philistea se minuhunihastupi.

60:11 Cuca wiepi minua ychten
wahuan Caupungin? Cuca
iodhattapi minua haman

Edomin?

60:12 Etkö sine Jumala site
tee/ ioca meite poislyckesit? Ja
etpes vlosmene Jumala meiden
Sotawäencansa?

60:13 Saata meille apu
tuskasa/ Sille ette Inhimisten
Apu ombi turha.

60:14 Jumalan cautta me
tadhomma wäkeuet Teghot
päätte/ Ja hen alastallapi
meiden Wiholiset.

LXI. Psalmi

*On yxi Rucous/ Esiuallan/
Waldakunnan/ ia Kuningan
edest/ ia osotetan cutka ouat
ne wahwimat Waldakundain aset
ia warieluxet/ nimiten/ se
totinen Jumalan Auxihwtamus/
Ei Sodhan hangistoxen/
harniskain/ aseis/ eli muihin
vskaltaman/ Waan ainoan
Jumalan päle. coska se wissi
Oppi ia Jumalanpaluelus
ketketen ia pideten.*

61:1 Daudin Psalmi
edelweisattapa Candelein päle.

61:2 CWldele HERRA minun
Hwtoni/ ia wariota minun

Rucouxistani.

61:3 Tesse alhalla Maan päle
hwdhan mine sinun tyges/
coska minun Sydhemen
adhixoxes on/ wieminua sis
yhden corckian Callion päle.

61:4 Sille sine olet minun
Turuan/ yxi wahua Torni minun
wiholisteni edhes.

61:5 Mine tadhon asua sinun
Maiasas ijancaikisesta/ ia
vskallan sinun Sipeis ala. Sela.

61:6 Sille sine Jumala cwlet
minun Lupauxeni/ Sine hyuesti
maxat nijlle/ iotca sinun Nimees
pelkeuet.

61:7 Sine annat Kuningalle
pitken ijen/ ette henen wotens
olisit sucukunnasta nin
sucukundahan.

61:8 Ette he alati istuuana
pysyisit Jumalan edes/ Osota
henelle Hywytte ia Totutta/
iotca hende warielisit.

61:9 Nin mine tadhon sinun
Nimelles Kijtostweisata
ijancaikisesta/ Ette mine
maxaisin minun Lupauxenipeiue
peiuelde.

LXII. Psalmi

*Tesse on Jalo Esicuua
tauoitettapa Tuskissa/ ettei me
silloin epelisi Jumalan auusta.
Teme on mös tylyn Hoouijn
vlosmalaus. Ja ettei me
vskallaisi Lihalisijn helpoin/
iotca turhat ouat hädhisse.
waan käsittekem Jumalan
Laupius vskolla/ quin hen
caikille lupapi/ ia olcam
kersiueiset.*

62:1 Daidin Psalmi Jeduthun
edhest/ edelweisattapa.

62:2 Minun Sielun odhottapi
ainoast Jumalan ielkin/ ioca
minua auttapi.

62:3 Sille hen ombi minun
Uskalluxen/ minun Apun/ minun
Warieluxen/ ettei minua mikeen
Pahacukistais/ edhesquina swri
se oliska.

62:4 Quingacauuan te caiki
ychte weijutte/ ette te hende
surmaisit/ Ninquin iocu
Callistapa Seine/ iahalkeua
Mwri?

62:5 He waiuoin aiatteluat/
quina he hende mahanpolkisit/
achkeroitzeuat heitens

Walehese/ Andauathyuie
sanoia/ waan sydhemissens he
kiroleuat. Sela.

62:6 Mutta minun Sielun
wartioitze waiuoin Jumalan
päle/ Sille hen on minun
Toiuon.

62:7 Hen on minun Uskalluxen/
minun Apun/ ia minun
Warieluxen/ etten mine lange.

62:8 Jumalan tykene ombi
minun Terueydhen/ minun
Cunnian/ minun Wekewydheni
Callio/ Minun Turuanombi
Jumalan päle.

62:9 Toiuocat henen pälens
aina rackat Inhimiset/
vloswodhattacat teiden
sydhemen henen eteens/ Jumala
ombi meiden Turuan. Sela.

62:10 Mutta Inhimiset euet
sijsken miteken ole/ ia ne
Kempit mös puuttuut/ he
painauat wäheinen quinTyhie/
nin monda quin he ouat.

62:11 Elket vskalco Wärydhen ia
Wäkiuallan päle/ Elket teiten
pitekö nihin/ iotca ei miten
ole/ Jos teilleRickautta
tygelange/ nin elket sydhenden
sihen laskeco.

62:12 Jumala on ydhen Sanan

puhunut/ sen olen mine vsein
cwllut/ Ette Jumala yxinens
wäkeue on.

62:13 Ja sine HERRA olet
armolinen/ ia maxat iocaitzen
ansionsa ielkin.

LXIII. Psalmi

*On yxi Walitos/ ette hen
radholinen oli Jerusalemist/
Jumalan Seurakunnast ia
Palueluxest/ sijnä Ziphin
corues/ iossa hen pitken aian
lymyi/ sihenasti ette hen wimein
ilmoitettijn Saulin edes/ ninen
ziphein cautta. Ja ette Daid
pysi ööte ia peiue/ Jumalan
Cunnian yliste/ muidhen pyhein
cansa Jerusalemis/ ia ei
saanut/ ette hen radholinen oli.
Nin hen quitengin site Hengesse
alati teki sijnä Corues. Ja
wchkapi Wiholisens/ iotca täte
teit/ Jumalalda pahan Coston.
Quin mös nijlle tapactupi/ iotca
muilda Jumalan sanan
poisesteuet.*

63:1 Daidin Psalmi coska hen
oli sijnä Judan Corues.

63:2 JUmalala sine olet minun

Jumalan/ warahin mine waluo'
sinun ielkes/ sinun tyges minu'
Sielun ianopi/Minun Lihan sinua
halapi/ carkias ia quiuas Maas/
ioca ombi wesitöin.

63:3 Sielle mine catzon sinun
ielkes/ sinun Pyhydhesses/ ette
mine näkisin sinun Woimas ia
Cunnias.

63:4 Sille sinun Hywydhes
ombi parambi quin Eleme/
minun Hwleni kijtteuet sinua.

63:5 Sielle mine kernasti sinua
Cunnioitaisin minun Ikepeiueni/
Ja minun Käteni ylesnostan
sinunNimehes.

63:6 Se olis minun sydhemeni
ilo ia riemu/ coska mine
kijteis sinua ilolisen sw
cansa.

63:7 Coska mine Wooteseni
lasken/ nin mine muistan sinun
päles/ Coska mine ylesheren/
nin mine puhunsinusta.

63:8 Sille sine olet minun
Auttaian/ ia sinun Sipeis Warion
alla mine kerskan.

63:9 Minun Sielun rippupi
sinusta/ Sinun Oikia kätes
minun ylespite.

63:10 Mutta he etziuet
cadhottaxens minun Sieluani/

heiden teuty Maan ala menne.
63:11 Heiden pite Miecahan
langeman/ ia Ketuille osaxi
tuleman.

63:12 Mutta se Kuningas
iloitzepi Jumalas/ Joca henen
cauttans wannu/ se
cunnioitetaan/ Sille
newalhenswdh pitte
kijnitukittaman.

LXIII. Psalmi

*On yxi caunis Rucous
Seurakunnan Wiholistein ia
Panetteliadhen myrkyleisten
kielein/ ia Pahan elkisten
Neuuoin wastan/ Jotca mailmas
aina ne Jumaliset weijuuet ia
wainouat.*

64:1 Daidin Psalmi
edelweisattapa

64:2 CWldele Jumala minun
Ändeni minun Walituxessani/
Wariele minun Elemen silde
hirmuliseldawiholiselda.

64:3 Peite minua ninen Pahoin
cocouxist/ ninen
Pahantekiedhen Kimbusta.

64:4 Jotca heiden Kielens
hiouat ninquin Miecan/ Jotca

ambuuat heiden myrkylisille
sanoilans/ ninquinNolilla.

64:5 Ette he salaisest ambuisit
sen Hurskan/ Ekilisest he
ambuuat henen pälens/ ilman
pelgota.

64:6 He ouat rochkiat heiden
pahain aightustens cansa/ ja
puhuuat quinga he Paulat
wirateisit/ iasanouat/ Cuca taita
ne nähdä?

64:7 He tichterauat Coirutta/ ia
sala sen piteuet/ he ouat
pahaekiset ia piteuet caualat
Joonet.

64:8 Mutta Jumalan pite heite
ekist ambuman/ nin ette heiden
kiuistemen pite.

64:10 Ja caiki Inhimiset iotca
sen näkeuet/ pite sanoman/
Sen Jumala on tehnyt/ ia
astaitzeman senoleuan Jumalan
teghon.

64:11 Heiden oma Kielens pite
heite langettaman/ ette
iocainen quin heite näke/ pite
heite häueisemen.

64:12 Ne Wanhurskat pite
heidens HERRASSA
riemuitzeman/ ia henen pälens
vskaldaman/ Ja caikihurskat
sydhemet pite sijte kerskaman

LXV. Psalmi

*Teme Psalmi kijttepi Jumalan
hiliassudhen/ rauhalisen/ ia
leuolisen Aian edest/ Ja ensin
Jumalan sanan/ ia syndein
andexiandamisen teden. Sijtte
hen mainitze ne vlcoiset
Jumalan lahiat/ quin on/
Rauha/ Pellon casuo/ Elatus ia
sencaltaiset/ nin/ ette coco
Woosi on quin ymrienen Crunu/
moninaisist Jumalan Lahioista
ommeltu/ cudhottu ia souitettu.
Joca Psalmi mös ymmerteten
Christusen waldakunnasta ia
sijte vdhesta Testamentiste.*

65:1 Daidin Psalmi weisoxi
edelweisattapa.

65:2 JUmla sinua Kijtetän
Zionin hiliassudhes/ ia sinulle
Lupaus maxetan.

65:3 Sine cwldelet Rucouset/
Senteden tulepi caiki Liha sinun
tyges.

65:4 Meiden Pahatteghot
raskauttauat meite hartasti/
waan anna sine meille synnit
andexi.

65:5 Autuas on se/ iongas
vlosualitzet ia tyges sen otat/

ette hen sinun Cartanoisas
asuis/ Henelle ombi runsas
vskallus sinun Honestas ia
pyhest Templistes.

65:6 Cwldele meite sen
ihmelisen Wanhurskaudhes
ielkin/ Jumala meiden
Autudhen/ Jocas olet caikein
Turua Maan päle/ ia caucana
Meresse.

65:7 Sine ioca Wooret wahuistat
aususans/ ia hangittu olet
woimalla.

65:8 Sine quin asetat Meren
pauhinan/ sen Alloin iylinän/ ia
Canssain metelin.

65:9 Ette ne hemmestuisit/
iotca nijske Maanäris asuusat/
sinun Merkis teden/ Sine iloitat
caiki mite lijckupi/ seke
Homeneltain ia Ectoisen.

65:10 Sine etziskelet Maan ia
liotat sen/ ia teet sen
ylenrickaxi/ Jumalan * wirta
ombi teunens wettä/ sine
heiden Jyuens casuatat/ ettes
nein Maan walmistat.

65:11 Sine iotat henen
Wacons/ ia merghietet henen
Kyndöns/ Sateella sine ne
pehmitet/ ia siughnat henen
Laihonsa.

65:12 Sine crunat Wodhen
sinun Hywydhelles/ ia sinun
Askeles tiuckuuat rasuasta.

65:13 Ne Asumiset Corues ouat
mös Lihauat/ ette he
tiuckuuat/ ia ne Cuckulat ouat
ymberins iloisans.

65:14 Laitumat ouat teunens
Lauma/ ia ne Laxot tihkiet
Jyuist seisouat/ nin ette sijte
ihastutan ia Lauletan.

LXVI. Psalmi

*On yxi Kijtossana moninaisten
Seurakunnan ia Jumalisten
wapatoxest. Ninquin mös
tapactui sijnä Pumaises Meres/
coska hen Juttat sijte Tijrannist
Pharaonist wapachti.*

66:1 Daidin Psalmi Weisoxi
edelweisattapa.

66:2 IHastucat Jumalallen/ caiki
Maa/ Kijstostweisacat henen
Nimens cunniaxi/ ylisteket
hende Herraten.

66:3 Sanocat Jumalalle/ quinga
ihmeliset ouat sinun Töös/
Sinun wiholisilles pite pwtuman
sinun swrenwäes tedhen.

66:4 Caiki Maa cumartakon

sinua/ ia kijtostweisakan sinun Nimees. Sela.

66:5 Tulcat/ ia catzocat Jumalan teghot/ ioca nin ihmeline on henen töidhens cansa Inhimisten Lastenseas.

66:6 Hen mwttapi Meren quiuaxi/ nin ette Jalghasin ylitze wädhen keudhen/ Sijte me heneste iloitzemma.

66:7 Hen hallitzepi Wallans cautta ijancaikisesta/ henen Silmens catzeleuat Canssain päle/ Nepoislangeuaiset ei pidhe woiman heitens ylescorghotta. Sela.

66:8 Kijtteket te Pacanat meiden Jumalan/ andacat henen Kijtoxens änen caucana caiacta.

66:9 Joca meiden sielun elemese pite/ ia ei salli meiden Jalcoijanna liukastella.

66:10 Sille sine Jumala olet meite coetellut/ ia valanut/ ninquin Hopia waletan.

66:11 Sine weit meite fangiuxehen/ ia panit coorman meiden Landen päle.

66:12 Sine olet andanut Inhimiset meiden Päänne ylitze menne/ Me olema Tuleen ia

wäteen tulluet/Mutta sine meite vlosweit ia wirghotit.

66:13 Senteden mine tadhon Poltwffrin cansa sinun Hooneses siselkieudhe/ ia minun Lupauxeni sinullemaxa.

66:14 Jotca minun Hwleni lupasit/ ia minun Swn puhunut on/ minun tuskassani.

66:15 Lihauat Poltwffrit mine teen sinulle poltetuista Oinaista/ mine wffran sinulle Naudhat Cauristencansa. Sela.

66:16 Tulkat/ cwlkat/ te caiki iotca Jumalata pelket/ Mine tadhon ilmoitta mite hen minun Sieluni tehnyton.

66:17 Henen tygens mine swni cansa hwsin/ ia ylistin henen minun Kielelleni.

66:18 Jos mine iotakin wärytte pidheisin minun sydhemesseni/ nin eipe HERRA minua cwldelis.

66:19 Senteden cwldelepini minua Jumala/ ia waarinottapi minun Rucouxen äneste.

66:20 Kijtetty olcoon Jumala/ ioca minun Rucoustani ei poishylie/ eike henen Hywyttens minustapoiskäenne.

LXVII. Psalmi

*On yxi Rucous/ ette Se luuattu
Messias leheteteisijn/ ia ette Se
Euangeliumin äni/ mös
Pacanoitten seas/ ymberi
caiken mailman haiotetaisijn/
iosta Christusen Waldakunda
lisennyis.*

67:1 Yxi Psalmiweisu
edelweisattapa kieldein päle.
67:2 Jumala olcon meillen
armolinen ia siugnatkon meite/
hen walistacan aina Casuonsa
meiden pällen.Sela.
67:3 Ette me Maan päle henen
Tiens tundisimma/ ia caikein
Pacanadhen seas henen
Terueydhens.
67:4 Sinua Jumala Canssat
kijtteuet/ sinua caiki Canssat
kijtteuet.
67:5 Ne Canssat iloitzeuat ia
ihastuuat/ ettes Canssat oikein
Domitzet/ ia hallitzet ne
Canssat Maan päle.Sela.
67:6 Sinua Jumala Canssat
kijtteuet/ sinua caiki Canssat
kijtteuet.
67:7 Maa andapi henen
hedhelmens/ siugnatkan meite

Jumala/ meiden Jumalan.
67:8 Siugnatkan meite Jumala/
ia caiki Mailma hende pelietkön.

LXVIII. Psalmi

*Teme on yxi Jalo Psalmi/ ia
Woiton wirsi/ Christusesta ia
henen Waldakunnastans/ quin
on se oikea Christikunda. Ja on
tesse yxi Ennustos Christusen
Personast/ ia henen
Ylesnousemisestans/ Taiuahan
astumisestans/ Pyhen hengen
Lahiain lehettemisest/ Ja
Apostolist/ Opettaist/
Prophetist/ ia ioista Euangelium
piti sarnattaman/ iolla Perkele
tallatan/ ia Christusen
waldakunda leuiteten. Nin mös
ennustetaan. Juttain/
Sinagogan/ waldakunnan/
Pappiudhen/ Lain ia sen
Jumalanpalueluxen
poispanemisest/ Ja mös sijte
vdhest ia ijancaikisesta
Waldakunnasta/ Lopusa hen
neuo rucoleman/ ette Jumala
neite wahuistais/ ioista hen
sijtte Kijtetuxi tulis.*

68:1 Yxi Daudin Psalmiweisu
edelweisattapa.

68:2 YLesnoskan Jumala/ ette
henen Wiholisens haiotetaisijn/
Ja iotca hende wihauat/
paetkan henenedestens.

68:3 Poisaia heite ninquin Sauu
poisaietan/ Ninquin Medeuaha
sulapi Tulen edes/ Nin
huckucan neJumalattomat
Jumalan casuon edes.

68:4 Mutta ne Wanhurskat
riemuitkan ia iloitkan Jumalan
edes/ ia riemuitkan
sydhemestens.

68:5 Weisacat Jumalalle/
Kijtostweisatka henen Nimellens
tehket henelle Tiete/ ioca
hiliast edesmene/henen Nimens
on HERRA/ ia iloitka henen
edesens.

68:6 Joca ombi Oruaille yxi
Ise/ ia Leskein Domari/ Hen
ombi Jumala henen pyhesse
asumisesans.

68:7 Yxi Jumala ioca yxineisten
andapi Honen teunens Lapsia/
Joca ne Fangit vloswiepi oikialla
aialla/ iaandapi ne poislangenet
Quiuasa aswa.

68:8 Jumala/ coskas sinun
Canssas edelkeuit/ Coskas

waelsit Coruesa. Sela.

68:9 Nin Maa wapisi/ ia ne
Taiuahat tiukuidh/ temen
Jumalan edes Sinais/ sen
Jumalan edes/ ioca
IsraelinJumala on.

68:10 Mutta nyt sine Jumala
annat ydhen armolisen Sateen/
Ja sinun Perimises/ ioca quiua
on/ sinewirghotat.

68:11 Ette sinun Eleimes sijne
asuisit/ Jumala sine wirghotat
ne Radholiset sinun
Hywydhelles.

68:12 HERRA andapi Sanan/
swren Euangelisterin ioukon
cansa.

68:13 Ne Sotawäen * Kuningat
ouat keskenens Ysteuet/ ia se
* HonenCunnia vlosiakapi
Röueyxet.

68:14 Coska te Scantzit
rakennat/ nin se kijldepi quin
Mettisen Siuet/ iotca ninquin *
Hopia ia Culdaleuckyuet.

68:15 Coska se Caikiualdias
iocapaicas heiden seasans
Kuningat asettapi/ nin seijes
tulepi/ cussa syngyon.

68:16 Se Jumalan Mäki on yxi *
Hedhelmelinen mäki/ yxi swri ia
hedhelmelinen mäki.

68:17 Mixi te yleskarkat swret
Wooret? teme ombi se Jumalan
Woori/ iossa hen mielistu
asuman/ iaHERRA pysypi siele
ijancaikisesta.

68:18 Ne Jumalan Rattat ouat
monda tuhatta kerta tuhat/ se
HERRA ombi heisse sijnä Pyhes
Sinais.

68:19 Sine ylesastuit
corkiuxeen/ ia olet fangittanut
sen Fangiuxen/ sine olet
Lahioia sanut Inhimisiewarten/
Ne * poislangeuaiset mös/ ette
sen HERRAN Jumalan cummigin
siele asuman pite.

68:20 Kijtetty olcon se HERRA
iocapeiue/ Jumala panepi
ydhen Corman meiden pälen/
Mutta hen auttapimös meite.
Sela.

68:21 Meille ombi yxi Jumala/
ioca auttapi/ ia se HERRA
Jumala/ ioca Colemasta
wapacta.

68:22 Mutta Jumalan pite henen
Wiholisens Päädh serkemen/
ynne heiden Päälakiens cansa/
iotcapysyuet heiden Synnissens.

68:23 Quitengin sanopi HERRA/
Mwtamat nijste Lihauista mine
tadhon hakia/ Meren

sywydheste minetadhon
mutamita hakia.

68:24 Senteden pite sinun
Jalcas/ wiholises Weres ferietuxi
tuleman/ ia sinun Coiras pite
sen noleman.

68:25 Se näkypi Jumala quingas
waellat/ Quinga sine minun
Jumalan ia Kuningan Pyhydhes
waellat.

68:26 Ne laulaiat edelkeuuet/
Sitelehin ne Leicarit Picadhen
seas/ iotca Trumboin päle
löuet.

68:27 Kijtteket HERRA Jumala
Seurakunnissa/ sen Israelin
Lechten teden.

68:28 Siele hallitzepi heiden
seasans se pieni BenJamin/ Ne
Judan Pämiehet heiden
Joukoinens/ NeZebulonin
Pämiehet/ ia ne Nephthalin
Pämiehet.

68:29 Sinun Jumalas/ ombi
sinun Waldakundas
ylesoijendanut/ Wahuista site
Jumala meisse/ Sille seombi
sinun Tekos.

68:30 Sinun Templis polesta/
quin on Jerusalemis/ pite
Kuningat sinulle Lahioia wiemen.

68:31 Nuchtele se * Peto

Roghossa/ Ne Herkein Laumat
 heiden Wasickaidhes seas/
 iotca waatiuat Rahanteden/ Hen
 haiotta ne Canssat/ iotca
 kernasti sotiuat.

68:32 Ne Pämiehet Egyptist pite
 tuleman/ se Ethiopia pite
 Käsiens Jumalan tyge
 vlosoiendaman.

68:33 Te Kuningain
 Waldakunnat maan päle
 weisacat Jumalalle/

Kijtostweisatka HERRALLE. Sela.

68:34 Se quin asupi Taiuahissa
 iocapaicas haman alghusta/
 Catzo/ hen andapi henen
 Jylinens woiman.

68:35 Andacat Jumalalle
 Woima/ henen Herraudhens
 ombi Israelis/ ia henen
 Woimans piluis.

68:36 Jumala on ihmeline
 henen Pyhydhesens/ Hen on
 Israelin Jumala/ Hen andapi
 Canssalle wäen iawoiman/
 Kijtetty olcon Jumala.

Se Wides Ölu.

LXIX. Psalmi

On Christusen Rucous/ ristis ia

*surimis pinois/ iotca hen
 meiden Syndien teden kersi.
 Mutta coco Seurakunnan teden
 hen rucolepi wapadhosta/
 Ninquin hen sanopi. Elket ne
 wilpistelkö minun teden/ iotca
 sinua odhottauat. Waan Juttat
 hen kirole ia poishylke. Mutta
 Lohutos ia henen pina's
 hedhelme lopussa ouat sijne/
 Ne waiuatudh sen näkeuet ia
 iloitzeuat.*

69:1 Daudin Psalmi/
 Cuckoisista edelweisattapa.

69:2 JUmala auta minua/ Sille
 ette wädhet keuet haman
 minun Sieluuni asti.

69:3 Mine waion syuehen
 Mutahan/ iossa ei pohia ole/
 Mine olen tullut syuihin
 Wäsihin/ ia wirta minunvpotti.

69:4 Mine hwtaen wäsyin/
 minun Curckun raukeni/ minun
 näkyni waipuuat/ ette mine
 nincauan minunJumalani ielkin
 odhotan.

69:5 Nijte on enembi quin
 minun Päsäni hiuxit/ iotca ilman
 syte minua wihauat.

69:6 Jotca wärydhelle minun
 Wiholiseni ouat/ ia minua

hucuttauat/ ouat wäkeuet/ nijte teuty minunmaxa/ iota em mine röennynt.

69:7 Jumala sinepä tiedhet minun Tyhmydheni/ ia minun Ricoxeni euet ole sinun edeses salatut.

69:8 Ele salli heite häpiehen tulla minusta/ iotca sinua odhottauat HERRA HERRA Zebaoth/ Ele anna heitehäueiste/ minun tecteni/ iotca sinua etziuet Israelin Jumala.

69:9 Sille sinun tedhes mine pilca kersin/ Minun Casuon ombi teunens häpie.

69:10 Mine olen Mucalaisexi minun Welghilleni tullut/ ia Oudoxi minun Eiteni Lapsille.

69:11 Sille sinun Hones Kiuas minua ylessöpi/ Ja heiden Pilcans iotca sinua pilcasit/ langesit minunpälleni.

69:12 Ja mine idkin ia paastosin hartahasta/ ia pälisexi mine pilcattijn.

69:13 Ja mine puin Sekin minun päleni/ Waan he sijttekin Leickie teit.

69:14 Jotca Portissa istuuat ne minusta iaritteleuat/ ia

Joopumises he minusta weisauat.

69:15 Mutta mine HERRA/ rucolen sinun tyges/ ettes armolinen olet/ Jumala sinun swren Laupiuxespolesta/ cwdele minua sinun waghan Aws cautta.

69:16 Pelasta minua Loghasta/ ettei mine alaswaioisi/ ette mine pelastetuxi tulisin minun Wiholisistani/ ianijste syuiste Wäsiste.

69:17 Ettei ne Wedhen Kymit minua vpotaisi/ ia ne syueydhet ei minua yleslainoisi/ ia eike se Caiuonaucko sulietaisi minun ylitzeni.

69:18 Cwdele minua HERRA/ sille sinun Hywydhes ombi turualinen/ Käenne sinuas minuhun pein/ sinunswren Laupiudhes teden.

69:19 Ja ele werhoa sinun Casuoas sinun Paluelialdas/ Sille mine adhistetaan/ Cwdele minua nopiasti.

69:20 Lehennä sinuas minun Sieluni tyge/ ia päste hende minun Wiholisteni teden pälasta minua.

69:21 Sinepä tiedhet minun

pilcani/ häpieni ia häueistoxeni/
caiki minun Wiholiseni ouat
sinun edesses.

69:22 Pilca rickiserke minun
sydhemeni/ ia murehutta
minua/ Mine odhotan ios iocu
armachtais/ iaeikengen ole/ Ja
Lohuttaian ielkin/ Waan em
mine keten leudhe.

69:23 Ja he annoit minulle
Sappe södhexeni/ ia Eticata
iodhaxeni/ minun swrimas
Janosani.

69:24 Heiden Peutens olcon
heille Paulaxi/ seke Costoxi ette
Langemisexi.

69:25 Tulcon heiden Silmens
pimiexi/ ettei he näkisi/ ia
heiden Landeins salli aina
horiua.

69:26 Uloswodhata sinun
Närkestyxes heiden pälens/ ia
sinun hirmulinen Wihas
käsittekön heite.

69:27 Olcon heiden Asumisens
kylmille/ ia eikengen olco/ ioca
heiden Maiasans asuisi.

69:28 Sille he wainouat sen
ionga sine lönyt olet/ ia
kerskauat ettes sinun Omaitzes
pahasti haauoitat.

69:29 Laske heite synniste

syndihin langeta/ ettei he tulisi
sinun * Wanhurskaudhes tyge.

69:30 Ulospyhi heite sijte
Eleuiten Kiriasta/ ettei he nijnen
Wanhurskasten cansa
yleskirioitetuxi tulisit.

69:31 Mutta mine olen
Radholinen/ ia murhelinen/
Jumala sinun Apus soielkoon
minua.

69:32 Mine tadhon kijtte
Jumalan Nimee weisun cansa/
ia tadhon hende sangen yliste
Kijtoxella.

69:33 Sen pite HERRALLE
paramin kelpaman/ quin iocu
Herke taicka Mulli/ Jolla ouat
Saruet ia Sorcat.

69:34 Ne Radholiset sen
näkeuet ia iloitzeuat/ ia iotca
Jumalata etziuet/ heille pite
sydhemen elemen.

69:35 Sille HERRA cwlepi ne
Kieuhet/ ia eipe hen Fangians
ylencatzo.

69:36 Kijtteken hende Taiuat/
Maa ia Meri/ caiki mite nijske
lijckuuat.

69:37 Sille Jumala auttapi
Zionin/ ia ne Judan Caupungit
rakendapi/ ette sielle asutan/
ia ne periexenssaauat.

69:38 Ja henen Paluelians
Siemenen pite ne perimen/ ia
iotca henen Nimens racastauat/
pite nijsseasuman.

LXX. Psalmi

*Ombi Rucous samast Asiast/
quin se entinen Psalmi. Sille hen
rucolepi sen vskomattoman
Juttain Sinagogan wastan/ ia
nijnen Pyhein Seurakundain
edeste.*

70:1 Daudin Psalmi

edelweisattapa Muistoxi.

70:2 Rlenne Jumala minua
wapactaman/ HERRA (kijrucdha
) minua auttaman.

70:3 Häwetkön ia häueistäkön/
iotca minun Sieluni ielkin
seisouat.

70:4 Tacaperin he kietkön/ ia
tulcon häueistetyxi/ Jotca
minulle pahoia souat.

70:5 Ette he iellens häpien ala
tulisit/ iotca minun ylitzeni
hwtauat/ Ninpe/ Ninpe.

70:6 Iloitkan ia riemuitkan
sinussa caiki/ iotca sinua
etziuet/ ia iotca sinun
Terueyttes racastauat/

ainasanocat/ Jumala olcon
sangen ylistetty.

70:7 Mutta mine olen
Radholinen ia Kieuhe/ rienne
Jumala minun tykeni/ Sille sine
olet minun Auttaian
iaPelastaian/ minun Jumalan
Ele viwyte.

LXXI. Psalmi

*Eipe telle Psalmilla Esipuhet
ole/ Ette se ombi sen
wanheneuaisen Seurakunnan
Rucous/ ettei hen/
Wanhudhens wicain teden/ quin
usko/ Toiuo/ Rackaus/ ia
mwdh Auudh taipuuat/
Jumalalda poishylieteisi. Waan
ette Jumala ne Tyrannit/
Sangarit ia Angarat/ Pyhein
Wiholiset/ asetaisi hilitzisi ia
alaspainaisi.*

71:1 Sinun päles HERRA mine
vskallan/ ele laske minua
ikenens häpien ala tulla.

71:2 Wapata minua sinun
Wanhurskaudhes cautta/ ia
auta minua vlos/ Callista sinun
Coruas minunpoleeni/ ia auta
minua.

71:3 Ole minulle yxi wahua
Turua/ iohonga mine aina
pakenisin/ Jocas aina autta
luanut olet/ Sille sineolet
minun Callion ia Linnan.

71:4 Minun Jumalan auta minua
sen Jumalattoman kädheste/
sen Nurian ia Wäritteliän
kädheste.

71:5 Sille sine olet minun
Turuan HERRA Jumala/ Minun
Toiuon hamast minun
Norudhestani.

71:6 Sinun päles mine olen
loottanut hamast Eiteni
codhusta/ Sine minun
vloswedhit Eiteni
codhusta/sinusta ombi aina
minun kerskaudhen.

71:7 Ninquin iocu lhme mine
olen monille techty/ Mutta sine
olet minun wahua Turuan.

71:8 Täyte minun Swn sinun
Kijtoxestas/ ia sinun Cunniastas
iocapeiue.

71:9 Ele minua poisheite minun
Wanhudhesani/ ele minua
ylenanna coska mine heikoxi
tulen.

71:10 Sille minun Wiholiseni
puhuuat minua wastan/ ia iotca
minun Sieluani weijuuat/ he

keskenensneuuo piteuet.

71:11 Ja sanouat/ Jumala
ylenannoi henen/ wainocat ia
käsitteket hende/ Sille eipe ole
ychte wapactaia.

71:12 Jumala ele cauwas
erkane minusta/ Minun Jumalan
rienne minua auttaman.

71:13 Häwetkön ia huckucon
iotca minun Sieluni wastan
ouat/ häpielle ia häueistöellä
olcohon newerhoitetut/ iotca
minulle pahutta etziuet.

71:14 Mutta mine tadhon alati
odhotta/ ia tadhon aina sinun
kijtoxex corghotta.

71:15 Minun Swni pite
ilmoittaman sinun
Wanhurskauttas/ Jocapeiue
sinun Terueyttes/ iota em
minecaikia Lukia woi.

71:16 Mine waellan HERRAN
Jumalan wäkewyxes/ Mine
ylisten ainoastans sinun
Wanhurskauttas.

71:17 Jumala sine olet minua
Norudhestani opettanut/
Senteden mine iulghistan sinun
lhmeites.

71:18 Ja minun wanhudheni ia
harmaudheni aialla ele Jumala
minua ylenanna/ Sihenasti ette

mineilmoitan sinun Käsiuardhes
Lastein lapsille/ Ja sinun
Wäkewydhes caikille tuleuaisille.
71:19 Ja tosin Jumala sinun
Wanhurskaudhes ombi sangen
corkia/ sine swrimat teedh/
Jumala cuca onsinun
wertaitzsēs?

71:20 Sille sine annat minun
kiusata paliot ia swret
adhistoxet/ ia iellenswirghotat
minua/ ia taas sinehaet minua
vlos sijte Maan sywydheste.

71:21 Sine teet minun sangen
swrexī/ ia iellens sine lohutat
minua.

71:22 Nin mineki mös kijten
sinua Psaltarinleikille/ sinun
Wacudhes polesta/ minun
Jumalan/ Minekijstowēisan
sinulle Candelein päle/ o sine
Pyhe Israelis.

71:23 Minun Hwleni ia minun
Sielun/ ionga sine lunastit/
iloitzeuat ia Kijstowēisauat
sinulle.

71:24 Ja mös minun Kielen
tichterapi iocapeiue sinun
Wanhurskaudhestas/ senteden
häuetket he/ iahäpiehen
tulcohon/ iotca minulle Pahutta
etziuet.

LXXII. Psalmi

*Sille Salomonille. On yxi
Ennustos Christusesta ia henen
Waldakunnastans/ ette hen on
Jumala ia totinen Inhiminen.
Sille tesse sanotan. Heiden pite
hende pelkemen/ nincauuan
quin Auringo ia Cw ouat etc
Senteden Daud rucolepi/ ette
Jumala annais Christuses (ioca
lupauxen ielkin henen
Siemenestens/ se on/ Neitzest
Mariast oli syndyueinen) henen
woimans/ ia meiden wiholiset
domitzeman ia cadhottaman/
quin ouat/ Synnin/ Coleman/
ia Perkelen. etc. Tesse mös on
Pyhein Ristist/ ia heiden
Lohutoxestans yxi Oppi. Wimein
on Jumalanpalueluxest ia
Hyuistteghoist yxi Mainitos.*

72:1 JUmalä anna sinun
Domios sille Kuningalle/ Ja
sinun Wanhurskaudhes Kuningan
Poialle.

72:2 Ette Hen weis sinun
Canssas Wanhurskautehen/ ia
sinun Radholises autaisi.

72:3 Edestocan ne Woret sen
Rauhan Canssalle/ ia ne

Cuckulat sen Wanhurskaudhen.
 72:4 Henen pite sen radholisen
 Canssan Oikiudhesa pitemen/ ia
 ne Kieuhet auttaman/ ia
 serkemen nePilcurit.
 72:5 Sinua pelieten/ nincauuan
 quin Auringo ia Cw ouat/
 Lapsista nin Lastein Lapsihin.
 72:6 Henen pite alasastuman
 ninquin Sadhe Willan päle/
 Ninquin ne Pissarat/ iotca Maan
 liottauat.
 72:7 Henen aicanans pite sen
 Wanhurskaudhen cucoistaman/
 ia swri Rauha/ sihenasti ette se
 Cw eiolecan.
 72:8 Ja henen pite hallitzeman
 Mereste haman Merehen/ ia
 sijte Wirdhastahaman Mailman
 ärijn saadhen.
 72:9 Henen edessens heiden
 notkistaman pite/ iotca
 Coruessa ouat/ ia henen
 Wiholisens pite tomunnoleman.
 72:10 Ne Kuningat Meren
 tyköne/ ia Lotoin päle pite
 Lahioia edescandaman/ Ne
 Kuningat sijte rickastArabiast ia
 Sebast pite Annot tygetoman.
 72:11 Caiki Kuningat pite hende
 cumartaman/ ia caiki Pacanat
 pite hende palueleman.

72:12 Sille henen pite
 wapactaman sen hwtauaisen *
 Kieuhen/ ia sen Radholisen/
 iolla ei ole ychtenAuttaia.
 72:13 Henen pite armolinen
 oleman sen Waiuasen ia
 Kieuhen ylitze/ ia ninen
 Kieuheden Sieluia henenpite
 auttaman.
 72:14 Henen pite lunastaman
 heiden Sielunsa petoxest ia
 wäkiuallast/ ia heiden werens
 pite callixiluettaman henen
 edesens.
 72:15 Ja henen pite elemen/ ia
 henelle annetan Culta sijte
 rickast Arabiast/ ia alati henen
 edhesenscumartaan/ Jocapeiue
 pite henen kijtettemen.
 72:16 Maan päle ninen Worein
 ylitze pite tichkien Tulon
 seisoman/ Henen Hedhelmens
 pite * horiumanninquin Libanin/
 Ja pite sen cucoistaman
 Caupungeissa/ ninquin Roho
 maan päle.
 72:17 Henen Nimens pite
 ijancaikisesta pysymen/
 Nincauuan quin Auringo onopi/
 pite henen
 NimensJelkentuleuaisten päle
 vlottuman/ Ja henen cauttans

pite heiden siughnatuxi
 tuleman/ Caiki Pacanat
 pitehende ylistemen Kijetty
 olcon Jumala/ se HERRA
 Israelin Jumala/ ioca yxinens
 lhmeite tekepi.

72:18 Ja Kijetty olcon henen
 Herralisens Nimi ijancaikisesta/
 ia caiki Maa tulcohon henen
 Cunniastansteutetyxi.

72:19 AMEN/

*Loppu Daidin isain poian
 rucouxist.*

LXXIII. Psalmi

*Samast Asiast tai on/ quin se
 xxxvij Psalmi on/ Sille tesse
 opetetan ettei me närkestyisi/
 coska me näem ne
 Jumalattomat hyuesti
 menestyuen. Mutta ne iumaliset
 waiuatan. Jumala quitengin
 racasta ne Jumaliset/ waicka
 hen salli heite waiuatta hetkexi.
 Ja wihapi ne Jumalattomat ehke
 quinga autuat ia onneliset he
 ouat.*

73:1 Yxi Assaphin Psalmi.

73:1 TOtta on Jumala Israelille

hyue/ nijlle waan iotca puchtat
 Sydhemest ouat.

73:2 Mutta mine olin lehes
 Jalghoillani horiunut/ minun
 askeleni ouat lehes liukastuneet.

73:3 Sille närkestys tuli minulle
 nijste Euckeriste/ ätte mine
 näin ne Jumalattomat
 menestyuen.

73:4 Sille euet he ole
 misseken Coleman hädhes/
 waan he seisouat wahwan/
 ninquin iocu Linna.

73:5 Euet he ole
 wastoinkeumises ninquin mwdh
 Inhimiset/ ia ei ninquin mwdh
 Inhimiset waiuata.

73:6 Senteden on heiden
 ylpeydhens yxi callis cappale/
 ia heiden Wäkiuالتans/ teuty
 Hyuexitööxi cutzutta.

73:7 He paisuuat Casuos
 ninquin Lihaua Watza/ He
 tekeuet waiuoin mite heiden
 lystende.

73:8 Caickia he ylencatzouat/
 ia sijte pahasti puhuuat/ ia
 puhuuat ia laittauat ylpiellisest.

73:9 Mite he puhuuat/ sen
 teuty olla Taiuahasta puhuttu/
 Mite he sanouat/ sen teuty
 Maan päle keluata.

73:10 Senteden langepi heiden tygens se ychtinen Canssa/ Sille he nautitzeuat heiden wedhensteutydhexi.

73:11 Ja sanouat/ Mite Jumalan pidheis heiden ielkins kysymen? Mite pidheis sen Corkeiman heitetotteleman?

73:12 Catzo/ ne ouat ne Jumalattomat/ He ouat Onneliset Mailmassa/ ia Ricastuuat.

73:13 Pidheiskö sis sen turhalisen oleman/ ette minun Sydhemen nudhetoinna elepi/ ia mine pesenwighattomises minun Käteni?

73:14 Ja rooskitan iocapeiue/ ia minun rangastoxen ombi ioca Homen käsis?

73:15 Mine olisin lehes nin sanonut/ quin hekin/ Mutta catzo/ sillens mine olisin Dominnut caiki sinunLapses/ iotca ikenens olleet ouat.

73:16 Mine aiattelin sen perest/ Ette mine site käsiteisin/ Mutta se oli minulle sangen raskas.

73:17 Sihenasti quin mine menin Jumalan Pyhydheen/ ia astaitzin heiden Lopustans.

73:18 Mutta sine asetit heite

sen liuckaudhen päle/ ia söxet heite pohiahan.

73:19 Quinga he nin pian ei mixiken tule/ He huckuuat ia saauat Lopuns cauhistoxen cansa.

73:20 Ninquin yxi Uni/ coska iocu yleshereitze/ Ninpes HERRA teet heiden Cuuans Caupungisylencatzotuxi.

73:21 Waan se caruastele minun Sydhemeni/ ia se pistepi minun Munaskwni.

73:22 Ette minun pite Tyhmen oleman/ ia ei miteken tietemen/ Ja teuty minun olla ninquin Naudhansinun edheses.

73:23 Quitengin mine pysyn alati sinun tykenes/ Sille sine pidhet kädhelles minun Oikian käteni.

73:24 Sine talutat minua sinun Neuuolas/ ia ylescoriat minua wimeiselde cunnialla.

73:25 Quin minulla waiuoin sine olisit/ Eipe mine ensingen sijtte Taiuahasta eli Maasta tottelisi.

73:26 Waicka minulle wiele Rumis ia Sielu taipuisi/ nin sine Jumala quitengin olet aina minun SydhemeniUskallus/ ia minun Osani.

73:27 Sille catzo/ Jotca sinusta
heitens poiserittäwet/ ne
huckuuat/ Sine cadhotat caiki/
iotca sinunwastas horutta
tekeuet.

73:28 Mutta se ombi minun
llon/ Ette mine itzeeni Jumalan
tyge pidhen/ ia panen minun
Toiuoni HERRANJumalan päle/
ia mainitzisin quinga sine sen
teet.

LXXIV. Psalmi

*On yxi Prophetian Rucous/
Seurakunnan/ pyhein/ ia
Jumalan palueluxen Wiholisia ia
Sortaita wastan. Coska ne
Pacanat Caldeit/ ia sijte
Antiochus/ seke Juttat Fangina
poisweit/ ette mös Jerusalemin
Templin/ menoinens/ riuasit.*

74:1 Yxi Assaphin
opetus.JUmala mixis meite ratki
nin poissöxet? Ja olet nin
hirmulisesta wihainen sinun
Laitumes lammasten ylitze?
74:2 Muista sinun Seurakunnas
päle/ iongas alghusta omistit/
ia sinulles Perimisexi lunastanut
olet/temen Zionin woren päle

iossas asut.

74:3 Talla heite Jalghoillas/ ia
syse heite iuri pohiahan/ Se
wiholinen ombi caiki raiskanut
Pyhydheses.

74:4 Sinun wiholises kiliuuat
sinun Honeisas/ ia asettauat
heiden Epeiumalans ninen
siselle.

74:5 Kirueet näkyuet welkyuen
ylehelle/ Ninquin metzes
hacataisin.

74:6 Ja rickihackauat caiki
henen Snickarincaunistoxet/
seke Bijluil ette kiruehille.

74:7 He ylespoltauat sinun
Pyhydhes/ he riuauat sinun
Nimes Asuinsian pohian asti.

74:8 He puhuuat sydhemissens/
Ratelkam heite ynne/ He
ylespoltauat caiki Jumalan
Honeet Maan päle.

74:9 Eipe me näe meiden
Merckien/ eike sille yxiken
Propheta sarna/ eikengen
Opettaia meite enempiopeta.

74:10 Ah Jumala/ Quincauuan
pite sen wiholisen häueisemen/
Ja sen Wainolisen sinun Nimees
ratki ninpilcaman?

74:11 Mixis poiskäennet sinun
Kätes? Ja sinun oikiankädhes

ratki nin sinun * Pouestas?
 74:12 Mutta Jumala ombi minun
 Kuningan alghusta/ ioca caiki
 Awt matkan saatta Maan päle.
 74:13 Sine haiotat Meren sinun
 woimallas/ Ja sine murennat *
 Lohikermetten päädh wesis.
 74:14 Sine musersit Walaskalain
 päädh/ ia annat ne Roaxi sille
 Canssalle metzencorues.
 74:15 Sine annat cohutta Lectet
 ia wirdhat/ sine annat
 poisquiuata wäkeuet Cosket.
 74:16 Peiue ia öö sinun ouat/
 sine rakennat Auringoisen ia
 Tehdhet wissin iooxuns pitemen.
 74:17 Sine souitit iocaitzen
 Maan raiat/ Suuen ia Taluen
 sine teet.
 74:18 Nin muista sis se/ ette
 Wiholinen häueise HERRA/ ia
 yxi hullu Canssa laittauat sinun
 Nimees.
 74:19 Ele sis anna Pedhoille
 sinun Mettises Sielu/ ia ele nin
 ratki wnodha sinun Kieuhie
 Eleimites.
 74:20 Muista sen Lijtos päle/
 Sille ette Maa ombi iocapaicas
 surkiasti häuitetty/ Ja Hoonet
 ouat serietyt.
 74:21 Ele anna ne honot

poismenne häpien cansa/ Sille
 ne Kieuhet ia Radholiset
 kijtteuet sinun Nimees.
 74:22 Ylesnouse Jumala ia
 wariele sinun Syys/ Muista
 ninen häueistyxin päle/ iotca
 sinulle iocapeiue nildeHulluilda
 tapactuuat.
 74:23 Ele wnodha sinun
 wiholistes parghuia/ sinun
 wainolistes metele tule
 ieriestens swremmaxi.

LXXV. Psalmi

*On yxi Lohutos Seurakunnalle/
 Christusen personan alla/ ioca
 henen Waldakundans hallitze ia
 domitzepi Mailmas/ Sanallans.
 Ja Seurakunnas hen
 tedhellepите/ Mutta ne
 Jumalattomat/ ne patuneet
 Opettaiat/ ia Seurakunnans
 Wiholiset/ hen cadhotuxeen
 whkapi/ waan Seurakunnan hen
 lupapi pisyueisen oleuan.*

75:1 Yxi assaphin Psalmi ia
 weisu/ ettei hen huckunut/
 edelweisattapa.

75:2 ME kijtemme sinua
 Jumala/ me Kijtemme sinua/

Ja ilmoitamme sinun Imeites/
ette sinun Nimes ninleszne on.

75:3 Sille ette aiallans/
pite minun oikein domitzeman.

75:4 Maa wapise ia caiki iotca
sen päle asuusat/ Mutta mine
ylespidhen henen Patzahans
luiasta. Sela.

75:5 Mine sanoin nijlle
Euckerille/ elke nin kerskaco/
Ja nijlle Jumalattomille/ Elket
wallan päle haastaco.

75:6 Elket nin palio haastaco
teiden wallanne päle/ Elket
Puhuco nin niskurist.

75:7 Ninquin ei olis mite häte/
eike Idheste eli Lenneste/
Taicka nijste Woriste/ iotca
Coruis ouat.

75:8 Sille Jumala on Domari/
Joca temen alendapi ia sen
toisen ylendepi.

75:9 Sille HERRAN Kädhes on
yxi Malia teunens/ ia wäkeuelle
winalla teuten pandu/ ia sijte
henskenckepi/ Waan niten
Jumalattomaten teuty caikein
iodha/ ia sen Rahgangi
vlosrypemen.

75:10 Mutta mine tadhon
ilmoitta ijancaikisesta/ Ja
kijtostweisan Jacobin Jumalan.

75:11 Ja mine tadhon serkie
caiken ninen Jumalattomadhan
Wallan/ Ette ninen
Wanhurskasten wallanpite
yleskorghotettaman.

LXXVI. Psalmi

*On Kijtossana seke Jumalan
Sanan Lahian edest/ ette mös
Seurakunda/ Wiholistens
iulmaudhesta/ wariellan.*

76:1 Yxi Assaphin Psalmi weisu/
Candelein päle edelweisattapa.

76:2 JU mala on Judeas tuttu/
Israelis on henen Nimens swri.

76:3 Salemis ombi henen
Maians/ Ja henen Asumisens
Zionis.

76:4 Sielle hen serkepi Joutzen
Noolet/ Kiluet/ Miecan ia
Sodhan. Sela.

76:5 Sine olet kircambi ia
wäkeuemi/ quin ne Röueri
wooret.

76:6 Ne Coreat pite röuettemen
ia poisnuckuman/ Ja caiki
Sotamiehet teuty käsistens
heruottomaxi tulla.

76:7 Sinun Rangastoxestas
Jacobin Jumala/ vnehen waio

seke Ori ette Ratas.

76:8 Sine olet hirmulinen/ Cuca woipi sinun edheses seiso/ coskas wihastut?

76:9 Coskas Domion annat cwlua Taiuahast/ nin Maa wapisepi ia waickenepi.

76:10 Coska Jumala ylesnouse Domitzeman/ Ette hen auttais caikia Radholisia maan päle. Sela.

76:11 Quin sine iongun Inhimisen nuctelet/ nin sine sijte tunnustetaan/ Ettes hangittu olet muita mösnucteleman.

76:12 Luuacat ia pitekät se teiden HERRALLEN Jumalalle/ caiki iotca henen ymberillens oletta/ edeswieketLahioia sille Hirmuliselle.

76:13 Joca Pämiehilde mielen ottapi/ ia on hirmulinen Kuningasten seas Maan päle.

LXXVII. Psalmi

On Sangen Jalo Lohutos ia Oppi/ quinga ne wapiseuat sydhemet/ Jumalan wihan tundemisesta/ pite heitens ylesoiendaman ia wahuistaman/

Jumalan swrein hyueintecoin muistosta.

77:1 Yxi Assaphin Psalmi Jeduthun edest edelweisattapa.

77:2 Mine hwdhan änelleni Jumalan tyge/ Jumalan tyge mine hwdhan/ ia hen cwldelepi minun.

77:3 Minun häte aialani HERRA mine etzin/ Minun Käten on öölle vlosoijettu/ ia ei lacka/ Sille ettei minunSielun salli hendens lohutta.

77:4 Quin mine murheisani olen/ nin mine aiatelen Jumalan päle/ Quin minun Sydhemien ombiadhixoxes/ nin mine puhun. Sela.

77:5 Sine pidhet minun Silmeni ette he waluouat/ Mine olen nin woimatoim/ ettei mine puhua woi.

77:6 Mine aiattelen sen wanhan aian päle/ Ninen entisten woten päle.

77:7 Mine aiattelen minun Candeleni päle öölle/ ia puhun minun Sydhemelleni/ ia minun Hengen tutkipi.

77:8 Poisheittenekö Jumala ijancaikisesta/ ia ei ychten

Armo sillä osottane?

77:9 Puuttuneko ratki henen
Laupiudhens ijancaikisesta? Ja
ongon sille Lupauxella io Loppu?

77:10 Ongon sis Jumala
vnoctanut Armolinen olla? ia
kijnnisulkenut henen
Laupiudhens/ wihansa
woxi?Sela.

77:11 Mutta quitengin mine
sanoin/ Sillens mine itzeni
sairautan/ Se ylimeisen oikia
käsi woipi caikiamuutta.

77:12 Senteden mine muistan
HERRAN Töidhen päle/ Ja mine
aiattelen sinun entisten Ihmeites
päle.

77:13 Ja puhun caikista sinun
Töistes/ ia sanon sinun
Teghoistas.

77:14 Jumala sinun Ties ombi
pyhe/ Cussa on nin wäkeue
Jumala quin sine olet?

77:15 Sinepe olet se Jumala/
ioca Ihmeite tekepi/ sine osotit
woimas Canssain seas.

77:16 Sine lunastit Canssas
woimalisest/ Ne Jacobin ia
Josephin Lapset. Sela.

77:17 Ne Wedhet näit sinua
Jumala/ ne Wedhet näit sinua/
ia ikeuoitzit/ ia ne Syueydhet

messesit.

77:18 Ne paxut Piluet
vloswodhit wette/ Ne Piluet
iylysit ia ne Noolet lensit sihen
secaan.

77:19 Se iylysi Taiuasa/ ia
sinun Leimauxes welkyi Maan
pirin päle/ Maa sijte lijckui ia
wärisi.

77:20 Sinun Ties oli Meres/ ia
sinun Polghus olit swris Wesis/
ia eipe sinun askeldas kengen
homainut.

77:21 Sine weit sinun Canssas
ninquin Lammasten Lauman/
Mosesen ia Aaronin cautta.

LXXVIII. Psalmi

*Coco teme Psalmi on sula
Mainitos/ ia Menoidhen muisto
Jumalan moninaisist hyuiste
Teghoista/ Juttan Canssan
coctan/ iuri Alghusta/ haman
Dauidin asti/ Jossa opetetan
vskallus/ Toiuo Pelco ia
Tottelemus Jumalan coctan.
Waan Epelys/ ylpeys/ Irtaus/ ia
Couacoruasus heisse tesse
laitetaan/ Ja molembadhen
Esicuuat edespannan/ Nin/ ette
ne vskoliset ouat warieltut/*

*Mutta ne vskomattomat ouat
raskasti rangastetut. Paldisken/
osotta Teme Psalmi selkeesti/
ette caiki pyhen Ramatun
Hystoriat ia Menot/ pite Uskon
ia Pelghon Opista
vlostoimitettaman.*

78:1 Yxi Assaphin Opetus.
78:1 CWle minun Canssan
minun Lakini/ Callistacat teiden
Coruanna minun Swni Sanain
tyge.
78:2 Mine auaian minun Swni
Sananlaskon/ ia wanhat
Tapauxet mainitzen.
78:3 Jotca me cwlleet olema ia
tiedhemme/ ia meiden lsenne
meille iutelluet ouat.
78:4 Ettei me site salaisi heiden
Lapsildans/ iotca
Jelkentuleuaiset ouat/ Waan
iulghistaman HERRANKijtoxet ia
henen Woimans ia lhmeens/
iotca hen tehnyt on.
78:5 Hen ylesoiensi ydhen
Todhistoxen Jacobis/ ia annoi
ydhen Lain Israelis/ Jonga hen
keski meidensillen opetta
heiden Lapsillens.
78:6 Ette ne Jelkentuleuaiset
oppisit/ ia ne Lapset/ iotca

wiele syndymen pite.
78:7 Quin he ylestuleuat/ Ette
hekin mös sen ilmoitaisit heiden
Lapsillens.
78:8 Ette he panisit Toiuonsa
Jumalan päle/ Ja ei vnoctaisit
Jumalan teghot/ ia henen
Keskyns pidheisit.
78:9 Ja ei tulisit ninquin heiden
lsens/ yxi kirrinen ia cangia
Sucu/ ioca ei wahuistanut
sydhemens/ Jaheiden Hengens
eipe vskolisesta rippunut
Jumalasta.
78:10 Ninquin ne * Ephraimin
Lapset/ harniskoitut/ Joutzella
ambuit/ poislangesit * Sodhan
aialla.
78:11 Eipe he pitenyet Jumalan
Lijtoa/ Ja euet tactonet waelta
henen Laisans.
78:12 Ja he vnhotit henen
Teghonsa ia henen lhmeens/
iotca hen heille osottanut oli.
78:13 Heiden lseins eteen teki
hen lhmeite Ägyptin Maasa/
sijllä Zoan kedholla.
78:14 Hen halcaisi Meren/ ia
heite sen lepitzewei/ ia asetti
sen Wedhen/ ninquin ydhen
Murin.
78:15 Ja hen talutti heite

ylipeiue Piluelle/ ia coco ööte
walkialla Tulella.

78:16 Hen halghaisi Callion
Coruesa/ ia iootti heite
wedhelle ninquin swres
Sywydhes.

78:17 Ja hen laski Oijat
wootaman sijte Calliosta/ Nin
ette he siellä vloswoosit quin
wirdhat.

78:18 Ja wiele he sijttengi
synditeit henen wastans/ ia
wihoitit sen Corkeiman sijnä
Coruessa.

78:19 Ja he kiusasit Jumala
heiden sydhemisens/ Ette he
anoit Roca heiden Sieluillens.

78:20 He puhuit Jumalata
wastan ia sanoit/ Woineko
Jumala walmista Peudhen
Coruesa?

78:21 Catzo/ kyllä hen tosin
Callion löi/ ia wedhet vloswoosit
ia Oiat vlosioxit.

78:22 Mutta quinga hen woi
mös Leiuena anda/ eli henen
Canssallens Liha saatta?

78:23 Quin nyt HERRA sen cwli/
nin hen kiukustui/ ia Tuli
sytytettijn Jacobis/ ia iulmaus
tuli Israelin ylitze.

78:24 Ettei he vskoneet

Jumalan päle/ ia euet
vskaltanuet henen Apunsa päle.
Ja hen keski piluilleyhelde/ ia
auasi ne Taiuan ouet.

78:25 Ja annoi sataa heille
Manna södhexens/ Ja annoi
heille Taiuan Leipe.

78:26 He söit Engeliten Leipe/
hen lehetti heille kyllä Roca
rauinoxexi.

78:27 Hen annoi Itetwlen
puhalta Taiuan alla/ ia henen
wäkewydhens cautta yleskihoitti
EteleTwlen.

78:28 Ja annoi sata Ninquin
tomun Liha heiden pälens/ Ja
Linduia ninquin Sannan Meresse.

78:29 Ja salli ne langeta
keskelle heiden Scantzians/
Jocapaicas quin he asuit.

78:30 Nin he söit ia tulit
sangen raitetuxi/ ia annoi
sammutta heiden himonsa.

78:31 Quin he nyt Himonsa
sammuit/ ia he wiele sijte söit.

78:32 Nin tuli Jumalan wiha
heiden ylitzens/ ia tapoi ne
Jaloimat heiden seastans/ ia ne
ParahimmatIsraelis hen
mahanlöi.

78:33 MUtta ylitze neite caikia
he wiele sijttekin synditeit/ ia

euet vskoneet henen lhmeitens päle.

78:34 Senteden annoi hen heite poiscoolla/ nin ette he miteken saanuet/ ia teutyi heiden Eliaicanansrangaistetta.

78:35 Quin hen heite tappoi/ etzit he hende/ Ja he palasit/ ia warahin tulit Jumalan tyge.

78:36 Ja muistelit/ Ette Jumala on heiden Turuans/ Ja Jumala se Corkein heiden Lunastaians.

78:37 Ja he wiekastelit henen edhesens heiden Suullans/ ia walectelit henelle heiden Kielillens. Muttaheiden sydemens ei ollut wahua henen tygens/ ia euet pitenyet vskolisesta henen Lijtostans.

78:38 MUtta hen oli Armolinen/ ia andexiannoi ne Pahatteghot/ ia ei hukuttanut heite/ ia vsein henpoiskiäensi wihans/ ettei hen laskenut caikia wihans menemen.

78:39 Sille hen muisti ette he Liha olit/ yxi Twli quin poismene/ ia ei palaia.

78:40 He wihoitit hende sangen vsein Coruesa/ ia Kihoitit henen sijnä Aukiasmaas.

78:41 Ja he kiusasit taas

Jumalata iocapaicas/ ia hersyttelit sen Pyhen Israelis.

78:42 Euet he muistanuet henen Kädhens päle/ sinä Peiuene iona hen lunasti heite Wiholisiste.

78:43 Ninquin hen oli henen Merkins Egyptis tehnyt/ ia henen lhmeens sijnä Zoan maassa.

78:44 Coska hen heiden Wedhens werexi mwtti/ ettei he heiden Oistans tainnet ioodha.

78:45 Coska hen Turilat heiden secans lehetti/ iotca heite söit/ ia Sammacot quin heite hukutit.

78:46 Ja annoi heiden Elonsa Roostille/ ia heiden Kyluöns Toukille.

78:47 Coska hen Rakehilla heiden Winapuuns löi/ ia heiden Willificunans Pacaisella.

78:48 Coska hen löi heiden Carians Rakehilla/ ia heiden Laumans pitkeisentulella.

78:49 Coska hen hirmulises wihassans lehetti heiden secaans pahat Engelit/ ia annoi heite radhella iacadhotetta/ ia wahingoitta.

78:50 Coska hen annoi wihans edeskeudhe/ Ja heiden

Sieluiansa eipe Coolemasta
sästenyt/ Ja
coolettiRuttotaudhilla heiden
Eleimens.

78:51 Coska hen caiki Esicoiset
Egyptis löi/ ne ensimeiset
Periliset sen Chamin Maioissa.

78:52 JA vloslaski ninquin
Lambat henen Canssans/ ia wei
heite ninquin iongun Lauman
Coruesa.

78:53 Ja hen saattoi heite
irstasta/ ettei he pelienyet/
waan heiden wiholisens peitti se
Meri.

78:54 Ja hen siseltoi heite
henen Pyhydens Raiohin/ temen
Mäen tyge/ ionga henen Oikia
kätens saanutoli.

78:55 Ja hen poisheitti heiden
eteens Pacanat/ ia heille
aruolla Perimisen vlosiacoi/ Ja
nijnnen Maioissahen annoi
Israelin Sucukunnat siselasua.

78:56 Mutta he kiusasit ia
wihoitit Jumalan sen
Corkeiman/ Ja euet pitenyet
henen Todhistoxians.

78:57 Waan he tacaperin
langesit/ ia ylencatzoit caikia/
nin quin heiden Isenssecki/ ia
euet pitenet/ninquin leuhä

Joutzi.

78:58 Ja he yllytit henen
wihahan heiden Hijsillens/ ia
hersyttelit henen heiden
Epeiumaloillans.

78:59 Ja quin Jumala sen cwli/
nin hen närkestyi/ ia sangen
poisheitti Israelin.

78:60 Nin ette hen ylenannoi
henen Asumisens Silos/ sen
Maian/ iossa hen Inhimisten
seas asui.

78:61 Ja annoi heiden Woimans
Fangiuxehen/ ia heiden
Cauniudhens wiholisten käsijn.

78:62 Ja hen ylenannoi
kanssans Miecan ala/ ia
närkestyi henen Perimistens
wastan.

78:63 Heiden Miehucaisens Tuli
ylessöi/ ia heiden Neitzydhens
teutyi hoolemata iedhä.

78:64 Heiden Pappins miecan
cautta langesit/ ia ei Leski
ollutkan/ ioca sen ylitzen idki.

78:65 Ja se HERRA heräsi/
ninquin iocu Macauainen/
ninquin iocu Wekeue rämäie
Winan ioopumisest.

78:66 Ja löi henen Wiholisens
perewierihin/ ia pani
ijancaikisen häpien heiden

pälens.

78:67 Ja poisheitti sen Josephin Maian/ ia ei vloswalinut sitä Ephraimin Sucukunda.

78:68 Waan hen vloswalitzi sen Judan Sucukunnan/ Sen woren Zion/ iota hen racasti.

78:69 Ja rakensi henen Pyhydhens corkeukseen/ ninquin ijancaikisesta pysyueisen Maan.

78:70 Ja vloswalitzi henen Paluelians Daudin/ Ja otti henen Lammasten hoonesta.

78:71 Nijste imetteuiste Lampaista/ hen haki henen Ette Hen henen Canssans Jacobin caitzisi/ ia Israelinhenen Perimisens.

78:72 Ja hen caitzi mös heite caikella sydhemens wakudhella/ Ja hallitzis heite caikella achkerudhella.

LXXIX. Psalmi

Ombi samast Asiast/ quin se lxxiiij. Psalmi oli/ Sille teme on yxi Rucous/ nijte Wiholisia watan/ iotca Kircot ia Scoulut ynne Jumalanpalueluxen cansa/ rateleuat/ hucuttauat ia riuauat. Erinens hen puhupi sijte

rateluxest/ ioca Caldeerin ia Antiochusen cautta tapactui/ ia Apu Jumalalda rucole.

79:1 Yxi Assaphin Psalmi.

HERRA/ Pacanat ouat Perikundaas carghaneet/ he ouat saastuttanuet sinunpyhen Templis/ Ja Jerusalemista Kiuraunion tehenet.

79:2 He annoit sinun Palueliadhesis Rumit Linnuille taiuasalla roaxi/ ia sinun Pyheis Lihat maan Pedhoille.

79:3 He vloswodhatit heiden Werens ninquin wedhen Jerusalem ymberille/ ia eikengen haudhanut.

79:4 Me olema meiden Napureillen nauruxi tulleet/ häueistyxii ia pilcaxi nijlle/ iotca meiden ymberillenouat.

79:5 HERRA quincauuan sine tadhottat ratki nin wihainen olla? Ja sinun Kiuaxes ninquin Tulen annat pala?

79:6 Uloswodhata sinun Hirmusudhes Pacanoidhen päle/ iotca euet sinua tunne/ Ja ninen Waldakundainpäle/ iotca euet sinun Nimees auxenshwdha.

79:7 Sille he ouat Jacobin
ylessönyet/ ia henen Honensa
häuittenyet.

79:8 Ele muistele meiden
endisten Pahatecoin päle/
Armahda pian meiden pälen/
sille me olema sangenkieuhexi
tulluet.

79:9 Auta sine meite Jumala
meiden Auttaian/ sinun Nimes
Cunnian tedhen/ Pelasta meite
ia anna meille synnit andexi/
sinun Nimes tedhen.

79:10 Mixis sallit Pacanat
sanoman? Cussa nyt on heiden
Jumalans? Ilmoitettacan
Pacanain seas/ meidensilmein
edes/ se Costo/ sinun
Palueliais weren ylitze/ ioca
vloswodhatettu on.

79:11 Anna sinun etees tulla ne
fangein hocauxet/ sinun swren
Käsiuardhes cautta coria ne
CooleuaisetLapset.

79:12 Ja costa meiden
Napurillen seitzemenkerdoin
heiden pilcans heiden
helmaansa/ iolla he HERRAsinua
pilcaneet ouat.

79:13 Mutta me sinun Canssas/
ia sinun wehmas Lauma/
kijtemme sinua ijancaikisesta/ ia

iulghistammasinun Kijtostas
ilman Loppumat.

LXXX. Psalmi

*On yxi Rucous/ ninquin se
Endinen Psalmi/ Seurakunnan
Wiholisia wastan/ Jonga hen
winatarhan caltaisexi wetäpi/
Ette se Egyptist nin Cananean
Maan sijrtin.*

80:1 Yxi Assaphin Psalmi/ sijte
Cullaisesta Cuckaisest/
edelweisattapa.

80:2 CWle sine Israelin Paimen/
iocas saattat Josephin ninquin
Lambat/ ilmoita sinus Joca
istut Cherubinpäle.

80:3 Ylesheräte sinun waltas/
sine quin Ephraimin BenJamin ia
Manassen edes olet/ ia tule
meidenauxenne.

80:4 Jumala lohuta meite/ ia
anna sinun Casuos paista/ nin
me autetuxi tulemma.

80:5 HERRA Jumala Zebaoth/
quincauan sine wihastut sinun
Canssas Rucouxen päle?

80:6 Sine heite Rokit Kynelden
Leiuelle/ ia iootat heite swrella
mitalla teunens kijnelite.

80:7 Sine annat caiki meiden
 Napurin meite kiroilla/ Ja
 meiden Wiholiset meite pilcata.
 80:8 Jumala Zebaoth lohutta
 meite/ ia walista sinun Casuos/
 nin me autetuxi tulema.
 80:9 Winapuun sine Egyptist
 vlossijsit/ ia olet Pacanat
 poiskarcottanut/ ia sen saman
 istuttanut.
 80:10 Sine percasit Tien henen
 eteens/ ia annoit henen hyuesti
 iwrtua/ nin ette se Maan teutti.
 80:11 Mäet ouat sen Wariolla
 peitetyt/ ia henen Oxillans ne
 Jumalan Cedrinpuudh.
 80:12 Sine vlosleuitit henen
 wesans haman Meren asti/ ia
 henen warwns haman * Wirdhan
 tyge.
 80:13 Mixis sis serghit henen
 Aitans/ ette sen repiuet caiki
 ohitzekeupiet.
 80:14 Se Metzesa ombi sen
 ylescaiuanut/ ia ne Pedhot ouat
 sen poiskaluonuet.
 80:15 Jumala Zebaoth käenne
 sis sinuas/ alascatzo
 Taiuahast/ ia näe site/ ia
 etziskele täte Winapuuta.
 80:16 Ja pidhe se kijndiest/
 ionga sinun Oikia kätes

istuttanut on/ Ja iongas
 sinulles luiasti vlosualinut olet.
 80:17 Catzo sihen ia nucele/
 Ette sijte poltamisest ia
 repimisest iocu Loppu tulis.
 80:18 Sinun kätes warielkon sen
 sinun Oikian kädhes Canssan/
 Ja ne Inhimiset iotcas sinulles
 luiastivloswalinut olet.
 80:19 Nin eipe me sinusta
 poismene/ szoo meite eleuen/
 Nin me sinun Nimees
 auxenihwdham.
 80:20 HERRA Jumala Zebaoth
 lohuta meite/ ia anna sinun
 Casuos paista/ nin me autetuxi
 tulemma.

Se Cwdes Ölucu.

LXXXI. Psalmi

*Teme Psalmi weisattin Maiain
 Juhlisa/ sixi Egiptin/
 lechtemisen muistoxi/ Ja on yxi
 Manus coco Seurakunnalle/
 sijte Ensimeisen/ Kesryn
 Opetoxest. Ette se ainoa Jumala
 tule cumarta/ ioca wissille
 Todhistoxilla ia Sanalla itzens
 ilmoitti/ seke sijnä/ ette hen
 Israelin Canssan Egiptist*

*vloswei/ ette Nytt telle aialla/
quin hen Poicans lehetti/ ia
Pyhen Hengen annoi. Telle
Manauxella liseten lopusa/
kesky Paranoxesta.*

81:1 Githithin päle
edelweisattapa/ Assaphin.
81:2 VEisacat iloisast Jumalalle/
ioca meiden Wäkewydhen on/
lhastucat Jacobin Jumalalle.
81:3 Ottacat ne Psalmit ia
toocat Trummut/ Lustiliset
Candelet Psaltarin cansa.
81:4 Soittacat Pasunilla
Udescuus/ meiden Lectimaianne
Juhla peiuene.
81:5 Sille se on yxi Tapa
Israelis/ Ja sen Jacobin
Jumalan yxi Oikius.
81:6 Sen hen pani Josephis
ydhexi Todhistoxexi/ coska he
Egiptin maalda vloslexi/ ia
Oudhon Kielencwlluet olit.
81:7 Ja hen oli heiden Olcans
coormasta wapactanut/ ia
heiden Kädhens pääsit Tijlie
tekemest.
81:8 Coska sine Tuskasas
minua auxeshwsit/ nin mine
autin sinua/ Ja cwldelin sinua
coska Twlispä sinunylitzes

langesi/ ia coettelin sinua
Rijtawedhes. Sela.
81:9 Cwle minun Canssan/ Mine
tadhon todhista sinun seassas/
Israel sinun pite minua cwleman.
81:10 Ettei sinun seassas iocu
mucalainen Jumala olisi/ ia
ettei sine iotakan Wierast
Jumalat cumardha.
81:11 Mine olen se sinun
HERRAS Jumalas/ ioca sinun
Egiptin maalda vloswein/ Leuite
Sws/ nin mine senteuten.
81:12 Mutta minun Canssani ei
cwllut minun Ädeni/ ia Israel
ei totellut minua.
81:13 Nin mine laskin heite
heiden sydhemens pahutehen/
Ette he waellaisit Neuuonsa
ielkin.
81:14 Jos minun Canssani cwllisi
minua/ Ja Israel minun Teisseni
keuisi.
81:15 Jwripien mine heiden
Wiholisens alaspainaisin/ ia
minun käteni ylitze heiden
Wainolistens kendeisin.
81:16 Ja iotca HERRA wihauat/
huckan he pyrkeuet hende
wastan/ Mutta heiden Aicans
olisi ijancaikisestapysyue.
81:17 Ja mine roockisin heite

parahilla Nisuilla/ Ja Hunaialla
Calliosta rautzisin heite.

LXXXII. Psalmi

*Ombi yxi raskas vchkaus sen
Esiuallan wastan/ ioca wircans
vnottapi/ Waan haaskauat
wallans Kieuhie sortadhen/ Ja
Rickautta culuttauat heiden
irtaudhesans.*

*Nin hen hirmuisesta kekepi/
ette ne pahat Tyrannit pite
huckuman/ ninen Jumalisten
Lohutoxexi. Mutta ette hen
Esiuallat Jumaloixi cutzupi/ sille
se tapactui/ ette he ouat
Jumalan Sädhyt Ro. 13. Ja ette
heiden pite Jumaliset Asiat
toimittaman quin on/ Rauhan/
Souinon/ Hyuen Menon/ Ja
Pahoa estemen ia rangaiseman.*

82:1 Yxi Assaphin Psalmi.

82:2 Jumala seiso sijnä
Jumalan Seurakunnassa/ Ja
ombi Domari Jumaloiten seas.

82:3 Quincauuan te tadhotta
wärin Domita/ ia sen
Jumalattoman Personan
modhon edelpanna? Sela.

82:4 Techket oikius sille

Kieuhelle ia Öruoille/ Ja
autacat ne Radholiset ia
waiuaset oikiudhella.

82:5 Pelastacat sitä
Ylencatzotua ia Kieuhe/ ia
pästeket hende sen
Jumalattoman wallasta.

82:6 Mutta euet he tottele/
eike Lucu pidhe/ he keuuet
iäriestens pimeis/ Senteden
teuty caiki MaanPerustoxet
caatuman.

82:7 Mine tosin sanoin/ Te
oletta Jumalat/ ia caiki tyyni
sen Corkeiman Lapset.

82:8 Quitengin teuty teiden
coolla ninquin Inhimisetki/ Ja
ninquin iocu Tyranni hucutta.

82:9 Ylesnouse Jumala/ ia
Domitze Maa/ Sille sine olet yxi
HERRA ylitze caikein
Pacanoïdhen.

LXXXIII. Psalmi

*Ombi samast Asiast quin se
lxxx. Psalmi/ Jossa seurakunda
rucolepi Tyranni/ Angarita ia
Rateleuaisia wastan/ ia ette itze
Jumala Pämiesten mielet
hallitzis/ ia Ycteitzetcalut
warielis. Nin mös tesse*

*rucollan/ Jumalan Canssan
Wiholisi/ Tyrannein/ Eriseurain/
ia Tuimain Hengein wastan.*

83:1 Yxi Assaphin Psalmi weisu.

83:2 JUmala ele ratki nin
waikene/ Ja ele nin caiketi
hiliainen ole/ Jumala ele site
nin kersi.

83:3 Sille catzo/ sinun
Wiholises kiuckuitzeuat/ ia iotca
sinua wihauat/ ylendeuet
päänse.

83:4 He piteuet caualat Joonet
sinun Canssas wastoin/ ia
Neuuolaskeuat sinun
Salattuidhes wastoin.

83:5 Sanoden/ Tulcat/
ylesiurittacam heite/ nin ettei
he ensingen Canssa olisickan/
Ettei Israelin Nimenpäle sille
muistellaisi.

83:6 Sille he ouat yximieliseste
Kicurisa/ ia ydhen Souinon
sinun wastas tehnyet.

83:7 Ne Edomitin ia Israelitin
Maiat/ Ne Moabitin ia
Hagariten.

83:8 Ne Gebaliterin/ Amoniterin
ia Amalechitin/ Ne Philisteerit
ynne ninen cansa Tiroosa.

83:9 Assur ombi mös henens

heihin lijttentyt/ ia auttaman
Lothin Lapsia. Sela.

83:10 Teghe nijlle ninquin
Midianiterin/ Ninquin Sisseran/
ninquin Jabin sen Kison oijan
tykene.

83:11 Jotca mestattin Endorin
tyge/ ia tulit Loaxi Maan päle.

83:12 Teghe heiden Päructinans
ninquin Oreb/ ia Seeb/ Ja caiki
heiden ylimeisens ninquin
Sebah/ iaZalmuna.

83:13 Jotca sanouat/ Me
tadhoma ne Jumalan Hoonet
meillen omista.

83:14 Jumala teghe heite
ninquin Pöra/ Ninquin Corsi
Twlen edes.

83:15 Ninquin yxi Culo/ ioca
Metzen polta/ Ja ninquin yxi
Liecki/ ioca Mäet ylessytytte.

83:16 Jwrinin wainoa heite
sinun Twlispäälles/ ia
hemmestyte heite sinun
Tuiskuillas.

83:17 Teghe heiden Casuons
teuten Häpielle/ ette he sinun
Nimes ielken etzisit.

83:18 Häuetkeet ia
hemmestykeet ijancaikisesta/ ia
häpieen tulcoot ia huckucoot.

83:19 Nin he saauat tuta/ Ette

sine Nimes cansa ainoaxi
HERRAXI cutzutaan/ Ja se
Ylimeinen caikessaMailmasa.

LXXXIV. Psalmi

*Teme Psalmi iaetan cachtia/
Sille ensin hen kijtte Jumalan
Sanan/ Templin ia sen
Palueluxen edheste/ ia hen
mainitze quin se sangen hyue
on/ iolla neite onopi/ Ette hen
on Jumalan Honekunnainen.
Seurakunda on ninquin iocu
Pese/ ionga päle pyhe Hengi
hauto vloskorittaman ia
iellenssynnyttemen Jumalan
poiat. Sijtte rucollan ette
Jumala neite warielis etc.*

84:1 Yxi Corachin Lasten Psalmi
Githithin päle edelweisattapa.

84:2 QUinga rackahat ouat
sinun Asumises/ HERRA
Zebaoth.

84:3 Minun Sieluni ikeuöitze ia
halapi HERRAN Esicartanoihin/
Minun Rumin ia Sielun iloitze
sijnä eleueisesJumalas.

84:4 Sille ette Lindu on ydhen
Hoonen leutenyt/ Ja se
Peskynen henen Pesens/ cunga

he Poicanslaskeuat/ nimiten/
sinun Altaris HERRA Zebaoth/
Minun Kuningan ia minun
Jumalan.

84:5 Autuat ouat ne iotca sinun
Hoonesas asuuat/ he kijtteuet
sinua ijancaikisesta. Sela.

84:6 Autuat ouat ne Inhimiset/
iotca sinun piteuet heiden
Wäkenens/ ia sydhemestens
sinun ielkeswaeldauat.

84:7 Jotca sen idkunlaxon
lepitzekeuet/ ia tekeuet sielle
Caiuoia/ Ja ne Opettaiat
tuleuat monenSiugnausten
cansa caunistetuxi.

84:8 He sauat ydhen Woiton
sen toisen ielken/ Ette
Homataisijn sen oikian Jumalan
Zionis oleuan.

84:9 HERRA Jumala Zebaoth
cwldele minun Rucouxen/ ota
tete coruijs Jacobin Jumala.
Sela.

84:10 Catzele sis Jumala
meiden Kilpen/ catzo sinun
Christuses waldakunnan päle.

84:11 Sille yxi peiue sinun
Esicartanosas/ ombi parambi
quin tuhat muall/ Ennen mine
olisin Ouenwartiaminun Jumalani
Honessa/ quin cauan asuisin

ninen Jumalattomidhen
Maioissa.

84:12 Sille se HERRA Jumala
ombi * Auringoinen ia Kilpi/
HERRA andapi Armon ia
Cunnian/ nijlleHurskaille ei
pidhe miteen pwtuman.

84:13 HERRA Zebaoth/ Autuas
on se Inhiminen/ ioca sinun
päles vskalta.

LXXXV. Psalmi

*Tesse rucollan ette Jumalan
wiha lackaisi/ Ja anopi sen
totisen Opin/ wissit Jumalan
palueluxet/ ia hyuet Jumaliset
Opettaiat iellensadha. Ja ette
Pämiehet lakiat ia coctuliset
olisit/ Ette Rauha ia Maan
hedelme tulis. Mwtamat
Waldakunnast neite ymmerteuet
Hengelisil Tauoilla.*

85:1 Yxi corachin Lasten
Psalmi/ edelweisattapa.

85:2 HERRA sine quin muinen
olit Armolinen/ sinun
Maakundas coctan/ ia ne
Fangit Jacobista/ lunastit.

85:3 Sine quin muinen olet
andexiandanut sinun Canssas

pahatteghot/ ia caiki heiden
Synnins peittenyt.Sela.

85:4 Sine quin muinen lepytit
caiki sinun wihas/ ia käensit
sinuas/ sinun wihas
iulmauxesta.

85:5 Lohutta meite Jumala
meiden Wapactaian/ ia
poiskäenne sinun wihas meiste.

85:6 Tadhocos sis ijancaikisesta
wihastu meiden pälen? Eli
vloswenytte sinun wihas
SucukunnastaSucukundahan.

85:7 Etkös tadho meite
iellenswirghotta? ette sinun
Canssas sinussa iloitzisi?

85:8 HERRA osota meille sinun
Armos/ ia auta meite.

85:9 Josko mine cwlisin mite
HERRA Jumala puhune/ Ette
hen Rauhan lupaisi henen
Canssallens ia henenPyhillens/
Ettei he ychtengen Hulluteen
langeisit.

85:10 Quitengin ombi henen
Apunsa ninen tykene/ iotca
hende pelkeuet/ Ette meiden
Maalla Cunnia asuis.

85:11 Ette Laupius ia Totuus
keskenens coctaisit/
Wanhurskaus ia Rauha heidens
swtaandaisit.

85:12 Ette Totuus Maasta
yleswesoisi/ Ja Wanhurskaus
Taiuahast alascatzois.

85:13 Ette meille mös se HERRA
hyuin tekis/ ia meiden Maan
henen hedhelmens annaisi.

85:14 Ette Wanhurskaus sijttekin
henen edhesens pysyis/ ia saisi
henen Oikian keumisens.

LXXXVI. Psalmi

*Joca on sangen palaua ia
halulinen/ ette hen wapatetuxi
tulis Tuskistans ia wiholisistans/
Ja ei hen loota mingen
ansions/ waan sulan Jumalan
armon ia Laupiudhen päle/
ionga caltainen eikengen ole. Ja
rucolepi sijnä vskalluxes
pysymen/ ionga Sanan hen
sarnapi/ wimein hen kijtte/ ette
Jumala hende cwlellut oli.*

86:1 Yxi Daudin Rucous.

86:2 CALLista HERRA sinun
Coruas ia cwlede minua/ Sille
mine olen Radholinen ia Kieuhe.

86:3 Ketke minun Sielun/ sille
mine olen pyhe/ Auta minua
minun Jumalan sinun Paluelias/
ioca itzenisinun päles lootan.

86:4 HERRA ole minun
Armolinen/ Sille mine hudhan
ylipeiue sinun tyges.

86:5 Ilahuta sinun Paluelias
sielu/ Sille sinun ielkes HERRA
mine ikeuöitzen.

86:6 Sille sine HERRA olet Hyue
ia Armolinen/ ia ricas
Laupiudhesta caikille/ iotca
sinua Auxenshwtauat.

86:7 Ymmerdha HERRA minun
Rucouxen/ ia wariota minun
Rucouxeni äniste.

86:8 Tuskasani mine sinua
auxenihwdhan/ ettes sis minua
cwldelisit/ HERRA ei ole yxiken
Jumaloissasinun caltaises/ ia
eikengen ole/ ioca nin tedhä
taita quin sine.

86:9 Caiki sis Pacanat iotcas
tehnyt olet/ pite tuleman ia
cumartaman sinun edeses
HERRA/ ia sinunNimees
cunnioitzeman.

86:10 Ette sine nin swri olet/ ia
teet lmeite/ ia sine olet yxinens
Jumala.

86:11 Osota minulle HERRA
sinun Ties/ ette mine waellaisin
sinun Totudhesas/ Kinipidhe
minunSydhemen sijnä Ydhes/
ette mine sinun Nimes pelkeisin.

86:12 Mine kijten sinua HERRA
minun Jumalan caikesta
sydhemesteni/ ia cunnioitzen
sinun Nimeesijancaikisesta.

86:13 Sille sinun Hywydhes
ombi swri minun päleni/ ia sine
olet pelastanut minun Sieluni
sijte syuimestHeluetiste.

86:14 Jumala/ ne Coriat
yleskarkaiauat minua wastan/

Ja ne Tyrannein Joukot
seisouat minun Sielunielkin/ ia
euet sinua pidhe silmeins edes.

86:15 Mutta sine HERRA Jumala
olet Armolinen ia Laupias/
Kersiueinen/ ia sangen Hyue/
ia Waca.

86:16 Käenne itzes minuhun
pein/ ole minulle Armolinen/
Wahuista Paluelias sinun
woimallas/ ia autasinun Pijcas
poica.

86:17 Tee Mercki minun
Canssani/ ette minun hyuesti
keuis/ ia he sen näkisit/ iotca
minua wihauat/ iahäpieisit/ ette
sine HERRA autat ia wahuistat
minua.

LXXXVII. Psalmi

On yxi Ennustos/ sen Udhen

*Testamentin Seurakunnasta/ ia
henen leuittemisestens ymberi
coco Mailman pijrin. Sille
Seurakunda ombi yxi nächteue
Cocous ia vdhest syndynyt
Euangeliumin änen ia pyhen
Hengen cautta/ seke Juttaista/
Pacanoista/ Ethiopist/ ia
Egipterit/ Babilonit/ Caldeit/
Tijrij/ Palastunit/ assirit etc.
ette caikinaijist Canssoista/
coco Mailmas/ Joca on ninquin
iocu Caupungi. Jossa on
ychteleinen meno/ Tapa/ Oppi
ia Jumalanpalvelus/ ette
Euangelium cautta Jumalan
Cunnia ia Laupius sarnatan ia
ilmoitetan.*

87:1 Yxi Corachin Lasten
Psalmiweisu.

87:2 HEn on wahuasti
perustettu ninen Pyhein
Wordhein päle. HERRA racastapi
ne Zionin portit/ ylitzeicaiki
Jacobin Asumiset.

87:3 Cunnialiset Asiat sinussa
sarnatan/ Sine Jumalan
Caupungi. Sela.

87:4 Mine annan sarnata Rahab
ia Babelin edes/ ette heiden
pite minun tundeman/ Catzo/

ne Philisterit iaTijrit ynne
Ethiopiaisten cansa/ pite sielle
syndymen.

87:5 Zionille pite sanottaman/
Ette caikinaiset Canssat sen
siselle syndymen pite/ Ja ette
Se Corkein/ siterakendapi.

87:6 HERRA andapi sarnata
caikinaisilla Kielille/ ette mös
mwtomat heiste pite sielle
syndymen. Sela.

87:7 Ja ne Weisaiat ninquin
Tantzis/ pite caiki worottain
sinussa weisaman.

87:8 Yxi Corachin Lasten
Psalmiweisu/ edelweisattapa/
Machalitin päle ninen
Radholisten Heickoudhesta.Sen
Esrahitin Hemanin Oppi.

LXXXVIII. Psalmi

*Coska Sydhemet pelkeuet
Jumalan wiha/ syndiens teden/
ia tundepi Cooleman
haikiudhen/ Jumalan Domiosta/
ia Heluetin hirmusudhen. Ja
adhistetaan omastiedhos ia
tunnos/ Epeuskoon langeman/
ninquin ei misseken Lohutosta
olis/ silloin nein tule rucoella.
Jonga caltaiset Psalmit mös*

ouat. vi. xxii. xxx. xxxi.

88:1 HERRA Jumala minun
Wapactaian/ Mine hwdhan öölle
ia peiuelle sinun edhesses.

88:2 Anna minun Rucouxen
sinun etees tulla/ Callista sinun
Coruas minun Hwtoni poleen.

88:3 Sille minun Sielun ombi
surkiutta teunens/ ia minun
Elemen on iuri liki Heluettite.

88:4 Mine olen aruattu ninen
caltaisexi/ iotca Heluettijn
meneuet/ Mine olen ninquin se
Mies/ iolla ei ychten Apua ole.

88:5 Mine macan ylenannettu
ninen Coollutten seas/ ninquin
ne Haauoitut/ iotca Haudhasa
macauat/ ioita et sinesillen
muista/ ia iotca sinun
kädhestes poiseroitetut ouat.

88:6 Sine olet minun
alaspainanut siihen alemaisen
Caiuohon/ pimeytehen ia
syueytehen.

88:7 Sinun hirmusudhes
adhistapi minua/ ia packopi
minua sinun Alloilas. Sela.

88:8 Cauuas sine poiseroitit
minun ysteueni minusta/ sine
olet minun tehnyt heillen
Cauhistoxexi/ mine

macanfangittuna/ ettei mine woi vlospäste.

88:9 Minun Casuoni ombi surkia Radholisudhen teden/ HERRA/ mine sinua iocapeiue auxenihwdhan/ Minevlosoienan käteni sinun polees.

88:10 Teekös sis lhmeit ninen Coollutten seasa? Eli ylesnouseuatko ne Coolluet sinua kijttemehen? Sela.

88:11 Yleslukeneco iocu Haudhoissa sinun Hywyttes? ia sinun Wacuttas cadhotuxesa.

88:12 Tutahango sinun lhmees pimiesse? Eli sinun Wanhurskaudhes sijnä Maasa/ iossa caiki vnhotetaan?

88:13 Mutta mine hwdhan sinun tyges HERRA/ ia minun Rucouxen tule warahan sinun etees.

88:14 Mixis HERRA poisheittet minun Sielun/ ia peitet sinun Casuos minulda?

88:15 Mine olen Radholinen ia wäetöin/ ette mine nin poishylietty olen/ Mine kersin sinun Hirmuisuttas/ ette minelehes epelisin.

88:16 Sinun iulmauxes minun ylitzeni keuet sinun pelkeyxes

minua likisteuet.

88:17 Ne minun ymberilaskeuat iocapeiue ninquin Wesi/ ia ynne minua ymberipiritteuet.

88:18 Sine teet ette minun Ysteueni ia Lehimeiseni/ ia minun Tuttauani wedhexet cauuas minusta/ sencaltaisenSurkiudhen teden.

LXXXIX. Psalmi

On yxi Jalo Ennustos Christusesta ia henen Waldakunnastans/ ioca seisopi Euangeliumin sarnamises/ Jossa Jumalan Armo ia Laupius/ ia se Daidhille ia Esijsille luuattu Siugnaus/ iulghistetaan. Senteden hen hokepi site Daidin Siemenen Lupausta/ quin on ijancaikinen. Sille ettei sanottu ollu Daidin rumilisesta Waldaku'nasta/ Waan Christusest ia henen Seurakunnastans/ Sille se aialinen Juttain Walta io lackaisi. Mutta quitengin Engeli totta Christusest sanoi. Luce. i. Henen pite istuman Daidin Stolin päle. etc. Nin mös ennustetan Juttain

*moninaisist Rangaistoxist/
fangiudhest etc. heide' syndeins
ia Jumalan Lain ylitzekeumisen
teden. Ja wimein hen nijste
helpo ia Apua rucolepi.*

89:1 Yxi Ethanin/ sen Esrahiten
Opetus.

89:2 Mine tadhon weisata
HERRAN Armoista ijancaikisesta/
ia henen Totudhens ilmoitta
swni cansa/sughusta sucuhun.

89:3 Ja sanon nin/ Ette ydhen
ijancaikisen Armon pite
yleskeumen/ Ja sine vscolisest
pidhet sinunTotudhes *
Taiuassa.

89:4 Mine olen ydhen Lijton
tehnyt minun Ulosualittudheni
cansa/ Mine olen Daudille
minun Paluelialleniwannonut.

89:5 Haman ijancaikisudheen
mine saattan sinulle Siemenen/
ia rakanan sinun Stolis sughusta
sucuhun.Sela.

89:6 Ja ne Taiuaat HERRA pite
ylistemen sinun Ihmeites ia
sinun Totuttas/ ninen Pyhein
Seurakunnas.

89:7 Sille cuca taita Piluisse
HERRAN wertautta? Ja cuca
HERRAN caltainen on

Jumaloitten lasten seas?

89:8 Jumala on sangen wäkeue
ninen Pyheins Cocouxissa/ ia
ihmelinen ylitze caikein nijdhen/
iotca henenymberillens ouat.

89:9 HERRA Jumala Zebaoth/
cuca on ninquin sine yxi
wäkeue Jumala? ia sinun
Totudhes on sinunymberilles
Sine wallizet ylitze sen
hymeueisen Meren/ Sine hilitzet
ne paisuuaiset Allot.

89:10 Sine löödh Rahabin
cooliaxi/ Sine haiotat sinun
Wiholises sinun vrhollisel
Käsiuardhellas.

89:11 Taiuas ia Maa on sinun/
Sine olet perustanut Maan
pirin/ ia mite sijnä siselle on.

89:12 Pohian ia Etelen olet sine
loonut/ Thabor ia HERmon
ihastuuat sinun Nimehes.

89:13 Sinulle ombi waldainen
Käsiuarsi/ wekeue on sinun
kädhes/ ia Corkia on sinun
Oikiakätes.

89:14 Wanhurskaus ia Domio
on sinun Stolis wahuistos/
Armo ia Totuus ouat sinun
Casuos edes.

89:15 Autuas on se Canssa/
ioca taita ihastuua/ HERRA/

heiden pite waeldaman sinun
Casuoswalkiudhesa.

89:16 Heiden pite iocapeiue
iloitzeman sinun Nimestes/ ia
sinun Wanhurskaudhesas
cunnialliset oleman.

89:17 Sille sine olet heiden
Wäkewydhens kerskaus/ Ja
sinun Armos cautta/ sine
meiden Saruenylesnostat.

89:18 Sille HERRA ombi meiden
Kilpen/ Ja se Pyhe Israelis
ombi meiden Kuningan.

89:19 Silloin sine puhut Näwyse
sinun Pyhilles/ Ja sanoit.

89:20 Mine olen ydhen Kempin
ylesherättenyt/ ionga auttaman
pite/ Mine olen
ylescorghottanut

YdhenUloswalitun Canssasta.

89:21 Mine olen leutenyt minun
Palueliani Daudin/ Mine olen
henen woidhellut minun Pyhen
Öliuni cansa.

89:22 Minun käteni pite henen
ylespitemen/ ia minun
Käsiuarteni hende wahuistaman.

89:23 Ei pidhe wiholiset hende
ylitzeuoittaman/ Ja ne Wääret
ei pidhe hende alassulloman.

89:24 Waan mine tadhon henen
Wiholisens lödhe henen

edestens/ ia iotca hende
wihauat/ mine tadhonwaiuata.

89:25 Mutta minun Totudheni ia
Armoni pite henen tykenens
oleman/ Ja henen Saruens pite
minunNimeheni ylesnostettaman.

89:26 Mine tadhon asetta
henen Kätens Merehen/ ia
henen Oikiakätens Wirtoihin.

89:27 Nein henen pite minua
cutzuman/ Sine olet minun
Iseni/ Minun Jumalani ia
Turuani/ ioca minuaautta.

89:28 Ja mine tadhon asetta
henen Esicoisexi/

Caickeincorkeimaxi Kuningasten
seas Maan päle.

89:29 liancaikisesta mine
tadhon henelle minun Armoni
tedhelepите/ Ja minun Lijttoni
pite henelle wahuanoleman.

89:30 Mine tadhon henelle
ijancaikisen Siemenen anda/ Ja
henen Stolins ylöspite/
nincauuan quin Taiuatpysyuet.

89:31 MUtta ios henen Lapsens
minun Lakini ylenandauat/ Ja
euet waella minun
Oikiudhessani.

89:32 Jos he minun Sätyni
riuuat/ ia euet minun Keskyeni
pidhe.

89:33 Nin mine tadhon heiden
Synnins Witzalla rangaista/ Ja
heiden Pahatteghonsa haauoilla.

89:34 Mutta minun Armoiani en
tadho/ Heneste poiskäendä/
engä salli minun Totudheni
wilpistelle.

89:35 Em mine tadho minun
Lijtoni riuata/ ia mite minun
Suustani vloskeunyt on/ em
minetacaperinwedhe.

89:36 Widhoin mine olen
wannonut minun Pyhydheni
cautta/ Em mine tadho Daudin
edes waledhella.

89:37 Henen siemenens pite
ijancaikisesta oleman/ Ja henen
Stolins minun edessenin ninquin
Auringoinen.

89:38 Ja ninquin se Cw/ pite
henen wahuistettaman
ijancaikisesta/ Ja ninquin se
Todhistos piluis wissinoleman.
Sela.

89:39 WAan nyt sine poissöxet
ia poisheitet/ Ja wihastut sinun
woidheltus cansa.

89:40 Sine seriet sinun Paluelias
Lijton/ ia alastallat henen
Crununs mahan.

89:41 Sine ricot henen Murinsa/
Ja annat henen Linnansa

seriette.

89:42 Hende raateleuat caiki ne
ohitzekeueiset/ Hen on tullut/
henen Naburillens Nauroxi.

89:43 Sine yleskorghotat henen
Wiholistens Oikiankädhen/ Ja
ilahutat caiki henen wainolisens.

89:44 Henen Miecans woiman
sine olet mös poisottanut/ ia et
sine salli henen woitta
sodhassa.

89:45 Sine häuitit henen
Puchtaudhens/ ia paiskat henen
Stolins Maan päle.

89:46 Sine lyhennet henen
Norudhens aiat/ Ja peitet
henen häpien cansa. Sela.

89:47 HERRA/ quincauuan sine
tadhot ratki sinus nin salata? Ja
annat sinun Hirmudhes pala
ninquinTulen?

89:48 Muista/ quinga lyhyt
minun Elemen on/ Mixis tadhot
caiki Inhimiset huckan loodhuxi
saatta?

89:49 Cussa on iocu quin
elepi/ ia ei näe Coolematta?
Joca Sielunsa Heluetin käsiste
pelastapi? Sela.

89:50 HERRA/ cussa ouat sinun
entiset Armos? Jotcas Daudhille
wannonut olet sinun

Totudhesas?

89:51 Muista HERRA sinun
Palueliadhesis pilcan päle/ Jonga
mine kannan helmassani/
caikista nin monista Canssoista.

89:52 Joilla HERRA sinun
Wiholises sinua pilcauat/ Joilla
he pilcauat ia Jalghoillans
tallauat sinun Christuses.

89:53 Kijetty olchohon HERRA
ijancaikisesta/ AMEN/ AMEN.

XC. Psalmi .

*Yxi Mosesen/ sen Jumalan
Miehen/ Rucous. Jossa
mainitan/ anotan/ ia Walitetaan
meiden turmelun Loonnon
polesta/ ia temen Elemen
surkeimast waiuast. Ja
osotetaan ette seke Perisyndi/
ette mwdh Ricoxet/ ouat ninen
caikein Pääsyyt ia wiat. Joista
caikista Pahoista/ tesse
osotetaan/ ette me sulasta
Jumalan Armosta/ sen luuattun
Christusen tedhen/ wapadhetuxi
tulema. Sille tesse rucollen/
ette hen tenne leheteteisijn.
Waan Lopusa rucollan/ ette
Jumala itze hallitzis
Waldakunnat/ Kircot eli*

*Seurakunnat warielis/ ia Honen
hallitoxen siugnaisi.*

90:1 HERRA Jumala sine olet
meiden Turuan/ sughusta
sucuhun.

90:2 Ennenquin woret olit/ eli
Maa/ ia Mailma loodhuxi tuli/
Sine olet Jumala

ijancaikisudhestaijancaikisehen.

90:3 Sine ioca lasket Inhimiset
colemahan/ ia sanot/ Tulcat
iellens te Inhimisten Lapset.

90:4 Sille tuhat Aijastaica ouat
sinun edeses/ ninquin yxi Peiue
ioca Eilen edesioutui/ Ja
ninquin yxi Önwartius.

90:5 Sine lasket heite
poiswotaman ninquin Cosken/
ia ouat ninquin yxi Uni/ Ninquin
iocu Roho/ ioca iurilackamastu.

90:6 Joca warahin cucoista/ ia
nopiasta quiua/ Ja Ehtona
poisleicataan/ ia quiuettupi.

90:7 Sen teke sinun wihas/ ette
me nin hucumma/ Ja sinun
Hirmusudhes/ ette me nin
ekiste täldetematamme.

90:8 Sille meiden Pahatteghot
sine asetat etees/ Meiden
tundematomat Synnit walkiahan
sinun Casuoseeten.

90:9 Senteden culuuat caiki
meiden peiuet matkahans/
sinun Wihas cautta/ Meiden
woodhet pikeminloppuuat quin
iocu Jaritos.

90:10 Meiden Eliaicam pysypi
Seitzemenkymmende wootta/
taicka eninneki
Cadhexankymmende wootta/Ja
quin se parahin on ollut/ nin
on se Tuska ia Töö ollut/ Sille
se pian poismenepi/ ninquin me
poislenneisin.

90:11 Mutta cuca sen usko/
ette sine nin raskasti wihastut/
Ja cuca itzens pelke/
sencaltaisen sinunHirmusudhes
teden?

90:12 Totuta meite aiattelman/
ette meiden pite cooleman/
senpäle ette me ymmerteueisexi
tulisimma.

90:13 HERRA käenne sis itzes
taas meiden poleen/ Ja ole
sinun Palueliais armolinen.

90:14 Teutte meite pian sinun
Armollas/ Nin me tadhom
riemuita ia iloita caikin meiden
Elinaicanna.

90:15 Ilahuta nyt meite iellens/
Ettes meite nin cauan
waiuanut olet/ Senuoxi ette me

nin cauanOnnettomut kersineet
olema.

90:16 Osota sinun Palueliailles
sinun Teghos/ ia sinun Cunnias
heiden Lapsillens.

90:17 Ja HERRA meiden
Jumalan olcohon meillen
suloinen/ ia teutekön meiden
kätenne Teghot meidencansan/
Ja/ meiden kättemme Teghot
hen päätteken.

XCI. Psalmi .

*On sangen ialo Lohutos/ Ette
iotca HERRAN päle turuauat/ ia
henen pyhen Lupauxijns
loottauat/ tukeeuat ia
harniskoitzeuat/ ne Jumalalda/
Tuskissa warieldaan ia autetaan.
Sille ette Tesse usko Jumalan
päle/ caikinasis hädhisse/
opetetaan. Mutamat lwleuat
temen Psalmin oleuan sijte
Ruttotaudhist (2. Reg. 24.)
Dauidin Synnein teden/
Canssan secan lehetetyn. Jolla
ne Jumaliset heitens pite/ sijnä
hädhes/ lohuttaman.*

91:1 JOca sen Corkeiman
warieluxes istupi/ Ja sen

Caickiualtian warion alla wipypi.
 91:2 Hen sanopi HERRALLE/
 Minun Toiuon/ ia minun
 Linnan/ minun Jumalan/ ionga
 päle mine vskallan.
 91:3 Sillä hen pelastapi minun
 sijte Weijuuen Paulast/ ia sijte
 wahingolisesta Ruttotaudhista.
 91:4 Henen pite Kynillens sinua
 warioman/ ia sinun Turuas pite
 oleman henen Sijpeins alla/
 HenenTotudhens ombi Keihes ia
 Kilpi.
 91:5 Ettei sine pelkeisi sijte Öen
 Cauhistoxest/ ia nijste Noolista/
 iotca Peiuelle lendeuet.
 91:6 Sijte Ruttotaudhista ioca
 pimeisse iskepi/ Ja sijte
 Sairaudhest quin Polipeiuelle
 raatelepi.
 91:7 Waicka tuhatta langeisit
 sinun siwulles/ ia Kymmenen
 Tuhatta sinun Oikialles/ Nin
 eipe sen pidhesinuhun sattuman.
 91:8 Ja tosin sinun pite
 Silmilles sinun Lustis näkemen/
 ia catzoman quinga sen
 Jumalattoman secostetaan.
 91:9 Sille ette se HERRA ombi
 sinun Toiuos/ Se Ylimeinen
 ombi sinun Turuas.
 91:10 Eipe miten paha sinua

cochta/ Ja ei ychten Witzasta
 pidhe sinun Maias lehestymen.
 91:11 Sille hen on
 keskynandanut henen Engelillens
 sinusta/ Ette he sinua ketkeuet
 caikissa sinun Teisses.
 91:12 Ette heiden pite käsisens
 sinun candaman/ Ettei sine
 Jalkas iongun Kiueen louckaisi.
 91:13 Jalopeuran ia Kykermen
 päle sinun pite keumen/ Ja
 tallaman sen Nooren Jalopeuran
 ia Lohikermenpäle.
 91:14 Ette hen minua halasi/
 Nin mine henen vlospästen/
 Hen tundepi minun Nimeni/
 Senteden minewarielen hende.
 91:15 Hen minua auxenshwta/
 Sille mine hende cwldelen/
 Henen tykenens mine olen
 Tuskassa/ sieldemine henen
 poistemman/ ia saatan henen
 Cunniahan.
 91:16 Mine tadhon rauita henen
 pitkelle lielle/ ia osotan henelle
 minun Terueyteni.

XCII. Psalmi .

*On yxi Kijtossana teunens
 Lohutosta/ Ette Jumala
 Seurakundans ia Jumalisens*

*warielepi/ Ja ne Jumalattomat
cadhotta/ esquina he ennen
cucoistit.*

92:1 Yxi Psalmi Sabbathin
peiuelle weisattapa.

92:2 HYue ombi HERRA kijtte/
Ja Kijstostweisata sinun Nimelles
caikein Ylimeinen.

92:3 Amulla iulghista sinun
Armos/ ia Ectona sinun
Totuttas.

92:4 Kymmenenkielten ia
Psaltarin päle/ leikitteis
Candelein päle.

92:5 Sille sine ilahutit minua
HERRA weisaten sinun
Teghoistas/ Ja mine kerskan
sinun Kätes Töite.

92:6 HERRA/ quinga sinun
Teghos nin swret ouat?

92:7 Sinun Aiatuxes ouat nin
ylen syuet.

92:8 Yxi hullu eipe site usko/
Ja yxi Tompeli eipe nijte
ymmerdhä.

92:9 Ne Jumalattomat
wiherteuet ninquin Roho/ Ja ne
Pahoihtekiet cukoistauat caiki/
sihenasti quin hehuckuuat
ijancaikisesta.

92:10 Mutta sine HERRA olet se

Corkein/ ia pysyt ijancaikisesta.
92:11 Sille catzo/ sinun
Wiholises HERRA/ catzo/ sinun
Wiholises pite catoman/ ia caiki
Pahointekiet pitehaiotetuxi
tuleman.

92:12 Mutta minun Sarueni pite
ylessorghotetuxi tuleman ninquin
ydhen Yxisaruisen/ Ja mine
woidhellantoorella Oliulla Ja
minun Silmeni pite lustins
näkemen minun wiholisteni päle.
Ja minun Coruani pite
lustinscwleman nijste Pahoista/
iotca heitens minua watan
asettauat.

92:13 Sen Wanhurskan pite
wihertemen ninquin Palmupuun/
Henen pite casuaman ninquin
CedrinpuLibanon päle.

92:14 Jotca istutetut ouat sijnä
HERRAN Honees/ heiden pite
meiden Jumalan Cartanoissa
wihertemen.

92:15 Ja wiele heiden pite
wanhudhessans wesoiman/
hedhelmeitzemen ia
toorechtuman.

92:16 Ette heiden pite
iulghistaman/ Ette HERRA nin
hurskas on/ Minun Turuan/ Ja
ei ole henesse wärytte.

XCIII. Psalmi .

*On yxi Ennustos Christusen
Waldakunnast/ ylitze' caiken
Mailman pirin leuitetteue/ sen
Pyhen Euangeliumin sarnan
cautta/ ioca onopi Jumalan
woima caikille vskouille
Terueydhexi/ jonga cautta hen
Mailmasa wallitze. Jolla hen
mös Seurakunnans pyhitte.
Johan. 15. Nyt te oletta puclat/
Sanan teden. etc. Ja waicka
Perkele ia Mailma/ ninquin
hirmuiset Meren allot ia ilmat/
site wastan kiuckuitzeuat/
quitengi se Kuningas ia
Waldakunda ijancaikisesta
pysyuet.*

93:1 HERRA ombi Kuningas/ ia
ialost caunistettu/ HERRA ombi
caunistettu/ ia on alcanut
ydhenWaldakunnan/ nin leuielde
quin Mailma on/ Ja sen
walmistanut/ ette sen pite
pysymen.

93:2 Sijte aiasta sinun Stolis
seiso wahwana/ Sine olet
ijancaikinen.

93:3 HERRA/ ne Wesicosket
ylespaisuuat/ ne Wesicosket

ylespaisuttauat heiden
pauhinans/ NeWesicosket
ylespaisuttauat heiden
Culiunssa.

93:4 Ne Wedhelnallot meresse
ouat swret/ Ja pauhuuat
hirmuisesta/ Mutta se HERRA
wiele wäkeuemi onCorkiuxes.
93:5 Sinun Sanas ombi yxi oikia
Oppi/ Pyhitös ombi sinun
Hones caunistos ijancaikisesta.

XCIV. Psalmi .

*On yxi Rucous ninen
Ulcocullattudhen/ Wärein
Opettaiadhen ia Tyrannein
wastan/ iotca ne Jumaliset
sortauat ia alaspainauat/ Ette
he huckuisit ia ne Jumaliset
tulisit wapadhexi.*

94:1 HERRA Jumala ionga ne
Costot ouat/ Jumala ionga ne
Costot ouat/ selkiesti itzes
näytä.

94:2 Yleskorghota sinuas sine
Mailman Domari/ maxa nille
Coreille mite he ansaineet
ouat.

94:3 HERRA/ he quincuuuan
pite ne Jumalattomat/ HERRA

quincuuuan pite ne
 Jumalattomat pramaman?
 94:4 Ja nin ylpiest puhuman/ ia
 caiki Pahointekiet heitens nin
 kerskaman.
 94:5 HERRA/ he alaspolkeuat
 sinun Canssas/ Ja Sinun
 Perimises he waiuuat.
 94:6 Lesket ia Mwalaiset he
 tappauat/ ia ne Oruoit he
 colettauat.
 94:7 Ja sanouat/ Eipe HERRA
 site näe/ Ja se Jacobin Jumala
 ei site tottele.
 94:8 Merkitke sijs te Hullut
 Canssan seas/ ia te Tyhmet/
 coska te wijsaaxi tuletta?
 94:9 Se quin Coruan istuttanut
 on/ eikö henen pidheis
 cwleman? eli ioca silmen loi/
 eikö henen pidheisnäkemen?
 94:10 Joca ne Pacanat curitta/
 eikö henen pidheis
 rangaiseman? Joca Inhimisen
 opetta mite he tieteuat.
 94:11 Mutta se HERRA tietepi
 Inhimisten Aiatoxet/ Ette he
 turhat ouat.
 94:12 Autuas on se ionga sine
 HERRA curitat/ ja opetat henen
 sinun Lais cautta.
 94:13 Ette henelle Kersimus

olis/ coska wastoin keupi/
 Sihenasti quin sille
 Jumalattomalle
 Hautawalmistetuxi tule
 94:14 Sille eipe HERRA poisheite
 henen Canssans/ eli ylenanna
 henen Perimistens.
 94:15 Sille Oikiudhen pitä
 sijttekin Oikiudhen oleman/ Ja
 sille caiki hurskat Sydhemet
 tygelangeuat.
 94:16 Cuca seisopi minun
 cansani nijte Pahoia wastan?
 Cuca astupi minun tykeni ninen
 Pahointeckiedhenwastan?
 94:17 Ellei HERRA minua
 auttaisi/ Nin minun Sielun lehes
 macaisi sijnä Hiliatudhes.
 94:18 Mine sanoin/ Minun
 Jalcan ombi horiunut/ wan
 sinun Armos HERRA/ minun
 ylespiti.
 94:19 Minulla oli palio suru
 sydhemesseni/ Mutta sinun
 Lohutoxet ilahutti minun Sieluni.
 94:20 Eipes coskan mielistyt
 tosin sen wahingolisen Stolin
 cansa/ Joca Lain heijusti
 vlostoimitta.
 94:21 He hangitzeuat heitens
 sen Wanhurskan Sielua wastan/
 Ja domitzeuat wighattoman

weren.

94:22 Mutta HERRA ombi minun

Warieluxen/ Minun Jumalan

ombi minun Uskalloxi turua.

94:23 Ja henen pite heiden

Wärydhens costaman/ ia pite

heite hucuttaman heiden

Pahudhens teden/HERRA se

meiden Jumalan pite heite

hucuttaman.

XCV. Psalmi .

Teme on yxi Ennustos

Christusesta ia henen

Waldkunnastans/ Ja yxi

Manaus/ ette Me temen

Kuningan cwlisim/ Ellei se

tapachtu/ nin eipe Me/ sihen

ijancaikisen Elemen Lepoon/

siseltule/ Ninquin eike mös

Esijset sihen luuatun Cananin

mahan/ cangiudhens teden/

siseltulluet/ waan Coruesa

poiscoolit. Sille ette me olema

Christusen oma Lauma/ ionga

teden hen caiki loonut on. Ja

se Epistola Ebreerin tyge temen

Psalmin ialosti ia auaralda

vlostoimittapi.

95:1 TULcat/ weisacam

HERRALLE/ ia iloikam meiden
Autuudhen Turuan edes.

95:2 Ennettekem henen

Casuonsa Kijtoxesa/ ia henelle
riemuitkam Psalmeissa.

95:3 Sille HERRA on yxi swri

Jumala/ ia yxi swri Kuningas

ylitze caikia Jumaloita.

95:4 Sille henen Kädhesens

ombi miteikenens Maa canda/

Ja ne Woren Cuckulat ouat

mös henen.

95:5 Sille henen ombi Meri/ ia

hen on sen tehnyt/ ia henen

Kädhens ouat sen Carkian

walmistanuet.

95:6 Tulcat/ cumartacam/ ia

poluillen langetkam/ ia

mahanlaskecam HERRAN meiden

Loian eteen.

95:7 Sille hen on meiden

Jumalan/ ia me henen Elatus

Canssans/ ia henen Kättens

Lauma.

95:8 Tenepene/ Jos te henen

Änens cwletta/ nin elket

padhuttaco teiden Sydhemiten/

Ninquin Meribastapachtui/

Ninquin Massas iochtui Coruesa.

95:9 Jossa teiden lset minua

kiasasit/ coettelit minua/ ia

neit möös minun Teconi.

95:10 Ette mine neliekymende
Aiastaica waiua kersin teste
Canssasta/ ia sanoin/ Se on
sencaltainenCanssa/ ionga
Sydhemet aina Willitiete
tactouat. Ja iotca minun Tieteni
euet tactonuet oppia.

95:11 Joille mine wannoin
minun Wihoissani/ Ei pidhe
heiden minun Lepohoni
siseltuleman.

XCVI. Psalmi .

*On samast Asiast/ quin Se
entinen Psalmi/ Christusest ia
henen Waldakunnastans/ yli
caiken Maan pirin leuitetteue/
ia Caikis Pacanoissa/ ia Manapi
kijtoxehehen/ ioca seiso Lahia
in wfframises/ se on/ Jumalan
pelghos/ Cumardhoxes/ ia
henen Nimens sarnamises/ Ette
Christus ombi se Kuningas/
ioca wanhurskaudhes
domitzepi/ se on/ Synnit
andexianda ilman Ansiota/ ia
wanhurskautta. Quin hen
päldiskein sanois. Menget
caikeen Mailmaan/ ia sarnacat
Euangelium caikille Loodhuille.
Sille se ombi se Wsi Weisu ia*

*Sarna/ sijte armolisesta Syndien
Andexiandamisest Christusen
teden.*

96:1 VEisakat HERRALLE yxi Usi
Weisu/ Weisaca HERRALLE caiki
Mailma.

96:2 Weisacat HERRALLE/ ia
kijtteket henen Nimense/
Sarnacat peiue piuelde henen
Terueyttens.

96:3 Yleslukecat Pacanain seas
henen Cunnians/ caikein
Canssain seas henen Ihmeitens.

96:4 Sille se HERRA ombi swri/
ia sängen Kijtettepe/ Ihmelinen
caikein Jumaloitten ylitze.

96:5 Sille caiki ne Canssain
Jumalat/ ouat Epeiumalat/
Mutta HERRA ombi Taiuat
tehnyt.

96 6 Se seiso caunista ia
cunnilisesta henen edhesens/
Ja keupi wäkeuellisest ia
sulaisest henenPyhydhesens.

96:7 Te Canssat adestoocat
HERRALLE/ Edestoocat
HERRALLE Cunnia ia woima.

96:8 Edestoocat HERRALLE
henen Nimens Cunnia/
edestoocat Lahioia/ ia tulcat
henen Esihonesenssa.

96:9 Cumartacat HERRA pyhes
Caunistoxes/ Pelietken hende
caiki Mailma.

96:10 Sanocat Pacanain seas/
Ette se HERRA Kuningas liene/
Ja pitepi Waldakunnans/ nin
leuielde quinMailma on/
walmistettu/ ette sen pysymen
pite/ Ja domitzepi Canssan
oikein.

96:11 Taiuaat riemuitkan ia Maa
iloikaan/ Meri pauhacan/ ia
mike sielle siselle on.

96:12 Kedhot olcat iloiset/ ia
Caiki quin sen päle ouat/ ia
ihastucan caiki Puudh Metzisse.

96:13 HERRAN edhesse/ sille
hen tulepi/ Sille hen tulepi
domitzeman Maan.

96:14 Henen pite sen Maan
pirin domitzeman
Wanhurskaudhesa/ Ja Canssat
henen Totudhellans.

XCVII. Psalmi .

*Tai on samast Asiast/ nimiten
Christusen Waldakunnast/ quin
se entinen Psalmi. Ja hen
osottapi tesse ette sijnä ouat
cachtalaiset hallitoxet ia Menot.
Sille nijlle Jumalisille ombi Piluis*

*wahuistettu Waldakunda/
wanhurskaudhes/ domios ia
Totudhes/ se on/ Euangelium
cautta he cutzutun Paranoxeen/
ia vscohon/ syndein
andexiandamisen cautta/ iolla
he mös wariellan. Mutta nijlle
Jumalattomille ia vskottomille
ombi se yxi tulinen/ palaua ia
ijancaikisesta culuttaua
waldakunda. Senteden manatan
tesse ne Jumaliset/ ette he
temen Waldakunnan
wastanottaisit/ Ja lupapi
tuskissa heille
wapadhuxen.*

97:1 HERRA on Kuningas/ sijte
Maa iloitkan/ ia olcoon
riemuisat ne Saaret/ nin monda
quin he ouat.

97:2 Piluet ia syngit ouat henen
ymberins/ Wanhurskaus ia
Domio ouat henen Stolins
wahuistos.

97:3 Tuli keupi henen
edhellens/ ia ylespoltapi
ymberille/ henen Wiholisens.

97:4 Henen Leimauxens
welkyuet Maan pirin ylitze/ Sen
Maa näke ia wapitze.

97:5 Wooret sulauat ninquin

Medenuaha HERRAN edes/ coco
Mailman Haltian edes.

97:6 Taiuahat iulghistauat
HERRAN wanhurskautta/ ia caiki
Canssat näkeuet henen
Cunnians.

97:7 Häuetken caiki iotca Cuuia
palueleuat/ Ja kerskauat
heitens Epeiumaloista/
Cumarttat heneteens te
caiki Jumalat.

97:8 Zion site cwle ia iloitze/ ia
ne Judan Tytteret ouat
riemuisans/ HERRA sinun
Hallituxes ylitze.

97:9 Sille sine HERRA olet se
Ylimeinen caiken Maan ylitze/
Sine olet sangen yleskorhotettu
caikeinJumaloitten päle.

97:10 Te quin rakastat HERRA/
wihatka site paha/ HERRA hen
ketkepi henen Pyheins Sielut/
NinenJumalattomiten käsiste
hen heite pelastapi.

97:11 Sille wanhurskalle pite
aina Walkiudhen
iellenscoittaman/ Ja ilo nijlle
hurskaille Syhdemille.

97:12 Te Wanhurskaat iloitka
teiten HERRASSA/ Ja kijtteket
hende ia yliskeket henen
Pyhyttens.

Se Seitzemes Ölu.

XCVIII. Psalmi .

*Yxi Psalmi. Tai on mös samast
Asiast/ quin ne Entiset/ Ja on
sangen makialinen. Sille hen
sarnapi Christusen Waitost/
synnin Coleman ia Perkelen
wastan/ Jolla hen meille
Terueydhen saattoi. Jongateden
tesse meite neuuotan hende
ylistemen ia kijttemen.*

98:1 VEisacat HERRALLE yxi vsi
Weisu/ Sille hen teke Ihmite.

98:2 Hen woittapi Oikialla
kädhellens woiton/ ia henen
pyhen Käsiuartens cansa.

98:3 HERRA andapi tietteuexi
tedhä henen Terueydens/
Canssain eteen hen andapi
ilmoitta henenWanhurskauttans.

98:4 Hen muistapi henen
Armons ia Totudhens päle/ sille
Israelin Honelle/ Caiki Mailman
äret näkeuet senmeiden
Jumalan Terueytte.

98:5 Ihastucat sille HERRALLE
caiki Mailma/ Weisacat/
ylisteket ia kijtteket.

98:6 Kijtteket site HERRA

Candelilla/ Candeleilla ia
Psalmilla.

98:7 Trumbuin ia Pasunain
cansa/ Ihastucat sen HERRAN
Kuningan edes.

98:8 Meri pauhacan ia
miteikenens henesse on/ Se
Maan pijri ia iotca sen päle
asuuat.

98:9 Ne Wesicosket ihastucan/
Ja caiki Woret olcat iloiset.

98:10 HERRAN edhes/ Sille hen
tulepi Maan domitzeman/
Henen pite sen Maan pirin
domitzemanWanhurskaudhella/
ia Canssat Oikiudhella.

XCIX. Psalmi .

*Temeki ombi samast Asiast.
Mutta tesse manatan
Seurakunda ieristens/ Ette hen
kijtteis Jumalata sen Christusen
Waldakunnan teden/ ioca
Zionis/ ia sijne Canssas ensin
alcui/ ioille hen Sanans annoi/
Lupauxens ia wissin palueluxen/
Annoi heille Prophetat/
Pämiehet/ Kuningat/ Opettaiat/
iotca hen autti ia cwldeli. Nin
hen wiele aina nytkin Opettaiat
andapi/ cwlda ia Seurakunnans*

wariella.

99:1 HERRA on Kuningas/ sille
Canssat nuriseuat/ Hen istupi
Cherubin päle/ senteden
yleslijcku Mailma.

99:2 Swri ombi se HERRA
Zionis/ ia corkia ylitze caikein
Canssain.

99:3 Kijteteken sinun swrta ia
ihmeliste Nimees/ ioca Pyhe on.

99:4 Ja temen Kuningan
Waldakunnassa racastetaan
Oikius/ Sine annat
Hurskaudhen/ Sine
saattatDomion ia

Wanhurskaudhen Jacobis.

99:5 Yleskorghottacat HERRA
meiden Jumalatan/ Ja
cumartacat henen Astilaudhans
iureen/ Sille se onPyhe.

99:6 Moses ia Aaron henen
Pappeins seas/ Ja Samuel
ninen seas/ iotca henen
Nimens auxenshutauat/
heHERRAN auxenshwdit/ ia hen
cwldeli heite.

99:7 Hen puhui heille
Piluenpilarin cautta/ He pidhit
henen Todhistoxens ia Keskynts/
iotca hen heille annoi.

99:8 HERRA sine olet meiden

Jumalan/ sine cwldelit heite/
Sine Jumala heille
andexiannoit/ ia laittitheiden
Tööns.

99:9 Yleskorghottacat HERRA
meiden Jumalan/ Ja
cumartacat henen pyhen
Worens päle/ Sille
HERRAmeiden Jumalan ombi
pyhe.

C. Psalmi.

*Yxi Kijtos Psalmi. On lyhyt waan
machialinen Psalmi ninen
entisten caltainen. Sille hen
manapi Kijtoxehen/ Ja
tunnustapi Christusen Jumalaxi/
loixi ia meiden Laupiixi ia
Armolisexi Herraxenna. Ja seke
tesse/ ette muissa Psalmis
cussa Kijtoxehen manatan/ sala
osotetan ette se Lain
Jumalanpaluelus piti
poistuleman.*

100:1 IHastucacat HERRALLE caiki
Mailma/ paluelcat HERRA ilon
cansa/ tulcat henen Casuons
eteenihastuxella.

100:2 Tundecat ette se HERRA/
Jumala omhi/ henpe meite

teki/ ia eipe me itze meiten/
henenCanssaxens ia henen
Laitumens Lambaixi.

100:3 Menget siselle henen
Portistans Kijtoxen cansa/
henen Esihonehisens weisulla/
Kijtteket hende/ylisteket henen
Nimens.

100:4 Sille se HERRA ombi
sulainen/ ia henen Armons pysy
ijancaikisesta/ ia henen
Totudhenssucukunnasta
sucukundahan.

Cl. Psalmi .

*Yxi Daudin Psalmi. Teme on iuri
Honelinen Psalmi/ Joca opetapi
Kuningat ia Esiuallat/
Mingecaltaiset heiden Itze ia
mingemotoinen Waldakundain ia
se wlcoinen Mailmalinen Hallitus
oleman pite/ Ja millisille
Paluelioilla heiden pite
wallitzeman. Nin hen tesse
mainitze ne erinomaiset Houin
wighat/ Ette he Nuriat ouat/
Kiroliset/ ylpiet/ walecteliat/
Himonsa ielkin kerket etc. Waan
mutamat temen Psalmin
ymmerteuet Christusen
waldakunnasta Euangeliumin*

*cautta/ Ette hen wimeises
Versus sano/ tactouans caiki
Jumalattomat Maalda hucutta.*

101:1 ARmosta ia Oikiudhesta
mine tadhon weisata/ Ja sinulle
HERRA kijtoxensanoa.

101:2 Mine keuten minuni
wijsasti ia toimelisesta ninen
cochtan/ iotca omani ouat/ Ja
waellan vskolisestminun
Honessani.

101:3 Em mine ota ychten paha
Asia minun eteeni/ Mine wihan
ne Ylitzekeumerit/ enge salli
heite ollaminun tykeneni.

101:4 Yxi nuria sydhen
poiswelteken minusta/ Site Paha
em mine kersi.

101:5 Joca Lehimeisens sala
panettele/ sen mine hucutan/
Em mine malta site kersi/ quin
röyckionmenon ia corian mielen
pite.

101:6 Minun silmeni catzouat
ninen vskolisten ielkin Maan
päle/ ette he asuisit minun
tykeneni/ Ja pidhenkernasti
hurstat Palueliat.

101:7 Falskit Inhimiset em mine
pidhe minun Honessani/ Ei
walecteliat menesty minun

tyköneni.

101:8 Warahin mine hucutan
caiki Jumalattomat Maassa/
Ette mine caiki Pahointekiät
poisiuritaisin sijteHERRAN
Caupungista.

CII. Psalmi .

*On sen Wanhan Testamentin
Seurakunnan Rucous/ ioca
synnins/ Jumalan wihan/ ia
Coleman tunki. Joista hen pyte
Christusen tulelemisen/ ia
Waldakunnan cautta/ wapacta.
Senteden hen mös sangen
corkiasti yliste Jumalan
Laupiudhen ia Hywydhen/ ioca
cwldele ne waiwaiset ia heite
armaitze.*

102:1 Yxi sen Radholisen
Rucous/ quin hen mureisans
on/ ia henen Walitoxens
HERRAN eteenvloswodhatta.

102:2 HERRA cwldele minun
Rucouxeni/ ia anna minun
Parcuni sinun tyges tulla.

102:3 Ele sinun Casuoas
minulda poispeite/ Hädhesse
callista sinun Coruas minun
poleni/ Coska minesinua

auxenihudhan/ nin cwldele pian minua.

102:4 Sille minun Peiueni ouat culuneet ninquin Sauu/ Ja minun Lwni ouat poltetut ninquin kekäle.

102:5 Minun sydhemen ombi lööty ia quiuettunut/ ninquin Heine/ Nin ette mine mös vnohdan minunLeipen sömet.

102:6 Minun Lwni tuskalla takistuuat minun Lihahani/ itkemisest ia Hocamisest.

102:7 Mine olen iuri quin Pellicani Coruesa/ Mine olen ninquin iocu Hypie nijsse häuitetyis Caupungeissa.

102:8 Mine waluon/ ia olen ninquin Yxineinen Lindu Caton päle/

102:9 Jocapeiue häueiseuet minun Wiholiseni minua/ Ja iotca minua sylieskeleuet/ he wannouat minuncauttani.

102:10 Sille mine söön Tuchka ninquin Leipe/ Ja secoitan minun Joomani itkulla.

102:11 Sinun vhkauxes ia wihas teden/ Ettes minun ottanut olet/ ia pohian alaspaiskasit.

102:12 Minun peiueni ouat cvluneet ninquin Wario/ ia mine

poisquiuan ninquin Roho.

102:13 Mutta sine HERRA pysyt ijancaikisesta/ ia sinun Muistos sucukunnasta sucukundaan.

102:14 Ylesnouse sis ia armadha sinuas Zionin ylitze/ Sille aica ombi/ ettes hende armadhaisit/ Ja se aicaon tullut.

102:15 Sille sinun Paluelias halaiuuat site raketta/ ia näkisit sen kernasti/ ette henen Kiuens ia Calkinswalmijt olisit.

102:16 Ette ne Pacanat HERRA sinun Nimees pelkeisit/ ia caiki Kuningat Maan päle sinun Cunniatas.

102:17 Ette HERRA rakendapi Zion/ Ja ilmandupi henen Cunniansas.

102:18 Hen käendepi itzens ninen Ylenannettudhen Rucouxen polen/ Ja ei ylencatzo heiden Rucoustans.

102:19 Sen pite kirioitettaman Tuleuaisille Sucukunnille/ Ja se Canssa quin loodhahan sen pite kijttemenHERRA.

102:20 Sille hen catzelepi henen pyheste Corkiuxistans/ Ja HERRA näkepi Taiuahasta Maan päle.

102:21 Ette henen pite cwleman
ninen Fangein Hocauxet/ Ja
kiruottaman ne Cooleman
Lapset.

102:22 Senpäle ette heiden pite
HERRAN Nimen Zionis
sarnaman/ ia henen Kijtostans
Jerusalemis.

102:23 Coska Canssat
cocondeuat/ Ja Kuningasten
Waldakunnat HERRA palueleman.

102:24 Hen neurittepi Tiesse
minun Woimani/ Hen lyhendepi
minun peiueni.

102:25 Mine sanoin/ Minun
Jumalan ele minua poisota/
minun peiueini keskijes.

102:26 Sinun woosicaudhes
ouat ijancaikiset/ Sine olet
ennen Maan perustanut/ Ja
Taiuat ouat sinunkäsialas.

102:27 Ne pite catoman/ Mutta
sine pysyt/ Ne caiki pite
wanhaneman ninquin Waate/
Ne mwttuuat/ninquin
Pucuwaate/ coska sine heite
mwttetelet.

102:28 Mutta sine pysyt
ninkuttas olet/ Ja sinun
Woodhes euet loppua saa.

102:29 Sinun Palueliais Lapset
pysymen pite/ Ja heiden

Sikiens pite sinun edesses
menestymen.

CIII. Psalmi .

*Yxi Daudin Psalmi. Ombi
ychteinen Kijtossana caikinaisten
Jumalan Lahia in ia Hyueintecoin
edhest/ seke Hengelisten ette
Rumilisten/ Ette hen Synnit
andexianda/ Ette hen Elemen
wariete/ Ette hen lohutta/ Ette
hen Sanans andapi/ ia
Hengens/ etc. Lopussa hen
ennusta Christusen
Waldakunnast/ ette Neite vdhes
Tastamentis pite Apostolitten
cautta coco Mailmas
sarnattaman.*

103:1 Kljite HERRA minun
Sielun/ ia caiki mite minussa
on/ henen pyhe Nimeens.

103:2 Kijite HERRA minun
Sielun/ ia ele vnodha mite
Hyue hen minun tehnyt on.

103:3 Joca sinulle caiki synnis
andexianda/ ia paranda caiki
sinun Ricoxes.

103:4 Joca sinun Henges
coolemasta pästepi/ Joca sinun
crunapi Armolla ia Laupiudhella.

103:5 Joca sinun vskalloxel teutte/ ette sine caunistuisit/ ia teke sinun Noorexi ia Torexi ninquin Cotkan.

103:6 HERRA hen saatta Wanhurskaudhen ia Domion caikille/ iotca Wärytte kersiuet.

103:7 Hen ombi henen Tiense Mosesel tietteuexi tehnyt/ Israelin Lapsille henen Teghonsa.

103:8 Laupias ia Armolinen ombi HERRA/ Kersiueinen ia swresta Hywydhest.

103:9 Eipe hen ijeti rijtele/ eike ijancaikisesta wihastu.

103:10 Ej hen meiden syndein perest meiden cansan teghe/ Eike costa meille Pahatecoin ielkin.

103:11 Sille nin corkia quin Taiuas ombi Maan ylitze/ Andapi hen Armonsa wallita ninen päle/ iotca hendepelkeuet.

103:12 Nin cauwas quin lte ombi lennest/ poissijrsi hen meiste meiden Pahatteghonna.

103:13 Ninquin lse Lastans armachta/ nin HERRAKI armachtapi henen pelkeueistens päle.

103:14 Sille hen tietepi mingecaltainen Teco me olema/ hen muistapi ette me tomu olema.

103:15 Inhiminen ombi eleisens ninquin Roho/ hen cucoista quin Cuckainen kedholla.

103:16 Coska Twli sen pälitze keupi/ nin eipe hen sillen kestä/ eike henen Siansa tunne hende ensingen.

103:17 Mutta HERRAN Armot vlottuut ijancaikisesta ijancaikisehen/ henen pelkeueistens ylitze/ Ja henenwanhurskaudhens/ lasten lapsihin saacka.

103:18 Ninen tykene iotca henen lijto'sa piteuet/ Ja aiatteluut henen Keskydhens päle/ ette he nijtetekeuet.

103:19 HERRA on walmistanut henen Stolins Taiuasa/ Ja henen Waldakundans pite caikein ylitzehallitzeman.

103:30 Kijtteke HERRA te henen Engelins/ te wäkeuet Kempit/ Jotca henen Keskyngs vlostoimitatte/ ettehenen Sanans äni cwltaisijn.

103:21 Kijtteke HERRA caiki henen Sotawäkens/ Te henen

Paluelians/ iotca henen
Tadhons teette.
103:22 Kijtteke HERRA caiki
henen Töönse/ Caikissa henen
HERRAUDHENS paicoissa/ Kijte
minun SieluniHERRA.

CIV. Psalmi .

*Toinen Kijtossana/ Caikein
Londocappalein/ ia heiden
ihmelisen menons teden. Quin
hen sanois. Jumalata mine
kijten/ iocaitzen Londocappalen
teden/ Joista henen
Wijsaudhens/ Hywydhens ia
wanhurskaudhens tutaan ia
ymmerteteen. Sille ette
ieriestens hen ylesluke ne
Taiuan/ Meren/ ia Maan
Ihmeliset Cappalet/ Joista hen
kijttepi.*

104:1 Kljite HERRA minun
Sielun/ HERRA minun Jumalan/
sine olet caikenni Cunnialinen/
Sine oletCaunis/ ia ialosti
puietettu.
104:2 Walkius ombi sinun
Waattes/ iollas puietettu olet/
Sine vlosleuitet Taiuat ninquin
Hurstin.

104:3 Sine holuat sen pälyxen
Wedhelle/ Sine menet Piluis
ninquin Rattan päle/ ia keudh
Twlen Sijpeinpäle.

104:4 Sine ioca teet Engelis
Twlexi/ ia sinun Paluelias
Tuliliekixi/

104:5 Sine ioca Maan alustit
henen pohians päle/ nin ette
hen pysy ijancaikisesta.

104:6 Sywydhelle sine hende
peitet/ ninquin Waattella/ ia
wedhet seisouat Wordhen päle.

104:7 Mutta sinun
rangaistoxestas he pakeneuat/
sinun Jylinestes he
poismeneuet.

104:8 Wooret ylesastuuat/ ia
Laxot alasastuuat/ siallens
iongas heite pärustanut olet.

104:9 Märän sine panit/ Jota
he ei ylitzekeu/ eike palaia
Maata peittemen.

104:10 Sine annat Lectet
Laxoissa ylescohuua/ nin ette
wedhet Mäkein welitze wootauat.

104:11 Ette caiki Eleimet Metzes
ioisit/ ia ette Peurat heiden
ianons sammutaisit.

104:12 Heiden tykenens
Taiuahan Linnut istuuat/ ia
wiserteleuet Oxilla.

104:13 Sine lijat Wooret
ylheldepein/ Sine teutet Maan
hedhelmelle/ iongas saatat.

104:14 Sine Rohot casuatat
Caria wastoin/ Ja Jyuet
Inhimisten tarpehexi/ Ettes
Leiuen Maasta toottaisit.

104:15 Ja ette Winan pite
Inhimisen Sydhemen
ilahuttaman/ ia henen Casuons
caunistuman Öliusta/ JaLeiuen
wahwistaman Inhimisen
sydhende.

104:16 Ette ne HERRAN Puut
Nestestä teune olisit/ Ne Cedrin
Puut Libanis/ iotca hen on
istuttanut.

104:17 Sielle Linnut pesiuet/ ia
Haicarat hongisa asuusat.

104:18 Ne corkiat Wooret ouat
Williuochtein turua/ Ja ne
Kiurauniot Canelitin. Ijlkottein.

104:19 Sine teet Cuun wootta
iacaman/ Ja se Auringo tietet
henen Laskons.

104:20 Sine teet Pimeydhen/
ette Öö tule/ silloin caiki
Pedhot lytiuet.

104:21 Ne nooret Jalopeurat
Saalihin ielkin kiliuusat/ Ja
heiden Elatostans Jumalalda he
etziuet.

104:22 Mutta coska Auringo
taas ylescoitta/ nin he sijte
lymeuet/ ia Lohihins renteleuet.

104:23 Nin menepi mös
Inhiminen henen Töhöns/ ia
henen Peltons waiuaman haman
Ecton asti.

104:24 HERRA quin swret ia
monet ouat sinun Käsialas?
Sine olet ne caiki wijsasti
sätenyt/ Ja Maa ombiteunens
sinun Tauarastas.

104:25 Teme Meri ioca nin swri
ia Lauia ombi/ henesse
epelughut coikistelauat/ seke
isoit ette pienetEleimet.

104:26 Sielle Hadhet
culieskeleuat/ sijnä Walascalat
ouat/ iotcas tehnyt olet/ ette
he henesse leikitzisit.

104:27 Caiki odhottauat sinua/
Ettes heille annaisit Roan
aiallans.

104:28 Coskas heille annat/ nin
he cocouat/ Coskas Kädhes
auaiat/ nin he hywydhelle
rauitahan.

104:29 Jos sine Casuos peitet/
nin he hemmestyuet/ Coskas
poisotat heiden Hengens/ nin
he huckuusat/ia Tomuxi
iellenstuleuat.

104:30 Sine vloslasket sinun Henges/ nin he loodhuxi tuleuat/ ia sine vdhistat Maan Modhon.

104:31 HERRAN Cunnia ombi ijancaikinen/ HERRALLE ombi mielennoudhe henen Käsialans poleen.

104:32 Hen catzacta Maan päle/ nin se wapise/ Hen rupepi worihin/ nin he suitzeuat.

104:33 Mine tadhon HERRALLE weisata minun Elin aicanani/ Ja kijten minun Jumalatan nincauuan quinmine olen.

104:34 Ja minun puhen pite henelle kelpaman/ ia mine ihastun HERRASSA.

104:35 Syndiset Maalda lopetetaan/ Ja ne Jumalattomat ei sillen pidhe oleman/ Kijte HERRA minunSielun. Halleluia.

CV. Psalmi .

On Kijtossana moninaisist Jumalan hyuisttöist/ Juttan Canssalle/ hamast Abrahamist nin sihenasti quin he omistit sen Canaan Maakunnan/ osotetut sulasta Jumalan Armosta/ paitzi heiden

Ansiotans/ Waan ainoan Lupauxen teden/ quin Esijsille tapactanut oli. Deut. 29. iuri samalmodholla ne sielle ylesluetaan.

105:1 Kljtekset HERRA ia sarnacat henen Nimeens/ Julghistacat henen Töitens Canssain seas.

105:2 Weisacat heneste ia kijtteket hende/ Puhucacat caikista henen Ihmeistens.

105:3 Riemuitkat henen pyheste Nimestens/ Iloitkan ninen Sydhemet iotca hende etziuet.

105:4 Kysyket HERRAN ielkin ia henen Woimans ielkin/ Etziket henen Casuons alati.

105:5 Muistacat henen Ihmelisten Töidhens päle/ iotca hen tehnyt ombi/ henen Ihmeitens ia henenSanans päle.

105:6 Te quin oletta Abrahamin henen Paluelians/ Siemen/ Te Jacobin henen vloswalituns/ Lapset.

105:7 Henpe ombi HERRA meiden Jumalan/ Hen domitzepi caikes Mailmas.

105:8 Hen muistapi ijancaikisesta henen Lijtonsa

päle/ Sen Sanans/ ionga hen
luuanut on/ monenTuhannen
sughusta sucuhun.

105:9 Jonga hen lijtosi
Abrahamin cansa/ Ja sen
Walan päle Isaachin cansa.

105:10 Ja säti sen Jacobille
Oikiudhexi/ Ja Israelille
ijancaikisexi Lijtoxi.

105:11 Ja sanoi/ Sinulle mine
annan sen Maan Canaan/
teiden Perimisen Arpan.

105:12 Coska he wehelucuiset
ia haruat olit/ Ja mwcalaiset
henesse.

105:13 Ja he waelsit Canssasta
Canssahan/ Ja ydhest
Waldakunnasta toisen
Canssahan.

105:14 Eipe hen sallinut ychte
Inhimiste heite wahingoitta/ Ja
rangaisi Kuningatki heiden
tedens.

105:15 Elket ruuetko minun
Woidheltuijn/ Ja elket
pahatehkö minun Prophetilleni.

105:16 Ja hen cutzui Nälien
Maan päle/ In poiswei caiken
Leiuen waran.

105:17 Hen lehetti ydhen
Miehen heiden eteens/ Joseph
Oriaxi myytijn.

105:18 He adhistit henen
Jalcans Jalcapuhun/ Henen
Rumijns teutyi Raudhois maata.

105:19 Sihenasti ette henen
Sanans tuli/ Ja se HERRAN
puhe ninquin Tuli coetteli
henen.

105:20 Nin lehetti Kuningas ia
pästetti henen/ Se Canssain
Pämies keski henen vloslasketta.

105:21 Ja asetti henen HERRAXI
henen Honens ylitze/ Ja
Haltiaxi caiken henen Tauarans
päle.

105:22 Ette hen opetais henen
Päructinans henen oman
tadhons ielkin/ Ja opetais
henen WanhemillensWijsautta.

105:23 Ja Israel meni Egyptijn/
Ja Jacob tuli Mwcalaisexi Hanin
maalla.

105:24 Ja hen annoi Canssans
sangen casua/ ia teki heite
wäkeuemexi quin heiden
Wiholisens.

105:25 Hen käensi heiden
Sijdhemens/ Ette he henen
Canssans wihasit/ Ja he
tachtot ionilla henenPaluelians
alaspaina.

105:26 Hen lehetti Mosen henen
Paluelians/ Ja Aaron ionga hen

vloswalitzi.

105:27 Ne samat teit henen
Merckins heiden seassans/ Ja
henen Ihmeens Hamin maalla.

105:28 Hen annoi Pimeydhen
tulla/ ia sen pimeytti/ Ja ei
olluet he henen Sanoillens
cwlemattomat.

105:29 Hen mwtti heiden
Wedhense werexi/ Ja coletti
heiden Calansa.

105:30 Heiden Maans
vloskohutti Sammacoitta
henestens/ heiden Kuningastens
Cammioissa.

105:31 Hen sanoi/ Nin tulit
Turilat ia Luteet heiden Maans
ärihin.

105:32 Hen annoi Rakeet heille
Satexi/ Tulenliekit heiden
Maallens.

105:33 Ja löi heiden Winapuuns
ia Ficunapuuns/ Ja hen
rickiserki ne Puut heiden maans
Äris.

105:34 Hen sanoi/ Nin tulit
Parmat ia Wapsaiset epelughut.

105:35 Ja he ylessöit caiki
Rohot heiden Maaldans/ Ja
ylessöit caiken heiden Maans
hedhelmen.

105:36 Ja löi caiki Esicoiset

Egiptis/ Caiki heiden Ensimeiset
Periliset.

105:37 Ja hen vloswei heite
Hopian ia Cullan cansa/ Ja
heiden Sucukunnisans ei ollut
yxiken Sairas.

105:38 Egypti oli iloisans heiden
poislechtemisestens/ Sille
heiden Pelcons oli langenut
heiden pälens.

105:39 Hen vlosleuitti Piluen
werhoxi/ ia Tulen öölle heite
walghistamaan.

105:40 He anoit/ Nin hen annoi
Metzecanat tulla/ Ja hen rautizi
heite Taiuan Leiuelle.

105:41 Hen auasi Callion/ Nin
Wesi sielde vloswoti/ Ette Oiat
iooxit sihen carkijan Erimaan.

105:42 Sille hen muisteli henen
Pyhen Sanans päle/ quin hen
Abrahamille Palueliallens
puhunut oli.

105:43 Ja sillens hen vloswei
Canssans ilolla/ Ja henen
Uloswalitunsa riemulla.

105:44 Ja annoi heille ninen
Pacanain Maan/ Nin ette he
cansain Hywydhet heillens
omistit.

105:45 Senpäle ette he pidheisit
henen Oikiuttans/ Ja henen

Lakins ketkisit. Halleluia.

CVI. Psalmi .

*On Kijtossana/ Sille quin hen
ennen mainitzi ia ylesluki
HERRAN Hyuetteghot/ nin hen
tesse/ Canssan Synnit ia
Rangastoxet ylesluke/ Ette
Jumalan Laupius sillens
corghotetaisijn/ ioca iuri nin
Pahoille ia kijttemettömille/
henen swren pwttomattoman
Hywydens Lahiat osotti. Tesse
ombi mös Rippi eli Syndein
Tundemus ia Ilmoitus/ Ja
rucollan/ Ette Jumala ne
Andexiannaisi/ Ja muistais
henen vseiman Lupauxens päle/
Ja Canssans edespein tadhois
wapachta. Halleluia.*

106:1 Kljtteket HERRA/ Sille hen
on Armachtaia/ Ja henen
Laupiudhens pysypi
ijancaikisesta.

106:2 Cuca taita vlospuhua
HERRAN swret Töödh? ia yliste
caiki henen Kijtolisest Teghonsa?

106:3 Autuat ouat ne/ iotca
Keskyn piteuet/ ia aina Oikein
tekeuet.

106:4 HERRA muista minun
päleni/ sen Armos perest/
iongas sinun Canssalles luuanut
olet/ Osota meillesinun Apus.

106:5 Ette me näkisim sinun
Uloswalitudhes Mötekeumisen/
ia meiten iloitta/ Ette sinun
Canssasmenestypi/ ia meiten
kerskaisim sinun Perimises
cansa.

106:6 Me synditeimma ynne
meiden lsein cansa/ me wäriin
teimmä/ ia olema Jumalattomat
olluet.

106:7 Euet meiden lset Egyptis
tactonuet sinun lhmeites
ymmertä/ Eike muistanuet sinun
swrenLaupiuxes päle/ Ja olit
Meren tykene tottelemattomat/
nimittein sen punaisen Meren
tykene.

106:8 Mutta hen autti heite/
henen Nimens teden/ Nin ette
hen Woimans osotti.

106:9 Ja hen vkhasi sen
Punaisen Meren/ Nin se
quiuetui/ Ja wei heite sen
Sywydhen lepitze/ ninquiniongun
Coruen lepitze.

106:10 Ja wapachti heite ninen
käsiste/ iotca heite wihasit/ ia
lunasti heite Wiholisteins käsiste.

106:11 Ja ne Wedhet vpotit
 heiden wainolisens/ Nin ettei
 yxiken eleuexi ienyt.
 106:12 Silloin he vskoit henen
 Sanans päle/ Ja weisagit henen
 Kijtoxens.
 106:13 Mutta pian he vnodhit
 henen hyuet tööns/ Ja euet
 odhottanuet henen Neuuoansa.
 106:14 Ja he kehuit Himossa
 sijnä Coruesa/ ia kiusagit
 Jumalata sijnä Erimaas.
 106:15 Mutta hen annoi heille
 heiden anomisens/ ia leheti
 heille kulle/ Sihenasti ette he
 sijte ilghoitit.
 106:16 Ja he yleskarkaisit
 Mosest watan Scantzissa/
 Aaronin sen HERRAN Pyhen
 watan.
 106:17 Maa aukeni/ ia ylesnieli
 Dathan ia peitti sen Abyronin
 Joukon.
 106:18 Ja Tuli ylessyttyi heiden
 Jouckoins seas/ Se Liecki
 ylespolti ne Jumalattomat.
 106:19 He teit ydhen Wasican
 Horebis/ ia cumarsit site
 walettuta Cuua.
 106:20 Ja he mwttelit heiden
 Cunnians/ ychten Härien
 motohon/ quin Heinie sööpi.

106:21 He vnodhit Jumalan
 heiden Wapachtaians/ Joca nin
 swria Töite tehnyt oli Egyptis.
 106:22 Ihmeite Hamin maalla/
 ia hirmulisia Töite sijnä
 Punaises Meres.
 106:23 Ja hen sanoi/ Ette hen
 tactoi heite hucutta/ Ellei
 Moses henen Uloswalittuns site
 Rangaistostesteny olisi/
 poiskäten henen hirmuisudhens/
 ettei hen ratki heite
 cadhottanut.
 106:24 Ja he ylencatzoit sen
 Carskin Maan/ Eike vskonuet
 henen Sanans päle.
 106:25 Ja napsit heiden
 Maioisans/ eike ollut cwliaiset
 HERRAN änelle.
 106:26 Ja hen ylesnosti Kätens
 heite watan/ Ette hen heite
 mahanlöis Coruessa.
 106:27 Ja heitteis heiden
 Siemenens Pacanain secaa/ Ja
 haiotais heite Makundihin.
 106:28 Ja he ryhdhyit siihen
 Baalpeorin/ Ja söit nijste
 coolluiten Epeiumalitten
 wffreista.
 106:29 Ja wihoitit Henen heiden
 Töillens/ nin iulmistui mös
 Rangaistus heiden secaans.

106:30 Nin Pinehas edesastui/
ia lepytti sen syyn/ Nin se
Rangaistos lackaisi.

106:31 Ja se luettin henelle
Wanhurskaudhexi/ sughusta ia
sucuhun ijancaikisesta.

106:32 Ja he wihoitit henen
Rijtawedhen tykene/ Ja Mosen
he sangen waiuasit.

106:33 Sille he haikiutit henen
Sydhemens/ nin ette mutomat
sanat henelde lasketin.

106:34 Eike he hucuttanuet nijte
Pacanoita/ quin HERRA
quitengin heille keskenyt oli.

106:35 Waan he secoitit heitens
Pacanain secaa/ ia opit
heiden Töitens.

106:36 Ja paluelit heiden
Epeiumaloitans/ Ne yllytit heite
Pahenoxihin.

106:37 Ja he wffrasit heiden
Poicans/ ia Tytterens Perkeleille.

106:38 Ja vloswodhatit
wighattoman weren/ heiden
Poicains ia Tyttreins weren/
iotca he wffrasit nijlleCananein
Epeiumaloille/ Nin ette se maa
werenwighoista turmeltijn.

106:39 Ja hieroit heitens
omissa Töisens/ Ja hooriateit
heiden Tecoins cansa.

106:40 Nin iulmastui se HERRAN
wiha/ henen Canssans ylitze/
ia hen cauhistui henen
Perimiseens.

106:41 Ja ylenannoi ne
Pacanoiten käsihin/ Ette ne
ylitze heiden wallitzit/ iotca
heite wihasit.

106:42 Ja heiden Wiholisens
adhistit heite/ Ja he
alaspainettijn heiden käteins ala.

106:43 Hen pelasti heite
mondakerta/ Mutta he wihoitit
henen heiden Neuuoins cansa/
Ja he wähenyitheiden
pahaintecoins teden.

106:44 Ja hen näki heiden
Tuskans/ coska hen heiden
walituxens cwli.

106:45 Ja muisti henen Lijtoins
päle/ quin hen heiden cansans
tehnyt oli/ ia site hen catui
henen swrestaLaupiudhestans.

106:46 Ja annoi heite
armoitetta/ caikein edes/ quin
heite Fanginuet olit.

106:47 Auta meite HERRA
meiden Jumalan/ ia cocouta
meite Pacanoista/ Ette me
kijteisim sinun pyheNimees/ ia
kehuisim sinun Kijtoexasas.

106:48 Kijtetty olcoon se HERRA

Israelin Jumala/
 ijancaikisudhesta nin
 ijancaikisutehen/ Ja sanocan
 caikiCanssat/ Amen. Halleluia.

CVII. Psalmi .

*Quin ne Caxi entiste Psalmi
 ouat Kijtossanat Hyuisttöist
 Israelin Canssalle osotetut/ Nin
 tesse peldiskein/ caikinaiset
 Hyuettödh/ Jocaitzel Inhimisel/
 Jumalalda osotetan/ caikis
 tuskis ia hädhis. Ette hen
 Keuhie autta/ Fangituit pelasta/
 Sairahit paranda/ Ne Mereen
 Hätenyet holhopi/ ne Nelkeitzet
 rautzepi/ ia ioilla Elo puuttupi/
 nijte hen roocki/ Ne quin
 Tyrannilda ia Angarilda
 adhistetan ia waiuatan/ hen
 wapactapi. etc. Senteden tai on
 yxi Ycteinen Kijtossana. Ja nijte
 mös Jumala erinomaisest autta/
 iotca Syndiens teden
 murectiuat/ ios he mutoin Apu
 toiuouat/ ia site Rucouxillans
 Jumalalda anouat.*

107:1 Kljtteket HERRA/ Sille hen
 on Armachtaia/ Ja henen
 Laupiudhens pysypi

ijancaikisesta.

107:2 Sanocat te/ iotca oleta
 HERRAN cautta lunastetut/
 Jotca hen on Tuskista
 wapactanut.

107:3 Ja iotca hen on
 Maakunnista coonut/ hamast
 ldest ia Lennest/ hamast
 Pohiaisest ia Etelest.

107:4 NE quin exysis waelisit
 Coruesa/ cussa vmbi Tie oli/ ia
 ei leutenyet Caupungita
 asuaxens/

107:5 Nelkeisset ia Janouaiset/
 ia heiden Sieluns waiwi.

107:6 Ja he hwsit HERRAN tyge
 heiden Tuskisans/ ia hen
 pelasti heite hädhistens.

107:7 Ja wei heite oikeata
 tiete/ Ette he menit sihen
 asuuaisen Caupungijn.

107:8 Kijtteken he sis HERRA
 henen Laupiuns edest/ Ja
 henen lhmeitens teden/ iotca
 hen InhimistenLasten coctan
 teke.

107:9 Ette hen rautzepi sen
 ianouaisen Sielun/ ia
 ylesteuttepi sen Isouaisen Sielun
 hywydhelle.

107:10 NE quin istuuat pimeis
 ia cooleman warios/ Fangitut

Adhistoxes ia raudhas.

107:11 Ette he olit Jumalan Kesky watan couacoruaiset/ ia sen ylimeisen Lain olit Häueisnyet.

107:12 Senteden teuty heiden Sydhemens Onnettudhen cansa waiuatta/ nin ette he langesit/ ia eikengenheite autanut.

107:13 Ja he hwsit HERRAN tyge heiden Tuskisans/ ia hen autti heite hädhistens.

107:14 Ja vloswei heite sijte Pimeydhest ia cooleman wariost/ ia serki heiden siteens.

107:15 Kijtteken he sis HERRA henen Laupiuns edest/ ia henen Ihmeitens teden/ iotca hen InhimistenLasten coctan teke.

107:16 Ette hen serkepi Cupariportit/ Ja rickilöpi Raudhaiset Saluat.

107:17 NE Hullut iotca rangastettijn heiden ylitzekeumisens teden/ ia heiden Syndiens teden.

107:18 Ette heiden Sieluns ilghoitti caikista Roasta/ Ja he sairastit haman Coolemans asti.

107:19 Ja he hwsit HERRAN tyge heiden Tuskissans/ ia hen

autti heite hädhistens.

107:20 Hen lehetti Sanans ia paransi heite/ ia pelasti heite ettei he coollet.

107:21 Kijtteken he sis HERRA henen Laupiudhens edest/ ia henen Ihmeitens teden/ iotca hen InhimistenLasten coctan teke.

107:22 Ja wfracan Kijtosswffri/ ia yleslukecaan henen Teghonsa ilolla.

107:23 NE quin Haaxilla Meren päle meneuet/ Ja töte prucauat swrissa wesis.

107:24 He ouat tundenuet ne HERRAN teghot/ ia henen Ihmeitens sywydhes.

107:25 Quin hen sanoit/ Ja ylespaisutti swren Ilman/ ioca ne Allot ylesnosti.

107:26 Nin he ylesmenit Taiuasta codhen/ ia alasmenit Sywytehen/ Ette heiden Sielunsa Adhistoxestaepeli.

107:27 Ette he horiut ia hoipertelit ninquin Joopunut/ ia euet sillen ycten Neuuo tietenyet.

107:28 Ja he hwsit HERRAN tyge heiden Tuskissans/ ia hen autti heite hädhistens.

107:29 Ja hen hilitzi sen
couanilman/ Ette ne Allot
heitens asetit.
107:30 Ja he tulit iloisaxi/ Ette
se tyueni/ ia hen wei heite
Satamahan/ heiden mielens
ielkin.
107:31 Kijtteken he sis HERRA
henen Laupiudhens edest/ ia
henen Ihmeitens teden/ iotca
hen InhimistenLasten cochtan
teke.
107:32 Ja ylisteken hende
Canssain Seurakunnissa/ ia
kijtteken hende ninen
Wanhimmaidhen seas.
107:33 NE/ ioinenga Oiat
poisquiuetuit/ Wesilectet
wotamast lackasit.
107:34 Ette yxi hedhelmelinen
Maa ei miteken candanut/
heiden Pahudhens teden/ iotca
sijne asuit.
107:35 Ja se quin Quiua oli/
sen hen taas Wetisexi teki/ Ja
quiuan Maa wesilecteixi.
107:36 Ja ne Isouaiset hen
sinne asetti/ Ette he sihen
Caupungin walmistaisit/ cussa
he asuisit.
107:37 Ja Pellot kylueisit/ ia
Winatarhoia istutaisit/ Ja

woosittain Hedhelmen saisit.
107:38 Ja hen siugnasi heite/
Ette he sangen heitens
enäneisit/ ia heille palio Caria
annoi.
107:39 NE quin alaspainetut ia
heicotetut olit nijlde Pahoilda/
Jotca heite waatinuet ia
waiuanuet olit.
107:40 Coska ylencatzotus
Pämiesten päle vloswodhatettu
oli/ Ja caiki maa exysis ia
autiana seisoit.
107:41 Ja hen site Kieuhe
warieli Radholisudhesta/ Ja
henen Sughunsa enensi/
Ninquin LammastenLauman.
107:42 Neite ne Wanhurskat
pite näkemen/ ia iloitzeman/
Ja iocaitzen Pahudhen Swn pite
tukittaman.
107:43 Cuca on Wijsas/ ia
neite ketkepi? Nin he
astaitzeuat/ quinga monet
Hyuet Teghot HERRA osottapi?

CVIII. Psalmi .

*On Kijtossana/ iossa Christusen
Waldakunnan teden/ kijtetten/
ioca Armon Waldakunda tuleua
oli/ Ja mös sen Daidin*

*Rumilisen Waldakunnan teden/
Joca oli Ninquin yxi alcukyluö
sihen Christusen tuleuaisen
Waldakundahan. Sille ette
Juttaista Terueys on.*

108:1 Yxi Daudin Psalmi weisu.
108:2 VALmis ombi minun
Sydhemen Jumala/ Mine tadhon
weisata ia kijtte/ ia mös minun
Cunnian.
108:3 Ylesnouse Psaltari ia
Candele/ Mine tadhon warahin
ylesnosta.
108:4 Sinua HERRA mine tadhon
kijtte Canssain seas/ Mine
tadhon sinulle Kijstostweisata
Sucukunnissa.
108:5 Sille sinun Armos vlottu
nin leuielde quin Taiuas on/ Ja
sinun Totudhes nin leuielde
quin Piluetkeuet.
108:6 Yleskorghota sinuas
Jumala ylitze Taiuahan/ Ja
sinun Cunnias ylitze caiken
Maan.
108:7 Ette sinun rackat Ysteues
wapadhexi tulisi/ Auta sinun
Oikialla kädhelles/ ia cwldede
minua.
108:8 Jumala puhupi henen
Pyhydnessens/ sijte mine

iloitzen/ Ja tadhon Sichemin
iaca/ ia sen LaxonSuchoth
mitat.

108:9 Gilead on minun/
Manasse on mös minun/ Ja
Ephraim on minun Pääni
wäkewys/ Juda on
minunPämiehen.

108:10 Moah on minun
Pesinastian/ Mine tadhon
wenytte minun Kengeni Edomin
ylitze/ Ninen Philisterinylitze
mine tadhon ihastua.

108:11 Cuca wiepi minua
iongun wahuan Caupungin?
Cuca wiepi minua haman
Edomin.

108:12 Etkö sine Jumala site
tee? Joca meite poisheittenyt
olet. Ja etpes vlosmene Jumala
meidenSotawäen cansa?

108:13 Saata meille Apua
Tuskissan/ Sille Inhimisten Apu
on turha.

108:14 Jumalas me tadhoma
Wrholisia prucata/ ia henen pite
meiden Wiholistein
alaspolkeman.

CIX. Psalmi .

On Christusen Rucous seke

*Judan ette coco Sinagoga ia
Juttai wastan/ Joille hen caikia
paha sadhatta/ Waan itzens
teden hen rucole/ ette Jumala
henen tykenens seisois.
Se on Sadhatoxen syy/ ette he
Christusen ristinnaulitzit/ ia euet
Armon sarna Apostoleilda
wastanottanuet. Nin teme mös
on alati Seurakunnan ia caikein
Pyhein Rucous/ heiden
wainolistens wastan.*

109:1 Daudin Psalmi
edelweisattapa.

109:2 JWMALA minun Kijtoxen/
ele waickene. Sille he ouat
heiden Jumalattoman ia
petteueisen Suunsminua wastan
ylesauanuet/ Ja puhuit
wieckaalla Kielelle minua
wastan.

109:3 Ja he puhuuat myrkylisest
alati minua wastan/ Ja sotiuaat
minua wastan ilman syyte.

109:4 Senteden ette mine heite
racastan/ ouat he minua
wastan/ Mutta mine rucolen.

109:5 He osottauat minulle
paha hyuen edeste/ Ja wiha
rackaudhen teden.

109:6 Aseta Jumalattomat

henen ylitzens/ Ja Perkele
seisokan henen Oikialla
kädhellens.

109:7 Joca henens sijte sanasta
Opetta anda/ sen Eleme olcoon
Jumalatoin/ Ja henen
Rucouxens olcoonsyndi.

109:8 Olcoon henen Peiuens
haruat/ Ja henen Wircans
ottacon toinen.

109:9 Henen Lapsens olcoon
Oruoit/ Ja henen Emendens
Leski.

109:10 Keukeen henen Lapsens
Culkiana/ ia kerietkeen/ ia
etziken Elatoxens Radholisudhes.

109:11 Ulosimekeen se
Corcorahainen caiki mite henelle
onopi/ Ja ne mucalaiset
poisrepikeen henenHywydhens.

109:12 Ja eikengen henelle
hyue techkö/ Eike yxiken
armachtaco henen Oruoins päle.

109:13 Henen Jelkintuleuaisens
olcoon poisiuritetut/ heiden
Nimens olcoon toises Polues
poispyhitty.

109:14 Henen Iseins
Pahatteghot tulcoon muistoxi
HERRAN eteen/ Ja henen Eitins
Syndi ei pidepoispyhitteme'.

109:15 Olcoon ne alati HERRAN

Casuon edes/ Ja
poishuckucoon heiden Muistons
Maan päldē.

109:16 Senteden/ Ettei henelle
ensingen Laupiutta ollutkan/
waan wainosi site Radholista ia
Kieuhe/ Jasite Murhelista hende
tappaxens.

109:17 Ja hen tachtōi sen
Kirotxen saadha/ sen mös pite
henelle tuleman/ Eipe hen
tactonutSiugnausta/ nin sen
pite mös cauwas heneste
erkaneman.

109:18 Ja hen puki Kirouxen
henen pälens/ Ninquin
Paidhans/ Ja se siselmeni
henen sisellyxijns ninquinwesi/
Ja ninquin Oliu henen Luihins.

109:19 Se olcoon henelle/
ninquin iocu Waate/ iolla hen
werhotan/ Ja ninquin iocu
Wöö/ iolla hen ainaitzens
wötte.

109:20 Jwri tellens tapachtucon
heillen HERRALDA/ iotca minun
wastani ouat/ Ja pahoia
puhuuat minunSielun wastan.

109:21 Mutta sine HERRA/
HERRA ole sine minun cansani
sinun Nimes teden/ Sille sinun
Armos ombiminun Turuan/

pelasta minua.

109:22 Sille mine olen Kieuhe ia
Radholinen/ Minun Sydhemen
ombi serietty minussa.

109:23 Mine poismenen/
ninquin se Wario ioca
poisaietaan/ Ja
vlospudhistetaan ninquin
Cascaat.

109:24 Minun polueni ouat
heicot paastosta/ Ja minun
Lihani ombi Laiha/ ia ei ole
ensingen lihawtta.

109:25 Ja minun teuty olla
heiden Pilcans/ Coska he minua
näkeuet nin he Päätens
pudhistauat.

109:26 Auta minua HERRA
minun Jumalan/ Auta minua
sinun Armos pereste.

109:27 Ette he tundisit/ Ette se
on sinun Kätes/ ette sine
HERRA sen teet.

109:28 Quin he sadhatteleuat/
nin siugna sine/ Quin he
yleskarkauat minua wastan/ nin
häpiehen hetulcoot/ Mutta
sinun Paluelias iloitkaan.

109:29 Olcoon minun
Wainoliseni häuestoxen cansa
puetetut/ ia olcoon heiden
häpiens cansa werhotut/ninquin

Hamehella.

109:30 Mine tadhon sangen
Kijtte HERRA minun Swni cansa/
Ja hende yliste monein seas.

109:31 Sille hen seiso sen
Kieuhen oikialla kädhelle/ Ette
hen autaisi hende nijste/ iotca
henen Sielunsdomitzeuat.

CX. Psalmi .

*Yxi Daudin Psalmi. On Ennustos
Christusest/ ette hen on
Jumala ia Inhiminen/
ijancaikinen Kuningas ia Pappi/
Et Aaronin waan Melchisedechin
sädhyn ielkin/ warieleman ia
pyhittemen Seurakunnans. Ja
ette hen istupi Isens Oikialla/ ia
on sanut caiken Wallan/ Nin
hen sis vlosiacapi/ rumiliset ia
Hengelisest/ taiualiset ia
ijancaikiset Lahiat nijlle
anouaisille ia pyteueysille.
Siteuarten hen on Pappi/ Ette
hen meiden teden Itzens
wffrasi/ ombi Welimies/ lepytti
Jumalan/ Pois otti Synnin/
Meite Jumalan cansa souitta/
Jonga Pijspaudhen teden me
cwlamme/ ia meiden Rucouxen
Isens eteen toopi ioca vdhen*

*Sana' annoi/ iolla hen wirghotta
ijancaikisella Elemelle. Kuningas
hen senwoxi on/ Ette hen
woitta Perkelen/ Synnin/
Coleman/ ia Heluetin/ ia
andapi pyhen Hengen/ vdhen ia
ijancaikisen walkiudhen/
Wanhurskaudhen ia Elemen/
Ette hen ketke ia hallitze
Seurakunnans/ etc. Ja waicka
telle Kuningalle/ Papille ia
Seurakunnalle ouat monet
Wiholiset/ nin he quitengin
Jumalan wäelle poishuckuuat/
1. Cor. xv. Se Wimeinen
Wiholinen/ Colema poisserieten.
Lopussa/ osotetan Ette
Christusen piti neuritettemen ia
kersimen/ ia nin Cunniahan
tuleman. Sempe Oian Jominen
merkitze.*

110:1 SAnoi HERRA minun
HERRALLENI/ istu minun Oikialle
kädhelleni/ Sihenasti ette mine
panen sinunWiholises sinun
Jalcais Astinlaudhaxi.

110:2 HERRA lehettepi sinun
Waldakunnas waltican Zionista/
wallitze sinun Wiholistes seas.

110:3 Sinun Woitos pereste/
pite sinun Canssas sinulle

mieleliseste wfframan/ pyhis
Caunistoxis/ SinunLapses
synnyteten sinulle/ Ninquin se
Caste Amunruskosta.

110:4 Se HERRA on wannonut/
ia eipe henen sitä catuman
pidhe/ Sine olet yxi Pappi
ijancaikisesta/
senMelchisedechin Sädhyn ielkin.

110:5 HERRAN sinun Oikialla
kädhelles/ pite piexemen
Kuningaita/ henen Wihans
aicana.

110:6 Henen pite domitzeman
Pacanaiten seas/ henen pite
swret mestauxet tekemen/
Henen pitemusertaman sen
Pään ylitze swrten Maaiden.

110:7 Henen pite ioman
Oiasta Tielle/ Senteden henen
pite Pääns ylesnostaman.

CXI. Psalmi .

*On Kijtossana Seurakunnan/
Pappiudhen/ Waldakunnan/
Lain/ wapatoxen Egiptist/
Pässieisen Juhlan/ Rauhan/ ia
caikinaisten Hengelisten ia
Rumilisten Hyuisttegghoista/ ia
Liaten sen Lunastuxen tedhen/
ioca Christusen cautta tuleua*

*oli/ Ja sen Udhen ia
ijancaikisen Testamentin teden.
Nin mös teme Psalmi Judeas
weisatin Pesieisin coska se
Lammas sötijn/ Joca oli sen
totisen Lamban Christusen
Esicuua/ Jonga werelle mekin
olema heluetist/ ia sijte
ijancaikisesta Fangiuxesta/
sijhen taiualiseen waldakundan
sijrdhetyt. Temen mös Christus
Opetuslastens cansa/ Ectolisens
ielkin/ vskotan weisanexi/ Matt.
26. Et Hymno dicto. etc.*

111:1 Mlne kijten HERRA
caikesta sydhemesteni/ ninen
Hurskasten Neuuos ia
Seurakunnassa.

111:2 Swret ouat ne HERRAN
Teghot/ ioca nijste warinotta/
henelle on nijste sula riemu.

111:3 Mite hen asetta/ se on
Cunnialinen ia ialo/ Ja henen
Wanhurskaudhens pisy
ijancaikisesta.

111:4 Hen on säätenyt henen
lhmeillens ydhen Muiston/ se
Armolinen ia Laupius HERRA.

111:5 Hen andapi Roan henen
pelkeueistens/ Hen muistapi
ijancaikisesta henen Lijtonsa

päle.

111:6 Hen andapi ilmoitta
wäkewydhens Teghot henen
Canssallens/ Ette hen annais
heille sen PacanainPerimisen.
111:7 Henen Kätens Teghot
ouat Totudhet ia Oikiat/ Caiki
henen Keskyens ouat toimeliset.
111:8 Ne pysyuet wahuana aina
ia ijancaikisesta/ Ja tapactuuat
vskolisesta ia coctulisesta.
111:9 Hen leheti Canssallens
Lunastoxen/ hen Lupapi/ ette
henen Lijtonsa pite
ijancaikisesta pysymen/Pyhe ia
hirmulinen ombi henen Nimens.
111:10 Se HERRAN pelco ombi
Wijsaudhen alcu/ se on yxi
hyue ymmerdhys/ ioca sen
perest teke/ Henenkijtoxens
pysy ijancaikisesta.

CXII. Psalmi .

*On yxi Lohutos/ ia Manaus
Jumalan Pelcohon/ ia hyuihin
Töihin/ Joilla hen lisepi swret
Lupauxet/ ioissa Sydhemet
Tuskissa wahwistetaan/ ia
Wapadhus ombi odhotettaua.
Halleluia.*

112:1 AUtuas on se quin HERRA
pelke/ Joca henen Keskyiens
sangen himoitze.

112:2 Henen Siemenens pite
Maan päle/ waldian oleman/
Ninen Hurskasten Sughut pite
siugnatuxituleman.

112:3 Rickaus ia runsaus pite
henen Honesans oleman/ Ja
henen Wanhurskaudhens pysypi
ijancaikisesta.

112:4 Nijlle Hurskaille
ylescoittapi Walkius Pimeis/
Silde Armoliselda/ Laupialda ia
Wanhurskaalda.

112:5 Autuas on se quin
Laupias on/ Ja kernasti lainna/
ia nin Asians souitta/ ettei hen
kenengen wäryttete.

112:6 Sille henen pite
ijancaikisesta pysymen/ Eipe se
Wanhurskas ijancaikisesta
vnodheta.

112:7 Coska iocu Rangastus
tule/ nin ei hen pelke/ henen
Sydhemens vskalta luiasti
HERRAN päle.

112:8 Henen Sydhemens on
wahwistettu ia ei pelke/
Sihenasti. ette hen lustins
näkepi Wiholisens ylitze.

112:9 Hen vloshaiotta ia anda

ninen waiuaisten/ Henen
wanhurskaudhens pite oleman
ijancaikisesta/Henen Saruens
pite yleskorghotettaman
Cunnialla.

112:10 Se Jumalatoin site
näkepi/ ia sijte närkeskypi/ Hen
pureskele hambaitans ia
nändypi/ Sille mite
neJumalattomat halaiuat/ se
tyhiexi tule.

CXIII. Psalmi .

*On yxi ialo Kijtossana ia
Ennustos Christusen
Waldakunnasta/ ia
Euangeliumist/ ymberi mailman
pirin iulghistettauan/ Jolla
Jumalan Laupius sarnatan/ Ette
hen wissist armaitze/ catzele/
holho/ autta ia wariele/ ne
Neuret/ waiuatut/ poishylietut.
Sille eipe hen siteuarten meite
waiua/ alaspaina/ ia ylenanna/
ette hen meite hucutais/ Waan
ette me henen
Auxenihwdhaisim/ ia vskoten
wapadhuisim. Nijste corkeimist
Hyuisteghoist hen keske
Seurakunda Jumalata kijttemen.
Halleluia.*

113:1 Kijtteke te HERRAN
palueliat/ kijtteke HERRAN Nime.

113:2 Kijtetty olcoon HERRAN
Nimi/ hamast nyt ia haman
ijancaikisehen.

113:3 Auringon coitolda haman
henen Laskons asti olcoon
HERRAN Nimi kijtetty.

113:4 HERRA ombi corkia ylitze
caikein Pacanain/ ia henen
Cunnians keupi nin lauialda quin
Taiuas on.

113:5 Cuca on ninquin HERRA
meiden Jumalan? ioca nin
corkialla asupi?

113:6 Ja quitengi alimaisten
päle catzopi/ Taiuahas ia
Maasa.

113:7 Joca sen Kieuhen
tomusta ylende/ ia sen
waiuaisen loghasta
yleskorghotta.

113:8 Ette hen istuttapi henen
Pämiesten siwhun/ ia henen
Canssans Pämiesten siwhun.

113:9 Joca ne Hedhelmättömet
saatta Honesen asuman/ Ette
hen riemulisexi Lasten Eiteixi
tule. Halleluia.

CXIV. Psalmi .

*On yxi Kijtossana/ sen
wapatoxen edest sijte Egyptin
fangiuxesta Pesieises/ ia sen
luuatun Maan teden. Mutta
meille se on Kijtossana/ Ette
me Christusen cautta/
wapadhetut olema/ Synnin/
Coleman ia Perkelen
Waldakunnast/ Ja sijrtyt olema
henen ijancaikisehen Armons ia
Elemen Waldakundaan/ Ja alati
wiele henelde hallitamme ia
wariellamme.*

114:1 QUin Israel Egiptist
vloslexi/ Se Jacobin Hoone sijte
mucalaisest Canssasta.

114:2 Nin Juda tuli henen
Pyhydhexens/ Israel henen
Wallaxens.

114:3 Sen Meri näki ia pakeni/
Se Jordani palasi tacaperin.

114:4 Ne Wooret hyppesit
ninquin Oinaat/ ia ne Cuckulat
ninquin nooret Lambaat.

114:5 Mike sinun oli Meri ettes
pakenit? Ja sine Jordani/ ettes
palasit tacaperin?

114:6 Te wooret/ ette te
hyppesit Ninquin Oinaat/ Te

Cuckulat/ ninquin nooret
Lambaat.

114:7 HERRAN edes wapisi
Maa/ sen Jacobin Jumalan
edes.

114:8 Joca Calliot mwttapi
wesisexi Merixi/ Ja Kiuen wesi
lectexi.

CXV. Psalmi .

*On yxi Kijtossana/ ia sen
Israelin Jumalan Ylistos/ ette
hen wissin Lupauxens anda/
Ette hen cwldele ia wapacta ne
Jumaliset/ Ja wastoinpein ne
Jumalattomat hen Rangaitze/
Senteden tule Jumalan päle
vskoia/ Ja auxihwta/ ette hen
wissist cwldele/ ia andapi ne
vlosluuatut. Nin hen
Wasthacoisen pane/ Etei
Pacanain Jumalat/ sencaltiset
ole/ iotca eike cwldele eli
tottele heiden Palueliatans. Sille
he molemat seke Sokiat/ Curoit
etc ouat. Mutta caiki ne
Epeiumaloit piteuet/ Jotca euet
usko/ Ette Jumala heite
tottele/ autta/ cwldele.*

115:1 El meille HERRA/ ei

meille/ waan sinun Nimelles
anna Cunnia/ sinun Armos ia
Totudhes teden.

115:2 Mixi Pacanat sanouat/
Cussa on nyt heiden Jumalans?

115:3 Mutta meiden Jumalan
ombi Taiuasa/ miteikenens hen
tacto/ site hen tekepi.

115:4 Waan heiden Epeiumalans
ouat Hopia ia Cwlda/ Inhimisten
käsille tedhyt.

115:5 Heille on Sw ia euet
puhu/ Heille ouat Silmet ia euet
näe.

115:6 Heille ouat Coruat ia
euet cwle/ Heille ouat Sieramet
ia euet he haista.

115:7 Heille ouat Kädhet ia
euet rupe/ Jalghat heille ouat/
ia euet keu/ Ja euet puhu
heiden Curckunscautta.

115:8 Jotca sencaltaisit
tekeuet/ he ouat heiden
motoisens/ Ja caiki iotca
heiden pälens vskaltauat.

115:9 Mutta Israel toiuocan
HERRAN päle/ Hen ombi heiden
Apunsa ia Kilpense.

115:10 Se Aaronin Hone
toiuocan HERRAN päle/ Hen
ombi heiden Apunsa ia Kilpense.

115:11 Jotca HERRA pelkeuet/

ne toiuocan mös HERRAN päle
Hen ombi heiden Apunsa ia
Kilpense.

115:12 HERRA muistapi meiden
pälen ia siugnapi meite/ Hen
siugnapi Israelin Honen/ Hen
siugnapi Aaronin Honen.

115:13 Hen siugnapi ne quin
HERRA pelkeuet/ seke pienet
ette swret.

115:14 HERRA siugnatkan teite/
iota enemien site enemien/ Teite
ia teiden Lapsianne.

115:15 Te oletta ne HERRAN
siugnatut/ Joca Taiuan ia Maan
tehnyt on.

115:16 Se Taiuas ombi
coconans HERRAN/ Mutta Maan
hen on Inhimisten Lapsille
andanut.

115:17 Ne Coolluet euet taidha
sinua HERRA kijtte/ Eike mös
caiki ne quin alasmeneuet sihen
hiliastehen.

115:18 Mutta me kijtemme
HERRA/ hamast nyt ia
ijancaikisutehen asti. Halleluia.

CXVI. Psalmi .

*Ensin hen kijttepi Jumalata/
ette henen Rucouxens cwltu oli/*

*ia mös wapadhuxens teden.
Joista ialot Lupauxet lisetyt
ouat. Sijtte hen swresta yliste
Jumalan Palueluxen/ Ette me
kersiueisest henen tactons
kersisim/ hende
auxemhwdhaisim ia kijtteisim/
echke me waiuatama Opin
todhistoxen teden.*

116:1 Slte mine racastan/ Ette
HERRA minun Rucouxeni änen
cwldele.

116:2 Ette hen Coruans minun
poleeni callisti/ Senteden mine
hende Auxenihwdhan minun
Eliaicanani.

116:3 Ne Cooleman Paulat ouat
minun ymberipiritenyet/ Ja ne
Heluetin adhistoxet ouat minun
leutenyet/Mine leusin waiuan ia
tuskan.

116:4 Mutta mine auxenihwsin
HERRAN Nimen/ O HERRA
pelasta minun Sielun.

116:5 Se HERRA on Armolinen
ia Oikia/ ia meiden Jumalan
ombi Laupias.

116:6 HERRA hen ketkepi ne
Yxikerdaiset/ Quin mine
allamacasin/ nin hen minua
autti.

116:7 Ole nyt taas rauhas
minun Sielun/ Sille HERRA
hyestitekepi sinulle.

116:8 Sille sine olet minun
Sieluni Coolemasta
poisreuäisnyt/ Minun Silmeni
Kyneliste/ Minun
Jalcanipoisreueisnijt
combastoxest.

116:9 Mine tadhon sijs waelda
HERRAN edes/ Ninen Eeleuiten
Maassa.

116:10 Mine Uskon/ senteden
mine puhun/ Mutta mine
sangen waiuataan.

116:11 Mine sanoin minun
hemmestöxesäni/ Caiki Inhimiset
ouat Walecteliat.

116:12 Quinga minun pite
HERRALLE maxaman/ caiki
henen Hyuetteghonsa/ iotca
hen minulle teki?

116:13 Mine tadhon sen
teruelisen Calkin otta/ ia sen
HERRAN Nimen sarnata.

116:14 Mine tadhon Lupauxeni
maxa HERRALLE caiken henen
Canssans edes.

116:15 Se henen Pyheins
Coolema/ ombi Callis HERRAN
edes.

116:16 O HERRA mine olen

sinun Paluelias/ Mine olen
sinun Paluelias/ Sinun Picas
poica/ Sine olet minun Siteeni
rickireueisnyt.

116:17 Sinulle mine tadhon
Lijstowffrata/ Ja sen HERRAN
Nimen sarnata.

116:18 Mine tadhon HERRALLE
minun Lupauxeni maxa/ caiken
henen Canssans edes.

116:19 Nijssse HERRAN Honeen
Esicartanois/ keskella sinus
Jerusalem. Halleluia.

CXVII. Psalmi .

*Ennustos Christusest ia henen
Hengelisest ia ijancaikisest
Waldalku'nastans/ ymberi
Mailman pirin leuitetteue/ Nin
ette yxi on Seurakunda Juttaist
ia Pacanoista coghottu/
Euangeliumin änen cautta. Jotca
site vskouat totteleuat ia
cwleuat/ ne ilman Lait ia
ymberisleickamiseth wapadetaan.
Sille temen Waldakunnan
Paluelus/ ei ole vlcoinen/ waan
Hengelinen/ uskos/ pelghos/
kijtoxos/ ylistoxos etc. Jossa
Waldakunnas/ sula Laupius/
sen on/ Ansiotoin Synnein*

*andexiandamus wallitze/
Christusen teden.
Sille/ vskolisille ia anouaisille
annetaan Pyhe Hengi ia
ijancaikine' Eleme/ Ette sielle
on Totuus/ se on/ Lupauxet
ouat waghat/ wissit ia wahwat
Seurakunnan ylitze.*

117:1 Kltteket HERRA caiki
Pacanat/ ylisteket hende caiki
Canssa.

117:2 Sille henen Armons ia
Totudhens/ wallitzepi meiden
ylitzen ijancaikisesta. Halleluia.

CXVIII. Psalmi .

*On Ennustos ia Kijtos
Christusen Waldakunnast/ ia
henen Pinastans ia
kircaudhestans/ Ninquin hen
itze sen vlostoimitta. Matt. 21.
Ja P. Petari Act. 4. Eninpoli
alghusta/ ouat Christusen
Sarnauan Israelis omat änet/
ette hen pinasans autettijn/
holhottijn/ ia kircastettijn. Sijtte
hen manapi Kijtossanoihin/ Item
nin Rucolepi Seurakunna'
Menestöxens teden etc.*

118:1 Kltteket HERRA/ Sille hen on Armactaia/ Ja henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

118:2 Sanocan nyt Israel/ henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

118:3 Sanocan nyt se Aaronin Hone/ henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

118:4 Sanocan nyt caiki iotca HERRA pelkeuet/ henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

118:5 Tuskissani mine HERRA auxenihwdhin/ ia HERRA cwldeli minua/ ia lohutti minua.

118:6 HERRA on minun cansani/ senteden em mine pelke/ Mite Inhimiset minun tekisit?

118:7 HERRA on minun cansani auttaman minua/ Ja mine tadhon lustin nädhe minun Wiholisteni ylitze.

118:8 Parambi on vskalta HERRAN päle/ quin lootta Inhimisten päle.

118:9 Parambi on wskalta HERRAN päle/ quin lootta Pämiesten päle.

118:10 Caiki Pacanat ymberipiritteuet minua/ Mutta HERRAN Nimehen mine tadhon

heite rickiserke.

118:11 He ymberipiritteuet minua ninquin Kimalaiset/ ia he sammuttauat ninquin Tuli Oriantappurois/Mutta HERRAN Nimehen mine tadhon heite rickiserke.

118:12 Mine syseten/ ette mine langeisin/ Mutta HERRA hen autta minua.

118:13 HERRA on minun wäkewydhen/ Ja minun Psalmin/ ia on minun Terueydhen.

118:14 Ilolla weisatan Woitostan ninen Wanhurskasten Maioissa/ Se HERRAN Oikia käsi saapi woiton.

118:15 Se HERRAN Oikia käsi on yleskorghotettu/ se HERRAN Oikia käsi saapi Woiton.

118:16 Em mine Coole/ waan elen/ ia sen HERRAN Teghot ilmoitan.

118:17 Kulle HERRA minua curitta/ waan ei hen minua Coolemalle anna.

118:18 Auacat minulle ne Wanhurskaudhen Portit/ Ette mine sihen sisellekeuisin/ Ja site HERRA kijteisin.

118:19 Se on se HERRAN Porti/

ne Wanhurskat pite sihen
siselkeumen.

118:20 Mine kijten sinua/ ettes
minua neuritit/ Ja autit minua.

118:21 Se kiui/ ionga ne
Rakendaiat hyliesit/ ombi techty
Culmakiuexi.

118:22 HERRALDA se ombi
techty/ ia ombi yxi lhme
meiden Silmein edes.

118:23 Teme ombi se Peiue/
ionga HERRA tekepi/ iloitkam ia
riemuitkam henes.

118:25 O HERRA autta/ o
HERRA anna hyuesti menestyue.

118:26 Kijtetty olcoon se/ ioca
tulepi HERRAN nimehen/ Me
siugnama teite/ quin HERRAN
Honesta oletta.

118:27 HERRA ombi Jumala/
ioca meite yleswalghistapi/
Caunistacat site Juhla
meijuledhille/ haman senAltarin
Saruein asti.

118:28 Sine olet minun
Jumalan/ Ja mine kijten sinua/
Minun Jumalan/ sinua mine
ylisten.

118:29 Kijtteket site HERRA/
sille hen on Armactaia/ Ja
henen Hywydhens pysy
ijancaikisesta.

CXIX. Psalmi .

*Ylitze caiken temen Psalmin
rucolepi Daudid/ ette Hen
Jumalan Sanassa ketketeisijn.
Jonga hen sangen ylistepi/ Ette
Se Opetapi/ waikuttapi/
hallitze/ Lohutta/ wapacta/
synniste wariele/ ei wilpistele
etc. Eipe me miten neiste ilman
site Sana saa.*

*Nin hen sis neuuopi Jumalan
Sanan tundemisehen ia
harioittamisehen/ Joilla hen
monet ia swret Lahiat lupapi.
Waan wärille Opettaille/ Ja
Sanan ylencatzouaisille/ hen
Rangastoxet ennusta ia kekepi.
Teme Psalmi on Ebreerin
Bokstauin ielkin asetettu/ ette
cungin alla cadhexan Wersue
on. Eike yxiken Wersu ole/
Joista ei yxi neiste Sanoista
leute. Thora/ Lex/ Laki/ ette
se meite opetta iota emme me
tiedhe/ ia curitta/ Ettei me
Naudhan tauaiset olisi/ ia
pimeydhes eleisi. Huka/
Statuta/ Sädyt/ ouat
Ceremoniat/ Tauat ia mwdh
Pyhet Menot/ iotca Kircoissa ia
Jumalan Palueluxis pidheten.*

*Eduth/ Testimonia/
 Todhistoxet/ Ette Jumala Sana's
 ia Lains cautta itzens Todhistapi
 lesseoleuan/ meite coriapi ia
 hallitze/ Ette meille olis
 Omatieto Jumalalda/ iota me
 mwtoin emmeke tunne/ enge
 näe/ eike ymmerdhe waicka
 hen aina iocapaicas/ meiden
 tykenen ombi/ quin vscottapa
 on. Mizua/ Precepta/ Keskyt/
 Ette he meite sitouat heihins/
 waatiuat ia anouat/ Ettei me
 irtaast ne ylencatzoisi/ ioita me
 oppenuet olema/ waan nijte
 pidheisim ia tekisim. Pikuda/
 Mandata/ Neuuot/ Etzicot/
 Asetuxet/ Toimitoxet ia
 Oiennoxet. Opettauat quinga
 meiden tule ele ia waelda seke
 Jumalan coctan ette Inhimisten.
 Se merkitze mös/ nijske
 Asioissa/ sen Hallitoxen
 wirghan/ Quin Grekixi
 Episcopen/ eli Diokesin
 cutzutan/ Ja Somexi Pijspan
 wirca. Mispat/ Juditia siue
 Jura/ Oikius/ Oijennus/
 Souitos/ taicka Toimitos/ se on
 Hallitzemisen/ Domion ia iongun
 wirghan pääettemys. Jolla
 Inhimiset keskenens/ ylcoises*

*Asiois ia menoissa/ souitetaan
 ia toimitetaan/ Usein se mös
 otetaan/ Jongun Tauan ia
 Tottumisen eli sen Pacanain ia
 Loonolisen Lain edeste. Sana/
 Puhe/ Lausumus/ Joilla Jumala
 iotakin Opetta/ keskepi/
 Neuuopi/ mana/ kieldepi/
 vchkapi/ haastapi. etc. Sille se
 Sana Eloquium/ Enimitten
 langepi Lupauxijn ia wchkauxijn
 pein/ iotca Keskyis ia Laissa
 ouat. Joissa toisinans Hyue
 luuatan/ ia Pahoia käeten.
 Cartamus/ Cauatus eli
 waarinottamus/ Ettei me Hitat/
 vneliat/ torckuuaiset ia Laiskat
 olisimma/ Nijte caikia pitemen/
 ketkemen ia tekemen. Via/ Tie/
 se otetan vsein/ Oikian
 keuttemisen ia hyuen Elemen
 Tauan ia menon edeste.
 Veritas/ Totuus/ se on/ Ette
 Jumala ombi Waca/ hurskas ia
 Sanans piteue/ seke Hyue
 luuataxens ette pahwt
 vchkataxens. Hyue Jumalisille/
 ia Paha Jumalattomille. Coska
 neme caxi Sana/ quin/ Feci
 Justiciam et Juditium/
 ynneseisouat/ Nin ne iaetan/
 Ette Juditium/ se on/ Domio/*

*cutzutan/ coska Hen ne
Wighaliset ia Pahuden witzapi/
rangaise ia cadhotta. Ja
Justitia/ se on/ Oikeus Coska
Hen ne Wighattomat eli
Todheliset autta/ holho/
wariele ia wanhurscautta. Quin
pyhis Ramatus vsein homaitan.
Nin sis caikilla neille
moninAISilla Sanoilla/ se yxi
ainoa Jumalan Laki/ monis
pyhein Ramattuin paicoissa/
cutzutan. Päldiskein ia wimein
ombi merkitzeminen/ Ette tesse
Psalmis rucoellan/ Ette Itze
Jumala meite iodhatais/
hallitzis/ opetais/ ia henen
Teisens/ Keskyissens/
Euangeliumisans ia Sanoisans
meite cohennais/ Ja warielis
meite Inhimisten Opista/
walhesta/ Sädhyste/ Taicouxista
ia vlconcullasudhest. etc.*

119:1 AUtuat ouat ne quin
wighattomasti eleuet/ Ne iotca
HERRAN Laissa waeldauat.

119:2 Autuat ouat ne quin
henen Todhistoxians piteuet/ ia
coco sydhemest hende etziuet.

119:3 Sille iotca henen Tiens
päle waeldauat/ euet he miten

paha teghe.

119:4 Sine olet keskenyt/
wisusta pidhette sinun keskys.

119:5 Josko minun Elemen
pidheis sinun Oikiuttas/ teudhen
totuden cansa.

119:6 Coska mine waiuoin
catzon caikein sinun Keskydhes
päle/ Nin em mine tule
häpiehen.

119:7 Mine kijten sinua oikiast
sydhemest/ Ettes opetat minua
ne sinun Wanhurskaudhes
Oikiudhes.

119:8 Sinun Oikiuttas mine
tadhon pite/ ele minua ikenens
ylenanna.

119:9 QUinga iocu Norucainen
henen Tiesens nuctettomasti
waelda? Coska hen itzens
keutte sinun Sanaisielken.

119:10 Mine etzin sinua coco
sydhemesteni/ ele salli minua
exyue sinun Keskyistes.

119:11 Mine pidhen
sydhemesseni sinun Sanas/
ettei mine rickoisi sinua watan.

119:12 Kijtetty olgon sine
HERRA/ opeta minulle sinun
Oikiuttas.

119:13 Mine tadhon Hwlteni
cansa/ yleslukia caiki sinun Sws

Oikiuxet.

119:14 Sinun Todhistostes tiese mine iloitzen/ Ninquin caikinaisista Rickauxista.

119:15 Mine puhun mites keskenyt olet/ Ja catzelen sinun Teidhes päle.

119:16 Sinun Oikiudhes pein mine halaian/ Ja en vnodha sinun Sanoias.

119:17 TEe hyuesti sinun Paluelialles/ ette mine eleisin/ ia sinun Sanas pidheisin.

119:18 Aua minun Silmeni/ Ette mine näkisin ne lhmet sinun Laistas.

119:19 Wieras mine olen Maan päle/ ele peite minusta sinun Keskyies.

119:20 Minun Sielun on rickimusertu ikewydhen teden/ Alati sinun Oikiudhes ielkin.

119:21 Sine rangaiset ne Coriat/ Forbannatut ouat ne quin sinun Keskyistes poickeuat.

119:22 Poiskäenne minusta pilca ia ylencatzous/ Sille mine pidhen sinun Todhistoxes.

119:23 Istuuat möski ne Pämiehet/ ia puhuuat minua wastan/ Mutta sinun Paluelias puhupi sinunOikiuxistas.

119:24 Sille sinun Todhistoxias mine halaian/ ne ouat minun Neuuonandaiat.

119:25 Minun Sielun tomussa macapi/ wirgota minua sinun Sanas ielkin.

119:26 Mine ylesluen minun Teiteni/ Ja sine cwldelet minua/ Opeta minulle sinun Oikiuttas.

119:27 Anna minun ymmertä sinun Keskyes tiete/ Nin mine tadhon sinun lhmeistes puhua.

119:28 Nin mine suren/ Ette sydhen minussa sulapi/ wahuista minua sinun Sanas ielken.

119:29 Poiskäenne minusta se wäre Tie/ Ja szoo minulle sinun Lakis.

119:30 Sen Totudhen Tien mine olen vloswalinut/ Sinun Oikeutes mine olen eteeni asettanut.

119:31 Mine kiniripun sinun Todhistuxistas/ HERRA ele salli minua häpien ala tulla.

119:32 Coskas minun Sydhemeni wahuistat/ Nin mine iooxen sinun Keskydhes Tiete möte.

119:33 OPeta minulle HERRA/

se sinun Oikiuttet tie/ ette
mine sen loppuun asti ketkisin.
119:34 Anna minulle
ymmerdhys/ Ette mine ketkisin
sinun Lakis/ ia pidheisin sen
coco sydhemesteni.
119:35 Wie minua sen sinun
Keskydhes Polghun päle/ Sille
nihin mine halaian.
119:36 Callista minun Sydhemen
sinun Todhistoxees pein/ Ja ei
Ahneudhen poleen.
119:37 Poiskäenne minun
Silmeni/ ettei he catzelisi turha
Opetusta. Waan wirgota minua
sinun Tiehes.
119:38 Anna sinun Paluelias
sinun Keskys luiasti sinun Sanas
teden pite/ Ette mine sinua
pelkeisin.
119:39 Poiskäenne minusta site
pilca/ iota mine pelken/ Sille
sinun Oikiudhes ouat sulaiset.
119:40 Catzo/ mine pydhen
sinun Keskyies/ wirgota minua
sinun Wanhurskaudhellas.
119:41 HERRA/ anna sinun
Armos minulle tapactua/ Sinun
Apus/ sinun Sanas ielken.
119:42 Ette mine woisin wastata
minun Pilcuritani/ Sille mine
lootan itzeni sinun Sanas päle.

119:43 Ele swingan poisota
minun Suustani sen Totudhen
Sana/ Sille mine toiuon sinun
Oikiudhes päle.
119:44 Mine tadhon sinun Lais
alati pite/ aina ia ijancaikisesta.
119:45 Ja mine waellan ilossa/
Sille mine etzin sinun Keskyies.
119:46 Mine puhun sinun
Todhistuxistas Kuningasten
edes/ Ja en häpie.
119:47 Ja mine halaian
Keskyies/ ioita mine racastan.
119:48 Ja ylesnosta käsieni
sinun Keskyhis/ ioita mine
racastan/ Ja puhun sinun
Oikiuxistas.
119:49 MUista sinun Sanallas
Paluelias coctan/ Jonga päle
sine annoit minun toiuoa.
119:50 Se ombi minun Turuan
minun Waiuassani/ Sille sinun
Sanas wirgotta minun.
119:51 Ne Coriat iruitteleuet
sangen minua/ em mine
senuoxi sinun Laistas poicke.
119:52 HERRA/ quin mine
aiattelen/ quinga sine Mailman
alghusta dominut olet/ Nin
mine lohutetaan.
119:53 Mine kiukustun ylitze
nijten Jumalattomaten/ iotca

sinun Lakis ylenandauat.
 119:54 Sinun Oikiutes ouat
 minun Weisuni/ minun
 Honesani.
 119:55 HERRA mine aiattelen
 öölle sinun Nimes päle/ ia
 pidhen sinun Lakis.
 119:56 Sepä minun Techty olis/
 Ette mine sinun Keskys
 pidheisin.
 119:57 Mlne olen sanonut/
 HERRA/ sen pite minun
 Perimiseni oleman/ Ette mine
 sinun Teites pidhen.
 119:58 Mine rucolen sinun
 Casuos edes teudhest
 Sydhemest/ ole minulle
 Armolinen sinun Sanas pereste.
 119:59 Mine tutkin minun
 Teiteni/ Ja käennen minun
 Jalcani sinun Todhistoxijs pein.
 119:60 Mine riennen/ ia en
 wiwy/ sinun Keskyies pitemen.
 119:61 Ninen Jumalattomain
 Kicuri raatele minua/ Mutta em
 mine vnodha sinun Lakias.
 119:62 Poli öölle mine
 ylesnousen sinua kijttemen/
 ninen sinun Wanhurskaudhens
 Oikiutten teden.
 119:63 Ninen Cumpani mine
 olen/ iotca sinua pelkeuet/ ia

sinun Keskyies piteuet.
 119:64 O HERRA/ Maa ombi
 teunens sinun Hywydhestes/
 opeta minulle sinun Oikiuttas.
 119:65 HYuesti sine teit HERRA/
 sinun Paluelias coctan/ sinun
 Sanas ielkin.
 119:66 Opeta minulle hyuie
 Tauoia/ ia Tietemistä/ Sille
 mine uskon sinun Keskyies.
 119:67 Ennenquin mine
 neuritettijn/ nin mine exyin/
 Mutta nyt mine pidhen sinun
 Sanas.
 119:68 Sine olet Hyue ia
 Runsas/ opeta minulle sinun
 Oikiuttas.
 119:69 Ne Coriat tichterauat
 Walhen minun päleni/ Mutta
 mine pidhen teudhest
 Sydhemest sinunKeskyies.
 119:70 Paxu ombi heiden
 Sydhemens ninquin Raszua/
 Mutta mine halaian sinun Lakeis
 tyge.
 119:71 Sepä minulle kelpa/
 ettes minun asetit/ Ette mine
 sinun Oikiuttas oppisin.
 119:72 Sinun sws Laki ombi
 minulle otolisembi/ quin monda
 tuhatta cappalet Culata ia Hopia.
 119:73 Sinun Kädhes ouat

minun tehnyet/ ia
 walmistanuet/ anna minulle
 ymmerdhöst/ ette mine
 sinunKekyies oppisin.
 119:74 Jotcka sinua pelkeuet/
 ne minua näkeuet/ ia
 iloitzeuat/ Sille mine toiuon
 sinun Sanas päle.
 119:75 HERRA mine tiedhen/
 Ette sinun Domios ouat Oikiat/
 ia olet minun vskolisesta
 asettanut.
 119:76 Olcoon sis sinun Armos
 minun Lohutoxen/ ninquin sine
 Paluelias luuanut olet.
 119:77 Anna minulle sinun
 Laupiudhes tapactua/ Ette mine
 eleisin/ Sille mine halaian sinun
 Lakis tyge.
 119:78 Ah ioska ne Coriat
 häpien ala tulisit/ iotca minua
 walhellans alaspainauat/ Mutta
 mine puhun sinunKeskyistes.
 119:79 Ah ioska ne langeisit
 minun tygeni/ Jotca sinua
 pelkeuet/ Ja sinun Todhistoxes
 tundeuat.
 119:80 Olcoon minun Sydhemen
 toimelinen sinun Oikiuxissas/
 Etten mine häueistuisi.
 119:81 Minun Sieluni ikeuöitze
 sinun Terueydhes ielken/ Mine

toiuon sinun Sanas päle.
 119:82 Minun Silmeni hiueltyuet
 sinun Sanas ielkijn/ Ja
 sanouat/ Coskas minua lohutat.
 119:83 Sille mine olen ninquin
 yxi Leili saws/ Sinun Oikiuttas/
 em mine vnodha.
 119:84 Quinga cauuan sinun
 Paluelias pite odhottaman?
 Coskas tadhoh domion pite
 ylitze minunWainoiani?
 119:85 Ne Coriat minulle
 Coopat caiuuat/ iotca euet ole
 sinun Lais pereste.
 119:86 Caicki sinun Keskyes ouat
 Totuus/ ne walhella minua
 waiuuat/ Auta minua.
 119:87 He olisit iuri lehes
 minun Maan päle hucutanuet/
 Mutta em mine sinun Keskyies
 ylenanna.
 119:88 Wirgota minua sinun
 Armos cautta/ Ette mine
 pidheisin sinun Sws Todhistoxet.
 119:89 HERRA sinun Sanas
 pysypi ijancaikisesta/ Nin
 lauialda quin Taiuas on.
 119:90 Sinun Totudhes iepi
 Sughusta nin Sucuhun/ sine
 Maan perustit/ ia se pysy
 seisouana.
 119:91 Se pysy iocapeiue sinun

Sanas ielken/ Sille ette caiki teuty sinua paluella.

119:92 Ellei sinun Lakis olis minun Lohutoxen ollut/ Nin mine olisin Radholisesani huckunut.

119:93 Eipe mine ikenens tadho sinun Keskyies vnocta/ Sille sine nijllä minua wirgotat.

119:94 Sinun mine olen/ Auta minua/ Sille mine etzin sinun Keskyies.

119:95 Ne Jumalattomat minun päleni wartioitzeuat/ ette he minua hucutaisit/ Mutta sinun Todhistoxestas mine warinotan.

119:96 Caikista cappaleista mine lopun olen nähnyt/ Mutta sinun Keskys pysypi.

119:97 QUinga mine racastan sinun Lais? Jocapeiue mine sijte puhun.

119:98 Sine teit minua wijsamaxi keskyilles/ quin minun Wiholiseni ouat/ Sille sepe ombi minunijancaikinen Tauaran.

119:99 Mine olen oppenuembi quin caiki minun Opettaiani/ Sille sinun Todhistoxes ouat minun puheeni.

119:100 Enemen mine

yimmerdhen quin ne

Wanhemmat/ Sille mine pidhen sinun Keskyies.

119:101 Mine welten Jalcani caikista pahoista Teiste/ Ette mine sinun Sanas pidheisin.

119:102 Eipe mine poickene sinun Oikiuxistas/ Sille sine opetat minua.

119:103 Sinun Sanas ouat minun Suulleni makiamat/ Quin Hunaia.

119:104 Sinun Sanas tekepi minun ymmertteueisexi/ Senteden mine wihan caiki wäret Tiet.

119:105 Slnun Sanas ombi minun Jalcani Lyffty/ Ja yxi Walkivs minun Tieni päle.

119:106 Mine wannon ia tadhon sen pite/ Ette mine ne sinun Wanhurskaudhes Oikiudhet pitee tadhon.

119:107 Sangen mine olen waiuattu/ HERRA wirgota minua sinun Sanas pereste.

119:108 Otoliset olcoon sinulle HERRA ne mieliset minun Swni wffrit/ Ja opeta minulle sinun SwsOikiudhet.

119:109 Mine kannan alati minun Sieluani käsiseni/ Ja em

mine vnodha sinun Lakias.

119:110 Ne Jumalattomat wiritteuet minulle Paulat/ Mutta em mine exy sinun Keskyistes.

119:111 Sinun Todhistoxes ouat minun ijancaikiset Perimiseni/ Sille he ouat minun Sydhemeni riemut.

119:112 Mine callistan sydhemeni/ tekemen sinun Oikiudhes ielkin/ aina ia ijancaikisesta.

119:113 Mlne wihan ne Tuimat Henget/ Ja racastan sinun Lakis.

119:114 Sine olet minun Warieluxen ia Kilpen/ Mine toiuon sinun Sanas päle.

119:115 Poickecat minusta te Pahanelkiset/ Mine tadhon pite minun Jumalani Keskyt.

119:116 Ylespidhe minua sinun Sanallas/ Ette mine eleisin/ Ja ele anna minun Toiuoni wilpistelle.

119:117 Wahuista minua/ ette mine autuaxi tulisin/ Nin mine alati halaian sinun Oikiuttas.

119:118 Sine alastallat caiki iotca sinun Oikiuxistas horiuuat/ Sille heiden wiettelyxens ombi sula Walhe.

119:119 Caiki Jumalattomat Maan päldē sine poisheitet nin quin loan. Senteden mine racastan sinun Todhistoxes.

119:120 Mine pelken itzeni sinusta/ nin ette minun ihon wärise/ Ja wapitzen sinun Domios teden.

119:121 Mlne warinotan Oikiudhesta ia Vanhurskaudhesta/ Ele minua ylenanna nijlle/ iotca minulle wäkiwalta tekeuet.

119:122 Wasta sine Paluelias edeste/ Ja lohuta hende/ Ettei ne Coriat tekisi minulle wäkiualta.

119:123 Minun Silmeni hiueltyuet sinun Terueydhes pereste/ Ja sen sinun Wanhurskaudhes Sanan ielken.

119:124 Toimita sinun Paluelias cansa sinun Armos pereste/ Ja opeta minulle sinun Oikiuttas.

119:125 Sinun Paluelias mine olen/ anna minulle ymmerdhöst/ Ette mine sinun Todhistoxes tundisin.

119:126 Jopa aica on/ Ette HERRA sihen iotaki tekis/ He ouat sinun Lakis serkenyet.

119:127 Senteden mine

racastan sinun Keskys/ ylitze
Cullan/ ia ylitze cauniman
Cullan.

119:128 Senteden mine ieristens
pidhen sinun caickia Keskyies/
Mine wihan caicki wäret Tiet.

119:129 IHmeliset ouat sinun
Todhistoxes/ Senteden minun
Sieluni ne pitepi.

119:130 Quin sinun Sanas
iulgistetaan/ nin se ilahutta/ ia
nijlle Yxikerdhaisille andapi
ymmerdhyxen.

119:131 Mine auan Swni/ ia
hoocan/ Sille mine halaian
sinun Keskyies.

119:132 Käenne sinuas minun
poleeni/ Ja ole minulle
Armolinen/ Ninquin sine nijlle
totudh tekemen/ iotcasinun
Nimees racastauat.

119:133 Anna minun keumiseni
wissin olla sinun Sanasas/ Ja
ele anna iongun wäkiuallan
ylitze minuawallita.

119:134 Lunasta minua
Inhimisten wäryttelyxist/ nin
mine tadhon pite sinun
Keskyies.

119:135 Yleswalista sinun
Casuos Paluelias päle/ Ja
opeta minulle sinun Oikiuttas.

119:136 Wedhen oiat wootauat
minun Silmesteni/ Ettei sinun
Keskyies pidhete.

119:137 WAnhurskas sine olet
HERRA/ Ja oikia ombi sinun
Sanas.

119:138 Sine olet ne sinun
Wanhurskaudhes Todistoxet/ ia
Totudhen hartasti keskenyt.

119:139 Mine olen lehes
surmaxeni kiuanut/ Ette minun
Wiholiseni ouat sinun Sanas
vnoctaneet.

119:140 Sinun Puhes ombi
sangen coeteldu/ Ja sinun
paluelias sen rakasna pite.

119:141 Mine olen piskuinen ia
ylencatzottu/ Mutta em mine
vnodha sinun Keskyies.

119:142 Sinun Wanhurskaudhes
ombi ijancaikinen Wanhurskaus/
Ja sinun Lakis ombi Totuus.

119:143 Adhistos ia tuska ouat
minuhun sattunuet/ Mutta mine
halaian sinun Keskyhis.

119:144 Ne sinun
Wanhurskaudhes Todhistoxet
ouat ijancaikiset/ anna minulle
ymmerdhös/ nin mineelen.

119:145 Mine hwdhan coco
Sydhemesteni/ cwldele minua
HERRA/ Ette mine sinun

Oikiuttas pidheisin.

119:146 Sinun tyges mine
hwdhan/ Auta minua/ Ette mine
sinun Todhistoxes pidheisin.

119:147 Warahin mine enneten/
Ja hwdhan/ Sinun Sanas päle
mine toiuon.

119:148 Ennen puhdhetta mine
waluon/ Ette puhuisin sinun
Sanoistas.

119:149 Cwldele minun äneni
sinun Armos pereste HERRA/
wirgota minua sinun Oikiudhes
ielken.

119:150 Minun pahanelkiset
Wainoliseni carkauat päleni/ Ja
ouat caucana sinun Laistas.

119:151 HERRA/ sine tykene
olet/ Ja sinun Keskyes ouat
caiki sula Totuus.

119:152 Mutta site wasthan mine
tiedhen/ Ette sine olet sinun
Todhistoxes ijancaikisesta
perustanut.

119:153 CAtzo minun
Radholisudheni/ ia pelasta
minua/ vlosauta minua/ Sille
eipe mine vnodha sinunLakias.

119:154 Toimita minun Syyn/ ia
päste minua/ wirgota minua
sinun Sanas cautta.

119:155 Se Terueys ombi

caucana nijlde Jumalattomilde/
Sille euet he tottele sinun
Oikiuttas.

119:156 HERRA/ sinun Laupius
ombi swri/ Wirgota minua sinun
Oikiuttas pereste.

119:157 Minun Wainoiani ia
Wiholiseni ouat monet/ Mutta
em mine poickene sinun
Todhistoxistas.

119:158 Mine näen ne
Ylencatzoiat/ Ja se teke minulle
paha/ Ettei he sinun Sanaas
pidhe.

119:159 Catzo/ Mine racastin
sinun Keskyies/ HERRA wirgota
minua sinun Armos pereste.

119:160 Sinun Sanas ombi
alghusta Totuus ollut/ caiki
sinun Wanhurskaudhes

Oikiudhet pysyuetijancaikisesta.

119:161 PÄmiehet wainouat
minua ilman syyte/ Ja minun
Sydhemen pelkepi sinun
Sanoistas.

119:162 Mine iloitzen sinun
Puhees ylitze/ Ninquin iocu sais
swren Saalijn.

119:163 Walhen mine wihan/
Ja sijte cauhistun/ Mutta sinun
Lakis mine racastan.

119:164 Seitzemesti peiues mine

kijten sinua/ Sinun
 Wanhurskaudhes Oikiudhen
 poolesta.
 119:165 Swri Rauha ombi nijlle/
 iotca sinun Lais racastauat/ ia
 ei heiden pidhe horiuman.
 119:166 HERRA/ mine odhotan
 sinun Terueydhes ielkin/ ie teen
 sinun Keskys pereste.
 119:167 Minun Sielun pitepi
 sinun Todhistoxes/ Ja sangen
 ne racastan.
 119:168 Mine pidhen sinun
 Keskyies ia sinun Todhistoxias/
 Sille caiki minun Tieni ouat
 sinun edeses.
 119:169 HERRA/ anna minun
 Candeeni sinun etees tulla/
 anna minulle ymmerdhöstä
 sinun Sanas ielkin.
 119:170 Anna minun Rucouxeni
 sinun etees tulla/ Pelasta minua
 sinun Sanas ielkin.
 119:171 Minun Hwleni pite
 kijttemen/ Coskas minulle
 opetat sinun Oikiuttas.
 119:172 Minun Kieleni pite
 puhuman sinun Sanastas/ Sille
 caiki sinun Keskys ouat oikiat.
 119:173 Olcoon sinun Kädhes
 minulle awlinen/ Sille mine olen
 vloswalinut sinun Keskys.

119:174 HERRA/ mine
 ikeuöitzen sinun Terueydhes
 ielken/ Ja halaian sinun Lakias.
 119:175 Anna minun Sieluni
 ele/ Ette hen sinua kijtteis/ Ja
 sinun Oikeutes auttacon minua.
 119:176 Mina olen ninquin iocu
 exyue ia cadhotettu Lammas/
 etzi sinun Paluelias/

CXX. Psalmi .

*On yxi Rucous/ iolla Propheta/
 rucolepi warielta Walecteleuast
 Kieleste/ se on/ Jumalattomast
 Opista/ ia Opettaista/ iotca
 sen oikian Opin raiskauat ia
 turmeleuat/ Ja ne Jumaliset
 Opettaiat wihauat. Jonga hen
 werdautta tereuille Nonilla/ ia
 swrella Culolla eli Tulipalolla.
 Neme noutauaiset xv. Psalmit
 cutzutan Trappuin eli
 ylesastumisen Psalmit/ Ninquin
 mwtomat Hebreerit lwleuat/ Ette
 Leuitit Papit ne weisatit xv.
 Trapuissa/ Joilla Templijn
 ylesmentin/ waimoin Honesta/
 nin Miesten honesen. Ja
 mwtomat sanouat/ Ette ne/
 sijttequin caiki Wffrin meno oli
 pätetty/ lopussa weisattin.*

120:1 Yxi Weisu Corkemas
Choris.

120:1 Mlne hwdhan HERRAN
tyge/ minun tuskissani/ Ja hen
cwldeli minua.

120:2 HERRA pelasta minun
Sieluni nijste Walecteleuista
suista/ Ja wäriste Kieliste.

120:3 Mite se wäre Kieli taidha
sinulle tedhä? Ja mite se taita
vlostoimitta.

120:4 Se on ningun iongun
Wäkeuen tereuet Noolet/
Ninquin * Tuli Catauis.

120:5 Woi minua/ ette mine
mwcalainen olen * Mesechin
seas/ teuty minun asua Kedarin
Maiain seas.

120:6 Se tule minun Sieluleni
ikeuexi/ Asua ninen tykene/
iotca Rauha wihauat.

120:7 Mine pidhen Rauhan/
Mutta quin mine puhun/ nin he
Sodhan nostauat.CXXI. Psalmi

.On sen waiuatun Seurakunnan/
ia cungin Jumalisten Lohutos/
Ette Jumala/ ioca Sionis wissille
sanalla/ Jaihmelisille

Todhistoxille/ seke poiens
tulemisen ia pyhen Hengen
andamisen/ ette mös

Euangeliumins cautta/itzens

ilmoitti/ catzele/ cwldele/ ia
auttapi henen Auxenshwtauaiset
totisella vskaluxella.

CXXI. Psalmi .

*On sen waiuatun Seurakunnan/
ia cungin Jumalisten Lohutos/
Ette Jumala/ ioca Sionis wissille
sanalla/ Ja ihmelisille*

*Todhistoxille/ seke poiens
tulemisen ia pyhen Hengen
andamisen/ ette mös*

*Euangeliumins cautta/ itzens
ilmoitti/ catzele/ cwldele/ ia
auttapi henen Auxenshwtauaiset
totisella vskaluxella.*

121:1 Yxi Weisu corkeimas
Choris. Mlne ylesnoston silmeni
Mekihin pein/ Joista minulle
Apu tulepi.

121:2 Minun Apun tulepi
HERRALDA/ ioca Taiuan ia
Maan tehnyt on.

121:3 Ei hen salli sinun Jalcas
horiuman/ Eike se maca/ ioca
sinua ketke.

121:4 Catzo/ se Israelin wartia/
Eike hen maca eli torcu.

121:5 Se HERRA ketkeköön
sinua/ HERRA ombi sinun

Wartios ylitze sinun Oikiankätes.

121:6 Ettei Auringoisen pidhe sinua peiuelle poltaman/ Eikä Cuun öölle.

121:7 HERRA ketkeköön sinua caikista pahoista/ hen ketkekön sinun Sielus.

121:8 HERRA ketkeköön sinun vloskeumises ia siselkeumises/ hamast nyt ia haman ijancaikisehen.

CXXII. Psalmi .

On Kijtossana/ ette Jumala henen Seurakunnans ketkepi ia warielepi/ ynne henen Palueluxens cansa/ ette Canssa tulis Jumalan Sanan cwleman/ rucoleman ia kijttemen/ Ette synnit rangastetaisin/ ia andexiannetaisin/ Ette Seuracunda cucoistais caikinaisist hywydist/ souinost/ Rauhast/ ia lohutoxest tuskissa/ seke Esimiehis/ kircois/ Esiuallois ette Perehis ia Honenhallitoxis. Joissa palio Lehimeisten teden/ kerssiten. 2. Tim. 2. Caiki mine kersin ninen Ulosualitudhen teden/ ette hekin autuaxi tulisit.

122:1 Yxi Daudin Weisu/ Corkeimas Choris. Mlne iloitzen nijste quin minulle sanotut ouat/ Ette meidenpite sihen HERRAN Honesen siselkeumen.

122:2 Ja ette meiden Jalcanne pite seisoman/ sinun Porteisas Jerusalem.

122:3 Jerusalem ombi rakettu/ ette sen Caupungin oleman pite/ Johonga cocontuleminen on.

122:4 Ette Sucukunnat sinne ylesastuman pite/ Nimiten se HERRAN Sucukunda/ sarnaman IsraelinCanssalle/ ia kijttemen HERRAN nime.

122:56 Sille sielle ouat Stolit asetetut domittaman/ ne Daudin Honen Stolit.

122:6 Toiuottaca Jerusalemille Onnia/ he menestykööt/ iotca sinua racastauat.

122:7 Rauha olcoon sises sinun Muries/ ia Onni sinun Pallacisas.

122:8 Minun welieni ia Ysteueni teden/ mine toiuotan sinulle * Rauhan.

122:9 Meiden HERRAN Jumalan Honen teden/ tadhon mine sinun parastas etzie.

CXXIII. Psalmi .

*On Seurakunnan Rucous/ ioca
Mailmas ylencatzotan/ watan
Ulconcollatuita/ Hecumarita/
Epicureita/ Väkeuite/ ia
muidhen Seurakunnan Wiholisia.*

123:1 Yxi Weisu corkeimas
Choris. Mlne ylesnostan Silmeni
sinun tyges/ Joca asut
Taiuassa.

123:2 Catzo/ Quin ne Paluelian
silmet/ heiden HERRAINS käsijn
catzouat.

123:3 Quin ne Picain silmet/
heiden Emendens Käsijn
catzouat.

123:4 Nin meiden silmenne
catzouat meiden HERRAN
Jumalan päle/ Sihenasti ette
hen meille Armolisexitule.

123:5 Ole meille Armolinen
HERRA/ Ole meille Armolinen/
Sille me olem sängen teutetyt
ylencatzomisesta.

123:6 Sängen teunens ombi
meiden Sielunna/ ninen ylpiein
pilcoista/ ia ninen Corein
ylencatzomisesta.

CXXIV. Psalmi .

*On makia Seurakunnan Lohutos
ia Kijtossana warieluxen ia
wapadhoxen teden/ Nin monein
Wiholistein hirmusutta ia
Julmautta watan/ quin ouat/
Kuningasten/ Pämiesten/
Canssain/ Eriseurain/ Ja
Ulcocullasuttein/ Jotca
Seurakunnan tactouat/ pereti
cadhotta/ Joinenga Julmauxen
Propheta wertautta swren
Wirdhan eli Cosken wotamisen
cautta.*

124:1 Yxi Daudin Weisu/
Corkeimas Choris.

124:2 ELLei itze HERRA olis
meiden cansan/ Nin sanocan
Israel.

124:3 Ellei itze HERRA olis
meiden cansan/ Coska
Inhimiset meite watan
carkaiauat.

124:4 Nin he ylesnielisit meite
eleuene/ Coska heiden Wihans
meiden ylitzen iulmistu.

124:5 Nin Vesi meite vpotais/
Cosket keuisit ylitze meiden
Sielunna.

124:6 Kijtetty olcoon se HERRA/

Ettei hen meite anna
 Raateluxexi heiden Hambaisens.
 124:7 Meiden Sielun päsi
 ninquin iocu Lindu sijte Lindurin
 paulasta. Se Paula on serietty/
 ia me pästetutolema.
 124:8 Meiden Apun ombi
 HERRAN Nimes/ Joca on
 Taiuan ia Maan tehnyt.

CXXV. Psalmi .

*On Rucous ia Kijtossana/ Ette
 HERRA warielopi Seurakunnans
 ia ne Jumaliset Opettaiat/ iotca
 Tyrannilde sordhetaan/ Ja
 vhcapi ette Jumala ne
 Ulcocullatut/ quin oikiasta
 Opista poickeuat/ cadhottapi.
 Waan ne Pyhet hen päste ia
 cunnioitta.*

125:1 Yxi Weisu Corkeimas
 Choris.
 125:2 Jotca vskaltauat HERRAN
 päle/ eipe he lange/ waan
 ijancaikisesta pysyuet/ ninquin
 se Woori Zion.
 125:3 Ymberi Jerusalemin ouat
 Wooret/ Ja se HERRA ombi
 henen Canssans ymberille/
 hamast nyt ia ninijancaikisudhen

asti.
 125:4 Sille ninen Jumalattomain
 Waltica ei pidhe pysymen ylitze
 sen Wanhurskasten Joukon/
 Ettei neWanhurskaat
 vlosoiennaisi Käsiens Wäryteen
 pein.
 125:5 HERRA tee hyuesti/ Nijlle
 hyuille ia hurskaille Sydhemiste.
 125:6 Mutta iotca poickeuat
 heiden wärijn teihins/ Nijte
 Jumala poisaiapi/ ninen
 pahaintekiedhen cansa/Mutta
 Rauha olcoon ylitze Israelin.

CXXVI. Psalmi .

*On Kijtossana ia Päsemisen
 Lupaus sijte Babilonian
 Fangiuxesta/ ia caikista muista
 pahoista/ Ja liatekin Synniste/
 Colemasta/ Laista. etc.
 Christusen ia Euangeliumin
 cautta/ Jolla Christusen
 Waldakunda leuiteteen/
 Coolema ia Perkele voitetan/
 Ja caikinainen Pahws
 poispyhiten.*

126:1 Yxi Weisu Corkeimas
 Choris. COska HERRA pästepi
 ne Zionin Fangit/ Nin me olema

ninquinUnennäkeueiset.

126:2 Silloin meiden suun
Naurulla teuteten/ Ja meiden
Kielen teunens riemua/ Silloin
sanotanPacanoissa/ se HERRA
on Swria heiden coctans tehnyt.

126:3 Se HERRA on Swria
tehnyt meiden coctan/ Sille me
iloiset olema.

126:4 Käenne HERRA meiden
Fangiuxen/ Ninquin sine ne
Wirdhat Etelen pein
poisquiuanut olet.

126:5 Jotca kynelille kylueuet/
Pite ilolla ylesnijttemen.

126:6 He meneuet ia idkeuet/
ia vloscandauat callin
Siemenen/ Ja tuleuat Riemulla
ia touat heidenLychtehens.

CXXVII. Psalmi .

*Teme Psalmi opetta Ettei
Walta/ Kirco/ ia Honeenhallitos
woidha eli taita asetetta/
hallitta/ taica warielta/ Ellei
HERRA siugna/ Sen
Sananparden ielkin/ HERRAN
Siugnaus se rickauttapi.*

127:1 Yxi Salomonin Weisu
Corkeimas Choris. ELLeI HERRA

Honetta rakennaisi/ Nin he
huckan tötetekisit/iotca senpäle
rakendauat.

127:2 Ellei HERRA Caupungia
warielis/ Nin ne Wartiat huckan
waluouat.

127:3 Se on turha/ ette te
warhan ylesnouset/ ia hilian
maata menet/ Ja swrella töölle
Elatoxenwalmistat/ Sille hen
andapi ne Ysteuillens heiden
maatessans.

127:4 Catzo/ Lapset ouat
HERRAN Lahia/ Ja Rumin
hedhelme on yxi Andamus.

127:5 Quin Noolet iongun
Väkeuen kädhesse/ Nin ouat ne
Nooret Piltit.

127:6 Autuas on se/ ionga
Wijni nijte teunens on/ Euet ne
häueistete/ Coska he
Wiholisteins cansaPortissa
toimittauat.

CXXVIII. Psalmi .

*Quin se entinen Psalmi opetti/
Ette caiki menestypi Jumalan
Siugnauxesta/ ia ei meiden
töosten ia surustan. Nin teme
opettapi sen Siugnauxen
Jumalan pelkeueisten*

*Auioskeskuin ia pyhein tyge
oleuan. Nin tai on yxi
Häidenlaulu ia Morssianwirsi/
Jolla ne Auiot seke lohutetan/
ette caiki Onneliset heille
toiutetaan/ ia Jumalalda
luuatan.*

128:1 Yxi Weisu Corkeimas
Choris. AUtuas on iocainen quin
HERRA pelkeuet/ ia henen
Teidhens pälewaeldauat.

128:2 Sine eletet sinuas sinun
Käteis töiste/ Autuas sine olet/
Ja hyuesti sinulle keupi.

128:3 Sinun Emendes pite
oleman ninquin iocu
Hedhelmelinen Winapuu/ ymberi
sinun Hones louckat/Sinun
Lapses ninquin ne Oliunwesat/
sinun Peudhes ymberille.

128:4 Catzos/ Tellens se Mies
siugnatan/ Joca HERRA pelke.

128:5 Sen HERRAN pite sinua
Zionista siugnaman/ Ette sinun
näkemen pite sen Jerusalemin
Onnen/caiken sinun Eliaicanas.

128:6 Ja saat nähhexes sinun
lastes Lapset/ Rauhan ylitze
Israelin.

CXXIX. Psalmi .

*On caunis Rucous/ Kijtossana/
Mainitos ia Walitus Seurakunnan
Wiholisia wastan/ Joista hen
quitengi wariellan lohutetan ia
päteten/ mös caikia Heluetin
Portia wastan Waicka hen
hamast Norudhestans on
sordhettu/ Wimein hen vhkapi
Jumalan Canssan Wiholisille
cadhotuxen.*

129:1 Yxi Weisu Corkeimas
Choris. USein he ouat minua
adhistanuet hamast minun
Norudhestani/sanocan nyt
Israel.

129:2 Usein he ouat minua
adhistanuet hamast minun
Norudhestani/ Mutta euet he
minuaylitzewoittanuet.

129:3 Ne Kyndeiet ouat minun
Selkeni päle kyndenyet/ Ja
heiden Wacons pitkeen
wetenyet.

129:4 Se HERRA quin
Wanhurskas on/ ombi ninen
Jumalattomidhen Köudhet
poishacanut.

129:5 Ah ioska he häpiehen
tulisit/ ia tacaperin käendyisit/

Caiki iotca Zioni wihauat.
 129:6 Ah ioska he olisit ninquin
 ne Rohot Cattoin päle/ Jotca
 ennen quiuettuuat/ quin he
 ylesreueisten.
 129:7 Joista se Nijtteie kättens
 ei teute/ Eike mös se
 Lychtensitoia henen Syliäns
 teute.
 129:8 Eike yxiken Ohitzekeupe
 sano/ Olcoon HERRAN siugnaus
 teiden pälen/ Me siugna
 teite sihenHERRAN Nimehen.

CXXX. Psalmi .

*Teme on murhelisen mielen
 hocus ia Rucous/ quin hen
 synnins raskaudhen tundeppi/ ia
 ette Jumala ninen teden
 wihainen on. Waan se on paras
 lohutos/ Ettei hen mwta
 miteken Synnins souinoxi
 asetta/ quin sulan Jumalan
 Armon ia Laupiudhen/ Jumalan
 Poian Welinkeumisen teden/
 henen lupauxens teden. Gen. 3.
 12 etc.*

130:1 Yxi Weisu Corkeimas
 Choris. SYuiste hwdhan mine
 sinun tyges HERRA.

130:2 HERRA cwle minun Änen/
 warinottacan sinun Coruas
 minun Rucouxeni äneste.
 130:3 Jos sine HERRA soimat
 syndie? HERRA cuca sis pysypi?
 130:4 Sille sinun tykönes ombi
 Synnein se Andexiandamus/
 Ette sinua pelieteisin.
 130:5 Mine odhotan HERRAN
 ielkin/ Minun Sielun odhotta/
 Ja mine toiuon henen Sanans
 päle.
 130:6 Minun Sielun wartioitze
 HERRA/ Homen wartiasta ia
 haman homen wartiahan.
 130:7 Israel toiuocan HERRAN
 päle/ Sille HERRAN tykene ombi
 Armo/ ia runsas lunastos henen
 tykenens.
 130:8 Ja hen lunastapi Israelin/
 caikista henen Synneistens.

CXXXI. Psalmi .

*Omasta Esicuuastans hen mana
 ia keske/ Ette me Jumalan
 Sanas/ ia sulas Armos
 tydhyisim/ Ninquin Lapsi Eitins
 helmas ia parmahil/ Nisie
 imeppi/ Ettei me loottaisim
 omahan wäkeen/ wisauteene/
 wanhurskautene/ ansionne eli*

tööne päle.

131:1 Yxi Daudin Weisu
corkeimas Choris. HERRA/ eipe
minun Sydhemen ole coria/
Eike minun Silmeniylypie ole/
enge waella swris asiois/ iotca
minulle ylenpaltiset ouat.

131:2 Coska em mine pannut
Sieluani ia hilinyt/ Nin minun
Sielun tuli weroitetuxi/ Ninquin
LapsiEitestens weroitetaan.

131:3 Israel toiuocan HERRAN
päle/ hamast nyt ia
ijancaikisehen.

CXXXII. Psalmi .

*On Rucous seke Seurakunnan/
ette Waldakunnan Jumalan
Canssan ia Pappiudhen edest/
lupauxens teden/ quin Daudin
tapactui ette hen/ Ne tadhois
ketke wariella ia tedhelpite. Nin
mös sen vdhen ia ijancaikisen
Christusen Waldakunnan ia
Pappiudhen teden/ Ja mös
ninen Waldakundain edest/
iotca Seurakunnan holhouat/
auttauat. etc.*

132:1 Yxi Weisu corkeimas

Choris. MUista HERRA Daudin
päle/ caiken henen waiuans
päle.

132:2 Joca HERRALLE wannoi/
Ja lupauxens lupasi sille
Jacobin Wekeuelle.

132:3 Em mine siselkeu minun
Honeheni Maiahan/ enge nouse
minun woteeni Macauxen päle.

132:4 Em mine anna silmeni
Unda sadha/ Enge silmiloinde
torcumista.

132:5 Sihenasti quin mine Sian
leudhen HERRALLE/ Sen
Jacobin Wäkewen Asumisexi.

132:6 Catzo/ me cwlima
heneste Ephratas/ me olema
sen leunet Metzen Kedhoissa.

132:7 Me tadhoma henen
Asumisijns siselkeudhe/ Ja
cumardham henen Jalcains
Astinlaudhan edes.

132:8 Ylesnouse HERRA sinun
Lepohos/ Sine ia sinun
Wäkewydhes Arckis.

132:9 Anna sinun Pappies pukia
heitens Wanhurskaudhella/ Ja
sinun Pyhes riemuitkan.

132:10 Ele poisota sen sinun
Woidhellus Hallitost/ Sinun
Paluelias Daudin teden.

132:11 HERRA ombi wannonut

Daudil ydhen totisen Walan/ Ja
 eipe hen hende wilpistele/
 Sinun Rumishedelmeste mine
 tadhon istutta sinun Stolis päle.
 132:12 Jos sinun Lapses minun
 Lijttoni piteuet/ ia minun
 Todhistoxeni/ iotca mine heille
 opetan/ Nin pitemös heiden
 Lapsens sinun Stolis päle
 istuman ijancaikisesta.
 132:13 Sille HERRA ombi Zionin
 vloswalinut/ Ja halapi sielle
 asuaxens.
 132:14 Tai on minun Leponi
 ijancaikisesta/ Tesse mine
 tadhon asua/ Sille se hyuesti
 minulle kelpa.
 132:15 Mine tadhon henen
 Elatoxens siugnata/ Ja henen
 Kieuhillens kylle Leipe anda.
 132:16 Henen Pappins mine
 tadhon Terueydhelle puietta/ Ja
 henen Pyheins pite
 riemuitzeman.
 132:17 Sielle pite Daudin
 Saruen ylespuhkeman/ mine
 walmistin minun Lyfftyni minun
 woidheltuaniwarten.
 132:18 Henen Wiholisens mine
 tadhon häpielle puietta Mutta
 henen pälens pite henen
 Crununscucoistaman.

CXXXIII. Psalmi .

*Hen neuuopi yximielisudhen
 pidhette Seurakunnas/
 Waldakunnas ia Perehis/ Ja
 ette sijte Lahiasta Jumala
 kijteteisijn. Joca werdaxi tedhen
 makialla Haiulla/ quin leuielle
 haiopi. Item Taiuan Nestelle/
 iolla Maa/ Pellot/ Nitut ia
 Kedhot/ Poudhast liotetan/
 castetan/ toretan ia höisteten.*

133:1 Yxi Daudin Weisu
 Corkeimas Choris. CAzoz/ quin
 hyue ia suloinen se on/ Ette
 Weliet sosioliseskeskenens *
 asuuat.

133:2 Ninguin se Callis Balsami
 on/ Joca Aaronin Pääste
 alaswoota coco henen
 Partahans/ Joca
 alaswootahenen Watteisens.

133:3 Ninquin se Neste/ ioca
 Hermonist alaslangepi sen
 Zionin woorein päle/ Sille sielle
 Lupapi HERRASiugnauxen ia
 Elemen alati ia ijancaikisesta.

CXXXIV. Psalmi .

Hen neuuopi Sanan ia

*Seurakunnan Paluelioille/ Ette
he wisusti Wircans tekisit/
sarnaten/ rucolen ia kijtten
Jumalata Seurakunnan edeste.
Ja manapi muita Jumalisia sen
Wirghan cunnioitta/ yliste/ ia
autta. Jotca ouat Jumalalle
otoliset.*

134:1 Yxi Weisu Corkeimas
Choris. CAtzo/ Kijtteket HERRA
caiki te HERRAN Paluelit/ Jotca
öölle seisotta HERRAN Honesa.
134:2 Ylesnostacat teiden
Kätenne Pyhitöheen pein/ ia
kijtteket HERRA.
134:3 Se HERRA siugnatkon
sinua Zionista/ Joca Taiuan ia
Maan tehnyt on.

CXXXV. Psalmi .

*Teme on Seurakunnan/ quin
Mailmas vihatan ia vaiuatan/
Rucous/ henen wiholisteins
wastan/ Waan syy tesse
mainitan/ nimitein/ seke
ychteitzet ette erinomaiset Ihmet
ia hyuetteghot/ quin Jumala
Jacobin Honella/ Waldakunnalle
ia Pappiudhelle vsein ia
monikerdaisest osottanut on/*

*Egiptin pästemisest/ Monein
Kuningain woittamisest/ Canaan
Maan vlosiacamisest. etc. Ette
hen viele nytkin samalmoto
Seurakunnans auttais. etc.
Halleluia.*

135:1 YListeket sen HERRAN
Nime/ Kijtteket te HERRAN
Palueliat.

135:2 Te quin seisotta HERRAN
Honessa/ Nijsse meiden
Jumalan Esihoneissa.

135:3 Kijtteket site HERRA/ Sille
se HERRA ombi Armachtaia/
Kijstostweisacat henen
Nimellens/ sille seombi
suloinen.

135:4 Sille HERRA on itzellens
Jacobin vloswalinut/ Israel
henen Erinomaisexens.

135:5 Sille mine tiedhen/ ette
se HERRA swri on/ Ja meiden
Jumalan caikein Jumalaten
edes.

135:6 Caiki mite HERRA tacto/
nijte hen teke/ Taiuas/ Maan
päle/ Meres/ ia caikis
Sywydhes.

135:7 Joca Piluet andapi
yleskeude nijste Maan äriste/
Joca Pitkeisentulen ynne Saten

cansa tekepi/ JocaTwlet
salaisist Paicoista andapi
vlospuhalta.

135:8 Joca ne Esicoiset Egiptis
löi/ Seke Inhimisiste ette
Cariasta.

135:9 Ja annoi Merkins ia
lhmeens tulla ylitze sinun Egiptin
Maa/ Ylitze Pharaon ia caikein
henenPalueliains.

135:10 Joca palion Canssa löi/
Ja tappoi wäkeuet Kuningat.

135:11 Sihon sen Amorein
Kuningan/ Ja Oh sen Kuningan
Basas/ Ja caiki Kuningasten
wallat Canaanis.

135:12 Ja annoi heiden Maans
Perimisexi/ Israelin henens
Canssans perimisexi.

135:13 HERRA sinun Nimes pysy
ijancaikisesta/ sinun Muistos
HERRA pysy ilman loppumat.

135:14 Sille HERRAN pite henen
Canssans domitzeman/ Ja
henen Paluelioillens armolinen
oleman.

135:15 Ne Pacanain Epeiumalat
ouat Hopia ia Culda/ Inhimisten
käsille tedhyt.

135:16 Heille on Sw/ ia euet
miten puhu/ Heille ouat Silmet/
ia euet miten näe.

135:17 Heille ouat Coruat/ ia
euet miten cwle/ Eike ole
ensingen Hengi heiden Suusans.

135:18 Jotca sencaltaiset
tekeuet/ he ouat heiden
caltaisens/ Ja caiki iotca
heiden pälens vskaltauat.

135:19 Se Israelin Hone
kijtteken HERRA/ Te Aaronin
Honesta kijtteke HERRA.

135:20 Te Leuin Honesta
kijtteke HERRA/ Te quin HERRA
pelkette/ kijtteke HERRA.

135:21 Kijtetty olcoon se HERRA
Zionista/ Joca Jerusalemis
asupi. Halleluia.

CXXXVI. Psalmi .

*On Kijtossana/ ninquin se
entinen. Sille tesse ylesluetan
Loomisen hyuetteghot/ ia iotca
hen erinomaisesta Israelin
Canssalle osotti/ Ja neuuopi
heite Kijtossanoihin.*

136:1 Kijtteket HERRA/ Ette hen
on Armachtaia/ Sille henen
Hywydhens pysypi ijacaikisesta.

136:2 Kijtteket caikein Jumalain
Jumala/ Sille henen Hywydhens
pysypi ijancaikisesta.

136:3 Kijtteket site caikein
HERRAIN HERRA/ Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:4 Joca yxinens swret lhmet
tekepi/ Sille henen Hywydhens
pysypi ijancaikisesta.

136:5 Joca ne Taiuaat *
sädhylisesta tehnyt on. Sille
henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:6 Joca Maan on wedhen
päle leuittenyt/ Sille henen
hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:7 Joca swret Walkiudhet
tehnyt ombi/ Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:8 Auringoisen ette hen
Peiuen edesseisois. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:9 Cuun ia Tedhet ette he
Ön edesseisoisit. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:10 Joca Egyptin Esicoiset
löi. Sille henen Hywydhens
pysypi ijancaikisesta.

136:11 Ja sielde Israelin
vloswei. Sille henen Hywydhens
pysypi ijancaikisesta.

136:12 Wäkeuelle Kädhelle ia
vlosoijetulla Käsiwardhella. Sille
henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:13 Joca sen Punaisen
Meren iacoi cadhexi osaxi. Sille
henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:14 Ja annoi Israelin sen
lepitzekeudhe. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:15 Joca Pharaonin
Sotawäkinens sihen Punaisen
Merehen vpotti. Sille henen
Hywydhens pysypiijancaikisesta.

136:16 Joca henen Canssans
wei Coruen lepitze/ Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:17 Joca swret Kuningat löi.
Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:18 Ja tappoi wäkeuet
Kuningaat. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:19 Sihon sen Amorrein
Kuningan. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:20 Ja Og sen Basan
Kuningan. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:21 Ja annoi heiden Maans
perimisexi. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:22 Perimisexi henen
Palueliallens Israelile. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:23 Sille hen muisti meiden pälene/ koska me alaspainetut olima/ Sille henen Hywydhens pysypiijancaikisesta.

136:24 Ja lunasti meite meiden Wiholisistan/ Sille henne Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:25 Joca andapi caikelle Lihalle Roans/ Sille henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:26 Kijtteket site Taiuan Jumala. Sille henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

CXXXVII. Psalmi .

Ensimeinen Osa Psalmist on yxi Walitos sijte Babilonian Fangiuxest/ Ja sijte Pacanain coriast ia Ylpiest Eikistuxest/ pidhoitoxest ia Osottelemisest. Waan toinen poli/ ombi Lohutoxest/ Ette Juttain Fangius lopetetaan/ Ja ette heiden Wiholisens pite sangen rangastettaman.

137:1 Liki nijte Wirtoia Babelis me istuime/ Ja idkimme/ Koska me Zionin päle muistimme.

137:2 Meiden Candelenna me ripustimme Paiuhin/ Jotca sielle

ouat.

137:3 Sille sielle he keskit meite weisata/ iotca meite Fangina pidhit/ ia iloita meiden ldkussanna/Weisatka meille iongun Zionin Weisu.

137:4 Quinga me Weisasim HERRAN Weisun/ Wieralla Maalla?

137:5 Jos mine vnodhan sinua Jerusalem/ Nin olcoon minun Oikia käten vnodhettu.

137:6 Kijnitartucon minun Kielen minun kitaani/ Ellen mine sinun päles muista/ Ellen mine tee Jerusalemitminun ylmeisexi iloxeni.

137:7 HERRA muista Edomin Lasten päle sinä Jerusalemin peiuene/ Jotca sanouat/ Ratelkat/ Ratelkatcaiki haman henen Perustoxens asti.

137:8 Sine häuitetty Tyter Babel/ Autuas ombi se ioca sinulle costapi/ Ninquin sine meille tehnyt olet.

137:9 Autuas on se ioca sinun Piskuiset lapses ottapi/ Ja paiskapi kiuihin.

CXXXVIII. Psalmi .

*On Kijtossana/ Christusen
Waldakunnast ia Euangeliumin
andamisest. Jonga hen lopusa
lupasi rucolepi warielta.*

138:1 Daudin. Mlne kijten sinua
coco sydhemesteni/ Jumaloitten
edes mine tadhon sinulle
Kijstostweisata.

138:2 Mine tadhon cumarta
sinun pyhen Templis poleen/ ia
sinun Nimees kijtte/ sinun
Hywydhes iaWakudhes polesta/
Sille sine teit sinun Nimes
Cunnialisexi caikein ylitze/ sinun
Sanallas.

138:3 Coska mine sinua
auxenihwdhan/ Nin cwldede
minua/ Ja anna minun Sieluni
swri wäkewys.

138:4 HERRA sinua kijtteuet
caiki Kuningat Maan päle/ Ette
he cwleuat sinun Sws Sanoia.

138:5 Ja weisauat sen HERRAN
teidhen päle/ Ette se HERRAN
Cunnia swri ombi.

138:6 Sille HERRA on corkia/
Ja nijte Neurie hen catzele/ Ja
ne ylpit hen cauca tunde.

138:7 Jos mine waellaisin

adhistoxeni keskelle/ Nin sine
wirgotat minua/ Ja oiennat
sinun Kätes ylitzeininun
Wiholisteni wihan/ Ja autat
minua sinun Oikialla kädhelles.
138:8 HERRA sihen lopun tekepi
minun techteni/ HERRA sinun
Hywydhes ombi ijancaikinen/
Ele sinunKäsialas ylenanna.

CXXXIX. Psalmi .

*Se ensimeinen poli Psalmist/ on
Kijtossana Pyhein loomisesta ia
ihmelisesta hallituxesta/ Joca
coconans seiso Jumalan käsis/
paitzi Inhimisten wäkie/
aiatoxeia/ neuuoia ia toimia.
Jotca Jumalan ihmeliset teghot/
pite Seurakunnan merkitzemen.
Joista mös pite yleshereymen
uskon/ Rucousen/
Auxihwtamsen/ ia Jumalan
pelgon Toises Osas rucoellan/
Ette seke Jumalan/ ia henen
Sanans/ Ette Seurakunnan
Wiholiset huckuisit/ iotca oman
wäens vskalluxel caikinaiset
rochkiuat. Waan ette hen itze
ketketeisin ia hallitaisin Jumalan
Sanas ia Pyhes Henges.*

139:1 Daudin Psalmi
edelweisattapa. HERRA sine
vlostutkit minua/ Ja tunnet
minun.

139:2 Waicka mine istun eli
ylesnouden/ Nin sine sen
tiedhet/ Sine ymmerdhet
taambata minun Aiatoxeni.

139:3 Ehke mine keun eli
macan/ nin sine olet minun
ymberilleni/ Ja näet caiki minun
Tieni.

139:4 Sille catzo/ eipe sanacan
ole minun Kieleni päle/ iota et
sine HERRA caikia tiedhe.

139:5 Sinepe site toimitat/ mite
mine ennen eli ielkin teen/ Ja
pidhet sinun kädhes minun
ylitzeni.

139:6 Sencaltainen Tieto ombi
minulle ylenihmelinen ia
ylencorkia/ Eipe mine woi site
käsitte.

139:7 Cuhunga mine menen
sinun Hengestes? Ja cuhunga
mine sinun Casuostas
pakenen?J

139:8 os mine ylesastuisin
Taiuasen/ nin sine sielle olet/
Jos mine Woteni Heluetis
rakennaisin/ Catzo/sine mös
sielle olet.

139:9 Jos mine ottaisin ne
AmunRuskon Sijuet/ Ja asuisin
Meren wimeisis.

139:10 Nin sinun kätes
quitengin sinne minua weis/ Ja
sinun Oikiakätes pidheis minun.

139:11 Jos mine sanoisin/
Pimeys macta minun peitte/ Nin
mös itzepe Öön teuty
Walkiuden olla minunymberilleni.

139:12 Sille eipe mös Pimeys
suingan Pimeys ole sinun
tykenes/ Ja Öö walghista
ninquin peiue/ Pimeyson ninquin
Walkius.

139:13 Sille sinun woimasas
ouat minun Munaskwni/ Sine
vastan otit minun Eiteni codhus.

139:14 Mine kijten sinua
senedhest/ Ette mine
ihmelisesta techty olen/
Ihmeliset ouat sinun Teghos/
Jasen minun Sielun kyllle tietē.

139:15 Eipe minun Luuni olluet
sinulle salatut/ Coska mine
sijnä salaises techty olin/
Coska mine lootuolin alahal
maan siselle.

139:16 Sinun Silmes näit
minua/ coska mine en wiele
walmistettu ollu/ Ja caiki päiuet
sinun Kiriaassiselkirioitetut olit/

Jotca wiele oleman piti/ ioista
ei yxiken silloin tullut ollu.

139:17 Mutta quinga callihit
ouat minun edesseni Jumala
sinun Aiatoxes? oho quinga swri
on heidenLucuns.

139:18 Jos mine heite lukisin/
Nin he Sannan Lughun
ylitzekeuisit/ Coska mine
yleshereitzen/ olen wielesilloin
tykenes.

139:19 Joskos Jumala tappaisit
ne Jumalattomat/ Ja ne
WerenAhnet minusta poickeisit.

139:20 Sille he puhuuat
pilcalisest sinusta/ Ja sinun
Wiholises yleskorghottauat
heitens ilman syyte.

139:21 Mine tosin HERRA
wihaan nijte/ iotca sinua
wihauat/ Ja mine närkestyn
heiste/ iotca sinua
wastancarkauat.

139:22 Toisel wihalla mine heite
wihan/ Senteden he ouat
minulle Wiholiset.

139:23 Ulostutki minua Jumala/
ia coettele minun Sydhemen/
kiusa minua/ ia ymmerde/
quinga mine senaiattelen.

139:24 Ja catzos/ Jos mine
pahan tien pälä Lienen/ Ja

saatta minua sen ijancaikisen
Tien pälä.

CXL. Psalmi.

*On Seurakunnan Rucous/
henen wiholisans wastan/ iotca
seke petoxel/ caualuxel ia
Jonilla/ ette mös iulki
wäkiuallalla iulmistuuat ninnen
Jumalisten wastan/ esteuet ia
poiskeldeuet sen Teruelisen
Opin/ wäelle/ Miecalla/ Tulella.
etc. Jotca wimein/ omilla
neuuoillans itzens hucuttauat/
Ninquin vsein tapactu. Sille
HERRAPA on Domari Maan päle.*

140:1 Daudin Psalmi
edelweisattapa.

140:2 PElasta minua HERRA
pahoista Inhimisiste/ wariele
minua wäriste Miehiste.

140:3 Jotca paha aiatteleuat
heiden sydhemisens/ ia ylipeiue
Sota hangitzeuat.

140:4 He hiiouat heiden Kielens
ninquin Kerme/ Kykermen
myrcki on heiden Kielens alla.
Sela.

140:5 Wariele minua HERRA
ninen Jumalattomain käsiste/

wariele minua wäriste
 Inhimisiste. Jotcaaiatteleuat
 minun keumiseni alascukista.
 140:6 Ne Coriat asettauat
 Paulat minun eteeni/ Ja
 vloswenytteuet Norat wercoxi
 minun eteeni/ Jawiritteleuet
 Tien wieres minua warten. Sela.
 140:7 Mutta mine sanon
 HERRALLE/ Sine olet minun
 Jumalan/ HERRA ymmerdhä
 minun Rucouxeni äni.
 140:8 Ole HERRA minun wäkeue
 Apun/ Sine warielet minun
 Pääni/ Sodhan aicana.
 140:9 HERRA ele salli sille
 Jumalattomalle henen
 Himoansa/ Ele wahuista henen
 paha Tachtoans/ Etteihen sijte
 ylpennysi. Sela.
 140:10 Se pahuus iosta
 Wiholiseni neuuolaskeuat/
 Langetkon heiden Pääns päle.
 140:11 Henen pite
 vloswaristaman heiden pälens
 Pitkeisen Tulen/ henen pite
 Tulella heite lömen sywehenalas
 maan siselle/ Ettei heidhen
 ikenens pidhe ylesnouseman.
 140:12 Ydhen pahan Suun ei
 pidhe menestymen Maan päle/
 Ydhen heijun wären Inhimisen

pitecarcotettaman/ ia
 alscukistettaman.
 140:13 Sille mine tiedhen/ ette
 HERRAN pite sen Radholisen
 syyn/ Ja sen Kieuhen
 Oikiudhenvlostoimittaman.
 140:14 Ja ne Wanhurskat pite
 sinun Nimees kijttemen/ ne
 waghat pite sinun Casuos edes
 pysymen.

CXLI. Psalmi.

*Tesse cachtalaist Rucoellan.
 Ensin/ ette hen Teruelises
 Opis/ ia pyhes Elemes
 pidheteisijn. Sitelehin Ette Risti
 aina nite Jumalisia totta seura/
 Nin hen pästemisen anopi.
 Tellens Seurakunda iocapaicas
 edespannan ia vlosmalatan/
 Ette hen ombi kieuhe ia
 Mailmasa monelmodholla
 waiuattu.*

141:1 Daudin Psalmi. HERRA
 mine hwdhan sinun tyges/
 rienne sinuas minun poleheni/
 ymmerdhe minunänen/ coska
 mine sinua auxenihwdhan.
 141:2 Keluatkon minun
 Rucouxen sinun edesses Ninquin

yxi Sawwffri/ Minun Käteni
 ylennys/ ninquin yxilldawffri.
 141:3 HERRA ketke minun
 Suun/ ia wariele minun hwleni.
 141:4 Ele callista minun
 Sydhendeni mihingen pahuteen/
 Ettei se pidheis Jumalattontd
 MenoaPahointekiein cansa/ Eten
 mine söisi nijste/ iotca heiden
 lystende.
 141:5 Se Wanhurskas löken
 minua ysteuelliseste/ ia
 laittacan minua/ Sen pite minun
 iwri hyue tekemen/Ninquin
 Balsam minun Pääni päle/ Sille
 mine alati rucolen ettei he
 minua wahingoitzisi.
 141:6 Heiden Opettaians
 sysetteköön yhteen Kiueen/ Nin
 sijtte cwllaan minun Opetuxen/
 ette se swlaisaombi.
 141:7 Meiden Luun ouat
 haiotetut haman Heluetijn asti/
 Ninquin iocu Maan repis ia
 caiuais.
 141:8 Sille sinun tyges HERRA
 Jumala minun Silmeni catzouat/
 Mine vskallan sinun päles ele
 minunSieluani poishylke.
 141:9 Wariele minua sijte
 Paulasta/ ionga he eteeni
 asetit/ Ja ninen Pahointekiein

Ansasta.

141:10 Ne Jumalattomat
 langeuat toinen toisens cansa
 heiden omihin Wercohins/ Mutta
 mine sillä wälilläwelten.

CXLII. Psalmi.

*Seurakunnan Rucous/ henen/
 Ja Jumalisten Opettain Wiholisia
 wastan.*

142:1 Yxi Daudin Oppi/
 rucoelta/ Coska hen Lolas oli.

142:2 Mlne parghun HERRAN
 tyge/ minun Änelleni/ Ja
 rucolen HERRA minun
 Hwdhollani.

142:3 Mine vloswodhatan minun
 puheni henen edesens/ ia
 osotan henelle minun Häteni.

142:4 Coska minun Hengeni
 adhistoxes ombi/ nin sine
 coriat minua/ He asettauat
 Paulat minun eteheni/tielleni/
 iota mödhen mine waellan.

142:5 Catzele Oikialle kädhelle/
 ia näe/ sielle ei yxiken tadho
 minua tuta/ em mine taidha
 paeta/eikengen tottele minun
 Sieluani.

142:6 HERRA/ sinun tyges mine

hwdhan ia sanon/ Sine olet
minun Toiuon/ Ja minun Osan/
nijnenEleuiten maalla.

142:7 Wari ota minun neurest
Rucouxestani/ Sille ette mine
sangen waiuatan/ Pelasta
minua minunWainolisistani/ Sille
he ouat minulle wäkeuemet.

142:8 Uloswie minun Sielun
Tornista/ ette mine madhaisin
kijtte sinun Nimees/ Ne
wanhurskat minuntykeni
cocoundeuat coskas hyuesti
teet minua watan.

CXLIII. Psalmi.

*On Rucous/ Omantunnon
Sodhas/ Raskais halois/ Synnin
Kiusauxes/ ia Jumalan
hirmulisen Domion etzicos/
coska me ei ycten Ansiota eike
Wanhurskautta meisse itzesem
leudhe/ Mutta caiki domittauat/
ia Epeileuet meiden Töisem ia
Ansioisam.*

*Nin me sis sula Armo
kerietkem/ Ninquin mwtkin
Jumaliset Mailman alghusta
pysit/ ia sait/ Christusen teden.
Sille sepe Jumalan Wanhurskaus
on/ ette hen Andimexi*

*Christusen teden synnit meille
andexiandapi/ ia meite
wanhurskasten edest lukepi.*

143:1 Daudin Psalmi. HERRA
cwldele minun Rucouxen/
Ymmerdhe minun anomisen
sinun Totudhesteden/ Cwldele
minua sinun Wanhurskaudhes
teden.

143:2 Ja ele keu Domiolle sinun
Paluelias cansa/ Sille ettei
yxiken Eleue ole waca sinun
edesses.

143:3 Sille se Wiholinen
wainoapi minun Sieluani/ ia
rickilöpi minun Elemen Mahan
asti/ Hen pane
minunPimeytehen/ ninquin ne
Cooleuaiset Mailmassa.

143:4 Ja minun Hengen ombi
minussa adhistettu/ Minun
Sydhemen ombi minussa
culutettu.

143:5 Mine muistelen ninen
entisten Aicain päle/ Mine
pahun caikista sinun Töistes/
Ja sanelen sinunKäsialastas.

143:6 Mine vlosleuiten minun
käteni sinun poles/ Minun
Sielun ianoapi sinun ielkes
ninquin yxi carkia Maa.Sela.

143:7 HERRA cwldede minua
nopiasti/ minun Hengen catopi/
Ele sinun Casuoas minulda
ketke/ ettei mineninen caltaisexi
tulisi/ iotca Hautan meneuet.

143:8 Szoo minun warahin
cwlda sinun Armoias/ Sille
sinun päles mine toiun/
Ilmoita minulle se Tie/
iotamödhen minun pite
keumen/ Sille mine ikeuöitzen
sinun ielkes.

143:9 Pelasta minua HERRA
minun Wiholisistani/ Sinun tyges
mine pakenen.

143:10 Opetä minua tekemen
sinun Sosios ielkin/ Sille sine
olet minun Jumalan/ sinun
hyue Hengeswieken minun
tasaisen Tien päle.

143:11 HERRA wirgota minua
sinun Nimes teden/ vloswie
minun Sielun hädheste/ sinun
Oikiudhes teden.

143:12 Ja mesta minun
Wiholiseni sinun Hywydhes
teden/ Ja cadhota caiki ne/
iotca minun Sieluaniadhistausat/
Sille mine olen sinun Paluelias.

CXLIV. Psalmi.

*On Kijtossana Waldakunnan/
Esiuallan ia Seurakunnan
edeste/ ia heiden wiholistens/
quin ouat/ meteliset Porgharit
ia Wäretprophetat. Nin tesse
osotetaan/ Ette Sodhan ia
Woiton meno/ Wallan
hallitzemus/ Alemaisten
Cwlemus/ Ja Waldakundain
menestys/ ei oleuan Inhimisten
toimest eli wäeste/ waan
Jumalan lahiat. Senteden
Kuningat ia Pämiehet/
Jumalalda nijte anoman pite/ ia
odhottaman. Wimein hen sangen
lhmechtele ette Jumala on nin
runtas pahoia ia Cunniattomita
wastan/ iosta hen sangen
walita.*

144:1 Daudin Psalmi. Kljjetty
olcon HERRA minun Turuan/
ioca minun käteni oppeta
sotiman/ ia minunsormeni
tappeluxen.

144:2 Minun Laupiudhen ia
minun Linnan/ minun
Warieluxen ia minun
Wapactaian/ minun
Kilpen/iohonga mine vskallan/

Joca minun Canssani alati
waati.

144:3 HERRA/ mike sis
Inhiminen on/ ettes hende nein
coriat? Eli Inhimisen poica/
Ettes heneste ninwarinotat?
144:4 Ombi sijtteki Inhiminen
Tyhien werta/ henen Aicans
cato ninquin wario.

144:5 HERRA callista Taiuas ia
alasastu/ rupe Worihin/ ette he
suitsisit.

144:6 Anna leimauzet iskia/ ia
haiota heite/ ammu sinun
Nolias ia cauhista heite.

144:7 Lehete sinun Kätes
ylehelde/ ia kiruota minua/ ia
pelasta minua swrista wesiste/
Ja mucalaistenLasten käsiste.

144:8 Joinenga Opetus on
keluotoin/ Ja heiden Tönse
wäret.

144:9 Jumala/ mine weisan
sinulle vdhen Wirdhen/ Mine
leikitzen sinulle

kymmenenkieliselle Psaltarilla.

144:10 Sine ioca Kuningailen
Woitot annat/ Ja wapadhat
Dauid sinun Papuelias/ ninen
Heijudhen Murhamiecasta.

144:11 Päste mös minua/ ia
pelasta minua ninen

mucalaisten Lasten kädhest/
Joinenga Opetus onkeluotoin/
ia heiden Töönse wäret.

144:12 Ette meiden Poiat
yleskasuaisit heiden
Norudhellans ninquin Plantut/ ia
meiden Tytteret/ ninquinTemplin
caunistetut Seinet/ ia quin
Palacit.

144:13 Meiden Aittanna olcoon
teunne/ iotca runsat Elatoxet
vlosandaisit/ toinen toisens
pereste/ Ettemeiden Lamban
poikisit Tuhonet/ ia sata
tuhatta/ meiden Kylissen.

144:14 Ette meiden härien olisit
wahuat töhön/ Ettei ychten
Wahingo/ eike walitost elike
Cannet olismeiden Cadhuillan.

144:15 Autuaxi he lausuuat sen
Canssan/ ionga nin keupi/
Waan autuas on se Canssa/
Jonga HERRAJumalana on.

CXLV. Psalmi.

*On sangen ialo Kijtoswirsi/
Jumalan Ihmeistä/ Laupiudhest
ia henen ijancaikisesta
Waldakunnastans/ ette hen
caiki Loodhut edescatzo/
enimiten vskoliset. Jossa liatekin*

*kijteten Christusen Waldakunnan
teden/ ette se on Laupiudhen/
ia Armon ijancaikinen
Waldakunda. Jossa ne
Langetut/ ylesoijetan/ ne
Rucoleuaiset/ cwildellan. Ne
Tuskaliset holhotan/ ia ne
waiuatut/ autetan. Nemet ialot
hyuetteghot/ tesse nykyses
Eelemes
Christusest osotetan/ iota
ijancaikinen Eleme seurapi.*

145:1 Yxi Daudin kijtos taica
Ylistos. Mlne tadhon sinua yliste
minun Jumalan/ sine Kuningas/
Ja kijtensinun Nimees aina ia
ijancaikisesta.

145:2 Jocapeiue mine
cunnioitzen sinua/ ia iulghistan
sinun Nimees aina ia
ijancaikisesta.

145:3 Swri ombi HERRA ia
sangen Cunnialinen/ ia henen
swruens ombi sanomatoin.

145:4 Lasten Lapset pite sinun
Töites ylistemen/ Ja sinun
Woimastas puhuman.

145:5 Mine tadhon puhua sinun
cunnialisesta caunista
HERRAUTTAS/ ia sinun
lhmeistes.

145:6 Ette pite puhuttaman
sinun cunnialisesta Teghoistas/
Ja ette sinun HERRAuttas
mainitaisijn.

145:7 Ette sinun swri Hywydhes
ylisteteisijn/ Ja sinun
Wanhurskaudhes kijteteisijn.

145:8 Armolinen ia Laupias
ombi HERRA/ hidhas wihaan/ ia
runsas Hywydhest.

145:9 Sulois ombi HERRA
caikille/ ia armaitze caiken
henen Tecoinsa päle.

145:10 Kijtteken sinua HERRA
caiki sinun Teghos/ ia sinun
Pyhes kijtteken sinua.

145:11 Julghistacan sinun
Waldakunnas Cunnian/ ia
puhucan sinun Woimastas.

145:12 Ette sinun Woimas tulis
Inhimisten Lapsille tietteuexi/ Ja
sinun Waldakunnas swri
cunnialinenWäki.

145:13 Sinun Waldakunnas ombi
ijancaikinen Waldakunda/ ia
sinun HERRAudhes pysypi ilman
loppumat.

145:14 HERRA ylespite caiki
iotca caatuuat/ ia ylesnostapi
caiki alassullotut.

145:15 Caikein silmet sinun
päles wartioitzeuat/ Ja sine

annat heillen Roan aiallans.

145:16 Sine auat sinun Kädes/
ia ylesteutet caikia quin eleuet
sosiolla.

145:17 Wanhurskas ombi HERRA
caikisa henen Teisense/ Ja
Pyhe caikissa Töissense.

145:18 Leszne ombi HERRA
caikia henen

Auxenshwtauaisians/ caikia tosin
iotca Totudhessa

hendauxenshwtauat.

145:19 Hen tekepi mite ne
Jumalan pelkeueiset halaiuat/
ia cwlepi heiden parghunsa ia
auttapi heite.

145:20 HERRA warielepi caiki
henen Racastaiansa/ ia caiki
Jumalattomat hen hucuttapi.

145:21 Minun suuni pite
puhuman HERRAN kijtoxen/ Ja
caiki Liha cunnioittacan henen
Pyhe Nimensealanomati ia
ijancaikisesta.

CXLVI. Psalmi.

*Tesse ylesluetan Jumalan
Hyuetteghot/ ette hen Loia on/
ette hen lupauxens pitepi/ ette
hen wariele/ wapautta synnit
andexi anda/ ne waiuatut hen*

*autta. etc. Nin ette Christusen
waldakunda/ hyuetteghot ia
Oppi/ eipe seiso Inhimisten
hallus eli woimas/ Waan
Jumalan päle/ caiki wskallus
ombi lootetapa/ ioca eiswingan
wilpistele. Waan se vskallus
Inhimisten päle/ wiettele. Joista
caikista Jumala ombi Kijtettepä.*

146:1 Halleluia.

146:2 Kljte HERRA minun
Sielun/ Mine kijten HERRA/
nincauuan quin mine elen/ Ja
minun JumalanKijtoxen weisan/
nincauuan quin mine täälle
olen.

146:3 Elket vskaltaco Pämiesten
päle/ Inhimiset he ouat/ euet
he woi miten autta.

146:4 Sille Inhimisen Hengi pite
erkaneman/ Ja henen teuty
iellens Maaxi tulla/ Silloin ouat
caiki henenAiuotuxens hukas.

146:5 Autuas on se/ ionga Apu
Jacobin Jumala ombi/ ionga
toiuo HERRAN henen Jumalans
päle seiso.

146:6 Joca Taiuan/ Maan/
Meren/ ia caiki iotca nijsse
ouat/ tehnyt ombi/ Joca Uskon
pite ijancaikisesta.

146:7 Joca Oikiudhen saatta
nijllen/ quin Wäkiualda
kersiuet/ Joca ne Isouaiset
rauitze.

146:8 HERRA hen kiruotta ne
Fangitut/ HERRA hen
yleswalgaise ne Sokiat.

146:9 HERRA hen ylesnosta ne
alascukistetut/ HERRA hen
racasta ne Wanhurskat.

146:10 HERRA hen warielepi ne
Wieraat ia Oruoit/ Ja ylespite
ne Lesket/ Ja ninen
Jumalattomiten Tienhen haiotta.

146:11 HERRA on Kuningas
ijancaikisesta/ Sinun Jumalas
Zion ilman loppumat. Halleluia.

CXLVI. Psalmi.

*On Kijtossana seke Jumalan
Hengelisten ette Rumilisten
Hywein tekoin edest/ iotca
ieristens ylesluetan/ ia
edesspannan Seurakunnalle ia
caikille Jumalisille tietie ia
aiattelda. Ette hen rakenda
särietyt/ cocopi/ haiotetudh/ ia
Rauitze seke Eleimet ette
Linnut/ Ja enimitten hen
Uskolisens holhopi.*

147:1 Kljtteket HERRA/ Sille
meiden Jumalata kijtte/ on yxi
callis Asia/ Se kijtos ombi
suloinen ia caunis.

147:2 HERRA hen rakenda
Jerusalem/ ia cocopi ne
haiotetut Israelitit.

147:3 Hen paranda ne
muretudh Sydhemet/ ia läkitze
heiden Kiwnssa.

147:4 Hen lukepi Tädhet/ ia
cutzu heite caikia Nimeldens.

147:5 Swri ombi mieden
HERRAN/ ia mittamatoim henen
Woimans/ Ja se on
käsitemätöim quinga henhallitze.

147:6 HERRA hen ylesoijenda ne
Radholiset/ ia ne Jumalattomat
hen mahan paiska.

147:7 Woroin weisacat
HERRALLE kijtossanalla/ ia
weisatca meiden HERRALLEN
Candeella.

147:8 Joca Taiuan Piluille
peitte/ ia Saten anda Maan
päle/ Joca Rohot wortein päle
casuatta.

147:9 Joca Eleinden anda
heiden Roans/ Ja Corpin
poille/ iotca hende
auxenshwtauat.

147:10 Ei henen tachtöns ole

Orin wäkeuxes/ eike mös
miehen Särisse ole henen
Miennoudhe.

147:11 HERRALLE ombi
miennoudhe ninen päle/ iotca
hende pelkeuet/ Ja iotca hene'
Laupiudens pälevskaltauat.

147:12 YListe Jerusalem
HERRA/ kijte Zion sinun
Jumalatas.

147:13 Sille hen wahwista sinun
Portis Salpat/ ia siugnapi sinun
Lapses sinussa.

147:14 Hen saatta Rauhan
sinun Ärihis/ ia rautzepi sinua
parahilla Nisuilla.

147:15 Hen lehette Puheens
maan päle/ Henen Sanansa
nopiasti iooxe.

147:16 Hen andapi Lumen
ninquin Willan/ Hen haiotta
Hermen ninquin Tuhgan.

147:17 Hen wiska Rakeens
ninquin Palat/ Cuca henen
Packaisens edes keste?

147:18 Hen sanopi/ Nin se
sulapi/ Hen andapi Twlens
puhalda/ nin se soienne.

147:19 Hen ilmoitta Jacobille
henen Sanans/ Ja Israelille
henen Tauans ia Oikiudhens.

147:20 Eipe hen sillemoto

tehnyt ydhengen Pacanain/ Eike
andanut heille tiete henen
Oikiuttans/ Halleluia.

CXLVIII. Psalmi.

*Kijtossana Jumalalle caikilda
Loondocappaleilda/ Ensin
Taiualisist ia sijtte Malisist/ ette
he heiden Looians ia Haltians
ylisteisit/ Joissa hen osotapi/
Ensin henen Woimans/ iolla he
caiki loodhut ouat ia alati
ylespidheten/ Ja henen
Wijsaudhens/ iolla hen caiki
hyuesti sääta hallitze ia
toimitta/ Nin mös henen
Laupiudhens/ iolla he wariellan/
ketketen ia codhallanspidheten.
Ette Mekin oppisimma/ nin
Woimalisen/ Wijsan ia Laupian
Jumalan päle/ caikis Asiois/
Cappaleis ia Menois/ vskalta/
lootta/ turuata. Ja hende
ainoata racasta ia peliete.
Halleluia.*

148:1 Kljtteket te Taiuat
HERRA/ kljtteket hende
corkiuxes.

148:2 Kljtteket hende caiki
henen Engelins/ Kljtteket hende

caiki henen Sotawäkens.
148:3 Kijttekot hende Auringo ia
Cuu/ kijttekot hende caiki
kircaat Tedhet.

148:4 Kijttekot hende te
Taiuasten Taiuat iocapaicas/ Ja
ne Wedhet/ iotca Taiuain päle
ouat.

148:5 Heiden pite HERRAN Nime
kijttemen/ Sille hen keskepi/
nin se loodhuxi tule.

148:6 Hen pitepi ne aina ia
ijancaikisesta/ hen asettapi
heite/ ettei heiden toisin
keumen pidheis.

148:7 Kijttekot HERRA Maan
päle/ Te Walaskalat ia caiki
Syweydheth.

148:8 Tuli/ Rakeet/ Lumi/ ia
Sumu/ Ja Twlispä Ilma/ iotca
henen Sanans vlostoimittauat.

148:9 Woret ia caiki Cuckulat/
hedhelmeiset Puudh ia caiki
Cedrit.

148:10 Pedhot ia caiki Eleimet/
Mateliat ia lendeuet Linnut.

148:11 Te Kuningat Maan päle/
ia caiki Canssat/ Pämiehet ia
caiki Domarit.

148:12 Noricaiset ia Neitzyet/
Wanhat ynne Noorten cansa.

148:13 Pite kijttemen HERRAN

Nime/ Sille henen ainoa Nimens
ombi corkia/ ionga kijos Taiuat
ia Maadhylitzekeupi.

148:14 Joca henen Canssans *
Sarue' ylescorghottapi/ caiki
henen Pyhens kijttekeet/ Ne
Israelin Lapset/se Canssa quin
hende paluele/ Halleluia.

CXLIX. Psalmi.

*On Kijtossana/ ia Woiton
Weisu/ Ette Jumala ne Israelit
fangiuxistans wapacti/ cocosi/
omisti/ Ja swret woitot annoi/
Ja ette Nytki Euangeliumin
aialla/ hengelisille Aseille/ coco
Mailman Kuningat ia
Seurakunnat woitetan Christusen
ala.*

*Jonga cautta Jumala mielistupi
Canssains cochtan/ se on/
eipe hen heille wihastu/ Waan
Laupiudhens cautta synnit
andexiandapi/ Joca sen
waiuatun Seurakunnans mailmas
warieleri/ Nin ette Se Sanan
cautta saa Woiton ylitze
Canssain ia Kuningasten/ ette
he cwlisit ia tottelisit
Euangeliumita. Sille se on/ Ne
Tornit/ Bultit/ Cahlet/ Stukit ia*

*Siteet/ ioilla Liha adhistetan.
etc.*

149:1 Halleluia. VEisacat
HERRALLE vsi Weisu/ se Pyhein
Seurakunda pite hende
kijttemen.

149:2 Iloitkan Israel Hennesse/
ioca henen teki/ ne Zionin
Lapset ihastucon heiden
Kuningastans.

149:3 Heiden pite Tantzis henen
Nimens kijttemen/ Trumbuille ia
Candeleille heiden pite
henelleleikitzemen.

149:4 Sille HERRALLA ombi
mielennoudhe henen
Canssahans/ hen auitta
Herroitain site Culkeuata.

149:5 Ne Pyhet pite iloitzeman
ia ylistemen/ Ja kijttemen
heiden Cammiosans.

149:6 Heiden Suus pite
Jumalata ylistemen/ Ja
caxitereiset Miecat heiden
käsens.

149:7 Coston tekemen Pacanain
seas/ Ja Rangaistoxen Canssain
keskene.

149:8 Heiden Kuningaitans
sitoman Cahleise/ ia heiden
Knapins Rautabultijn.

149:9 Ja tekemen heille sen
kirioitetun Oikiudhen/ Ja temen
Cunnian pite caikein henen
Pyheins oleman.Halleluia.

CL. Psalmi.

*On Kijtossana caikinaisten
Jumalan swrtein ia
monikerdaisten/ hyueintecoin
teden/ seke quin hen Israelin
Canssalle/ Lain alla osotti/ Ette
nyt Seurakunnallens tesse vdhes
Testamentis. Quin tapactu
Euangeliumin sarnamises/ Jolla
Jumala ylisteten/ Ja Me meiden
kijtoxen paitzi vlcocullasutta
woroim henelle osotamma.*

150:1 Halleluia. Kijtteket HERRA
henne Pyhydhesens/ kijtteket
hende/ henen Wäkewydhens
wahwdhes.

150:2 Kijtteket hende henen
Jaloimain Tecoins teden/
kijtteket hende henen
ylenpaltisen HERRAUDSENSteden.

150:3 Kijtteket hende Basunilla/
kijtteket hende Psaltarilla ia
Candeleilla.

150:4 Kijtteket hende Trumbuilla
ia Tantzilla/ Kijtteket hende

Harpunkielille ia Huiluilla.
 150:5 Kijtteket hende kymiseuille
 Culkuisilla/ kijtteket hende
 cumiseuilla Cimbelille.
 150:6 Caiki Hengelliset/
 kijtteken HERRA/ Halleluia.

*Psaltarin Loppu. Tulkittu Somen
 Turws. Prentätu Stocholmis
 Amundi Lauritzan Poialda.
 Christusen Syndime Wodhesta.
 1551. Augusti. 28.*

Propheta Esaia

Alcupuhest Esaian Prophetan Päle/ paras Osa.

*Ensin on sangen tarpelinen/ ette ioca temen Prophetan
 keluolisesta lukia tacto/ henen pite Titulust warinottaman/ ia
 hyuesti sen wimeisen Kuningain Kirian/ ia mös sen wimeisen
 Cronikan kirian/ ia nijste Tegoist/ puheist ia Tiloist/ quin ninen
 Kuningain alla tapactui/ iotca tesse Tituluxes ouat mainitut/
 samain kiriaian loppun asti/ wisusti merkitzemen. Nin teme Prophetia
 site paramin ymmerteten coska tietten quingacaltainen meno
 Judeas silloin oli/ cuista Asioista hen on sarnanut/ Milliset
 Canssat olluet ouat/ eli mike heiden Aightoxens on ollut/ heiden
 Napurins/ Ysteuins/ taica Wiholisins cansa eli wastan. Ja liaten/
 quinga he Jumalan coctan sijnä Makunnas heitens keutit/ ia
 Prophetan/ henen Opins/ ia Jumalan palueluxen wastan/ eli
 Epeiumalten paluelusta pitenyet ouat. Sitelehin tarpelinen on/ ette
 se ymmerteisin/ quinga ne Makunnat/ iotca tesse ia muissa
 Prophetissa mainitan/ Jerusalemin ia Judean maan lehin eli ymberi
 macauat/ ettei se Lukeita esteisi eli swttuuaisexi tekis. Nin ombi
 lten pein Jerusalemist eli Judeast lehinen se CoolluMeri/ cussa
 muinen Sodoma ia Gomorra seisonut olit.*

*Sillepolella site Coollut Mertä/ macapi se Moabin maakunda/ ia se
 Ammonin lasten.*

*Sijtte wiele edhemben maca Babilon eli Caldea/ Ja sijtteki
 edhemben/ Se Persian maa/ Joista Esaias palio puhupi. Pohian*

pein/ macapi se wori Libanon/ ia sen ylitze Damascus ia Siria.
 Mutta sijtte edhemben Idhen poolen/ macapi Assiria/ Josta Esaias
 mös palio iuttele. Länten pein/ macauat ne Philisterit sen swren
 Meren tykene/ ne Juttain pahimmat wiholiset. Ja sijte samasta
 Mereste iuri pohian polehen/ ombi Sidon ia Tyrus/ Joinenga äret
 Galilean cansa ycten ioxeuat. Etelen pein/ ouat monda maat/ quin
 Egiptus/ Ethiopia/ Arabia/ se Punainen Meri/ Edom ia Midian/ Nin
 ette Egiptus länten pein Etelestmacapi. Neiste Makunnist Esaias etc
 sarnapi/ iotca Judean Maan ymberille macasit/ ninquin Sudhen
 ioukot/ iongun LambainHonen ymberille.

Ninen mutamain canssa he toisnans Lijttot ia Souinnot teit/ waan
 ei miteken heille se auttanut. Teme tosin Propheta ombi teunens
 eleuist/ lohulisist/ ia sydhemelismet/ Puheist ia Sanoista/ caikein
 kieuhein Omatundoin/ Sieluin/ ia surkiain murhelistein Sydhenden
 coctan. Nin ouat mös tesse couat vkhauzet ia hirmuiset kekeyxet/
 nijte Paadhituuta/ Coreita/ niskurita/ couacoruaisi Jumalattomita
 wastan/ ios se mutoin autaisi.

Wimein on merkitzeminen/ Ette hen Juttan Canssa enimen nucteli/
 laitti ia rangaisi Epeiumalten palueluxest/ Samalmoto mös Pramin
 Coreutta/ Yleniomist/ Ahneutta/ ia mw dh synnit hen vsein rangaisi.
 Mutta sen ylpien vskalluxen ia turuan/ quin he panit heiden
 vlosualitun Epeiumalten Palueluxen ia omain töidhens/ Eli heiden
 taica mucalistein Kuningain/ ia Lijttoin loottamisen päle/ Esaias
 hartamasti laitta ia nuctele.

Joita ei Canssa kersie maltanuet/ Sille he tactoit nijske asioissa
 Oikiudhen oleuan/ Waicka heille oli sula exytos/ walhe/ wieckaus
 ia wärys. Senteden mös Kuningas Manasses wimein andoi henen
 tapetta/ Ninquin Kettarin ia Eriseuraian/ Ja quin Juttat sanouat/
 nin hen keskelde Sahalla leickatin.

Esaia

I. Lucu.

1:1 TEme on se Esaian Amozin poian * Näky/ ionga hen näki Judan ia Jerusalemin päle/ Usian/ Jotham/ Aham/ ia Jehiskiam/ ninen Judan Kuningasten aicana.

1:2 Cwlcat te Taiuat/ ia Maa ota Coruijs/ sille se HERRA puhupi. Mine olen Lapset vloscaszuattanut ia ylescorghottanut/ ia he ouat minusta poislangeneet.

1:3 Herke tundeppi henen HERRANS/ ia Asi henen HERRAS seimen/ Mutta eipe Israel minua tunne/ ia minun Canssan ei ymmerdhä.

1:4 O we sille syndiselle Canssalle/ site Canssa swresta pahastteghosta/ sille pahaekiselle Siemenelle/ nijlle Wahingolisille Lapsille. Jotca HERRAN ylenannoit/ sen Israelin Pyhen pilcasit/ he poickesit tacaperin.

1:5 Mite warten mine teite enemien löön/ ette te ne poickemiset waiuoin site enemien

teet? * Coco pää ombi sairas/ ia coco sydhen omqi wäsinyt/ 1:6 Hamast Candapäst nin Lakiapähen asti/ eipe miten terueytte henesse ole. Waan * Haaua ia sinimaria ia wiharacot/ iotca euet ole ommellut/ eike sidhotut/ eike Öliulle siueltyt.

1:7 * Teiden Maan ombi autiana/ teiden Caupungit ouat tulella poltetut. Mucalaiset ylessöuet teiden Pellon teiden silmein edes/ ia ombi autia/ ninquin se/ ioca Mucalaisilda radheltu ombi.

1:8 Mutta mite wiele iellens onopi Zionin Tytterest/ se on ninquin * Lectimaia Winatarhas/ ia ninquin iocu Hacomaia Sengipellossa/ Ninquin iocu häuitettu Caupungi.

1:9 Ellei se HERRA Zebaoth meille iotakin wähe annais ylitzedhe/ Nin me olisima quin Sodoma/ ia Gomorran caltaiset.

1:10 * Cwlcat HERRAN Sana/ te Pämiehet Sodomast/ ottacat coruijn meiden Jumalan Laki/ sine Canssa Gomorrasta.

1:11 * Mite minulle teiden Wffrein palioudhest? sanopi

HERRA/ Mine olen sijte
Oinasten poltwffrist/ ia ninen
Söttilesten rasuasta rautitettu/ ia
en tottele wasicain/ Lambain ia
Cauristen wertä.

1:12 Coska te ilmestytte minun
Casuoni eten/ cuca
sencaltaisita wati teiden
käsisten/ ette te waellaisit
minun Esihonesani?

1:13 Elket sillen teiden
Rocawffrian huckan edestoco/
Se haijuwffri ombi minulle yxi
Cauhistos.

1:14 Site wttacuuta ia
Sabbathia/ coska te cocon
tuletta/ em mine kersi/ Sille te
prucacat nijsse Epeiumalten
paluelust ia wäkiualta. Minun
Sielun wihapi teiden Wttacuutan
ia Juhlapeiuien/ mine olen
nijste suuttunut/ mine wäsyn
site kersieseni.

1:15 Ja quin te paralans
käsienne ylesnostat/ nin mine
quitengin silmeni teiste
poiskäennen. Ja waicka te palio
rucolisitta/ em mine quitengan
teite cwle/ Sille teiden *
kädhen ouat Werta teunens.

1:16 * Peskät/ pudhastacat
teiten/ poisangat teiden Paha

menon minun Silemein edest.
1:17 Lackacat pahasta/ oppecat
hyue tekemen/ etziket
Oikiudhen ielkin. * Auttacat site
alaspainettu/ Saattacat nijlle
Oruoille Oikiutta/ ia auttacat
Lesken asia/

1:18 ia sijtte tulcat/ ia
catzocam cummalla * Oikius
on/ sanopi HERRA. Jos teiden
Synnit wiele * Weri ruskiat
olisit/ nin heiden pite quitengin
Lumi walkiaxi tuleman. Ja
waicka he olisit ninquin
Rosincaruaiset/ pite heiden
quitengin ninquin Willa tuleman.

1:19 Jos te minua cwlisitta/ nin
teiden pidheis maan hywydhen
nautitzeman.

1:20 Mutta ios te poisweltet/ ia
oletta couacoruaiset/ nin
Miecan pite teite ylessömen/
Sille sempe HERRAN sw puhupi.

1:21 * Quinga se tapactu/ ette
se hurskas caupungi on Horaxi
tullut? Hen oli teunens Oikiutta/
Wanhurskaus henesse asui/
Mutta nyt Murhaiat.

1:22 Sinun Hopias ombi
Cardhexi tullut/ ia sinun *
Winas ombi wedhelle secoitettu.

1:23 Sinun * Pämiehes ouat

wäret ia Warcain cumpanit/
Caiki he kernasti Lahia ottauat/
ia seisouat Andimiten ielkin.
Nijlle Oruoille euet he Oikiutta
tee/ ia Leskein Asia ei tule
heiden eteens.

1:24 * Senteden sanopi se
HERRA Jumala Zebaoth/ se
Wäkeue Israelis/ O We/ Mine
tadhon itzeni lohutta wiholisteni
cautta/ ia minun wiholisteni *
cautta wihan sammutta.

1:25 Ja mine käennen minun
Käteni sinun wastas/ ia sinun *
Cardhes puchtaimaxi seliten/ ia
caiken sinun Tinas poiswien.

1:26 Ja saatan sinun * Domaris
entisellens/ ia Radhimiehes
ninquin alghustaki. Senperest
sine cutzutaan wanhurskaxi
Caupungixi/ ia toimelisexi
caupungixi.

1:27 Zion pite * Oikiudhen
cautta lunastettaman/ ia henen
fanginsa Wanhurskaudhen
cautta.

1:28 Ette ne Ylitzekeumerit ia
Syndiset ynne pite serietuxi
tuleman/ ia iotca HERRAN
ylenandauat/ huckuman.

1:29 Sille heiden teuty häpien
tulla * Tammein wooxi/ Joihin

the lustina piditte/ ia häueistyxi
tuleman ninen Yrtitarhain
teden/ iotca te vloswalitzit.

1:30 Coska te tulletta/ ninquin
iocu Tammi quiuain Lectein
cansa/ ia ninquin iocu
Wedhetöin Yrtitarha.

1:31 Ja coska teiden *
Warieluxen tulepi ninquin
Roctimen neuchte/ ia teiden *
tecona ninquin iocu Kipinä. Ja
he molemat pite ynne
ylessytytetyxi tuleman/ iota
eikengen samuta.

** Tammein) Sille hen heiden
Epeiumalanpalueluxens
merkitze/ Sille Wijdhois/ Metzis
ia Yrtitarhois Juttat ylesrakensit
Altarit/ Ninquin Eskisen aican
Clostrit techtin swrimaxi
Jumalanpalueluxexi.*

** Warieluxen/ Ei teille ole
ychten nin swrta woima/ Ei
ychten nin hyue töte eli
Achkerutta/ iotca teite woiuat
neite Pahoia wastan/ wariella.
Sille teme heiden Warieluxens/
oli heiden Epeiumalans/
ioinenga päle he tuskisans lootit
ia vskalsit.*

* Mutta heiden. Teconsa)

*ioinenga päle he mös
hädhesens turuasit. Oli heiden
erinomainen vloswalittu
Jumalanpaluelus ia Epeiumalus/
quin mös caikilla iumalattomilla
onopi. Ennustos Christusen
Seurakunnasta/ caikein
Trötingistä/ ioca Judeasta algui.*

II Lucu

2:1 Teme on quin Jesaias
Amozin poica näki Judast ia
Jerusalemist.
2:2 Wlmeiszne aicana/ pite sen
Woren cussa HERRAN Hone on/
walmixi tuleman/ corkeimaxi
quin caiki Woret/ ia ylitze
caikein Cuckulain
corghotettaman. Ja caiki
Pacanat pite sen tyge
iooxeman/
2:3 ia palio Canssa sinne
menemen/ ia sanoman. Tulcat/
ylesastucam HERRAN Worelle/
sen Jacobin Jumalan Honesen.
Ette hen Opetais meille henen
Teitens/ ia me waellaisim henen
Polkuins päle. Sille Zionista pite
Lain vloskeumen/ Ja sen
HERRAN Sanan Jerusalemist.
2:4 Ja henen pite Pacanain

seas domitzeman/ ia
rangaitzeman monda Canssa.
Silloin heiden pite Miecans
tekemen Auraxi/ ia heiden
Keihens Wicatexi. Sille ei
ydhengen Canssan pidhe toista
Canssa wastan Miecka
ylesnostaman/ eike sille tottuua
sotiman.

2:5 Tulcat te Jacobin Honesta/
waeldacam sen HERRAN
walkiudhes.

2:6 Mutta sine olet sinun
Canssas/ sen Jacobin Honen/
laskenut menne. Sille he enem
rickouat/ quin ne Iteläiset/ ia
ouat Peiuein Walitziat/ Ninquin
ne Philisterit/ Ja salliuat ne
mwcalaiset Lapset monexi tulla.

2:7 Heiden Maans ombi teunens
Culda ia Hopia/ ia heiden
Rickaudhestans ei ole ychten
Loppu.

2:8 Heiden Maans ombi teunens
Orhita/ ia heiden Rattaistans ei
ole Loppu. On mös heiden
Maans teunens Epeiumaloita/ ia
he cumartauat heiden
Käsialans/ iotca heiden
Sormens tehnyet ouat.

2:9 Sielle se ychteinen Canssa
notkista/ Sielle ne Sangarit

heitens neuritteuet/ iotas et heille andexianna.

2:10 Mene Callion siselle/ ia ketke sinus maassa/ HERRAN pelghon edeste/ ia henen Cunnialisen Maiestetins edeste.

2:11 Sille caiki corkiat Silmet pite alettaman/ ia mitke ialoimat Canssois ouat/ teuty itzens notkista/ Sille HERRA yxinens pite sinä aicana corkein oleman.

2:12 Sille se HERRAN Zebaothin peiue/ pite keumen ylitze caiken Coreudhen ia corkiudhen/ ia ylitze caiki ylespaisutut/ ette sen pite alettu oleman.

2:13 Ja ylitze caiki corkiat Cedrit Libanis ia ylesnostetut/ ia ylitze caikein Tammein Basanis.

2:14 Nin mös ylitze caiki corkiat Woret/ ia ylitze caiki corghotetut Cuckulat.

2:15 Ja ylitze iocaitzen corkian Tornin/ ia ylitze caikein wahuain Mwrein.

2:16 Nin mös ylitze caikein Hactein Meresse/ ia ylitze caikein callein Hactein Lippoin.

2:17 Ette caiki Inhimisten

Corkius pite henens notkistaman/ ia neurittemen itzens mite Inhimises corkia liene/ Ja HERRA yxinens sinä aicana corkia oleman pite/ 2:18 Ja ne Epeiumalat pite ratki huckuman.

2:19 Silloin Wortein rotkohin siskeudhen/ Ja maan Cooppijn/ HERRAN pelghon teden/ ia henen cunnialisen Maiestetins teden/ quin hen ylesnouse maata peliئتexens.

2:20 Sinä aicana pite iocaitzen poisheittemen henen Hopians Culdans Epeiumalat (iotca hen on teettenyt cumartaxens) ia myret ia Ölinnut cunnioittaxens.

2:21 Ette hen lytisi Kiuirakohin/ ia Wortein rotkohin/ HERRAN pelghon teden/ ia henen cunnialisen Maiestetins teden/ quin hen ylesnouse maata peliئتexens.

2:22 Nin lakaicat sis Inhimisest/ ionga Hengi Sieramis on/ Sille eipe te tiedhe/ quinga corkiaxi hen on luettu.

IV. Lucu.

Esa. iijj. Lupaus Christusen

Cunnialisest Waldakunnast.

4:2 Slnä Peiuene pite HERRAN
Wesan/ oleman rackan ia
callijn/ ia se maan Hedhelme
ialo ia cunnialinen/ ninen
tykene/ iotca Israelist
wapadhetuxi tuleuat.

4:3 Ja ioca Zionis ylitze on/ ia
Jerusalemis ylitziänyt/ sen pite
Pyhexi cutzuttaman/ Jocainen
quin kirioitettu on/ ninen
Eleuiten seas Jerusalemis. Silloin
HERRA poispesepi/ ne Zionin
Tytteren saastaudhet/ ia ne
Jerusalemis weren wighat
heneste/ sen domitzeuan ia
ylessyttyuen Hengen cautta.

4:5 Ja HERRA saattapi ylitze
caiki sen Zionin woren
asumisen/ ia cussa ikenens se
coottu on/ Ylpeiue sawn ia
Piluen/ ia Tulenpaisteen yli
ööte palaman.

4:6 Sille yxi Skermi pite oleman
ylitze nijte caikia/ quin
Cunnialinen on/ Ja pite yxi
Werho oleman peiuen warioxi
Helten eteen/ ia yxi turua ia
wariellus ilmasta ia sateesta.

V. Lucu.

*Esa. v. Telle Weisulla hen cutzu
Juttat ia mwdh Paranoxeen
wchkamisen cautta*

5:1 LACH/ Mine tadhon nyt
weisata ysteuelleni Minun Säteni
Weisun/ henen *
Winatarhastans.

5:2 Minun Ysteuellen on yxi
Winatarha/ ydhes Lihauas
paicas. Ja hen ymberinsaitasi
hende/ ia Kiuraunioilla hende
warieli/ ia istutti siihen kempit
Winapuut. Hen mös siihen ydhen
Tornin rakensi/ ia caiuoi sielle
ydhen Persyn. Ja odhotti sen
Winamarioia candauan/ Waan
hen cannoi Willimariat.

5:3 Nyt te Domitkat te
Jerusalemis Asuiat/ ia te Judan
miehet/ minun welillen ia minun
Winatarhani.

5:4 * Mite sis olis enembi
tekemist minun Winatarhalleni/
iota em mine henesse tehnyt
ole? Mixi hen cannoi
Willimariat/ koska mine odhotin
hende Winamarioia candaman?

5:5 Lach nyt/ Mine tadhon
teille ilmoitta/ mite mine

tadhon Winatarhalleni tedhä.
 Henen Aitans pite
 poisotettaman/ ette henen pite
 aukiana oleman/ Ja henen
 Mwrins pite rickiseriettemen/
 ette hen tallataisijn.

5:6 Mine tadhon sen
 ylenannetuxi Laskia/ ettei
 kengen henes pidhe leickaman
 eli caiuaman. Waan odhaket ia
 Orientappurat pite henes
 casuaman/ ia tadhon Piluille
 kielde/ ettei he henen pä lens
 sataisi.

5:7 MUtta se Zebaothin HERRAN
 Winatarha/ on nyt se Israelin
 Hone/ ia ne Judan henen
 suloinen Istuttamans. Hen
 odhottapi Oikiutta/ catzo/ nin
 ei mwta ole quin Wäkiualta/
 Wanhurskautta/ catzo/ nin on
 sula Cannetus.

5:8 We nijlle/ quin ydhen
 Honen toisehen wetäuet/ ia
 ydhen Pellon toisehen saattauat
 Sihenasti ettei Kieuhelle
 paickacan ole/ ette he yxinens
 Maan päle asuisit.

5:9 Neme ouat HERRAN
 Zebaothin coruihin tulluet/ Mite
 maxa/ ellei ne monet Honet
 kylmille tule/ ia ne Swret ia

Caunijt ilman Asuuita ieuet?
 5:10 sille * kymmenen
 Winatarhain Sarca/ pite waiuoin
 ydhen Emperin andaman/ ia
 colmekymmende kyluo Spannia
 tekeuet ainostans ydhen wacan.
 5:11 We nijlle/ quin warahin
 homeltan ylhel ouat/ Jopumutta
 nouteleman/ ia istuuat haman
 öön asti/ ette he winasta
 hechkuisit.

5:12 Joilla ouat Candelet/
 Psaltarit/ Trumbut/ Huilut/ ia
 Wina heiden Hecumisians/ ia
 euet catzo/ sen HERRAN *
 teghon päle/ eike tottele henen
 käsialans.

5:13 Senteden minun Canssan
 tapaturmast poiswiedhen
 Fangiuxehen/ ia henen
 Cunnialistens teuty Nelke
 kerssie/ Ja heiden Ychteinen
 Canssans Jano kersi.

5:14 Siteuarten ombi Helueti
 Sielunsa lauialda auanut/ ia
 henen kitans ylesammottanut
 ilman mitat. Ette sinne
 alasmenis seke heiden
 Cunnialisens/ ette se Ychteinen
 Canssa/ seke heiden Rickaans
 ette ne Riemuliset.

5:15 Ette iocainen notkistaman

pite/ ia itzecungin neuritetyxi
tuleman/ ia ninen Coreiten
silmet neuritetyxi tulisit.

5:16 Mutta sen HERRAN
Zebaothin pite domios *
ylistettemen/ Ja Jumalan sen
Pyhen pite wanhurskaudhes
pyhitettemen.

5:17 Silloin pite * Lambat
laitumellens keumen heiden
siohins/ ia Mwcalaiset pite
heitens elettemen ninen *
Lihauaisten aukiudhes.

5:18 4 We nijlle/ quin heitens
kicurtauat irtasten Noorarin
cansa/ wärytte tekemen/ Ja
ninquin Rattainköydhel
synditekemen/

5:19 ia sanouat. Anna henen
Tecons riende/ ia pian tulla/
ette me sen näkisim.

Lehestykön ia tulcoon Israelis
Pyhen Aiuotus/ ette me sen
tiedheisimme.

5:20 5 We nijlle/ quin site Paha
hyuexi/ ia Hyue pahaxi
sanouat/ Jotca Pimeydhesta
walkiudhen/ ia Walkiudhesta
pimeydhen tekeuet. Jotca
Happamast makian/ ia Makiasta
happaman tekeuet.

5:21 6 We nijlle/ quin itzestens

Wijsat ouat/ ia heitens itze
toimelisexi piteuet.

5:22 We nijlle/ quin Kempit
ouat Wina iooman/ ia
kiluoitteleuat iomahan/

5:23 Jotca sen Jumalattoman
Lahiain teden

wanhurskauttauat/ Ja nijste
wanhurskaista heiden
Oikiudhens heiste
poiskäendeuet.

5:24 Senteden ninquin 7
Tulenlieki cordhen culutta/ ia
poissiualda Acanat/ Jwrisillens
pite heiden Jurens mätenemen/
Ja heiden Wesans poishaioman
ninquin tomu.

5:25 Sille he ylencatzouat sen
HERRAN Zebaothin 8 Lain/ ia
pilcauat sen Pyhen sanat
Israelis. Senteden HERRAN wiha
Canssans ylitze iulmistupi/ ia
heiden pälens Kätens 9
vlosoijenda. Ja löpi heite/ nin
ette Woret wapiszeuat/ ia
heiden Rumins ouat ninquin
Loca Catun päle. Ja caikissa
neisse eipe henen Käthens
lackane/ Waan henen käthens
on wiele vlosoijettu.

5:26 Sille henen pite ydhen *
Fäniken ylesnostama'/

haucutteleman Maan äriste. Ja catzo/ ekist ia nopiast he tuleuat/ ia eikengen heiste ole wäsyue eli heicko/ eikengen torcu eli maca.

5:27 * Eikengen Wööt landestans päste/ ia eikenengen Kengenrihmat ricota.

5:28 Heiden Noolens ouat tereuet/ ia caiki heiden Joutzens yleswedhetyt. Heiden Orijs cauiat ouat ninquin Limsie/ ia heiden Rattainspööret/ ninquin ilman Twlispä.

5:29 He kiliuuat ninquin Jalopeurat/ ia kiliuuat ninquin noret Jalopeurat. He kiristeleuet ia Saalijn temmauat/ ia sen omistauat/ ettei kengen site iellenssa.

5:30 Ja * sihen aican heiden ylitzens pauhatan/ ninquin iocu Meri. Coska silloin * Maan päle catzotan/ Catzo/ nin ombi Pimeys adhistoxest/ ia eipe walkius sillen paista pimeydhen tedhen.

VI. Lucu.

Christusen Cunnia nächtijn. Sinä

Woonna/ iona Kuningas Usia Cooli/ sanoi Esaias neite/ coska hen Christusen Cunnian näki. Joan. xij.

6:1 Mlne näin HERRAN istuuan ydhen corkian ia ylesnostetun Stolin päle/ ia henen Wattens Helmat ylesteutit Templin.

6:2 Seraphin seisoit henen ylitzens/ ia cullaki oli cwsijie. Cadhella he peitit heiden Casuons/ ia cadhella he peitit heiden Jalcaians/ ia cadhella he lensit.

6:3 Ja toinen toisens tyge hwsijie/ ia sanoit/ Pyhe/ Pyhe/ Pyhe on se HERRA Zebaoth/ caiki * Maa on teunens henen Cunniatans.

6:4 Nin ette ne Pichtipielet wapisit heiden Hwdhons äneste/ ia se Hoone teutetin Sauusta.

VIII. Lucu.

Jumala pilcasi henen Canssans Wiholiset/ ia nuctele ne vskottomat henen Canssans seas/ ette he enemini vskalsit Inhimisten Auun päle/ quin Jumalan Sanan päle/ iota eike

he pelienyet eike pyhitteneet

8:9 Olcat tuimat te Canssat/ ia paetkat quitengin. Cuulcat te caiki iotca oletta caukaisis Maakunnis? hangicat teiten Sotahan/ ia paetkat quitengin.

8:10 Hangicat teiten/ ia paetkat quitengin/ päätteket ioku Neuuo/ ia eipe se mixike tule. Puhucacat keskenen/ ia eipe se seisocan/ Sille tesse ombi Immanuel.

8:11 Sille nein sanopi HERRA minulle/ Ninquin hen kädheste minua rupeis/ ia osotais minulle/ ettei mine waellaisi temen Canssan Tiesse/ ia sano.

8:12 Elket sanoco/ Lijtto. Eipe teme Canssa misteken puhu/ waan Lijtosta. Elket te nin pelietkö/ quin he tekeuet/ eike wapisko/

8:13 Waan pyhiteket se HERRAN Zebaoth/ se olcoon teiden pelcon ia wapistoxen/

8:14 Nin hen onopi yxi Pyhitös. Mutta yxi Caadhekiui/ yxi Pahannoxen Callio/ nijlle cadhelle Israelin Honeille/ Paulaxi ia Langemisexi Jerusalemin Porgharille/

8:15 nin ette moni henesse louckauat/ langeuat/ serkeuet/ kiedhoittauat ia Fangitetaan.

8:16 Coconsidho se Todhistos/ insigla Laki minun Opetuslapsisani.

8:17 Sille mine toiuon HERRAN päle/ ioca Casuons Jacobin Honesta poisketkenyt on. Mutta mine odhotan hende.

8:18 Catzos/ tesse mine olen ia ne Lapset/ iotca HERRA minulle andanut on/ merkixi ia ihmexi Israelis/ HERRAST Zebaothist/ ioca Zionin woressa asupi.

8:19 Coska he sis teille sanouat. Kysyket Noidhille ia merkien tulkille/ iotca iaritteleuat ia tutkiuat/ nin sanocat. Eikö iocu Canssa madha Jumalans ielkin kysyue? Eikö parambi ole Eleuilde quin Colleilda kysyue?

8:20 Ja Lain ielken pikimin ia Todhistoxen. Ellei he site sanoisi/ Nin eipe heiden site AmunRusko pidhe saaman/

8:21 Waan heiden pite keumen Maakunnas couan piexetyt ia nelkeitzet. Mutta quin he nelke kerssiuet/ nin he wihastuuat ia

kiroleuat heiden Kuningastans ia Jumalatans/

8:22 Ja he yles ia alas catzouat Maan päle/ ia ei miteken mwta leudhe/ quin Murehet ia Pimeyet. Sille he ouat pimitetyt adhistoxes/ ia keuet willis pimeydhes.

8:23 Sille wielepe yxi toinen pimeys tulepi/ ioca heite adhistapi/ quin entises Aighas oli/ coska se keuieste tapachtui zabulonin ia Nephtalin Maasa. Ja senielkin raskamaxi tuli sen Meren tien wieres/ tellepolella Jordanin ninen Pacanain ärisse.

XI. Lucu.

Se Lectio Esa. ix. Käsikirias leuten. Se Canssa ioca Pimeydhes waelsi etc.

Christus ia henen Hengelisens Waldakunnans. Esa. xj.

11:1 NEite HERRA Jumala sanopi/ yxi witza pite putkactaman Isain cannosta/ ia wesän henen Jurestans hedhelmeitzemen.

11:2 Jonga päle pite HERRAN hengen leueiemen/ Se

wisaudhen ia ymmerdhyxen hengi/ Se Neuuon ia wäkewydhen hengi.

11:3 Se Tietemisen ia HERRAN pelghon hengi/ Ja Sen pite heneen puhaldaman HERRAN pelghon. Ei henen pide domitzeman Silmeins näghon ielken Eike nucteleman Coruains Cwlon ielkin.

11:4 Waan henen pite domitzeman wanhurskaudhesa ne kieuhet/ ia nucteleman coctuella Maan radholistein edheste/ Ja pite lömen maan/ henen Swns Sanalla. Ja henen hw lens hengelle/ pite henen tappaman/ sen iumalattoman.

11:5 Ja wanhurscaus pite olemän henen Cupeins wöön/ ia vscon henen mwnaskudhens siteen.

11:6 Sudhet pite asuman Lammasten seghas/ ia Pardus wohlan cansa pite macaman.

Wasicka mös ia Jalopeurukainen/ ia teuras naudhat ynne wijpyuet/ ia vähe sorri heite caitze.

11:7 Nin mös lehmet ia Carhut ynne caidaan/ ynne mös heijden wasikans pite macaman.

11:8 Ja Jalopeuran pite sömen olkia ninquin naudhan/ ia imeuen lapsen pite ihastuman ylitze waskikermen läuen. Ja wieroijtetun Lapsen pite ketens pistemen päkermen loolaan.

11:9 Eijkengen wahingoita/ eijke turmella caikella minun pyhydheni mäghelle. Sille ette maa ombi teunens HERRAN tunnosta/ ninquin meri wedhelle peitetty.

11:10 Ja sen pite tapactuman sine peiuene/ ette Isain iuri/ ioca seiso cansain lippuna sen ielken pacanaiten pite etzimen/ Ja henen lepuns pite cunnian oleman.

11:11 Ja pite HERRAN wiele widhoin sine peijuen vlosoijendaman kethens/ omistaman henen Canssans techteite/ iotca ienyet olit. Nijlde Assirilde/ Egijptilde/ Patrosilde/ musta canssalda/ Elamitilde/ Sineareilda hamateilda/ ia nijlde meren Lodhoijlda.

11:12 Ja henen pite nostaman lipon pacanoijssa/ ia cocoman ne poijsaietut Israelista/ ia ne haiotetudh Judald cocoman

nijste nelieste maan culmista.

11:13 Ja se kwaus Epraim wasthan pite lackaman/ Ja Judan wihamiehet pite peretikatomani/ nijn etteij Ephraim kijua Judasta/ Ja Judan ei pide adhistaman Ephraim vastan.

11:14 Mutta heiden pite leten carkaman Philisterin caulan päle/ ia ynne haparoijtzeman idhen asuuaiset. Edom/ ia Moab pite heiden kesijnse langeman. Ja Ammonin poijghat pite cwliaiset oleman.

11:15 Ja HERRAN pite kiroman sen Egyptin meren wirdhan/ Ja pudhistapi ketens ylitzen kymin henen twlens wekewydhesse. Ja löpi ne seitzemen coskia/ nin ette quiuis kengis ylitzekeudhen/

11:16 Ja oleman pite rata henen techde Canssallens. Jotca ietetty olit Assirilde/ ninquin Israelin tapachtuij/ sine peijuen/ iona hen Egyptin maalda vlgoslexi.

XII. Lucu.

Weisu sijte vdhesta armosta

*Christusen cautta/ lain
poispanemisen ielken. Esa. xij.*

12:1 Sille samalla aijalla/ pite
sinun Sanoman. Mlne kijten
sinua HERRA/ ettes wihainen
olet ollut minun päleni/ Ja
sinun wihas on palainut/ ia sine
lohutat minua.

12:2 Catzo/ Jumala on minun
Terueydhen/ mine olen Turuas/
ia en miten pelke/ Sille HERRA
Jumala ombi minun
Wäkewydhen/ ia minun
Psalmin/ ia minun Terueyten.

12:3 Ammultaman teiden pite
Wette ilon cansa/ nijste
Terueydhen Lecteiste.

12:4 Ja silloin te sanotta/
Kijtteke HERRA/ ia sarnacat
henen Nimens/ iulghistacat
Canssoissa henen Tecoiansa/
muistacat quinga corkia henen
Nimens on.

12:5 Kijstostweisacat HERRALLE/
Sille hen on woimalisesta itzens
osottanut/ Se olcoon tietteue
iocaitzes Maas.

12:6 Ihastu ia iloitze sine Zionin
Asuuainen/ Sille se Israelin
Pyhe ombi swri/ sinun tykenes.

XIX. Lucu.

*Ette Yxi on Christusen
Seurakunda Juttaista ia
Pacanoista. Esa. xix. Sijttequin
Egiptus surkiasti Radheltu oli.*

19:18 Sihen aican pite wijsi
Caupungit Egyptin Maassa/ sen
Canaanin Puhon ielken
puhuman/ ia wannoman sen
HERRAN Zebaothin cautta/ yxi
heiste pite Irheres cutzuttaman.

19:19 Silloin pite HERRAN
Zebaothin Altari oleman keskelle
Egyptin maata/ Ja HERRAN
Maalikiui henen ärissens/

19:20 ioca merkixi a
Todhistoxexi pite oleman
HERRALLE Zebaothin Egyptin
maassa. Sille heidhen pite
HERRAN tyge hwtaman/ heiden
Rangastaians edest/ Nin hen
lehettepi heille Wapactaian ia
Mestarin/ ionga heite auttaman
pite.

19:21 Sille HERRA tulepi
tietteuexi nijlle Egipterille/ Ja ne
Egipterit pite HERRA tundeman
sinä aicana. Ja heiden pite
hende palueleman wffrilla/ ia
Rocawffrilla/ ia lupaman

HERRALLE Lupausta/ ia site pitemen.

19:22 Ja HERRAN pite ne Egipterit lömen/ ia heite parandaman. Sille he HERRAN tyge palaiuat/ ia hen andapi henens rucoella/ ia heite paranda.

19:23 Silloin ombi auoin Tie Egipnist nin Assyrian/ ette ne Assyrit menisit Egipstijn/ Ja ne Egipterit Assyriaahan/ ia ynne Assyrit ia Egipterit Jumalata paluella.

19:24 Silloin Israel pite itze Colmanden oleman/ ynne ninnen Assyrein ia Egypterein cansa/ sen Siugnauksen cautta/ ionga pite Maan päle oleman.

19:25 Sille se HERRA Zebaoth pite heite siugnaman ia sanoman. Siugnattu olcoon sine Egypti minun Canssan/ ia sine Assuri minun Käisialani/ Ja sine Israel minun perimisen.

XXV. Lucu.

Canssain Jepyueisten Techtein Autuudhest.

25:1 HERRA sine olet minun

Jumalan/ sinua mine ylisten/ Mine kijten sinun Nimees. Sille sine Ihmeit teet/ sinun wanhat aiuotuxes ouat vskoliset ia todhet.

25:2 Sille sine teet Caupungin Kiuraunioxi/ sen wahwan Caupungin/ ette hen ydhes coos maca/ ninen mucalaisten Pallacit. Nin ettei ne sillen Caupungit ole/ ia ettei se coskan enemien ylesraketa.

25:3 Senteden cunnioittapi sinua se wäkeue Canssa/ ne wrholiset Pacanain Caupungit sinua pelkeuet.

25:4 Sille sine olet ninen Hauracten wäkewys/ ninen Kieuhein vrhous heiden waiuoisans. Twlispääste turua/ yxi wario Helteste/ coska ne Tijrannit iulmastuuat/ ninquin Twlispä Seine wastoin.

25:5 Sine neuritet ninen mucalaisten metelin/ ninquin Helten quiuas paicas. Ette se Helle ninen Tijrannein Winanoxat ylespoltais/ Ja ne Piluet quitengin warions andaisit.

25:6 Ja se HERRA Zebaoth tekepi caikille Canssoille telle worelle ydhen lihauan

Wieraspidhon/ Wieraspidhon
selkiest winast/ Rasuasta/
Ytymest/ ia Hiuattomast
winasta.

25:7 Ja henen pite tesse
woressa site kärilina
poispaneman/ iolla caiki
Inhimiset kärityt ouat/ ia site
Peittouatet/ poisottaman/ iolla
caiki Pacanat peitetyt ouat.

25:8 Sille ette se Coolema pite
ratki ylesnieltemen/ Ja HERRAN
Zebaothin pite iocaitzesta
Casuoista Kynelet
poispsychkimen. Ja henen pite
Canssans Häueistyxet caikis
makunnis poisottaman/ Sille
HERRA ombi site sanonut.

25:9 Sihen aican sanotan/
Catzo/ tai ombi meiden
Jumalan/ iota me odhotamme/
ia hen auttapi meite. Tai ombi
se HERRA/ Hende me
odhotamme/ ette me iloitzisim
ia riemuitzisim henen
Terueydhesens/

25:10 Sille HERRAN käsi telle
Worella läpeie. Mutta Moab sen
ala runnellan/ ninquin cordhet
runnellan/ ia ninquin Loca.

25:11 Ja HERRAN pite henen
kätens vlosoijendaman heiden

secaans/ ninquin iocu Wipia
heite vlosoijenda/ vimahan.
25:12 Ja henen pite heiden
Pramiudhens henen kätens
käsiuardhella alendaman/ ia
teiden Murein corkiat
wahuistoxet alascallistaman/
alendaman/ ia tomuhun mahan
heittemen.

XXVI. Lucu.

*Sen Hengelisen Jerusalemin
Weisu/ ioca on Seurakunnast ia
Christusest/ henen Runingastans
ia Pispastans. Esa. xxvj.*

26:1 Sihen aican/ pite Judan
Maassa/ sencaltainen Weisu
weisattaman. MEille on wahua
Caupungi/ Murit ia Wernit ouat
Terueys.

26:2 Auacat Portit/ ette se
Wanhurskas Canssa/ ioca
Uskon pite/ siselkeuis.

26:3 Sine aina pidhet Rauhan/
wahwan Lupauxen ielkin/ Sille
sinun päles turuatan.

26:4 Senteden loottacat teiten
HERRAN päle ijancaikisesta/
Sille HERRA Jumala on yxi
Callio ijancaikisesta.

26:5 Ja hen alasnotkista ne/
iotca Corkialla asuusat/ sen
ylescorghotetun Caupungin hen
alendapi/ Ja/ hen sysä sen
hamaan Mahan saacka/ nin
ette hen tomussa maca.
26:6 Ette hen Jalghoilla
polietaan/ ia/ sijtteken ninen
waiuasten ialghoilla/ ia
semmengin ninen Kieuhein
Candapäille.
26:7 Mutta ninen Wanhurskasten
Tie on tasainen/ Ninen
Wanhurskasten Polghut sine
oijennat.
26:8 HERRA sinua me
odhotamme sinun Oikiudhes
tiell/ sydhemen Halu seiso
sinun Nimehes ia Sanaas pein.
26:9 Sydhemesteni mine sinua
öölle halaian/ ynne hengelleni
mine warhan waluon minussani
sinun tyges. Sille cussa sinun
Oikiudhes ombi Maakunnas/ Nin
oppeuat ne Maanpirin Asuuaiset
wanhurskautta.
26:10 Mutta echke nijlle
iumalattomille Armoia taritaisijn/
nin euet he quitengan
Wanhurskautta ope. Waan
tekeuet waiuoin paha sijnä
Oikiudhes maas/ Sille euet he

HERRAN HERRAutta näe.
26:11 HERRA sinun kätes ombi
yletty/ euet he site näe/ Mutta
quin he sen nähdä saauat/ Nin
häpien alaisexi tuleuat (sen
kiuaudhen teden ette
Pacanatki/ ouat heite
hurskamat) Ja wiele sijski sinun
pite heite Tulella culuttaman/
iollas sinun wiholises culutat.
26:12 Mutta meille HERRA sine
Rauhan saatat/ Sille caiki mite
me vlostoimitamma/ ne sine
meille andanut olet.
26:13 HERRA meiden Jumalan/
Mwtkin tosin HERrat meille
Herroitzeuat paitzi sinun/ Mutta
me muistamma quitengin
waiuoin Sinun/ ia sinun Nimes
päle/
26:14 Euet ne Coolluet Elemes
pysy/ ne Hengettömet euet
ylesnouse. Sille sine olet heite
etziskellyt ia mestanut/ ia
caiken heiden Muistons
cadhottanut.
26:15 Mutta sine HERRA sen
edhespidhet pacanain seas/
sine sen ieriestens nin
edespидhet pacanain seas/ Sine
osotat sinun HERRAUTTAS/ ia
tulet cauwas haman Mailman

loppun asti.

26:16 HERRA/ koska Tuska
tule/ nin sinua etziten/ Coskas
heite curitat/ nin he parkuuat
surkiasti.

26:17 Ninquin Wastoinoleua/
koska hen io synnyttemellens
on/ nin henelle on adhistos/ ia
parku kiwuillans/ Jwri nin meille
mös iochtu/ HERRA sinun
Casuos edes.

26:18 Ja mekin
Wastoinolemma/ ia on meille
kipu/ ette me tuskalla
hengitemme. Quitengan Eipe me
woi Maata autta/ eike
Maanpijrin Asuuaiset tactonet
langeta.

26:19 Mutta sinun Coollues pite
elemen/ Ja Rumillans
ylesnouseman. Yleshäretke ia
kerskacat/ Te iotca Maan alla
macatta/ Sille sinun Castes/ on
wiherieisen Kedhon Caste/ ia
maan pite ne Coolluet
henestens vlosandaman.

26:20 Mene minun Canssan
sinun Cammios/ ia sulie Ouet
ielkes/ lymy yrielde silmen
räpeys/ nincauuan ette wiha
ylitzekeupi.

26:21 Sille catzo/ HERRAN pite

vloskeumen Siastans/
etziskelemen Maan Asuuasten
Pahutta heiden ylitzens/ Nin
ette Maan pite ilmoittaman
heiden Werens/ Ja ei sillen
peittemen nijte/ iotca henen
pä lens tapetut ouat.

XXIX. Lucu.

*Jumalattomain Sokiudhest/
Inhimisten Sädhyste/
Euangeliumita wastan/ haikiast
Soimudhest ia Sadhatoxist/
iotca Mielicaruaudhest/ pahoia
wastan/ vloskeuet. Ellei te
tadho Sana wastan otta/ Nin
langecat Sokiana teiden oman
mieliwaltaan.*

29:9 PAatucot ia olcot
tyhmetyt/ Soghaiska teiten/ ia
tulcat iuoxin/ ei quitengan
Winasta/ Horiucat/ ei quitengan
wäkeueste Joomasta.

29:10 Sille HERRA ombi teille
ydhen raskan vnen hengen
siselpannut/ ia teiden Silmen
sulkenut. Teiden Prophetat ia
Pämiehet/ ynne Näkeiten
cansa/ ombi hen soghaisznut/
29:11 Nin ette caikein

Prophetain Näyt pite teille
oleman ninquin Insiglatun Kirian
sanat. Jonga ios iocu andane
sille quin lukia taita/ ia
sanotaisin henelle/ Lue täte/
Ja hen wastapi/ En taidha/
Sille se on insiglattu.

29:12 Eli ios iocu annais sille
quin ei Lukia taitaisi/ ia
sanois/ Lue täte/ ia hen
wastapi. En taidha lukia.

29:13 Ja HERRA sanopi/ Ette
teme Canssa lehestypi minua
suullans/ ia hwlillans
cunnioitzeuat/ Mutta heiden
sydhemens on caucana
minusta/ Ja pelkeuet minua
Inhimisten Kesdyn ielkin/ quin
he opettauat.

29:14 Nin mine mös tadhon
temen Canssan cansa
ihmelisesta menne/ hirmulisesta
ia camalasta. Ette heiden
Wijsaans Wijsaudhen pite
huckuman/ ia heiden
Ymmerteueistens ymmerdhyxen
mine poisheiten.

29:15 We nijlle/ iotca salatut
tactouat olla HERRAN edhes/
heiden Aiuotuxens peitte/ ia
heiden Teghonsa pimeydhes
pite/ ia sanouat/ cuca meite

näke? Eli cuca tundene meite?

29:16 Oij mixi te nin nuriat
oletta? Jwri quin iocu
Sauenuain saui aiattelis/ ia
iocu Käsiala puhuis henen
Mestaristans/ Eipe hen minua
tehnyt/ Ja iocu Teco sanois
henen Tekiestens/ Eipe hen
minua tunne.

29:17 Lach nyt/ wähen hetken
pereste/ pite Libanon pellon
Kedhoxi tuleman/ Ja Pellonkäto
pite Metzexi luettaman.

29:18 Sille samalla aialla/ pite
ne Cwroit cwleman temen Kirian
Sanoia/ ia ninen Sokiain silmet
pite näkemen pimeydheste ia
syngyste.

29:19 Ja ne Radholiset
iellenssaausat ilon HERRASA/ Ja
ne Kieuhet Inhimisten seas/ pite
riemuitzeman sijnä Israelin
Pyhes.

29:20 Coska ne Tyrannit
huckuuat/ ia ne Pilcurit Lopuns
saausat/ Ja ne caiki mestatuxi
tulisit/ iotca waluouat Waiua
matkan saattaxens.

29:21 Jotca saattauat Inhimisie
synditekemen Sarnan cautta/ ia
wainouat Rangastaians Portissa/
ia poickeuat Oikiudhesta walhen

cautta.

29:22 Senteden sanopi HERRA/
Abrahamin Lunastaia tellens
Jacobin Honelle/ Ei Jacob pide
sillen häpien ala tuleman/ ia ei
pide henen Casuons enämbi
häpiemen.

29:23 Sille coska he saauat
Lapsens nähhexens/ ne minun
käsialani/ heiden seasans/ nin
he Pyhittteuet minun Nimeni. Ja
heiden pite sen pyhen Jacobis
pyhittemen/ ia site Israelin
Jumalat pelkemen.

29:24 Sille ne/ ioilla exyueinen
Hengi onopi/ wasteruopeuat
ymmerdhöste/ ia ne
Turhanpuhuiat salliuat heitens
opetta.

XXX. Lucu.

*Parannoxen Tekeueisille Jumala
lupapi Rumilisia ia Hengelisie/
sanallans.*

30:18 SEnteden odhottapi
HERRA/ ette henen pite teille
oleman Armolisen/ ia on
ylesnosnut teite armactaxens.
Sille HERRA on yxi Jumala quin
Domiolla asettapi/ Autuat ne

caiki/ iotca hende odhottauat.
30:19 Sille Zionin Canssa pite
Jerusalemis asuman/ ia ei
sinun pidhe idkemen. Wissist
hen armactapi sinun päles/
coskas hwdhat/ Hen wastapi
sinua/ quin pian hen sen cwle.

30:20 Ja HERRA andapi teille
tuskassa Leiuen/ ia Wettä
teidhen Adhistoxissan. Sille eipe
hen sinun Opetaias sillen
sinusta poislenne/ waan sinun
silmes pite sinun Opetaias
näkemen/

30:21 Ja sinun Coruas pite
cwleman sanan perest/ tellens
sanoden. Tai ombi Tie/ keuket
site möte/ ia elket weltekö eike
Oikiallen/ eike wasemelle.

30:22 Silloin teiden pite riuaman
teiden Ylihopiatut
Epäiumalanne/ ia teiden Cuuain
cullaiset Waattet/ Ja teiden pite
ne ninquin Loghan
poisheittemen/ ia nijlle
sanoman/ Ulosteste.

30:23 Silloin hen andapi Saten
siemenelles/ iotas Pelloles
kyluenyt olet/ ia Leiuen Pellon
tulosta/ ia sengin ylen runsasti.

30:24 Silloin sinun Carias pite
auaralla Rohokedholla

caittaman/ Seke Häriet ette Warsat/ iotca Pellos prucauat/ pite secoitetut Ohrat sömen/ ioca Wiskimel ia Pochtimel ombi podhettu.

30:25 Ja caikein swrein Wortein päle/ ia caikein swrein Cwckulain päle/ pite eroitetut Wäsiurdhat keumen/ sen swren Mestauxen aicana/ coska Tornit langeuat.

30:26 Ja Cuun walun pite ninquin Auringoisen paisten oleman/ ia Aurigoisen paiste pite seitzemenkerta kircambi oleman/ quin se nyt on. Coska HERRA kijnisitopi henen Canssans wahingonsa/ ia henen Haauans parendapi.

30:27 Catzo/ HERRAN Nimi tulepi cauca/ henen Wihans poltapi/ ia on sangen raskas. Henen Hwlens ouat hirmusutta teunens/ ia henen Kielens ninquin culuttapa Tuli.

30:28 Ja henen Hengens ninquin yxi Wesiuirta/ ioca haman caulan asti vlottu. Nijte Pacanoita haiottaman/ sihenasti ette he tyhiexi tuleuat/ ia aiaman Canssan sinne ia tenne Suitzilla heiden suusans.

30:29 Silloin teiden pite weisaman/ ninquin ydhen Juhla peiuen ön/ ia teiden sydhemesten riemuitzeman/ Ninquin Huilulla keudheisin HERRAN Woren päle/ Israelin Turuan tyge.

30:30 Ja HERRAN pite henen cunnialisen änens cwluuttaman/ ette henen vlosoijettu Käsiuartens nädheisijn. Wihalisen haastamisen cansa/ ia culuttauan Tulen Liekin cansa/ wäkeuen Saten ia Raken cansa.

30:31 Sille Assurin pite peleistetyxi tuleman sen HERRAN äneste/ ioca henen witzalla löpi. Sille sen Witzan pite kyllle sattuman ia hyuesti lepitzekeumen. Coska HERRA sen heiden ylitzens wiepi Trumboin ia Candelein cansa/ ia iocapaicas heiden wastans sotipi.

30:32 Sille se Cooppa on eileisest walmistettu/ Ja se sama ombi Kuningalle walmistettu/ kyllle Syue ia leuie. Nin on se Asumus sielle siselle/ Tuli ia palio Puita/ HERRAN Hengen pite sen ylessytyttemen ninquin iongun Tulikiuisen

wirdhan.

XXXV. Lucu.

*Seurakunda se on Christusen
Waldakunda/ waicka hen näky
ylenannetuxi/ Nin hen quitengin
Henges ombi sangen
cunnialinen.*

35:1 NEite sanopi HERRA
Jumala. Ne Coruet ia Erimaat
pite iloitzeman. Ja se aukijoin
sija pite lustinen oleman/ ia
cucoistaman ninquin Cuccainen.

35:2 Henen pite casuain
wihottaman/ ia riemulizna
seisoman caikes llos ia
riemudes. Sille ette Libanon
cunnia henelle annetan/ se
Carmelin ia Saron caunistos. Ja
he näkeuet sen HERRAN
Herrauden/ ia sen meiden
Jumalan Cauniudhen.

35:3 Wahuistacat ne wäsyuet
kädhet/ ia tuetkat ne nändynet
Poluet.

35:4 Sanocat nijlle
heickomielisille. Olcat turuas/ ia
elket pelietkö. Catzocat/ Teiden
Jumalan tulepi costamahan/ se
Jumala ioca maxapi/ hen tulepi

ia wapactapi teite.

35:5 Silloin auaitan ninen
Sokiadhen Silmet/ ia Curoin
coruat aukeneuat.

35:6 Silloin ne Rambat hyppeuet
ninquin Peurat. Ja se Myckein
kieli pacachtapi kijtoxehen. Sille
ette Coruesa Wedhet pite
wloswotaman/ ia Wirdhat
Erimaasa.

35:7 Ja carckia paicka pite
Järuexi souitettaman. Ja quiua
Maa/ pite Cohuuaxi wedhexi
tuleman. Ja sijnä Coopas/
cussa Kerme macasi/ pite
heinen ia Roghon ia Caisilan
seisoman.

35:8 Ja sijne mös pite Matka ia
Tie oleman/ ia se pite Pyhexi
Tiexi cututzttaman/ ettei
Kengen sastainen site möden
waellaisi. Ja se sama pite
heiden edesens oleman/ ionga
päle keudhen/ nin/ ette mös
ne Tyhmet/ euet taidha exyue.

35:9 Eipe sielle Jalopeura
oleman pidhe/ eike iocu iulma
Peto site möden mene/ eikä
sielle leute. Wan ne Lunastetut
pite site möden waeldaman.

35:10 Ne HERRAN Lunastetut
palaiauat ia tuleuat sen cautta

Zionihin riemun cansa/ ia
 ijancaikinen llo pite oleman
 heiden pääns päle. Ilon ia
 Riemun he käsitteuet/ ia mureh
 ia Hocus pite pakeneman/
 sanoi HERRA Caikiwaldias.

XXXVIII. Lucu.

Ezechian Weisu.

38:9 Ezechian Judan Kuningan
 Kirioitus sittequin hen
 Taudhistans parani.

38:10 Mine sanoin/ Nyt minun
 teuty Heluetin Portijn menne/
 ennenquin mine sen homaitzin/
 Ja aiattelin wiele edheme
 elexen.

38:11 Mine sanoin/ Eipe mine
 sille HERRA enembi näe/ Ja/
 sitä HERRA ninen Eleuiten
 Maasa? Em mine sillen Inhimisie
 näe/ ninen tykene/ iotca
 heiden aicans vloseeleuet.

38:12 Minun aican poiscului/ ia
 minulda poisotettu on/ Ninquin
 iongun Paimenen maia/ Ja
 mine poisreuein ninen minun
 Elemenin/ ninquin iocu Canguri.

38:13 Hen minua poisatkaisi
 ninquin Hienon langan/ Sine

loputat minun peiueni ennen
 Ehtota. Mine aiattelin/ Joska
 mine eleisin Amun asti/ Mutta
 hen serki caiki minun Luuni/
 ninquin Jalopeura/ Sille sine
 loputat minun peiueni ennen
 Ehtota.

38:14 Ninquin Curki ia Päskeynen
 mine panin/ ia Cudersin ninquin
 Mettinen/ minun Silmeni rupesit
 puchkeman/ HERRA mine tuska
 kersin/ hookiuta minua.

38:15 O quinga iloisesta mine
 puhua tadhon/ ette hen minulle
 site lupasi/ ia sen mös teke.

Senteden mine tadhon/ caiki
 minun Eliaicani temen minun
 Sieluni Murhen teden kijtte.

38:16 HERRA sijtte eleten/ Ja
 minun Hengeni Eleme sihen
 coconans seisopi/ Sille sine
 annoit minun nuckua/ ia minun
 eleuexi teit.

38:17 Catzo/ swri häte oli
 minulle Turuasta/ Mutta sine
 olet minun Sieluni sydhemestes
 wapachtanut/ ettei se huckuisi/
 Sille sine poisheitit caiki minun
 Syndini sinun selies tagha.

38:18 Sille eipe Heluetti sinua
 kijte/ eike mös Coolema sinua
 yliste/ eike ne sinun Totuttas

odhota/ iotca Coopan
alasmeneuet.

38:19 Waan ainostans ne
Eleuet/ kijtteuet sinua/ Ninquin
mineki nyt teen/ Isen pite
Lapsillens sinun Totuttas
ilmoittaman.

38:20 HERRA auta minua/ nin
me weisamme minun Weisuni/
nincauuan quin me Eleme/
HERRAN Honessa.

XL. Lucu.

*Messiasen Waldakunda ia
Euangelium/ Joannesen Castain
ia Apostolein cautta
iulghistettaua. Esa. xl.*

40:1 LOhutacat/ Lohutacat/
minun Canssan/ sanopi teiden
Jumalan.

40:2 Puhucacat suloisest
Jerusalemmin cansa/ ia sarnacat
henelle/ Ette henen Sotimisens
on lopetettu. Sille henen
Ricoxens on andexiannettu/ Ette
hen on saanut caxikerdhaiset
HERRAN kädheste/ caikein
henen Syndiens tedon.

40:3 Hwtauaisen äni ombi
Corues/ walmistacat HERRAN

tiete/ Techket Erimaasa tasaiset
Polghut meiden Jumalalle.

40:4 Caiki Laxot pite
ylescorghotettaman/ ia caiki
Woret ia Cuckulat pite
alettaman. Ja mite tasattomat
ouat/ pite tasattaman/ ia iotca
Coleat ouat/ pite siliexi
tuleman.

40:5 Sille HERRAN Cunnia
ilmoitetaan/ ia caiki Liha pite
ynne näkemen HERRAN Suun
puhuuan.

40:6 Yxi äni sanopi/ Sarna
sine/ Ja hen sanoi. Mite minun
pite sarnaman? caiki Liha ombi
Heine/ ia caiki henen
Hywydhens/ ninquin Kedhon
Cuckainen.

40:7 Heine poisquiapi/ ia
Cuckainen lakastu/ Sille HERRA
puhalsi siihen.

40:8 Ja tosin/ Canssa ombi
Heine/ Se Heine poisquiuetui/
ia Cuckainen poisputosi. Mutta
se meiden Jumalan Sana pysy
ijancaikisesta.

40:9 Zion sine quin sarnat
ylesastu corkian Woren päle/
Jerusalem sine quin sarnat
ylescorghota wrholisest sinun
änes/ ylescorghota ia ele pelke.

Sanos Judan Caupungeille/
Catzos/ sijne ombi teiden
Jumalan.

40:10 Sille catzo/ se HERRA
Jumala tulepi wäkewydhens
cansa/ henen käsiuardhens pite
hallitzeman. Catzo/ henen Töns
ia Tecons ei pide hedhelmetoin
oleman.

40:11 Ninquin Paimenen henen
pite Laumans caitzeman/ hen
cocopi sylijns Caritzat/ ia
candapi ne helmasans/ ia ne
Emelambat hen saatapi.

40:12 Cuca mitanne Wedhet
käsillens/ ia kemmenellens
taiuat käsitte? ia Maanpirin
sulkepi colmen Sormen mitalla?
Ja woret punnitze wichdin
cansa/ ia Cuckulat waaghan
cansa?

40:13 Cuca HERRAN hengelle
osottapi? eli cuca oli henen
Neuonandaians?

40:14 Keldä hen Neuuo kysy/
ioca henelle ymmerdhöst
andapi? ia opettapi henelle sen
Oikiudhen tien? Ja opettapi
henelle Clokiun/ ia osottapi
henelle sen ymmerdhöxen Tien?

40:15 Catzo/ Pacanat pidheten
ninquin pisara quin Emperijn

iepi/ ia ninquin yxi rachtu/ quin
Waacan iepi.

40:16 Catzo/ Lodhot ouat
ninquin piskuinen Tomu/ Se
Libanon olis sangen wähe
Tulexi/ ia henen Eleimens
ylenharuat Poltwffrixi.

40:17 Caiki Pacanat ouat
ninquin ei miteken henen
edesens/ ia ninquin iuri tyhie ia
turhan edest pidheten.

40:28 Se HERRA ijancaikinen
Jumala/ ioca Maan äret loonut
ombi/ ei wäsy eike nänny/
henen ymmerdhyxens ombi
tutkimatoin.

40:29 Hen andapi nijlle
wäsyuille woiman/ ia nijlle
wäettömille kyllä wäke.

40:30 Ne Noricaiset wäsyuet ia
nändyuet/ Ja ne vrholliset
Miehet langeuat.

40:31 Mutta iotca HERRA
odhottauat/ ne saauat vdhen
woiman/ nin ette he
ylesmeneuet Siuilla quin Cotkat.
Ette heiden pite iooxeman/ ia
ei nändymen/ heiden pite
waeldaman/ ia ei wäsymen.

XLII. Lucu.

*Christus on Jumalan Paluelia
ette hen meille toi Isens
Sanan/ ia meiden Pinan alakeui.*

42:1 CAtzo tai on minun
Paluelian/ Mine hende
ylespidhen/ ia minun
Ulosualitun/ iossa minun Sielun
hyuesti mielistu. Mine olen
henelle minun Hengeni
andanut/ Henen pite Oikiudhen
saattaman Pacanain seas.

42:2 Eipe henen pite hwtaman
eli parkuman/ ia henen Änens
ei Cadhuilla cwlla.

42:3 Site seriettye Rokoa/ ei
henen pidhe rickimurendaman/
ia suiteuaist Pellauaist ei pide
henen sammuttaman/ Henen
pite opettaman Oikiutta pidhette
Totudhes.

42:4 Eipe henen pidhe
nuriseuan oleman/ eike
hirmulisen/ ette henen pite
Oikiudhen maan päle säätemen.
Ja loodhot pite henen Lakians
odhottaman.

42:5 Neite sanopi HERRA
Jumala/ ioca loopi ia
vloswenyttepi Taiuat/ ioca Maan

tekepi ia henen Casuons. Joca
sille Canssalle quin henesse
on/ Elemisen andapi/ ia
Hengen nijlle quin sen päle
keuet.

42:6 Mine HERRA olen sinun
cutzunut Wanhurskaudhes/ ia
rupesin sinun kätes/ ia warielin
sinua. Ja olen sinua andanut
Canssoisa Lijtoxi/ ia Pacanoille
Walkiudhexi.

42:7 Ettes ninen Sokiain silmet
auaisit/ ia ne Fangit vlosweisit
Fangiudhesta/ ia ne Tornista
quin Pimeydhes istuuat.

42:8 Minepe se HERRA/ se on
minun Nimen/ ia em mine anna
kenengen Cunniatani/ eike
minun Ylistötäni Epeiumalille.

42:9 Catzo/ mite tapactuman
pite/ ne mine ennustan/ ia
vutta mine ilmoitan/ Ennenquin
se tapactu/ annan mine sen
teille cwltta.

42:10 VEisacat HERRALLE vutta
Weisua/ Henen ylistoxens ouat
Mailman Loppuin asti. Jotca
Meres waeldauat/ ia mite henes
onopi/ Loodhot ia iotca nijske
asuuat.

42:11 Hwtacat corkiast te
Coruet/ ia Caupungit nijske/

ynne ninen Kylein cansa/ cussa
Kedar asupi. Ne ihastuuat iotca
Calliois asuuat/ ia hwtauat
nijste Wortein corkeudhista.

42:12 Sallicat heiden HERRALLE
Cunniat anda/ ia henen
Nimeens Loodhoisa ilmoitta.

42:13 HERRAN pite vloskeumen
ninquin iocu Sangari/ hen
yleshäretepi Kiuauxens ninquin
Sotamies. Henen pite ihastuman
ia hyminän tekemen/ henen
pite Wiholistens ylitzeuoittaman.

42:14 Kylle mine waikenen
wähen hetken/ ia olen
hiliainen/ ia pidheten itzeni.
Mutta nyt mine tadhon ninquin
Wastoinoleua/ hwta/ Mine
tadhon heite haiotta ia caiki
ylesnielte.

42:15 Mine tadhon häuite
Wooret ia Cuckulat/ ia caiki
heiden Rohons poisquiata/ ia
teen Wedhenwirdhat Loodhoixi/
ia Meret poisquiata.

42:16 Mutta ne Sokiat mine
tadhon iodhatta sen Tien päle/
iota euet he tiedhe/ Mine
tadhon heite wiedhe ninen
polkuin päle/ ioita euet he
tunne. Mine tadhon pimeydhen
heille Walkiudhexi panna/ ia

site Colea tasaisexi/ Neite
tadhon mine heille tedhä/ ia ei
heite ylenanda.

42:17 Mutta iotca vskaldauat
Epeiumaloihin/ ia waletuille
Cuulle sanouat. Te oletta
meiden Jumalat/ heiden pite
tacaperin käendemen/ ia
häpiehen tuleman.

42:18 Cwlcat te Cwroit/ ia
catzocat tähän te Sokiat/ ette
te näkisittä.

42:19 Cuca on nin Sokia quin
minun Paluelian? Ja cuca on
nin Curoi quin minun
Keskyleisen/ ionga mine
leheten? Cuca on nin sokia quin
se Teudhelinen? ia nin Sokia
quin se HERRAN Paluelia?

42:20 Kylle tosin sarnatan/
waan ei sitä quitengan pidhete
Kylle heille sanotan/ Waan euet
cwlla tadho.

42:21 Quitengin HERRA hyue
heille soopi henen
Wanhurskaudhens teden/ ia
ette henen pite Lains
cunnialisexi ia swrexite tekemen.

42:22 Se on yxi radheldu ia
röuettu Canssa/ he ouat caiki
tynni paulatut Coopasa/ ia
Fangein Honesen lymytetut. He

ouat Röüetyxi tedhyt/ ia ei
ychten Auttaia ole/ radhellut/
ia eikengen sano/ Too ne
iellens.

42:23 Cuca on teiden seassan/
ioca neite Coruijns otta? se
merkitken ia cwlcan/ mite
testedes tulepi?

42:24 Cuca on Jacobin
Rateluxexi ylenandanut? ia
Israelin nijlle Röuerille? Eikö itze
HERRA site tehnyt? ionga
wastan me synditehnyet olema?
Ja euet he tactoneet henen
Tiens päle waelda/ ia ei
totelluet henen Lakians.

42:25 Senteden hen on heiden
ylitzens vlospudhistanut henen
wihans hirmusudhen/ ia
wäkeuen Sodhan. Ja on heite
ymberins ylessytyttenyt/ Mutta
euet he tundenuet/ Ja hen
sytytti heite waan euet he site
mielijns ottaneet.

XLIII. Lucu.

*Sen Piskuraisen Lauman ia
Seurakunnan Lohutos/ Wastan
site swrta huckuuaista Joucko.
Esa. xliij.*

43:1 Ja nyt sanopi HERRA/ ioca
sinun Loi Jacobi ia ioca sinun
tehnyt on Israel. ELE pelke/
Sille mine olen sinun
lunastanut/ Mine olen sinun
Nimeldes cutzunut/ Sine olet
minun.

43:2 Sille ios sine Wettein
lepitze keut/ nin mine tadhon
tykenes olla/ ettei wirdhat
pidhe sinua vpottaman. Ja ios
sine Tulehen keut/ eipe sinun
palaman pidhe/ ia Lieckiön ei
pidhe sinuhun pistymen.

43:3 Sille mine olen HERRAS/ ia
se Pyhe Israelis/ sinun
wapactaias. Mine olen Egiptin/
Ethiopin ia Seban andanut
souinoxi sinun edestes.

43:4 Ettes nin callijxi luettu olet
minun Casuoni edes/ teuty
sinun mös cunnialisen olla. Ja
mine racastan sinua/ senteden
mine annan Inhimiset sinun
edestes/ ia Canssat sinun
Sielus edeste.

43:5 Nin ele nyt sinuas pelke/
Sille mine olen sinun tykenes/
Idheste mine tadhon sinun
Siemenes saatta/ ia Länneste
tadhon sinua coota.

43:6 Mine tadhon sanoa

Pohiassel/ Tooxtenne/ Ja
Etelel/ Ele kielle. Tooxtenne
minun Poicani taambata/ ia
minun Tyttereneni hamast Mailman
lopusta.

43:7 Caiki iotca minun Nimelleni
ouat nimitetut/ nimiten/ iotca
mine loonut olen/ cuuattanut ia
tehnyt minun Cunniaxeni.

43:10 Mutta te oletta minun
Todhistaiani/ sanopi HERRA/ ia
minun Paluelian/ ionga mine
vloswalinut olen. Senpäle ette te
tiedheisit ia vskoisit minua/ ia
ymmerdheisit/ ette Mine Se
olen.

43:11 Eipe ychten Jumala ole
minun edhelleni techty/ nin
eipe mös kengen minun ielkin
tule/ Mine/ Mine olen Se
HERRA/ ia paitzi minua ei ole
yxiken Wapachtaia.

43:12 Mine sen olen
ilmoittanut/ ia olen mös
auttanut/ ia olen site teille
andanut sanotta/ ia ei ole
mucalainen Jumala teiden
seassan. Tepe minun
Todhistaiani olet/ sanopi
HERRA/ Nin mine Jumala olen.

43:13 Ja mine olen ennequin
iocu Peiue olikan/ ia eikengen

woi minun kädhesteni pelasta/
Mine prucan/ cuca tachtu site
poiskäendä?

43:21 Temen Canssan olen
minä minulleni walmistanut/ sen
pite minun Ylistöxeni
ylestukeman.

43:22 Ei/ ette sine Jacob
minua cutzuit/ eli ette sine
Israel olet tötetehnyt minua
saadhaxes.

43:23 Etpes tosin Minulle
edestoonut sinu' Poltuffris
Lambait/ etkes minua
cunnioittanut sinun Uffrillas. Em
mine lustinen ollut coskas
Rocauffris pyrghit/ enge mös
ihastunu sinun Pyhesauus
Tööste.

43:24 Etpes minulle ostanut
rahalla haiuat Calmusta/ etkes
mös minua sinun Wffris
raszualla teuttenyt. Hia/ Sine
teit Minua sinun Synnises
tötetekemen/ ia olet minulle
waiua tehnyt sinun
Pahatecoisas.

43:25 Mine/ Mine poispyhin
sinun Ylitzekeumises minun
techteni/ ia sinun Syndies
ensuingan muista.

43:26 Muistuta minulle/

Taistelkam keskenen Oikiudhes/
Sanos/ millemodholla sine
tadhot wanhurskaxi tulla?

43:27 Sinun lses ouat
syndiätehnyet/ ia sinun
Opettaias ouat minua watan
wärytte tehnyet.

43:28 Senteden mine sen
Pyhydhen Esimiehet riuasin/ Ja
olen Jacobin Raateluxexi
andanut/ ia Israelin Pilcaxi.

XLIV. Lucu.

*Ette se Uskon Wanhurskaus/
quin Euangeliumist tule/ sarnan
cautta/ ainoa wapacta/ ia ei
Lain/ töiden/ eli oman
Wanhurskaudhen cautta. Nin ne
iumaliset Lohutetaan/ ia ne
Jumalattomat vchkataan. Esa.
xliij.*

44:1 Nln cwle nyt minun
Paluelian Jacob/ Ja Israel ionga
mine vloswalitzin.

44:2 Nein sanopi HERRA/ ioca
sinun tehnyt ia walmistanut on/
ioca sinua hamast eitis
codhusta auttapi. Ele sinuas
pelke minun paluelian Jacob/ ia
sine Hurskas/ ionga mine

vloswalitzin.

44:3 Sille mine tadhon Wedhet
sen Janouaisen päle
vloswodhatta/ ia wirdhat sen
carkian päle. Mine tadhon
minun Hengeni sinun Siemenes
päle vloswodhata/ ia minun
Siugnauxeni sinun
Jelkintuleuaistes päle.

44:4 Ette he casuaisit ninquin
Rohot/ ia ninquin Paiut
wesiwirtain tykene.

44:5 Temen pite sanoman/
HERRAN mine olen/ ia se pite
Jacobin Nimen alla cutzuttaman.
Ja temen pite itzens omalla
kädhellens HERRALLE
kirioittaman/ Ja pite
nimitetemen Israelin Nimelle.

44:21 Aiattete sen päle Jacob
ia Israel/ Sille sine olet minun
Paluelian/ Mine olen sinun
cuuannut/ ettes minun Paluelian
olisit/ Israel ele minua vnodha.

44:22 Mine poispyhin ninquin
Piluen sinun Pahatteghos/ ia
sinun Synnis ninquin Sumun/
Käenne sinuas minuhun pein/
Sille mine sinun lunastin.

44:23 Iloitka te Taiuat/ sille
itzepe HERRA sen teki/ lhastu
sine Maa tällä alhalla/

paucuckat te Woret ihastoxella/
metze ia caiki puudh henesse.

Sille HERRA Lunasti Jacobin/ ia
ombi cunnialinen Israelis.

44:24 Neite sanopi se HERRA
sinun Lunastaias/ ioca sinun
Eitis Codhusta cuannut ombi.
Mine olen se HERRA ioca caiki
teke/ Joca Taiuat yxineni
vlosuenyten ia Maan vlosleuiten
ilman apulaista.

44:25 Joca Noitain merkit
tyhiexi teen/ Ja ne Welholiset
hullutan. Joca ne Wijsat
tacaperin aijan/ ia heiden
Constins Hulludhexi teen.

44:26 Mutta hen wahuista
henen Paluelians Sanan/ ia
henen Keskyleistens Neuuon
teuttepi. Joca Jerusalemil
sanopi/ Ole asuaa/ ia nijlle
Judan Caupungille/ Olcat
raketut/ ia mine heiden Aukions
ylesoijennan.

44:27 Mine ioca Sywydhelle
sanon. Poiskatoka/ ia nijlle
Wirghoille/ poisquietucat.

44:28 Mine ioca sanon Coresil/
Hen on minun Paimenen/ ia
pite caiki minun tactoni
teuttemen. Nin ette Jerusalemil
sanotan/ Ole rakettu/ ia

Templil/ ole perustettu.

XLV. Lucu.

*Pacanat mös cutzutan
Euangeliumin Wanhurskaudhen
tyge. Esa. xlv.*

45:15 TOtisesta sine olet yxi
Salattu Jumala/ sine Israelin
Jumala se Wapactaia.

45:16 Mutta ne Epeiumalten
tekiet/ teuty caiki häpielle ia
häueistoxella pysye/ ia ynne
keskenens häueistetun
poismenne.

45:17 Mutta Israel lunastetan
HERRAN cautta ijancaikisesta/
ia ei tule häpiexi eli pilcaxi
coskan ia ijancaikisesta.

45:18 Sille nin sanopi HERRA/
ioca Taiuan loonut on/ Se
Jumala quin Maan on
walmistanut/ ia ombi sen tehnyt
ia hanginut. Ja ei nin sitä
tehnyt/ ette henen piti tyhiänä
oleman/ waan sen walmistanut/
ette henesse asutaisijn/ Minepe
HERRA olen ia eikengen mw.

45:19 Em mine sala puhunut
ole/ iossakin pimies paicas
Maan päle/ En ole huckan

Jacobin Siemenel sanonut/
Etziket minua. Sille mine olen se
HERRA/ ioca Wanhurskaudhesta
puhupi/ ia ilmoitan Oikiutta.

45:20 Anna ninen Pacanain
Sangarit heitens coota ia ynne
yctentulla/ iotca euet miten
tiedhä/ ia candauat heiden
Epeiumaloidhens Cannot/ ia site
Jumalata rucoleuat quin ei
autta taidha.

45:21 Ilmoittacat ia tulcat
tenne/ Neuuolaskecat
keskenen/ Cuca neite cwlutti
alghusta/ ia silloin on site
ilmoittanut? Engö mine HERRA
site tehnyt ole? Ja ei ole
ensingen Jumala paitzi minua/
Yxi hurskas Jumala ia
Wapactaia/ ia eikengen ole
paitzi minua.

45:22 Käendeket teiten minun
tykeni/ Nin te autuaxi tuletta
caiki Mailman äret/ Sille minepe
Jumala olen ia eikengen mw.

45:23 Mine wannon ltzeni
cautta/ Ja minun Suustani pite
Wanhurskaudhen sana
vloskeumen/ Ja sillens se iepi.
Nimitten se/ Ette minulle pite
caiki Poluet notkistaman/ ia
caiki Kielet wannoman ia

sanoman/ HERRASSA minulle on
Wanhurskaus ia Wäkewys.

45:24 Sencaltaiset henen tygens
tuleuat/ Mutta caiki iotca hende
wastanseisouat/ ne häpiehen
tuleuat.

45:25 Sille HERRASSA caiki
Israelin Siemen
wanhurskautetan/ ia pite itzens
heneste kerskaman.

XLVI. Lucu.

*Jumala Lohutta caikinaiset
Waiuatut ia murheliset/ ettei he
epeilisi henen Auuns päle/ ia
mualda Apua pydheisit. Esa. xlvj.*

46:3 CWlcat minua te Jacobin
Honesta/ ia caiki tehteet
Israelin Honestat/ iotca
Codhussa cannetan/ ia Eitissen
macat.

46:4 Mine/ Mine tadhon teite
canda haman wanhuteen/ ia
sihenasti quin harmaxi tuletta/
Mine site teen/ Mine tadhon
ylesnosta/ ia canda ia pelasta.

46:5 Kellen te werdhautat
minun/ Ja kennen caltaisexi te
minun teet? Ja kenenge
werdhaxi te minua mittat? ionga

caltainen mine olisin?

46:6 He pudhistauat Culda Sekiste/ ia Hopian wichtille waacauat/ ia Hopiasepen palcauat/ ette hen sijte ydhen Jumalan tekis/ Jonga eten he poluillenslangeuat ia site cumartauat.

46:7 He nostauat sen Hartioillens ia site candauat/ ia paneuat sen siallens/ Sijnä hen seiso/ ia ei siastans lijcu. Jos iocu henen tygens hwta/ Nin ei hen wasta/ ia ei auta hende henen Tuskastans.

46:8 Sencaltaista muistacat/ ia olcat wahuat/ te ylitzekeumerit menget Sydhemen tyge.

46:9 Muistacat site entiste quin ijest on ollut/ Sille mine olen Jumala/ ia eikengen mw/ Yxi Jumala/ ionga wertainen ei cussacan ole.

46:10 Mine quin ennustan edhelle/ mite edespein tuleman pite/ ia ennenquin se tapactupi/ ia sanon. Minun aiuotuxeni pysyuet/ ia mine teen caiki mieleni tahdhot.

46:11 Mine cutzun Linnun idheste/ ia ydhen Miehen ioca minun aiuotuxeni tekepi/

caucaiselda Maalda.

46:12 Mite mine sanon/ site mine annan tulla/ Mite mine aiattelen/ site mine mös teen.

XLIX. Lucu.

Christusen Waldakunnasta/ ei waiuoin Juttaille/ mutta coco Mailmas/ henen Hengens puhupi Esa. xlix.

49:1 CWlcat minua te Lodhot/ ia te caucaiset Canssat wariottacat. HERRA ombi Eitin Cocdhusta minun cutzunut.

49:2 Hen muisti Nimeni päle/ Ja pani minun Suuni ninquin Tereuen Miecan. Henen Kädhens warion ala hen minun peitti.

49:3 Ja pani minun kijlteuexi Noolexi/ ia pisti minun henen Winehense/ ia sanoi minulle. Sine olet minun paluelian/ Israeli sine olet/ iossa mine cunnioitetan.

49:4 Mutta mine sanoin/ Huckan mine Tötetein/ turhan ia tyhien mine culutin wäkeni temen päle. Quitengi ombi minun syyn HERRAN tekene/ ia minun Wircan ombi minun

Jumalani.

49:5 Ja sanopi HERRA/ ioca loij cochdosta minun henelle Palueliaxi/ ette minun pite palauttaman Jacob henellen/ senpäle ettei Israel hucastuisi.

49:6 Senteden olen mine caunis HERRAN edese/ ia minun Jumalan ombi minun wäken. Ja sanopi/ Wehe se on ettes olet minun Paluelian Jacobin sucu yleskoriaman/ ia iellenstoman ne Israelin haiotetut. Mutta mine panin sinun mös Pacanoiten walkiudexi/ ette sinun pite oleman minun Terueyten mailman loppun asti.

49:7 Nin puhupi HERRA Israelin Lunastaia/ henen pyhense/ nijlle ylencatzotuille sieluille/ sille Canssalle iosta me cauhistumma. Sille Paluelialle/ ioca Sangareitten alla onopi/ Kuningasten pite näkemen ia ylesnouseman. Ja Esimiesten pite rucoleman HERRAN tedhen ioca wskolinen on/ sen pyhen tedhen Israelise/ ioca sinun wloswalinut on.

49:8 NEin sanopi HERRA/ mine olen sinun Rucouxes otolisella Aijalla cwillut/ ia olen

Terueydhen peiuenä sinua auttanut. Ja olen warielut sinua/ Ja Lijtoxi Canssain seas olen sinun sätenyt. Ette sinun pite Maan ylesoijendaman/ ia ne haaskatut Perimiset omistaman.

49:9 Sanomahan nijlle Fangituille/ Wlosmenget/ ia nijlle iotca pimeis ouat/ Tulcat edes. Ette he Tiedhein ohesa heitens eleteisit.

49:10 Ja saisit ioca hyperelle heiden elatoxens/ Eipe heiden pide isoman eike ianoman. Ja helleh eli Auringo ei pide heite poltaman. Sille ette heiden Armactaians heite wiepi/ ia iodhattapi heiet Wesilectein tyge.

49:11 Ja mine panen caiki minun Woreni tiexi/ ia minun Polcuni pite tallattaman.

49:12 Catzos/ nemet cauca tuleuat/ Ja catzos/ nai Pohianpolest/ ia nemet Merenpolest/ ia ne mwdh Etelen maalda.

49:13 Iloitka te Taiuat/ Riemuitze sine Maa/ kijtteket te Wooret ihastuxella. Sille ette HERRA ombi henen Canssans

lohuttanut/ ia ombi henen
 Radholisians armactanut.
 49:14 Mutta Zion sanopi. HERRA
 minun ylenannoi/ Ja HERRA
 minun wnocti.
 49:15 Taitako iocu Waimo
 Lapsucaisens wnocta/ nin ettei
 hen armaitze henen Rumins
 poica? Ja waicka hen wnoctais/
 Nin em mine sitteken sinua
 vnodha.
 49:16 Catzos/ Käsihini mine
 olen sinua pyeldenyt/ Sinun
 Muris ouat alati minun Silmeini
 edes.
 49:17 Sinun Rakendaias
 riendeuet Mutta sinun Cukistaias
 ia häuiteies sinusta pite
 poispakeneman.
 49:18 Ylesnosta silmes
 ymberins/ ia catzo. Caiki neme
 cootudh tuleuat sinun tyges. Nin
 totta quin mine olen (ma
 HERRA) Sinun pite caikein
 neinen cansa/ ninquin
 Cauniudhella puiettaman.
 49:19 Ja sine kärit ne
 ymberilles/ ninquin Morsian.
 Sille ette sinun autia/ häuitetty/
 ia turmeldu Maas/ pite silloin
 ahdhas oleman/ sinun asuaxes/
 coska sinun Ratelias cauwas

sinusta tuleuat.
 49:20 Nin ette sinun
 Hedhelmettydhes Lapset/ pite
 wiele sinun Coruahas sanoman.
 Ahdhas ombi minulla sija/ Istu
 polees/ ette mineki mahdaisin
 sinun tykenes asua.
 49:21 Mutta sinun pite sanoman
 sydhemeses. Cuca nemet
 minulle synnytti? Ette mine olen
 hedhelmetoin/ Yxineinen/
 poisaijettu ia wlossösty. Cuca
 neme ombi minulle ylesrockinut?
 Catzos/ Mine olin yxinens
 ietettu/ ia cussa neme silloin
 olit?
 49:22 Nin sanopi HERRA
 Jumala/ Catzos/ Mine
 ylesnosta minun Käteni
 Pacanain tyge/ ia Canssain
 seas ylesoijennan minun Lipponi.
 Nin he edescandauat helmasans
 sinun Poikias/ ia sinun
 Tytterites hartioillansa.
 49:23 Ja Kuningat pite oleman
 sinun Eletteies/ ia heiden
 Trötingins sinun Ammas.
 Casuoillens heiden pite mahan
 langeman sinun edeses/ ia
 noleskeleman sinun Jalcais
 tomun. Silloin sine tiedhet ettet
 mine HERRA olen/ ia ettei

kengen häpien tule/ ioca minua toiuouat.

49:24 Otetanko mös Ratelus pois ioldaki Sangarilda? Eli taitako iocu pästä iongun Hurskan Fangit?

49:25 Sille ette nein sanopi HERRA. Nyt Fangit pite Kempilde poisotettaman/ ia ninen Wekeuedhen Salis irdhalle päsemen. Ja mine tadhon ridhelle sinun Rijtauelies cansa/ ia autta sinun Lapszes/

49:26 Ja mine tahdon roockia sinun Häuitteies heiden omalla Lihallans. Ja heiden pite iopuman omasta werestense/ ninquin makiast Winasta. Ja caiki Liha pite tietemen. Ette mine olen se HERRA/ sinun Lunastaias ia sinun Wapactaias/ se Wekeue Jacobisa.

L. Lucu.

Ristin alla Jumalan Sanan Paluelus seisopi.

50:4 HERRA Jumala annoi minulle Oppinuen Kielen/ ette mine taidhan nijlle Wäsynyille aiallans puhua.

50:5 Hen ylesherette minua ioca Amu/ ylesherette minulle Coruan/ ette mine cwlen ninquin Opetuslapsi. HERRA Jumala auasi minulle Coruan/ ia en ole tottelematoin/ ia en tacaperin mene.

50:6 Mine annoin minun Selkeni/ nijlle quin minua piexit/ ia minun Poskeni nijlle/ quin minua näpistit.

50:7 Em mine poiskäendenyt Casuoani häueistyxist ia Sylgist/ Ette HERRA Jumala minua auttapi/ senteden em mine häpien ala tule. Siteuarten mine taritzin heille minun Casuoni/ ninquin LimpSION/ Sille mine tiedhen/ etten mine häpien ala tule.

50:8 Henpe lesse ombi ioca minun Wanhurskautta/ cuca tacto minun cansani ridhelle? Keukem ychten/ Kelle ombi Oikius minun wastani? Se tulcoon tenne minun tykeni.

50:9 Catzo/ se HERRA Jumala minua auttapi/ cuca se on/ quin tacto minua cadhotta? Catzo/ ne caiki ninquin Waate wanheneuat/ Coit heite ylessöuet.

50:10 Cuca on teisse ioca
HERRA pelke. Joca henen
Paluelians änen cwldele/ ioca
pimeydhes waelda/ eike
Walkiutta näe? Hen toiuocan
HERRAN Nimen päle/ ia
loottacan itzens henen
Jumalans päle.

50:11 Catzo/ te caiki iotca
ydhen Tulen ylessytytet/
Lieckille hangitut/ waelcat
Teiden Tulen Walkiuxes/ ia
sijnä Lieckisse/ ionga te
ylessytytit. Neite teille minun
Kädhesteni tapactupi/ Kiwussa
teuty teiden leuete.

Ll. Lucu.

*Sangen ialo Lohutos wastan
Seurakunnan Wiholisia/ Ja ettei
Jumalan Sanan Wainoiat pidhe
swingan pelkemen. Esa. lj*

51:1 CWLcat minua/ te quin
Wanhurskautta noutelet/ te
iotca HERRA etzitte. Catzocat
sen Callion päle/ iosta te
vloshacatut oletta/ Ja sijte
Caiuon coopast/ iosta te
vloscaiuetut oletta.

51:2 Catzocat Abrahamin teiden

lsen päle/ ia Saran/ iosta te
syndyneet oletta. Sille mine
cutzuin henen/ coska hen wiele
yxineinen oli/ ia siugnasin
henen ia enensin henen.

51:3 Sille HERRA lohuttapi
Zionin/ hen lohuttapi/ caiki
henen Aukiudhens/ ia tekepi
henen Aukiudhens ninquin
Lustitarhat. Ja henen Erimaans/
ninquin HERRAN Yrtitarhan/ ette
sielle leuten ilo ia riemu/ Kijtos
ia Kijtoswirsi.

51:4 Wariottacat minusta minun
Canssan/ ia cwlcat minua
minun Sucukundan/ Sille
minulda pite Lain vloskeumen/
ia minun Oikiudheni mine
tadhon panna canssoille
Walkiudhexi.

51:5 Sille minun
Wanhurskaudhen on leszne/
minun Wapactaian vloswaelta/
ia minun Käsiuarteni pite
canssoia domitzeman. Ne
Loodhot minua odhottauat/ ia
wartioitzeuat minun Käsiuarttani.

51:6 Ylesnostacat teiden Silmen
Taiuasen/ ia alascatzocat Maan
päle. Sille Taiuan pite ninquin
Sauun catoman/ ia Maa ninquin
Waate wanhene/ Ja iotca sen

pälä asuat/ ne pite
poiscooleman/ ninquin Temeki.
Mutta minun Terueydheni pysy
ijancaikisesta/ ia minun
Wanhurskaudhen ei pidhe
puuttuman.

51:7 Cwlcat minua te quin
Wanhurskaudhen tunnetta/ Sine
Canssa/ ionga sydhemes minun
Lakin on. Elket pelietkö/ cussa
Inhimiset teite häueiseuet/ ia
elket wapisko/ coska he teite
pilcauat.

51:8 Sille Coit pite heite
ylessömen ninquin Waaten/ ia
Madhot pite heite sömen
ninquin Willancudhet. Mutta
minun Wanhurskaudhen pysypi
ijancaikisesta/ ia minun
Terueydhen ilman loppumat.

51:9 Yles/ yles/ puie päles
wäkewyt sine HERRAN Käsiuarsi/
yles ninquin entisen aigan ijeste.

51:10 Etkö sine se ole/ ioca
sen Ylpien lönyt/ ia sen
Lohikermen hauoittanut olet?
Etkö sine se ole/ ioca Meren/
sen swren syuen wedhen
poisquiuanut olet? Joca Meren
pohian tiexi teki/ ette ne
Lunastetut site möte keuit.

51:11 Sillens pite ne HERRAN

Lunastetut iellenskäendemien/ ia
Zionin tyge tuleman Riemun
cansa/ ia ijancaikisen ilon pite
heiden Päens päle oleman. Ilon
ia riemun pite heite käsitemen/
Mutta murhen ia hocauxen pite
heiste pakeneman.

51:12 Mine/ Mine olen teiden
Lohuttaian/ Cuca sis sine olet/
ettes Cooleuaist Inhimiste
pelket? Ja Inhimisten Lapsia/
iotca ninquin Heine culutetan.

51:13 Ja vnodhat site HERRA/
ioca sinun tehnyt on/ ioca
Taiuat vloswenytte ia Maan
perustapi? Mutta sine pelket
alati ylipeiue/ sen Waiuaian
iulmaudhest/ coska hen rupepi
hucuttaman.

51:14 Cuhunga iei sen
Waiuaijan iulmaus? coska hen
wadhittin riendemien/ ia
ymberins iooxeman/ ette hen
pästeisi/ ettei he coolisi
Cadhottaialda/ eli heiden
Leipens puuttuisi?

51:15 Sille mine olen se HERRA
sinun Jumalas/ ioca Meren
licutan/ ette sen Allot
pauhauat/ Henen Nimens ombi
HERRA Zebaoth.

51:16 Mine panen Sanani sinun

Suhus/ ia peiten sinua minun
Käteni Warion ala. Senpäle ette
mine Taiuan istutaisin/ ia Maan
perustaisin/ ia Zionil sanoisin/
Sine olet minun Canssan.

51:17 Ylesherä/ Ylesherä
ylesnouse Jerusalem/ ioca
HERRAN kädhest ioit henen
hirmusudhens Calkin. Sen vnen
Calkin rahgan sine olet
vlosioonut/ ia mös ne pisarat
noleskellut.

51:18 Eikengen henen Poistans/
iotca hen synnyttenyt oli/
hende ylespitänyt/ Eikengen
caikista henen Lapsistans/ iotca
hen oli yleskasuattanut/ henen
Kätehens ruwennu.

51:19 Näme caxi sinun
coctasit/ Cuca armaitzi sinua?
Häuitus/ Wahingo/ Nelke ia
Miecka oli sielle/ cuca sinua
lohutais?

51:20 Sinun Lapses olit
pindunuet/ he macasit caikilla
Cadhuilla/ ninquin yxi paulattu
Metzehärke/ teunens wiha
HERRASTA/ ia rangastosta
sinun Jumalastas.

51:21 Senteden cwle neite sine
Radolinen ia iopunu ilman
vinata/

51:22 Nin sanopi se HERRA
sinun Haltias ia sinun Jumalas/
ioca Canssans costapi. Catzo/
mine otan sen Unen calkin
sinun Kädhestes ynne minun
Wihani Calkin Raghan cansa/
Eipe sinun site sille iooman
pidhe.

51:23 Waan mine annan sen
sinun Raateliais käsijn/ iotca
sinun Sielulles sanoit. Notkista
ette me sinun ylitzes keuisim/
ia pane sinun Selkes maan
päle/ ia ninquin yxi Catu/ ette
sen ylitze ioostasin.

LII. Lucu.

*Christus Lohuttapi sen waiuatun
Seurakunnans. Esa. lij.*

52:1 NOuse yles/ Nouse yles
Zion/ Pue sinun Wäkewytes
sinun päles/ caunista sinuas
Herroitain sine Pyhe Caupungi
Jerusalem.

52:2 Sille ette testedes ei
yxiken ymberileickamatoim eike
Sastainen pide sinussa
hallitzeman. Nouse yles tomusta.
Nouse yles sine Fangittu
Jerusasem.

52:3 Päste sinus Cahleistas/
sine Fangittu Zionin tyter. Sille
ette nein sanopi HERRA/ Te
oletta tyhijehen mydhyt/ Ja
ilman Penningite te mös
lunastetan.

52:4 Sille ette nin sanopi HERRA
Jumala. Minun Canssan ensin
alasmaeni Eegiptijn/ oleman
sielle wieraszna. Ja Assur ombi
heille wäkiualta tehnyt ilman
syyte.

52:5 Wan mite teste ombi
tekeminen? Ma HERRA. Sille ette
minun Canssan huckan
poiswiedhen/ Ette iotca heite
hallitzeuat/ ne saattauat heite
idkemen/ ma HERRA.

52:6 Ja minun Nimen peiue
peiuelde pilcataan. Senteden
pite minun Canssan/ sinä
peiuenä minun Nimeni
tundeman.

52:7 Sille catzos/ Mine tahdon
itze puhua. O quinga suloisat
ouat Worden päle ninen
Jalghat/ iotca Rauhan
iulijstauat/ ne quin hyue
sarnauat/ Terueydhen
ilmoittauat.

52:8 Jotca Zionil sanouat. Sinun
Jumalas ombi Kuningas. Sinun

vartias corkiast hwtauat
änellens/ ia ynne iloitzeuat/
Sille ette se nähden silmelle/
cosca HERRA Zionin kiendä.

52:9 Iloitkat ynne ia Riemutkat
te Jerusalemin autiat. Sille ette
HERRA ombi henen Canssans
wahuistanut/ ia Jerusalemin
pästenyt.

52:10 HERRA ombi ilmottanut
henen pyhen Käsiuartens
caikein pacanain silmein
edesse/ nin/ ette caiki Mailman
äret pite meiden Jumalan
Terueydhen näkemen.

52:13 CAZOS/ Minun Paluelian
toimelisesta tekepi/ ia
corgotetan/ ylesnostetan/ ia
sangen corckiaxi tulepi.

52:14 Nin ette monda sinusta
heitens pahendauat/ Ette henen
Motonsa rymembi on muita
Inhimisie/ Ja henen Hahmons
quin Inhimisten Lastein.

52:15 Mutta nin henen pite
monda Pacanata wiscoiman/
ette mös Kuningahatki pite
heiden swnssa henen edesens
kijnituckiman. Sille ette ioilla ei
miten heneste ilmoitettu ollut/
nekin ilolla henen nekeuet. Ja
iotca ei mite sijte cwlleet ole/

ne sen astaitzeuat.

LIII. Lucu.

Christusen Pinast/ Colemast ia Cunniasta.

53:1 Mutta cuca vskopi meiden Sarnam? Ja kellen HERRAN Käsiuarsi ilmoitetan?

53:2 Sille ette hen ylescarckapi Henen edesens/ ninquin yxi Wesa/ Ja ninquin yxi Jwri quiuasta Maasta. Eipe henellä ole ychten moto eike cauniutta. Me näime henen/ Wan ei ollut henelle meille kelpauata moto.

53:3 Hen oli se caikein ylencatzottapa/ ia caikein haluin/ kipua ia Sairautta teunens. Hen oli nin ylencatzottu/ ettei kengen maltanut henen pälens catzoa/ Senuoxi eipe me hende mixiken piteneet.

53:4 Wissiste hen candoi meiden Sairaudhen/ Ja meiden kiwudh hen pälense sälytti. Mutta me pidhim Henen sixi ioca Jumalalda rangaistu/ piexettu/ ia pinattu oli.

53:5 Wan hen ombi haauoittu

meiden Pahatecoin teden/ ia meiden Syndein teden hosuttu. Se Rangastus macapi henen pälens/ Senpäle ette meille Rauha olis/ Ja henen Haauains cautta me olema läkitud.

53:6 Me waelsim Caiki Exyxis/ ninquin Lambat/ itzecukin omalle tiellens poickesi.

53:7 Mutta HERRA hen heitti caikein meiden synnit henen pälens. Coska hen rangastijn ia pinattijn/ ei hen Swtansa auanut. Ninquin Caritza ioca teurahaxi wiedhen/ ia ninquin Lammas/ ioca keritziense edese waickeni/ nin ei henengen pide Swtans auaman.

53:8 Mutta hen ombi adhistoxest ia domiosta poisotettu/ Cuca henen Elemens pitudhen wlospuhupi? Sille ette hen ombi ninen

Eleuiten maalda poissiwaltu/ coska hen minun Canssani Pahatecoin teden rangastijn.

53:9 Ja hen ombi haudhattu ninquin ne Jumalattomat/ Ja coollut ninquin iocu Ricas.

Waicka ei hen kellengen wärytte tehnyt/ eikä petos henen Swsans ollut. Mutta HERRA

tachtoi henen nin pieste
Sairaudhella.

53:10 Coska hen ombi Hengens
Ricosuffrixi wlosandanut/ nin
hen Siemenen saapi/ ia cauuan
ele. Ja HERRAN Aiuotus pite
henen Kädhesens menestymen/

53:11 Senteden ette Henen
Sielunsa ombi töte tehnyt. Sapi
hen Lustinsa nähde/ ia Kyllyytte
oleman. Ja henen tundemisens
cautta/ Minun paluelian se
Wanhurscas/ pite monda
wanhurskauttaman. Sille ette
hen candapi heiden synninse.
Senteden mine annan henelle
Monda swrexii Saalijxi/ ia
henelle pite ne Wekeuet
Raatelussa oleman.

53:12 Senteden ette hen andoi
henen Hengense coolemahan/
ia oli Pahantekiein caltaisexi
luettu. Ja monen Synnit hen
candoi/ ia rucoli ninen
Ylitzেকেপেইন edheste.

LIV. Lucu.

*Seurakunnan Lohutoxet ia
Lupauxet/ ioca Christusen
cansa ristin alla on alaspainettu.
Esa. liijj.*

54:1 Rlemuitze sine
Hedhelmetoin/ ioca ei synnyte/
lloitze weisun cansa/ ia ihastu
ioca ei wastoin ole. Senteden
sille Yxineisel ombi enembi
Lapsia/ quin sillä iolla Mies on/
sanopi HERRA.

54:2 Leuite sinun Teldas sia/ ia
vloswenyte sinun Asumises
hursti. Ele säste/ pidhenne
sinun Köydhes/ ia kijnite sinun
waias Luiasti.

54:3 Sille sinun pite sekä
Oikialla ette wasemelle polella
vlospughistuman/ ia sinun
Siemenes pite ne Pacanat
perimen/ ia nijsse aukeis
Caupungeis asuman.

54:4 Ele pelke/ sille et sine tule
häpien ala/ ele caino ole/ sille
ei sinun pidhe häpiehen
tuleman. Waan sinun pite sinun
Neitzydhes kehnoudhen
vnoctaman/ ia sinun Leskiudhes
cainousta ei sillen muistaman.

54:5 Sille se ioca sinun tehnyt
on/ se ombi sinun Miehes/
HERRA Zebaoth on henen
Nimens/ ia sinun Lunastaias se
Pyhe Israelis/ ioca caiken
Mailman Jumalaxi cutzutan.

54:6 Sille HERRA annoi sinun

olla sijnä sanomas/ ettes olet
ninquin iocu hyliettu/ ia
sydhemest murhelinen Waimo/
ia ninquin yxi Noori Emende/
quin poisaiettu on/ sanopi
sinun Jumalas.

54:7 Mine olen wähes
Silmenräpäykses sinun
ylenandanut/ Mutta swrella
Laupiudhella tadhon minä sinua
iellens etziä.

54:8 Mine olen Casuoni
wihassani wäheisen
Silmenräpeyksen aigan sinusta
poisketkenyt/ Mutta ijancaikises
Armos mine tadhon armacta
sinun päles/ sanopi HERRA
sinun Lunastaias.

54:9 Sille temen pite minulle
oleman Ninquin Noachin
Wädenpaisumus/ coska mine
wannoin/ Ettei se Noachin
Wädenpaisumus pitenyt sillen
Maan ylitze keumen. Jwrinin
mine olen wannonut/ ettei
minun sille pidhe wihastuman
sinun päles/ eli rangaiseman
sinua.

54:10 Sille Wooret pite
weltemen/ ia Cuckulat
langeman/ Mutta minun Armoni
ei pidhe sinusta poickeman/ Ja

minun Rauhani Lijton ei pidhe
poislangeman/ sanopi HERRA
sinun Armactaias.

54:11 Sine Radholinen/ ionga
ylitze caiki Twlet keuet/ Ja
sine Turuatoin/ Catzo/ Mine
tadhon sinun Kiues panna/
ninquin iongun Caunistoxen/ ia
tadhon sinun Perustoxes
Saphirein cansa laskea.

54:12 Ja sinun Ackunas
Chrijstallist raketa/ ia sinun
Portis Rubinist/ ia caiki sinun
Äres vloswalituist Kiuist.

54:13 Ja caiki sinun Lapses
opetetut HERRALDA/ ia swri
Rauha sinun Lapsilles/
Wanhurskaudhen cautta sine
walmistetan.

54:14 Caucan sinun pite oleman
wäkiuallast ia wärydhest/ ettet
sine nijte pelkeisi/ ia
hemmestyxest/ Sille eipe sen
pidhe sinua lehestymen.

54:15 Catzo/ cuca tacto sinua
wastan coota/ ia sinua sorta/
Jos he ilman minuta
coconduuat?

54:16 Catzo/ Minepe sen teen/
ette Seppe/ quin Hijlet Tulesa
hechkutta/ ydhen Aseen sijte
tekepi/ henen tötens warten/

Sille mine mös teen ette se Raatelia huckupi.

54:17 Sille iocainen Ase/ ioca sinun wastas walmistetan/ ei sen pidhe menestymen/ Ja caiki Kielet/ iotca sinua wasthan heitens asettauat/ ne sinun pite Domios cadhottaman. Teme ombi sen HERRAN Paluelian Perimus/ ia heiden Wanhurskaudhens minusta/ sanopi HERRA.

LV. Lucu.

Suttumista wastan Jumalan Sanoista Seuracunnasa/ ia Manus ette Hen alati Sanan prucaisi. Esa. lv.

55:1 O Te caiki ianouaiset/ tulcat wetten tyge/ Tekin mös/ ioilla ei ole penningite/ tulcat/ ostacat ia söket. Tulcat (ma mine) ostacat ilman rahata/ ia ilman caiketa hinnata Wina ia rieska.

55:2 Mixi te vlospanetta rahan/ ei Leipein edeste/ ia teiden töön/ ei raitoxen edeste? Cwlcat/ cwlcat minua/ ia söket site hyue/ ia teiden sielun

itzens riemuitkan lihoituxes.

55:3 Callistacat teiden coruan/ ia tulcat minun tykeni/ cwlcat (ma mine) ia nin teiden Sieluna elemen pite. Ja mine isken teiden cansan ydhen ijancaikisen Lijtton/ nimittein/ ne wissit Daudin Armot.

55:4 Catzos/ Mine panin henen Canssoille Todhistaiaxi/ Pämiehexi ia Opetaiaxi Canssoille.

55:5 Catzos/ sinun pite cutzuman Pacanat/ ioita et sine tunne/ ia ne Pacanat/ iotca sinua ei tundenuat pite sinun tyges iooxeman. Sinun HERRAS Jumalas teden/ ia sen Israelin Pyhen teden/ ioca sinua ylistepi.

55:6 Etziket HERRA coska hen taita leutte/ Auxennehwtacat hende/ coska hen lesse ombi.

55:7 Se Jumalatoin hen ylenandakan henen Tiense/ ia se pahointekia henen aiatoxensa/ ia palaitcan HERRAN tyge. Nin hen armactapi henen pälens/ ia meiden Jumalan tyge. Sille ette henen tykenens ombi palio andexiandamus.

55:8 Sille ette minun aiatoxeni/
euet ole teiden aiatoxene/ ia
teiden tiet euet ole minun tieni/
sanopi HERRA.

55:9 Wan nin palio corkiambi
quin Taiuas ombi Maasta/ nin
ouat mös minun tieni corkiamat
quin teiden tiet/ ia minun
Aiatoxeni/ quin teiden aiatoxet.

55:10 Sille quin Sadhe ia Lumi
Taiuahast langepi/ ia eipe sinne
iellenstule. Wan tooreuttapi
Maan/ ia tekepi sen
hedhelmeitzemen ia casuaman/
Ja hen andapi Siemenen
kyluette/ ia Leiuen sööte.

55:11 Nein pite mös se Sana/
quin minun Suustani wloskeupi
oleman/ eipe sen pide tyhiene
minun tykeni iellenspalaiaman.

Wan tekemen mite minulle
otolinen on/ ia sen pite site
menestyuexi tekemen/ iota
warten mine sen lehetin.

55:12 Sille ette ilosa teiden pite
wloslectemen/ rauhasa
saatettaman. Wooret ia Cuckulat
pite ihastoxella teide' eten
kerscamisen cansa carcaiaman.

55:13 Ja caiki puud kedholla
käsillens yctenlömen. Hongat
pite Orienpappuroin edheste

casuaman/ ia Mirtus
Orientappuran pensan edheste.
Ja HERRALLE pite yxi Nimi
oleman/ ia yxi ijancaikinen
merki/ ioca eisuingan
poisiwriteta.

LVI. Lucu.

*Pacanain cutzumisesta/ ninen
Uten Juttain ia Cohittudhen
nimen alla/ ycten Seurakundan
Juttain cansa. Esa. lvj.*

56:1 Nein sanopi HERRA. Plteket
Oikius ia tecket Wanhurskautta.
Sille minun Terueydhen ombi
lesse/ ette se tulepi/ ia minun
Wanhurskaudhen/ ette se
ilmoitetan.

56:2 Autuas on se Inhiminen/
ioca sen tekepi/ Ja se
Inhimisen Lapsi/ ioca sen
käsittepi. Ette hen Sabbathin
pidheis/ ia ei arkioxi tekisi/ ia
pidhäteis kädhens/ ettei hen
miten paha tekis.

56:3 Ja se Mucalinen ioca
henen HERRAN tyge annoi/ ei
pidhe sanoman/ HERRA
eroittapi minua henen
Canssastans. Ja se Cohittu ei

pidhe sonoman/ Catzo/ mine olen yxi quiua puu.

56:4 Sille nein sanopi HERRA nijlle Cohituille/ Jotca minun Sabbathini piteuet/ ia vloswalitzeuat mite Minulle kelpapi/ ia minun Lijttoni luiasti piteuet.

56:5 Mine annan heille minun Honesani/ ia minun Mwrisani ydhen Paican/ ia paraman Nimen/ quin on poilla ia Tytterille. Ydhen ijancaikisen Nimen mine heille annan/ ioca ei ikenens huku.

56:6 Ja Mucalaisten Lapsille/ iotca heitens HERRAN hooman andanuet ouat/ hende palueleman ia henen Nimiens racastaman/ ia henen Paluelians olisit. Jocainen heiste quin Sabbathin pite/ ettei hen site riuaisi/ ia minun Lijttoni luiasti pidheis.

56:7 Ne samat mine tadhon wiedhe minun Pyhen Woreni tyge/ ia tadhon heite ilahutta minun Rucoshonesani. Ja heiden Wffrins ia Poltwffrins pite minulle otoliset oleman/ minun Altarini päle. Sille minun Honen/ cutzutan Rucoshonexi caikilda

Canssoilda.

56:8 Se HERRA Jumala/ ioca ne poisheitetut Israelis cocopi/ sanopi/ Mine tadhon wiele enemien sihen coottuun Jouckohon/ coota.

56:9 Caiki Pedhot kedholla tulcat ia söket/ ia caiki Pedhot metzesse.

56:10 Caiki heiden Wartians sokiat ouat/ eike he miteken tiedhe/ Myket Coirat he ouat/ iotca ei laitta woi/ he ouat Laiskat/ macauat ia vnda racastauat.

56:11 Mutta he ouat rumistans wäkeuet Coirat/ iotca ei ikenens rautuxi taidha tulla. Ne samat Paimenet euet miteken tiedhe eli ymmerdhä/ iocainen omasta Tiestens warinottapi/ Cuki Ahneuttans noutele henen Wirghasans.

56:12 Tulcat/ ottacam Wijna ia ioopucam/ ia olcoon Homen ninquin Tenepeneki/ ia wiele palio enembi.

LVII. Lucu.

Jumalan Sanan Wainoista henen Palueluxens warion alla. Esa. Ivij

57:1 Waan sillewelil se wanhurskas huckupi/ ia eikengen site sydhemesens aiattele. Ja Pyhet Miehet poistemmatan/ ia eikengen sijte waariapidhe.

57:2 Sille ne Wanhurskat poisotetan Onnettomudhest/ ia ne iotca toimelisesta waeldanuet ouat/ Rauhaan tuleuat ia lepeuet heiden Cammioisans.

57:12 Mine tadhon sinun Wanhurskaudhes ilmoitta/ ia eipe sinun Tecos pidhe mihingen tarpexi tuleman.

57:13 Coskas hwdhat/ nin auttacan sinun Jouckos sinua/ Mutta Twlen pite ne caiki poiswiemen/ ia turhuden pite heite poisottaman.

57:14 Mutta ioca minun päleni vskalda/ se Maan peripi/ ia minun pyhen Woreni omistapi/ ia sanopi. * Techket tietē/ techket tietē/ Leuiteket polcu/ poissyseket ne louckauxet minun Canssani tielde.

57:15 Sille nein sanopi se Corkia ia Ylistetty/ ioca ijancaikisesta asupi/ ionga Nimi ombi pyhe. Mine quin asun

corkiuxes ia Pyhydhes/ ia ninen tykene/ iotca serietylle ia neurrelle Hengelle ouat. Sen päle ette mine wirghotaisin sen Neuritetyn Hengen/ ia sen Serietyn sydhemen.

57:16 Em mine ijeti tadho ridhellä/ ia enge ijancaikisesta wihastu/ Waan minun Casuostani pite yxi Hengi vloslectemen/ ia mine tadhon puhalluxen tädhe.

57:17 Mine olin wihainen ylitze heiden Ahneudhens wärydhen/ ia löin heite/ lymitin itzeni ia närkestyn. Silloin he menit exyueisse/ heiden oman sydhemens tiesse.

57:18 Mutta quin mine näin heiden teitens/ paransin mine heite/ ia iodhatin heite/ ia annoin heille lohutoxen/ ia nijlle quin heiden ylitzens murhedhit.

57:19 Mine tadhon vlosleuitetyt * Hwlet saatta/ iotca sarnaman pite/ Rauha Rauha/ seke caucailsille ette lehisille/ sanopi HERRA ia tadhon heite parata.

57:20 Mutta ne Jumalattomat ouat ninquin purskaua Meri/ ioca ei tyuendyue woi/ Waan henen Allons Loghan ia Törghyn

vlosheitteuet.

57:21 Nijlle Jumalattomilla ei ole Rauha/ sanopi minun Jumalan.

57:22 Epeuskon ia Ulcocullasudhen hedhelmist. Neite sanopi HERRA Jumala.

LVIII. Lucu.

58:1 HWdha rochkiasti/ Ele säste/ Corghota sinun änes ninquin Basuna. Ja ilmoita minun Canssalleni/ heiden ylitzekeumisens/ ia Jacobin Honelle heiden syndiens.

58:2 Minua tosin he iocapeiue etziuet/ ia tactouat minun Teiteni tietä/ ninquin se Canssa/ ioca io

Wanhurscaudhen tehnyt ombi/ ia heiden Jumalans oikiutta ei ole ylenandanut. He pyteuet minua Oikiudhen eteen/ ia ne tactouat heiden Jumalans cansa Oikiudhen eteen keudhä.

58:3 Mingetedhen me pastoma/ ia eipes site catzo? Mixi me meiden Rumin waiuama/ ia et sine tachdo site tietä? Catzos/ Cosca te pastotta/ nin te prucateiden tacton/ ia

waadhitta caikia teiden Welgolisian.

58:4 Catzos/ te pastotta toraxi ia rijdhaxi/ ia Rusicalla piexette Jumalattomast. Elkette pastotko/ ninquin te nyt teet/ ette yxi parcu teiste Corkiutehen cwluپی.

58:5 Pidheiskö se Sencaltainen pasto oleman/ ionga mine vloswalitzen/ ette Inhiminen Rumistans peiuelle waiuapi. Eli Pääns callistapi/ ninquin Caisila eli Säkise ia Tughas macapi. Senkö te pastoxi cutzutta? ia HERRAN otolisexi peiuexi?

58:6 Mutta teme ombi se pasto/ ionga mine wloswalitzen/ Laske ne wallalens iotcas wärydhella sitonut olet. Päste ne irdhalle iotkas raskautat. Laske ne wapahaxi/ iotcas adhistat.

Poisota caikinainen Coorma. 58:7 Taita nijlle Isouille sinun Leipes. Ja ne Radholiset/ wie hooneses. Jos sine iongun Alastoman näet/ nin waatitze hende/ Ja ele sinun Lihäs ylencatzo.

58:8 Silloin sinun Walkius nin wlospuchkepi/ quin Amurusko/

ia sinun Paranoxes pite nopiasti caszuaman/ Ja sinun Wanhurscautes sinun edhelles waeldapi. Ja se HERRAN cunnia pite sinun henellens coriaman. 58:9 Silloin sine auxeshwda/ nin HERRA wastapi sinua. Coskas hwdhat/ nin hen sanopi/ Catzos/ tesse mine olen. Ellei sine keten tykenes raskauta/ Etke sormelas osota/ etke pahasti puhu. 58:10 Ja ios sine auat Sydhemes Isouaiselle/ ia rautzet ne radholiset Sielut/ Nin sinun Walkiudhes pite pimiese coittaman/ ia sinun Hämeres pite oleman ninquin polipeiue. J58:11 a HERRA se aina sinua iodhattapi/ ia rautzepi sinun Sielus Poutaaicana/ ia wahuistapi sinun Lws. Ja sinun pite oleman ninquin yxi Castettu Yrtitarha/ ia ninquin yxi Wesiledhe/ iosta ei coskan wesi putu. 58:12 Ja sinun cauttas pite se ylesraketttaman/ quin cauuan autiana on ollut/ ia sinun pite ydhen perustoxen laskeman/ ioca ijancaikisesta pysymen pite.

Ja sinun pite cutzuttaman Lahon tuckiaxi/ ia Tiedein raiuoiaxi/ ette sijnä asuua sadaisijn. 58:13 Jos sine pois käennet Jalghas Sabbathista/ nin/ ettei sine tee sinun tachtos minun pyhe peiueni päle. Nin se pite Lustisexi Sabbathixi cutzuttaman HERRA pyhittemen ia ylistemen. Sille nimbe sine hende ylistet/ coska et sine tee sinun Teites/ Etke nijste leute/ quin sinulle kelpauat/ eli mites puhut. 58:14 Tellens sinulle pite lusti oleman HERRASTA. Ja mine ylennen sinun/ Maan cuckulain ylitze/ ia mine sinua rockia tahdon. Jacobin/ sinun lses perimisest. Sille HERRAN sw temen puhupi.

LX. Lucu.

Tehenasti ombi Esaias Propheta mananut/ curittanut ia laittanut Lain cautta/ Waan nyt hen Canssoillens Euangelium sarnapi.

60:1 NOuse yles/ ole kircas/ Sille ette sinun Walkiudhes tulepi/ ia HERRAN Cunnia sinun

ylitzes coittapi.

60:2 Sille catzos/ Pimeys peittepi Maan/ ia syngeus Canssa/ Mutta sinun päles HERRA ylescoittapi/ ia henen cunnians pite sinun ylitzes nächtemen.

60:3 Ja pacanat pite waeldaman sinun walkiudhesas/ ia Kuningat sinun paistesas/ quin sinun ylitzes coittapi.

60:4 Ylesnosta sinun silmes/ catzos ymberilles/ Caiki näme cootudh tuleuat sinulle/ Sinun Poias tuleuat cauca/ ia sinun Tytteres kylkien wieresse ylescasuatetaan.

60:5 Silloin sine saat ilos nädhä/ ia wlospacadhat/ ia sinun Sydhemes imechtele/ ia wlosleuite henense.

60:6 Cosca se swri palious Meren tykene kiendepi henens sinun tyges/ ia se pacanaiden woima sinulle/ Ja Camelianwarsat Midiast ia Ephast. Caiki he Sabast tuleuat/ Culata ia Pyhesaw he toouat/ ia HERRAN kijtoxen he ilmoittauat.

60:7 Caiki Laumat Kedaris pite sinun tyges cocondeman/ Ja ne Järet Nabaiothis pite sinua

palueleman. Heiden pite minun otolisen Altarini päle wffrattaman/ Sille mine tadhon minun Maiestetini Honen caunista.

60:8 Cutka ouat ne/ iotca lendeuet ninquin Piluet/ ia ninquin Mettiset heiden Ackunoillens?

60:9 Ne Caaret odhottauat minua/ ia ne Meren Hahdet/ io aica tehenasti. Ette he sinun Lapses cauca tehen toisit ynne heiden Hopians ia Cultans cansa/ sinun HERRAS Jumalas Nimeen ia sen Pyhen Israelis/ ioca sinua cunnioitti.

60:10 Mucalaiset pite sinun Mwriskendaman/ ia heiden Kuningaans pite sinua palueleman. Sille minun wihasani mine löin sinua/ ia minun Armosani mine armaitzen sinua.

60:11 Ja sinun Portis pite alati auoi seisoman/ eike Peiuelle eike öelle pidhe kijnisuliettaman. Ette se Pacanain woima sinun tyges todhaisijn/ ia heiden Kuningaans sinun tyges wiedheisijn.

60:12 Sille iotca Pacanat eli Waldakunnat ei tacdho sinua

paluella/ ne pite huckuman/ ia
ne Pacanat pite autiaxi tuleman.

60:13 Sen Libanin cunnian pite
sinun tyges tuleman/ Honga/
Cwsi/ yne Busipuun cansa/
caunistaman site minun Pyhyteni
sia/ Sille mine tadhon minun
Jalcani Sian cunnioitta.

60:14 Heiden pite mös
cumaroisans sinun tyges
tuleman/ iotca sinua
alaspainanuet ouat/ ia caiki
quin sinua pilcanuet ouat/ pite
mahanlangeman sinun Jalcais
eteen. Ja heiden pite sinua
cutzuman HERRAN Caupungixi/
sen Pyhen Israelis Zionin.

60:15 Sille senuoxi/ ettes olit
Ylenannettu ia Wihattu ollut/
cussa eikengen waeldanut/
tadhon mine sinua ijancaikisexi
Pramixi tedhe/ ia iloxi
ijancaikisesta.

60:16 Ette sinun pite Pacanoista
Rieska imemen/ Ja ne
Kuningain rinnat pite sinua
imettemen. Ettes tundisit/ ette
mine se HERRA olen sinun
Wapactaias/ Ja mine se
Wäkeue Jacobis/ olen sinun
Lunastaias.

60:17 Mine tadhon Culta

wasken edest/ ia Hopia
raudhan edest saatta/ ia
cuparia puidhen edest/ ia
Rauta Riuein edest. Ja mine
tadhon tedhe/ ette sinun
Esimiestes pite Rauha
opettaman/ ia sinun
Wanhimmas Wanhurskautta
sarnaman.

60:18 Eipe sillen pidhe sinun
Maallas wäryen cwلمان/ eike
wahingon eli cadhotusen sinun
Ärises. Waan sinun Mwriss pite
Terueydhexi/ ia sinun Portis
Kijtosexi cutzuttaman.

60:19 Eipe Auringon pidhe sillen
peiuellä sinulle paistaman/ ia
sen Cuun walun ei pidhe sinua
walistaman/ Waan sen HERRAN
pite sinun ijancaikisen
Walkiudes/ ia sinun Jumalas
pite sinun ylistoxes oleman.

60:20 Sinun Auringoises ei
pidhe sillen laskeman/ eike
sinun Cuus walkuans
cadhottaman. Sille HERRAN pite
sinun ijancaikisen Walkiudhes
oleman/ ia sinun Murehpeiues
loppuut.

60:21 Ja sinun Canssas pite
aiua Wanhurskaat oleman/ ia
pite Maanpirin ijancaikisesta

omistaman/ Ninquin ne minun
Istutoxeni wesat/ ia minun
kästialani ouat/ ylistoxexi.
60:22 Sijte pienimest pite Tuhat
oleman/ ia sijte Honoimasta yxi
wäkeue Canssa. Minepe HERRA/
tadhon aialans neite pian
vlostoimitta.

LXI. Lucu.

*Edhelises Lughus hen Christusen
Rumin ia Waldakunnan
vlosmalasi/ Nyt hen itze
Kuningan Christusen ia Pään/
vlostoimittapi. Esa. lxj.*

61:1 HERRAN Hengi ombi minun
päleni/ senteden ombi itze
HERRA minua woidhellut. Hen
on lehettenyt minun waiuaisille
Euangelium sarnaman/
parandaman ne serietut
sydhemet. Ja sarnaman
Fangeille lunastusta/ nijlle
Sidhotuille auamiset.

61:2 Ja sarnaman HERRAN
armolisen Wodhen/ ia meiden
Jumalan Costo peiuen/
lohutaman caiki murheliset. Ette
mine saattaisin nijlle Murhelisille
Zionis/ Caunistoxen tuhgan

edest/ ia llonölio murhen
edest/ ia caunit waatteet
murhelisen Hengen edest.

61:3 Ette he Wanhurskaudhen
Puuxi cutzutaisijn/ HERRAN
istuttamisen ylistoxexi.

61:4 Ja heiden pite ne wanhat
Autiat ylesrakendaman/ ia mite
muinen häuitetty on/
ylesoijendaman. Heiden pite/ ne
autiat Caupungit/ iotca sugust
sukuhun tehenasti häuitettynä
macasit/ vdhistaman.

61:5 Mucalaiset pite seisoman
ia teiden Lauman caitzeman/
Ja Ulcomaiset pite teiden
peltomiehen ia Winatarhamiehen
oleman.

61:6 Mutta teite pite HERRAN
Papeixi cutzuttaman/ ia teille
sanotan/ Te oletta meiden
Jumalan Palueliat. Ja teiden
pite Pacanain Hywydhet sömen/
ia heiden Cunniastans pite
teiden pramaman.

61:7 Teiden häueistuxen teden
pite cactalaisen Cunnian
oleman/ ia häpien teden pite
heiden riemuitzeman heiden
Pelloisans. Sille heiden pite
cactalaista omistaman heiden
Maasans/ heille pite ijancaikisen

riemun oleman.

61:8 Sille minepe se HERRA olen/ ioca Oikiutta racastan/ ia wihan radheltut Poltwffrit. Ja tadhon saatta ettei heiden Tööns pidhe turha oleman/ ia ijancaikisen Lijton mine heiden cansans teen.

61:9 Ja heiden Siemenens pite Pacanain seas tuttaman/ ia heiden Jelkintuleuans Canssain seas. Ette iocainen quin heiet näke/ pite heite tundeman/ ette he yxi Siugnattu Siemen ouat HERRALDA.

61:10 Mine iloitzen HERRASA/ ia minun Sielun riemuitzeppi minun Jumalalani. Sille hen puetti minun Terueydhen Waatteil/ ia sille Wanhurskaudhen Hameella hen minun watitzi. Ninquin iocu Ylke henen Caunistoxesans/ quin iocu Pappi pramapi/ Ja ninquin Morsian Tircatillans caunistetun.

61:11 Sille ninquin Hedhelme Maasta casuapi/ ia Siemen Yrtitarhas yleskeupi. Nin ikenens pite Wanhurskaus ia Kijtos ylescasuaman caikein Pacanain edes/ HERRAST Jumalast.

LXII. Lucu.

Cuki oikea Sarnaia itzens wahuistapi/ nijste ialomista Lupauxista Christusest/ quin Seurakunnalle luuatut ouat Jumalan Sanan Ylencatzomista wastan. Esa. lxij.

62:1 Em mine waikene Zionin teden/ ia Jerusalemin teden em mine lacka/ sihenasti ette Wanhurskaudhens yleskeupi ninquin Paiste/ ia henen Terueydhens palapi ninquin iocu Lampu.

62:2 Pacanatkin näkisit sinun Wanhurscaudhes/ ia caiki Kuningat sinun cunnias. Ja sinun pite wdhella Nimelle nimittemen/ ionga HERRAN Sw pite nimittemen.

62:3 Ja sinun pite oleman Cunnian crunu HERRAN kädhese/ ia Kuningan Hijppa sinun Jumalas kädhese.

62:4 Eipe sine sille cutzuta ylenannetuxi/ eike sinun Maalles enembi sanota/ kylmille/ Wan sine pite cutzuttaman/ Minun himon henessä. Ja sinun Maas/ henelle ombi Isende. Sille ette

HERRALLA ombi himo sinuhun/
 Ja sinun Maallas ombi Isende.
 62:5 Sille ette ninquin yxi
 Nooricainen iongun Neitzen
 racastapi/ nin sinun Lapses pite
 sinua racastaman. Ja ninquin
 Ylke iloitze Morsiamestans. Nin
 mös sinun Jumalas sinusta
 iloitzepi.
 62:6 O Jerusalem mine tadhon
 sinun Muris päle Wartiat asetta/
 iotca alati yli peiue ia yli öte ei
 pidhe waickeneman/ ia iotca
 HERRAN päle muistaman pite.
 62:7 Sen päle ettei teiden
 tykenen pidhe ychten waikitust
 oleman/ ia eipe teiden pidhe
 henesti waidholeman/ sihenasti
 ette Jerusalem tule walmistetuxi
 ia asetetuxi Maan päle Kijtoxexi.
 62:8 HERRA wannoi henen
 Oikiankädhens cautta/ ia henen
 woimans Käsiuardhen cautta.
 Eipe mine tadhon sinun Jyuies
 sillen anda Wiholistes södhe/
 engä Wijnamahalas/ iostas
 töteteit/ nijlle Mucalaisille ioota.
 62:9 Waan iotca sen
 coconwetäuet/ pite site sömen/
 ia HERRA kijttemen/ ia iotca
 site cocouat/ pite site iooman
 minun Pyhyteni Esihonesa.

62:10 Menget/ Menget * Portein
 cautta/ perghatka Tiete
 Canssalle/ silitteket/ silitteket
 Polghut/ poissijrteket heneste *
 Kiuet/ ylendeket yxi * Lippo
 Canssoille.

62:11 Catzos/ HERRA andapi
 itzens * cwlutta haman Mailman
 ärin asti/ sanocat Zionin
 tytterille. Matt. 7. Catzo/ sinun
 * Wapactaias tulepi/ Catzo/
 henen Tööns ia henen tecons
 ei pidhe hedelmetoin oleman.

62:12 Heite pite Pyhexi Canssaxi
 cutzuttaman/ ne Lunastetut
 HERRALDA/ Waan sinun pite
 cutzuttaman Se ylesezitty ia ei
 ylenannettu Caupungi.

LXIII. Lucu.

*Jalo Weisu wanhoist Jumalan
 Tunnustedheist ia Hyuisteghoist/
 ioilla hen Uskons wahuista/ ia
 Fangein edest Babilonias
 rucolepi.*

63:7 Mlne tadhon HERRAN
 Hywyten päle muistella/ ia
 HERRAN Kijtoxen päle/ nijsse
 caikissa quin hen meille tehnyt
 on. Ja sen swren Hywydhen

päle/ Israelin Honen coctan/
quin hen sille tehnyt ombi
henen Laupiudhens ia swren
Hywydhens cautta.

63:8 Sille hen sanopi/ Ja tosin
sinun Canssan he ouat/ Lapset
iotca euet Eperet ole/ Senteden
oli hen heiden Wapactaians.

63:9 Joca heite adhisti/ he
adhistit mös hende/ Ja se
Engeli/ ioca henen edhesens
ombi/ autti heite. Hen lunasti
heite/ sille hen racasti heite ia
armaitzi heite. Hen ylesotti
heite/ ia candoi heite aina
wanhasta tehenasti.

63:10 Mutta he haikiutit ia
wihoitit henen Pyhen Hengens/
Senteden Hen tuli heiden
Wiholisexi ia soti heite watan.

63:11 Ja hen muisti taas sen
entisen aian päle/ sen Mosesen
päle/ ioca henen Canssasans
oli.

63:12 Cussa on sis nyt se/
ioca heite Mereste vloswei/
henen laumans Paimenden
cansa. Cussa on se/ ioca
henen Pyhen Hengens heiden
secaans annoi? ioca oikean
Kätens cautta Mosesen wei/
henen cunnialisen Käsiuardhes

cautta? Joca wedhet iaghotti
heiden edhellens/ tedhexens
itzellens ijancaikisen Nimen.

63:13 Joca heite wei sywydhen
cautta/ ninquin Orijt corueisa/
combastumata/

63:14 Ninquin ne Cariat quin
Kedholle meneuet/ iotca
HERRAN puhallus aiapi. Nin
ikenens sine mös Canssas
iodhatit/ tedhexes itzelles
ijancaikisen Nimen.

63:15 Nin Catzo nyt Taiuahast/
ia catzo tehen alas sinun
pyhest ia cunnialisest
Asumisestas. Cussa nyt ombi
sinun Kiuautes ia sinun Woima?
Sinun swri sydhemelinen
Laupiuves couetan minua watan.

63:16 Sine quitengin meiden Ise
olet/ Sille eipe Abraham meiste
miten tiedhe/ ia Israel ei tunne
meite. Mutta sine HERRA olet
meiden Isen ia Lunastaian/ ia
se ombi ijesti sinun Nimes.

63:17 Mixi sine HERRA sallit
exymen sinun Teildes/ ia
meiden sydhemen paatua/ ettei
me sinua pelienyet? Palaia
sinun Palueliais teden/ ia sinun
Perimises Sucukunnan teden.

63:18 He omistauat lehes

caiken sinun Pyhen Canssas/
sinun Wastanseisoias
alaspolkeuat sinun Pyhydhes.
63:19 Me olema iuri quin
ennengi/ coskas et meiden
ylitzen HERrauttanut/ ia eipe
me olluetka nimitetyt sinun
Nimehes.

LXIV. Lucu.

64:1 Joskas Taiuahat halcaisisit
ia alasastuisit/ Ette Wooret
sinun edeses wootaisit/ ninquin
palaua Wesi wäkeuelle Tulella
poiskiehupi.

64:2 Ette sinun Nimes tietteuexi
tulis sinun Wiholistes seas/ ia
ette sinun edeses Pacanat
wapitzisit.

64:3 Ninen Ihmecten cautta
iotcas teet/ ioita eikengen
toiuonut/ Coskas alasmenit ia
Wooret edeses coconsulaisit.

64:4 Ninquin ei ensingen
Mailman alghusta cwltu ole/
eike Coruille tullut/ eike yxiken
Silme nähnyt ole/ paitzi sinua
Jumala/ mite nijlle tapactupi/
iotca sinua odhottauat.

64:5 Sine coctasit heite
iloiszna/ ia nijlle iotca

Wanhurskautta harioittelit/ ia
sinun teilles muistelit sinun
päles. Catzo/ kyllle sine
wihastuit/ quin me synditeim/
ia nijsse cauuan wiwymmme/
Mutta quitegin meite autettijn.
64:6 Mutta nyt me caikitynni
olema/ ninquin saastaiset/ ia
caiki meiden Wanhurskaudhen
on ninquin hiereltu waate. Me
olema caiki lacastunuet/
ninquin Lehdet/ ia meiden
Synnin wiscoiuat meite/ ninquin
Twli.

64:7 Eikengen sinun Nimees
auxeshwdha Taica ylesnouse
sinua käsittemen. Sille sine
peitet sinun Casuos meilde/ ia
laskit nendymen meiden
Syndihim.

64:8 Mutta nyt HERRA/ sine
olet meiden lse/ ia me Loca
olema/ Sine olet meiden
Walaian/ ia me caiki sinun
Käsialas olema.

64:9 HERRA ele sangen
wihastu/ ia ele ijexi aiattele
Synnin päle/ Catzo sis sen
päle/ ette Me caiki sinun
Canssas olema.

64:10 Ne sinun Pyhydhes
Caupungit häuitetyt ouat/ Zion

ombi autiaxi tecty/ ia
 Jerusalem macapi kylmille.
 64:11 Meiden Pyhydhen ia
 Cunniaudhen Höne/ iossa
 meiden Iset sinua cunnioitit/
 ombi Tulella poltettu/ Ja caiki
 meiden Caunijt/ ouat häueistyt.
 64:12 HERRA maltacos sinus
 neist nin couana pite/ ia wait
 istua/ ia meite nin harttasti
 alaslödhe?

LXV. Lucu.

*Ninen Uskolisten Lohuttos
 wastan nite Ulcocullatuita. Esa.
 lxv.*

65:13 CAZOS/ minun Palueliani
 pite sömen/ Mutta teiden pite
 isoman. Catzos/ minun
 Palueliani pite ioman/ Mutta
 teiden pite ianoman. Catzos/
 minun Palueliani pite
 riemuitzeman/ Mutta teiden pite
 häpiehen tuleman.

65:14 Catzos/ minun Palueliani
 pite hyeste mieleste
 ihastuman/ Mutta teiden pite
 sydhemenkiwsta parcuman/ ia
 surkiaudhest vluoman.

65:15 Ja teiden pite iettemen

teiden Nimen/ minun
 Uloswalituilleni Walaxi. Ja sen
 HERRAN Jumalan pite sinua
 tappaman/ ia henen Paluelians
 nimittemen toisella nimelle.

65:16 Ette ioca henens siugnapi
 Maan päle/ hen siugnapi
 henens totises Jumalas. Ja ioca
 wannopi Maan päle/ se
 wannopi totisen Jumalan cautta.
 Sille ninen Entisten adhistoxet
 ouat vnotetut/ ia ouat minun
 Silmisteni peitetut.

65:17 Sille catzos/ Mine tadhon
 vdhen Taiuan ia vdhen Maan
 loodha/ ettei nijte entisitä
 muistetaisi eike mielen otetaisi.

65:18 Waan heiden pite
 ijancaikisesta riemuitzeman/ ia
 iloitzeman nijske quin mine
 loon. Sille catzos/ Mine tadhon
 Jerusalemin iloxi saatta/ ia
 henen Canssans riemuxi.

65:19 Ja mine tadhon iloita
 Jerusalemist/ ia riemuita minun
 Canssastani. Ja eipe henes
 pidhe sillen cwluman idku äni
 eli walitoxen äni.

65:20 Eipe sillen pidhe sielle
 Lapset oleman/ iotca euet
 peiuihins vlotu/ eli Wanhat/
 iotca heiden Wosians ei teute.

Waan ne sata woteiset Pilitit pite cooleman/ ia ne sata aiastaicaiset Synniset pite förbannatut oleman.

65:21 He Honet rakendauat ia sisel asuuat/ he Winatarhat istuttauat/ ia ninen Hedhelmiste söuet.

65:22 Eipe heiden pidhe muidhen varaxi rakendaman/ ia ei istuttaman/ muidhen södhe. Sille minun Canssani peiuet pite oleman/ ninquin Puun peiuet/ ia heiden Käsialans pite wanhaneman minun Uloswalittudheni tykene.

65:23 Eipe heiden pidhe huckan tötetekemen/ eike Lodhencannettut synnyttemen. Sille he ouat ninen HERRAN Siugnattudhen Siemen/ ia heiden Jelkentuleuaisens heiden cansans.

65:24 Ja tapactuman pite/ Ette ennenquin he hwtauat/ mine tadhon wastata/ quin he wiele puhuuat/ mine tadhon cwlla.

65:25 Susi ia Lammas pite ynne caittaman/ Jalopeuran pite corsia sömen/ ninquin Nauta/ ia Kermet pite maata sömen. Eipe heiden pidhe

wahingoittaman eike raateleman minun coco pyhen Woreni päle/ sanopi HERRA.

LXVI. Lucu.

Quinga Prophetat vsein laittauat Inhimisten Itzeualitut Jumalan palueluxet/ Nin Esaias tesse Lxvj. Ja wimeses lughus/ site JumalanPaluelust/ quin Itze Jumalalda sääty oli/ ette ne Ulcocullatut nijte waiuoin tekeuet/ ia töidhens päle/ ilman vskota/ ilman Jumalan pelgota/ vlskaltauat/ quin ne Töödh heite wanhurskauttaisit/ paitzi Jumalan Lijtto/ Lupaust/ ia Reskye. Joita mös pyhe Stephanus/ Act. vij. Laitti. Jongateden hen Phariseusilde kiuitettin/ heiden mielestens/ quin Eriseuraia ia Jumalan Lain Pilcaia. etc.

66:1 Nein sanopi HERRA. TAIuas ombi minun Stolin/ ia Maa minun astinlautan. Cuca sis ombi se Hone/ ionga te tadhotta minulle raketa? Eli cuca se Sia on/ cussa minun pite lepeiemen.

66:2 Minun Käteni ombi caiki
tehnyt/ mite ikenens onopi/
sanopi HERRA. Mutta mine
catzon sen tyge/ ioca
Radholinen ia serietylle Hengelle
on/ ia ioca wapise minun
Sanani edes.

66:3 Sille ioca Härien teurasta/
ombi iuri quin hen Miehen
tappais. Joca Lamban wffrapi/
ombi quin iocu Coiran caulan
murtais. Joca Rocawffri toopi/
ombi nin quin iocu Sicain weren
wffrais. Joca Pyhesaw muistele/
ombi quin iocu Wärytte kijteis.
Sencaltaiset he vloswalitzeuat
heiden Teisens/ Ja heiden
Sielunsa mielistupi heiden
ilkeyxistäns.

66:4 Senteden mine mös
tadhon vloswalita/ mite he
naurauat/ ia iota he pelkeuet/
site saathan heiden pälens. Sille
mine cutzuin/ ia eikengen
wastauat/ Quin mine puhuin/
nin euet hee cwlleet. Ja he teit
mite ei minulle keluanut/ ia
vloswalitzit/ iota em mine
tactonut.

66:5 CWlcat HERRAN sana/
iotca teiten pelket henen
Sanastans. Teiden Weliet iotca

teite wihasit ia teite pannan
cwluttauat minun Nimeni teden.
He sanouat (* Catzocam
quina cunnialinen HERRA
ombi/ ilmanducan hen teiden
ilohonna) heiden pite häpien
tuleman.

66:6 Sille metelin äni pite
Caupungis cwluman/ yxi äni
Templist/ sen HERRAN äni/
ioca henen Wiholisens costapi.

66:7 Hen synnyttepi ennenquin
hen Kiwun saapi/ hen synnytti
Piltin/ ennenquin hen
Lapsenhäten tuli.

66:8 Cuca sencaltaista ikenens
cwillut on? Cuca sencaltaista
ikenens nähnyt on? Syndynekö
ynne iocu Canssa/ ennenquin
se synnyttemisens Kiwun saapi?
Nyt ombi Zion quitengi ilman
Kiwutans henen Lapsens
synnyttenyt.

66:9 Pidheisko minun ioca
mwdh saatan synnyttemen/ ei
ltze mös synnyttemen/ sanopi
HERRA? Pidheiskö minun
andaman muidhen synnytte/ ia
itze hedhelmetoin oleman/
sanopi sinun Jumalas.

66:10 Iloitka sis Jerusalemin
cansa/ ia ihastucat heneste/

caiki te iotca hende racastat.
Iloitka henen cansans/ caiki te/
iotca tehenasti oletta henen
tedhens mureliset olleet.

66:11 Sille senteden pite teiden
imemen ia rauittaman henen
Lohutoxens Nisiste. Teiden pite
senedest imemen/ ia teiten
ilahuttaman henen

Cunniaudhens teudhelisudhest.

66:12 Sille nein sanopi HERRA/
Catzos/ mine vlosleuiten
Rauhan henen tykenens/
ninquin wirdhan/ ia Pacanain
Cunniaudhen/ ninquin
vloswotauan cosken. Silloin te
saat imie/ Ja Nisise teite pite
cannettaman/ ia poluein päle
teite pite ihandeleman.

66:13 Mine tadhon teite
lohutta/ ninquin iocu henen
Eitens lohuttapi/ Ja teiden pite
Jerusalemmin polest
ilahutettaman.

66:14 Teiden pite sen
näkemen/ ia teiden sydhemen
pite iloitzeman/ ia Lwt pite
wihottaman ninquin Roho. Nin
HERRAN käsi tutan henen
Paluelioisans/ ia sen wiha
henen Wiholisisans.

66:15 Sille catzos/ HERRA

Tulella tulepi/ Ja henen Rattans
ouat ninquin Twlispä. Ette hen
costais wihans hirmusudhes/ ia
henen rangastoxens Tulenliekis.
66:16 Sille HERRAN pite Tulen
lepitze domitzeman/ ia henen
Miecans cautta/ caiken Lihan/
ia ne Mestatut HERRALDA pite
palio oleman.

66:17 Jotca heitens pyhitteuet
ia pudhastauat Yrtitarhoissa/ yxi
täälle toinen sielle/ ia söuet
Sianliha/ Cauhistoxia ia Hijrie/
caiki ne pite ynne
poistemattaman/ sanopi
HERRA.

66:18 Sille mine tadhon tulla ia
coota heiden tecons ia
aiatoxens/ ynne caikein Pacanin
ia Kieldein cansa/ ette he tulisit
ia minun Cunniani näkisit.

66:19 JA mine asetan Ydhen
Lipon heiden secans/ Ja
mutomat nijste quin pelastetut
ouat/ mine leheten Pacanoille
Meren tyge/ ninen
Joutzimiesten polen Phul ia Lud.
Tubalin ia Jauan pein/ ia nihin
caucaisin pein Saarissa/ ioissa
ei tehenasti miten ole minusta
cwltu. Ja iotca minun
Cunniauttani ei ole nähneet/

66:20 ia heiden pite minun
HERrauttani Pacanain seas
ilmoittaman. Ja he edestoouat
caiki teiden Welienne vlos
caikista Pacanoista/ HERRALLE
Rocawffrixi/ Oritten ia Ratasten
päle/ Paarein päle/ Mulein ia
Kerruin päle/ Jerusalemin minun
pyhen Wooreni polehen/ sanopi
HERRA. Samalmoto quin Israelin
Lapset Rocawffrin puchtas
Astias edestoouat HERRAN
Honen tyge.

66:21 JA mine tadhon nijste
vlosotta Papit ia Leuitit/ sanopi
HERRA.

66:22 Sille ninquin se wsi
Taiuas ia wsi Maa/ iotca mine

teen/ seisouat minun edeseni/
sanopi HERRA/ Juri nin pite
teiden Siemenen ia teiden
Nimen seisoman.

66:23 Ja iocainen Liha pite
ydhest Cucaudhest nin toisen/
ia ydhest Sabbathist nin toisen
tuleman/ cumartaman minun
eteeni/ sanopi HERRA.

66:24 Ja heiden pite
vloskeumen/ ia ninen Inhimisten
Raatoia catzeleman/ iotca
minua wastian wärinteit. Sille ei
pidhe heiden Matons cooleman/
eike heiden Tulens sammuman/
Ja heiden pite iocaitzelle Lihalle
yxi Cauhistos oleman.

**Jeremiast Prophetast. Ne catumattomat Christusen Waldakunnasta
Hylieten/ ia ne Catuuiset iellenstodhan.**

III. Lucu.

3:6 Sanoi HERRA minulle/
Josian Kuningan aicana. ETKös
nähtyt ole/ mite se
wasthacoinen Israel tehnyt on?
Hen poismeni iocaitzen corkean
Wooren päle/ ia iocaitzen
wiherieisen Puun ala ia sielle
Horutta teki.

3:7 Ja mine sanoin/ quin he
neite caikia tehneet olit/ palaia
minun tykeni/ Waan ei hen
palaianut.

3:8 Ja waicka se paadhutettu
Juda/ sen Sisar/ nähtyt olis/
quinga mine sen wasthacoisen
Israelin Horudhen rangaisin/ ia
sen ylenannoin/ ia henelle
Erokirian annoin. Eipe se

padhutettu Juda/ henen
Sisarens/ site pelienyt/ Waan
poismeni/ ia mös Horutta teki.

3:9 Ja sijte henen Horudhens
sanomasta/ ombi Maa
saastutettu/ Sille se Horia teke
Kiuein ia Puidhen cansa.

3:10 Ja neisse caikissa/ eipe
se paadhutettu Juda/ henen
Sisarens/ minun tykeni palainut
caikesta sydhemestens/ Waan
nin wiecastele sanopi HERRA.

3:11 Ja HERRA sanopi minulle/
Se washacoinen Israel ombi
hurskambi/ quin se padhutettu
Juda.

3:12 Mene ia sarna nein pohian
pein/ ia sano/ Palaia sine
washacoinen Israel/ sanopi
HERRA/ nin en mine tadho
Casuoani teilde poiskäende. Sille
mine olen Laupias/ sanopi
HERRA/ ia en tadho
ijancaikisesta wihastua.

3:13 Waiuoin tunnusta sinun
pahatecos/ ettes HERRA watan
synditehnyt olet/ ia iooxit sinne
ia tenne/ ninen wierasten
Jumalain tyge/ iocaitzen
wiherieisen Puun ala/ ia ette te
minun ändeni cwlluet/ sanopi
HERRA.

3:14 Palaitka/ te washacoiset
lapset/ sanopi EERRA/ Sille
mine teite itzelleni Kihilan/ ia
tadhon teite coriata. Ette yxi
coco Caupungin/ ia caxi coco
Makunnan wiemen pite/

3:15 ia tadhon teite Zionijn
saatta. Ja tadhon teille
Paimenet anda/ minun
sydhemeni ielken/ iotca teite
opilla ia wisaudhella caitzeman
pite. Ja tapactuman pite/ Coska
te casuatte ia Maasta enenette/
3:16 sihen aican (sanopi
HERRA) eipe sillen sanota/
sijte HERRAN Lijton Arcusta.
Ettei site sama enembi pidhe
mainittaman/ eike sijte
sarnattaman/ eike site
etzittemen/ eike sielle enembi
wffrattaman.

3:17 WAan sillä samalla aialla/
pite Jerusalem cutzuttaman/
HERRAN Stolixi/ ia sinne caiki
Pacanat heitens cocouat/
HERRAN Nimen wooxi
Jerusalemis/ ia euet sille waella
heiden pahan sydhemens
aiatoxen ielkin.

3:18 Sihen aican/ menepi
Judan Hone Israelin Honen
tyge/ ia ynne palaiauat

Pohiaisest/ sihen Maan/ ionga mine teiden Isille Perimisexi andanut olen.

3:19 Ja mine sanon sinulle/ O quin monda Lasta mine tadhon sinulle anda/ ia sen rackan Maan/ sen lustisen perimisen/ sen Pacanain sotawäen? Ja mine sanon/ cutzu minua lsexes/ ia ele minusta poickene.

3:20 Mutta se Israelin Hone ei tottele minua/ Samalmoto quin iocu waimo henen wertamiestens ei sillen tottele/ sanopi HERRA.

3:21 Senteden pite Corkiuxis yxi Israelin Lastein surkia/ parcu ia idku cwluman. Ette he pahasti teit/ ia heiden HERRANS Jumalans vnhotit.

3:22 Nin palaitka nyt/ te washacoiset Lapset/ nin mine tadhon parata teite teidhen couacoruasudhestan.

3:23 Catzo/ me tulema sinun tyges/ Sille sine olet se HERRA meiden Jumalan. Totisesta/ se on sula petos/ caikein Cuckuladhen ia Wortein cansa. Totisesta/ eipe Israelin mualda apu ole/ waan meiden HERRALDA Jumalalda.

3:24 Ja meiden Isein Sädhyt/ iotca me Norudhesta pitenyet olema/ pite häpielle alaskeumen/ heiden Lammastens/ Carians/ Poicains ia Tytttereins cansa.

3:25 Sille ionga päle me lootimma/ se on nyt meille sula häpie/ Ja ionga päle me vskalsimma/ site meiden nyt pite häpiemen. Sille sen cautta me synditein meiden HERRAN Jumalan wastan/ seke me ette meiden lset/ hamast meiden Norudhestan. Nin mös tehen peiuen asti/ ia eipe me totelluet meiden HERRAN Jumalan ände.

VII. Lucu.

Eipe Sastaisille miteken pudhas ole/ iotca nijste Pyhityiste euckeuet/ ia euet he quitengan itze ole Pyhetyt Jumalan Sanalla ia Uskolla. Jere. vij.

7:3 Neite sanopi HERRA Zebaoth Israelin JUMALA. PARandacat teiden elemen ia menon/ Nin mine tadhon teiden tykenen asua these paicas.

7:4 Elket vskaldaco walhen päle/ sanoden Tesse on HERRAN Templi/ Tesse on HERRAN Templi/ Tesse on HERRAN Templi.

7:5 Waan parandacat teiden Elemen ia menon/ ette te Coctutta tekisit toinen toisellen. Ja elket Mucalaiselle/ Oruoille/ ia Leskelle wärytte techkö/ 7:6 ia elket wighatointha werta vloswodhataco tesse paicas. Ja elket waeltaco muidhen Jumaloitten ielkin/ teillen omaksi wahingoxi.

7:7 Nin mine tadhon alati ia ijancaikisesta teiden tykenen asua tesse paicas/ sijnä Maasa/ ionga mine teiden Isillen annoin.

7:8 Mutta nyt te vskallat Walecten päle/ iotca keltuottamat ouat.

7:9 Ja semmingi te oletta Warcat/ Murhaiat/ Horintekiet/ ia Walapatot/ ia szuitzutat Baalille. Ja te waellat mucalaisten Jumaloitten ielkin/ ioita ette te tunne.

7:10 Sytte te tuletta ia seisotta minun edesseneni/ tesse Honesa/ ioca minun Nimeni ielken

nimitettu on/ ia te sanotta. Eipe meille miten tuska ole/ sittequin me sencaltaiset Cauhistoxet teimme.

7:11 Pidhettekö sis temen Honen/ ioca minun Nimeni ielkin/ nimitettu on/ Röüerein Loolana? Catzos/ kyllä mine sen näen/ sanopi HERRA.

7:12 Menget minun Paicani tyge Silos/ iossa minun Nimen ennen asunut ombi/ ia catzocat/ mite mine sielle tehnyt olen/ minun Canssani Israelin pahuden teden.

7:13 Ette te sijs caiki nämet Cappalet teette/ sanopi HERRA/ ia mine alati teille sarnata annan/ ia eipe te tadho cwlla/ Mine hwdhan/ ia eipe te taidha wastata.

7:14 Nin mine sijs tadhon sen Honen/ ioca minun Nimeni ielkin nimitettu on/ ionga päle te vskallat/ Ja sen Paican/ ionga mine teiden Isillen andanut olen/ iuri nin tedhä/ quin mine olen Silon tehnyt.

7:15 Ja tadhon teite minun Casuoni edest poisheitte/ ninquin mine poisheittenyt olen caiki teiden Welien/ coco

Ephraimin siemenen.

7:16 Mutta ele sine rucuele temen Canssan edeste/ ia ele ycten Walitosta eike anomista edestooco/ eles mös edesastuco heiden tedens minun eteeni/ Sille embe mine tadho sinua cwlla.

7:17 Sille etkös näe/ mite he tekeuet Judan Caupungeisa? ia Jerusalemin Catuilla?

7:18 Lapset puita hakeuat/ nin lset Tulen wiritteuet/ ia waimot sotkeuat Taikina. Ette he Taiwahan Drötingille Mariancacoia leipoisit/ ia Joomawffrit mucalaisille Jumalaloille annaisit/ ette he minun wihoitaisit.

7:19 Mutta ei heiden pidhe minua sen cautta/ waan itzeheitens wahingoittaman/ heiden häpiexens.

7:20 Senteden sanopi HERRA Jumala/ Catzos/ minun wihan ia minun Hirmusudhen on vloscaattu temen Paican päle. Seke ylitze Inhimisten ette ylitze Eleinden/ ia Puidhen päle Kedhossa/ ia Maan Jyuein päle/ ia sen pite nin tynipoltaman/ ettei kengen

sammutta woi.

7:21 NEin sanopi/ HERRA Zebaoth/ se Israelin Jumala/ Cootka ycten teiden poltwffrit ia mwdh wffrit/ ia söket Liha.

7:22 Sille embe mine ole sanonut enge keskenyt Poltwffrist ia muista Wffrista/ teiden Isillen/ sinä peiuene/ coska mine heite Egiptin maalda vloswein.

7:23 Waan täte mine heille keskin/ ia sanoin/ Cwlcat minun Sanan/ Nin mine tadhon teiden Jumalan olla/ ia teiden pite minun Canssan oleman. Ja waeldacat caikia nijte Teite mödhen/ ioita mine teille neuuon/ ette teille hyuesti keuis.

7:24 Mutta euet he tactoneet cwlla/ eike Coruiansa sihen callista/ waan waelsit heiden oman Neuuons ielkin ia heiden pahan sydhemens Lwlon ielkin/ ia keuit tacaperin ia ei edespein.

7:25 Ja tosin hamast sijte peiuste/ iona mine teiden lset Egiptin maalda vloswienyt olen/ nin tehen peiuen asti/ olen mine iocapeiue teiden tyken

lehettenyt caiki minun
 Palueliani/ ne Prophetat.
 7:26 Mutta euet he tactoneet
 cwlla/ eike heiden Coruians
 sihen callista. Waan ouat
 Niskurit/ ia wiele pahemin
 tekeuet/ quin heiden Isens.
 7:27 Ja waickas neite caikia
 heille ratki sanoisit/ euet he
 senuoxi cwle/ Echkes hwdhaisit/
 euet he quitengan wasta.
 7:28 Sano sis heille/ Teme on
 se Canssa/ ioca henen HERRA
 Jumalatsans ei tadho cwlla/ eike
 heitens parata. Se oikea Oppi
 ombi iuri huckunut/ ia euet he
 sijte miteken sarna.

VIII. Lucu.

8:1 Sille samalla aialla/ sanopi
 HERRA/ pite sen Judan
 Kuningan Luudh/ henen
 Pämiestens luudh/ ia Pappain
 Luudh/ Prophetain Luudh/ ia
 Jerusalemin Borgharein Lwdh/
 heiden Haudhoistans
 vlosheittemen/
 8:2 ia heite vlosleuiteteen
 Auringon ala/ Cuun/ ia caiken
 Taiuan Sotawäen ala/ Joita he
 racastit ia paluelit/ ia ioita he

seurasit/ ia etzit/ ia cumarsit.
 Eipe heite pidhe sillen
 yleshaettaman/ ia
 haudhattaman/ Waan
 Sondatungioxi Maan päle
 tuleuat.

8:3 Ja caiki techteet teste
 pahasta Canssasta/ cuhunga
 paiccan he tuleuat/ iohonga
 mine heite poissösnyt olen/
 paramin he coolla quin ele
 tactouat/ sanopi se HERRA
 Zebaoth.

*Nijte wastan/ iotca enemien
 Inhimisten Sädhyste/ quin
 Jumalan Sanoista piteuet.*

8:4 Senteden sanos heille. Nein
 se HERRA sanopi. CUca lange/
 ia ei tadho iellens ylesnosta?
 Cuca exypi/ ia ei kernasti
 oikialle Tielle palaiasi?

8:5 Mutta teme Canssa
 Jerusalemis tacto alati exyxis
 keudhe. Nin kijndiest he piteuet
 heitens wäres
 JumalanPalueluxes/ ettei he
 sijte taidha lacata.

8:6 Mine näen ia cwlen/ ettei
 he miten oikein opeta/
 Eikengen Pahuttans cadhu/ ia
 sano/ Mite mine sis tein? He

ioxeuat caiki heiden ioxuuns/
ninquin iocu tuyma Hingisti
sodhassa.

8:7 Haicara Taiuas alla tietē
hēnen aigans/ Mettinen/ Curki
ia Päskey warinottauat
palaiamisens aiasta. Mutta
minun Canssan/ ei tadho
HERRAN Lakia tietē.

8:8 Quinga te sis madhat
sanoa/ Me tiedheme mite oikius
on/ ia Pyhe Ramattu on
meiden edessen? Ja se on
quitengi sula walhe/ mite ne
Kirianoppeneet/ sääteuet.

8:9 Senteden teuty sencaltaisten
Opettaian häpie sadha/
peliestye ia fangixi tulla. Sille
mite hyue he opetta taitauat/
ette he HERRAN Sanan
ylenandauat.

8:10 Senteden mine tadhon
heiden Emendens Mucalaisille
anda/ ia heiden Pellons nijlle/
iotca heite wainouat. Sille caiki
tynni he woitto ahnectiuat/
seke pienet ette swret/ ia seke
Papit ette Prophetat opettauat
wäre Jumalanpaluelusta.

8:11 Ja lohuttauat minun
Canssani heiden Tuskasans/
ette he sen haluaxi lukisit/ ia

sanouat. Rauha/ Rauha/
8:12 ia ei Rauha olecan.
Senteden pite heiden häpien
saaman/ Ette he sencaltaisen
Cauhistoxen matkan saattauat.
Waicka euet he tacto
häweistyne olla/ ia euet tadho
häuete/ Senteden heidet pite
ycten cocon catuman. Ja quin
mine heille costaman rupean/
nin heiden langeman pite/
sanopi HERRA.

8:13 Mine tadhon heite iurinin
poishakia/ sanopi HERRA/ Ettei
ycten Winamaria eike Ficuna
Ficunapwsa iämen pidhe/ ia
mös ledhetki poiswariseman
pite. Ja mite mine heille
andanut olen/ ne pite heilde
poisotettaman/

8:14 Cussa meiden pite sis
silloin asuman? Ja cootka sis
teiten/ ia siselmengem nijhin
wahuoin Caupungeihin/ ia sielle
Apu odhottacam. Sille se HERRA
meiden Jumala/ auttapi meite
catkeralla Jomalla/ ette me nin
synditein HERRA wasta'.

8:15 Ja/ loottacat teiten sen
päle/ Ei tuska olecan/ Coska ei
miteken hyue käsis ole/ Ja ette
teiden pidheis paratuxi tuleman/

Coska waiuoin sula wahingo käsis on.

IX. Lucu.

Teste P. Prophetast Päsomma. Jere. ix.

9:23 Nein HERRA sanopi. ELken Wisas kerskatko henen Wisaudhestans/ Elken Wäkeue kerskatko henen Wäkewydhestens/ Elken Ricas kerskatko henen Rickaudhestans.

9:24 Waan ioca henens kerskata tacto/ Se kerskacan sijte/ ette hen minun tiete ia tunde/ ette mine se HERRA olen/ Joca Laupiudhen/ Oikiudhen/ ia Wanhurskaudhen harioitan Maan päle/ Sille nemet minulle kelpauat/ sanopi HERRA.

X. Lucu.

Huckan tosin me Opetamma nijte Jumalattomita/ ellei itze Jumala siselmeisest hengellens ia Armollans Opetais. Jere. x.

10:23 Mlne tiedhen HERRA/

ettei Inhimisten teco seiso henen wallasans/ ia eike ole kennengen woimas/ quinga hen waeltais eli keumisens oijennais. 10:24 Curita minua HERRA/ quitengin modholla/ ia ei sinun hirmusudhesas/ ette sine lehes minua ei mixiken saattais.

10:25 Mutta vloswodhata sinun wihas pacanain päle/ iotca euet sinua tunne/ ia nijnnen Sucukundain ylitze/ iotca sinun Nimees ei auxenshdha. Sille he ouat Jacobin ylessönyet ia ylesnielyet/ ia he ouat henen poiskuluttanuet/ ia henen Asumisens autiaxi tehnyet.

XIV. Lucu.

Canssan Nuchtet hylieten Heiden Petostens päle. Jere. xiiij.

14:13 Mlne sanoin/ Ah HERRA Jumala/ Catzo/ Prophetat heillen sanouat/ ei teiden pide ycten Miecka näkemen/ eikä Nelke teiden tykenen oleman/ Waan mine tadhon teille anda hyuen Rauhan tesse paicas.

14:14 Ja HERRA sanoi minulle/

Ne Prophetat noituuat wärin minun Nimesseni. Embe mine heite lehettenyt/ ia en miteken heille keskenyt/ eli miteken heiden cansans puhunut ole. He sarnauat teille walhet Näghyt/ Tulkituxet/ Epeiumaludhen/ ia heiden sydhemens wiettelyxet.

14:15 Senteden sanopi HERRA nijste Prophetiste/ iotca minun Nimesseni noituuat/ waicka em mine quitenga heite lehettenyt ole. Ja he wiele sijttekin sarnauat/ Eipe ycten Nelke tehen Maan tulecka.

Sencaltaiset Prophetat pite Mieras ia Nelies cooleman.

14:16 Ja se Canssa iolla he noituuat/ pite Miercast ia Neliest sielle ia tälle Jerusalemin Catuilla macaman/ ettei kengen pidhe heite hautaman.

Samalmoto mös heiden Emenens/ Poiat ia Tytteret/ ia tadhon heiden pahudhens heiden ylitzens wodhatta.

14:17 Ja sinun pite sanoman heille temen sanan/ Minun silmeni wootauat kynelite peiue ia öte/ ia euet lacka. Sille se Neitzu minun Canssani Tyter/ ombi hirmulisesta witzoittu ia

surkiasti hosuttu.

14:18 Jos mine Kedholle vlosmenen/ Catzo/ nin sielle macauat/ ne Miecalla tapetut/ Jos mine Caupungijn tulen/ nin sielle macauat ne Neliest hiukahtunuet. Sille teuty mös ne Prophetat/ nin mös ne Papit/ sihen Mahan menne/ iota euet he tunne.

14:19 Oletkos sijs Judan ratki poisheitteyt? Eli lienekö sinun Sielus ilghistynyt Zionijn? Mixi sine sijs meite nin olet lönyt/ ettei kengen meite taidha parata? Me toiuoim Rauhan tuleuan/ Nin ei miten hyue tullut/ Me toiuoim/ Ette meiden pidheis teruexi tuleman/ Mutta catzos/ nin on enembi Wahingo käsis.

14:20 HERRA me tunnema meiden Jumalattoman menon/ ia meiden Isein pahatteghot. Sille me olema sinun wastas synditehnyet/ Mutta sinun Nimes teden/ ele salli meite häueistette. Ele sinun Cunniaudhes Stoli anna pilcatta/ Muista sijs/ ia ele sinun Lijttoas meiden cansan rico.

14:21 Ei ole sijtteken Pacanain
Epeiumalois yxiken/ ioca Saten
taita anda/ Nin eipe mös
Taiuaska itzestens taidha sata.
Sine quitengin olet tosin meiden
HERRAN Jumalan/ ioonga päle
me toiuomma/ Sille sine taidhat
caickia neite tedhä.

XV. Lucu.

*Prophetan Rucous ia Lohutos/
ette se Tecteinen Canssa/
Jumalan Sanas ieriestens pysics.*

15:15 Ah HERRA/ Sinepe sen
tiedhet/ muista meiden pälen/
ia pidhe murhe meiste/ ia
costa meiden polestan meiden
Wiholisillen. Coria meite/ ia ele
sinun Wihas heite watan
wiwyte/ Sille sine tiedhet/ Ette
me sinun tedhes pilcatam.

15:16 Silleuelil pidhettele meille
sinun Sanas/ coska me sen
saama/ Ja se sama sinun
Sanas ombi meiden sydhemen
riemu ia lohutos. Sille me tosin
olema sinun Nimes ielkin
nimitetut/ HERRA Jumala
Zebaoth.

15:17 Eipe me ryhdhyte meiten

nijnen Pilcuriten secan/ enge
meiten riemuitze heiden
cansans. Waan me pysyme
ainostans sinun Kätes edes/
Sille sine wihastut sangen
meiden cansan.

15:18 Mixi sijs meiden Kiwun
nincauuan wipy/ Ja meiden
Haauan nin ylenpahat ouat/
ettei kengen nijte parata woi?
Sine olet meille tecty/ ninquin
Lehdhe/ ioca ei sillen cohua
tadho.

15:19 Senteden nein sanopi
HERRA/ Jos sine minussa
kijnirippuisit/ nin mine tadhon
sinussa kijnirippua/ ia sinun pite
minun Sarnaiani oleman. Ja ios
sine ne Hurskat opetat/ nijste
pahoista Inhimisist heitens
eroittaman/ nin sinun pite
minun Opettaiani oleman. Ja
ennenquin sinun pidheis heiden
tygens käendemen/ nin heiden
pidheis ennen sinun tyges
heitens käendemen.

15:20 Sille mine olen sinun
tehnyt tellen Canssallen/
wahwaxi cupari Murixi. Waicka
he sinua watan sotisit/ nin
euet he quitengan sinua
ylitzeuoita. Sille mine olen sinun

tykenes/ ette mine autaisin
sinua ia pelastaisin sinua/
sanopi HERRA.

15:21 Ja tadhon mös sinua
pelasta nijnen Coreiten käsiste/
ia nijnen Tyrannein käsiste
sinua wapacta.

XVI. Lucu.

Pacanain Cutzumisest. Jere. xvj.

16:16 CAtzo/ Mine vlosleheten
monda Calamieste/ sanopi
HERRA/ ne pite heite calaman.
Ja sitelehin mine vlosleheten
monda Hakiata/ iotca heite pite
fangitzeman iocaitzest woresta/
caikista Cuckuloista/ ia
iocaitzest Kiuiraoista.

16:17 Sille minun Silmeni
catzouat caikein heiden Teidens
päle/ ettei heiden pidhe minun
Casuoni edest taitaman heitens
salata/ ia heiden Pahateghons
ei ole minun silmisteni peitetty.

16:18 Mutta ensin mine tadhon
heiden pahatecons ia syndins/
cactalaisest costa/ Senteden
ette he minun Maani saastutit
heiden Epeiumaloittens Vainain
cansa ia minun Perimiseni

heiden ilkeydellens teuttenyet
ouat.

16:19 HERRA sine olet minun
Wäkewyten ia woiman/ ia
minun Turuan Tuskassa. Ne
Pacanat pite sinun tyges
Mailman äriste tuleman/ ia
sanoman. Meiden lset ouat
pitenyet wärie ia turhia
Jumaloita/ iotca euet autta
woinuet.

16:20 Quinga iocu Inhiminen
taita ne Jumaloixi tedhä/ iotca
euet ole Jumalat? Senteden
catzo/ Nyt mine tadhon heite
opetta/ ia minun Käteni ia
waltani heille tietteuexi tedhä/
ette he tundisit/ ette mine
HERRAXI cutzutan.

XVII. Lucu.

*Sen Ensimeisen Taulun ialo
Toimitos.*

17:5 Nein HERRA sanopi. Klrottu
ombi se mies/ ioca Inhimisten
päle vskalta/ ia pitepi lihan
henen Käsiuardhens edest/ ia
sydhemellens HERRASTA
poiswelte.

17:6 Henen pite oleman ninquin

Caneruan coruesa/ ia ei hen
saa nädhe site tuleuaista
Lohutosta. Waan henen pite
iemen sihen quiuahan coruesa/
hedelmättömes ia autias Maasa.

17:7 Mutta siugnattu on se
Mies/ ioca HERRAN päle
loottapi/ ia ionga turua HERRA
ombi.

17:8 Hen on ninquin iocu
istutettu Puu wedhen tykene/ ia
wirdhan wierelle iwritettu. Sille
waicka iocu helleh tule/ nin ei
hen senuoxi quietu/ waan
henen Lectens wiherieiszne
pysyuet/ ia ei murhedi/ quin
iocu quiua woosi tule/ Waan se
candapi lackamat Hedhelmen.

17:9 Yxi wieras ia nuria ase
caikein ylitze/ ombi sydhen/
Cuca sen taita vlostutkia?

17:10 Minepe HERRA taidhan
sydhemet vlostutkia/ ia ne
munaskuut coetella/ ia annan
iocaitzen tööns ielkin henen
tecoins hedelmen ielkin.

17:11 Sille quin iocu Lindu
Munians hauto/ ia ei nijte
coori/ Nin ikenens ombi se
iocu wärie Tauaroita cocopi.
Sille quin hen wähiemen pelke/
nin henen teuty ne iette/ ia

wiele pälisexi hen pilcatan.

17:12 Mutta meiden Pyhydhen
Sia/ nimitten/ se Jumalan
Cunnian Stoli/ aina wahwana
pysy/

17:13 Sille sine HERRA olet
Israelin toiuo. Caiki iotca sinua
ylenandauat/ pite häpien
tuleman/ ia ne poislangetut pite
maan päle kirioitetuxi tuleman.
Sille he HERRAN ylenannoit/
sen eleuen Wedhen cohumisen.

17:14 Paranna sine minua
HERRA/ nin mine paranen/
Auta sine minua/ nin mine olen
autettu/ Sille sine olet minun
kerskauxen.

17:15 Catzos/ he sanouat
minulle/ Cussa on sijs HERRAN
sana? annaxi sen tulla.

17:16 Mutta em mine senuoxi
sinulda poispaennut/ minun
Paimenen/ enge mine halainut
Inhimisten kerskautta. Sinepe
tiedhet sen Sanan oikean
oleuan sinun edeses/ iota mine
sarnanut olen.

17:17 Ele sine ole minulle
hirmudhexi/ ole minun Turuan
tuskissa.

17:18 Häueise heite iotca minua
wainouat/ ia ei minua/

wapiskat he/ ia em mine. Toota heiden ylitzens sen Onnettomudhen peiue/ ia mureнна heite caxikerdhaisest. *Inhimisten sydhemien Pahudhest ia Jumalattomudhest/ ettei se eike Jumalan lupausta Usko eike henen vchkaustans pelke. Jere. ibidem.*

17:19 Nein sano HERRA minulle/ Mene ia seiso sen Canssan Portis/ ionga cautta ne Judan Kuningat vlos ia siselkeuet/ ia caikissa Porteis Jerusalemis/ ia sano heille. 17:20 CWlcat HERRAN Sana te Judan Kuningat/ ia coco Juda/ ia caiki Jerusalemin Asuuaiset/ iotca neinein Portein siselkeut/ Nein sanopi HERRA.

17:21 Cauattacat teiten/ ia elket candaco ycten Corma Sabbathin peiuen/ Portein cautta/ Jerusalemin sisel. 17:22 Ja elket wiekö ycten corma Sabbathina/ teiden Honeistan/ ia elket ycten töte techkö. Waan pyhitteke Sabbathin peiue/ ninquin mine teiden Isillen keskenyt olen.

17:23 Mutta euet he cwle eike tenne coruians callista/ waan

niskurixi tuleuat/ ettei he minua cwle/ eli salli heitens opetetta. 17:24 Jos te minua cwlisit/ sanopi HERRA/ ettei te ycten corma candaisi Sabbathin peiuene temen Caupungin Portein cautta. Waan site pyhiteisit/ ette te ycten töte tekisi sen peiuen päle.

17:25 Nin pidheis mös temen Caupungin portein cautta/ vlos ia siselkeumen/ Kuningat ia Pämiehet/ iotca Daudin Stolin päle istuuat. Ja he aiaisit ia menisit seke hewoisten ette Rattain cansa/ ne ynne heiden Pämienstens ia caikein. Judan ia Jerusalemin asuuaiisten cansa. Ja temen Caupungin pite ijancaikisesta asuttaman/ 17:26 ia pite tuleman Judan Caupungeista/ ia iotca ymberi Jerusalemin macauat. Ja sijte BenJamin maasta/ Laxoista ia Worista/ ia Lounasta/ iotca pite edestooman Poltwffri/ Wffri/ Rocawffri/ ia Kijtoswffri/ HERRAN Honehesen.

17:27 Mutta ellei te tadho minua cwlla/ ette te Sabbathin peiuen pyhidheisit/ ia ei ycten corma Sabbathin peiuen päle

cannaisi portein cautta
 Jerusalemijn. Nin mine tadhon
 ylessytytte Tulen henen
 Porteins/ ionga ne Honet
 Jerusalemis culuttaman pite/ ia
 ei vlossammuteta.

XVIII. Lucu.

Yxi Wertaus Sauenualaiaist.

18:1 Teme on se sana/ quin
 HERRALDA tapactui Jeremian
 tyge.

18:2 YLesnouse ia alasmene
 Sauenualaian Honesen/ iossa
 mine tadhon anda sinun cwlla
 minun Sanani.

18:3 Nin mine alasmenin sen
 Sauenualaian Honesen/ ia
 catzo/ hen töteteki sen Pörens
 päle.

18:4 Ja se Crusi/ ionga hen
 sauesta teki/ serkeindyi henen
 käsisens.

18:5 Nin hen taas teki toisen
 Crwsin/ ninquin hen tactoi/
 silloin HERRAN sana tapactui
 minun tykeni/ ia sanoi.

18:6 Engö Mine mös/ ninquin
 teme Sauenualaia woi teille
 tedhä/ o te Israelin Honesta/

sanopi HERRA? Catzos/ quin
 Sauu on Walaians käsis/ nin
 mös te Israelin Honesta/ minun
 kädhesseni oletta.

18:7 Ekiste mine puhun iongun
 Canssan eli Waldakunnan
 wastan/ ette mine sen tadhon
 ylesiuritta/ serkie ia cadhotta.

18:8 Mutta ios se Canssa henen
 Pahudhestans poiskäendepi/
 iota wastan mine puhun/ nin
 mineki mös cadhun site paha
 quin mine heille aiattelin
 tedhexeni.

18:9 Ja ekiste mine puhun
 iostaki Canssast eli
 Waltakunnast/ ette mine sen
 ylesraketa ia istutta tadhon.

18:10 Mutta ios se paha tekepi
 minun Silmeini edes/ ettei hen
 minun ändeni cwle/ Nin mineki
 mös tadhon catua site hyue/
 quin mine heille olen luuanut
 tedhexeni.

18:11 Nin sanos sis nijlle iotca
 Judeas ouat ia Jerusalem
 Borgharille/ nein sanopi HERRA.
 Catzo/ mine walmistan teille
 ydhen Onnettomudhen/ ia
 aiattelen iotakin teiden wastan.
 Senteden palaitkan iocainen
 henen pahudhestans/ ia

parandacat teiden menon ia tecon.

18:12 Mutta he sanoit.

Eisingan se tapactu/ Me tadhoma waelda oman aiatoxen ielken/ ia iocainen tedhä henen pahan sydhemens Lwlon ielkin.

Jeremias cwlutettijn Rettarixi ia Eriseuraiaxi. Ja ei ole ihmette/ ette hen rucuelepi wiholisians wastan/ quin hen kylle rackaudhesta ennen heiden edhestens achkeroinut oli. Jere. ibidem.

18:18 MUtta he sanoit/ Tulcat/ ia pitekem neuuo Jeremiast wastan. Sille eipe Papit taidha Laisa exye/ eike nijlle wanhoille neuuo pwtu/ eike Prophetat taidha wärin opetta. Tulcat/ ia Kielelle hende tappacam/ ia elkem totelco mite hen puhupi.

18:19 HERRA/ otauari minusta/ ia cwle minun wastanseisoiadheni ände.

18:20 Ongo se oikein/ ette hyue pahalla costetan? Sille he ouat minun Sieluleni ydhen Cropin caiuanuet. Muista sis quinga mine olen sinun edeses seisonut/ ette mine heiden parastans puhuisin/ ia sinun

hirmusudhes heiste poiskäendeisin.

18:21 Nin rangaise nyt heiden Lapsens Nelghien cansa/ ia Mieckahan langetkaat. Ette heiden Emenens ia Leskens/ Lapsittomat olisit/ ia heiden Miehens tapetaisijn/ Ja heiden Urohons sodhasa miecan cautta mestatuxi tulisit.

18:22 Ette Parcu heiden Honeistans cwluisi/ quinga ekiste sine olet heiden ylitzens andanut Sotawäen tulla. Sille he ouat Cropin caiuanuet minua kijniottaxens/ ia minun Jalcani eteen Paulan virittenyet.

18:23 Ja ette sine HERRA tiedhet caiki heiden aiuotuxens minua wastan/ ette he minun tappaisit/ nin ele heille andexianna heiden pahatecoans/ ia elken heiden syndins sinun edeses poispyhityt olgo. Anna heite sinun edestes söxette/ ia tee heiden cansans sinun wihas ielkin.

XX. Lucu.

Prophetan Kiusaus tesse vlosmaalatan/ Ettes näkisit

*mingecaltaiset me itzesten
olema/ koska me ylenannetam
itzellenne. Sille hen Jumalata
laitta/ nyt hen kijtte ia vskalta
henen hywydens päle/ Nyt hen
syndymiste's sadhattele. etc.*

20:7 AH HERRA/ sine vskotit
minun/ ia mine annoin itzeni
wietelte/ sine olet ollut minulle
ylenwäkeue/ ia olet woittanut.
Mutta mine olen sen polesta
iocapeiue pilcattu/ ia iocainen
minua naura.

20:8 Sille sijttequin mine
puhuin/ hwsin ia sarnasin sijte
Witzaudhest ia Raateluxest/
ombi minulle se HERRAN Sana/
pilcaxi ia häpiexi iocapeiue
tullut.

20:9 Silloin iochtui minun
mieleheni/ Lach/ Em mine
sillen tadho sen päle aiatella/
ia ei enembi henen Nimehens
sarnata. Waan se tuli minun
sydhemeni ia minun Luihini/
quin palaua Tuli/ nin etten
mine site maltanut kersie ia olin
lehes heruochtunut.

S20:10 ille mine cwlen/ quinga
monda minua kirouat/ ia mine
alati wapisen. Candacat/ Huy/

Me tadhon canda henen pälens
(sanouat caiki minun Ysteueni
ia Cumanini) ios me henen
woittaisim/ ia vlotuisim heneen/
ia costaisim henelle.

20:11 Mutta HERRA ombi minun
cansani ninquin iocu wäkeue
Kempi/ senteden pite minun
Sortaiani langeman/ ia ei
ylitzewoittaman. Waan heiden
pite sangen häpiemen/
senteden ette he nin tyhmesti
tekeuet. Sen häpien pite
ijancaikisen heille oleman/ ioca
ei ikenens vnodheta.

20:12 Ja nyt HERRA Zebaoth/
sine quin ne Hurskat coettelet/
munaskuut ia sydhemet näet.
Anna minun nädhä sinun Costos
heiden ylitzens/ sille mine olen
minun syyni andanut sinun
haltus.

20:13 Weisacat HERRALLE/
kijtteket HERRA/ ioca sen
Waiuaisen sielun ninen
Pahatekiedhen käsist wapactapi.

20:14 Kirottu olcoon se peiue/
iona mine syndynyt olin/ elken
se peiue siugnattu olco/ iona
minun Eiten synnytti minun.

20:15 Kirottu olcoon se/ ioca
minun Isälleni hyue sanomata

toi/ ia sanoi/ Sinulle poica
syndyi hende ilahuttaxens.

20:16 Se sama Mies olcoon
ninquin ne Caupungit/ iotca
HERRA cukisti/ ia ei hen site
catunut. Hen cwlcän ydhen
parun amulla/ ia polipeiuelle
ydhen surkiudhen.

20:17 Oy ettet sine ole minua
tappanut minun Eiteni
codhussa/ ette minun Eiten olis
minun Hautani ollut/ ia henen
Rumins olis ijancaikisesta
wastain ollut.

20:18 Mixi mine sis Eiteni
codhusta vlostullut olen/ ette
minun teuty sencaltaisen
surkiudhen ia sydhemenkiwun
nädhe/ ia minun peiueni häpien
cansa culutta?

XXII. Lucu.

*Raatelioita ia wärie wastan. Jer.
xxij.*

22:13 WE henelle/ ioca Honens
synnin cansa ylesrakenda/ ia
henen Asumaians wärydhelle.
Joca Lehimeisens andapi ilman
palcata tötetedhe/ ia ei maxa
henelle henen palcans/

22:14 ia aiattete. Lach/ mine
tadhon minulleni ydhen swren
Honen raketa/ ia leuiet
Pallacit/ ia Ackunat henesse
vloshacata/ ia lijttepi sen
Cedrin puun cansa/ ia sen
punaisexi maala.

22:15 Lwlecos/ sinus
Kuningasna oleuas/ ettes
Cedrein cansa pramat? Eikö
sinun lses mös sönyt ia ionnut/
ia quitengin piti Oikiutta ia
Wanhurskautta/ ia hen hyuesti
menestyi.

22:16 Hen autti sen
Raadholisen ia Kieuhen
Oikiutehen/ ia hen hyuesti
menestyi. Eikö tämä nin ole/
Minua oikein tuta/ sanopi
HERRA?

22:17 Mutta sinun Silmes ia
sinun sydhemes/ euet
sencaltaisten polehen catzo/
waan paramin Ahneuteen/ ia
wighattoman Weren
vloswodhattaman/
wäryttelemen/ ia wäkiualta
tekemen.

XXIII. Lucu.

Wärie Paimenita ia Petteite

wastan waan Christus ombi se totinen Paimen. Jere. xxij.

23:1 WE teille paimenille/ iotca minun Laitumeni Laumat hucutat ia haaskat/ sanopi HERRA.

23:2 Senteden sanopi HERRA se Israelin Jumala/ nijste Paimenista/ iotca minun Canssani hallitzeuat. Te oletta haaskanuet minun Laumani/ ia poissöxyenyet ia ette site etzinyet. Catzo/ mine tadhon teite etziskelle teiden pahain tecoina tedon/ sanopi HERRA.

23:3 Ja mine tadhon ne tehteet minun Laumastani coghota/ caikista Makunnist/ iohonga mine heite poissysenyt olen. Ja tadhon heite iellenswiedhe heiden Nawettaans/ ette he casuaisit ia enenisit.

23:4 Ja mine tadhon Paimenet heiden ylitzens asetta/ iotca heite caitzeman pite/ nin ettei heidhen pidhe sillen pelkemen/ eli wapiseman/ eike etziskeldemen/ sanopi HERRA.

23:5 Catzos/ Se aica tulepi/ sano HERRA/ ette mine tadhon Daidille ydhen wanhurskaudhen

wesan yleshärette. Ja sen pite Kuningan oleman/ ioca hyuesti hallitzeppi/ ia Oikiutta ia Wanhurskautta hen asettapi maan päle.

23:6 Sille samalla aialla/ pite Juda autetuxi tuleman/ ia Israel irstasti asuman. Ja teme pite henen Nimens oleman/ ette hen cutzuttan/ Se HERRA/ ioca meite wanhurskauttapi.

23:7 Senteden catzos/ Ne peiuet tuleuat/ sanopi HERRA/ coska ei sillen sanota/ Nin totta quin Jumala elepi/ ioca Israelin Lapset Egiptist vloswei.

23:8 Waan/ Nin totta quin se HERRA elepi/ ioca Israelin Honen siemenen ombi vloswienyt/ ia toonut sijte pohiaisest maasta/ ia iocaitzist makunnist/ iohonga mine heite vlossysenyt olen/ ette heiden pite omasa Maasans asuman.

23:9 Wastan nijte prophetie. Minun sydhemen murendupi minussa/ caiki minun Luuni wapiseuat. Mine olen ninquin iocu iouxis Mies/ ia ninquin iocu Winasta horiuisi/ HERRAN edesse/ ia henen pyhein Sanains edesse.

23:10 Senteden ette Maa nin teunens Horintekijst ombi/ ette Maakunda nin surkiasti seisopi/ ette se nin kirottu on/ ia ne lustiset Kedhot coruesa poisquiuauat. Ja heiden Elemens ombi paha/ ia heiden Hallitoxens ei miteken kelpa.

23:11 Sille seke Prophetat ette Papit/ ouat pahaekiset/ Ja leudhen mös minun Honesani heiden pahudhens/ sanopi HERRA.

23:12 Senteden ombi heiden Tiens/ ninquin iocu liucastua tie pimeydhes/ ionga päle he lipistyuat ia langeuat. Sille mine tadhon Onnettomudhen heiden pälens anda tulla/ sen heiden Etzicoxens wodhen/ sanopi HERRA.

23:13 Ninen tosin Prophetain tykene Samarias/ mine Hulludhen näin/ ette he ennustit Baalin cautta/ ia wiettelit minun Canssani Israel.

23:14 Mutta ninen Prophetain tykene Jerusalemis/ mine näen ratki cauhistoxen/ quinga he Horutta tekeuet/ ia walhen cansa meneuet/ ia wahuistauat nijte Pahoia/ etteikengen

Pahudhestans poiskäendyisi. Caiki he ouat minun edesseni/ ninquin Sodoma/ ia heiden Borgharins ninquin Gomorrha.

23:15 Senteden sanopi se HERRA Zebaoth/ nijste Prophetiste/ nein/ Catzo/ mine tadhon heite Coiroholla söötte/ ia Sapelle iootta. Sille ette nijste Prophetist Jerusalemis/ vlostulepi Ulcocullasus caiken Makunnan ylitze.

23:16 Neite sanopi se HERRA Zebaoth/ Elket cwlco ninen Prophetain sanoia/ iotca teille ennustauat. He wietteleuet teite/ Sille he sarnauat heiden sydhemens näghyt/ ia ei HERRAN suusta.

23:17 He sanouat nijlle/ iotca minua pilcauat/ HERRA ombi sen sanonut/ Teille hyuesti keupi. Ja caikille iotca heiden sydhemens lwlon ielkin waeldauat he sanouat/ Ei tule ycten Onnettomust teiden pälen.

23:18 Sille cuca on HERRAN neuuosa seisonut/ ioca henen Sanans nähnyt ia cwllut on? Cuca on merkinyt ia cwllut henen Sanans?

23:19 Catzos/ HERRAN Twlispän

pite Hirmudhen cansa tuleman/
ia yxi iulma wachto langepi
ninen iumalattomiten Pään päle.

23:20 Ja se HERRAN wiha ei
pidhe lackaman/ sihenasti quin
hen teke ia toimitta/ mite hen
aiatteli/ Edespein kylles neite
saat tuta.

23:21 Em mine lehettenyt nijte
Propheti/ ia quitengin he
iooxit/ em mine heillen
puhunut/ ia quitengin he
Propheterasit.

23:22 Sille ios he olisit minun
Neuuosani pysyneet/ ia olisit
minun Canssalleni sarnaneet
Minun Sanoiani/ Nin he olisit
heite poiskäendenyet heiden
pahast menostans/ ia heiden
pahast elemestens.

23:23 ENgö Mine ole yxi
Jumala/ ioca iuri lesse ombi
sanopi HERRA/ ia ei iocu
caucainen Jumala.

23:24 Lwlecos/ ette iocu nin
taita henens salata/ eten Mine
woi hende nädhe/ sanopi
HERRA. Eikö Mine se ole/ ioca
Taiuan ia Maan ylesteutte/
sanopi HERRA?

23:25 Mine sen kyllle cwlen/
ette Prophetat sarnauat/ ia

ennustauat walhen minun
Nimeheni/ ia sanouat. Mine
vndanäen/ Mine vndanäen.

23:26 Coska tactouat sis ne
Prophetat lacaita? Jotca walhet
ennustauat/ ia heiden
sydhemens Petosta ennustauat.

23:27 Ja tactouat ette minun
Canssan pite minun Nimeni
vnoctaman/ heiden Undens
teden/ jotca toinen toiselle
sarnapi/ Ninquin heiden Isens
minun Nimeni vnodhit Baalin
teden.

23:28 Jolla Prophetalla Unia
on/ se Unians sarnatkan/
Mutta iolla Minun Sanani on/
se sarnatkan Minun Sanani
Oikein. Sille quinga Acanat ia
Nisut wertaitzet ouat? sanopi
HERRA.

23:29 Eikö minun sanani ole
ninquin tuli/ sanopi HERRA/ ia
ninquin wasara ioca calliot
serke.

23:30 Senteden/ catzo/ mine
tadhon ninen Prophetain wasthan
tedhä/ sanopi HERRA/ jotca
minun sanani warastauat toinen
toiseldans.

23:31 Catzo/ mine tadhon
ninen Prophetain wasthan tedhä/

sanopi HERRA/ iotca heiden omia sanoians wieuet/ ia sanouat/ hempä sen sanonut on.

23:32 Catzo/ mine tadhon tedhä nijte wastan/ iotca wärie vnia ennustauat/ sanopi HERRA. Joita he sarnauat/ ia minun Canssani wietteleuet heiden walehillans ia liuckailla opetoxillans. Waicka em mine heite lehettenyt/ enge miten heille keskenyt/ ia eike he mös ole telle Canssalle tarpeliset/ sanopi HERRA.

XXXI. Lucu.

Quin se päsemys sijte seitzemenkymmenen wodhen fangiuxest/ oli ilolinen/ nin sijtte mös palio iloisanbi on Christusen euangeliun Judasten ia pacanain coctan. Jere. xxxj.

31:1 Sille samalle aialla/ sanopi HERRA/ mine tahhon caikein Israelin sucukundain Jumala olla/ ia heiden pite minun Canssani oleman.

31:2 Nein sanopi HERRA/ se Canssa quin miecalda ylitzeiei/

on armon coruesa löytenyt. Israel poismene lepons tyge/ HERRA minulle ilmestui caucaisella maalla.

31:3 Mine olen aina ia alati sinun rakasna pitenyt/ senteden mine olen sinua poleheni wetenyt sulasta armosta.

31:4 Lach/ mine tadhon sinun iellnesraketa/ ettes raketuxi pite cutzuttaman/ sine neitzy Israel. Wielepe sinun pite ilon cansa trumbu lömen/ ia vloskeymen tanzijn.

31:5 Sinun pite iellensistuttaman winatarhat/ ninen samarian wortein päle/ istutetan ia huilulla soitetan.

31:6 Sille wielepe se aica pite tuleman/ ette ne wartiat ninen ephrain wortein päle/ pite hwtaman. Ylesnoskat/ keukem yles Zionin tyge/ meiden Herran Jumalan tyge.

31:7 Sille nein sanopi HERRA/ hwtacat Jacobin ylitze ilon cansa/ ia ihastuca sen pään ylitze pacanain seas/ hwtacat corkiasti/ ylisteket ia sanocat. HERRA auta sinun Canssas/ ne techtet Israelis.

31:8 Catzo/ mine tadhon heite

sijte pohiaisest makunnast anda tulla. Ja tadhon heite coghota maan äriste/ seke sokiat/ rammat/ wastoinoleuaiset ette lastenemet ette heidhen tenne swrella iouckolla iellenstuleman pite.

31:9 Heiden pite idkein ia rucuellen tuleman/ nin mine heite iodhatan. Mine tadhon heite iodhatta wesi oiain möten tasaises matkas/ ettei he heitens louckaisi. Sille mine olen Israelin ISE/ ia ephraim on minun esicoisen.

31:10 Cwlcat te pacanat sen Herran sana/ ia iulghistacat site caucana loodhoissa/ ia sanocat. Joca Israelin haiotti/ se mös hende iellenscocopi/ ia pite hende wartioitzeman/ ninquin paimen henen laumans.

31:11 Sille Herran pite Jacobin pästemen/ ia sen wäkeuen kädheste hende auttaman.

31:12 Ja heiden pite tuleman/ ia Zionin corkiudhes ihastuman. Ja heiden pite iouckolla HERRAN Lahioihin etzimen/ nimiten/ Jyuihin/ Torenwinahan/ Oliuhun/ Caritzoihin ia Herkijn. Nin ette heiden Sieluns pite

oleman/ quin iocu wetinen Yrtitarha/ ia ei enembi surulisen oleman.

31:13 Silloin pite Neitzyet tantzisa iloiset oleman/ siihen mös noret Miehet/ ynne ninen Wanhain cansa. Sille mine tadhon heiden Murehens iloxi käte ia heite lohutta/ ia heite ilahutta ielkin heiden murehens.

31:14 Ja mine tadhon Pappein sydhemet ilolla teutte/ ia minun Canssani pite minun Lahiani kyllydhen saman/ sanopi HERRA.

31:15 Nein sanopi HERRA/ Corkiudhes cwlu ninen Parcuuaisten äni ia catkera idku. Rachel idkepi henen Lapsens ylitze/ ia ei tachdo anda hendens lohutetta henen Lastens ylitze/ sille he hucutetut ouat.

31:16 Mutta HERRA nein sanopi/ Lacka parghustas ia idkustas/ ia sinun Silmeis kynelist/ Sille eipe sinun Töös pidhe turha oleman/ sanopi HERRA.

31:17 Heiden pite palaiaman sijte Wiholistein Maasta/ ia palio Hywytte sinun

Jelkintuleuaises pite
odhottaman/ sanopi HERRA/
Sille sinun Lapses pite Maallens
iellenstuleman.

31:18 Kylle mine cwllut olen/
quina Epraim walitta/ Sine olet
minun curittanut/ ia mine olen
mös curitettu/ ninquin iocu
carias Wasicka. Palauta minua/
nin mine palaian/ Sille sine
HERRA/ olet minun Jumalan.

31:19 Jos mine iellens cotia
tulen/ nin mine tadhon itzeni
parata/ Sille sijttequin mine
taitauaxi tulin/ nin mine * löön
landeitani. Sille mine olen
häueisty/ ia häpien/ Sille minun
teuty sen ylencatzen kersie/
ionga mine ennen ansaitzin.

31:20 Eikö Epraim ole minun
rackain Poican/ ia minun
ihainen Lapsen? Sille wielepe
mine kylle muistan/ mite mine
henen cansans puhunut olen/
Senteden minun sydhemen
halke Laupiudhesta henen
coctans/ ette mine wissist
henen ylitzens armaitzen/
sanopi HERRA.

31:21 Ylösoienna sinulles
Muistomerkit/ ia asetta sinulles
Murhenmuisto/ ia cohenna

sinun Sydhemes sen oikean tien
päle/ ionga päle sinun pite
waeldaman. Jellenspalaia sine
Neitzu Israel/ Jellenspalaia
neidhen sinun Caupungidhes
tyge.

31:22 Quincauuan sine tadhon
itzes poiskendhe/ sine Tyter/
ionga mine tadhon
iellenstoodha? Sille HERRAN pite
iotaki wtta Maan päle
saattaman/ Waimon pite Miehen
ymberisulkeman.

31:23 NEein sanopi se HERRA
Zebaoth/ se Israelin Jumala/
Wielepe sanotan teme sana
Judean Maasa/ ia henen
Caupungeisans coska mine
heiden Fangiudhens käendeue
olen. Se HERRA siugnatkon
sinua/ sine Wanhurskaudhen
asumus/ sine pyhe Wori.

31:24 Ja iudan ynne caikein
henen Caupungeins cansa pite
sielle asuman/ sihen
Peltomiehet ia iotca Laumans
cansa ymberi waeldauat.

31:25 Sille mine tadhon ne
wesytetut Sielut wirghotta/ ia
ne surkiat Sielut rauita.

31:26 Senteden mine
yleshereitzin ia ylescatzoin/

iossa mine makiasti olin
maanut.

31:27 Catzo/ aica tulepi/ sano
HERRA/ ette mine tadhon sen
Israelin Honen ia Judan Honen/
kylüä/ seke Canssalle ette
Carialle.

31:28 Ja quin mine waluoin
heiden ylitzens/ ylesiurittaman/
repimen/ raateleman/
cadhottaman ia rangaiszeman.
Nin minun mös pite waluoman
heiden ylitzens/ rakendaman ia
istuttaman/ sanopi HERRA.

31:29 Eipe silloin enembeta
sanota/ Iset ouat hapanuet
Winamariat sönyet/ ia Lasten
hampat ouat heltyneet.

31:30 Waan iocainen pite henen
pahatecons teden cooleman/ ia
cuca Inhiminen sööpi raaca
winamaria/ henen hampans pite
heltymen.

31:31 Catzo/ se aica tulepi/
sano HERRA/ silloin minun pite
tekemen Udhen Lijton Israelin ia
Judan Honen cansa.

31:32 Ei sencaltaista quin se
entinen Lijtto oli/ ionga mine
heiden Iseins cansa tein/ coska
mine heiden käteens rupesin/
heite Egiptin maalda

vloswiedhexeni. Jota Lijtto euet
he piteneet/ ia minun pite heite
watiman/ sanopi HERRA.

31:33 Mutta teme pite se Lijtto
oleman/ ionga mine teen
Israelin Lasten cansa/ temen
aian pereste/ sanopi HERRA.
Mine tadhon minun Lakini anda
heiden sydhemens/ ia ne
heiden mielihins kirioitta/ Ja
heiden pite minun Canssan
oleman/ Nin mine tadhon olla
heiden Jumalans.

31:34 Ja eikenge pidhe toistans
opettaman/ eike Weli Welians/
ia sanoman/ Tunne HERRA.
Mutta he caiki pite minun
tundeman/ seke pienet ette
swret/ sanopi HERRA. Sille mine
tadhon heiden pahatecons
andexianda/ ia ei ikenens
enembete muista heiden
syndiens päle.

31:35 Nein sanopi HERRA/ ioca
andapi Auringoisen peiuelle
walkiudhexi/ ia Cuun ia Techdet
heiden culkemisens ielkin/ ölle
walkiudhexi. Joca Meren licutta/
ette henen Allons prwskauat/
HERRA Zebaoth on henen
Nimens.

31:36 Coska sencaltaiset Sädhyt

minun edesteni huckuuat/
 sanopi HERRA/ silloin mös
 Israelin Siemenen pite
 pwtumani/ ettei se ole sillen
 iocu Canssa minun edesseni.
 31:37 Nein sanopi HERRA/ Jos
 Taiuas ylhelle taitan mitatta/ ia
 se Maan perustus tynni
 vlostutkistelda/ silloin mös
 tadhon mine coco Israelin
 Siemenen poisheitte/ caikein
 edheste quin he tekeuet/
 sanopi HERRA.
 31:38 Catzo/ se aica tulepi/
 sano HERRA/ ette sen HERRAN
 Caupungin pite ylesraketaman/
 sijte Hananeelin Tornista/ sihen
 culma Portijn asti.
 31:39 Ja sen Tasanooren pite
 sielde codhastans edeskeumen/
 haman sihen cuckulaan asti
 Gared/ ia se käteen Gaathin
 pein.
 31:40 Ja se coco Coolemanlaxo
 ia se Tuhganpaicka/ ynne sen
 coco Coolemanpellon/ haman
 sihen Kidronin Oiaan sahca/ Ja
 haman sihen Oriten Portin
 culman lteen pein/ pite Pyhe
 HERRALLE oleman. Nin ettei se
 ikenens seriete/ eli poisricotuxi
 tule.

XXXII. Lucu.

*Lupaus ettei sillen Jumalan
 Canssa pidhe moniniaisilla
 Opilla/ Eriseurille eli wärille
 Jumalan Palueluxilla
 wieteltemen. Jere. xxxij.*

32:27 CAzoz/ Mine tadhon
 heite coghota caikista
 Makunnista/ iohonga mine heite
 poissysenyt olen/ minun swren
 wihani/ hirmusudhen ia
 iulmaudheni cautta. Ja tadhon
 heite tehen paickan
 iellenstoodha/ ette heiden
 irstasti asuman pite.
 32:38 Ja heiden pite minun
 Canssan oleman/ ia mine
 heiden Jumalans tadhon olla.
 32:39 Ja tadhon heille
 ydhencaltaisen sydhemen ia
 menon anda/ ette he minua
 pelkeisit caickena heiden
 eliaicanans/ ette heille ia
 heiden Lapsillens heiden ielkins/
 pidheis hyuesti keumen.
 32:40 Ja tadhon ydhen
 ijancaikisen Lijton heiden
 cansans tedhä/ Nin ettei mine
 tadho lacata/ heille hyuesti
 tekemest. Ja tadhon heille

minun pelkoni sydhemehen
anda/ ettei he minusta
poiswelteisi.

32:41 Ja sen pite minun lustin
oleman/ ette mine heille tekisin
hyue. Ja mine tadhon heite
tehen Mahan vskolisesta istutta/
coco minun Sielustani ia
caikesta sydhemesteni.

XXXIII. Lucu.

*Ette Daidin Valdakunda ombi
ijancaikinen ia henesse Papit ia
Leuitit. Jere. xxxij.*

33:14 CAzos/ Se aica tulepi/
sano HERRA/ ette mine tadhon
sen Armolisen Sanan
ylesherette/ ionga mine
puhunut olen Israelin Honen/ ia
Judan Honen ylitze.

33:15 Ninä peiutine ia sillä
samalla aialla/ mine tadhon
anda Daidille Wanhurskaudhen
Wesan (ia sen pite ydhen
Kuningan oleman/ ionga hyuesti
hallitzeman pite) ia pite
Oikiutta ia Wanhurskautta Maan
päle ylesoiendamän.

33:16 Sille samalla aialla/ pite
Juda autetuxi tuleman/ ia

Jerusalem irstana asuman/ Ja
hen cutzutan/ Se HERRA/ ioca
meite wanhurskauttapi.

33:17 Sille nin sanopi HERRA/
Eipe se pidhe pwtuman/ Yxi
Daidhista pite Israelin Honen
Stolilla istuman.

33:18 Samalmoto eike mös
pidhe coskan pwtuman/ Ette
Papit ia Leuitit pite minun
edesseni oleman/ iotca Poltwffri
tekeuet/ ia Rocawffri
ylessyytteuet/ ia wffria
ijancaikisesta teurastauat.

33:19 Ja sen HERRAN sana/
tapactui Jeremian tyge/ ia
sanoi.

33:20 Neite sanopi HERRA/ Jos
minun Lijtoni lackapi Peiuen ia
Öen cansa/ ettei peiue eli öö
aiallans ole.

33:21 Nin eipe mös minun
Lijtoni Daidin minun Palueliani
cansa/ mixiken oleman pidhe/
ettei henelle ycten poica ole
Kuningaxi henen Stolins päle/
Ja Leuitein ia Pappein minun
Palueliain cansa.

33:22 Quin se Taiuaan Sotaueki
ei taita ylesluetta/ eike Meren
Sanda mitata/ Jurinin mine
tadhon minun Palueliani Daidin

Siemenen enende/ ia ne
Leuitit/ iotca minua palueleuat.

XLIV. Lucu.

*Waicka caiki Paicat Judean
Maas raateltut olit/ nijlde
Caldeilde/ quitengin Juttat
Egiptis Radholiset Jumalan
ylencatzoit. Jere. xliij.*

44:15 NIN wastasit Jeremialle
caiki ne Miehet/ iotca kyllä
tiesit/ ette heiden Emenens/
muiden iumaloitten Pyhesaw
suitsutit. Ja caiki Waimot/ iotca
sielle swres Joukos seisoit/
ynne caiken Canssan cansa/
quin Egiptin Maalla ia Pathros
asuit/ ia sanoit.

44:16 Sen Sanan ielkin/ iongas
HERRAN Nimehen meillen
sanot/ eipe me tadho sinua
suingan cwlla.

44:17 Waan me tadhon tedhä
caiken sen Sanan pereste/ ioca
meiden Suustan vloskeupi/ ia
tadhon sillen Taiuan Trötingille
suitsutta/ ia henelle Joomawffri
wffrata. Samalmoto quin me/ ia
meiden Iset/ meiden Kuningat/
ia Pämiehet tehnyet ouat/

Judan Caupungeis ia
Jerusalem Catuin päle. Silloin
meille Leipe oli kyllä/ ia me
autuat olima/ ia eipe me ycten
Onnettomust nähnyet.

44:18 Mutta sittequin me
lackasimma sille Taiuan
Trötingille suitsumast/ ia
Joomawffri henelle wfframast/
nin me caiki Kieuhytte
kersimme/ ia olema Miecan ia
Nelghien cautta huckunuet.

44:19 Ja echke me sille Taiuan
Trötingille suitsutaisim/ ia
Joomawffri wffraisim/ eipe me
site tee paitzi meiden Miesten
tacto/ coska me henelle
Cackoia leiuomme/ ia
Joomawffri wffram hende
paluelaxen.

44:20 Silloin sanoit Jeremias
caikelle Canssalle/ seke Miehillä
ette waimoille/ ia caikelle
Canssalle/ quin henelle nin
wastanut oli.

44:21 Sitepe tosin mine lwlen/
ette HERRA on muistanut sen
suitsumisen päle/ quin te Judan
Caupungeisa ia Jerusalem
Catuilla/ tehnyet oletta/ ynne
teiden Isein/ Kuningasten/
Pämiesten ia caiken Makunnan

Canssan cansa. Ja nin hen site sydhemens päle laski/
 44:22 nin ettei hen woinut teiden paha menoan sillen kersie/ ia nijte Cauhistoxia/ ioita te teit. Joista mös teiden Maa on autiaxi/ ihmexi/ ia kirouxexi tullut/ nin ettei kengen sijne sisel asu/ quin tenepene nächteue ombi.

44:23 Senteden/ ette te suitzutitte/ ia HERRA wasthan synditeit/ ia ette te HERRAN ände totelluet/ eike henen Laisans/ Oikiudesans ia Todhistuxisans/ waeldaneet. Senteden mös se Onnettomus teille tapactui/ quin tenepene nächteue ombi.

44:24 Ja Jeremias sanoi caikelle Canssalle/ ia caikille waimoille/ culcat HERRAN sana/ caiki quin Judast oletta Egiptin maasa/

44:25 Nein sanopi HERRA Zebaoth/ se Israelin Jumala. Te ia teiden Waimon oletta teiden suulan puhunuet/ ia teiden käsillen teuttenyet/ mite te sanoitta. Meiden Lupauxet me tadhoma pite/ ioita me Taiuan Trötingin luuanet olema/ ette

me henelle Pyhesaw suitzutaisim/ ia Joomawffri wffraisim. Lach/ te oletta teiden Lupauxet pitenyet/ ia teiden Lupauxet töidhen cansa teuttenyet.

44:26 Nin cwlcat sis sen HERRAN Sana/ caiki te Judast/ iotca Egiptin maasa asutta. Catzo/ mine wannon minun swren Nimeni cautta/ sanopi HERRA. Ettei minun Nimeni pidhe sillen iongun Inhimisen suun cautta Judast coco Egiptin maasa nimitettu oleman/ ioca sanois/ Nin totta quin se HERRA Jumala elepi.

44:27 Catzo/ Mine tadhon waluoia heiden ylitzens/ heiden pahudhexens ia ei hywydhexens. Nin/ ette ioca Judast Egiptin maasa on/ sen pite Miecan ia Nelghien cautta huckuman/ sihenasti ette he loputetuxi tuleuat.

44:28 Mutta iotca Miecan welteuet/ heiden pite quitegin Egiptin maalda/ Judean mahan iellenstuleman wähen Joukon cansa. Ja sillens pite sis caiki ne ylitzeienyet Judast/ iotca Egiptin mahan asuman mennyet

olit/ ymmertemen/ Cumban
sanat todhexi tuleuat/ Minun
elike heiden.

XLV. Lucu.

*Jumala surepi Jeremian
Paluelian ia Kirioittaian/
Baruchin edest. Jere. xlv.*

45:2 NEin sanopi HERRA
Zebaoth/ se Israelin Jumala/
sinusta Baruch.

45:3 Sine sanot/ We minulle/
Quinga on HERRA minulle
murhen minun Kipuni päle
lisenyt/ mine hoocan minuni
wesyxijn/ ia en leude ycten
lepo.

45:4 Sanos henelle/ Nein
sanopi HERRA/ Catzo/ mite
mine ylesrakensin/ site mine
ricon/ ia mite mine istutin/ site
mine ylesiuritan/ ynne coco
temen minun Maani cansa. Ja
sine etzit itzelles swret
cappalet/

45:5 Ele site pydhe/ Sille
catzo/ Mine tadhon
Onnettomudhen caiken Lihan
ylitze anda tulla/ sanopi HERRA.
Mutta sinun Sielus mine tadhon

sinulle ninquin Saalihin
anda/ edeskuhungas waellat.

Ll. Lucu.

*Weisu Babilonian ia
Seurakunnan Wiholisia wastan.
Jere. lj.*

51:15 JOca Maan henen
Woimallans tehnyt on/ ia
Mailmanpijrin henen
Wisaudhellans walmisti/ ia
Taiuan toimelisella sädhylle
vloswenytti.

51:16 Coska hen iylyse/ nin
palio wette Taiuas ala tulepi.
Hen ylestemma Piluet/ hamast
Maan äreste. Hen tekepi
Leimauxet Satees/ ia vlostooopi
Twlen salaisist sioistans.

51:17 Caiki Inhimiset ouat
Tompelit heiden konstins
cansa/ ia iocainen Cullanseppe
häueisteteten heiden Cuuains
cansa.

51:18 Sille heiden Epeiumalans
ouat wietteluxet/ ia ei ole
heisse eleme. He ouat sula
turhaus ia petteueiset teghot/
teuty heiden huckuua/ coska
heite etziskellen.

51:19 Mutta eipe Se nin ole/
ioca Jacobin Tauara on/ Waan
sepe se on/ ioca caiki loopi/

Ja Israel ombi henen Perimisens
waltica/ HERRA Zebaoth on
henen Nimens.

Ne Jeremian Walitos Weisut.

I. Lucu.

*Coco tesse kirias Propheta
toisinans walitta Jerusalemin
Rateluxest/ waiuast/ Nelghiest/
Tuskast etc. Toisinans hen
Puhens käendepi sen Caupungin
ette sen Canssan ia Borgharein
tyge. Ninquin hen iongun
murhelisen neitzyen/ waimon eli
Lesken cansa puhuis.*

1:1 QUinga se Caupungi nin
autiona maca/ ioca teunens
Cassasta oli? Hen on ninquin
iocu Leski. Joca kempi oli
Pacanain seas/ ia wallan pälä
oli Makunnisa/ sen teuty nyt
weronalaiszna olla.

1:2 Yli öte hen idke/ nin ette
kynelet poskilda wotauat/
Eikengen henen Ysteueins seas
ole/ ioca hende lohutta. Waan
caiki henen Leehimeisens/
ylencatzouat hende/ ia ouat
henen wiholisexens tulluet.

1:3 Juda on fangittu
Radholisudhes ia raskaas
oriudhes/ Hen asu Pacanain
seas/ ia ei ycten lepo leude/
Caiki henen Wiholisens pahasti
meneuet henen cansans.

1:4 Ne Tiet Zionin pein autiat
ouat/ ettei kengen Juhlille tule/
Caiki henen Portins autiona
seisouat/ henen Papins
hoocauat/ ia henen
Neitzydhens surkiasti
vloscazouat/ ia itze hen on
murheissans.

1:5 Henen Wiholisens sait
ylikädhen/ Henen Wiholisillens
hyuesti keupi/ Sille HERRA on
henen surkiudhesta teuttenyt/
henen pahatecoins palioudhen
teden/ Ja hene' Lapsens ouat
Fangiudhes poisaietut
Wiholistein eteen.

1:6 Ja caiki Caunistos on Zionin
Tytterilde poislectenyt/ Henen
Pämiehens ouat ninquin ne
Jääret iotca ei ycten Laituma

leude ia woimattomat
edeskeuet Waatian eteen.
1:7 Jerusalem muistapi telle
aialla/ quinga Radholinen ia
ylenannettu hen on/ Ja quinga
palio Hyue/ hen vanhast
pitenyt on/ ette caiki henen
Canssans alasmaka viholisen
edes/ ia eikengen heite auta/
Henen viholisens näkeuet
heiden Lustins henen pä lens/ ia
naurauat henen Sabbathins
Lepo.
1:8 Jerusalem on synditehnyt/
Senteden henen teuty olla/
ninquin iocu saastainen Waimo/
Caiki iotca hende cunnioitit/
ylencatzouat nyt henen/ ette he
henen häpiens näkeuet/ Mutta
hen hoocapi/ ia mahan langepi.
1:9 Henen Törkyns kijnitarttu
henen liepesens/ Eipe hen olisi
lwlut/ ette henelle nein pidheis
wimein keumen/ hen on tosin
ylenhirmulisesta
mahancukistettu/ ia eikengen
sitteken ole/ ioca hende
lohutta/ Ah EERRA/ catzo
minun Radholisudheni päle/
Sille Wiholinen sangen pramapi.
1:10 Se Wiholinen on Kätens
caiken henen Clenodiains päle

pannut/ Sille henen teuty
päldecatzo/ ette Pacanat henen
Pyhydhens siselkeuit/ Joista
sine kieldenyt olet/ ettei heiden
pitenyt sinun Seurakundas
tuleman.
1:11 Caiki henen Canssans
hoocauat leipe keriadhen/ He
vlosannoit Clenodians Roan
edest/ ette he Sieluns
wirgotaisit/ Ah HERRA/ catzos
sis/ ia näe/ quinga mine olen
haluaxi tullut.
1:12 Teille mine sanon caikille/
iotca teste edeskeutte/
Catzocat sis ia nächket/ ios
iocu Kipu onopi/ ninquin minun
Kipun/ ioca minun nin yles
söpi/ Sille HERRA teutti minua
surulla/ henen hirmulisen
wihans peiuena.
1:13 Corkiudhesta hen lehetti
Tulen minun Luihini siselle/ ia
annoi sen hartaan olla nijsse/
Minun Jalcani eteen hen wercon
wiritti/ ia minun tacaperin
syseisi/ Hen on tehnyt minun
Autioxi/ ette minun ylipeiue
teuty murectia.
1:14 Minun raskat syndini ouat
henen Rangastoxens cautta
ylesherenyet/ ia ynne caiki

minun Caulani päle tulluet/ nin ette caiki minun wäkeni minus huckupi/ Nin HERRA on minun cansani mennyt/ ettei mine woi sillen ylesnosta.

1:15 HERRA ombi alastallanut caiki ne Wäkeuet/ quin minulla olit/ hen on andanut minun ylitzeni ydhen Juhlan vloscwlutta/ minun Nooria Miehiäni cadhottaman/ HERRA annoi sen Neitzyen/ Tytteren Judan/ ydhen Persyn polkia.

1:16 Senteden mine nin idken/ ia molemat minun Silmeni wette wotauat/ Sille ette se Lohuttaia/ ioca minun sieluni pidheis wirgottaman/ caucana minusta ombi/ Minun Lapseni ouat pois/ Sille se Wiholinen on ylikädhen saanut.

1:17 Quin Zion kätens vlosoienda/ nin eikengen ole ioca hende lohutta/ Sille HERRA on ymberi Jacobin/ henen Wiholisillens keskenyt/ ette Jerusalem pite heiden seasans/ ninquin iocu Sastainen Waimo oleman.

1:18 Wanhurskas ombi HERRA/ Sille mine olen henen suullens tottelematoin ollut. Cwlcat caiki

Canssat ia catzocat minun Kipuani/ Minun Neitzyenä ia Nooricaiseni ouat Fangiuteen mennyet.

1:19 Mine cutzuin Ysteueni auxeni/ Mutta he ouat minun wietelluet. Minun Pappini ia Wanhimmat Caupungisa ouat nändyneet/ Sille he Leipe keräuet/ Ette he Hengens wirgotaisit.

1:20 Ah HERRA/ catzo sis/ quinga mine olen adhistoxes/ ette se caiki minun siselyxeni kiuiste/ Minun sydhemen sytty minun Rumissani/ Sille mine olen/ teunens murechta.

Wlcona Miecka/ ia Honesa Coolema ombi minun Leskexi tehnyt.

1:21 Külle se cwlu/ ette mine hoocan/ ia ei quitengan minulla ole Lohuttaia. Caiki minun Wiholiseni cwleuat minun Onnettomudheni/ ia sijte riemuitzeuat/ sinepe sen teet. Nin anna sijs se peiue tulla/ iongas vloscwluttanut olet/ ette heiden samalmoto keuis/ quin minulleki.

1:22 Anna caiki heiden pahudhens sinun etees tulla/ ia

tee heille/ nincuttas minullen
teit caikein minun pahatecoini
teden/ Sille minun Hoocauxen
on swri/ ia minun sydhemen
ombi murheissans.

II. Lucu.

2:1 QUinga HERRA ombi
wihoisans sen Tytteren Zionin
pimitteny? Hen on sen Israelin
HERRAUDHEN Taiuasta Maan
päle heitteny. Ei hen ole
muistanut Astillaudhans päle/
henen wiha peiuenens?

2:2 HERRA ombi cadhottanut
ilman Laupiudheta caiki Jacobin
Asumiset. Hen ombi
hirmudhesans sen Tytteren
Judan Scantzit serkenyt/ ia
heite mahan löny. Hen on
riuanut/ seke henen
Waldakundans/ ette henen
Pämiehens.

2:3 Hen ombi sen Israelin
Wäkewydhen henen hirmulises
wihassans serkenyt. Hen on
henen oikian kätens tacaperin
wätenyt/ coska wiholinen tuli/
ia on Jacobis ydhen Tulen
ylessytyttenyt/ ioca caiki
ymberins culutta.

2:4 Hen ombi Joutzens
wetenyt/ ninquin iocu
Wiholinen/ Henen Oikian kätens
on hen wienyt/ ninquin iocu
Wainolinen/ ia on tappanut
caiki mite oli sulainen nähdä/
Ja henen Wihans/ ninquin
Tulen/ vloswodhattanut/ siihen
Tytteren Zionin Maiahan.

2:5 HERRA on ninquin iocu
wiholinen/ hen on Israelin
radhellut/ Hen on caiki henen
Pallatzins radhellut/ ia on
henen Scantzins turmellut. Hen
on Tytterille Juda palio walitost
ia murecht tehnyt.

2:6 Ja hen haiotti henen
Maians/ ninquin iongun
Yrtitarhan/ ia henen Asumisens
turmeli/ HERRA on andanut
vnochta Zionis seke Juhlat ette
Sabbathit/ ia on andanut henen
hirmulises Wihansans/ seke
Kuningat ette Papit häueiste.

2:7 HERRA on henen Altarins
poisheitteny/ ia henen
Pyhydhens niedhellut/ ia hen
on ylenandanut henen Palatzins
Mwrit Wiholisen käsijn/ Nin ette
he ouat HERRAN Honesa
hwtanuet/ ninquin iollaki
Juhlalla.

2:8 HERRA aiatteli haiottaxens
Tytteren Zionin mwrit/ hen on
nooran sen ylitze wetenyt/ ia ei
poiskäendenyt käsiens/
sihenasti ette hen site
hucutaisi/ Torni seiso surkiast/
ia Muri maca cukistettuna.

2:9 Henen Portins waijotetut
ouat Maan siselle/ Hen on
serkenyt henen Salpans ia
tyhiexi tehnyt/ Henen Kuningans
ia Pämiehens ouat Pacanain
seas/ iossa euet he Lakia
prucata taidha/ Eike heiden
Prophetins ychten Näkye
HERRALDA leudhe.

2:10 Ne Tytterein Zion
Wanhimat maan päle macauat/
ia ouat hiliain/ He heitteuet
Tuchka päens päle/ ia ouat
Sekit pälens wätenyet/ Ne
Neitzyet Jerusalemist Päitens
alaslaskit Maan pein.

2:11 Mine olen lehes silmeni
vlositkenyt/ nin ette minun
siselyxeni sijte kiuiste/ Minun
maxani ouat vloswodhatetut
Maan päle/ minun Canssani
Tytteren ylitze/ Coska Nisurit ia
ne Piskuiset Caupungin
Cadhuilla nändyit.

2:12 Coska he Eitillens sanoit/

Cussa on Leipe ia wina? coska
he Caupungin Caudhuilla
nännyit/ ninquin ne surmaan
haauoitetut/ ia heiden Eitins
sylijn hengens ylenannoit.

2:13 Ah sine Tyter Jerusalem/
Kelle mine wertautan sinua/ Eli
mixi mine sinua pidhen? Sine
Neitzy tyter Zion. Mille mine
sinua wertautan/ Jolla mine
sinua lohutaisin? Sille sinun
Wahingos on swri ninquin iocu
Meri/ cuca taita sinua
parandha?

2:14 Sinun Prophetis ouat
sinulle sarnanut irtat/ ia hullut
Näghyt/ ia euet sinun
Pahatecoas sinulle ilmoittanuet/
Jolla he olisit sinun fangiudhes
estä taineet/ Waan ouat sinulle
sarnanuet irtat sarnat/ iolla he
sinun Maastas vlossarnasit.

2:15 Caiki ohitzekeueiset
paucuttauat käsillens sinun
ylitzes/ tissauat sinulle/ ia
pudhisteleuat pästens sen
Tytteren Jerusalemin ylitze.
Temekö se Caupungi on/ iosta
sanotan/ Ette se on caikein
Jaloin/ iosta coco Makunda
hendens iloitze?

2:16 Caiki sinun Wiholises

iruitteleuet suullans sinua
wastan/ tissauat sinulle/ ia
kirsteuet hambaitans/ ia
sanouat/ Huy/ me olema
hende hucuttanuet/ Tai on se
peiue/ iota me halaisim/ Me
sen saimme/ Me olema nin
cauan eleneet.

2:17 Se HERRA ombi tehnyt/
ninquin hen aiatellut oli/ Hen
on teuttenyt henen Sanans/
ionga hen cauan ennen
keskenyt oli/ hen on
laupiattomasti hucuttanut/ Hen
on ilahuttanut Wiholises sinun
ylitzes/ ia sinun Wainolistes
wallan yleskorghottanut.

2:18 Heiden sydhemens hws
HERRAN tyge/ O sine Mwri sen
Tytteren Zionin/ anna peiuelle
ia ölle kynelet alaswota/
ninquin Oian/ Ele mös lacka/
eike leueitkö sinun Silmeis
munat.

2:19 Ylesnouse ölle ia hwdha/
vloswodhata sinun Sydhemes
Ensimeises waluos HERRAN
eteen/ ninquin Wettä. Ylesnosta
sinun kätes henen poleens/
sinun piskuraistes Sieluin teden/
iotca Nelghieste nändyneet
ouat/ iocaitzen Catuin nurkissa.

2:20 HERRA näe ia catzo sis/
iongas nin turmelut olet/ Pitekö
mös waimotki heiden Rumins
Hedelmet sömen/ nekin
noorimmat Lapsucaiset/ tuskal
waaxan pituet? Pitekö Prophetat
ia Papit HERRAN Pyhydhes nin
tapetuxi tuleman?

2:21 Macasit Cadhuilla maan
päle/ piltit ia wanhat/ Minun
Neitzydheni ia Nooricaiseni ouat
Miecan cautta Langenuet/ Sine
olet tappanut sinun wiha
peiuenes/ sine olet
laupiattomast teurastanut.

2:22 Sine olet ymberilde minun
Wiholiseni cutzunut/ nin quin
Juhla peiuelle/ nin ettei kengen
HERRAN wiha peiuene ole
poispäszynt ia ylitzeynt. Sille
iotca mine ylescasuatin ia
ylesrookin/ nijte minun
Wiholisen on mestanut.

III. Lucu.

3:1 Mlne olen yxi radholinen
Mies/ ionga henen
Hirmusudhens witzan nädhe
teuty.

3:2 Hen iodhatti minua ia
poiswei pimeyteen ia ei

walkiuteen.

3:3 Hen ombi kätens
käendenyt/ ia toimitta toisin
aina minun cansani.

3:4 Hen on tehnyt minun Lihani
ia minun Nahkani wanhaxi/ ia
minun Luuni musertanut.

3:5 Hen rakensi minua wasthan/
ia sapella ia waiualla hen minua
käri/

3:6 Hen on minun pannut
pimeyteen/ ninquin ne Coolluet
Mailmasa.

3:7 Hen on minun
siselmwranut/ etten mine
vlospäse/ ia minua couihin
Bultijn pannut.

3:8 Ja waicka mine parghun ia
hwdhan/ nin hen Coruans
kijnitukitze minun Rucouxeni
edest.

3:9 Hen on minun Tieni
kijnimwranut wooltuinkiuein
cansa/ ia minun Polcuni
sulkenut.

3:10 Hen on weijunut minua/
ninquin Carhu/ ninquin
Jalopeura salaudhes.

3:11 Hen on minun andanut/
tielde heirehte/ Hen on minua
repinyt säpälexi/ ia turhaxi
tehnyt.

3:12 Hen ombi Joutzens
yleswetenyt/ ia asetti minun
Maalixi Noolen eteen.

3:13 Hen lehetti minun
Munaskuihini henen Winins *
Tytteret/

3:14 Mine olen caiken minun
Canssani nauru/ ia heiden
iocapeiuenen Wirtens/

3:15 Hen on haikiudhella minun
rauinnut/ ia Coiroholla minua
iowuttanut.

3:16 Hen ombi minun Hambani
säpälexi musertanut/ Hen
Tuhghassa minun kieritti/

3:17 Minun Sielun ombi
Rauhasta poisaiettu/ Minun
teuty hyuie peiuie vnochta/

3:18 mine sanoin/ Minun toiuon
on pois/ ette minun pite ioskus
enembi HERRAN tykene oleman.

3:19 Muista sis/ quinga mine
nin radholinen ia ylenannettu/
Coiroholla ia sapella iotettu
olen.

3:20 Sine quitengin sen päle
aiattelet/ Sille minun Sielun site
sano/

3:21 site mine lasken
sydhemeheni/ Senteden mine
wiele nyt toiuon.

3:22 HERRAN Laupiudhesta se

ombi/ ettei me ratki
cadhoneet/ Eipe henen
Laupiudhens wiele loppunut/
3:23 Waan ioca hoomen se
ombi wsi/ Ja sinun Uskos on
swri.
3:24 HERRA ombi minun Osan
sanopi minun Sielun/ Senteden
mine tadhon henen pä lens
toi uo.
3:25 Sille HERRA ombi Hyue
nijlle/ iotca henen pä lens
toi uouat/ Ja nijlle Sieluille/
iotca henen ielkins kysyuet.
3:26 Se on yxi callis asia/
kersiueinen olla/ ia HERRAN
awun pä le toi uoa/
3:27 Se on yxi callis asia/ Ette
iocu lken canda Norudhessans.
3:28 Ette iocu ylenannettu
kersiueinen on/ coska iotakin
henen pä lens tule/
3:29 Ja pane henen Suuns
tomuhun/ ia odhottapi Toiuons
ielkin/
3:30 Ja andapi lödhe
Poskillens/ ia palio pilca
pä lensotta.
3:31 Sille eipe HERRA poissöxe
ijancaikisesta/ Waan kyllen hen
murehen saatta/
3:32 ia taas hen armaitze/

henen swren Laupiudhens
peresti/
3:33 Sille eipe hen
sydhemestens Inhimisie curita ia
murhesen saata.
3:34 Ninquin hen tadhois ne
Radholiset maan pä le/ ratki
alaspaina anda/
3:35 ia heiden syyns anda
Jumalan edes wä rin olla/
3:36 ia heite wä rin domitta
anda/ Ninquin HERRA ei site
nä kisi.
3:37 Cuca tohti sijs sano
sencaltaiset tapactuuat ilman
HERRAN keskyte?
3:38 Ja ettei Hyue eli Paha tule
henen Keskyyns cautta?
3:39 Mixi sis Inhimiset nein
nuriseuat heiden Eleisens?
Jocainen nuriscan henen
syndeins watan.
3:40 Tutkistelkam ia etzikem
meiden menon ia palaitkam
HERRAN tyge.
3:41 Ylesnostacam meiden
sydhemen ynne kä sien cansa
Taiuasen pein/ Jumalan tyge.
3:42 Me/ me olema
synditehnyet/ ia couacoruaiset
olluet/ Senteden et sine
cochtudhen cansa sä stenyt ole.

3:43 Waan sine olet wihalla
meite pimittenyt/ ia wainonut/
ia Laupiottomast mestanut.
3:44 Sine werhotit itzes piluelle/
ettei ychten Rucoust sen lepitze
maltanut tulla.
3:45 Sine olet meite loghaxi ia
ilkeudhexi Canssain seas tehnyt.
3:46 Caiki meiden Wiholiset
ouat swtans meiden wastan
ammottaneet/ Minun silmeni
wotauat.
3:47 Me alaspainetam ia
rangaistetam pelgholla ia
adhistoxella/
3:48 wesi oiain cansa ylitze
minun Canssani Tytteren
surkiudhen.
3:49 Minun Silmeni wotauat/ ia
ei taidha lacaita/
3:50 sille eipe hen asetu/
sihenasti ette HERRA Taiuahast
alascatzo ia sihen näke.
3:51 Minun Silmeni poisculutta
Elemen minulda/ caikein minun
Caupungin Tytterein tedhen.
3:52 Minun Wiholiseni ouat
minun paulanuet/ ninquin
iongun Linnun ilman syyte.
3:53 He ouat minun Elemeni
ychten Coopahan salpanuet/
ia Kiuet minun päleni heittenyet.

3:54 He ouat mös minun Pääni
wedhellä walanuet/ Nin mine
sanoin/ Nyt mine ratki pois
olen.
3:55 Mutta mine auxenihwsin
sinun Nimes/ HERRA/ alhalda
Coopasta/
3:56 ia sine cwldelit minun
äneni. Ele sinun Coruias
poiskäenne minun
hoocauxestani ia hwdhostani/
3:57 Lehenne sinus minun
tykeni/ koska mine sinua
auxenihwdhan/ ia sano/ Ele
pelke.
3:58 Ulostoimita sine HERRA/
minun Sieluni asia/ ia lunasta
minun Hengen.
3:59 HERRA catzos/ quinga
minun nin wärytte tedhen/ ia
auta minun Oikiudheni päle.
3:60 Sine näet caiki heiden
Costons ia caiki heiden
aiatoxens minua wastan.
3:61 HERRA/ sine cwlet heiden
pilcans/ ia caiki heiden
aiatoxens minua wastan/
3:62 Minun Wainolisteni Hwlet ia
heiden Neuuolaskons minua
wastan yli peiue/
3:63 Catzo/ sis/ waicka he
maata paneuat eli

ylesnouseuat/ nin he minusta
Wirsie laulauat.

3:64 Costa heille HERRA ninquin
he ansaneet ouat/

3:65 anna heiden sydhemens
wapista/ ia sinun kirousta tuta.

3:66 Waino heite hirmudhella/
ia hucutta heite HERRAN Taiuan
alla.

IV. Lucu.

4:1 QUinga on Cultha ratki nin
mustennut? Ja se Jalo cultha
ratki nin mwttunut? Ja ne
Pyhydhen Kiueta macauat
iocaitzen Catuin päle haiotetut.

4:2 Ne Kempit Zionin Poiat/
Cullan werdhaxi luetut/ quinga
he nyt ouat Sauen Crusin
caltaisexi aruatut/ iotca
Sauenwalaia tekepi.

4:3 Ne Lohikermet taritzeuat
Niset heiden poillens/ ia
imetteuet heite/ Mutta minun
Canssani Tytteren teuty
Laupiatoin olla/ Ninquin iocu
Strutzi Coruesa.

4:4 Nisurille tartui kieli heiden
Lakeens ianon teden/ Ne
Nooret Lapsucaiset anouat
Leipe/ ia eikengen ole/ ioca

heille site iacapi.

4:5 Jotca muinen söit
herculisesta/ he ouat Catuin
päle nändynyet/ Jotca muinen
olit silkis yleskasuattetut/ heiden
teuty nyt loghassa maata.

4:6 Minun Canssani Tytteren
syndi on swrembi/ quin
Sodomin syndi/ ioca ydhes
silmenräpeyxes alaskukistettu
oli/ ia ei yxiken käsi siihen
ruuennut.

4:7 Henen Nazareins olit
puchtamat quin Lumi/ ia
walkeemat quin rieska/ heiden
Loondons punaisemi oli/ quin
Corilo/ heiden päle catzomisens
oli ninquin Saphiri.

4:8 Mutta nyt ombi heiden
Loondons nin mustennuet
syngydhest/ ettei he Cadhuilla
taita tuta/ Heiden nachkans
rijppu heiden Luisans/ se
quiuetui ninquin pw.

4:9 Nijlle Miecalla tapetuille oli
parembi/ quin nijlle/ iotca
Nelken coolit/ Jotca nändymen
ia huckuman pitä Nelghien
teden.

4:10 Ne laupialisemat Waimot
teuty omia Lapsians keitte
roaxens/ minun Cansani

Tytteren surkiudhes
4:11 HERRA ombi henen
hirmusudhens teuttenyt. Hen
ombi vloswodhattanut henen
iulman Wihans/ Hen ombi
Zionis ydhen Tulen
ylessytyttenyt/ ioca mös henen
Perustoxens ylespoltanut on.
4:12 Eipe Kuningat Maan päle
site vskoneet olisi/ eike caiki
Inhimiset Maan päle/ Ette sen
wainolisen ia winholisen piti
Jerusalem Portist siseltuleman.
4:13 Mutta se ombi henen
Prophetins syndein tedhen/ ia
heiden Pappeins Pahatecoin
teden/ iotca sielle siselle ninen
Wanhurskasten weren
vloswodhatit.
4:14 He keuit sinne ia tenne
Catuilla/ ninquin Sokiat/ ia
Werelle olit ryuetetut/ ia euet
tainuet mös heiden waatteins
ruueta.
4:15 Waan hwsit heiden tygens/
Welteket te saastaiset/
welteket/ welteket/ elket
mihinge ruuetko. Sille he wältit
heiste/ ia pois-pakenit heiste.
Nin ette mös Pacain seas
sanottijn/ Eipe he cauan sielle
pysy.

4:16 Senteden ombi HERRAN
wiha heite haiottanut/ ia ei
tadho heiden pälens sillen
catzo/ Ettei he Pappia
cunnioittaneet/ ia eike nite
wanhoia armachtanuet.
4:17 Quitengin meiden Silmen
curkistelit tyhien Awn ielkin/
sihenasti ette he wäsyit/ Coska
me odhotimma ychte Canssa/
ioca ei meite autta woinut.
4:18 He weijuuet meiden
askelen/ nin ettei me
rohckenuet meiden Catuin päle
keudhe/ silloin mös meiden
loppun tuli/ meiden peiuen
edesioudhuit/ meiden loppun
on tullut.
4:19 Meiden Wainoliset olit
nopiammat/ quin Cotkat Taiuas
alla/ Worijn he mös meite
wainosit/ ia Coruesa he meiden
ielkin wartioitzit.
4:20 Se HERRAN Woidheltu/
ioca meiden turuan oli/ ombi
Fangittu heiden wercohins/
coska he meite haiotit/
Johonga me turuasim/ Ette me
henen Warions alla eleisim
Pacanain seas.
4:21 Iloitze ia riemuitze sine
Tyter edom/ iocas asut Uzin

maalla/ Sille sen Calkin pite
mös sinun ylitzes tuleman/ pitä
mös sinun ioopuman ia alasti
tuleman.

4:22 Mutta sinun Pahategholles
ombi loppu/ sine Tyter Zion/
Eipe hen sille anna sinua
poiswiedhe/ Mutta sinun
pahatteghos Tyter Edom/ pite
henen etziskelemen/ ia sinun
syndies ylesauaman.

V. Lucu.

5:1 MUista HERRA/ quinga
meille tapactui/ Catzo/ ia näe
meiden ylencatzetta.

5:2 Meiden perimys ombi
mwcalaisten osaxi tullut/ Ja
meiden hoonet wlconaisten. Me
olema orwot ja lsettömet/

5:3 Meiden äitit ouat ninquin
Lesket.

5:4 Wesi/ ioca meiden oma
oli/ rahallam me ioijmma/
Omat halghot/ hinnalla me
ostimma.

5:5 Caulan perest he meite
waatiuat/ Ja echke me io
wäsnyet olema/ ei quitengan
meille ychten lepo annettu

5:6 Meiden piti Egiptin ja

Assirian ala meiten andaman/
senpäle/ ette me sijttekin leipe
rawinnoxii saijsimma/

5:7 Meiden lset ouat
synditehnyet/ ia euet sillen ole
käsii/ Ja meiden pite heiden
pahatekoijansa nautitzeman/

5:8 Oriat meiden ylitzen
wallitzeuat/ Ja eijkengen ole/
ioca meite heiden käsistens
pelasta/

5:9 Meiden pite hakeman
meiden leipen hengen pacolla/
miecan edhes/ coruesa/

5:10 Meiden ihoma ombi
poltettu/ ninquin wghnis/ sen
hirmuisan Nelghien tähden.

5:11 He ouat waijmot Zionis
raijskanut/ ia Neitzyet Judan
caupungeisa/

5:12 ouat Ruchtinat
yleshirtenet/ Ja wanhimpain
mootho euet armoinuet.

5:13 Ne Noricaiset piti mylly
kiue wetäme'/ Ja ne piskuiset
puita ca'daisa's piti
co'bastuma'/

5:14 Ne wanhat pwtuijt
porteista/ Ja ne Nooricaiset eij
sillen candelecta soijta/

5:15 Meiden sydhemen riemu
loppuij/ Meiden Tantzii on

kiendynyt murehexi/
5:16 Meiden päästem ombi
Crunu poijspudhonnut/ Wojj
ette me nijn olema syndije
tehnyet/
5:17 Senteden ombi mös
meiden Sydhemet murehisans/
Ja meiden silmet ouat
caichtunuet
5:18 Zionin woren tehden/ ette
se nijn häwitetty on/ Ette
Kethut sen ylitze iooxendeluat.
5:19 Mutta sine HERRA/ ioca
ijancaikisesta olet/ Ja sinun
Istuimes ijeste ikehen/

Ezechiel

XIII. Lucu.

*EZEchielist. Wäret Opettaiat/
Sarnaiat ia Petteiet Laitetan.
Ezech. xijj.*

13:1 Ja HERRAN Sana tapactui
minulle/ sanoden. SINE
Inhimisen Poica/ Prophetera
Israelin Prophetie wastan/ ia
sanos heille/ iotca omasta
sydhemestens propheterauat.
13:2 Cwlcat HERRAN Sana/
Neite sanopi HERRA Jumala.

5:20 Mixis meidet nijn caiketi
wnodat? Ja nijncauwa' meite iuri
ylena'nat?

5:21 Palauta HERRA meite
iellens sinun tyges/ ette me
taas cotia palaiasisima/ Wdhista
meiden peiuet/ ninquin he
alghusta olit/

5:22 Sille sine olet meite
poyshettiinyt ia ylenpaltisesta
sine meiden pälem olet
wihastunut.

Jeremia' Walitos Weisuin Loppu.

13:3 We nijlle hulluille
Prophetille/ iotca heiden oma
Hengens seurauat/ ia ei ole
heille ycten Näkyä.

13:4 O Israel/ sinun Prophetis
ouat ninquin Ketut coruessa/
13:5 Euet he aucon eten tule/
eike aseta heitens Mwrixi
Israelin Honen ymberille. Ja
euet Sodhas seiso HERRAN
peiuene/

13:6 Heiden Näköns euet
miteken ole/ ia heiden
Noitudhens ombi sula walhe. He

sanouat/ HERRA sen sanoi/
 Waika ei HERRA ole heite
 lehettenyt/ ia achkeroitzeuat
 ette he heiden Oppins kijniteisit.
 13:7 Eikö teiden Näghyn ole
 turha/ ia teiden Noitudhen sula
 walhe. Ja quitengin te sanotta/
 HERRA ombi sen sanonut/
 Waicka em mine site sanonut
 ole.

13:8 Senteden sanopi HERRA
 Jumala nein/ Ette te site
 sarnatte/ iosta ei miteken tule/
 ia walecht noidhutte. Nin mine
 tadhon teiden wasthan tedhä/
 sanopi HERRA Jumala/

13:9 Ja minun käteni pite ninen
 Prophetin päle tuleman/ iotca
 sarnauat iosta ei miteken tule/
 ia noituuat walecht. Ei heiden
 pide oleman minun Canssani
 Cocouxes/ ia Israelin Honen
 lughussa ei kirioitetu/ eli
 Israelin Maalle tulla Ja teiden
 pite tundeman/ Ette mine
 HERRA Jumala olen/

13:10 Senteden ette he minun
 Canssani wietteleuet/ ia
 sanouat/ Rauha/ quin ei ole
 quitenga Rauha. Canssa seinen
 ylesrakenda/ nin he sen saman
 pyhckiuet irdhalisen Calkin

cansa.

13:11 Sanos nijlle pyhckijlle/
 iotca irdhalisella Calkilla
 pyhckiuet/ ette sen pite
 poislangeman. Sille ette Sadhe
 cwro ombi tuleua/ ia swret
 Rakeet langeuat/ ia Twlispä pite
 siihen söxemen/ Catzo/ Nin se
 Seine langepi. Mite maxa/ eikö
 silloin teille sanottane/

13:12 Cussa nyt on se
 pyhckimys/ ionga te pyhckinyet
 oletta?

13:13 Nein sanopi HERRA
 Jumala/ Mine tadhon anda
 ydhen winiseuen Twlispään
 minun iulmaudhessani
 pauuhata/ ia Saten cwron
 minun wihassani/ ia swret
 Rakeen kiuet hirmudhessani/ ne
 pite caiki cukistaman.

13:14 Sillens mine tadhon
 alaslödhe seinen/ ionga te
 irdhalisella Calkilla pyhitte/ ia
 mahan heitite/ Nin ette sen
 macauan Perustoxen nächtemen
 pite/ ette se Maas maca. Ja
 teiden pite mös sielle siselle
 huckuman/ ia ymmertemen/
 ette mine se HERRA olen.

13:15 Juritellens mine tadhon
 teutte minun Hirmusudheni sen

Seinen päle/ ia ninen päle/
 iotca sen irdhalisel Calkilla
 pyhkiuet/ ia teillen sanoa/ Eike
 tesse ole Seine eli Pyhckie.
 13:16 Näme ouat ne Israelin
 Prophetat/ iotca Jerusalemille
 noituuat/ ia sarnauat
 Rauhasta/ waicka ei Rauha
 olecka/ sanopi HERRA Jumala.
 13:17 Ja sine Inhimisen Poica
 oienna sinun casuos vastan
 sinun Canssas Tytterit/ iotca
 heiden sydhemestens noituuat.
 Ja Prophetera heiden wastans/
 ia sanos/ Nein HERRA Jumala
 sanopi.
 13:18 We teille/ iotca teet *
 Pänalaiset Inhimisille heiden
 Cainolons ala/ ia Niskatynyt *
 Päite warten/ seke Norille ette
 wanhoille Sieluija ottaxenna.
 Coska te nyt weijunyet oletta
 minun Canssani Sielut/ nin te
 lupat heille Elemen/
 13:19 Ja minun te riuatta
 minun Canssani seas/ Ohra
 pion ia ydhen Leiuenpala
 tedhen. Sen cautta/ ette te ne
 Sielut Coolemahan domitzetta/
 iotca ei pitenyt cooleman/ Ja
 domitzetta nijte Elemehen/
 iotca ei pide elemen. Ja se

tapactu teiden Walhecten cautta
 minun Canssassani/ ioca
 kernasti Walhen cwle.
 13:20 Senteden sanopi HERRA
 Jumala/ Catzo/ mine tadhon
 tedhä wastan teiden
 Pänalaisten/ iolla te Sielut
 otatta ia lohutat. Ja tadhon
 heite poistemmat teiden
 Cainalastan/ ia ne Sielut/ iotca
 te otatta ia lohutat/ tadhon
 päste.
 13:21 Ja tadhon teiden
 Niskatynyn rickirepie ia minun
 Canssani teiden käsisten
 wapautta/ ettei teiden pidhe
 hende enämbi ottaman/ Ja
 ymmertemen ette mine se
 HERRA olen.
 13:22 Senteden/ ette te ninen
 Hurskasten sydhemet coetelet
 Falskista/ ioita em mine
 muresen saattanut ole. Ja
 oletta wahuistanuet ninen
 iumalattomiten kädhet/ nin ettei
 he käenne heitens heiden
 pahasta menostans/ ette he
 eleisit.
 13:23 Senteden ei pidhe teiden
 turha Opetosta sillen sarnaman
 eike noituman. Waan mine
 tadhon wapacta minun Canssani

teiden Käsisten/ Ja teiden pite ymmertemen/ ette mine HERRA olen.

XIV. Lucu.

Nelie Jumalan Rangastusta syndein teden.

14:13 COska iocu Maakunda minua watan synditekepi/ ia se wiele sijtte minua pilcapi/ Nin mine tadhon käteni sen ylitze vlosoienda/ ia caiken Leiuen waran poisotta. Ja tadhon sinne Nelghien lehette/ ette mine sielle seke Inhimiset ette Eleimet ylesiuritan.

14:14 Ja waicka silloin olisit sielle ne Colme Mieste/ Noe/ Daniel ja Job/ nin he waiuoin heiden omat Sieluns wapadhaisit heiden Wanhurskaudhellans/ sanopi HERRA Jumala.

14:15 Ja ios mine pahat pedhot maan siselle leheteisin/ iotca Inhimiset poissiualdaisit/ ia sen raatelisit/ nin ettei sielle yxiken Petoin teden waelta taidhais. Ja neme Colme Mieste olisit sielle siselle/

14:16 Nin totta quin mine elen

sanopi HERRA Jumala/ eike he taidha Poikians eike Tytteritens wapacta/ waan ainostans itzens/ Mutta itze se Maa autioxi tule.

14:17 Eli ios mine Miecan sen Maan päle annaisin tulla/ ia sanoisin/ Miecka/ mene sen Maan lepitze/ ia nin tulis seke Inhimiset ette Eleimet ylesiuritetuxi. Ja ne colme mieste olisit henesse/

14:18 Nin totta quin mine elen sanopi HERRA Jumala/ eike he taidha Poikians eike Tytteritens wapacta/ waan heiden ainoastans pite wapadhetuxi tuleman.

14:19 Taica ios mine Ruttotaudhin Maan siselle leheteisin/ ia minun hirmusudheni sen ylitze vloswodhataisin/ ette mine sielde cadhotaisin seke Inhimiset ette Eleimet.

14:20 Jo Noe/ Daniel ia Job olisit sielle siselle/ Nin totta quin mine elen/ sanopi HERRA Jumala/ eipe heiden pidheis heiden wanhurskaudhens cautta/ eike poikians eli Tytteritens taita wapacta/ waan

heiden omat Sieluns.

14:21 Sille nin sanopi HERRA Jumala/ Jos mine lehteisin ne Nelie minun Paha Rangaistustani/ quin on/ Miecka/ Nelke/ pahat Pedhot ia Ruttotaudhin Jerusalemin ylitze. Nin/ ette mine sielle cadhotaisin seke Inhimiset ette Eleimet/

14:22 Catzo/ nin mutomat sielle siselle pidheis ietettehen/ iotca Poiat ia Tytteret sielde pidheis vloswiemen/ ia tulla tenne teiden tygen. Ette te näkisit quinga heiden keuis/ ia lohutaisit teiten sen Onnettomudhen päle/ ionga mine Jerusalemin ylitze olen andanut tulla/ ynne caikein muidhen cansa/ quin mine heiden ylitzens olen andanut tulla.

14:23 Ne pite teiden lohutoxen oleman/ coska te saatta nähdä quinga heiden keupi/ ia taidhat ymmerdhe/ ettei mine ilman syyte tehnyt ole/ mite mine sielle sisellä tehnyt olen/ sanopi HERRA Jumala.

XVIII. Lucu.

Lue Ezech. xvj. Cap. Jalon Wertauxen Sanan ylencatzomisen teden/ ia sijte Epeiumalten Palueluxest/ Lijtosta/ ia sijte Ensimeisest vskosta/ iosta Paulus sano. Sen Ensimeisen Uskon he tyhiexi teit. Synnein andexiandamus luuatan nijlle catuuaisille. Ezech. xvij.

18:1 Ja se HERRAN sana tapactui minulle/ ia sanoi.

18:2 Mlxi te prucat Israelin maasa teiden seassan/ temen SananLaskun/ ia sanotta. Iset ouat Hapatut winamariat sönyet/ Waan Lastein Hampat ouat sijte heltynyet.

18:3 Nin totta quin mine elen/ sanopi HERRA Jumala/ Eipe sencaltainen Sananlasku pidhe oleman teiden seasan Israelis.

18:4 Sille catzo/ caiki Sielut ouat minun/ nin Isen Sielu quin Poiangin minun on. Se Sielu quin Synditeke/ sen pite cooleman.

18:5 Jos nyt iocu Hurskas on/ ioca oikein ia hyuestiteke/

18:6 Joca ei Wortein päle *
 söö/ eike henen Silmiens
 ylesnosta Israelin Honen
 Epeiumalten polehen. Joca ei
 saastuta henen Lehimeisens
 Emende/ eike maca Waimon
 cansa henen taudhissans.
 18:7 Joca ei kennengen wartyte
 te/ ioca Welgholistens henen
 Pantins iellensanda/ eike
 miteken wäkiuallalla keldeke
 poisota. Joca andapi Isouaisille
 Leiuestens/ ia sen Alastoman
 waatetta.
 18:8 Joca ei corkoraha ota/
 ioca eiketen Asioisans pete.
 Joca ei auta wartytehen/ Joca
 riteleueisten waihel oikein
 domitze.
 18:9 Joca minun Oikiudheni
 ielkin waelda/ ia pitepi minun
 Keskyni/ nin ette hen todhest
 ninen ielkin teke. Se on yxi
 Hurskas Mies/ henen pite
 wissist Elemen/ sanopi HERRA
 Jumala.
 18:10 Mutta ios hen iongun
 Poian synnytte/ ia se sama
 tulepi Murhaiaxi ioca werte
 vloswodhatta/ eli iotaki neiste
 cappaleista tekepi/ ia ei ycten
 nijste muist cappaleist teghe.

18:11 Waan sööpi woortein
 päle/ ia saastutta henen
 Lehimeisens Emenen.
 18:12 Tekepi nijlle Kieuhille ia
 waiuasille wahingot/ ottapi
 iotakin wäkiuallalla. Ei Panti
 iellensanna/ ylesnosta Silmens
 Epeiumalten pein/ iolla hen
 Cauhistoxen tekepi. Ulosandapi
 Corkorahan päle/ ia Asioisa
 pettepi/
 18:13 pidheiskö henen elemen ?
 Ei tosin henen elemen pidhe.
 Waan ette hen nämet
 Cauhistoxet tehnyt on/ henen
 pite coolemalla cooleman/
 Henen werens pite henen
 ylitzens oleman.
 18:14 Mutta ios hen iongun
 Poian synnytte/ ioca caikia
 sencaltaisi syndie näke/ quin
 henen Isens teke/ ia hen itzens
 pelke/ ia ei nin tee.
 18:15 Ei söö Wortein päle/ eike
 silmens ylesnosta Israelin
 Hoonen Epeiumalten tyge. Ei
 saastuta henen lehimeisens
 Emende/
 18:16 Eikete wahingoita/ Ei
 tacanans Pantia pidhe/ eike
 miteken ota Wäkiuallal. Jacapi
 Leiuestens Nelkeitzille/ ia sen

Alastoman waatetta/
 18:17 Ei auta site Radholista
 waskan. Ei ota corkoraha eli
 Asioisa pete/ Waan minun
 Keskynti pite/ ia minun
 Oikiudheni ielkin elepi. Ei temen
 pidhe henen Isens pahateghon
 tedhen cooleman/ waan
 elemen.

18:18 Mutta henen Isens/ ioca
 Wäkiualta ia Wärytte prucasi/
 Ja henen Canssans seas site
 tehnyt on/ quin ei luualinen
 ole. Catzo/ Henen pite
 cooleman henen Pahateghons
 tedhen.

18:19 Nln te sanotta/ Mixei
 Poian pidhe henen Isens
 Pahatteghot candaman.
 Senteden pite henen elemen/
 ette hen hyuesti ia oikiasti teki/
 ia caiki minun Oikiuteni pitenyt
 ia tehnyt on/

18:20 Waan se Sielu/ quin
 synditekepi sen pite cooleman.
 Sille ei Poian pidhe Isens
 pahatecoia candaman/ eike
 mös Ise pidhe Poians
 pahatecoia candaman. Waan
 sen Hurskan wanhurskauden/
 pite henen ylitzens oleman/ ia
 sen Wären Wäryys pite henen

ylitzens oleman.

18:21 Mutta ios iocu Jumalatoim
 itzens käende/ caikista henen
 synneistens/ quin hen on
 tehnyt. Ja pitepi caiki minun
 Oikiuten/ ia tekepi oikein ia
 hyuesti/ nin henen pite elemen
 ia ei cooleman.

18:22 Mutta caickein henen
 ylitzekeumisens/ iotca hen on
 tehnyt/ ei pidhe muistettaman/
 Waan henen pite elemen sen
 wanhurskauden tedhen/ quin
 hen teke.

18:23 Lwletkos/ ette mine
 halaian sen Jumalattoman
 coolemata/ sanopi HERRA
 Jumala/ ia ei paremin ette hen
 palaiasis henen pahasta
 menostans ia elemestens/ ia
 eleis.

18:24 Ja ios se Wanhurskas/
 palaiapi henen
 Wanhurskaudhestans/ ia tekepi
 site quin paha on/ ia elepi
 caiken sen Cauhistoxen ielkin/
 quin iocu Jumalatoim teke.
 Pidheiskö henen elemen ? Ja
 caiki henen Wanhurskautens/
 quin hen tehnyt on/ ei pidhe
 ensingen muistettaman.

18:25 Waan henen pite

cooleman henen Jumalan
pilcaudia synnins tädhen/ iotca
hen tehnyt on. Ja quitengin te
sanotta/ Eipe HERRA oikein tee.
18:26 Nin cwlcats sis te Israelin
Honestan/ Engö mine oikein
tee/ Mutta te wäriin ? Sille
coska se Wanhurskas
poiskäendepi itzens henen
Wanhurskaudhestans/ ia tekepi
paha/ nin teuty henen coolla.
Mutta henen teuty coolla henen
Pahudhens teden/ quin hen
tehnyt on.

18:27 Wastoinpein/ coska se
Jumalatoim poiskäendepi itzens
henen Wärydhestans/ ionga hen
tehnyt on/ ia teke nyt Oikein ia
hyesti/ hen Sielunsa eleuene
pitepi.

18:28 Sille ette hen pelkepi/ ia
pahudhestans weltepi/ Nin
henen pite elemen ia ei
cooleman.

18:29 Ja wiele nyt ne Israelin
Honestan sanouat/ Eipe HERRA
oikein tee/

18:30 pidheiskö minun oleman
wären ? Teille Israelin Honestan
on wäryys. Senteden mine
tadhon domita teite/ iotca
Israelin Honestan oletta/

iocaitzen henen menons
pereste/ sanopi HERRA Jumala.
Nin käendeket sis teiten/
caikista teiden
ylitzekeumisesten/ ettei teiden
pidheis langeman pahatecoinne
teden.

18:31 Poisheitteket caiki teiden
ylitzekeumisen/ ioilla te oletta
ylitzekeunyet/ ia techket teillen
vsi sydhen ia vsi Hengi.

18:32 Sille mingeteden sine
tadhot nin coolla/ sine Israelin
Hone ? Sille em mine tadho
sen cooleuaisen coolemata/
sanopi HERRA Jumala/
senteden käendeket teiten/ nin
te saatta ele.

XXXIII. Lucu.

*Sarnaia ombi ninquin Wartia/ ia
quin Pasuna ioca hädheste
waarapi. Ezech. xxxij.*

33:1 Ja se HERRAN sana
minulle tapactui ia sano.

33:2 Sine Inhimisen Lapsi/
sarna sinun Canssas wastan/ ia
sanos heille. Coska mine Miecka
iongun Maan ylitze weisin/ ia
sen Maan Canssa ottaisi ydhen

Miehen heiden seastans/ ia tekisit sen heiden Wartiaxens.

33:3 Ja hen näkepi Miecan sen Maan ylitze tuleuan/ ia pasunalla soitta ia Canssans waarapi.

33:4 Joca nyt sen pasunan helinen cwlepi/ ia ei tadhoisi hendens neuuotta/ ia se Miecka tulis ia hende poisottais/ sen oma Weri olcoon henen pääns päle.

33:5 Sille hen cwli sen Pasunan helinen/ ia ei quitengan hendens waaroinut/ senteden olcoon henen Werens henen ylitzens. Mutta ioca hendens cauatta/ hen Sielunsa wapacta.

33:6 Waan ios Wartia näkis Miekan tuleuan/ ia hen ei pasunalla soittaisi/ ia henen Canssans ei waaroinut/ ia Miecka tulis ia poisottaisi mutamita. Ne samat tosin heiden syndiens teden poisotetaisijn/ Mutta heiden Werens mine tadhon sen Wartian kädheste waatia.

33:7 Ja nyt sine Inhimisen Lapsi/ Mine olen asettanut sinun Wartiaxi Israelin Honen ylitze. Coskas iotakin cwlet

minun Suustani/ ettes heite manaisit.

33:8 Quin mine nyt sillen Jumalattomalle sanon. Sine Jumalatoin sinun teuty coolemalla coolla. Ja et sine site henelle sano/ Ette se Jumalatoin henen menostans cartais. Nin se Jumalatoin pite henen Jumalattoman Menons teden cooleman/ Waan henen Werens mine tadhon sinun kädhestes waatia.

33:9 Mutta ios sine waaraiat sen Jumalattoman henen menons teden/ ette hen sijte hendens käendeis/ Ja ei hen tadhoisi hendens sijte ketä. Nin henen pite syndiens teden cooleman/ Mutta sine olet sinun Sielus wapactanut.

XXXIV. Lucu.

Tesse pahat/ ette Hyuet Paimenet vlosmaalatan/ Christus se hyue Paimen on.

34:1 JA se HERRAN sana tapactui minulle/ ia sanoi/

34:2 Sine Inhimisen Lapsi/ Prophetera Israelin Paimenita

wastan/ Prophetera/ ia sanos heillen. Nein sanopi HERRA Jumala/ We Israelin Paimenille/ iotca itzeheitens roockiuat/ Eikö paimenet pidheis Laumans caitzeman?

34:3 Mutta te sööt site Lihauata/ ia Willoilla te itzenne waateitta/ ia teurastit site Sötetty/ Mutta nijte Lambaita ette te tadho roockia.

34:4 Nijte Heiccoia ette te wahuistanuet/ ia nijte Sairaita ette te paranneet/ Ne Haauoitettut/ eipe te sitonuet/ Ne Exyueiset eipe te iellenshakenuet/ Ja site Hucutettu eipe te etzinyet. Waan angarast ia haartaast te oletta heiden ylitzens wallaneet/ 34:5 ia minun Lambani ouat haiotettut/ ninquin heillä ei olisicka Paimenda. Ja ouat caikille pedhoille Roaxi tulluet/ ia ratki hawoitettut/ 34:6 ia exyuen keuet wortein päle/ sinne ia tenne/ ia caikein corkein Cuckulain päle. Ja ouat caiken Maan päle haiotettut/ ia eikengen ole/ ioca heiden ielkens kysy/ eli iotaki heiste tottele.

34:7 Senteden cwlcat te paimenet HERRAN sana/ 34:8 Nin totta quin mine elen sanopi HERRA Jumala. Ette te ylenannat minun Lambani Raateluxexi ia minun Laumani caikille Pedhoille roaxi/ coska ei heille ole ycten Paimenda/ eike minun Paimeneni tottele minun Laumastani. Waan he ouat sencaltaiset Paimenet/ iotca itzeheitens caitzeuat/ Mutta minun Lambaitani euet he tadho roockia.

34:9 Senteden te Paimenet cwlcat HERRAN sana/ nein sanopi HERRA Jumala.

34:10 Catzo/ Mine tadhon ninen Paimenden tyge/ Ja tadhon waatia minun Laumani heiden käsistens. Ja tadhon heite lopetta/ ettei he sillen pidhe Paimenet oleman/ ia ei sillen itzeheitens caitzeman. Mine tadhon pelasta minun Lambani heiden suustans/ ettei he sillen pidhe heite ylessömen. 34:11 Sille nein sanopi HERRA Jumalan/ Catzo mine itze tadhon murhen pite minun Lambaistani. Ja etzie minun Lambaitani/ ninquin Paimen

etzipi henen Lambaitans/ iotca heiden Laumastans poisexyneet ouat.

34:12 Nin ikenens mine tadhon etzie minun Lambaitani/ ia tadhon heite pelasta iocaizes Paicas/ sielle quin he haiotetut ouat/ sihen aican/ coska syngy ia Pimie oli.

34:13 Mine tadhon heite caikista Canssoissa vloswiedhe/ ia caikist Makunnist heite coghota/ ia tadhon heite omijn Maihins wiedhe. Ja tadhon heite caita Israelin Mekein päle/ ia caikis Laxois/ ia caiken Maan wehman päle.

34:14 Mine tadhon heite wiele nihin parahin Laitumihin/ ia heiden Pihaittans pite ninen Corkein Wortein päle Israelis seisoman. Sielle heiden pite lustilisis Pihaittois macaman/ ia lihauan Laituman saadha Israelin mekein päle.

34:15 Mine tadhon itze caita minun Lambani/ ia annan heidhen macailla/ sanopi HERRA Jumala.

34:16 Mine tadhon site cadhotettua ylesetziä/ ia site exyueiste iellenstoodha/ ia site

haauoitettu situa/ ia site Heicko wahuista. Ja mite lihaua ia wäkeue on/ tadhon mine kätke/ ia tadhon heite caita/ ninquin cuki taruitze.

34:17 MUtta teille minun Lauman/ sanopi HERRA Jumala nein/ Catzo/ mine tadhon domita Lamban waihel/ ia Järein ia Cauristen waihel.

34:18 Eikö sijne kyllä ole/ ette teille nin hye wehmas on/ ia nin yldekylle/ ette te sen ialghoillan tallatte. Ja nin lustiset Läctet iodhaxen/ nin yldekylle/ ette te sisellenkeut/ ia ne pyterexi teet?

34:19 Nin ette minun Lambani teuty södhe/ iotca te tallaneet oletta/ ia iodha site/ ionga te Jalghoillan pydhertenyet oletta?

34:20 Senteden nein sanopi HERRA Jumala nijlle/ Catzo/ mine tadhon domita Laihain ia Lihauain Lambain waihel.

34:21 Senteden ette te potkitta teiden Jalghoillan/ ia nijte Heickoia te poispusket teiden Saruillan/ sihenasti ette te heite caikia teisten poishaiotat.

34:22 Ja mine tadhon autta minun Laumani/ ettei hen sillen

pidhe Raateluxexi tuleman/ ia mine tadhon domita lammasten ia Lammasten waihel.

34:23 Ja mine tadhon heille ydhen ainoan Paimenen ylesherette/ ionga heite caitzeman pite/ nimatein/ Minun Palueliani Daudin. Henen pite heite caitzeman/ ia heiden Paimenens oleman.

34:24 Ja mine HERRA tadhon olla heiden Jumalans/ Mutta minun Palueliani Daud pite heiden seaszans Pämiehen oleman/ Site mine HERRA itze sanon.

34:25 Ja mine tadhon heiden cansans ydhen RauhaLijton tedhä/ ia caiki pahat Pedhot maasta poiskarcotta/ ette Lambat pite irstast asuman Corues/ ia metzis macaman.

34:26 Mine tadhon heite/ ia caiki minun Cuckulani siugnata/ ia annan sata heiden pälens oikialla aialla/ sen pite Armolisen Sateen oleman.

34:27 Ette ne Puudh kedholla pite heiden hedhelmens candaman/ ia heidhen Casuons andaman pite/ ia heiden pite irstana Maasa asuman. Ja

heiden pite ymmertemen/ ette mine HERRA olen/ coska mine heiden Ikens serkenyt olen/ ia lunastanut heite ninen käsiste/ ioita he paluelit.

34:28 Ja eipe heiden pidhe sillen Pacanoille Raateluxexi oleman/ ia ei yxiken Peto Maan päle/ pidhe heite sillen ylessömen/ Waan irstana asuman/ ilman caiketa pelghota.

34:29 Ja mine tadhon heille ydhen kerskatun Plantun ylesherette/ ettei heiden pidhe sillen Maasa Nelke kersimen/ ia ei enembe heiden pilcans Pacanain seas kersie.

34:30 Ja heiden pite tietemen/ ette mine se HERRA/ heiden Jumalans olen heiden tykenens/ ia ette ne Israelin Honesta ouat minun Canssani/ sanopi HERRA Jumala.

34:31 Ja tosin/ te Inhimiset pite oleman minun Wehmani Lambat/ ia Mine tadhon teiden Jumalan olla/ sanopi HERRA Jumala.

Lue Käsikiriast Ezech. xxxviiij. sen sine Rumin hautamises leudhet.

Danielist.

Alcupuhe.

DANIEL Propheta sihen hen enimen hendens achkeroitze/ Ette hen HERRAN Christusen cunnialisen ia ijancaikisen Waldakunnan ialoimast ylisteis ia sarnais/ ia sen cochtan hen caiken Mailman Waldacunnat/ turhaxi ia catouaxi osotta.

Ombi henelle mös sijte kijtos Prophetain seas/ ette hen iuri site hetken rachtu tarcoitta/ iolla ne Juttain Ceremoniat lackaman/ ia Christusen Waldakunnan alcaman piti.

Quin Tai Norucainen oli/ nin hen poiswietijn Babiloniaan/ sen Juttan Kuningan Joachimim colmandena Wooten/ Ja sielle hen lwltn Seitzemenkymmende aijastaica olleexi/ se on/ haman Jerusalemin ylesrakendamisen asti/ quin Ensimeisest Luusta näky. Ja waicka Daniel oli ensin Fangixi Jerusalemist poiswiety/ ombi hen quitengin mös Mailman edes/ yxi swri ialo Mies ollut. Sille hen on ne caxi Ensimeist Ylimeiset Waldacunnat/ Babilonias ia Persias/ quin iocu nijste Corkeimaist/ hallitzenyt Jumalan sädhyn ielkin. Ja echkei hen ole Kuningas ollut/ eike swrta cunniat eli tauarat taica Hywytte sijte pitenyt/ Nin hen on quitengin ne Kuningaliset Teghot/ Asiat/ ia Wirghat pitenyt ia vlostoimittanut. Joista hen Mailman iooxun ia tauan perest/ woitti enemien wiha/ cateut/ tuska ia wainoust quin hywytte. Mutta eipe se Danielin minteken wahingoittanut. Sille site rackahambana Jumala hende piti/ Joca site runsamast henelle maxoj/ nin/ ette HEN asetti henen Babelis ia Persias Kuningan sian/ waicka ei hen Kuningan Persona eli Nime candanut. Catzos/ nein Jumala taita henen fangitut Juttans ia mw dh ysteuens lohuta ia cunnioitta/ Nin/ ette hen ydhen Borgharin poian/ sijte radheltust Jerusalemist/ cachtalaisexi Keisarixi/ Babelis ia Persias teki.

Summa ia päldiskein/ Ei ole caikein Abrahamin Lastein seas/ iocu nin corkiasti Mailmas Jumalalda ylistetty/ quin teme Daniel. Oli

tosin Joseph Egiptis Kuningan Pharaonin tykene/ sangen swri/ Nin mös Daid ia Salomon olit swret Israelis.

Mutta he ouat caiki haluat Kuningat ia Herrat olluet/ ninen Babelin ia Persian Kuningasten cochtan/ ioissa Daniel se Ylimeinen Pämies oli. Jotca molemat hen mös ihmelisest Jumalan tyge käensi/ ia ilman epeilemet/ hen on molemis Keisaricunnis/ swren hedelmen monis canssois/ matkan saattanut/ iotca henen cauttans Jumalan tundemiseen tulleet ouat/ ia autuaxi. Joista ne Tieteiet ia wisaat Idhest/ iotca Christusen Lassa ollesans/ Culta/ Pyhesaw ia Mirham wffraisit/ ouat olluet/ ia henen Corkian Schouluns Opetuslapsist/ ioca sanotan nijsse Makunnis wiele nyt seisoua.

Ninquin mös ne samat Keisarit ouat Preiuins ia keskyns cautta cwluttanuet/ ette se Danielin Jumala iocaitzes Maakunnas piti cunnioitettaman. Danielis. ij. Ja vj. Ouat mös monet mwdh swret syyt/ mingeteden iocainen hurskas Christittu/ pidheis temen Danielin racastaman/ lukeman/ ia liaten telle wimeisel surkialla aialla/ lohutoxens ia tarpexens hende prucaman. Ninquin ne/ iotca teste näkeuet heiden surkiudhens lopun saauan/ ette he Synnist/ Coolemast/ Perkelest/ ia caikista pahoista (iota he hoaten halaiuat) Päsisit Taiuahan Christusen tyge/ henen autuan aijncaikisen Waldakunnan sisel.

Quin mös itze Christus omains lohutta Luce. xxj. Sen hirmulisen Aian menon cautta (iosta Daniel Näghys/ Esicuuis/ ia Camalois salaisis merkis/ prophetera) ia sano.

Coska te neite näet/ nin ylescatzocat/ ia ylesnostacat teiden päiten. Sille teiden Autudhen silloin lehestupi. Sihen auttaoon meite se sama meiden racas HERRAN ia Wapactaian/ ynne lsen ia Pyhen Hengen cansa kijtettu ijancaikisudhes.

AMEN.

II. Lucu.

2:27 Nin rupeis Daniel Kuningan NebucadNezarin edes/ ja Sanoi.

SITE Salaust/ quin Kuningas
 anoi tiete eipe ne wisaat/
 Opetetut/ Tecteintutkiat ia
 Noidhat/ woi Kuningalle ilmoitta.
 2:28 Waan Jumala Taiuahast/
 hen taita salaiset Asiat
 iulghista/ ia tietteuexi teki
 Kuningalle Nebucatzesar/ mite
 tuleuaisis aigois tapactuman
 pite.

2:29 Nin on teme sinun Unes/
 ia sinun Näkys/ quin sine
 macasit. Sine Kuningas/ quin
 sine olit sinun Wotes päle/ nin
 sine aiattelit mite edespein
 tapactuman pidheis. Ja se ioca
 salaiset ilmoittapi/ hen ombi
 sinulle osottanut/ quin
 tapactuman pite.

2:30 Nin ouat sencaltaiset
 salaiset Asiat minulle ilmoitetut/
 ei minun Wisaudheni cautta/
 quin se olis swrembi/ quin
 caickein/ iotca eleuet. Waan
 senteden ombi se minulle
 ilmoitettu/ Ette sen Tulkitos
 pidheis Kuningalle tietteuexi
 tuleman/ ia sine saisit sinun
 sydhemes aiatoxet tiete.

2:31 Sine Kuningas näit/ ia
 catzo/ yxi swri ia corkia Cuua
 seisoi sinun edheses/ ia Se oli

hirmulinen pälecatzo.

2:32 Sen saman Cuuan Pää oli
 parahimmast Cullast/ Mutta sen
 Rinda ia Käsiuardhet olit
 Hopiast. Sen Watza ia Landet
 olit Cuparist/

2:33 Sen Sääret olit Raudhast/
 Sen Jalghat olit politain
 Raudhast/ ia politain Sauest.

2:34 Sencaltaista sine näit/
 Sihenasti yxi Kiui alasträueistin/
 ilman Käsite/ ia löi sen Cuuan
 Jalcoholin/ iotca Raudhast ia
 Sauest olit/ ia murenfi heite.

2:35 Silloin tulit ynne
 musertuxi/ se Rauta/ Sauu/
 Cupari/ Hopia ia Cultha/ ia tulit
 ninquin Acanat Suuiloghas. Ja
 Twli sen poiswei/ nin ettei site
 sillen tainut leutte. Mutta se
 Kiui/ ioca site Cuua löi/ tuli
 swrexi worexi/ nin/ ette se
 coco Mailman teutti.

2:36 Teme se Uni ombi/ Nyt
 me tadhoma Kuningain edes sen
 Toimituxen sanoa.

2:37 Sine Kuningas olet caikein
 Kuningain Kuningas/ Jolla
 Jumala Taiuahast/
 Waldakunnan/ woiman/ ia
 Wäkewydhen/ ia Cunnian
 andanut on.

2:38 Ja caiki/ ioissa Inhimisen
Lapset asuat/ ia Eleimet
Kedholla/ ia Linnut Taiuas alla/
on hen sinun Käsihis andanut/
ia sinulle neinen caikein ylitze
wallan lainasi.

2:39 SIne se Cullainen pää
olet/ Sinun ielkes pite ydhen
toisen Waldakunnan
ylestuleman/ haluambi quin
sinun. Sitelehin se Colmas
Waldakunda/ ioca Cuparinen
on/ ionga pite ylitze caiki
Makunnat hallitzeman.

2:40 Sen Nelienen pite couan
oleman/ ninquin Raudhan/ Sille
ninquin Rauta serkepi ia
murenda caiki/ ia ninquin Rauta
caiki rickopi/ Jurinin temen pite
mös caiki serkemen ia
murendaman.

2:41 Mutta ettes neit Jalghat ia
warpaat/ politain Sauest ia
politain Raudhast/ sen pite
ydhen iaetun Waldacunnan
oleman. Quitengin pite sijte
Raudhan istuttamisest sijhen
sisel iemen/ ninquin sine neit
Raudhan oleuan Sauen cansa
secoitetun.

2:42 Ja ette Warpaat sen
ialghois/ politain Rauta/ ia

politain Sauinen oli/ Sen pite
politain wahuan/ ia politain
heicon Waldakunnan oleman.

2:43 Ja ettes nägit Raudhan
secoitetun Sauen cansa/ kyllä
he heitens Inhimisen weren
peresti ycten secoittauat/ Mutta
euet he quitengin toinen
toisestans kijnirijpu/ Nin quin ei
Rauta taita Sauen cansa
yctensecoitetta.

*Christusen Waldakunnast/
ninnen Nelien Wadakundain
ielkin quin oli se Babilonian/
Persian/ Macedonian eli
Gretian/ ia Romarein.*

2:44 MUtta neinen
Waldacundain aicana/ pite
Jumala Tiuahasta ydhen
Waldacunnan ylessaattama'/
iotca ei ikenens radhelta. Ja
henen Waldakundans ei pidhe
toiselle Canssalle
haltunannettaman. Sen pite caiki
näme Waldacunnat särkemen/
ia haiottaman/ Mutta sen pite
ijancaikisesta pysijmen.

2:45 Samalmoto quin sine neit
ydhen Kiuen/ ilman Käsite
poisreueistyn/ ioca Raudhan/
Cuparin/ Sauen/ Hopian ia
Cullan musersi.

VII. Lucu.

*Ja ette Mahometin ielkin pideis
Turkin tuleman. Daniel. vij.*

7:9 NEite mine näin/ sihenasti
ette Stolit pandijn/ ia se Wanha
itzens istutti. Henen Waattens
oli walkia ninquin Lumi/ ia
henen Pääns Hiuxet/ ninquin
pudhas willa. Henen Stolins oli
sula Tulenleicki/ ia henen
Rattaans/ paloit tulesta/
7:10 ia nijste vloskeui yxi pitke
tulinen leimaus. Tuhakerta
tuhatta palvelit hende/ ia
kymmenen kerta sata tuhatta
seisoit henen edhesens. Ja
domio pidhettin/ ia ne kiriat
auattin.

7:11 Mutta mine catzelin/ ninen
swrein Sanain teden/ iotca se
Sarui puhui. Mine catzelin/
sihenasti ette se Peto cooletettu
oli/ ia henen Rumins huckuis/
ia tulehen heitettijn/

7:12 ia ninen muidhen Petoin
woima poisotettijn. Sille aica ia
hetki oli heille märetty/ quinga
cauan cuki pysymen piti.

7:13 Mine näin tesse näghys
öllä/ Ja catzos/ yxi tuli Taiuan

piluis/ ninquin/ iongun
Inhimisen Poica/ haman sihen
Wanhan asti/ ia edestootin
henen tygens.

7:14 Hen annoi henelle wallan/
Cunnian ia Waldacunnan/ ette
caiki Canssat/ Sucukunnat/ ia
Kielet pidheis hende Palueleman.
Henen Waltans ombi
ijancaikinen/ ioca ei ikenens
cadho/ ia henen
Waldacunnallens ei ole Loppua.

7:15 Mine Daniel neiste
hemmestuin/ ia teme Näky
minua heiritzi. Ja mine menin
ydhen ninen tyge/ iotca sielle
seisoit/ ia rucuelin hende/ ette
hen minulle neite caikia
vlostoimitais.

7:16 Ja hen puhui minulle/ ia
osotti minulle/ mite nämät
merkitzit.

7:17 NÄmet nelie swrta Petho/
ouat nelie Waldacunda/ iotca
Maan päle tuleman pite.

7:18 Mutta ne Pyhet sen
Corkeiman pite sen
Waldacunnan omistaman/ ia
pite sen alati ia ijancaikisesta
nautitzeman.

7:19 Sitelehin mine kernasti
tahdoin oppia sijte Neliest

Pedhosta/ ioca sangen toisin oli/ quin caicki ne mwdh/ ia ylen hirmulinen. Jolla raudhaiset hambaat oli ia waskiset Kynnet/ ioca ymberillens söi ia musersi/ ia techtet hen Jalghoillans tallasi.

7:20 Ja nijste Kymmeniste Saruist/ iotca henen Pääns päle olit. Ja sijte toisesta/ ioca ylesnousi/ ionga edes Colme poislangesit. Ja mixi sille Saruella/ Silme oli/ ia Swu/ ioca swret Asiat puhui/ ia swrembi oli/ quin ne mwdh.

7:21 Ja mine näin sen Saruen sotiuun nijte Pyhie wastan/ ia sai Woiton heiden wastans/

7:22 Sihenasti se Wanha tuli/ ia Domion teki/ sen Corkeiman Pyhein edeste. Ja se aica ioutui/ ia ne Pyhet omistit site Waldacunda.

7:23 Nin Engeli sanoi/ Se Nelies Peto/ ombi se Nelies Waldakunda/ Maan päle/ ioca wäkeuemexi tule/ quin caiki waldacunnat. Sen pite caiki Makunnat ylessömen/ tallaman ia musertaman.

7:24 Ne henen Kymmenen Saruens/ merkitzeuet/

kymmenen Kuningast/ iotca sijte samasta Waldakunnasta ylesnouseuat. Mutta sen saman perestä pite ydhen toisen ylestuleman/ sen pite wäkeuemmen oleman/ quin iocu nijste entisiste/ ia pite Colme Kuningast neurittemen.

7:25 Hen pilcapi sen Corkeiman/ ia ne sen Corkeiman Pyhet hen raatelepi/ ia hen kechta mwttä aighat ia Lain. Mutta henen Käsijns he ylenannetan/ ycten aican/ ia iotaki aica/ ia ycten polen aican.

7:26 Senielkin pite Domion oleman/ Silloin pite henen waltans poisotettaman/ ette hen pereti hucutetaan ia cadhotetaan.

7:27 Mutta Waldacunda/ wäki ia woima coco Taiuan alla/ pite sen Corkeiman Canssalle annettaman. Jonga Waldakunda ombi ijancaikinen/ ia caiki walda pite hende palueleman ia cwleman/

7:28 Teme oli sen Puhun loppu.

IX. Lucu.

Danielin Rucous. Danielis. jx. Lue Rucouskiriast. folio xxiiij. Nijste Seitzemenkymmenden Wijckoista.

9:22 Ja Gabriel sanoi minulle/
Nyt mine olen vloskeunyt/
opettaman sinulle ymmerdhyst/

9:23 Sille quin sine rupesit
rucoleman/ nin teme Kesky
vloskeui/ ia siteuarten mine
tulin site sinulle ilmoittaman.
Sille sine olet racastettu ia
rackahin/ Nin ota sis waari
ettes sen Näghyn ymmerdheisit.

9:24 SEitzemekymmende
Wijckoa ouat sinun Canssas
päle märetyt/ ia sinun Pyhes
Caupungis ylitze. Silloin ne
ylitzekeumiset poistoriutan/ ia
se Syndi peiteten/ ia se
pahateco poissouitetaan. Ja se
ijancaikinen Wanhurskaus
edestoodhan/ ia ne Näghyt ia
Ennustoxet * insiglatan/ ia se
caikein Pyhein Pyhe woidhellaan.

9:25 Nin tiedhe sis nyt ia
merkitze/ sijte aiasta/ coska se
Kesky vloskeupi/ ette Jerusalem
iellens ylesraketan/ haman
Christusen/ sihen * Pämiehen

asti/ ouat seitzemen Wijckoa/
ia caxi cudetkymmende Wijckoa.
Nin ne cadhut ia mwrit iellens
ylesraketan/ waicka surkias
Aiasa.

9:26 Mutta ninen cadhen *
cudenkymmenen Wijckoin ielkin/
nin Christus tapetan/ ia euet
he hende tactonuet. Ja yxi sen
Pämiehen Canssa tulepi/ ia
raatelepi sen Caupungin ia
Pyhydhen/ iotca loputetan
ninquin Wädhenpaisumises/ ia
haman Sodhan loppwun asti
pite sen autiana oleman.

9:27 Mutta hen monille Lijton
wahuistapi yctene Wijckona/ ia
keskelle sijnä wijcossa/ se wffri
ia Rocawffri lackapi. Ja Sipein
tykene seisouat sen Autiuxen
Cauhixet/ Ja se ombi
pätetty/ ette sen pidhe loppun
asti autiana seisoman.

XI. Lucu.

*Antichristuxest/ henen
Waldacunnastans/ henen
Jumalan Palueluxestans ia
henen cadhotuxestans. Danielis.
xij.*

11:36 Ja sen Kuningan pite tekemen mite hen tacto/ Ja hen corghottapi itzens ia ylendepi itzens caikia wasan quin Jumala onopi. Ja wasan site Jumaloitten Jumalata/ hen hirmulisesta puhupi. Ja sen pite henelle menestymen/ sihenasti ette se Wiha teuteteen. Sille se ombi päätetty/ quinga cauuan sen pite wipymen.

11:37 Hene' * Iseins Jumalata eipe henen pidhe totteleman/ eike * Waimoin rackausta/ eike iostaki Jumalasta lucupitemen. Sille caikia wasan henen pite itzens corghottaman.

38 Mutta henen omans Jumalans Maosim pite henen palueleman/ Sille * ydhen Jumalan/ iosta henen Iseins ei miteken tienyt/ pite henen cunnioittaman/ Cullalla/ Hopialla/ callilla Kiuille/ ia Clenodialla.

11:39 Ja henen pite nijlle/ iotca hende auttauat site * Maosim wahuistaman/ sen mucalaisen Jumalan cansa/ ionga hen vloswalinut on/ swren Cunnian tekemen. Ja asettapi heite HERRAXI swren

Hywydhen päle/ ia vlosiacapi heille Maan Palcaxens.

11:40 JA lopusa pite sen Etelen Kuningan henen cansans söxemen/ Ja sen pohiaisen Kuningan pite ninquin Twlispään henen wastans carkaiaman/ Rattailla/ Ratzasmiehille/ ia monilla haaxilla. Ja henen pite Maadhen siselmenemen/ ia haaskaman ia lepitze waeldaman.

11:41 Ja henen pite sihen Lustisen Maan siseltuleman/ ia monda pite surmattaman.

11:42 Mutta nämät pite henen Kädhestens poisweltemen/ Edom/ Moab/ ia ne Ammonin lasten Pämiehet. Ja henen pite woimans maihin lehettemen/ Ja Egijpti ei pidhe heneste päsemen.

11:43 Waan henen pite Matkustoxens cautta/ ylitze Cullan ia Hopian/ ia caiken Egijptin/ Ljbian/ ia Ethiopian tauaran hallitzeman.

11:44 Mutta yxi sanoma Idheste ia Pohiaisesta pite hende heiritzemen/ ia hen vloskeupi surella iulmaudhella/ aiatellen/ monda cadhotta ia hucutta.

11:45 Ja henen pite Pallatzins hurstit vlosleuittemen cadhen Meren keskel/ sen cunnialisen Pyhydhen Woren tykene. Sihenasti ette henen Loppuns tulepi/ ia eikengen hende pide auttaman.

XII. Lucu.

12:1 Sille samalla aialla/ ylesnousepi se swri Pämies Michael/ ioca sinun Canssas edesseiso. Sille ette yxi nin surkia aica pite tuleman/ ionga caltainen ei ikenens ollut ole/ sittequin Inhimiset rupesit oleman/ haman sihen aican asti. Sille samalla aialla/ sinun Canssas wapadhetan/ caiki iotca Kirias ouat kirioitetut.

12:2 Ja monda/ iotca maan mullas macauat/ yleshereieuet/ mutomat ijancaickisehen Elemehen/ ia mutomat ijancaickisehen pilcahan ia häpiehen.

12:3 Mutta ne Opettaiat paistauat/ ninquin Taiuan kircaus/ Ja iotca monda kiendeuet Wanhurskautehen/ ninquin ne Tectet alati ia

ijancaikisesta.

12:4 Ja sine Daniel peite nämet sanat/ ia insigla näme Kirioituxet/ Haman sihen wimeisen aicahan. Silloin pite SEN tyge monda tuleman/ ia swren ymmerdhyxen leutemen.

12:5 JA Mine Daniel näin/ ia catzos/ Caxi mwta sielle seisoit/ toinen telle Wirdhan Actel/ ia se toinen sille toisella actella.

12:6 Ja sanoi hen sille/ ioca oli Linaisel waatteil puietettu/ ioca ylembänseiso Wirdhan tyken Coska neinen Ihmein loppu tulle ?

12:7 Nin mine warinotin heneste/ ioca Linaisel waatteilla puietetu oli/ ioca ylembänseiso Wirdhan tyken. Ja hen ylesnosti henen Oikean ia wasemen Kädhens Taiuasen pein/ ia wannoi sen cautta ioca ijancaikisesta elepi/ Ette Sen pite ydhen aigan/ ia mutomat aighat/ ia ydhen polen aighan wipymen. Ja quin sen Pyhen Canssan haiotus lopun saa/ silloin caiki näme tapactuuat.

12:8 Mine tosin temen cwlin/ waan em mine ymmertenyt/ ia

sanoin/ Racas HERRA/ mite sijtte tapactune?

12:9 Mutta hen sanoi/ Mene Daniel/ sille se on peitetty ia insiglattu/ haman siihen wimeisen aicahan.

12:10 Monda pudhastetaan/ tulella waletaan/ ia coetellan/ Mutta ne Jumalattomat piteuet Jumalattoman menon. Ja ne Jumalattomat euet neite tottele/ Mutta ne ymmerteueiset neiste warinottauat.

12:11 Ja sijte aighasta/ coska se iocapeiueinen Wffri poisotettu on/ Ja yxi autiudhen

Cauhistos sielle pannan/ ouat tuhat/ caxisata ia ydhexenkymmende peiue.

12:12 Autuas se on/ ioca odhottapi ia vlottupi nihin tuhannen/ colmensadhan ia widhen nelietkymmendeen peiuijn.

12:13 Mutta sine Daniel/ mene pois/ sihenasti quin loppu tule/ ia leue/ ettes ylesnouisit sinun Osahas.

Loppu Danielist ia muista swremist Prophetista.

Se Propheta Hoseas.

Alcupuhe Hosean Prophetan päle.

HOSEAS eli/ ia sarnasi (ninquin hen itze Esimerkise osottapi) sen Toisen/ ia iälkimeisen Jerobeamin aicana Israelin Kuningan. Jolla aialla mös Esaias Judeas/ nijn mös Amos/ ia Micha elit/ Mutta Hoseas quitengin oli vanhin Heiste. Nin oli mös Jeroboam yxi toimelinen ia onnelinen Kuningas/ ioca palio päätthi Israelin Kuningan waldakunnas/ Ninquin se toinen Kuningan Ramattu nelienes toistkymenes luusa todhistapi.

Jeij hen quitengi henen Esiwanhemans Israelin Kuningaisten epeiualutehen/ Ja ouat tosin olluet siihen aican monda merkilliste Mieste Canssas/ Ja euet quitengan tainuet Canssa paramaxi sadha. Sille perkele oli canssan saattanut siihen hullutehen/ ette he alati tapoit Prophetat/ ia ylespoltit heiden Lapsens Äpeiualadhen

wffrixi/ Ja nin ylesteutit Maan wiattomal werele/ Ninquin hen tesse
Ensimeises lughusa lesraeli sen edheste vhcapi. Mutta nin näky/
quin temen Prophetan Hosean Noytws/ caikeni coconainen ia
teusi/ ei ole kirioitettu/ Mutta waiwoin monicadhat cappalet ia
sanat henen Sarnastans haietet ia ychten Ramattun cootut/
Quitengin leuten henesse nijn palio/ quinga he molemat wirghat
runsasta/ ia teudheliseste on edhestottanut.

Ensiste ette hen Äpeiumaludhen wastan aiallans hartasti sarnasi/
Ja Canssa ialosta nuchteli/ ynne Kuningan ia henen Ruchtinans/
ia Pappia/ Jonga tedhen hen wissist (ninquin ne mwdh)
cooleman maisti/ Ja ninquin Eriseurainen Pappia wastan/ Ja quin
yxi Meteli Kuningast wastan/ piteis tapettaman/ Sille se on yxi
Prophetinen/ ia Apostolinen coolema/ Nin mös itze Christus piti
cooleman. Sitelehin/ ombi hen Christusest/ ia henen
Waldakunnastans wäkeuest ia sangen rochkiaest ennustanut/
Ninquin toises Colmanes ia Nelienes toistakymmenes lughusa
osotetaan. Mutta ette hen nin vsein sen sanan (Hooran ia Horwt)
hariottapi/ Ja ensimeises luusa/ ychte Hooran naipi/ Ei pidhe
kengen aiattelman/ ette hen nin haurallinen ombi/ seke töisens
ette sanoisans.

Sille hen puhupi hengelisestä/ Ja se sama Hooran on ollut henen
Awio emendens/ Ja on synnyttenyt Awiolapsia henen cansans/
Mutta se Emende/ ia ne lapset/ piti sencaltaisen häpielisen Nimen
candaman/ sen Äpeiumalaisen canssan merkixi ia nuchteexi/ ioca
canssa oli monen hengelisen Hoorudhen/ se on (Äpeiumalutta)
teunne/ ninquin hen itzeki Textis sanopi. Maakunda iooxepi pois
HERRAsta Hoorudhen ielken/ Ninkutta Jeremias nite puisia
Cahleita/ ia picarin cannoi/ ydhexi merkixi/ Ja caicki Prophetat
iulkisesta iotakin camalat teitt Canssallä merkixi. Nin mös tesse
henen Awio Emenens/ ia Lapsens möski piti Hooran nime
candaman/ merkixi wastan sen Hooralisen/ se on Äpeiumalaisen
Canssan/ Sille ei se ole vskottapa/ ette Jumalan piti ychte

Prophetat keskemen Hooria tekemehen/ Ninquin monicahdat tesse Hosean tachtouat tulkita.

Se Propheta Hoseas.

I. Lucu.

1:1 TEME on HERRAN Sana/
ioca tapactui Hosealle Beherin
poialle/ wsian/ Jotham/ Ahas/
Judan Kuningasten aialla/ Ja
Jerobeam/ sen Joasen poian
Israelin Kuningan aialla.

1:2 Ja cosca HERRA ensiste
rupesi Hosean cautta puhuman/
nin hen sanoi henelle/ Mene
nai/ ia ota yxi Hooria awioxes/
ia Hooran Lapset/ Sille
Maakunda poiskarcapi
HERRALDA Hoorudhen ielken.

1:3 Ja hen meni/ ia otti Gomer
Diblain Tytteren/ Joca tuli
wastoin/ ia synnytti henelle
poian/

1:4 Ja HERRA sanoi henelle/
Nimite hende Jesreel. Sille wiele
ombi wähe hetki/ nin mine
tadhon etzie ne wiattomat weret
Jehun Honen päle/ Ja tadhon
loputta Israelin waldakunnan/

1:5 Ja sihen aican mine tadhon

ricko Israelin ioudzen Israelin
laxos.

1:6 Ja taas hen sikiön synnytti
Tytteren/ ia hen sanoi henelle.
Nimite se Lorihamo/ se on (
Osatoin laupiudest) Sille em
mine tadhon änembe Armachta
Israelin Hoonen päle/ Mutta
mine tadhon heite poisheitte.

1:7 Ylitze Judan Hoonen mine
tadhon quitengi armachta/ ia
tadhon heite autta/ HERRAN
heiden Jumalans cautta/ Mutta
em mine tadhon heite autta/
ioutzen lepitze/ mieckan
lepitze/ sodhan lepitze/
orichten lepitze/ taicka
sotawäen lepitze.

1:8 Ja cosca hen oli Lorihamon
wieroittanut sen osattoman
Laupiudhesta/ nin hen taas
sijtti ia synnytti poian/

1:9 Ja hen sanoi/ Nimitte
hende LoAmmi/ se on/ Ei
minun canssan/ Sille ettei te
ole minun Canssan/ nin en
mineke tadhon olla teiden
Jumalan.

1:10 Mutta Israelin lasten Lucu/
pite oleman ninquin meren
sanda/ iota eike mitata/ eike
luieta taita. Ja oleman pite sijne
siassa cussa heillen sanottu
on/ Ette te ole minun
Canssan/ siele sanotan heille.
O te eläwen Jumalan lapset/
1:11 Sille Judan Lapset. Ja
Israelin lapset pite
cocowndeman/ ia piteuet ynne
heidens pitemen ydhen pään
alla/ ia yles maasta
poismeneuet. Sille Israelin peiue
pite swren oleman/

II. Lucu.

*Juttaista ia Pacanoista iotca
Laupiudhen saanuet ouat/ ia
domitzeuat ia sadhatteleuat
Synagogan/ heiden Eitins/ ette
hen palauttais pois
Hoorudhestans/ Jumalan/
henen Auiomiehens tyge. Hosee.
ij.*

2:1 Sanokat teiden welillenne/
he ouat minun Canssan/ ia
teiden Sisarillen/ he ouat
Armosa.

2:2 SAnocat Domio ylitzen

teiden Eitine/ ridhelcät/ Sille
ettei hen ole minun Emenden/
enge mine ole henen Polisens.
Käskeket hende Hooruttans
poisheitte henen Caszuostans/
ia henen Portuttans henen
Rinnastans.

2:3 Ettei mine hende alastirisu/
raatelen/ ia panen henen
ninquin hen oli coska hen
syndyi. Ja panisin henen ninquin
häuitetyn/ ia ninquin carkian
Maan/ ia en ianoon hende
colettaisi.

2:4 Ja en armadhaisi henen
lastens päle/ Sille he ouat
Hooran lapset/ ia heiden Eitins
ombi Hooraa.

2:5 Ja ioca heiden cannoi hen
keutte itzens häpielisestä/ ia
sanopi. Mine tadhon caraita
minun Wertamiesteni ielkin/
Jotca minullen andauat Leipe/
Wätte/ Willoia/ Pellauaitzi/ Oliu
ia Jooma.

2:6 Senteden catzo/ Mine
tadhon sinun Ties aidhata
Orientappuroilla/ ia panna
ydhen Aidhan eteen/ ettei hen
leudheisi henen Polkuians.

2:7 Ja quin hen carkaia
Wertamiestens ielkin/ ei henen

pidhe heite käsitemen/ Ja ei leutemen/ koska hen nijte etzipi/ ia henen pite sanoman. Mine menen ia palan minun entisen Mieheni tyge/ cussa mine paramin menestyn/ quin minun nyt käteni keupi.

2:8 Ja eipe hen tachdo tietē/ Minun sen oleuan/ ioca henellen annoin Jyuen/ Winan/ ia Oliun/ ia ette Mine annoin henelle palion Hopia/ ia Culda/ iosta he Baalin teit.

2:9 Senteden mine tadhon iellensotta aiallans/ minun Jyuen ia Winan/ ia minun Willan/ ia Pellauaitzen raatelen/ iolla hen häpiens peitte.

2:10 Ja nyt mine tadhon risua henen Häpiens/ henen Wertamiestens silmein eteen/ ia eikengen pidhe hende minun käsisten pätēmen.

2:11 Ja mine lackautan caiken henen Ilons henen Juhlans/ henen Udenewdhens/ henen Lepopeiuens/ ia iocaitzen henen Pyheinpeiuens.

2:12 Mine mös tadhon häuitte henen Winapuuns/ Ja Ficunapuuns/ ioista hen sanoi. Se ombi minun Palcan/ ionga

minun Wertamieheni minullen andauat. Minun pite nijste ydhen Metzen tekemen/ ette Metzeläiset pite nijte ylessömen. 2:13 Jurinijn mine tadhon etziskelle henen ylitzens Baalin peiuet/ iolla hen Sawnwffri ylessytytti/ ia itzens caunista Cultaledhille/ ia Caulahopeillans. Ja iooxepi henen Wertamiestens ielkin/ ia vnocti minun/ sanopi HERRA.

2:14 Senteden catzo/ Mine tadhon hende haucutella/ ia wien henen Corpehen/ ia sulaisesta puhun henen cansans.

2:15 Sille mine tadhon henelle anda henen oikeat Winatarhans/ ia Acharin Laxon/ cussa saarnattaman/ mite toiuottapa on. Sielle henen pite lauleskelema'/ ninquin hene' Norudens aicana/ Ja ninquin sinä peiuene/ iona hen Egiptin maalda vloslexi.

2:16 Ja oleman pite sinä peiuene/ sano HERRA/ Ette sinun pite minua Cutzuman/ Miehexes/ ia eisillen minua cutzuman/ Minun Baal.

2:17 Sille mine tadhon Baalin

nimet henen suustans poisotta/
nin ettei kengen sen saman
Nimen päle pidhe sillen
muistaman.

2:18 Waan mine tadhon samalla
aialla Lijton tedhe heille/ Petoim
cansa kedholla/ linduin cansa
Taiuas alla/ ia matoim cansa
Maan päle. Ja tadhon Joutzen/
Miecan/ ia Sodhan Maalda
poisotta/ ia annan heite asua
vskolisesta.

2:19 Mine kihilan sinun itzelleni
ijancaikisesta/ Mine (ma)
kihillan sinun itzelleni
Wanhurskaudhes/ ia Domios/ ia
Armos ia Laupiudhes.

2:20 Uskossa tosin mine kihilan
sinua itzelleni/ ia sinun pite
HERRAN tundeman.

2:21 Samalla aialla sanopi
HERRA/ Mine tadhon cwlella/
Mine tadhon Taiuan cwlella/ Ja
Taiuan pite Maan cwleman.

2:22 Mutta Maan pite cwleman
Jywen/ Winan/ ia Oliun/ ia
ninen pite Isreel cwleman.

2:23 Ja mine tadhon sen
itzelleni pite Siemenexi Maan
päle/ ia tadhon sen ylitze
armachta/ ioca oli ilman
Armoita. Ja sanon henelle/ ioca

ei ollut minun Canssan/ sine
olet minun Canssan/ ia Sen
pite sanoman/ Sine olet minun
Jumalan.

III. Lucu.

*Quin Propheta Näghys kesketän
site Waimo racasta/ ioca muita
Miehie palauasti racasti. Nin
Jumala Juttat racasti/ ionga he
hylkesit/ ia Epeiumaloit racastit
paramin.*

3:1 JA sanoi HERRA minulle.
Mene wiele taas/ ia halaiia site
Waimo/ ioca racastetaan
Lehimeisest/ ioca ombi Hooru.
Ninquin HERRA racastapi Israelin
Lapsia/ iotca quitengin
käennexet Mucalaisten
Jumaloitten tyge/ ia halaiuat
ydhen Winakannun teden.

3:2 Ja mine souin henen
cansans/ widhentoistakymmenen
Hopiapeningijn/ ia Polentoista
Homerin Cumerkein/ ia sanoin
henelle.

3:3 Odhota minua monda
peiue/ ia ele Hoorutta tee/ ia
ele toisehen rydhy/ Sille ette
mineki tadhon sinua odhotta.

3:4 Senuoxi ette Israelin Lapset pite monda peiue/ ilman Kuningata/ ia ilman Pämieste/ ilman Wffrita/ ilman Altarita/ ia ilman Messuserkit/ ia ilman (Teraphin) Jumalanpalvelust oleman.

3:5 Sijtte ne Israelin Lapset palaiuuat/ ia heiden HERRANS Jumalans/ ia Daudin heiden Kuningastans etziuet. Ja pite HERRA ia henen Armonsa wimeiselle aialla cunnioitettaman.

IV. Lucu.

*Wicoia wastan/ iotca ouat
Epeuskon ia wären
Jumalanpalveluxen hedhelmet/
waicka Usko sarnattu on.
Hosee. iijj.*

4:1 CWlcat HERRAN Sana/ te Israelin Lapset/ Sille HERRALLA ombi Syy rangaitzeman nijte/ iotca Maasa asuuat. Senuoxi ettei ole ychten Totuut/ eike Rackaut/ eike Jumalan Sana maasa.

4:2 Mutta paramin pilca/ Walhe/ Murha/ Warkaus/ ia

Hooruus/ ne ouat ylenkädhen saanuet/ ia yxi Werenwica toinen toisen wetäuet.

4:3 Senteden Makunnan pite surkiasti seisoman/ ia caiki/ iotca henes asuuat/ pite vlosiuritettaman. Sille ette Metzän pedhot/ ia Linnut Taiuas alla/ ia Calat Meres/ mös huckandeuat.

4:4 Elken (ma he) kengen nudhelko/ eli rangaisko ketäken/ Sille sinun Canssas ombi ninquin Papin rangaitziat.

4:5 Senteden sinun pite päiuelle langeman/ ia mös Prophetas öölle cansas/ Tellemoto mine tadhon Eites hilite.

4:6 Minun Canssan ombi turmeltu/ senuoxi ettei hen tadho Oppia. Sille ette sine poishylkeisit Jumalan Sanat/ Senpäle Mine mös sinua poishylien/ ettei sinun pidhe minun Pappin oleman. Ja sine vnodhat sinun Jumalas Lain/ Senteden mineki mös vnodhan sinun Lapses.

4:7 Jota änembi heite on/ site änemin he minun wastani syndytekeuet. Senteden mine tadhon heite iuri nin corkiasti

häpien saatta/ quin he
Cunniasa corkiat ouat.

4:8 He söuet minun Canssani
synnit/ ia heiden pahatecoins
ylitze he Sieluns * corghottauat.

4:9 Senteden pite Canssalle/
ninquin Pappeille iochtuman.

Sille minun pite heiden
Pahateconsa etziskelemen/ ia
costaman heille ninquin he
ansaneet ouat.

4:10 Nin ette heiden pite
sömen/ ia ei tytymen/ Hoorutta
tekemen/ ia ei heite auttaman.
Senteden ette He ouat HERRAN
ylenandaneet/ ia ei hende
toteleet.

4:11 Hooruus/ Wina ia Jooma/
tekeuet tompelixa.

4:12 Minun Canssan tutki henen
Puuns/ ia henen Sauuans
henelle sarnapi. Sille Hoorudhen
Hengi wiettele heite/ nin ette
he Hoorinteit heiden Jumalans
wastan.

4:13 Wordhein hyppyrille he
wffrauat/ ia Cuckulain päle/ he
suitsuttauat/ Tammein alla/
Pernan/ ia Pökeni alla/ ette ne
andauat sulaisen warion.

Senteden mös teiden Tytteret
Portoixi tuleuat/ ia teiden

Morsiamet Hooraxi.

4:14 Ja em mine tadho site
este/ coska teiden Tytteren/ ia
Morsiamet häueisten/ ia
Hooraxi tuleuat. Ette tekin toista
Jumalan palvelusta ylesotat/
Hooradhen cansa/ ia wffrata
ninen ilkein portoin cansa. Sille
se hullu/ etzipi haauoia.

4:15 ISRAEL/ ios sine caikeni
tadhok Hoorintedhä/ elken
senuoxi Juda wighalisexi tulco.
Elket mengö Gilgalin/ ia elket
ylestulco Beth Auen/ ia elket
wannoko/ Nin totta quin HERRA
ele.

4:16 Sille Israel hen * kylipi
ninquin härilinen Läheme/ Nin
pite HERRAN nyt heite
caitzeman/ quin Exyueisen
Lamban auaras paicas.

4:17 Sille ette Ephraim on
rychtynyt Epeiumaloihin/ nin
laske sis (O Propheta) henen
edhollans.

4:18 He ouat Jopumiseen ia
Hooruteen heitens laskenuet/
heiden * waldamiestens
iloitzeuat Pahannoxijn kihotuxist.

4:19 Twlispä pite Sijuillens heite
poisaiaman Sidhottuna/ ia
heiden pite häpiemen

Jumalanpalueluxen polesta.

V. Lucu.

*Israel laitetan ette hen
Jumalasta lowuij/ ia heiden
Rangastoxens ennustetaan/
ettei kengen woi nijte päste/
iotca hen rangaista tacto. Sille
ei ole hyue Inhimisten päle
lootta.*

5:1 Nln cwlcacat sis te Papit täte/
ia te Israelin Hoone
warinottacat/ ia ota coruahas
sine Kuninga' hoone. Sille
rangastos pite teiden ylitzen
keumen/ Te iotca Paulan *
Mispas/ ia vlosleuitetyn Wercon
Taboris oletta wirittäneet.

5:2 He teurastauat * sangen
palio/ ia wietteleuet Canssa
nijlle. Senteden minun tule heite
kaikia rangaista.

5:3 Kylle mine tunnen Ephraim/
ia ei Israel ole minun edeseni
peitetty/ ette Ephraim ombi yxi
porto/ ia Israel yxi ialo Hooraa.

5:4 Euet he sijhen aiattele/ ette
he palaiasisit/ heiden Jumalans
tyge. Sille ette heille ombi yxi
Hooralinen sydhen/ ia euet he

HERRA tottele.

5:5 Senteden Israelin Coreus
pite heiden Casuoin edes
neuritettemen/ ia seke Israel
ette Ephraim pite heiden
Pahatecoins teden langeman.
Pite mös Juda ynne heiden
cansans langeman/

5:6 Carioinens ia Lambainens
heiden pite sijtte HERRA
etzimen/ ia euet sijtteken
leutemen pidhe.

5:7 Sille hen on itzens heilde
poiskäendenyt/ He ylencatzouat
HERRAN/ ia synnytteuet Äpäre
Lapsia. Senteden pite mös
Usicuu/ heite ylessömen
wffrinens.

5:8 Ja/ Soittacat Basuna
Gibeas/ Ja/ Luickurita Ramasa/
Ja/ Hwtacat Beth Auenis/
toollapolen Benjamin. Sille
Ephraim pite kylmille oleman
Rangastos peiuene/ Josta mine
Israelin Suckunnat vskolisesta
warasin.

*Tesse hen Ennusta Christusest
ia Euangeliumist. Nin ette ne
Kieuhet cwleuat Jumalan
Sanoia/ waan ne Rickat nijte
ylencatzouat.*

5:10 NE Judan Pämiehet/ ouat

ninquin Raiain Sijrteiet/
Senteden mine tadhon minun
Wihan heiden pä lens
vloswodhatta/ ninquin wädhen.
5:11 Ephraim kersi wäkiualta/ ia
adhistetaan/ iota henelle oikein
tapactu/ Sille hen annoi itzens
Inhimisten keskydhen päle.
5:12 Mine olen Ephraimin
ninquin Coi/ ia Judan Honelle
yxi witzaus.
5:13 Mutta quin Ephraim tunsi
henen Sairaudhens/ ia Juda
henen Hauans/ nin lexi Ephraim
Assurijn/ ia leheti Kuningan
tyge Jarebis. Waan ei hen
woinut teite quitengan autta/
eike läkite teiden Haauanna.
5:14 Sille mine olen Ephraimil
ninquin iocu Jalopeura/ ia
Judan Honelle ninquin
Jalopeuran penicka. Mine/ mine
itze heite raatelen/ ia
poismenen/ mine heite
poiswien/ ia eikengen woi heite
pelasta.
5:15 Mine mänen/ palaiian taas
Siallen/ sihenasti ette he
synninse tundeisit/ ia minun
Casuoan etzisit.

VI. Lucu.

6:1 COska heillen wastankeupi/
nin heiden pite minua etzimen
ia sanoman. Twlcat/ ia
palatkam HERRAN tyge/ Sille
Hen on meite repinyt/ Hen mös
meite paranda.

6:2 Hen on meite lönyt/ Hen
mös meite läkitze. Hen tekepi
meite eläuexi cadhen peiuen
pereste/ Colmanna peiuene Hen
meite wirghotta/ nin ette me
saame elä henen edesens.

6:3 Nin me sen päle waarin
otam/ ia pytelem/ ette me
HERRAN tundisim. Sille Hen
ylescoittapi ninquin se caunis
AmuRusko/ ia Hen tulepi meille
ninquin Sadhe/ ninquin
wihmasadhe ioca Maan
toorehutta.

6:4 Quinga mine tadhon hyuesti
tedhä sinulle o Ephraim ?

Quinga mine tadhon hyuesti
tedhä sinulle o Juda ? Sille se
Armo/ ionga mine tadhon
teillen osotta/ pite oleman
ninquin Amulinen Pilui/ ia
ninquin yxi Caste/ ioca
Homeneltan warhan langepi.

6:5 Senteden Mine heite

woleskelin Prophetain cautta/ ia
coletan heite lepitze minun
Suuni Sanain/ ette sinun
Jumalas Sanat pidheis
ilmaundeman.

6:6 Sille minulla ombi lusti
Rackaudhen polen/ ia ei
Wffrista/ Ja Jumalan
tundemisehen ia ei Poltwffrista.

6:7 Mutta he ylitzekeuuet sen
Lijton ninquin Adam/ sijnä he
ylencatzouat minua.

6:8 Sille Gilead on yxi
Caupungi/ teunens Epeiupalutta
ia Werenwigoista.

6:9 Ja ne Papit ynne heiden
Cumpaniens ouat ninquin
Röuerit/ iotca weijuuet ia
murhauat sille Tielle/ ioca
Sichem pein mäne/ Sille he
tekeuet mite he tactouat.

6:10 Site mine näen Israelin
Honesa/ iosta mine cauhistun/
Sille sijnä Ephraim Hoorinteke/
Nin Israel itzens saastutta.

6:11 Mutta Judalla pite wiele
oleman Elonaica edesens/
coska mine minun Canssan
Fangiuxen palaiutan.

VII. Lucu.

*Tes se kymmenen Israelin
Sucukunnan Waldakunnan
Jumalattomus ensin
vlosmalatan/ ioca Canssan
Jumalasta poisweti/ siihen
cullaisen wasican palueluxen/
ionga Kuningas Jeroboam asetti.
Ja ette he tapoit ne Prophetat/
iotca site laitoit. Mingeteden he
mös nin rangastettin/ ettei
yxiken woinut heite autta.*

7:1 COska mine Israelin autta
tadhon/ nin esken leuten
Ephraimin Epeusko/ ia Samarian
Pahuus/ nin ette he site
änemen Epeiupalutta piteuet.

7:2 Sille waicka he keskenens
Warasten/ ia vlcona Röueriten
cansa/ rangaistut ouat/ euet
he quitengan merkitze/ ette
mine sen cautta/ caiken heiden
Pahudhens päle warin pidhen.
Mutta mine kyllä näen heiden
menons/ ionga he iocapaicas
piteuet.

7:3 He ilahuttauat Kuningan
Epeiupaludhens cautta/ ia
heiden Walheisans Pämiehet/ ia
ouat caiki tynni Hoorintekiet.

7:4 Ninquin yxi Pätzi/ ionga
Leipoia lämmitte/ coska hen on
sotkenut/ ia andapi taikinan
pänenhapata/ ia ylesnosta.

7:5 Tenepene ombi meiden
Kuningan Juhla (ma he
sanouat) nin lämbieuet sijtte
ne Pämiehet/ ninquin Winasta/
nin hen cutzutta ne wäret
Opettaiat tygens.

7:6 Sille heiden sydhemens
ombi palauas Jumalan menos/
ninquin yxi Pätzi/ coska he
wffrauat/ ia Canssa wietteleuet.
Mutta heiden Leipoians caiken
ön macauat/ ia Amulla hen
pala eläues Tulesa. Wiele he
ouat silloingi nin palauas
Jumalan menos/ ninquin yxi
Pätzi.

7:7 Waicka heiden Domarins
ylessödhehen/ ia caiki heiden
Kuningans langeuat/ ei sijtteen
ole yxiken heiden seasans/
iotca minua auxenshwtauat.

7:8 Ephraim pite Pacanoilda
ylitzekarcotettama'/ Ephraim on
ninquin yxi Cacku/ iota
eikengen ymberikäenne.

7:9 Waan mucalaiset ylessöuet
henen Woimans/ ei hen
quitengan site tottele. Hen on

mös harman caruan saanut/ ei
hen sitteken site tottele.

7:10 Ja se Israelin Coreus
heiden silmeins edes
neuriteten/ euet he sengenwoxi
itzens käenne heiden HERRAN
Jumalans tyge/ ia euet mös
heneste lucua pidhe neisse
caikissa.

7:11 Sille Ephraim on ninquin
yxi hullu Mettinen/ ioca ei
miten merkitze/ mwna hen
auxenshwtauat Egiptin/ mwna
he ioxeuat Assurin.

7:12 Mutta ette he nyt nin
ioxendeleuat sinne ia tenne/
nin mine tadhon minun Werconi
heiden pälens heitte ia
alastemmata heite/ ninquin
Linnut Taiuas alda. Mine tadhon
heite rangaista/ ninquin
sarnatan heiden Seurakunnisans.

7:13 We heiden/ ette he
minusta horiachtauat/ heiden
teuty turmelda/ Sille he ouat
minusta poislangenuet. Mine
olisin heite kulle pästenyt/ iollei
he olisi Epeiumalutta opettaneet.

7:14 Nin euet he mös minua
auxenshwthaneet sydhemeste's/
waan vluouat heiden Lolisans.
He cocoundeuat sömisen ia

iomisen teden/ ia ouat minulle
couacoruaiset.

7:15 Mine heite opetan ia
wahuistan/ Mutta pahasti he
minua kijtteuet.

7:16 He palaiuat/ mutta ei
oikein/ waan ouat ninquin
carsas Joutzi. Senteden pite
heiden Pämiestens Miecän
cautta langeman/ Heiden
Wchkauxens pite Egiptin maas
nauruxi tuleman.

VIII. Lucu.

*Judan wastan hen ensin
sarnapi/ ette henen pite
huckuman Jumalan Lijton
ylitzekeumisen teden. Sijtte
Israelin/ sen on/ ninen
kymmenen Sucukundain wastan/
heiden Epeiumalans teden.
Wimein hen taas Judan wastan
sarnapi. Hosee. viij.*

8:1 Hwdha selkiest ninquin
Pasuna/ ia sano/ Hen tule io
ylitze HERRAN Honehen/ ninquin
yxi Cotka.

8:2 Senteden ette he ouat
minun Lijtoni ylitze astunuet/
ia ouat minun Laistani

poislangeneet/ nin heiden pite
minun tykeni hwtaman. Sine olet
minun Jumalan/ me tunnem
sinun/ me Israel sinua tunnem.

8:3 Mutta quinga me parahin
lwlema/ ei Israel sijtteken
tottele/ senteden Wiholinen pite
heite waiuaman.

8:4 He etziuet Kuningahit/ ia
euet minua tottele/ He
loottauat itzens Pämiesten päle/
ia ei minun pidhe site tietemen.

Cullastans ia Hopiastans he
tekeuet Epeiumaloita/ ette he
iuri nopiasta poishäuiemen pite.

8:5 Sinun Wasicas o Samaria
hen poissysepi/ minun wihan
ombi iulmandunut/ heiden
pä lens/ ei se taidha cauuan
olla/ heite npite
rangaistettaman.

8:6 Sille Wasica on ollut
Israelist/ ia Wircamies on sen
tehnyt/ ia ei se taidha Jumala
olla. Senteden pite Samarian
Wasican tomuxi tectemen/

8:7 Sille he twleen kyluit/ ia
heiden pite iellens Twlispäen
nittemen. Ei heiden Siemenens
pidhe ylestuleman/ eike
hedhelmens ychten Jauho
andaman. Ja ios hen wiele

annais/ nin mucalaiset pite sen sömen.

8:8 Israel tule ylessödhyxi/ Pacanoihin he on secandunut/ ninquin yxi saastainen Astia.

8:9 Senteden ette he ylesioxit Assurin tyge/ ninquin Hirui williyxens.

8:10 Ephraim hen lahioipi henen Werttamiehiens/ ia Pacanoille andapi Weron. Ne samat Pacanat mine tadhon coota heiden pälens/ Heiden pite nopiasti sen Kuningan ia Pämiesten swttuman.

8:11 Sille ette Ephraim on tehnyt monda Altarita synditekemehen/ nin pite mös Altarit henelle synnixi luettaman.

8:12 Waicka mine palio heille minun Laistani sarnan/ nin he sen quitengi cutzuaat Eriseuraudhexi.

8:13 Ette he nyt palio wffrauat/ ia Liha edescandauat ia söuet/ nin eipe se quitengan ole HERRALLEN otolinen. Mutta hen tacto muista heiden Pahudens päle/ ia heiden synninse etziskellä/ iotca Egiptijn heitens käendeuet.

8:14 Israel Loijans vnochta/ ia

Kirco rakenda/ Nin teke Juda monda wahwa Caupungita/ Mutta mine tadhon Tulen laske henen Caupungijns/ se pite henen Honens poltaman.

IX. Lucu.

Tesse ix. Luusa/ seke se Jumalatoin Israelin waldakunda/ ette mös mwdh Epeiumaloiset/ nudhellan/ Nelghien/ Sodhan ia Hedhelmzettudhen cansa. etc. ix.

9:1 El sinun taruitze riemuitzeman Israel/ eike itzes öyckemen muidhen Canssain ylitze.

9:2 Sille sinun Jumalanpalueluxes on Hooruus sinun Jumalatas wastan/ iollas taruectas etzit/ ette caiki Aitat Jyuille teuteteisin. Senteden ei pidhe Aitat ia Perssut sinua elettemen/ ia ei pidhe Winan sinulle menestymen.

9:3 Ja ei heiden pidhe oleman HERRAN maalla/ mutta Ephraim pite iellens Egiptijn/ ia pite Assirias site Sastaista sömen. Jossa ei HERRALLE taidha iomawffria Winasta tedhä/ eli

mwta tedhä henen
Mielensnoutexi.

9:4 Heiden wffrins pite oleman
ninquin murhelisten Leipe/
ioista caiki saastuuat/ iotca site
söuet. Sille heiden Leiuens pite
heiden itze sömen/ ia ei se
pidhe HERRAN Honen
siselwietemen.

9:5 Mite te silloin tadhotta
Wosicaunna ia HERRAN
Juhlapeiuine tedhä?

9:6 Catzo/ heiden pite
poispakeneman Raatelian
edeste/ Egyptus pite heidet
cocoman/ ia Moph pite heidet
hautaman. Noculaiset pite sielle
casuaman/ cussa nyt heiden
iloisat Epeiumalains hopiat
seisouat/ ia Orientappurat
heiden Maioisans.

9:7 Se etzittelemisen aica on
tullut/ se costamisen aica/ Sen
Israel kylle pite tundeman. Ne
Prophetat ouat Tompelit/ ia ne
Hengelist ouat Mielipolet/
sinun swren Pahanteghos
teden/ ia sen swren wainolisen
Epeiumaludhen teden.

9:8 Ne Wartiat Ephraimis pidhit
heidens hetken minun Jumalani
tyge/ Mutta nyt ouat ne

Prophetat/ iotca henelle Paulan
paneuat caikilla henen Teillens
sen wainolisen Epeiumaludhen
cautta/ heiden Jumalans
Honesa.

9:9 He keuet ylensyuesti/ ia
ouat turmellut/ ninquin Gibean
aialla/ senteden pite henen
heiden Pahatteghons
muistaman/ ia heiden synninse
etzittele.

9:10 Mine leusin Israelin
coruesa/ ninquin Winamariat/
ia näin teiden Iset/ ninquin ne
toretficunat Ficunapuus. Mutta
sitte he merit Baal Peorin tyge/
ia lupasit itzens sen häpielisen
Epeiumalan tyge/ ia tulit iuri
nin iulmaxi quin heidenki
Wertamiehense.

9:11 Senteden pite Ephraimin
HERRAUDEN/ quin iocu Lindu/
poislendemen/ nin ettei he
cumbacan pidhe synnyttämen
eike candaman eli sijttemen.

9:12 Ja echke he wiele
Lapsians ylescasuataisit/ nin
mine tadhon quitengin heite
Perimettömexi tedhä/ ettei
heiden pidhe ensingen Canssa
oleman Ja we heillen/ costa
mine mös heilde poiswelten.

9:13 Ephraim/ quin mine näen/
ombi istutettu ia caunis ninquin
Tyros/ mutta sen teuty nyt
Mestaialle henen Lapsens
vlosandaman.

9:14 HERRA anna heille/ Mutta
mites tadhon heille anda ? Anna
heillen hedelmetoin Coctu ia
quiuaat Rinnat

9:15 Caiki heiden Pahudhens
Gilgalis tapactu/ sielle mine
heite wihan/ ia mine tadhon
heite poisaia/ heiden pahan
menons tedon/ minun

Honestani. Ja en ycten
Rackautta heille sillen osota/
Sille caiki heiden Pämiehens
ouat poislangeneet.

9:16 Ephraim on löty/ henen
Jurens on quiuetut/ ettei he
sillen taidha hedelmete canda.
Ja waicka he wiele cannaisit/
nin mine tadhon quitengin sen
ihanan hedelman heiden
Rumistans cooletta.

9:17 Minun Jumalan pite heidet
poisheittemen/ senteden ettei
he tactoneet hende cwlla/ ia
heiden pite Pacanoiten seas
exyxisa keumen.

X. Lucu.

*Hen nuctele ia ennusta/ Ette se
Israelin Waldakunda/ ia mös
mwdh wallat pite syndeins
teden huckuman/ Ellei he
Paranosta tee/ ette
Wanhurskaus kylueteisijn/ ia
Rackaus nijteteisijn/ Ja ette
HERRA etziteisijn/ cosca aica
on/ Mwtoin seke Kuningas ette
Canssa huckandepi.*

10:1 ISRAEL on tullut
tarpetomaxi Winapuuxi/
semmotoinen ombi mös henen
hedelmens. Ja quin palio
Hedelmete henelle ombi/ nin
monda Altarita hen teke. Sijnä
quin Maa on paras/ siihen he
rakendauat caunimat Kircot.

10:2 Heiden sydhemens on
iaetut/ ia he nyt syndie
tekeuet. Mutta heiden Altarins
pite cukistettaman/ ia heiden
Sädhyns pite häuitettemen.

10:3 Sille nyt he kehuuat ia
sanouat. Ei se Kuningas ole
wiele meite sanut/ Nin ei
meiden taruitze * HERRA
pelkemen/ Mite sen Kuningan
piteis meille tekemen?

10:4 He wannouat huckan heidens ycteen/ ia ydhen Lijton tekeuet/ ia semmotoinen Neuuo wihottapi ninquin Lijcaroho caikis waghois kedholla.

10:5 Ne Samarian Asuiat cocouat heitens Wasican tyge Beth Auenis. Sille henen Canssans on parcunut henen ylitzens/ ionga henen Hengelisens ouat tottuneet riemuitzeman henen Cunniaudhens polesta. Sille hen on heilde poiswiety/

10:6 Ja/ se Wasica on wiety Assiriahän/ Kuningan Lahiaxi Jarebis. Nin ikenens pite Ephraimin häpien cansa seisoman/ ia Israelin häpelist keumen henen Aiuotuxens cansa.

10:7 Sille se Samarian Kuningas raukenut on/ ninquin Waaxi wedhen päle.

10:8 Ne cuckulat * Auenis ouat poispyhityt/ ionga cansa Israel on synditehnyt. Odhacket ia Oriantappurat caszuauat heiden Altarins päle/ ia heiden pite sanoman/ te Wooret peitteket meite/ ia te Mäet catucat meiden pälen.

10:9 Israel sine olet synditehnyt hamast Gibean aiasta/ sihen mös he ouat iänehet. Mutta sencaltainen Sota/ quin nijte Pahoia Inhimisi wastoin Gibeas tapactui/ ei pidhe heite käsitemen.

10:10 Waan Mine tadhon heite rangaista minun mieleni ielkin. Nin ette Canssat pite heiden ylitzens cocoundeman/ coska mine heite ijesten heiden molembain Wasicains cansa.

10:11 Ephraim on yxi Wasica/ ioca itzens anda wiete/ Mine mös tadhon henen cansans Richtätappa/ ia tadhon keudhe ylitze henen caunijn Caulans. Minun pite opettaman Ephraim aiaman/ ia Judan kyndemen/ ia Jacobin harauoitzeman.

10:12 SEnteden kylueke Wanhurskautta/ ia nijtteket Rackautta/ ia kyndeket toisin. Ette nyt aica on HERRA etziä/ sihenasti hen tulepi/ ia opetta teille Wanhurskautta.

10:13 Sille te kynnette Jumalattomudhen/ ia ylesnitette pahatteghot ia sööte Walhen hedelme. Ette sine sis turuat sinus oman menos päle/ ia

sinun mones Sangaris päle/ nin
pite yxi Meteli ylesnouseman
sinun Canssas seas.

10:14 Nin ette caiki sinun
Linnas pite häuitettemen/ quin
Salman cadhotti Arbelin Honen/
Sodhan aicana/ coska Eiti
lapsens päle tapettijn.

10:15 Nin ikenens pite teidhengi
Betelis keumen/ teiden swren
Pahuden teden/ ette Israelin
Kuningas pite Amulla warahin
mahanlötämen.

XI. Lucu.

*On sangen ialo Sarna/ iossa
monista Jumalan Hyuiste töist/
Armons ia Euangeliumins
cautta/ iulghistetaan.*

11:1 COska Israel noori oli/
pidhin mine hende rackahana/
ia cutzuin hende minun poiaxeni
vlos Egyptist.

11:2 Mutta coska hen nyt
cutzutan/ nin he
poiskäennexet/ ia wffrauat
Baalim/ ia suitzuttauat Cuuain
edes.

11:3 Mine otin Ephraimin
Käsiuardhesta ia talutin henen/

Waan nyt he ouat vnoctanuet/
quina mine heite autin.

11:4 Mine annoin heite wetä
hookian lkehen/ ia keudhe
notkeisa Ohisa/ ia risuin heilde
lkehen/ ia annoin heillen
Elatoxen/ ettei he Egyptin
palaiiasi.

11:5 Nin on nyt Assur tullut
heiden Kuningaxens/ Sille euet
he tadho palaita.

11:6 Senteden pite Miecan
tuleman heiden Caupungins
päle/ ia pite heiden Salpans
ylestemmata ia ylessömen/
heiden Aiuotuxens polesta.

11:7 Eipe minun Canssan tottele
käende minun poleni/
Edesquina heille sarnatan/ nin
eikengen hangitze cwleman.

11:8 Mite minun pite sinusta
tekemen Ephraim ? ia quinga
minun pite sinua rangaitzeman
Israel ? * Eikö minun pidhe
coctolist ydhen Adaman sinusta
tekemen/ ia asetta sinua
ninquin Zeboim?

11:9 Mutta minun sydhemellen
ombi yxi toinen mieli/ minun
Laupiudhen ombi ylenpalaua/
Ettei mine tedhä tadho/ minun
hirmulisen Wihan perest/ enge

palaia Ephraim cadhottaman.
Sille Jumala mine olen ia en
Inhiminen/ ia olen Se Pyhe
teiden keskellen/ quitengin ei
pide minun Waldakundan
Caupungis oleman.

11:10 Silloin HERRA
nouadhatan/ ia henen pite
ninquin Jalopeuran kiliuman. Ja
quin hen kiliupi/ nin he
pelestyuet iotca Ländehen pein
ouat.

11:11 Ja ne Egyptis mös
pelestyuet/ ninquin iocu Lindu/
ia Assurin maasta/ ninquin
Mettiset/ ia tadhon heite asetta
heiden honehisins/ sanopi
HERRA.

11:12 Ephraimis ompii
iocapaicas Epeiumalus minua
wastan/ ia Israelin Honesa wäre
Jumalanpaluelus. Mutta Juda
pite henens wiele kijni
Jumalasta/ ia sihen oikian
pyhen Jumalanpalueluxen.

XII. Lucu.

*Propheta laittapi sen Israelin
Waldakunnan/ ette hen
Pacanain cansa/ aina Lijton
teki/ Ja ette hen piti*

*erinomaisen Jumalanpalueluxen/
Bethelis/ Gilgalis/ Gileadis/
>etc. paitzi ia wastan Jumalan
keskyn/ Joca Jerusalemis
ainostans keski hendens
paluelta. Nin ei Meken taidha
hende oikein paluella oman
hyuen lwlon ielkin/ ilman henen
Sanoitans ia keskytens.*

12:1 Waan Ephraim ammottele
Twlen ielkin/ ia sanopi Itetwlen
peresti/ ia teke iocapeiue
Epeiumalutta ia wahingota. He
tekeuet Assurin cansa Lijton/ ia
wieuet Balsam Egyptihin.

12:2 Senteden HERRAN pite
Judan warieleman/ ia Jacobin
etzittelemen henen Menons
peresti/ ia henelle costaman
henen Ansions ielkin.

12:3 Ja (ma he) Hen on
Eitins codhusa henen Welians
alaspolkenut/ ia caikilla
woimallans Jumalan cansa
campailut.

12:4 Hen paineli mös Engelin
cansa/ ia woitti/ Sille hen idki
ia rucueli hende/ Bethelis tosin
hen leusi henen/ ia sielle hen
on puhunut meiden cansan.

12:5 Mutta se HERRA ombi se

Jumala Zebaoth/ HERRA on henen Nimens.

12:6 Nin käenne nyt sinuas sinun Jumalas tyge/ Tee Laupiutta ia Oikiutta/ ia toiuo alati sinun Jumalas päle.

12:7 Mutta cauppamiehelle ombi wäre Waaca henen kädhesens/ ia kernasti wiettele.

12:8 Sille Ephraim sanopi/ Mine olen ricas/ minulla ombi kyllä/ eike caikis minun Töissen leute Pahateco/ quin syndi olis.

12:9 Mutta mine olen sinun Jumalas hamast Egyptin maasta/ ioca sinua wiele andapi Maioissa asua/ ninquin mös Wosicunnais totuttijn

12:10 Prophetille puhumahan. Ja mine se olen/ ioca nin monet Ennustoxet annan/ ia Prophetain cautta iulghistan/ cuca mine olen.

12:11 Sille Gileadis onopi Epeiumalus/ ia Gilgalis he Häriet wffrauat huckan/ Ja heille ouat nin monda Altarit/ quin Cuhilat pelloisa seisouat.

12:12 Jacobin teuty Sirian mahan paeta/ Ja Israelin teuty paluella ydhen waimon tedhen/ ydhen waimon tosin tedhen/

teuty henen caita.

12:13 Mutta sitelehin vloswei HERRA Israelin Egiptistä/ ydhen Prophetan cautta/ ia annoi sen Prophetan cautta henen coriata.

12:14 Waan nyt wihoitta Henen Ephraim Epeiumaloittens cautta. Senteden pite heiden Werens tuleman heiden ylitzens/ ia heiden HERRANS pite costaman heiden pilcans.

XIII. Lucu.

Hen Laittapi sen Israelin Waldakunnan/ ette henen pite syndins teden/ Assyrierein cautta häuitettemen. Etc. Sijtte hen lohuttapi heite Christusen Waldakunnast/ iossa hen Synnin/ Heluetin ia Cooleman pideis ylessömen. etc.

13:1 COska Ephraim oli Israelis corghotettu/ nin hen teutteriuie Epeiumalutta oppi/ sijtte hen synditeki Baalin cautta/ ia tulit sen cautta surmatuxi.

13:2 Mutta nyt he palio enemin synditekeuet/ Ja tekeuet Cuuia heiden Hopiastans/ quin he taitauat heite ylesaiatella/

nimitten Epeiumatat/ iotca
quitengi sula Sepänteco ouat.
Quitengi he nijste sarnauat/
Joca tacto nijnen Wasicain
swtaanda/ sen pite Inhimisiä
wfframan/

13:3 Ninen samain pite saaman
Amuudhun/ ia sen Casten/
ioca warahin langepi. Ja/
ninquin Acanat/ iotca Luuasta
poispuhaltan/ ia ninquin Saw
Totoista.

13:4 Mutta mine olen sinun
HERRAS Jumalas hamast Egiptin
maalda/ ia sinun pideis tosin ei
mwta Jumalata tundeman/
paitzi minun/ ia ei ycten
Wapactaia/ waan minua
ainoata.

13:5 Mine tosin surin sinusta
Coruessa/ sijnä carckias
maasa/

13:6 Mutta ette he raitut
ouat/ ia kyllä saanuet/ nin
heiden sydhemens ylespaisui/
senuoxi he minua vnoctauat.

13:7 Nin mine mös tadhon olla
heiden coctans quin iocu
Jalopeura/ ia quin Pardi tielle
tadhon heite weijuue/

13:8 Mine tadhon heite
cohdata/ ninquin se Carhu/

ionga Poiat poisotetut ouat. Ja
tadhon heiden paadhitun
sydhemens rickireueiste/ Ja
tadhon heite sielle ylessödhe/
quin iocu Jalopeura/ Pedhot
pite heite rickirepimän.

13:9 Israel sine wiet sinus
Onnettomudhen/ Waan sinun
Terueydhes minus ainoas
seisopi.

13:10 Cussa ombi sinun
Kuningas/ ioca sinua auttais
caikis sinun Caupungeis/ Ja
sinun Domaris/ ioista sine
sanoit/ Anna minulle Kuningas
ia Pämiehie.

13:11 Mine tosin annoin sinulle
* Kuningan/ minun wihasani/ ia
tadhon sen sinulda poisotta
minun hirmudhesani.

13:12 Se Ephraimin Pahateco
ombi coconsidhottu/ ia henen
syndins ombi salattu/

13:13 Sille henelle pite Kipu
tapactuman ninquin
Wastoinoleuaisella. Sille hen on
yxi tyhme Lapsi/ sen aian pite
tuleman/ ette heiden Lapsens
pite huckanduman.

13:14 * Mutta Mine tadhon
heite Heluetist vlospäste/ ia
Coolemasta wapacta. Coolema/

Mine tadhon sinulle yxi Myrcki olla/ Heluetti/ Mine tadhon sinulle yxi Surma olla.

13:15 Quitengi ombi se Lohutos minun silmeni edest peitetty/ Sille henen pite weliesten waihel eroittaman.

13:16 Ydhen Itetwlen pite tuleman yles Coruesta/ ia henen Caiuons curactuman/ ia henen Lecteins quiuama'. Sen saman pite raateleman caikein calliman Calun Tauaran.

XIV. Lucu.

Hen sosittele ia cutzupi caiki Euangeliumin tyge/ Syndiens tundeman ia nijte Uskossa andexianoman/ ia Christusen teden sulan Jumalan Armon ia laupiudhen päle Lottaman.

14:1 Samarian pite autiaxi tuleman/ Sille he ouat heiden Jumalans couacoruaiset/ Heiden pite Miecan lepitze langeman/ ia heiden Nooret Lapsens rickipaiskattaman/ ia heiden Wastoinoleuaiset Waimot pite rickireuäistemen.

14:2 Klenne sinus Israel sinun

HERRAS Jumalas tyge/ Sille sine olet la'genut sinun Pahateghos tedhen.

14:3 Ottacat nämet Sanat teillen/ ia käendeket teiten HERRAN tyge/ ia sanocat henelle. Anna meille caiki synnit andeixi/ ia tee meille hyue/ nin me tadhom wffrata meiden Hwlten Mullit.

14:4 Eipe Assurin pidhe meite auttaman/ enge me tadho sillen astua Oricten päle/ eike enembete sanoa meiden Käsialanne tyge/ Te oletta meiden Jumalan. Waan anna nijlle Oruoillen Armo leute sinun tykös.

14:5 Nin minun pite taas parandaman heiden poiskeumisens/ kernasti mine heite racastan/ Nin minun pite Wihani heiste poiskändemen.

14:6 Mine tadhon Israelil olla ninquin iocu Amuncaste/ ette henen pite/ ninquin Rosin/ cucostaman/ ia henen Jwrttens pite läuiemen ninquin Libanon.

14:7 Ja henen Oxians heitens vloswenyttemen/ ette hen itze olis nin lustinen/ quin iocu Oliupw/ ia henen pite haijun

andaman ninquin Libanon.
14:8 Ja heiden pite taas
istuman heiden Winapuuns
warion ala/ Jyuiste heitens
rautzeman/ ia cucostaman
ninquin Winapuun. Ja Henen
muistons pite ninquin Libanon
winan oleman.

14:9 O Ephraim/ Pois
Epeiumaloittes cansa/ Mine
tadhon henen cwlella ia
iodhatta. Mine tadhon olla

ninquin wiherieinen Hånga/
Minussa pite sinun Hedelmes
leutemen.

14:10 Cuca on wijsas/ ette hen
neite ymmerdheis/ ia nopsa/
ioca neite merkitzis ? Sille ne
HERRAN Tiet ouat oikiat/ ia ne
Wanhurskat heisse waeldauat/
Mutta ne ylitzekeumerit nijsse
samois langeuat.

Hoseast Prophetast Loppu.

JOelin Prophetan päle.

Alcupuhe.

*CUca tai Joel Propheta on ollut/ custa Sucukunnast/ millä aialla/
eli quinen Kuningasten alla hen eli ia sarnasi/ se on mös nijlle
Hebreille tietemetöin/ Waan mutomat nijste Wanhoista sanouat/
henen olluexi Hosean ia AmoSen aicana/ sen Kuningan Jehoram/
Achabin poian alla/ ette hen sijte Nelest ia moninaisist witzauxist
ennustapi/ iotca Mailman/ ia liaten Juttaille/ silloin tapactui/
heiden monein surdhen syndiens teden.*

*Ja senteden hen cutzu ia mana heite siueille sanoilla
parannoxehen. Nin hen mös Christusen Waldakunnan salauxist/ ia
Pyhen HENGEN lehetoxest/ sangen selkest iulghista.*

*Josta Pyhe Petari Udhes Testamentis/ Heluntai peiuene/
Jerusalemis/ sijne Christilises Seurakunnas/ sittequin se sama Pyhe
Hengi oli annettu/ henen ensimeisens Sarnans rupesi. Act. ij. etc.
On yxi Ennustos ette Juttat piti Babilonian Fangittuna wietemen.
Ja Propheta werdhautta ne Juttat/ sille aialla/ cussa woosi
wodhelda/ wastaluku waiua tapactu/ iosta Maan casuo turmellan.*

Nin mös Juttan Naburit/ ne Syrit ia Egypterit.

*Sijtte ne Assyrit/ wimein se Babelin Kuningas tuli/ ia sekä Maan/
ia Templin ette Caupungin raateli/ ylespolti ia Canssan poiswei.
Neite tulis muistelta ia parannosta tedhä/ Jumalan Sanan ia
tadhon ielkin.*

I. Lucu.

1:1 TEME on se HERRAN Sana/
ioca tapactui Joelin Pethuelin
Poian tyge.

1:2 Cwlcat te Wanhimat ia
coruijn ottacat te caiki Maan
Asuuat/ Jos on semmotoist
teiden/ eli teiden Isein aicana
tapactunut?

1:3 Sanocat sijte teiden
Lapsillen/ ia andacat teiden
Lapsenna site heiden Lapsillens
sanoa/ Ja nekin samat Lapset
muillen heiden
Jelkintuleuaistens.

1:4 Nimatein/ Ette mite
Rohomato ietti/ site Sijuicot
ylessöit/ Ja mite Sijuicot ietit/
site Wapsaiset ylessöit/ ia mite
Wapsaiset ietit/ site Etanat
ylessöit.

1:5 Ylesherätke te iopuneet ia
idkeke/ ia vluocat te caiki
Winan Jomarit/ sen nooren
winan teden/ Joca ombi teiden

Suustan poistemattu.

1:6 Sille ette yxi wäkeue Canssa
minun Maani päle ylesmenepi/
ia se on lukematoin/ iolla ouat
Hambaat/ quin Jalopeural/ ia
sömehambat/ quin
Narasialopeural.

1:7 Se sama minun Winatarhani
häuitti/ ia minun Ficunapuuni
caluapi/ cooripi sen ia
poisheitte sen/ ette henen
Oxans walkeina seisouat.

1:8 Parghu/ ninquin Neitzzy/
ioca Säkin pälens wetä/ henen
Ylghiens teden.

1:9 Sille ette Rocawffri ia
Jomawffri ombi pois HERRAN
Honestä/ ia ne Papit HERRAN
palueliat murectiuat/

1:10 Kedhot ouat häuinneet/ ia
peldo surkiasti seisopi/ Ette
Jyue ombi haaskattu/

1:11 Wina surkiasti seisopi/ ia
Oliu walittamisest. Peldomiehet
Honosta vloscatzouat/ Ja ne
Winatarhanmiehet parcuuat/

Nisuen teden ia Ohran teden/
 Ettei wainiosta ole miten Tulo.
 1:12 Winapw poisquiuaisi/ ia
 Ficunapw on lahoinut/ Nin mös
 se Granatinpw/ Palmupw/
 Omenapw/ ia caiki Kedhon
 Pwdh ouat poisquiuat/ Sille
 se Inhimisten riemu ombi
 surkiudhexi tullut.

1:13 Sonnustacat teiten ia
 walittacat te papit/ Parkucacat te
 Haltarin Palueliat/ menget
 Templin siselle/ ia yli öte
 leuetke Säkeis/ te Jumalan
 Palueliat. Sille ette Rocawffri ia
 Jomawffri ombi pois teiden
 Jumalan Honeest.

1:14 Pyhitteket ychte Paasto/
 Cutzucacat Seura ychten/ ia
 cootcat ne Wanhimmat ia caiki
 Makunnan Asuuaiset teiden
 HERRAN Jumalan Honeseen/ ia
 hwtacacat HERRAN tyge/

1:15 Oy/ oy/ site peiue/ Sille
 HERRAN peiue ombi iuri leszne/
 ia tule ninquin Cadhotus silde
 Caikiualdialda.

1:16 Silloin Roca meiden
 Silmein edest poisotetaan/ ia
 meiden Jumalan Honesta ilo/ ia
 riemu.

1:17 Jyuet poismätenit Maas.

Ohra Larit seisouat tyhiene/
 Rihet ouat langenuet. Sille ette
 Elo ombi turmeltu.

1:18 Woi quinga Cariat
 hocauat/ ia Laumat ammuuat.
 Sille ettei heille ole Laidhuinda/
 ia Lambat hiucachtuuat.

1:19 HERRA/ sinun tyges mine
 hwdhan/ ette Culo on poltanut
 ne Kedhot warpeis/ Ja Liecki
 ombi caiki Puudh Wainiois
 ylessytyttenyt. Hwtacacat mös
 sinun tyges ne Metzän
 Eleiemet/ ette WesiOiat
 quiuanuet ouat/ ia ette Culo
 ombi poltanut ne Kedhot
 warpeis.

II. Lucu.

*Ensin hen manapi
 Parannoxehen/ Ettei se Babelin
 Kuningas Maata häuisteis. Sijte
 hen Christusen Waldakunnast ia
 Pyhest Hengest sanopi/ ia mös
 sijte ijancaikisesta Jerusalemista.*

2:1 SOittacacat Basunal Zionis/
 Hwtacacat minun Pyhen Wooren
 päle/ Wapiskat caiki maan
 Asuiamet/

2:2 Sille se HERRAN peiue

tulepi/ ia on leszne. Pimie
 peiue/ musta peiue/ ia
 sumuinen peiue/ ia vtuinen
 peiue/ Ninquin se Amurusko
 itzens vlosleuite ylitze Worten/
 nimatein yxi swri ia wäkeue
 Canssa/ ionga caltainen ei
 ikenens ole ollut/ eike edespein
 tule ijancaikisehen aican/
 2:3 henen edhellens keupi yxi
 techtetöin Tuli/ ia henen ielkins
 yxi palaua liecki. Maa ombi
 henen edhesens/ ninquin iocu
 Lustitarha/ Mutta henen ielkins/
 ninquin synghie Erima/ ia
 eikengen pidhe henelde
 poispäsemen.
 2:4 Henen Hahmons on ninquin
 Orihit/ ia carkaiauat ninquin
 Ratzaiset.
 2:5 He hyppeuet ylhel Woorein
 päle/ ninquin Rattat kituisit/ ia
 ninquin Liecki corsis kähisis/
 ninquin iocu wäkeue Canssa/
 ioca Sotahan hangittu on.
 2:6 Canssat henen edesens pite
 hemmestymen/ ette caiki
 Casuot tuleuat nin Pleikixi quin
 Sauicrwsii.
 2:7 Heiden pite ioxeman ninquin
 Uliat/ ia mwrit ylitzecarkaman/
 ninquin Sotamiehet. Ja cukin

pite codhastans edeskeumen/
 ia ei heitens wiwyttemen.

2:8 Eikengen toistans este/
 Waan cukin pite henen
 asetoxesans matkustaman. Ja
 quin he tungeuat ia
 sisellangeuat/ nin eipe he
 haauoiteta.

2:9 Heiden pite Caupngis
 ymberins aieleman/ ia mwrin
 päle ioxeman/ ia Honein
 siselkijpemen/ ia ninquin Waras
 lepi Ackona siselkeumen.

2:10 HEnen edesens wapise
 Maa/ Ja Taiuas wärise/
 Auringo ia Cw tuleuat pimiexi/
 ia Tedhet peixouat heiden
 walkiudhens.

2:11 Sille HERRAN pite henen
 Jylinens laskeman henen
 Sotawäens edhelkeumen. Sille
 hene' Sotawäkens ombi sangen
 swri ia waltias/ ioca henen
 Keskyens pite päättemen. Sille se
 HERRAN peiue ombi swri/ ia
 sangen hirmulinen/ cuca sen
 woi kersie?

2:12 Nin sanopi nyt se HERRA/
 Käendeket teiten miminun tyköni
 coco sydhemesten/ paastolla/
 idkulla/ ia murehella.

2:13 Leickacat teiden

sydhemien/ ia ei teiden
 Waateitan ia palaiakat teiden
 HERRAN Jumalan tyge. Sille hen
 on Armolinen/ Laupias/
 Kersiueinen/ ia swresta
 Hywydhestä/ ia pian Catuua
 Rangastoxens päle.

2:14 Wiele hen taas nytki
 armachtapi/ ia rangastoxens
 ielkin Armons hen osotta/
 Rocawffrixi ia Jomawffrixi
 HERRALLE teiden Jumalalle.

2:15 SOittacat Pasunalla
 Zionissa/ pyhitteket ychte
 Paasto/ coconcutzucat
 Seurakunnat/ cootkata Canssa/
 Pyhitteket ne Ychteyxet/
 ychtencutzucat ne Wanhimmat/
 ychtenwieket ne Norucaiset ia
 Imeueiset.

2:16 Ylke vlosmengehen
 Cammiostans/ ia Morsian henen
 macaus Honeestans.

2:17 Papit ne HERRAN
 palueliat/ Esihonen ia Altarin
 welille idkeket/ ia sanocat.
 HERRA armaitze sinun Canssas/
 ia ele laske sinun Perikundas
 pilcahan/ nin ettei Pacanat
 walda saisi heiden pälens.

2:18 Mixis sallit sanotta
 Canssain seas/ Cussa nyt ombi

heiden Jumalans. Nin HERRALLA
 pite Kiuaus oleman henen
 Maastans/ ia henen Canssans
 päle armaitzeman.

2:19 Ja se HERRA wastapi/ ia
 sano Canssallens/ Catzos/
 Mine lehetin teille Jyue/ Wina
 ia Oliu runsasti/ ette teille
 nijste kyllle piti oleman. Ja em
 mine salli teite/ sillen häpiexi
 tuleman/ pacanain seas.

2:20 Ja tadhon sen pohiaisest
 caucan teilde poisai/ ychten
 carckian ia häuitetyn Maan/
 nimittein/ henen Casuons sen
 lte Merehen pein/ ia henen
 Loppuns sen ärimeisen Meren
 polen.

2:21 Henen pite mätenemen ia
 Haiseman/ henen Coreudhens
 teden. Ele pelke sine Maa/
 waan paramin iloitze ia ole
 turuas/ Sille HERRA mös taita
 swria tedhä.

2:22 Elket pelkekö te Pedhot
 kedhossa/ Sille ne Asumiset
 Corues pite wihertemen. Ja
 Puudh pite heiden hedelmens
 candaman/ Ficunapuudh ia
 Winapuudh pite kyllle
 hedelmeitzemen.

2:23 Ja te Zionin lapset iloitka/

ia riemuitka teiden HERRAS
Jumalas/ ioca andapi teille
Wanhurskaudhen Opettaiat/ ia
alaskaskepi teille amun ia
ehton Sathen/ ninquin ennengi.

2:24 Ette aitat iyuille/ ia
Perssut Norest winast ia Oliusta
teunens olisit.

2:25 Ja mine tadhon teille ne
Woodhet iellenssaatta/ iotca ne
Rohomadhot/ wapsaiset
Sijuicot/ Teijt ia Etanot (iotca
minun swri Sotawäken oli/ iotca
mine teiden secan lehetin)
ylessönyt olit.

2:26 Ette teille pidheis kylle
söteuete oleman/ ia teiden
Herran Jumalan Nimen
ylisteisit/ ioca lhmet ombi
teiden seassan tehnyt/ ia eipe
minun Canssan pidhe sillen
häpien tuleman.

2:27 Ja teiden pite
ymmertemen/ ette mine olen
Israelin keskene/ ia ette mine
olen teiden HERRAN Jumalan/
ia eikengen mw/ Ja eipe minun
Canssan pidhe sillen häpien
tuleman.

2:28 JA sitelehin mine tadhon
vloswodhatta minun Hengesteni/
caiken Lihan päle. Ja teiden

Poiat ia teiden Tytteret pite
propheteraman/ teiden
Wanhimat pite Unia vnestuman/
ia teiden Noricaiset pite Näghyt
näkemen.

2:29 Ja nine peiuine mine
tadhon minun Hengeni/ seke
ylitze piltit ette Picat/
vloswodhatta.

2:30 Ja tadhon anda
Tunnustechti Taiuas ia Maas/
nimittein/ Weren/ Tulen/ ia
Sauunsuitzun.

2:31 Auringo pite mwttuman
pimeyxi/ ia Cw werexi/
ennenquin se swri ia hirmulinen
HERRAN peiue tulepi.

2:32 Ja sen tapactuman pite/
Ette Jocainen/ quin HERRAN
Nime auxenshwrtapi/ henen pite
autuaxi tuleman. Sille sen Zionin
Wooren päle/ ia Jerusalemis
pite ydhen wapadhuxen
oleman/ ninquin HERRA
luuannut on/ ia ninen muidhen
Jänyten tyge/ iotca HERRA
cutzuman pite.

III. Lucu.

*On yxi Ennustos/ quinga
Mailma hendens Euangelium*

*wastan keutte/ nimitten/
teutteriue site alaspaina pyte.
Senteden Jumala site Asia/
Josaphatin Laxos (quin on
tulkittu/ Jumalan domio nein
toimitta. Ette ioca Euangelium
wastanottapi/ hen autuaxi tule/
mutta ioca ei site wastanota/
se cadhotetan.*

3:1 Sillä catzo/ Nine peiuine/
ia sillä samalla aialla/ koska
mine sen Judan ia Jerusalemin
Fangiuxe' palautan/ nin mine
tadhon caiki Pacanat coota/
3:2 ia tadhon heite Josaphatin
Laxon alaswiedhä/ ia tadhon
sielle heiden cansans taistella/
minun Canssan ia minun
Perimisen Israelin teden/ Jonga
he Pacanain sechan haiotit/ ia
iaghoit minun Maani heillens/ ia
ouat Aruan minun ca'ssani
ylitze heittenyet.

3:3 Ja ouat Piltit Roasta
andanuet/ ia Picat Winan edest
myynyet/ ia ionuet.

3:4 Mite mös minulle ombi
teiden cansan/ te Zorrist ia
Zidonist ia caiki Philisterin
Raiat? waj tadhottaco te minun
cansan haastella ? Aha/

haastelet te minua/ Nin mine
tadhon sen pian ia ekist costa
teiden pään päle.

3:5 Te quin oletta ottanuet
minun Hopiani ia Rahani/ ia
minun caunit Clenodiat/ ia
oletta ne teiden Kircona
siselwienyet.

3:6 Sihin te mös ne Juttain ia
Jerusalemin Lapset myytte/
Grekille/ senpäle ette teiden
pitenyt heite caucan saattaman
heiden raioistans.

3:7 Catzo/ mine tadhon heite
yleshärete sijte Siasta/ iohonga
te heite myynyet oletta/ ia
tadhon teille site costa teiden
pään päle.

3:8 Ja tadhon iellensmyydhe
teiden Poiat ia Tytteret/ Judan
lastein cautta/ ne pite heite
sijhen Rickahan Arabiahan/
ychten caucaisen Maan
Canssan/ myymen/ Sille HERRA
ombi site puhunut.

3:9 Julghistacat neite (sanouat
he) Pacanain seas/ Pyhitteket
ydhen Sodhan/ ylesherätteket
ne Wäkeuet/ edeskeuken ia
ylesmengen caiki Sotawäki.

3:10 Techket teiden Wannastan
Miecat/ ia teiden Sirpisten

keihet.

3:11 Ja ioca Heico on/ se sanocan/ Mine wäkeue olen. Waulocat teiten/ ia tulkat tenne caiki Pacanat/ caiki ymberilde/ ia cootka teiten/ Sielle HERRAN pite sinun wäkeuetes alaspaiskaman.

3:12 Ylesnoskat te Pacanat/ ia ylesmenget siihen Josaphatin Laxon. Sille mine tadhon sielle istua/ ia caiki Pacanat domita/ caiki ymberilde.

3:13 Paiskacat wicattella/ sille ette Elo ombi kypsi/ tulcat ia alasastucan/ Sille ne Persut ouat teudhet/ ia ne Persut ylitzecohuaat/ Sille heiden Pahudens on swri.

3:14 Palio Canssa pite oleman ymberile iocapaicas/ sijnä Erilaxos. Sille HERRAN peiue ombi leszne/ sijnä Domion Laxos.

3:15 Auringo ia Cw tuleuat pimiexi/ ia Tädhet peixouat heiden walkiudhens.

3:16 Ja HERRAN pite Zionist kiliuman/ ia andapi Jerusalemist cwlla henen änens/ ette Taiuas ia maa pite wapiseman.

3:17 Mutta HERRAN pite henen

Canssans turuan oleman/ ia yxi Linna Israelin Lapsille. Ja teiden pite tundeman/ ette mine se HERRA teiden Jumalan/ Zionis minun pyhen Wooreni päle asun. Silloin pite Jerusalem Pyhexi tuleman/ ia eikengen mucalainen pide sillen henen lepitzens keumen.

3:18 Samalla aialla/ pite ne Wooret makiata wina tiuckuman/ ia ne Cuckulat pite Rieska wotaman/ ia caiki Judan Oiat pite teunens wette oleman. Ja pite yxi Lädhe HERRAN honesta vloskeumen/ sen pite site wirtha Sittin wetyttemen.

3:19 Waan Egyptin pitepi autiana oleman/ Ja Edom yxi synghie Erimaa/ sen wärydhen teden/ ioca Judan Lapsille tecty on/ ette he wighattoman weren heiden Maasans vloswoadhtanuet ouat.

3:20 Mutta Judan pite ijancaikisesta asuttaman/ ia Jerusalem ijancaikisehen aican.

3:21 Ja em mine tadho salli heiden Werens costottomaxi/ ia HERRAN pite asuman Zionis.

Joelin Prophetan Loppu.

Propheta Amos

Alcupuhe AMOS Prophetan päle.

AMOS quin hen oli Paimen ia Taloinmies/ ia ei Prophetan Poica/ ekist ia Jumalisil Ihmeel hen Prophetain wircan cutzuttijn/ Ninquin mös Pyhe Hengi tyhmist ia oppemattomist Calamiehist teki Apostolit/ Jotca Terueydhen sanoman coco mailmalle iulghistit/ ia ylenannoi nin monda ialo oppenuet Miehet/ iotca Israelin Waldakunnas olit.

Sille ne quin tyhmet ia heicot ouat mailman edes/ nijte Jumala vloswalitze ia racasta/ ette hen ne Wijsat häueisis. Ja mös ette ne hylietyt ia ylencatzotut tesse Mailmas/ pidheis hyuen toiuon/ ia vskoisit site enemien Jumalan heiste murhen piteuen/ iota enemien he mailmassa ylencatzotan. Nin Amos ychteitzen Tauan muidhen Prophetain cansa pite/ nimittein/ Ette hen Synnit nuctele/ manapi Parannoxehen/ ia wimein hen Christusen Waldakunnan/ lupauxen cansa/ sarnapi. Ensin hen prophetera/ ninen Israelin Maan Lehimeisi Pacanoit wastan/ Sijtte ninen Kymmenen Sucukundain wastan/ ia sitelehin Judan Sucukunnan ia waldakunnan wastan. Nin mös itze Templin wastan.

Waicka ei telle Sädhyllle Rangastus sattunut/ waan ensin ne Israelitit ia Judan Sucukunda rangastettijn/ Ja sijtte ne Pacanat rangastettin. Hosean ia Esaian aialla/ Amos sarnasi ninen samain synnein/ wicain/ ia Epeiumalutta/ eli falskia Pyhie wastan/ ninquin nekin.

Hen mös sijte Assirian Fangiuxest Ennusti. Cadhesti tai Propheta Udhes Testamentis mainitan/ Ensin Act. vij. Cussa pyhe Stephanus henen siselwetä.

Toisen kerdhan coska S. Jacobi sijne ensimeises Apostolein Neuuos henen siselwetä/ teste Wijmeiseste Luusta/ osottain site Christilist Wapadhutta/ Ettei Pacanat/ vdhes Testamentis ole welcapäädh Mosen Lain pitemen/ Ninquin ei itzeke Juttat olluet site ikenens

pitenyet/ ia ei semmengin tainuet eli woinuet pite. Quin mös P. Petari Act. xv. sarnapi. Ja ette tai Amos oli Judan Sucukunnast syndynyt Tekoast/ ia Israelin valdakundaan läctenyt/ ninquin Mucalainen/ saarnaman/ Senteden sanotan/ ette se Pappi Amazia (iota hen vij Luussa nuchtele) on hende Corennalla cooliaxi lönyt. On Ennustos wastan/ Juttain Lehinaburita/ sen Runingan Siriast/ Palestinan/ Tyrin/ Edom/ Ammon ia Moab/ iotca armottamast Jumalan Canssa waiuasit/ Jotca samalmoto piti mös Jumalalda taas woroin waiuattama' armattomast. etc.

I. Lucu.

1:1 TEME ombi se/ quin Amos/ ioca Paimenen seas Thekoas oli/ nähnyt oli Israelin ylitze/ Usian Judan Kuningan aialla/ ia Jerobeamin sen Joan Poian Israelin Kuningan/ cachta wootta ennen Maan ieristösta.

1:2 Ja sanoi. HERRAN pite Zionista wingaiseman/ ia Jerusalemist hen andapi cwlla henen Änens/ Ette se Paimen wehmas/ nin surkiasti seisoman pite/ Ja Carmeli ylehelde poisquiuapi.

1:3 Nein sanopi HERRA/ * Colmen ia Nelien Damascin wicain teden/ em mine tadho hende sääste/ Senuoxi ette he Gilead raudhaisilla Harauoilla warstoit/

1:4 Waan mine tadhon lehette ydhen Tulen Hasaelin Honesen/ sen pite Benhadadin Pallasit ylessömen.

1:5 Ja tadhon ne Damascin Saluat ricko/ Ja tadhon vlosiuritta Asuuaiset sijte Auenin laxosta/ ynne sen cansa/ ioca Waltican pite/ sijte caunista Honesta/ Nin ette se Canssa Sirias pite Kir pein/ poiswietemen/ sanopi HERRA.

1:6 Nein sanopi HERRA/ Colmen ia Nelien Gasan wicain teden/ em mine tadho heite sääste/ Senuoxi/ ette he ouat ne Fangitut/ edhemme fangittanut/ ia Edomin maan heite poisaiuanuet/

1:7 Waan mine tadhon ydhen Tulen Gasan murijn lehette/ sen pite heiden Pallacins ylessömen.

1:8 Ja tadhon ne Asuiat
Asodis/ ynne sen cansa/ ioca
Waltican pite/ Ascalonist
vlosiurittaman/ Ja minun käteni
Akronin wastan käende/ nin
ette huckuman pite/ mite nijste
Philisterist wiele ylitze iänyt on/
sanopi HERRA Jumala.

1:9 Nein sanopi HERRA/ Colmen
ia Nelien sen Zorrin Caupungin
wicain teden/ em mine tadho
hende sääste/ Senuoxi/ ette he
ouat ne Fangit edhemme
Edomin maan poisaianuet/ ia ei
ole muistanuet nijnen Weliesten
Lijton päle.

1:10 Waan mine tadhon ydhen
Tulen Zorrin murijn lehette/ sen
pite henen Pallacins ylessömen.

1:11 Nein sanopi HERRA/
Colmen ia Nelien Edomin wicain
teden/ em mine tadho hende
sääste/ Senuoxi/ ette hen on
Weliens miecalla wainonut/ ia
henen Lapsens hucuttanut/ ia
aina on ollut henelle paha
henen wihoillans/ ia alati henen
hirmudhens prucanut/

1:12 Waan mine tadhon ydhen
Tulen lehette/ Themanin pein/
sen pite ne Pallacit Basras
ylessömen.

1:13 Nein sanopi HERRA/
Colmen ia Nelien Ammonin
Lasten wicain teden/ em mine
tadho heite sääste/ Senuoxi/
ette he ouat ne

Wastoinoleuaiset Gileadis
rickihacannuet/ ette he heiden
Raians sen cautta leuitteisit.

1:14 Waan mine tadhon ydhen
Tulen Rabban murin
siselsytyttä/ sen pite henen
Pallacins ylessömen/

1:15 quin parghutan sodhan
aicana/ ia quin se Twli tulepi/
Twlispään aicana. Nin pite sis
heiden Kuningans/ ynne henen
Pämiestens cansan/ fangittuna
poiswietemen/ sanopi HERRA.

II. Lucu.

*On yxi Ennustos Israelin ia
Judan Waldakundain wastan/
Ette Jumala mös heite tactoi
heiden syndeins teden witzata.
Israelin Assyrein cautta. Mutta
Judan NebucadNezarin cautta.
Nemet heiden syndins olit. Ette
heille oli Jumalan sana/ ia sen
ylencatzoit/ ia wäret Opit
seurasit. Olit he mös Ahnehet.
Ne Kieuhet he alaspainoit. Ja*

*heiden Oikiudhens he poissorsit.
Hauriutta prucasit. Wärelle
Otolla ia Corkorahalla he heite
raskautit. Rahan ia Hywyden he
waiuoin Irtaudhes ylenpaltisest
haaskasit. Ja caikinaiset
Jumalan Hyuetteghot he vnotit/
Quin nytkin/ site pahemin/
kylle tapactu. Senteden tulis
meiden parannos aiallans
tedhä/ Ennenquin Witzaus quin
heilleki) sattuis.*

2:1 Nein sanopi HERRA/ Colmen
ia Nelien Moabin wicain teden/
em mine tadho sääste/
Senuoxi/ ette he ouat sen
Edomin Kuningan Luudh tuhaaxi
ylespoltaneet.

2:2 Waan mine tadhon ydhen
Tulen Moabihin lehette sen pite
ne Pallaci Kirioitthis ylessömen.

2:3 Ja Moab pite metelis
cooleman/ parghus ia Pasuman
hymines. Ja mine tadhon
Domarin henelde poisiuritta/ ia
caiki henen Pämiestens/ ynne
henen cansans/ tappa/ sanopi
HERRA.

2:4 NEin sanopi HERRA/ Colmen
ia Nelien Judan wicain teden/
em mine tadho sääste/

Senuoxi/ ette he HERRAN Lain
ylencatzouat/ ia euet henen
Oikiuttans piteneet/ ia andauat
heidens Walhel heitens wietelle/
ionga heiden Iseins ouat
ielkinnoutaneet/

2:5 Waan mine tadhon ydhen
Tulen Judahan lehette/ sen pite
ne Pallacit Jerusalemis
ylessömen.

2:6 Nein sanopi HERRA/ Colmen
ia Nelien Israelin wicain teden/
em mine tadho sääste/

Senuoxi/ ette hen ne
Wanhurskat Rahan teden/ ia ne
Kieuhet/ kengein teden myynyet
ouat. He ialghoillans ne
Waiuaiset tallauat/ ia esteuet
nijte Radholisia iocapaicas.

2:7 Poica ia Ise macauat ydhen
Pican cansa/ iolla he minun
Nimeni riuauat.

2:8 Ja iocaitzen Altarin tyge he
rundauat ninen pantti waattein
päle/ ia Wina iouat heiden
Epeiumaltens Honesa/ Sacko
rahasta.

2:9 Nyt mine quitengin olen sen
Amorein heiden edestens
poiscadhottanut/ ionga corkius
oli ninquin Cedrein/ ia oli nin
wäkeue quin Tammet ouat/ Ja

mine turmelin ylhelde henen
hedelmens/ Ja henen Jurens
alhalda.

2:10 Minepe se olen/ ioca teite
Egiptin maalda vloswein/ ia
iodhatin teite Coruesa
Neliäkymmende aiastaica/ ette
te sen Amorein maan
omistaisitte.

2:11 Ja olen teiden Lapsistan
Prophetat ylesherettenyt/ ia
teiden Noricaisist Nazareit/ Eikö
se nin ole/ te Israelin Lapset/
sanopi HERRA?

2:12 Mutta te annoitta nijlle
Nazareille wina iodha/ ia
Prophetille te haastoit/
sanoden/ ei teiden pidhe
propheteraman.

2:13 Catzo/ Mine tadhon teiden
seasan ydhen kitinen tedhä/
ninquin iocu Ratas/ Lychteit
teunens/ kitise.

2:14 Ette se quin nopia on/ ei
pidhe poispäsemen/ eike se
Wäkeue miteken woiman/ eike
se wrholinen pidhe Hengens
woiman wapacta.

2:15 Ja ne Joutzimiehet ei
pidhe seisoman/ Ja ioca on
nopia ioxeman/ ei pidhe
poispäsemen. Ja iotca

ratzastauat/ ei pidhe Hengens
wapactaman.

2:16 Ja ioca ninen Wäkeuiten
seas/ se caikein miehulinen
on/ sen pite alasti
poispakeneman/ sille aialla/
sanopi HERRA.

III. Lucu.

*On yxi Manaus. Ettei me
Jumalata/ henen Prophetisans/
ioca hen Hyuie lupa/ eli paha
käke/ ylencatzoisi. Sille eipe
hene' Sana's hucka' iulghisteta.
Ja ehke Israelin Canssa
Assyriahan pidheis
poiswietemen/ Nin Jumala
quitengin ydhen Joukoisen.
Jotca site wähe Christusen
Lauma/ merkitze.*

3:1 CWlcat mite HERRA teille
puhupi/ te Israelin Lapset/
nimitein/ caikein ninen
Perikundain/ iotca mine Egiptin
maalda vloswienyt olen/ ia
sainoin.

3:2 Caikista Sucukunnista Maan
päle/ olen mine teite
ainoastans corianut/ Senteden
mine mös tadhon teite

etziskelle/ caikissa teiden
Pahoisteghoisanne.

3:3 Maltauatko caxi ynne
waelda/ ellei he ychteleiset
keskens ole.

3:4 * Kiliuco Jalopeura metzäs/
coska ei henelle Roca ole?

Parcuko mös Jalopeuran
penicka henen Lolastans/ ellei
hen iotakin saanut ole?

3:5 Langeneko iocu Lindu
Paulahan maan päle/ cussa ei
ycten Linduri ole? Ylesottaneko
hen Paulans maasta/ ioca ei
wiele miteken käsittenyt ole?

3:6 Soittaneko iocu Basunata
Caupungis/ ia ei Canssa
hemmestu? Eli ongo mös iotaki
Paha Caupungis/ iota ei HERRA
tee?

3:7 Sille HERRA Jumala miteken
tee/ ellei hen ilmoita henen
Salautans/ henen Paluelioillens
Prophetis.

3:8 Jalopeura kiliupi/ cuca ei
pelkeis? HERRA Jumala puhupi/
cuca ei propheterais?

3:9 Julghistacat nijske Pallacis/
iotca Asdodis ouat/ ia nijske
Pallacis Egypti maalla/ ia
sanocat. Cootka teiten ninen
Samarian wortein päle/ ia

catzocat/ quinga swri Wäryys ia
Pelghonparku sielle on.

3:10 Euet he ychten Oikiutta
tottele/ sanopi HERRA/ waan
wäkiualta ia wahingo toinen
toistans noutauat heiden
Honeisans.

3:11 Senteden sanopi HERRA
Jumala/ Teme Maa ymberijns
scantzatan/ ia alaspaiska sinua
sinun wallastas/ ia sinun Hones
raatele.

3:12 Nein sanopi HERRA. Quin
Paimen pelastapi Jalopeuran
suusta caxi Reitte/ eli coruan
Rouskon/ ninikenens pite
Israelin Lapset vlostemmatuxi
tuleman/ iotca Samarias
asuuat/ ia piteuet Culmas
ydhen Wooten/ ia Damascos
ydhen Sengyn.

3:13 Cwlcat ia todhistacat
Jacobin Hone/ sanopi HERRA
Jumala Zebaoth.

3:14 Sille sinä aicana/ iona
mine Israelin synnit etziskelen/
nin mine tadhon ne Altarit
Bethelis etziskelle/ ia sen
Altarin culmat poistaitta/ ette
heiden pite mahan langeman.

3:15 Ja tadhon seke Taluihonen
ia Suuihonen lödhe/ ia ne

Norsanluidhen Honet pite
huckuman/ ia monet Honet pite
häuiemen sanopi HERRA.

IV. Lucu.

*On Ennustos tuleuaisist
Onnetuxist ia Rangastoxist/ quin
on/ Nelest/ Poudhast/ Hallast/
Rutost/ Pellon wrast ia
waarast/ Sodhast ia muista
sencaltaisist/ Joilla Jumala/
ninquin keskyleisillens/ meite
Parannoxeen cutzu ia wetä. Ja
wiele hen couimin käke/ ellei
me carta/ Ja wimein/ ninquin
Sodoman ia Gomorrhan
cadottapi ne Jumalattomat.*

4:1 CWlcat täte sana/ te
lihauat Lehmet/ iotca Samarian
Woren päle oletta/ ia nijlle
Kieuhille wärytte teet/ ia
murennat sen waiuaisen/ ia
sanotta teiden HERRALLEN/
Tooxi tenne/ anna meiden
iodha.

4:2 Se HERRA Jumala ombi
pyhydhens cautta wannonut.
Catzo/ sen aian pite teiden
ylitzen tuleman ette te
Corendain päle/ ia teiden

Jelkintuleuaiset Calaincattilais
pite poiswietemen/
4:3 ia Auckoin cautta
vlosmeneme'/ cuki itze
edestens/ Ja Harmonin cautta
poisheitetuxi tulla/ sanopi
HERRA.

4:4 Ja/ tulcat tenne Bethelin/
ia prucakat/ syndie/ ia Gilgalin
tyge/ ette te syndie liseisitte/
Ja edestocat Amulla teiden
wffrina/ ia teiden Tijundinne
colmandena peiuene/

4:5 ia suitzuttacat Hapatoxest
kijtoswffrixi/ Ja sarnacat
wapaEdhon wffrist/ ia site
tietteuexi tehket. Sille ninpe te
sen kernasta pidhette/ te
Israelin Lapset/ sanopi HERRA
Jumala.

4:6 * 1. Senteden mine mös
olen caikis Caupungis teille
ioutilat Hambaat andanut/ ia
Leiuen pwtumisen iocaitzis
teiden paicois/ Ja eipe te
sijtteken kiendenyet teiten
minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:7 Olen mös mine teilde Saten
poispitenyt/ quin wiele colme
Cwcautta olit Elonaicahan asti/
Ja mine annoin sata sen ydhen
Caupngin päle/ ia toisen

Caupungin päle/ en andanut sata. Yxi peldo satanuexi tuli/ ia se toinen Peldo/ ioca ei tullut satanuexi/ poisquiuettui. 4:8 * Ja menit caxi eli colmet Caupungit/ ydhen Caupungin tyge/ ette he saisit wette ioodha/ ia euet sanuet heiden taruetans/ Ja eipe te sijttekin kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:9 Mine rangaitzin teite Poudhalla ia Lemulla/ Nin ylessöit Rohomadhot caiki mite teiden Lustitarhas/ Winatarhas/ teiden Ficunapuis ia Oliupuis casuoi. Eipe te sijtteke' kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:10 Mine lehetin Ruttotaudhin teiden secan/ Ninquin Egyptijn. Ja mine tapoin Miecalla teiden nooret Miehet/ ia annoin teiden Hewoisten fangina poiswiedhä. * Ja mine annoin teiden Scantzein haisun teiden Sieramihinne siselmenne. Eipe te sijtteken kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:11 Mine cukistin ylesalaisin mutamat teiste/ Ninquin Jumala cukisti Sodoman ia Gomorrhan

cukisti/ Ette te olitta ninquin Kekäle tulesta poissiualtu. Eipe te sijtteken kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA. 4:12 Senteden mine tadhon nein sinullen tedhä Israel. * Ette mine sis iuri nein tadhon sinullen tedhä/ Nin walmista sinuas Israel sinun Jumalas cochtahan.

4:13 Sille catzo/ Hempe se on/ ioca ne Woret on tehnyt/ Ja loonut on Twlen/ Ja ilmoitta Inhimisille/ mite henen pite puhuman. Hänpe Amuruskon ia Pimeydhen tekepi/ Ja hen keupi Maan corkiuxen päle/ Henen Nimens on/ HERRA Jumala Zebaoth.

V. Lucu.

On yxi Ennustos Israelin waldakunda wastan/ Ette sen piti Assyrist poiswietemen. Ensin hen parannoxeen manapi/ ette he sijnä Paicas/ cussa Jumala sääsi Palueluxens/ piti hende palueldama'/ ia ei mualla Epeiimalutta prucaman Ja wchkapi/ Ette cussa ne Kieuhet/ Ahneudhen cautta/

*raskautetaan/ ia vlosimeteen/
Eipe sielle pidhe Onni eli
Terueys ensingen olema'. Waan
sula Jumalan wiha ia rangastos.
etc.*

5:1 CWlcat te Israelin Honesta/
näite sanoia/ Sille minun teuty
temen Walitosweisun teiden
ylitzen nosta.

5:2 Se Neitzu Israel on
langenut/ nin ettei hen iellens
woi ylesnosta/ Hen on mahan
cukistettu/ ia eikengen hende
ylesauta.

5:3 Sille nein sanopi HERRA
Jumala/ Se Caupungi iosta
Tuhatta vloskeuet/ pite
waiuoin Sata ylitzien/ Ja
custa Sata vloskeuet/ pite
waiuoin Kymmenen ylitzien/
Israelin Honesa.

5:4 Senteden sanopi HERRA
Israelin Honellen/ Etziket
minua/ nin teiden pite elemen/
5:5 Elket Bethel etzicö/ ia elket
tulco Gilgalin pein/ ia elket
mengö BerSeban pein. Sille
Gilgalin pite fangittuna
poiswietemen/ ia Bethelin pite
tyhiexi tuleman.

5:6 Etziket HERRA/ nin teiden

pite elemen/ Ettei Tuli Josephin
Honehesen sytyteteisi/ ioca
culuttapi/ ia eikengen
sammutais site Bethelis.

5:7 Te käennet Oikiudhen
Coirohoxi/ ia Wanhurscaudhen
te mahan cukistat.

5:8 Hen tekepi Otauon ia
Idhantedhen/ Joca pimeydhent
amun/ Ja peiuest/ pimien öen
tekepi. Joca Wedhen meres
cutzupi/ ia vloskaata ne Maan
pirin päle/ henen njmens on
HERRA.

5:9 Joca sen wäkeuen ylitze
ydhen Raateluxen asettapi/ ia
ette se Raatelia kechta ydhen
wahuan Caupungin pälecarghata.

5:10 Mutta he wihauat hende/
ioca heite iulkisesta nuchtele/
Ja site he Cauhistauat/ ioca
oikiata opetta.

5:11 Senteden ette te sen
Kieuhent sordhatte/ Ja otatta
Jyuet henelde swris Coormis/
Nin ei teiden pite njsse
Honeisse asuman/ iotca te
vloshacatuist kiuiste
rakendanuet oletta. Ja ei teden
pide site wina ioman/ iota te
njsse caunis Winatarhois
istuttanuet oletta.

5:12 Sille mine tiedhen teiden
ylitzekeumisen/ iotca palio on/
Ja teiden Syndien/ iotca
wäkeuet ouat/ quinga te
adhistat ne Wanhurskat/ ia
Lahiat otatte/ Ja ne waiuaiset
Domion edhes sordhatte.
5:13 Senteden teuty sen
caualan/ sille aialla/
waickeneman/ Sille se on yxi
paha aica.
5:14 Etziket site hyue ia ei site
paha/ senpäle ette te madhaisit
ele/ Nin se HERRA Jumala
Zebaoth teiden cansan onopi/
quin te kerskatta.
5:15 Wihacat site paha ia
racastacat site Hyue/ Ja
asettacat Oikiutta Portissa/ nin
se HERRA Jumala Zebaoth ombi
Armolinen Josephin Techteille.
5:16 Senteden sanopi se HERRA
Jumala Zebaoth/ se waldias/
Jocaitzes Gatuissa pite Weparcu
oleman/ ia iocaitzes cuias
sanotan/ We/ we. Ja se
Peldomies cutzutan murehen
tyge/ ia weparcuman/ ioca idke
taita/
5:17 Nin mös iocaitzes
winatarhas pite weparcu
oleman/ Sille mine tadhon

sinun cauttas waelda/ sanopi
HERRA.
5:18 We nijlle/ iotca HERRAN
peiuen pyteuet/ Sille mitewarten
hen teille/ quin HERRAN peiue
pimeys ombi/ ia ei walkius?
5:19 ninquin iocu Jalopeura
pakenis/ ia coctais Carhun/ ia
quin iocu tulis iongun Honen
sisel/ ia kätens Seinen pein
callistais/ ia Kärmehelde
pisteteisijn.
5:20 Sille se HERRAN peiue pite
tosin pimien ia ei walkian
oleman/ synghien ia ei sekehen.
5:21 Mine wihan teiden
Juhlapeiuenne/ ia ylencatzon
heite/ ia en malta kärsie teiden
Suitswffrain/ teiden
Cocouxissan.
5:22 Ja waicka te minulle
wffraisit Poltwffri ia Rocawffri/
em mine quitengan nijte
otolisexi ota/ enge catzo teiden
lihauan Kijtoswffrin pein.
5:23 Poiswie minusta sinun
Wirtes iyriät/ Sille eipe mine
woi sinun Psaltarinleikies cwlla.
5:24 Mutta Oikiudhen pite
ninquin Wedhen
iulghistettaman/ ia Wahurskaus
ninquin wäkeue wirta.

5:25 Olettaco te Israelin
Honesta minulle Teuraswffri ia
Rocawffri/ nelienne Kymmenne
wootena/ corues wffranuet? ia
hyuesti?

5:26 Te cannoitta ne teiden
Molochin Maiat/ ia teiden
Epeiumalten Cuuia/ ia sen
teiden Jumaloitten Tedhän/
iotca te itze teillene tehnyet
olitta.

5:27 Nin mine tadhon teite sis
teste anda edhembene
Damascon poiswiedhe/ sanopi
se HERRA Jumala/ ioca
Zebaoth cutzutan.

VI. Lucu.

*Taas hen hartaasti Ennustapi
Israelin Waldakunnan wastan.
Sille iota lehemin Onnettomus
ioutu/ site irttamax ia pahemaxi
he tuleuat. Quin nytkin tapactu/
iota enemin Sarnatan/ site
ylpiemexi Inhimiset ioutuuat/
Ette he waiuoin Coreuns/
Häcumans/ Ahnens/ walhens/
etc. hakeuat ia noutauat.
Sihenasti ette Rangastos heite
hauaitzemata käsitte.*

6:1 WE nijlle Coreille Zionis/ ia
nijlle/ iotca heitens sen
Samarian woren päle loottauat/
iotca heitens caikein
parahimmat caikessa
Mailmassa/ ia hallitzeuat/ quin
he tactouat/ Israelin Honesa.

6:2 Menget * Calneen ia
catzocat/ ia sielde menget
sihen swren Caupungijn
Hemath/ ia alaskeuket sihen
Philisterein Gathin pein/ iotca
ouat paramat Waldakunnat
olluet/ quin nämet/ ia heiden
Raioins swremat/ quin teiden
Raianna/

6:3 Quitengin he poiskarcotin/
coska heiden paha hetkens tuli.
Ja te hallitzet wäkiuallalla/
6:4 ia sille wälille te macat
Nursanluidhen Sengys/ ia
cariastat teiden Tepetin päle. Te
sööt ne parahimmat Laumast/
ia ne sötetut Wasicat carian
seast.

6:5 Ja leikitzet Psaltarin päle/
ia ticterat teille Weisut/ ninquin
Dauitki/

6:6 Ja winan Malioista iotta/
ia woitelet teiten Balsamilla. Ja
ette te miten sure Josephin
wahingon ylitze.

6:7 Senteden pite heiden nyt ninen edelkeumen/ iotca fangittuna poiswiedhen/ Ja ninen Pramarein rundaas pite poislackaman.

6:8 Sille HERRA ombi wannonut Sieluns cautta/ sanopi se HERRA Jumala Zebaoth/ Mine närkestyn site Jacobin Coreutta/ ia wihan henen Pallacins/ ia tadhon sen Caupungin ylenanda/ ia caiki mitke henes on.

6:9 Ja/ waicka wiele kymmene' Mieste ydhes Hones ylitzieisit/ pite heiden quitengin cooleman/

6:10 Ette cuki henen Setäns ia Enons ottais/ vloswiedhexens ne Luudh Honeesta/ ia sanoman nijlle/ iotca sen Honen Camaris ouat/ Wielekö sielle äni on? ia sen pite wastaman. He ouat caiki matkasans. Ja sanoman pite. Ole wait/ Sille euet he tactoneet ette HERRAN Nimen päle pidheis muistettaman.

6:11 Sille catzo/ HERRA ombi keskenyt/ Ette ne swret Honet pite lötemen aucoxi/ ia ne pienet Honet ette he Raghot saisit.

6:12 Cuca taita Orichten cansa

samota/ Eli Härkein cansa Callion päle kyndä? Sille te mwttetet Oikiudhen Sapexi/ ia sen Wanhurskaudhen Hedelmen Coirohoxi/

6:13 Ja turuat iuri turhan asian päle/ ia sanotta. Eikö me kyllä woipat ia wäkeuet ole?

6:14 Senteden catzo/ Mine tadhon ydhen Canssan teiden Israelin Honesta/ ylesherette/ sanopi HERRA Jumala Zebaoth/ ioca teite adhistaman pite sijte Paicast/ quin Hemathin pein mennehen/ haman * Halapaijun Oiahan asti.

VII. Lucu.

Tesse ouat Colme Näghöt/ ioilla hen Canssat Parannoxeen mana/ Waan quin ei se miten auta/ nin hen laske Mucalaiset heiden Mans mittaman/ iacaman ia omistaman. Tesse mös merkiten/ ette Prophetan waiua ia sarnan palca/ oli sula pilca ia ylencatze/ Ja hen mös Capina' Nostaiaxi soimattijn Waan ei hen senuoxi nuctelemast ia sarnamast lacanut.

7:1 NEin osotti minulle HERRA Jumala ydhen Näghyn/ Ja catzo/ yxi seiso ioca Rohomadhot teki/ iuri silloin quin Oras vlospukachta/ sijttequin Kuningas oli andanut Lambahans keritä.

7:2 Quin he nyt tadhoit ne Wiheriet coconans ylessödhe maan päldē/ sanoin mine. Ah HERRA Jumala ole armolinen/ Cuca tacto Jacobin taas ylesautta? Sille hen tosin on sangen Hoono.

7:3 Nin HERRA site catuij/ Ja sanoi. Ei sen pidhe tapactuman.

7:4 HERRA Jumala osotti minulle ydhen Näghyn/ Ja catzo/ HERRA Jumala cutzui Tulen/ sen cansa rangaitzeman/ ia piti swren syueydhen ylessömen/ ia io poissöi paran polen matkans.

7:5 Nin mine sanoin/ Ah HERRA Jumala/ lacka/ cuca tacto Jacobin taas ylessautta? Sille hen tosin on sangen Hoono.

7:6 Nin HERRA mös site catuij. Ja HERRA Jumala sanoi. Ei sengen pidhe tapactuman.

7:7 Mutta hen osotti minulle temen Näghyn/ Ja catzo/

HERRA seiso i ydhen Mwrin päle/ ioca Loodhinnooralla mitattu oli/ ia hen pithi sen Mittanooran Kädhesens.

7:8 Ja HERRA sanoi minulle. Mites näet Amos? Mine sanoin. Ydhen Mittanooran. Nin sanoi HERRA minulle. Catzo/ Mine tadhon ydhen Mittanooran wetä keskel minun Canssani Israelin cautta/ ia ei sillen hende ylitze.

7:9 Waan ne Isaachin Hijdhet pite autiaxi tuleman/ ia ne Israelin Kircot pite häuitetuxi tuleman/ Ja mine tadhon Miecan cans ylesnosta Jerobeam Honen ylitze.

7:10 Nin lehetti se Pappi Bethelis/ Amazias/ sen Israelin Kuningan Jerobeamin tyge/ sanoden. Se Amos tekepi ydhen Capinan/ sinua wasta/ Israelin Honesa/ eipe itze Maa woi henen Sanoians kersie.

7:11 Sille nein Amos sanopi. Jerobeam teuty Miecan cautta coolla/ Ja Israelin pite henen Maastans/ Fangittuna poiswietemen.

7:12 Ja Amazia sanoi Amosel. Sine Näkiä/ mene pois/ ia

pakene Judan maalle/ ia eläte sielle sinuas/ ia prophetera sielle.

7:13 Ja ele Bethelis sillen prophetera. Sille se on Kuningan Kirco/ ia Waldakunnan Hone.

7:14 Amos wastasi/ ia sanoi Amazial/ Eipe mine Propheta ole/ eike iongun Prophetan poica/ Waan mine olen Lehmeinpaimen/ ia Willificunain hakia.

7:15 Mutta HERRA poisotti minun Cariasta/ ia sanoi minulle. Mene/ ia Prophetizera minun Canssan/ Israelin wastan. Nin cwle sis sen HERRAN Sana.

7:16 Sine sanot/ Ele Prophetizera Israelin wastan/ ia ele puhu Isaachin Honen wastan.

7:17 Senteden sanopi HERRA nein. Sinun Emendes pite Caupungis raiskatuxi tuleman/ ia sinun Poicas ia Tytteres pite Miecan lepitze langeman/ Ja sinun Peldos pite Noralla mitattaman/ Mutta sinun pite ydhes saastaises maas cooleman/ Ja Israelin pite henen Maastans poisaiettaman.

VIII. Lucu.

On Ennustos ia Rangastus ninen Rickain Ahneuxest/ iotca nijte Rieuhie raskauttauat/ Jyuein hinnan corghottauat/ Mitat ia wacat wähendeuet/ Ja waacat/ Pundarit/ wichtit ynne waaruin cansa/ wärytteuet. Quin nytkin/ site pahembi/ ylenpalio prucatan. Joinenga teden Jumala coco Makunnan rangaitze ia witzapi/ ei waiuoin Sodhalla ia Nelelle/ waan mös henen oman Sanans ia caiken Lohutoxen poisottamisen cansa/ iota he ylencatzouat. Neite tulis meille Speilin ia Esicuuuan pite/ Ettei meilleke sencaltaista sattuis.

8:1 HERRA Jumala osotti minulle ydhen Nägyn/ Ja catzo/ sielle seisoi yxi Corghi Suuitulost.

8:2 Ja hen sanoi. Mites näet Amos? Nin mine wastasin/ Ydhen Corghin Suuitulost. Nin sanoi HERRA minulle. Loppu on tullut minun ca'ssani Israelin ylitze/ Em mine tado he'de sille' ylitzecatzoa.

8:3 Ja ne Weisut Templeis pite sinä peiuene ldkuxi kiendymen/ sanopi HERRA. Monet Coolluet Rumihit pite monissa paicoissa macaman/ iotca sala poiswiedheen.

8:4 Cwlcat tete/ te iotca ne Kieuhet sordhatta/ ia ne Waiuaiset Makunnas häuitete/ 8:5 ia sanotta. Coska tacto se Usicu loppua/ ette me Jyue saisim myydhe/ Ja se Sabbathi/ ette me madhaisin Ohra caupata ia Spannin wähenaisin/ ia Hinnan corghotaisim/ ia ne Waacat wärytteisim?

8:6 Senpäle ette me saisim ne Kieuhet Rahallam/ ia ne Hätennyet Kengein edest/ meiden haltuna/ ia Acanat Jyuein edest myisim.

8:7 HERRA on wannonut Jacobin Honen Coreutta wasthan/ Mite maxa/ ios minun pite sencaltaisi heiden Töitens vnochtaman?

8:8 Eikö Maan pidheis semmodhoisen Asiain teden wapiseman/ ia caiki sisel Asuuiset murechtiman? Ja sen pite coconans/ ninquin ydhen

Wedhen/ ylitze ioxeman ia poiswietemen ia ylitzepeitetuxi tuleman/ Ninquin se Wirta Egiptis tekepi.

8:9 Sille aialla sanopi HERRA Jumala/ tadhon mine Auringon Polipeiuest alaslaskia/ ia Man kircalla peiuelle pimittemen/

8:10 Mine tadhon teiden Juhlapeiuet murhexi/ ia caiki teiden Weisut weparcuhun käte/ Ja mine tadhon anda Sekin iocaitzen Lanten päle tulla/ Ja caiki Päädh paliaxi tedhä/ Ja tadhon heille ydhen Murhen saatta/ Ninquin iocu ainota Poica murehti/ ia heiden pite ydhen surkian Lopun saaman.

8:11 Catzo/ ne peiuet tuleuat sanopi HERRA Jumala ette minun pite ydhen Nelen maan päle lehettemen. Ei Nelen leiuen perest/ eli Janon Wedhen ielkin/ Waan HERRAN Sanan cwlemisen ielkin.

8:12 Nin ette heiden pite ymberinsioxeman ydhest Merest/ nin toisehen/ Pohiast nin lteen pein/ etziskellen HERRAN Sana/ ia ei quitengan pidhe leutemen.

8:13 Sinä peiuene pite caunit

Neitzyet ia Noricaiset nändymen
Janosta/

8:14 iotca nyt wannouat
Samarian Kirouxen cautta. Ja
sanouat/ Nin totta quin sinun
Jumalas Danis elepi/ Nin totta
quin sinun Jumalas Bersebas
elepi/ Sille heiden pite nin
langeman/ ettei heiden pidhe
woiman iellensylesnouseman.

IX. Lucu.

*Taas hen Ahneutta wastan
sarnapi/ Jota meiden mös tulis
mielehen otta/ ia meiten
parata/ Ellei me sama
Rangastost/ quin Israelki/
kersi/ Nimittein/ ette se
Assirian Kuningas/ ychte Osa
Canssast hirmulisest tapoi/ ia
toista Osa hen fangittuna
poiswei. Sitelehin hen Christusen
Waldakunnast sarnapi. etc.*

9:1 Mlne näin HERRAN Altarin
päle seisouan/ Ja hen sanoi.
Löö Pichtipielen päle/ nin ette
Ouenpuudh wärisisit. Sille
heiden Ahneudhens pite tuleman
heiden caikein Pääns päle. Ja
tadhon heiden Jelkintuleuaistens

Miecalla tappa/ ettei kengen
pidhe pakeneman/ eike iocu
pidhe sijte poispäsemen.

9:2 Ja waicka he heitens
hamaan Heluetijn caiuaisit/ nin
minun Käteni pite quitengin
heite sielde hakeman. Ja ios
ylesastuisit Taiuahasen/ nin
mine tadhon heite quitengin
alassööste.

9:3 Ja ios he heitens lymyisit
ylhelle sen Carmelin päle/ nin
mine tadhon heite sielde
ylesetzie ia poistemman heite.
Ja ios he heitens minun
Casuoni edest werhoisit Meren
sywydhes/ nin mine tadhon
Kermelle kāske/ ioca heite
sielle pistemen pite.

9:4 Ja ios he heiden
Wiholistens edes Fangina
käuisit/ nin mine quitengin
tadhon Miecalle keske/ ette se
heite sielle tappais. Sille mine
tadhon minun Silmeni heiden
ylitzens pite pahudhexi ia en
Hywydhexi.

9:5 Sille se HERRA Jumala
Zebaoth sencaltainen on/ quin
hen ydhen Maan rupepi/ nin se
sulapi/ ette caiki sisel asuuaiset
idkemen pite/ ette sen pite

caiken heiden ylitzens ioxeman
ninquin Wedhen/ ia se
waiotetahan/ ninquin se Wirta
Egiptis tekepi.

9:6 Henpä se on/ ioca Salins
Taiuaseen rakenda/ ia henen
Maians perustapi maan päle.
Hen cutzupi Wedhen meresse/
ia wodhatta sen maan päle/
HERRA henen Nimens on.

9:7 Eikö te Israelin Lapset
minulle nin oletta quin ne
Ethiopit/ sanopi HERRA? Eikö
mine Israelin Egyptista
vloswienyt/ ia ne philisterit vlos
Caphthorist/ ia ne Syrit vlos
Kirrist?

9:8 Catzo/ ne HERRAN Jumalan
Silmet näkeuet ydhen syndisen
Waldakundan päle/ Nin ette
mine sen Maan pirin päle iuri
poiskadhotan/ Waicka em mine
site Jacobin Honet ratki
poiskadhotta tadho/ sanopi
HERRA/

9:9 Sille catzo mine tadhon
keskie/ ia sen Israelin Honen
caikein Pacanain seas/ anda
seulotta/ Ninquin ydhel Seulal
seulotahan/ ia ne Jyuet ei
pidhe maan päle langeman.

9:10 Caiki Syndiset minun

Canssasani pite Miecalla
cooletettaman/ iotca sanouat/
Eipe se Onnettomus nin leszne
ole/ eike meille cochta.

9:11 Sille aialla/ Mine tadhon
sen caatunehen Daudin Maian
taas ylesrakenda/ ia tadhon
henen Reiens paicata/ ia mite
poisseriettu on/
iellensylesoienda/ ia tadhon
heite raketa/ ninquin se entises
aias ollut on

9:12 Senpäle ette heiden pite
nautitzeman ne Edomin
Tecteet/ ia ne Tecteet
caikein Pacanain seas/
Joinenga ylitze minun Nimeni
pite sarnattaman/ sanopi se
HERRA/ ioca neite tekepi.

9:13 Catzo/ Se * aica tulepi/
sano HERRA/ Ette tasan pite
kynnettemen ia nijtettemen/ Ja
tasana pite wina pusertaman ia
kyluettemen Ja Woret pite
makiat Wina tiuckuman/ Ja
caiki Mäet pite hedelmeliset
oleman.

9:14 Sille mine tadhon minun
Canssan Israelin Fangiuxen
kiende/ ette heiden pite ne
Autiat Caupungit rakendaman ia
asuman. Winatarhat istuttaman/

ia sijte wina ioman/ Pwtarhat tekemen/ ia Hedelme sijte sömen.

9:15 Sille mine tadhon heite heiden Maans sisel istutta/ nin ettei se sillen pidhe heiden

Maastans vlosiuritetut oleman/ Jonga mine heille andanut olen/ sanopi HERRA sinun Jumalas.

Amosen Prophetan Loppu

Obadia Propheta.

Alcupuhe.

OBadia tulkitan HERRAN Palueliaxi/ ioca lwillan Ahabin ia Jezabelin aicana olluexi/ ioca ketki Sata Prophetat Coopasa. 1. Reg. 17.

Mutomat lwleuat henen olluexi Edomeast yxi Proselijti/ Ette henen Näkyns ninen Edomeiten wastan erinens Ennustettu on/ Silloin quin se Babilonian Fangius tapactui. Sille hen lohuttapi sen Judan Canssan/ ette henen pite Zionin iellenstuleman. Ja on tieteminen ette sille Esijsel Isaachil oli caxi Poica/ Joista toinen cutzuttin nyt Esau/ nyt Seir/ nyt Edom/ iosta se Edumeerin makunda Idumea Grekixi cutzutan/ Lounan polen Judeast macaua/ kylle wäkeue ette henelle oli änemin quin caxikymmende/ muratut corkeis woreis/ Päcaupungit ioinenga Pää oli Theman.

Mutta toinen Poica oli Jacob/ ioca mös Israel. Cutzutan/ iosta Israelitit/ iotca Judeas/ cussa Jerusalem oli/ asuit. Joca nyt Jerusolima/ nyt Daudin Hone/ nyt Jacobin Hone/ nyt Josephin Hone/ nyt Judan Hone/ nyt se Zionin Worexi cutzutan.

Waan molemat makunnat ouat mäkiiset ia kiuiset. Ja quin se Esau/ weliens Jacobi wihasi/ ette Hen ennettein henelde poissiualsi sen Esicoisen hyuestisiugnauxen/ nin coco henen Jelkintuleuaisens/ wihasit ia palio paha teit/ custa he sait/ Jacobin Jelkintuleuaisille/ se on/ Israelitille/ ia olit aina heiden Wiholisillens auuliset/ heite wainoman/ sortaman/ fangitta/ pilcata ia häuitte/ Nin ette he pidhit Israelitein sordhost/ fangiuxest/ waiuast ia Radholisudhest

swriman ilon ia riemun. Teme sis Canssa on Antichristin iouckon ia falskein weliein esicuua/ iotca achkeroitzeuat aina ia iocapaicas Jumalan Canssa wahingoitta. Ninquin enimest caiki Prophetat nucteleuat ia laittauat ne Edomitit sencaltaisen iulman Pahuden teden. Ninquin mös se cxxxvij. Psalmi heiste walitta.

Ette nyt se ylitze mären mielen caruahutta/ quin ne Radholiset ia Murheliset (ioinenga tulis lohutetta) heiden waiuans ia surkiudhens ylitze/ pilcatan/ nauretan eikistellen/ ia pidhetellen/ Josta se Usko Jumalan tyge ydhen swren wäkeuen Kiusauxen kersipi/ ia Epeuskohon ia Epelyxehen wäkeuesti wetäpi. Nin asettapi Jumala tesse ydhen erinomaisen Prophetan/ sencaltaisten tuijmain Pilcuriten ia Kiusaiadhen wastan/ ia lohuttapi ne Murheliset/ ia wahuista heiden Uskons/ käkeuxel ia nuctella/ sen caltaisten iulmain Edomitein/ se on/ ninen Radholistein wastan/ ia lupauxel tuleuaisest Auust ia wapatuxest. Ja se tosin on sangen tarpelinen Lohutos ia yxi hyue Obadia/ semotoises Onnettuxes. Lopusa hen prophetera lyhysille sanoilla Christusen Waldakunnast/ ette sen pite/ ei waiuoin Jerusalemis/ Mutta caikis Canssoisa oleman/ quin hen sanopi HERRAN pite Waldakunnan oleman. Tesse Prophetas/ Nämet Päcappalet ouat.

J. Christusen wiholistein Cumpanit mös Jumalalda rangaistan.

Ij. Ne Jumalattomat rangaistetaan Jumalattomiten cautta/ ia sillens Jumala heite sihen prucapi.

Iij. Christusen Waldakunda ombi ijancaikinen.

liij. Ne Jumalattomat vskaltauat Linnains ia Kiuimurins päle/ Sotawäens/ Wallans/ Rickaudhens/ Wijsaudhens/ Mucalaisten auttamisen/ ia Sota Asetten hangitoxen päle. >etc.

V. Se witza/ ionga Jumala rangastoxesans prucasi/ wimein Tulehen heitetehen.

Vj. Waicka Seurakunda on caiken lens/ monella modholla waiuattu/ quitengin Jumala sen ylesrakenda/ wirghotta/ ia wahuista.

1:1 TEME ombi Obadian Näky.
Nein sanoi HERRA Jumala
Edomist. Me olema HERRALDA
cwlluet/ Ette yxi Lehetussana
on Pacanain sechan lehetetty.
Ylesnoskat/ ia sotikam heiden
wastans.

1:2 Catzo/ mine olen hoonoxi
tehnyt pacanaidhen seas/ ia
sangen ylencatzotetuxi.

1:3 Sinun sydhemes Coreus on
sinun wietellut/ ettes wortein
Kotkois asut/ sinun corkeis
Linnoisas/ ia sanot sinun
Sydhemeses/ Cuca tacto minun
teste mahansöste?

1:4 Waicka sine wiele ylhel
Corkiuxeen menis/ ninquin
Cotka/ ia tekis sinun Persäs
Techtein keskelle/ nin mine
quitengin tadhon sinun sielde
alassöste/ sanopi HERRA.

1:5 Jos Warcat eli Raateliat
tuleuat Öelle sinun ylitzes/
quina sinun pite nin wait
oleman. Ja heiden pite kyllä
warastaman/ Ja ios
Winanhakiat sinun ylitzes
tuleuat/ nin ei heiden pidhe
sinulle ychten Jelkinpoimitost/
iettemen.

1:6 Ah quinga heiden pite sen

Esaun vlostutkiman/ ia henen
Tauarans ylesetzimen?

1:7 Caiki sinun omas Lijttowelies
pite sinun Maaldas vlossöxemen.
Ne miehet/ ioinenga päle sine
panet sinun turuas/ pite sinun
wiettelemen ia sortaman/ Jotca
sinun leiues söuet/ pite sinun
pettemen/ ennenquin sine
homaitzet.

1:8 Mite maxa/ sanopi HERRA/
Mine tadhon samalla aialla/ ne
Wijسات Edomis/ houckioxi
tedhä/ ia Cauallutta Esaun
woren päle?

1:9 Sille sinun Wäkeues
Themanis pite epeilemen/
senpäle ette he caiki pite sen
Esaun woren päle/ murhan
cautta/ huckanduman.

1:10 Sen sinun Welies Jacobin
wären sordhamisen teden/
sihen aican coskas henen
wastans seisoit/

1:11 quin ne Mucalaiset henen
Sotawäens fangittuna poisweit/
ia Ulcomaiset henen Portoins
lepitze siselmenit/ Ja ylitze
Jerusalemmin aruan heitit/ nin
sine olit ninquin yxi heisteki/
Senteden pite sinun caiken
häpien ala tuleman/ ia

ijancaikisesta vlosiuritetuxi tulla.
 1:12 Eipe sinun pidhe sillen
 enembete nin näkemen sinun
 Lustis/ sinun Welies päle/
 henen Radholisudhens aicana.
 Ja ei sinun pidhe riemuitzeman
 ylitze Judan Lasten/ heiden
 surkiudhens aicana. Ja ei sinun
 Suus pidhe nin röyckiet Sanat
 puhuman/ heiden waiuans
 aicana.
 Obadja 1:13 Ei sinun pidhe
 minun Canssani Portein lepitze
 siselmenemen/ heiden
 surkiudhens aicana. Ei sinun
 pidhe lustis näkemen/ heiden
 Onnetuxens ylitze heiden
 surkiudhens aicana.
 1:14 Ei sinun pidhe heiden
 Sotawäens wastian lehettemen/
 heiden surkiudhens aicana. Ei
 sinun pidhe Tienharois
 seisoman/ henen
 Pakeneuaisians murhaman. Ei
 sinun pidhe henen Ylitzijeuiens
 sulkeman/ heiden adhistoxens
 aicana.
 1:15 Sille se HERRAN peiue
 ombi lesse/ ylitze caiki
 Pacanat/ Quin sine tehnyt olet/
 nin sinulle pite tapachtuman/ ia
 quin sine olet ansainut/ nin sen

pite sinun Pääs päle
 iellenstuleman.
 1:16 Sille quin te oletta minun
 pyhen Woreni päle ionuet/ Nin
 pite caiki Pacanat ymberins
 iooman. Ja heiden pite
 vlosryppeiemien ia ylesnielemen/
 Ja heiden pite oleman/ ninquin
 he ei ensingen olisi olluet.
 1:17 Mutta Zionin woresa/ pite
 wiele mutomat wapadhetuxi
 tuleman heiden pite pyhituxi
 oleman ia Jacobin Hone pite
 hene' Haltiains ylitze
 wallitzeman. Ja Jacobin Honen
 pite Tulen oleman/ ia Josephin
 Honen ydhen Lieckien.
 1:18 Mutta Esaun Honen/
 corsia/ sen heiden pite
 ylessytyttemien ia
 poisculuttaman/ nin ettei Esauin
 Honeste pidhe miteken techteixi
 iemen. Sille HERRa sen puhunut
 on.
 1:19 Ja ne Launaiset pite ne
 Esaun Woret/ ia ne Laxoin
 Asuuaiset pite ne Philisterit
 omistaman/ Ja mös heiden pite
 sen Ephraimin ia Samarian
 Kedhon omistaman/ Ja
 BenJamin pite sen woren Gilead
 omistaman.

1:20 Ja ne poisaietut teste
Israelin Lastein Sotawäest/
iotca ninen Cananeerin seas/
haman Zarphatin pein ouat/ Ja
ne poisaietut Jerusalemin
Caupungist/ iotca Sepharadis
ouat/ pite ne Caupungit Etelen
pein omistaman.

1:21 Ja Wapactaiat pite sen
Zionin woren päle tuleman/ ne
Esaun woret Domitzeman. Ja
sillens pite Waldakunda HERRAN
oleman.

Obadian Prophetan Loppu.

Jonan Prophetan päle.

Alcupuhe.

*TEme Propheta Jonas tulkitan Mettisexi/ iolla se Pyhe Hengi
Ramatus vsein merkiten/ ioca alati meiden cansan olcoon. Temen
Ise Amathai cutzuttin/ Latinaxi Werax/ Somexi Vaca nimitetty/ Ja
tai on ollut Gath Hepherist/ ioca Caupungi sijnä Sucukunnas
Zebulonis macapi/ Josua. xix. Cap. Sille nein on kirioitettu sijnä
toises Kuningan Kirias. xiiij. Cap. 2 Kun 14:25 Se Kuningas
Jerobeam iellensai Israelin Raiain tyge/ haman Hemathist/ sihen
Merehen Eremahan asti/ sen HERRAN Israelin Sanan ielkin/ ionga
hen on puhunut henen Paluelians/ Jonan/ Amathain poian suun
cautta/ sen Prophetan Gath Hepherist. Senteden ei hen ollut sen
Pacanain Lesken poica Zarphatist/ Zidonin tyge/ ioca sen
Prophetan Elian/ Nelen aicana rocki/ ionga poian hen cooluest
ylesherytti.*

*Josta Christus Luce. iijj. Mainitze. Waan tai oli Ebreus/ quin hen
itze j. Ca. todhista.*

*Ja henen aicanans se Kuningas Usia ylitze Judan hallitzi/ ia silloin
mös Israelin Waldakunnas/ ne Prophetit Hoseas/ Amos/ Joel/
Esaias/ muissa paicois ia Caupungis sarnasit. Neiste kyllä
merkiten/ quinga ialo/ callis Mies teme Jonas/ Israelin
Waldakunnas on ollut/ Ja Jumala swret Asiat henen cauttans*

tehnyt on/ Nimittein/ ette henen sarnans cautta/ se Kuningas Jerobeam/ nin onnelinen oli/ ette hen caiki iellenswoitti/ mite Hasael se Syrian Kuningas/ oli Israelin Waldakunnast poisottanut. Mutta teme on caikein ylitze (nijste quin hen oman Canssans seas teki) ette hen nin swren wäkeuen Waldakundan/ Assyrian/ rochkesi ruueta/ Ja nin hedelmelisest Pacanain seas sarnasi/ ioca henen omains tykene ei woinut nin palio/ monein Sarnains cautta vlostoimitta. Nin quin Jumala tadhois sen cansa osotta sen Esaian Prophetan Sanan.

Joca ei site cwllut ole/ henen pite site cwleman. Sixi Esicuuaxi/ ette caikille/ ioilla Sana runsasti onopi/ sen he pian ylencatzouat/ ia iotca site ei taidha saadha/ he kernasti sen wastanottauat. Ninquin itze Christus sano. Matt. xxj. Matt 21:43 Jumalan Waldakunda pite teilde poisotettaman/ ia Pacanoille annettaman/ iotca nijste hedelmen tekisit.

Teste Jonan Hystoriast me ensin Opimma/ Ette ioca ei mielellens ia rackaudhest tadho Jumalata seurata/ henen teuty site ylenmielens tedhä/ Ninquin Jonan tapactui.

Senteden pite iocaitzen Wirghasans Jumalata cwleman ia henen mielens noutaman/ Eli hen mös saapi rangastoxen.

I. Lucu.

1:1 SE HERRAN sana tapactui Jonan/ sen Amithain Poian tyge/ sanoden/

1:2 Ylesnouse/ ia mene sihen swren Caupungijn Nineuen/ ia sarna henesse/ Sille heiden Pahudens on minun Casuoni eteen ylestullut.

1:3 Mutta Jona ylesnousi

pakeneman HERRAN casuon edest/ ia tachtui Meren päle/ ia alastuli haman Japhon pein. Ja quin hen ydhen Haden leusi/ ioca tactoi Merelle menne/ annoi hen frachtin ia sihen siselastui/ ette hen heiden cansans Merelle menis/ HERRAN Casuon edest.

1:4 Nin annoi HERRA ydhen swren Twlen/ sen Meren päle

tulla/ ia nousi yxi swri ilma sen meren päle/ ette se Haaxi lwltn serietyxi.

1:5 Ja ne Haaximiehet pelkesit/ ia hwsit/ cuki henen Jumalans tyge. Ja vlosheitit ne Calut/ quin Hadhes oli Merehen/ ette se olis keuiemexi tullut. Mutta Jona oli alas Haden sisel astunut/ ia macasi vnesta raskautettu.

1:6 Nin Skippari meni henen tygens/ ia sanoit henelle. Mites macat? Nouse yles/ ia sinun Jumalas auxeshwdha. Jos Jumala lehes meiden pälen tadhois muista/ ettei me huckuisi.

1:7 Nin he sanoit toinen toisellens/ Tulcat/ ia aruat heittekem/ ette me tiedheisim Kenenge tedhen meille nin pahasti keupi. Ja quin he aruan heitit/ nin langesi arpa Jona' päle.

1:8 Nin sanoit he henelle. Sanos nyt meille/ mixi nin pahasti meille keupi? mite sinu' tecos on? ia custas tulit? custa Maaku'nast sine olet? Ja mista Ca'ssast sine olet?

1:9 Hen sanoit heille. Mine ole'

yxi Ebreeri/ ia site HERRA Jumala taiuahast mine pelken/ ioca teki Mere' ia sen Carkian.

1:10 Nin ne Miehet swrella pelgholla pelkesit/ ia sanoit henelle. Mixis temen teit? Sille he tiesit/ ette hen HERRAN edest pakeni/ Sille hen oli heille site sanonut.

1:11 Nin he sanoit. Mite meiden pite sinulle tekemen/ Ette Meri meille tyuenis? Sille Meri keui/ ia lainecti heiden ylitzens.

1:12 Hen sanoit/ Ottaca minua/ ia heitteke Merehen/ Nin Meri teille tyuene. Sille mine tiedhen/ ette teme swri ilma tulepi teiden pälen minun techteni.

1:13 Ja ne Miehet soudhit/ ette he Maan iellenssaisit/ Mutta euet he woinuet/ Sille Meri keui wäkeuesti heiden ylitzens.

1:14 Nin he hwdhit HERRAN tyge/ ia sanoit/ Ah HERRA/ Ele anna meite huckua/ temen Miehen sielun polesta/ ia ele meiden pälen wighattoinda werdä lue/ Sille sine HERRA teet/ quin sine tadhot.

1:15 Nin he otit Jonan/ ia heitit henen Merehen/ ia Meri asettuy lainectimast.

1:16 Ja ne Miehet pelkesit
HERRA swrella pelgholla/ Ja teit
HERRALLE Wffri ia Lupausta.

II. Lucu.

*On Kijtosweisu/ iossa hen
Jumalata auxenshwsu/ ia
autetuxi tuli. Senteden hen yliste
Jumalan armo ia hyuyttä/ kijtte
ia Cunnioitta/ Jumalata/ iota
se otolisembi wffri on. Meille
Esicuuaxi Rucoleman. etc. Coska
häte keske.*

2:1 Mutta HERRA walmisti ydhen
swren Walascalan/ Jonan
ylesnielemen. Ja Jona oli sijnä
Walascalan watzas/ colme
peiue ia colme öte.

2:2 JA Jonas Rucueli henen
HERRANS Jumalans tyge/ sen
Walascalan watzast/ ia sanoi.

2:3 Mine hwsin minun HERRANI
tyge/ minun adhistoxissan/ ia
hen wastasi minua/ Mine
parghuin Heluetin watzast/ ia
sine cwlit minun äneni.

2:4 Sine nackasit minun
Sywydhen/ keskelle Merte/ nin
ette Allot minun
ymberinspörydhit/ Caiki sinun

Lainehes ia Allos langesit minun
päleni.

2:5 Nin ette mine aiattelin/
minun poisheitetyxi sinun Silmeis
edest/ Quitengin mine taas
saan nähde sinun Pyhen
Templis.

2:6 Wedhet minun ymberipijrsit
Sieluni asti/ ne Syweydhet
minun ymberinswipoitit/
Cahilisto peitti minun Pääni.

2:7 Wortein peruxehen sahca
mine waioin/ Maa henen
Telillens minun salpasi
ijancaikisesta. Mutta sine

vlosweit cadhotuxesta minun
Sieluni/ HERRA minun Jumalan.

2:8 Coska minun Sieluni
minussa epeili/ nin mine
HERRAN päle muistin/ Ja minun
Rucouxen tuli sinun tyges/
sinun Pyhes Templises.

2:9 Mutta iotca loottauat
töidhens päle/ iotca quitengin
tyhiet ouat/ euet he Armo
tottele.

2:10 Mutta mine kijtoxella
tadhon wffrata/ mine pidhen
Lupauxen HERRALLE/ ette hen
minua autti.

2:11 Ja HERRA sanoi
Walascalalle/ ette hen Jonan

vloscacaiais Maan päle.

III. Lucu.

*Tesse on yxi iuri toimelinen/
Christilinen parannoxen Esicuua/
ette ne Nineuitit vskoit/ synnins
tunsit/ ia Elemens paransit/ ia
Jumalan päle vskalsit/ ette hen
sulast Laupiudhestans/ sen
ansatun Witzauxens/
armolisesta poiskiensi. Ja wiele
sijttekin/ teme meiden Uskon
päcappale wissixi ia wahuaxi
pysy/ Ette me sulasta Armosta/
paitzi Ansiota/ ia Töidhen
helpota/ synniste wapadhetam/
ia autuaxi tulemma.*

3:1 NIN tapactui HERRAN sana toisenkerdan Jonan tyge/ sanoden.

3:2 Nouse yles ia mene sihen swren Caupungin Nineuen/ ia sarna hene' wastans site Sarna/ ionga mine sinulle sanon.

3:3 Nin Jonas ylesnousi/ ia lexi Nineuehen/ HERRAN sanan ielkin. Mutta Nineue oli yxi Jumalan Caupungi/ colmet peiuekunda swri.

3:4 Ja quin Jona rupeis

siselkeumen ydhen peiuekunnan/ sarnasi hen/ ia sanoit/ Wiele ouat neliekymmende peiue/ nin pite Nineuen huckuman.

3:5 Nin ne Nineuitin Miehet vscoit Jumalan päle/ ia annoit sarnata/ Ette paastoman pidheis/ ia Säkit pälens puit/ seke swret ette pienet.

3:6 Ja quin se Nineuen Kuningan eten tuli/ nin hen Stolistans ylesnousi/ ia poisrisui henen Purpurin waattens/ ia kiäri itzens Säckihin/ ia istui tuhckahan.

3:7 Ja annoi vloshwta/ ia sanoa Nineuen lepitze/ Kuningan ia henen Sangarins keskyste/ tellens Inhiminen ia Eleien/ Naudhat ia Cariat/ ei pidhe miteken maistaman/ eike Laitumehen aiettaman/ ia ei wetteken iooman/

3:8 Waan seke Inhimiset ette Eleijemet pite Säckin kiäritteman/ ia luiasti Jumalan tyge hwtaman/ Ja iocainen palatkaan henen pahasta tiestens/ ia henen kädhens wäkiuallast.

3:9 Cuca tiete? Jumala mactais

käte/ ia catuua/ ia hendens
poiskiende henen hirmulisens
wihastans/ ettei me huckuusi.
3:10 Mutta quin Jumala näki
heiden Töijtens/ ette he palaisit
he pahasta tiestens/ nin
Jumala catuy sen pahuden
ylitze/ ionga hen oli puhunut
heille tedhexens/ ia ei
tehnytken.

IV. Lucu.

*Erinens tesse Jumalan Armo/
Laupius ia Hywys ylisteten/
Ettei hen pydhe Syndisite
cadhotta/ waan paramin sääste
ia armacta. Jos he mutoin
heitens parandauat.*

*Sihen seke Jonas ette Nineue
ouat sangen lohuliset Esicuuat.
Ette Jumala tacto Armolinen ia
Laupias olla/ nijlle/ iotca
heidens parandauat/ ia paha
tecons catuuat.*

4:1 SYte Jonas närkestuy
sangen swresti/ ia tuli
wihoisens/

4:2 Ja rucueli Jumalan tyge/ ia
sanoi. Ah HERRA/ Sepe se on
quin mine sanoin/ quin mine

wiele olin Maasani/ Senteden
mine mös tahdoin ennetten
poispaeta Merehen. Sille mine
tiedhen/ ettes armolinen/
Laupias/ pitkemielinen/ ia
swresta Hywydhest olet/ ia site
pahutta catuuainen.

4:3 Nin ota nyt minun Sieluni
pois minusta HERRA/ Sijne mine
tadhoisin ennen coolla/ quin
ele.

4:4 Mutta HERRA sanoi. Lwlecos
oikiasti wihastunues?

4:5 Ja ionas vloslexi
Caupungist/ ia istuij Caupungist
lteen pein/ Ja teki sielle
henellens Maian/ ia oli sen alla
wariosa/ sihenasti hen näkis/
mite Caupungille tapactuis.

4:6 Mutta HERRA Jumala
walmisti ydhen Curbitan/ se
casuoi Jonan ylitze/ ette sen
piti henen Pääns ylitze
warioman/ ia hende wirghotais
henen waiuasans. Ja Jonas
sangen riemuitzi sen Curbitan
ylitze.

4:7 Mutta HERRA walmisti ydhen
madhon homeneltan/ quin
Amurusko coitti/ ia se söi site
Curbitat/ ette se poisquietui.

4:8 Mutta quin Auringo

ylesnosnut oli/ walmisti Jumala ydhen quiuan Itetwlen/ Ja Auringoinen iski Jonan pään/ ette hen woimattomaxi tuli. Nin hen toiuotti henen Sieluns coleman/ ia sanoi. Mine tadhoisin ennen coolla/ quin ele.

4:9 Nin sanoi Jumala Jonan tyge/ Lwlecos oikein wihastunues sen Curbitan ylitze? Ja hen sanoi. Oikein mine wihastun hamen coleman asti. 4:10 Ja HERRA sanoi. Sine armaitzet site Curbitat/ iostas

ei mite tötetehnyt ole/ etke site ylescasuattanut/ Joca ycten Öen tuli/ ia ycten öen poiscatosi.

4:11 Ja ei minun pidheis armaitzeman Nineuen sen swren Caupungin ylitze? Jossa ouat enemien quin sata tuhatta ia caxikymmende tuhatta Inhimiste/ iotca euet tiedhä eroitta/ cumbi oike eli wasenkäsi on/ Sijhen mös palio Eleimit.

Jonan Prophetan Loppu.

Micha Propheta.

Alcupuhe.

SE Propheta micha/ ioca Neureyxi tulkitan/ oli Morasthist syndynyt/ quin Perimisen/ Somexi merkitze. Ja oli se Morasthi/ yxi Kylä/ Palestinas/ se Eleutheropolin Caupungin tyge Quin P. Ieronimus todhista. Tai eli ia sarnasi Esaian/ Hosean/ ia Amosen aicana/ ninen samain Kuningasten alla/ quin Heki/ iota temen Prophetian Titulus osotta.

Nin hen prophetera Kuningait Domariten/ Pappein/ ia falskein Prophetain wastan/ seke Judeas ette Israelis/ Ja heiden cadhotuxens ennustapi/ ette he Jumalan Sanan poisheitit/ ia paitzi henen pelcons Epeiumalutta seurasit. On hen sis yxi ninen ialoin Prophetain seas/ ioca mös ycteitzen Canssan/ heiden Epeiumaludhens teden/ wäkeuesti nuctele/ Ja sen Tuleuan Christusen ia henen Waldakunans/ alati mainitze. Nin ette hen quin

Sormellans sen Bethlehemin Caupungin osotta/ iossa Christus wissist piti syndymen. Ja senteden hen mös Udhes Testamentis sangen ylistetty on. Matth. ij. cap. Päldiskein/ hen laitta/ toru/ mana/ ennusta/ sarna etc. quin hen sanois. Coska Israelin ia Judan waldakunda huckaunde/ nin Christus tulepi/ ioca caiki pite hyuexi tekemen. Ninquin Mekin nyt laitan/ torum/ manam etc. Ette caiki lehes ylencatzotan. Christus quitengin wimeisse peiuene/ caiki vdhista/ ia meite caikista pahoista wapautta. On yxi Torusarna Israelin ia Judan Waldakunnan wastan/ heiden Epeiumaludhens teden/ Ette hen tacto Temen/ Jerusalemin asti häuitte/ Ja sen Canssa/ Assyrien Kuningan cautta/ poiswiedhä. Meille Uskon/ pelghon/ Parannoxen etc Esicuuaxi.

I. Lucu.

1:1 TEME on se HERRAN Sana/ ioca tapactuy Michan tyge/ Maresast/ Jothan/ Ahasin/ ia Jehiskian Judan Kuningain aicana. Jonga hen näki ylitze Samarian ia Jerusalemin.

1:2 Cwlcat caiki Canssa/ sine Maa wariota/ ia caiki * mite henes on/ Sille HERRALLA Jumalalla on puhumist teiden cansan/ Ja/ se HERRA henen pyheste Templistens.

1:3 Sille catzo/ HERRAN pite vloskeumen henen Siastans/ ia alasastuman ia tallaman Maan Corkiutta/

1:4 Nin ette Woretki pite henen

allans sulaman/ ia Laxot pite halkeman/ Ninquin Medenuaha Tulen edes sula/ Ninquin ne Wedhet/ quin alaswotauat.

1:5 Caiki nämet Jacobin ylitzekeumisen teden/ Ja Israelin Honen syndein teden.

Cuca on se Jacobin ylitzekeumys ? Eikö se Samaria ole ? Ja cutka ouat iudan Hijdet ? Eikö se Jerusalem ole?

1:6 Ja mine tadhon Samarian Kiuraunioxi tedhä Kedhon päle/ iotca Winatarhan ymberinspannan. Ja tadhon heiden Kiuens Laxohon wieritte/

ia Perustoxen asti mahanserke.

1:7 Caiki heiden Epeiumalans pite rickilötemen/ Ja caiki

heiden Saalins pite tulella
 ylespoltettaman/ ia tadhon caiki
 heiden Cuuans poishäuitte. Sille
 he ouat Hooranpalcasta cootut/
 senteden heiden iellens
 Hooranpalcaxi pite tuleman.

1:8 Sen ylitze minun teuty
 walitta ia parcuu. Minun teuty
 paliasna ia alastoinna keudhe/
 Minun teuty walitta ninquin
 Lohikermet/ ia murhectia
 ninquin Struthit.

1:9 Sille tehen Witzauxen ei ole
 ycten Neuuu/ sille se on tullut
 io haman Judan asti/ ia pite
 haman minun Canssani portin
 asti Jerusalemis vlottuman.

1:10 Elket site Gathis
 ilmoittaco/ Elket andaco teiten
 cwlda idkeue/ Waan menget
 Murehcammion siselle/ ia
 Tuckahan istucat.

1:11 Sine caunis Caupungi
 cukistan caikilla häpielle. Eipe
 sen Jalon pidhe sillen
 pramaman adhistoxens teden.

Sille * Naburin pite henelde
 poisottaman mite henelle on.
 1:12 Se cangia Caupungi toiuo/
 ettei nin pahaxi pidhe tuleman.
 Waan se Onnetus pite
 HERRALDA tuleman/ ia haman

Jerusalemin portin asti.

1:13 Sine Caupungi Lachis/
 waliasta Rattan eteen Wiret
 Orijt/ ia mene matkas. Sille
 sine olet sen tytteren Zionin
 Esicuua synnixa ollut/ ia olet
 sen Israelin Epeiumaludhet
 pitenyt/

1:14 Sinun teuty nin Fangit
 anda/ quin Gadkin. Sine
 Caupungi Achsib pite Lijstost
 Israelin Kuningain cansa
 pwtuman.

1:15 Mine tadhon sinulle
 Maresa/ sen oikian Perilisen
 saatta. Ja se cunnialinen
 Israelin Waldakunda pite
 Coopaxi tuleman.

1:16 Paliasta ia keritze sinuas
 ylitze sinun Herculistes Lastes/
 Tee sinuas iuri paliaxi ninquin
 Cotka/ sille he ouat sinusta
 fangittuna poiswiedhyt.

II. Lucu.

*Ette Epeiumalus/ Inhimisten
 oppi/ ia wäre Jumalan
 paluelus/ caikinaiset Pahannoxet
 ia Syndiset elemet Mötens
 wetäuet/ Senteden/ hen tesse
 Laitta Ahneudhen ia Wäkiuallan.*

*Joilla ne Hengeliset Esimiehet
nijte Rieuhie ratelit. Jota euet
he tactonuet anda rangaista.
Lopus hen Ennusta ette
Christusen waldakunda quitengin
tule/ Waicka se Israelin Canssa
Assyriahan poiswiedhen
fangittuna.*

2:1 VE nijlle/ iotca aiattelevat
wahingoitta/ ia achkeroitzeuat
pahoia Jonia heiden
Cammioisans/ ette he site
warhaisin/ quin amu walghista/
teutteisit. Sille nepä HERRAT
ouat.

2:2 He repiuet tygens Pellot/ ia
ottauat honet/ iotca he pyteuet.
Sillens he Wäkiualta harioittauat
iocaitzen Honen cansa/ ia
iocaitzen Perimisen cansa.

2:3 Senteden sanopi HERRA
nein/ Catzo/ Mine aiattelen
temen Sughun ylitze/ paha/
iosta ei teiden pide woiman/
teiden Caulan poiswetemen/
Eike teiden pidhe nin coriasti
keumen/ Sille ette yxi paha
aica tulepi.

2:4 Samalla aialla/ teiste Wirsi
weisatan/ ia Walitos. Jopa on
techty (ma sanotan) me

olema raadheltut. Minun
Canssan Maa oudhon Haltian
saapi. Coska hen meille ne
Pellot iellensanda/ iotca hen
meilde poisotti?

2:5 Ja tosin eipe teille osakan
pidhe HERRAN Seurakunnas
oleman.

2:6 He sanouat/ Ei tule
sarnata/ sille semmotoiset
sarnat/ euet he meihin tartu/
Eipe me nin ratki häpiehen tule.

2:7 Telle taualla se Jacobin
Hone itzens lohutta/ Lwlecos
HERRAN He'ge' nin ratki
poismennyxi ? Neitekö henen
pidheis tekemen ? Se on tosi/
Minun Puheni ouat suloiset nijlle
Hurskaille.

2:8 Mutta minun Canssan nin
tekepi/ ette minun teuty henen
Wiholisens olla. Sille he röueuet
seke Hamen ette Caawn ninquin
Sodhassa nijlde/ iotca irstana
euet heitens miteken pelke.

2:9 Te poisaiat minun Canssan
waimot heiden rackahimat
Honeistans/ ia poisotat alati
heiden piskuistans minun
Caunistoxen.

2:10 Senteden ylesnoskat ia
poismenget/ sille ettei te saa

tesse olla/ teiden
Epeiumaludhen teden/ pite
teiden armottomast
häuitettemen.

2:11 Jos mine olisin yxi Lipilari/
ia Walhensarnaia/ ia sarnaisin/
quina heiden pidheis iopuman
ia runduman/ sencaltainen olis
telle Canssalle souelias
Propheta.

2:12 Mutta mine tadhon sinua
Jacob coconans cokoman/ ia
ne ylitzieuet Israelis cocouheen
saatta/ Ja mine tadhon heite/
ninquin iongun Lauman/ ydhen
toisen cansa/ ychteen Stallin
siseltoodha/ Ja ninquin iocu
Lauma henen pihaitasans/ ette
sen Inhimisist copiseman pite.

2:13 Sen Sangarin pite heiden
etens lepitzesärkemen. Heiden
pite lepitzeserkemen/ ia Portist
vlos ia siselkeumen/ Ja heiden
Kuningans pite heiden edellens
keumen/ Ja HERRA esimeinen.

III. Lucu.

*Wastan Angarita Tyranni ia
wärie Prophetat/ iotca seke
wärin opetit/ ette pahasti
hallitzit/ Nin ette caiki heiden*

*tecons sihen seiso/ sadhaxens
Rickautta/ ia nijte Kieuhie
häuutte. etc.*

3:1 JA mine sanoin/ Cwlcat sis
te Pämiehet Jacobin Hones/ ia
te Esimiehet Israelin Hones.
Teiden tulis oikein olla ne iotca
Oikiudhen tietemen pidheis.

3:2 Mutta te wihatta site hyue/
ia racastat site paha. Te
kiskotta heiden Nahans heilde/
ia Lihan heiden Luistans/ ia
söötte minun Canssani Lihan.

3:3 Ja quin te oletta heilde
Nahan poisnylkenyet/ nin te
mös heiden lwns säriette/ ia
rickihaccat ne/ ninquin ychteen
Pataan/ ia ninquin Lihan
ychteen Cattilahan.

3:4 Senteden coska te nyt
HERRAN tyge hwdhatta/ nin ei
hen teite cwldede/ Waan hen
peittepi Casuons teiste sille
aialla/ ninquin te oletta teiden
pahan menon cansa ansainuet.

3:5 NEin sanoi HERRA niste
prophetist/ iotca minun
Canssani wietteleuet. He
sarnauat ette hyuesti pite
keumen/ coska heille söteuet
annetan. Mutta quin ei miteken

heiden suuns anneta/ nin he sarnauat/ ette Sota tulepi.
 3:6 Senteden pite teiden näkhyn Ööxi/ ia teiden Noituxe'/ pimeydhexi tuleman. Auringoisen pite ylitze nijte Prophetat laskeman/ Ja peiuen pite heiden ylitzens pimiexi tuleman.
 3:7 Ja ne Näkiet pite häpiehen/ ia ne Noidhat pilcaxi tuleman/ ia teuty caiki heiden suuns werhoman/ ettei sielle ole ychten Jumalan sana.
 3:8 Mutta mine olen teunens woimasta ia HERRAN Hengeste/ teunens Oikiutta ia wäkewytte/ ette mine Jacobin henen ylitzekeumisens/ ia Israelin henen Synnins tohdin ilmoitta.
 3:9 Nin cwlcats sis täte/ te Jacobin Honen Pämiehet/ ia te Israelin Honen Esimiehet/ te quin Oikiutta cauhistat/ ia toisinkäennet caiki mite toimeliset ouat.
 3:10 Te quin Zionin weren cansa ylesrakennat/ ia Jerusalemin wärydhen cansa.
 3:11 Henen Pämiehens Domitzeuat Lahia in teden/ Henen Pappeins opettauat Palcan teden/ ia heiden

Prophetins noituuat Rahain teden. Loottauat heitens HERRAN päle/ ia sanouat. Eikö HERRA ole meiden seassan ? Ei woi ychten Onnettomust meiden pälen tulla.
 3:12 Senteden pite Zionin/ teiden tedhen/ ninquin iocu Peldo kynnetuxi/ Ja Jerusalem Kiuraunioxi/ ia se Templin Worimetzen warpexi tuleman.

IV. Lucu.

On sangen caunis Lupaus/ ia Lohutos Christusen Waldakunnast. Sille Euangeliumin cautta/ tuleuat sydhemet Jumalan Laupiudhen/ ia Christusen Ansion cansa/ wahwistetuxi/ synnin/ coleman/ Perkelen ia caiken Pahuden wastan. Sihen Propheta Canssans manapi vskoman/ turuaman ia Apu pytemen. etc.

4:1 MUtta sijnä wimeiszne aicana/ pite sen * Woren/ ionga päle se HERRAN Hone seisopi/ walmistetuxi tuleman/ corkeimaxi quin caiki Woret/ ia pite ylitze ne Cuckulat

corghotetuxi tuleman.

4:2 Ja Canssat pite sinne ioxeman/ ia monet pacanat sinne meneuet/ ia sanouat. Tulcat/ ia ylesastucam HERRAN Woren päle/ ia sen Jacobin Jumalan Honen tyge. Ette hen Opetais meille henen Teitens/ ia me waellaisim henen Polghuins päle. Sille Zionista pite Lain vloskeumen/ ia HERRAN Sana Jerusalemista.

4:3 Henen pite domitzeman swren Canssan seas/ ia rangaitzeman palio Pacanat caucasis Makunnis. Silloin heiden pite Miecans Wannaxi/ ia heiden Keihens Wicadhexi tekemen. Ei ychten Canssa pidhe toista Canssa wastan Miecca ylesnostaman/ Eike heiden pidhe sillen Sota harioittaman.

4:4 * Jocaitzen pite henen Winapuuns alla/ ia henen Ficunapuuns alla asuman/ ilman pelghota/ Sille sen HERRAN Zebaothin suu ombi sen puhunut.

4:5 Sille iocainen Canssa pite henen Jumala's Waeldama'/ Mutta meide' pite waeldama'

meide' HERRAN Jumala' Nimes aina ia ijancaikisesta

4:6 sille aialla/ sano HERRA Jumala/ mine tadhon sen * Onduuaisen coota/ ia sen poishylictun cocon saatan/ ia sen ionga mine waiuanut olen. 4:7 Ja tadhon sen Onduuaisen perilisie saatta/ ia sen Heicon swrexi Canssaxi tedhä. Ja HERRAN pite heiden pälens Kuningan oleman Zionin woren päle/ teste aiasta haman ijancaikisesta.

4:8 Ja sine Torni Eder/ sen Zionin Tytterin linna/ Sinun Culdainen Rosis pite tuleman/ se entinen Esiualta/ sen tytterin Jerusalemin Waldakunda.

4:9 Mixis sis nyt muihin Ysteuihin sinus lootat/ ninquin et sine tete Kuningast saisi ? Eli ninquin teste Neuuonandaiast ei miteken olis/ Ette kipu sinuhun tartui ninquin wastoinoleuaisen?

4:10 Armas kersi sis sencaltaisia Kipuia/ ia lietzota sine Tyter Zion/ ninquin iocu wastoinoleua. Sille sinun teuty totta vlos caupungist menne/ ia kedhon päle asuman/ ia Babiloniahan tuleman. Mutta

sinun pite taas sielde
pästetemen/ sielle HERRAN pite
sinua pästemen sinun
Wiholisistas.

4:11 Sille monet pacanat pite
sinun wastas cocoundeman/ ia
sanoman. Hen ombi raateluxi
techty/ Me tadhon meiden
himon Zionist nädhä.

4:12 Mutta euet he miteken
HERRAN aiatoxist tiedhe/ ia
euet henen Neuuostans
wariaottanuet/ ette hen heite
ychtenhakenut on/ ninquin
Lychtet Luuahan.

4:13 Senteden ylesnouse ia
warstoa sine tyter Zion/ sille
mine tadhon sinulle tedhä
Rautaiset Saruet ia Cupariset
Kynnet/ ia sinun pite palio
Canssa rundeleman/ Nin mine
tadhon heiden Tauarans
raateluxen HERRALLE anda/ ia
heiden Hywydhens sillen caiken
Mailman Haltialle.

4:14 Mutta nyt sine Sotanainen
hangitze sinuas. Sille meite
skantzatan/ ia se Israelin
Domari Witzan cansa Poskelle
lödhen.

V. Lucu.

*On iuri caunis Ennustos
Christusest ia henen
Waldakunnastans/ ia hen
osotta Bethlehem/ henen
Syndymisens paican/ aialisest/
vaicka hen on ijancaikisesta
ollut. Nin hen opetta henen
Wirghastans/ Syndie ia
Colemata wastan. Etc.
Wimein hen Apostolist/ iotca
ninquin Caste/ caiki maat
torectiuat/ ennusta/ Jotca
Inhimiset Perkelen wallast
poistemmuat.*

5:1 JA sine Bethlehem Ephrata/
ioca pieni olet/ ninen Juda'
tuha'ni cochta'/ Sinusta sen
pite tulema' ioca Israelis pite
HERRAN olema'. Jo'ga
vloskeumys alghusta on ollut ia
ijancaikisudhesta.

5:2 Siteweli hen andapi heite
wauata/ haman sihen aican
asti/ ette se/ ioca synnyttemen
pite/ olis syndynyt. Silloin ne
ylitzienyet henen Weliestens pite
iellenstuleman Israelin Lastein
tyge.

5:3 Mutta henen pite

ylesastuman ia HERRAN
wäkewydhén cautta hallitzeman/
ia henen Jumalans Nimen
HERRAUDHEN cautta/ ia heiden
pite irstana asuman. Sille henen
pite samalla aialla Cunnialisexi
tuleman/ nin lauialda quin
Mailma on.

5:4 Sihin me mös Rauha saama
sijte Assurist/ ioca nyt meiden
Maan sisellangenut on/ ia
meiden Honet tallanut on. Sille
henen wastans seitzemen
Paimenda ia cadhexen Pämiest
henen ylitzens pite
ylesheräydettemen/

5:5 iotca sen Assurin Maan pite
Miecalla häuittemen/ Ja *
Nimrodin maan heiden paliailla
Aseillans. Sillens me Assurist
pästetuxi tulema/ ioca meiden
Maan sisellangenut on/ ia
meiden Raianna tallanut on.

5:6 Ja pite mös ne Ylitzienyet
Jacobis/ monein Canssain seas
oleman/ ninquin Caste
HERRAST/ ia ninquin ne Pissarat
rohoin päle/ ioca eiketeken
odhota/ eike wartioitze
Inhimisten ielkin.

5:7 Ja/ ne ylitzienyet Jacobist
pite monein Canssan seas

oleman/ ninquin Jalopeura
Petoin seas metzes/ nin quin
nori Jalopeura Lambain Lauman
seas/ iotca eikengen woi
poiskarcotta/ quin hen
lepitzemene/ alassotke ia
repele.

5:8 * Sille sinun Kätes pite
Woiton saaman caikia sinun
Wiholisis wastan/ ette caiki
sinun wiholises teuty
Ulosiurittaman.

5:9 Samalla aialla/ sano
HERRA/ mine tadhon sinusta
poisotta sinun Orihijis/ ia
cadhotta sinun Rattas.

5:10 Ja tadhon sinun Maas
caupungit Ulosiuritta/ ia caiki
sinun Linnas alasserke.

5:11 Ja tadhon ne Welholiset
sinus vlosiuritta/ ettei yxike'
Merkeintulkit pide sinun tykenes
olema'.

5:12 Mine tadhon sinun Cuuas
ia Epeiumaloittes sinusta
vlosiuritta/ ettei sinun pidhe
sillen cumartaman sinun Käteis
Teghoi/

5:13 Ja tadhon sinun Hijdhes
mahanhakat/ ia sinun
Caupungeis häuite.

5:14 Ja mine tadhon Coston

harioitta hirmudhella ia wihalla/
caikein Pacanain wastan/ iotca
ei cwlla tadho.

VI. Lucu.

*On sangen ialo Sarna wastan
Canssan Cangiudhen ia
Kijtemettydhen monein swrein
Jumalan Hyueintecoin coctan.
Sille eipe se ole oikia Jumalan
paluelus/ poluia notkista/ Päät
callista/ Poltwffri tedhä. etc.
Maan Jumalan Sanoia cwlla/
cunnioitta ia ketke/ racasta/ ia
neure Jumalan edes/ Ja
wastoinkeumises kersiue olla/
Oikia Mitta/ Waaca. etc. Prucat.*

6:1 CWlcat sis/ mite HERRA
sanopi/ Nouse yles ia nuctele
ne Woret/ ia cwlkan Cuckulat
sinun Änes.

6:2 Cwllkat te Woret quinga
HERRA tacto rangaista/ ynne
sen wäkeuen Maan Perustosten
cansa. Sille HERRA tactopi
henen Canssans rangaista/ ia
Israelin cansa taistella.

6:3 Minun Canssan/ mite mine
olen sinulle tehnyt/ eli mille
mine olen sinua raskauttanut ?

sanos se minulle.

6:4 Mine quitengin olen sinun
Egyptin maalda vloswienyt/ ia
sijte Oriaudhen Honesta sinun
Lunastin/ Ja lehetin sinun etees
Mosen/ Aaron ia Miriam.

6:5 Minun Canssan/ aiattele
sis/ mite Neuuo Balach se
Moabin Kuningas piti/ Ja mite
Bileam se Peorin Poica hende
wastasi/ Sittimist haman Gilgalin
asti/ Ette te sijte merkitzisit/
millemoto HERRA caiki hyue
teille tehnyt on.

6:6 Mille minun pite HERRA
lepyttemen ? Wai pään
callistoxella sen corkian
Jumalan eteen ? Pitekö minun
he'de lepytteme' Poltwffrilla ia
wosicunnaisilla Wasicoilla?

6:7 Lwletkos/ ette HERRALLE
ombi miennoudhe monista
tuhant Oinaist ? taica Oliusta/
waicka wiele sijte epelughuiset
Wirdhat teunens olisit ? Eli/
pitekö minun andaman minun
Esicoisen Poian/ minun
ylitzekeumisen teden ? Eli minun
Rumin Hedelme/ minun Sieluni
synnin teden?

6:8 Se on sinulle sanottu/ o
Inhiminen/ mite hyue on/ ia

mite HERRA sinulda waati/
Nimitein/ Ettes ketkisit Jumalan
Sanan/ ia rackautta
hariottaisit/ Ja ole Neure sinun
Jumalas edes.

6:9 HERRAN änen pite ylitze
Caupungin hwtaman/ Mutta
ioca sinun Nimes pelkepi/
henen pite menestymen. Cwlcat
te Sucusunnat/ mite sarnataan.

6:10 Eikö minun pidheis
wihastuman sen wären Tauaran
ylitze sen Jumalattoman
Honesa/ Ja ette Mitta
wähemexi tedhän?

6:11 Eli pidheiskö minun ne
wäret Waaghat ia falskit Wictit
säkeise coctulisexi aruaman?

6:12 Joinenga cautta/ henen
Rickahins palio wärytte tekeuet/
ia henen Siselasuuaisens walhen
prucauat/ ia petteueinen Kieli
ombi heiden suusans.

6:13 Senteden mine mös rupen
sinua rangaitzeman/ ia sinua
häuitte sinun syndeis teden.

6:14 Ei sinulle pidhe kyllä
söteuete oleman/ ia pite
nändymen. Ja mites käsitet/
eipe se quitengan pidhe
päsemen. Ja mite päsepi/ site
mine Miecalle ylenannan.

6:15 Sinun pite kyluämen/ ia ei
ylesleickaman. Sinun pite Oliun
persaman/ Ja ei sille itzes
woiteleman/

6:16 Ja nooren Winan
persaman/ ia ei site wina
iooman. Sille te pidhet ne Amrin
Epeiumalan palueluxet/ ia caiki
Ahabin Honen teghot/ ia seurat
heiden Oppins.

6:17 Senteden mine tadhon
sinua autiaxi panna/ ia hene'
Siselasuuaisens/ nin ette heille
tissatan/ ia pite minun
Canssani häpien candaman.

VII. Lucu.

*On yxi Walitos Mailman
pahuden wastan/ Ettei kengen/
paitzi Jumalan Sana/ ole
wskottapa/ Sille Tai itzens/
nijste ainoasta lohuttapi caikis
tuskisans/ murheisans/ ia
sydhemmen Kiwuisans. Lopus hen
Christusen waldakunnast
ennustapi/ caikis Mailmas
pacanain seas sarnattaua/
Jumalan armost
Euanuangeliumin cautta.*

7:1 OY/ Ette minulle nin

tapactupi quin sille/ ioca
Winatarhas techtet hakepi/
cussa ei ycten Wina Marioi
leute sötä/ ia quitengin kernasti
pydheisin sen kypsynen
Hedelmen.

7:2 Hyuet Miehet poisouat tesse
maassa/ Ja ne Wanhurskat
euet sillen Inhimisten seas ole.
Caiki he weijuuet wertä
vloswodhataxens. Jocainen
wacopi site toista/ sadhaxens
hende häuitte/

7:3 ia lwleuat heidens hyuesti
tekeuens/ coska he pahasti
tekeuet. Mite Pämies tactopi/
site Domari sanopi/ ette se
henelle iotaki kyue iellenstekis.
Ne Wäkeuet puhuuat oman
tactons peresti/
wahingottaxens/ ia wändeuet
quin he tactouat.

7:4 Se caikein paras heiden
seasans/ on ninquin
Orientappura/ Ja se caikein
Toimelisembi/ ninquin Odhaket.
Mutta coska sinun Sarnaiadhes
päiuat tuleuat/ coskas
etziskeltuxi tulet/ silloin he
tuleuat epetiedhoisexi/ cuhunga
heiden pite.

7:5 Eikengen vskoco henen

Lehimeistens/ Eikengen
vskaltaco Pämiesten päle. Ketke
sinun Suus oui/ heneste/ ioca
macapi sinun helmasas.

7:6 Sille poica yle'catzopi Isens/
Tyter yleskarca Eitins wastan/
ia Minie henen Anoppins
wastan. Ja Inhimisen Wiholiset/
ouat henen oma Perehens.

7:7 MUtta mine tadhon HERRAN
tyge catzoa/ ia minun
Terueydhen Jumalan ielkin
odhotta/ Minun Jumalan pite
minua cwledeleman.

7:8 Ele iloitze minun
Wihanaisian minun ylitzeni/ ette
mine mahanlangeisin/ Minun
pite taas ylesnouseman/ Ja
waicka mine pimeydhes istun/
nin HERRA quitengi minun
Walkiudhen on.

7:9 Mine tadho' HERRAN wiha'
canda/ Sille mine ole' henen
wastans synditehnyt/ sihenasti
hen minun Sackoni toimitta/ ia
minulle Oikiutta saatta. Henen
pite minua Walkiutehen wiemen/
ette mine iloizna henen
Armons saan nähä.

7:10 Site minun Wihanaisen pite
näkemen/ ia caikilla häpielle
seisoman/ ioca nyt minulle

sanopi/ Cussa on se HERRA
sinun Jumalas ? Minun Silmeni
pite sen näkemen/ ette Sen
pite nin quin Loghan Catuilla
poliettaman.

7:11 Sille aialla/ pite sinun
Muris ylesraketttaman/ ia
Jumalan Sana lauialda
iulghistettaman.

7:12 Samalla aialla/ heiden pite
sinun tyges Assyriast/ ia nijste
wahwoista Caupungeista
tuleman/ hamast nijste
wahwoista Caupungeista nin
Wirtahan asti/ ydhest Merest
nin toisehen ydhest woresta/
nin toisehen.

7:13 Sille Maan pite autiaxi
tuleman henen Siselasuaistens
teden/ heiden Töidhens
hedelmen teden.

7:14 Mutta caitze Canssas sinun
Sauualas/ sinun Perimises
Lauman/ ioca asupi seke
yxinens Metzses/ ette Pellon
Nurmis. Anna heite caita
Basanis ia Gileadis/ ninquin
entises aighas.

7:15 Mine annan heille lhmeit
nädhä/ Ninquin muinen coska
he Egyptin maalda vloslexit.

7:16 Ette ne Pacanat näkisit/ ia
caiki heiden Woipans häpieisit/
ia panisit kädhens heiden suuns
päle/ ia heiden Coruians
kijnitukisisit.

7:17 Heiden pite tomun
noleman/ ninquin Kermet/ ia
wärisemen heiden Auckoisans/
ninquin Madhot maan päle.
Heiden pite pelkemen heitens/
meiden HERRAN Jumalan edes/
ia wapitzeman sinun edeses.

7:18 Cuca ombi sencaltainen
Jumala quin sine olet ? Joca
synnit andexiannat/ ia souit
ninen cansa/ iotca ouat sinun
Perimises Tecteit/ ioca ei
wihans ijäti pidhe.

7:19 Sille hen on Laupias/
Henen pite wiele nytki
armactaman meiden pälen/
meiden Pahateghot
alassotkeman/ ia caiki meiden
Synnit Meren syueytehen
heittemen.

7:20 Sinun pite Jacobil
Wacuden/ ia Abrahamil Armon
pitemen/ ninquin sine meiden
Isillen muinen wannonut olet.

Loppu Micast Prophetast.

Nahum Propheta.

Alcupuhe.

SE Propheta Nahum ennustapi sijte häuitoxest/ ionga ne Assyrit Israelin ia Judan Canssan wastan/ prucaman piti/ ninquin mös Salmanassarin ia Sennacheribin cautta tapactui/ heiden surein syndeins teden. Nin quitengin/ ette ne hurskat Ylitzienyet/ piti tedhelle pysymen/ Quin Ezechian ia henen werteitzens tapachtui. Waicka nin näky/ quin Tai on Esaian edhelle ollut/ taica sille samalla aialla. Quitengi se Ramattu/ Sedar Olam/ sano henen sarnanexi Joelin ia Habacuchin aicana/ sen caikein Jumalattoman Kuningan Manassen alla/ ia senuoxi eipe hen henen Nimens mainitze/ ninquin mw dh tekeuet Kuningaillens. Teme ennustapi sen Assyrian Waldakunnan häuitoxest/ ia liaten sen Caupungin Nineuen/ iotca sijtte rupesit synditekemen/ quin Jonas heite parannoxeen sai.

Joca wodhes sen Chaldeerin Kuningan NebucadNezarin/ seke Nineues ette coco Assyrian Waldakunnas tapactui. Jota mös Tobias heille noitui ia sano. Heiden Pahudhens pite heite lepyttäman. Sille he ylenpaldisest waiuaisit ne Israelist Fangitut. Senteden tai lohuttapi henen Nimens perest (Sille Nahun Ebreixi/ ombi Lohuttaia Somexi) se Jumalan Canssa/ Ette heiden Wiholisens/ ne Assyrit/ pite wastoinpein häuitetuxi tuleman/ quin he Juttaille teit. Lopus se on mös/ yxi Ennustos Christusest.

Cap. 1.

Nijste hyuiste Sarnaist/ iotca Rauha ia Terueytte iulghistauat/ Woren päle/ Ja keskeuet Judan iloitzeman/ Ette Judaas pite se hyue sanoma/ ia se iloinen Jumalan palvelus/ henen Sanans cautta/ oleman/ opettu ia wahuistettu. Senteden hen macta kylle yxi Oikea Nahum/ Lohuttaia/ cutzutta ia olla. On yxi Ennustos/ Ette se Assyrian Kuningas piti Israelin fangittuna poiswiemen/ Ja sen Judan Waldakunnan/ haman Jerusalemin asti/ häuitemen.

Ette Me oppisim/ Jumalan seke Armolisen ette wihaisen oleuan. Armolisen heille/ iotca henen pä lens vskaltauat. Wihaisen/ nijlle/ iotca ilman Jumalan pelcota/ synnis eleuet/ ia oman wäens ia wallans päle turuauat.

I. Lucu.

1:1 TEME on se Raskaus
Nineuen ylitze/ ia se Nahumin
Elkost/ Ennustos.

1:2 HERRA on yxi kiuas Jumala/
ia Costaia/ Ja/ yxi Costaia on
HERRA ia hirmulinen.

1:3 HERRA on yxi Costaia henen
Wiholistens wastan/ ia ioca
henen Wainolisians ei vnochda.
HERRA on Kersiueinen/ ia swri
woimasta/ ia ei mite iete
rangaitzemat. Henpe HERRA on/
ionga Tiet twlis ia * Twlispäis
ouat/ ia henen Jalcains alla
paxut piluet.

1:4 Joca nuctele Meren ia
quiupapi sen/ ia caiki Wirdhat
meriättömexi tekepi. Basan ia
Carmel taipupi/ ia mite sen
woren Libanon päle cucoista/
nändypi.

1:5 Wooret wapitzeuat henen
edesens/ ia Cuckulat huckuuat/
Maa iärise henen edesens/
Sihen mös se Maanpijri/ ia caiki

iotca henes asuuat.

1:6 Ja cuca seisone henen
Wihans edes? Eli cuca woi
pysyä henen Hirmusudhens
edes? Henen wihans palapi
ninquin Tuli/ ia Calliot
lochkeuat heneste.

1:7 HERRA ombi laupias/ ia yxi
Turua hädhen aialla/ ia tundeppi
ne/ iotca henen pä lens
vskaldauat.

1:8 Coska Wedhenpaisumus
ylitze iooxe/ nin hen tekepi sen
cansa ydhen lopun. Mutta
henen Wiholisians hen
pimeydhen cansa wainopi.

1:9 Mite se sis on/ ette te
HERRAN wastan iotakin
aiattelet? Hen quitengin sijte
Lopun tekepi. Eipe se
Onnettomus cadhesti tule.

1:10 Sille ninquin ne
Orientappurat/ iotca
secaseurain casuauat/ ia
parahiman Nesten piteuet/
tuleuat ylespoltetuxi quin quiuat
Cordhet/

1:11 Jwrinin pite oleman se
Coiralinen Neuuo/ ioca sinusta
tulepi/ ia paha HERRAN wastan
aiattele.

1:12 Neite sanopi HERRA/ He
tulcoon nin hangitetuxi/ ia
wäkeuexi quin he tactouat/ Pite
heiden quitengin mahanhakatuxi
tuleman/ ia poismenemen. Mine
olen sinua neurittenyt/ Mutta
em mine tadhon iellens sinua
neurytte.

1:13 Waan tadhon silloin henen
lkeens sinusta/ iotas cannat/
serkie/ ia sinun Siteis
rickireuäiste.

1:14 * Mutta sinun wastas ombi
HERRA keskenyt/ ettei yxiken
sinun Nimes Siemende pysymen
pite. Sinun Jumalas Honesta
mine tadhon sinun hucutta. Ne
Epeiumalas ia Cuuas mine
tadhon sinulle Haudhaxi tedhä/
Sille sine olet tyhiexi tullut.

1:15 CAtzo/ Wortein päle
tuleuat ydhen hyuen Sanoman
Jalghat/ iotca Rauha sarnauat/
Pidhe sinun Juhla peiues Juda/
ia maxa sinun Lupauxes. Sille
eipe se Jumalatoin Tyranni
pidhe sillen sinun ylitzes
tuleman Se on ratki vlosiuritettu.

II. Lucu.

*On yxi Ennustos sen Assyrian
Waldakunnan ia Nineuen
Päcaupungin wastan/ Ette se
Babelin Kuningas
Nebucadnezar/ sen woittaman/
raateleman/ ia häuitemen piti/
Quin heki Juttaille tehnyt olit.
Sixi Esicuuaxi/ ettei ychten
Walda/ Wäke/ woima/ paitzi
Jumalan pelghon/ woi/ pysy
henen wihans ia rangastoxens
wastan etc.*

2:1 SE Haaskaia pite sinun
wastas ylesastuman/ ia ne
Linnas scantzaman/ Mutta
hyuesti wariota Teistes/
hangitze itzes parahin/ ia
wahuista sinus ylenwäkeuest/
Quitengin sine ratki
poispoimetan/ ia sinun Oxas
turmellan.

2:2 Sille HERRAN pite Jacobille
Woiton andaman/ Ninquin hen
Israelingi woiton annoi.

2:3 Henen Wäkeuens Kiluet
ouat ruskiat/ Henen
Sotawäkens vloscatzo/ ninquin
Purpura/ henen Rattans
walistauat ninquin Tuli/ coska

sotaan mennen/ Heiden
Speitzins häilyuet.

2:4 Raattat Caduilla wieriuuet/ ia
kitiseuet/ matkoista/ He
walcuuat ninquin plusut/ ia
kieuuuet toinen toistans ohitzen/
ninquin pitkeisen leimaus.

2:5 Mutta henen pite
aiatteleman henen Wäkeueistens
päle/ Quitengin heiden pite
langeman edeskuhunga he
tactouat/ ia heiden pite
riendemen Mureins pein/ ia
Sihen Scantzijn cussa he irstana
olisit.

2:6 Mutta ne Portit Wirtain
tykene quitengin ylesauatan/ ia
sen Kuningan Pallacin pite
alaslötemen.

2:7 Sen Trötingin pite fangittuna
poiswietemen/ ia henen
Neitzyens pite hoocaman
ninquin Mettiset/ ia Rindoians
löuet.

2:8 Sille Nineue on ninquin iocu
Lammico teunens wette/ Mutta
sen saman teuty poiswota.
Seisocat Seisocat (pite heide'
hwtaman) Mutta eikengen sielle
pidhe iellenspalaiaman.

2:9 Nin röueket nyt Hopiat/
röueket Culda/ Sille tesse on

se Rickaus ilman loppumat/ ia
caikinaisten Callijn Clenodiain
palius.

2:10 Mutta nyt sen teuty iuri
poispoimetuxi ia vloshäuitetyxi
tuleman/ Ette henen
Sydhemens machtais epeile/ ne
Poluet horiuuat/ caiki Landet
wapiseuat/ ia caiki posket
pleikixi tuleuat/ ninquin iocu
Sauicrusi.

2:11 Cussa nyt on se
Jalopeuran Asumus/ ia
Jalopeurain penickain
wacowarpe/ iossa se
Jalopeura/ ia se Narasialopeura
ninen Jalopeurain penickain
cansa asuij. Ja eikengen
tochtinut heite poiskarcotta?

2:12 Waan se ialopeura runsasti
raateli Penickains warten/ Ja
läkeytti henen Narains
Jalopeurain warten/ Ja henen
Loolans hen teuty
Raateluxestans/ Ja henen
Coopains Röuetuxestans.

2:13 Catzo/ Mine tadhon sinun
tyges/ sanopi se HERRA
Zebaoth/ ia ylessytytte henen
Rattains sauussa/ Ja Miecan
pite sinun Noores Jalopeuras
ylessömen/ ia tadhon lopun

tedhä sinun Röuetuxes päle
Maassa Ettei sillen pidhe sinun
Lehetussanas äni cwluman.

III. Lucu.

*On Ennustos Assyrian
Waldakunnan wasta' / Juttain
lohutoxexi / ettei he caiketin
heiden cauttans häuiteteisi.
Colmeist Synneist he laitetan.
Horudhest / quin on / wäre
Jumalan palvelus Röuetuxest /
quin on / ylinen Raskaus ia
Ratelus Jonga Esiualta
Alemaistens / paitzi oikiutta /
sulast Ahneest / pälepanepi
walhest / quin on wäre Sarna ia
Oppi. Jotca Synnit Costons
witzauxens ia Rangastoxens pian
iellenswäteuet.*

3:1 WE sen murhalisen
Caupungin / ioca teunens
Walechta ia Röueyst ombi / ia
ei tahdo henen Röuetuxestans
lakata.

3:2 Sille sijnä cwllan ne Rooskat
winisepä / Ja ne Pöret
kitiseuen / Orhijt hirnuuat ia
Rattat wieryuet.

3:3 Hen yleswiepi Reisznärit

cumain Miecain cansa / ia
wälkyyen Glauion cansa. Sijnä
monda Tapettu macauat / ia
swret coghot Rwmijt / nin ette
he lukemattomat ouat / ia
heiden Rwmijns ylitze teuy
langeta.

3:4 Caiki nämet sen Caunin
rackan Hooran swren
Hoorudhen teden / ia ioca
Welhousta pruca / ioca henen
Hoorudhellans ne Pacanat / ia
henen Welhollans Maat ia
Canssat ansainut on.

3:5 Catzo / Mine tadhon sinun
wastas / sanopi se HERRA
Zebaoth / Minun pite sinun
waattes paltet ylesauata sinun
Casuosas / ia tadhon sinun
paliaudhes pacanoille / ia
Waldakunnille sinun häpies /
osotta.

3:6 Ja mine tadhon sinun
sangen cauhistettawaxi tedhä /
ia sinun häueiste ia tedhe
sinusta ydhen Cauhistoxen /

3:7 ette caki iotca sinua
näkeuet / pite sinusta
poispakeneman / ia sanoman.
Nineue on radheltu / Ja cuca
tachtu hende armachta? Ja
custa minun pite sinulle

lohuttaia etzimen?

3:8 Olecos parambi/ quin se
isoi Caupungi No? ioca Wirtain
tykene macasi/ ia oli wesi caiki
henen ymberillens/ ionga mwrit
ia wahuistoxet/ oli Meri.

3:9 Ethiopia ia Egyptus oli
henen lukematoim wäkens/
Aphrica ia Lybia olit sinun
Apunas.

3:10 Ja quitengi henen teuty
poisaietuna oleman/ ia
fangittuna poismenemen/ Ja
henen Lapsens ouat caikein
Catuin päle lödhyxi tulleet/ Ja
henen Jaloins päle arpa
heitettijn/ ia caiki henen
Ylimeisens pandijn Cahlein ia
Bultijn.

3:11 Jwrinin teuty sinun mös
ioopuuu/ ia sinuas lymytte/ ia
Linna sinun Wiholisistas edest
etzimen.

3:12 Caiki sinun wahuat
Caupungis/ ouat ninquin
Ficunapuut kypsein Ficunain
cansa/ coska ne pudhistetaan/
nin langeuat henen Suuns/ ioca
heite södhe tachtö.

3:13 Catzo/ sinun Canssas pite
sinussa Waimoixi tuleman/ ia
sinun Maas ouet pite sinun

Wiholisilles aukeneman/ Ja
Tulen pite sinun Salpas
ylessömen.

3:14 Ammunna sinus Wette/
sille sinun pite scantzattaman/
Paranna sinun Linnas/ Mene
Sauen sisel/ ia sotke site/ ia
teghe wäkeuet tijlit. Mutta Tulen
pite sinun ylessömen/ ia
Miecan surmaman.

3:15 Sen pite sinun ylessömen
ninquin Parmas/ Sen pite sinun
ylitzes langeman/ ninquin
parman/ Sen pite sinun ylitzes
langeman ninquin Castiset.

3:16 Enembi sinulla on
Cauppamiehie/ quin Techtie
Taiuas. Mutta nyt heiden pite
itziens vloshaiottaman/ ninquin
Parmat/ ia poislendemen.

3:17 Sinun HERRAS ouat nin
monda quin Castiset/ ia sinun
Pämiehes/ ninquin Parmat/
iotca heitens Aitain päle
wilupeiuine asettauat. Mutta quin
Auringo ylesnouse/ nin he
sielde heitens wieuet/ ettei
heiden Sians tiedhä/ cuhunga
he iäuet.

3:18 Sinun Paimenes pite
macaman/ o Assurin Kuningas/
ia sinun Wäkeueises pite maata

paneman/ Ja sinun Canssas
pitem Wortein päle haiotettaman/
ia eikengen pidhe heite
cocoman.

3:19 Eikengen pidhe sinun
wahingotas walittaman/ eike
sinun Rangastoxestas sureman.

Waan caiki iotca neite sinusta
cwleuat/ pite käsillens sinun
ylitzes paukuttaman. Sille
kenenge ylitze ei ole sinun
Pahudhes ilman lackamat
ylitzekeunyt?

Loppu Prophetast Nahum.

HAbacuc Prophetan päle.

Alcupuhe.

*TEME Habacuc on yxi Lohutos Propheta/ ioca Canssan pite
wahuistaman ia tukeman/ ettei he epeilisi Christusen
tygetulemisest/ edesquina camalast se keupi.*

*Senteden hen pruca caiki constit ia cappalet/ iotca sihen sopiuat/
Ette vsko mahdais wahwasti pysyä heiden Sydhemisens/ sijte
vlosluuatust Christusesta/ Ja nein sarnapi.*

*Kylle se tosi on/ Ette sen Maan pite heiden Syndeins teden/ sen
Babelin Kuningan cautta häuitetyxi tuleman. Ei senuoxi pidhe
Christusen ia henen Waldakunnans tyhiexi tuleman. Mutta sen
Häuitteien/ Babelin Kuningan/ ei pidhe sijte palio höistymen/
ionga teuty mös sordhetuxi tuleman Sille iurinin ombi Jumalan
loondo ia tapa/ ette hen autta/ coska häte on/ ia tule iuri
keskelle parahasen aican/ Ja ninquin henen Weisusans seiso.
Hen muistapi Laupiudhen päle/ coska murhe käsiss on/ Ja quin
Sananlasku on.*

*Quin keysi eneminn pingotetaan/ nin se pikemin katkepi. Ninquin
meidhenki teuty ne Christitut Jumalan Sanalla ylespite/ wimeisen
peiuen asti/ Waicka se nin näkyis/ ette Christus sen cansa cauuan
viwytte/ quin ei hen tuliskaan. Quin hen mös itze sanopi/ Ette
henen tuleman pite/ quin wähin lullan/ Coska he rakendauat/
istuttauat/ ostauat/ myyuet/ söuet/ iouat/ naiuat/ hooleuat/ etc.*

Senpäle/ ette mutomat/ ellei caiki taidhaisi/ Uscosa pysyueiset olla. Sille tesse taruitan/ ette sarnataisijn ia vskotaisijn/ ninquin iocapeiue kyllle silmen edes on. Neiste caikista kyllle näky/ ette tai Habacuc/ on ollut ennen site Babilonian fangiutta/ lehes Jeremian aicana. On mös keuie ymmerte/ mite hen tacto ia aiattele. Mutta ette monicadhat Kiriati/ Habacuchist mainitzeuat/ henen wieneexi Judean maalda sille Prophetal Danielille rooca Babiloniahan sijnä Fangiuxes/ eipe sille ole ychten perustos eli walcu. Nin eipe se mös aian lughun cansa ychte pidhe/ Quin Habacuchin Prophetia ia Ennustos cwlu/ nin hen on wanhembu quin Jeremias/ ioca sen Jerusalemin häuitoxen ylitze eli. Mutta Habacuc sijte ennustapi. Waan Daniel oli Jeremian ielkin/ ia cauuan eli/ ennenquin hen Fangiuxehen heitettijn.

Mutta Habacuchil ombi wircans pärest se oikea Nimi. Sille Habacuc tulkitan Syleliexi/ eli ioca rackasti painele Jumalan cansa. Nin hen mös tekepi henen Prophetians cansa/ Ette hen Canssan sylelepi/ se on/ Hen lohutta heite ia ylespite/ Ninquin iocu kieuhe idkeue Lapsi coriatan/ sylenotetan/ ia silotetan/ ette sen waikeneman ia hiliemen pite/ Senuoxi/ ette (ios Jumala tacto) pite paramaxi tuleman. Hen sarnapi Juttain wastan/ iotca euet heitens parandaneet/ ette heiden piti Babelin Kuningan cautta/ fangittuna poiswietemen. Sille seke he Jumalan sanat ylencatzoit/ ette ne kieuhet he wärydhel/ Ahnens cautta/ raskautit. Ja rucuele sen Armolisen witzan curitoxeen/ ia ei häuitoxeen oleman/ Wimein hen whkapi nijlle Babiloniein heiden Coreyxsens ia ylpiuxens/ ette he sen Onnins/ oman wäens ia Wisauxens etc. tygeluit.

I. Lucu.

1:1 TEME on se Raskaus/ ionga se Propheta Habacuc nähnyt on.

1:2 HERRA quincauuan minun pite parcuman/ ia et sine tadho cwlla ? Quincauuan minun pite sinun tyges parcuman wäkiuallan ylitze/ ia et sine

tadho autta ?

1:3 Mixis osotat minulle waiua
ia tötä ? Mixis osotat minulle
Röueust ia Wäkiualta. Walda
ylitzekeupi Oikiudhen/

1:4 Senteden teuty Lain
horiuua/ ia ei ychten Oikius
taidha Loppua saadha. Sille se
Jumalatoin sortapi site
Wanhurskasta/ Senteden wäret
Domiot tedhän.

1:5 Catzocat Pacanain seas/
Catzocat ia ihmectelkö ia
hemmestykö/ Sille mine tadhon
iotaki tedhe teiden aicanan/
iota ei teiden vskoman pidhe/
coska sijte puhutan.

1:6 Sille catzo/ mine tadhon
ylesherette ne Caldeit/ ydhen
haikian ia nopian Canssan/
ioca waeldaman pite/ nin
leuielde quin Maa on/
omistaman ne Asumiset/ iotca
ei heiden omans ole.

1:7 Ja pite hirmulisen ia iulman
oleman/ ia keskemen ia
waatiman/ ninquin hen tacto.

1:8 Henen Orhins ouat
nopiammat/ quin Sudhet
echtona. Henen Reisznräins
waeldauat swrein Jouckoin
cansa caucaisesta/ quin he

lendeisit/ ninquin Cotka riende
Raatoin tyge.

1:9 He tuleuat caikitynni
wahingoittaman/ Edescuhunga
he tactouat/ nin he
lepitzeacarcauat/ ninquin Itetwli/
ia Fangit he ychtencocouat/
ninquin Sanda.

1:10 Heiden pite Kuningaista
nauru pitemen/ ia Pämiehie he
pilcauat/ Caiki Linnat pite heille
leickinä oleman. Sille heiden
pite Coopat tekemen/ ia
sijttekin woittaman heite.

1:11 Silloin he ottauat vdhen
mielen/ edesmeneuet ia
synditekeuet. Ja sijte teuty
heiden Woittons heiden
Jumalans omistetta.

1:12 Mutta sine HERRA/ minun
Jumalan/ minun Pyhen/ sine
quin olet ijancaikisesta/ ele
anna meite coolla/ Waan anna
heite olla o HERRA/ meille
waiuoin ydhexi Rangastoxexi/ Ja
anna heite/ O meiden Turuan/
meite waiuoin curita.

1:13 Sinun Silmes ouat
puchtat/ nin ettei sine woi site
paha nädhe/ ia eipes malta
catzoa site surkiutta. Mixis
catzot sis ninen

Ylencatzoiadhen päle/ ia
waickenet/ coska se Jumalatoin
ylesnielepi sen/ ioca hende
hurskambi on?

1:14 Ja annat Inhimiset keudhe
ninquin Calat Meresse/ ninqun
Madhot/ ioilla ei ychten Haltia
ole.

1:15 He wetäuet caiki Ongella/
ia sait heiden Nootallans/ ia
cocosit heiden Wercoillans/
Sijte he iloitzeuat ia
riemuitzeuat/

1:16 Senteden he wffrauat
heiden Nootillens/ ia
szuitzuttauat heiden
Wercoillens/ senuoxi ette
heiden Osans ninen samain
cautta nin lihauaxi/ ia heiden
Rocans nin herculisexi tullut on.

1:17 Senteden he wlosloouat
wiele alati heiden Noottans/ ia
euet lacka/ Canssa tappamast.

II. Lucu.

*On yxi Lohulinen sarna/ ninen
heicoin Omatundoin warten/
Jotca pelkesit caiken Apun ia
Turuan catouan/ ette ne
Babyloniaiset/ Juttain ia
Jerusalem in cansa/ nin*

*hirmuisesta menit. Waan hen
lupapi Christusen tuleuan/ ia
caikista aialisest ia ijancaikisest
waiuast pästepi/ Jos site
mutoin odhotetan/ toiuotan ia
vskotan.*

2:1 TEsse mine seison minun
Wartiani päle/ ia astun minun
Linnani päle/ ia catzelen ette
mine näkisin/ mite minulle
sanotuxi tule/ Ja mite minun
wastaman pite/ sille/ ioca
minua nuctele.

2:2 Mutta HERRA wastapi
minua/ ia sanopi/ Kirioitta site
Näky ia maala site ydhen
Taulun päle/ ette sen lukia
taidhais/ ioca sijte ohitzekeupi/

2:3 Nimatein. Sen Ennustoxen
pite wiele aialans teutetuxi
tuleman/ ia pite sijttekin
ilmanduman ia ei wilpisteleminen.

2:4 Mutta ios se wipypi/ Nin
odhota hende/ hen tulepi
wissiste/ ia ei wiwy. Mutta ioca
site wastanseiso/ ei pidhe
henen Sieluns menestymen. Sille
se Wanhurskas pite vskostans
elemen.

III. Lucu.

*On nijlle Fangittuille Juttaille
Lohulinen Ennustos/ ette heiden
Sortaians ne Babyloniast/ piti
mös häuitettemen. Nin tai
osotta sen Belsazerin Joomisen
ia pilcan synnin/ quin Danielki.
Tesse ne Ahnet/ iotca Tauarans
corghottauat muidhe'
Hywydhellä/ werdhauttan/ quin
iocu loghan ia paskan cocois
vpottaxens. Sille Quin P.
Chrijsostomus sano. Male
partum/ male disperit. Pahasti
saathu/ heijusti hucku.*

3:5 MUtta Wina pettepi sen
corian Miehen/ ettei hen woi
pysyue/ ioca henen Sieluns
vlosleuite/ ninquin Helueti/ ia
on iuri quin Coolema/ ioca
tytymetöin on. Waan temmapi
polens caiki Pacanat/ ia
cochoutta tygens caiki Canssat.
3:6 Mite maxa ? Nemet caiki
tynni pite ydhen Sananlaskon
tekemen/ ia ydhen puhen ia
Tapauxen heneste/ ia sanoman.
We henelle/ ioca Tauarans
corghotta muidhen Hywydhest/
Quincauuan se kestepi ? Ja

sälyttepi palio Loca pälens?
3:7 O quin ekiste ne
ylesnouseman pite/ iotca sinua
pureuat/ ia ne ylesheräuet/
iotca sinun poissöxeuet/ ia
sinun teuty tulla heiden
osallens.

3:8 Ette sine olet monet
Pacanat röuenyt/ nin pite caiki
iellensieneet Canssoista taas
sinua röuemen/ Inhimisten
weren teden/ Ja sen Wärydhen
tede'/ quin Maas ia Caupungis/
ia caikein hene'

Siselasuaisteins/ prucattu on.
3:9 We henelle/ ioca ahne on/
oma' Honens pahudhexi/
senpäle hen panis Pesens
corkiuten/ ette hen
Onnettomuxen welteis.

3:10 Mutta sinun Neuuolaskus/
pite sinun Hones häpiexi
iochtuman. Sille sine olet
ylenpalio Canssoia lönyt/ ia
ylpiesti synditehnyt.

3:11 Sille kiuetki Mwreis pite
hwtaman/ ia ne Malat
Hariuxista pite heite wastaman.

3:12 We henelle/ ioca
Caupungin werelle rakendapi/ ia
walmistapi Caupungin
wärydhelle.

3:13 Eikö nämet HERRALDA
Zebaothilda tapactu ? Mite
Canssat ouat sinulle
tötetehnyet/ sen teuty
ylespoltetta Tules/ ia ionga
päle Inhimiset ouat wäsytxi
tulluet/ sen teuty hucutetta.
3:14 Sille Maan pite teunens
tuleman sijte HERRAN Cunnian
Tundemisesta/ ninquin ne
wedhet iotca Meren peitteuet.
3:15 We sinulle/ quin
Lehimeiselles siselskenket/ ia
secotat sinun Sappes sihen
sisel/ ia ioowtat/ ettes henen
häpiens näkisit.
3:16 Sinepe häpielle pite
rautettaman Cunnian edest. Nin
ioo sine mös nyt/ ettes maas
macaisit. Sille se HERRAN oikian
kädhen Calki pite sinun
ymberinssattuman/ ia sinun
teuty häpielisestää oxendaman
sinun Cunniaudhes teden.
3:17 Sille se wärys Libanon päle
prucattu/ sinun ylitzes
langeman/ ia ne haaskatut
Eleimet pite sinun peliettemen/
Inhimisten weren teden/ ia sen
wärydhen teden/ quin Maas ia
Caupungis/ caikein henen
Siselasuaistein/ prucattu on.

3:18 Mite sis Cuua taita autta/
Jonga sen Snickari cuuanut on/
ia se falski walettu Cuua/ ionga
päle henen Snickarins lootti/
ette hen myket Epeiualat teki?
3:19 We henelle/ ioca sanopi
Cannolle/ Ylesherä ia mykelle
Kiuelle/ Nouse yles. Quinga sen
piti iongun opettaman ? Catzo/
se on Cullalla ia Hopialla
ylitzewedhettu/ ia ei ole ychten
Henge heisse.
3:20 Mutta HERRA ombi henen
pyhes Templisens. Waickenecan
caiki Mailma henen edesens.

IV. Lucu.

*On yxi Rucous/ iossa ensin hen
yliste ia kijtte Jumalata/
caickinaisist hyuisteghoista/
iotca hen Canssallens haman
Egiptin vloslectemisest/ nin
Domarein/ Daudin ia Salomonin
asti/ alati osotti. Sijtte hen
Babylonian Waldakunnan
wastan/ rucuele/ Lopus hen
Canssans lohutta ia lupapi sen
Fangiuxen lackaman. Ette he
wimein Christusen cautta
wapadhetut iloitzeman pite.*

4:1 TEme on sen Prophetan Habacuchin Rucous/ Ninen Wighattomien edest.

4:2 HERRA/ Mine olen sinun Sanomas cwllut/ nin ette mine hemmestuin. HERRA/ sine wirghotat sinun Käsialas wotein wälille/ ia teet sen tietteuexi wotein wälille. Coska Tuska pälenkeupi/ nin sine Laupiudhes muistat.

4:3 Jumala tuli Etelest/ ia se Pyhe sijte worest Pharast. Sela. Henen kijtoxestans olit Taiuahat teunens/ ia henen Cunniastans oli Maa teunens.

4:4 Hene' paiste's oli ninquin Walkius/ keihexet keuit hene' käsistens/ sielle oli henen wäkewydhens salattu.

4:5 Henen eteens keui Pestilentia/ ia Witzaus vlosmeni/ edescuhunga hen meni.

4:6 Hen seisoit ia mittasi Maata/ hen catzeli ia haiotti ne Pacanat/ nin ette Mailman woret musertijn/ ia caiki Cuckulat Mailmasa notkistit/ coska hen waeli Mailmasa.

4:7 Mine näin ne Etioperin Maiat murhectiuaiset/ Ja ne

Madianiterin teldat wapitzeuaiset.

4:8 Etkös wihainen ollut HERRA Wirtain wostan ? Ja sinun hirmusudhes nixse Wesis/ ia sinun närkestyxes Meresse ? Coskas aioit sinun Orhittes päle/ ia sinun Rattas sait woiton.

4:9 Sine mös edesweit sinun Joutzes/ ninquin sine olet Sucukunnille wannonut/ Sela/ ia iaghoit ne Wirdhat Maassa.

4:10 Ne Woret näit sinun/ ia tulit murheisens/ Se Wesiwirta poismeni/ Syweys annoi änen henestens/ corkius käsiens ylesnosti.

4:11 Auringo ia Cuu seisoit alalans/ Sinun Noles menit kircaudhen cansa/ ia sinun Tornios pitkeisen Leimaxella.

4:12 Sine alastallasit Maan wihasas/ ia sine Pacanat rickiwarstoit hirmudhesas.

4:13 Sine vloslexit sinun Canssas auttaman/ auttaman sinun woidheltuas. Sine serghit sen pään ninen Jumalattomiten Honesa/ ia alastirisuit ne Perustoxet haman Caulan asti. Sela.

4:14 Joska sine wiele nyt kirostit
sen Pään Waltica/ ynne henen
Kyläins cansa/ iotca ninquin yxi
Twlispä tuleuat/ minua
haiottaman/ ia iloitzeuat/
ninquin he ylessöisit sen
Kieuhen salaudhes.

4:15 Sinun Orhidhes keuet
Meres/ swrein wesien Loghas.

4:16 Ette mine sencaltaista
cwlen/ nin minun watzan
murhectu/ Minun Hwleni
wäriseuet Hwdhosta/ merkiä
keupi minun Luuni sisel/ Mine
olen itzesseni murheisan. Josko
mine saisin leueide minun
waiuani aialla/ coska me
ylesmenem sen Canssan tyge/
ioca meiden wastan sotipi.

4:17 Sille eipe Ficunapuun pidhe
wihertämen/ ia ei pidhe ychten
hedelmet Winapuus oleman. Se
töö Oliunpuista wilpistele/ ia
euet pellost Elatost too. Jo
Lambat pite pihaitasta
poisreuäistemmen/ eike Cariat
pidhe Nautitas oleman.

4:18 Mutta mine iloitzen
HERRASSA/ ia riemuitzen
Jumalasa minun Lunastaiasan.

4:19 Sille HERRA Jumala ombi
minun Woiman/ ia asettapi
minun Jalcani/ ninquin Peurain
ialat. Ja pitepi wiemen minua
corkiallen/ nin ette mine weisan
minun Candelen päle.

Loppu Habacuc Prophetast.

Ne Prophetat. Haggaj. Sacharia. Maleachi.

*Stocholmis. Heneste caiki Prophetat todhistauat/ ette iocainen/
quin Usko henen pälens/ pite henen Nimens cautta/ synnein
andexiandamisen saman.*

*Alcupuhe. Christilisen Lukian. Michael Agricola Torsbyus teruette.
TERue Racas Pappi ia Ise/ iocas rookit Sielut/ qui' Lapset Nise.
HERRAN Opilla ia Sanalla. Nin mös Elemen Esicuualla. Terueket
caiki mös Somen Wäki/ ionga pein HERRAN Armo näki. Tehenasti/
nyt ia alati/ quin hen Meille Lahians iacapi.*

*SE Mulloin Daudin Psaltaris Tapactui/ nin mös Prophetais. Joista
silloin ne Colmet ieit prentemet/ Taluen estet sen teit. Jotca nyt*

noutauat muidhen möte/ Pruca ne yli peiue ia öte. Nin Itze Jumalan Poica Christus/ quin on iocaitzen Walgistus. Ombi meiden Turua ia Tukia/ Oho Christilinen Lukia. Sanans/ Hengens/ ia Armoins cautta/ aina hen tacto meite autta. Jos Me sen vskom ia rucolem/ ioco me elem taica coolem. Nin me olema henen Omans/ pandut henen haltuns ia hoomans. HEn Sielun/ Rumin/ ia caiki mwdh annoi/ iäsenet ia iocaitzet lwdh. Aiatoxet sis Sanat ia Töödh/ kijtteken hende Peiuet ia öödh. Ydhexen Cucaut/ Eitin cochtu/ Meille maiaxi ensin iochtui. Senperest mös caiki Mailma/ Tuli/ Twli/ Meri/ ia Maa/ senielkin/ quin he heitens iaca. Ja mitke heisse ele ia on/ näghyliset ia salatoin. Hen Meite warten teki ia loi/ ennenquin Hen meiden ilman toi.

Rauhan/ terueydhen/ ia Roan/ Rickaudhen/ Honet ia Tauaran. Helten/ Sateen/ Kyluön ia mwdh/ Peiuen/ öön/ Auringon/ Tehdet ia Cwdh/ Lemmin/ ia Wilun/ woritoin/ quin HERRA cungin sätenyt on. Keuen/ Suuen/ ia Sykysen/ iouta iää/ kirdhen ia Taluen. Hetket/ aighat/ ioca wijcko/ quin Taiuas/ Cucaudhet lijcko/ Nin caszua Ruist/ Ohras/ Caura/ Nisut/ pawdh/ Hernet/ ia mwdh Jyuein sisut. Caalit/ Naurit/ Hamput ia Linat/ Hunaiat/ Medhet ia Winat. Yrtit/ ia Rohot moninaiset/ quin Miehet prucauat ia Naiset. Linnut/ Calat/ Cariat ia Pedhot/ pellot/ Nijttut/ Metzset/ ia kedhot/ Cartanot/ Maiat/ Waatet ia mwdh/ sihen mös moniharaiset pwdh. Nin mös Waimot ia Lapset hyuet vskolinen Pere/ ia ysteuet/ Culta/ Hopia/ Tina ia Waske/ Cupari/ Rauta/ HERRA laske Maasta tulla/ ia Woreista/ Kiuiste/ Caiuoist/ ia Copeista. Talon tarpexi/ ia Rentoxi/ Caupaxi/ nin mös Rauinnoxii. Ja muita palio sencaltaiset/ seke Taiualiset ette Maaliset. Silhen mös HERRA meillen anda Rumin Lahiat/ quin cukin canda. Lapsest/ Piltist/ ia Norudhest/ vrhost/ Miehest/ ia Wanhudhest. Eiest/ Ucost/ ike ia wäki/ Iseden woima/ quin HERRA teki. NE Widhet Tunnot Ulcoiset/ säsi hen meille Ychteitzet. Silmenterä/ caruat eroitta/ sittequin Walkius ylescoitta. Nin mös

*Pimeydhen walkiudhest/ ia caiki mös toinen toisest. Näky halun/ ia
 Halu Himon/ himo yllytte tadhon ia pydhon.
 Cwlemus on heicko ia pieni/ quin arua wisust monda äni.
 Teräuen/ raskan/ eli couan/ hiliaisen/ selkien ia corkian. Cwlemus
 Opin vastaanotta/ ios se on wärin eli totta.
 Cwroi eikengen opetta taita/ ioilla änen Oui ombi caita. HAisto/
 haijun haisust eroitta/ quin cuki Sisuns osotta. Hyuen/ heijun/
 makian ia caruan/ happan/ keskimeisen ia haruan. MAisto/ Roan
 ia Jooman coke/ haikiat se hylke/ ia makiat hake.
 Catkerat/ caruat/ soueliat/ hapatut/ soolaiset/ maghottomat.
 RUpemus/ rumijt tundepi/ tartu/ arua/ ia siuelepi. Quinga pehme/
 ia coua cuki on/ eli pite ionguun motoon.
 Lemmin/ Kylme/ Merke/ Quiua/ ia quin ne toinen toistans riuu.
 Paliat/ caruat/ siliet/ ia tasat/ rypiet/ rymet/ coleat/ masiat.
 Onsat/ tylset ia teräuet/ quin Jocaitzen Hahmot lieneuet. Syelun
 mös HERRA meille soi/ ionga hen Loonnostans meisse loi.
 Coska hen meihin hengens puhalsi/ taidhot ia toimet walghaisi. Nin
 hen Mielen cuuamiset tei/ aiatuxet ia muistot/ aruos iei. Caikein
 Sielun Lahiaian cansa. ioita henelle Christus ansa. Uskon/ Toiuon ia
 Rackaudhen/ Neurydhen ia Kersemisen. Ilon/ Rauhan/ ia
 Laupiudhen/ Lakiudhen ia Pitkemielisudhen. Siweys/ ia Coctuus
 tule sijtte/ iotca Souinos Mielet lijtte. Puctaus ia Cunnialisus/
 hallitus ia Mielennouteus. Taito/ wijsaus/ tieto ia Jerckie/ quin
 caikein pein kyllle kerckie.
 Uskallus/ Wacuus/ ia Totuus/ Jumalan Sana ia Lupaus.
 Sacramentit/ Lijtot ia Märet/ iotca cohendauat monda wäret. Toimi
 on Aiuus/ Wiha sydhemes/ wijsaus halu/ ia himo mös. Pyhe Hengi
 mwdh Awdh mös waikutta/ quin hen Armoillans Sielut licutta.
 Nin Omatieto/ kyllle se itze/ hyuet ia pahat teghot domitze.
 Jumalattomis/ hen Lauia on/ quin eleuet paitz pelcon ia Uskon.
 Julmis/ hen on caita ia poltettu/ Wiecois/ ia welhois heiritzettu.
 Exyueisis/ quin cartauat curia/ camala hen on ia nuria.*

*Wan Jumalasis/ ia Wighattomis/ oikea hen on Mielis ia teghois.
Catuuaisis hen on oijettu/ quin Sydhen parannoheen mielistu.
HERRA on hyuis Sieluis lesse/ wan pahois/ se ryme Hengi messe.
Coskas sis Psalmit ia Prophetat luet/ ninpes muistos ia mieles
tuket.*

*Quin seluet Sanat lijckuuat kieles/ nin he sarnates/ ioxeuat mieles.
Joilla Seuran pelto kylueteen/ wan pyhest Hengest ne idhetteen.
Ellei caiki ole tulkittu selkexi/ nin me kernast anom andexi. Se
paramin techken ioca woi/ iollei tai kelpa/ quin IESUS soi.
Panettelia/ quin neite laitta/ se pangan hamballens lucun aitta.
Taicca techken paramat itze/ ios hen taita eli wijtze. Eikö se tyly
ia willi on ? quin hyuist anda wären aruion ? Hyttynen vsein
cwrnitaan/ wan coco Cameli nieletaan.*

*Mamiesteni cansa mine Laulan/ Lihainen kieli leicka luisen caulan.
Cateus temen wei monen hädhen/ Christusen/ Sanan ia Nimen
teden. Monen Jonen ia Walhen cansa/ wirittin sille Paula ia ansa.
Ette hen cunnioittomaxi olis/ sijhenasti ette hen teste coolis.
Uskon ia Kersimisen lise/ O Taiualinen racas lse. Ette hen nijte
wetä wois/ ennenquin hen teste nuckuis pois. HERRA heille
andexiandacoon/ site Mine rucolen ia szoon.*

*Tesse nyt Prophetain Ytyme on/ heiste imettu lepitze vskon. Wiele
Bibliast mwdh tulisit/ ios nemet otoliset olisit. Ostetaisin ia
prucataisin/ quin olis kyllle mös coctolin.*

*Sen Aian vskon pian tuleuan/ ette Somen kiriain ielkin tutketan.
Van tuskal ne silloin käsiteteen/ iotca nyt Monilda hylieteen. Coska
sis Porsas taritan/ nin aua Seckis/ ios se taruitan.*

Alcupuhe Haggain Prophetan päle.

*HAGgai ombi se Ensimeinen Propheta/ ioca oli annettu Juttan
Canssalle/ sen Babilonian Fangiuxen ielken/ Seitzemenkymmenen
aiastain perest/ quin he sinne wietin.*

Nin tai ia Zacharias Addonin poica propheterasit ninen Juttain

tyge/ iotca Judeas ia Jerusalemis olit/ Israelin HERRAN Nimeen. Silloin ylesnousit zorobabel se Salatielin poica ia Iesus Josedechin poica/ ia rupesit taas rakendaman Jumalan Templin Jerusalemis/ ia Jumalan Prophetat autit heite. Sille waicka Esdras sen Altarin oli ennen tehnyt/ ia Templin Peruxen laskenyt/ nin se Kuningas Artaxerxes/ sen Töön preiuillens esti/ haman Dariusen/ sen Persian Kuningan toisen vooteen asti/ Coska Romis se seitzemes Romulist/ se Coria Tarquinius hallitzenut oli. 27. aiastaica/ ionga Bruto/ cadhexan wodhen ielken/ Wallasta poisaioi/ ia sijtte Borgmestarit Regimentin pidhit 464. aiastaica sihen Julium Keisarin asti/ ionga aicana meiden HERRAN Christus syndyi.

Näme sanotan (o rackat Somalaiset) ette se tietaisin mille aialla Teme Haggeus sarnasi.

Ja on henellä ia Zacharialla yxi swri wäkeue hengi ollut/ ette he/ quin ylencaztotut kieuhet personat olit/ rohenut sen ylenwäkeuen swren Kuningan Artaxerxen/ Samariterein ia caikein ymberi lehicanssain/ kiöldön ia haastamisen wastan/ sen Templin rakennoxen/ kesketten ylesraketa. Ombi sekin ihmeline/ ette Zorobabel ia se Iesus Josedechin poica/ ia möskin se Canssa/ ioca heiden mötens olit/ vskoit ia cwlit ne caxi kieuhe Prophetat (iota nyt puuttu) quin sen Jalon swren Sa'garin kiöldön/ Ja wiele sijttekin/ ette se Canssa sangen itze epelis/ ios Se Templi ikenens iellensraketuxi tulis.

Sille nämet Jumalan keskyt/ ylenpaltisesta ninen Inhimisten keskyt/ woitit/ quin ainaki.

Mutta hen laittapi Canssan/ ettei he toteluet sen Templin ia Jumalanpalueluxen ylesoijendaman. Waan caicki kijrudit omans Hywuytens ia Honeitans coriaman.

Senteden he mös waiuatin hallawoosil/ Elosta/ Winast/ Jyuist ia caikinaisist Hedelmist ia Vodencaszuoist. Caikille Jumalattomille Esicuuaxi. Jotca Jumalan Sanat ia palueluxet euet tottele. Ja alati raateleuat/ haparoitzeuat ia Ahneudhens cautta Seckins repiuet.

Nijlle caikille teme Texti rupe ia kellä/ quin hen sano. Heiden Seckins pite Läuilisen ia pohiattoman oleman. Nin mös leuten caikis Hystorijs/ cussa ei rookita Jumalan Palueliat/ eli auteta henen Sanans ylespitemen/ sielle hen sallii heitte kyllle coconhaparoita/ ia itziens warten kärkytte ia aina haeta. Mutta wimein hen Sen Sekin päle läuen teke/ ia siihen puhalda/ nin ette se vlostomupi/ ia poishaiotetaan/ ettei kengen tiedhe cuhunga se iänepi. Hen möskin södhe tachtu/ Taicka ei heiden pidhe miteken söteuet leutemen.

Hen ennustapi mös Christusest/ iij luusa/ Ette henen io pian tuleman pite/ caikein Pacanain Lohuttaiaxi. Jolla hen salaisest osotta/ Ette se Juttain Waldakunda ia Laki piti lopun saaman/ ia caiken Mailman Waldakunnat häuitettemen/ ia Christuselle alaannettaman. Jota tehenasti tapactunut on/ ia haman wimeisen peiuene alati tapactupi/ Silloin sis caiki teutetyxi tuleuat. Manaus ia coua wchkaus/ Epeusko ia Ahneutta wastan/ Ettei Jumalan Templin Rakennoxexi miteken annettu/ Jota hen rangaitze Näliele ia caikinaisille kirotuxilla. Itzem wartten kyllle cootan/ Ja ei miteken sen oikean Jumalan Palueluxen warten.

I. Lucu.

1:1 TOisna Woonna sen Kuningan Darion Cwdhendena Cwcautena/ ensimeiszne peiuene Cwsta/ Tapactui HERRAN Sana/ sen Prophetan Haggain cautta/ SeruBabelin/ sen Sealthielin poian tyge/ sen Judan Pämiehen/ Ja lesuan/ sen Jozadachin poian tyge/ sen ylimeisen Papin/ ia sano.

1:2 Nin sano se HERRA Zebaoth/ Teme Canssa sano/ Eipe se Aica wiele tullut/ ette se HERRAN Hoone ylesraketaisijn.

1:3 Ja HERRAN Sana tapactui/ sen Prophetan Haggain cautta/ sanoden/

1:4 Mutta iopa teiden aican on tullut/ ette te holuatuissa Honeisa asuisitta/ ia Temen Honen teuty autiona seiso?

1:5 Nyt/ nin sanopi se HERRA Zebaoth/ Catzocat sijs quinga teille kieupi.

1:6 Te kyluette palion/ ia wähe siselwieet. Te söötte/ Ja ette te tule quitengan rautuxi. Te iootta/ Ja ette te quitengan ianottamaxi tule. Te waatteiset teiten/ Ja ette te quitengan lembymexi tule. Ja ioca Raha ansaitze/ Hen pane ne ychten läuisen Cuckarohon.

1:7 Nin sanopi se HERRA Zebaoth/ Catzocat sis quinga teille kieupi.

1:8 Menget vlos Wortein päle/ ia hakecat Puita/ ia rakendacat sijte Hone/ Sen pite minulle otolisen oleman/ ia tadhon minun Cunniani osotta/ sanopi HERRA.

1:9 Külle te tosin palion toiuotta/ ia catzo/ Se tule wähexi. Ja waicka te site parallans cotian weisitte/ nin mine site quitengin poispuhallan. Mixi nin/ sano se HERRA Zebaoth ? Senteden/ ette Minun Honeni nin autiana macapi/ Ja itzecukin riende oman Honens cansa.

1:10 Senteden ombi Taiuas

teiden ylitzen Castens pidhettenyt/ ia Maa henen Hedhelmens.

1:11 Ja mine olen Poudhan cutzunut/ seke Maan päle ette Wortein/ ylitze Jyuen/ Norenwinan/ Oliun/ ia ylitze sen caiken quin Maasta tule/ Ja ylitze Inhimiset ia Cariat/ ia ylitze caikein Kätein töödh.

1:12 Nin cwli SeruBabel se Sealthielin poica/ ia lesua se Jozadachin poica/ se ylimeinen Pappi/ ia caiki Ylitzijenyet Canssasta/ sencaltaisen heiden HERRANS Jumalans änen/ ia sen Prophetan Haggain sanat/ ninquin HERRA heiden Jumalans henen lehettenyt oli/ Ja se Canssa pelkesi HERRAN edhese.

1:13 Nin sanoi Haggai HERRAN Engelil/ iolla HERRAN Sanansaattamus oli sen Canssan tyge. Mine olen teiden cansan/ sanopi HERRA.

1:14 Ja HERRA ylesherätti sen SeruBabelin/ sen Sealthielin poian/ sen Judan Pämiehen Hengen/ Ja lesuan sen Jozadachin poian/ sen ylimeisen Papin Hengen/ ia sen caiken ylitzeienydhen Canssan

Hengen/ Ette he tulit ia töteteit
sen HERRAN Zebaothin heiden
Jumalans Honesa.

II. Lucu.

*Temen Templin Rakenus/ oli
Esicuua sihen Christilisen
Kircoon ia Seurakundan/ ioca
Euangeliumin cautta/
Christusen/ sen oikean Callion
päle/ caikes Mailmas/ piti
luiasti raketteman/ Jota ei caiki
Heluetin Portit ylitzewoitta. Sijnä
murheliset Sydhemet Euangelium
cautta lohutetaan/ Ette Jumala
Christusen teden synnit
andexiandapi sulasta
Armostans/ ia ijancaikisen
Elemen.*

2:1 NEliendene colmatkymmenen
peiuene/ sijnä Cwdhendena
Cwcautena/ sen Kuningan
Dariusen toisna Woonna/

2:2 ensimeisne
colmatkymmendenä peiuene/
sille seitzemendenä Cwcautena/
Tapactui HERRAN Sana sen
Prophetan Haggain cautta/ ia
sanoi.

2:3 Sanos SeruBabelin sen

Sealthielin poian/ sen Juttain
Pämiehen tyge/ Ja lesuan sen
Jozadachin poian/ sen
Ylimeisen Papin tyge/ ia sen
ylitzeietetum Canssan tyge/ ia
sanos.

2:4 Cwca teiden seasan ombi
ylitzeienyt/ Joca temen Honen
henen entises Cunniasans
nähnyt on ? Ja quinga se nyt
teille näky ? Eikö se mixiken
nädhä sen entisen cochtan.

2:5 Ja nyt/ SeruBabel/ ole
hyues turuas/ sanopi HERRA/
Ole sineki turuas lesua
Jozadachin poica/ sine
ylimeinen Pappi/ Olcat hyues
turuas caiki Canssa Makunnasa/
sanopi HERRA/ ia tötetechket/
Sille ette mine olen teiden
cansanna/ sano se HERRA
Zebaoth/

2:6 Sen sanan ielkin/ coska
mine teiden cansanna ydhen
Lijton tein/ coska te Egyptist
vloswaelsit/ pite minun Hengen
teiden seasan pysymen/ Elket
pelietkö.

2:7 Sille nin sano se HERRA
Zebaoth/ Viele nyt on wähe
aica/ Ette minun pite Taiuan ia
Maan/ Meren ia Manderen

lijcuttaman/ Hija/ caiki Pacanat
tadhon mine lijcutta.

2:8 Silloin sis tulepi Se caikein
Pacain TURVA. Ja mine
tadhon temen Honen teunens
Cunniata tedhä/ sanopi se
HERRA Zebaoth.

2:9 Sille ette minun on seke
Hopia ette Culda/ sano se
HERRA Zebaoth.

2:10 Temen ielkimeisen Honen
Cunnian pite swreman oleman/
quin se Ensimeinen on ollut/
sanopi se HERRA Zebaoth. Ja
mine tadhon Rauhan anda tesse
Paicas/ sanopi se HERRA
Zebaoth.

2:11 Neliendene
colmatkymmendene peiuene/
sijnä ydhexennä Cwcautena/
toisna sen Darion woonna/
Tapactui HERRAN Sana sen
Prophetan Haggain tyge/ ia
sanoi.

2:12 Nin sanopi se HERRA
Zebaoth/ Kysy Papeille Laista/
ia sanos.

2:13 Jos iocu cannais pyhitetyn
Lihan henen waatens helmasa/
ia satutais sijtte waateins
helmalla Leipe/ Pwron/ Winan/
Olium/ eli mike Rooca se olis/

Tulisko se mös Pyhexi?

2:14 Ja ne Papit wastasit/ ia
sanoit. Ei/ Haggai sanoi. Mutta
ios iocu Saastainen iostacusta
satutetusta Radhosta/ ychte
neiste sattuis/ tulisco se mös
saastaisexi ? Ne Papit wastasit/
ia sanoit. Se tulis saastaisexi.

2:15 Nin wastasi Haggai/ ia
sanoi. Juri nin mös ombi teme
Canssa ia nemet Inhimiset
minun edeseni/ sano HERRA/ ia
caiki heiden Kätens tööt/ ia
mite he wffrauat/ on
saastainen.

2:16 Ja nyt catzocat/ quinga
se teille kieunyt on/ teste
peiueste ia ennen quin iocu Kiui
toisen päle pannuxi tuli/
HERRAN Templisse/

2:17 Ette coska iocu tuli
Ohraläijen tyge/ iolla piti
caxikymmende Mitta oleman/
Nin olit sielle näpieste
kymmenen. Tuli hen Perssyn
tyge/ ia lwli wisikymmende
Amia teutteuens/ Nin olit sielle
näpieste/ Caxikymmende.

2:18 Sille ette mine waiuasin
teite Poudhalla/ Palo Jyuille ia
Rakeilla/ caikissa teiden
töissenne. Eipe te quitengan

kiendenyet teiten minun tykeni/
sanopi HERRA.

2:19 Nin catzocat nyt sen päle/
teste peiueste/ ia ennen/
nimittein/ sijtä Neliest
colmatkymmenest peiuest/ sine
ydhennä Cwcaudhenna/
haman siihen peiuen asti/ coska
se HERRAN Templi perustettijn/
Catzokat sen päle/

2:20 Sille ette Siemenet wiele
macauat Laareis/ ia eipe wiele
miteken canna/ eike Winapw/
Ficunapw/ Granatinpw/ eike
Oliupw. Mutta teste peiueste
saadhen/ mine tadhon anda
hyestisiugnauxen.

2:21 Ja HERRAN Sana tapactui
toisen kerdan Haggain tyge/
neliendene colmatkymmenen
peiueine sijnä Cwcaudhes/ ia
sanoi.

2:22 SAnos SeruBabelin sen

Judan Pämiehen tyge/ ia sano.
Mine tadhon Taiuan ia Maan
lijcutta/

2:23 ia tadhon ne
Waldakundain Stolit alascukista/
ia ninen Pacanain woipiat
Waldakunnat cadhotta. Ja
tadhon alascukista seke Rattat/
ette Ratzasmiehet/ Nin ette
seke Orhi ette Mies pite
alascukistettaman/ itzecukin sen
toisen Miecan cautta.

2:24 Sille samalla aialla/ sano
se HERRA Zebaoth/ nin mine
tadhon coriat sinua SeruBabel/
sine Sealthielin poica minun
Palueliani/ sanopi HERRA/ Ja
tadhon sinua/ ninquin iongun
Insiglinsormuxen pite/ Sille ette
mine olen sinun vloswalinut/
sanopi se HERRA Zebaoth.

Haggain Prophetan Loppu.

ZephanJan Prophetan päle.

Alcupuhe.

ZEphanJa ombi sen Prophetan Jeremian aialla ollut.

*Sille hen Propheterasi sen Jumalisen Kuningan Josian alla/ ioca oli
se xix. Juttain Kuningas. Senteden hen ennustapi nijte sanoia/ ioita
Jeremiaski/ waicka lyhyisille sanoilla. Ette Jerusalem ia coco
Judan Waldakunda piti häuitettemen/ ia Canssa/ heiden*

parandamatoin paha Elemens teden/ piti poiswietemen. Sille Jumala ensin yleshäretti se Babylonian Kuningan/ ette hen caiki auaralda omistais/ raatelis/ ia surkiasti häuitteis/ ninquin henen Wihans witza/ ette hen heite iollaki modholla parannoheen wedhäis.

Waan se Babylonian Tyranni/ woroin Persiste ia Medist ialoist waiuattin/ raadheltin ia häuitettijn. Nin ei woinut caiki Prophetat/ site Canssalle vskotta/ Ette Jumala oli heiden pälens wihainen/ Sille euet he tactoneet vskoa/ ette Jumalan piti henen Canssans nin ylenandaman/ ia senteden he wainosit Prophetans/ ninquin nytkin ne wihatan/ iotca sarnauat Inhimisten syndie ia pahatecoia wastan. Ei hen waiuoin Juttaille sencaltaist witzaust ennusta/ Mutta mös caikille Lehimakunnille ia Naburille/ Quin nijlle Philisterille/ Moabin/ ia mös nijlle Ethiopiaisil ia Assurille/ iotca Jumala rangaisi sen Babylonian Kuningan cautta. Colmanes Luusa/ Hen ylen ialost ia selkiest prophetera Christusen ilolisen ia autuan Waldakunnast/ ioca caikes Mailmas vlosleuitettemen piti.

Sille ette Prophetat Iesusen Christusen Palueliat/ sen totisen Israelin teden vloslehetetyt/ tottuuat anssatun Rangastoxen wchkauxein ia Härituxein ielkin/ aina makiasti ia runsasti ne Ulosualitut lohutta/ Lupauxilla Christusesta/ sijte oikiasta Wapactaiast/ ia henen ijancaikisesta waldakunnastans/ ettei ne Jumaliset Fangiuxesans epeuskon langeisi/ ninquin Jumala ijexi tadois wihastu/ ia site luuattu apu Christuses/ tacaperin wetä/ quin ne ialoimat asiat Prophetis ouat Lupauxet Christusest/ ioca se sula ia totinen Euangelium ouat. Senteden he mös aina Christusen ilmoittauat.

Nin mös tai ZephanJa/ Lopus lohuttapi ne Juttat/ ettei sijnä Babilonian Fangiuxes heickomielistysit/ eike Jumalan sanasta epelisi/ nin hen ennustapi ette Jumalan pite heite taas wäkeuesti cocoman/ Christusen lehettemen/ ia henen Waldakunnans ymberi caiken Mailman vlosleuittemen/ ia henen Canssans ylimeisen

Cunnian corkiutehen ylessattaman. Waan sille wälille heiden piti Fangiudhens waiuan kernasti kersimen/ Jumalan Nimen Cunnian/ ninen Pacaniten seas iulghistaman/ ioissa he haiotut olit/ sihenasti ette se ARMON aica lehestuis/ iolla Ise Jumala/ poiains Iesusen Euangeliumis/ iocapaicas piti totisesta tuttaman ia Cunnioitettaman. On yxi Ennustos ia nudhesarna Juttaita wastan/ ette Jumala tachtai heite sen Babelin Kuningan cautta/ rangaista/ heiden Epeiumaludhens/ Ahneudes ia muidhein synnein teden. Jota wastan eike Hopia eli Cwlta tainut autta. Meille mös Esicuuaxi caikinaises tuskas ia hädhes.

I. Lucu.

1:1 TEME on se HERRAN Sana/ ioca tapactui Zephanian tyge/ sen Chusin poian/ Gedalian poian/ Amarian poian/ Hiskiasen poian/ Sen Josian Amonin poian aialla/ sen Juttain Kuningan.

1:2 Mine tadhon caiki Maalda poisotta/ sanopi HERRA.

1:3 Mine tadhon seke Inhimiset ia Cariat/ seke Linnut taiuas alla/ ette Calat Meres poisotta/ ynne sen Pahannoxen ia sen Jumalattoman/ Ja/ mine tadhon ne Inhimiset Maasta vlosiuritta/ sanopi HERRA.

1:4 Mine tadhon minun Käteni vlosoienda Judan ylitze/ ia ylitze nijte caikia/ iotca

Jerusalemis asuaat. Jurinin mine tadhon ne Techteet Baalist vlosiuritta/ siihen mös se Camarim nime/ Munckit ia Papit teste Paicasta.

1:5 Ja ne/ iotca cattoin päle Taiuan Sotawäki cumartauat/ Jotca site cumartauat/ ia wannouat quitengin HERRAN cautta/ ia mös tasan Malchom cautta/

1:6 ia ne iotca HERRALDA poislangeuat/ ia iotca euet HERRA ensingen etzi/ eike hende tottele.

1:7 Waickenecat sen HERRAN Jumalan casuon edeste/ Sille ette leszne ombi HERRAN peiue. Sille ette HERRA ombi ydhen Teuraswffrin walmistanut/ Ja henen * Wierahans sihen

cutzunut/

1:8 Ja sinä HERRAN

Teuraswffrin peiuene/ tadhon mine etziskelle ne Pämiehet ia sen Kuninga' Lapset/ ia caiki ne * iotca Oudhot waattet candauat.

1:9 Mine tadhon mös sille samalla aialla nijte etziskelle/ iotca ylitze Kynnyxen hyppeuet/ iotca heiden HERRANSA Honet teutteuet röuetuxilla ia petoxilla.

1:10 Sille samalla aialla/ sanopi HERRA/ pite ydhen ilmeisen Parghun nostettaman sijte Calaportista/ ia yxi Uluotus sijte toisesta portista/ ia swri surkius Cuckulaisten päle.

1:11 Uluocat te iotca asutta Myllys/ Sille caiki se Kremarincanssa ombi poishäuitetty/ ia caika/ iotca Rahan cocouat/ ouat poiscadhotetut. Amos. 5.

1:12 Sille samalla aialla/ mine tadhon Jerusalemin Lychtyn cansa vlostutkia/ ia tadhon etziskellä ne Miehet/ iotca heiden Rahcans päle macauat/ ia sanouat heiden sydhemisens/ Eipe HERRA tee hyuesti eike pahasti.

1:13 Ja heiden Tauarans pite Raatelemisexi tuleman/ ia Heiden Honens Autioxi. Heiden pite honet ylesrakendaman/ ia ei nijske asuman. Heiden pite Winatarhoia istuttaman/ ia ei ychten Wina nijste iooman.

1:14 Sille se HERRAN isoi peiue ombi leszne/ hen ombi (ma mine) leszne/ ia sangen kiruchta. Quin se Parcu HERRAN peiuste tuleua ombi/ Nin pite ne Wäkeuet silloin caruahasti parcuman.

1:15 Sille se peiue ombi Hirmudhen peiue/ yxi waiuan ia Adhistoxen peiue/ yxi Twlen ia Twlispään peiue/ Yxi Pimeydhen ia Syngydhen peiue. Yxi Piluen ia Sumun peiue/

1:16 Yxi Pasunan ia Trometein peiue/ wastan nijte wahwoia Caupungita ia corkeit Linnoia wastan.

1:17 Mine tadhon Canssalle adhistosta tedhä/ ette heiden pite ymberikeumen/ ninquin Sokiat/ Senteden/ ette he ouat HERRA wastan synditehnyet. Heiden werens pite vloswodatettaman/ ninquin se Tomu olis/ ia heiden Rwmijns/

ninquin se Loca olis.

1:18 Eipe heiden Hopians ia Cwltans pidhe woiman heite autta/ sinä HERRAN wiha peiuene. Waan coco Maan pite henen Kiuaudhens Twlella ylessödyxi tuleman. Sille henen pite nopiasti ydhen Lopun tekemen/ caikein ninen cansa/ iotca Maasa asuuat.

II. Lucu.

Ensin/ Parannoxeen manatan. Sille ne Hyuentekiet pite HERRAN wiha peiuen/ warieltaman.

Sijtte ne Lehimaat ia Waldakunnat/ quin on/ Nineue ia Assyria/ pite mös rangaistettaman/ ia sijttekin Christusen Waldakunnan tuleman. Caiki Lotolaiset Pacanain seas pite hende cumartaman. Joh. iijj. Henges ia totudhes. Nin Juttain meno huckupi.

2:1 COotka teiten/ ia tulcat tenne/ te wihattaua Canssa/ ennenquin Domio vloskeupi/
2:2 Ette te (ninquin ne Acanat

peiuen eten) poissiuallaisijn. Ennenquin se HERRAN hirmulinen wiha teiden ylitzen tulepi/ Ennenquin (ma mine) se HERRAN wiha peiue teiden ylitzen tulepi.

2:3 Etziket HERRA caiki te Radholiset Maasa/ te iotca henen Oikiutansa pidhette. Etziket Wanhurskautta. Etziket Neurytte/ ette te madhaisitta sinä HERRAN wihapeiuene warieltuxi tulla.

2:4 Sille Ette Gasa pite ylenannettaman/ ia Ascalon autioxi techtemen. Asdod pite mös Polipeiuelle poisaiettaman/ ia Accaron ylesiuritettaman.

2:5 We ninen/ iotca Meren polen asuuat/ ninen Sotalaisten. HERRAN Sanan pite teiden ylitzen tuleman/ Sine Canaan Philisteerin Makunda. Mine tadhon sinua hucutta/ etteikengen pidhe sinus sillen asuman.

2:6 Meren polen pite sula Paimenen maiat ia Lambain pihaitat oleman.

2:7 Ja ne sanat pite nijlle Judan Honesta iellensietetylle osaxi tuleman/ ioissa heiden

pite caitzeman. Ectona heiden
 pite Ascalonin Honesa
 maiottaman/ quin nyt HERRA
 heiden Jumalans ombi heite
 etziskellut/ ia heiden
 Fangiudhens palauttanut on.
 2:8 Mine olen Moabin pilcan/ ia
 Amonin Lasten Häueisemisen
 cwllut/ ioilla he minun Canssani
 soimaneet/ ia heiden Raiains
 päle kerskanuet ouat.
 2:9 Lach/ Nin totta quin mine
 elen/ sanopi HERRA Zebaoth/
 se Israelin Jumala/ Moab pite
 ninquin Sodoma/ ia ne
 Ammonin lapset ninquin ydhen
 Noculiaspensan ia Szolacopan/
 ia quin ijancaikinen Autios. NE
 iellensiätetyt minun Canssastani
 pite heite röuemen/ Ja ne
 ylitzeiätetyt minun Canssastani
 pite heite perimen.
 2:10 Sen pite heille
 tapactuman/ heiden
 Coreudhens teden/ ette he
 ouat sen HERRAN Zebaothin
 Canssan pilcaneet/ ia heitens
 sijte kerskaneet.
 2:11 Hirmulisen pite HERRAN
 heiden wastans oleman. Sille
 henen pite caiki Jumalat Maan
 päle * poiscadhottaman. Ja

caiki Loodhot pite hende
 cumartaman/ Cuki henen
 Siasans.
 2:12 Mös tekin * Ethiopialaiset
 pite minun Miecani cautta
 tapettaman.
 2:13 Ja henen pite Kätens
 pohian pein oiendaman/ ia
 Assurin cadhottaman. Nineuen
 pite henen autiaxi tekemen/
 carkiaxi/ ninquin Warpen/
 2:14 ette sen siselle pite
 maiottaman heitens caikinaiset
 Eleimet Pacanoiden seas. Ja
 Cacarit ia Hypiet pite heiden
 Tornisans asuman/ ia pite
 laulaman heiden Accunaisans/
 ia Corpit heiden Lettupalkisans.
 Sille ette ne Cedrinlaudhat
 pidhe poisreuituxi tuleman.
 2:15 Teme ombi se iloinen
 Caupungi/ ioca nin irstana
 asupi/ ia sanoi heiden
 sydhemesens/ Minepe se olen/
 ia eikengen mw. Quinga hen on
 nin autiaxi tullut? ette ne
 Eleimet sijnä siselle asuuaat/ ia
 ioca sen siwitze keupi/ hen
 tissapi hende/ ia paucutta
 käsiäns henen ylitzens.

III. Lucu.

*Jerusalem laitetan
cangiudhestans. Pämiehet ia
Herrat ouat ninquin Jalopeurat
ia Sudhet/ iotca Canssans
raateleuat ia vlosimeuet.
Sarnaiat Ramatun
toisinkiendeuet Rahan teden/
Canssan wetäuet Epeiumaloita
palueleman. Ja waicka ne
rangaistetan nilde Hurskailda
Prophetilda/ eipe se miteken
auta. Senteden teuty Jumalan
heite witzata. etc.*

3:1 WE sen cauhialisen/ rietan/
wäkiualdaisen Caupungin/

3:2 Ei hen tacdho cwlda/ eikä
henens anda curitta. Eipe hen
tacdho HERRAN päle vskalta/
eike henens pidhe henen
Jumalans tyge.

3:3 Henen Pämienstens ouat
henes ninquin kiliuuat
Jalopeurat/ ia henen Domarins
Sudhet ectona/ Jotca euet
miteken iete homenen asti.

3:4 Henen Prophetans ouat
irtaiset ia ylencatzoiat/ Henen
Pappeins riuauat sen Pyhydhen/
Ja * vlostoimittauat Lain

wäkiuallaisest.

3:5 Mutta se HERRA/ ioca
heiden seasans on/ opetapi
kylle oikein/ ia ei tee ychten
wärytte. Waan ioca amulla hen
andapi henen Oikiudhens
iulkisest opetta/ ia ei lacka.

Mutta se Paha Canssa/ ei
tadho oppia häpiemehen.

3:6 Senteden mine tadhon
temen Canssan vlosiuritta/
heiden Linnans autioxi tedhä/
ia heiden Cadhunsa nin
tyhiendemien/ etteikengen sen
päle keumen pidhe. Heiden
Caupungins pite
poishäuitettemen/ etteikengen
heisse sillen asu.

3:7 Mine annoin sinulle sano.
Minua pite sinun pelkemen/ ia
sinua anda curitta/ Nin ei olis
henen Asumisens vlosiuritettu/
ia eikengen tulis/ iolla mine
hende etziskelisin. Mutta he
achkeroitzeuat caikinaista
pahutta prucaman.

3:8 Senteden (sanopi HERRA)
teuty mös teiden minua
odhottaman/ Sihenasti ette
mineki aiallani ylesnousen/
Coska mineki domitzen/ ia ne
Pacanat cootan/ ia ne

Waldakunnat ychtensaatan/ ia
minun Wihani heiden
ylitzenswodhatan/ ia/ caiken
minun Wihan hirmusudhen. Sille
coco Mailman pite minun
Kiuaudhen Tulen cautta
ylessötemen.

3:9 Silloin mine tadhon
Canssoille toisin anda sarnata/
suloisel Hwlella/ Ette heiden
caiki pite HERRAN Nimen
auxenshwtaman/ ia hende
yximielisestä palueleman.

3:10 Minun Cumartauaiseni/
nimitein/ ne haiotetut silde
polelda sijte Ethiopian Wirdhast/
pite minulle Lahiaxi
edestoottaman.

3:11 Sihen aican ei pidhe sinun
sillen häpiemen/ caikista sinun
teghoistas/ ioillas minun
wastani synditehnyt olet. Sille
mine tadhon ne coriat pyhet
sinun seastas silloin poisotta/
Ettei sinun pidhe sillen sinuas
ylesnostaman minun pyhen
Woren teden.

3:12 Mine tadhon sinus anda
ylitziedhe ydhen Kieuhen/
halpan Canssan/ Heiden pite
HERRAN Nimen päle turuaman/
3:13 Ne Jellensietetyt Israel

euet miteken paha pidhe
tekemen/ eike walhen
puhuman/ Ja ei heiden swsans
pidhe ychten wiecas Kieli
leutemen. Waan he caitzetan ia
lepeieuet/ ilman caikita
pelghota.

3:14 Kiemuitze sine Tyter Zion/
hwdha Israel/ iloitze ia
riemuitze caikista sydhemestes/
sine tyter Jerusalem.

3:15 Sille ette HERRA ombi
sinun rangastuxes poisottanut/
Ja sinun Wiholises
poiskiendenyt. HERRA se Israelin
Kuningas ombi sinun tykenes/
ettei sine taruitze sillen
ydhengen Onnettomuxesta
sinuas pelkemen.

3:16 Sihen aican sanotan
Jerusalemin tyge/ Ele pelke. Ja
Zionin tyge. Ele Käsies
alaslasse.

3:17 Sille se HERRA sinun
Jumalas ombi sinun tykenes/
yxi wäkeue Wapactaia.

3:18 Henen pite sinun ylitzes
riemuitzeman/ ia oleman
suloisen sinun wastas/ ia
andexiandaman/ ia pite sinun
ylitzes caiachtoxella
riemuitzeman. Ne/ iotca

Inhimisten Sätydhen cautta
adhistetut olit/ tadho mine
poissaatta/ ette he sinusta
poistulisit/ Jotca Sädhyt sinun
Raskaudhes oli/ ioista sine
Nudheltijn.

3:19 Catzo/ mine tadhon caiki
lopetta/ sihen aican/ iotca
sinua waiuuat. Ja tadhon sen
Onduuaisen autta/ ia ne
poissöxetut coota/ ia tadhon
heite Kitoxexi ia Cunniaxi panna
caikissa Maas/ iossa he
ylencatzotan.

3:20 Sihen aican mine tadhon
teite tehen siseltoodha/ ia teite
samal aialla coota/ Sille mine
tadhon teite kijtoxexi ia cunniaxi
caikein Canssain seas Maan
päle/ coska mine teide'
Fangiuxen kiennen teide' Silmein
edes/ sanopi HERRA.

*Loppu Zephaniast Prophetast.
Präntettu Stocholmis Amundi
Lauritzen Poialda Christusen
Syndime Wodhesta. 1551.
Nouem. 5.*

Propheta ZacharJa.

*SAmalla aialla quin Haggeuski/ nin temekin ZacharJa sarnasi/ Ette
Jerusalem ia se Templi pidheis iellens ylesrakettaman/ Ja sen
haiotetun Canssan/ iellens ychteen cocoman. Senpäle ette yxi
Regimenti ia Asetus pidheis taas sen Lxx/ woodhen Fangiuxen
perestä sijnä Makunnas ylesoiettaman. Ja hen on tosin yxi nijste
caikein lodhulinen Prophetaist. Sille hen edestooopi monet suloiset
ia turualiset Näghyt/ ia monet ysteueliset ia makiat Sanat andapi.
Joilla hen site murhelist ia haiottu Canssa/ lohutta ia wahuista/
site Rakennosta ia Regimenti päle rupeaman. Jotca haman sihen
aican asti/ oli swren ia moninaisen wastanseisomisen kersinyt.
Neite hen tekepi. v. Lucuhun asti.*

*Nyt/ ette henelle olit sängen syuet/ salaat ia Pimiet Näghyt (
iotca lehes Danielin Näghöin caltaiset ouat) ilmoitetydh. Joinenga
Näkyin toimituxis/ seke ne Hebreerit/ ette mös Ne Christitut*

*hicouat ia tölens nijte ymmerteuet. Senteden Me nijte ylitzecarkam
tesse Somen Tulkituxes/ ia nin me haem ia poimem teste
Prophetast (quin muistakin pidhemist) ne selkeimet ia meille
tarpelisemat Sententiat/ Puhet/ Sarnat/ Opit ia Weisut.
Joska HERRA Jumala ette seke Ne/ ette mwdh pyhet Ramatut
tesse Seurakunnas/ quin tuliski/ alati/ aina ia wisusti Luetaisijn/
sarnataisijn/ weisataisijn Lexyis/ ia mutoin prucataisijn.
Sille caiki mite kirioitettu ombi/ se on meiden Opixi kirioitettu. Ro.
xv.*

ZacharJa Propheta

I. Lucu.

*Hen neuuopi Parannosta
tekemen/ Ettei me synnises
Elemes ia muis Pahudes meiden
Isiä noudhatasimma.*

1:1 Cadhexenna Cwcautena sine
Toisna woonna Kuningan
Dariusen/ tapactui Teme
HERRAN Sana ZacharJan tyge/
sen Berechian poian/ Iddon
poian/ sen Prophetan/ ia sanoï.

1:2 HERRA ombi wihainen ollut
teidem lsein päle. Ja sanos
heille.

1:3 NIN sanopi se HERRA
Zebaoth/ Kiendeket teiten
minun tykeni/ sanopi se HERRA
Zebaoth/ Nin mine tadhon kiete

minun teiden tygenne/ sanopi
se HERRA Zebaoth.

1:4 Elket olco ninquin teiden
lset/ ioille ne entiset Prophetat
sarnasit/ sanoden/ Palatkat
teiden pahoista Teisten/ ia
teiden heijusta menostan. Mutta
euet he cwlluet/ eike minua
totelluet/ sanopi se HERRA.

1:5 Cwssa nyt ouat teiden lset
ia Prophetat? Wielekö he
eleuet?

1:6 Eikö nin ole tapactanut?
Ette minun Sanan/ ia minun
Oikiudhen/ iotca mine keskin/
minun Palueliani/ Prophetain
cautta/ ouat teiden lsein
sattunut? Ette heiden teuty
palaiaman/ ia sanoman/ Quin
se HERRA Zebaoth aiatteli meille
tedhexens/ senielkin quin me
kieuttim meiden/ ia teimme/

nin ikenens hen mös meille
tehnyt on.

1:12 Nin wastasi se HERRAN
Engeli ioca minun cansan puhui
ia sanoi. HERRA Zebaoth/
Quincauan et sine tachdo
armachta Jerusalemin ylitze/ Ja
ninen Judan Caupungein ylitze/
ioinenga päle sine olet wihainen
ollut neisse

seitzemenkymmenden
aiastaican?

1:13 Ja se HERRA wastasi sille
Engelille/ ioca minun cansani
puhui/ ysteueliset sanat ia
lohuliset sanat.

1:14 Ja se Engeli ioca minua
puhutteli/ sanoi minulle/ Sarna
ia sano/ Neite sanopi se
HERRA Zebaoth. Mine olen
sangen kiuanut Jerusalemin ia
Zionin ylitze/

1:15 Mutta mine olen iwri
wihainen ninen corein Pacanain
päle. Sille mine olin waan wähe
wihainen/ Mutta he autit
häuitoxehen.

1:16 Senteden sanopi HERRA/
Mine tadhon palaita Jerusalemin
tyge Laupiudhen cansa/ Ja
minun Honen pite henes
ylesraketttaman.

1:17 Ja sarna enembi/ ia
sanos/ Neite sanopi se HERRA
Zebaoth. Taas minun Caupungini
pite hyuesti kieumen/ Ja
HERRAN pite Zionin taas
lohuttaman/ ia Jerusalemin taas
wloswalittaman.

II. Lucu.

*Jerusalem/ pite sen ffangiuxen
ielkin/ sangen toisen modhon
saaman. Joca Christusen
Waldakunnan/ kirkon ia Sarnan.
merkitze.*

2:1 JA mine ylesnostin silmeni/
ia näin/ ia catzo/ yxi Mies piti
kädhesens MitanNooran.

2:2 Ja mine sanoin/ Cuhungas
menet? Mutta hen sanoi minulle.

Että mine Jerusalemin mittaisin/
ia catzoisin/ quinga pitken ia
quinga Laauian sen oleman pite.

2:3 Ja catzo/ Se Engeli/ ioca
minun cansan puhui vloslexi/ Ja
yxi toinen Engeli vlosmeni henen
wastans/ ia sanoi.

2:4 Jooxe toonna/ ia puhu sille
piltille/ ia sanos. Jerusalem pite
asutetuxi tuleman ilman Mwrita/
sen swriman Inhimisten ia

Cariain palioudhen teden/ iotca henes oleman pite.

2:5 Ja Mine tadhon/ sanopi HERRA/ yxi tulinen Mwri henen ymberillens oleman/ ia tadhon henesse olla/ Ja tadhon Minuani Cunnialisesta henesse osotta.

2:6 Woi/ woi Paecat vlos/ sijte Pohian Maasta/ sanopi HERRA/ Sille mine haiotin teite Neliehin Twlihin Taiwan ala/ sanopi HERRA.

2:7 Woi Zion/ ioca asut sen Tytteren Babelin tyken/ pois pakene/

2:8 Sille nin sanopi se HERRA Zebaoth. Hen lehetti minua ninen pacanain tyge/ iotca teite raatelluet olit/ Heiden Waltans sai lopun. Joca teihin rupepi/ SE rupepi henen Silmenstären päle.

2:9 Sille catzo/ mine tadhon minun käteni heiden ylitzens ylesnosta/ ette heiden pite nijllen Raateluxexi oleman/ iotca ennen paluelit heite. Ette teiden pite ymmertemen/ ette se HERRA Zebaoth minun lehettenyt on.

2:10 Iloitze ia riemuitze sine

tyter Zion/ Sille catzo/ Mine tulen/ ia tadhon asua sinun tykenes/ sanopi HERRA.

2:11 Silloin palio pacanoit pite heitens HERRALLE altiaxi andaman/ Ja ne pite minun Cansan oleman. Ja mine tadhon sinun tykenes asua/ ettes ymmerdheisit/ Ette minun se HERKA Zebaoth sinun tyges lehettenyt on.

2:12 Ja HERRAN pite Judan perimen Osaxens sijnä pyhese Maasa/ ia pite Jerusalemin taas vloswalitzeman.

2:13 Caiki Liha waickenecon HERRAN edes/ Sille hen on ylesnosnut henen pyheste Siastans.

III. Lucu.

*Sarnaian edest ialo Lohutos/
Nin mös Christusest.*

3:1 JA minulle osotettijn se Ylimeinen pappi Josua/ seisodhen sen HERRAN Engelin edes. Ja Satan seiso i henen oikealla kädhellens/ ette hen hende watanseisois.

3:2 Ja HERRA sanoi Satan

tyge/ HERRA se rangaiskon
sinua Satan/ Ja/ se HERRA
sinua rangaiskon ioca

Jerusalem vloswalitzi. Eikö
teme ole yxi Kekäle/ ioca
Tulesta temmattu on?

3:3 Ja Josua oli puetettu
saastais waatteis/ ia seisoi
sen Engelin edes.

3:4 Joca wastaten sanoi nijlle/
iotca henen tykenens seisoi.
Poisottacat heneste ne
saastaiset waattet/ ia hen sanoi
henelle. Catzo/ Mine olen sinun
synnis sinusta poisottanut/ ia
puettanut sinun Juhla
waatteilla/

3:5 ia sanoi. Pangat puchdas
Lacki henen Pääns päle/ ia he
panit puchtan Lakin henen
pääns päle/ ia he puetit
waattet henen pälens. Ja
HERRAN Engeli seisoi sielle.

3:6 Ja se HERRAN Engeli
todhisti Josualle/ ia sanoi/
Nein sanopi se HERRA Zebaoth.

3:7 Jos sine waellat minun
Teiteni päle/ ia pidhet minun
wartion/ Nin sinun pite minun
Honen hallitzeman/ ia minun
Cartanoitan ketket. Ja mine
annan sinulle mutomat nijste/

quin tesse seisouat/ ette he
sinun saattaisit.

3:8 Waariota Josua sine
ylimeinen Pappi/ sine ia sinun
ysteues/ iotca sinun edeses
asuuat/ Sille he ouat sulat
lhmeet.

3:9 Sille Catzo/ mine tadhon
anda minun Paluelian Zemah
tulla/ Sille catzo sen ainoan
Kiuen päle/ ionga mine Josuan
eten laskenut olen/ pite
seitzemen Silme oleman. Mutta
catzo/ Mine tadhon sen
vlosnacata/ sanopi se HERRA
Zebaoth/ Ja tadhon sen Maan
Synnit/ ychtene peiuene
poisotta.

3:10 Silloin sanopi se HERRA
Zebaoth/ cutzupi toinen toisens
Winapuuns ia ffcunapuuns ala.

IV. Lucu.

*Se Cullainen Kyntilenialka/ ombi
Jumalan Sana Canssan seas
Prophetain cautta sarnattu. Jolla
ne heicot omattiedhot lohutetan
ia yleswalghistetaan/ Wan ne
Caxi Oliunpwth on Josua
Hengelises/ Ja SeruBabel
Mailmaises wirghas*

4:1 JA se Engeli/ ioca minun cansan puhui/ tuli iellens/ ia ylesherätti minun/ ninquin iocunest ylesheräteteisijn. Ja sanoi minulle/ Mites näet?

4:2 Mutta mine sanoin/ Mine näen/ ia catzo. Nin seiso i xii Kyntilialka coconans Cullasta/ ydhen Malian cansa sen Pään päle/ Ja seitzemen Lampu henen pälens olit Ja aina seitzemen Cauha cullakin Lampus.

4:3 Olit mös caxi Oliopuuth sen tykene. Yxi sen Malian oikealla polella/ se toinen wasemalla.

4:4 Ja mine wastasin ia sanoin sen Engelin tyge ioca minun cansani puhui. Minun HERRAN/ Mite se on?

4:5 Ja se Engeli/ ioca minun cansani puhui/ wastasi/ ia sanoi minulle. Etkös tiedhe mite se on? Mutta mine sanoin/ En/ minun Herran/

4:6 Ja hen wastasi/ ia sanoi minulle. Se on se HERRAN sana Serubabelist/ Eipe sen pidhe tapactuman iongun Sotawäen eli woiman cautta/ Wan minun Hengeni cautta/ sanopi se HERRA Zebaoth.

4:7 Cucas olet sine swri woori/ ionga teuty quitengin Serubabelin eten/ tasaisexi Kedhoxi tuleman. Ja henen pite sen ensimeisen Kiuen laskeman/ Nin ette hwdhetan/ Onnexi/ Onnexi.

V. Lucu.

Se Lendeue Kiria henen Mitans cansa ouat Inhimisten Opit/ iotca caiki tachtouat mitat heiden Regulains/ Sätyins/ ia pitemisens cansa/ Jotca Jumalan Sanat toisinkiendeuet. Caxi sielle ouat Wala/ se on/ Wäre Oppi/ ia Warcaus/ quin on/ Ahneus/ Jotca quitengin Jumalan Sanan ia Palueluxen edest pidheten.

5:1 JA mine ylesnostin minun Silmeni/ ia näin/ Ja catzo/ sijnä oli yxi Lendeue Kiria.

5:2 Ja hen sanoi minulle/ mites näet? Mutta mine sanoin/ Mine näen ydhen Lendeuen Kirian/ ioca on caxikymmende Kynere pitke/ ia Kymmende kynere leuiä.

5:3 Ja hen sanoi minulle/ Se

on se Kirous/ ioca vloskieupi
ylitze caiken Maan. Sille
iocainen Warghas temen Kirian
perest/ hurscaxi Domitaan/ ia
caiki Walapattoiset temen Kirian
perest Wighattomaxi Domitaan.
5:4 Mutta Mine tadhon sen
edestootta/ sanopi se HERRA
Zebaoth/ ette sen pite tuleman
Warcaille cotians/ ia nijlle/
iotca minun Nimeni cautta wärin
wannouat. Ja sen pite pysymen
heiden Honeisans/ ia pite sen
poisculuttaman henen puidhens
ia Kiueins cansa.
5:5 Ja se Engeli/ ioca minun
cansan puhui/ vloslexi/ ia sano
minulle/ Ylesnosta Silmes ia
näe/ mite sielde vloskeu.
5:6 Ja mine sanoin/ Mite se
on? Mutta hen sano. Yxi Mitta
sielde vloskieupi/ Ja sano/ Se
ombi heiden Mootons iocaitzes
Makunnas.
5:7 Ja catzo/ yxi Centneri
Siantina twles häilyi/ Ja oli
sielle yxi waimo istudhen Mitan
keskelle/
5:8 Ja hen sano/ Se ombi see
Jumalatoim Oppi. Ja hen heitti
sen Mitan keskelle/ Ja laski sen
Siantinan Pistyn ylhelle sen

Mitan aucon päle.
5:9 Ja mine ylesnostin Silmeni
ia näin/ ia catzo/ Caxi Waimoa
vloslexit/ ia heille olit Sijuet/
ioita Twli aioi/ ia Sijuet olit
ninquin Storckein sijuet. Ja he
ylesnostit sen Mitan Maan ia
Taiuan wälille/
5:10 Ja mine sanoin Engelille/
ioca minun cansan puhui/
Cuhunga he sen Mitan wieuet?
5:11 Mutta hen sano minulle/
Ette henelle yxi Hoone
raketaisijn (Sinearin maalle/ ia
sielle walmistetaisijn/ ia henen
Peruxens päle asetetaisijn.

VI. Lucu.

*Euangelium cautta ylen palio
hywytte saadhan Sille se
Zemach/ ioca tulkitan Casuoxi/
ia Christusen merkitze/ Hen on
Templin ia Christikunnan Pijspa
ia Kuningas/ iotca Wirgat ne
Caxi cullan ia Hopian Crwnu
merkitzeuet.*

6:1 JA mine taas ylesnostin
Silmeni/ ia näin/ Ja catzo/
Sielle olit Neliet Rattat/ ne
vloskeuit cadhen Woren

keskelde/ Ja ne Woret olit
Cupariset woret.

6:2 Ensimeisen Rattan edes olit
Ruskiat Orhit/ ia sen toisen
Rattan edes olit Mustat Orhit.

6:3 Mutta sen Colmanen Rattan
edes olit Walkiat Orhit/ Sen
Neliennen Rattan edes olit
Prokit wäkeuet Orhit.

6:4 Ja mine wastasin/ ia sanoin
sille Engelille/ ioca minun
cansan puhui/ Minun HERRAN/
Cutca näme ouat?

6:5 ia wastaten Engeli/ sanoi
minulle. Ne ouat ne Neliet Twlet
Taiuan alla/ iotca vloskieuuet/
ette he edesastuisit sen caikein
Maiadhen Haltian edes.

6:6 Jossa ne Mustat Orhit olit/
ne menit Pohian pein/ ia ne
walkiat heite noudhatit/ Mutta
ne Prokit menit Lounan pein.

6:7 Ja ne Wäkeuet lexit ia
ymberinsmenit/ nin ette he
caiken lepitzekeuit/ Ja hen
sanoi Menget ia ymberins
waeldacat Maata.

6:8 Ja he waelsit Maan lepitze/
Ja hen cutzui minua ia puhutteli
minua/ ia sanoi. Catzo/ ne
iotca Pohian pein vlosmeneuet/
andauat minun Hengen leuäte

sijnä Pohian Maasa.

6:9 Ja se HERRAN Sana
tapactui minulle/ ia sanoi/

6:10 Ota nijlde ffangilda/
Heldaist ia Tobiast/ ia

Jedaiast/ Ja tule sinne samalla
peiuelle/ ia siselmene Josian
sen Zephanian Honesen/ iotca
Babiloniast tulluet ouat.

6:11 Mutta ota Hopia ia Culta/
ia tee Crunut/ ia pane Josuan/
sen ylimeisen Papin pään päle/
sen Jozadachin poian.

6:12 Ja sanos Henelle/ Nin
sanopi se HERRA Zebaoth/
Catzo/ yxi Mies on/ ioca
cutzutan Zemach. Sille henen
alans pite sen casuaman/ Ja
sen pite rakendaman sen
HERRAN Templin/

6:13 Ja sen HERRAN Templin
pite henen rakendaman. Ja
henen pite Cunnian candaman/
ia istuman ia hallitzeman henen
Stolins päle. Henen pite mös
Papin oleman Stolins päle/ Ja
Rauhan pite heiden molemilla
oleman.

6:14 Ja ne Crunut pite oleman/
sen Helemin/ Tobiam/
Jedaian/ ia Henin sen
Zephanian Poian/ muistoxi sijnä

HERRAN Templise.

6:15 Silloin te ymmerdhette/
ette se HERRA Zebaoth ombi
minun lehettenyt teiden tygen.
Ja sen pite tapactuman/ ios te
mwtoin cwleuaiset olisitta sen
teiden HERRAN Jumalan änen.

VII. Lucu.

*Eipe Paastot eli mwdh
Inhimisten Sädhyt miteken
Jumalan edes kelpa/ ellei
Jocaitzille Oikiutta tedhä/ ia
liaten ninen Waiuaisten ia
Lehimeisten.*

7:1 JA se tapactui Nelienden
Wooten sen Kuningan Dariusen
ette HERRAN. Sana tapactui
Zacharian tyge/ Nelienden
peiuen/ sijte ydhexest
Cwcaudhest/ ioca Chisleu
cutzutan.

7:2 Coska SarEzer ia
RegemMelech/ ynne heiden
Miestens cansa/ lähetit Bethelin
rucoleman HERRAN eteen.

7:3 Ja annoit sanoa Papeille/
iotca olit sen HERRAN Zebaothin
Honen ymberille/ ia Prophetille.
Wielekö minun nyt tule idkijä

widhendenä Cwcautena/ ia
waiuaman minuani ninquin mine
sen tein tehenasti mutamis
aiastais?

7:4 Ja se HERRAN Zebaothin
Sana tapactui minulle/ ia sanoi.

7:5 Sanos caikille Maan
Canssaille ia Papeille. Coska te
paastosit ia parghuitta widhenes
ia seitzemennes Cwcaudhes/
neisse Seitzemes kymmenes
wosis/ Olettaco te nin Minulle
paastonuet.

7:6 Eli coska te söit ia ioitta/
Eikö te sönyet ia ionuet Teillen
itzellen? Eikö teme se ole/ iota
HERRA annoi sarnata ninen
entisten Prophetain cautta/
coska wiele Jerusalem
asutettin/ ia oli kyllä/ ynne
henen Caupungeins ymberille/
ia quin Inhimiset sielle asuit/
seke Etelen pein ette Laxoissa.

7:7 Ja se HERRAN Sana
tapactui ZachariJan tyge/
sanoden/

7:9 Nin sanopi se HERRA
Zebaoth. Oikein Domitkat/ ia
Jokainen osottacan Hywytte ia
Laupiutta henen Weliens
cochtan.

7:10 Ja elket wärytte techkö

Leskille/ ia Oruille/
Mucalaisille/ ia keuhille/ Ja
elken kengen paha aiatelko
henen Sydhemesens/ weliens
wastan.

7:11 Mutta euet he neiste
tactonuet wariotta/ ia kiensit
selkens minun tykeni/ ia he
Coruans tukitzit/ ettei heiden
cwleman pideis.

7:12 Ja asetit heiden
Sydhemens/ ninquin (
Adamantin ettei he cwlsit Laki
ia Sanoia/ iotca HERRA Zebaoth
lehetti Hengelläns ninen entisten
Prophetain cauta.

7:13 Senteden ombi nin swri
wiha HERRALDA Zebaothilda
tullut/ ia nin on tapactunut
quin sarnattijn. Mutta ettei he
tactonuet cwlla/ Nin en
mineken tadhonnut cwlla coska
he hwsit/ sanopi HERRA
Zebaoth.

7:14 Jurinin mine olen heite
haiottanut caickein Pacanain
seas/ ioita euet he tundenuet.
Ja Maa on heiden ielkens
autiaxi ienyt/ ettei kengen sijnä
sisel waella eli asu/ ia se
kempinen Maa ombi autiaxi
techty.

VIII. Lucu.

*Lupauxet Jumalan Siugnauxist/
Ette ne Hengelisest Oikiutta
puhuisit ia Sarnaisit/ ia ne
Mailmaiset oikein domitzisit ia
hallitzisit/ Ja mös päldiskein
racastaisit keskenens.*

8:1 JA HERRAN Sana tapactui
minulle/ ia sanoi/ Nein se
HERRA Zebaoth sanopi.

8:2 Mine olen Zionin ylitze
sangen kiuanut/ ia olen swres
wihas heiden ylitzens kiuanut.

8:3 Nein sanopi HERRA/ Mine
kiennen itzeni taas Zionin tyge/
Ja tadhon Jerusalemis asua.

Nin ette Jerusalem pite
Totudhen Caupungixi
cutzuttaman/ ia se HERRAN
Zebaothin wori/ Pyhydhen
Worexi.

8:4 Nein sanopi se HERRA
Zebaoth/ Edespein pite asuman
Jerusalemiin Cadhuilla wanhat
Miehet ia waimot/ iotca
Sauualla noiauat swren
wanhudhens teden.

8:5 Ja ne Caupungin Catut pite
teunens oleman pienist Piltist ia
Picoista/ iotca sen Cadhuilla

leikitzeuet.

8:6 Nein sanopi se HERRA Zebaoth/ Jos teme näky madhotoin/ olis temen ylitzeienydhen Canssan silmein edes telle aialla/ Pidheiskö se senteden madhotoin oleman minun Silmeni edes/ sanopi se HERRA Zebaoth

8:7 Nein sanopi se HERRA Zebaoth/ Catzo/ Mine tadhon lunasta minun Canssan/ sijte ltemaalda/ ia sijte Lensimaalda tadhon heite saatta Jerusalemin asuman.

8:8 Ja heiden pite minun Canssan oleman/ Ja minun pite heiden Jumalans oleman/ Totudhes ia wanhurskaudhes.

8:9 NEin sanopi se HERRA Zebaoth/ Wahuistacat teiden kädhen/ iotca telle aialla/ nämet Sanat cwletta/ Prophetain swun cautta/ sinä peiuene/ iona se HERRAN Zebaothin Honen perustos laskettijn ette Templi raketaisijn.

8:10 Sille ennen neite peiuie olit Inhimisten töödh turhat/ ia se Juchtain töö ei miteken ollut/ Ja ei ollut waiuasta Rauha/ heille iotca vlos ia silselmenit.

Waan mine sallin caiki Inhimiset menne/ cungin henen Lehimeistens wastan.

8:11 Mutta em mine nyt tadho nin tedhä minun ylitzeienydhen Canssalle/ quin nijlle entisille peiuille/ sanopi se HERRA Zebaoth/

8:12 wan heiden pite Rauhan Siemen oleman. Winapuun pite henen Hedelmens andaman/ Ja Maan henen Casuons andaman/ ia Taiuan pite henen Castens andaman/ ia ne minun Canssani ylitzeienyet pite neite caikia omistaman.

8:13 Ja sen pite tapactuman/ ette quin te/ iotca Judan Honesta/ ia Israelin Honesta/ oletta olluet yxi Kirous Pacanaiten seas/ nin mine tadhon teite lunasta/ ette teiden pite ydhen Siugnauxen oleman. Nin elket sijs pelietkö/ ia wahuistacat teiden kädhen.

8:14 Nein sanopi se HERRA Zebaoth/ Quin mine aiattelin teite cadhotta/ coska teiden lset minun wihoitit/ sanopi se HERRA Zebaoth/ ia en site catunut.

8:15 Jurinin mine nyt woroin

aiattelen neille peiuille hyesti
tedhä Jerusalemin ia Judan
Honen wastan Elket swingan/
pelieckö.

8:16 Mutta teme on se/ quin
teiden tekemen pite/ Jocainen
puhucan Totudhen Lehimeisens
cansa/ oikein domitcat/ ia
saattacat Rauha teiden
Porteisan.

8:17 Ja elken kengen paha
aiatelco sydhemesens henen
Lehimeisens wastan/ ia elket
wärie waloia racastaco. Sille
ette neite caickia mine wihan/
sanopi HERRA.

8:18 Ja se Herran zebaothin
sana tapactui minulle/ ia
sanoi/

8:19 Nin sanopi se HERRA
Zebaoth. Ne nelienen/
widhenen/ seitzemenen/ ia
kymmenennen Cwcaudhen
Paastot/ pite kiendymen Judan
Honelle iloxi ia riemuxi/ ia
ihaisexi wodhen iuhlaxi/ waiuoin
racastacat Tottwtta ia Rauha.

8:20 Neite sanopi se HERRA
Zebaoth/ Edespeiten pite wiele
palio Canssa tuleman/

8:21 ia monein Caupungen
Burgharit/ Ja ydhen Caupungin

Burgharit pite sen toisen tyge
menemen/ ia sanoman.
Kieukem rucoleman HERRAN
eteen/ ia etzimen site HERRA
Zebaoth/ Me tadhoma kieudhe
teiden cansan.

8:22 Sillens tuleuat palio
Canssa/ ia Pacanat iouckolla
tuleuat/ etzimen site HERRA
Zebaoth Jerusalemis/ rucoleman
HERRAN eteen.

8:23 Nin sanopi se HERRA
Zebaoth/ Sille aialla pite
kymmenen Mieste caikinaisist
Pacanain kieliste käsitemen
ydhen Judalaisen Miehen
waattenpalten/ ia sanoman. Me
tadhomma kieudhe teiden
cansan/ Sille me cwlimma ette
Jumala teiden cansan ombi.

IX. Lucu.

*Ensin on Ennustos/ Ette
Pacanat pite Christusen
Euangeliumijn tuleman. Sijtte
Hen itze ia henen
Waldakunnans caunist
vlosmaalatan Nin mös henen
Oppins/ iosta sydhemet
Jumalas ia Lehimeises
ysteueliset ouat/ sen Christusen*

*Weren Lijton cauta/ Jotca
Pitkeisen Leimaudhexi/ Jyuexi/
ia Pwroxi werdhautetaan.*

9:7 JA Mine tadhon poisotta Pacanain Weren heiden Suustans/ ia heiden Cauhistoxens heiden Hambaistans. Ette heiden pite mös meiden Jumalalle ylitziemen/ ette he olisit ninquin ne Pämiehet Judas/ Ja Ekron olis ninquin ne Jebuseit.
9:8 Ja Mine tadhon Itze scantzata ymberi minun Honein Sotawäelle/ iotca vlos ia siselwaeldauat/ Ettei sillen pidhe heiden pä lens se Waatia menemen/ Sille nyt mine catzoin sen minun Silmilleni.
9:9 Mutta Sine Tyter Zion iloitze wäkeuesti/ Ja Sine Tyter Jerusalem riemuitze. Catzo/ sinun Kuningas tulepi sinulle/ Wanhurskas ia Auttaia/ Kieuhe/ ia aiapi ydhen Asin päle/ ia ydhen Asintamman warsan päle.
9:10 Sille mine tadhon Rattan poisotta Ephraimist/ ia Orhit Jerusalemist/ ia se Sodhan Joutzi pite seriettemen/ Sille henen pite Rauhan opettaman

Pacanain seas. Ja henen HERRAUDENS pite oleman Merest/ nin haman Meren asti/ ia Wirdhasta hamaan Mailman loppuhun asti.

9:11 Sine mös vloslasket sinun Weres Lijton cautta/ sinun fangijs/ sijte Coopasta iossa ei wettäken ollut.

9:12 Nin palaitkat sis Linnahan/ Te quin Toiuossa fangitut oletta. Sille mös tenepene tadhon mine ilmoitta/ ia caxikertaiset sinulle maxa.

9:13 Sille mine olen Judan minullen Joutzexi wetänyt/ ia Ephraimin hanginut. Ja tadhon o Zion sinun Lapses ylesherätte/ ylitze sinun Lapses o Grekinmaa/ ia asetan sinun ninquin Sangaritein Miecan.

9:14 HERRAN pite heiden ylitzens ilmestymen/ ia henen Noolens pite vloslectemen/ ninquin Pitkeisen Leimaus. Ja HERRAN Jumalan pite * Basunalla soittaman/ ia menepi ninquin Lounat twli.

9:15 Sen HERRAN Zebaothin pite heite soieleman/ ette he ylessöisit/ ia alanssaisit Lingokiuein cansa. Ette he ioisit

ia rämeieisit ninquin Winasta/
ia teutetyxi tulisit ninquin Malia/
ia ninquin Altarin saruet.

9:16 Ja HERRA heiden Jumalans
pite sillä aialla heite auttaman/
ninquin henen Canssans
Lauman/ Sille pyhet Kiuet pite
henen Maallans
ylesnostettaman.

9:17 Sille mite hyue heille ombi
muidhen edest? eli mite
cauniutta heille ombi muidhen
edest? Jyue/ quin Nooricaiset
Ja Wina/ quin Neitzyet/ elette

** Basunalla) se on/
Euangelium/ ioca vinisepi
ninquin Lounat twli ia on
pwskambi quin mwdh Twlet. Nin
oli Apostoliten Sarna quin
yleswedhetty Joutzi/ ia quin
Isoin Ilma/ pitkeisen Jylinet ia
Leimauhet/ coska he iulghistit
Jumalan Wihan ylitze caiken
Jumalattoman pysyuen. Ja ettei
Hyuet Töödh Inhimist Wapadha/
Wan sula Wsko Christusen päle.
Ja quin Mailma ei maltanut
nämet Jylinet kerssie nin
osotetan/ quinga Jumala
omans wariele/ sihenasti he
ylessöisit ia woittaisit*

*Christuselle ne vskottomat/ Ja
heite Jumalan Sanalla/ ninquin
Lingolla/ alaspaiskasit. Nin ne
Christusen kieuhet*

*Sanansaattaiat keuit ymberi
Mailman/ wäkeuimmat*

Waldakunnat/ ia quin

*Joopunet/ ei Vinasta/ wan
pyhen Hengen armosta/ he*

*teutit Jumalan keskyn wirghan
pelkemete.*

*Ette he Euangeliumin Jyuen ia
Winan/ annoit Inhimisten
maista/ ioista he wekeuexi ia
iloisexi Hengisse tulit.*

X. Lucu.

*Sijttequin se Euangeliumin
Siemen on vlospuhckenut ia
pacachtanut/ Lain perest/ Nin
tule Phariseusten Hapatoxest
wälte.*

10:1 Nin anocat nyt HERRALDA

* Ectosadhet/ nin HERRAN pite

* Piluen tekemen/ ia andapi

teille kulle Sadhet/ caiken

Casuon warten Kedhossa.

10:2 Sille ne Epeiumalat

puhuuat sula Waiua/ Ja ne

Noidhat näkeuet sulan Walhen/

ia puhuat waiuoin Unia/ Ja heiden Lohutoxens ei Miteken ole. Senteden he kieuet exyxis ninquin Lauma/ ia nändyuet/ ettei heille ole ychten Paimenda.

10:3 Minun wihan ombi iulmistunut nijnen Paimenten ylitze/ ia mine tadhon ne Caurit etziskelle. Sille se HERRA Zebaoth pite henen Laumans etziskelemen/ nimiten/ site Judan honecht/ ia hangitzepi heite ninquin ylenwalmistetun Sotahewoisen.

10:4 Ne * Nurcat/ * Naulat/ Sotaioutzi/ ia Waatiat/ pite caiki heilde poistuleman.

10:5 Ja quitengin pite heiden oleman/ ninquin Kempit/ iotca Loghan tallauat Cadhuilla Sodhassa/ ia pite sotiman. Sille HERRAN pite heiden cansans oleman/ ette ne Ratzasmiehet häpiehen tulisit.

10:6 Ja mine tadhon wahwista sen Judan Honen/ ia sen Josephin Honen autta. Ja tadhon heite iellenssillenpanna Sioillens. Sille mine armaitzen heiden pälens/ Ja heiden pite oleman/ ninquin he ennengin olit/ quin mine heite

poissyseisin.

10:7 Sille mine HERRA heiden Jumalans tadhon heite cwlllella/ ia Ephraimin pite oleman/ ninquin iocu Sangari/ ia heiden sydhemens pite iloitzeman ninquin Winasta. Sihen pite mös heiden Lapsens näkemen/ ia riemuitzeman/ ette heiden Sydhemens pite HERRASSA iloizna oleman.

10:8 Mine tadhon heillen puhalta ia heite coota/ Sille mine tadhon heite lunasta/ ia heiden pite paliouttaman ninquin he olit ennengin olluet.

10:9 Ja mine tadhon heite kylue Canssain secan/ ette he minua muistaisit caucasis mais/ ia elemen pite Lasteins cansa/ ia palaiaman.

10:10 Sille mine tadhon heite iellenstoodha Egyptin maalda/ ia tadhon heite coota Assyriast/ ia saattaman heite Gileadijn maan ia Libanon/ ia ei se pidhe heille vlottuman siaxi.

10:11 Ja Henen pite sen ahtan Meren lepitze kieumen/ ia ne Meren allot lömen/ ette caiki Wirdhat poisquiuaisit. Silloin se

prami Syrias pite alettaman/ ia
se Waltica Egyptis lackaman
pite.

10:12 Mine tadhon heite
wahwista HERRASSA/ ette
heiden pite henen Nimehens
waeldaman/ sanopi HERRA

XI. Lucu.

*Ennustos/ ette Juttain
Waldakunda/ ionga he pysit
wastan Euangelium wariella/ tuli
Romarein cautta huckan. Sille
Libanon ia Basan/ se on/
Templi ia Jerusalemin
Caupungi/ pite ynne autiaxi
tuleman. Senuoxi/ ettei he
Christusta heiden oikiat
HERRANS omistaneet/ Van
wäret Prophetat/ iotca
Ahneudhens teden/ Canssan
wietteli.*

*Teste Sarnasta he tahdoit
Zacharian tappa. Sihen Judas
heite auttoi myydhen heille
Colmenkymmenen peningijn.
Oho site ialo hinda. Senteden
Christus on serkenyt sen
sulaisen Paimene' Sauuan/ se
on/ Euangelium/ Jwttailda
poisottanut. Ja sen toisen*

*Couan Sauuan/ se on/ Lain/
wffrinens etc. Haaskanut. Nin
ette heiden Oikia käsiuartens
poisquui/ Ja Oikia Silme on
soghaistu. Se on/ Seke Oppi
ette Eleme/ ouat heiden
epeuskons teden/ turmeltut. etc.*

11:1 AVA * Libane sinun
Porteis/ ette Tvli sinu' Cedris
ylespoltais.

11:2 Uluocat te Hongat/ Sille
Cedrit ouat langenuet/ Ja se
cunnialinen Rakennos on
häuitetty. Uluocat te Tammet
Basan/ Sille se wahwa Metze
ombi poishacattu.

11:3 Paimenet cwllan vluouan/
Sille heiden cunnialinen
Rakennos ombi häuitetty. Cwllan
ninen * Jalopeurain penickain
kiliuus/ Sille se * Jordanin
pramaus on häuitetty.

11:4 Neite sanopi se HERRA
minun Jumalan/ * Caitze ne
Teuras Lambat.

11:5 Sille heiden HERKANS nijte
teurastauat/ eike lwle site syndi
oleuan. Myuet nijte/ ia
sanouat/ Kijtetty olcoon
HERRA/ iopa mine Ricas olen/
ia heiden paimenens euet heite

säste.

11:6 Senteden eipe mine tadho sillen säste Maan asuuaisi/ sanopi HERRA. Ja catzo/ Mine iäten Inhimiset iocaitzen toinen toisens käsijn/ ia heiden * Kuningains käsijn/ ette he Maan musertaisit/ enge mine tadho heite autta heiden käsistens.

11:7 Ja * mine caitzen teuras Lambat/ ninen radholisten Lambaiten polesta. Ja otin minullen caxi * Sauua/ Ydhen mine cutzuin Sulaisen/ Mutta sen toisen Couan/ ia caitzin Lambait.

11:8 Ja mine huckasin colmet * Paimenda ychten Cwcauten/ Sille em mine heite maltanut kersie/ Eike he minua kersineet.

11:9 Ja mine sanoin/ Em mine tadho teite * caitzea/ Mike coole/ se coolkaan/ Mike nändy/ se nändyken/ ia ne Ylitzinänyet ylessöken toinen toisens Lihan.

11:10 Ja mine otin minun Sauuan/ Sulaisen/ ia särijn sen/ ette mine rickoisin minun * Lijttoni/ ionga mine caikille Canssoille tehnyt olin/

11:11 ia se ricottijn sinä

peiuenä. Ja ne radholiset Lambat/ iotca minun cansani pidhit/ sijte sen tunsit/ ette se HERRAN Sana oli.

11:12 Ja mine mös sanoin heille. * Jos nin teille kelpapi/ nin edestoocat tenne/ nin palio quin mine maxan/ Jollei/ nin sallicat olla. Ja he punnitzit nin palio quin mine maxoin/ colmekymmende Hopia penningit.

11:13 Nin sanoi HERRA minulle/ Heite pois/ ette se annetaisijn Sauenwalaialle/ oho se ialo Summa/ iolla mine heilde aruattu olen. Ja mine otin ne colmekymmende Hopia penningit/ ia heitin ne HERRAN Honesen/ ette ne annetaisijn Sauenwalaialle.

11:14 Ja mine särijn sen toisen minun * Sauuani/ Couan/ ette mine rickoisin welieinkeskuxet Judan ia Israelin vaihel.

11:15 Ja HERRA sanoi minulle/ Ota wiele sinulles sen * Hullun Paimenen Aset.

11:16 Sille catzos/ mine ylesheräten Paimenet Maasa/ iotca site Nändyue euet etzi/ Site rickilötye ia site musertu

euet paranna/ Ja site
Teruechte euet tottele. Wan
söuet paramin ninen Lihaiten
Lihat/ ia heiden sorcans he
rickireuäiseuet.

11:17 O Epeiumaliset Paimenet/
iotca Lauman ylenandauat.

Tulcaan * Miecca heiden
Käsiuardhens päle/ ia heiden
oikian Silmens päle.

Poisquiuakon heiden
Käsiuardhens/ ia heiden oikia
Silmens tulcoon pimiexi.

XII. Lucu.

*Seke Juttat ette Pacanat/
tactouat cutzua ne Wapatut
Jelkiniänyet/ Wan he ouat
heillen myrcky/ Coorma/
Köysi/ cadhotus etc. Ja tesse
hen/ ne Jerusalemin Porgharit/
se on/ Christikunnan lohutta/
waicka Mailma/ Euangelium
poishylke ia cadhotta pyte/ Ne
Christitut quitengin voittauat/
iotca ouat henelle Coormakiui/
ioca Sijrteiens leicka ia loucka/
Ja quin Cuma vgni/ iossa eike
pw eli Corsi kestä. Tähen
Campauxen hen lupa
Christikunnallens/ Armon/ se*

*on/ Synnein andexiandamisen/
Ja Rucouxen Hengen. Ette heille
tesse kersimises olis Rauhalinen
ia leuolinen Omatieto/ Jumalan
Laupiuden/ ia henen awns päle
vissin turuan/ Rucouxens
cautta/ ia sillens Christusen
cansa Ristins candauat.*

12:1 TEME on se HERRAN
Sanan Coorma ylitze Israelin.
Sanopi HERRA/ ioca Taiuat
vloswenyttä/ ia Maan perusta/
ia tekepi Inhimisen Hengen
henesse.

12:2 Catzo/ mine tadhon *
Jerusalemin tädhe Horiumisen
Picarixi/ caikille Canssoille sielle
ymberille. Sille sen pite mös *
Judan cochtaman/ coska
Jerusalem scantzatan.

12:3 Ja quitengin samalla aialla
tadhon mine Jerusalemin tedhä

* Coormakiuexi caikillen
Canssoillen. Ninmonda quin
henen tactouat poissijrtä/ pite
heitens sihen repimen. Sille
caicki Pacanat Maan päle/ pite
heitens cocoman hende vastan.

12:4 Silloin/ sanopi se HERRA/
tadhon mine caicki * Orhit
carcauaisexi saatta/ ia heiden

Ratzaians tyhmexi. Mutta ylitze Judan Honen/ mine tadhon auata minun Silmeni/ ia caickein Canssain Orhit sokiudhella rangaista.

12:5 Ja ne Judan Pämiehet pite heiden sydhemisens sanoman/ Olcoon ne Porgharit Jerusalemis waan hyues turuas/ HERRAS Zebaothis heiden Jumalassans.

12:6 Sille aialla/ Mine tadhon ne Judan Pämiehet cwmaksi * Ugnixi panna puidhen seas/ ia quin tulisen kekälen Cordhes. Ette he ylessöisit seke oikialla ette wasemalla polella/ caiki Canssat ymberillens. Ja * Jerusalem pite taas asuttaman Siallens/ Jerusalemis.

12:7 Ja HERRAN pite ne Judan Maiat wapactaman/ ninquin muinengi. Senpäle ettei se Daidin * Hone pideis ylensangen kerskaman/ eike ne Jerusalem Porgharit Judan wastan.

12:8 Nijlle peiuille pite HERRAN ne Jerusalem Porgharit warileman/ ia sen pite tapactuman/ ette se quin silloin * heicko on/ heiden seasans/ sen pite oleman ninquin Daid.

Ja se Daidin Hone pite nin oleman/ quin Jumalan Hone/ ninquin HERRAN Engeli heiden edessens.

12:9 Silloin mine tadhon aiatella poishucutta caiki Pacanat/ iotca Jerusalem vastan lecteneet ouat.

12:10 MUTTA ylitze Daidin Honen/ ia ylitze Jerusalem Porgharein/ tadhon * mine vloswodhatta SEN ARMON ia RUCOUXEN HENGEN. Sille heiden pite minun poleni * catzoman/ ionga he Läüistenyet ouat/ ia * parcuman ninquin iocu Ainocaistans parcupi. Ja heiden pite henen ylitzens murechtiman/ ninquin Ainocaistans idkisi.

12:11 Silloin pite swren Walitosidkun oleman Jerusalemis/ ninquin se oli liki * Hadadrimon/ sijnä kedhos * Megiddos.

12:12 Ja sen Maan pite * walittaman/ iocainen Sucukunda erinens. Daidin Honen Sucukunda erinens/ ia heiden waimons erinens.

12:13 Nathan Honen Sucukunda erinens/ ia heiden Waimons

erinens. Leuin Honen Sucukunda erinens/ ia heiden Waimons erinens. Simein Honen Sucukunda erinens/ ia heiden Waimons erinens.

12:14 Nin mös caiki mwdh ylitziänyet Sucukunnat/ itzecuki erinens/ ia heiden Waimons mös erinens.

XIII. Lucu.

Tai mös on Ennustos Christusen Waldakunnast/ Udhes Testamentis/ iossa pite Auoian ledhe/ se on/ pyhe Caste/ syndie wastan/ oleman. Jolla Me Christusen weres/ synnein andexiandamises ia pyhes Henges/ castettaman. Item/ sijne pite mös pudhas Oppi oleman/ iolla wighat laitetan/ ia Inhimiset paratan. Sitelehin ennustetan/ ette Miecän/ se on/ Cooleman pite Christusen tappaman/ Surexi Pahanoxexi. Ja echke caxi Osa langeuat/ nin se Colmas Tule/ se on/ Ristin cautta/ wiedhen/ coetellan ia kircastetan/ ette he Jumalata Auxenshutaisit/ tundisit ia kijtteisit. Sille paitzi

Ristit ia Waiuat/ eike vsko eli Rucous harioiteta.

13:1 SILLE aialla/ pite auoion * Lädhe/ Daudin Honelle ia Jerusalemin Porgharille/ oleman synnin ia saastaudhen wastan.

13:2 Sille aialla/ sanopi se HERRA Zebaoth/ tadhon mine ne Epeiumaloiten Nimet Maasta poiscadhotta/ ettei sillen pidhe heite muistettaman. Tadhon mös ne Noidhat ia Saastaiset Henget poisaia maalda.

13:3 Ette tapactuman pite/ ios iocu sijtte noidhuisi/ nin pite henen Isens ia Eitens henelle sanoman/ iotca henen synnyttenet ouat/ teuty sinun coolla/ Sille sine puhut walecht HERRAN Nimeen. Ja nin henen Isens ia eitens/ iotca henen synnyttenet ouat/ hende * lepitsepistemen/ coska hen noitu.

13:4 Sille sen pite sille aialla tapactuman/ Ette ne Noidhat pite häpien alaisexi tuleman heiden Näkyens cansa/ quin he nijste noituuat. Ja euet pidhe enembe * Jouhi waatet pukeman/ iolla he wietteleuet.

13:5 Wan hen sanopi/ Em mine Propheta ole/ wan Peltomies/ Sille mine olen norudhestani oriana ollut.

13:6 Mutta ios sijs henelle sanotaisijn/ Mitke * Haauat ne ouat sinun käsises? Nin hen wastapi/ Nein mine olen haauoitu heiden Honeissans/ iotca minua racastauat.

13:7 YLesherä/ o Miecca/ minun Paimenen ylitze/ ia sen Miehen ylitze/ ioca minulle se Lehinen ombi/ sanopi se HERRA Zebaoth. Löö Paimen/ ia nin Lauma haiopi/ Nin mine tadon käteni kände nihin * piskuisten pein.

13:8 Ja sen pite tapactuman/ sanopi HERRA/ Jossa Makunnas caxi Osa olisit/ ne pite poisiuritettaman ia huckuman/ Ja se colmas osa sihen iellensiepi.

13:9 Ja sen Colmanen Osan mine tadhon viedhä * Tulen lepitze/ ia sen pudhista/ ninquin Cultha pudhistetaan/ ia kircasta/ ninquin Cultha kircastetaan. Nemet sijs minun Nimeni auxens hutaman pite/ ia mine tadhon heite cwllella. Mine

tadhon sanoa/ Se on minun Canssan/ Ja heiden pite sanoman/ HERRA minun Jumalan.

XIV. Lucu.

Waicka mutomat temen Luun/ Antichristusest/ ia ninen Uskolistein kiusamisest/ ioca piti aiallans tapactuman/ ymmersit. Mutomat taas luleuat Prophetan puhuan sijte wimeisest Jerusalemin Häuitoxest quin iocu wooren Lohckemus ioca nijlde Romarilda tapactui/ quin tosiki on. Ja ette Se Hengelinen Jerusalem pite caikes Mailmas Euangeliumin cautta vlosleuitettemen/ sijte Oliun Meeste ruueten/ iosta Christus ylesastui. Nin ette nijlle Christituille pite Peiue ilman walkiuta oleman/ ioca Ectost ensin walghista. Se on/ heille pite vscossa ia Omastiedhossa lohutos oleman. Wan Mailman edes (Toimen aruiost nijlle on murhe ia waiua/ tuleuaisen Elemeen saccha.

14:1 CATZO/ se peiue
HERRALLE tuleui/ Ette sinun
Saalihis pite sinussa
vlosiaettaman.
14:2 Sille minun pite cocoman
caikinaiset Pacanat/
Jerusalemin wastan sotimaan.
Ja se caupungi pite
woitettaman/ ne Honet
röueten/ ia Waimot raiskatan.
Poli Osa Caupungista pite
Fangittuna poiswietemen/ ia se
ylitziänyt Canssa ei * pidhe
Caupungist vlosaiettaman.
14:3 Mutta HERRAN pite
vloslectemen ia * sotima' nijte
Pacanoita wastan/ ninquin hen
on tottunut Sodhan aialla
sotiman.
14:4 Silloin henen Jalcans pite
sen Oliu * mäen päle
seisoman/ ioca esse Jerusalemi
on lteen pein. Ja se oliu Meki
pite halkeman/ Idheste haman
Lendeen/ sangen lauialda
toinen toisestans. Nin ette se
toinen Osa Mäke/ pohiaisen
pein/ ia se toinen Lounan pein.
14:5 Ja teiden pite pakeneman
sen Laxon teden/ ioca ombi
neinen minun Worteni waihel/
Sille se Laxo Mäkein waihel pite

vlottuman Azalin asti. Ja
pakeneman pite ninquin muynen
pakenit sen Maa' Järistoxen
teden/ sen Judan Kuningan *
Usian aicana. Silloin minun
HERRAN Jumalan pite tuleman/
ia * caiki Pyhet sinun cansas.
14:6 Sihen aican ei pidhe
Walkius oleman/ wan wilu ia
Pacainen/
14:7 ia yxi peiue pite oleman/
ioca HERRALLE tuttaua on/ Eike
peiue taica öö/ Ja Ehton
polen pite walkius oleman.
14:8 Silloin pite Jerusalemist
eleuet * wedhet vloswotaman/
Poli osa nijste sen ite Meren
pein/ ia se toinen poli Osa sen
wimeisen poleen/ Ja sen pite
seke kesel ette Taluel
tapactuman.
14:9 Ja HERRAN pite Kuningan
oleman/ caiken Maan ylitze.
Sihen aican/ pite HERRAN wan
ainoan oleman/ ia henen
Nimens wan ainoan.
14:10 Ja coco * Makunnas
ymberikeudhen/ ninquin
tasaisen Kedhon päle/ Gibeast
nin Rimon asti/ Lounast nin
Jerusalemin asti. Sille SEN pite
yleskorghotettaman/ ia

asetettaman henen Sialens.
Benjamin Portist/ haman sen
ensimeisen Portin sian/ ia
haman sihen Culmain Portin/ Ja
sijte Hananeelin Tornist/ haman
Kuningan Perssuin asti.

14:11 Ja henese pite
asuttaman/ ia ei sillen pidhe
ychten Raatelust oleman. Sille
Jerusalem pite sangen irstasti
asuman.

14:12 Ja teme pite Rangastoxen
oleman/ iolla HERRA caiki
Canssa rangaiseman pite/ iotca
sotineet ouat Jerusalemin
wastan. Heiden * Lihans pite
poisraukeneman/ quin he wiele
Jalcains päle seisouat/ Ja
heiden Silmens waipuuat heiden
leuissens/ ia heiden Kielens
poisraukene heiden suusans.

14:13 Sihen aican pite Herran
swren metelen heiden secans
yleskihoittaman/ ette iocainen
pite sen toisens kädheste
rupeman/ ia kätens laskeman
sen toisen kädhen päle.

14:14 Sille mös * Judan pite
Jerusalemin wastan sotiman/
ette cootan caikein Pacanain
Tauarat sen ymberille/ Culda/
Hopia/ Waattet sangen palio.

14:15 Ja silloin pite teme
Rangastus ylitzekeumen/
Orichten/ Mulein/ Camelien/
Asein/ ia caikinaisten Eleinden
iotca ninen Sotawäes ouat/
ninquin temeki Rangastus on.

14:16 JA Caiki ylitziänyet
caikein Pacanain seas/ iotca
Jerusalemin wastan lexit/ pite
iocawosi ylesastuman site
HERRA Kuningast Zebaoth
cumartaman/ ia sen *

Lectimaian Juhla pitemen.

14:17 Mutta iocainen Sucukunda
Maan päle/ quin ei tenne
Jerusalemin * ylesmenis/ site
Kuningasta/ HERRA Zebaoth
cumartaman/ heiden ylitzens ei
pide Saadhe tuleman.

14:18 Ja ellei ne Egypterein
Sucukunda ylesmenisi/ ia tulisi/
eike heiden pälens pidheis mös
sataman. Temen pite sen
Rangastoxen oleman/ iolla
HERRAN pite caiki Pacanat
rangaiseman/ Jotca euet
ylestule sitä Lectimaian Juhla
pitemeen.

14:19 Sille sen pite ninen
Egypterein ia caikein Pacanain
syndi oleman/ Jotca euet
ylestule site Lectimaian Juhla

pitemeen.

14:20 Sihen aican/ pite sen *
Orichten Sodhanhangitoxen
HERRALLE Pyhen oleman. Ja ne
Cattilat HERRAN Honees pite
oleman ninquin ne Waskimaliat
Altarin edes.

14:21 Sille Cattilat/ seke
Judaas ette Jerusalemis/ pite
HERRAN Zebaothin pyhitetty

oleman. Nin ette caicki/ iotca
vffrata tactouat/ pite tuleman/
ia ottaman nijte/ ia nijsse
keittemen. Ja eikengen *
Cananeus pide sillen HERRAN
Zebaothin Hones oleman/ sihen
aican

Loppu Zachariast Prophetast.

Maleachin Prophetan päle Alcupuhe.

*TEME Maleachi on se wimeinen nijste Cadhestoistkymmenist
Pienimist Prophetist (iotca coconans ouat vlosprentetut) ionga
Nimen ne Seitzemenkymmende Tulkit/ iotca Wanhan Testamentin
Ebraicast/ nin Grekin kieleen kensit/ Egyptin Kuningan Ptholemein
Philadelphin rucouxen ia Culutoxen cautta (Jotca se Juttain Pijspa
Eleazarus Onian poican sinne lehetti) vlostulkitzit/ sanouat
merkitzeuen/ HERRAN Engelixi. Joca ei senuoxi Engeli ollutka/
echke Origenes henen kirioisans/ Sen sixi lwli. Cussa teme ij. Cap.
Cutzupi Johannesen Castaian Christusen Engelixi. Nin mös Matt. Xj.
Cap. Wan ne Ebreerin Rabinit lwleuat henen/ sen Papin Esdram
olluexi. Sille molembain Ramatut lehes ychtepитеuet/ Site mös
heiden lkeaicans osotta. Sille Malachi/ se on/ Esdras se Saraian
Poica/ haman Aaronin sughusta/ quin P. Ieronimus sano/ sarnasi
Haggeusen ia Zacharian ielkin/ sen Monarchan Dariusen/ ia
Artaxerxin Persian Kuningan/ ia muidhen aicana/ Coska Juttat
ensin lexit Babiloniast menemen/ Nin annoi henelle Kuningas/
henen HERRANS Jumalans möte kädhen cautta/ caiki mite HEN
anoi. Nin/ ette henen cansans Israelin/ Pappein ia Leuitein
Lapsist/ ia Weisaist/ ia Oueinwartioist/ ia Nathinneist Jerusalemijn*

ylesmenit sen Kuningan Artaxerxin vij woonna/ ia v. Cwcaudhella he Jerusalemijn tulit/ ia sijtte Sen iellensrakendaman rupesit. Olcoon quinga se taita. Wan site me ymmerdhem henen Ennustoxistans/ ettei HEN cauuan ennen Christusen Syndymisen/ ia tosin se Wimeinen Propheta on ollut. Sille HEN wissist sanopi. ij. Cap. Ette se HERRA Christus pian tuleman piti. Ja on yxi carski Propheta/ ioca sangen selkiest Christusest/ ia Henen Euangeliumistans puhupi/ Jonga hen cutzupi Puchtaxi Wffrixi caikes mailmas.

Sille sen Euangeliumin cautta Jumalan Armo ylisteteen/ quin on se oikia puhdas Kijtoswffri. Item hen Ennusta mös Johannest Castaiast/ Quin Itze Christus Matth. xj. Cap.

Ja cutzupi Johannem Engelixens ia Eliaxi/ iosta Maleachi kirioitta. Pälist/ hen nucele mös Canssans hartaasti/ Ettei He andaneet PApille heiden Tijunditans/ Werot ia mwdh Oikeudhet. Ja coska he wiele ne annoit/ nin HE sen annoit caiken Falskiudhen ia Petoxen cansa/ quin olit Hoonomat Jyuet/ Laihat/ kerityt ia Rupiset Lambat.

Ja mite ei heille Itzelle keluanut/ Nijte teuty/ kieuhillen Papillen ia Sarnaillen hyuesti kelpaman. Ninquin vsein tädhengi/ ia site pahembi/ kylle tapactu/ Ette/ cussa se oikia Jumalan Sana/ ia vskoliset Sarnaiat ouat/ ninen teuty Nelke ia waiua kersie/ Mutta wärille Opettaille teuty alati kylle samaan. Waicka ne Papit sencaltaisten Wffrein polesta nudheltijn/ ette He sencaltaisia wstanotit ia vffrasit/ Site se armas Ahneus matkat saattoi. Mutta Jumala tesse osottapi/ ette henelle oli sijte sangen suri närkestus. Ja cutzupi sencaltaisen wärydhen/ ia pahuden/ pilcaxens/ ioca henelle Itze tapactui.

Senteden hen mös heite vchka/ Ette hen tacto heite ylenanda/ ia ne Pacanat itzellens Canssaxi omista ia coriata. Sitelehin hen nucele nijte Pappia erinens/ ette he Jumalan Sanan wärittelit/ ia vskottomast opetit/ ia sille he monda wiettelit.

*Ja sillens raiskasit heiden Pappiudhen Wircans/ Ettei he nudhellet
nijte samoia/ iotca keluottomat cappalet vffrasit/ Eike mutoin
toimeliset ollu et/ Wan kijtit nijte/ ia cutzuit heite Toimelisexi.
Senpäle/ ette He waiuoin Wffrij ia Taruecht heilde madhaisit
saadha.*

*Sillens ombi Ahneus ia Watzanholi/ aina Jumalan sanan ia
Palueluxen wahingoittanut/ ia tekepi alati Sarnaista Ulcocullatut ia
Mötekieliset. Nin hen mös heite nuctele/ Ette he heiden Waimoins
murehutit ia ylencatzoit/ Jolla he mös heiden Uffrins ia Jumalan
Palueluxens saastutit. Sille ette Mosen Lais se oli poiskielty/
Ufframan Jumalalle murhelisi Uffri/ Ja iotca murehetut olit/ ei
pitenyt vfframan/ eike Uffrista sömen.*

*Sihen he itze tila ia syypä olit/ iotca heiden Waimoins murehutit ia
saatoit idkemen.*

*Ja tahdoit heitens Abrahamin Esicuualla autta/ ionga teuty henen
Agarins vlosaia ia murehutta. Mutta eipe Hen site tehnyt
mieliuallast/ Ninquin hen ei mös ottanut Auioxens ylenuisudhest.
On yxi Laitossarna Juttain ia heiden Ahneutans vastan/ Josta
HERRA heite witzapi/ ia ei ratki cadhota ninquin Pacanat/ Jonga
Armon teden he kijttömet olit/ Uffraten ne Honomat/ ia Itze pitein
ne paramat. Senteden seke Templi/ ette Papit ia Uffrit piti
huckuman/ Ja se Usi Christusen Waldakunda Euangelium cautta/
henen Armostans/ caikis Mailmas/ pacanain seas/
iulghistettaman/ henelle otolisemaxi Uffrifi.*

I. Lucu.

1:1 TEME on se Raskaus/ ionga
HERRA puhui Israelin vastan/
Maleachin cautta.

1:2 Mine racastin teite/ sanopi
HERRA. Nin te sanot/ Misse

sine meite racastit? Eikö Esau
ole Jacobin weli/ sanopi
HERRA? Ja quitengin mine
Jacobin racastan/

1:3 Ja wihan Esau/ ia olen
autioxi tehnyt henen Worens/ ia
henen Perimisens Lohikermeille

erimaaxi.

1:4 Ja ios Edom sanois/ Me olema turmeltut/ Mutta me tadhoma site autiota iellensrakenda. Nin sanopi se HERRA Zebaoth nein. Jos he rakendauat/ nin mine tadhon mahanserke/ Ja heiden pite nijte cutzuman Cadhotuxen Maanärijn/ ia sixi Canssaxi/ iolle HERRA wihainen ombi ijancaikisesta.

1:5 Sen pite teiden Silmen näkemen/ Ja teiden pite sanoman/ Se HERRA ombi ylistetty Israelin Maanäris.

1:6 Poian pite Isens cunnioittaman/ ia Paluelia henen HERRANS. Jos Mine sis lse olen/ Cussa on minun cunnian? Jos Mine HERRA olen/ Cussa ombi minun pelconi? sanopi se HERRA Zebaoth teille Papille/ iotca minun Nimen ylencatzotta. Nin te sis sanotta. Mille me sinun Nimes ylencatzomma?

1:7 Sille quin te vffrat minun Altarin päle saastaisen Leiuen. Nin te sanotta/ Mille me vffram sinulle iotakin saastaista? Sijne ette te sanotta/ Se HERRAN

pöyte on ylencatzottu. Ja quin te vffrat iotakin Sokia/ nin eipe te site sano Pahaxi.

1:8 Ja quin te vffrat iotakin onduua eli Sairasta/ nin eipe seken pahaxi sanota. Wie sencaltaiset sinun Pämiehelles/ Mite maxa/ ios sine tulet henelle otolisexi/ Eli ios hen tacto sinun Personas pein catzoa/ sanopi se HERRA Zebaoth.

1:9 Nin rucolcat nyt Jumalan casuo/ ette hen armactais meiden pälen. Sille se on tapactunut teilde. Lwlettaco ette hen pite catzoman teiden Personam pein? sanopi se HERRA Zebaoth?

1:10 Cuca on mös teiden seassan/ Joca ydhen Ouen kijnisulkis? Eipe te mös wirite iongun tulen minun Altarilleni andimexi. Ei ole minulle mielennoudhe teisse/ sanopi se HERRA Zebaoth. Ja se Rocawffri teiden käsisten/ ei ole minulle otolinen.

1:11 Wan haman Auringon coittamisest nin Laskemiseen asti/ pite minun Nimen ylistetty oleman Pacanain seas. Ja

iocaitzes Paicas pite minun
Nimelleni suitzutettaman/ ia yxi
pudhas Rocawffri pite
vffrattaman. Sille minun Nimen
pite ylistetyxi tuleman Pacanain
seas/ sanopi se HERRA
Zebaoth.

1:12 Mutta te oletta sen
riuannuet/ sille quin te
sanotta/ Se HERRAN pöyte
ombi saastutettu/ ia sen Uffri
on ylencatzottu/ ynne henen
Rocans cansa.

1:13 Ja te sanotta/ Catzos/ se
on sula waiua/ ia lööt sen
twleen/ sanopi se HERRA
Zebaoth. Ja te vffrat site quin
röuetty/ onduua ia sairas on/
ia nin te vffrat Rocawffrin.
Pidheiskö minulle sencaltaiset
oleman otoliset teiden käsisten/
sanopi HERRA?

1:14 Mutta forbannattu olcoon
se Wiettelie/ iolla ombi
Laumassans Järe/ ia quin hen
Lupauxen teke/ nin hen vffrapi
HERRALLE site keltuotoinda. Sille
mine olen yxi swri Kuningas/
sanopi se HERRA Zebaoth/ Ja
minun Nimen ombi pelgholinen
Pacanain seas.

II. Lucu.

*On yxi Laitossarna/ nijte Pappia
wastan/ iossa he menostans
Opetetaan/ Ette he Jumalata
pelkeisit/ oikein opetaisit/ ia
Jumalisesta eleisit/ iosta coco
Seurakunda parannuisit/
Senuoxi he mös Jumalan
Engelixa ia Sanansaattaixi
cutzuttan/ Wan ette he
wastahacoiset olit/ nin hen
heite ylesiuritti/ ia henen
Waldakunnastans poisheitti/
Laitetan mös ne Miehet/ iotca
ylenangarat waimoins vastan
olit/ heite poishylkeisit ia
heistens eritit soottans/ Ettei
Abrahamin Esicuua heite sihen
miteken auta.*

2:1 JA nyt te Papit/ teme
Kesky teite waarapi/

2:2 Ellei te site cwle/ taica
sydhemen päle site laske/ Nin/
ette te minun Nimelleni cunnian
annaisitta/ sanopi se HERRA
Zebaoth. Nin minun pite ydhen
Kirouxen teiden secan
lehettemen/ ia teiden
Siugnauxet kiroleman/ Ja/
minun pite nijte kiroleman/ ettei

te tactoneet site sydhemen päle laske.

2:3 Catzo/ mine tadhon teite ynne teiden Jelkentuleuaisten cansa sadhatella/ ia paiskan teiden Juhlan paskan teiden Casuoin vastan/ nin ette se ijexi teisse tartuman pite.

2:4 Silloin te saatha tuta/ ette mine sencaltaisen Kesdyn teille lehettenyt olen/ ette sen piti minun Lijtoni Leuin cansa oleman/ sanopi se HERRA Zebaoth.

2:5 Sille minun Lijton oli henen cansans Elemen ia Rauhan polen/ ia Mine annoin henelle Pelghon/ ette hen minua pelkeisi/ ia minun Nimeni cauatti.

2:6 Se Totudhen Laki oli henen Suusans/ ia ei miteken paha henen Hwlisans löyty. Hen waelsi rauhalisesta ia toimelisesta minun eteni/ ia monda poiskiensi synniste.

2:7 Sille Papin Hwlet/ pite Opin kätkemen/ ette Laki henen Suustans kysytteisijn/ Sille hen on sen HERRAN Zebaothin Engeli.

2:8 Mutta te oletta tielde

poikennuet/ ia pahoitat monda Laissa/ ia oletta sen Leuin Lijton rickonuet/ sanopi se HERRA Zebaoth.

2:9 Senteden mine olen mös tehnyt/ ette te oletta ylencatzotut ia hylietyt coco Canssan edes/ ettei te pidhe minun teiteni/ ia Personan ielkin catzotta Laissa.

2:10 Sille eikö meille caikilla ole yxi Ise? Eike yxi Jumala meite loonut ole? Mixi sijs toinen toisenne ylencatzome? ia riuamma sen Lijton quin meiden lsein cansa tecty oli?

2:11 sille Juda on Ylencatzoiaxi tullut/ ia Israelis ia Jerusalemis Cauhistos tapactui. Sille Juda hen riuapi HERRAN Pyhydhen/ iota hen ltze racasti/ ia macapi ydhen wieran Jumalan tytteren cansa.

2:12 Wan HERRAN pite sen/ ioca sen tekepi/ ylesiurittaman Jacobin Maiasta/ seke Mestarin/ ette Opetuslapsen/ ynne sen cansa ioca HERRALLE Zebaothille Rocawffri wiepi.

2:13 Llateckin te mös teet/ ette HERRAN Altarin edes ouat sulat Kynelet/ idkut ia hocauxet. Nin

ettei mine malta enembet
Rocawffrin pein catzoa/ eli
iotakin otolista/ teiden käsisten
wastanotta.

2:14 Ja te sonotte/
Mingeteden? Senteden/ ette se
HERRA ombi sinun ia sinun
Norudhens Waimon waihel
todhistanut/ iongas ylencatzot/
ioca on sinun elemes Cumpani/
Jollen sine itzes Lijtolla
kinisidoit.

2:15 Eipe se Ainoa nin tehnyt/
ia quitengin oli swrest Hengeste.
Mutta mite se * Ainoa teki? Hen
etzi site Siemende/ ioca
Jumalalda oli luuattu. Senteden
cartacat teiten/ teiden
Hengesten/ ia eikengen
ylencatzococon henen Norudhens
Waimo.

2:16 Mutta ios sine hende
wihat/ nin eroita site itzestes/
sanopi se HERRA Israelin
Jumala/ ia anna henelle Werho
henen waatestans/ sen
häueistuxen teden/ sanopi se
HERRA Zebaoth. Senteden
cartacat teiten/ teiden
Hengesten/ ia elket heite nin
ylencatzoco.

2:17 Te olette HERRAN teiden

puhellan hersyttenyet. Nin te sis
sanotta/ Mille me henen
härsyttelim? Sille quin te
sanotta. Joca paha tekepi/ se
HERRALLE kelpapi/ ia
sencaltaiset henelle ouat
otoliset/ Eli cussa on se
Jumala/ ioca rangaise?

III. Lucu.

*Ensin on Lupaus Christusen
tulemisest/ ioca on se Engeli
Armonlijtosta/ quin
Euangeliumins cautta/ sen
oikean Pappiudhen
ylesoijendaman/ ia ne
Jumalattomat Menot
rangaiseman piti. Sitelehin hen
Juttat nuctele/ ettei he Tijundi
ia Wffria/ iotca Jumala oli
Pappein Elatoxexi sätenyt/
vskolisexi andanut/ Jota hen
Kirouxella tactoi costa/ ette
caiki heiden käsistens catois.
Wastoinpein/ Jos kircon
paluelioille vskolisesta annetan/
Nin hen tacto Taiuans auata/
ia Siugnauxens sielde
alascaatua. Wimein/ ne
Jumalattomat huckuuat/ ia ne
Jumaliset wapadhetaan.*

3:1 CAtzo/ Mine leheten minun Engelin/ ioca minun eteni Tien valmistaman pite. Ja cocta tulepi henen Templins tyge/ se HERRA/ iota te etzitte/ Ja se Lijton Engeli/ iota te halaiat/ Catzos/ hen tulepi/ sanopi se HERRA Zebaoth.

3:2 Mutta cuca woipi henen Tulemisens peiuen kersie? ia cuca woipi seiso/ coska hen ilmandupi? Sille hen ombi ninquin Hopiasepen tuli/ ia ninquin Peseueisen Saipua.

3:3 Henen pite istuman ninquin Walaian ia sulattaman/ ia sen Hopian selittemen/ Henen pite pudhastaman ia hiuttaman ne Leuin poiat/ ninquin Hopian ia Cullan.

3:4 Silloin heiden pite HERRALLE Rocawffri edestooman Wanhurskaudhes/ Ja Judan ia Jerusalemin Rocowffrit pite HERRALLE kylle kelpaman/ ninquin muinen/ ia nijne entisine wosina.

3:5 Ja mine tadhon tulla teiden tygen ia rangasta teite/ ia tadhon olla nopia Todhistaia nijte Noitia/ Horintekiein/ ia Walapattoin wastan. Ja nijte

wastan/ iotca wäkiualta ia wärytte tekeuet palcolistein/ Leskille ia Oruille/ ia iotca sen Mwcalaisen sortauat/ ia euet Minua pelke/ sanopi se HERRA Zebaoth.

3:6 Sille Mine se HERRA olen/ ioca ei walectele/ Ja te Jacobin Lapset eipe te caiki pide huckuman.

3:7 Te oletta hamast teiden lsein aiast alati poikennuet minun Keskysteni/ ia eipe te nijte pitenyet ole. Nin kendecket nyt teiten minun tykeni/ Nin mine tadhon mös minuni teiden tygen käte/ sanopi se HERRA Zebaoth.

3:8 Nin te sanotta/ Misse meiden pite meiten kendemen? Ongo se oikein/ ette Inhimisen pite Jumalata pettemen/ Ninquin te Minua petet? Nin te sanotta/ Mille me sinua * petemme? Tijunnilla ia Utisis.

3:9 Senteden te Förbannatut oletta/ nin ette caikinaiset catouat teiden käsisten/ Sille te caiki minun petette.

3:10 Mutta edeswieket teudhelisen Tijunnin Minun Tijundiaittahani/ ette minun

Honessani madhais Roca olla.
Ja coetelkat minua sen cautta/
sanopi se HERRA Zebaoth/ ellei
mine mös ylesauaia teille
Taiuan Ackunat/ ia sielde
alaswodhatan runsasti
Siugnauxen.

3:11 Ja mine tadhon teiden
polestan sen Söyan/ rangaista/
ettei hen teille ne Maan
hedhelmet hucutaisi/ ia ettei
teille pidhe Winapu Pellosa
hedhelmetoin oleman/ sanopi
se HERRA Zebaoth.

3:12 Nin ette caiki Pacanat pite
teite autuaxi sanoman/ Sille
teiden pite yxi halaittapa Maa
oleman/ sanopi se HERRA
Zebaoth.

3:13 Couasti te puhutta minua
wastan/ sanopi HERRA ia te
sanotta/ Mite me puhuma sinua
vastan.

3:14 Sille ette te sanotta/ Se
on turha quin Jumalata
paluellan/ ia mite se autta/
ette me pidhem henen
Keskyns/ Ja waiuamma meiden
elemen sen HERRAN Zebaothin
edes?

3:15 Senteden me ylistemme
nijte Ylencatzoit/ Sille ne

Jumalattomat menestyuet/ he
kiusauat Jumala/ ia se kieupi
heille mötekäsin.

3:16 Mutta ne Jumaliset tellens
toinen toistans lohuttauat/
HERRA sijte warinotta ia sen
cwle. Ja se on yxi Muistokiria
heiden etens/ iotca HERRA
pelkeuet ia muistauat henen
Nimens päle.

3:17 Ninen pite (sanopi se
HERRA Zebaoth) sinä peiuene/
ionga mine teen/ oleman minun
Erinomaisudhen. Ja mine tadhon
heite armacta/ ninquin iocu
Mies henen Poicans armaitze/
ioca hende paluele.

3:18 Ja teiden pite site wastan
iellensnäkemien/ mike eroitus
ombi sen Wanhurskan ia sen
Jumalattoman waihel/ ia sen
waihel ioca Jumalata paluele/
ia sen ioca ei hende paluele.

IV. Lucu.

*On yxi Manus/ ette me
Hurskat olisimma/ mwtoin
Jumala ne Jumalattomat Wesain
ia Jwrtein cansa ylesiuritta.
Mutta HERRAN Nimen
pelkeueiset/ pite heitens sijte*

lohuttaman ia ilahuttaman/ ette heiden pite/ ninquin se caunis kircas Auringo paistaman Wanhurskaudhes ia ijancaikises Elemes. Jotca Euangeliumin sarnan cautta coco Mailmalle taritan/ Ette Jumalan wiha on Christusen vffrin cautta lepytetty/ ia ei sillen Syndisten päle wihastu. Tai on Christilisten Roca vskosa/ iosta he itzens ia mwdh paranneuat. Senteden meiden tule hurskat olla/ ia henen Lains cwliaiset. Sihenasti/ ette Elias/ se on/ Johannes Castaia tulis/ Silloin Mosen Hallitus lacka/ ia Christusen Waldakunda ymberi caiken Mailman rupesi leuiemen Pacanain seas. Jotca nyt sen vskouat/ ninen tyge Iseden sydhen käten/ se on/ Heille on iuri sama Usko/ Hengi/ Toiuo/ Christus/ Jumala/ quin Isilleki oli. P. Pauali sano. Ette Jotca vskos ouat/ ne Abrahamin Lapset ouat. Wan ne vskottomat tuleuat ijancaikisesta kirotuxi. Ninquin Juttaille tapactui ette Christusen ylencatzoit.

4:1 SILLE catzo/ Yxi peiue

tulepi/ ionga palaman pite/ ninquin Ughnin. Silloin pite caiki Ylencatzoiat/ ia Jumalattomat Olki oleman. Ja se tuleua peiue pite heite ylessytyttemen/ sanopi se HERRA Zebaoth/ ia eipe hen heille iäte eike iwri eike Oxa.

4:2 Mutta teille iotca minun Nimen pelket/ pite se Wanhurskaudhen Auringo ylescoittaman/ ia Terueys henen Sipeins ala. Ja teiden pite vloskeumen ia siselkeumen/ ia lihoiman ninquin söttilät Wasicat.

4:3 Teiden pite ne Jumalattomat tallaman/ Sille heiden pite Tughaxi teiden Jalcain alla oleman/ sinä peiuene/ ionga mine tadhon tedhä/ sanopi se HERRA Zebaoth.

4:4 Muistacat Mosen minun Paluelian Lain päle/ ionga mine henen keskenyt olen/ sen Woren Horebin päle/ caiken Israelin tyge/ Keskydhen ia Lakein cansa.

4:5 Catzo/ Minun pite teille lehettemen sen Prophetan Eliam/ ennenquin se swri ia

hirmwlinen HERRAN peiue tulepi.
4:6 Henen pite Iseden sydhemet
kiendemien Lastein tyge/ ia
Lastein sydhemet/ heiden Iseins
tyge/ ettei mine tulisi/ ia

**Noutauaiset Siugnauxet/ pite
Messun/ Amun ia Ecton Weisuin
etc. Lopuisa/ Voroin ia Usein
Canssan ylitze/ mainittaman.**

4 Moos 6:24 HERRA siugnatkon
meite/ ia warielkon mete/
4 Moos 6:25 hen valistacon
Casuons meiden pälen ia
olcoon meille armolinen/
4 Moos 6:26 HERRA kiendeken
casuons meiden poleen/ ia
andacon meille nykysen ia
ijancaikisen Rauhan/
4 Moos 6:27 Nimen Isen ia
Poian ia pyhen Hengen Amen.

Toinen Siugnaus.

Itze meiden HERRAN Iesus
Christus/ ia Jumala/ ia meiden
Isen/ ioca meite racasti/ ia
annoi meille ijancaikisen
lohutoxen/ ia ydhen hyuen
toiuon/ Armon cautta se

Mahan löisi Pannan cansa.

*Sen Prophetan Maleachin.
Loppu.*

lohuttacon meiden sydhemet/
ia wahuistacon meite/
caikinasis pyhis Opis/ hyuisse
töisse.

HERRA hen asettacon mös
meiden Sydemen/ Jumalan
rackauteen/ ia Christusen
odhottamiseen/
2 Tess 3:16 Ja itzepe Rauhan
HERRA/ hen andocon meille
Rauhan aina/ caikella
modholla/ HERRA se olcoon
alati meiden caikein cansa/
Amen.

Toinen Siugnaus.

SEn caikiuالتian Isen Jumalan
Siugnaus/ alasastuco' meiden
pälen/ ia olcoon meille aina
turuaus.

Amen.

Lexuin Edhelle etc. Siugnauxet.
Se pyhen hengen vaikutos
auacon meille/ temen Lexun
ymmerdhyxen/ muiston ia
prucamisen ette me waellaisim

oikialle tielle.

Amen.

Sine ijancaikinen ISE/ siugna
meite/ ia armos aina lise.

Amen.

Sine Jumalan Ainocainen poica/
siugna meite/ ia alati auta

Amen.

Sen pyhen Hengen moninaiset
Armot/ yleswalghistaco' meiden
sydhemen ia taidhon/ Amen.

Se caikiuالتias Jumala
ijancaikinen olcoon meille
aupias ia armolinen/ Amen.

Christusen armo meite
saattacoon/ siihen

loppumattoon paradisiijn iloon/
Amen.

Jumala sytyttekön meiden
sydhemehin/ henen
rackaudhens tulen ia tudemisen.

Amen.

Toiset.

Se meite hyuestisiugnatkon/
ionga Waldakunda ilman loput
on/ Amen.

Se Euangeliumin iulghistus/
olcoon meille ijancaikimen turua
ia autuus/ Amen.

Jumalan apu ia armo/ meite
alati auttacoon.

Amen.

Sihen Taiualistein Seuran
iouckoon/ se Engelitten
Kuningas meite saattacoon/
Amen.

Euangeliumin Sanain cautta/
anna HERRA synnit andexi/ ia
meite auta/ Amen.

Caikissa tuskis ia waiuas/
wariete sine quin asut ylhelle
Taiuas/ Amen.

Neitzyn Marian Juhlis/
Siugnauxet.

Iesus neitzyn Maria' poica/
olcoon meille armolinen nyt ia
ioca aica/ Amen.

Se quin puchtaast Neitzyst
syndynyt on/ Se wahwistacon
meiden Uskon/ Amen.

Joca meite loi ia lunasti/ Se
mös corghottacon meite iloons
asti/ Amen.

Coska Ristist Juhlitan.

Jumala andacoon meille henen
pyhest Ramatuxest/ ette me
caikia oikein ymmerdheisim ia
käsitteisim/ Jolla me henen
Lohutoxens cautta/ kersimises
pysyueiset seisoisim Ame' Se
kersimise' ia Lohutoxen Jumala
andacon meille/ Ette me

yximieliseste keskenen eleisim
Christuse' lesusen teille Ame'.
O HERRA lesu sine pian söxe ia
talla/ Sathanam meiden
Jalkamme ala.
AMEN.

2 Kor 13:Meiden HERRAN
lesusen Christusen Armo/ ia
Jumalan rackaus/ ia pyhen
Hengen Osaliseus/ olcoon

meiden caikein casan nyt/ aina
ia ijancaikisesta. AMEN.

*Somen Turus tulkittu/ van
Stocholmis on prentettu/ silde
minun Rackahalda Amunild
Lauritzan poialda. Coska sielle
palio Rutost cooli ia HERRAN
sundyme woosi oli.*